Biblioteca Municipală
ODORHEIU SECUIESC
Municipiumi Könyvtár
SZÉKELYUDVARHELY

HRISTOS A ÎNVIAT!

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

Cum ne transformăm în cenușă pag. 9

pag 11
Casele morților din România

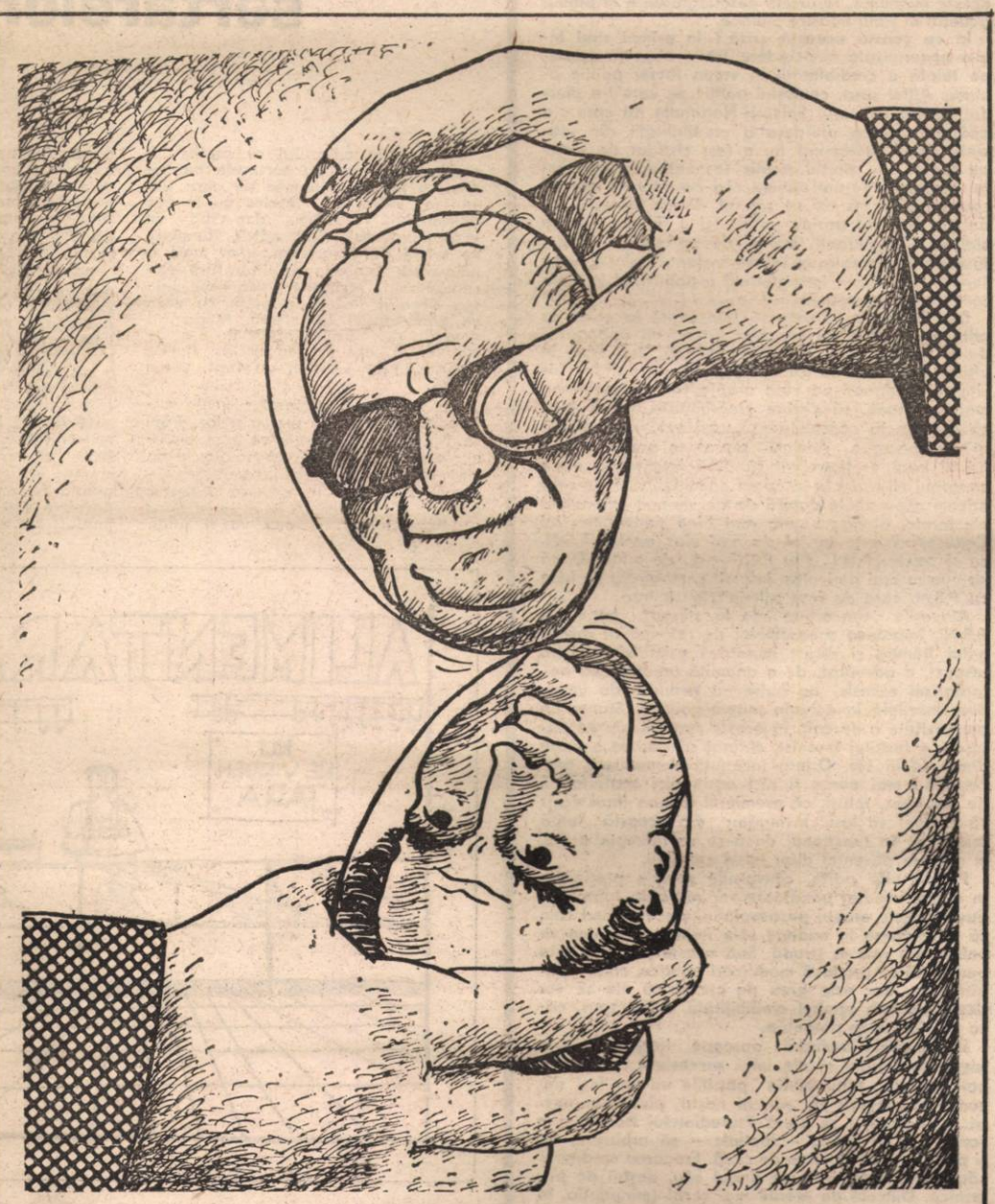

Paștele în familie...

Desen de AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU

MOROMEȚII LA EI ACASĂ
pag 6

ANUL LXXXI
Nr. 15
10-16 APRILIE
1991-BUCUREȘTI

Criza politică

Constantin Dumitru

Cei mai pesimiști pot spune că în criză politică se află România cam de multișor și că – acum – se poate vorbi doar de o agravare a acesteia. Totuși, odată cu etapa a doua a liberalizării prețurilor și cu modificările sensibile determinate de fricțiunile interne din cadrul partidului de guvernămînt, criza politică devine – prin masiva sa percepție socială – paralizantă. Ceea ce ar fi putut să pară, pînă mai ieri, o luptă politică de hărțuială între o opoziție fărîmițată și insuficient pregătită pentru a oferi o alternativă puterii, pe de o parte, și o formațiune politică supraevoluată electoral, prea puțin dispusă să renunțe la inerția prerogativelor partidului unic, pe de altă parte, își dezvăluie, în aceste momente, resursele dezintegratoare în planul general al vieții noastre politice.

În ce constă această criză ? În primul rînd într-o generalizată neîncredere, într-o absență aproape totală a credibilității în vreun factor politic anume. Altfel spus, capitalul politic pe care l-a pierdut constant Frontul Salvării Naționale (la care s-a adăugat brusca pierdere a credibilității din ultimele două săptămîni) nu a fost cîștigat de vreun alt factor sau partid politic (ascensiunea partidului domnului Verdet nefiind nici pe departe atît de semnificativă pe cît se spune). Dacă în urmă cu un an, oamenii pariau politic (și o făceau adesea violent și intolerant), acum dezamăgirea, teama, rușinea, indiferența, în ultimă instanță neîncrederea semnifică o depreciere globală a politicului în viața societății românești.

Desigur, fără ca asta să folosească la ceva, se pot aduce reproșuri opoziției (în primul rînd partidelor reprezentate în parlament) că, mai ales în ultima jumătate de an, nu a reușit, în pofida strivitoarei înfrîngeri pe care a suferit-o, să se afirme mai pregnant, să cîștige credibilitate, astfel încît să asistăm la consolidarea unui echilibru politic atît de necesar. Același repros se poate face și F.S.N. care ar fi trebuit să aibă inteligența de a contribui el însuși la întărirea opoziției, față de care oricum avea unele datorii de pe vremea campaniei electorale. Sloganul „era mai bine pe vremea lui Ceaușescu" este la fel de periculos pentru F.S.N. ca și pentru P.N.L. sau P.N.Ț.-c.d., de pildă. Dacă nu cumva mai periculos, întrucît comparația se face cu F.S.N. care de fapt administrează țara.

Atacurile concertate „de la stînga" împotriva F.S.N., împotriva programului de reformă al guvernului Roman și direct împotriva primului ministru suspect, e adevărat, de o anumită tendință de autoritarism excesiv, au bulversat resturile de încredere inerțială în actuala putere politică. Starea de perplexitate a devenit, în aceste condiții, starea naturală a fostului fesenist, obligat să dărîme o parte dintre idolii săi. Odată începută demolarea, procesul nu mai poate fi nici oprit, nici controlat. E de presupus, totuși, că premierul Roman (mai decis să cîștige) va ieși învingător din această luptă intestină. Va funcționa, dacă se va întîmpla astfel, și obsesia absenței altor lideri credibili.

Pe de altă parte, convulsiile sociale previzibile în etapa imediat următoare vor resuscita lupta politică proprie etapei postrevoluționare. Neavînd cum să funcționeze în cadrele sale normale, politica va coborî din nou în stradă. Sub aceste presiuni, este posibil să se producă modificări politice, chiar semnificative, dar este greu de crezut că ele se vor desfășura sub semnul credibilității. Altfel spus, criza politică se va perpetua.

În condițiile aminării aproape irresponsabile a alegerilor locale și ale unei succesiuni de demisii caragialești, schimbările posibile nu vor ieși din zodia convingerii că „vin ai noștri, pleacă-ai noștri..." Desigur, i se oferă Președintelui României o șansă ; el ar putea – ipotetic – să arbitreze, fie și parțial, această stare de criză. Erodarea creditului său politic este, însă, la rîndul său, destul de puternică. Dincolo de erorile mai vechi (mineriada, în primul rînd), izolarea președintelui (potențată și de bănuita rivalitate politică directă cu primul ministru) reduce mult din șansele sale de intervenție în actuala criză. Posibilele mutări inteligente, pe care le-a ratat F.S.N., care ar viza atragerea opoziției la o viață politică reală i-ar oferi domnului Iliescu, totuși, o șansă. Vremea dialogului nu este niciodată absolut depășită. Și partidele de opoziție ar putea acționa în acest sens, fără teama de a fi acuzate de pactizarea cu puterea. Dar, fiind atît de singur și (auto)izolat, președintele s-ar putea să nu găsească în timp util mijloacele de comunicare necesare. Cînd sînt scrise aceste rînduri, nimeni nu știe rezultatele vizitei (nu foarte oportune !) la Moscova. Deși ele nu sînt de neanticipat. Oricum, dacă, simțind o firească nevoie de sprijin și înțelegere, președintele Iliescu le va căuta la Moscova, aceasta va fi ultima sa eroare politică.

George Arion

Ziarul de trei pagini al domnului prim-ministru

zona de tandrețe

Intr-o povestire a unui cunoscut prozator contemporan un erou vizitează împreună cu soția lui expoziții de pictură. Din păcate, femeia și-a pierdut vederea și bărbatul este nevoit să-i explice în detaliu ce reprezintă fiecare tablou. Pentru a menaja sensibilitatea nevestei și a-i crea în permanență o stare de confort sufletesc, acesta descrie numai peisaje încîntătoare, chipuri de o frumusețe nemaivăzută, întîlniri pline de farmec ale unor obiecte, toate fără nici o legătură cu pînzele expuse pe pereți.

Mi-am adus aminte de această scriere în seara cînd domnul prim-ministru a declarat la televizor, într-un interviu în care de fapt dînsul a condus ostilitățile, că primește în fiecare dimineață ziarele și revistele, dar n-are timp să le parcurgă pe îndelete. E și firesc. Cineva însă îi întocmește o informare pe trei pagini pornind de la presa din ziua respectivă. Deci, există o persoană care poate să-i prezinte cu exactitate puzderia de publicații care se tipăresc azi, dar poate și să selecteze dintr-o publicație numai articole sumbre, pentru a o compromite, sau, numai articole flatante pentru a-i măguli orgoliul, sau, de ce nu, articole insignifiante. Respectivul funcționar are oricînd posibilitatea, fie din nepricepere, fie din rea-voință, să deformeze imaginea despre realitate a unui înalt demnitar, de care depinde destinul atîtor oameni. Acesta poate să nu mai aibă răgaz să-și formeze idei proprii și să le accepte pe ale altcuiva fără să le analizeze mai profund.

Apelînd doar la o astfel de sursă de informare poți să te mîngîi cu dulci iluzii despre starea de beatitudine în care se află națiunea, așa cum au pățit-o atîția, și să nu mai bagi de seamă cum, la un moment dat, freamătul existenței se estompează și în jurul tău e tot mai copleșitoare singurătatea. Pentru a nu ajunge în situația asta, e nevoie și de a patra pagină a ziarului. Cine o scrie pentru domnul prim-ministru ?

Sindromul sertarelor goale

Ion D. Goia

Pe vremea odiosului se șoptea că scriitorii români au sertarele burdușite cu opere valoroase pe care din motive lesne de înțeles nu le pot deocamdată publica, dar cînd va veni momentul, cînd, adică, România va scăpa de Ceaușescu, vom avea o adevărată explozie de literatură excepțională, scriitorii vor rupe inima tîrgului ieșind în piață cu ceea ce pînă atunci tăinuiseră. Momentul a venit, dar absolut nimic nu s-a întîmplat. Literatura de sertar fusese un mit, prin sertare, de fapt, bătea vîntul.

De sindromul sertarelor goale suferă acum rafturile magazinelor. Pînă la 1 aprilie se spunea că gem depozitele de mărfuri, dar că produsele nu sînt puse în vînzare întrucît se așteaptă intrarea în vigoare a noilor prețuri, prin trecerea la etapa a doua a „liberalizării". Atunci va fi piața plină. Scump-scump, dar belșug. Și a venit 1 aprilie și rafturile magazinelor au rămas la fel de goale. Depozitele pline în așteptarea „momentului" prielnic au fost tot o legendă. Penuria este tot așa de mare ca și mai înainte.

De ce s-a întîmplat așa ? Îmi permit să citez dintr-un comentariu pe care l-am publicat la începutul lui noiembrie, cînd a demarat prima etapă a liberalizării prețurilor : „Dacă pe piață se dau zilnic, să presupunem, o sută de tone de carne, dar sînt necesare o mie de tone, în zadar vom ridica prețul cărnii de la 36 de lei la 100 de lei kilogramul, carnea va acoperi tot o zecime din nevoi ; atîta doar că omul necăjit nu va mai mînca deloc carne, sau va mînca numai în preajma alegerilor. Dacă pe piață sînt un milion de perechi de pantofi iar nevoile sînt de 5 milioane

urcarea prețului de la 360 de lei la 1 000 lei perechea nu va încălța pe mai mulți, ci va face numai ca accesul la pantofi noi să fie posibil numai pentru anumite categorii de cetățeni". Așadar, despre lipsa de produse e vorba, în limbaj comercial „lipsă fond marfă". De ce ? În principal, fiindcă întreprinderile producătoare de bunuri de consum — le avem în vedere acum doar pe acestea —, deosebit de o mulțime de greutăți obiective, începînd cu lipsa de materii prime și de energie și terminînd cu greșita înțelegere a democrației de către clasa muncitoare, aplică și ele regula bișniței — încasări cît mai mari pe produse cît mai puține, prin umflarea exagerată a prețurilor. Acest procedeu nu este altceva decît un mod de a-ți fura singur căciula. Fiindcă atîta timp cît nu se va munci foarte mult și nu se va produce foarte mult, sărăcia se va ține scai de noi. Prețurile mari în condiții de penurie nu înseamnă decît inflație și scăderea catastrofală a nivelului de trai al celor mulți.

Greșeala, am spus-o și cu alte prilejuri, vine de acolo că inițiatorii reformei noastre economice — n-are a face că ei n-o numesc așa — au pus căruța înaintea cailor. Mai întîi trebuiau realizate reimproprietărirea țăranilor și privatizarea în industrie și comerț, ca bază solidă pentru determinarea unui boom al producției de bunuri de consum, și abia pe urmă „liberalizarea" prețurilor. Să ai, adică, la ce să liberalizezi prețurile, pe ce să pui eticheta cu noile prețuri. Așa, n-a ieșit decît o scumpire cumplită a puținului existent.

Foarte interesant este că de rolul și importanța producției ca premisă pentru reușita trecerii la economia de piață, pentru creșterea nivelului de trai, factorii guvernamentali, în frunte cu domnul prim-ministru Petre Roman, sînt pe deplin conștienți și convinși, dar se referă la această problemă cu detașarea observatorului din afară ba chiar cu aerul de a reproșa altora că de ce nu procedează cum trebuie. Dar cine trebuia să organizeze întregul proces dacă nu însuși guvernul ? A o face pe miratul că nu s-a găsit nimeni care să se ocupe serios de producție, lucru ce era și este în realitate de competența și de datoria guvernului, echivalează nu doar cu o glumă de 1 aprilie, ci, mai rău, cu o bătaie de joc la adresa cetățeanului.

În totului-tot, cadoul pe care guvernul l-a făcut poporului român de Paști 1991 ne umple inimile nu de mîndrie patriotică, ci de neliniște, de apăsare și tristețe (și de mînie ?).

Un an și jumătate – lumină

23 de ani-lumină, în timp ce abia ne tîram zilele în foame și frig, la intervale savant calculate, Ceaușescu ne povestea, la televizor, cum nivelul nostru de trai a mai făcut un salt spectaculos.

Fidel principiului — sănătos, dealtfel — că nu trebuie să lași niciodată să se piardă o experiență valoroasă, domnul Petre Roman, primul nostrul ministru, a făcut vineri, 29 martie, la televizor, o afirmație uluitoare, din care am aflat, precum domnul Jourdin care a făcut proză o viață întreagă fără să știe, că anul trecut am mîncat... foarte aproape de standardele...

Dar, să-i dăm cuvîntul domnului Petre Roman, cu specificația că punctele din textul citatului marchează pauzele declarației :

„Noi trebuie să fim siguri că într-un termen scurt hrănim populația aceasta favorabil. Cum am hrănit-o, în 1990, de exemplu. Destul de... foarte aproape de standardele... Nu în privește varietatea, în ce privește corpul în sine".

NU știm ce înseamnă în opinia domniei sale „corp în sine", dar dacă laptele, brînza, smîntîna, ouăle, carnea și mezelurile sînt incluse în această noțiune, atunci rău trebuie să fi stat cît țările la ale căror standarde a referea.

Iar dacă țările respective nu sînt la marginea prăpastiei — și nu sînt ! — atunci înseamnă că în România nimic nu s-a schimbat.

ROXANA PAICU ■

CALENDARUL REFORMEI

Duelul „Alfa"—Guvern continuă

Alternativa pe care cartelul sindical „Alfa" o propune în raport cu varianta de reformă economică a guvernului a fost prezentată cu cîtva timp în urmă de revista „Flacăra" și se înțelege de ce nu vom mai intra acum în detalii tehnice.

De pe aceeași poziție care, evident, nu ține să fie partizană, ne interesează de data aceasta situația la zi sau felul în care specialiștii din jurul acestui cartel apreciază posibilitățile ca alternativa „Alfa" să devină realitate.

Interlocutorul nostru este unul dintre acești specialiști, doctorul în economie

GHEORGHE P. NISTORESCU

— Alternativa „Alfa" se luptă în continuare cu acuzația de populism. Știu că ați răspuns de mai multe ori, dar aș zice așa : mai răspundeți o dată, că poate nu strică.

— Sorgintea acestei opinii s-ar afla în opțiunea noastră, ca realizarea economiei de piață în România să se facă prin trecerea gratuită în proprietatea cetățenilor a capitalului acumulat în anii regimului comunist. Deci ca trecerea acestui capital în proprietatea individuală a cetățenilor români să nu se facă în mod esențial prin vînzare, cum propune guvernul. Dar trebuie știut că alternativa „Alfa" exclude de la această împroprietărire o parte din cetățeni, cum sînt trădătorii de neam și țară, hoții, sabotorii și alții asemenea lor. „Alfa" propune ca împroprietărirea să se facă prin luarea în considerare a unor criterii bine stabilite, precum numărul anilor de muncă, gradul de instruire, domeniul de activitate etc. Deci nu poate fi vorba de egalitarism populist, deoarece prin aceste criterii se ajunge inevitabil la o diferențiere și la recunoașterea cantitativă și calitativă a contribuției fiecăruia : nimic a adus nimic ia, dar dacă mult a adus, mult ia ! Or, ce constatăm ? La polul opus se află guvernul, deoarece a făcut propunerea, iar parlamentul a aprobat, ca să se ia în considerare un singur criteriu : vîrsta (toți cetățenii care la sfîrșitul lui decembrie '89 aveau 18 ani). Să lăsăm deoparte că guvernul are în vedere distribuirea doar a 30 la sută din capital, dar ce ne facem cu unii care nu numai că nu au contribuit cu ceva la constituirea patrimoniului național, dar nu și-au asigurat nici propriul consum, și ce ne facem cu alții care nu s-au mulțumit a exista pe seama celor ce munceau, luîndu-le din avut, ci i-au mai și umilit, creîndu-le statut de sclavi. Fiecare are partea lui, călăi și victime laolaltă, pentru că fiecare buletin de vot contează și la alegeri se numără voturile iar nu numărul anilor de muncă sau de studii... Prin urmare, unde e populismul ? Nu cumva avem a face cu o simplă — fie și complicată — diversiune ?

Direcția Academie, înainte marș !

— Proiectul așteptatei legi a privatizării, se știe, a fost definitivat de guvern și în curînd el va fi discutat de Parlament. În aceste condiții, alternativa „Alfa" nu riscă să rămînă o alternativă pe hîrtie ?

— Că n-avem parlament propriu-zis, din moment ce n-avem opoziție, e clar. La toate legile care au fost trecute prin parlament, opoziția n-a contat. La fel va fi și cu asta dacă lucrurile nu vor lua o altă întorsătură, și anume dacă opoziția extra-parlamentară nu-și va spune cuvîntul. Iar în cadrul acestei opoziții, chiar cartelul „Alfa".

— Cartelul a depus două petiții : una la Parlament, alta la președinție. Președinția a dat un răspuns. Cum îl apreciați ?

— Președinția a expediat cartelul „Alfa" să discute cu Academia. Și știm ce economiști avem acolo. Că dacă aveam vreunul mare, s-ar fi implicat. Dar nici unul din economiștii Academiei nu s-a pronunțat în această problemă fundamentală. Încasează indemnizația lui grasă, stau numai în protocol și numai în reprezentări și nu se implică. Or, domnul președinte ne trimite să discutăm acolo. Ca să facem o dezbatere cu acești oameni care ne-au învățat numai economie comunistă. Iar între timp guvernul trece prin parlament Legea privatizării.

— Ce economiști avem noi în Academie ?

— De domnul Bîrlădeanu nu mai discut, pentru domnia sa e un caz știut de toată lumea. Domnul N. N. Constantinescu. Pe care, dacă ar fi să folosesc o expresie foarte dură, l-aș numi autorul principal al mutilării gîndirii economice din România.

— Într-adevăr ? Dar cum ? De ce ?

— Nu numai că a trebuit să promoveze, să prezinte niște idei în calitate de dascăl ca să-și ia leafa, dar a întreprins acțiuni pline de zel, a demonstrat superioritatea extraordinară a proprietății colective și în special a întregului popor, adică a nimănui. Toată teoria valorii-muncă îi aparține, adaptată aci.

— Aci, unde ?

— Comunismului din România. Totul, luați toate cărțile sale, și dacă găsiți una din care să avem ceva de învățat, ulil pentru ce vrem, să-mi spuneți și mie.

— Mă faceți curios. Alt „nemuritor" ?

— Emilian Dobrescu. Domnia sa, ca să ajungă președinte la fostul Comitet de Stat al Planificării, a scris cartea aceea celebră „Optimul economic". Prin care, de fapt, ne-a trimis în mod științific în foamete, în întuneric, în mizeria din care încercăm să ieșim. Pentru că a demonstrat științific că este bine să crească mult rata acumulării; cum vroia cizmarul nostru paranoic. Domnul Dobrescu este unul dintre teoreticienii de frunte ai acestei tragice erori.

— Și noi, ăștialalții, ignoranți, nici nu știam ce eforturi științifice se depun, ca icrele, pentru ca peștele gras al comunismului să răsară în cele din urmă la suprafață cu burta-n sus, mort.

— Da... Și mai e și domnul Ion Românu, bunăoară. El a demonstrat justețea nemaipomenită a marilor investiții socialiste făcute în România. Petrochimia etc. Aceștia sînt academicienii noștri în ale economiei. Și eu îi cred că pot fi și valori. Dar din 22 decembrie 1989 și pînă acum, oare să nu fi avut nimic cu care să ne arate că ne pot fi de folos ? Deocamdată, noi, economiștii, nu avem dreptul moral să ocupăm un fotoliu în Academie.

— Pînă se vede ce are fiecare de spus.

— Numai pe văzute, de-acuma. Cu lucrarea și cu fapta. Și ca să ajungi în Academia Română, contribuția ta nu trebuie să se mărginească la nivelul unui doctorat. Să fim cinstiți : de 40 de ani, școala românească n-a mai scos nici un mare economist. Păi dacă în A.S.E. s-a scos din programa de învățămînt istoria gîndirii economice, vă dați seama de amploarea tragediei ?

— Ajunge gîndirea lu' odiosu'.

— Da, și-a sfetnicilor lui într-ale științei economice.

Liderii sindicali nu sînt singuri

— Tristețea este că avem totuși economiști de valoare, un Vasile Bogdan, un Aurel Iancu, un Daniel Dăianu și alții, dar nu sînt implicați în reformă pentru că acei foști economiști de la „Ștefan Gheorghiu" s-au constituit într-o peliculă prin care nu se poate trece. Au monopolizat pur și simplu tot ce se numește aparat tehnic la guvern-parlament-președinție. Și pînă nu se va scăpa de această plagă, puțin probabil să se facă ceva.

— Și cum întrevedeți această posibilitate ?

— Păi chiar prin ceea ce face cartelul „Alfa".

— Dar nu oprindu-se la revendicări economice, nu ? De altfel, cartelul „Alfa" a fost acuzat că face tot mai accentuată o anume poziție politică. Ce ziceți ?

— Și de ce nu ? Trebuie să mai explicăm legătura dintre economic și politic ? E de ajuns să spunem că noi nu ne punem în slujba nici unui partid anume sau a unei personalități politice. Sindicatele nu sînt interesate de culoarea guvernului care e la putere. Pe ele le interesează doar ca guvernul acela să țină cont de interesele țării și ale sindicatului. Face politică sindicală. Atît.

— Simplu, dar unii se fac că nu pricep.

— Fiindcă le convine acest joc. Deci, trebuie creat cadrul ca să apară poziție și opoziție, și atunci noi stăm liniștiți și nu ne mai interesează. Dar abia atunci ! Fiindcă marea pagubă la alegerile de anul trecut e că n-am izbutit să avem o opoziție puternică, o opoziție care să fi avut 2—3 rînduri de guverne gata pregătite și capacitatea să țină sub control pe cei de la putere.

— Alternativa „Alfa" e clară, pentru cine vrea s-o cunoască. Dar între timp Parlamentul adoptă legi cărora trebuie să ne supunem. Nu cumva, tot făcînd planuri cum să ajungem și noi în capitalism, există riscul să fim obligați să o luăm iarăși în altă direcție ? Bunăoară spre o „democrație originală" cu cozorocul șepcii clar orientat spre stînga, acolo unde — pe sub cozorocul respectiv — unii tovarăși zăresc „valorile umaniste" ale comunismului ?

— Dacă se face cum zice „Alfa"...

— Un sindicalist ar zice scurt: cum facem să facem ce zice „Alfa" ?

— Aveți explicația reacției muncitorilor. Pentru că trebuie să știți : nu liderii de sindicat au declanșat această campanie. Ei au fost organizatori ai mitingului și marșului din 20 martie, nu inițiatori. Liderii au declanșat această acțiune datorită presiunilor venite de jos. Și acum se fac presiuni. Există unități din București și din provincie care amenință că vor ieși în stradă și fără să mai organizeze ceva ei, liderii. Oamenii de-abia sînt ținuți în frîu. Asta trebuie să se înțeleagă.

— Alternativa „Alfa" este, într-adevăr, atît de bine cunoscută ?

— Da. Muncitorul a simțit că i se face dreptate și că alternativa aceasta îl protejează.

— Și dacă alternativa aceasta nu se aprobă, ca să zic așa ?

— Probabil că în loc de 100 000 vor ieși un milion de oameni. E previzibil. E de așteptat.

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

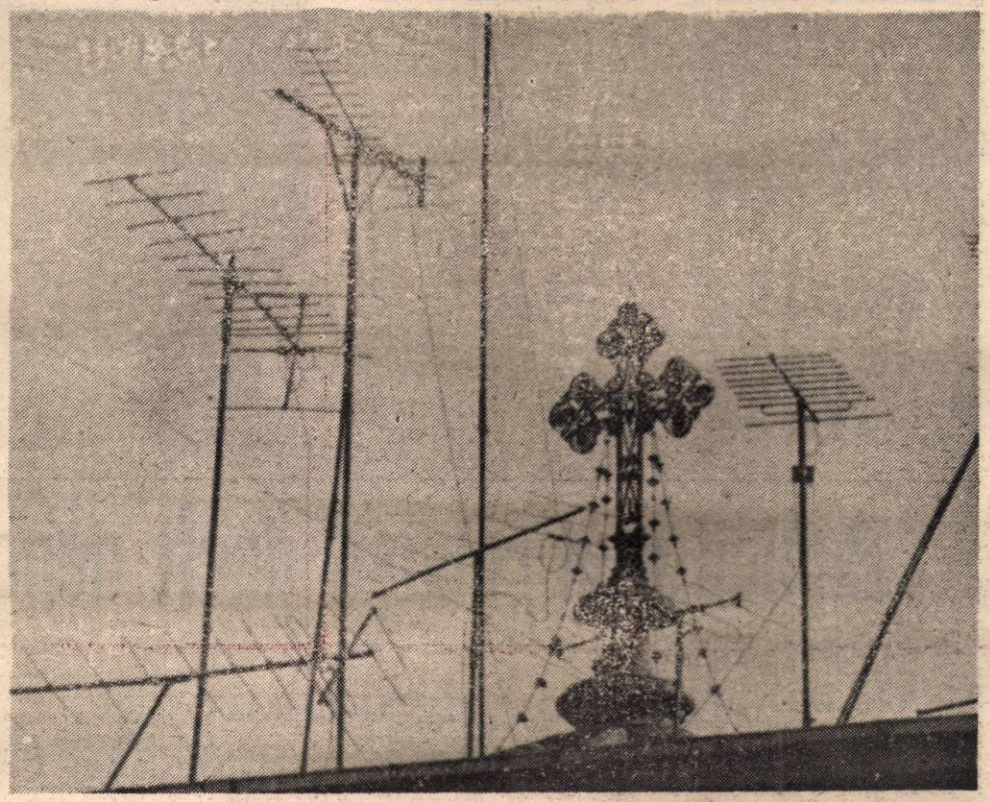

Fașii, 1991

Fotografie de PAUL AGARICI ■

„F.F. Secret" S.R.L.

Deplasîndu-mă la Hotel Intercontinental pentru a mă documenta în vederea unui articol, m-am adresat celui aflat la recepție. După ce, în prealabil, m-am legitimat, i-am solicitat respectivului ajutorul, care ar fi constat în consultarea registrului de evidență a turiștilor. Am fost refuzat destul de brutal, pe motiv că **„asta nu e treaba voastră!"**, adică a noastră, a jurnaliștilor. Încercînd totuși să-i explic că, prin statutul reprezentanților de presă, este chiar obligat să nu refuze și să nu ascundă informațiile profesionale, individul s-a înfuriat de-a binelea și a devenit din ce în ce mai agresiv, urlînd după portar să vină și să mă dea afară. În acel moment însă a sosit **șeful de tură** care, pe un ton împăciuitor și scuzîndu-și colegul pentru modul în care găsise de cuviință să se manifeste, s-a interesat de motivul prezenței mele acolo. Răspunsul meu nu a avut darul să îl bucure. Devenind, brusc, grav, d-l șef de tură mi-a explicat că nu ar risca să-mi livreze datele solicitate fiindcă numai **„șeful cel mare"** este în măsură să îmi furnizeze **„ceea ce este de cuviință"** și că, cel mai bine ar fi să trec dimineața și să vorbesc cu boss-ul...

Oare ce ar putea fi atît de secret în activitatea celor de la recepția Interului, dacă numai **șeful cel mare** poate furniza niște biete date înscrise în registrul de cazare? Trebuie să recunosc că, o clipă, am avut impresia că am încurcat clădirea și am nimerit, printr-un joc al întîmplării, fie într-un local al SRI-ului. fie al Inspectoratului General al Poliției, fie al Consiliului Superior al Armatei, fie al nu mai știu cărei Arhive ultra-secrete, de importanță națională. Pînă una-alta, Intercontinentalul stă foarte șubred înfipt în solul patriei, pe umerii unor „băieți" firavi, ce așteaptă sosirea salvatoare a **șefului** cel mai mare...

PAUL VINICIUS ■

COPILĂRIA CA

Inspectoratul merge la grădiniță

Cineva acolo sus

Inspectorul general adjunct Nicolae I. Nicolae vorbește cu cinism demn de o cauză mai bună. În viziunea dumisale — desemnat anul trecut pentru compartimentul învățămîntului preșcolar — Grădinița 133 din strada Icoanei a fost printre puținele „boierești", atit personalul, cît și micii chiriași „lăfăindu-se" pînă nu de mult. Cum există un Dumnezeu, s-a restabilit însă dreptatea tradițională care vizează fără preget și capra vecinului : copiilor li s-a restrins spațiul fiind înghesuiți la etajul unu, unde s-a ajuns ca aceeași încăpere să capete triplă funcționalitate : clasă, sală de mese, dormitor. Dl. Nicolae nu-și face griji pentru vecinii săi și ne lămurește candid că directoarea grădiniței este subordonata Inspectoratului școlar al Municipiului București — proaspăt instalat la parterul clădirii sus-numite — deci oricum n-ar fi avut de ales.

Motive care să explice situația ar fi, acte doveditoare mai puțin. Primăria a pus în vedere Inspectoratului încă de la 1 ianuarie 1991 să elibereze spațiul pe care îl împărțeau frățește de ani de zile. Inspectoratul a căutat, a încercat să-și recupereze clădirile acaparate de tot soiul de instituții și în disperare de cauză — subliniază dl. Nicolae — și-a adus armele și bagajele în Grădinița 133. Că primarul general Oproiu a rămas rece la rugămințile Inspectoratului nu poate fi pus la îndoială, dar este oricum suspectă usurința cu care un părinte ocrotitor al preșcolarilor privește situația creată, evitînd să prezinte birtia pe care a parafat-o cu argumentul irezistibil : „n-am documentul, încă n-am despachetat".

Probabil în virtutea faptului că pe timpuri clădirea discordiei a aparținut Inspectoratului școlar al Județului Ilfov, mutarea petrecută va fi la fel de provizorie ca și celelalte nenorociri naționale. În orice caz, oamenii s-au pus pe treabă, au desființat oficiul unde li se aducea grupelor de la parter mîncarea, au înlăturat chiuveta de tristă amintire, au parchetat. În contradicție cu iluziile directoarei — căreia i s-a promis că peste trei luni Inspectoratul se mută în Piața Cosmonauților, iar copiii își vor recăpăta spațiul ciuntit — dl. inspector general adjunct Nicolae informează că vor găsi pentru copii fie un locșor, fie mai multe, împrăștiindu-i pe la grădinițele din împrejurimi, iar dumnealor, atit de strimtorați astăzi în citeva birouri, vor stăpîni întreaga clădire. Pe cine să mai crezi ? Interesant punctul de vedere al domnului inspector : dumnealui este indignat de nemulțumirea educătoarelor care „se vaită că muncesc mai mult, iar la toamnă pot să rămînă fără slujbă". De ce ? Uite-așa ! Ori desființează Inspectoratul grădinița, ori se destramă de la sine datorită preconizatelor dublări — dacă nu triplări — ale taxelor lunare. Așa că ar trebui să se consoleze cu situația actuală datorită cărcia — slavă Domnului ! — n-a ajuns nimeni în stradă.

Interesul poartă fesul

Seninătatea olimpiană a inspectorului-șef adjunct ar putea să te amăgească în cazul în care nu ai curiozitatea să urci pînă la etajul unu, ba chiar ai putea rămîne cu senzația că acea anumită parte a soacrei de care se teme domnul prim-ministru nu s-a mai săturat să facă din tinjar armăsar. Totuși cazul Grădiniței 133 reușește să fie simptomatic pentru bolile societății românești : Primăria se leapădă de Inspectoratul școlar care a început să aparțină doar Ministerului Învățămîntului, punîndu-i lucrurile în ușă ; domnii inspectori apelează la o unitate pe care o au în subordine, nesfiindu-se să-și motiveze invazia prin logica de tip absurd „ce se plîng părinții și educatoarele cînd marea majoritate a grădinițelor n-au unde să arunce un ac ?", raționament periculos pentru cei ce sînt obligați să amelioreze starea învățămîntului, nu s-o întunece în puținele locuri în care condițiile se apropie de mult-visatul standard al normalității ! Tot astfel, directoarea Valeria Simion primește timorată presa și nu ridică glasul decît împotriva primarului general al Capitalei, care joacă rol de țap ispășitor. Împreună, acestea însumează verigile unui balcanic lanț al slăbiciunilor, care ruginește temeinic la încheieturile mentalității generale.

Hai la groapa cu furnici, ba-i aici, ba nu-i aici !

Pînă în 15 martie, la parterul clădirii veneau zilnic trei grupe de copii. Aici aveau săli de clasă, un oficiu, grup sanitar și dormitoare. După data fatidică, cei 120 de copii ai grădiniței s-au restrins în 5 încăperi la etajul unu, beneficiind de generozitatea Inspectoratului care le-a permis totuși accesul la toaleta parterului și le-a oferit paturi pliante. Nu-i nimic ! Bune și paturile pliante, doar că ele sînt depozitate pe una din scări, cu cearceafurile împachetate înăuntru și se întîmplă — nu prea rar — ca așternuturile să nimerească prin rotație la alt copil. Se necăjește cineva ? Asistenta medicală, Maria Lupulescu, dar dumneaei o fi supărăcioasă din fire căci o nemulțumesc și altele. De exemplu halatele soioase ale femeilor de serviciu care așa pun și string masa, așa așază și ridică după-amiaza paturile, așa mătură și șterg praful.

Pliantele sînt transportate în camerele din care abia s-a ridicat aburul mîncării și, pentru că spațiul este insuficient, copiii dorm și cîte doi, chiar dacă doamna directoare nu dorește să recunoască. Paturile celelalte au fost urcate în pod, așteptînd hotărîrea definitivă a mutării. Sau de revenire.

Alte dezavantaje nu sînt. Doar că gimnastica de înviorare a personalului este zilnică. A[illegible] una din grupele mijlocii își d[illegible] fășoară activitatea într-o cămăruță de 2/3 m ; o parte din copii coboară în fugă pentru a ajunge la toaleta de jos ; tavanul duduie sub zdupăielile copiilor, tulburînd birourile inspectorilor ; telefonul sună în grădiniță cerînd Inspectoratul, curticica din față nu mai aparține copiilor — e greu să-i antrenezi la joc printre solicitanții permanenți care vin într-ale lor —, iar leagănele sînt ocupate cînd și cînd de cîte un șef care citește absorbit ziarul...

OLTEA MUTULESCU ■

Bunicii mai robuști decît nepoții

— Domnule doctor, am senzația că ne aflăm într-un mic infern. Sau într-un posibil infern. Aici se tratează și (uneori) se vindecă partea nevăzută a copiilor noștri. Se lucrează cu creierul, cu toate spaimele, șovăielile, devierile, gîndurile pe care le iscă ei. Cu echilibrul fragilei ființe umane. Jocul cu șansa de a trăi normal (sau de a trăi pur și simplu) nu are rapiditatea și precizia din chirurgie, ci durează obositor de mult, mizînd pe știință, dar și pe intuiția unor deficiențe insondabile. În plus, ne mai aflăm — din cîte știu — într-un complex de tratament unic în România. Iată de unde am putea începe discuția.

— Mă voi referi întîi la ultima dv. afirmație, fiindcă cea dintîi (un posibil infern al copilăriei) va presupune o seamă de nuanțe și precizări. Știu că, în general, amănuntele plictisesc. Deci, pe scurt : centrul acesta e o creație, într-adevăr, unică în țară (și printre puținele de acest tip din Europa) a dr. Eliza Ionescu. Are deja 31 de ani de existență și tratează mii de copii din întreaga țară, într-un complex terapeutic vast : Clinică de neuropsihiatrie (condusă de dr. Constantin Lupu), laborator de sănătate mintală, secție de spitalizare cu 100 de paturi, servicii de psihologie, de defectologie, de recuperare motorie, de recuperare psiho-senzorială, de psiho-pedagogie, de asistență socială, comisie de expertiză medicală, un staționar de zi și un cabinet al noilor născuți cu risc. E interesant de știut că avem și o școală a noastră (Școala Generală nr. 17) aflată în incinta clinicii, școală unde învață

Dr. TIBERIU MIRCEA,

medic primar în cadrul Centrului de neuropsihiatrie pentru copii și adolescenți din Timișoara

copii cu inteligență normală, (dar care au suferit unele afecțiuni neuropsihice), după o metodologie pedagogică adecvată lor. Nu e o școală „ajutătoare", ci una — repet — normală, în care copiii sînt îndrumați, în plus, să-și învingă neclaritățile, ezitările, teama. Dacă vreți, e o experiență.

Riscul de a te naște într-un continuu genocid

— Vorbeați înainte de un cabinet al noilor născuți cu risc. De ce și cît de frecvent nașterea e un risc ?

— Nașterile cu risc sînt cele cu indicele Apgar sub 8. Indicele Apgar este în dese cazuri sub 8. De ce ? Din cauza fragilității biologice a mamelor. La generațiile României din ultimii treizeci de ani se constată o tot mai accentuată fragilitate biologică. Hrana precară, lipsa vitaminelor, stress-ul, nervii, toate acestea au, la nivelul unei generații, urmări extrem de grave. Cine se hrănește normal, (de la lapte și verdețuri pînă la carne și fructe), cine trăiește — psihic — normal, în țara noastră, acum ? Foarte puțini oameni. Adevăratul genocid al comunismului **aici** a fost. Din milioanele de nașteri din ultimele trei decenii, tot mai multe — s-au soldat cu decese ale copiilor, dar — lucru necunoscut populației — peste o treime din camenii acestor generații sînt bolnavi sau predispuși oricăror boli, inclusiv celor psihice. Noi și copiii noștri sîntem foarte vulnerabili. Imaginați-vă ! Să ai cazuri de hemoragie cerebrală la vîrsta de 12 ani ! Asta înseamnă că vasele sanguine sînt incredibil de fragile ! Să ai, non-stop, cazuri de hemoragii cerebro-meningiene la naștere, acum, cînd nașterile sînt controlate de obstetricieni ! Nicăieri în Europa fenomenul nu e atît de grav și de frecvent. Uitați-vă la bătrînii noștri : sînt mult mai activi, mai sănătoși, mai optimiști decît noi. Populația țării a suferit o scădere progresivă a capacității ei biologice. Deproteinizarea a însemnat, în mod direct, **scăderea nivelului de inteligență cu 20—30 la sută.** Dacă, la naștere, copilul nu are — de la mamă — proteinele valorice care formează acidul ribonucleic (ARN), acestea nu se mai pot „adăuga" ulterior, iar coeficientul de inteligență nu mai poate fi corectat în mod substanțial. Și acum mă întorc la ceea ce spuneați la început : posibilul infern al copilăriei. Partea nevăzută. Creierul. Lăsînd metafora la o parte, ați rostit un adevăr. Foarte mulți copii sînt bolnavi psihic, **dar nu știu.** Și nici părinții nu-și dau seama. Ajung la neurolog sau la psihiatru abia cînd simptomele sînt evidente, iar boala e într-un stadiu avansat.

Moartea nu poate fi oprită. Minuni nu i se întîmplă oricui

— Bine, cu risc sau — aparent — fără risc, copilul s-a născut. Cum îl putem ajuta ? Cum ne putem da seama ce e cu creierul lui, cînd putem veni să întrebăm „ce se-ntîmplă, doctore" ?

— Frecvent, după nașterile cu risc copilul intră în sindroame convulsive. Aceasta e o reacție a creierului, care nu înseamnă încă epilepsie, ci dovedește că există o leziune organică. E cazul infecțiilor meningo-encefalitice, al traumatismelor craniene sau al unui început de tumoare cerebrală. Unele se pot trata pînă la vindecare. Dar, de regulă, în aceste cazuri o parte din substanța creierului e distrusă. Posibilitățile ei de refacere sînt limitate. Dacă țesuturile nu s-au refăcut pînă la trei — maximum cinci — ani de la faza acută a bolii, nu se mai poate face nimic, nicăieri. Nici în țară, nici în străinătate. Mulți părinți — disperați, desigur — nu înțeleg asta. Aici, uneori, timpul nu vindecă, timpul îmbolnăvește.

— Există, în acest domeniu, și boli incurabile ? Vreau să spun — din start incurabile ? Un fel de SIDA ? Un fel de cancer ? Fără absolut nici o șansă ?

— Da. Există PESS. Panencefalită sclerozantă subacută. O encefalită cu un virus lent, de tip rujeolic. Poate apărea la un an-doi după pojar. Copilul începe să se împiedice des, devine neatent, nu mai are randament școlar, apoi i se zbat mușchii, picioarele, încep crizele... Cu orice tratament nespecific (de creștere a rezistenței), moartea survine în șase luni maximum un an. Între 3 și 7 la sută dintre copiii țării pot să facă această boală. În ultimii ani am avut cîte 20—30 de cazuri anual. În 1990 numai opt.

UN INFERN

Prostituată la 13 ani

— Cînd te-ai culcat prima dată cu un bărbat ?
— La 13 ani.
— Acum o faci pentru bani ?
— Nu, din plăcere.
— La școală de cînd n-ai mai fost ?
— De 6 săptămîni.
— Și ce-ai de gînd ?
— Să mă îndrept.
— Ai mai promis asta. De ce ai fugit iar de acasă și unde ai fost în aceste 10 zile ?
— La Sinaia.
— Cu ce bani ?
— Din economii.
— Pe certificatul ăsta scrie că ai tricomonas. Știi ce-i asta?
— O boală...
— Ai mai avut vreodată ?
— Da.
— Dar de sifilis și de SIDA ai auzit ? Știi că se pot lua prin contact sexual ?
— Da.
— De unde-i „agăți" pe cei cu care te culci ?
— Din baruri, din pizzerii...
— La vîrsta la care tu umbli prin baruri, fugi de acasă cu săptămînile și te prostituezi, ceilalți copii învață. Crezi că are vreo importanță să înveți la vîrsta asta ?
— Da, fără carte nimica nu se face.
— Și tu cum te consideri : copil sau femeie ?
— Totuși, mă mai consider copil...

La cei 14 ani abia împliniți, Monica B. are tot dreptul să se considere copil, așa cum și arată de altfel : cu un corp neîmplinit, aproape băiețesc, cu o expresie candidă, nevulgarizată încă de viciu. Dialogul dintre ea și ofițerul de poliție mi se pare halucinant, pentru că nimic din trăsăturile acestei fetițe nu trădează îndeletnicirile de prostituată. La Poliție a fost adusă de mama ei, care nici nu mai ține minte a cîta oară face acest lucru. A dus-o întîi la medic, care a constatat că are tricomonas. La întrebările ofițerului de poliție, mica prostituată răspunde lapidar, mecanic, asemenea unui școlar tocilar ce reproduce un text străin de înțelegerea lui. Nu pare nici disperată, nici jenată, nici naivă. Refuză să dea detalii despre anturajul și escapadele ei.

DESPRE MONICA, CU DRAGOSTE ȘI ABJECȚIE

Rămîn singură cu mama Monicăi, o femeie foarte ingrijită, cu mîini muncite și cu ochii uscați de suferință. E vînzătoare, la o cofetărie din cartier. Are un bărbat bețiv și scandalagiu, dar cu fata nu e sever, mai atît de des de acasă și nu s-a mai dus la școală. Părinții au luat-o și cu binele și cu răul, mama ei a mers pînă acolo încît i-a făgăduit s-o accepte cu un amant. „Cînd se întoarce acasă după cîte o „ieșire", vine murdară, jigărită, extenuată. Mi-e și frică să nu ne aducă cine știe ce boală. În scurtele perioade în care stă acasă e de nerecunoscut: face curățenie, spală, ia lecții de engleză și, cînd te aștepți mai puțin, dispare din nou. De multe ori, de frica fratelui ei, nici nu mai trece pe

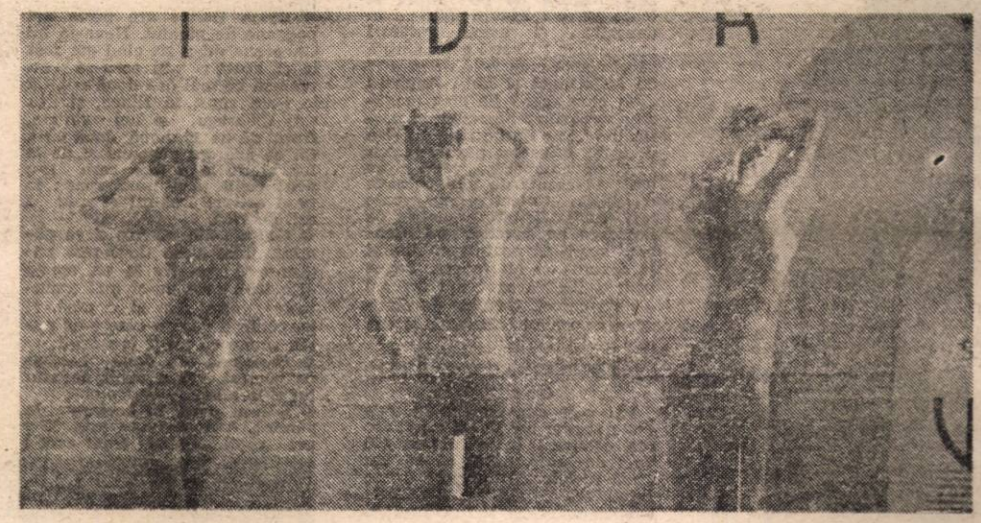

acasă, trage la bunicul ei, căruia îi bate în geam la ore tîrzii din noapte și el, de rușinea vecinilor, o primește în casă. Nu-i pasă nici de vîrsta, nici de rangul lui (e colonel în M.Ap.N.). La el nu zăbovește mult, numai cît să se spele, să se odihnească cîteva ore și să-l buzunărească. Are și dosar la tribunal: a fost și arestată, cînd a fost surprinsă ieșind dintr-un vestiar din pasajul metroului, unde se culcase cu unul care juca „albaneagra" și care o plătise cu o bancnotă de 100 de lei... falsă. Anchetatorul mi-a spus că nu i s-a mai întîmplat în cariera lui să aibă de-a face cu un infractor atît de abil ca acest copil de 13 ani : atîta l-a învîrtit și l-a sucit, încît a reușit să-l facă neidentificabil pe corupător.

GÎNDIȚI-VĂ CĂ CEEA CE POVESTESC E DESPRE COPILUL MEU !

Anul trecut își făcuse o prietenă, poreclită Americanca. Erau nedespărțite. Într-o zi, Americanca a dus-o, nu știu sub ce pretext, în cimitirul Ghencea. Din dosul unei cruci a apărut un băiat (ulterior am aflat că și el și Americanca sînt țigani), i-a pus Monicăi cuțitul la git și... s-a folosit de gura ei, sub privirile amuzate ale Americancei, autoarea acestui scenariu macabru. Gigi Lamă (nu știu dacă e nume sau poreclă) s-a lăudat cu isprava aceasta și așa se face că a aflat și băiatul meu, iar Monica mi-a confirmat că așa s-au petrecut lucrurile. **Gîndiți-vă că ceea ce povestesc e despre copilul meu** și nu mă întrebați cum de n-am luat o răzna pînă acum. Toți copiii fac pozne, mai mult sau mai puțin grave, dar copilul meu este eroul unor orori inimaginabile.

MONICA SE SPOVEDEȘTE : „TOTUL A ÎNCEPUT CU UN VIOL"

Cînd îi spun că nu intenționez nici să o învinovățesc, nici să-i smulg promisiuni sau să-i țin vreo predică, ci pur și simplu să o înțeleg, deslușesc în ochii ei o licărire de încredere. O întreb ce dramă din existența ei a aruncat-o pe acest făgaș și-mi răspunde plîngînd: „Totul a început cu un viol". Aflată la țară, la bunicul dinspre mamă, s-a lăsat ademenită de un tractorist, care a plimbat-o cu tractorul, apoi a invitat-o în vestiar să asculte muzică; acolo mai erau 5 tractoriști, dar numai doi au violat-o. Mamei nu i-a povestit imediat, pentru că i-a fost rușine. Cea de-a doua experiență sexuală s-a consumat în cimitirul Ghencea și următoarea în pasajul Universității. Poate că tocmai această latură abjectă și animalică a sexualității cunoscute la numai 13 ani i-a perverlit simțurile, de a ajuns ca acum să caute ea însăși astfel de experiențe tari. Ce e de-a dreptul înspăimîntător, este că Monica nici nu realizează cît de oribile și de cumplite sînt întîmplările trăite de ea : realitatea aceasta scabroasă este pentru ea un univers familiar. Îmi spune senin : „Frate-meu zice că-s curvă și că l-am făcut de rîs, dar să știi că nu m-am culcat cu nici un băiat de la liceul lui". De ce fuge de acasă ? Pentru că la ei în casă, în afara de scandaluri și bătăi, nu vede nimic. După părerea ei, tatăl e singurul vinovat și mama e o victimă, dar, deși îi este milă de ea, nu poate suporta să stea acasă mai mult de cîteva zile. Dacă nu evadează, se sufocă. „Fratele nu pleacă din mîndrie, dar și el s-a săturat, de aceea și învață pe rupte, ca să uite : într-un fel, și el fuge". (Remarca Monicăi mi se pare de o mare acuitate psihologică). Ce-și dorește ea mai mult e să-și găsească repede ceva de lucru și să fie primită într-o echipă de fotbal feminin. Pe măsură ce discuția noastră alunecă în chestiuni mai „normale", sînt tot mai convinsă că am în față un copil care a greșit nu dintr-o pornire interioară, ci împlinsă de condiții exterioare : atmosfera din familie, lipsa de comunicare în plină criză de puberiate, anturajul nesfîrșit. Ne despărțim cu promisiuni : ea să reziste tentației de a fugi din nou de acasă, eu s-o mai caut.

EPILOG

Am căutat-o pe Monica a doua zi, dar n-am mai găsit-o. Fugise imediat ce ne-am despărțit.

VALERIA DORNEANU ■

— Se mai întîmplă, aici, și minuni...

— Da, dacă puneți termenul în ghilimele. E adevărat că au venit copii orbi și surzi care au plecat acasă perfect sănătoși. De curînd am revăzut o fetiță din Hunedoara, zburdînd cu colegii ei prin curtea școlii. E în clasa întîi și învață foarte bine. Mi-am amintit, o clipă, cum am cunoscut-o, acum patru ani. În urma unei meningo-encefalite, a intrat în comă timp de o lună și jumătate. I-a fost atins nervul optic și cel auditiv. Fetița a surzit și a orbit. Împreună cu colegii mei, am găsit tratamentul antiinflamator la nivelul creierului și al nervilor. A reînceput [illegible] „ofensiva sănătății", copilul a învins boala, și-a recăpătat simțurile și capacitatea cerebrală. Nu e singurul caz, dar nu e nici vreo „minune". E doar un tratament adecvat, într-o situație cînd pacientul e recuperabil.

— Pacientul... Sună aproape impersonal. Ce ați simțit cînd ați revăzut-o ?

— Bucurie. Încredere. Nu știu... Sînt clipe impresionante, singurele care te fac să lupți — cum bine spuneați — cu infernul. Și mai sînt cazurile celelalte, vindecate prin medicamente și sugestie. Îți vine un copil paralizat, nu poate vorbi, nu se poate mișca și, treptat, îi sugerezi că e perfect sănătos, că trebuie numai să vrea să vorbească, iar el nu poate, dar începe să vrea, începe să aibă încredere, vezi că e nemișcat dar că se luptă, trec zile și săptămîni, nu știi dacă se mai poate face ceva dar nici nu renunți, continui pînă la ultimul capăt de ață și, într-o zi, copilul te strigă : „Domnule doctor !". Înlemnești. Simți că ai cîștigat, că s-a produs deblocarea psihică și îți vine să-i dai o bătaie bună și să-i spui : „Păi vezi că poți ? VEZI CĂ POȚI ?!".

Pentru Dumnezeu, dați-ne medicamente !

— Dar, nu se rezolvă totul prin sugestie. Mai trebuie și medicamente. Ce vă lipsește ?

— Totul. Ne lipsește **totul.** Mai trăim, încă, din ajutoare. Dar nici astea nu prea mai sînt. Fiecare rețetă e o dramă. Știi că o singură combinație de medicamente poate opri boala și mai știi, în același timp, că părintele **nu va găsi** acele medicamente, că se va întoarce să-i prescrii altceva — ce altceva ? —, că te vei chinui să cauți „înlocuitori" și că, în cel mai bun caz, se va găsi doar o parte din medicamente, deci tratamentul nu va avea eficiență. Căci, domnule, nu se găsesc nici medicamente elementare. N-avem neuroleptice, haloperidol, vitamine (B1, B6, B12, C etc.), pyracetam... N-avem ACTH, care e un medicament absolut obligatoriu în afecțiunile neurologice și are un efect de regenerare a sistemului nervos. Mai mult, se preconizează **Scoaterea din producție** a acestui medicament, pe motiv că nu folosește nimănui !

— Domnule doctor, nu e momentul să glumim, dar cei care gîndesc așa pot că sînt bolnavi și cu puțin ACTH, cine știe... poate se mai regenerează...

— Nu sînt — cum bine știți — nici antidepresive.

— Știu. Sînt foarte căutate. Toată lumea ia antidepresive. Nu prea mai suportăm...

Cînd vom redeveni normali ?

— În primul rînd, chiar părinții iau antidepresive.

— Da, aici intrăm în alt domeniu. Reacțiile și comportamentul părinților sînt foarte importante. În general, mulți nu trec de o prejudecată. Cum, domnule, să-mi duc eu copilul la psihiatru ? Ce, e nebun ? Iertați-mă, dar aici mai avem multe de învățat. În Occident, a consulta un psihiatru e nu numai o necesitate, dar și o dovadă de distincție. Știți știu că, la noi, cam 34 la sută din copiii școlari au probleme de comportament din cauza unor boli psihice neobservate ? Unii nu au capacitate de concentrare, unii nu reținu, unii sînt „răi" fiindcă nu stau o clipă locului. Adică sînt hiperkinetici. Nici pe departe nu sînt „nebuni". Dar e mai bine să fie tratați decît bătuți sau lăsați în pace „fiindcă-s proști". Nu-s proști deloc, dar, din motive psihice „pierd ritmul" și deviază comportamental. Nu avem o pedagogie adecvată pentru aceștia. Admir școala elvețiană, unde copilul merge de la ora 9 la ora 17 și unde învață, face înot, ski sau tenis, ascultă muzică, își face lecțiile, iar la ora 17 e liber, se reîntîlnește cu părinții care au ieșit de la serviciu, nu mai e stresat de teme pe care să le facă acasă și se află, non-stop, sub supraveghere. A investi în învățămînt e o necesitate acută pentru noi. E o investiție în propriul nostru viitor. Ne trebuie școli, terenuri de sport, grădinițe bine dotate, locuri de joacă. Generațiile care vin trebuie să reducă din handicap. Să redevină normale.

— Vorbeați de numeroșii copii hiperkinetici. În calitate de pedagog (sînteți și șef de lucrări la Institutul de Medicină Timișoara) ce le recomandați, în acest domeniu, părinților și studenților ?

— Copiii aceștia suferă de o ușoară iritare corticală — probabil consecință a unei nașteri cu risc. Esențial este să nu fie ținuți în casă „fiindcă sînt răi", ci dimpotrivă, să fie lăsați în colectivitate, să fie dați la sport. Încă de la 3—4 ani copiii pot începe sportul. Cel mai indicat este înotul, care reglează respirația, mărește capacitatea pulmonară, oxigenează creierul, implică întreaga masă musculară. E bun și alergatul, și mersul cu bicicleta (sigur: unde să alergi, unde să faci ciclism ? Asta e altă problemă). Un fenomen psihic important este frica. Un copil fricos poate deveni, la 10—11 ani, fobic. Poate ajunge să nu suporte întunericul, spațiile închise, anumite obiecte sau animale. Părinții trebuie să sesizeze imediat asemenea simptome. De asemenea, să se renunțe la argumentul că, în mașină, în tramvai sau la televizor copilul „stă cuminte" deci nu e hiperkinetic, e perfect sănătos dar „rău". E fals. Copilul e „cuminte" fiindcă el nu mai trebuie să se miște, se mișcă spațiul din jurul lui sau imaginea pe care o privește. Important este nu să fie atent la activități plăcute, ci să-și poată concentra atenția la activități impuse.

— Înțeleg că e vorba de o fundamentală schimbare de raporturi aie familiei față de medicul psihiatru.

— Exact. Dar nu numai atît. Chiar în sistemul medical trebuie schimbate niște raporturi. E absurd să ai de zece-cincisprezece ori mai mulți psihiatri pentru adulți decît psihiatri pentru copii. Pentru simplul motiv că toate bolile neuropsihice încep din copilărie. Prin intervenția psihiatrilor în școli, s-ar putea avea sub control generațiile următoare. E nevoie de mult mai mulți medici și de cadre medii în acest domeniu, care nu mai poate fi marginalizat. Pentru școală și pentru familie, psihiatrul trebuie să devină o prezență obișnuită. Nu e un capriciu, nu e un lux. E un factor care contează în recuperarea randamentului psihic al generațiilor de azi și de mîine.

— Vă mulțumesc. Și sper ca interviul să ajungă în mîinile celor cărora le e adresat.

RADU CIOBOTEA ■

După Revoluție, în Cîmpia Dunării, timpul nu mai avea multă răbdare. La Siliștea — Gumești, oamenii se frămîntă. Gospodăria colectivă își trăiește, spasmodic, ultimele clipe. Registrele de rol, din 1948, pe care sînt inscriși care cum au avut un petec de stare, s-au aflat. Dintre țăranii bătrîni, puțini mai au pluguri. Sentimentul de independență cu care se mîndrea atît Ilie Moromete se simte din ce în ce mai puternic în cugetele teleormănenilor de la Siliștea Nouă. Am poposit aici într-o dimineață ploioasă de la sfîrșitul lui martie, străbătînd pîlcul de plopi străjuitori de-a lungul șoselei, pe care, probabil, ades, i-a văzut Marin Preda în întoarcerile sale acasă. Cineva, un poet binecunoscut și apropiat mie, care îl însoțea uneori pe Preda în descinderile sale în comuna de baștină, îmi povestea că lui Preda nu-i făcea (ori părea să nu-i facă) plăcere să se întoarcă în satul natal, cînd ajungea aici devenind irascibil, morocănos. Acum, după un deceniu de la moartea sa și după șase decenii de la începutul cunoscutei saga moromețiene, ne am întrebat ce fac „moromeții" în anul de grație 1991.

MOROMEȚII

În Siliștea, calul e la bun preț

Deși în sat mai sînt puține pluguri și unelte pentru lucrul pămîntului, mai mulți silișteni s-au învîrtit de niște prășitori. Mai există, la gospodari, aproape o sută de atelaje. Siliștenii sînt foarte interesați să cumpere cai. Un cal, după stirpe, gabarit și înfățișare, poate costa, în tîrgul de cai, 50.000—100.000 sau chiar 120.000 de lei. Tîrgul de cai se ține, în fiecare săptămînă, în mai multe locuri : între Siliștea și Balaci, la Slăvești miercurea, la Roșiori vinerea. Cei mai mulți care vor lua pămîntul înapoi și-l doresc să-l muncească individual. Sau, în alt caz, într-o asociație familială, cu rubedenii, nași și apropiați ai casei. Cele mai frecvente nemulțumiri oamenii le au în privința viilor. Înainte vreme, sub stăpînirea comunistă, viile se luau de la cei care nu erau în C.A.P., sau de la deportații de canal și se dădeau la cei care lucrau în „colectivă". Tocmai pentru împăcarea certurilor în comună s-a înființat o comisie comunală pentru restituirea drepturilor de proprietate și împărțirea terenurilor. În urma discuțiilor (aprinse și deloc lesnicioase) viile au revenit în majoritate, ca un act cu brumă de dreptate, vechilor proprietari. Cei care au avut însă vie pusă de mai bine de 5 ani au rămas, totuși, în stăpînirea ei.

Cui să ceară sămînță cei de la oraș ?

Comuna numără, astăzi, 3 700 de suflete ; în acte apar numai 3 050. S-au mai reîntors din orașe, dar nu s-au trecut la primărie, pe noul domiciliu. Și-au luat și pămîntul în folosință ; siliștenii cred că va rămîne nemuncit o bună bucată de pămînt, mai ales cel aparținînd „orășenilor". Primăria încearcă s-o brodească așa cum s-o putea și să le dea și familiilor ori urmașilor celor săraci, care n-au avut pămînt și-au intrat în colhoz doar cu mîinile goale, măcar cinci mii de metri pătrați, să nu rămînă săraci lipiți pămîntului. Cînd am intrat în Primăria comunei, înăuntru erau strînși la sfat primarul, secretarul și vreo zece țărani în putere, care erau membri ai comisiei comunale pentru reconstituirea dreptului de proprietate, care cu greu s-au hotărît să-și descleștеze fălcile și să-și spună păsul. Secretarul comisiei ne-a spus : „Pînă nu se va cultiva grîul anul ăsta, pînă nu trece și vara, n-o să se poată reveni cu-adevărat la vechea proprietate. Mai ales cu ăștia de la oraș care stau acolo și au luat pămînt aici, cred c-o să rămînă și pămînt nesămînțat. Că de unde să aibă sămînță cei de la oraș ?" Și-i și scumpă, sare un țăran mai vîrstnic cu gura, 27 de lei kilogramul de sămînță de porumb". Comuna a pierdut, prin negura comunistă, mare parte din islazul comunal. Acolo acum sînt sonde și a fost amenajat sectorul zootehnic. „Mai înainte de venirăți, continuă secretarul (Tudor Aristide), trimiserăm niște oameni pentru sămînță. Abia am ajuns să avem islaz vreo două sute și ceva de hectare. Ne zbatem pe suprafața asta și au fost luate de la noi 59—60 ha de armată, că la noi aici s-a făcut aerodrom și pe urmă pămîntul

a fost dat la I.A.S. Dobrotești. Am făcut adresă la Prefectură și adresă la MApN. Am scormonit prin arhivă și n-am găsit nici o formă legală de luare a pășunii noastre. Primăria n-a primit nimic în schimb pentru asta." Nu-și termină secretarul bine vorba și pe ușă năvălește un țăran voinic, roș în obraz, Sache, cum îi spun oamenii, pe numele său adevărat Tudor Tănase. Sache își cere scuze, și după un întortocheat și filozofic captatio benevolentiae moromețian, ne spune : „Legea e bună, domnu' reporter, da' nu se respectă. Pînă la D-zeu, te mănîncă sfinții. N-avem pe ce face cereri. Grîul se va da, nu se va da. Să plătești manopera : arat, semănat, discuit. Sînt și de cei care nu urmăresc destrămarea vechii conduceri. Se fură ca-n codru, grîul nu se ia.

Costel a lu' Guliță să păzească magaziile de grîu ?

Cîte mii de kile de struguri ? 2000, dom'șef la cooperativă ! S-au tăiat prunii din spatele construcțiilor. Am angajat brigadier constructor, dar nu avem muncitori constructori. Inginerul zootehnist și economista zootehnistă rup prunii să facă foc. „Aici, în acest monolog dramatic asemuitor cu **panorama deșărtăciunilor**, intervine și președintele C.A.P.-ului, Emil Anghel, cu o replică : „Livada de pruni e de doi ani întrată în defrișare." Sache continuă : „cine cîștigă de pe urma la toate ăstea ? Plătim chirie... la depozite... și avem grajduri goale. Cine ? Costel a lu' Guliță să păzească magaziile de grîu ?" Se înfierbîntă și Emil Anghel : „Păi cum vrei ? Să stea magaziile nepăzite ? Să reducem posturile ?" Dar Sache încă nu și-a deșărtat tolba cu păsuri : „Am vrut să cumpărăm vaci. S-au găsit 14 cazuri de vite bolnave de TBC. Colectiva nu scoate nici caii la licitație. Comisia de lichidare nu funcționează. Ceapeu' speră că poate mai ține și la toamnă și nu moare. Legea pentru lichidarea ceapeului nu e dată corect. Comisia de lichidare ar trebui formată și din mai mulți țărani."

„O comună care se duce de rîpă"

Păi știți cîte capete de animale aveam noi în '45 ? **(O voce din comisie.)** În '45 aveam 258 vaci de lapte, uitați că vă iau după registru, 276 capete tinere (vițe), 292 cai și iepe, și 4 000 de capete de oi. Și 500 de hectare de pășune comunală, din care-acum mai avem 50 de ha, cu ce mai luăm anu' ăsta, abia 200 de ha. Nu putem asigura nici pășunatul animalelor. Acu' avem abia 250 de bovine, 3500 de oi, 500 caprine, 100 de cai și vreo 800 de porci." Am amenajat anu' trecut 42 de ha de pășune. Acum am fi avut 62 de ha de pășune. Da' oamenii au stricat-o, au intrat pe pășune și au vrut să mă bată cînd m-am dus să-i dau afară. **(Primarul, Petrescu.)** „Nimeni nu venea să ia viței de la ceape să-i crească, ci ca să-i taie" **(Secretarul, T. Aristide.)**

Ce mai fac „Moromeții" ?

● **Tudor Călărașu**, adică Ilie Moromete, a avut pămînt puțin, înglobat la Călărașu Tudor Joița, mama lui Niculae Moromete, care, de fapt, ea a avut pămînt mai mult, Tudor Călărașu fiind aproape sărac. Așa cum se poate vedea consultînd registrele de rol dintre anii '56—'58 și '59—60. În total, familia Moromete avea cam 6 pogoane de pămînt, adică 3 hectare fără ceva. La împărțirea pămînturilor, acum, în 1991, pămîntul Moromeților a fost revendicat de Călărașu Gheorghe, frate după tată al lui Niculae, Baltac Ilinca, soră, și Sae, fratele lui Niculae, Alexandru Preda de la Bacău, pensionar. Pe registrele de rol figurează și locul unde au avut Moromeții pămînt, în „vatra satului vechi", în „Pămînturi" (vă amintiți nuvela ?) „la frunzar" și în „Tudoria". După obiceiul pămîntului, oamenii aveau pămînt în Siliștea în funcție de zestre și cumpărau, orientîndu-se după fertilitatea solului.

● **Gheorghe Călărașu**, fratele lui Niculae și fiul lui Ilie Moromete, are acum în posesie 1 ha și 78. Gheorghe locuiește chiar în vechea curte moromețiană. „Mie îmi trebuie pămînt, ne-a spus Gheorghe Călărașu. Cinci pogoane am băgat în ceapeu, 2 hectare jumate".

● **Ilinca Baltac** are peste opt pogoane de pămînt. Nevasta lui Gheorghe mi-a zis cînd am fost la ei acasă : „Și soru-sa nu vrea să ne mai dea două arii. Că io i-am spus, fă Ilinco, și tu ești Călărașu, și noi sîntem, frați, dă-ne și nouă două arii. Că ea are opt pogoane și de la Ion și de la o tușă care n-a avut copii. Așa i-am spus : ia tu 4 arii și lasă-mi și mie 2 arii de vie".

● **Guica** trăiește. Are și ea pămînt. Cam vreo două-trei pogoane să mai fie la ea, spune primarul, care nu-și mai amintește bine. Are și o casă, și gospodărie despre care s-ar putea spune că nu-ți iau ochii.

● **Parisianu** are două hectare de pămînt. Și a venit nevasta lui și le-a luat.

● **Bălosu** avea 10 hectare de pămînt. A murit vara asta. Dar are copii. Patru copii care-l moștenesc : unu-i inginer, altul pensionar (Petrică) și încă **două fete.**

● **Io sînt Toderici**, învățătorul lui Marin Preda, Gheorghe Florea adică. Am 80 de ani. N-am nici o brazdă de pămînt. Da' are soția mea 20 de hectare. Am doi copii. Soția mea nu vrea să ia pămîntul înapoi.

„Poiana lui Iocan" s-a mutat la bufet

Am trecut pe la bufet și acolo, la o **masă rotundă**, am găsit pe acea vreme mohorîtă de ploaie, pe cîțiva dintre cei pe care îi întîlnisem mai înainte. La bufet avea coniac VIDRA la treișopt suta, biter și vin „cu mausoleul de la Adamclisi pe etichetă", Murfatlar alb. Pălăvrăgind cu țăranii într-o cîacă improvizată, am vorbit firește, și despre politică. Așa am aflat că învățătorul, Gheorghe Florea, este „țărănist" convins, mîndru că se trage dintr-o familie de „intelectuali". Sache, oricum numai cu feseneul nu e. Sigur e cu opoziția. Primarul, Petrescu pare a avea discrete (și disimulate) simpatii feseniste „cu rezerve". Țăranul voinic cu mîna bandajată e fesenist convins. A strîns, chipurile, zice el, 300 de adeziuni din sat. Se plînge că nu i s-a dat o cameră să înființeze feseneul în sat, să aibă și ei un sediu. „Asta-i marea greșeală a Puterii, că n-are cine să ceară socoteală, cine să facă ordine".

Ce ziare se citesc aici ?

Mulți dintre silișteni sînt însă „oameni independenți" ca Moromete. Ziarele ajung, cel puțin în ultimul timp, foarte greu. FLACĂRA, de exemplu nu ajunge. Țăranul cu mîna bandajată și concepții feseniste citește, bineînțeles, ADEVĂRUL. Un țăran pîrpiriu și sfrijit, din dreapta mea, citește ROMÂNIA MARE și se plînge că „pe trei luni cu abonament n-a primit decît două". Mai citesc, după simpatiile politice pe care le au, DREPTATEA, ROMÂNIA LIBERĂ și ziarele locale, de Teleorman.

Țăranii din Siliștea au citit cu atenție „Moromeții". Au identificat pe cît posibil, „personajele" Știu că ei sînt niște actori pe o scenă. Și se poartă astfel, cu ingenuitate, stîngaci fermecători, afișînd un narcisism studiat, de personaje care-și așteaptă un alt Marin Preda.

MIHAIL GĂLĂȚANU ■

Fotografii de SILVIU STAN ■

LA EI ACASĂ

CURIER JURIDIC

1. **ŞTEFAN ION — com. Băbana, sat. Lupuleni, jud. Argeş :** Înţelegem că nu sînteţi de acord cu o hotărîre judecătorească definitivă. Trebuie să vă adresaţi Procurorului General al Republicii, singurul organ abilitat de lege să exercite o cale de atac, respectiv un recurs extraordinar pentru reformarea acesteia.

2. **AVRAM C. — Săveni, jud. Botoşani :** În cazul dv. nu trebuia încheiat un proces verbal, ci un contract de vînzare-cumpărare a unui imobil, autentificat, singurul act prin care se transmite dreptul de proprietate. În lipsa acestuia vă aflaţi în faţa unei promisiuni de vînzare. V-aţi asumat acest risc prin nesomarea proprietarului de a se prezenta la notariat pentru încheierea contractului. În eventualitatea că proprietarul va refuza încheierea actului în condiţiile iniţiale, va trebui să-l acţionaţi în judecată, solicitînd pronunţarea unei hotărîri care să ţină loc de contract. Puteţi avea în vedere şi temeiul uzucapiunii, care operează, în condiţiile legii, după 10 sau 20 ani, după cum proprietarul locuieşte sau nu în circumscripţia tribunalului judeţean unde se află imobilul.

3. **NICOLAESCU N. — Bucureşti :** Chitanţa dv. de mînă nu are valoarea juridică necesară unui act prin care se transmite un drept de proprietate asupra unui imobil. Dacă aceasta poate fi considerată promisiune de vînzare, intră sub incidenţa termenului general de prescripţie de 3 ani. Pe baza unei asemenea chitanţe, ruda dv. nu a dobîndit dreptul de proprietate dorit. Nefiind proprietar, nu poate vinde imobilul. E necesar să încheie un act de vînzare-cumpărare, autentificat la Notariatul de Stat. Va deveni proprietar, va plăti de la această dată impozitul aferent şi va putea apoi dispune de imobilul respectiv.

4. **ELENA LUPU — com. Hăneşti, jud. Botoşani :** Rezultă din scrisoarea dv. că aţi primit decizia nr. 37 623 30.05.1990, prin care v-a fost respinsă cererea de pensionare. Spre a vedea dacă se justifică dorinţa dv., vă rugăm să ne trimiteţi **o copie** a dosarului de pensionare şi a deciziei de resipngere a acesteia, datele furnizate de dv. fiind insuficiente pentru a ne pronunţa.

5. **ELENA PAPAVA — Turnu Severin, jud. Mehedinţi :** Doriţi să readuceţi litigiul dv. în faţa Curţii Supreme de Justiţie. N-o puteţi face decît prin Procuratura Generală. Numai Procurorul General, analizînd motivele dv., poate decide declararea unui recurs extraordinar împotriva hotărîrii definitive criticate de dv.

6. **DOREL PÎNDARU — com. Nehoiu, jud. Buzău :** Este vorba de Legea fondului funciar nr. 18, publicată în Monitorul Oficial nr. 37 din 20 feb. 1991. Legea a intrat în vigoare pe data publicării sale în Monitorul Oficial.

7. **CAROL SULTZ — Iaşi :** Terenurile pot fi înstrăinate prin acte juridice între vii, încheiate în formă autentică. Potrivit art. 46 al Legii 18/1991 privind fondul funciar, în toate cazurile de dobîndire prin acte juridice între vii, proprietatea dobînditorului nu poate depăşi 100 ha. teren agricol în echivalent arabil de familie, sub sancţiunea nulităţii absolute a actului de înstrăinare.

CORNELIU OLTEANU

O scrisoare deschisă

Explicîndu-mi-se faptul că ar fi dificil să ne întîlnim la coadă, semnatarul rîndurilor de mai jos locuind în Mărăşeşti, judeţul Vrancea, sînt rugată să dau spre publicare scrisoarea în care este expus păsul :

„Eu mă mir că nimeni din oamenii de foarte bine n-a sesizat un adevăr de-a dreptul indignant şi periculos : imnul nostru de stat este destabilizator! Nu trebuie să fii un meloman ca să-ţi poţi da seama că îndemnul «Deşteaptă-te române», repetat şi răsrepetat, ar putea ca, într-o bună zi, să prindă la mase şi să se traducă în fapte. Atunci, n-ar fi o destabilizare generală în consens ? Dacă ar fi numai atît ! Dar versul : «Acum ori niciodată croieşte-ţi altă soartă» nu credeţi că e cu totul şi cu totul un îndemn legionar? Adică, cum ? Să renunţăm la soarta noastră liberă, aflată într-o profundă democraţie originală, şi să ieşim în stradă ca toţi golanii din Timişoara, ca neisprăviţii de studenţi, instigaţi de tot felul de elemente, că intelectuali nu pot să-i numesc, care se pretind dizidenţi ?

Argumente se găsesc în continuare din belşug, de aceea, prin bunăvoinţa domnului Măgureanu, se poate face o analiză literară a textului şi vă veţi convinge că am dreptate şi că cei care veghează la liniştea noastră au avut o gravă scăpare. Nu ştiu cine este autorul imnului, dar se vede clar că este un ţărănist plătit de Raţiu, sau de agenturi străine instigate de „Europa Liberă". Să nu credeţi ce-am auzit şi eu, cum că autorul ar fi trăit mai demult. N-ar fi ştiut marele istoric, domnul Dumitraşcu de Constanţa, şi n-ar fi luat atitudine fermă şi oratorică în Parlament ?

Aşa că, rog respectuos să se sfătuiască domnul Iliescu cu domnii Roman, Bîrlădeanu, Marţian, Dan Iosif et comp. şi, într-o şedinţă solemnă a Parlamentului, o dată cu schimbarea lui i din i, să se schimbe şi imnul, pentru liniştea noastră şi a oamenilor de bine".

Mihai Zodian
de Mărăşeşti

De la Ana la Caiafa

Sau cum nu rezolvă Primăria Municipiului Constanţa problemele cetăţenilor, aruncînd în circa Guvernului sarcina rezolvării lor.

„De la începutul scrisorii vă rog din tot sufletul să mă ajutaţi, acum cînd mă aflu într-o situaţie disperată. Mă numesc Hagineagi Maria, cu domiciliul în oraşul Constanţa, str. Plugului, nr. 5, cartier Brătianu. Soţul meu lucrează la I.U.G.T.A.C. Bucureşti, secţia Constanţa.

Stăm cu chirie de şapte ani. Abia anul trecut am reuşit să ne facem mutaţia în oraşul Constanţa, pînă atunci avînd viză de flotant. Avem doi copii. Cel mare va merge în toamnă la şcoală, dar nu ştim cum vom proceda deoarece nu avem spaţiul necesar. Din această cauză el a ajuns ca o pasăre călătoare. Stă cînd la mama, cînd la soru-mea, cînd la mine. Dar cînd va începe şcoala ? Într-o cameră nu putem sta cu toţii ! Am fost mereu la primăria oraşului, dar în zadar. Mi s-a spus că mi se va da locuinţă numai cu aprobarea Guvernului... De ce oare primăria nu analizează situaţia fiecărui cetăţean şi cere aprobarea Guvernului ? Eu am timp de umblat cu doi copii după mine ?".

Unde nu dă Dumnezeu să audă Guvernul ce servicii le faceţi domnilor de la primărie ? Poate se lasă cu o mazilire !

Două tipuri de frumuseţe

POŞTA REDACŢIEI

CAROL BORA — Craiova, str. Cimpia Izlaz, nr. 63 : Subscriem, spunînd o dată cu dvs. „Cozile, bată-le vina !" „Dar de ce ?" — ne întrebaţi. Deoarece cererea este încă mai mare decît oferta, din cauza lipsei de organizare şi din multe alte cauze.

DAN RADU — Bucureşti, str. C. Vlădulescu, nr. 9, bl. C 29, sc. 1, ap. 11, sector VI : Ne-am adresat Procuraturii judeţului Buzău de la care am primit următorul răspuns : „Dosarul nr. 743/1990 al Judecătoriei Rm. Sărat, în care figurează ca inculpată şi sora dvs. Radu Simona, a fost strămutat la data de 14 martie 1991, urmare hotărîrii Curţii Supreme de Justiţie, la Tribunalul Capitalei. Întîrzierea în soluţionarea cauzei a fost determinată de judecarea cererii de strămutare pe care sora dvs. a introdus-o la instanţa supremă. Întrucît problema angajării contabilului-şef ori menţinerea pe posturi a unor persoane la ICSMI Rm. Sărat (în prezent societate comercială) este de competenţa consiliului de administraţie al acestei unităţi şi a Prefecturii judeţului Buzău, vă îndrumăm a vă adresa acestor organisme. S-a sesizat Poliţia judeţeană Buzău pentru cercetări privind aspectele semnalate de dvs. referitoare la neregulile comise de Ion Agheană în legătură cu repartiţia mărfii din depozite şi vînzarea unora din acestea pe valută."

VALERIU MARINESCU — com. Plenița, jud. Dolj : Dată fiind lipsa de spaţiu nu ne putem permite publicarea unei rubrici numai „cu clasamentul Diviziei A la fotbal". Ne bucurăm că s-a mai reglementat situaţia abonamentelor dvs.

ELENA GRECESCU

Efectul de ecou

De la coadă adunate

Cum ieşim din istoria asta?

— Ce mai e, dom'ne, de eşti tot posac ? Înainte ziceai că nu ştii ce se întîmplă. Ei, uite c-a trecut şi 1 aprilie.

— Şi acum ştiu mai multe ?

— Păi ? Nu s-au stabilit preţurile ? N-ai văzut cum stăm ?

— Tocmai, că nu şi mi s-au încurcat mînţile de tot.

— Ce vorbeşti ? Da' ce s-a întîmplat ?

— Cum, ce s-a întîmplat ? Dumneata nu vezi ce aiureală, e şi ce nesigură-i ziua de mîine ?

— Te pomeneşti că n-ai încredere în guvern ?

— Dumneata ai ?

— Eu l-am ascultat pe domnu' Roman. Dînsu' a zis că e rău să avem teamă de stat şi că cetăţeanul nu trebuie să se simtă singur în faţa unor fenomene, că statul şi guvernul au grijă.

— E drept, a promis să facă iar raţii şi ne-a promis compensaţii. Cu compensaţiile s-a ţinut, deja, de cuvînt.

— Dom'ne, am impresia că dumneata vrei să-i vorbeşti de rău.

— Bine, uite eu nu mai zic nimic. Hai, să vedem ce spun ăia mai deştepţi ca mine. Poţi să-mi explici de ce s-au făcut tabere în F.S.N. ? E doar partidul de guvernămînt şi văd că se ceartă între ei.

— Nu se ceartă, dom'ne, vezi de treabă ! Nu l-ai auzit pe domnu' Stoica, ce frumos se poartă şi ce reguli au stabilit ? Sînt punctuali, îşi spun pe numele mic, nu ţipă unu' la altu', nu merge cu „Să trăiţi !"... Rai, ce mai !

— Atuncea, ce l-a apucat pe domnu' Bîrlădeanu să zică că ăsta nu e partidu' în care a intrat el ?

— Ei, era supărat de povestea aia cu Academia, de-a publicat-o „România liberă".

— Şi că liberalizarea e, de fapt, scumpire curată, tot la supărare a zis-o ?

— Tot.

— Şi că domnu' Roman vrea toată puterea, că guvernul e de rea credinţă şi face prostituţie, tot de supărat ce era a spus-o ?

— Tot.

— S-o crezi dumneata !

— Auzi, dom'ne, dacă-l lei aşa în braţe pe domnu' Bîrlădeanu, la spune-mi şi mie, de ce a tăcut atuncea cînd s-a votat în Parlament „opţiunea" cu trecerea la liberalizare ?

— Păi, alei e buba ! Că şi eu la fel mă gîndesc : de ce-au tăcut pin'acu' ?! Că nu e singurul care a început să vorbească !

— Da' cine mai e ?

— Domnu' Severin ! N-a zis dînsul, cînd i-a răspuns lui domnu' Bîrlădeanu din partea guvernului, că vorbesc de democraţie „piesele de bază ale trecutului" ? Păi, acuma au băgat de seamă ?

— Asta, cam aşa e...

— Vezi, d'ala nu mai ştiu ce să cred şi mi s-au încărcat mînţile de tot. Şi-atunci, decît să mă gîndesc la ce-a zis domnu' Roman, că să am încredere, nu mai bine mă gîndesc la ce-a zis tatăl domnului Roman ?

— Da' ce-a zis ?

— Ai uitat ? „Cum ieşim noi din istoria asta ?".

Trenul groazei

Mi-aduc aminte de nerăbdarea şi curiozitatea care m-au cuprins în îndepărtata mea copilărie, cînd părinţii m-au anunţat că vom face o călătorie cu trenul. În acelaşi timp îmi stăruie în minte şi nedumerirea pe care am avut-o aflînd că trenul are clase. Cum urma să devin şcolăriţă peste cîtăva vreme, eram convinsă că vom călători cu clasa I. Dezamăgirea mea a fost foarte mare cînd, trecînd pe lîngă frumoasele compartimente cu pluş roşu, apoi pe lîngă cele cu pluş albastru, ne-am oprit într-un vagon cu banchete de lemn. Acum, în era trenurilor pe perne de aer, superrapide, am nostalgia vagoanelor cu banchete de lemn. Ce curate erau, ce civilizat se călătorea. Şi ce feftin ! Domnilor de la C.F.R., vă rugăm, daţi-nile înapoi ! Refuzăm super-mizeria pe care ne-o oferiţi, cerîndu-ne pe ea aşa de mulţi bani. Că o călătorie reprezintă, astăzi, „un adevărat infern pe roţi", ne-o confirmă şi domnul **Valentin Munteanu din Timişoara, B-dul Liviu Rebreanu, nr. 138, sc. 13, bl. 6, ap. 19.**

„Am călătorit, miercuri, 20 martie 1991 cu rapidul 15, de la Bucureşti la Timişoara, cu vagonul de clasa a 2-a nr. 50532057741-2, cu uşi defecte, cu weuri fără apă, cu uşi la compartimente fără geamuri, cu instalaţia electrică lipsă, cu instalaţia de încălzire aşijderea. O călătorie ce i-aş fi dorit-o directorului general de la C.F.R, Cînd se vor pune pe roate mecanismele ruginite din administraţia C.F.R. ?" Chiar aşa, cînd, domnilor ?

Cui îi pasă de viitoarea producţie ?

Întrebării dumneavoastră, precum şi celorlalte probleme pe care le ridicaţi în scrisoarea trimisă nouă, după ce ne-am interesat, vă răspundem următoarele, domnule **Pavelescu Marian** din Timişoara, Aleea Sportivilor nr. 22, ap. 16 : **Segmentul de învăţămînt preuniversitar** (cls. X—XII) îşi propune să asigure aprofundarea cunoştinţelor de ştiinţă şi cultură, formarea gîndirii în concordanţă cu normele logicii, exprimarea corectă în cel puţin o limbă străină, consolidarea maturităţii personale, pregătirea pentru continuarea studiilor în cadrul învăţămîntului superior sau încadrarea într-o activitate utilă.

Şcoala profesională, cu durata de 1—3 ani, asigură calificarea elevilor într-un domeniu profesional, oferindu-le o formare polivalentă, care să le permită adaptarea şi la necesităţile, şi la schimbările de pe piaţa muncii.

Liceele industriale, în viitor, vor dispărea. Să ne amintim că în România cei mai buni meseriaşi au fost absolvenţi ai şcolilor de artă şi meserii. Aşadar, inginerii şi maiştrii au posibilitatea să-şi folosească experienţa profesională pentru a realiza „trecerea de la şcoală la întreprindere" — aşa cum afirmaţi dumneavoastră.

Oricum, proiectul Legii învăţămîntului, cînd se va supune opiniei publice, poate fi îmbunătăţit cu propuneri raţionale menite să aducă schimbări calitative procesului de învăţămînt, pregătirii mobile a tineretului pe o presupusă fluctuantă piaţă a muncii.

La afirmaţia dumneavoastră că specialiştii (inginerii) nu au fost consultaţi de către M.I.Ş., vă reamintim că există Sindicatul cadrelor tehnice din învăţămîntul preuniversitar a cărui lideră este d-na Hilohi, care ia parte atît la întîlnirile sindicale — M.I.Ş., cît şi cu colectivele ce pregătesc Legea învăţămîntului.

Ecou la ecou

O scrisoare „curat" bătută la maşină, venită de nu se ştie unde, m-a impresionat pînă la lacrimi :

„Doamnă Liana Tatos,

Eşti năroadă. Ţi-aş spune că eşti proastă dar e prea mult. Şi, în plus, porţi şi ochelari de cal. Ca să vezi doar înainte — pentru că înainte era mai bine. Nu-ţi mai aminteşti ce bătoasă erai cu nici doi ani în urmă. Noroc că nerozia nu doare. Că ar fi trebuit să urli din prima pînă-n ultima clipă a vieţii tale. Dacă te-ai ţigănit, turcit — treaba matale. Dar nu te băga precum musca în balegă în problema Transilvaniei din care nu eşti în stare să înţelegi nimic. Ocupă-te de treburi pe măsura putinţei tale : de ce nu compostează oamenii biletele pe avion, de ce sînt becuri doar la stîlpii cu soţ ş.a.m.d. Cu miopia cu care te-a fericit Dumnezeu este imposibil să vezi mai mult decît ai văzut din prezenţa senatorului Radu Ciontea la emisiunea de «Actualităţi» a TVR. Cu oameni ca matale ţara nici nu mai are nevoie de trădători. Ar trebui să te retragi într-o mănăstire şi să te rogi pentru martirii Ardealului pentru suferinţele vechi şi noi ale acestui ţinut fără pereche.

Dumnezeu să te ierte!"

Ion Ion

Amin ! Nea Ioane, hai, că m-ai dat gata ! Nu atîta cu argumentele, cît cu anonimatul în care te lăfăi. Cu oameni ca matale — cum spusesi — senatorul Radu Ciontea chiar are nevoie de susţinători.

Grupaj realizat de
LIANA TATOS

● „Flacăra" nu ia în considerare scrisorile anonime şi nu primeşte acte originale. Scrieţi-ne cît mai concis. Şi nu uitaţi să vă iscăliţi. Precizaţi eventual telefonul unde vă putem găsi. Audienţele se ţin zilnic între orele 11—14.

CENUŞA

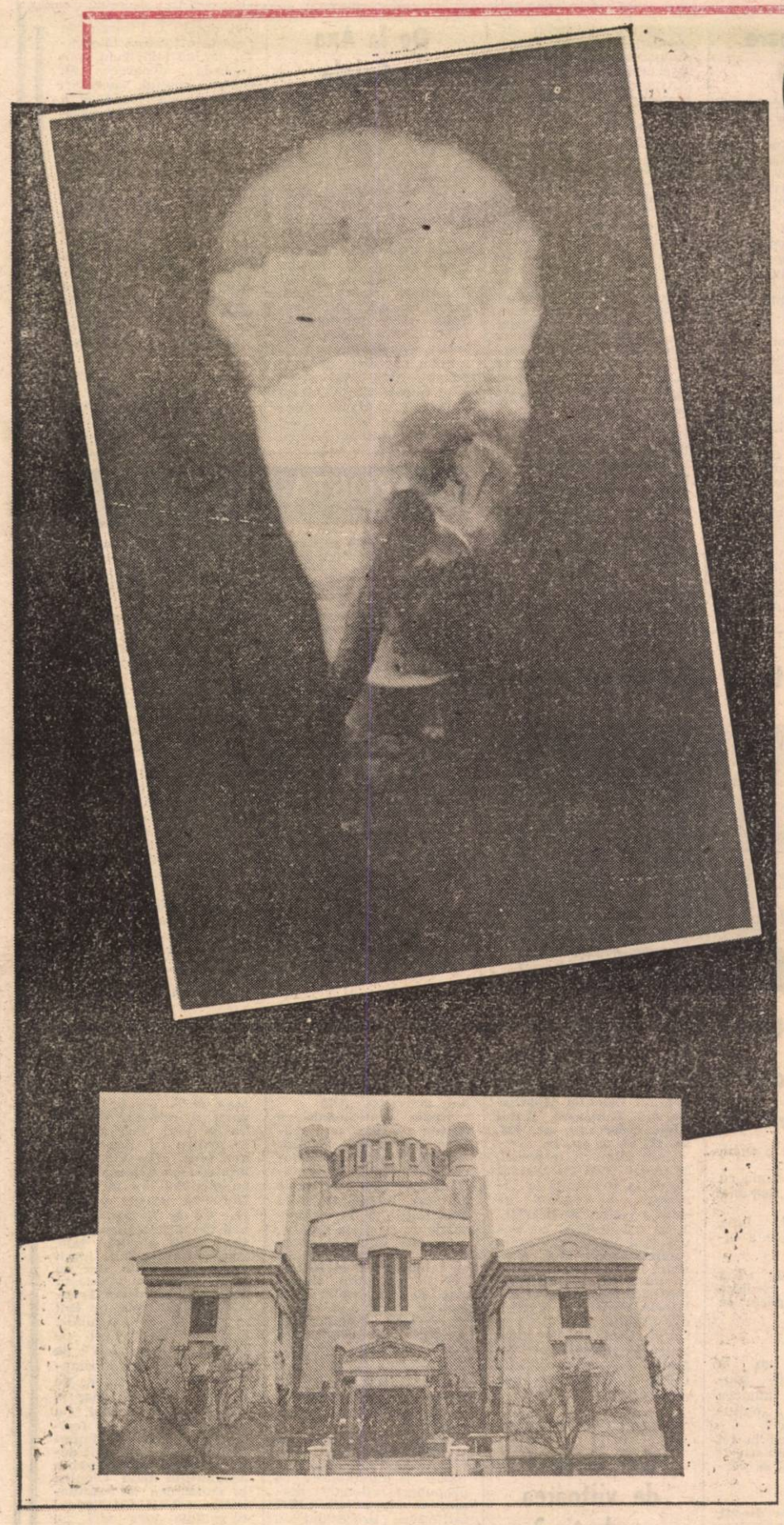

În diagonală cu liceul „Şincai", lîngă staţia de metrou TINERETULUI, nişte scări mărunte şi cenuşii te poartă pe spinarea unui deal cu o înfăţişare sinistră. Încă de departe poţi adulmeca drojdia fumului greu care se răspîndeşte în aer. Semeaţă şi mohorîtă, o clădire cu aspect de mausoleu stăruie pe spinarea dealului. Peste iarba pitică din micul parc prăpădit care înconjoară crematoriul, pe copaci, pe ciinii care dorm la soare ,o peliculă de funingine pare să se fi aşternut. Un gust de zgură îmi colindă prin gură. Intrăm într-unul din birourile strimte ale administraţiei şi acolo stabilim să coborîm la demisolul clădirii unde se află camera de incinerare şi să fotografiem. În această privinţă, administraţia ne dă **verde.** Mai întîi însă vom asista la slujbă. Intrăm în **aşa-zisa capelă.** Este miercuri, ora 9,35. Peste 25 de minute, la ora 10,00, va începe slujba religioasă. Pe catafalcul din centrul camerei de ceremonii se află un mort ; bărbat, cam la optzeci de ani, semănînd cu una din rudele apropiate, aplecate deasupra sicriului. Un frig clinic congelează într-un halou lucrurile din încăpere. Mausoleul este aşezat cu faţa spre nord, În fundul sălii, în spatele unor perdele purpurii, altarul. Ceea ce se remarcă izbitor atunci cînd încerci să compari sala cu naosul şi pronaosul unei biserici este absenţa aproape totală a obişnuitelor obiecte de cult, icoane, cruci, fresce, candele, cădelniţe, etc. În dreapta şi în stînga intrării, multe monumente funerare de mărimea unor cuburi de marmoră (sau gresie), cu latura de cîteva zeci de centimetri.

Un cimitir de partid

Aceste monmente din piatră sînt aşezate alandala, una peste alta, alcătuind bizare construcţii aleatorii, de parcă un copil arierat mintal (hazardul ?) s-ar fi jucat, aranjind la întîmplare cuburile. Pe pietrele funerare se găsesc urne de metal de formă apropiată unui hiperboloid, nu mai înalte, nici ele, de 20—30 de centimetri. Pe ele sînt scrise, cel mai adesea, numai nişte numere de înregistrare. La acestea se adaugă, uneori, şi numele celui care „locuişte" în urnă — şi chiar anii între care a trăit ; 32 910, Coman Manole, 1 900 — 1984 ; 1 400. Haiducu Ludovic, 20.1.1919 — 22. 1. 1961. Pe cele mai multe din urnele aflate „la vedere" sînt trecute, alături de nume, formule caduce de genul „militant al mişcării muncitoreşti", „membru al P.C.R.", semn că aici s-au incinerat în majoritate atei, fideli „tradiţiei şi concepţiei de luptă şi viaţă a P.C.R.". În acest loc se înşiruie un interminabil pomelnic de nume : NISTOR MARIA-MAŞA, 1906 — 1963, militant al mişcării muncitoreşti, Dr. IOSEF EHRENKRATZ, 1903 — 1958, militant al mişcării muncitoreşti, ILIESCU GHEORGHE 3.12.1893—2.11.1973, vechi militant al mişcării muncitoreşti, membru al P.C.R. din 1926, RAB EVA, luptătoare devotată cauzei comunismului. Aşteptăm în linişte să înceapă slujba. Preoţii încă zăbovesc în spatele altarului, pregătindu-se pentru ceremonie. Perdelele purpurii se clatină hieratic sub mişcările lor, nevăzute, doar bănuite. Un miros de brad (sau pin ?)destul de puternic persistă cu obstinaţie în încăpere. Un parfum aproape simfonic, sacerdotal. Într-adevăr, la o privire atentă, descopăr, lîngă micile monumente funerare, nişte ramuri de brad, aşezate cu grijă. Pe fiecare din cuburile funerare se pot observa poze, flori, fresii, vaze goale sau încărcate cu flori de sezon, semn că, măcar din cînd în cînd ,cineva îşi aduce aminte de **ei.** Nicăieri nu am văzut o candelă. Foarte rar, pe cîte un monument, sculptată o cruce. Ceea ce ne încredinţează că şi comuniştii pot rămîne consecvenţi, măcar după moarte. Mai ales atît timp cît stau grupaţi cu hotărîre împotriva oricărei diversiuni : printre urnele lor se strecoară, din cînd în cînd, urna unui „intelectual" : în rest, aproape cu exclusivism, numai „militanţi".

Morţii sînt de două feluri : cu colivă şi fără

În „consens" — sau în contrast (cine ştie cu-adevărat ?) cu această diagramă de forţe a vechii gărzi comuniste, observăm pe peretele lateral din dreapta o placă (i)memorială din marmură albă, pe care sînt înscrise, pe 2 coloane, numele celor 45 de revoluţionari-eroi de la Timişoara„ incineraţi în zilele Revoluţiei din decembrie '89, de către conducerea comunistă, după ce fuseseră transportaţi tocmai de la Timişoara pînă la crematoriul din Bucureşti. Este cam tot ce-a mai rămas în urma lor. În spatele altarului, pregătirile s-au terminat. Perdelele stacojii se dau la o parte şi preotul împreună cu dascălul încep să-şi îndeplinească menirea **zilnică.**

Un unchi din provincie, fără loc de veci

În jurul defunctului se adunaseră cîte vreo patru persoane : o femeie şi trei bărbaţi, dintre care unul aducea bine din profil cu cel de pe năsălie. Aceştia forfoteau în jur, pregăteau o colivă de fructe sau făceau mucuri la luminările care ardeau la căpătîiul mortului. Femeia mi-a răspuns că : „e o tradiţie de familie. Şi părinţii mortului şi alte rude apropiate au fost incinerate. **Şi el** a lăsat cu „limbă de moarte" să fie ars". Robul Nicolae a fost funcţionar în timpul vieţii. Mai tîrziu, afară, aveam să stau de vorbă cu cel care semăna bine cu defunctul : interlocutorul meu, un bărbat solid, cam la cincizeci de ani, cu nas acvilin şi tîmple încărunţite, avea să-mi spună : „Nu, domnule, eu nu vreau să fiu incinerat. E o chestie rea, dom'le, urîtă. Defunctul care a fost ars e, de fapt ,un unchi al meu care a venit în Bucureşti, bolnav, la spital. Şi care a murit aici. Pe care nu am mai avut unde să-l îngropăm. N-avem decît două locuşoare mititele la cimitir. Aşa că l-am adus aici...".

„Fluxul tehnologic" pînă la scrum

La morţii care se incinerează (şi în ziua aceea aveau să fie destui) vin prea multă lume. Nu e nicidecum de la cei înmormîntaţi creştineşte. După slujbă, mortul este purtat pînă la lift. Liftul, care are o sarcină maximă de 400 de kilograme (după cum scrie pe el) este, de fapt, un ciuruc înţepenit care execută cu greu, hîrîind, cele două curse specifice : una în gol (la urcare) şi una cu sarcina în plin (la coborîre, cu mortul). Cu cîtva timp înainte, fochistul aprinde focul în cuptor şi aşteaptă .Mortul coboară încet, cu răbdare, pe platforma liftului hodorogit, aducînd mai mult a primitiv vinci marinăresc — şi vopsit tonic în galben. Camera de incinerare este aşezată la demisol şi are la nivelul pămîntului, spre nord, cîteva ferestre cu gratii, pentru aerisire. Miercuri, din cele două cuptoare, nu funcţiona decît unul. Cuptorul are vreo cinci metri lăţime şi cam opt-nouă lungime. Vatra este încinsă din vreme. Fo-

Parafrazînd un verset celebru, s-ar putea spune : „Scrum eşti şi în scrum te vei întoarce !". Trecerea prin foc : o metamorfoză ciudată care înlocuieşte materia organică prin fumul ridicat la cer ; care, printr-o descompunere violentă, pulverizează rămăşiţele pămînteşti după moarte. Fără bani puşi în palmă ca să plăteşti „vămile". Un fenomen pe cît de violent pe atît de simplu în natură, pe care oamenii îl socotesc esenţa tragicului. Astfel gîndind, o vizită la crematoriul uman din Bucureşti poate părea o trapă spre metafizic. O meditaţie aducînd a memento mori. Un fel de a te proiecta în absolut.

CARE VOM FI

chistul are cîteva fiare (bare) lungi, cu diametrul de 3—4 centimetri, pe care le înroșește prin pară pînă la incandescență și pe care le introduce (pentru ghidare, probabil) în lungul vetrei. În lift, așezat pe orizontală, mortul coboară într-un sicriu anodin. Este luat din sicriu — și sicriul se pune la loc — și pus pe căruciorul ghidat pe șenile, mai bine zis — pe platforma sa metalică. Căruciorul culisează înainte și înapoi pe șine și, după ce depune încărcătura sa pe platforma vetrei, se retrage. Fochistul este cel care, împreună cu ajutorul său, apucă (cu un aer deosebit de firesc) ca pe un balot de paie, mortul țeapăn ca o scîndură și rigid, ale cărui membre vibrează inert — și îl depune pe cărucior, învelit în pînza sa albă, ca un vierme într-o gogoașă de mătase. Este îmbrăcat în cele mai bune haine ale sale, cu pantofii noi, care vor arde odată cu el .Fochistul întețește apoi focul în vatră. Coboară grătarul pudic din față, prin care se află decupat un vizor. Prin el se poate privi înăuntru. În acest timp, mortul arde în liniște. Privind pe vizor nu vezi mai nimic decît flăcările care îl cuprind ca o pălălaie, limbile înverșunate de foc topind peisajul într-o maree incandescentă de plasmă. Întîi ard hainele. Pe urmă carnea. La sfîrșit, mocnit, oasele. „Procesul" de ardere durează cam o oră. Miercuri, arderea primului mort a început la 10,25 a.m. La 11,35 era deja sfîrșită. Din cadavru, care se ridică într-un unghi obtuz și se chircește în foc, nu rămîne decît scheletul fragil, ca din zahăr tos, alcătuile din cenușa oricînd gata să zboare. Oasele arată ca niște țigări fumate pînă la jumătate, cu scrumul nescuturat. Gambele, cu oscioarele mici ale picioarului nici nu mai există. Au ars de tot Se mai străvede, ca la radiografie, cușca toracică pe care acum o umple aerul, ca pe scheletul lemnos al unei corăbii în construcție. Acum, cenușa din toate părțile ,de la „cap" și „picioare" e strînsă ,în grămăjoare simbolice, în urnă. Apoi, liftul urcă din nou și coboară, purtînd pe platforma sa o altă povară.

„Avem și săptămîni aglomerate"

Mergem și batem la ușa pe care scrie ADMINISTRAȚIE. „Lămuriri nu mai dăm" — ne spune una din cele două administratoare care lucrează aici. Reușim totuși să smulgem, totuși, cîteva informații: „Cîte incinerări aveți pe zi, în medie ? Sînt multe ?" „Nu prea. Depinde de zi... Cam 5—6 să fie." „Cît costă o incinerare la dumneavoastră ?" „Cam 2 800 de lei cu tot cu transport. Deocamdată." Dar poate, cu liberalizarea prețurilor, gîndim noi... „...Cu depunere la capelă cu tot" — continuă administratoarea. Reușim să vedem cum arată **Registrele de rol**, care nu sînt altceva decît documentele de contabilitate, „intrări-ieșiri" ale crematoriului. În susul paginii scrie : **Angamente pentru întreținerea candidelor** („Cînd s-aprinde sacru candida-i vilvoare..." și gîndul ne duce la Eminescu...), iar ca rubrici în tabel : „număr curent", „data stingerii", „observațiuni". Fumăm o țigară cu fochistul afară, și el ne spune : „Am avut trei morți la ardere luni, 9 marți, și 5 miercurea trecută. Crematoriul ăsta-i făcut cam de prin '927. Are pereții groși de cel puțin 2 metri și e construit de evrei. Ține frig zdravăn înăuntru din construcție .În medie ardem cam 25—30 de morți pe săptămînă. Dacă mi-e frică de morți ? Nu, cum să-mi fie frică, lucrez de 8 ani aici, m-am obișnuit, ce să-ți facă mortul ? Avem și zile și săptămîni aglomerate, cîte 8—10 morți pe zi. De ce sînt mai mulți la ars marți, miercuri? Fiindcă mor mulți simbăta, duminica, astea-s zile libere și se-adună mai mulți, omu' mai aleargă lunea după certificat de deces...".

„Ăștia-s răspopiți !"

Stăm de vorbă și cu unul din preoți, care-și tîrșiie picioarele, bătrîn, venit numai de cîteva luni să slujească aici. Nu vrea să-și dea numele. Aflăm că-l cheamă „popa Staicu". Iată ce ne spune : „La noi e tradiție să se îngroape. Da' să știți, dacii se ardeau. Și în Africa, în Asia, în America, ba chiar și în antichitate oamenii se ardeau. Dacă vreau să fiu incinerat ? E mai curat să se ardă. Cei mai mulți intelectuali, vedeți dumneavoastră, medici, profesori, avocați, preferă să se ardă. E mai științific." Celălalt preot oficiază aici de trei ani. „Și nu vă e teamă de foc ?" — întreb. „Cum să-mi fie ? Da' de viermi nu mi-e teamă ? Cenușa se depune în porumbaru' acela." Ulterior aveam să discut și cu un preot ortodox din altă parte. Acesta susținea că „e păcat să te incinerezi". Că așa a zis Dumnezeu în Biblie ! „Pămînt ești și în pămînt te vei întoarce !" — și e păcat să faci altfel. De la un bătrîn care stătea pe scările din fața crematoriului aveam să aud că „ăștia-s răspopiți. Nici nu mai sînt recunoscuți de Biserică".

„Crematoriul nou e mai de viitor"

Însă focarul de interes îl constituie discuția cu femeile de la întreținere. „De noi răspunde dom' Drăghici de la Belu. Să știți c-aici vine lume bună, și Cimpeanu și Coposu', Diaconescu, c-au prieteni incinerați, aici vine și Cazimir Ionescu care-o are pe mătușă-sa incinerată și Dan Iosif au venit aici... Ce ziceți de liberalizarea prețurilor, acuma, de la 1 aprilie ? Mie, care am un salariu de 2 300 de lei cît o să-mi dea compensație ? Intrăm și vizităm „cimitirul crematoriului". O construcție simetrică, diabolic de perfectă, „făcută-n '930 de evrei", pe care ar invidia-o și Umberto Eco cu al său „il nome de la rosa". Cu două etaje, cu pereți despărțitori, comunicînd numai pe la subsol, și aranjat într-un arc de cerc, edificiul impresionează puternic.

Niște mici urne, frumos sculptate și niște nișe în perete, în care sînt mici monumente funerare cu inscripții, umplu întreg spațiul mural. Aerul închis îți dă senzații de sufocare, în combinație cu mirosul puternic de la fumul luminărilor și candelelor improvizate .„Dacă se dă în folosință crematoriul nou, ăla de la Vitan-Bîrzești, eu vreau să mă duc la ăla nou, că-i mai de viitor..." — zice una dintre femeile de serviciu. Tot ea continuă : „Aici nu mai e de trăit. Am stat toată iarna cu picioarele-n apă, în cămăruța aia strîmtă pe care-o avem noi la subsol."

Urne cu morți părăsiți

Coborîm la subsol și, într-adevăr, pe-acolo apa bîntuie mai peste tot. Toaleta arată într-un hal înfiorător : mizeria organică și apa amestecîndu-se într-un melanj desgustător .„N-avem nici cîrpe, nici Dero, doar morți..." ni se plînge o femeie de la întreținere. O bună inspirație ne-a făcut să ne urcăm în pod, unde printre bîrnele și popii din lemn, se găsește un morman de urne metalice așezate în neștire. „La noi nu se aruncă nimic. Pe toate le găsiți în pod, la depozit" — ne-a spus cu profesionalism, o îngrijtoare .Acolo am aflat, într-adevăr, sute, mii de urne, părăsite. De acești răposați nu se mai interesează nimeni. Pe ele, de multe ori, nu se mai află nici un nume înscris : doar un număr de înregistrare, dacă nu s-a șters și ăsta. Urnele au ajuns la numărul de înregistrare 42 600. Întreținerea, pentru o nișă, costă aproape înfim : 15 lei. De cumpărat, la prețurile vechi, o nișă era cam 500 de lei. Și o casetă din fier forjat, cu ornamente (livrate, în urma unui contract, de o cooperativă meșteșugărească) costă 400 de lei. Mulți dintre urmașii celor incinerați nu se mai interesează de răposații sedimentați în urne. O cenușă care nu mai interesează pe nimeni.

Un crematoriu pentru liniștea noastră

Noul crematoriu este o clădire impozantă și luminoasă, cu o arhitectură modernă. Pe frontispicul său scrie cu litere demne : CREMATORIUL UMAN. Sugerăm ca alături să se înscrie străvechiul dicton latin : INCINERARE HUMANUM EST. Noul edifciu al Capitalei este așezat în zona Vitan-Bîrzești, în spatele Institutului de Medicină Legală „Mina Minovici". Pe lîngă crematoriu se află și niște laboratoare cedate Universității U90 din București, cu regim particular. Tot aparținînd acesteia, se află aici și niște săli de clasă ale Facultății de medicină stomatologică (laboratorul de anatomie umană). Columbarul înconjoară clădirea crematoriului propriu-zis și are două părți : una în aer liber, la vedere și liberă vizitare, iar cealaltă închisă. Partea din afară a columbarului are o formă de potcoavă ; locașurile pentru urne sînt așezate după distribuția 14x5, 45x5, 6x5, 21x5, în total 280 (aripa stîngă.) Incinerarea se dovedește a fi, deci, o activitate de viitor. Columbarul închis este construit în stil „amfiteatru", pe patru nivele, fiecare avînd cîte 5 rînduri de rafturi pentru urne. Fiecare raft are unsprezece „fotolii de odihnă". La o „prerecepție", probabil, s-a scris pe unele nișe (cu majuscule !) „DA", pe altele, probabil necorespunzătoare, tot cu majuscule ? „NU". Printre colonadele columbarului, adevărată bijuterie arhitectonică, ospitalier și spațios, se află, pentru a crea o atmosferă de epocă, felinare. În laboratorul facultății de stomatologie, priviți pe geam, studenții stau, la cursuri, aranjați frumos, ca și urnele, pe două rînduri — și iau notițe.

„Ușor, să nu dăm peste morți"

Am fost întîmpinat cu deosebită amabilitate la Crematoriu. Imediat după recepție și inaugurare, cele trei cuptoare ale crematoriului, vopsite argintiu, amplasate ordonat în rînd, într-o sală de la parter, se vor porni să duduie voios, în plin. Avem aici cinstea de a sta de vorbă chiar cu proaspătul director al noului așezămînt bucureștean, d-nul Gheorghe. E drept, cînd am ajuns, dînsul, care nu prea are experiență ca director, se ocupa la ora aceea de treburi gospodărești, tăind niște plăci de lemn cu un fierăstrău. De la dînsul am aflat că, de fapt, crematoriul era construit încă din 1987 și trebuia recepționat înainte de Revoluție. (Dacă ar fi fost așa, probabil că eroii de la Timșoara ar fi fost arși aici : o inaugurare pe cinste... Însă, poate că nu e timpul trecut.) După Revoluție, situația crematoriului a rămas ambiguă. În momentul de față, el este închiriat, parțial, de universitățile ecologică și U90. După părerea d-nului Gheorghe, ar trebui grăbită recepția. Dacă nu se dă mai curînd în folosință, se degradează pe zi ce trece. Și e păcat. „Un palat, domnule, spune d-nul Gheorghe, și utilajele nefolosite ruginesc, încăperile sînt neaerisite și se îmbîcsesc de praf." Crematoriul este subordonat Direcției Domeniului Public. La recepție trebuie să participe o comisie în componența căreia să intre reprezentanți ai constructorului, Antrepriza de Construcții Montaj, ai celor de la instalațiile sanitare, și ai întreprinderii „Ascensorul". În total, columbarul are vreo 15 000 de nișe. Pe fiecare încap cam 4 sau 5 borcane cu cenușă. Astfel încît capacitatea estimativă se poate rezuma la 50—60 000 de locuri pentru urne. Cîte suflete încap pe MARACANA braziliană... Aflu aici că sînt foarte mulți doritori de incinerare după moarte. O adminstratoare mă conduce, din ordinul directorului, să vizităm edifciul. Sala de ceremonii, unde se vor desfășura ceremoniile religioase are în mijloc un catafalc negru, cu două trepte. Intrarea principală, încă sigilată este căptușită pe pereții laterali cu un fel de lambriuri din lemn. Pe pereții sălii de ceremonii se află „jumătăți de cuiburi" pe care, aurii, se pot aprinde ca niște veșnice torțe olimpice, becuri în formă de luminare. Te învăluie cu adevărat o senzație de frumos. La intrare, trebuie să trecem printr-un coridor întunecos, la capătul căruia se află sala de incinerare. Prin pereții casei scărilor placați cu geamuri pătrate ca și clădirea de alături, lumina se prefiră zgîrcit. „Ușor, să nu dăm peste morți, îmi spune femeia, de lîngă mine. Am aici doi morți aduși pentru direcție la laboratorul facultății de medicină și mi-e frică să nu dau peste ei." „Și nu vă e teamă seara ?" — pun și eu o întrebare care să-mi probeze perspicacitatea.

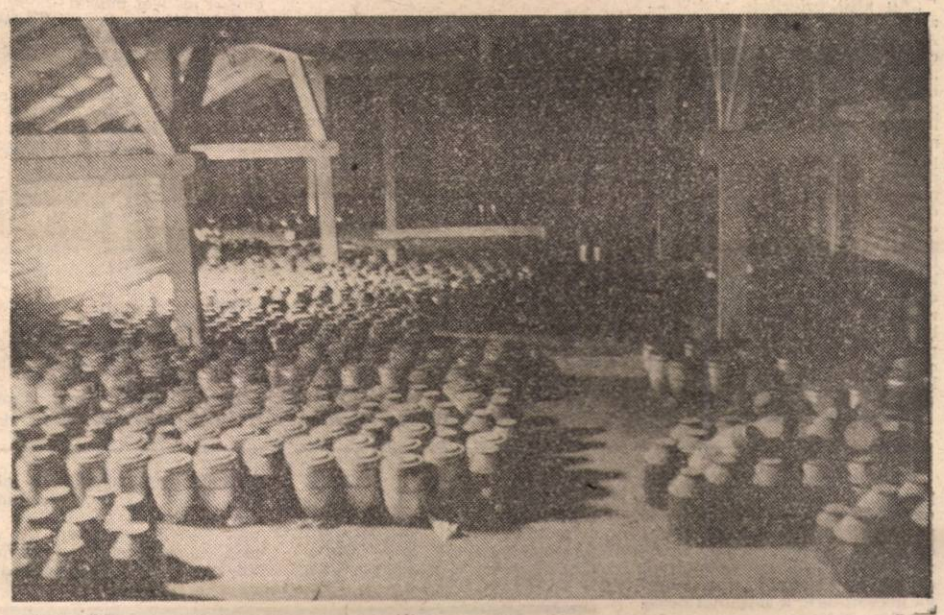

„Pînă cînd pleacă studenții, pînă la șapte seara, nu ; uneori rămîn pînă la optnouă și-atunci mi-e frică" — îmi răspunde însoțitoarea mea. Pășim ușor. Bîjbîim cu grijă prin semiobscuritatea și liniștea ca de mormînt. Oricum, cu pianul e bine să mergi ușor pe scări. Perseverența noastră e răsplătită, pînă la urmă, din plin și încununată de succes. Nu dăm peste nici un mort. În schimb dăm peste cuptoarele încă virgine, așteptînd, nerăbdătoare, să-și îndeplinească menirea. Ne surprinde plăcut că sînt electrice și complet modernizate, față de cuptorul vechi și desuet al vechiului crematoriu. Aflăm că lifturile, ascensoarele și celelalte componente de bază ale activității sînt electrice toate. Recepția, mult întîrziată, ar trebui, pînă la urmă, să aibă loc la ultimul termen fixat, anume ultimile zile ale lunii martie. Rămîn o clipă pe gînduri, meditînd la toți acei care vor veni aici pentru a se dezagrega în eter. Aici, probabil, se vor arde, eroii viitoarei revoluții.

Pagini realizate de
MIHAIL GALĂȚANU ■
și SILVIU STAN ■

REVENIM LA CHITILA

E ca în povestea porcului

Ciinii latră caravana trece

Microradiografia inserată în nr. 7/1991 al revistei noastre, sub titlul **„Treceți prin Chitila, să v-apuce mila !"** a avut menirea evidentă de a sensibiliza și dezmetici (măcar în parte) pe diriguitorii obștei comunale. Punînd, practic, „degetul pe rană" — ne-am zis noi — lucrurile s-ar îndrepta ușurel, așa încît oamenii locului să-și mai poată descreți frunțile la vederea unei fărîme de speranță. Ne-am zis că, la mai bine de o lună distanță, articulațiile luxate ale comunei vor fi început să se vindece, făcînd posibil (fie chiar și cu mari eforturi) mersul către înainte. Așa am nădăjduit, însă mucegaiul otrăvitor al indolenței n-a dispărut de pe zidurile puterii locale, așa cum nici mentalitățile deformate nu au cruțat pe muritorii de rînd.

Un primar iubit aleargă

Imediat ce apartamentul nr. 3 al blocului A 3 din comună a devenit disponibil, cetățeanul Nicolae Zloteanu, cap al unei familii cu trei copii, care locuiește în condiții deplorabile, amăgit și purtat cu vorba multă vreme, a ajuns la capătul răbdării și, exasperat de-a binelea, a reușit să-l ocupe „samavolnic". Între timp, **repartiția legală** a locuinței sale, eliberată de întreprindere și avizată de Primărie la timpul respectiv, pare să fi fost **„pierdută"**. Delegația puterii locale, alcătuită adhoc din dl. primar **Mihai Ghinea**, dl. viceprimar **Vasile Pesclevei** și subofițerul de poliție **Clemenciuc**, s-a postat cu grație în tocul ușii apartamentului „violat" pentru a-l evacua de urgență.

„Au alții prioritate aici !" — a argumentat hotărît dl. primar. Au urmat parlamentări, negocieri, prelungite multe ore în șir. Pe parcurs, nervozitatea a crescut de ambele părți și — ghinion — la „fața locului" au început să se strîngă tot mai mulți locatari curioși. Dl. viceprimar pare să fi intuit bine pericolul, de vreme ce a reușit s-o întindă „englezește", lăsîndu-și șeful de izbelițte. Martorii oculari afirmă că pe deasupra s-a stins și lumina, oamenii tăbărînd pe primar, alergîndu-l binișor o bucată de drum. Ce-i drept, în asemenea împrejurări reacțiile sînt adesea imprevizibile ! Mai rămîne de notat replica d-lui subofițer, adresată colegilor delegați : „De ce nu-i lăsați apartamentul omului, dom'le ? Ce mă purtați pe mine pe-aici ? Ori poate vreți să i-l dați lui Relu ?" (Aurelian Pană, alias Relu, statistician în cadrul Primăriei „febleței" celor din comună — n.n.).

Lupul blînd, stăpîn la oi

La Primăria Sectorului Agricol Ilfov, audiențe în șir, agitație, holuri intens populate. Împărțirea pămîntului pe căi labirintice înseamnă nesfîrșite dureri de cap, multe antinevralgice și pahare cu apă. Cu toate acestea, dl. viceprimar **Nicolae Radu** ne primește cu bunăvoință. Pentru mai multe detalii apare și dl. **Constantin Chiric**, șeful biroului „Spații locative". „Am avut în vedere și locuințele din Chitila." — aveam să aflăm de la domnia sa. „Cei de acolo nu se confruntă nici pe departe cu greutățile semnalate în alte părți. Vom lua legătura din nou cu I.C.R.A.L. Pajura, care are datoria, conform legii, să ne prezinte decadal situația apartamentelor." Își fac datoria ? — întrebăm într-o doară. „Nu, nici pomeneală. De aceea am luat acțiunea pe cont propriu : **consiliul Primăriei l-a desemnat pe dl. inspector de la organizare, Gheorghe Fițion, un om al locului, care cunoaște bine problemele, să se ocupe de alcătuirea unei situații privind apartamentele din comună."** Flash ! Într-o dată se face lumină ; dl. viceprimar se fisticește, sesizînd gafa subalternului său, neagă „mandatul" d-lui Fițion, asigurîndu-ne că acesta desfășoară... „muncă voluntară". Ironia soartei, soră cu un soi de disperare, face ca tocmai dl. Gh. Fițion (fostul primar al Chitilei, „tovarăș de nădejde") să se ocupe de locuințele Chitilei.

La răscruce de vînturi

Nici cu Cooperativa de Consum din comună nu stau lucrurile mai roz. De alt fel, pare-se, aici nerușinarea e la ea acasă. După apariția articolului care viza neregulile de aici, una din fostele salariate ale cooperativei a mers în audiență la dl. președinte **Petre Chișanera** pentru a-și cere oarecari drepturi. Neavînd deloc cîștig de cauză și bazîndu-se pe argument clare, respectiva persoană a formulat o simplă întrebare : **„Credeți că articolul din FLACĂRA nu e de-ajuns ?"** La care dl. președinte a reușit să articuleze cu sinceritate : **„Articolul ? Și ce criticat ; apoi noi, cei mai de jos ?"** Fără cuvinte. Ca în povestea porcului.

CRISTIAN PAVEL ■

Din întreaga suprafață a județului Iași, 17 la sută este codru verde; altfel spus, pădurile se întind pe 96 mii de hectare și pentru a ți le reprezenta cît de cît, ți-ar trebui o jumătate de săptămînă și un tractor bun.

Dar nu este nevoie de așa ceva, mă asigură dl. director Paul Zamfirescu de la Filiala teritorială Iași ROMSILVA R.A.: problemele sînt aceleași peste tot. În primul rînd tăierile ilegale. Se fură metodic, gospodărește, fără frică și emoții, ca-n codru. Hoții de lemne vin în grup, fără habar de pădurari, deshamă caii și se apucă de treabă. La sfîrșitul anului 1990 volumul tăierilor ilegale ajunsese la 1 887 m³. Au fost încheiate 1 416 contravenții și reținuți 24 de infractori. Asta, bineînțeles, n-a speriat pe nimeni; hoții s-au regrupat, și-au analizat critic activitatea trecută și, cu metode noi, au luat iarăși pădurea cu asalt. Din ianuarie și pînă acum s-au înregistrat 20 de infracțiuni și s-au mai dat 290 de contravenții.

Tehnicile s-au îmbunătățit, violența a crescut.

Alarmă în lumea pădurii

„De furat, nu ți-ar pune mîna taica să fure.
Decît, rar, cîte-un lemn de lucru din pădure.
De la oțu de stat,
Nu-i păcat"

(Nicolae Crevedia)

CARUL ANTIPĂDURAR

Carul este o căruță obișnuită trasă de una sau două gloabe; asta n-are a face, căci tot dichisul nu stă în viteză. Hoții leagă ceatlăul (lemnul cu care sfăcuie încărcătura) cu o funie la benchiușul căruței, în spate. Totul trebuie făcut corect, așa încît, la apropierea pădurarului de car, ascuțișul securei să lovească precis funia eliberînd ceatlăul care, rotindu-se, mătură tot ce întîlnește în cale. Așa trec prin pădure, așa ajung în oraș. Cu cîtva timp în urmă, într-o dimineață cețoasă, un echipaj de trei mașini (două cu silvicultori, una cu polițiști) nu reușea să imobilizeze, în cartierul Nicolina din Iași, o astfel de căruță.

A început o urmărire ca-n filme cu momente hazlii și tăieri de respirație. Căruța a părăsit strada luînd-o prin spațiile verzi, printre blocuri cu poterele după ea. Hoțul se numește Dumitru Lăcătușu și este din comuna Mogoșești. Toate acestea mi le povestește dl. Toader Bordeianu, șeful compartimentului de pază forestieră.

Sîntem împreună la Cantonul 12 Perju — cel mai izolat loc din masivul păduros al Bîrnovei. Din Iași se ajunge pînă aici trecînd pe la Dealul Repedea, Canton Becher, Canton Vama, apoi 8 km pe un drum forestier. Prima casă este la Dobrovăț, adică la peste 7 km. În singurătatea aceasta de lume, trăiește împreună cu familia sa pădurarul Vasile Axinte. Îmi spune: „Pe 19 ianuarie eram în patrulă și am surprins cinci căruțe care transportau lemne. Oamenii nu aveau documente, furaseră lemnele dintr-un parchet. I-am invitat la canton pentru procesul verbal dar, după 100 de pași, au refuzat să mai meargă. Veneau amenințători spre mine, am tras un foc de somație și altul l-am tras în cauciucul căruței. M-au înconjurat lovindu-mă cu coada biciului și cu un par. Am fost lovit și cu muchia toporului în coaste. Pușca au luat-o și au rupt-o. Am crezut că mor: 10 zile am fost internat la Spitalul de Neurochirurgie din Iași. Hoții erau Vasile Samson, Chirilă Dumitru, Rusu Valentin, Moraru Ion, Luca Ion și alții". Dar, nu este un caz izolat: La liziera Ruginoasa pădurarul Florea Iorgu observă trei indivizi care tăiau un plop. Se apropie, dar este imediat lovit sălbatic cu muchia toporului în cap. O lună o petrece pe la Spitalul Pașcani și în concedii medicale. Și așa mai departe.

UND' TE DUCI TU, MIELULE ?

„La pădure, domnule. Ce să faci tu, mielule? Să pască mugurul terminal, domnule", îmi cîntă, în pildă, unul dintre pădurarii adunați aici la Cantonul Perju. „Cum se duce zăpada și se zbicește puțin pămîntul, îmi relatează dl. Filoș Toader, tehnician pază și protecție — Ccolul Silvic Dobrovăț — sînt introduse ilegal animale la pășunat în pădure. Gospodarii își trag căciula pe-o ureche, se uită-n dreapta și-n stînga și-și mînă turma de oi în pădure. Oile — ieșite din iarnă — lihnite de foame! Se reped la mugurul terminal, mai dulce decît ierburile uscate, și, astfel, distrug creșterea copacului. Te întrebi de ce în loc de un arbore găsești o tufă; păi, de asta. Vacile nu pasc după oi, că le miroase. Mă rog. Este, deci, atacată o altă parte a pădurii, pe unde n-au trecut țurcanele. Și uite așa, încet, încet, reușim să distrugem pădurea".

În anul 1990 s-au încheiat 302 contravenții la pășunat. Împreună cu tăierile ilegale, pagubele se cifrează la aproape 1,7 milioane lei.

Acum, în primele zile de primăvară, pădurea își trăiește încă somnul zăpezii. O armată întreagă de silvicultură veghează, însă, ca în împărăția codrului, stelele să mai scintelie în lacuri, cărările să se mai piardă în desișuri și fierăstraiele hoților să amuțească pentru totdeauna.

AL. MIHĂILĂ ■

Capul de pod

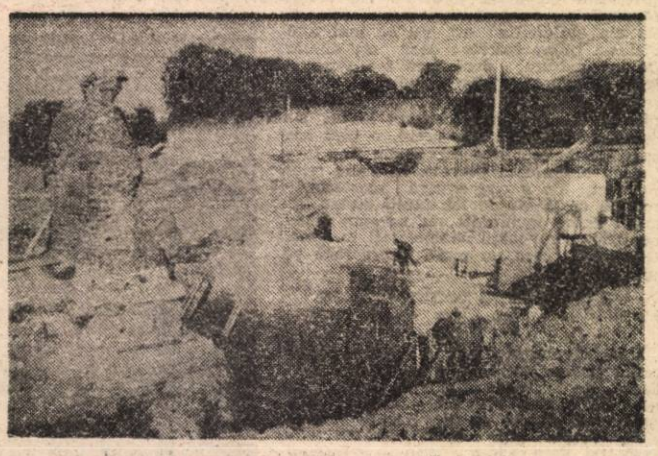

E vorba, concret, de ruinele podului român de peste Dunăre, de la Drobeta-Turnu Severin, pod cunoscut pînă și de elevii de școală primară sub denumirea de Podul lui Traian sau mai direct spus, Podul Traian, relicvă peremptorie a sorgintei noastre daco-romane.

Construită între anii 103—105 după proiectele și sub conducerea tehnică a vestitului în epocă arhitect Apolodor din Damasc, această remarcabilă operă de artă avea să-și mențină ruinele pînă în zilele noastre, cînd o nouă lucrare de proporții, cel puțin la fel de ingenioasă, tindea să-i pună sub semnul întrebării însăși existența. Împrejurarea se cunoaște. După finalizarea Sistemului Hidroenergetic Porțile de Fier 2, nivelul apelor fluviului în lacul de acumulare din amonte urma să crească repede cu aproape 2 metri. Inundarea ruinelor ar fi fost de neevitat. Intuind pericolul, proiectanții, ca și constructorii, au solicitat măsuri în consecință : măsuri de protecție și conservare.

Așa s-a născut ideea.

Abia în ultimă instanță, prin 1988, doar cu puțină vreme înaintea închiderii barajului de la Ostrovu Mare, cîțiva iubitori ai istoriei neamului au tras semnalul de alarmă. Cu chiu cu vai ei au izbutit să convingă inertele foruri ale fostului Consiliu al culturii că nu mai e timp de pierdut și trebule neapărat să acționeze cît nu-i prea tîrziu. Deși instituția de resort îndrituită cu ocrotirea și conservarea monumentelor și patrimoniului muzeistic național fusese desființată printr-o dispoziție dată de familia dictatorială, pînă la urmă s-a acordat cu destulă zgîrcenie o modestă sumă de bani destinată deschiderii lucrărilor. S-a întocmit relativ repede proiectul și s-au executat primele cuve din beton armat : un fel de manșoane, care, pe moment, pun ruinele în afară pericolului. Nu mai reamintim aici numeroase greutăți și lipsuri ivite la tot pasul. La vremea cuvenită, chiar subsemnatul, printr-un articol publicat în „Flacăra", a luat atitudine față de ipocrizia și nepriceperea „meșterilor" de la fosta cooperativă „Căpșunica" (ca să vedeți și dv. cui i se încredințase, inițial, soarta unei atari lucrări pretențioase !), care tăbăriseră cu fierăstraie, cu picamere și cu ciocane să distrugă valoroasele relicve.

După Revoluție însă nu s-a mai făcut nimic. Conform proiectului amintit, datorat unor adevărate somități în materie, ruinele cu pricina nu numai că trebuiau conservate definitiv printr-un sistem original de protecție și expunere către vizitatori, dar, se prevăzuse chiar reconstituirea la scara 1/1 a întregului cap de pod. Așa cum fusese conceput și realizat de Apolodor. „Practic — ne atrage atenția, în fața proiectului, însuși directorul Muzeului Porțile de Fier, dl. arheolog Ion Stîncă — asta însemna restaurarea și reconstituirea atît a porții pretoriene, a castrului și a unui teatru roman în aer liber, cît mai ales a așa-numitei „Porta principalis dextra", cu simbolurile și statuile ce o însoțeau. E drept că suma necesară nu-i de neglijat : cîteva milioane de lei ! Cu ceva mai multă străduință și insistență din partea autorităților locale și republicane, ea putea fi, totuși, asigurată. Efortul financiar solicitat e rezonabil. El poate fi recuperat relativ repede, doar în cîțiva ani, cu grijă și perseverență. Dar cine s-o facă ?!

În prezent, lucrările pe șantier sînt ca și sistate. Foarte rar mai dă pe aici cîte un șantierist. Lucrătorii de specialitate ai Regionalei c.f. Craiova, ca și detașamentul de constructori hidrotehnicieni de la Porțile de Fier 2, cărora li se încredințase spre execuție finală pretențiosul obiectiv, au fost și ei, treptat, retrași. Iar vremea trece iremediabil. Sîntem, iată, în al 5-lea an de la demararea acțiunii de restaurare, iar rezultatele sînt minime.

Peste ruine fluieră acum doar vîntul. Și-i păcat. E inadmisibil ca această inestimabilă relicvă a istoriei noastre să rămînă la discreția vicisitudinilor vremii și a unor oameni nepăsători. Unde-i mult lăudata ambiție a oltenilor ?

MIHAI STĂNESCU ■

CASELE MORȚILOR DIN ROMÂNIA

Deși la numai 22 de ani, Maria Denisa Fechete poartă pe chip povara unei experiențe crude : aproape patru luni de zile privare de libertate. Arestată preventiv în ziua de 31 octombrie 1990, implicată fiind în evenimentele din acea zi — cînd trei lucrători de Poliție, în civil au fost violentați de mulțimea aflată la acea oră în apropierea Pieței Sf Gheorghe din București —, a trecut, pe rînd, prin aresturile a două secții de Poliție și prin celulele penitenciarelor Jilava și Tîrgșor. A fost pusă în libertate sub control judiciar în ziua de 20 februarie a.c., de către Tribunalul Militar teritorial București, conform ordonanței 1056/1991. Șocul suferit a marcat-o puternic, nu se va șterge ușor. Ascultînd-o, nu îți poți reprima o acută senzație de frig. Oare așa arată și puștăriile din Europa în care dorim să intrăm ? Ce posibilități de reeducare mai pot exista în asemenea condiții, cînd ești redus la simplul purtător al instinctului animalic ? Dincolo de greutățile prin care trec atît economia românească, cît și cetățeanul, îmbătat de propria-i libertate, se impun totuși schimbări esențiale în ceea ce privește condițiile de detenție și tratamentul aplicat deținuților. În caz contrar, o soluție mai umană — cred — ar reprezenta-o eutanasia. Pentru că, „și caii se împușcă nu-i așa ?"

Cînd ai intrat, nu mai ești, de fapt, decît un număr. Acela îți este identitatea. „Domnișoarele" (educatoarele — n.n.) și gardienii se poartă sub orice critică. Din „fă", „tîrfă" și „zdreanță", nu m-au scos. ● Baie se făcea o dată pe săptămînă, 5 minute. Apa, ba clocotită, ba bocnă. Nu puteai să stai sub jet ● Afară, la aer, ne scoteau o dată la 3-4 zile, fără vreo regulă, după cum aveau ei chef ● Mîncarea era insuficientă, fără gust, execrabilă. Piinea, puțină. Erau printre noi distrofici, erau gravide. Ei ar fi avut dreptul la supliment, la rații de carne, de lapte. Degeaba își cereau drepturile. Primeau aceeași hrană oribilă, ca și noi. ● Eram mulți cei care sufeream de tot felul de afecțiuni. Cînd cereai vreun medicament însă, ziceau că n-au. Apă ne dădeau numai cînd vroiau ei ● La un moment dat eram opt într-o celulă cu 5 paturi. Am fost nevoite să dormim cîte două în pat ● Așternuturile sînt soioase și zdrențuite, nu se schimbă cu lunile. De regulă, le preiei și le lași altcuiva necunoscut. Oricum, în paturile alea nu te poți odihni : îți intră fiarele din care sînt făcute, în oase ● Pedeapsa cu izolarea se practică în mod curent, pentru cel mai mic gest de nesupunere sau dacă îți ceri drepturile. Acolo, WC-ul este o găleată ; pe jos, ciment. Acolo dormi, acolo mănînci. Carcera 25, de izolare, de la Rahova, este ceva de groază, poți să și înnebunești. Pereții sînt acoperiți de iscălituri cu sînge. Se taie cu o bucățică de lamă sau cu tabla de la tubul de pastă de dinți, din cauza disperării. Unii și-au dat afară mațele prin vizor, în castronul cu mîncare. Izolarea este un infern. Nici acum nu-mi vine să cred că există așa ceva ● Odată, am stat într-o celulă cu apă pînă la glezne. Eram înghețate tun ● La Tîrgșor, se practică perversiuni sexuale, între lesbiene. Dacă pune vreo „degetoaică" ochii pe tine, greu scapi. Gardienii și „domnișoarele" știu asta, dar parcă special ne amestecau. Luminiței i s-a întocmit dosar pentru viol, fiindcă și-a băgat mîna într-o pungă de plastic și s-a dat la o colegă de cameră ● „Domnișoarei" Hera îi spuneam „d-na Hitler". Din cauza ei, Luci, de la 32, a stat în refuz de hrană vreo 15 zile ●La Jilava erau multe minore gravide. Stăteau în condiții foarte grele. Tot acolo erau „cazați" Lina Ciobanu și restul grangurilor din C.P. Ex. Am auzit că aveau în camere frigider, reșou, televizor și radio, plus regim special de hrană. Pe cînd Anișoara, gravidă în 7 luni jumate, s-a îmbolnăvit de hepatită și a dat în icter ● Ni se dădea cîte 150 gr. de vată, lunar ● Maria B. primise 2 ani și jumătate pentru furt de orez, în valoare de 118 lei. Deși bolnavă de cancer genital și cu 3 copii acasă, nu i s-a aprobat încă întreruperea pedepsei ● Luminița D. a făcut o criză cumplită de nervi, fără să i se administreze vreun calmant ● Camelia a fost bătută cu lanțul, maltratată, amenințată cu violul. S-a tăiat la mînă și s-a infectat. După cicatrizare, asistenta Savu a refuzat să îi scoată cusătura. Camelia și-a tăiat singură, cu lama, ața chirurgicală ● Pe 17-18 ianuarie, 12 minori s-au otrăvit cu clor, din cauza condițiilor. Veniseră de la un centru de minori din Găiești. Acolo înghițiseră linguri și lame, numai ca să scape, să fie aduși la Spitalul Jilava. Crezuseră că aici e mai bine... ● După ora 12 noaptea, auzeam zgomot de lanțuri pe coridoare. Se vorbea că ar fi cei din 18 februarie sau cei din 13-15 iunie ; că îi scot noaptea din fort, pentru 10-15 minute, la aer ● La Jilava se moare repede. Aveam pe puțin trei morți pe săptămînă. Erau scoși pe targă, acoperiți cu cearșaf. Tras peste cap.

PAUL VINICIUS ■

Granițele din noi înșine

Împreună cu poetul și publicistul Dumitru Păcuraru din Satu Mare ne-am deplasat, la mijloc de martie, curent, la granița Petea cu Ungaria. Din toate sursele bine informate, culte și oculte, auziserăm că ungurii trebuie să vină în număr mare să-l sărbătorească pe Kossuth. Oare de ce nu l-or fi sărbătorit la ei acasă ?, așa s-au întrebat oamenii de bună credință. După trei, patru ore de așteptare n-am zărit mare lucru, decît un autocar și un autoturism, care aveau un cu totul alt traseu decît acela de maxim interes public. În schimb, am băut cu grănicerii (nu vă spunem cu care), o sticlă de CSERESZNYE pálinka (țuică de cireșe). Nu mi-am dat perfect de bine seama care e mai bună ,aia din piersici ori aia din cireșe, căci și una și alta aveau și nițică esență din fructe nu tocmai naționale.

La orele dimineții am participat, conștiincioși, la Conferința pe țară a „Vetrei Românești". Surpriză mare, dragi concetățeni. Reprezentanții pedepsei au fost scoși, realmente, din sala fostului colegiu județean de partid Satu Mare. Să fim sobri și regali. Nu ne-a interesat disputa politică în jurul FSN-ului și a PUNR-ului, nici de la Ploiești, nici de la Satu Mare. Trupele de asalt aduse însă de domnul Ceontea de la Tîrgu Mureș, s-au întors frumușel acasă. Sătmărenii s-au descurcat de unii singuri în cele mai multe împrejurări. De data asta însă i-au sprijinit maramureșenii. Le-au dăruit o troiță dăltuită din lemn de stejar, pe care au plasat-o în centrul municipiului de pe Someș.

Prilej bun pentru domnii Ceontea și Moiș să rostească discursuri fulminante, la care au participat 70—130 de oameni răzleți prin fața locului, plus taximetriștii. Conducătorul vetriștilor și-a adus pe loc aminte de „steaua lui Ilici", iar sătmărenii ', săritori, au depus cîteva jerbe de flori la statuia soldatului sovietic. S-au pus și ei bine cu vechea și noua putere, căci senatorul Gh. Dumitrașcu a dat autografe pe bilete de tramvai. Era să spun pe bilete de la căruța cu cai, căci tramvaiul nu circulă prin nord-vestul amintit.

La orele după-amiezii am descins la biserica (cu) lanțuri, zisă și catolică. Împrejmuită cu lanțuri este, dar în ziua de 15 martie a.c. a fost împrejmuită și cu mașini cu băieți înarmați, care giruetau de mama focului ! Apoi s-au retras pe strada Prutului, iar nu pe granița cu Prutul, unde era probabil mai multă nevoie de ei. În biserica maghiară erau vreo șapte sute de suflete. Lume bună, aleasă, spilcuită, dar într-o cumpănită meditație. Preoții care s-au perindat la amvon, cinci la număr, au fost detașat și indiscutabil cei mai mari politicieni ai zilei. Uitînd de Dumnezeu și de mîntuitorul Christos, preoții catolici au luat-o razna spre politică ! Nu știm exact ce loc și căutare își are politica în lăcașurile Domnului, dar asta este o cu totul altă socoteală! S-a vorbit mult despre Kossuth și patrușoptiști, nu însă și despre Iancu. Totul a fost civilizat, fără obstinație, fără obstrucționări, fără altercație.

La orele serii am participat la un „magistral" spectacol organizat de vetriști la „Casa Albă". Într-o asemenea zi istorică, nici că se putea organiza o mai revigorantă manifestare a spectacolelor gen „Cîntarea României". S-a zis și o doină bătrînească și s-a dansat sîrba în cerc mărunțel, așa ca pe la noi înainte și după 22. Au fost și niște tineri zăltați, „găligani dracului", care au „destabilizat" zona ardeleană, întrucît ei voiau ritmuri mai îndrăcite, conform firii și structurii lor. Pînă la urmă totul s-a terminat cu bine. Așa s-a raportat și la București. Așa că, problema granițelor se pune nitel altfel, după cum limpede se poate vedea.

Stimați concetățeni, mai întîi și mai întîi trebuie să scăpăm (și încă rapid !) de schelăria ruginită din interioarele conștiinței noastre, de granițele bine înlănțuite și zăbrelite din noi înșine. E drept, asta e ceva mai greu, dar necesar. Atunci vom privi, cu ochii larg deschiși, inclusiv spre granițele teritoriale ale țării, altfel. Lumea bine informată știe acum, categoric, că atunci cînd sovieticii au avut probleme în Basarabia și Bucovina, i-au aținat pe extremiștii maghiari, din țară, ca și din străinătate, împotriva românilor transilvăneni. Cînd cele două țări aparent mici, dar mari ca aspirații, vor ajunge la concluzia că dușmanul lor comun a fost marele urs de la răsărit, treburile se vor reglementa ca de la sine. Pînă atunci, însă, mai avem de luptat cu granițele interioare, cît și cu agitatorii de masă, care nu vor să scape din mîini privilegiile de tot felul... Nu interesele personale primează, stimabililor, ci interesele națiunii.

DORIN SĂLĂJAN ■

S.O.S.

Disney-land-ul Bihorului !!!

La tragerea acestui semnal de alarmă, toți ecologiștii din România, ar trebui să sară pînă în tavan de indignare. Să ne străduim cu toții ca acest „zvon" să nu se preschimbe, mîine, poimîine, în realitatea cea mai îngrozitoare : unica linie de cale ferată îngustă din Bihor care străbate o zonă de o nemaipomenită frumusețe este în mare pericol de a fi demontată de către IFET Finiș în scopul construirii în locul ei a unui banal drum forestier.

Sperăm, însă, că nu e nevoie ca toți ecologiștii din Beiuș, Bihor, ori din zonele învecinate să vină să facă din trupurile lor un lanț viu în fața buldozerelor nemiloase. Nădăjduim că nu ne-am prostit de-a binelea încît să fim în stare să smulgem o perlă neobișnuită din coroana de frumusețe a Bihorului, avînd convingerea că IFET Oradea poate să modernizeze această linie și nu să o distrugă.

În afară de pitorescul deosebit al traseului, unicitatea, acestei linii constă că la plecarea spre înălțimi combustia locomotivei este asigurată de lemne, dar la întoarcere, spre hazul și uimirea turiștilor, nu e nevoie de nici un combustibil : vagoanele mici pe care stau călătorii se conduc numai prin mînuirea pîrghiei de frînă.

Dați posibilitate turiștilor și copiilor îndeosebi, atît din țară cît și din străinătate să culeagă **de visu et de auditu** aceste impresii tip parcul Walt-Disney-land și nu veniți cu dinții greiferelor să distrugeți setea de frumos, puritate, și aventură ale oamenilor !

Aveți valută ? Poftiți la Gyula

De la Revoluție încoace, visele oamenilor au început să fie tamponate din ce în ce mai des de mașini produse în Occident.

Lîngă frontiera cu Ungaria, visul celor obsedați de autoturisme devine din ce în ce mai mult realitate. Pentru că, pe drumul principal care leagă orașul cu populație românească Gyula de orașul Bekescaba, pe partea stîngă, se află cea mai apropiată piață de mașini occidentale de România. Și dacă ai valută, Dumnezeul autoturismelor te-ajută să ajungi la această piață denumită cam pretențios „Golden Gate".

Ce poți găsi aici ! Cu 2 500 DM un Renault Fuego 1981, cu 3 000 DM un Subaru 4×4, 60 000 km, 1981, cu 2 200 DM o Honda 1978, ori cu 1 800 DM o Mazda 323, 1981.

Cei care au strigat anul trecut, înainte de 20 mai, lozinca „Dumnezeu ajută / Și fără valută!" sînt acum de altă părere.

Ba mai mult, acest cuvînt care pe timpul lui Ceaușescu nu ne impresiona prea mult, pentru că cine deținea valută se ardea la degete, a început tot mai mult să fie fetișizat, adulat, încît mi-e frică ca zeii să nu fie recunoscuți decît după capetele președinților americani.

PAȘCU BALACI ■

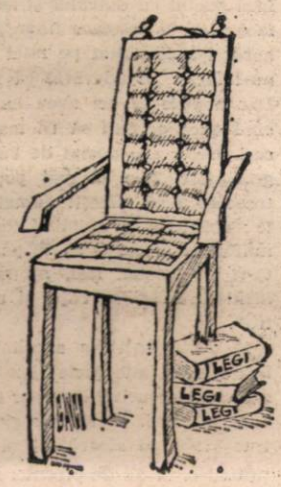

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Alex. Ștefănescu

Mai sînt de citit mii de cărți

Testamentul lui N. Steinhardt

Un om inteligent și cultivat, un evreu care a iubit România cu o dragoste luminoasă, un mare caracter înclinat să-și minimalizeze meritele, un scriitor capabil să improvizeze la nesfîrșit — fără să ne plictisească vreun moment — un fel de muzică de jazz din cuvinte, un intelectual adevărat, pe numele său N. Steinhardt, a fost bineînțeles, remarcat de securitate și trimis în închisoare, unde a stat între anii 1959—1964. Vina ? Nu a acceptat să fie martor al acuzării într-un proces intentat unor oameni suspectați de lipsă de obediență față de regimul comunist. În închisoare, evreul a trecut la creștinism. „Dintr-un intelectual pur, mai degrabă agnostic și preocupat de literaturile străine" —arată Virgil Ierunca — el a devenit „un autentic **homo religiosus** și a descoperit constantele unei spiritualități românești pe care, odată ieșit din închisoare, le-a cinstit cu verbul și verva lui inimitabile".

Ultima parte a vieții, N. Steinhardt și-a petrecut-o ca monah la Mînăstirea Rohia din Țara Lăpușului, dar asceza nu l-a împiedicat să ia parte cu fervoare la viața culturală — aceea adevărată, semiclandestină — a țării. La începutul deceniului opt a terminat de scris un jurnal intim, **Jurnalul fericirii,** compus din amintiri din închisoare și evocări ale unor evenimente trăite în libertate (libertate...), toate luminate din cele mai neașteptate unghiuri, ca o scenă de teatru aflată sub asaltul unor reflectoare mobile. La fel de zeloasă ca securitatea lui Dej, securitatea lui Ceaușescu a confiscat manuscrisul. Autorul a redactat atunci a doua versiune a lui. Ulterior, reintrînd în posesia primei versiuni, el a confruntat textele. Ultima formă a **Jurnalului fericirii** a fost găsită într-un pachet sigilat pe care scrie Testament literar și a fost publicată, recent, de Editura Dacia din Cluj.

Citind acest jurnal, facem o experiență spirituală greu de uitat. **Învățăm** din paginile sale mai mult decît din paginile a sute de cărți. În cunoscutul său stil patetic și funambulesc, cu intuiții fulgurante și confesiuni sfîșietoare, cu spectaculoase desfășurări de erudiție și o copilărească bucurie a jocului, N. Steinhardt ne povestește cum a trăit, cum a suferit, cum **a înțeles.** Observațiile sale despre oameni (inclusiv despre personalități ca Sergiu Al-George, Alexandru Paleologu, Vasile Voiculescu, Constantin Noica, Ion Negoițescu, Monica Lovinescu, Virgil Ierunca) și reflecțiile asupra unor opere literare, filosofice sau religioase au valoarea unor revelații. Dar și mai tulburătoare este pentru noi lectura acelor pagini în care scriitorul vorbește (fără să braveze, dimpotrivă) despre drama sa. Informatorii care și-au oferit de bună voie și nesiliți de nimeni — ca la încheierea unei căsătorii monstruoase — serviciile atotputernicei securități au ocazia să afle că un om a preferat să fie întemnițat (și bătut cu ferocitate, și umilit) decît să se transforme într-un delator. El și-a **asumat,** cu o demnitate tragică, propoziția pe care aveau să o scandeze peste trei decenii tinerii în Piața Universității : „Mai bine mort, decît securist".

În zilele în care încă mai putea să decidă dacă să facă pactul cu diavolul și să rămînă liber sau să nu-l facă și să-și petreacă tinerețea în închisoare, N. Steinhardt l-a consultat pe tatăl său. Acesta l-a sfătuit să nu-l facă : „E adevărat că vei avea zile foarte grele. Dar nopțile le vei avea liniștite, vei dormi bine. Pe cînd dacă accepți să fii martor al acuzării vei avea, ce-i drept, zile destul de bune, dar nopțile vor fi îngrozitoare. N-o să mai poți închide un ochi. O să trebuiască să trăiești numai cu somnifere și calmante ; abrutizat și moțăind toată ziua, iar noaptea chinuitor de treaz. O să te perpelești ca un nebun. Cată-ți de treabă. Hai, nu mai ezita. Trebuie să faci închisoare. Mi se rupe și mie inima, dar n-ai încotro".

N. Steinhardt l-a ascultat pe tatăl său și a avut, într-adevăr, zile grele și nopți liniștite. Mulți colaboratori ai securității se vor amuza, probabil, citind aceste rînduri. Ei se vor gîndi, cu satisfacția de a fi tras viața pe sfoară, că și zilele, și nopțile au fost pentru ei la fel de plăcute. Nu ne îndoim. Dar nu oricine are norocul de a se fi născut și de a trăi — asemenea lor — fără conștiință...

Fecioara de 14 carate în voiaj cu submarinul Dox

Tudor Octavian

În urmă cu cincizeci de ani, în cartierul unde m-am născut se citea o singură carte : „Apărarea are cuvîntul" de Petre Bellu. În termenii unei estetici foarte emancipate acesta s-ar chema, probabil, prag cultural inferior — sau ceva de genul acesta. Ar fi să privești însă lucrurile din afara lor și, implicit, să clasezi cu suficientă o lume între ale cărei preocupări estetice ocupa un loc periferic, fiindcă lumea însăși era periferie. Trebuie să fii din calea-afară de fudul ca să nu realizezi că România a fost cam dintotdeauna mai mult laturi, decît centru și că performanțele spirituale din urbele cu universități ori, cel puțin, cu biblioteci avute nu interesau decît incidental mărginimea. Constatarea nu-i nici amară, nici veselă, dar e singura care te poate ajuta să evaluezi corect natura și calitatea, unor performanțe artistice. Fiindcă din infinitul mic al periferiilor, unde pragul cultural proxim era „Apărarea are cuvîntul", iar cel absolut „Aventurile submarinului Dox" s-au ridicat mulțimi de tineri cu dorul ideii înalte și cărturari de mîna-ntîi. Asta ne sune că nu trebuie să fim atît de îngrijorați de proliferarea literaturii minore, de realitatea editurilor particulare, profilate pe reeditarea unor titluri pe care le credeam petrecute dimpreună cu veacul. Așa cum există o pictură naivă, există și o literatură naivă. Mijloacele ei pot fi destul de evoluate în cuprinsul unui țel inocent. Naivitatea nu-i neapărat un defect. Resurecția culturii „de cartier" dovedește că deși avem sumedenie de orașe, ele se compun din periferii urcate la etaj. Orășenii — în virstă ! — care cumpără cu bani buni „Fecioara de 14 carate", ori „Cazul doamnei Petrescu", sînt tot una cu semițăranii care-și cer înapoi pogonul. Pentru cartierul în care m-am născut, anul 1939 a reprezentat maximumul de bunăstare pe care-l putea imagina o minte îndelung obsedată de sărăcie. Anul 1939 a semnificat, pentru românimea nevoiașă, nu trecerea unui prag, ci evadarea dintr-un destin. Aceste cărți marchează nostalgic memoria, ele sînt tot ce se mai poate, cere înapoi dintr-un timp fără întoarcere. Sînt cărțile marelui public dinainte de război. Cetățeanul le cumpără, deși le bănuiește slăbiciunile, fiind convins că „pe atunci" toate trebuie să fi fost mai bune, mai frumoase și mai adevărate. Se refac niște legături, nu importă la ce nivel estetic. Sentimentul nu-i atît de selectiv încît să recuze, numai pentru că avem o altă conștiință valorică, ceva ce a fost. Sînt convins că pînă și cei mai motivați critici literari, cînd blamează resurecția prostului gust, au totuși o strîngere de inimă. Pentru că ei înșiși sînt mișcați la vederea „Dox"-urilor. Comunismul a săvîrșit eroarea de a voi să pună în locul unui trecut, altul. O vorbă te învață că nu dai jos un Dumnezeu dacă nu ești sigur că așezi pe postament unul mai important. Nu condamni cu totul un trecut, nici măcar cînd ai altul neîndoielnic mai adevărat. Nu contează atît ce crezi tu despre acel trecut, cît ce cred oamenii care l-au trăit. Nu meni nu renunță lesne la propria istorie. Pe individ îl preocupă mai puțin istoria grupului, decît istoria familiei sale. Această literatură minoră interesează memoria afectivă, nu cea artistică. E simplu să constați că un gol nu mai merită să fie umplut, Legea golului însă, e să ceară conținut. Și nu oricare conținut. Oamenii care pierd un braț sau un picior au tot restul vieții senzația că brațul ori piciorul sînt încă la locul lor. Fizicul e amprentat pe psihic. După cincizeci de ani de la amputare, încă mai simțim organul tăiat.

Criticii nu trebuie să fie foarte supărați că nu-s ascultați. Sînt sigur că majoritatea celor care cumpără „Fecioara de 14 carate" pricep exact ce marfă au în mînă, numai că vor să-și formeze singuri convingerile. Cînd ai fost obligat să consumi doar opinia altora despre ce ești și mai ales, ce-ai fost cîndva, devii precaut cu opinia la opinie. Cînd redobîndești dreptul de a-ți manifesta punctul de vedere, o faci adesea dezinteresîndu-te de temeiul lui. Punctul de vedere e legitim chiar și cînd e greșit. „După părerea mea, bei cam mult", îi spune un cetățean altul cetățean într-o anecdotă. „Domnule, eu beau după părerea mea, nu după a dumitale".

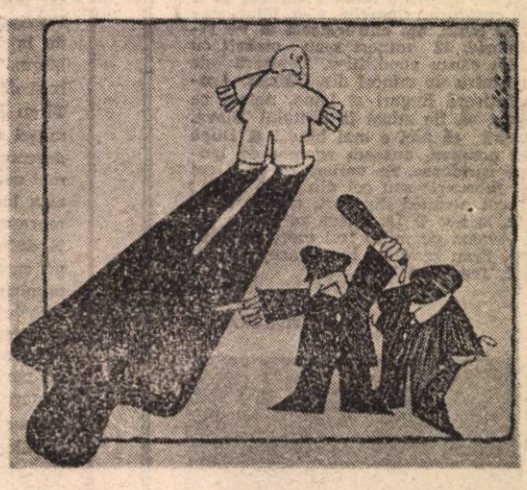

Grupul Andromeda la galeria Cameleonul

Pe Valea Jiului la sfîrșitul lui martie primăvara se lăsa așteptată. Ca și soarele. Trecerea la orarul de vară și la liberalizarea prețurilor se pare că nu impresiona prea mult Pămîntul acoperit de zăpadă, și de nori negri. Și dacă, într-adevăr, primăvara s-a lăsat așteptată, italienii în schimb au fost punctuali !

Așadar, vineri 29 martie la Petroșani în galeria „Cameleonul" în prezența domnilor Ionel Botoroagă, subprefectul județului, Benor Voicescu, primarul orașului Petrila, Dumitru Velea, consilier cultural, Tudor Octavian și Aurel Ștefan Alexandrescu, din partea revistei „Rebus", studioul de artă „Andromeda" din orașul Trento a deschis prima expoziție de caricatură italiană în România. Faptul se cere comentat și bineînțeles explicat. Dacă Umberto Rigotti, Paolo Dalponte, Giuseppe Marchi, Fausta S. și Assunta Toti Buratti au venit în România, dacă ei au avut curajul să vină pe Valea Jiului, aceasta se datorește nu faptului că nu ar avea unde să expună în Italia, ci fraților Ion și Mihai Barbu, doi ambasadori itineranți ai caricaturii românești.

Cînd toată lumea întreprinzătorilor particulari de la noi dă din coate spre a ieși în față cu o gogoșerie sau un chiosc zăbrelit unde „se bagă" ciuingă și bere **la cutie** expirată, frații Barbu au reușit să deschidă prima galerie de caricatură din România și a treia din Europa din Est !

Și — firesc — au urmat invitațiile, adresate unor artiști celebri în toată lumea.

Așa cum spunea la vernisaj ziarista Fausta S., purtătoarea de cuvînt a grupului, „noi ne-am gîndit constituindu-ne în grupul Andromeda în urmă cu 15 ani de a dota cu arma umorismului opoziția noastră către starea lucrurilor, de a utiliza desenul satiric care ne-ar ajuta nouă și celorlalți, ca un gest unic și distractiv, să ne demascăm și să surîdem... să utilizăm zeflemeaua, dar și să facem ironii asupra micilor și marilor ipocrizii, care se întîlnesc în fiecare zi. Numele de Andromeda ne-a plăcut pentru că vroiam să fim o constelație în extindere. Astăzi ne simțim membri ai unei specii internaționale de corsari ai creionului", fiindcă, să nu uităm, la Trento, studioul de artă Andromeda organizează anual „Rassegna Umoristica Internazionale, ajunsă în acest an la cea de-a zecea ediție.

Și totuși cum rîd acești „corsari", cum rîd italienii ?

Fără să intrăm în domeniul domnului Bergsson, simplificînd lucrurile, am putea spune că italienii, cel puțin cei cinci graficieni prezenți zilele trecute la Petroșani, rîd tot timpul. Rîsul face parte din ei, bucuria de a rîde este chiar bucuria de a trăi. Fără zîmbete false, fără zîmbete piezișe ! De la caricatura de presă la gagul absurd, de la banda desenată la colaju-metaforă, toate modalitățile de expresie ale genului sînt prezente pe simezele sălii.

Dar fiindcă o expoziție nu se povestește, ci se privește, vă lăsăm pe dumneavoastră să apreciați cantitatea de umor a cîtorva desene nu înainte de a vă anunța — în avanpremieră — că în luna iulie la Petroșani se va deschide primul Salon internațional de caricaturi : „Cameleonul".

Cine deschide ușa casei lui Brâncuși ?

La sfîrșit de martie o ploaie rece, mărunță, se cernea peste Hobița lui Brâncuși, peste casa bătrînească, acoperită cu șindrilă din pădurile Gorjului. La poarta zăvorită, împreună cu un grup de artiști italieni din Trento, veniți să vadă pe viu „minunea" Brâncuși, așteptăm. E liniște. Doar ploaia se aude. E chiar prea multă liniște în jurul casei lui Brâncuși. Prea multă liniște și nepăsare. Poarta stă să cadă în drum. Curtea pare părăsită, pomii necurățați. Gardul din piatră de un kitsch desăvîrșit alungă emoția acestui loc de reculegere. Dacă Hobița, dacă Ipoteștiul nu știm să ni le apropiem de inimă, nu știm să le arătăm lumii, pierderea va fi dublă. Și pentru poporul român și pentru imaginea despre poporul român.

La poarta casei lui Brâncuși, italienii par descumpăniți. Și triști.

Pe ușa casei, de asemenea, zăvorită, un petic de hîrtie scris de mînă: „Program zilnic 9—17. Luni și marți închis". Și era abia sîmbătă și speranțele de a vedea casa lui Brâncuși s-au dus pe apă Sîmbetei. Încercăm pe la vecini, dar nu răspunde nimeni. Pînă la urmă un cioban ne lămurește că domnu' Nelu e la Peștișani. Domnu' Nelu adică Blendea Ion, adică cel care în acea sîmbătă ar fi trebuit să fie la Hobița. Așadar, cînd domnu' Nelu din Peștișani nu are chef, cine deschide ușa casei lui Brâncuși la Hobița ?

AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU ■

„Lanterna magică"

Haină veche, dată la întors...

Horia Pătraşcu

Conceput — vizibil ! — pe vremea „odiosului" şi beneficiind de cîteva ajustări ceva mai recente ale tipul „recondiţionăm haine vechi", filmul **„CAMPIOANA"** (realizat de cuplul : Vasilica Istrate, scenariu — Elisabeta Bostan regie, cuplu profilat pe genul aşa-ziselor filme pentru copii — printre care şi un „music-hall" remarcabil prin HALUL, într-adevăr, al modului cum poţi realiza un „music" pulverizînd o superbă poveste a copilăriei noastre dintotdeauna), filmul **„CAMPIOANA"**, ieşit de curînd în premieră, **dezamăgeşte...**

Este „tipul" de film făcut la comandă, pe **o temă dată** : dacă au fost făcute filme despre pericolele avortului, despre naţionalităţile conlocuitoare, despre falsificatorii de vinuri, despre „noua revoluţie agrară", despre păstrarea secretului de stat, etc., de ce, adică, să nu se fi făcut şi un film despre celebra, de acum, „şcoală" a gimnasticii române de performanţă ?! Şi iată că s-a făcut... ! Cu actori remarcabili, de mare popularitate, cu o imagine absolut (iar !) remarcabilă — de menţionat numele operatorului **Ion Marinescu** — dar şi cu acel schematism dramaturgic îngreţoşat, atît de caracteristic acestor pelicule „bifate" într-un plan dinainte stabilit. Autorii au uitat însă (sau a fost prea tîrziu ca să-şi mai poată da seama !), că psihologia spectatorului român de astăzi este cu totul alta decît cea dinainte de decembrie şi mai ales că propriile lor scăpări ideatice pot duce la grave interpretări din partea publicului.

Datorită mass-mediei susţinute din ultimul deceniu, mai tot românul ştie că : gimnastica de performanţă solicită o muncă titanică din partea micuţelor concurente ; că acestea nu prea mai au timp de joacă şi că li se interzic dulciurile şi grăsimile, spre a nu se îngrăşa ; că o veritabilă confirmare a sportivelor nu se poate face decît într-un mare concurs internaţional, în Occident îndeobşte, etc., etc. Bun.

Ce vedem noi în acest film : că micuţele se antrenează, la sală şi în curtea şcolii, în costume noi nouţe, de evidentă sursă străină şi însumînd toate culorile curcubeului ; că, tot ele, privesc (fără a putea gusta, datorită regimului, alimentar şi nu de altă natură... !), **maldărul** de prăjituri aflat în vitrinele cofetăriilor ; că părinţii acestora, privind la televizor performanţele odraslelor, înfulecă bunătăţi de o calitate şi cantitate pe care nu numai că nu le găsim astăzi nici să tragi cu puşca !, dar nu le găseam nici măcar pe vremea ceauşiştilor... ! Mai aflăm că între un antrenor „dur" dar cinstit, şi un altul mai mult „vedetă" — dar care, atenţie !, „face paşi", adică preferă să rămînă în Occident, la victorie îşi duce echipa durul nostru autohton... şi nu „fugarul", care, bineînţeles, pierde lamentabil concursul **tocmai** pentru că a îndrăznit să părăsească ţara-mumă... ! Aluziile sînt atît de evidente, încît te-ai putea cocoşa de ris — dacă nu ţi-ar sta însă lacrimile în git văzînd costumaţia, alimentele, şoselele asfaltate strălucind de curăţenie, oraşele idem, „huzurul" din apartamentele oamenilor de rînd, aspectul super-civilizat şi mai ales comportamentul etic incredibil de ridicat al acelor „scheme" ce traversează ecranul sub forma unor pretinse „personaje" !... Ca să nu mai vorbim de faptul că o **pretinsă** sală de competiţii din Occident (ni se sugerează a fi în Canada, fireşte), poartă pe pereţi reclame oribile de genul „ELECTRO-LUX" şi ambianţa se chinuie a fi evidenţiată prin interminabile „flash"-uri ale fotografilor, luate în prim plan, de parcă spectatorul nostru ar fi timpit din naştere...

Una peste alta, filmul este de un ilustrativism penibil şi — cu atît mai penibil, **dureros de penibil !** — este faptul că niciunde în film nu apare (în vreo replică măcar, sau într-un portret !), numele sau chipul celei care a adus României marea, adevărata GLORIE în gimnastica mondială : **Nadia Comăneci** !... **Este O RUŞINE**, pentru care autorii filmului nu-şi pot găsi nici un fel de scuză.

În rest : scene bine filmate de la antrenamente, captivante chiar dar din punct de vedere **strict documentar**, neavînd deci nici o legătură, în sine, cu drama filmului, cu subiectul (chiar şi din simplul motiv că acesta din urmă **nu** există !). Şi totuşi :

Mergeţi să vedeţi filmul **„CAMPIOANA"** !...

Pentru a fi martorii naşterii primului **„copil-minune"** al ecranului românesc, în persoana micuţei gimnaste **IZABELA MOLDOVAN** (o prezenţă absolut uluitoare nu numai ca performeră în sport, dar ca **mare actriţă de film** !). Chiar şi **numai** pentru această descoperire — îi sîntem recunoscători Elisabetei Bostan.

Balogh József

Nichita şi extratereştrii...

Fără doar şi poate, Nichita Stănescu a fost şi rămîne un expansionist. A cucerit teritorii imense, atît în spaţiul spiritual cît şi în acela geografic. Vizionar, creator de limbă, maestru al abstractizării filosofice în rostirea lirică, fără să întreprindă demersuri speciale în această direcţie, Nichita Stănescu a devenit un expansionist, găsind foarte repede adepţi care au făcut eforturi salutare de a asigura o trăinicie şi o permanenţă acestor cuceriri. Un rol deosebit au avut şi au, în această privinţă, **traducătorii** care au înlesnit accesul cititorilor de diferite limbi, de circulaţie mai mare sau mai mică, la lumea mirifică a poetului.

Nu demult, în această rubrică, în tableta intitulată „Aventură eternă", am scris despre receptarea şi drumul lui Eminescu în literatura maghiară. Luceafărul poeziei româneşti a avut, în decursul unui secol, peste 100 de traducători maghiari. Desigur, nu toţi la un nivel artistic adecvat. Tălmăcirile unora au, astăzi, doar valoare documentară. „Itinerariul maghiar" al lui Nichita a început în condiţii mult mai prielnice, cititorii şi traducătorii maghiari având acumulate deja cunoştinţe atît în domeniul poeziei româneşti cît şi în ceea ce priveşte exegeza literară, măiestria profesională. Dacă primii traducători ai lui Eminescu au fost, din punct de vedere literar şi poetic, mai puţin înzestraţi (sîntem la sfîrşit şi început de veac), în cazul lui Nichita avem de-a face cu o **pleiadă consacrată** în ceea ce priveşte vocaţia şi măiestria. Bilanţul primului deceniu (1961—1970) este îmbucurător. Din fişele întocmite reiese că primul traducător a fost Deák Tamás care, în revista „Igaz Szó" din 1960, a publicat poezia „Cîntec". Au urmat, apoi, Majtényi Erik, Franyó Zoltán, Jánosházy György, Hervay Gizella, Szöcs Kálmán, Jánky Béla, toţi poeţi maghiari din România, cărora li s-a alăturat, primul din Ungaria, Jékely Zoltán, un maestru recunoscut, un prieten, şi traducător excelent al poeziei româneşti. Într-un singur deceniu, lui Nichita i s-au asociat douăzeci de expansionişti. În mod firesc, au urmat antologiile, dintre care amintim volumul „Amphion, constructorul" (1967), consacrat poeziei tinere, în care Nichita avea ponderea cuvenită şi, nu întîmplător, titlul volumului era sugerat de o piesă a lui.

Primul volum de mare anvergură al lui Nichita în limba maghiară a apărut în 1974, la editura „Kriterion", cu titlul „Vizorgona" („Orga de apă") şi a fost întocmit şi transpus în întregime de congenialul poet Szilágyi Domokos (1938—1976). Următorul volum, intitulat „A szavak ellen" (Împotriva cuvintelor), Editura „Albatros", 1982, a fost realizat de autorul acestor rînduri. Am continuat transpunerea poeziei lui Nichita întreruptă prin regretata plecare timpurie a lui Szilágyi Domokos. Din cele 65 de piese cuprinse în volum, majoritatea au fost selectate din „Epica magna" (1973) şi „Operele imperfecte" (1979). N-a fost o muncă uşoară. A fost o cinste pentru mine că am avut prilejul să mă alătur expansioniştilor, pentru a cuceri noi adepţi acestei fermecătoare şi perene poezii.

2 aprilie 1991.

Corespondenţă literară

Ion Zubaşcu

G. Liliana (Bucureşti) : „Cuvîntul moare / încet, încet /, Nu-mi pare rău / A fost o experienţă". Nouă, în schimb, ne pare rău : celelalte versuri sînt simple notaţii cu valoare strict personală.

Dădălică Dorel (Bacău) : poezia nu se învaţă la seral. Acolo ar trebui să se înveţe mai multă gramatică : „Dacă vreţi a ne-nţelege, / Azi eu nu am învăţat, / Ziua toţi la muncă merge ; / Seara la cursuri am stat."

Marius Sârbu (Lugoj) : mulţumese pentru grupajul trimis şi celelalte semne de frăească solidaritate prin literă. Din păcate, revista noastră nu are decît un spaţiu restrîns pentru o poezie al cărui los firesc e în presa literară.

Manta Sorin (Turcineşti) : interesantă teoria dvs. polară, nu ştiu în ce măsură conţine şi un minim adevăr. Pentru că pacea în Golf, numai de „Polul Român" n-a fost adusă, cum susţineţi. Dacă n-ar fi atît de stîngaci exprimate, cele 12 postulate ale dvs. ar trebui să aibă cel puţin suficientă stranietate să poată fi receptate ca poezie. Celelalte texte sînt versificaţii greoaie pe teme mari, aflate deasupra mijloacelor. Dar iată şi un vers mai răsărit : „Iar de mergi către izvoare, studiază asfinţitul."

Florea Gh. M. (Constanţa) : **Descîntecul** dvs. scris imediat după revoluţie n-a vindecat, se pare, rana deschisă atunci de cei ce-au murit pentru libertate.

Caramzulescu D. (Bucureşti) : S-a mai schimbat şi ţăranul român între timp, are Aro, merge în Turcia, în Belgia, face comerţ. Textul dvs. bate pasul pe loc şi nu răsare nici măcar busuioc : „Opincă şi ogor, **că** atunci purta opincă / Călca cu opinca zdravăn pe ogor / La horă opinca juca după tilică / Şi lucra ogorul, de hrană aducător". Cu asemenea versuri nu ştiu cine s-ar mai putea hrăni !

Maria Rossana Missir (Bucureşti) : reţin un vers din poemul trimis mai demult : „prea mult pentru un om e uneori iubirea". **Între timp, sper** să vă fi schimbat părerea.

Valea Oltului la Cozia

cît un cimitir de imagini
Valea Oltului la Cozia
cîte amintiri cîte muşcate
cîlă linişte, cîţi cerşetori
oho, la Cozia ? într-o monastire

sever şi valul lui Mircea
peste neliniştea noastră mirată
o, Maria
Preacurata
îndură-te de amintirile ce vom fi,

Valea Oltului la Cozia
între păduri şi cuvinte bătrîne
între psalmi şi gînduri neterminate
o, Preacurata Maria

îndură-te de morţii noştri vii...

MARIUS SÂRBU

O nouă carte românească despre ţara soarelui-răsare

În peisajul — din păcate destul de rarefiat — al apariţiilor editoriale de factură ştiinţifică din anul trecut, o carte despre Japonia a trecut — din păcate — prea puţin observată. Să fie de vină tirajul restrîns, sau poate invazia abundentă a literaturii de proastă calitate, însă foarte vandabilă ? Sînt posibile ambele cazuri, însă nu analiza acestei situaţii — regretabile — ne propunem s-o facem aici.

De regulă, cunoştinţele marelui public despre Japonia oscilează între datele sporadice cuprinse în vreun roman de succes (cum e cazul cu **Shogun**-ul lui James Clavel) şi ştirile comunicate prin mijloacele de informare în masă referitoare la progresele spectaculoase ale japonezilor în domeniile electronicii, informaticii sau industriilor auto. Realitatea, ca întotdeauna de altfel, este însă mult mai complexă. În acest context o preţioasă contribuţie la cunoaşterea rădăcinilor socio-politice ale Japoniei actuale, prin retrospectiva istorică oferită ne aduce cartea de mai sus, rezultat al eforturilor conjugate ale celor doi cunoscuţi profesori de la Universitatea bucureşteană.

Jaloanele cronologice alese de autori în delimitarea retrospectivei lor istorice — anii 1853 şi, respectiv 1945 — nu sînt cîtuşi de puţin întîmplătoare. Căci mutaţiile suferite în acest interval — de aproape un secol — de societatea japoneză au fost considerabile ; în acelaşi timp, ea a trăit, probabil, cele mai dramatice evenimente ale evoluţiei istoriei sale.

Cartea demarează în chip firesc cu prezentarea ultimei treimi a secolului trecut, epocă cunoscută sub numele de Era Meiji, cînd se pun, de fapt, bazele procesului de modernizare a societăţii nipone. Reformele promulgate atunci au condus la integrarea rapidă a acesteia în configuraţia marilor puteri ale lumii, dar trebuie subliniat că asimilarea progreselor tehnico-ştiinţifice şi culturale ale civilizaţiilor occidentale nu a însemnat cîtuşi de puţin o „europenizare" a Japoniei, ci mai curînd o adaptare a acesteia la ritmul firesc al dezvoltării mondiale.

Că această adaptare a fost făcută cu multă repeziciune au dovedit-o şi conduita japonezilor în cele două conflagraţii mondiale, cînd ei s-au dovedit nişte adversari militari redutabili, lucru care însă nu i-a scutit de catastrofala înfrîngere din 1945, cu consecinţele cunoscute asupra mentalităţii generale a acestui popor. Crahul militarismului nipon — socotit vinovat de dezastrul general al ţării — a impus, de aceea, în perioada postbelică, o serioasă reconsiderare a atitudinii poporului Japoniei faţă de problema armatei şi a conflictelor militare în general.

Conturul predominant al cărţii este cu deosebire cel al unei istorii politice. Aceasta nu face însă ca monografia să se citească cu mai puţin interes. Căci lucrarea celor doi istorici bucureşteni nu este o carte numai pentru specialişti. Ea oferă şi cititorului obişnuit, pe lîngă o informaţie abundentă, un prilej de reflecţie şi paralelă cu evenimentele din actualitatea zilelor noastre. Căci readucerea în memoria noastră a episodului Japonia '45 ne arată că, din păcate, lecţiile istoriei, deşi implacabile, sînt uitate de unii din conducătorii lumii de azi.

MARIAN STROIA ■

„Asceza timpurilor moderne este cultura în sensul cel mai înalt"

O nouă carte scrisă de Anton Dumitriu, „Homo Universalis", anunţată de România Literară încă din 21 februarie, poate fi, în sfîrşit, în mîinile dv., la ora apariţiei acestor rînduri.

Personalitate de seamă a culturii române, Anton Dumitriu este, pentru atît de mulţi dintre noi, un maestru pe calea redresării morale şi a devenirii, prin cultură. **Philosophia Mirabilis, Cartea Întîlnirilor Admirabile, Culturi Eleate şi Culturi Heracleitice, Alétheia** (încercare asupra ideii de adevăr în Grecia antică), iar acum, **Homo Universalis**, au o importanţă decisivă pentru formarea, cel puţin a generaţiilor care vin.

Reproducem, din încheierea recentei apariţii editoriale cîteva gînduri revelatoare : „Este misiunea ei (**n.n.**, a culturii adevărate) să transforme omul în esenţa lui, să-i dea înţelegerea propriei sale existenţe, a rolului său în lume, să-l înveţe să-şi conştientizeze propria lui gîndire, să-i insufle respect pentru această minune care este el însuşi. Asceza timpurilor moderne este cultura în sensul cel mai înalt. Asimilarea ei, practicarea ei ca ştiinţă deşteptătoare, în sensul lui Platon, poate fi, cum am spus, metoda de a tinde în timpul nostru la starea de perfecţiune umană într-o civilizaţie armonic organizată".

Bețe în roata istoriei

Cînd scriu aceste rînduri, domnul Iliescu abia își începe vizita la Moscova. Dar nici o minune nu se poate întîmpla (o, dac-ar fi ce bine-ar fi, ce tare m-aș bucura dacă presupunerile și previziunile mele ar fi dezmințite !), obiectul și coordonatele vizitei sînt cunoscute, așa că pot vorbi de ea ca și cum s-ar fi terminat.

In principal, domnul Ion Iliescu s-a dus acolo ca să iscălească noul tratat româno-sovietic. Ca în vremurile bune, cînd astfel de tratate se încheiau automat, în termenii impuși de Moscova și fără crîcnire din partea României, ca să nu mai vorbim de nesocotirea totală a intereselor și voinței poporului român. Dar acum sînt alte vremuri, un nou tratat cu Sovietele ar fi trebuit neapărat condiționat de rezolvarea a două probleme fundamentale : restituirea de către U.R.S.S. a tezaurelor României și retrocedarea Basarabiei.

Referitor la tezaure, citez dintr-un articol al prof. Traian Dumitrescu, publicat în revista basarabeană „Țara" : „În decembrie 1916, guvernul român a dispus conducerii centrale a Băncii Naționale Române să trimită tezaurul său la Banca Imperială Rusă, adică o cantitate de 91 330 kilograme aur, care, calculat la prețul mondial din 1938, reprezenta suma de 55 miliarde lei, operațiunea de restituire fiind garantată de guvernele aliate ale Angliei, Franței, Italiei și Japoniei. În 1917 se trimit alte transporturi, sute de lăzi cu aur, bijuterii, tablouri, în valoare totală de 418 miliarde lei. Toate au fost sechestrate de regimul bolșevic. Din toate tezaurele, ni s-a restituit doar «Cloșca cu pui», și acesta descompletat. Prin armistițiul încheiat la 12 septembrie 1944, România a fost obligată să suporte daune de război de 300 de milioane de dolari și deși am avut o contribuție majoră la scurtarea războiului cu cel puțin un an de zile, ni s-au luat prizonieri circa 186 000 de ostași după 23 august 1944, adică toate unitățile din Moldova care au crezut în comunicatul difuzat în ziua respectivă, ca să fraternizeze cu armata sovietică. Statul român a fost obligat să predea U.R.S.S. vite, cereale, petrol, cherestea, mult peste prevederile armistițiului, însumînd multe miliarde de dolari, în afară de jafurile și asasinatele comise de armata sovietică «eliberatoare» și întreținerea circa 10 ani a armatei sovietice de ocupație compusă dintr-un milion de ostași. Regimul comunist instalat la putere prin fraudă și cu sprijinul tancurilor sovietice a predat exploatarea bogățiilor solului și subsolului «Sovromurilor», jefuindu-ni-se țara de multe miliarde de lei. În plus, U.R.S.S. ne-a furat și 40 de vagoane de aur, tot tezaurul României realizat cu mari sacrificii între 1918–1944". A ridicat oare domnul Iliescu mai înainte de vizită și în timpul vizitei la Moscova chestiunea restituirii de către U.R.S.S. a tezaurelor românești, a ceea ce ne aparține ? Dacă da, cu ce rezultat ? Cum se oglindește problema datoriilor U.R.S.S. către România în noul tratat ?

Despre problema Basarabiei am scris în multe rînduri. Acum redau fragmente din două corespondențe ale unor agenții de presă străine, trimise în ajunul plecării lui Ion Iliescu la Moscova. „Fiind de acord — scria Taniug — cu o asemenea definiție («inviolabilitatea frontierelor existente în Europa», cuprinsă în Actul final de la Helsinki — n.n.), România a demonstrat că nu dorește să joace pe cartea separatiștilor moldoveni, care amenințau Kremlinul că vor obține secesiunea, arătînd în acest sens cu degetul spre București, care, chipurile, i-ar fi sprijinit". La rîndul său, Reuter scria : „În ultimul timp, relațiile României cu Moscova au fost tensionate din cauza micii republici sovietice de frontieră, Moldova, unde populația majoritară de limbă română (numai de limbă ? — n.n.) dorește autonomie sporită. Dar purtători de cuvînt români afirmă că actuala conducere a președintelui Iliescu — el a studiat la Moscova în anii '50 și a fost mult timp o înaltă oficialitate comunistă în România — nu are nici o pretenție în privința Moldovei". Fantastic, nici Ceaușescu n-avea astfel de pretenții ! Este limpede că pentru a fi prilejuit, prin atitudinea și actele sale politice, asemenea comentarii, domnului Iliescu ar trebui să-i dogorească obrazul de rușine.

Ținînd cont și de faptul că Gorbaciov însuși este puternic contestat în propria lui țară, se poate spune că întîlnirea dintre cei doi și tot ce ține de ea nu este altceva decît o încercare de a pune bețe în roata istoriei. Însă orice făcut are și un desfăcut. Praful și pulberea s-au ales de cele făcute de Ceaușescu, praf și pulbere o să se aleagă și de cele făcute de Iliescu în contra națiunii române, a bunăstării, demnității și unității ei.

ION D. GOIA ■

S-a întors mașina lumii

Elena Ceaușescu și cutia cu bomboane otrăvite

Aflăm din „Le Figaro" că la „Concursul internațional de pledoarii destinate apărării drepturilor omului", desfășurat la Caen (Franța), avocata pariziana Véronique Chauveau a cîștigat premiul I, în valoare de 50 000 de franci, susținînd cauza Elenei Ceaușescu. Desigur, jocuri de acestea se pot face, un fel de hobby, ca multe altele. Un astfel de joc stă la baza unui roman polițist celebru, „Cutia cu bomboane otrăvite", al englezului Berckley. Tot un joc de acesta a făcut și rusul Valev, umblînd cu creionul deasupra hărții României. De ce n-ar umbla și d-na Chauveau cu principiile democratice deasupra dosarului procesului de la Tîrgoviște? Numai că exercițiul de virtuozitate al avocației seamănă izbitor de tare cu militantismul comunist al unor indivizi care trăiesc în libertate, belșugul și confortul orînduirii burgheze occidentale. Mulți comuniști de-acolo, dac-ar fi stat doar cîteva săptămîni în țările comuniste, trăind traiul omului de rînd, ar fi fugit de comunism ca de SIDA. Și doamna Chauveau dacă ar fi trăit sub mîna Elenei Ceaușescu măcar o lună de zile, necum ani sau decenii, ar fi făcut o cu totul altă pledoarie. Fiindcă Elena Ceaușescu avea blestemul lui Midas, dar altfel, ce atingea ea nu se prefăcea în aur, ci în venin. Ea a otrăvit și a spurcat tot ce-a atins și-a privit. Răul imens făcut de ea, viperă și scorpie, poporului român este de neiertat și vina ei n-o stinge nici o pedeapsă. Cît privește judecata sumară și execuția — la noi a avut loc o revoluție violentă, și în toate ocaziile de acest fel din lume, inclusiv în Franța, tiranii au sfîrșit pe eșafod. De ce trebuia în România să fie altfel? Locul Elenei Ceaușescu după revoluție nu putea fi altul, cu sau fără proces, decît la zid, în fața plutonului de execuție ; aerul mult chinuitei țări românești nu-i mai putea suporta respirația ucigătoare. Pe baricadele revoluției române din 1989 au murit peste 1 000 de oameni. Îi va apăra și pe ei doamna Véronique Chauveau la viitoarea ediție a Concursului internațional de pledoarii ?

De ce americanii nu s-au descotorosit de Saddam ?

Ar fi fost ușor pentru americani și pentru aliații lor ca după alungarea trupelor de ocupație saddamiste din Kuweit să continue războiul și în Irak, să ocupe Bagdadul și să-l înlăture pe dictator de la cîrma țării. Mulți credeau că așa vor și face și că așa și trebuiau să facă. Dar americanii s-au oprit, invocînd lipsa unui mandat special din partea O.N.U. Argument șubred, tras de păr, toți specialiștii fiind de acord că mandatul era cuprins în prevederea din rezoluția Consiliului de Securitate potrivit căreia trupele aliate aveau misiunea de a „reinstaura pacea și stabilitatea în regiune"; or, acest lucru implica eliminarea de la putere a lui Saddam. Și atunci? De ce americanii nu s-au descotorosit de Saddam? Iată cum răspunde la această întrebare prestigiosul cotidian britanic „The Times": „Motivele reale care au stat la baza deciziei americane, în afara riscului pierderilor, țin de domeniul «realpolitik». Un Irak puternic, sau destul de puternic, și unit este considerat esențial pentru asigurarea echilibrului puterii în zonă. Dacă Irakul se dezmembrează — gîndesc strategii —, locul său va fi luat de către Iran, care, fiind o țară islamică mai mare și mult mai militantă decît Irakul, este și mult mai periculos. Această judecată a dus pînă la sfîrșitul lunii iulie anul trecut la politica conciliantă față de regimul lui Saddam, politică ce l-a încurajat în mod evident să procedeze la invadarea Kuweitului. «Realpolitik» are deseori consecințe neașteptate și înfricoșătoare, provocate involuntar de către politicienii și oficialitățile care se mîndresc mai mult decît orice cu realismul lor. Totuși, genul de «realpolitik» în vogă înainte de august 1990 este aplicat din nou. La Departamentul de Stat american — și probabil și la departamentul britanic de relații externe — se află persoane influente care speră că Saddam îi va supune în curînd pe kurzi și pe musulmanii șiiți. Și trebuie să admitem că există o anumită logică în această poziție. Dacă se consideră că este nevoie într-adevăr de un guvern puternic la Bagdad care să conducă un Irak unit, Saddam Hussein, este persoana care poate realiza acest lucru. Într-adevăr, nu mai este nimeni altcineva care să o poată face. Raționamentul celor pro-Saddam la Washington și Londra pare solid dacă îi acceptăm premisele (care totuși sînt de neacceptat), dar el nu poate fi prezentat populației din țările victorioase. Factorul care a dus la ralierea acestor popoare în războiul din Golf a fost evidenta mîrșăvie a lui Saddam. Dacă era ticălos atunci cînd îi ucidea pe kuweitieni, este el acum mai puțin ticălos cînd îi omoară pe kurzi și șiiți? «Nu», este singurul răspuns care poate fi oferit în public. În propriul club ai putea spune, zîmbind, că Saddam a fost un ticălos neconvenabil care a devenit unul convenabil acum, cînd face din Irak o barieră împotriva Iranului".

România din nou nu e pe listă

Am citit recent un comentariu al AFP despre cine a pierdut și cine a cîștigat în războiul din Golf. Sînt pomenite acolo Statele Unite, Anglia, Franța, Turcia, Japonia, Iranul și altele, care cît de tare s-a angajat, care cît a cîștigat, care cît a pierdut și cum își va scoate paguba. România lipsește de pe listă. Și totuși noi am fost printre marii păgubiți ai războiului, întrucît, după ce că plata datoriei irakului către noi, de 2 miliarde de dolari, a fost sistată, România a mai pierdut din celelalte împrejurări ale războiului 3 miliarde de dolari. Poate că suma, comparată cu efortul de război al Statelor Unite și a altor aliați ai ei, și chiar cu contribuția japoneză, de „numai" 13 miliarde de dolari, să pară modestă, dar în realitate suma este pentru noi uriașă, ea făcînd sărăcia noastră și mai mare. Este cazul ca listele cu țările implicate în războiul din Golf și afectate de acesta, chiar și cînd nu-i vorba de documente oficiale ci doar de materiale de presă, să fie cu mai multă grijă întocmite.

Cadrilaterul, mon amour...

Într-un articol publicat în cotidianul „Democrația", Blagovest Neagulov deplînge faptul că în presa românească se spune că întreaga Dobroge, deci și Cadrilaterul, „este și va rămîne pămînt românesc". Remarcînd tonul civilizat al autorului, fenomen rar în zilele noastre, trebuie să amintim cîteva lucruri pe care ziarul bulgar le omite. În primul rînd, că în 1940 Bulgaria a solicitat Cadrilaterul de la România într-un moment foarte greu pentru țara noastră, supusă la presiuni și hărțuieli din toate părțile, fapt ce echivalează cu înfigerea unui cuțit în spatele cuiva care e ținut strîns de mîini. În al doilea rînd, că pretențiile teritoriale ale Sofiei au fost formulate în urma incitării Kremlinului, care i-a îndemnat pe bulgari să ceară toată Dobrogea, dar ei n-au vrut, ca să nu aibă graniță comună cu U.R.S.S. În sfîrșit, că România a fost sprijinitoarea fermă, sinceră și generoasă a Bulgariei în lupta acesteia pentru independență și progres și că răsplata pentru acest lucru a fost alinierea de fiecare dată a Bulgariei în tabăra adversă României. **(I.D.G.).**

UN SECOL LA SFÎRȘITUL SĂU

Piața aurului (2)

Vom vorbi, așa cum am promis, despre monedele de aur și cursul lor în bursa valorilor. Dar, pentru început, numai cîteva date statistice ținînd de fascinanta istorie a aurului. Cea mai mare pepită de aur a cîntărit nu mai puțin de 350 kg și a fost găsită, evident, în Africa de Sud urmată la mare distanță, de una de 95 kg și alta de 72 kg găsite, ambele, în Australia. Cea mai nouă exploatare masivă este mina de aur deschisă pe Insula Graham, teritoriu canadian, în 1978, zăcămîntul fiind evaluat la aproximativ 2 miliarde $.

Să revenim acum la piața aurului, spunîndu-vă că, în decursul istoriei, din cele aproximativ 150 000 tone de aur extrase, 50 000 tone s-au pierdut prin uzură sau neglijență, între 40 000 și 50 000 tone au fost folosite pentru fabricarea bijuteriilor și altor obiecte prețioase, iar o cantitate egală a fost tezaurizată de state sau de particulari. Această tezaurizare s-a făcut fie sub forma barelor sau lingourilor, fie sub cea a monedelor. Bursa actuală de monede face o distincție foarte clară între așa-numitele „piese de colecție" care au uneori o valoare imensă prin raritatea sau epoca istorică din care provin și monedele de uz curent, recente, care au, în genere, valori fixe consemnate în cataloage. Mai există încă o specie de monede, situate de bursă la valori intermediare, cele „jubiliare", editate în serii scurte sau foarte scurte de state sau organizații particulare. În general însă, bursa monedelor acceptă un număr limitat de monede de aur, cele la care ne vom referi în continuare. Iar criteriul de comparație va fi bursa de valori pariziană.

La Paris, deci, sînt acceptate următoarele monede : napoleonul (val. nominală 20 Fr.), piesa de 10 florini olandeză (10 tipuri diferite), piesa americană de 20 $ (două tipuri), piesa americană de 10 $ (două tipuri), piesa americană de 50 pesos, moneda englezească de o liră elisabetană (numai cele bătute între 1957 și 1968), piesa de 20 Fr. elvețieni, piesa britanică **sovereign** (toate monedele bătute de la reforma monetară din 1816 încoace, făcînd excepție monedele cu același nume australiene și sud-africane), apoi piesele de 20 Fr. ale Uniunii latine (exemplare bătute în Austro-Ungaria, Belgia, Bulgaria, Grecia, Italia, **România**, Rusia, Sardinia, Serbia și Monaco). În cazul acestora din urmă, iată și datele exacte : diametru 21 mm., greutate 6,45 gr. (aur fin : 5,8 gr), puritate între 900 și 1 000/00.

Mai există o serie de monede care, spre deosebire de cele menționate pînă acum, care au o cotare zilnică la bursa de valori ,sînt cotate săptămînal : moneda tunisiană de 20 Fr., 5 $ americani, moneda rusească de 5 ruble (perioada țarului Nicolae al II-lea), napoleonul de 10 Fr., moneda de 20 de mărci, soverign englezesc (Elisabeta a II-a). Există și emisii monetare interzise pe piața pariziană așa cum sînt **Krugerrand** (1967 — 1978), **Servonet** (moneda de 10 ruble) și moneda de 50 $ canadiană. Mai există și piese de aur care nu sînt cotate la bursa de valori, ceea ce înseamnă că, oficial, nu sînt achiziționate, ele făcînd cel mult obiectul unor tranzacții separate sau sînt achiziționabile de către magazinele specializate la cote fixate prin bună înțelegere.

Printre acestea, la bursa neoficială pariziană, se numără moneda de 20 de dinari, moneda italiană de 100 de lire, cea de aceeași valoare aparținînd Vaticanului, moneda albaneză de 100 de franci, moneda bulgară de 100 de leva, șilingii austrieci, moneda cubaneză de 20 de pesos, moneda Britannia lansată în 1987, etc. Trebuie să vă mai spunem că, în marile capitale occidentale, există magazinele specializate ale anticarilor ce se ocupă de monede și altele care oferă simple servicii de cumpărare a monedelor exclusiv pe criteriul valorii lor stabilite prin gramaj, procentajul de puritate. La întrebarea : se vînd bine monedele de aur ? răspunsul este clar : da, dar numai monedele cotate realmente în bursa de valori acceptată de bursă. Dacă nu, prețul unei monede „oarecare" poate fi cam același cu cel al unei cămăși bărbătești într-un magazin de lux.... dacă vreți să investiți, sfatul nostru este să cumpărați acțiuni în minele de aur, sau, direct, lingouri și bare...

În numărul viitor, despre piața pietrelor prețioase.

CRISTIAN UNTEANU ■

Față în față cu Gorbaciov

Interviu cu scriitorul NICOLAE DABIJA, deputat în Parlamentul U.R.S.S. și în Parlamentul Republicii Moldova

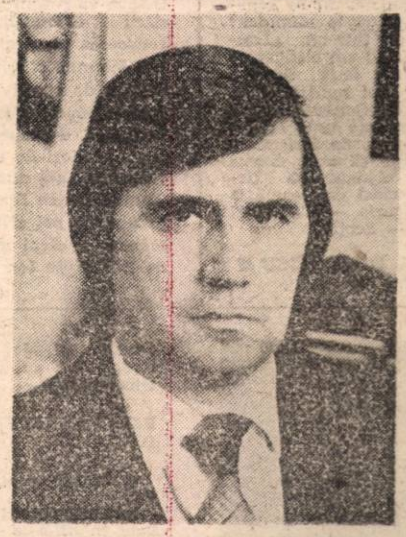

— Domnule Nicolae Dabija, ce se întîmplă în aceste clipe în Republica Moldova ?

— Ne aflăm în preajma unei dictaturi militare care-l va avea, probabil, în frunte pe Gorbaciov. La ora actuală s-a activizat armata (în plan unional), s-au activizat elementele conservatoare, partidul comunist (care pierduse foarte mult teren). Ei văd ca unică soluție a scoaterii țării de pe această linie moartă doar instaurarea unui regim forte.

— Ce-ar însemna aceasta pentru Moldova ?

— Revenirea la ceea ce a fost odinioară, deși... revenirea nu mai e posibilă. Cei cîțiva ani de libertate au însemnat deșteptarea popoarelor mici din acest imperiu uriaș. Harta Uniunii Sovietice seamănă, la ora actuală, cu o pînză care arde. Sau fumegă. Sau e gata să ia foc ! Drum înapoi nu există. Chiar românii din Basarabia de azi nu mai sînt cei de acum cîțiva ani. Ei și-au dobîndit conștiința de sine, conștiința că sînt români, în primul rînd.

— Se fac presiuni, în continuare, asupra Moldovei ?

— Generalul Ivan Morozov, comandantul districtului militar Odesa, a anunțat că armata sovietică e gata să apere răminerea Basarabiei în componența U.R.S.S. deoarece — zice el — ostașii sovietici au vărsat prea mult sînge în 1940, cînd au „eliberat" acest teritoriu...

— De sub ocupația imperialiștilor români, nu ?

— Se știe, însă, că în 28 iunie 1940, România a cedat fără luptă acest teritoriu. Noi i-am reproșa României tocmai faptul că n-a tras nici un foc de armă, dacă nu la Nistru, măcar la Prut ! Singele vărsat, deci, nu e deloc al ostașilor sosiți pe tancuri, ci al românilor basarabeni, al miilor și zecilor de mii care au umplut gropile comune, care au fost deportați în înghețurile siberiene, colectivizați cu sila, cărora li s-a smuls limba din gură să uite de mamă și de tată.

— Care e poziția lui Gorbaciov în această privință ?

— La Congresul al IV-lea al Deputaților din U.R.S.S., Gorbaciov ne-a reproșat că noi am vrea să ne unim cu România.

— Cum, a spus, textual ?

— Voi susțineți că nu existați ca republică unională, ci sînteți teritoriu românesc ocupat...

— Mă scuzați, în ce calitate ați participat la întîlnirea cu Gorbaciov ?

— Am fost purtătorul de cuvînt al președintelui Mircea Snegur la întîlnirea cu Gorbaciov, care ne-a cerut să anulăm hotărîrea Sovietului Suprem al Republicii Moldova asupra rezultatului **Comisiei pentru cercetarea evenimentelor legate de semnarea Pactului Ribbentrop-Molotov din 1939.** Concluziile acestei Comisii le-am aprobat în Parlamentul nostru.

— Și care sînt aceste concluzii ?

— Că Basarabia este, în urma înțelegerii dintre Hitler și Stalin, un teritoriu ocupat, în 1940, că anexarea R.S.S. Moldovenești nu are nici un temei juridic. Ne-am declarat — prin urmare — republică suverană care se află, deocamdată, sub ocupația sovietică dar care cere independența deplină, retragerea administrației și armatei de ocupație de pe teritoriul republicii noastre. Acest lucru i-a iritat nespus de mult pe cei de la Moscova.

— Cînd au fost votate concluziile Comisiei în Parlament ?

— În 23 iunie, 1990. În consecință, Moscova a și „creat" cele 2 republici fantomă pe teritoriul republicii noastre, una găgăuză și una „moldovenească-transnistreană". La Congresul al IV-lea, din decembrie, am discutat cu Gorbaciov să desființeze printr-un decret prezidențial aceste două republici anticonstituționale.

— Din decembrie pînă acum au trecut, iată, cîteva luni.

— Găgăuzii se pare că s-au resemnat și și-au lichidat așa-numitul Soviet Suprem al Republicii Găgăuze, dar transnistrenii au declarat că ei nu se supun președintelui U.R.S.S., deoarece, la ora actuală, U.R.S.S., n-are președinte.

— Cîți găgăuzi sînt în Moldova ?

— O sută cincizeci de mii.

— Și transnistreni ?

— Cam două sute de mii, dar dintre aceștia, șaptezeci de mii sînt românii care locuiesc la sate.

— Păi, în cazul acesta și Bucovina de nord s-ar putea declara republică.

— Bucovinenii sînt într-o situație și mai rea decît noi. Naționalismul ucrainean e mai agresiv decît cel rusesc. Ei au închis majoritatea școlilor românești din Bucovina. Am fost la Herța, satul lui Gheorghe Asachi. Casa în care s-a născut marele om de cultură e acum școală. 98 la sută dintre elevi sînt români, dar studiile se fac în limba rusă.

— Să revenim puțin la Comisia pentru cercetarea evenimentelor legate de Pactul Ribbentrop-Molotov. Cînd s-a înființat ?

— În aprilie 1990, la prima sesiune a Parlamentului, și se ocupă cu studiul documentelor din 1939—1940. Documente secrete germano-sovietice. Multe dintre acestea au apărut în revista **Literatura și arta.** Ele se cunosc și în România, dar în arhivele din U.R.S.S. s-au descoperit și documente necunoscute în Țară.

— Vă cunosc poezia. Sînteți și istoric ?

— Din păcate, cei care ar fi trebuit să se ocupe de istorie sînt tocmai cei ce au defăimat mereu acest popor.

— Un fel de anti-istorie ?

— Scopul lor a fost să falsifice adevărata istorie și să găsească în trecut argumente ideologice de justificare a prezentului de sclavie, argumente ale înrobirii noastre pentru totdeauna. Manualul de istorie a Moldovei nu era decît un fel de culegere despre relațiile moldo-ruso-ucrainene.

— S-au schimbat manualele ? Cele de istorie, de limbă și literatură ?

— Se scriu acum alte manuale. Chiar eu sînt autorul unui manual de istorie pentru cls. I, **Daciada.** Sîntem unica țară din lume în care elevii încep să învețe istoria încă din cls. I. Vrem să recuperăm, într-un fel, timpul și istoria pierdută. Mai fac un manual, **Istoria neamului,** pentru cls. V—VIII, în care nu includ numai Moldova, ci trec Carpații dincolo de Milcov și vorbesc despre istoria tuturor românilor. Acest lucru îl fac și alți colegi de-ai mei, Grigore Vieru, Spiridon Vangheli, Vasile Romanciuc, Aurelian Silvestru. Ei fac abecedare, manuale de istorie și literatură română.

— Sînt, oarecum, surprins. Nu aveți specialiști în pedagogie ?

— Avem pedagogi, dar la noi, scriitorii au dat tonul în toate direcțiile. Erau atît de multe de făcut de la început încît poeții, fiind un gen de oameni nerăbdători, s-au apucat și de manuale.

— Om politic sinteți, istoric, pedagog... Ce funcții mai acumulează un poet în Republica Moldova ?

— Evtușenko spunea că în Rusia un poet e mai mult decît un poet. În Basarabia, un scriitor este încă și mai mult decît un scriitor în Rusia. Primul nostru ministru, Mircea Druc, a precizat la o întîlnire cu activul Academiei din Chișinău că dacă Revoluția română au făcut-o copiii, Revoluția din Basarabia a fost făcută de scriitori. Și Eminescu a fost, pe lîngă poet, un publicist și un mare om politic. Sau Alecsandri, care a dominat într-un fel secolul prin implicarea sa în viața politică a României. Sau Bălcescu, Kogălniceanu, Negruzzi, toți erau nu numai scriitori.

— La noi majoritatea scriitorilor au fost numai scriitori. Cei mulți, lucrau undeva să-și cîștige o pîine.

— Am avut dintotdeauna repulsie față de scriitorul activist, scriitorul „tribun", în sens prost, mai ales că mulți dintre scriitorii noștri au făcut servicii proaste acestui popor cîntîndu-i robia, starea umilă de robi în care ne aflam. Același lucru l-au simțit și colegii mei Grigore Vieru, Leonida Lari, Dumitru Matcovschi, care erau învinuiți mereu de apolitism. Atunci, însă, cînd au fost puse în joc destinele țării noastre, fiecare dintre noi a devenit, fără voie, tribun. Dar tribuni au devenit nu toți scriitorii, ci doar cei în care poporul credea. N-am devenit tribuni într-o noapte. S-au impus acei scriitori îndrăgiți și înainte de Revoluția noastră. Mai mulți au încercat să speculeze anumite teme dar lumea nu i-a crezut. Unii care au cîntat partidul comunist au încercat să scrie poeme și despre Frontul Popular, dar oamenii nu i-au mai crezut. În schimb, poeziile noastre au devenit adevărate lozinci ale mulțimii.

— Probabil pentru că nu erau o comandă oficială.

— A fost o comandă a inimilor și a timpului pe care îl trăim. În acest fel, poezia a ajutat la apropierea multora dintre victoriile noastre de acum, alfabetul latin, limba de stat, tricolorul, imnul național.

— La noi există o respingere față de temele mari.

— Înțeleg această repulsie a scriitorilor din România pentru tema socială, care a fost compromisă. Și eu, dacă aș trăi într-o Românie cu frontierele de pînă la 1940, aș scrie poezie de dragoste, sau aș face diverse experimente poetice. Dar atunci cînd nu se știe dacă vom mai avea cititori peste 30—40 de ani, este foarte riscant să scrii pentru eternitate. Să ne salvăm cititorul, vorbitorul de limbă română, acesta a fost scopul nostru numărul 1.

— Nici căutările literaturii tinere din Dosoftei, dar va fi și de urmașii noștri de peste secole. E foarte riscant să încerc o definiție a valorii estetice intrucît secolul XX a dat și poeți fără nici o audiție în mase. Cred că orice poem valoros are o predispoziție către un anume tip special de cititor. Poate exista și valoare estetică, în sine, indiscutabil, dar există și o poezie care-și completează valoarea cu ceva aflat în afară, în cititor.

— Credeți că poezia basarabeană are un specific al ei ? În ce ar consta el ?

— Da. Poezia noastră are un firesc aparte al limbajului, un firesc al sentimentului, al discursului poetic, chiar un firesc deosebit al metaforei. Are un cititor al ei concret, nu se adresează unui cititor abstract.

— Bănuiesc că există și în sinul literaturii din Basarabia o anume stratificare, generații, promoții, valuri.

— Există generații, curente, poeți care neglijează tema socială, care... În timp ce noi ieșeam la mitingurile neautorizate, în timp ce Matcovschi era strivit de autobuz, Grigore Vieru era lovit cu pietre pe stradă, în timp ce Leonidei Lari i se spărgeau geamurile casei, în timp ce soția mea era bătută cumplit în stradă, de rusofoni, în timp ce scriitorul Mihail Garaz a fost împușcat în pragul casei lui...

— Cînd ?

— ...anul trecut, de mafia șovină... acei poeți ședeau acasă și-și scriau poezia. Din păcate, mulți dintre confrații noștri mai tineri au fost absenți de la bătăliile noastre pentru limbă, alfabet, tricolor. Că azi, să susțină că a scris poezie în care cerci să salvezi de dispariție materialul cu care lucrează chiar ei — cuvintele limbii — nu e decît speculă politică și că un poet nu trebuie să facă altceva decît să-și scrie poemul.

— Nu pot scrie chiar toți poezie politică, trebuie și pentru aceasta o vocație anume...

— Desi nu am dreptul să cer de la toți scriitorii să procedeze în același fel, mi se pare — pe alocuri — imoral. Eu susțin — ca redactor de ziar — toate căutările unor tineri care se declară apolitici dar, de multe ori, cînd cineva care nu scrie ci doar teoretizează (și încă numai la modul oral) despre cum ar trebui să fie un poem, fără să se grăbească să-l aștearnă pe hîrtie, fiind țintuit lîngă halba lui de bere din barul Uniunii scriitorilor, nopți întregi, cînd timpul trece atît de vertiginos și veșnicia se consumă și ea, cred că lenea nu va putea substitui niciodată literatura sau publicistica literară, care face și ea parte integrantă din procesul literar din Basarabia și care e genul literar cel mai interesant la ora actuală.

— Sînt și scriitori care au intrat cu o singură carte în istoria literaturii. Fiecare creator are ritmul său de viață și creație.

— Sîntem 200 de scriitori în Uniune. Ei toți susțin că au făcut restructurarea, dar, în realitate, au făcut-o vreo 10, cel mult 15 scriitori. Ceilalți au stat deoparte așteptînd să vadă ce-o să se întîmple .Mai mult, au fost scriitori care au făcut declarații că sînt împotriva limbii române și a alfabetului latin. Acum, acești scriitori acordă interviuri în presa din România și spun că **noi,** scriitorii, ne-am luptat pe viață și pe moarte pentru limbă și alfabet !

— Nu întotdeauna eticul se suprapune cu esteticul, deși ideal ar fi...

— O poezie socială care a ajutat la apropierea realizării idealurilor naționale, chiar dacă o arunci la gunoi după aceea, și-a făcut datoria în fața istoriei, — dacă nu în fața istoriei literare. La seratele noastre literare, la Palatul Național, la Teatrul de vară, unde vine lumea să-și vadă poeții, să dialogheze cu ei, poporul simte necesitatea acută să comunice cu scriitorii.

— Și totuși valoarea unui scriitor nu e garantată de audiența pe care o are, la un moment dat, în epocă.

— Noi nu avem încă mari pedagogi. Preoții noștri sînt inculți, într-un fel. Avem nevoie de toate genurile de poezie .Aș putea și eu scrie un poem de dragoste, chiar nefiind îndrăgostit, dar la ora actuală cînd cititorul caută un refugiu, sau semne de confirmare a opțiunilor lui în mijlocul atîtor probleme zilnice, el le găsește în poezia socială, pentru că nu se poate ascunde de sine oriunde. A te dezice de acest gen de poezie e ca și cum l-ai trăda. Cititorul are permanentă nevoie să fie susținut de poet.

— Dar istoria literară e altceva decît istoria !

— Pe Grigore Vieru nu-l scoate nimeni din nici o istorie. Același lucru se poate spune și despre Lari, Vatamanu, Matcovschi. Și Eminescu are o odă închinată reginei, sau poemul **Împărat și proletar.** Nu trebuie redusă operă să la aceste poeme. Există poezie politică bună și poezie politică proastă. Cum există poezie modernă proastă. Dacă e să aleg între un poem politic prost și unul modern la fel de prost, atunci aleg poemul politic.

— La noi, acest timp de discurs e total compromis.

— Timpul va selecta o poezie adevărată de una proastă. Dar scriitorul — mă refer la scriitorul cinstit — poate explica mai accesibil pentru omul simplu evenimentele din jurul lui. De aceea iluminismul acesta ! Mersul în popor e necesar. Scriitorul nu mai poate face abstracție de ceea ce se întîmplă în jurul său. El e implicat de voie sau de nevoie. Fac politică și cei care n-o fac. De tot ceea ce s-a întîmplat în România sînt vinovați și scriitorii că n-au luat atitudine la timp. Revoluția română a început nu în 1989, ci cînd Dinescu, Paler, Aurel Dragoș Munteanu s-au opus dictaturii. Dacă această opoziție din '87, '88 exista și în anii dinainte, Revoluția venea mai devreme !

— Cred că și în România scriitorii se vor întoarce la oameni pentru că sînt prea multe forțe care îi mînt și înșală.

— Chiar cînd a fost cu alfabetul și limba de stat, ni s-a spus așa : „Introducerea alfabetului latin va costa miliarde de ruble. Noi sîntem un popor internaționalist și nu putem accepta o singură limbă de stat în Basarabia". Atunci, ne-am dus prin sate, am umblat din sat în sat, am avut întîlniri cu oamenii la școli, la case de cultură, le-am explicat oamenilor că lucrurile stau exact invers. Pierderile vor fi nule față de cîștigul imens pe care-l vom avea.

— Și oamenii au înțeles ?

— Nu demult, o femeie i-a spus mamei mele, la cimp : apăi cumătră, din cauza băietului matale, n-avem nimica la magazin. Nu ni-o spus cel de la raion (raikom) că alfabetul latin costă miliarde și din cauza lui n-o să mai avem nimica ? Și, iată, cumătră c-am ajuns la cuvintele lui ! Am rugat-o pe mama s-o întrebe pe vecina sa : dar rușii la ce alfabet au trecut că ei n-au nici măcar cît avem noi ? Și uite, dacă nu mergeam noi să explicăm lumii aceste lucruri elementare, nu știu ce necazuri mai aveam !

— Cu ce-ați dori să vă ajute cei din România ?

— Să nu uite că dincoace de Prut locuiesc frați de sînge și dacă vom fi vreodată — doamne ferește ! — iar tîriți prin Siberii sau maltratați pentru simplul motiv că sîntem români și mai vorbim românește, cei din România să **nu se** prefacă încă o dată că nu ne cunosc !

ION ZUBAȘCU ■

Corespondență de la trimisul nostru special

Un punct pierdut, sau unul cîștigat?

● De la Sf. Nicolae la Paști sau de la 6—0 (cu San Marino) la 0—0 (cu Elveția, în deplasare). ● Nu a fost o păcăleală: plecați luni, 1 aprilie, cu un „charter" care transporta lotul de tineret-olimpic, escală la Milano pentru recuperarea „tricolorilor" (care s-au pregătit la Monza) și aterizare la Geneva, în patria lui Wilhelm Tell. Numai că doar „olimpicul" Panduru a ochit de două ori poarta gazdelor. ● Vremea, în consonanță parcă și ea cu stările noastre de spirit: o primăvară frumoasă la venire, cer mohorît și burniță la plecare ● Afișele din Neuchâtel subliniau dilema în care se afla antrenorul Uli Stielike: în poartă Huber sau Walker? Și a fost inspirat alegîndu-l pe primul... ● „La Suisse" din 2 aprilie titra: „Ultimul bastion al Elveției împotriva României". ● Stielike, prezent marți la Fribourg, la meciul olimpicilor (victorie românească cu 2—0), a plecat precipitat. A avut și de ce, s-a văzut a doua zi. ● Antrenorul Constantin Teașcă era nemulțumit că ambele echipe au jucat bătrînește. ● În schimb, un arbitraj exemplar prestat de o brigadă portugheză, în frunte cu Fortunato Alves Acevedo. ● Toate gîndurile se îndreaptă spre meciul de miercuri: ce ar fi să repetăm victoria? ● Situat chiar în centrul orașului Neuchâtel (cu o populație de cca. 40 000 locuitori), cu o capacitate de 20 000 locuri, stadionul „La Maladière" (care a găzduit pentru a patra oară o partidă internațională oficială) primea ultimele retușuri în cursul dimineții: scaunele — din fibră de sticlă — erau spălate cu buretele și cu detergent, gazonul era „periat" de o mașină electrică. ● Tot atunci, conducerea federației helvete de fotbal însoțea brigada franceză de arbitri (G. Biguet, R. Harrel și J.M. Lartigot) și pe observatorul italian din partea U.E.F.A. pentru o primă luare de contact cu starea terenului. ● Prețurile biletelor de intrare: de la 12 franci elvețieni (FS) la 40, iar la bursă 1 $ USA era cotat cu 1,40 FS... Și totuși, 15 700 spectatori plătitori! ● Singele apă nu se face : printre cei care au fost în apropierea echipei noastre: Mircea Lucescu, Radu Nunweiller, Marcel Răducanu, Octavian Ionescu, Nicolae Lupescu ● Frînturi de declarații după meci: „Elvețienii erau mai terminați decît noi. M-am așteptat ca în final să riscăm ceva" (antrenorul Mircea Lucescu), Dan Petrescu și Sabău erau cei mai afectați. D. Petrescu: „Am pierdut un punct mare". Hagi: „Din 3 ocazii, Bulgaria ne-a dat 3 goluri, iar noi acum...". Antrenorul Mircea Rădulescu: „Dacă mai luam încă un punct, era și mai bine". ● Multă lume ar fi preferat prezența lui Panduru în prima selecționată. Ar fi repetat el isprava de la olimpici ? ● Am sperat într-un „Lausanne 1969" (cînd am cîștigat cu 1—0), dar nu a ieșit decît o „Berna 1981" (tot remiză albă). ● „Journal de Genève" de joi, 4 aprilie: „În fața unei echipe române ca aceea de ieri seară se poate spune că este vorba de un punct cîștigat". ● Următoarele meciuri din grupă, la 1 mai : Bulgaria — Elveția și San Marino — Scoția.

POMPILIU L. DUMITRESCU ■

● **Bun venit „Lider"-ului !** Presa sportivă are și un „Lider". Este titlul ultimei publicații sportive apărute, director Marcel Popescu, care ne promite în editorial, că vom cunoaște „campionii și dincolo de arenă, în intimitatea trăirii lor". Bun venit unui „Lider" îndrăgostit de sport, de adevăr și de fair-play ! ● **Panduru punctează de două ori !** În sfîrșit, o veste bună din fotbal, care vine de la olimpicii noștri, învingători cu 2—0, în deplasare, în fața Elveției. Felicitări echipei și antrenorilor Dumitriu și Ștefănescu. ● **Din nou în grupa B la hochei.** Echipa de hochei a României părăsește grupa C a C.M. printr-o comportare meritorie și revine în a doua grupă valorică. Să fie într-un ceas bun ! ● **Box profesionist la circ.** A doua gală de box profesionist a avut loc marți, 9 aprilie la Circul București. Vom reveni cu amănunte din desfășurarea ei ca și de la galele „Centurii de Aur", gale punctate de destule surprize. ● **Suspendat și Adrian Ghimeș !** Steaua l-a suspendat pînă la sfîrșitul acestui an pe handbalistul Adrian Ghimeș. El va putea juca totuși, în meciurile echipei naționale. Sperăm că Steaua va reveni asupra suspendării lui Ermurache și va decide reducerea ei, pentru că doi ani pot însemna sfîrșitul carierei acestuia de sportiv. ● **Ilie Năstase la muzeu !** Este vorba, bineînțeles, de muzeul celor mai mari jucători de tenis din toate timpurile, așa-numitul „Hall of Fame". Bravo Ilie, și fii mai aproape de noi și de tenisul românesc a cărui glorie se leagă de tine și de Ion Țiriac ! Datorită vouă pe „Salatiera de argint" este trecută România. ● **37 de milioane de franci premii !** Se apropie turneul de tenis de la Roland Garros. 2 448 000 franci va încasa cîștigătorul probei de simplu masculin. O motivație financiară mai mult decît serioasă ! Pînă una alta vine meciul de Cupă Davis cu echipa Irlandei, de la începutul lunii mai, în care nu avem nevoie decît de victorie ! ● **O nenorocire nu vine niciodată singură.** Diego Maradona este într-un mare impas : suspendat o etapă după meciul Sampdoria — Napoli, interogat în legătură cu un trafic de stupefiante și găsit pozitiv la controlul antidoping, el a părăsit Italia cu destinația Argentina, unde „va avea răgazul să reflecteze la cele întîmplate". Să fie acesta punctul final al carierei lui de fotbalist ? Să sperăm că nu. ● **Echipe mari în cădere...** Real își continuă degringolada și pierde din nou acasă, 0—1 cu Burgos. A.C. Milan, după suspendarea pe timp de un an din cupele europene, este eliminată de Roma în Cupa Italiei, cu 1—0, prin autogolul lui... Van Basten, deși a avut o casetă tehnică net favorabilă, cu 17 șuturi pe poartă față de doar unul al adversarilor. Se întîmplă și la case mai mici, din păcate... ● **Matrimoniale.** Isabelle Duchesnay se va căsători cu Christopher Dean, coregraful cuplului deja celebru de patinatori. Martor va fi... Paul Duchesnay. Le dorim și lor tradiționala „casă de piatră" și succes la J.O. !

MIHAI SĂNDOIU ■

BREVIAR

F.C. ROMANCERAM S.A. Roman — o firmă la dispoziția dumneavoastră

ROMANCERAM a fost înregistrată ca societate pe acțiuni la Camera de comerț și industrie Piatra Neamț la data de 3 ianuarie 1991, poziția I. De la Roman pleacă, atît spre beneficiarii interni cît și externi, o gamă variată de produse care s-au impus repede pe piața internă și din străinătate prin calitatea deosebită și fantezia creatorilor. Dl. director Ioan Gabor (inginer, 28 de ani vechime în funcții de conducere) îmi relatează: „În 1955 s-a simțit nevoia înființării unei fabrici de cărămizi. Cînd prefabricatele au înlocuit cea mai mare parte construcțiile de locuințe, ne-am reorientat și noi spre alte produse, pe care le-am propus cumpărătorilor. În primul rînd obiectele sanitare din porțelan, mult apreciate de străinătate. Avem în această privință contracte cu firmele: BIARD (Belgia), SUMACA (Franța), KURSAK (Turcia), BENACOUPULOS (Grecia) și altele". „Valoarea totalului exportului, adaugă d-na director adjunct la sută din producția obiectelor sanitare. În privința beneficiarilor interni, numărul cerințelor a întrecut cu mult posibilitățile noastre de producție.

Societatea Comercială Romanceram S.A. este autorizată pentru efectuarea operațiunilor de comerț exterior, direct sau prin intermediul societăților specializate. Cert e că odată, cu trecerea la societate pe acțiuni, rentabilitatea a crescut, iar beneficiul este superior. Pe prima lună a anului 1991, de exemplu, ne înregistrăm cu un beneficiu de 1 milion lei".

R.C. ROMANCERAM S.A. PRODUCE :

- Obiecte sanitare din porțelan
- Două tipuri de garnituri baie în diferite culori
- Garnituri standard necesare echipării camerelor de baie pentru apartamente.
- Cahle din teracotă
- Plăci ceramice pentru finisaje exterioare
- Plăci ceramice pentru finisaje exterioare.
- Cărămizi subțiri din șamotă pentru sobe

ABONAȚII NOȘTRI CÎȘTIGĂ

În urma liberalizării prețurilor (scumpirea hîrtiei și a manoperei tipografice) sîntem siliți să ajungem acum la prețul pe care revistele de 16 pagini îl practică de mult. Facem în continuare tot ce se poate ca punga cititorilor noștri să sufere cît mai puțin din cauza cenzurii pe informație pe care o reprezintă noua scumpire.

Bineînțeles, pentru cei care s-au abonat pînă acum, prețul revistei rămîne 6 lei pînă la sfîrșitul anului 1991. Chiar dacă, în actualul proces de inflație galopantă, prețul publicațiilor va crește, ne vom proteja în continuare abonații : nici 10 lei (la urma urmei prima monedă post-revoluționară !) nu reprezintă un preț mare dacă vă abonați acum !

A murit înfricoșător, la numai 36 de ani, Vasile Neagoe, apreciatul redactor șef al revistei „Zig-Zag", publicist autentic, afirmat ca o valoare inconfundabilă a presei post-revoluționare. Zilele și nopțile contopite într-un efort mistuitor de mai bine de un an nu pot ține locul anilor pe care i-ar mai fi trăit. Ele au dat, totuși, un sens acestui sacrificiu: Vasile Neagoe a căzut la datorie!

Sîntem alături de colegul nostru Mihai Stănescu în greaua pierdere suferită prin trecerea în neființă a mamei sale.

Redacția publicațiilor „Flacăra"

Vremurile sînt cum sînt DAR VREMEA?

Prognoza vremii pentru 10—16 IV 1991

Ultimul interval de prognoză nu ne-a oferit nimic spectaculos în evoluția vremii. O primăvară calmă, destul de caldă, într-un cuvînt normală. Norii au fost mulți, dar nu au fost purtători de ploaie. Picurii de apă căzuți nu au făcut decît să ude puțin pămîntul și asfaltul. Regimul termic, în continuă creștere climatică, s-a încadrat în limite normale: valorile minime au fost cuprinse între 2° și 10°, iar cele maime între 12° și 18°. În cele cîteva zone din estul Transilvaniei și nordul extrem al Moldovei, unde în unele nopți termometrele au indicat temperaturi negative, s-a format brumă.

În ultimele zile de vacanță, apreciem că evenimentele meteorologice ce vor urma nu vor diferi prea mult de cele din ultimul timp. Cerul va fi plin de nori mai ales în vestul, nordul și centrul țării unde în primele zile va ploua. Va ploua destul de mult, suficient, deocamdată, pentru agricultură. Cantitățile de apă pot depăși pe alocuri 10 l/mp în 24 de ore. În restul țării, norii care vor acoperi cerul nu vor fi prea numeroși, iar condițiile de ploaie sînt mult mai mici. Aceste precipitații se datorează unor fronturi atmosferice ce vor afecta țara noastră. O dată cu sosirea lor, vîntul se va intensifica în Banat, Crișana, Maramureș și nordul Moldovei. Regimul termic va fi în general normal: 12°—20°C temperaturile maxime, și 2°—10°C cele minime. Debutul săptămînii viitoare, după materialele de care dispunem acum, va fi marcat de o răcire semnificativă. Temporar precipitațiile pot fi pe alocuri și sub formă de ninsoare, iar vîntul se va intensifica din sector nordic.

Meteorolog IOANA MAȘEK ■

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactori șefi :
Constantin Dumitru
Ion D. Goia
Secretar general de redacție :
Eugen Mihăescu
■ PUBLICIȘTI COMENTATORI (1700) : Dumitru Constantinescu, Horia Pătrașcu
■ EVENIMENT (2542) : **Mihail Gălățanu,** Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (2600) : **Roxana Paicu-Manolescu,** Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ – ÎNVĂȚĂMÎNT (2559) : Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

FLACĂRA BIS
Redactor șef :
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție :
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga (17 16 39)

REBUS
Redactor șef :
Tudor Octavian (1457)
Secretar general de redacție :
Alexandru Păsărin (2036)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (2036)

FLACĂRA BASARABIEI
Redactor șef :
Ion Zubașcu
Secretar general de redacție :
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia) (2559)

EDITURA FLACĂRA
Domnița Ștefănescu (2559),

■ FOTOREPORTAJ (2528) : Mihai Cristian Călugăr, Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan
■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072) : **Mircea Popp,** Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Adrian Petrescu, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu
■ SECRETARIAT – ADMINISTRAȚIE (2002, 2558) : Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.

■ **Adresa redacției și administrației :** București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. **Telefoane : 17 60 10, 17 60 20** (cu interioarele trecute în paranteze de mai sus) ; secretariat director : **2002** ; redactori șefi : 2143 (C. Dumitru), 2124 (I. D. Goia), secretar general de redacție : 17.48.91 ; public relation : **2600.**
Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12–201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.
■ **Administrația :** EDITURA „PRESA LIBERĂ" (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).
■ **Tiparul :** Combinatul Poligrafic București

16 pagini — 10 lei

Optimiști sau pesemiști?

Municipium Könyvtár
SZÉKELYUDVARHELY

ANUL LXXXI
Nr. 16
17 — 23 APRILIE
1991 — BUCUREŞTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ŞI CULTURAL • ÎNFIINŢAT ÎN 1911

Anumite părţi

O anumită parte a presei este nemulţumită de modul cum se comportă puterea.

O anumită parte a populaţiei este de acord cu această anumită parte a presei şi iese periodic în stradă, clamîndu-şi revendicările. Însă cine-mparte în anumite părţi, parte anumită-şi face şi nu se sinchiseşte de nimic, în toate părţile.

pagina 2

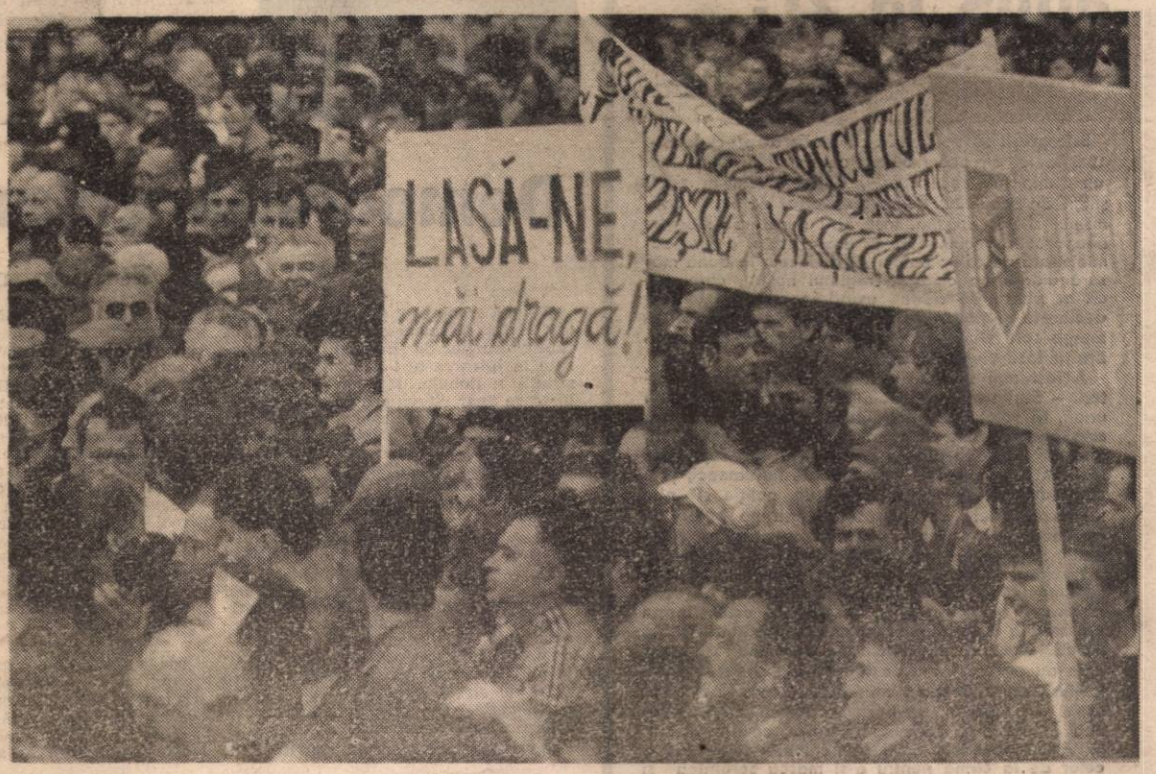

Trandafir de la Moldova

pagina 7

Starețul Ioan Păcătosul : „UN POPOR FĂRĂ MITURI MOARE"

O convorbire pe care Tudor Octavian a purtat-o cu un specialist în construcţii devenit monah ne apropie de o idee pe care tindem mereu s-o uităm în vîrtejul spaimei faţă de manipulări şi destabilizări : şi Dumnezeu a fost constructor ! (pagina a 3-a).

Bolintinul sub asediu

pagina 7

„DISPUTA PENTRU BASARABIA ŞI BUCOVINA SCENA POLITICĂ A ROMÂNIEI".

„Disputa pentru Basarabia şi Bucovina defineşte acum din ce în ce mai mult scena politică a României".

Este concluzia la care ajunge „Die Presse", pe fondul analizei implicaţiilor semnării în poziţie de drepţi a atît de comentatului tratat de amiciţie cu U.R.S.S. Care amiciţie ignoră (oare de ce ?) consecinţele tratatului Molotov — Ribbentrop (pagina a 14-a).

Omenia n-a murit

Salvarea vine prin telefon

Doctorul Ioan Marcu de la Spitalul de neuropsihiatrie infantilă din Păclişa, judeţul Hunedoara, ne-a sunat sîmbătă după-amiază la redacţie. Citise articolul „Şomerii sînt cu noi" publicat în urmă cu două săptămîni în „Flacăra". L-a impresionat situaţia doamnei Vasilica Marica, rămasă fără lucru întrucît nimeni n-o angajează cu o jumătate de normă, atît cît poate să lucreze în situaţia în care trebuie să îngrijească un copil encefalopat.

Medicii de la Păclişa vor să se ocupe ei de acest copil. Şansele de ameliorare a sănătăţii copilului sînt, evident, mai mari. În plus, mama, handicapată social, la rîndu-i, are posibilitatea să-şi găsească mai uşor de lucru. Deci, doamnă Vasilica Marica sunaţi-ne la redacţie pentru a vă pune în legătură cu doctorul Marcu !

iubita mea era bărbat !

S-a năpustit asupra mea şi m-a dezbrăcat. Apoi şi-a dat fusta jos. Atunci am văzut că, de fapt, era bărbat !

Povestea e şi grotescă şi amuzantă : o frumoasă tînără este îmbrăţişată, ea se dezbracă agresiv, dovedindu-se a fi, de fapt, bărbat. Ce drame ascunde viaţa homosexualilor ? (pagina a 6-a).

Un mic imperiu al crimei, o enclavă mafiotă la marginea Bucureştiului, un sat în care funcţionează incredibil legea tăcerii (am şi intrat în Europa meridională cu „omerta") a intrat, brusc, în atenţia opiniei publice.

Dau turcii !

Sub genericul „Intrarea în Orient", Paul Vinicius şi Cristian Pavel investighează lumea asiată care cuprinde treptat, Bucureştiul. Porţile Orientului au fost larg deschise. Poftiţi la lectură, efendi ! (paginile 8—9).

Stalinism adus la zi?

Ion D. Goia

Este greşit să se creadă că Stalin ar proceda astăzi la fel ca acum 50–60 de ani. Nu, el ar face un stalinism „secularizat", adus, adică, la zi, la sfîrşit de secol 20. Perestroika este, de fapt, stalinismul zilelor noastre. Însă nu-i nevoie să mergem neapărat la vecini. Cum ar arăta astăzi o ţară administrată de tătuc putem să deducem în bună măsură uitîndu-ne chiar la regimul nostru, care, oricît ar părea de ciudat, avînd în vedere intenţiile declarate şi programele afişate, pretenţiile lui că merge spre Occident, creşte şi se dezvoltă în umbra lui Iosif Vissarionovici.

A fost mai întîi lovitura pentru acapararea puterii – Stalin le-ar fi dat autorilor ei nota zece. Pe urmă, în stilul inconfundabil al tătucului (însă aşa cum ar fi făcut-o el astăzi, nu cum a făcut-o în anii '30), impotrivirile de orice fel au fost reprimate fără milă, cu ajutorul bandelor de haidamaci, prin contrademonstraţii, prin mineriade, poliţie şi alte mijloace. Cei ce puseseră mîna pe putere în ţelegeau s-o păstreze apărînd-o cu ghearele şi cu dinţii, neţinînd cont de nimic şi trecînd peste orice.

Trezirea din hipnoză a alegătorilor de la 20 mai, sentimentul lor că au fost traşi pe sfoară au venit împreună cu convingerea că FSN-ul este forma mascată a PCR-ului. Şi atunci a apărut pe piaţă Partidul Socialist al Muncii. Nu puţini au fost aceia care au considerat această apariţie drept o nouă lovitură de maestru a noii Puteri, care şi-a creat astfel o acoperire, un paravan. Adică, ce tot spuneţi de fesenişti că sînt comunişti, comuniştii sînt la Verdeţ. Aceasta ar fi prima mare diversiune a celor de la cîrmă pentru a-şi masca sorgintea şi esenţa comunistă.

A doua diversiune ar putea-o constitui recentele ciocniri (soldate şi cu excomunicări) dintre „conservatorii" Frontului şi conducerea acestuia. Cel mai notoriu este cazul Birlădeanu. Preşedintele Senatului a criticat – avînd în criticile lui perfectă dreptate – politica economică a guvernului. Şi-a dat foc la valiză. Apărătorii „liderului naţional" au descoperit că domnul Birlădeanu este „vechi nomenclaturist comunist". Dar această cale de atac nu duce nicăieri, întrucît nu altceva au fost nici domnii Iliescu, Dan Marţian, Brucan, Valter Roman şi atîţia alţii. Însă e convenabil pentru Putere ca să poată arăta cu degetul către „conservatori", sacrificîndu-l, printre alţii, pe domnul Birlădeanu, pentru ca distanţarea de comunism să fie subliniată încă o dată.

Dar cine e Puterea? Dacă lăsăm la o parte influenţa mare, de tip mafioto-masonic, pe care o au în viaţa politică a ţării unele persoane aparţinînd anumitor organizaţii şi cercuri extremiste, şovine, marxiste, persoane provenind tot din nomenclatura comunistă, ar trebui să spunem că Puterea se confundă cu FSN-ul, partidul de guvernămînt. Da, dar este oare FSN-ul partid? Multă vreme chiar liderii lui au negat acest lucru. Cred că mai exact ar fi să spunem că FSN-ul este un mecanism, o reţea birocratico-administrativă, formată din o mulţime de rotiţe şi de curele de transmisie, prin care doi oameni, Ion Iliescu şi Petre Roman, îşi exercită în România puterea dictatorială. Dictatură în tandem? După ce i-am avut pe Ceauşeşti, întrebarea nici nu mai trebuie pusă. Se poate. Pentru cîtă vreme, rămîne de văzut. S-a emis şi ipoteza că dacă lucrurile vor merge în continuare prost, guvernul va fi făcut ţap ispăşitor de către „aripa tînără", social-democrată a Frontului, la care se va ralia şi domnul Iliescu (el e veşnic tînăr şi ferice, desigur), iar primul-ministru Petre Roman va fi sacrificat. Dar mai mare răspîndire şi credibilitate are teza că cei doi vor merge mînă în mînă în continuare, Petre Roman acceptînd să-l lase pe Ion Iliescu la cîrma jocului şi asigurîndu-şi, pe această cale, menţinerea în funcţie.

Oricum, domnul Iliescu a revenit în forţă în primplan, după ce o vreme s-a părut că a fost pus în umbră de primul-ministru. El s-a amestecat în treburile guvernului, şi-a impus punctul de vedere, a reluat unele practici mai de demult, cum ar fi întîlnirile cu diferiţi „oameni ai muncii", în sfîrşit, a intrat în pielea celui mai iubit fiu. În acest cadru se înscrie şi dusul la Moscova şi iscălirea noului tratat româno-sovietic. Există acum pericolul ca în loc să ne reîntregim ţara prin venirea Basarabiei către noi, să-şi lărgească Moscova sfera de cuprindere prin venirea României către Basarabia ; în loc ca graniţa apuseană a URSS să se mute de pe Prut pe Nistru, ea are şansele de a se muta, practic, de pe Prut pe hotarul de vest al României. Alegerile în România pot fi aminate la infinit (se face deja acest lucru cu alegerile pentru organele locale) şi dictatura domnului Iliescu, sprijinit masiv de Moscova şi obrăznicit de KGB, se poate implementa ireversibil. Şi uite-aşa, duhul lui Iosif Djugadjvili pluteşte în voie deasupra plaiurilor mioritice.

George Arion

Neclintiţi în eroare?

„Noi de-aicea nu plecăm / Nu plecăm acasă / Pînă cînd ne-om cîştiga / Libertatea noastră", s-a cîntat cu frenezie în Piaţa Universităţii în timpul celei mai lungi demonstraţii de stradă pe care a cunoscut-o România.

La rîndul său, prin tot ce întreprinde, preşedintele ţării ne asigură că, în nici un caz, nu va părăsi puterea.

Primul ministru afirmă deschis că nimic nu-l va clinti din locul în care se află.

Preşedintele Senatului nici nu-i bagă în seamă pe intelectualii care-i cer să renunţe la titlul de academician.

zona de tandreţe

Miniştri, deputaţi, directori, lideri sindicali îşi păstrează cu obstinaţie locurile, oricît ar fi de contestaţi, iar demisiile lor reprezintă doar un alint, fiind de cele mai multe ori retrase.

Să fie această încăpăţînare în conservarea unor poziţii cîştigate un semn al capacităţii de a nu da înapoi în faţa piedicilor ? Sau, dimpotrivă, un semn al erorii care ne macină zilnic forţele ?

Democraţia ghimpată

Constantin Dumitru

O nouă „Golanie" pare a se fi instituit în faţa Televiziunii. Mai exact, în faţa gardurilor de sîrmă ghimpată aşezate la intrarea atît de contestatei instituţii naţionale. Miza demonstranţilor care apar cîteva ore pe zi (pichetele stau permanent) este mai mică decît acum un an — demisia conducerii televiziunii. Desigur, între timp, se cere demisia preşedintelui, a guvernului ,se solicită alegeri anticipate şi se afirmă dorinţa revenirii regelui Mihai I. Dar obiectivul imediat îl reprezintă tandemul Răzvan Theodorescu — Emanuel Valeriu. Obsesia neexprimată direct a acestei mize este, însă, mai adîncă : oamenii vor şi nişte demisii adevărate. Aşa cum se întîmplă în orice democraţie. În mod normal, o personalitate foarte contestată (cel puţin domnul Theodorescu este o personalitate) obişnuieşte să demisioneze. Un gard de sîrmă ghimpată nu rezolvă problemele. Cel mult le amînă. Şi — mai ales — le agravează.

Opoziţia (parlamentară sau de stradă) nu a obţinut pînă acum nimic. Cel mult, cîteva bastoane pentru cei care nu fug destul de repede cînd apar scutierii. Şi, totuşi, pierzînd mereu, opoziţia cîştigă teren. Dintre toate ideile pe care le-a afirmat (unele credibile, altele naive sau ridicole — vezi propunerea ca armata să fie condusă de biserică), una tinde să convingă pe mai toată lumea — aceea privind dorinţa puterii de a se eterniza. Un avertisment vechi de un an şi pe care cei mai mulţi nu puteau să-l ia în serios devine acut în actualele circumstanţe. „Chiar nu pleacă nimeni?", începe să se întrebe omul de rînd. Pe fondul gravelor dificultăţi economice prin care trece ţara, această întrebare are în ea ceva tragic.

Primul ministru anunţă remanieri consistente ale guvernului pînă la sfîrşitul lunii. Preşedintele Senatului a cerut, deja, formarea unui guvern de uniune naţională. Dar opoziţia se pare că nu e dispusă nici măcar să mai colaboreze la activitatea legislativă. O eventuală retragere din parlament a celorlalte partide, ar pune F.S.N. în situaţia de a se afirma ca partid unic (ceea ce ar întări toate acuzaţiile privind tendinţele sale totalitariste) sau de a determina alegeri generale anticipate.

Absenţa dialogului real, a jocului politic în limitele regulilor democraţiei îşi spune, iată, cuvîntul. Fără nici un factor de echilibru (preşedintele n-a reuşit, din păcate, să intervină la timp, spre a antrena toate forţele politice la realizarea reformei politico-economice, iar prin semnarea precipitată a unui tratat internaţional care este apreciat de vasalitate, a creat noi suspiciuni), societatea românească tinde să redevină teatrul unei violente scindări. Sigur, raportul de forţe s-a schimbat. Îşi face însă loc, tot mai mult, spaima că de actuala conjunctură vor profita exact forţele cele mai retrograde. Nemaiavînd putere să privească înainte, oamenii s-ar putea să fie tentaţi să privească înapoi, acolo de unde credeam că am scăpat la 22 decembrie 1989.

Gardurilor de sîrmă ghimpată cu care s-a înconjurat puterea li se opun, acum, gardurile pe care le ridică opoziţia. Între tranşee, nu poate fi construită democraţia. Va mai avea putere acest popor să dărîme încă o dată toate gardurile ?

Cel mai trist miting

La o zi după ce străzile Bucureştiului au primit mulţimea zecilor de mii de manifestanţi care au răspuns chemării Alianţei Civice, doar cîteva sute de oameni şi-au făcut şi ei mitingul lor. Erau handicapaţii cărora toată lumea le dă atenţie în cuvîntări parlamentare, în alte discursuri politice şi, se înţelege, în presă. O mînă de ajutor cine le dă ?

Sigur, se ocupă străinii şi o fac, adesea, cu o abnegaţie care ne impresionează. Dar nici sărăcia, nici comunismul, nimic din nefericirea istoriei pe care am trăit-o nu justifică liniştea cu care ignorăm nefericirile altora. Cînd handicapaţii nu sînt pe deplin integraţi, societatea însăşi e handicapată. Ceea ce e cazul ! (C.D.)

Un semnal de alarmă adresat Puterii

La chemarea **Alianţei Civice**, vineri 12 aprile a.c., au avut loc în Capitală şi în 22 de oraşe ale ţării mitinguri şi marşuri de protest sub deviza „Reformă şi Adevăr". În Piaţa Revoluţiei din Bucureşti, în jurul orei 15, pe o vreme capricioasă, s-au adunat zeci de mii de oameni care au protestat împotriva actualei reforme condusă de guvernul Roman. La tribuna instalată în piaţă au vorbit Alexandru Popovici, Ana Blandiana, Petre Mihai Băcanu, Doinea Cornea, Constantin Ticu Dumitrescu, Toader Stoica, Mihai Gheorghiu şi alţii. Participanţii au scandat lozinci antipreziden-ţiale, antiguvernamentale, promonarhiste, s-a cerut dizolvarea Parlamentului, organizarea de alegeri anticipate de un guvern de tranziţie cu credibilitate, repunerea pe rol a Constituţiei din 1923 şi renunţarea la actuala liberalizare a preţurilor, trecerea în scurt timp la o reformă adevărată care să scoată România din criza politică şi economică.

Din Piaţa Revoluţiei coloana de manifestanţi a pornit pe Calea Victoriei spre sediul Guvernului scandînd „Nu mai vrem nici un pic preşedinte bolşevic !", „Iliescu cu ce mai stai ? Vine Regele Mihai !", „Demisia !" şi alte lozinci binecunoscute. În jurul orei 20, manifestanţii au ajuns în faţa Televiziunii unde s-a citit o moţiune de protest. Cîţiva manifestanţi au format pichete de veghe intenţionînd ca forma de protest să continue în fiecare zi, pînă la demisia conducerii TVR. Pe parcursul celor opt ore de manifestaţii nu s-au semnalat acte de violenţă. Mitingul a fost însoţit discret de autobuze cu scutieri şi maşină de pompieri plasată în spatele Atheneului.

PETRE BARBU

P.S. Ni s-a părut penibilă reacţia de intîmpinare a conducerii de F.S.N. (şi transmisă la T.V. prin vocea d-lui Berceanu) faţă de acţiunile Alianţei Civice. Se dovedeşte astfel că partidul de guvernămînt suferă de o frică ridicolă.

Reportaj special de Paşte

La Răsărit de Eden

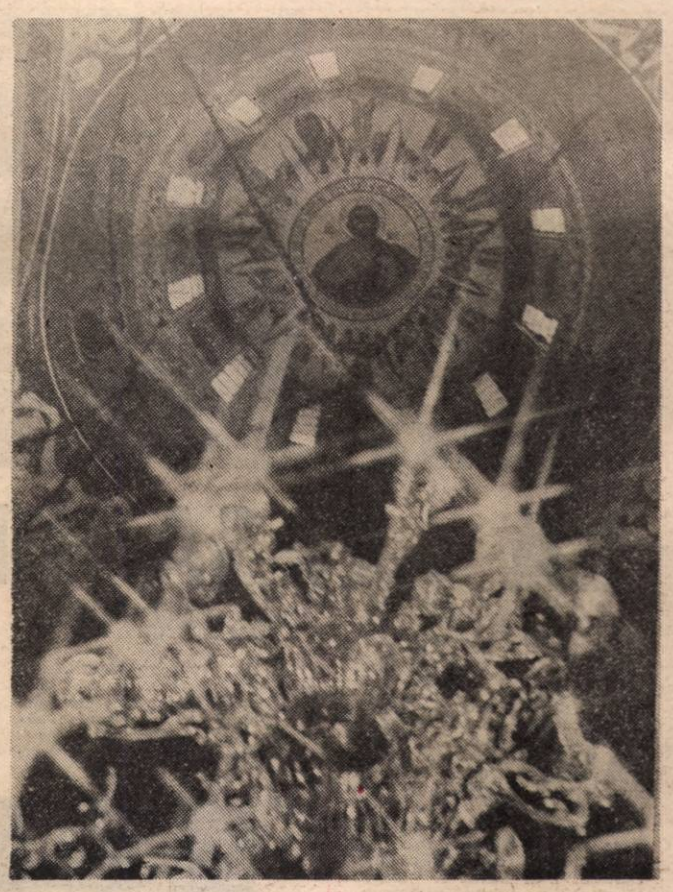

Dereticînd în casa morţilor

Cimitirul, în săptămîna mare. Pînă ieri pustiu, aleile încep să semene cu ulițele satelor. Bătrîni sau tineri, săraci sau bogaţi, cunoscuţi sau nu, oamenii îşi dau bineţe, îşi împrumută un chibrit, o găleată, o săpăligă, dau sfaturi şi schimbă răsaduri de flori.

Tăcute, prăfuite, murdare, alungate, peste iarnă, în vitare, cruci şi mormîne sînt spălate, săpate, acoperite de flori. Pămîntul reavăn al mormintelor recăldite, împestriţate de culorile vii ale zambilelor, narciselor, lalelelor sînt unica certitudine că e primăvară, într-un oraş în care orice adiere ridică în aer trombe de praf şi mizerie.

Asta e datina, îmi spune o bătrînă, abia cărînd stropitoarea grea, plină cu apă luată tocmai de la cişmeaua de la intrarea în cimitir. Casa morţilor trebuie să fie curată pentru clipa Învierii.

Poate e numai o întîmplare, dar nimeni nu plînge.

Am făcut curat acasă, lacrimă. Nu puteam să nu vin şi la el. Are aproape 70 de ani. Se adresează celor de alături, mult tineri, care i-ar putea fi copii. Şi noi am venit la tata, să-i amenajăm mormîntul şi să tăiem trandafirul, să înflorească şi în vara asta.

Sîmbătă noaptea, vor cînta şi pentru morţii lor care nu mai au grai, **Hristos a înviat din morţi, cu moartea pre moarte călcînd.**

Şi să ştiţi, îmi spune tînărul, la fiecare Înviere, cred nebuneşte, cu disperare, că asemeni lui Isus, şi tata... Priveşte încă o dată poza de pe cruce. Apoi, fără să-şi termine fraza, o porneşte pe aleea ce duce spre ieşire.

Marea plîngere

Vinerea mare e ziua cea mai lungă. Postul e mai greu astăzi, cînd din bucătării vin arome îmbătătoare. Mielul fript, cozonacul sînt grele ispite pentru cel ce a postit toată săptămîna.

Lumina curge către asfinţit. E ora 6. Clopote cheamă credincioşii. Tineri şi bătrîni, toţi cu flori în mînă, se îndreaptă către biserică.

E seara prohodului. Patimile Domnului. Urcarea pe Golgota. Răstignirea. Moartea. Îngropăciunea. E seara de jale. Se împart cărţile cu textul prohodului. În fiecare grup, un preot şi cîţiva iniţiaţi. În rest, credincioşi, oameni obişnuiţi.

În mormînt, viaţă pus ai fost Cristoase

La început nesigure, vocile devin tot mai clare. Melodia tînguitoare îi fascinează. Afon sau dotat muzical, nimeni nu renunţă la bucuria acestei muzici care îl apropie de ceilalţi, de Dumnezeu.

Plecăciunea ta preasfîntă o preamărim

Glasurile se contopesc în cîntec. Fiecare grup e o entitate perfectă, nerăbdător să-şi cînte strofa de răspuns cît mai corect. Momentele evocate sînt încărcate de durerea unei lumi întregi, care prin ea a dobîndit speranţa iertării. Sensul cuvintelor, însă, e copleşit de muzică. Biserica devine un altar imens al durerii şi speranţei tuturor. Melodia urmează, sfîşietoare în frumuseţe.

Primăvară duuuulce, fiiiul tău prea duuuulce

Frum'seeţa uuuunde ţi-auu pus

Apoi, cîntul e tot mai trist. Strălucirea moare încet, odată cu cel răstignit pe cruce pentru noi.

Cu flori şi lumînări aprinse în mîini, toţi înconjoară biserica. O noapte şi ziua de mîine îi mai despart de clipa Învierii.

Lumini şi chibrituri

Oamenii încep să se strîngă pe o stradă îngustă din centrul oraşului. Biserica de aici nu are decît o curte veşnic închisă în care iarba creşte sălbatic. Treptele s-au aglomerat, ca să ajungi înăuntru trebuie să te strecori cu grijă, întrerupînd mereu o discuţie, o glumă ori anunţul: „E doispe fără un sfert!" Lumea caută lumînări, preocupată, temătoare de înghesuială. S-a format o coadă gata-gata să se lăţească pînă în altar: cîte un nou-venit zăpăcit de lumina camuflată a candelabrelor e prompt îndrumat spre locul îndeoărtat în care se află capătul. Cei dinăuntru vorbesc pe şoptite sau tac privind picturile, luminările aprinse pentru morţi, pentru vii. Grupurile sînt mai puţin fremătătoare, mai adîncite în emoţie decît în stradă, unde bate un vînd cald şi se aud la răstimpuri claxoanele maşinilor. În scaunele înalte de lemn s-au aşezat în general bătrînii, ici-colo şi tineri, parcă ceva mai stingheri. Ei reacţionează luaţi prin surprindere de întunericul care se lasă în biserică: „S-o fi stricat ceva ?"

Preotul strigă puternic „Veniţi să luaţi lumină!" Înaintea altarului se ridică mîinile cu lumînări; cei de la coadă încep să devină nerăbdători, se înalţă pe vîrfuri, uitîndu-se cînd în faţă, cînd în spate. Odată cu reaprinderea candelabrelor plesneşte un bec, zgomotul o face să tresară pînă şi pe femeia înceată care vinde lumînări. O parte dintre cumpărători ieşe în grabă, anunţînd pentru cei de afară apropierea momentului solemn; flăcările se împrăştie în mulţime.

Ferestrele şi balcoanele de peste stradă sînt pline de privitori. Nu coboară, luminările le aprind de la chibrit. Sau de la brichetă. Poate că de sus totul se vede mai bine. Cîţiva metri distanţă pentru spectacol. Jos se trag cu nesaţ ultimele fumuri de ţigară. Corul coboară treptele, preotul rosteşte cuvinte neauzite pînă în margini; pentru mulţi nu este decît o aminare prelungită a clipelor în care se cîntă. Totuşi izbucnirea primului „Cristos a înviat din morţi!" nu trezeşte decît un murmur în mulţime; a doua, a treia, a patra vestire umflă glasurile revărsate concentric. Luminile pîlpîie decupînd trăsături înfiorate. Pe laturi, oamenii sînt mai reticenţi, jenaţi unii faţă de alţii, abia şoptesc cuvintele strofei reluate iar şi iar.

Pe un trotuar mai ferit stă un poliţist cu soldatul în termen. Adulmecă de la depărtare adunarea, privesc impasibili destrămarea ei, maşinile care demarează cu parbrizele săgetate de luminiţe, risetele, graba întoarcerii acasă.

Hristos a înviat şi pentru ei

Ioana să tot aibă şaisprezece ani, e beată. Înjură birjăreşte. Ceilalţi rîd. O provoacă şi se distrează de minune pe seama „bătrînilor" din jur care îi privesc mustrător, fără o vorbă. În cîteva minute, un adevărat zid de tăcere îi înconjoară.

Ei vorbesc la mişto, scuipă la mişto, privesc la mişto, ce mai, sînt nişte tipi tari, dovadă, tipii ăştia de se dau serioşi şi domni, da' n-au curajul să deschidă gura deşi se vede că le vine să urle.

Şi totuşi, tăcerea prelungită începe să-i stînjenească. Siguranţa mistocară din ochi e treptat înlocuită de nelinişte. Ce dracu vor ăştia de se holbează aşa la noi ? Întrebarea s-a vrut impertinentă. Tonul cu care e rostită, însă, e uşor nesigur.

Aroganţa a lunecat pe nesimţite, dar sigur, în stinghereală. Îi ia locul iritarea. Dacă cineva, oricine, ar scoate o vorbă de reproş, una singură... Măcar tinerii ăia... Ce staţi, băi, ca nişte pămpălăi, şi vă holbaţi ? V-au dresat babacii ?

Provocările sînt inutile. Nimeni nu răspunde. În grup apare o fisură. Gata, mă, cu prostiile, opriţi-o pă Ioana că rid oamenii de noi. Nu vedeţi că vorbim ca proştii şi nu ne bagă nimeni în seamă ? Ţigara atîrnînd în colţul gurii nu mai are nici un haz, aşa că făcînd din mînă a lehamite, „Blondul" o striveşte cu talpa pantofului şi dă să se îndepărteze. Stai, uite, popa !

Hristos a înviat ! Adevărat a înviat ! Luminările se aprind. Una din fete întinde luminarea către doamna de alături, ridicînd din umeri cu un zîmbet vinovat. Începe să cînte. Hristos a înviaaat din morţii...

Îl căutăm pe Dumnezeu ? Îl aşteptăm ghemuiţi în colţul care pare predestinat acestei Europe la Răsărit de Eden ? De fapt, ce se întîmplă azi cu sufletele noastre în ţara aceasta din nou văduvită de speranţă ?

ROXANA PAICU MANOLESCU
OLTEA MUTULESCU

Stareţul Ioan Păcătosul:

„Un popor fără mituri moare"

O seamă de lucruri par misterioase doar fiindcă nu sînt cunoscute. Cînd cuprinsul lor are autenticitate, explicaţia le sporeşte taina şi le apropie de mit. Televiziunea a prezentat, cu un an în urmă, cazul unui preot care zideşte, la mînăstirea Lainici, o biserică de statură monumentală cu o tehnologie în uz cu veacuri în urmă, fără planuri desenate şi cu un minimum de forţă de muncă. Aşa cum a fost comentată lucrarea de artă a monahului, ea părea o sfidare: la tehnicile de construcţie moderne, la regulile administrative şi parcă la ceva subînţeles, deşi nu tocmai limpede.

Am fost zilele trecute la Lainici, înainte de sfintele Paşti, ca să descopăr cu ochii şi cu mintea mea adevărul despre această ctitorie religioasă cu **o istorie** — să-i zicem, cel puţin pitorească. Şi am aflat un tip de normalitate ce pare unora în afara firescului, doar pentru că s-au dezobişnuit să se bucure de firesc. Cît despre enciclopedismul stareţului, el îi uimeşte numai pe oamenii care uită că biserica ortodoxă e lăcaş al unei străvechi şi mari culturi. Paradoxal trebuie să ne pară doar preotul necultivat, nu acela foarte luminat.

Stareţul e ştiut de o mulţime de lume ca „dom' inginer". El e chiar inginer. A absolvit Politehnica în 1976, iar din 1980 a lucrat în zonă la restaurarea unor faimoase mînăstiri şi monumente de arhitectură, ca, de exemplu, Tismana. Un restaurator care are o facultate, în nu are importanţă care domeniu, e un om care se şcoleşte cu fiecare nou şantier, astfel că în materie de construcţii de catedrale şi biserici de tip tradiţional e expert. Pînă în 1986, „domnul inginer" a fost unul din specialiştii cei mai solicitaţi de patriarhie, astfel că ideea de a urma — între 1986—1990 — şi teologia nu trebuie să ne uimească. El nu făcea decît să dea consistenţă cărturărească unei vocaţii. La Lainici a sosit pe 9 iulie, dimineaţa. La ora 11,00 a măsurat cu sfoara, ca meşteşugarii de altădată, amplasamentul unei biserici care, dacă nu beneficiază de un proiect, e îndelung hotărîtă şi închipuită cu creierul. Ioan Păcătosul — acesta e numele de călugăr devenit stareţ al inginerului — nu e un vanitos, ci un om foarte, foarte chibzuit şi totodată respectuos cu trecutul. El spune că dacă Ştefan cel Mare a ridicat o biserică pe an, nu avem dreptul să cheltuim mai mult material şi mai multă forţă de muncă decît breslaşii marelui domn. Iar dacă ei puteau să se dispenseze de serviciile unui institut de proiectare — mai ales că pe vremea aceea nu existau nici I.P.J.-uri, nici comisii de avizare şi nici funcţionari în materie de frumos însărcinaţi să aprobe lucrări în care se pricep oricum mai puţin decît cei care le fac — de ce ar fi nevoie să plătească o mînăstire lipsită de fonduri servicii de care n-are trebuinţă ? Din cînd în cînd, şantierul e vizitat de comisii, cele mai multe din ele patronate de bun-simţ şi care nu pretind nimic peste ceea ce pot efectiv oferi. Iar biserica se împlineşte cu numai 10—12 zidari într-un ritm pe care nu-l are nici unul din şantierele laice din decembrie '89 încoace. În patru luni se turnaseră 1 000 mc de beton şi se zidiseră parterul şi primul nivel.

Formularea e de natură să uimească. De fapt, de natură să uimească e întreaga concepţie a clădirii, întrucît sub biserica — avînd două rînduri de ferestre şi o înălţime de 50 m — stareţul a realizat spaţiul unui muzeu al picturii religioase româneşti din cele mai vechi timpuri pînă azi. Proiectul, cum ziceam, e lipsit de vanitate, dar plin de ambiţie şi e drept să fie astfel, Ioan Păcătosul fiind ceea ce se cheamă un cunoscător în domeniu. A avut amabilitatea să însoţească un grup de artişti plastici italieni la complexul Brâncuşi de la Tîrgu Jiu şi trebuie să observ că am fost mişcat nu numai de bogăţia ştiinţei stareţului, ci şi de calitatea criteriilor şi eleganţa argumentaţiei. Mulţi dascăli de estetică n-au elocvenţa în adevăr a inginerului preot. O dovadă că i-au remarcat şi superiorii străduinţele o constituie trimiterea pentru învăţătură la Jerusalim, adică într-un loc unde inteligenţa adaugă strălucire şi profunzime.

Am conversat cu stareţul Ioan Păcătosul cîteva ceasuri bune şi n-a trebuit să fac nici un efort ca să-i admir planurile şi talentul de ctitor. Pentru tot ce clădeşte are un precedent în istoria arhitecturii româneşti; pentru tot ce inovează are temei ingineresc. Aşezarea bisericii — care-i contrariază din cînd în cînd pe inspectorii de la Direcţia monumentelor istorice — e rostuită de circumstanţe. „Locul unde s-a înălţat mînăstirea Lainici, spune stareţul Ioan Păcătosul, e un dar al lui Dumnezeu şi al Jiului. Jiul nu curge conform unor stasuri şi nu dăruieşte decît îi îngăduie muntele. Apoi, se ştie că multe monumente îşi datorează faima nu faptului că s-au ţinut de tipic, ci tocmai fiindcă au dovedit soluţii ingenioase pentru situaţii ingrate. Noi nu putem plăti pentru un proiect milioane, cît timp banii vin din cutia milelor, Muncitorii, credincioşi şi, mai ales, devotaţi, trudesc pe bani puţini şi pe bucurie multă. Şantierul e curat nu pentru că se mătură. E curat pentru că nu risipim. Sîntem prea nevoiaşi ca să construim prost. Trebuie să construim frumos şi durabil astfel ca lumea să treacă prin Lainici ca să înveţe una din cele mai emoţionante pagini din istoria neamului, aceea a păstrării identităţii naţionale. Pămîntul patriei e plin de mituri şi noi sîntem datori să le slujim. Un popor fără mituri moare. În condiţiile specifice — de transport, de aprovizionare, de informaţie — din regiune, construcţia bisericii, conform unor reguli stabilite în veacuri şi perpetuate de meşteri care toată viaţa lor au înălţat lăcaşe de cult, apare ca singura posibilitate raţională. Poate că ar trebui să ne întrebăm mai des cum zidea Ştefan cel Mare o biserică în numai un an şi de ce rezistă opera lui veacurilor".

TUDOR OCTAVIAN

De la Malaxa LA „CASA IDEALĂ"

Se povestește că un domn fanariot, disperat de monotonia cimpiei, ar fi dat ordin ca toți cei care intrau in București să lase la barieră un pietroi, un bolovan. Își pusese fanariotul in minte să schimbe peisajul și să ridice în capitala valahă un pui de munte.

Mai incoace, mai aproape de amăritele noastre zile, odiosul care a crăpat în decembrie '89 și-a făcut și el de cap, cum a vrut, prin aceeași capitală valahă, și nimerindu-se să fie un om scund, s-ar zice că nu prea suferea oamenii mai inalți decit el, dar nu suferea nici dealurile, atitea cite sînt, ale Bucureștiului. Fiindcă într-un oraș întins pe o cîmpie netedă ca-n palmă la bunăcul, atunci cînd ai un deal cum e Dealul Mitropoliei, te străduiești să-l pui în valoare, să construiești în așa fel încît să accentuezi ceea ce natura ți-a oferit, de bine de rău, ca varietate a reliefului. Or, ce făcură românașii noștri sub înaltul patronaj al scundului personaj? Trintiră o perdea de blocuri la poalele Dealului Mitropoliei și accentuară monotonia locului. Dar nu din greșeală, pur și simplu, ci cu un scop precis. Cum de locul acela se leagă cam multe amintiri ale istoriei noastre, desigur că după ecranul înălțat pe 10 etaje trebuia să rămînă ascunsă, printre coșuri de gunoi, chiar o parte a acestei istorii. A rezultat, cum se vede, o imensă diversiune în beton.

Pînă să avem motive să credem că în orașul acesta nu se va mai construi astfel, deci cu dușmănie, să facem efortul de-a lua în serios afirmațiile oficiale că libera inițiativă chiar există, în România, și e încurajată, dar să căutăm să ne convingem singuri printr-o vizită într-unul din blocurile ce ascund Dealul Mitropoliei, acolo unde, într-un apartament oarecare, se află Uniunea Economică Română a Intreprinzătorilor Particulari.

DILEMA ROMÂNEASCĂ : A MUNCI SAU A GÎNDI ?

In holul apartamentului, vreo 20 de bărbați înnegurați, care n-au nimic din înfățișarea radioasă a omului de succes. Par, dimpotrivă, cam încolțiți de viață. Încît întrebarea pe miza cărcia vroiam să risc, „hei, oameni buni, care dintre voi credeți că o să calce pe urmele lui Malaxa ?", e clar că ar pica exact ca nuca-n perete. Nu afirm că întrebarea nu mi se părea și mie nițel naivă, dar imi făceam curajul să cred că ca e necesară, totuși, la un an după ce s-a dat startul și cînd desprinderea de pluton ar avea valoarea „exemplului american" cu nume românesc. Deocamdată, nici pomeneală de așa ceva! Cam așa înțeleg de la dom' vice Sfetcu și dom' vice Dochița. In schimb, aflu o mulțime de necazuri de comercianți. Bunăoară, mă lămurește Constantin Ceaușu, președintele filialei UERIP din Gorj, există întreprinzători cărora li se repartizează să vîndă în prăvăliile lor cîte 2 litri de ulei și 5 kilograme de făină. Ceea ce nu reprezintă cantități cu care să faci negustorie, ci mai degrabă cantități cu care se împrumută gospodinele între ele.

Dar pentru că simt că nici cititorul n-ar putea fi dispus să plîngă pe umerii comersanților, o să-i scutesc pe domnișoara, doamna și domnul cititor de supărările celor ce s-au avîntat pe căile destul de încurcate, deocamdată, ale afacerilor de acest fel, întrucît nu cred nici eu, bineînțeles, că întreprinzătorii de care avem nevoie în primul rînd sînt cei care iau o gogoașă dintr-un loc și o vînd în alt loc cu 5 bani în plus, ci aceia care au o idee și reușesc să și-o valorifice în condițiile în care se mențin cît mai departe posibil de rețeaua birocratică de stat și depind cît mai puțin de materiile prime și energia pe care dau năvală toți. Poate de aceea arhitectul Radu Frumușani se încumetă să se declare mult mai optimist și încrezător în reușită cînd ne vorbește despre firma lui, „Casa Ideală", pe care o și consideră o firmă ideală. Singurul risc, pe care și-l asumă rizînd cu poftă, rămîne acela că s-ar putea zice despre el că doar gîndește, nu muncește. Intr-adevăr, rîsul lui sănătos, de om tînăr, arată că e dispus să înfrunte deschis această primejdie neghioabă.

CEA MAI BUNĂ AFACERE TOT STATUL O FACE

A fost printre primii, în București, care au început demersurile în urma Decretului 54. Autorizația a obținut-o trei luni mai tîrziu, în iunie. Apoi și-a făcut publicitate prin gazete care primesc anunțuri fără plată. Comanda nr. 1 a venit odată cu toamna, în septembrie. Era o vilă la Plătărești-Călărași. Radu Frumușani a încheiat la rîndul lui contracte de subproiectare cu un specialist în rezistența clădirilor și cu un altul, inginer de instalații. Clienții i-au dat lui, ca proiectant general, 25 000 de lei, din care el a dat fiecărui subcontractant cîte 5 000. Nu erau bani ca să zici că ai apucat capitalismul de coadă, dar prețurile au mai crescut după aceea. Și parcă s-a deschis și robinetul cu comenzi : un motel particulilor la Urziceni, un teren de mini-golf și o piscină la Chiajna, pentru firma „Martha", supraetajarea spațiilor de producție ale unei cooperative, o vilă în București cu mai multe etaje. În plus, Radu Frumușani zice : „Trei antreprize așteaptă să le dau de lucru. Dar cînd să mai fac proiectele, dacă pierd vremea umblînd după tot felul de avize ? Anul trecut am fost pentru o lună în Belgia. Am umblat prin atelierele de proiectare ale primăriilor și prin ateliere particulare. Acolo, toate proiectele sînt afișate public. Oamenii din cartier le discută și ei au un cuvînt greu de spus dacă proiectele să fie executate sau nu. Dar dacă ajung să fie aprobate, atunci primăria dă toate acordurile și avizele pentru apă, canal, energie electrică, energie termică. Pe cînd, la noi, proiectantul aleargă singur după toate aceste acorduri și avize și durează mai mult obținerea lor decît întocmirea proiectului. Iar primăria, care dă autorizația de construire, pune doar ștampila. Dacă o pune. Pentru că, atunci cînd ajungi la primărie sau la prefectură, e posibil ca arhitectul-șef sau adjuncții lui să dorească să implice în respectiva afacere un alt atelier de proiectare de pe urma căruia să obțină niște beneficii neimpozabile. De ce n-am lucra și noi ca alții : și bine și repede și — mai ales — luîndu-ne niște garanții privind corectitudinea fiecăruia ? Cît privește datoria primăriei de-a face mai mult decît să aplice ștampila, e cazul să spun că eu nu aștept din partea funcționarilor primăriei un serviciu neplătit. Dimpotrivă : dacă eu îmi plătesc conștiincios impozitele de pe urma cărora sînt salarizați respectivii funcționari, de ce să nu fiu ajutat și de ce ei să nu-mi facă la rîndul lor acest serviciu de obținere a avizelor pentru o clădire sau alta? Că doar sînt bun de plată nu doar pentru impozitul pe beneficiu, ci mi se pretinde și impozit pe circulația mărfurilor, citeva procente bune din încasări. Și impozitul acesta îl plătim, de fapt, de două ori. Ca autor al proiectului general eu încasez o sumă și plătesc respectivele procente pentru impozitul pe circulația mărfurilor. Apoi, din aceeași sumă, dau fiecărui subcontractant banii ce i se cuvin, și fiecare dintre aceștia plătește mai departe, la rîndul lui, același impozit pe circulația mărfurilor. Cea mai bună afacere, cum se vede, tot statul o face".

Măcar prin faptul că, pentru a exista, nu are nevoie de materii prime și consum industrial de energie, firma lui Radu Frumușani se află destul de departe de rețeaua birocratică de stat. Dar această rețea se face oricum simțită și firma „Casa ideală" rămîne ideală, se înțelege, numai prin comparație cu altele. Iar dacă un arhitect, un om care are de vîndut în primul rînd idei, deci o marfă mai subtilă decît gogoșile sau laminatele, simte cum se tot mișcă în jurul lui năvodul birocrației, e clar că pe Malaxa — nume generic, firește, pentru industriașul român — îl doare capul chiar înainte de-a se naște, înainte de-a se materializa în proiectul carpato-danubiano-pontic.

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

La vremuri noi, stavile noi!

UCECOM-ul își schimbă părul, dar năravul ba!

„Pe cine nu lași să moară, nu te lasă să trăiești" — spune o înțelepciune populară. E riguros valabil și pentru sistemul socialist, pentru a cărui perpetuare **sine die**, sub varii pretexte și pseudometamorfoze, se luptă cu obstinație și abilă îndirjire înseși vechile sale structuri, animate de birocrații epocii abia apuse, cu totul disperați în fața iminentei lor disponibilizări. De aici, e limpede, pornesc multe din convulsiile și tensiunile instăpînite. Sistemul cooperatist a fost, practic, așa cum le place unora să se cocoșească, o formă oarecare de privatizare. Un surogat al formei de proprietate privată, pus pe șenilele demolatoare ale planificării și centralizării. O formă pompoasă de organizare pe principiul: „Asociați-vă voi, că vă stoarcem noi!" (statul, vezi bine). Și, culmea, acum, cînd oamenii mijesc ochii înspre economia autentică de piață, cineva obișnuit să șadă cocoțat în vîrf, vine să pledeze pentru necesitatea sistemului cooperatist, pentru oportunitatea continuității sale și, implicit, a propriilor fotolii. De parcă oamenilor nu li s-a scris de reglementările birocratice, de aprobări și semnături, de repartiții, de indicații și hotăriri. E timpul ca verticala să se transforme în orizontală. E timpul să se renunțe la cosmeticale, la tirade și argumentații salvatoare. Așa ar fi firesc, însă...

Pravile cu capul spart

Ca lucrurile să nu fie prea puțin complicate, Guvernul și, îndeosebi, Parlamentul au reușit să atingă performanța de a nu circumscrie cooperației nici un perimetru legal, clar și limpede, de ființare. În lipsă de altceva, la sediile centrale ale cooperativelor pe profile distincte au început să bîntuie statute, care mai de care mai nebuloase și aiuritoare. Oamenii, dincolo de propriile lor probleme, delicate și uneori insolvabile, s-au văzut descumpăniți în fața unei nesfîrșite avalanșe de proiecte. Ce se va întîmpla cu noi? Sub ce formă de organizare vom funcționa? — se întreabă, pe bună dreptate, aceștia.

Inspirata noastră legislație a avut parcă o grijă aparte de a nu cuprinde modalitățile și posibilitățile de trecere la economia de piață a sistemului cooperatist. Nu se regăsește nimic în acest sens nici în Legea nr. 15, nici în Legea 31/1991. Profitînd de „scăpare", forul tutelar, fost tătic și mămică — Uniunea Centrală a Cooperativelor Meșteșugărești (UCECOM) — a avut flerul de a înainta cooperativelor subordonate încă un proiect de hotărîre și de statut-cadru, bun ca document-model pentru socialismul cu față umană. Cine va avea răbdarea să parcurgă acest stufos proiect, va resimți aceeași îngrijorare și surprindere ca și persoanele direct interesate și vizate. Elaborat, zice-se, după modelul franco-spaniol (ay, ay, ay, modelele!), respectiva pseudocompilație cu iz occidental nu face altceva decît să respecte și să reproducă fidel întreaga ierarhie actuală. Concret, iată cum stau lucrurile.

O reformă doar de formă

La articolul 1 al proiectului de hotărîre a UCECOM se stipulează următoarele : „Cooperativele meșteșugărești se constituie în societăți cooperatiste de producție și servicii (...)". „Societatea cooperatistă de producție și servicii (? — n.n.) — S.C.P.S. — este condusă direct sau prin intermediul unui directorat desemnat de către asociați sau dintre ei". (art. 2, p. 2). Mai departe, art. 10 precizează: „În scopul protejării intereselor societății cooperatiste, ale membrilor lor și al reprezentării acestora în fața organelor executive și judecătorești teritoriale, societățile cooperatiste de producție și servicii se pot asocia, în mod liber și voluntar, în **federații teritoriale**". „Federațiile teritoriale au ca organ de conducere **Conferința și Consiliul federației**". (art. 11). „Federațiile teritoriale se pot asocia, în mod liber și voluntar, la **Confederația Națională a societăților cooperatiste de producție și servicii.** (art. 13)". „Confederația Națională are ca organ de conducere **Congresul, Conferința, Consiliul Național și Biroul operativ de conducere al acestuia**". (art. 15) „Pentru îndeplinirea atribuțiunilor prevăzute în statutul cadru, Confederația Națională are **un aparat funcțional propriu.** (...)". (art. 16). Așadar, lucrurile sînt clare. Cu toții, otova, ținuți în scaune. Aceeași Mărie, cu altă pălărie!

Spi(l)cuiri din statutul vesel

Merită trecute în revistă și unele „perle" ale limbii de lemn, atinsă parcă, apoteotic, de acromegalie. Iată, de pildă, citeva atribuțiuni „sugestive" ale federației teritoriale : „promovarea spiritului mișcării cooperatiste; organizarea de instituții și acțiuni cultural-educative și sportive; **repartizarea cotelor centrale de materii prime și materiale**" Sau : „Conferința ordinară se convoacă de către Consiliul Federației din 5 în 5 ani (nostalgia cincinalelor n-a pierit! — **n.n.**) (...) și **se vor stabili orientările de dezvoltare ale activității cooperatiste pentru perioada următoare**". Ba mai mult, „Consiliul federației **asigură înfăptuirea** (oho! — **n.n.**) hotărîrilor Conferinței și **răspunde în fața acesteia** pentru activitatea sa". Și tot așa. Un proiect care provoacă dureri de dinți. File întregi de gogoriță tributare stilului de-a munci „în chip comunist". Un colac de salvare pentru numerosul personal al Uniunii, devenit și mai numeros după Revoluție. Un colac care, odată umflat, fisiie de mama focului.

În fond, cine să-i dumirească pe bieții oameni? Știu ei, de fapt, ce-i așteaptă? E drept, mai greu, dar pînă la urmă și „tovarășii" vor trebui să înțeleagă cum că timpul purtătorilor de mape și-al gargaragiilor de profesie s-a dus, irevocabil.

CRISTIAN PAVEL ■

OM PESTE BORD!

Primul şomer „oficial" al României: un inginer cu patru diplome!

Inginerul Valentin Popescu este pe cale de a cîştiga o tristă şi involuntară celebritate. Despre el s-au scris cîteva zeci de articole, din cauza lui s-au făcut alte zeci de controale economice la fosta Secţie (acum întreprindere) de Navigaţie Fluvială Drobeta Turnu-Severin, asupra lui s-au abătut numeroase recomandări de promovare şi două decizii succesive de desfacere a contractului de muncă. A fost întotdeauna un om contestat. Despre un om contestat se pot spune puţine lucruri incontestabile. Iată cîteva dintre ele : e absolvent al Facultăţii de Mecanică Bucureşti în specialitatea maşini termice (diploma nr. 46565/26.08.1974) al Facultăţii de Drept Bucureşti, în specialitatea Ştiinţe Juridice (diploma nr. 146743/25. 03. 1975), deţinător al brevetelor de ofiţer mecanic maritim clasa a treia (eliberat în 3.01. 1987) şi clasa a doua (eliberat în 30.11.1979, de Căpităniа Portului Constanţa), i s-a acordat, anual, calificativul „foarte bine" la locul de muncă, pînă la data de 27 februarie 1990 cînd a fost dat afară ca incompetent. Poate fi uşor recunoscut după valiza cu acte pe care o poartă tot timpul asupra lui şi după obişnuinţa de a spune foarte multe lucruri absolut exacte într-o scurtă unitate de timp. După fiecare afirmaţie zdrobitoare îşi pune valiza pe genunchi şi scoate, febril, actele doveditoare. „La început — mi-a mărturisit, strict personal, dl. Pompiliu Drăghici, procuror-şef al Procuraturii judeţene Mehedinţi — am crezut că omul ăsta e alienat mintal. Abia cînd am deschis dosarul am avut şocul realităţii. Vorbea documentat, despre lucruri greu de tăgăduit". Inginerul Popescu i-a dat în judecată pe

cei care l-au concediat, iar procesul durează deja de un an şi două luni (Un an şi două luni de şomaj,. Este genul de proces care ori nu se termină niciodată, ori se termină... parţial. De ce ? Pentru că, cu cît inginerul în cauză aduce mai multe dovezi în apărarea sa (să nu uităm că e şi jurist), cu atît mai puţin plauzibil devine ca cineva să-i dea dreptate. Iată cum stau lucrurile :

Ori el, ori noi

În 1984, Valentin Popescu sosea de la Întreprinderea de Navigaţie Maritimă Constanţa, la Secţia de Navigaţie Fluvială Drobeta Turnu Severin în calitate de preşedinte al Comisiei de recepţie construcţii noi nave şi reparaţii a Ministerului Transporturilor şi Telecomunicaţiilor. Pînă atunci, tînărul inginer lucrase şase ani ca ofiţer mecanic maritim, bătuse multe mări ale lumii, acostase pe ţărmurile a cincizeci de ţări, se însurase la Constanţa, apoi divorţase şi fusese să fie lăsat mai aproape de pămînt, în navigaţia fluvială. Voia să construiască şi să repare nave. Credea în exactitatea tehnicii şi în conştiinciozitatea oamenilor. Navele recepţionate de el trebuiau să funcţioneze normal — dacă perfect — altfel refuza cu încăpăţînare să semneze. Conflictul cu conducerea secţiei (în special cu şeful acesteia, inginerul Nicolae Cioabă) era inevitabil. Şi s-a produs la numai cîteva luni de la sosirea lui V. Popescu.

— Refuzînd să semneze recepţiile — îmi spune dl. N. Cioabă, acum director al consiliului de administraţie al porturilor dintre Calafat şi Moldova Veche — inginerul Popescu bloca o bună parte a lucrărilor. Fără recepţie, planul nu era făcut, oamenii nu-şi puteau lua banii. Atunci am început să chemăm tot felul de comisii de la minister, ca să grăbim recepţia. De multe ori am primit împuternicirea de a semna eu în calitate de preşedinte al comisiei.

— Dar erau aceste nave pregătite pentru recepţie ? Puteau ieşi — fără riscuri — pe apă ?

— Ce să vă spun, nimic nu mergea normal. Nu aveam piese, nu ne ajungeau banii, partidul şi ministerul ne bombardau cu ordine de a face planul, ne dădeau dispoziţie să pornim navele...

— Erau sau nu ?

— Nu în totalitate. Cam 90 la sută. Dar căpitanii nu le-ar fi preluat dacă n-ar fi avut siguranţa că vor funcţiona.

Inginerul N. Cioabă începuse, deci, vrînd--nevrînd, să joace două roluri : constructor şi, în acelaşi timp, factor de recepţie al propriilor construcţii navale. Ce se întîmplă, în acest timp, cu inginerul Popescu ? Cere să treacă, efectiv, la muncă, pentru a dovedi că se poate. Este angajat la Drobeta Turnu-Severin, dar nu unde ceruse — inginer exploatare flotă — ci în altă parte — inginer exploatare porturi. Voise să facă vapore şi a trebuit să facă macarale. Învaţă o meserie aproape nouă, face zeci de drumuri prin ţară, caută şi aduce piese, repară utilaje portuare la Severin, Orşova, Moldova Veche.

— Era un băiat muncitor. Alerga mult. Foarte bun profesional. Ambiţios. Venea pe-acasă mai rar. N-a avut noroc. L-a lăsat şi a doua nevastă. Două neveste, doi copii. Da' nu se lăsa. Făcea tot felul de calcule, găsea soluţii, repara. Devenise, însă, un om dificil. (Ionel Căţoiu, lider sindical la I.N.F. Drobeta Turnu-Severin).

Devenise deci un om dificil. Păstrase şi funcţia de preşedinte al comisiei de recepţie şi refuza de multe ori recepţiile. În noiembrie 1987 e trimis la Giurgiu, după o macara plutitoare. De acolo, la Bucureşti după piese (mărturie stau delegaţia nr. 952/28.11.1987 şi telexul 1299/30. 11.1987). La întoarcere, găseşte... o decizie de desfacere a contractului de muncă pentru absenţe nemotivate. Dă în judecată secţia şi cîştigă. I se plătesc banii pe perioada „absenţelor nemotivate".

— Nu-mi amintesc acest episod. Dar, în perioada aceea, conflictele erau dese. Nu se mai putea. Ori el, ori noi (ing. N. Cioabă).

Un proces care putea să nu existe

În ianuarie 1990 ing. V. Popescu e „pus la dispoziţia" Grupului de exploatare flotă şi porturi Giurgiu. I se refuză dreptul de a semna condica de prezenţă la Severin. În cartea de muncă i se scrie : „Desfăcut contractul de muncă conform art. 130 „c" din C.M. şi art. 41(1) din D. 160/1976". Apoi toată fraza e tăiată cu cerneală roşie. La sesizarea lui Procuratura municipală Drobeta Turnu-Severin emite o hotărîre conform căreia mutarea este ilegală, deci se păstrează vechiul loc de muncă. Între 13 ianuarie şi 7 februarie accesul la „vechiul loc de muncă" îi este refuzat, apoi perioada e trecută la rubrica „absenţe nemotivate", notată în cartea de muncă şi, în 27 februarie, din nou, pe baza absenţelor nemotivate, i se desface contractul printr-o decizie care îi consideră ca loc de muncă... S.N.F. Drobeta Turnu-Severin. Adică uşa pe care nu fusese lăsat să intre.

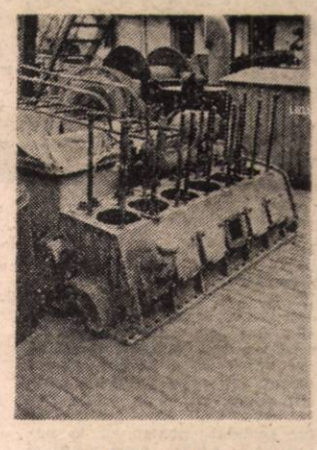

— Toată această acţiune a fost ilegală — consideră d-na Mihaela Şerban, avocat în cadrul baroului municipal Drobeta-Turnu Severin. În primul rînd, GEFP Giurgiu nu mai avea dreptul de a emite decizii, în al doilea rînd nici nu i-a trimis o decizie, ci o simplă comunicare de „punere la dispoziţie". Practic, schimbarea locului de muncă s-a bazat pe telegrama 15737, contestată în termen de dl. V. Popescu. În mod normal, dl. Valentin Popescu trebuia de mult să fie reintegrat în muncă şi să primească drepturile băneşti de la data „desfacerii contractului".

Un an şi două luni, Valentin Popescu s-a apărat singur, într-un proces mult mai vast decît s-ar părea. De ce ? E timpul să întredeschidem, pentru o secundă, „valiza cu acte".

Documente care acuză

În 1983, Sucursala judeţeană Mehedinţi a Băncii Naţionale Române refuză facturile S.N.F. Drobeta Turnu Severin. Ele reprezintă valoarea unor nave recepţionate prin semnătura lui N. Cioabă. Motivul : dl. Cioabă nu are competenţa de a semna. Suma : 139 000 000 lei.

Prin procesul verbal de recepţie finală nr. 189 din 29.10. 1985 semnat de N. Cioabă (refuzat de Valentin Popescu) se confirmă executarea în totalitate a şlepului nr. 111550. În realitate, acesta urma să fie gata cu un mai tîrziu. În anii 1985—1986 sînt „recepţionate" şi achitate în acest mod, două nave a cîte 4 925 000 lei.

Prin telexul nr. 6736 din 29.10. 1985, G.E.F.P. Giurgiu refuză plata facturilor pentru un deviz de lucrări semnat de N. Cioabă în numele lui V. Popescu, pe motiv că „devizul a fost încărcat cu lucrări şi nu s-au introdus toate materialele prevăzute".

În 6.05.1986 sînt transferate de la Sulina la Orşova — pe acte purtînd aceeaşi semnătură — şase utilaje (în valoare de 1 090 709 lei), care nu sînt înregistrate în evidenţele contabile şi nici n-au fost vreodată puse în funcţiune.

Putem continua, cu precizări asemănătoare, pînă în 1989. Investigaţiile şi concluziile nu îmi aparţin. Un singur om are zilele (de lucru) numărate : Valentin Popescu.

Miliarde plutind în derivă

Plimbare prin portul Drobeta Turnu Severin. Peisaj incredibil. Macarale imense (310, 317, 315, 319) în stare de nefuncţionare. Un întreg cimitir de nave defecte (Jariştea, Ialomiţa, Periş, Calafat etc.) zeci de motoare nereparate, o rachetă ultrarapidă înmormîntată într-o barjă. 30 de miliarde de lei — cheltuiţi, în 20 de ani, pentru reparaţii parţiale — sau inexistente — plutind în derivă.

— N-avem cu ce plăti noi reparaţii. Pentru că două macarale stau, plătim amortismente de 11.055 lei pe lună. E mai ieftin decît să le reparăm. Să-l reprimim pe Valentin Popescu ? Nu. Asta nu. (ing. Nicolae Cioabă).

RECOMANDARE. Domnul Inginer Valentin Dinu Popescu este bine pregătit profesional în domeniul exploatării şi reparaţii nave precum şi al utilajelor portuare. În activitatea sa de pînă acum a obţinut rezultate bune. Consider că prin cunoştinţele sale poate fi de folos Societăţii Comerciale „N.F.R. Drobeta Turnu Severin S.A." care în prezent este într-o situaţie tehnico-economică proastă. Ca urmare, recomand pe domnul Valentin Dinu Popescu pentru a fi numit în Consiliul de administraţie al Societăţii Comerciale pe acţiuni „N.R.F. Drobeta Turnu Severin" Semnează : Ion Cărbunaru, director general în Ministerul Transporturilor şi Telecomunicaţiilor.

— Nu vreau să fac rău nimănui. Am doi copii. Am scos 10 000 de lei credit ca să plătesc pensia alimentară. Sînt sărac lipit şi nimeni nu mă primeşte înapoi la muncă. Nu e nevoie de mine. Am 46 de ani, două facultăţi, o şcoală de ofiţeri maritimi şi sînt un zero. (inginer Valentin Popescu).

Punct. Deocamdată.

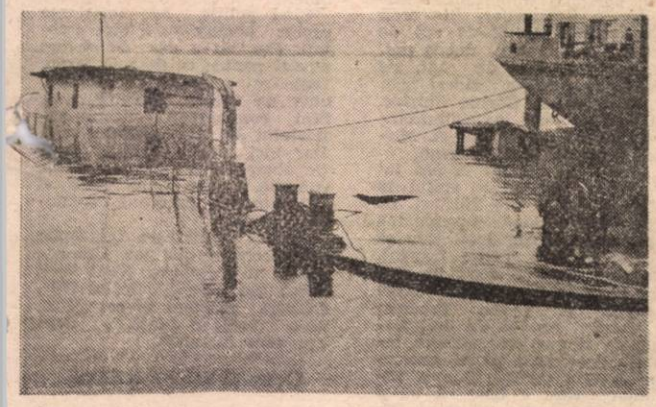

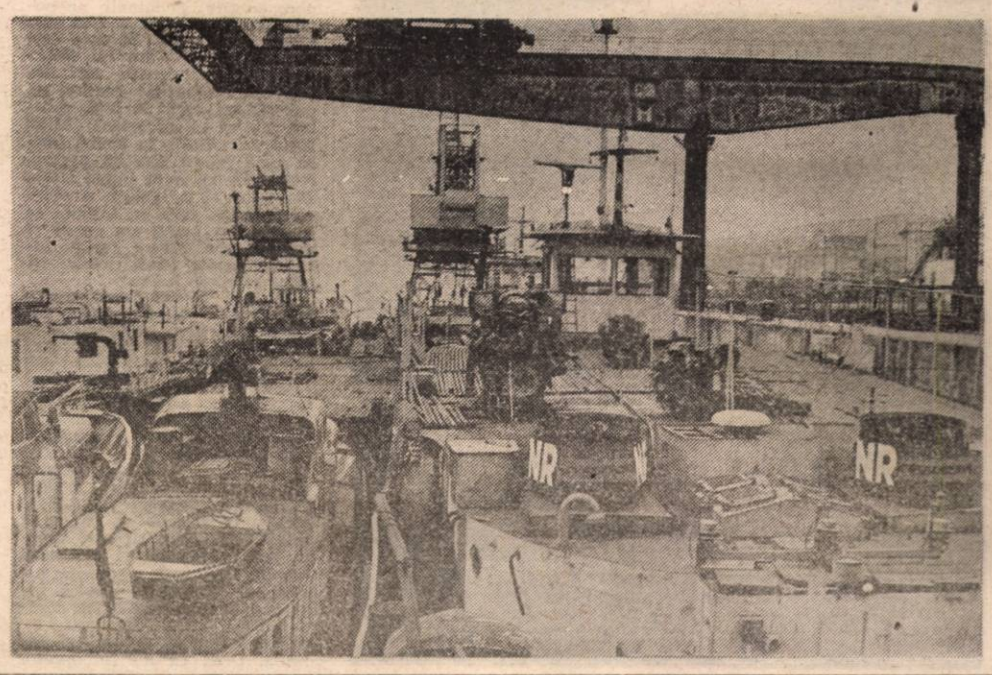

RADU CIOBOTEA
Fotografii de ELENA GHERA

iubita mea era bărbat!

S-a năpustit asupra mea și m-a dezbrăcat. Apoi și-a dat fusta jos. Atunci am văzut că, de fapt, era bărbat!

Adolescenți racolați de homosexuali

Acum opt ani le-a murit tatăl. Acum trei ani le-a murit și mama. Vreo doi ani, V. D. și V. M., au fost îngrijiți din milă de o vecină. De un an încearcă să se descurce singuri cu pensia alimentară. V. M. are 18 ani.

— Cum ai fost racolat de homosexuali ?

— Eram în fața blocului și nu mai aveam țigări. Atunci Răzvan mi-a spus să merg la el acasă că îmi dă. Nu știam că este homosexual. M-am dus, am fumat o țigară, am jucat cărți. Apoi el mi-a zis că e homosexual. I-am spus : Lasă-mă să plec. A încuiat ușa și mi-a zis : De mine nu mai scapi. Hai urcă-te în pat că te învăț eu ce să faci. Oricum nu-ți mai dau drumul, iar dacă mă - înfurii chem și alți prieteni și va fi rău de tine.

Cînd am terminat mi-a spus că dacă mai am nevoie de țigări să mai trec pe la el. Îmi zicea că dacă vede o femeie dezbrăcată în fața lui nu are nici o senzație. Dar cînd vede un bărbat e mort.

— Ai mai fost pe acolo ?

— Da, dar nu mai mergeam singur, chemam cîte un prieten și ceream țigările din pragul ușii. Apoi m-au chemat la un bairam. Mi-am luat un prieten care știe să se bată și m-am dus. Erau și greci și italieni. Altă dată m-au chemat la video pe mine și pe fratele meu. Cînd am dat drumul la casetă unul dintre ei, care era caporal în armată, s-a dus cu un băiat în cealaltă cameră. Eu stăteam pe pat și un tip, Marian, a început să tragă de mine. Mi-a rupt nasturii de la pantaloni. Am pus mîna pe o scrumieră și i-am zis că-l lovesc dacă nu mă lasă în pace.

— Fratele tău a avut probleme cu ei ?

— După ce a murit mama am stat 11 luni fără pensie alimentară. Într-o seară nu mai aveam nimic de mîncare. Atunci fratele meu s-a dus la ei acasă să ceară niște pîine sau cîțiva cartofi. L-au prins acolo. El, cum e fricos, a stat.

— Ai primit bani de la ei ?

— Mi-a împrumutat prima dată 275 lei și cînd am vrut să-i dau înapoi a refuzat. Mi-a spus : Ai fost prea bun cu mine. Dar am aflat de la niște puști de 14 ani care mergeau tot timpul acolo că primeau bani, haine, dolari. Tatăl lui Răzvan este mare șțab, iar mama lui pleacă tot timpul în străinătate .

O altă adresă. De data aceasta un tînăr de 17 ani. E strungar, face culturism. Povestea lui a început în timpul unei petreceri care a durat pînă spre dimineață. **„Pe la patru dimineața am luat în dormitor o fată să o vrăjesc. Eram cam beat. Înainte să-mi dau seama m-a dezbrăcat. Apoi și-a dat jos fusta mini, pantofii cu toc, ciorapii negri și am văzut că e bărbat. M-am blocat. Nu mi-a venit să cred. Nu știam că și la noi există homosexuali. Nu puteam să fac scandal pentru că la petrecerea aceea erau mulți și mi-a zis că toate fetele cărora le făcusem curte în timpul nopții erau de fapt băieți."**

Tatăl tînărului cu care stau de vorbă se uită cu o privire plină de reproș : **„Acum o să ne dați și în ziare ?!".**

Întîmplări de la etajul 10

Deși sîntem un popor cu temperament latin, homosexualitatea masculină a ajuns la un procent de 5%, unul din cele mai mari din lume. De fapt ,cred că fiecare are voie să facă ce vrea cu propria lui viață, are voie să întrețină relații cu oricine cît timp el nu este periculos pentru societate. Dar cînd 35% din adolescenții din București sînt racolați de homosexuali este firesc să intri în alarmă.

Mulți tineri se lasă atrași de homosexuali pentru că văd în aceasta un mod de a cîștiga ușor niște bani. Ei nu au habar că acest fel de relații odată acceptate devin foarte curînd o obișnuință. Gara de Nord este unul din locurile predilecte de acțiune a rechinilor homosexuali. Este știut că acestia au un apetit sexual deosebit, ei sînt într-o permanentă și nervoasă căutare de noi parteneri. Îi acostează cu ușurință pe tinerii care vin din provincie în căutare de locuri de muncă. Le oferă găzduire pentru o noapte, îi invită la un whisky, iar în final îi plătesc foarte bine. De obicei, negăsind de lucru, băieții revin de bunăvoie după cîteva zile în aceste case. Deseori sînt însoțiți de prieteni și ei în căutare de bani. Astfel sînt absorbiți de mafie și devin clienți permanenți ai caselor de homosexuali. Cei mai mulți renunță să-și mai caute un loc de muncă! Rechinii care racolează adolescenți se ocupă și de circulația lor între mai multe case de întîlnire. Acest trafic aduce profituri fabuloase. Lui A. Mugur de 49 de ani, personaj important în Ministerul sporturilor, îi erau aduși tineri de 16—17 ani de către D. Grigore de 43 ani. A. Emil de 64 de ani, zis Nono, își procura tineri prin P. Nicolae, zis Corina Chiriac. El era și omul de legătură între casele patronate de A. Mugur, A. Emil și C. Răzvan.

Cînd am sunat la ușa lui T. Lazăr, undeva la etajul 10 dintr-un bloc din Militari, ne așteptam ca după deschiderea prudentă a celor două yale să intrăm într-un spațiu frapant. De fapt nu era decît un banal apartament invadat de bibelouri și perne brodate. T. Lazăr are 68 de ani. Locuiește singur, dar plătește întreținerea pentru patru persoane ,aceasta pentru liniștea vecinilor care e bine să nu-și pună prea multe întrebări. Ne spune grăbit că a avut mai de mult niște băieți în gazdă și a uitat să-i radieze de la întreținere. O situație cel puțin stranie pentru un pensionar. În realitate, T. Lazăr racolează tineri și îi plasează pe bani mulți unor persoane din înalta societate. Sub masca de bunic/bunică e tulburat de întrebarea : Cine din grup a făcut confesiuni presei ?! Cu o voce subțire, șovăitoare ne povestește că tocmai a fost victima unui jaf. Și asta este una din regulile jocului. Foarte des homosexualii sînt bătuți sau tîlhăriți pentru că, uneori, cei care se lasă racolați sînt și ei infractori. **„M-au legat cu mîinile la spate, peste gură mi-au pus un prosop. Noroc că am avut inima sănătoasă iar ei au folosit o sfoară lucioasă care se întinde ca elasticul și astfel am reușit să mă eliberez. Mi-au furat dintr-un sertar banii pentru tv. color și niște haine."**

În anii '50—'60 homosexualitatea exista într-un grup restrîns de artiști. Proliferarea ei extraordinară s-a produs deci în „anii-lumină". Victime cad în primul rînd liceenii. Mulți dintre acești adolescenți rătăcesc în căutarea unei partenere și eșuează în buduoarul homosexualilor. Dacă ar exista casele de toleranță, acești nefericiți nu ar mai deveni mercenari ai homosexualității. Pentru că trebuie să știți, rechinii homosexuali sînt foarte buni psihologi, ei sesizează imediat starea de surescitare a victimei. Urmează clasica invitație la video și apoi coruperea.

Vinovată este deseori și familia. Cred că nu întîmplător cele mai multe victime provin din familii puritane, în care întotdeauna s-a vorbit cu frică despre actul sexual. Deseori acești tineri au fost crescuți rușinoși ca niște fetițe, au fost învățați să facă prăjituri, să croșeteze fără ca zeloasele lor mame să-și dea seama că dezvoltă în ei instincte feminine.

Cînd poliția are suficiente probe, homosexualii sînt arestați. Dar nu e ușor să stringi dovezi pentru că deseori aceste fapte se consumă în spatele unor uși foarte simandicoase. Sînt condamnați conform articolului 200 din Codul Penal. Dar aici începe o altă situație aberantă. Nu există celule speciale pentru homosexuali, ei sînt internați împreună cu bărbați normali.

Pentru cei care fac legile notez cele de mai jos. Ușa celulei se deschide. Noul sosit strigă din prag „Articolul 200". Ceilalți răspund în cor „Ura, ne-a venit o fetiță !". Cam așa stau lucrurile.

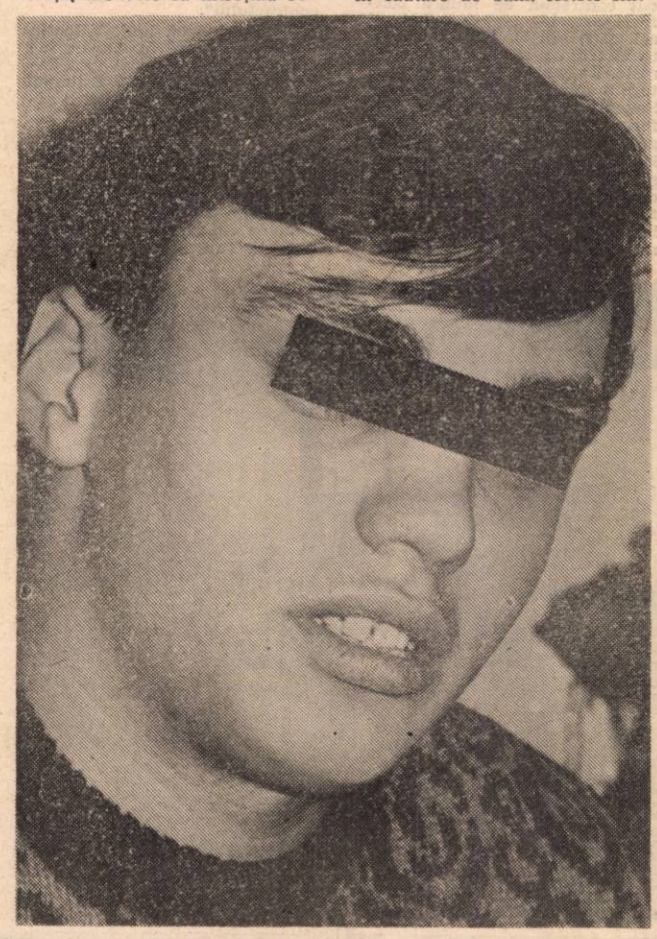

Omu-și schimbă sexul

De 30 de ani la Institutul Parhon o echipă formată din medicii Barbu Ionescu, Maximilian și Dumitrache face tratamente de schimbarea sexului.

Dintre numeroasele cazuri rezolvate la Institutul Parhon am reținut două care au o anecdotică spectaculoasă. Un transsexual lucra de cinci ani ca fată în casă la un medic. Avea un comportament perfect feminin. La rugămintea fetei, medicul o duce pentru un consult la Institutul Parhon. Cînd descoperă că de cinci ani era servit de un bărbat, medicul are un șoc, face un puseu de tensiune. Cazul a fost diagnosticat și operat. Cam în aceeași perioadă la institut a venit un inginer miner care lucra de mai mulți ani în abataj. Nimeni din anturajul său nu bănuia că este femeie. Transformarea lui cu adevărat în bărbat a durat mulți ani. Acum el se află în Germania. După evenimentele din '89 a venit cu un convoi de ajutoare pentru secția de endocrinologie și pentru medicii care l-au ajutat. De reținut că din numeroasele cazuri de schimbare a sexului, rezolvate în acest spital, nici unii nu apelaseră la homosexualitate.

Asta nu înseamnă că homosexualii renunță prea ușor la încercarea de a-i păcăli pe medici. „Shocking Asia" a pus homosexualii pe drumuri. După ce filmul a intrat pe rețeaua video, mulți homosexuali amatori să-și schimbe sexul, s-au îndreptat spre Institutul Parhon cu povești bine ticluite și bibliografie învățată. Dar nu le-a mers.

AURELIA BORIGA ■

C.F.S. Săvinești, 26 aprilie 1990

Trandafir de la Moldova

Aștept provincia

Cu un timp în urmă, ajuns în casa unui prieten din București, am fost interogat, cu o familiaritate inexplicabilă, de un individ care stătea la masă între pahare și rodea o ciosvîrtă rumenă : „Vere, vii din Moldova ?" I-am răspuns afirmativ, informîndu-l că tocmai picasem cu „Suceava-București". Omul nostru a mai pescuit melancolic cîțiva cartofi cu furculița, a dat peste cap un pahar de vin și a suspinat : „Și eu sînt moldovean, vere, și, dacă vrei să știi, mi-e rușine de asta. Da, mi-e rușine". Ce-ar fi trebuit să răspund eu, care nu simțisem niciodată nici cea mai mică urmă de stinjeneală pentru că mă născusem și trăisem în Moldova ? De altfel, individul s-a explicat imediat : „Voi, mă, voi l-ați ales. Feseniștilor ! Și apoi, cu un soi de interes diluat de ironie și dispreț mărunt : „Ați început să vă treziți acolo? Ai început să te trezești, vere ? Păi, vezi că nu-i bună tocănița de trandafiri ?" Dialogul devenise imposibil ; intolerant, partenerul îmi refuza orice argument. Nu apucam să deschid gura că și striga : „Ce face ?" În privința noastră era lămurit; am văzut Revoluția la televizor, apoi ne-am apucat să alegem orbește, cu entuziasm și fără remușcări, ducînd țara la dezastru. Rușine !

Jocul cu pedepse la Roman

Era prin ianuarie, anul acesta, cînd o domnișoară a ieșit în fața blocului și, în mijlocul drumului, a strigat cît au ținut-o bojocii : „Jos Iliescu ! Cîteva gospodine care se întorceau de la piață au înlemnit : „Draga mé, s-au mutat golanii și golancele din Piața Universității la Roman. S-o dus liniștea noastră". Încă așa ceva nu se mai auzise aici. Domnișoara le-a explicat că este doar un joc cu pedepse și a zbughit-o pe scara blocului. „A, e numai în joacă" s-au liniștit gospodinele și și-au văzut de-ale lor. Cum putea fi altfel ? În mai 1990, secțiile de votare fuseseră asaltate de trandafiri, urale și iar trandafiri. Reporterii de la „Ceahlăul" îi găsesc pe romașcani încă de la 5,30 dimineața ciondănindu-se care să fie primul la vot. Victoria a fost „zdrobitoare" : în județul Neamț dl. Iliescu obținuse 95,21 voturi, dl. Cîmpeanu doar 2,94 la sută, iar dl. Rațiu 1,85 la sută. În același timp, F.S.N.-ul a fost ales cu 83,12 la sută. Consensul fusese realizat. Cum s-a ajuns, totuși, pînă aici ? Cu mult înaintea alegerilor, despre București se povesteau lucruri stranii ; era de-ajuns să te cobori în Gara de Nord că, imediat, erai ademenit cu whisky și bani pentru a striga la manifestații „Jos Iliescu". Se povesteau lucruri incredibile, ca întîmplarea sărmanului om care și-a păstrat sticla de whisky ca s-o bea acasă cu musafirii. Bietul creștin a simțit încă de la al treilea pahar niște fiori ucigași și s-a repezit la oaspeți luîndu-i la palme. A trecut apoi și la soție, pe care a călcat-o în picioare, și a maltratat copiii și, după ce-a aruncat televizorul pe fereastră, a dat foc la casă. Doamne ferește și apără ! Vezi bine, în sticlă erau droguri. Ziarele județene publică, chipurile, sondaje de opinii în care cetățenii își amintesc despre ce a însemnat în trecut guvernarea liberală sau țărănistă. Unii știu precis că Rațiu și Cîmpeanu vor să ne vîndă țara. Au mîncat ei salam cu soia ? Bătrînii își adună nepoții și le arată „adevărata cale". Încă de la înființare, sediul P.N.Ț.-c.d. din Roman este devastat. „Nu ne vîndem țara". La 26 aprilie 1990 un zvon bine plasat a scos în curtea C.F.S.-ului Săvinești mii de muncitori; listele cu sindicaliști erau, de fapt, adeziuni la liberali ! Cine să mai verifice dacă era adevărat ? În seara aceleași zile sediul P.N.L. din Piatra Neamț este forțat. A doua zi, 100 de cetățeni se află în fața sediului, 10—15 intră și distrug tot ce întîlnesc în cale. Materialului de propagandă i se dă foc în curte. „Nu ne vîndem țara !" Orice opinie vecină cu opțiunea pentru F.S.N. este sancționată pe loc. Ce ne trebuie partide ? Ce, nu avem partid ? „Liberali și țărăniști/Puneți mîna și munciți !".

Pe zidul intrării la F.S.N. Roman cineva a scris cu litere de-o șchioapă : HOȚII. Îi caut luni, marți, miercuri, joi, vineri; „hoții" nu sînt acasă. Dl. deputat Mihai Stoica a anunțat prin ziarul local „Romanul Liber" că în fiecare simbătă, între 9—14 se află la sediu și oferă consultații. Trec din curiozitate și simbătă, dar nimeni nu se arată ; oamenii sînt lămuriți. De altfel, nu vine nici dl. deputat — poate pentru că a fost exclus din F.S.N. așa cum aflu din presă. Întorși în rîndul alegătorilor, în scurta vacanță parlamentară, cei doi deputați feseniști au făcut, fiecare în parte, declarații presei locale. Dl. deputat Mihai Stoica, zice printre altele; „Eu mă numesc «F.S.N. 20 mai» vreau să mă delimitez de ceilalți colegi, care probabil, sînt F.S.N. 18 martie 1991". Dl. deputat G.I. Stancov susține reforma dînd exemplu altor popoare care în momente de criză" au știut să facă sacrificii, să muncească din greu, chiar și fără salarii". Simbătă pe la prînz îl găsesc la telefon pe dl. deputat Mihai Stoica. Dumnealui vrea să-și completeze declarațiile din ziar și este de acord să-i public opiniile.

Spune : „Ultima Convenție a Frontului Salvării Naționale s-a caracterizat prin lipsă de transparență, evitarea discuțiilor deschise, neluarea în seamă a unor obiecțiuni serioase"... „În spectrul politic tradițional, poziția noastră (F.S.N. — 20 mai n.n.) nu este de stînga, nu avem legături ideologice cu dl. N .S. Dumitru și dl. Velicu Rădina". Cît privește pe celălalt deputat romașcan" cu un bagaj intelectual desuet, dl. deputat Stancov nu se sfiește să-și dea cu părerea, călcînd în străchini". Printre alte întrebări dl. deputat o pune și pe aceasta : „Care este părerea, celor care ne-au ales, despre activitatea noastră ?" Păi, care să fie ? Oare, cea scrisă pe zidul F.S.N.-ului? Întreprinderi închise, peste 450 de șomeri la care, în curînd se vor mai adăuga 1 700, magazine goale, chipuri încruntate ca pe vremea „odiosului", greva foamei la Roman în fața primăriei și organizatorul P.S.M. frecîndu-și mîinile cam așta-i situația. Pe strada Ștefan cel Mare I.A.M.S.A.T. București își protejează sub sticlă o firmă de toată frumusețea : o stea în cinci colțuri în mijlocul căreia se află secera și ciocanul. Poate nici nu-i cazul s-o schimbe.

Trandafir de la Bacău

„Concetățeni ai Bacăului e ceasul al doisprezecelea, dormiți ?" Destabilizatorul nu s-a sfiit să scrie pe clădirea Telefoanelor părerea sa. Desigur, cetățenii Bacăului nu dorm : injură pe la cozi guvernul și feseneul care i-a înșelat. „Nu-i mai alegem, taică, îmi spune un bătrîn intoxicat cu plasele goale de la alimentara. Mîncinoșii, mai strigă, au avut nevoie de noi la votare. O da Dumnezeu și-o să ajungem pe drumuri". La sediul P.N.Ț.-c.d. ușa este deschisă ; pe un fluturaș scrie : „Eu votez pe Ion Rațiu". Chiar despre el vorbim. „Pe 9 martie ne-am întîlnit cu Rațiu la Bacău; a fost un eveniment emoționant care s-a desfășurat în liniște și armonie. Cînd au auzit că Rațiu va lua masa în restaurantul hotelului „Moldova", chelneriteie m-au îmbrățișat" îmi spune dl. vicepreședinte Aurel Popa. Drumul pînă la această schimbare de optică a fost lung și, mai ales, dureros. Un miting „spontan" a spart pe 28 ianuarie 1990 demonstrația pașnică a partidelor de opoziție din parcul „Licurici". Secretarul org. P.N.Ț.-c.d. a fost agresat și s-a ales cu leziuni la genunchi, nevindecate nici astăzi. „Bosorogii fără dinți/Vrea să fie președinți". A doua zi, sediul partidului este devastat, un membru P.N.Ț.-c.d. găsit înăuntru este maltratat. În județul Bacău, sediile țăraniștilor au fost țința celor care n-au putut vedea mai departe de trandafir. De șapte ori a fost devastat sediul P.N.Ț.-c.d. din Onești, de trei ori cel din Tg. Ocna, de două ori cel din Moinești și lista poate continua. Geamuri sparte în miez de noapte — agresări și telefoane de amenințare și, în final un asasinat în comuna Roșiori. Victima — Vasile Velescu, președintele organizației comunale a P.N.Ț.-c.d. „Nu ne vîndem țara".

La sfîrșitul lui martie, la Bacău, sindicatul Alfa împreună cu Alianța Civică au organizat un miting la care s-a combătut ideea liberalizării prețurilor. Oamenii sînt nemulțumiți, se consideră înșelați. Asta au votat ei, oare ?

Ce-a fost verde s-a uscat

Luni 1 aprilie în holul primăriei orașului Negrești (Vaslui). Intră un cetățean înalt și negricios cu cîțiva electrozi de sudură în mînă. Strigă : „hoții, talharii, păi, așa ne-a fost vorba ?" Dă să urce la primar, dar portarul îi taie scurt drumul : „Fii cuminte, nea Cioată, vrei **să deranjezi comisia ?**" Cînd aude de comisie, omul se liniștește pe loc. Se așează frînt lîngă mine și oftează pierdut : „Îmi dă fimeia 35 de lei dimineața și zice; du-te și cumpără patru piini și bé și tu un rachiu". „Cînd colo, două piini m-au costat 25 de lei. Cum 25 de lei ? Am șase copchii acasă, ce le dau io de mîncare de-acu ?"

Se enervează brusc și se ridică hotărît : „Mă duc la primar". Portarul îi iese în cale și-l întreabă cu diplomație : „Ce te trezești răcnind acum, vrei, să **deranjezi** comisia ? Ce, mneta n-ai votat ?" „Ce-am votat, se răstește cetățeanu, am votat io ca piinea să fie 12,50 lei ? Am votat io ca să fiu azvîrlit pe drumuri ? Am votat io să n-am un ban în buzunar de-mi vine să mă spînzur"? Portarul îl privește parcă de departe, oftează și zice apăsat : „Da, nea Cioată, ai votat pentru toate acestea".

AL. MIHĂILĂ

Bolintinul sub asediu

E trecute la Bolintin Deal evenimentele tragice petimpul Sfintelor Sărbători de Paști confirmă încă o dată slăbiciunile organelor de poliție și, nu în ultimul rînd, existența unui „război rece" între români și comunitatea ursarilor din sat. După două zile de la uciderea studentului Cristian Melinte și devastarea celor 22 de case ale ursarilor, în Bolintin s-a așternut frica. Am stat de vorbă cu cîțiva oameni. Ei au ținut să nu-și dezvăluie identitatea de teama unor posibile răzbunări din partea ursarilor. Toți, însă, s-au retras sub scutul intoleranței față de țigani, stare ce caracterizează nu numai pe românii de aici ; țiganii sînt hoți, bandiți, criminali, nu muncesc, trebuie strînși într-un lagăr, cum a făcut Antonescu, să-i lăsăm acolo, să se taie între ei. Unde să-i stringem ? — am întrebat un salariat de la spitalul comunal din Bolintin Vale? Nu știm ca niște rasiști? Înțelegem (și dînsul a ținut să-mi spună în anonimat) a ridicat din umeri... „dar trebuie făcut ceva cu țiganii ăștia, că nu se mai poate...

Sătenii din Bolintin au dreptate. Comunitatea de ursari a terorizat timp de 20 de ani întreaga comună sub ochii „închiși" ai autorităților locale. „Sigur că aveau pe cineva sus, la Giurgiu, care-i ținea în brațe" — ne-a declarat o persoană din administrația primăriei, care a insistat să n-o pozăm, să nu-i dăm numele... Aceeași persoană a continuat : „Tinerii nu puteau să meargă la discoteică din cauza lor (ursarilor — n.n.), le ieșeau înainte, le luau fetele la dans, își băteau joc de ele, le luau banii sub amenințarea cuțitelor. Intrau în restaurantul din Mihai Vodă, scoteau cuțitele și cereau bani. Furau de la C.A.P., din livezi, din curțile oamenilor. Sătenii s-au plîns de „n" ori la Poliție, li s-au făcut de „n" ori dosare, ajungeau la Procuratură, dar de acolo dosarele se întorceau din lipsă de probe. Șeful de post și primăria erau neputincioase, El (romul — n.n.) avea bani și plătea. Pe cine ? Nu se știe. Se întorcea în sat și-ți ridea în nas, apoi te injura și te amenința".

În dimineața zilei de 11 aprilie, atmosfera din Bolintin semăna cu cea dintr-un sat sicilian, în care se așteaptă ca Mafia să se răzbune. Un ursar pe nume Sile amenințase trei familii din satul Mihai Vodă. Polițiștii patrulau, mașinile poliției aveau stațiile de radio recepție deschise, cîțiva săteni erau strînși în locul unde fusese ucis Cristian Melinte. Ursarii promiseseră răzbunarea cu aceeași monedă : vor da foc caselor. Zvonurile circulau necontrolat, sirena sunase la alarme false, frica era stăpînă. Primarul ceruse Poliției protecția familiei sale.

De-a lungul anilor, nici Biserica n-a fost iertată de ursari. Lăcașul Domnului a fost spart de două ori, furîndu-se ștergare, luminări, ulei... Și preotul a fost jefuit de 40 gr. aur din bijuteriile soției, mașina din curte i-au furat-o de două ori, a fost amenințat și umilit. Preotul stă gard în gard cu o familie de ursari. Acum își ia măsuri de apărare, montîndu-și o bucată de tablă la ferestrele dinspre stradă, de acolo se poate arunca ușor o sticlă incendiară. Casa preotului are ferestrele zăbrelite.

O familie în vîrstă, vecină cu o altă casă a ursarilor, ne-a mărturisit cît de mult a suferit de pe urma lor : de două ori erau să fie tăiați, li s-au furat găini, porumbul din hambar, rufele de pe fringhie, nu puteau să doarmă noaptea. Întrebați cine le-a fost vecinul, cu greu au pronunțat numele : Lisandru, avea cinci copii. În ograda lui Lisandru, în urma furiei sătenilor, au rămas doi cîini și un porc murdar.

Conflictul de la Bolintin nu este de natură etnică. Alte comunități de romi — spoitorii, lăutarii, zidarii, — au avut în ani, numeroase conflicte cu ursarii, cei care nu muncesc, dar au bani și pașapoarte. Dezamorsarea tensiunilor pare să aibă — în accepția sătenilor — o singură soluție : ursarii să părăsească definitiv comuna, sătenii le vor plăti despăgubirile, locurile libere vor fi vîndute cetățenilor din Bolintin. Este firesc să-ntrebăm în acest caz, unde vor pleca ursarii. Probabil se vor stabili în alt sat și o vor lua dela capăt. Sau se vor risipi în București... Complexitatea situației la care s-a ajuns se datorează unor fapte tolerate de Poliție și Procuratură. La o comună cu 7 000 de locuitori existau doi polițiști. Acum pe drumurile Bolintinului sînt mai mulți, dar degeaba... Frica s-a baricadat în casele oamenilor.

PETRE BARBU

INTRAREA IN ORIENT

De citeva luni de zile, mai ales în contextul inițierii măsurilor de constituire a unei economii de piață și a apariției unităților comerciale private, peisajul bucureștean a început să semene din ce în ce mai mult cu un creuzet. Deși aspirația intimă a românului este legată de mult discutata intrare în Europa, o succintă radiografie demografică a orașului scoate în evidență, din cifra totală a străinilor sosiți aici, prezența preponderentă a orientalilor — în special arabi și turci. Desigur, textele de mai jos nu se vor a se constitui într-o pledoarie împotriva legăturilor comerciale cu Orientul. Atîta vreme cît este vorba de tranzacții și cooperări legale și benefice, aceste legături trebuie încurajate, dar nici tendința de orientalizare forțată, de acaparare facilă, la umbra dolarilor, a pieței libere românești nu trebuie să ne lase nepăsători. Și asta cu atît mai mult cu cît actualele civilizații orientale sînt tributare, într-o măsură copleșitoare, civilizațiilor vest-europene și nord-americane. Să treacă oare drumul nostru către Europa, musai prin Asia ? Nu ar fi mai natural să alegem un drum drept ? Sînt întrebări ce ar cam trebui să-i pună pe gînduri pe guvernanții noștri, care au datoria să gîndească european, chiar dacă murdăria orașelor noastre dă, mai degrabă, impresia de Orient.

5 dolari găuriți

Spre deosebire de cei săraci — „poor men" — care atinge cea mai mare concentrare în zona Gării de Nord și dorm pe la particulari, mai ieftin —, turiștii turci de condiție medie vin săptămînal prin diferite firme de turism și se cazează la hotelurile din centru, nu la cele prea scumpe. În principiul, vin după distracții: femei, băuturi, localuri de noapte. Cu mîncarea nu își prea bat capul, preferînd localurile mai ieftine unde își pot potoli, onorabil și repede, foamea, cum ar fi Hanul „Prahova", restaurantul „Mircești" sau, în cel mai bun caz, restaurantul „Monte Carlo" din Cișmigiu. Frecventează sălile de jocuri mecanice, discotecile și barurile, distracția cea mai aleasă oferindu-și-o la barul de la Nord Hotel unde, contra sumei de 5 dolari intrarea, pot urmări două numere de streep-tease, în fiecare noapte. Firma ESCO-AKTAȘ TURISM le oferă sejururi de cîte 6 zile, iar firma VIZITUR, de cîte 3 zile în București. Citeodată, mai aduc și ceva de vînzut : uneori, pentru a economisi banii de distracții, închiriază o cameră la particulari. Cu prilejul unei descinderi făcute de organele de Poliție, în luna februarie 1991, avînd ca scop depistarea acelora care cazează cetățeni străini, printre cei 25 de cetățeni turci găsiți, patru dintre ei nu dețineau forme legale de ședere în România, fiind ulterior expulzați. Femeile „de profesie" li se par prea scumpe, astfel încît încearcă să „agațe" tinere sosite din provincie, care se mulțumesc cu o masă servită într-un local de noapte. De fapt, nici cele „de profesie" nu-i prea agreează. „Sînt niște sărăntoci — îmi spune, exasperată, C.P., cliență veche a Athénée Palace-ului. Unul dintre ei mi-a oferit 5 dolari să urc în cameră cu el !". Vremuri grele îi așteaptă pe turiștii săraci...

Foaie verde de dolar, Sînt student și bișnițar

Paradoxal, cursul valutar uzual al leului nu se stabilește la Banca Națională a României, ci la cămătarii studenți. Aici, studenții străini — majoritatea, de origine arabă — stabilesc, prin înțelegere, pentru fiecare zi, cursul leului, fixîndu-i paritatea față de dolar. S-ar putea vorbi chiar de interesele unor clanuri financiare organizate care fixează nivelul dolarului pe piața neagră, stabilind astfel condiții favorabile de cîștig pentru membrii lor. Fiind deținătorii unei mari cantități de valută, studenții arabi trag sforile ca să cîștige foarte ușor bani, tocmai prin variația pe care o impun cursului de schimb valutar. Prin astfel de schimburi repetate își asigură cîștiguri importante care le creează un înalt grad de confort, fără nici cea mai mică trudă. La adăpostul acestor cîștiguri preferă să închirieze apartamente decît să locuiască în cămin. Un astfel de exemplu este cartierul Cringași, unde concentrația lor este apreciabilă. Principalele locuri de schimb valutar se află în perimetrul hotelurilor București, Athénée Palace și Intercontinental. Operațiile au loc mai ales în automobilele parcate în apropiere, insumînd, zilnic, mai multe milioane de lei, pînă la miliarde. Cei mai întreprinzători dintre ei se găsesc în spatele afacerilor discrete din localurile și magazinele private. Oricine are o consignație încearcă să-și transforme cîștigul în dolari, leul fiind expus inflației. Deci, afacerile merg din plin. În ultimul timp, mulți dintre ei s-au căsătorit cu românce pentru a putea pune pe roate afaceri ; deschid magazine, localuri, cumpără case. Mare parte din boutique-urile și localurile private deschise pe Calea Moșilor sau în zona centrală reprezintă un exemplu elocvent. Singura întrebare care s-ar mai pune este cum au fost obținute toate aceste vaduri comerciale, în vreme ce, pentru mulți dintre întreprinzătorii români, ușile primăriilor sînt de neclintit.

Prostituatele preferă, totuși, Europa

De pe vremea dictaturii și pînă acum, studenții arabi au pierdut teren în fața vest-europenilor în ceea ce privește succesul la profesionistele erosului. „Ele le detestă trucurile, manierele și acel aer de superioritate pe care-l afișează ori de cîte ori au ocazia. Dacă ai sta să numeri cîți dintre ei spun că părinții lor sînt miniștri, directori de aeroport sau proprietari de mari companii petroliere, ai ajunge la concluzia că într-un stat, cum ar fi Kuweit-ul, de pildă, există minimum 700 de miniștri, 500 de aeroporturi și mii de companii-mamut petroliere ! — îmi spunea recepționera unui hotel din centru — deși copiii lor nu au putut învăța decît în România". Oricum, în ultimul timp, „fetele" s-au mai răzit, multe dintre ele părăsind țara. Cele de lux au luat avionul via Italia, cele de mîna a doua s-au vopsit blonde și au plecat în Turcia, ruinîndu-le pe poloneze. Deci, în țară, cererea depășește oferta, astfel încît cele mai „patrioate", care au rămas, pot să aleagă. Ele preferă vest-europenii, mai puțin șmecheri, mai manierați și mai generoși.

Welcome, boss !

Un scurt sondaj făcut prin hotelurile de lux ale Capitalei indică fără echivoc : printre oamenii de afaceri (**businessman**) sosiți în țară, ponderea dominantă o reprezintă cei de origine turcă și arabă. Unii sînt veniți pentru a prospecta piața, alții și-au deschis deja firme și se ocupă de afacerile lor. Camerele sînt rezervate din vreme pentru acești **money makers** vesnic agitați, vesnic între șapte drumuri și zece telefoane. De pildă, firma YANA HADIA S.R.L. a ales Hotelul Ambasador. La Hotel București, agenția NOVA și compania ROMTOUR aduc lunar între 10 și 20 de oameni de afaceri turci. Majoritatea stau cîte 3—4 zile, plătind 115 dolari camera pentru o noapte. Alții rămîn mai mult, își-au deschis deja magazine. Iată, la numai cîțiva pași, se află cele două magazine ale firmei TRIDENT, societate mixtă româno-turcă. De altfel, majoritatea boutique-urilor vînd mărfuri de provenință turcească. Agenția de turism ROLIYU HOLLIDAYS — societate româno-libaneze-iugoslavă — își are sediul la Hotel Palas. Oameni gentili îți dau toate lămuririle necesare. Numai de-am avea o vară frumoasă !

Afaceri pe sub mînă

„Pîinea de aur" este numele unei societăți mixte româno-turce profilată pe fabricarea și comercializarea produselor de panificație. Pînă aici, nimic rău. Ba chiar este foarte bine că întreprinzători

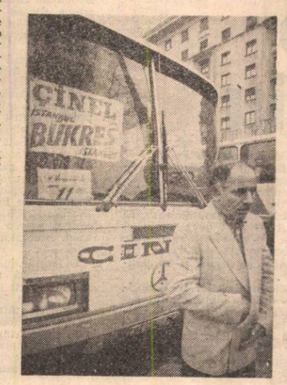

energici ne vor putea oferi măcar pîini rumene și aromate la masa de pe care ne lipsesc o sumedenie de alimente atît de necesare. Numai că activitatea lor nu trebuie să prejudicieze cumpărătorul cu nimic și să se desfășoare într-un cadru legal. În acest sens însă, așa-numita societate comercială a călcat strîmb. Pentru că, în chiar preajma sărbătorii de Înviere a Domnului, pe cînd gospodinele alergau zadarnic, din magazin în magazin, în căutare de făină și drojdie pentru un cozonac de casă, patronii de la „Pîinea de aur" „aranjau" și cumpărau de la Societatea comercială **Pajura S.A.** nu mai puțin de 11 000 kilograme făină albă din import cu prețul de 6,53 lei/kg și peste 300 de kilograme de drojdie...

Bineînțeles, firma Pajura S.A. — cea care a livrat respectivele (industriale) cantități — este principalul răspunzător, încălcînd prin aceasta, în mod flagrant, Hotărîrea guvernamentală nr. 976/1990 privind scoaterea de produse din circuitul comercial normal stabilite prin balanță, dar nici beneficiarul nu a procedat corect, tratînd o afacere ilegală. Dar chilipirgiii sînt mulți, iar dolarul — chiar dacă numai pentru „atenții" —, deosebit de apetisant... Și despre asta, mi-au rămas întipărite în minte cuvintele unui prieten care îmi spunea amărît : „Românul parcă s-a prostit ; pentru un dolar stă și în genunchi. Asta mă face să mă simt penibil. Gîndește-te cu ce ochi se uită vestiții la noi... Cu o asemenea mentalitate sîntem, cu siguranță, mai aproape de lumea a treia decît de Europa !".

La „Solaris" ca la... solar ?

Știm cam ce se întîmplă vara, pe litoral, la solar. Adică negoț și escrocherii în toată legea : ia țigara — na chilotul, dă șamponul — adă ness-ul. Cam din astea. Și toate la prețuri hăt-hăt, pentru politicoși cu dare de mînă sau pentru inconștienți. Să fie vreo legătură între întreprinderea „Solaris" (devenită peste noapte societate pe acțiuni) și practicile sus-amintite ? Foarte mulți au zărit măcar în treacăt denumirea respectivă, răspîndită la repezeală în gară, pe panopliile chioșcurilor, la restaurant etc. Istoria acestei firme pare a fi nu tocmai simplă. Inițial fusese vorba de constituirea unei întreprinderi de turism, servicii și alimentație publică în cadrul Departamentului Transporturilor C.F.R., care să patroneze rețeaua feroviară. Hotărîrea nr. 677/90 emisă de Guvern a consfințit această inființare, ca apoi (minune să fi fost ?) același Guvern — mai precis conducerea ministerului de resort — să decidă atribuirea unui patrimoniu de 69 de milioane lei fonduri fixe și 9 milioane lei fonduri circulante **societății pe acțiuni (?)** nou create „Solaris". Uimirea și indignarea sindicaliștilor din Regionala C.F.R. București au fost, desigur, justificate : dintr-o întreprindere **aferentă, direct subordonată** Departamentului Transporturilor, s-a „născut" brusc o societate pe acțiuni, care înseamnă în fond **capital privat !** Pe sub pălărie e o șmecherie. Protestul sindicaliștilor adresat Puterii („Realitatea românească" din 23.03.1991) e grăitor și pare să fi pus în dificultate societatea respectivă, arhisusținută și sprijinită (de către cine ??), ducînd practic la desființarea ei. Dar pînă aici, ce să fi fost ? Puterile discreționare **ale** președintelui societății, dl. **Constantin Oiteanu** (un fost „cineva" ?), par a nu fi cruțat nici gara, nici hotelul C.F.R., nici personalul acestuia, supus unor concedieri și înlocuiri abuzive, dus cu vorba și cu presul după bunul plac. Cît despre moralitatea d-lui președinte, unele domnișoare ar putea face confidențe...

Mînă în mînă cu firmele turcești, tranzacțiile trebuie să fi mers bine. Barul-pizzerie înființat în hotelul C.F.R. la etaj, agrementat permanent cu un fond muzical de geamparale, excursiile „în comun", vesnicul tête-à-tête în dialect de „business-man", mărfurile turcești din chioșcurile „Solaris" nu sînt vorbe în vînt. La o adică, nici o pagubă : societățile mai pot să și dispară, însă bunele „amiciții", clădite cu sudoare și arginți, nu se desfac cu una, cu două. Trăiniciu, slavă Domnului !

Hamka, Hamka, über alles !

Patronul barului non-stop „Hamka" din strada Știrbei Vodă este un libanez tînăr, jovial și plăcut, chiar și așa, învăluit în conul unei ușoare circumspecții strecurate în dialog. E plăcut să întîlnești un arab viguros, polivalent, cu adevărat „destupat la minte". Căsătorit cu o româncă, stabilit în Germania, de profesie medic, doctorand în economie, dl. Hamka să ne cunoască bine țara, oamenii ei, calitățile și defectele acestora. Din febrie '90 este proprietarul principal al c dou barui, de zi și de noapte.

Coborînd scările barului nocturn, pezăpezi din capul locului cele două p desenate intru înfrățirea popoarelor mân și libanez, flancate cerem drapelele naționale. În bar, curat gust, proportionare, aer condiționat, vire exemplară, program video. Pre — dintre cele mai scăzute din țară, sonal bine instruit, controlat medical, pravegheat, bine salarizat. Afac principală a firmei — vînzarea de mă en gros. „La noi în familie, comerțul tradiție. Tatăl meu are rețele de m zine în multe state ale lumii : Germ S.U.A., U.R.S.S., Israel ș.a.m.d. a venit și rîndul României !" — ne cizează dl. Hamka fără falsă modest

Toate bune și la locul lor. Din d usilor metalice masive ale birourile nagerial răzbate însă o oarecare und mister. Persoane vigilente ne studiaz tent, cu discreție, măsurîndu-ne ma din priviri. Cu siguranță, aceștia tre să fie „gorilele" patronului. Care g își justifică (cel puțin teoretic) prez în orice local civilizat. Și totuși, toate-s O.K. de ce să se fi adunat la liție un teanc de reclamații împotriv buzurilor comportamentale ale geala

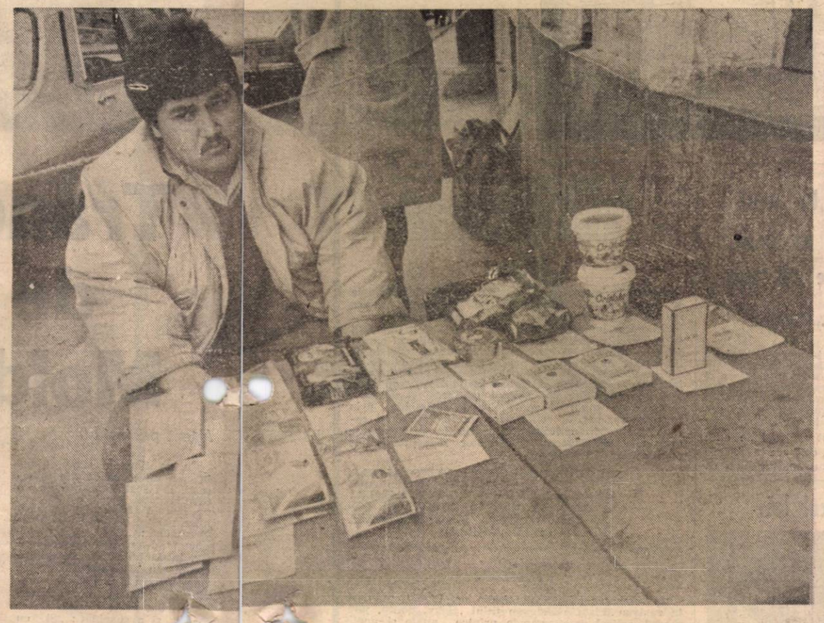

respectivi ? E, într-adevăr, totul în bună regulă, sau prietenia româno-libaneză mai scîrțîie pe ici, pe colo ?

„Ho, că nu dau turcii !" Și dacă dau ?

Gara de Nord — un univers halucinant — oamenii de rînd (provinciali, indeobște) dau să caște gura larg și abia reușesc să-și rețină exclamațiile. Luminile peroanelor, culoarelor, ale sălilor de așteptare, mai generoase decît **altădată**, obligă ochiul receptiv să deslușească viermuiala continuă, culorile incitante, chipurile asudate sau schimonoșite de frig pe care așteptarea se întinde într-un rictus impersonal ce amestecă sila, extenuarea, plictisul, uimirea și, cel mai adesea, profunda nepăsare. Roiesc fără oprelești peste tot șperțari, bișnițari, potlogari și cioflîngari, „pești" veroși, traficanți de valută, „call-girls" de vîrste nedefinite, vînzători de ziare, cerșetori, mătură pierde-vară, delegați, țărani, navetiști, turiști, romi ochioși și — bineînțeles — destui străini.

Cei mai mulți dintre ei, străini cu-adevărat : de țara noastră, de noi înșine, de obiceiurile și necazurile noastre, de civilizație și bună-cuviință. La umbra gheretelor privatizate (iar gherete ? tot gherete ?) proaspăt instalate, la adăpostul consignațiilor cu prețuri pentru nababi, se preumblă cu discreție tipi șocolatii — tuciurii, trași ca-n poveste prin inele și costume prespălate de blue-jeans, care articulează cu greu cîteva vorbe în limba română. E greu să te apropii de ei în alte scopuri decît afacerile concrete. „Rețeaua" pare a fi vigilentă și neiertătoare. Secondați de țigănuși slinoși și protejați de mama-hazard, personajele afro-asiate își văd de treabă nestingherite. Vrei dolari ? Ce vinzi ? Cîtă marfă ? Bate laba ! Aferim. Curiozii sau cei insistenți se expun riscului de-a fi „admonestați".

„Ho, că nu dau turcii !" — poți, la o adică, s-o ironici pe românește. Dar parcă poți fi sigur ?!...

Vedi Turcia, e poi muori !

La ieșirea în str. Dinicu Golescu, forfota dimineții e amplificată de strigătele (dacă vreți, răcnetele) execrate ale „băcăliilor de mingi", care pentru cîțiva sfanți își umflă amarnic bojocii, făcînd reclamă firmelor turcești de turism care au prins cheag în zonă, ocupîndu-se de transportul celor dornici să vază Stanbulul. Cu 10 dolari dus și tot 10 întors (sau 4 000 lei în total), orice posesor de pașaport turistic poate călători degrabă cu autocarul la Istanbul. Vreo 15 astfel de autocare ale firmelor OȘTADOGU, ÇINEL, TROY, MURAT etc., colorate și impestrițate anume fac cu ochiul clienților din ce în ce mai rari. Privim doritorii răzleți, care în schimbul bancnotelor verzi urcă nonșalanți în autocare : mai toți, „o apă și-un pămînt" Cupluri de „bruneți" roșcați, cu calabalîcul clasic, „dupi" singuratici, bișnițiți ai „casei" (care și naveta variantele ei !), coconet pus pe fapte mari, tineri căsătoriți ce-și permit poate o singură dată în viață să lase din țară ; oameni frumoși și scuturați, abia ca de sămînță, iar turiști autentici aproape loc.

Turcii autorizați în afaceri au „cartierul general" la hotelul „Cerna". Întreaga zonă pare-a fi monopolizată de ei. Benzinăria, șofetăria, circiumile hotelurilor Bucegi și C.F.R. colcăie de veniți și neveniți. Ițele par a fi greu de descurcat. Vălătuci de fum de tutun american învăluie onduleurile „coafurilor" brunete ce șelipesc a briantină. O armată de haidamaci țigănoși (ce-i drept, ai noștri !), nedormiți și cu artag, fac alergie la obiectivul aparatului foto. Ba unii chiar cred că ar fi de vînzare. Se șușotește, se veghează și se privegheză. O mulțime de inși dubioși umplu piața, precum se năpădesc umbrișurile pădurilor de ciuperci și mucegai după ploaie. Doar că aici plouă cu blîndețe și toleranță. Poate cu oarecare complicitate. La ora asta, poliția trebuie că dirijează circulația, întocmește rapoarte sau lustruiește bulanele pentru alte spinări. Abia cîte o fărîmă de ghinion cu ziariștii ăștia...

Totuși, și poliția are de furcă...

Da, de la Gara de Nord pînă la Gara Basarab, traficul auto se desfășoară anevoie, printre șirurile de autobuze cu număr de Turcia, care ingustează carosabilul cu 2—4 metri, din pricina spațiului de parcare nefavorabil pe care îl ocupă. O mulțime pestriță se vîntură dintr-o parte în alta, de la un autobuz la altul, umplînd trotuarele precum aleile unui talcioc. Deschid discuții, gesticulează, cerînd informații agenților turistici sau șoferilor turci. O tînără firavă, îmbrăcată ultramodest și nu tocmai curat, se lălîzește lîngă un șofer care mai glumește, mai o pîpăie din cînd în cînd. Un adult obosit, surescitat, cu reacții bruște, se interesează de preț. O pereche elegantă poartă lungi tratative cu un individ smead, rezemat de caroserie. Un altul, în salopetă de lucru jerpelită, îi arată ceva învelit într-o hîrtie de ziar uleioasă, unui șofer care scutură din cap în semn că „nu". Mici ciocolatii flenduriți strecurîndu-se și întinzînd palma deschisă, la cersit. Și, absolut peste tot, bișnițari. Cu acel aer important, în continuă agitație, cu fizionomii pe care și-au înfipt amprenta bunăstarea, ușurința de cîștig, disprețul pentru „fraierii" care își văd de drumul și de lucrul lor, cu nelinistea întipărită pe chipuri... De fapt, nici nu se feresc. O vînzoleală continuă, în care au loc tot felul de drame. Un țipăt prelung „Puneți mîna pe el ! Hoțul !", apoi urmărirea, în goană, spre care se întorc capete curioase sau priviri plictisite...

„Existența acestor autobuze aici potențează toate infracțiunile posibile — îmi spune un polițist. Erau ele și înainte, dar de cînd cu turcii, vadul a devenit foarte important acum, o adevărată plagă. Fel de fel de infractori vin aici, atrași precum fluturii de lumini orbitoare. Cazurile de prostituție, furt, speculă, escrocherie, violență și proxenetism s-au înmulțit îngrijorător de mult. Și asta este o mare rușine, fiindcă aici se află cea mai importantă poartă feroviară a țării. Din ansamblul stării infracționale cu care sîntem confruntați, 30 la sută reprezintă infracțiuni produse în această zonă „fierbinte." Am făcut demersuri pentru a fi mutați din acest loc, dar Primăria capitalei nu ne ajută deloc. De fapt, există un parking special pentru autobuze și TIR-uri, lîngă Hotel Parc, de ce nu se duc acolo ? Oricum, la o adică s-ar putea amenaja un altul, mai la periferie, nu chiar aici, în centrul orașului..."

Seara, după ora 20, ne-a fost dat să întîlnim cîțiva dintre acei copii „rătăciți" pe coridoarele întunecate ale subconștientului lor. În fiecare noapte îi poți găsi aici, aciuiți într-o clădire sumbră, în curs de demolare, vizavi de casa de bilete CFR clasa a II-a. Sînt zeci, cățărați pe pubele părăsite, inspirînd în răstimpuri vaporii de aurolac din pungile de plastic. Ion Miu, 15 ani, orfan, fugit de la Casa de copii din Berceni, Lenuța, 11 ani, fugită de acasă etc. Chipuri din care s-a scurs copilăria. Nu le-a mai rămas decît o urmă de vîs, cu ochii deschiși, triști, către o țară unde vor scăpa de orice grijă, unde oamenii sînt buni, bogați și fericiți. Autobuzele acelea sclipitoare îi vor purta într-o bună zi, peste țări și mări, acolo...

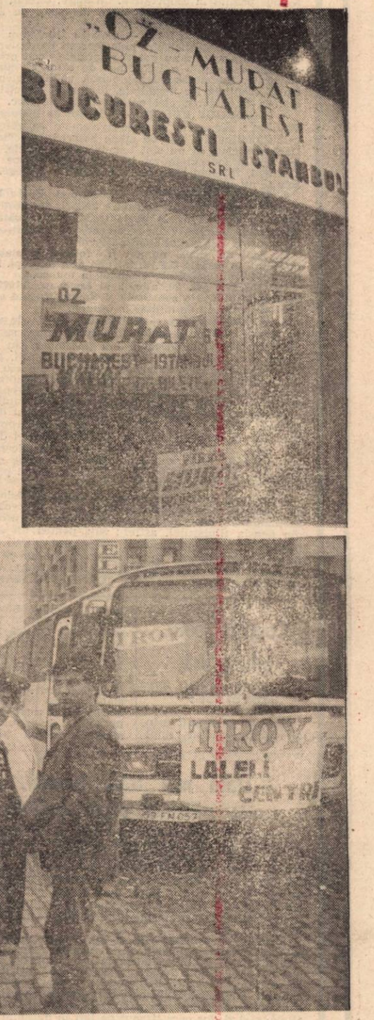

Pagini realizate de
PAUL VINICIUS
CRISTIAN PAVEL

CURIER JURIDIC

1. VICTOR VIRSA — Dideşti, jud. Teleorman : I. Terenul de care vorbiţi, atribuit dv. ca lot în folosinţă de CAP, revine de drept deţinătorului său iniţial. Faţă de această prevedere legală, decizia primăriei este corectă, deşi defavorabilă dv.

Pe de altă parte, potrivit art. 24, alin. 2 al Legii nr. 18/1991, cel ce-a primit terenul dv. este obligat să vă despăgubească pentru via aflată pe cuprinsul acestuia. Aşadar, calculaţi-i valoarea şi pretindeţi-o ! În caz că nu va fi de acord, acţionaţi-l în judecată. Aveţi dreptul la despăgubiri.

II. Dv. şi mama dv. sînteţi moştenitorii celui care a adus pămînt în cooperativă. Ca atare, terenul primit este al amîndurora şi împreună dispuneţi de acesta. Puteţi să nu-l daţi în asociaţie.

2. AUREL LINGURAR — Galaţi : Înţelegem că ar fi vorba de nişte hotărîri judecătoreşti definitive. Potrivit legii, acestea nu pot fi reformate decît prin declararea recursului extraordinar de către Procuratura Generală. Numai aceasta apreciază vădita netemeinicie şi esenţiala lor ilegalitate, dispunînd împotriva acestora exercitarea căii extraordinare de atac.

3. GHEORGHE BUCUR — Filipeştii de Pădure, jud. Prahova : Aspectele juridice reclamate se referă la nemulţumirea dv. faţă de unele hotărîri judecătoreşti. Dacă apreciaţi că nu sînt temeinice sau legale, acestea pot fi îndreptate tot în cadrul instanţelor judecătoreşti, folosind căile de atac stabilite de lege. Altă soluţie nu există.

4. MIHAI BRÎNDUŞE — Circea, jud. Dolj : I. Într-adevăr rigorile legii sînt dure uneori, dar peste prevederile acesteia nu se poate trece. Pentru obţinerea permisului solicitat v-am recomanda să reveniţi cu un memoriu la Ministerul Transporturilor.

II. Anii de şcoală nu pot fi folosiţi în stabilirea dreptului la permis C.F.R., întrucît aceştia, după Legea nr. 3/1977, nu constituie vechime în muncă.

III. Potrivit art. 20, alin. 2 al Legii nr. 3/1977, vechimea în muncă o constituie şi timpul în care aţi îndeplinit serviciul de militar în termen.

5. NECULAI POPA — Bucureşti : Pensia de urmaş se acordă copiilor şi soţiei. Pensia de urmaş se acordă dacă persoana decedată era pensionar sau îndeplinea condiţiile pentru obţinerea unei pensii. Copiii au dreptul la pensie de urmaş pînă la 16 ani sau, dacă îşi continuă studiile, pînă la terminarea acestora, dar fără a depăşi vîrsta de 25 ani. Soţia are dreptul la pensie de urmaş, pe tot timpul vieţii, la împlinirea vîrstei de 55 ani, dacă a avut cel puţin 15 ani de căsătorie. Soţia care are dreptul la o pensie proprie şi îndeplineşte condiţiile pentru obţinerea pensiei de urmaş după soţul decedat, poate opta pentru oricare din aceste pensii. Soţia primeşte pensie de urmaş numai dacă nu e încadrată în muncă şi atunci numai pînă la 6 luni de la decesul soţului.

Cuantumul pensiei de urmaş se stabileşte luîndu-se ca bază de calcul pensia la care ar fi avut dreptul susţinătorul. Pensia de urmaş se stabileşte în procente din pensia titularului, astfel : 50% pentru un singur moştenitor, 75% pentru 2 şi 100% pentru mai mulţi urmaşi. Plata pensiei se suspendă pe timpul cît pensionarul urmaş este încadrat în muncă. (art. 39—46 ale Legii nr. 3/1977).

CORNELIU OLTEANU ■

Comisie sau... adunătură, tovarăşi ?

Nu ştim cum o fi prin alte părţi, dar în satul Hălăliş, comuna Săvîrşin, legea pămîntului e „pe mîini bune", adică tot a-lea de anul trecut şi de vreo 40 de ani încoace. Din scrisoarea trimisă de Iulian Văvădean, rezultă că trei criterii de fier au stat la baza autodesemnării acestei comisii : **experienţă** (niciunul n-a muncit vreodată pămînt) ; **studii** (între 2 şi cel mult 4 clase primare) ; **competenţă** (un fost mare comunist, un fost condamnat de drept comun şi un moşneag de 80 de ani, care abia-şi duce zilele). Din cele 4 operaţii aritmetice, una o ştiu la nivel de performanţă : aia cu „cine-mparte parte-şi face". Aşa se face că lui Iulian Văvădean, care a intrat în C.A.P. cu 3,5 ha, anul trecut nu i-a ramas la împărţire nici măcar un ar. Nedumerit, ar vrea să-l întrebe, „prin intermediul revistei noastre, pe domnul prefect al judeţului Arad : „Credeţi că ceea ce se face acum e o treabă de doi bani, de azi pe mîine ? De ce nu sînt lăsate aceste lucruri pe seama celor care ştiu s-o facă şi de ce sînt ţinuţi deoparte inginerii ? De ce sînt incluşi în aceste comisii, contrar prevederilor legii, aceiaşi oameni care au fost în comisiile pentru Legea 42 ? În vechea gardă nu erau şi ştiutori de carte ?".

Dacă mai trăia tiranul, oile păşteau acum belite!

Deşi cu scîrbă şi silă, redau mai jos un fragment dintr-o mostră de telegramă la modă pînă nu demult:

...Vă raportăm, mult iubite şi stimate tovarăşe secretar general, că acordăm atenţie deosebită dezvoltării zootehniei. **În acest sens, am început tunsul oilor, pe care îl vom încheia în cel mult zece zile, creînd posibilitatea de a realiza 2 tunsori pe an.** Gîndurile noastre se îndreaptă permanent către dumneavoastră, mult iubite etc., etc.

Consiliul de conducere al C.A.P. Scornicesti (publicată în „România Liberă" din 31 martie 1989).

Şi uite aşa, astfel de telegrame se trimiteau ori de cîte ori se clătina o frunză ori o buruiană, ori de cîte ori se adunau securiştii, activiştii, cizmarii, ceapiştii, ciobanii, stuparii... Unde oare sînt acei condeieri, acei care au profitat de toate aceste nimicnicii şi de multe altele, să-i fi dus oare tiranul pe toţi în mormînt, laolaltă cu toată maculatura lor ? Am redat acest fragment de telegramă pentru VOI, cei care aţi fost şi încă mai sînteţi criminalii acestui popor, pentru VOI, care nu v-aţi aruncat de ruşine în faţa primului tren, pentru VOI, cărora nu vă crapă obrazul, nici guşa şi nici gîrbiţa de tupeu, pentru toţi „struţii" cu funcţii încă bune, cu pensii dintre cele mai bune, care nici în boxa acuzaţiilor n-aveţi astîmpăr !

ALEXANDRU VASILE

Popeşti, jud. Vilcea

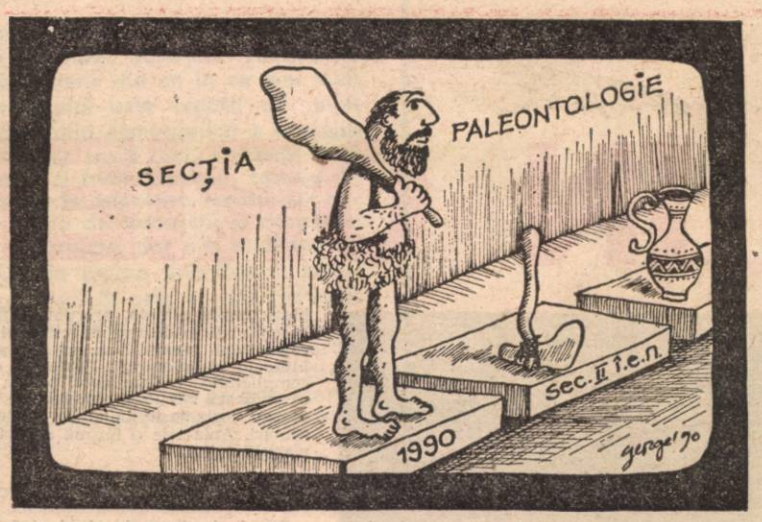

„Pe mort îl ia popa, pe cel viu ...poliţia"

Foarte mulţi cititori ne semnalează neregului în legătură cu înţelegerea şi aplicarea Legii Fondului Funciar. Acolo unde s-au constituit comisiile, oamenii le ignoră, pentru că sînt aceleaşi de anul trecut, cînd era în vigoare Decretul 42 şi pentru că nimeni nu mai are încredere în ele. În alte sate aceste comisii nici nu s-au constituit. Un apel disperat din satul Popeşti, comuna Creţeni, jud. Vîlcea, am primit de la Constantin Tudosie şi Alexandru Vasile, îngroziţi de spectacolul pe care-l oferă acum păşnicul lor sat." Oamenii şi-au luat lumea în cap, adică fac ce vor, cum vor, şi-au împărţit singuri pămîntul, se urăsc de moarte, se bat chiar cu lovituri cauzatoare de moarte, toţi îşi caută vechile mejdine din moşi-strămoşi, de sub casele şi din curţile oamenilor. M-am aşteptat ca măcar slujitorii bisericii să caute a-i îmblînzi pe oameni, dacă primăria, poliţia, partidele (barem cel agrar) nu fac decît să aştepte terminarea bătăliei, cînd îşi vor intra în atribuţii : pe mort îl va lua popa, pe cel viu... poliţia. Unde sînt comisiile acelea fantomă, din cine sînt ele compuse, care este rolul lor ? Care este, la urma urmei, rolul legilor ţării ? A trebuit să vină o revoluţie ca să intrăm în dezordine şi dezastru ?"

Fiecare cu norocul lui

Fotografie de GIG MOTOIANU ■

Protest

Protestăm împotriva abuzurilor comise de organele de represiune ale actualului regim îndreptate asupra redacţiilor sătmărene „Solstiţiu" şi „Pleiade".

Protestăm împotriva incălcării grosolane a libertăţii de expresie, a drepturilor democratice, a liberei exprimări, a opiniilor şi atitudinilor, împotriva amestecului abuziv în activitatea publicaţiilor independente.

Protestăm împotriva campaniei de denigrare îndreptată asupra ziariştilor sătmăreni avînd drept scop compromiterea lor în rîndul opiniei publice.

Protestăm împotriva metodelor de intimidare, prin anchete, percheziţii, confiscarea de materiale cu caracter cultural, publicistic, a campaniei prin care se urmăreşte distrugerea colectivelor redacţionale ale publicaţiilor independente.

FORUMUL DEMOCRAT ANTITOTALITAR — FILIALA SATU MARE (P.N.Ţ.-c.d. P.S.D.R. P.N.L.-A.T., U.D.M.R., U.M.R.L., ASOCIAŢIA FOŞTILOR DEŢINUŢI POLITICI, LIGA APĂRAREA DREPTURILOR OMULUI)

Precizare

Ca semnatar al articolului din nr. 13/1991, publicat în revista „FLACĂRA" sub titlul „Sexy, porno, jale mare", articol care semnala printre altele şi unele **carenţe cu caracter strict profesional** ale unor publicaţii periodice sătmărene cu „orientare" libertină, mă văd silit — urmare a şirului inexplicabil de evenimente petrecute ulterior — să fac următoarele precizări :

1. Cele cîteva rînduri critice, de admonestare colegială la adresa publicaţiilor „Arena Magazin", „Sexy International" şi „Occident", reprezintă doar **o opţiune personală,** ele nejustificînd în nici un mod practicile abuzive ale autorităţilor locale prin care s-a trecut la percheziţii nemandatate, confiscări, intimidări şi anchetări, răsfrînte fără nici un temei şi asupra altor publicaţii editate simultan de aceleaşi echipe redacţionale, gazete de interes publicistic cert.

2. Referirile din acelaşi articol au avut ca scop sesizarea unor deficienţe legate de deontologia meseriei de gazetar, constituind totodată o invitaţie sobră la profesionalism. Ele nu pot fi în nici un chip speculate de autorităţi în mod arbitrar, preluate ca rechizitoriu şi capăt de acuzare în cadrul „anchetelor" declanşate.

3. Consider că metodele şi mijloacele poliţieneşti cu care colegii sătmăreni sînt siliţi să se confrunte fac parte dintr-un şir premeditat de acţiuni care vizează jugularea şi intimidarea presei independente, învrăjbirea gazetarilor, imixtiunea nepermisă a autorităţilor în problemele de ordin profesional ale acestora.

Faţă de acest nou atentat la care este supusă libertatea de exprimare a opiniilor, faţă de reiterarea unor procedee şi practici abia apuse, îmi rezerv dreptul de a protesta energic.

CRISTIAN PAVEL ■

Reparaţie

În urma articolului „Justiţia legată la un ochi", apărut în numărul 14, din 3 aprilie a.c. al publicaţiei noastre, am fost informaţi de către **Biroul de presă al Ministerului de Interne** că nu dinşii au furnizat Televiziunii acele date eronate privind evenimentele din ziua de 31 octombrie 1990 — cînd trei poliţişti, în civil, au fost violentaţi de mulţimea ce se afla la acea oră în perimetrul Pieţei Sf. Gheorghe din Bucureşti —, dezinformînd astfel opinia publică, ci **Biroul de presă al Poliţiei Capitalei.** Verificînd informaţia primită, aceasta s-a dovedit corectă. Sugerăm, în acest context, Biroului de presă al M.I. să ia o poziţie identică şi faţă de cei de la TVR.

Facem astfel cuvenita rectificare anunţîndu-ne cititorii că la lecturarea articolului menţionat, subtitlul „Biroul de presă al M.I. dezinformează !" trebuie citit : **„Biroul de presă al Inspectoratului Poliţiei Municipiului Bucureşti dezinformează !"**

Cu această ocazie, îi rugăm insistent pe redactorii şi crainicii emisiunii **Actualităţi** a TVR să fie olecuţă mai atenţi atunci cînd redactează informaţiile şi cînd le citesc în faţa camerelor de luat vederi. Nu de alta, dar se şi aude.

PAUL VINICIUS ■

CASE

ORIZONTAL : 1) Casă cu intrări şi ieşiri secrete — Casă blindată. 2) Anexă la casă — Pentru ea au luat fiinţă case de creaţie. 3) Căminul ideal de odinioară — A clădi. 4) Zidită de Manole (leg.) — Imobile (sg.). 5) Achitat la casă — Casa lor e saivanul. 6) Gustul înfrîngerii — La ieşirea din cămine ! — Siglă pentru „Consiliul de Ajutor Economic Reciproc" (în lb. cehă). 7) Cursa de 24 de ore — Unealtă din arsenalul zidarilor. 8) „International Electrotechnical Commission" (siglă) — Casă cu cifru — Camerele din stînga ! 9) Dusă la castel cu mare pompă (pl.) — Despărţitură într-un perete. 10) Locuinţe într-un bloc. 11) Casă cu etaje — Vorbe de bine spuse la casa omului (sg.) — Bir ! 12 Casă de naşteri.

VERTICAL : 1) Locuinţă — Casă bătrînească — Limitele unui binom ! 2) Se string în casă (sg.) — Acela... din palat ! 3) Casă la munte — Ţinută în casă. 4) Camera din spate ! — Lac în Suedia — Armonia unui cămin liniştit. 5) Case goale ! — Alifie moldovenească — A pictat „Familie de tătari". 6) Mărunţiş la casă (pl.) — Trage salve. 7) Curăţenie prin casă (pl.). 8) Înălţimi în deşert — Esenţă de parfum ! — Final sportiv. 9) Aere — Sigură. 10) A sufla uşor — Are casa alături. 11) Baston de biliard — Exclamaţia unuia mohorît ! — Castele ! 12) Extremitatea unei case — Se înghesuie într-o cameră.

Dicţionar : RVHP, IEC, ORM.

GHEORGHE TOIA ■

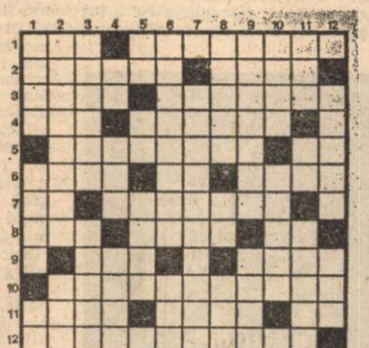

De la coadă adunate

Actori mari, spectacol scump

— Bine c-au trecut sărbătorile ! M-am plictisit de moarte.

— De ce nu te-ai dus pe undeva ?

— Cu ce bani ?

— Așa-i ! De ce nu te-ai uitat la televizor ?

— M-am uitat ! D'aia zic că m-am plictisit.

— Cum, așa ? Nu ți-a plăcut showul din seara de Paște ?

— Ce, ăla a fost show ? Se mai miră toți că nu se duce lumea la teatru.

— Vorbești cu păcat, dom'ne ! I-au adus pe ăi mai buni comedianți. Ce vrei mai mult ?

— Buni ? Poate înainte ! Că de mult i-au întrecut alții !

— Cine să-i întreacă pe Stela și pe Arșinel ? Ori pe Piersic, sau pe Puiu Călinescu ?

— Uite că s-au găsit ! Păi, gîndește-te un pic, ce spectacole ne-au dat înainte de Paște. Poate să se bilbîie Puiu Călinescu o sută de ani și tot n-o să te năucească cum a făcut domnu' Birlădeanu cu un singur discurs. Cît o fi Piersic de bun de gură, nu-l întrece pe domnu' Severin. Și Arșinel... nu zic că n-are voce, da' l-a bătut domnu' Brucan de la distanță cînd s-a apucat să-l „cînte" pe Birlădeanu. Cît despre Stela Popescu, adevărat că e și frumoasă și deșteaptă... e fermecătoare, ce mai, da' tot nu-ți ia mințile ca domnu' Roman. Actori mari, dom'ne !

— Crezi că joacă teatru ?

— Oho ! Și cu ce replici ! „Dacă nu scoatem țara la liman, înseamnă că trebuie să vină alții să ne conducă".

— Asta a zis-o domnu' Birlădeanu.

— Da. Președintele Senatului care a dat puteri Guvernului. Sau : „vorbesc cei care au fost piese de bază ale sistemului nedemocratic".

— Știu ! Domnu' Severin.

— Exact ! Care nu se poate să nu fi auzit de domnu' Birlădeanu de cînd era la grădiniță, dar vine cu replica abia acum. Și cîte altele ! Domnu' Brucan perorează că Birlădeanu și Iliescu sînt doi nomenclaturiști la pătrat, de parcă dumnealui n-a mîncat niciodată usturoi, iar domnu' Roman ține un monolog al miniei : să fie dați afară ăia de la Comerț, Finanțe, Control — de parcă i-a pus tata în posturi ! Showuri mari, ce mai ! Nu poți să le compari cu un spectacol amărît de varietăți. D'aia zic, bine c-au trecut sărbătorile, că acum or să înceapă iar.

— Ai dreptate, dom'ne ! Ce să mai mergi la teatru, că te costă și le ai acasă, pe gratis.

— Aici greșești ! Sînt cele mai scumpe spectacole !

— Ei, asta-i !

— Da ! Te costă leafa trecută, prezentă și viitoare !

LIANA TATOS ■

Schele și sechele

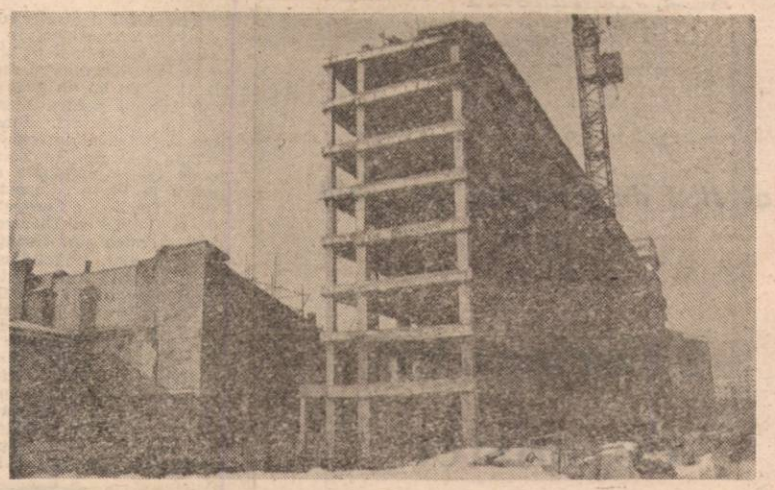

Ce-a început odiosul nu termină preaiubitul ? (fotografie de Silviu Stan)

„O călătorie" agreabilă

La Institutul Francez din București a avut loc

ajuns să se transforme de la sine în afaceri derizorii, e o realitate amară. Și totuși, ecologiștii noștri ce spun ? (C. PAVEL).

Alarme și navetiști

Pe cele mai diverse linii de cale ferată din țară care asigură transportul de călători (navetiști îndeosebi), semnalăm o creștere necontrolată a cazurilor de tragere abuzivă a semnalelor de alarmă. Mulți delincvenți, dornici ca trenul să-i lase taman în poartă, trăiesc cu impresia că C.F.R.-ul a devenit un fel de taxi de „bogdaproste", trăgînd minerele în cauză în voie, fără reținere sau scrupule. Ce-i de făcut ? Să mișune poliția T.F. în civil prin trenuri, să desființăm semnalele de tot sau să conectăm minerele la înaltă tensiune ?

Cum am da-o, se pare că problemele rămîn... ca-n tren ! (C. PAVEL).

Și ziariștii șomează !

Urgia noilor prefaceri nu cruță pe nimeni. Iată, apar primele cazuri de șomaj și în rîndul ziariștilor : la Oficiul forțelor de muncă aferent sectorului 2 din Capitală s-a întocmit primul dosar de atribuire a ajutorului de șomaj ce urmează a se acorda d-nei Maria Alexe, fost redactor principal al revistei „România pitorească", disponibilizată în urma desfacerii contractului de muncă pe baza art. 130, lit. a-f („restrîngere de activitate"). Evoluția șomajului în țară e de natură să creeze panică. Dă-ne, Doamne, nouă slujba cea de toate zilele ! (C. PAVEL).

Pagină realizată de VALERIA DORNEANU ■

TVR(L) ce ghimpată e!

Pînă la terminarea zidului chinezesc al televiziunii, au intrat în funcțiune gardurile de sîrmă ghimpată. E drept, semn al democrației, încă nu circulă curentul electric pe sîrmă. Oricum, mii de destabilizatori strigă zilnic „Jos Valeriu și Răzvan !". Piața Universității a început anul acesta la televiziune. (fotografii de Gig Motoianu)

Adieu la France!

Copiii din comuna Albota (jud. Argeș) au așteptat cu nerăbdare vacanța de primăvară, mai mult decît oricare alta. Și asta, pentru că trebuiau să și-o petreacă în Franța, unde erau invitați de către copiii din comuna Malarce. Prietenii francezi au trimis din vreme invitațiile și formele necesare pentru călătorie. Cu toate acestea copiii din Albota au rămas, dezamăgiți, acasă. Motivul ? — ni-l explică d-na Mirela Zamfirescu, profesoară la școala din comună : „Simplu : birocrația ! De trei ori am venit la București pentru obținerea vizelor. Însă, după nenumărate ore pierdute, nu am reușit să le obțin. Mi s-au cerut mereu alte și alte acte de către funcționarii Consulatului francez. Nu vreau să cred mai mult decît că de comoditate este vorba. Păcat de copii, vor fi foarte triști. Cum aș putea să îi fac să înțeleagă că nu vor mai călători, cînd visează asta de atîta timp ?" (P. V.).

Matrapazlicuri de Paști

În ajunul sărbătorii de Înviere a Mîntuitorului, ouăle devin întotdeauna foarte căutate. Și cum căutatul nu se sfîrșește prea des cu **happy end** mai ales pe actuala, originala noastră piață liberă, cumpărătorii **trebuie să se mulțumească oricum**, dacă au, totuși, norocul să dea peste ele. Așa s-or fi gîndit și responsabilii din Piața Matache, frecîndu-și bucuroși palmele (căci tocmai ii apucase mîncăriciul), cînd au primit miercuri, 3 aprilie a.c., un proaspăt transport de ouă, ce au fost descărcate în perimetrul rezervat IAS-urilor (pe astea nu le dă nimeni jos de pe soclu ?).

Deși prețul maximal stabilit conform normelor în vigoare este de 3 lei oul, cele sosite cu avizul nr. 0119466, emis de CPADM — București/SAI nr. 37 018, au fost vîndute la prețul de 3,60 lei bucata, cumpărătorii fiind obligați să plătească și ambalajul, în valoare de 3 lei (? ? — deși 0,60 × 30 = 18 lei), pe motiv de „fluentizare a vînzării". Toate astea, nici măcar pentru o făclie, ci pentru niște biete ouă de Paști... Curat murdar, nene Iancule ! (P. V.).

S-a liberalizat și laptele?

Fotografie de GIG MOTOIANU ■

Se lasă jumuliți și creștinii?

De Floriile creștine proaspăt petrecute în ultima duminică a lui martie, Bucureștiul a fost năpădit dintr-o dată de crenguțe delicate, abia înverzite de salcie. Vechiul obicei — de fapt, o tradiție curată — a fost devansat șmecherește de negustorii neobosiți și atoateinventivi, care au trecut cu entuziasm la comercializarea en gros a plăpîndelor rămurele.

În fapt, nu contează prețul unui mănunchi, ci sălciile în sine, mai plîngătoare ca de obicei după strașnica jumulire. Că simbolurile spirituale au marți, 2 aprilie a.c., o conferință ținută de domnul Carpan n Marim utou, lector la Universitatea din Reunion. Sub titlul „Poveste de călătorie", distinsul oaspete a prezentat publicului bucureștean interesante amănunte geografice și sociale pe care le putem afla (noi, românii) doar din cărți și din spusele unor români norocoși. Această acțiune deschide seria de manifestări incluse în calendarul de primăvară al Institutului Francez din București. (P. B.).

POȘTA REDACȚIEI

MIHAI DUMITRESCU — București, Șos. Ștefan cel Mare, nr. 35, bl. 31, sc. 3, et. 8, ap. 112, sector 2 : În urma solicitării noastre, Comisia pentru agricultură, industrie alimentară, silvicultură și protecția mediului înconjurător a Senatului României ne informează că problema ridicată de dumneavoastră depășește cadrul Legii nr. 18/1991 care reglementează repunerea în drepturile de proprietate asupra pămîntului a țăranilor, în primul rînd. Nefiind o lege de improprietărire, ci de repunere în drepturi, de ea mai beneficiază și deținătorii titlului de Cavaler al Ordinului „Mihai Viteazul" și „Mihai Viteazul cu spadă" care au optat și li s-a atribuit la data improprietăririi teren arabil pe care l-au pierdut din diferite motive.

Cît despre solicitarea de improprietărire a celor decorați cu „Virtutea Militară" nu i se poate da curs „atîta vreme cît nu există surse de teren pentru improprietărire".

GRIGORE GHERMAN, ANA GHERMAN — com. Turț, str. Vîlcelenî, nr. 51, jud. Sa u Mare : Dosarul dumneavoastră a fost solicitat de Procuratura Generală. Urmare adresei Procuraturii Generale, nr. 16853/3824/1991, s-a dispus suspendarea executării sentinței pînă la data de 19 aprilie.

EMILIA FRENȚ — com. Agrij, jud. Sălaj : Citim cu mare plăcere scrisorile dvs. Fiind o cititoare pasionată a revistei noastre, credem că ați observat că am publicat deseori materiale al căror conținut corespunde sugestiei ce ne-ați făcut-o. Poate vă abonați și la „Flacăra Basarabiei" pentru a avea o imagine completă a activității noastre pe care o desfășurăm.

MIHAI MUSTEA — Făgăraș, str. 13 Decembrie, bl. 13, sc. D, ap. 15 : Regretăm faptul că primiți cu întîrziere revista. Din păcate, ni se semnalează multe cazuri în care abonamentele nu sînt deloc onorate.

AOANEI ARITINA — Dolcești Mici, Suceava : Fiul dumneavoastră are drept la pensie de boală. Adresați-vă Direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale din cadrul Primăriei Municipiului Suceava sau Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

IOANA RĂCUȚEANU — Cîmpulung, Argeș : CEC-ul este obligat să pună la dispoziția organelor de cercetare penală documentele în original. Pentru aceasta se impune, însă, o adresă din partea Procuraturii.

ELENA GRECESCU ■

„Flacăra" nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11–14.

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMA ȘI LITERATURA

— Alex. Ștefănescu

Mai sînt de citit mii de cărți

Fabricantul de mister

„Nu cred că am talent de prozator". Aceasta este declarația pe care o făcea Mihai Ursachi, în 1980, într-un interviu acordat revistei „Luceafărul". Cu numai doi ani în urmă publicase o carte de proză, **Zidirea și alte povestiri**, primită cu mare interes de cunoscători. Ca să se... scuze, autorul o considera o culegere de poeme în proză. De altfel, și cititorii se obișnuiseră să-i vadă numele pe coperțile unor cărți de poezie : **Inel cu enigmă**, 1970, **Missa solemnis**, 1971, **Poezii**, 1972, **Poemul de purpură și a[illegible] poeme**, 1974, **Diotima**, 1975, **Marea Înfățișare**, 1977.

Recent a apărut ediția a doua, revăzută și adăugită, a volumului **Zidirea si alte povestiri** (Iași, Editura Moldova) care ne dă prilejul să verificăm încă o dată justețea declarației autorului. Povestirile sale sînt proză sau poezie ? Iată însă că în timpul lecturii **uităm** ce anume am vrut să aflăm și ne lăsăm seduși de frumusețea stranie a textelor. Problema apartenenței lor la un gen sau altul începe să ni se pară lipsită de importanță.

Povestiri fantastice (avînd ceva din atmosfera prozei fantastice germane) sau poeme în proză (foarte asemănătoare cu poemele lui Mihai Ursachi însuși), aceste texte sînt, în orice caz, o literatură de bună calitate. Autorul istorisește întîmplări neobișnuite și în mod intenționat **neverosimile**, eliberîndu-ne de obligația prozaică de a participa sufletește la desfășurarea lor și încărcîndu-ne, în schimb, cu obligația de a le descoperi semnificația. Este ca și cum am fi intrat în posesia unor inscripții străvechi, în limbi necunoscute și nu ne mai dorim altceva decît să le descifrăm.

Trebuie spus însă că dincolo de limbajul hieroglific folosit de autor nu există nici un mesaj. Cu un sadism de pervers a[illegible] estetice, Mihai Ursachi ne stîrnește curiozitatea, ne [illegible]ține și ne-o ațiță, dar nu ne-o satisface. El face din [illegible] stilului esoteric un scop în sine, nu un mijloc de transmitere a unor adevăruri oculte. Ceea ce ne transmite în cele din urmă este **o stare de spirit** : un fior al necunoscutului, o nostalgie a altui fel de existență. Nu vom ști niciodată ce semnificație are personajul fără nume din **Hotel „Paradis"** care înoată noaptea alături de delfini și apare a doua zi, la restaurant, cu o cunună de iederă și alge pe cap. Nu vom afla, oricîte dicționare de mitologie am consulta, cine este ilustrul mort, din **Marele Tudor**, adorat de treizeci și nouă de credincioși și ironizat de al patruzecilea într-un lăcaș de cult cu aspect oriental. Nu vom putea înțelege ce reprezintă coropișnița creată pentru a arde, în vecii vecilor, alături de sacrificatul din **Viața pe rug**. Autorul nu scrie parabole, ci exploatează resursele stilului parabolic, pentru a declanșa în conștiința noastră **așteptarea unei revelații.**

El este un expert în fabricarea misterului. Are un mod de exprimare ceremonios și desuet, care îl face să pară descins din alt timp. Simbolistica barocă, nedescifrabilă, din povestirile sale este decorativă și creatoarea de atmosferă. Umorul care își face din cînd în cînd loc în text, departe de a spulbera misterul, îl agravează pentru că are o factură maliției și uneori macabră. În **Dispariția lui Flory** este vorba, de exemplu, de un poet mediocru, asasinat prin zăvorîrea lui într-un closet și „gazarea" cu mireasmă de iasomie.

Dar mai mult decît orice contribuie la crearea misterului intensitatea sentimentelor personajelor. Numai în proza lui Eminescu mai sînt descrise asemenea trăiri, supraomenești, copleșitoare. În **Augusta**, un bărbat se simte sufocat de propria lui iubire pentru o femeie cu care multă vreme nici nu îndrăznește să vorbească. Abia cînd aceasta se află pe patul de moarte, el ajunge să o sărute, sorbindu-i cu un deliciu mistic ultima suflare și împreunîndu-se apoi cu trupul neînsuflețit.

Toate aceste trăiri de o intensitate paroxistică surclasează sensibilitatea noastră de oameni obișnuiți. Am vrea să le bagatelizăm, persiflîndu-le, dar un fel de teamă superstițioasă ne paralizează. Mihai Ursachi reușește să ne țină reacțiile sub control, privindu-ne drept în ochi din adîncul hățișului de hieroglife în care stă ascuns.

O LEGE A TEATRELOR?

Directorul teatrelor din Franța, domnul Bernard Faivre d'Arcier a făcut o vizită de două zile la București. Din discuția pe care a avut-o la UNITER cu un grup de ziariști, am reținut pentru dumneavoastră cîteva răspunsuri. Bineînțeles că am dorit să aflăm cum sînt organizate teatrele în Franța. **„Sînt cinci teatre naționale dintre care patru la Paris. „Comedie française", „Théâtre d'Europe", „Théâtre de la Coline" și Théâtre de Chaillot". Acestea sînt finanțate sută la sută de stat. Bugetul culturii este de 1 la sută din bugetul statului, cifra ajungînd la 1 miliard 200 de milioane franci. Teatrele franceze nu au trupe permanente, cu excepția „Comediei franceze". În afară de naționale sînt teatre în toate orașele mari din Franța, numite Centre dramatice, finanțate 2/3 de stat și 1/3 de primăria orașului. Statul și municipalitatea orașelor se pun de acord asupra alegerii regizorilor, pentru că întotdeauna**

regizorii dirijează aceste teatre. Sînt angajați permanenți numai cei care lucrează în atelierele pentru decor, costume, cei din echipa administrativă și echipa pentru relațiile cu publicul. Actorii sînt angajați pentru o perioadă de cîteva luni. Există un sistem de asigurări sociale favorabil actorilor, așa încît ei pot merge de la un angajament la altul, de la un regizor la altul fără mari probleme. Cele 40 de centre dramatice din Franța primesc un buget care le permite să facă cel puțin două spectacole noi. În afară de naționale și centrele dramatice mai sînt în jur de 170 de companii independente. Ele sînt finanțate ca să poată monta cel puțin un spectacol pe an. Într-un an sînt create în Franța cam 1 800 de spectacole. S-ar putea spune că sînt multe în raport cu publicul. Această politică teatrală este bună pentru că facilitează reînnoirea permanentă a modalităților artistice. Este și rău pentru că uneori se fac eforturi pentru spectacole care se joacă foarte puțin ● Cum sînt ajutați autorii dramatici ? — **Cel care dorește să scrie o piesă poate obține o comandă de la stat. Aceasta înseamnă un salariu pentru trei luni de zile. Al doilea mecanism de sprijinire a autorilor apare în momentul în care acesta își găsește un regizor dornic să monteze piesa. Pentru a-l stimula, statul oferă un sfert din bugetul necesar producției. Problema la noi este să determinăm întîlnirea autorilor cu regizorii, pentru că sînt mulți regizori care nu citesc suficient** ● Ce amestec are statul în activitatea teatrelor ? — **Între regizorii centrului dramatic și stat se stabilește un contract în care se prevede că teatrul trebuie să aibă un anume număr de spectacole ; trebuie să aibă cel puțin două premiere pe an ; trebuie să aibă un anume număr de actori ; trebuie să lucreze în regiunea în care se află ; trebuie să joace cel puțin un autor francez în viață. Aceste obligații sînt negociate, iar discuțiile sînt uneori foarte dure. În rest regizorul nu e niciodată controlat asupra conținutului piesei** ● Aveți o lege a teatrelor ? — **Avem o reglementare generală, un fel de ghid juridic. O lege a teatrelor ? ! Mi s-ar părea un lucru prea complicat !**

„NU POT TRĂI DECÎT LIBER"

— Ce ai făcut toți anii aceștia în Danemarca ?

— Din fericire sau din păcate am făcut numai teatru. Am ajuns în Danemarca avînd o bursă de studii, după care am primit oferta de a preda un curs de teatru.

Iulian Vișa a plecat în septembrie '83. Acum este proprietarul Teatrului Casandra din Copenhaga. Zilele acestea a revenit în țară cu dorința de a lucra cu vechea lui trupă din Sibiu. L-am întîlnit la Otopeni, cîteva minute după sosire. Îl aștepta o mașină care urma să-l ducă direct la Sibiu. În drum de la aeroport spre autostrada București-Pitești, am reușit să stăm puțin de vorbă.

— De ce ai plecat ?

— Ar trebui să vorbesc atît de mult ! Am avut o mulțime de conflicte murdare cu vechiul director al teatrului și cu alte oficialități încît începuse să-mi fie teamă că o să vină un moment în care am să mă uit pe mine însumi. În clipa în care mă gîndeam permanent ce va zice cenzura, ce va zice cetățeanul X, am început să mă îndoiesc asupra mea. Atunci m-am decis să plec. A fost o hotărîre greu de luat. Eu nu aș sfătui pe nimeni să facă acest lucru. Îmi amintesc că era Crăciunul. În Danemarca toată lumea era veselă, cumpăra cadouri iar eu eram singur și trebuia să mă hotărăsc. Îmi era și teamă să anunț acasă. N-am regretat, am văzut și am învățat multe. Acum am cetățenie daneză. Dar e atît de puțin important ce scrie pe hîrtie. Acum mă întorc acasă. Pentru radioul danez am un reportaj pe care l-am intitulat :

„Scrisori de acasă către acasă".

— Am aflat că ai învățat foarte repede daneza.

— Am învățat-o repede pentru că nu am avut contacte cu românii. Lucram pe texte în limba daneză și eram obligat să le înțeleg. De aceea am o vorbă : învățați limbi străine prin intermediul teatrului. La început formulezi propoziții din replicile piesei, după care începi să culegi cuvinte noi. Am învățat repede și pentru că este limba țării în care nu știu dacă am să mor, dar voi mai sta o mare bucată de timp.

— Cum se vede România din Copenhaga ?

— Nu există pur și simplu informație despre România. Eu nu știu nimic din ce s-a întîmplat, în afară de ceea ce am aflat din scrisori. E o atmosferă de dezamăgire față de România. Toți s[illegible] așteptau la mai mult. România izolată. Se mai vorbește uneori despre copiii din spitale iar în rest nimic.

— Pentru cît timp ai revenit în țară ?

— Nu pot să-ți spun, vreau să fiu sincer. Am aici actori pe care nu i-am uitat niciodată. M-am gîndit mereu la ei. Dar în același timp am ajuns să cunosc ce înseamnă libertatea și nu mai sînt dispus să nu trăiesc liber. Vreau să fim împreună și dacă va fi bine voi face tot ce pot. Dar singur nu voi reuși nimic. Teatrul e colaborare. Nu zic că am să stau o lună sau trei ani. Zic doar că am venit să lucrez. Bagajele mele sînt grele și pentru că am multe texte în ele. Am o singură variantă, aceea de a încerca să fac ceva.

Imediat după sosirea în țară i s-a propus să lucreze la două teatre bucureștene. A refuzat. Înainte de a preda articolul am obținut o ultimă informație : Vișa e directorul artistic al Teatrului din Sibiu.

AURELIA BORIGA ■

TEATRU FRANCEZ-ROMÂN

A avut loc întîlnirea pregătitoare a regizoarei franceze Sophie Lukacewschi cu actorii români care vor juca la teatrul francez-român

din București. Intenția este de a reuni o echipă franceză și una română pentru a lucra un spectacol împreună. Pentru început va fi un text francez jucat în limba franceză. Proiectul urmează să fie definitivat în această lună, urmînd ca în mai să înceapă activitatea acestui atelier teatral. (Aurelia Boriga).

Despre viață și teatru, cu...

Mircea Diaconu

„Mă simt parcă umilit și revoltat în același timp și nu-mi înțeleg nici revolta asta și nici umilința, pentru că nu au subiect ! Și, totuși, cristalul gros, mare cît un teren de fotbal și susținut de două picioare masive din lemn prețios ; tapetele superbe din țesătură fină și savant imprimate ce acoperă pereții de la parchetul masiv și pînă sus, la tavanul ce ascunde lumini indirecte ; dubla ușă confecționată de asemenea din lemn de mahon masiv ce — deschisă către încăperea alăturată — le transformă pe ambele într-un veritabil salon de recepții... cele cîteva piese de mobilier — mai ales oglinzi venețiene, de dimensiuni copleșitoare ! — însumînd valori incredibile și, în același timp, o desăvîrșită lipsă de gust ; mochete enorme în culori brumate și mereu altfel ; diverse butoane sau claviaturi ascunzînd, evident, funcționalitatea unor și mai diverse instalații de comandă sau recepție casnică electronică... mă

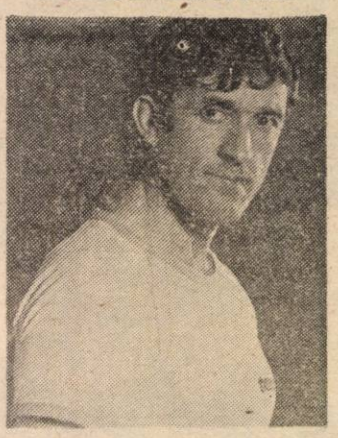

rog, tot dichisul pentru a-mi sorbi „în neliniște" (îndrăznesc a spune : de animalică insecuritate !), cafeaua oferită de gazdă. Mă aflu la unul din nivelele sediului **UNITER („Uniunea Teatrală din România")**, clădire situată pe strada Cosmonauților nr. 2—4 din Capitală și pînă acum un an complet izolată privirilor indiscrete de către Securitate — și urmăresc, în reflexul cafelei din ceașcă, cum se derulează minusculele rotițe ale benzii magnetice, semn că reportofonul așezat alături funcționează ; am reușit să stabilesc o întîlnire cu vice-președintele **UNITER** :

„...Nu e o clădire superbă, nici oribilă, depinde ce vom face din ea, acum. Sînt două apartamente și jumătate de locuit, are bucătării prea multe, prea multe debarale — o casă de locuit, prin sadar, atîta doar că în ea au stat, chiriași fiind, Zoe și Nicu Ceaușescu... Mă întrebi cum am ajuns noi la ea... ! Se băteau foarte puternice persoane pentru această casă... pentru mașinile, foarte bune !, aflate în garaj... pentru

SEMNAL

Teatrul azi. Revistă editată de Ministerul Culturii, numerele 9 și 10, 1990, 96 pagini, 30 lei.

Dacă la primele numere revista **Teatrul azi** — condusă de dramaturgul Dumitru Solomon — promitea să fie o prezență publicistică de ținută, ultima sa apa-

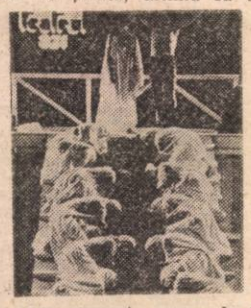

riție, care reunește numerele 9 și 10 din 1990, depășește așteptările cititorilor, suporterilor, poate chiar și ale alcătuitorilor ei. Revista, de fapt o carte de aproape o sută de pagini (cu un preț surprinzător de mic), arată de parcă ar fi fost editată într-o țară (din Europa, de exemplu) cu o viață culturală normală din punctul de vedere al resurselor materiale. A doua și cea mai persistentă surpriză e dată de conținutul propriu-zis al revistei care demonstrează cu inseamnă angajarea adevărată a oamenilor de teatru în prezentul și mai ales în viitorul atit de primejduit al acestui domeniu. Dintre numeroasele secțiuni ale revistei semnalăm doar cîteva : **Dacă nu noi, cine ? Dacă nu acum, cînd ?** — în care se remarcă francheța și substanța contribuțiilor lui Alexa Visarion („N-aș vrea să mor degeaba), și Radu Iftimovici („Cui îi e frică de piesa politică românească ?"); **Spectacolul politic, spectacolul teatral : Dialog** cu participarea lui Valeriu Moisescu și Florin Fătulescu ; **Viitorul teatrului începe azi** — idee susținută cu argumente îmbucurătoare de Victor Rebengiuc și Victor Ernest Maşek ; **Civilizația imaginii ; Scena lumii.** Noua existență a Teatrului Național și spectacolele-eveniment girate de Andrei Șerban sînt evocate mai pe îndelete la rubrica **E pur si muove !** Nu lipsesc nici cronicile (uneori consemnînd opinii diferite asupra aceleași piese) la spectacolele din București și din alte orașe ale țării. Trebuie semnalată și rubrica **Top** prin care specialiști binecunoscuți ne indică spectacolele pentru care merită să „fugim de acasă".

Gib. I. Mihăescu **Rusoaica.** Bordeiul pe Nistru al locotenentului Ragaiac. Roman. Editura „Echinox". Colecția Proteu. Cluj, 1990, 296 pagini, 39 lei.

„Editurii clujene „Echinox" îi revine meritul de a fi reparat nedreptatea comisă de sistemul culturii comuniste romanului **Rusoaica,** prin interdicția retipăririi. Considerată cea mai bună carte a lui Gib. I. Mihăescu, **Rusoaica** a cunoscut la prima apariție (1933) un neobișnuit succes și a fost apoi republicată în șase ediții pînă în 1943. Recenta ediție are ca prefață un text al lui Cezar Petrescu scris în 1943 și o postfață a lui Marian Papahagi din care rezultă, printre altele, că timpul nu a estompat calitățile cărții : „Și totuși, **Rusoaica** este

un roman foarte puternic, aproape prin miracol, am spune .Orice cititor va verifica impresia de copleșitor pe care o înregistra Călinescu și, în ciuda atîtor lucruri imputabile cărții, va fi de acord cu toate elogiile aduse ei, chiar acceptînd în același timp nenumăratele obiecții ce se impun atenției chiar a celui mai neperspicace dintre cititori".

Mircea Eliade **Noaptea de Sinziene.** Roman. Editura Minerva. Colecția Biblioteca pentru toți. Volumul întîi, 336 pagini, 40 lei ; volumul doi, 416 pagini, 40 lei.

Noaptea de Sinziene, ultimul din seria romanelor lui Mircea Eliade, a fost scris în perioada 1949—1954 și a apărut în limba română în 1971, la Editura Ioan Cușa din Paris.

Prima ediție în România a acestui roman a fost îngrijită de Mircea Handoca, autorul unui cuvînt înainte și al unui tabel cronologic. Criticul și istoricul literar Dumitru Micu semnează prefața din care reproducem o scurtă caracterizare a romanului : „Roman-frescă, această care e, în aceeași măsură, și un roman de idei. Personajele discută enorm. Și discută, mai ales, probleme grave, capitale. Problema iubirii și a morții, a pieirii și a salvării universului, a participării la istorie și a evadării din timp".

DOMNIȚA ȘTEFĂNESCU

Corespondență literară

de Ion Zubașcu

Ion Purghel (Arad) : Se poate decupa cîte o strofă, sau un vers, din ceea ce-ați trimis : „Eu vă rog pe dumneavoastră, oameni, / Nu pătați prezentul azi cu sînge, / Că atunci cînd fi-va viitor / Pline cimitirele vor plînge". Dar, în general, poemele dv. sînt versificații de joasă tensiune lirică **(Am găsit un leu, O bucată de piine),** bune — cel mult — ca texte pentru un folklist fără pretenții. Atenție la ortografie !

Avram Elena (Galați) : Nimeni nu vă poate împiedica să mergeți mai departe. Cu condiția ca acest departe al dv. să înceapă din cea mai apropiată bibliotecă. Din poemul trimis s-ar putea reține două versuri : „Privim cu inima lumea / și gîndim același gînd", ținînd seama de vîrsta dv. Poezia nu se face, însă, doar cu sentimente puternice ci și cu știința de-a pune sentimentele într-un cod stilistic competitiv.

Izabela Popa (Tîrgoviște) : „frumusețea e născută de oameni / să doară frumos, dar nicicînd / să nu moară...". Aș dori, în continuare, ca poemele dv. să „doară" mai aproape de prospețimea vîrstei pe care o aveți, altfel vor rămîne simple reflexii de lectură atribuibile oricui. Scrieți, vă rog, mai îngrijit, dacă versul e, cu adevărat, tot ce aveți mai bun !

Claudia Dutescu (Cenaclul „Octavian Goga", Sibiu) : „Eu am visat o frunte de copil însingurat / Eu am visat un șuier de gloanțe ucigaș / și strigătul neterminat al victimei / Eu am visat femei murind cu flori în mînă / și idealuri care se vor împlini / și soldați cu pieptul gol și sufletul îndurerat / ca păsările care-ar fi zburat dar le-au tăiat aripile". Pentru cei 15 ani ai dv. nu e rău, dar nici prea grozav nu e. Aștept de la dv. poeme a căror frumusețe să dea, ca însăși, senzația că are 15 ani.

Valeria Sima (București) : Dacă ați scris 299 de poezii, cum spuneți, opriți-vă o clipă, intrați într-o librărie, cumpărați un volum de versuri apărut după 1985, citiți-l și numai după aceea scrieți poemul cu nr. 300. Puteți deveni textieră de muzică ușoară, aveți un surplus de energie ușor versificabilă, dar pentru poezie e nevoie de mult mai multă înălțime. Nu e destul să ai ce spune. Trebuie să descoperi și cum se ajunge la valoare.

Turtureanu Victor (București) : Vă aduc la cunoștință că nu există „stiluri decadente" și „stiluri progresiste" ci numai valoare sau nonvaloare. Scrisoarea dv. e comică prin contrastul între pretenții și carențele grave de ortografie (**românese** se scrie cu â din **i,** de exemplu). Vă mai informez că toți cei care scriu, azi, nu trăiesc din poezie ci au o meserie la bază, deci n-aveți nici o scuză dacă v-ați apucat de artă. Cel mai simplu puteți verifica valabilitatea punctelor de vedere afirmate în această rubrică trimițînd și altor reviste. La **Suplimentul literar al Tineretului liber** criticul Alex. Ștefănescu susține de mai mult timp o **Poștă a redacției** pe care o recomand tuturor celor dezamăgiți de răspunsurile primite la rubrica noastră !

ȚEPI

Aleea pușcăriei e o lizieră a libertății

M-a intrigat nespus de mult momentul în care lumea a strigat că e liberă. Pentru că, exact în clipa în care își clamau libertatea, oamenii erau răpuși de gloanțe. M-a intrigat e un fel de a spune. Fiindcă priveam cu mare groază disperarea cu care voiau să iasă de după gratii. Mai întîi, au apărut cîteva mîini. Libere. Printre degetele cărora se strecurau gloanțe. Adevărate.

M-am întristat, apoi, nespus de mult, în momentul în care lumea a strigat că nu vrea libertate. Pentru că libertatea creează psihoze. Închipuiți-vă un popor ținut închis, hrănit cu pachete și, deodată, cînd gardienii au dat liber fugitivii, a ieșit în stradă. Adică în curtea închisorii. Aleea pușcăriei e o lizieră a libertății.

Acum, cînd toate obsesiile noastre au devenit libere, cînd putem fi cu adevărat deocheați, o singură putere ne lipsește : aceea de-a ne stăpîni pasiunile. Fiindcă pasiunile în libertate fac cît o infracțiune în detenție. Nu țin cont de oprelișți. Sparg gratiile.

Nimic din ce-am cîștigat pînă acum nu poate compensa inteligența cu care am sperat să intrăm în libertate. Și, cînd am intrat, ne-am dat, deodată, seama că viața noastră plătește, în continuare, tribut pentru ceea ce n-am îndrăznit mai demult. Căci, de-am fi îndrăznit, azi nu ne-ar conduce niște necunoscuți pregătiți în secret de ani de zile.

RADU G. ȚEPOSU

Revista colecționarilor de artă

pro arte

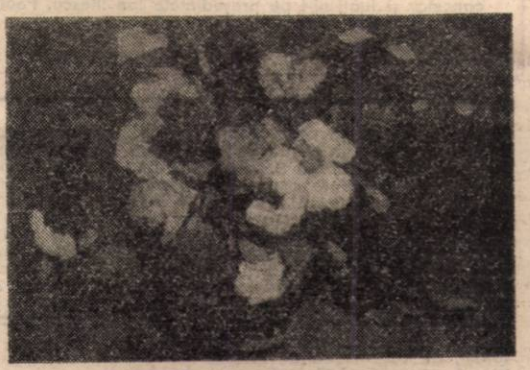

„Societatea colecționarilor de artă din România", cu siguranță una din puținele „societăți" culturale ivite după revoluție care are puteri să și dureze, publică o revistă — PRO ARTE — apropiată ca realizare tehnică (tipar, calitatea hîrtiei și a reproducerilor color) de revista Uniunii Artiștilor Plastici. Semnalăm apariția ei nu din amabilitate, ci pentru că românul care colecționează opere de artă a fost, între făuritorii binelui public și patrimonial, cel mai șicanat. Dacă jaful asupra averii particulare devenise politică de stat, oprimarea și descurajarea colecționarilor devenise politica personală a unui mare număr de diriguitori, unii dintre ei chiar... colecționari. „PRO ARTE" își propune, și izbutește încă din primul număr, să fie tribunul uneia din cele mai nobile pasiuni. „Societatea" ființează în Bd. Nicolae Bălcescu, 3, Bloc Dunărea 3—70 111, București 1, *telefon 15.70.13 (adresă provizorie pînă la dobîndirea unui sediu.* **(T. O.).**

tablourile ce urmau să plece la muzee, la patrimoniu... Noi, TEATRELE, am obținut acest loc dintr-un fel de „al treilea cîștigă"... și bineînțeles pentru că, atunci, colegul nostru Caramitru — actualul președinte al Asociației — avea un cuvînt greu de spus, se afla într-o poziție „cheie" !... Firește că acest lucru ne avantajează, se redeschid, iată, întîlnirile „UNITER", adică ale noastre și nu numai ale celor din teatre, ale actorilor : în fiecare Luni după-amiază, prietenii noștri sînt bineveniți : avem încăperi, bar la subsol, video... Bucureștiul a suferit, multă vreme de lipsa unor astfel de întîlniri, de **„cluburi".** Încercăm să reinviem tradiția foștelor cluburi... terminăm astfel și cu „bîrfa" de culise : ne birfim **pe față !".**

(„Ne cunoaștem de mult, **Mircea Diaconu** : într-o vreme am și scris un scenariu **special** pentru tine și Florin Zamfirescu, formați un fel de cuplu în acel timp !, ne-a stopat însă acel „Ducează", personaj malefic, despre care nu se prea mai vorbește...! A venit peste noi o revoluție, eu îi spun revoltă, te-am văzut în încăperile și mai apoi în balconul C.C.-ului... Îmi mai poți spune **acum, Mircea,** ce ai simțit tu **atunci ? !")**

„Da, și îmi face plăcere că și tu o numești **REVOLTA** !... Cred că am fost unul dintre primii care a numit-o astfel — dacă nu chiar primul ! — pe postul național Tv. : **o Revoltă Populară...** prin ianuarie 1990. Și cred că multe dintre nenorocirile noastre de astăzi, ca națiie, vin din **confuzia de termeni,** sau necunoașterea lor...! Fenomenului ce s-a petrecut între 16 și 22 decembrie 1989 i s-a atribuit greșit termenul de „revoluție", nu, el a fost o REVOLTĂ POPULARĂ, ca o revărsare de ape...! Tu m-ai întrebat însă ce am simțit atunci : adică, îți răspund, în 22 și după, în 22 — te rog scrie **DUPĂ,** cu litere mari !... **Înainte** însă, în 21: văzînd mai întîi la televizor, apoi auzind că acolo, în Piața Palatului deci, cineva a îndrăznit să fluiere, să huiduie, m-am suit în mașină și eu și Diana, soția mea, și în trei minute am fost **acolo** !... Am ajuns și am văzut bulevardul Ana Ipătescu plin cu cei care fugeau de la manifestație... alții soseau din sens invers, apăruseră și cei în uniformă ! În acel moment... dar să încerc să fiu cît mai coerent : Horia dragă, eu sînt un om timid... ...un om cuminte, așa am fost și cu profesorii și cu colegii mei, cu studenții ; **am dorit să fiu un om iubit,** faptele m-au depășit însă — este o realitate aceasta !.... Dacă un om liniștit, cuminte ca mine, ajunge să se amestece cu furia, cu bătaia, cu riscul... cu moartea — niște noțiuni ce nu au nimic comun cu firea mea de fapt ! — asta înseamnă că am fos purtat de **revolta împotriva minciunii** pentru că despre asta e vorba : pe mine nu m-au revoltat atît sărăcia sau lipsurile materiale, cozile — sînt în stare să le înțeleg și nici acum, **astăzi,** nu astea mă revoltă ! dar **nu suport minciuna !** ...Ziua aceea de 21 a fost ziua eroică și minunată a acestei națiii : dispăruse FRICA !... Cine a ieșit apoi, în 22, **s-a plimbat pe stradă** într-un București în care practic bătălia fusese cîștigată... timpul se derula acum cu o viteză atît de mare încît nu mai puteai reține nici cît este ceasul... TIMPUL ERA ACUM PESTE TINE, TE IMPINGEA MAI DEPARTE !...

(Va urma)

HORIA PĂTRAȘCU

Redegişti, vi-l dăm pe Iliescu!

„Cerinţele obiective" ale trecerii de la capitalism la socialism au putut fi formulate destul de comod, fiecare dintre cei ce şi-au spus cuvîntul, în frunte cu marii dascăli ai proletariatului, au dat drept reguli tot ce le-a trecut lor prin minte, eşantion de control nu exista, nu era nicăieri un comunism deja făcut, la care să te raportezi, se putea pescui fără grijă în cele mai tulburi ape, comunismul rămînea un etern „vis de aur". Cu mult mai greu de stabilit s-au dovedit a fi cerinţele trecerii de la socialism la capitalism, mai precis, de la bolşevism la economia de piaţă, şi aceasta pentru bunul motiv că economia de piaţă nu mai era o utopie, un vis, o schemă existentă în capetele unor indivizi şi în programele unor partide, ci o realitate cit se poate de vizibilă, palpabilă, în carne şi oase, cu calităţi multe, dar şi cu deficienţe, ca orice există în lumea asta. Problema de căpetenie pentru ţările care s-au scuturat de regimurile comuniste : cum să ajungă şi ele la nivelul ţărilor occidentale dezvoltate ?

Nu e un secret pentru nimeni că noi toţi, cei din ţările foste socialiste, ne-am uitat cu jind către redegişti : ce noroc să ai un frate mai mare bogat care să te ia sub aripa lui şi să te ajute să ajungi rapid în compania ţărilor cu economie de piaţă bine pusă la punct! Şi a început marele galop de sănătate al reunificării Germaniei, cu euforie şi apoteoze. Iată însă că la circa jumătate de an de la reconstituirea Germaniei unite, locuitorii din fosta RDG se confruntă cu mari şi multe dificultăţi, pe primul loc situîndu-se şomajul, care se apropie de 40 la sută din forţa de muncă (circa 3 milioane de şomeri la mai puţin de 9 milioane de oameni, cit numără populaţia activă). De aici nemulţumiri, acţiuni de protest, critici la adresa cancelarului Kohl.

De ce s-a întîmplat aşa ? După unii, aşa şi era normal să se întîmple, aşa şi fusese prevăzut să se întîmple, întrucît fără anumite sacrificii aducerea într-un timp scurt a economiei landurilor din est (din fosta RDG, adică) la nivelul celor din vest nu este posibilă. Alţii îl acuză însă pe cancelar că de dragul cîştigării de voturi a precipitat nepermis de mult procesul unificării monetare a RDG cu RFG, neţinînd cont de necesitatea înfăptuirii prealabile a convergenţei economice între cele două Germanii (convergenţă necesară în exact aceiaşi termeni şi pe plan general european, între ţările foste socialiste şi ţările cu economie de piaţă dezvoltată). Realizarea convergenţei economice, care cere un anumit timp (3–5 ani şi chiar mai mult), presupune modificarea formei de proprietate, schimbarea structurilor economice, în industrie, agricultură şi, în celelalte sectoare, modernizarea tehnică şi tehnologică, adaptarea factorului uman la noile condiţii (calificare, disciplină, rigoare ş.a.). Or, făcîndu-se în Germania unificarea monetară în absenţa convergenţei, deci fără o perioadă de trecere rezonabilă, structurile şi mecanismele economice din est – aşa cum erau ele, socialiste – au fost bruscate şi dereglate, est-germanii fiind dezorientaţi şi aduşi în pragul disperării.

Pornindu-se de la situaţia creată, a fost exprimată părerea că actualul cancelar al Germaniei ar putea fi nevoit să demisioneze. „Dacă anul trecut – scria «The Times» – Kohl era atit de impunător, acum este total depăşit, popularitatea lui scăzîndu-i treptat în ultima perioadă. Deşi zvonurile în legătură cu o eventuală coaliţie cu PSD sînt infirmate, epoca Kohl ar putea lua sfîrşit la fel de brusc ca şi a d-nei Thatcher. Adenauer, Erhard, Brandt şi Schmidt au fost cu toţii constrînşi de propriile partide să demisioneze". Cu totul alta este concluzia agenţiei France Presse : „Est-germanii părăsesc manifestaţiile repetate contra politicii economice şi sociale a guvernului, fapt ce lasă cancelarului Helmut Kohl mînă liberă pentru a-şi duce politica de reunificare. Numeroşi economişti consideră că această politică ar trebui să-şi arate roadele anul viitor". Şi preşedintele Partidului Liber-Democrat, Otto Lambsdorf, apreciază că actuala situaţie grea va fi depăşită în prima jumătate a anului 1992.

Dacă-i vorba de-a răbda doar atita, eu cred că tragedia nu-i chiar aşa de mare. Atunci, ce să mai zicem de locuitorii fostei RSR ? Fraţilor redegişti, o să ieşiţi la liman ! În orice caz, noi, românii, vă ţinem pumnii. Iar dacă totuşi domnul Kohl v-a devenit cu totul nesuferit, vă propunem un troc: daţi-ni-l nouă pe cancelar şi luaţi-ni-l pe preşedintele Ion Iliescu. Poate aşa iese mai bine.

ION. D. GOIA

S-a întors maşina lumii

„Die Presse" despre Basarabia: A fost o ocupaţie

27 martie, ziua în care românii de pretutindeni au sărbătorit împlinirea a 73 de ani de la revenirea Basarabiei la patria-mamă, a prilejuit în numeroase ţări apariţia de articole consacrate evenimentului. Printre publicaţiile care au inserat astfel de articole se numără şi cotidianul austriac „Die Presse", din care reproducem în continuare un fragment: „Fără îndoială, în decursul istoriei românii au fost nedreptăţiţi. Basarabia (aproape actuala Republică Moldova a URSS) şi Bucovina de nord au fost pierdute ca urmare a pactului secret Ribbentrop-Molotov. A fost o ocupaţie, dar potentaţii României nu au îndrăznit niciodată să abordeze problema cu vecinul lor. Disputa pentru Basarabia şi Bucovina defineşte acum din ce în ce mai mult scena politică a României. La început a fost vorba numai de relaţii culturale şi spirituale ale românilor de pe ambele părţi ale Prutului. Apoi, «societăţile culturale» au cerut apărarea integrităţii Republicii Moldova. Următoarea fază : cererea de a se declara nul şi neavenit pactul Ribbentrop-Molotov, ceea ce a făcut Sovietul Suprem de la Chişinău. Curentul adepţilor unei Românii Mari traversează partidele şi opinia generală, de la revista şovină «România Mare», editată de foştii scribi ai lui Ceauşescu, şi pînă la «România liberă». Puterea de stat este încolţită; Bucureştiul nu îşi poate permite să aibă relaţii proaste cu Moscova, de aceea totul se face cu precauţie. Ministrul de externe Adrian Năstase, care a fost deja acuzat de trădare naţională, a declarat că pentru viitor sînt posibile toate opţiunile. «Dorim o politică raţională, care să ţină cont de realităţile actuale şi de viitor» — a spus el". Aşadar, „a fost o ocupaţie, dar potentaţii României n-au îndrăznit niciodată să abordeze problema cu vecinul lor". O va fi făcut domnul Iliescu în timpul recentei lui vizite la Moscova ? Dacă da, în ce termeni şi cu ce rezultat? Sîntem foarte, foarte curioşi să aflăm. Fiindcă — mai mare ruşinea! — dintre toate ţările lezate de tranzacţia murdară Ribbentrop-Molotov, numai România n-a adoptat o declaraţie clară, precisă şi fermă de denunţare a pactului. Cînd o va face?

Cît îi vor costa pe japonezi Kurilele?

Desigur că la început a fost vorba de furturi clasice, fără intenţia de a restitui ceva. Dar intrucît roata istoriei s-a învîrtit, vremurile s-au schimbat, Kremlinul s-a gîndit că dacă tot e să dea înapoi teritoriile cotropite, atunci încaltea să scoată din afacerea asta maximum de profit. Şi astfel, teritoriile cu pricina par a dobîndi acum soarta obiectelor sau persoanelor furate cu scopul de a obţine în schimbul lor sume mari de bani (în franţuzeşte se zice „rançon") şi alte avantaje. Kidnapping, luare de ostatici. Teritorii-ostatici. Pentru a putea obţine acordul Moscovei la reunificarea Germaniei şi la plecarea armatei roşii din această ţară, Bonnul a trebuit să desfacă bine băierile pungii şi să pompeze către URSS multe miliarde de mărci. Iată că acum, în preajma proiectatei vizite a lui Mihail Gorbaciov la Tokio, se frămîntă foarte tare problema Kurilelor. La cît se va ridica cifra „ajutorului economic" pe care Japonia va trebui să-l acorde URSS în schimbul Kurilelor? Presa niponă este de părere că suma se va situa între 10 şi 30 de miliarde de dolari, în funcţie de numărul de insule propuse pentru schimb. O agenţie de mare prestigiu cum este France Presse consideră că dacă Gorbaciov nu va face concesii în privinţa Kurilelor, el riscă să se întoarcă la Moscova cu mîinile goale. Va reedita oare Tokio performanta Bonului, plătind „rançonul" pentru eliberarea ostaticilor săi? Aceasta-i întrebarea.

Rolul postului de radio „Europa Liberă" nu se diminuează

Despre rolul foarte important al postului de radio „Europa Liberă" în combaterea comunismului, în lupta est-europenilor împotriva odioşilor pe care-i aveau la cîrmă am scris cu alte prilejuri. După înlăturarea, în 1989, a regimurilor totalitare din ţările fostului lagăr socialist, s-a pus problema dacă nu cumva „Europa Liberă" şi-a încheiat misiunea, dacă n-ar trebui să-şi înceteze activitatea. Foarte repede însă a rezultat că ţările foste comuniste începeau acţiunea dură de traversare a deşertului către Occident, traversare care va dura ciţiva ani, şi că în acest timp postul de radio „Europa Liberă" este la fel de necesar ca şi mai înainte. Legat de aceasta, redau un fragment dintr-un interviu acordat de Alexandăr Alexiev, noul director al Redacţiei bulgare de la postul de radio „Europa Liberă", cotidianului sofiot „Democraţia" :

„ÎNTREBARE : Cu un an în urmă se vorbea că în noua conjunctură, cînd propaganda este liberă, rolul postului «Europa Liberă» şi-a pierdut sensul şi că nu va mai fi subvenţionat de Congresul american.

RĂSPUNS : Dimpotrivă, în prezent se contează mult mai mult pe acesta. Se consideră că acest post trebuie să constituie un stimulent pentru ca democraţia să învingă. În spatele acestui post se află institute puternice plătite de SUA. La München, de exemplu, pe lîngă postul «Europa Liberă» lucrează un grup de 100 de persoane într-un institut politic autonom. Un amănunt : în fiecare dimineaţă, preşedintele Bush primeşte de la acesta un buletin informativ despre URSS şi Europa de Est". **(I.D.G.).**

De ce sînt nemţii locomotive

Să ne amintim : în decembrie 1989, cu aproximativ două săptămîni înainte de căderea regimului Ceauşescu, la Kiev se întîlneau preşedinţii François Mitterrand şi Mihail Gorbaciov. Despre cele discutate atunci şi, poate, hotărîte, se ştie, pînă azi, foarte puţin. Bănuiala vizează însă hotărîrea punerii în practică a ideii vechi de două secole, aceea a Europei unite. Experienţa celor 12 din Comunitatea Economică Europeană (Piaţa Comună) torpila dinainte orice altă alternativă. Succesul unei idei geopolitice se dovedise total, iar momentul unirii bătrînului continent sosise. Cu atît mai mult cu cît prăbuşirea regimurilor comuniste din Est era în curs.

A fost Kiev 1989 un anti-Teheran 1943 ? Foarte probabil. Politica geografiei, schiţată de W. Churchill pe un petic de hîrtie; se topea, pragmatic, într-o nouă geografie politică. Timp de peste 30 de ani, Vestul Europei valilase integraţionismul, făcînd din el o adevărată izbîndă a democraţiei moderne. Doctrine — de la cea relativ paşnică a hotarului natural şi pînă la cea războinică a spaţiului vital — deveniseră, chiar şi din punct de vedere conceptual, piese de muzeu, restructurarea geopoliticii marcînd nu atît o victorie în plan teoretic, ştiinţific, cît una în planul existenţei cotidiene a mulţimii, a societăţilor omeneşti moderne.

Evident, ştiinţific, unitatea Europei e demonstrată. Intrarea în Europa — de care se vorbeşte atîta — face parte din noul fenomen geopolitic început timid la Helsinki în august 1975 şi ale cărui ultime acte majore se petrec acum în U.R.S.S., România, Bulgaria, Jugoslavia şi Albania. Deci nu expansiune teritorială, ci includerea în sistem şi relaţiile sale pe considerente mai degrabă antropogeografice. Lecţie pe care au învăţat-o la modul strălucit, popoarele care au pierdut în acest secol marile războaie ale lumii — germanii şi japonezii. Ei sînt, în fapt, locomotivele noii geografii politice.

EUGEN MIHĂESCU ■

Obsesia marelui tun

Pare să fie vorba doar despre imagini dintr-un coşmar : în pustiurile Irakului se deschide, la ordinul lui Saddam Hussein, un siloz de oţel. Spre cer se ridică ameninţător o ţeavă lungă de circa 40 de metri. Din ţeava supertunului este tras un obuz cu substanţe chimice de luptă. Distanţa pînă unde ajunge teribila armă: circa 4 000 kilometri, adică suficientă pentru a atinge ţinte din Ierusalim, Atena, plajele turistice ale Cretei şi Ciprului, Roma, Viena şi chiar Münchenul ! Un singur obuz poate provoca sute de morţi. Şi, totuşi, nu este vorba de science fiction. Ziarul „New York Times" aprecia nu demult că „nu este decît o problemă de timp pînă cînd Irakul va realiza supertunul".

Vinovatul principal este un „obsedat" al realizării de supertunuri care a conceput o armă cu un diametru de 99 cm, dintr-un oţel gros de 30 cm. El se numeşte Gerald Bull şi s-a născut în Canada, într-o familie cu 10 copii, rămaşi, de la o vîrstă fragedă, orfani. La 20 de ani, orfanul Bull obţinea doctoratul. „Un geniu", afirmau pe atunci profesorii, referindu-se la tînărul stingaci care lucra ca fizician la Institutul de cercetări spaţiale din Montreal, însă visa la realizarea celui mai mare tun din lume.

Bull avea 37 de ani, cînd în laboratorul său îşi face apariţia o nemţoaică, puţin trecută de 40 de ani. Era fiica lui Fritz Rausenberger, şeful secţiei de artilerie de la uzinele Krupp, în perioada primului război mondial. Un alt geniu al inovaţiei, Rausenberg a conceput legendarul tun „Wilhelm", un uriaş cu ţeava de 34 metri şi obuze de 130 kg ce puteau ajunge pînă la distanţe de circa 100 km. După război, învingătorii au căutat, cu înfrigurare, planurile de construcţie ale tunului minune. Zadarnic. Şi, iată, acum, 53 de ani mai tîrziu, fiica lui Rausenberg i le dăruieşte „obsedatului".

După cum povestea un coleg, Bull rămîne zi şi noapte în laborator, în perioada care urmează. Cuprins parcă de febră, el lansa ipoteze abracadabrante : „Cu un astfel de supertun începe noua eră a omenirii. Vom putea lansa cu el chiar şi sateliţi pînă la Lună". Bull reuşeşte să entuziasmeze pentru planurile sale pînă şi Ministerul Apărării al SUA, de unde primeşte milioane de dolari pentru cercetări. Şi chiar şi o insulă în Caraibi, unde poate efectua trageri de probă la discreţie, fără a deranja pe nimeni. Tînărul expert sudează ţevi uriaşe de tun de la vechi nave de luptă ale SUA şi, în noiembrie 1966, reuşeşte o performanţă care este înscrisă în Cartea Recordurilor Guinness : un proiectil de 84 kg ajunge la o înălţime de 180 km, adică la graniţa inferioară a spaţiului cosmic. Se părea că realizarea visului era aproape.

Însă, în acelaşi an ,americanii ajung pe Lună, cu un vehicul fără echipaj. Nimeni nu mai se interesează de supertun. Bull se ambiţionează. Continuă cercetările pe cont propriu, construind tunuri de calitate pe care le vinde oricui plăteşte bine : Iran, Chile, Taiwan şi China. Între timp se căsătoreşte şi are doi copii. În fine, în momentul cînd vinde tunuri Africii de Sud este condamnat pentru trafic ilegal de arme la şase luni închisoare. La eliberare devenise un monstru care ura pe toată lumea, detenţia avînd un efect distrugător asupra lui. Este internat într-o clinică de psihiatrie, unde nu de puţine ori este nevoit să îmbrace cămaşa de forţă.

Cînd scapă din spitalul de nebuni, părăseşte America. Se stabileşte la Bruxelles, unde se ocupă în continuare cu vînzarea tunurilor construite pe baza planurilor sale. Cel mai bun client devine în scurt timp Saddam Hussein. Dictatorul irakian devine un „obsedat" după ultima creaţie a lui Bull : obuzierul GC-45, cumpărînd 300 de tunuri de acest gen, cu o bătaie de 40 km. Totodată, Bull îşi găseşte omul care putea să-l ajute să-şi realizeze visul, Hussein avînd bani şi plăcîndu-i războiul.

În suburbia bruxelleză Buccle, unde Bull trăieşte sub pseudonimul de dr Giltaur, el este considerat un vecin foarte de treabă. Iată de ce nimeni nu înţelege motivul pentru care într-o zi este găsit asasinat în faţa porţii vilei sale. Cauza morţii : cinci gloanţe de calibrul 7,65 trase din apropiere. Asupra mortului se află suma de 20 000 dolari, ceea ce indică faptul că atacul nu avea drept obiect jaful, ci doar stingerea lui din viaţă. Potrivit zvonurilor, Bull ar fi fost ucis de serviciile secrete israeliene, pentru că ar fi junsese un pericol naţional. Însă, se presupune că Hussein deţine toate planurile constructive ale lui Bull. Aşa că coşmarul ar putea deveni oricînd realitate, mai ales după ce cu puţin timp înainte de declanşarea ocupării Kuweitului de către Bagdad s-a constatat că numeroase transporturi pentru Irak conţineau şi mari cantităţi de oţel, adecvate pentru construirea ţevilor de tun !

DANA PĂRVU ■

„Efectul de ecou" Elveția

● Decepție amestecată cu satisfacție totodată în ambele tabere și dilema : un punct cîștigat sau pierdut ? A fost evident, cele două echipe s-au temut una de cealaltă, riscul era prea mare : cel puțin teoretic, învinsa ar fi ieșit din cursa calificării pentru Euro '92 din Suedia. Paradoxal, într-un fel, mai nemulțumiți putem fi noi, atita timp cît presa elvețiană consideră că actorul principal al gazdelor a fost Huber, portarul acestora. Într-adevăr, el și-a salvat buturile în 4—5 situații grele, inclusiv la „tentativa" de autogol a lui Bickel. ● „Străinerii" din selecționata română au demonstrat înțelegerea faptului că toate contraperformanțele lor din ultima vreme la cluburile unde activează pot fi în bună parte anulate sau măcar estompate printr-o comportare bună în cadrul echipei naționale, aceasta implicit ducînd la creșterea cotei valorice personale. Ca să dăm un singur exemplu, pînă nu de mult jucătorul „numărul unu" al fotbalului nostru, acum într-o postură de neinvidiat la Real Madrid, Gheorghe Hagi, a dovedit aplicarea exemplară a axiomei de mai sus. Nici nu știm ce să apreciem mai întîi și mai mult în evoluția sa : marea capacitate de efort (numai o jenă apărută la un genunchi a condus la înlocuire), dărnicia cu care a distribuit mingi coechipierilor, precizia, forța și periculozitatea șuturilor la poartă. Într-un fel, Hagi parcă a vrut să reamintească spectatorilor din Neuchâtel de acel jucător pe care Xamax l-a admirat în 1985 (component atunci al Sportului Studențesc) și l-a dorit în rîndurile sale. ● Totodată, echipa României a făcut să-i sporească din nou creditul pe plan internațional, reamintind prezența la C.M. '90 și calificarea în „optimi", credit știrbit prin înfrîngerea în fața Bulgariei la București și care a pus în cumpănă relațiile cu selecționabilii noștri de peste hotare. De aceea, considerăm că rezultatul de egalitate de acum are o valoare mai mare decît un punct în economia grupei. El trebuie să aducă și liniștea necesară în fotbalul nostru confruntat cu atît de multe probleme pe calea spre profesionalizare și a căror rezolvare încearcă să o învețe din mers. ● În acest context, trebuie să remarcăm o certă emulație dătătoare de speranțe prin apariția de jucători care să umple golurile resimțite la un moment dat prin acel așa-numit „exod" (Se pare că numărul „mercenarilor" români în Europa este tot atît de mare ca și cel al danezilor.) În prezent, dispunem de un lot al selecționatei României B (cu turneul fructuos din India), de o selecționată de tineret-olimpică (jucători sub 21 de ani, care au dovedit frumoase calități), de echipele de juniori care bat la porțile consacrării (U.E.F.A. '93 obținînd chiar calificarea la C.E. din luna mai a.c.). Am aminti pe Panduru, Hanganu, Constantinovici, Bucur, Moga, Predatu, Stănici, Badea, Ursea, Pigulea, Cristian Sava, Mănăilă, Cheregi, Vlădoiu, Timofte II, Răduță și enumerarea ar putea continua cu mulți alții, apți de a face pasul în prima reprezentativă.

POMPILIU L. DUMITRESCU ■

Cupa orașelor martir

Pentru cinstirea memoriei eroilor căzuți în Revoluția din decembrie 1989, în zilele de 13 și 14 aprilie s-a desfășurat la București, pe Stadionul „Giulești", prima ediție a competiției de fotbal „Cupa orașelor martir", organizată de Clubul Sportiv Rapid, în sponsorizarea Fundației de binefacere „Anghel Saligny".

Turneul a fost cîștigat de echipa F.C. Brașov, învingătoare în finala susținută cu Politehnica Timișoara (2—0), prin golurile marcate de Mandoca și Nuță. Pentru locurile 3—4: Rapid — F.C. Farul 3—2 (au înscris: Rodin Voinea — 2 și Ursică, respectiv Stere — 2). În prima zi s-au înregistrat rezultatele: „Poli" Timișoara — Rapid 1—0 (Rosenblum), F.C. Brașov — F.C. Farul 2—1 (Cseke și Gerstenmaier, respectiv M. Dumitru din penalty).

Competiția se dispută anual, trofeul, pus la dispoziție de C.S. Rapid, fiind transmisibil timp de 4 ani, cînd revine definitiv echipei care a cîștigat de mai multe ori. Beneficiile realizate sînt împărțite între echipele participante, în scopul construirii, în orașele respective, a unor monumente închinate eroilor Revoluției, precum și în alte scopuri de binefacere. Ediția următoare va avea loc la Timișoara.

Înaintea începerii primului cuplaj de fotbal al zilei de sîmbătă, la amiază a avut loc ceremonia de dezvelire și sfințire a monumentului ridicat în incinta stadionului și închinat celor trei eroi — Petre Astafei, Florin Butiri și Bogdan Stan (membri ai echipei de rugby Rapid-Metrou București) precum și numerosilor suporteri rapidiști care au murit pe baricadele Revoluției din decembrie 1989. **(PLD).**

Vacanță și tratament la NEPTUN

Societatea Comercială „Neptun-Olimp" S.A. se află la dispoziția dumneavoastră, oferind celor interesați servicii de cazare și masă cu posibilități de tratament și vacanță în complexul balnear „DOINA".

Policlinica dispune de o modernă bază de tratament, dotată cu cabinete de consultații, laboratoare, cabinete de electroterapie și masaj, săli de gimnastică medicală și întreținere, cabinete de masaj cosmetic și cosmetică medicală, secții de împachetări cu nămol sapropelic din lacul Techirghiol, secții de hidroterapie, saună și o frumoasă piscină cu apă de mare încălzită.

Personal medical cu înaltă calificare asigură tratamentul diferitelor boli și afecțiuni cum ar fi :

— reumatisme cronice și degenerative
— artroze, spondiloze
— sechele posttraumatice sau postoperatorii
— afecțiuni ale sistemului nervos periferic
— afecțiuni ginecologice
— rino-laringite.

Se fac tratamente cu GEROVITAL, ASLAVITAL și PELLAMAR, preparate românești de faimă mondială pentru combaterea îmbătrînirii premature și regenerarea funcțiilor organismului.

Ca o noutate pentru dumneavoastră, pentru toate categoriile de virstă se recomandă CURA PROFILACTICĂ-ACTIVĂ cu sejur minim de 6 zile, această formulă de tratament cuprinzînd 2—3 proceduri adecvate (gimnastică și înot în piscină, masaj, duș subacval etc.), avînd ca efect refacerea formei fizice, întreținerea musculaturii, prevenirea îmbolnăvirii articulațiilor.

Cura helio-marină, cinematograful, bowlingul, piscina, tenisul de masă, terenurile de tenis în aer liber, precum și orchestra restaurantului din complex fac din sejurul dumneavoastră o vacanță cu adevărat plăcută.

Oferta noastră se adresează în egală măsură turiștilor care au nevoie de un tratament eficient cît și grupurilor de sportivi pentru cantonamente sau celor interesați în organizarea de consfătuiri, simpozioane, excursii.

Prețul unei pensiuni complete este de numai 201 lei/zi de persoană (cazare, masă, tratament) pînă la data de 1.05.1991.

Doritorii se pot adresa la orice agenție de turism, de stat sau particulară precum și la dispeceratul societății NEPTUN-OLIMP. Telefon 917 3 16 45.

SOCIETATEA COMERCIALA

„MECANICA CEAHLAU S.A."

PIATRA NEAMȚ

Semănătoare cu tracțiune animală Montana 2 A

Utilaj multifuncțional

Dispozitiv de treierat porumb. DTP 500 M, DTP 500 E

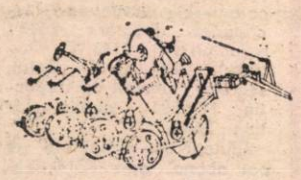

Semănătoare de precizie SP—4

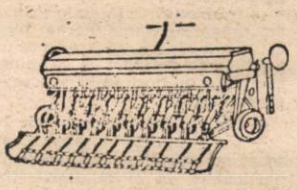

Semănătoare universală purtată SUP—15

Mașină de semănat semințe forestiere MSF—6

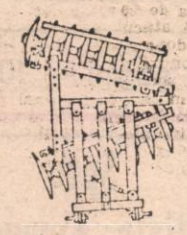

Grapa cu discuri dezaxabile GDD 1,3

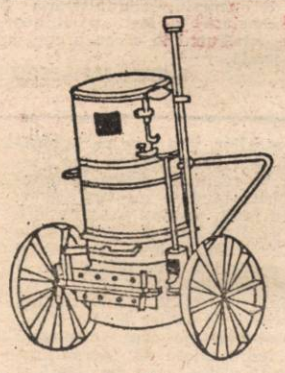

Generator de acetilenă transportabil GAT—00

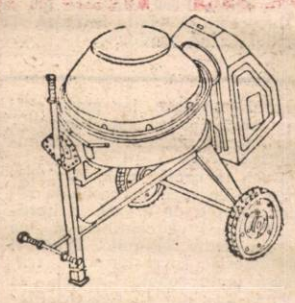

Betonieră B-110, B-111

Pune la dispoziția micilor producători :

Utilaje pentru agricultură cu tracțiune animală sau electrică

● **Semănători plante păioase prășitoare pentru două rînduri — Montana 2 A (foto 1)**
● **Agregate de tocat furaje (foto 2)**
● **Moară cu ciocănele**
● **Dispozitiv de treierat porumb D.T.P. 500 (foto 3)**
● **PENTRU TRACTOARE MICI 25—30 CP**
● **Semănători plante prășitoare pe 4 rînduri S.P. 4 (foto 4)**
● **Semănători plante păioase pe 15 rînduri SUP 15 (foto 5)**
● **Semănători semințe forestiere pe 4—6 rînduri M.S.F. 6 (foto 6)**
● **Grape cu discuri G.D.D. I,3 (foto 7)**

UTILAJE PENTRU DIFERITE ACTIVITĂȚI INDUSTRIALE ȘI GOSPODĂREȘTI

● **Generatori de acetilenă transportabili GAT. 00 (foto 8)**
● **Betoniere transportabile de 110 litri B 110 (foto 9)**
● **Case de păstrat valori „Zimbrul" (foto 10)**
● **Boxpalete tip „ Europa" (foto 11)**

SERVICII :

● **Turnare piese de fontă și aluminiu**
● **Confecții metalice**
● **Obiecte casnice și funerare**
● **Execuție repere din mase plastice**
● **Operațiuni de tratament termic și protecție anticorozivă**
● **Reparații mașini, unelte, utilaje și instalații de ridicat**
● **Produse unicat sau de serie foarte mică la comandă specială**

În funcție de solicitări, Societatea Comercială „Mecanica Ceahlău S.A." mai propune o gamă de utilaje de largă întrebuințare, aflată în curs de asimilare, din care menționăm :

● **Semănători pentru legume.**
● **Prășitoare cu tracțiune animală**
● **Greblă cu tracțiune animală**
● **Roabe, ciururi, mistrii**
● **Bărăci metalice, dulapuri metalice, bancuri de lucru**

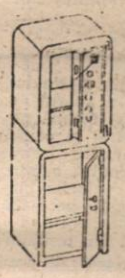

Casă pentru păstrat valori „Zimbru"

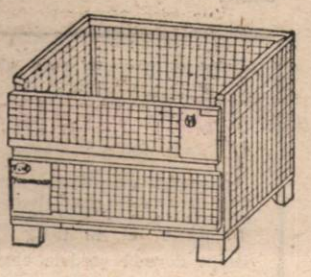

Boxpalete „Europa"

Multe întrebări și deocamdată... un singur răspuns. Gazeta Sporturilor primește, în sfîrșit, un răspuns la una dintre numeroasele probleme ridicate de-a lungul multor numere. Răpunsul aparține M.T.S. și confirmă veridicitatea celor relatate de Sorin Satmari în 10 aprilie. Cînd va deveni obicei răspunsul prompt și corect la întrebările pe care le pune presa sportivă ?

Mai avem pînă la box profesionist... Mai multe reprize (4, respectiv, 6) n-au adus mai mult box de bună calitate, ci dimpotrivă (cu o excepție, ultimul meci desfășurat între Petrică Paraschiv și Virgil Iordache). Dominante au fost slaba condiție fizică și nivelul scăzut al

BREVIAR

scîrțiit la final. Totuși, o circumstanță atenuantă : a fost doar a doua gală !

Se aude că... Ermurache ar fi în Franța. Ne întrebăm dacă Federația Română de Baschet va fi de acord cu transferul,

Succes, Cornel Oțelea ! Steaua trece prin momente grele. De aceea, dorim ca noul ei președinte, antrenorul anului '90 și un mare handbalist al anilor 60—70, să reușească încă o dată. Așteptăm cu interes și numele președintelui clubului Dinamo.

304 participanți... Criteriul de primăvară al copiilor și juniorilor la tenis de cîmp s-a desfășurat pe terenurile Complexului Olimpic. Remarcăm pe Dacian Dudaș la 13—14 ani. Răzvan Sabău, la nici 14 ani, a ajuns în primii 4 la categoria 17—18 ani. Așteptam mai mult de la el, totuși, mai ales că Pavel, Pescariu sau Vanță nu au participat, fiind în Iugoslavia. Uneori o înfrîngere valorează mai mult decît o victorie. Așa să fie !

MIHAI SĂNDOIU ■

SOCIETATEA COMERCIALĂ
RC ROMANCERAM-SA
ROMAN

Aleea Plopilor nr. 10, telefon : 31 101, telex 25327 — Roman, județul Neamț

Romanceram a fost înregistrată ca societate pe acțiuni la Camera de comerț și industrie Piatra Neamț la data de 3 ianuarie 1991, poziția I. De la Roman pleacă, atît spre beneficiarii interni cît și externi, o gamă variată de produse care s-au impus repede pe piața internă și din străinătate prin calitatea deosebită și fantezia creatorilor. Dl. director Ioan Gabor (inginer, 22 de ani vechime în funcții de conducere), îmi relatează : „În 1955 s-a simțit nevoia înființării unei fabrici de cărămizi. Cînd prefabricatele au înlocuit în cea mai mare parte construcțiile de locuințe, ne-am reorientat și noi spre alte produse, pe care le-am propus cumpărătorilor. În primul rînd obiectele sanitare din porțelan, mult apreciate de străinătate. Avem în această privință contracte cu firmele : BIARD (Belgia), SUMACA (Franța), KURSAK (Turcia), BENACOUPULOS (Grecia) și altele". „Valoarea totalului exportului, adaugă d-na director adjunct Aurora Jantuan, reprezintă 60 la sută din producția obiectelor sanitare. În privința beneficiarilor interni numărul cerințelor a întrecut cu mult posibilitățile noastre de producție. Un lucru, însă, e cert : odată cu trecerea la societate pe acțiuni, rentabilitatea a crescut, iar beneficiul este superior. Pe prima lună a anului 1991 de exemplu, ne înregistrăm cu un beneficiu de 1 milion lei".

R.C. ROMANCERAM S.A. PRODUCE :

- Obiecte sanitare din porțelan
- Două tipuri de garnituri baie in diferite culori
- Garnituri standard necesare echipării camerelor de baie pentru apartamente.
- Cahle din teracotă
- Plăci ceramice pentru finisaje exterioare
- Cărămizi subțiri din șamotă pentru sobe
- Blocuri de zidărie cu agregate ușoare
- Obiecte decorati e din ceramică.

Societatea Comercială Romanceram S.A. este autorizată pentru efectuarea operațiunilor de comerț exterior, direct sau prin intermediul societăților specializate, precum și pentru colaborarea directă cu bănci de comerț exterior putînd participa și conveni la operațiuni de fond valutar și de credit.

Aveți nevoie de ȘTAMPILE ?

În atenția întreprinzătorilor !

CALITATE — PROMPTITUDINE

Le puteți obține imediat, în orice formulă grafică și dimensiuni, adresîndu-vă la tel. 88 50 05, Str. 23 August nr. 108, Otopeni. Comenzile particulare din provincie (însoțite de copia autorizației) au termen de execuție 4 ore. Pentru București — 8 ore. Comenzile întreprinderilor de stat se onorează rapid, în funcție de numărul ștampilelor solicitate.

PARIUL ÎNTREPRINZĂTORULUI

Compania „Sebastian" va merge mai departe !

Dl. Victor Mihuț, inginer de automobile, patronul Companiei de taximetre „Sebastian", este un adevărat manager. Anul trecut, la înființare, Compania „Sebastian" nu avea de nici unele. Acum, deci după numai cîteva luni, compania domnului Victor Mihuț se conturează ca o putere în domeniu, permițîndu-și să mențină prețul cel mai scăzut de pe piața transportului de persoane cu taxi.

— Domnule Mihuț, prețul practicat de dv., 8 lei pe kilometru, sfidează, practic, orice concurență. Cum de vă țin curelele să abordați un asemenea preț în condițiile în care compania de stat de taximetre cere 12– 13 lei/km ?

— Încercăm să ne organizăm gestiunea pe principii eficiente. Apoi ținem foarte mult să fim corecți în ceea ce facem. Cifra de afaceri a companiei noastre nu este un secret — 4,5 milioane pe lună. Mergem pe investirea totală a beneficiilor și pe păstrarea prețurilor. Rațiunea acestui comportament este simplă. Noi vrem să păstrăm clienții și să cîștigăm alți clienți. E stupid să fii lacom atunci cînd într-adevăr vrei să lucrezi serios și să faci o activitate, să-i zicem de cursă lungă. Întreaga activitate a Companiei „Sebastian" este pusă pe computer. Concurența noastră e loială. Deși cerem 8lei/km, noi nu mergem în pierdere. Asta în condițiile în care statul cere cu 4 lei/km mai mult.

— Cîte taximetre lucrează sub firma „Sebastian" ?

— Circa 1 000, din care 750 în București. Celelalte lucrează la filialele din provincie.

— Aveți deja filiale în provincie ?!

— Am organizat 12 filiale „Sebastian" în Argeș, Vîlcea, Hunedoara, Buzău, Brăila, Constanța, Vrancea, Neamț, Iași, Suceava, Prahova, Brașov. Dezvoltăm rapid filiala de la Constanța. Acolo vom putea cîștiga bine. Vine sezonul turistic, iar lumea va avea nevoie de serviciile noastre. Tot la Constanța, Compania „Sebastian" sponsorizează Clubul sportiv „Farul", mai puțin echipa de fotbal. Domeniul nostru de activitate este cît se poate de extins — comerț, transport, servicii, agrement-service, producție de piese auto. Avem în vedere și servicii de transport prin închiriere de mașini, transport marfă, transport pe rute fixe. Facem aprovizionare cu piese auto pentru propriile automobile, cît și pentru service-uri. Am deschis chiar și un magazin de piese de schimb pe Șoseaua Giurgiului.

— Cui aparțin automobilele „Sebastian" ?

— Cum cui ? Cetățenilor. Cînd am organizat compania am plecat de la ideea că transportul public este deficitar și că mulți cetățeni vor dori să-și sporească veniturile.

— Cum a fost în provincie ?

— Cu prețurile noastre am șocat nu numai pe taximetriștii particulari, ci și administrația financiară. Ne lovim de administrațiile financiare locale. De pildă cea din Vrancea ne-a aplicat amenzi nedrepte. Uneori, cum s-a întîmplat la Ploiești, de exemplu, administrația financiară a fost pârîtoare, contribuind la o concurență neloială.

EUGEN MIHĂESCU ■

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactori șefi :
Constantin Dumitru
Ion D. Goia
Secretar general de redacție :
Eugen Mihăescu
■ PUBLICIȘTI COMENTATORI (1700) : Dumitru Constantinescu, Horia Pătrașcu
■ EVENIMENT (2542) : **Mihail Gălățanu,** Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (2600) : **Roxana Paicu-Manolescu,** Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ – ÎNVĂȚĂMÎNT (2559) : Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

FLACĂRA BIS
Redactor șef :
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție :
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga (17 16 39)

REBUS
Redactor șef :
Tudor Octavian (1457)
Secretar general de redacție :
Alexandru Păsărin (2036)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zaubea, Simona Simzianu (2036)

FLACĂRA BASARABIEI
Redactor șef :
Ion Zubascu
Secretar general de redacție :
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia) (2559)

EDITURA FLACĂRA
Domnița Ștefănescu (2559),

■ FOTOREPORTAJ (2528) : Mihai Cristian Călugăr, Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan
■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072) : **Mircea Popp,** Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Adrian Petrescu, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu
■ SECRETARIAT – ADMINISTRAȚIE (2002, 2558) : Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.

Adresa redacției și administrației : București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane : 17 60 10. 17 60 20 (cu interioarele trecute în paranteze de mai sus) : secretariat director : 2002 ; redactori șefi : 2143 (C. Dumitru), 2124 (I. D. Goia), secretar general de redacție : 17.48.91 ; public relation : 2600.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box. 12–201, telex 10876, prstlr București, Calea Griviței nr. 64–66.

Administrația : EDITURA „PRESA LIBERĂ" (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).

■ Tiparul : Combinatul Poligrafic București

16 pagini — 10 lei

Vremurile sînt cum sînt
DAR VREMEA?

Aspectul vremii din ultimele zile ne face să credem că primăvara și-a intrat în toate drepturile ei, în toată țara. Drept dovadă verdele este culoarea la modă peste tot: la cîmpie, la deal și de curînd și la munte. Meteorologic vorbind totul a fost normal: nu au semănat două zile între ele, a plouat mai peste tot, n-a plouat mult și-a apărut soarele, s-a produs și brumă pe ici pe colo prin vestul și centrul țării, iar temperaturile extreme zilnice s-au încadrat cuminți destul de bine în valorile obișnuite pentru această perioadă.

Climatic vorbind și ceea ce urmează în următorul interval de prognoză este normal: ultimii colți ai iernii. De obicei în a doua parte a lunii aprilie, uneori chiar în debutul lunii mai, iarna ține să ne amintească de ea. Valuri de aer rece, de origine arctică invadează continentul european, iar parametrii meteorologici iau valori apropiate de cele obișnuite în anotimpul rece.

Deci, în următoarele zile, vremea se va răci. Procesul de răcire început de aseară în nord-vestul țării va continua și va afecta toate regiunile. Fronturi atmosferice succesive vor traversa toate zonele țării și va ploua. Trecător în Crișana, Maramureș, Transilvania și nordul Moldovei va ninge. Ninsorile nu vor fi abundente și nu vor persista. Eventualul strat de zăpadă (maximum 5 cm) se va topi extrem de repede. Asociat fronturilor, vîntul se va intensifica mai peste tot, mai cu seamă în regiunile estice. Temperaturile minime nu vor scădea prea mult, urmînd a se încadra în general între 0° și 5°C. Cele maxime în schimb vor coborî în general cu 8°, 10° și vor fi cuprinse între 4° și 14°C.

Spre sfîrșitul intervalului, procesul de răcire se va sfîrși. Materialele de care dispunem ne îndreptățesc să sperăm într-o încălzire, ceva mai lentă și mai puțin spectaculoasă decît răcirea. Șansele de ploaie vor rămîne mari, mai ales în sud-vest.

IOANA MAȘEK ■

Spre Piața Comună sau spre groapa Comună?

Municipiului Könyvtár
SZEKELYUDVARHELY

ANUL LXXXI
NR. 17
24-30 APRILIE
1991 - BUCUREȘTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

20 aprilie

Iubiți sau huliți, așteptați cu sufletul la gură de cei care sînt la ananghie sau bîrfiți pe la colțuri de stradă, mereu în atenția puterii care îi recompensează dacă este flatată sau, dimpotrivă, le face șicane, trăind în permanență într-o stare de pericol dacă își fac meseria pînă la uitare de sine, fiind ei înșiși o mare putere fără să rîvnească aservirea semenilor, au și gazetarii o zi internațională a lor, 20 aprilie, o zi pe care, chiar dacă nimeni n-o sărbătorește cu fast, e o recunoaștere a profesiei lor, una dintre cele mai fascinante din lume.

pag. 10

securitatea se regrupează

Ca formă de guvernămînt nu există decît una aproape desăvîrșită : despotismul luminat. Spre a-l avea, trebuie însă concursul atîtor împrejurări, încît biata omenire se mulțumește îndeobște cu puțină lumină fără despotism ori cu mult despotism fără lumină.

CONSTANTIN BANU,
Director fondator
al Revistei Flacăra

Fotografie de PASCAL ILIE VIRGIL

pag. 4

HOȚII de odoare bisericești

De comuna Pietroasele, cunoscută și sub numele de Pietroasa (județul Buzău), s-a vorbit de mai multe ori. O dată, cînd s-a descoperit faimosul „Tezaur de la Pietroasa", parte din el fiind cunoscut sub numele de „Cloșca cu pui". A doua oară, cînd o parte din tezaur a fost furat. Pe urmă, cînd a fost dus în Rusia și cînd a fost adus (incomplet) din U.R.S.S. În sfîrșit, acum, iată, din nou au dat hoții la Pietroasele. Cum s-au petrecut lucrurile, veți afla citind reportajul lui Mihail Gălățanu.

pag. 10

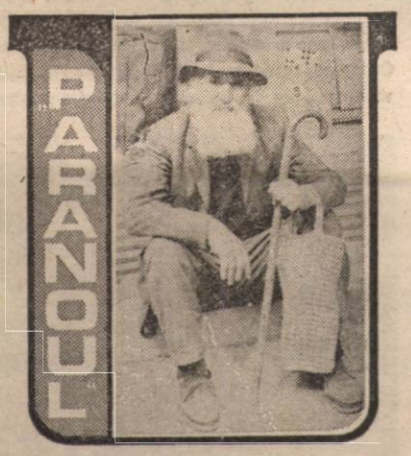

pag. 13

MAI EXISTĂ ÎN ROMÂNIA CÎNTĂREȚI INTERZIȘI? SE PARE CĂ SÎNT, DE VREME CE LUI ALEXANDRU ANDRIEȘ NU I SE PERMITE SCOATEREA ULTIMULUI SĂU DISC „AZI".

ANDRIEȘ CONTRA „ELECTRECORD"

pag. 15

NU TRAGEȚI ÎN PETROLIȘTI

pag. 8

INCEST ÎN HOHOTE

Mai bine golan?

Constantin Dumitru

A trecut un an de cînd Piața Universității, loc sacru al Revoluției române, a fost blocată, la început de numai cîteva sute de oameni, apoi, după o nefericită intervenție a poliției și după o și mai nefericită intervenție a provizoriului, pe atunci, președinte, care a gafat incredibil, numindu-i pe demonstranți — golani, de zeci de mii de oameni. Perceperea fenomenului „Piața Universității" a fost diferită. Pentru cei mai mulți datorită prezentării extrem de tendențioase făcută de televiziune, demonstrația maraton din prima zonă liberă de neocomunism a României a însemnat un atac brutal, finanțat de cercuri străine, la adresa conducătorilor F.S.N. care osteneau pentru binele țării. În consecință, „golanii" au fost considerați, pur și simplu, golani, destabilizatori, plătiți în dolari de Rațiu sau de alții ca să tulbure liniștea noastră. Pentru o parte a concetățenilor noștri (evident, cititori ai unei anumite părți a presei), „golanii" erau în majoritatea lor tineri (cei mai mulți, participanți și la evenimentele din 21–22 decembrie) nemulțumiți de cursul evoluției politice a țării și care realizau„ în mod pașnic, o a doua revoluție. Una esențialmente morală, menită să vindece, să spele de păcate. Imaginea e desigur simplistă dar, multă vreme, „Piața Universității" a fost privită fie ca un fenomen profund negativ, fie ca unul de o puritate absolută, singurul în stare să ne redea demnitatea.

În realitate, fenomenul „Piața Universității" a fost și este (căci istoria sa nu e nici pe departe consumată) mult mai complex. În prima zonă liberă de neocomunism, unde s-a scandat la nesfîrșit „Jos comunismul"! (mult mai des decît „Jos Iliescu!"), s-au aflat foarte mulți foști membri de partid, ba chiar foști secretari sau mai mici ori mijlocii nomenclaturiști. Ei n-au venit să contrademonstreze, să tragă cu urechea. Au fost acolo pentru că au dorit să se schimbe lumea bolnavă în care au trăit, lumea care pe ei înșiși i-a îmbolnăvit. Violența nu era posibilă, dialogul doar era admis. Dialogul și ironia. Aplauzele îi răsplăteau întotdeauna pe cei care încercau să-și manifeste, cu violențe verbale, împotrivirea față de „Golania". În Piață au venit tot felul de oameni, mulți fără o idee clară despre democrație. Ei simțeau că trebuie schimbat ceva, ei doreau să fie o autentică libertate. Și-i ascultau pe cei care, de la balcon, exprimau propriile lor credințe și speranțe. „Golaniei" i-a lipsit profesionalismul politic, siguranța, aplombul, meșteșugul programelor de preluare sau administrare a puterii. O agora uneori naivă, dar totdeauna blîndă, un loc în care s-au spus și enormități dar și lucruri de mare bun simț. Dincolo de revendicările amuzantdure ale unor vorbitori de la balcon, Golania și-a păstrat, pînă aproape de sfîrșitul său, sinceritatea. Cîntecele sale, lozincile sale au născut un adevărat folclor care — în sfîrșit ! — a ajuns și pe la Botoșani sau Zalău. Golania ar fi putut să însemne începutul unei mari sincerități naționale. Oare ce s-ar fi întîmplat dacă domnul Ion Iliescu ar fi apărut, după 24 aprilie, la balcon, cu o emblemă în piept, pe care să fi scris „Golan recuperabil"?

Acum, cînd dezamăgirea capătă chipul unei embleme naționale, prin tîrgurile de provincie se aude refrenul : „Mai bine haimana / Decît trădător / Mai bine huligan / Decît dictator / Mai bine golan / decît activist / Mai bine mort / Decît comunist !". Nu e o modă muzicală oarecare. Se insinuează un sentiment de vinovăție față de Piața Universității. Sigur, Piața Universității n-ar fi putut conduce țara. Ea putea, însă, să dea vieții noastre politice o mai mare încărcătură de sinceritate. Oare, acum, domnul Iliescu ar avea curajul să ne vorbească de la balconul Pieței Universității ?

Fotografie de PAUL AGARICI ■

George Arion

VISUL DE AUR

Încă de pe băncile școlii am aflat, o dată pentru totdeauna, credeam noi, cum se succed orînduirile sociale : la începutul istoriei umanității a fost comuna primitivă, înlocuită de sclavagismul doborît de feudalismul care a fost înlocuit de capitalismul îngenunchiat de socialismul atoatebiruitor. Acestuia, în ani, ar fi trebuit să-i urmeze visul de aur al omenirii — comunismul.

Orice cale de întoarcere era exclusă.

Dar lucrurile au luat o altă întorsătură. În unele state europene, în locul socialismului își fac din nou simțite prezența rudimente de capitalism. Nu mai vorbim de economie planificată ci de economie de piață, întreprinzătorii sînt lăsați să se desfășoare în voie, investitorii străini nu mai sînt luați la goană, iar sistemul de uniformizare al valorilor începe să fie uitat.

Însă ne întoarcem cu adevărat la capitalism, împotriva teoriilor cu care ni s-a împuiat capul ? Și dacă da, cum vor evolua evenimentele ? Vom rămîne în această orînduire atît de mult hulită la noi pînă nu demult ? Sau, ca într-un tunel al timpului creat de o minte năstrușnică, vom cunoaște, mai devreme sau mai tîrziu, și feudalismul, apoi sclavagismul ? Să fie, de fapt, comuna primitivă visul de aur al omenirii ?

zona de tandrețe

Călău sau gropar?

Ion D. Goia

Închipuiți-vă că un părinte își cheamă feciorul și-i spune : dragul meu, vreau să-ți las o libertate deplină în alegerea profesiei, de care depinde viitorul tău, nu am de gînd să te influențez absolut deloc, trebuie să hotărăști tu și nimeni altcineva ; așadar, ce vrei să te faci, călău sau gropar ? Cum zici tu, așa rămîne. O asemenea libertate de opțiune i-a lăsat parlamentul nostru poporului român în ceea ce privește „alegerea președintelui". Da, știu, e vorba deocamdată doar de teze, dar acest lucru nu schimbă cu absolut nimic datele problemei.

Batjocura la adresa națiunii române pe care o reprezintă rezultatul votului cu bile din parlament are drept sorginte și bază un lung șir de uzurpări, machiavelisme și lașități. Prima uzurpare a fost făcută de FSN-ul primelor 30 de zile, cînd a declarat limpede și fără echivoc că nu se va transforma în partid și nu va lua parte la alegeri. Și s-au instalat feseniștii la cîrma țării cu de la ei putere, fără să-i aleagă nimeni. După ce a cuprins în plasele și rețelele lui, vizibile și invizibile, întreaga țară, FSN-ul a anunțat că ia parte la alegeri, întrucît așa au cerut... minerii (la prima lor mineriadă la București). A doua uzurpare a avut loc în cadrul CPUN, unde FSN-ul și-a asigurat controlul la modul știut și unde avea deja în ființă mașina de vot, tot fără să-l aleagă nimeni. Iar acest organism, CPUN-ul, care nu avea nici un mandat din partea românilor, și-a permis să dea la iveală și să pună în funcțiune o lege electorală exhaustivă — în locul uneia care să fi reglementat doar alegerile pentru constituantă —, lege care în mod normal nu putea fi adoptată decît după ce aveam o constituție. Am protestat atunci împotriva prevederilor referitoare la „alegerea președintelui", arătînd că forma de guvernămînt trebuie s-o hotărască națiunea prin referendum, nu o lege electorală dată de un for neales. A treia uzurpare a fost deci alegerea domnului Iliescu în funcția de președinte în condițiile în care țara nu se pronunțase asupra formei de guvernămînt. Machiavelismele, multe și de toate, sînt cunoscute, nu le mai enumăr. În ceea ce privește lașitățile, ele au venit din partea unor forțe politice din opoziție, care, în ideea de a accede chiar ele la președinție, au acceptat cu mare ușurință prevederile din legea electorală vizînd „alegerea președintelui", iar cînd și-au dat seama în ce plasă au căzut era prea tîrziu.

Iată-ne acum în fața uzurpărilor din ultima vreme : parlamentul a hotărît că poate el hotărî, în locul poporului, forma de guvernămînt, și a și făcut-o, zicînd că România este republică ; mai mult chiar, a hotărît tot el, parlamentul, și ce fel de republică le este pe potrivă urmașilor lui Traian și Decebal — cea prezidențială.

Așadar, prin mașina de vot fesenistă din actualul parlament, românilor li s-au luat — repet, n-are importanță că pînă în prezent e vorba doar de teze — toate posibilitățile de a se pronunța cu privire la configurația și soarta țării lor și li s-a lăsat un singur drept — să opteze între Popescu, Vasilescu sau Ionescu (ca să nu mai vorbim de Iliescu). Culmea cinismului o reprezintă pretenția că s-a făcut acest lucru în numele... drepturilor alegătorilor ! Un tovarăș vorbăreț și arogant cît cuprinde, Florin Vasilescu, a glăsuit : de ce să nu dăm poporului posibilitatea de a-l alege el pe președinte ? Adică, după ce i se ia poporului român dreptul de-a opta între monarhie sau republică, după ce este împiedicat să se pronunțe el, poporul, măcar asupra felului de republică, parlamentară sau prezidențială, oamenii stăpînirii vor să ne facă să credem că ei nu mai pot de grija respectării voinței norodului ! Ca și cum noi n-avem ochi să vedem că, în realitate, în ceea ce privește desemnarea capului statului, mai sus pomenita mașină de vot fesenistă a pus 23 de milioane de oameni în fața unei singure libertăți : de-a alege între călău și gropar.

Desen de CONSTANTIN GAVRILĂ-GAYCO ■

AVEM ȘI NOI KURZII NOȘTRI

Demolați, expropriați, arestați

„Domnul meu, zice omul din fața mea, vindecat definitiv probabil de toate relele acestei lumi, eram tînăr pe-atunci, era prin '950. S-a întîmplat să primesc o moștenire de la o mătușă dinspre mamă — un apartament cu 4 camere și 5 prăvălii cu vad bun, în bulevardul Republicii. Prin '950 au venit niște inși care m-au declarat naționalizat și mi-au spus că de aici înainte casa mea va fi casa statului și că voi trebui să plătesc chirie. Timp de aproape 25 de ani am locuit în propria mea casă și am plătit chirie. În 1974 m-am hotărît s-o cumpăr. Ani și ani m-am chinuit și am adunat 80 de mii de lei cu care am achitat apartamentul. Dar necazul nu s-a terminat. ICRAL-ul m-a dat în judecată pe motiv că locuințele din zonă nu sînt de vînzare. Am făcut memorii peste memorii...". Aici, povestea domnului Emil Calavre din București, se întrerupe. Ce mai poți să faci la 77 de ani ? Nu-ți dorești decît să poți pune liniștit capul pe o biată pernă și să-ți înghiți prea multa suferință. Și, totuși, dl. Calavre a găsit resurse pentru a merge la Liga Expropriaților din București.

În fiecare zi, la sediul din Calea Victoriei nr. 133 al Ligii expropriaților din București vin zeci de oameni nedreptățiți, cărora li s-a luat pînă și adăpostul, fiind apoi puși, în cel mai bun caz, să-l plătească, adesea fiind condamnați și la ani grei de pușcărie. Liga Expropriaților încearcă o restaurație morală. Cuvintele acestea ar putea părea mari, dar nu sînt. Aceasta e realitatea. Precedentul există : Legea fondului funciar. Exact, o astfel de lege așteaptă zecile de mii de dezmoșteniți ai României anului 1991. Evident, principala armă de luptă a Ligii expropriaților este un **proiect de lege privind asanarea consecințelor juridice, materiale, financiare și sociale ale naționalizărilor, demolărilor și ale altor acțiuni de trecere abuzivă în proprietatea statului a unor construcții și terenuri din orașele și satele României.** Proiect de lege depus în luna noiembrie a anului trecut la Guvern, Parlament și Procuratură, plus la Curtea Supremă de Justiție. Răspunsuri au venit doar de la Procuratură și Curtea Supremă. Paradoxal, doamna Paula Rotăruș din conducerea Ligii, nu se grăbește. Ne spune că are nevoie de 33 de ani pentru înfăptuirea programului acestei organizații. „Nu pot să spun că am atîta putere în stat încît dau înapoi oamenilor ceea ce li s-a luat în 45 de ani. Nu-i îmbătăm pe oameni cu apă rece".

Speranța rămîne, deci, în proiectul de lege. Adică în introducerea și votarea lui în Parlament. Cevaceva a avansat, în acest sens, zilele trecute.

Excelent sub raport teoretic, programul inițiat de doamna Rotăruș rezistă greu grabei miilor de cetățeni de a fi repuși în drepturi. Dar să vedem cum vine în întîmpinarea acestora proiectul de lege întocmit de Ligă. Iată : **„Art.11. Restituirea imobilelor se va face în baza titlurilor de proprietate, a titlurilor succesorale notariale sau a actelor de stare civilă care dovedesc calitatea de moștenitor, anexate la cererea foștilor proprietari, moștenitori legali sau testamentari adresată actualilor deținători"** sau **„Art. 1[illegible] Pentru imobilele care au fost demolate și nu s-au plătit despăgubiri, acestea se vor adăuga la valoarea de circulație a imobilului revendicat, corectată cu rata inflației la data efectuării plății".**

Așa „sună" proiectul de lege. U[illegible] registru aflat la sediul Ligii ad[illegible] nă semnături pentru convingerea Parlamentului...

E. MIHAESCU ■

SPRIJIN PENTRU ROMÂNIA, SAU PENTRU ROMAN?

Fotografie de PASCAL ILIE VIRGIL

PRESA ÎN ȚARC

Cînd voi povesti, peste ani și ani, nepoților mei vizita președintelui Franței voi începe tot cu aceste cuvinte : presa română era strînsă într-un țarc pe pista aeroportului Otopeni. Am întrebat în cor de ce noi stăm împrejmuiți, iar ziariștii străini sînt liberi. Simplu : „Așa a spus șefu'". La ora 17,20 aterizează avionul prezidențial „Airbus" — Air France. Cîteva minute mai tîrziu domnul François Mitterrand începe să coboare. Presa română evadează din țarc. Domnul Mitterrand are o figură severă. gesturi reținute. Domnul Ion Iliescu zîmbește neîncetat. Președintele francez e însoțit de doamna Danielle Mitterrand, de miniștrii Roland Dumas, Lionel Stoleru, Alain Decaux, Bernard Kouchener, Louis Mermaz. Garda prezintă onorul. Se intonează „La Marseillaise" și „Deșteaptă-te, române". Oaspeții se îndreaptă spre salonul oficial. Ziariștii merg spre ieșire. Zăresc mașina în care se urcă doamna Danielle Mitterrand și doamna Mioara Roman. După alte cîteva minute, pornește și autocarul presei. Îi rog să oprească la Arcul de Triumf și alerg printre numeroșii polițiști care ocupă strada spre Leagănul de copii nr. 1 „Sf. Ecaterina", cunoscutul orfelinat de protocol folosit de cîte ori viața trebuie să pară frumoasă și decorativă. Ajung în momentul în care un copil de trei ani îi spune cîteva cuvinte în franceză doamnei Mitterrand. Ea îi oferă o floare, el o ia oarecum nedumerit de mulțimea care îl privește. **„Sintem într-o vizită foarte scurtă,** îmi delară doamna Danielle Mitterrand. **Plecăm mîine seară. Mi s-a propus să vizitez acest orfelinat și am fost încîntată. Copiii trebuie învățați că viața e ceva prețios".** Doamna Mitterrand are doi băieți și trei nepoți. Din 1981 conduce o fundație pentru drepturile omului. Mai reținem pentru cititoarele noastre că era îmbrăcată într-un costum Chanel negru cu alb și machiată foarte discret.

CE NU ȘTIE VESTUL

Următoarea întîlnire la ora 19, la Ambasada franceză. Aștept în intersecție un autobuz sau un taxi. Uluitor, primul vine autobuzul. În apropierea ambasadei întîlnesc grupul de demonstranți. Sînt cîteva sute de studenți de la Universitate, Politehnică și Arte plastice. **„Cu această vizită domnul Mitterrand a făcut cea mai mare greșeală politică din cariera domniei sale",** îmi spune un student de la Arte plastice. Pe pancarte e scris în franceză : „Merci la France, pardon monsieur Mitterrand", „Aides aux roumains ou aide à Roman ?", „Mitterrand, ta présence ici légitime un régime criminel". Începe ploaia, rămîn nemișcați și studenții și cele două șiruri de jandarmi care îi flanchează. Imitînd vocile „tip APACA" studentele strigă lozinci fsn-iste. Chiar și poliția începe să rîdă. La 19,30 studenții se retrag, locul e ocupat de coloana de oameni de la televiziune. Mașinile oficiale pleacă în trombă. În acest timp în ambasadă se desfășura dialogul dintre intelectualii români și oaspeții francezi. **„Doina Cornea a fost foarte tranșantă** — îmi declară la ieșire Virgil Tănase. **L-a întrebat dacă nu cumva această vizită este un gaj acordat actualei puteri. L-a întrebat ce sens va avea această vizită. Președintele francez a spus : „Depinde". Ana Blandiana i-a înmînat domnului Mitterrand scrisoarea Alianței Civice și cea a Ligii studenților".** În legătură cu demonstrațiile studenților a continuat : **„Cred că această demonstrație e un lucru cîștigat și un semnal serios transmis puterilor care sînt dispuse să sacrifice din nou partea de Est a Europei din rațiuni financiare sau din alte rațiuni geopolitice. Trebuie să le spunem că istoria nu se poate repeta, dacă nu vom reuși cu ei, vom reuși singuri".**

15 ore mai tîrziu, domnul Mitterrand va spune în discursul rostit în fața Parlamentului : **„Geniul european s-a născut din diversitate, complementaritate și antagonisme. Diversitate, antagonisme și complementaritate, cred că la dumneavoastră nu lipsesc".** De la început vizita va deveni o permanentă alternare între protocolul oficial condus de domnul Ion Iliescu și poziția exprimată de studențime și intelectualitate.

Dar să revenim la prima zi de vizită. Înainte de recepție, domnul Mitterrand s-a întîlnit la reședința sa, Vila Lac 1, cu domnul Petre Roman. Întrevederea a durat 15 minute. Cînd la televizor începea „Cyrano de Bergerac" la recepția de la Cotroceni se rosteau toasturile celor doi șefi de stat.

„NU SÎNT ARBITRU"...

Vineri dimineața la ora 9 a avut loc, cu ușile închise, întîlnirea dintre domnul François Mitterrand și șefii partidelor de opoziție. O oră mai tîrziu la Parlament lumea fierbea. Parlamentarii F.S.N.-iști așteptau să vadă cu ce mină vine opoziția. Domnul Radu Câmpeanu la intrarea în sală avea fața mai întunecată. „Nu le-a mers", **jubilează loja F.S.N.-istă în apropierea căreia mă aflam întîmplător. La prima ocazie care se ivește mă apropii de Radu Câmpeanu și-i cer o declarație, să văd și eu ce „nu a mers". „Fiecare și-a expus punctul de vedere. Eu l-am expus pe al meu : România privește întotdeauna cu cea mai mare simpatie și afecțiune orice acțiune cu Franța. Dar vizita actuală, plasată în acest moment, este după părerea noastră inoportună pentru că ea dă impresia că e făcută ca să sprijine un guvern în derută. Dă impresia că vrea să ajute în mod necondiționat acest guvern. Ceea ce nu este în vederile opiniei publice românești, care în proporție de 75 la sută a cerut și cere demisia guvernului".**

Atitudinea reținută a domnului Mitterrand a fost evidentă și în discursul din Parlament : **„Nu am venit să vă dau lecții"** și două ore mai tîrziu în cadrul conferinței de presă de la Cotroceni : **„Nu mă ocup de problemele interne ale României. Pe mine m-a interesat dacă România e sau nu pe un drum al democrației. Altfel nu aș fi venit".** A revenit în mod repetat în discuție problema minorităților. La conferința de presă domnul Mitterrand a spus : **„Minoritățile nu sînt doar o problemă românească, e una din problemele Europei".** Referindu-se expres la relațiile noastre cu Ungaria, a continuat : **„Nu sînt arbitru între Ungaria și România. Și chiar dacă mi-ați propune, aș refuza".**

Înainte de a începe conferința de presă domnii Roland Dumas și Adrian Năstase au semnat un tratat pentru înființarea unui institut româno-francez de management și un tratat de cooperare pentru probleme de tineret și sport. După-amiază, domnul François Mitterrand și domnul Ion Iliescu au inaugurat la Iași Centrul cultural francez. La miezul nopții, TV5 transmite imagini cu demonstrația organizată de locuitorii Iașului împotriva Puterii. Acestea au fost cîteva din momentele vizitei de 27 de ore a președintelui francez în România. Pentru final am ales tot un fragment rostit de președintele Franței la Parlament : **„Spre marele meu regret timp de nouă ani a trebuit să refuz invitațiile care mi-au fost adresate, pentru ca să nu existe nici o confuzie".** Să fie oare chiar acesta momentul așteptat de domnul Mitterrand de ani de zile ? !

AURELIA BORIGA

FRÈRE FRANÇOIS, DORMEZ-VOUS ?

Deși anunțată laconic, în ultimul moment și, cu tot misterul păstrat de instituția protocolară asupra traseului și programului, vizita președintelui Franței nu a luat prin surprindere studențimea bucureșteană. Astfel încît vineri, 19 aprilie a.c., înainte cu o oră de a avea loc „Întîlnirea cu studenții și cadrele profesorale din Institutul Politehnic București", peste 3 000 de studenți politehniști se aflau masați în fața intrării Rectoratului, „încălzindu-se" cu cîteva lozinci antiprezidențiale și antiguvernamentale. Alte cîteva zeci de studenți pro-F.S.N. ce făceau parte din protocol se aflau înăuntru, cîțiva privind cu neliniște, de pe la etajele superioare, mulțimea de afară. Momentele de vîrf au fost sosirea și plecarea coloanei oficiale. S-a scandat : **François Mitterrand : un ami d'un assassin !, Iliesco à bas !, Aide aux roumains, ou aide à ROMAN ? !, Vive le roi !** și s-a cîntat **Frère François, dormez-vous ?** Din spirit de ospitalitate, sperăm că manifestația nu i-a stricat pofta de mîncare **și** președintelui francez...

PAUL VINICIUS

CINEVA, ACOLO SUS, NU NE IUBEȘTE...

Cînd a venit la noi președintele Moldovei, Mircea Snegur, redacția revistei Flacăra a comunicat președinției numele ziariștilor pe care-i desemnase spre a fi acreditați să participe la acțiunile prilejuite de vizită. Cînd am ajuns la palatul Cotroceni — unde, e drept, fiind în plină zi, nu cînta cucuveaua —, am constatat cu mare uimire că numele meu, transmis de redacție, nu figura pe lista celor ce aveau acces în incintă. S-au produs niște încurcături, mi s-a spus, unele adrese s-au rătăcit. „Errare humanum est", mi-am zis, deși ceva nu era în regulă — fotoreporterul nostru era pe listă, eu — nu.

Iată însă că povestea se repetă în termeni identici și cu prilejul acreditării pentru vizita președintelui Mitterrand. Ați ghicit, din nou „s-au rătăcit" unele adrese, întîmplător cele de la „Flacăra", „Express", „Dreptatea". Nu știu cine se va fi petrecut cu documentele depuse de celelalte redacții, dar de la „Flacăra" n-a avut ce să se rătăcească, întrucît s-a trimis o singură adresă (pe care o reproducem în facsimil) pentru toți cei desemnați spre acreditare. Și ori se rătăcea această unică adresă, și nu era acreditat nici unul din cei trei, ori nu se rătăcea, și atunci trebuiau acreditați toți. Din această dilemă, cei ce s-au ocupat de chestiune n-ar fi trebuit în mod normal să poată ieși. Dar au ieșit, într-o manieră cu totul originală : fotoreporterul Gig Motoianu n-a avut probleme, ceilalți doi n-au avut acreditare : s-au încurcat niște adrese ! Dacă la asta mai adăugăm și faptul că de la începutul lui martie redacția „Flacăra" a trimis o adresă pentru acreditarea permanentă pe lîngă președinție a doi dintre membrii ei și că pînă în prezent nu s-a primit nici un răspuns, lucrurile încep să se clarifice.

Desigur, amorul fiind, după cum aprecia un erou al lui Topîrceanu, un lucru foarte mare, nu putem da președinției indicații prețioase pe cine să iubească și pe cine nu. Are și ea, Puterea, preferințele (și, mai ales, socotelile) ei. Numai că acest lucru nu trebuie să aibă în nici un fel de-a face cu acceptarea sau neacceptarea jurnaliștilor la o acțiune sau alta. Iubit sau nu, agreat sau nu, ziaristul are dreptul să fie lăsat să-și facă meseria, sau, cu alte cuvinte, Puterea n-are dreptul să-l împiedice pe ziarist să-și facă meseria. Se vor „rătăci" oare și de acum înainte adresele provenite de la „Flacăra" ? (I.D.G.).

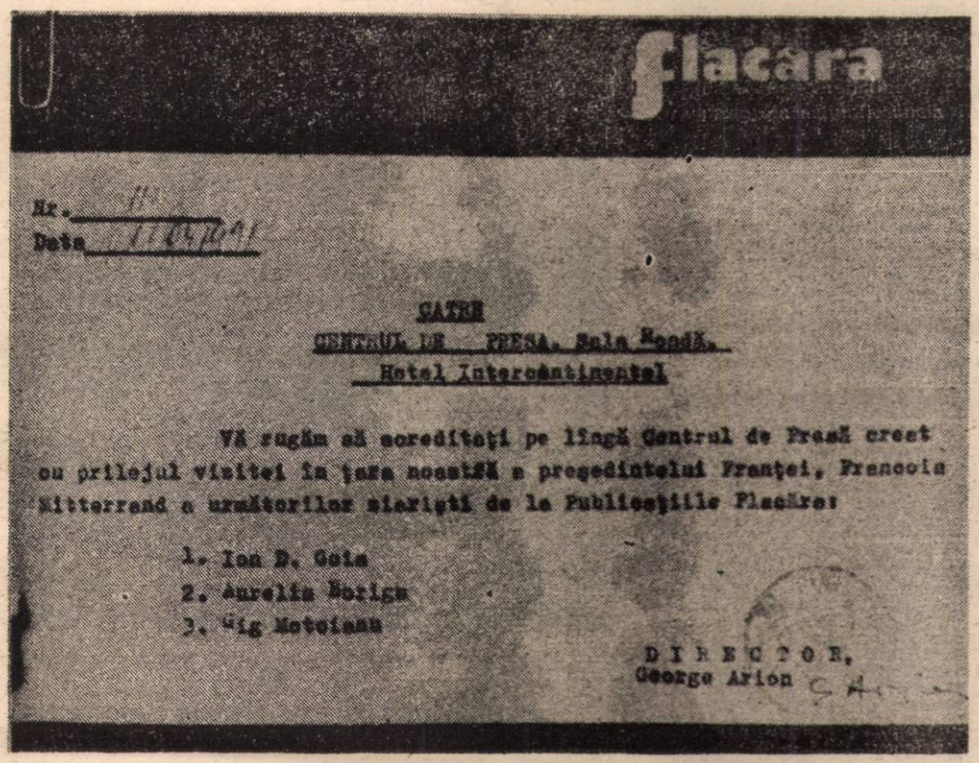
flacăra

Nr. 11
Data 11 aprilie

CĂTRE
CENTRUL DE PRESĂ, Sala Rondă,
Hotel Intercontinental

Vă rugăm să acreditați pe lîngă Centrul de Presă creat cu prilejul vizitei în țara noastră a președintelui Franței, François Mitterrand a următorilor ziariști de la Publicațiile Flacăra:

1. Ion D. Sîrbu
2. Aurelia Borigă
3. Gig Motoianu

DIRECTOR,
George Arion

ROMÂNI, FOLOSIȚI

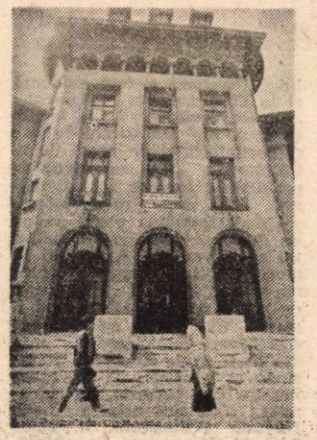

Fotografie de GIG MOTOIANU

La Liceul „Iulia Hasdeu" se reface scara monumentală a intrării principale.

Scara duce la trei uși ministeriale zăvorite. Pe ușile acestea ar trebui să păşească dascălii și elevii ca să capete, de îndată ce ajung în școală, sentimentul unui fapt important. Dar ușile stau închise de decenii și se dau în lături doar la vizita unui șef. Și cum vizitele s-au ierarhizat, astfel că sacre au devenit doar cele „de lucru", intrarea nr. 1 a liceului bucureștean nr. 1 e încuiată în aștep-

tarea, poate, a vizitei de lucru a unui nou nr. 1.

Sute de spitale, licee, clădiri administrative, palate publice cu felurite întrebuințări își ferecă, în continuare, intrarea principală și-i trimit pe oameni la cea de serviciu. În cea mai mare parte, aceste intrări secundare sînt murdare, strîmte, rău luminate. Multe au fost concepute pentru uzul servitorilor, al femeilor angajate cu ziua și al furnizorilor. Ele sînt pitite și neîngrijite pentru că, în ciuda lozincilor populiste, comunismul a marcat prin toate mijloacele distanța dintre stăpîni și popor.

La Haga, în plin centrul orașului, de sărbători, cînd primul ministru părăsește cabinetul ca să redevină o zi ori două ceea ce și este, adică un om ca toți ceilalți, retras la casa lui, ușa încăperii stă deschisă spre destătarea a tot felul de gură-cască. E o chestiune de tradiție dar și una politică : cetățeanul trebuie să se convingă de faptul că a ales conducători modești, devotați ideii binelui general, nu al celui personal. La noi, despărțirea fluxurilor pînă și în instituțiile unde acestea sînt, prin proiect, intersectate, a slujit la instaurarea unui tip de faraonism, care, iată, ne urmărește și după dispariția faraonului.

În cîteva locuri, ușile care nu se deschid niciodată sînt păzite, ca în teatrul absurd, de portari cu un aer solemn. Doamne, ce multă lume îl mai așteaptă pe Godot !

Cînd se concepe planul unei clădiri, arhitectul gîndește intrările astfel ca să exprime bine funcțiunile. Deși puțini o bănuiesc, puterea a fost foarte atentă, cînd a avizat așa-numitele ansambluri reprezentative, la forma, mărimea și așezarea intrărilor principale. În principiu, se conta pe eventualitatea ca instituțiile sau chiar locuințele ansamblurilor să fie vizitate de Ceaușescu. Din care pricină, chiar și cînd nu era numărat între clauzele contractului, marele protocol se subînțelegea. Pe bulevardul „Casei Poporului" există un bloc cu intrarea principală pusă invers, fiindcă „vizita de lucru" s-a nimerit într-o oră în care, pe macheta viitorului complex de clădiri, un bloc fusese lipit, din greșeală, cu scara de serviciu la magistrală. Momentul a sacralizat eroarea și ea a devenit, cum s-a întîmplat în mai multe locuri, lege. Blocul a fost corectat în timpul execuției, în sensul că intrările de serviciu au căpătat decor de intrare principală iar cele principale au fost meschinite !

Am vizitat cîndva marea sală de studiu a bibliotecii unei universități asiatice vizitate periodic de un geniu comunist cu ifose de om de cultură. După fiecare vizită, scaunul pe care se așeza geniul era îmbrăcat cu o husă albă, așa încît sala devenise de nefolosit : jumătate din scaune erau sfinte ! Iar geniul continua să vină la Universitate și să stea un minut doar pe scaune fără husă — fiindcă și pe el îl intrigau probabil cele învelite și le ocolea ca pe un lucru pe care nu-l înțelegi. Au trecut de atunci douăzeci de ani. Sînt sigur că sala de lectură e azi toată în giulgiu oficial. La fel s-au petrecut lucrurile și cu intrările pe care a păsit cîndva Ceaușescu. Pretutindeni, directorii au pregătit posibilitatea unei vizite, ca să nu spunem că în marea lor majoritate au și așteptat-o.

A acționat aici și obișnuința țărănească de a păstra „camera din față" curată și nelocuită, familia dormind în bucătărie și deavalma în celelalte odăi. Ajuns la oraș, țăranul a schimbat obișnuința în teamă respectuoasă și a ocolit tot ce e principal : stradă, intrare, om, instituție.

Ca să înțelegem ce a dracului e legea nescrisă a zăvorîrii intrărilor principale, e destul să încercăm să întrebuințăm [illegible]. Noii directori, deși Ceaușescu mort și ar fi normal să nu-[illegible] mai sperie atît de gîndul unor vizite ale noilor nr. 1, continuă să țină ușile mari sub lacăt, adesea cu paznici după ele.

Un ministru nu e oaspete ; el e un om în exercițiul funcțiunii. Oaspeți de seamă sînt elevul, bolnavul, spectatorul, solicitantul. Șeful statului, dacă are chef de vizite de lucru, e obligatoriu să intre în instituțiile de toate rangurile numai pe ușa de serviciu, fiindcă acolo află adevărul despre sfîrșiturile profesionale ale personalului.

Pentru un ministru ori șef de stat, ușile imperiale care se deschid numai o dată în an înseamnă acceptarea din start a minciunii, a unei convenții răsturnate.

Români, folosiți numai intrările principale !

Și ajutați-i pe șefi să priceapă starea reală a economiei, culturii și educației conducîndu-i pe scara de serviciu, acolo unde totul pute, unde e întunecime și vorbă răstită, unde se dă primul șperț, unde nu e nici bucurie, nici îndurare. Revoluția a intrat în C.C. pe scara principală. Aici e cheia problemei !

TUDOR OCTAVIAN

HOȚII de odoare bisericești

Pietroasele, o comună din județul Buzăului, adormită în coasta Carpaților de curbură, a intrat în istorie prin voința întîmplării : aici a îngropat un neam venit de departe, goții, odoarele lor scumpe, aflate mult mai tîrziu și botezate blind : cloșca cu puii de aur. Sau, altfel zis, tezaurul de la Pietroasa. Tezaur care s-a „plimbat" și pe la Moscova și n-a lipsit mult „să fie uitat" pe acolo. Scumpele scule ajunse avere a năpăstuitului nostru neam, rămase parcă asemeni unei blagosloveli a sorții, decisă să ne miluiască pentru vitrega-ne ursită, au fost aflate la Biserica din cătunul aproape (Ochiu Boului), biserică numită Pietroasa Mică. Biserica de acolo e numai piatră, iar hramul ei : Sfîntă Măria Mică, la 8 septembrie. La Pietroasele este piatră multă. Aproape, la Istrița, este o carieră de piatră la care au lucrat bătrînii satului. Acum tinerii nu mai lucrează acolo. Însă așa i-a rămas numele locului: Pietroasele. Oamenii de pe-aici sînt, aproape toți, instăriți, cu case frumoase și gospodării bine întepenite în coasta muntelui. Neam de pietrari, nu de hoți. Și totuși, de aici, acum cîteva luni, s-a furat un tezaur scump satului, din puțina sa avere, și așa scăpătată în vremile din urmă.

Un furt care a lăsat satul cu sufletul la gură

În Pietroasele, cum vii dinspre șoseaua națională și halta de cale ferată, poți dibui cu privirea în satul așezat înclinat ca pălăria pe-o ureche a unui cheflîu, vreo șase rînduri de turle. Șase biserici își sclipesc tabla ori țiglele la soare, lucind pînă departe. Biserica dinspre Primărie, de care se leagă tărășenia noastră, datează din anul 1835 și are drept hram Adormirea Maicii Domnului, serbată la început de toamnă. Din cele cîteva generații de preoți, în care Sfînta Evanghelie a trecut din mînă-n mînă, de la tată la fiu, preotul Nicolae Șerpoianu este cea de-a patra generație. Acest om a dat buzna, într-o zi, în biserică, fiind chemat de un credincios de prin partea locului, și a rămas stupefiat : de-aici lipseau cîteva din principalele și valoroasele obiecte de cult tradiționale. Biserica era răvășită, scotocită ca un buzunar întors pe dos. Lăcașul sfînt fusese violat și din el lipseau Sfînta Cruce și, unde mai pui, și Liturghierul. După ce s-a aflat de această nenorocire, vestea a electrocutat satul și sătenii au zis că-i semn rău pentru așezarea lor, prevestitor de mari urgisiri.

Hoțul a intrat pe fereastra de la amvon

Cum am ajuns în comună, la biserica Adormirea Maicii Domnului, dascălul Ion Anton tocmai stingea luminările și se pregătea să închidă biserica. Era într-o vineri și slujba luase sfîrșit de curînd. Din fresca de pe stînga intrării, Sfîntul Petru ne zîmbea și parcă ne făcea cu ochiul, agitînd o ispititoare legătură de chei zdravene, care nu știu dacă se potriveau și la ușa bisericii. Greu de crezut că biserica celor din Pietroasele s-ar fi potrivit la broască perfect cu intrarea de pe poarta Raiului la care are sinecură sus-numitul Petru. „De 20, ba chiar 25 de ani sînt io aici epitrop, adică cu luminările, știți", ne povestește omul pirpiriu, îmbrăcat într-un balonseid ponosit. „Am încasat bani pentru contribuția și repararația bisericii, de la enoriași și acum trebuie să le dau chitanțele", ne raportează dînsul conștiincios, în timp ce-l așteptăm să se întoarcă pe preotul Șerpoianu. „Epitropul" nostru vîntură prin palmele butucănoase, congestionate și umflate de boală, cîteva chitanțe cu numele credincioșilor contribuabili, și ne spune : „Ho'ul — sau ăia, c-or fi fost mai mulți, a

intrat pe fereastra spartă de la amvon. A forțat ușa și a intrat în biserică. Înăuntru a găsit, undeva, pe un raft sau pe o masă, o sticlă cu vin și a băut-o pe jumătate".

„Cred c-au venit după aur"

Continuă : „Sfînta Cruce, de care vorbim și care a fost furată, a fost dăruită de o femeie bisericii. Cred c-au venit pentru aur, în primul rînd, și n-au găsit ce căutau. Deunăzi, m-am întîlnit cu cineva prin comună. M-a întrebat dacă nu cumva am o icoană veche de vînzare, mai ștearsă. Io am două icoane noi, noi-nouțe, da' cum să-i dau io, icoanele, doamne ferește ? !" „Și cu hoțul cum a fost ?" — încerc să reînnod firul discuției. „Păi, hoțul a înfășurat Sfînta Cruce cu fața de masă purpurie (pe care mi-o și arată, n.a.), și a vrut să fugă cu ea. Stricase broasca, rupsese stinghia de la încuietoarea ușii, am bătut-o io pe urmă la loc. Împinsesе, pesemne, de ușă, forțaseră zăvorul, care cum s-au priceput, c-o rangă. A ieșit înapoi, prin fereastră de la amvon, afară, în cimitirul care înconjoară biserica. Probabil că i s-a făcut teamă și n-a mai vrut să mai stea sau n-a mai avut timp, se grăbea să scotocească mai bine. Mă mir și io cum de nu s-a atins de icoane și de toate celelalte. N-a mai avut timp, pesemne".

„Hoțul a trecut pe lîngă o icoană de Grigorescu !"

Mai deschis se dovedește preotul Șerpoianu : „Semn ceresc, ca o minune dumnezeiască am primit noi găsirea odoarelor. Nici nu mă mai gîndeam să le mai găsesc. Și totuși m-am rugat la Dumnezeu. A venit Poliția, a luat niște amprente. Cînd s-a întîmplat asta ? Chiar după hram, hramul a fost la sfîrșitul săptămînii, am avut praznic, și de la pepiniera satului au venit

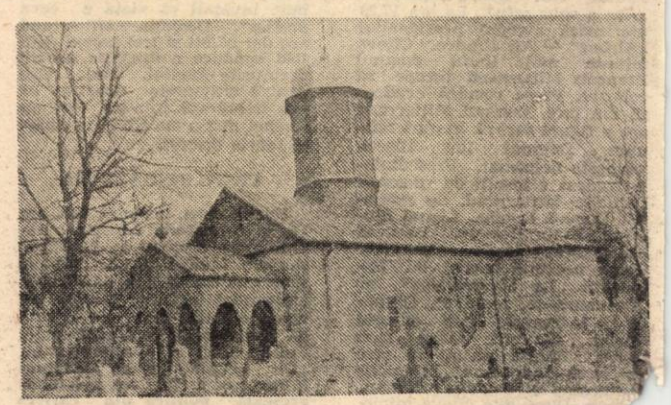

multi țigani. Ar fi bănuită și o femeie. Cum ne-am dat seama : a venit cineva și ne-a anunțat că geamul era spart. Am alergat și am văzut că usa de la biserică era forțată. Sfînta Evanghelie, veche din 1911, cumpărată de tata, lipsea. Mai lipseau și Antimisul, Sfînta Cruce și Liturghierul, cumpărat de mine, acum un an, de la București. Duminica următoare am spus la credincioși : „Vai nouă, nu mai e Evanghelia de la părinții noștri !" Hotărît lucru, cel sau cei care-au venit la furat nu se pricepeau deloc ! Aveam o icoană veche pe iconostas, pictată de Grigorescu, care este foarte valoroasă.

Colonelul a spus : „A fost o minune dumnezeiască !"

Mă pomenesc după un timp cu un telefon de la Poliția Buzău. Mă duc acolo și mi se înmînează un geamantanaș cu toate cele furate. Colonelul mi-a spus : «A fost o minune dumnezeiască». După aproape două luni de căutări, nu mai credeam să le aflăm. Trei săptămîni a stat la bagaje de mînă în Gara Buzău, sau mai mult. Cei de la bagaje, văzînd că nu vine nimeni să ia geamantanul, s-au alarmat și-au anunțat Poliția. Poliția nu l-a găsit încă pe făptaș. Iarăși au început cercetări și se cam bănuie cine-ar fi. Dar să vă spun cum și-au dat seama că-n geamantanul găsit sînt odoarele noastre. Io am scris pe Liturghier, după ce l-am cumpărat : «Donat de mine, preot N. Șerpoianu, 6.XII'89». Și asta au citit domnii polițiști pe carte. Le mulțumim foarte mult pentru efort. Încă ceva : am aflat cum că depunerea în Gara C.F.R. Buzău ar fi fost făcută în prima zi după furt, așa încît hoțul a plecat imediat la Buzău și le-a depus la bagaje de mînă, urmînd ca el sau altcineva să le ia înapoi".

„Presupun că de-aici a rezultat teama"

În final, să consemnăm și depoziția sergentului major Nicolae Bisceanu, ajutorul șefului de post de Pietroasele. „Într-o luni dimineață a aflat preotul Șerpoianu de spargerea de la biserică. M-a căutat și m-a găsit abia luni seara. Împreună cu el și cu încă doi săteni am efectuat «cercetarea complexă». Ridicasem niște urme cu ghips (un ghips care era cam trezit, care nu prindea la urme, c-abia-l găsisem). După asta, cercetarea a continuat la pepiniera din imediata vecinătate a bisericii, în rîndul muncitorilor sezonieri, dintre care majoritatea cu foarte multe antecedente penale. Am amprentat, din rîndul lor, muncitori din dormitoare. Io presupun că de-aici a rezultat teama. La cîteva zile după asta am primit telefon de la șeful judiciarului. O lucrătoare de la bagaje de mînă din Gara Buzăului a observat că de mult timp nu se ridică bagajul depus. A anunțat Poliția și la biroul de bagaje s-a organizat pînă permanentă, în civil, de către lucrătorii noștri. N-a mai venit nimeni însă să ridic geamantanul. Am presupus c-au fost înfricoșați. După urmele pe care le-au luat (de încălțăminte și amprentele digitale după sticlă), presupun c-au fost cel puțin doi făptași. Cum de au primit cei de la bagaje de mînă fără bon, chitanță, bagajele ? Probabil că deseori mai procedează astfel, la insistențele unui cetățean, pentru cinci minute sau co[illegible] unei sume de bani...".

MIHAIL GĂLĂȚANU
Fotografii de SILVIU STAN

INTRAREA PRINCIPALA

CUM SĂ AJUNGI LA BALAMUC

Fotografii de ELENA GHERA

Locatarii primelor patru etaje ale imobilului din str. Ştirbey Vodă nr. 97 — Bl. 95 C — au această şansă. Şansa de a ajunge la balamuc. Desigur, tragediile sociale fac ele ceva ordine, printre muritori. Adică, să nu fim prea mulţi, pe verticală. Adică, să nu respirăm aerul celorlalţi. Dar cei care nu căutau, cu vîrf şi îndesat, o asemenea şansă, ce ar putea face ? Răspunsul este oarecum negativ : nimic ! Fiindcă, „reforma guvernamentală" are nevoie de certitudini, nu de sfîrtecări. Nu de contestaţii împotriva „privatizării intensive" „reuşite" de guvern. Nu împotriva faptului că dughene mici şi slinoase, cu preţuri de „îţi cad plombele", te fac să parcurgi kilometri de oraş pentru a-ţi cumpăra o piine, ţigări, legume, alimente. Nu împotriva guvernului... Blocul 95 C a fost conceput de mult, poate a chiar fost scos din buzunarul Elenei de către minuna lui Nicu şi aşezat pe miniatura de sistematizare, printre „indicaţii", a stat de pe atunci pe planşetele vreunui institut de proiectare. Tot pe vremea odiosului, s-a materializat. Desigur, „cel mai iubit" nu avusese în vedere deschiderea de baruri la parter... Eventual, cantine de cartier. Dar vremea s-a schimbat. După Revoluţie, ageri întreprinzători au năvălit. Café-baruri, baruri de noapte, boutique-uri! Muzică, antren ! „Votaţi FSN şi luaţi reformă !". Ia şi tu, să ia şi el, na-vă spaţii! Să mai spuneţi că sîntem neocomunişti !

Pe uşa de la intrarea Café-barului de la parterul blocului 95 C scrie: „Program: 8—23,30". Dar roata banilor a schimbat, natural, programul. Cam în fiecare seară, clienţii nu se pot desprinde înainte de orele 1—2 a.m. Bine-înţeles, uşa se ferecă de pe la 23,30, dar ei rămîn înăuntru. A-i da afară, respectînd programul, înseamnă să îţi pierzi clienţii... Video-ul şi cass-ul zbiară incontinuu. Un fel de a spune „Nani-nani, puiul mamei". Locatarii de deasupra se întorc ca nişte fripturi la proţap, deasupra flamei muzicale, a mutărilor de scaune, a tocurilor de la pantofii tinerilor cutremuraţi de dans, a operaţiilor de curăţenie, cînd mesele îşi scîrţîie picioarele către dimineaţă... În plus, portarul de noapte, din plictiseală, mai urmăreşte 2—3 filme de groază pe video. În momentele de suspans, urletele „victimelor" fac să vibreze paharele în vitrinele primelor patru etaje ale imobilului.

Parterul blocului 95 C nu a fost proiectat pentru aşa ceva. Nu s-a luat în calcul — de către proiectanţi — nici un fel de izolaţie fonică, nici un fel de antifonare. Primăria însă s-a grăbit să dea „verde" directivelor guvernamentale, fără să îi pese de condiţiile de repaus ale locatarilor. Întîmplător, marea majoritate a acestora provin din rîndul răpitorilor în Revoluţie. Cînd au văzut că, pe lîngă apartament, li s-a agăţat şi medalia „Café-bar", şi-au spus păsurile. Dar nu s-a schimbat nimic. Ba, pardon, s-au schimbat titulaturile : din „Inspector principal", d-l I. Olteanu a devenit „Controlor comercial", iar din „Inspector şef", d-l I. Iancu a devenit „Şef corp control", ambii fiind lucrători la Primăria Municipiului Bucureşti .Mai mult decît atît. I se cele două titulaturi, d-l I. Olteanu şi-a dat la „NUFĂRUL" şi memoria, altfel nu se poate explica cum, între noaptea de 2—3 ianuarie a.c. şi 8 februarie, a „uitat" că a făcut un control la locul mai sus amintit, împreună cu d-l Osnaga, preşedintele Asociaţiei pentru protecţia consumatorilor. Sau, poate, rezultatul controlului era, cumva, un secret de interes naţional ? Îl rugăm pe d-l Olteanu să îsi explice amnezia şi să consulte în acest sens Adresa nr. 195/25. 01. 1991, pe care a semnat-o. Pînă atunci, riscînd sarcasmul, le urăm locatarilor din imobilul menţionat „Somn uşor" ,şi să se ţină tari, să nu ia drumul Spitalului 9, pînă ce odihna la care au dreptul nu se va reinstala...

PAUL VINICIUS

BRAZII CARE PLÎNG

Sărmanii arbori ! Cel mai mare nenoroc, acum, pentru ei este să crească în jurul statuilor unor personalităţi. În vremuri frămîntate apropierea de ele devine periculoasă. Dacă în timpuri liniştite, pe măsură ce măslinii păcii cresc, statuia războinică se micşorează, în vremuri sumbre stafia trecutului izvorîtă ca o aură de sfînt singeros în jurul capului de bronz ori granit creşte, creşte, creşte, devine ameninţătoare şi atît de mare încît mulţi adulatori se simt nitamnisam îndreptăţiţi să reteze cu cruzime crengile arborilor pentru a avea loc să se întindă în voie nevăzuta statuie. La picioarele oricărei statui de om politic este îngropată o secure a războiului. Ea prinde rugină în pămîntul peste care creşte în pace deasa iarbă a uitării, dar cînd vremurile îşi ies din matcă precum nişte ape care sapă în malurile mormintelor ori fruntariilor ţărilor, ascuţişul securii iese la iveală, rînjind nesătulă ca şi craniul unui om pretins nerăzbunat. Poate Dumnezeu a blestemat chipurile cioplite pentru că, deşi moarte, fără duh, stîrnesc ură, patimi, minie şi distrugere în neamul omenesc. „Să nu staţi niciodată lîngă chipuri cioplite !" ar trebui să spună acum Dumnezeul arborilor. Nu de multă vreme în Oradea, în jurul statuii lui **Szacsvay Imre**, revoluţionar din 1848, crengile celor doi brazi au fost retezate şi cioturile albe au fost acoperite cu noroi. Iubirea faţă de statui naşte ura faţă de arborii din preajmă. Statuia a fost scoasă mai în afară, mai în evidenţă, prin tăierea unor crengi ale celor doi brazi situaţi în faţa statuii. Din cioturi au ţîşnit acum lacrimile prelungi de răşină şi mai strălucitoare în contrast cu noroiul de sub care au ieşit. Ca nişte lacrimi omeneşti încremenite şi înghe-ţate de ger.

PAŞCU BALACI

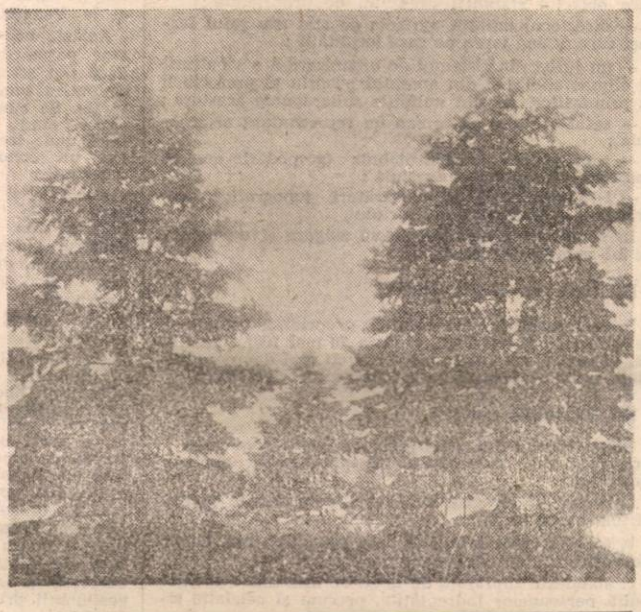

Cumpărătorii de autoturisme nu se lasă

Guvernul DAT ÎN JUDECATĂ

În mai multe rînduri dl. prim-ministru Petre Roman a promis că va acorda credit acelora care în perioada 1981—1.XI.1990 au achitat integral sau parţial contravaloarea unui autoturism la CEC, aşa după cum au fost reglementările din acea perioadă, oferindu-se astfel „posibilitatea" de a-l cumpăra a doua oară, de data aceasta cu o sumă mult mai mare decît cea integral achitată, datorită scumpirii pe care a aplicat-o în luna noiembrie 1990 şi retroactiv cu 1—10 ani în urmă.

Şi iată că a sosit şi ziua cînd, axat pe această propunere, a apărut ca o bombă anunţul în ziarul „Adevărul" din 28 martie 1991 sub titlul „Credite pentru cumpărătorii de autoturisme româneşti".

Această bancă, unică prin felul său de constituire, numită de unii Banca fantomă — fiind lipsită de fonduri în prezent pentru acordarea de credite, constituie o nouă bombă, pe lîngă multe altele care au apărut de la Revoluţie pînă în prezent, însă aceasta cu un detonat mult mai puternic datorită statului deosebit de înfiinţare.

Înfiinţarea ei este legată de ziua de 1 aprilie, ziua păcălelilor, însă ea va deveni viabilă numai în situaţia în care noi, cumpărătorii, ne vom lăsa păcăliţi şi o vom ajuta să se constituie prin transferarea sumelor noastre de la CEC la această bancă la care se vor adăuga şi dobînzile pe care Banca le va încasa din sumele noastre depuse. De asemenea, Banca mai solicită ca suma iniţială depusă la CEC să fie completată pînă la 50 la sută din valoarea actuală a autoturismului la care dorim să ne înscriem şi aceasta înaintea încheierii contractului de creditare. În această situaţie trebuie asigurată, drept gaj, pentru garanţia creditului necesar o persoană salariată iar pentru pensionari gajul trebuie acordat de doi salariaţi.

În ce ţară din lume pentru a putea ridica un credit de la o Bancă trebuie mai întîi să depunem noi o anumită sumă de bani pe care Banca s-o manevreze cum vrea şi după urma căreia să încaseze o dobîndă de cel puţin 10 la sută, în timp ce depunătorilor le acordă numai 5 la sută, jucîndu-se cu banii noştri tot aşa cum statul a făcut-o în timpul lui Ceauşescu pînă la Revoluţie, iar ulterior pînă la liberalizarea preţurilor. Această Bancă fantomă numai după ce va prinde cheag de pe spatele cumpărătorilor va trece la acordarea de credite.

Dacă această Bancă română pentru dezvoltare are drept scop să acorde credite pentru procurarea de autoturisme trebuia să dispună şi de fondurile necesare şi nu să ceară cumpărătorilor să-i faciliteze posibilitatea înfiinţării şi dezvoltării pe spatele acestora.

De asemenea, în timp ce pentru banii transferaţi se acordă o dobîndă de numai 5 la sută, pentru creditul acordat aceştia au stabilit „provizoriu" o dobîndă de 8 la sută pentru o perioadă de rambursare a creditului acordat în trei ani şi 9 la sută pentru rambursarea în cinci ani.

Dobînda acordată în prezent de Bancă este mult mai mică decît dobînda CEC pe termen de un an, care este de 10 la sută. Banca va realiza şi pe această cale unele beneficii suplimentare tot de pe spatele acelora care îşi vor transfera banii de la CEC la această Bancă.

Pe de altă parte menţionăm că dobînzile stabilite pentru creditul acordat, de 8 şi 9 la sută, nu sînt definitive. Ele mai pot fi majorate şi în nici un caz diminuate în favoarea cumpărătorilor.

În situaţia în care un cumpărător care a transferat 85 mii lei la această Bancă şi va ridica un credit rambursabil în trei ani, autoturismul Dacia Standard îl va costa circa 195 mii lei. iar în 5 ani circa 210 mii lei. Pentru a transfera suma de 85 mii lei este necesar ca toţi aceia care au avut depuşi la CEC suma de 70 mii lei s-o completeze cu încă 15 mii lei, iar aceia care au avut circa 50 mii lei s-o completeze cu 35 mii lei.

Din calculele efectuate, o familie pentru a-şi plăti un credit de 85 mii lei în trei ani cu o dobîndă de 8 la sută trebuie să depună lunar circa 2 700 lei, iar în cinci ani 2 100 lei, ceea ce, în situaţia actuală, datorită scumpirii majorităţii produselor de două, trei ori va constitui o greutate, de nesuportat. În această situaţie pensionarii nu vor mai putea întreprinde nici o acţiune, urmînd să-şi scoată de la CEC banii care sînt devalorizaţi.

Ce se va întîmpla cu acela care din diferite motive, nu va mai putea achita lunar suma ce-i revine la creditul primit ? Salariatul sau salariaţii care au dat gajul vor fi cei urmăriţi pentru acoperirea unor sume imense, aceştia fiind puşi în situaţia de a li se sechestra bunurile mobile şi imobile ce deţin deoarece nu vor avea posibilitatea de a le plăti.

ASOCIAŢIEI PENTRU PROTECŢIA CUMPĂRĂTORILOR DE AUTOTURISME la audienţa avută pe data de 30 martie 1991 la Guvernul ROMÂNIEI, i s-a promis, că pînă la 15 aprilie, va primi un răspuns la protestul depus. În situaţia în care răspunsul va fi necorespunzător, Asociaţia îi va acţiona în judecată pe factorii de răspundere care ne-au adus în imposibilitatea de a ne putea ridica autoturismul proprietate personală la suma iniţială achitată.

Acest proces se va termina cu mult înainte de data limită stabilită de Bancă (31 august) pentru efectuarea transferului sumelor de către aceia care doresc s-o facă.

Ing. ŞTEFAN CHITESCU
Preşedintele Asociaţiei pentru protecţia cumpărătorilor de autoturisme

CURIER JURIDIC

Întrucît, după apariţia Legii fondului funciar, am primit la redacţie mai multe sesizări privind modul necorespunzător de constituire şi de realizare a atribuţiilor comisiilor de stabilire a dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, redăm, în continuare, dispoziţiile legale ce reglementează aceste probleme.

I. Constituirea comisiei

În scopul stabilirii dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, în fiecare comună, oraş sau municipiu trebuie să se constituie, prin decizia prefecturii, o comisie condusă de primar, potrivit art. 11 al Legii nr. 18/1991 privind fondul funciar.

Această comisie funcţionează sub îndrumarea comisiei constituite la nivelul judeţului, care este numită prin decizia prefecturii şi este condusă de prefect.

Procedura de constituire şi modul de funcţionare a comisiilor sînt stabilite printr-un **regulament special**, care a fost aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 131/1991 **şi pe care, pentru înţelegerea complexităţii problemelor din această materie, vă recomandăm să-l consultaţi la sediul primăriei dv.**

Datorită spaţiului tipografic restrîns, redăm din cuprinsul acestuia numai unele din dispoziţiile sale privind componenţa şi competenţa comisiilor pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor.

II. Componenţa comisiei

Potrivit pct. 2 din regulament, comisiile comunale, orăşeneşti sau municipale trebuie să fie formate din :

— primarul, secretarul şi agentul agricol sau un alt funcţionar al primăriei ;

- 10—15 cetăţeni din raza fiecărei comune, oraş sau municipiu aleşi de adunarea locuitorilor, care să cuprindă cei mai buni gospodari din toate categoriile îndreptăţite să primească terenuri în proprietate ;

— inginerul şef, contabilul şef şi 1-2 şefi de fermă din cooperativa agricolă de producţie al cărei teren face obiectul stabilirii dreptului de proprietate ;

— directorul unităţii agricole de stat sau şeful fermei care deţine teren pe raza localităţii ;

— un jurist din sistemul de organizare a agriculturii şi alimentaţiei sau din aparatul propriu al prefecturii şi primăriilor, ori din unităţile subordonate acestora ;

— şeful ocolului silvic sau un reprezentant al acestuia ;

— şeful sistemului hidrotehnic (gospodăria apelor) sau un reprezentant al acestuia ;

— 1—2 specialişti în măsurători topografice, cadastru şi organizarea teritoriului.

În componenţa comisiei se va asigura şi un număr de 3-5 membri supleanţi.

III. Data constituirii comisiei

Întrucît stabilirea dreptului de proprietate trebuie să se încheie, potrivit legii, pînă la 20 mai 1991, rezultă că, în cadrul acestui termen, dar cît mai devreme posibil, trebuie să se asigure constituirea comisiilor.

IV. Atribuţiile comisiei

Potrivit pct. 4 din regulament, comisiile comunale, orăşeneşti sau municipale au următoarele atribuţii principale :

a. preiau şi înregistrează cererile formulate pentru atribuirea de teren ;

b. solicită orice relaţii şi date sau după caz, actele doveditoare cerute de lege ;

c. stabileşte suprafaţa de teren ce urmează a fi atribuită persoanelor îndreptăţite, precum şi celelalte situaţii privind restituirea unor terenuri ;

d. completează, în baza datelor şi situaţiilor stabilite, formularistica prevăzută de lege ;

e. primesc şi transmit comisiei judeţene contestaţiile cu privire la suprafaţa stabilită ;

f. întocmesc situaţia definitivă privind persoanele îndreptăţite să li se atribuie teren, cu suprafeţele stabilite a fi atribuite fiecăreia ;

g. înaintează şi prezintă comisiei judeţene, situaţia definitivă, împreună cu documentaţia necesară ;

h. pun în posesie persoanele îndreptăţite a primi terenuri după validarea de către comisia judeţeană a propunerilor făcute.

V. Controlul respectării dispoziţiilor legale

În măsura în care se constată abateri de la aceste prevederi legale obligatorii, precum şi de la celelalte dispoziţii ale Legii fondului funciar şi ale regulamentului de aplicare a acesteia, **orice persoană interesată poate face o întîmpinare la comisia respectivă.**

Dacă această comisie nu se conformează legii faţă de sesizarea făcută, **persoana în cauză poate depune o contestaţie la comisia judeţeană competentă.**

Persoana nemulţumită şi de hotărîrea comisiei judeţene, **poate face plîngere împotriva acesteia la judecătoria în raza căreia este situat terenul**, în termen de 30 de zile de la data la care a luat cunoştinţă de soluţia dată de comisia judeţeană.

CORNELIU OLTEANU

Cauză şi efect

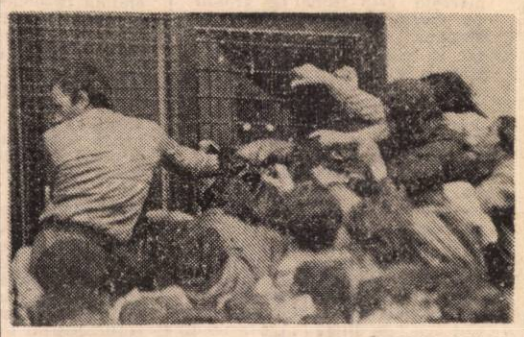

Fotografii de GIG MOTOIANU

Cumpăraţi o virgulă ?

Chiar dacă întrebarea vi se pare absurdă, să ştiţi că o virgulă poate fi mult mai utilă decît vă închipuiţi. Deci, mult folosita virgulă a apărut destul de tîrziu în uzul curent. La întîlnirea dintre secolele XV şi XVI editorul şi tipograful venetian Aldo Manuzio introduce pentru prima oară virgula într-o carte tipărită de el la Veneţia.

Astăzi, orice text ni s-ar părea de neînţeles dacă din scriere ar lipsi simpaticul semn de punctuaţie. Se cunoaşte chiar cazul cînd o virgulă pusă unde trebuie a salvat un condamnat la moarte.

Dar iată şi situaţia pe care ne-o semnalează domnul *Ion Marinescu*, comuna Gurasada, jud. Hunedoara, din care reiese cît dragoste au gestionarii privatizaţi pentru acest semn de punctuaţie.

„În ziarul independent al judeţului Hunedoara «Cuvîntul liber», nr. 337, din 2 aprilie 1991, a apărut «o chestie nostimă», cu o tentă de interogaţie şi exclamaţie, intitulată «O virgulă nevinovată» (?!), spusă de primarul oraşului Călan, Leontin Petroescu «spre a fi şi altora de învăţătură de minte». Marea surpriză a «noţei» e că gestionarii privatizaţi, din localitate, au folosit în avantajul lor comercial semnificaţia semnelor de punctuaţie.

Mă bucur nespus că primarul-inginer — un fost elev de-al meu, excelent ucenic al limbii române — i-a prins pe evazioniştii avantajelor stilistice, cu virgula în sac. Iată despre ce este vorba : o parte din cei care s-au privatizat a solicitat, în cereri, eliberarea de autorizaţii pentru «desfacerea de băuturi răcoritoare», însă, după obţinerea acestora, descurcăreţii, cu o simplă virgulă, pusă acolo unde trebuia (între cuvintele băuturi şi răcoritoare), au obţinut „dreptul" pentru, de data aceasta, «desfacerea de băuturi, răcoritoare», cu alte cuvinte posibilitatea ca să vîndă două produse pe spatele unei biete virgule. Senzaţional, nu ? Şi, cum să nu fie ? dacă pînă şi semnele de punctuaţie au ajuns comerciabile pe taraba gestionarilor. Ce n-au învăţat ei într-o viaţă de şcoală, au prins într-o clipă de privatizare.

Şi cînd te gîndeşti că un întreg guvern de tehnocraţi nu găseşte şi el-acolo-o virgulă ca să uşureze liberalizarea preţurilor...".

Domnule Marinescu, ne place stilul dumneavoastră. Vă rugăm să ne mai scrieţi.

ELENA GRECESCU

Desen de M. ALEX.

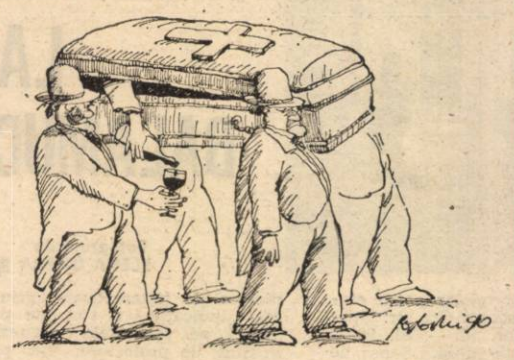

Desen de CONSTANTIN GAVRILĂ-GAYCO

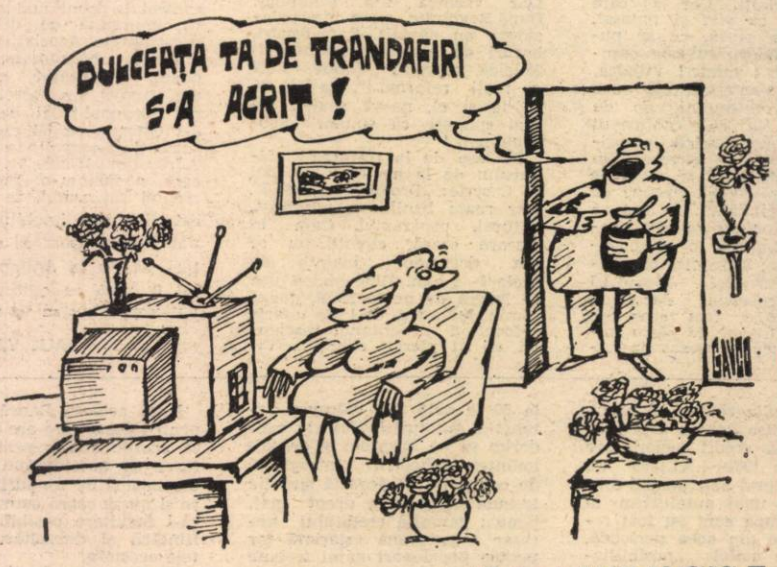

Desen de RADU POPOVICI

Operaţiunea „Satele româneşti" continuă ?

Fotografie de GIG MOTOIANU

● „Flacăra" nu ia în considerare scrisorile anonime şi nu primeşte acte originale. Scrieţi-ne cît mai concis. Şi nu uitaţi să vă iscăliţi. Precizaţi eventual telefonul unde vă putem găsi. Audienţele se ţin zilnic între orele 11—14.

Fotografie de GIG MOTOIANU

Virstele primăverii

Fotografie de CRISTIAN CĂLUGĂR

Grija nouă e cea veche

La redeschiderea lucrărilor Constituantei — după 11 aprilie 1991, moment în care președintele Iliescu, conform legii electorale, ar putea dizolva adunarea — noua grijă a domnului Bîrlădeanu e... tot cea veche : sînt, oare, prezenți în număr suficient membrii Adunării Constituante ? De unde se poate deduce că parlamentarilor noștri — sau unei anumite părți — nu le pasă nici cît negru sub unghie nici de Decretul-lege 92/1990 și termenele fixate, nici de președintele Iliescu, iar în ultimă instanță, nici de Constituție.

Marfă rară

Că România e țara tuturor posibilităților, s-a mai spus : că la noi se vinde și se cumpără orice, iarăși știam : că sînt din ce în ce mai multe glasuri care exclamă pe diverse tonuri de minie : „Era mai bine pe timpul lui Ceaușescu", începe să nu mai mire pe nimeni. Dar, că vom putea citi, negru pe alb, la „Mica publicitate" : „Vînd Omagiu", asta, trebuie să recunoaștem, nu ne-ar fi trecut în veci prin cap ! Se vede treaba că e chiar marfă rară, de vreme ce un alt anunț precizează : „Vînd Omagiu pe valută". Ți-i și imaginezi pe mulți, mușcîndu-și pumnii pentru necugetatul gest de a fi pus pe foc „Opere" și „Omagii". Și, doar li se spusese, vreme de două decenii, cît e de genial ! În sfîrșit, nu mai așteptăm decît să apară la vînzare și portocalele. Poate se organizează chiar o licitație, mai știi ?

Cui folosește legea presei

Spiritele s-au calmat, se pare că am scăpat iarăși de legea menită a înțepeni condeie. Evident, nu-și face nimeni iluzii că s-ar fi renunțat de tot la apriga dorință de a se pune botniță. Ne tot întrebăm, însă, ce a determinat rapida retragere în noul asalt împotriva libertății presei? Spiritele agitate pînă la paroxism de scumpirea fără precedent a vieții ? Opinia internațională — abia calmată, dar nu de tot convinsă după „mineriadă" ? Ori s-a gîndit cineva și la faptul că, singura „viață politică" — atît a partidului de guvernămînt, cît și a celorlalte, nu există decît pe hîrtie ? Păreri, opinii, critici, proiecte de viitor apropiat ori mai îndepărtat, rămîn vorbe goale, presărate în paginile gazetelor de tot felul. Personalitățile politice — ori din cei care se cred așa ceva — fac declarații, opozanții îi critică, zicînd că nu e bine ,iar românul citește și nu mai știe ce să creadă, așa că nu mai crede nimic. Lui îi merge din rău în mai rău și, oricum, indiferent ce, cum sau cît se scrie, tot nu se clintește nimeni și nimic din loc. Cerneala continuă să curgă, puterea ne amețește cu explicații de neînțeles, partidele de opoziție lasă impresia că luptă din greu, tot ceea ce nu convine se cheamă „speculații ale presei", omului îi trece vremea cu ziarul și mai uită de necazuri, iar în țară se afirmă că există democrație. Cui ar folosi o lege a presei ?

Ca-n Texas

„De vreo săptămînă avem și noi piscină. Nu e chiar așa adîncă, să poți sări în apă de la etajul 3, dar, în schimb, cred că e mult mai latră decît a familiei Ewing, pentru că ține cît intersecția. Bucuria copiilor : bărcuțe de hîrtie, curse de traversare cu apa pînă-n briu, exerciții de mers pe picioroange. Cîte o mamă, îl mai certa la început pe-al ei, de frică să nu scape, dracului, pe vreo gură de canal. O linișteau vecinele : cum să scape, dacă-s înfundate, că d'aia s-a făcut și lacul! Singur administratorul nu se poate bucura în liniște de peisajul lacustru : „Ce facem, că s-a umplut subsolul ? Ni se îmbolnăvesc copiii ! Nu poți deschide geamul de putoare ! N-ai pe unde ieși din casă. Sub ploaia de reclamații, se apără cum poate : „Am fost, am vorbit. N-au mașini, n-au oameni. „Un locatar cu idei și reflexe de pe vremuri, are o soluție : „Hai să chemăm Televiziunea !". „Administratorul, se ia cu mîinile de cap : „Îmi dau demisia ! Faceți ce vreți, dar fără mine ! Păi, dacă se văd ăia la TV, nu mai vin un an. Eu sînt pățit...".

P.S. Mă bătea gîndul să nu scriu la gazetă ce mi-au povestit prietenii mei, să nu le fac vreun rău bieților oameni. M-au liniștit tot ei : „Scrie fără grijă, că nu identifică ei, nici dacă-l angajează pe Grăsanul din serial. E, cum ai striga în fața unui bloc „Madam Popescu" — ies treizeci de capete. Păi, știi mata cîte bălți de astea sînt prin București ?

Grupaj realizat de LIANA TATOS

De la coadă adunate

Ah, convenția!

— Nu ți se pare c-a început să se organizeze o opoziție mai serioasă, domnule ? Era și timpul... Altfel, ne mănîncă guvernu' ăsta fripți !

— Știi ce ? Să stabilim o convenție : nu mai vorbim de politică la coadă.

— Și de ce altceva să vorbim ?

— Sînt destule ! Putem să vorbim despre vreme.

— Că bine zici ! Slavă Domnului că mai plouă, poate așa 'om avea și noi apă. În nădejdea ălora de la primărie, vezi, nu te poți lăsa deloc. Un oraș întreg n-are strop de apă și ei declară la TV că nu-s probleme. Mint, dom'ne, de sting ! Da' ce mă mir eu de ăștia mititei cînd ăia mari...

— Dom'ne, eu te rog respectuos să respecți convenția. Lasă astea ! Mai bine zi cum merge treabă la slujbă ?

— Ce treabă ? Nu vezi că stau acasă ? Cică nu se muncește. Uite, eu vreau să muncesc și n-am ce. Crezi că mie-mi convine să stau cu 50 la sută ? Păi, dacă fabrica e a statului, de ce nu-i dă statul ce-i trebuie ?

— Dumneata nu vrei de loc să respecți convenția !

— Păi, dacă m-ai întrebat ?

— Bine, bine... Ce-ți face familia ?

— Prost ! Pe nevastă-mea au pus-o pe liber.

— Aoleu !

— Mda ! Acum umblă, doar-doar o găsi ceva de lucru... Așa, cînd îl asculți pe domnu' Roman cum e cu economia de piață, sună frumos, da' cînd ai un șomer în casă, parcă nu-ți pică bine.Că povestea cu protecția...

— Dumitale, vorba domnului Tatulici, pot să-ți flutur și-un tramvai, că tot nu respecți convenția ! Copiii ce-ți fac ?

— Ăla micu' e bolnav și n-am găsit un piramidon în tot orașu'...

— Bătrînii cum o mai duc ?

— Ai mei trag de pensie și de cînd cu liberalizarea au intrat și-n economii...

— Și socrii ?

— La țară, e jale ! Lasă că s-a dat legea cu pămîntu' cînd s-a dat și s-a făcut cum s-a făcut, da'in comisiile alea sînt numai escroci ! Ce s-o alege de noi... de țara asta...

— Dom'ne, te mai rog încă o dată să respecți convenția !

— Ce convenție e asta ? Cînd vrea să spună omu' un adevăr, să-l oprești. De unde ai mai scos-o ?

— N-am scos-o eu, l-am auzit pe domnu' Tatulici, pe programu' doi.

— Ăla cu tramvaiu' ?

— Da. A chemat niște revoluționari, să facă împreună scenarii de revoluție. Cum dădea unu' să zică ceva, mai așa... ce nu convenea... numai ce le zicea domnu' Tatulici : „Vă rog să respectați convenția".

— Păi, din cîte înțeleg eu, convenția asta era să nu se spună !

— Cam așa ceva.

— Și care a fost scenariul ?

— Să se respecte convenția.

LIANA TATOS

Chiar să fie victorie?

Fotografie de GIG MOTOIANU

POȘTA REDACȚIEI

IOAN BALTARETE — Oradea, str. Decebal, nr. 1, ap. 22 : În baza autonomiei universitare, instituțiile de învățămînt superior pot percepe taxe pentru susținerea examenelor de admitere — 1991, în cuantumul sumei de 1 000 de lei. Pentru contestațiile înregistrate în termen legal, pot fi, de asemenea, percepute taxe.

Este posibil să apară, începînd cu anul de învățămînt 1991—1992, taxe pentru prezentarea la restanțe.

NICOLETA SIMPETRU — Făurei : Direcția pentru sistemul salarial în sectorul public și regii autonome, din cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, la apelul nostru vă dă următorul răspuns : „Salariatele care, potrivit Decretului-Lege nr. 31/1990, se află în concediu plătit pentru îngrijirea copiilor în vîrstă de pînă la un an, primesc în această perioadă o indemnizație de 65% din salariul tarifar lunar.

Ca urmare, și suma fixă, reprezentînd indexarea salariilor, de 750 lei, reglementată prin Hotărîrea Guvernului nr. 1 163/1990, se acordă în aceeași proporție".

HORIA SEȘAN — Brașov, str. Morii, nr. 1 ; Direcția de muncă și protecție socială — Brașov răspunde în felul următor solicitării noastre : „La scrisoarea domnului Seșan Horia, înregistrată la dvs. cu nr. 1311/30.07.1990, vă comunicăm că petentul a primit decizie de pensionare în luna iulie 1990, iar primele drepturi bănești în luna august. În prezent pensia este plătită la zi".

ELENA GRECESCU

ÎN NUMĂRUL URMĂTOR :
Senatorul
IONEL SĂNDULESCU:
„Data viitoare cu cine voi sta la pușcărie?"

Să aerisești și să vinturi conștiințele tulburi. Așa, la lumina zilei, precum căpățînile de varză puse la murat, toamna. Să cercetezi, pus pe fapte mari, urmele iscate de pașii mărunți și repezi către alienare. Unde să descoperi acel estuar îmbolnăvit al ființei prin care se scurge în neant rațiunea, pudoarea, demnitatea ? !...

Pentru unii, a se privi singur în oglindă e o adevărată osîndă. Pentru alții, nașterea însăși. Pușì față în față, părinții și fiii năpăstuiți fac să se-ncingă aerul — un întrefier al rușinii, al remușcărilor și urletelor slobozite pe dinăuntru. Un plîns neauzit, ca un condens cald pe dinapoia retinei. Miracolul paternității, răsucit violent spre acel fals și absurd privilegiu, care nu mai încape nici în cuvinte. Iată, viața își developează uneori și negativele. Hide, sinistre.

Tată — fată, tată — fată ; o dată, de două ori, de cinci ori. Și incestul care îngroapă copilăria.

INCEST ÎN HOHOTE

Undeva, cîndva, ca-n filme

O peliculă rece și tăioasă, care despică imaginația. Care și-ar putea localiza lesne desfășurarea, nu însă fără riscul nepermis de-a suprima și ultima șansă de demnitate acestor fetițe nespus de triste.

Așadar, undeva în Capitală, în cartierul Militari, la etajul opt. Într-un bloc sulemenit la exterior cu stridență, ca o bătrînică scăpătată. Într-o aglomerare anostă de cutii betonate, străzi ciupite, pîlcuri de verdeață și locuri de joacă încropite. Undeva unde casa scărilor e tot timpul neluminată și mucezeala te invită la tuse,

unde cușca liftului obosește des, unde mîroase a tocăniță, scrobeală, gogoși, unde ghena se înfundă mereu și pereții poartă pe piept mici obscenități scrijelate. De-aici, de la opt, însuși Icar și-ar fi dorit poate să zboare.

Cele cinci fetițe ale familiei C. intră în cameră mai mult pe tăcute, sfioase și stingher-zîmbărețe, de parcă teama de necunoscut li s-ar fi cuibărît în suflete de cu seară. Haine ponosite, străvezii și aproape murdare, scăfîrlii ciufulite, ochi scrutători, ițiți a-nțelegere, trupșoare firav înălțate, linii de așteptare intersectate pe chipuri și un car de tăcere răsturnat pe umerii înguști ai copilelor desculțe.

Mihaela, Mioara, Valentina, Crina și Sanda. Numele lor se-nșiruie precum denumirile populare dîntr-un tratat despre flori. În ordinea descrescătoare a vîrstelor : 15, 13 și jumătate, 12, 9 și jumătate și 3 ani și jumătate. Dincolo de ușoara paloare a feței, viața le-a cusut de colțul buzelor zîmbete ușor contrafăcute — o lecție-șnur despre „comportarea în societate", despre zidul tencuit, necesar, anume prea înalt, după care fiecare trebuie să ne dosim ghinioanele, nefericirea.

O lucire de optimism la vederea prăjiturilor ; un licăr de izbîndă. Azi ne-a surîs norocul — citești pe mîna lor satisfacută, în tremurul neobservabil al linguriței cu care blatul însiropat vine spre buze, bucățică cu bucățică.

„Mama e mică, nu ajunge !"

Este ora zece și jumătate dimineața. Fetele, singure, cum în general s-au obișnuit să rămînă. **Unde e mama ?** Mihaela : La piață ; s-a dus să cumpere de-ale gurii, leuștean... **La ce oră a plecat ?** Pe la 7 și jumate. **Și nu s-a întors nici acum ?** Nu, fiindcă face piața în Cringași ! **De ce acolo, cînd Piața Gorjului e la doi pași ?** E mai ieftin acolo (? — n.a.) **Face des piața mama ?** Des. **Voi ați mîncat azi ?** (priviri ușor speriate îndreptate la unison către mine). Valentina : Da. Am mîncat pîine cu unt. Ieri am mîncat varză cu jumări și ciorbă de cartofi. **De unde unt ?** Mioara : Mai aduce din cînd în cînd mama sau tata. **Și voi ce faceți singure, toate cinci, în vreme de vacanță ?** Mihaela : Stăm în casă și ne jucăm. **Cum ?** Păi, jucăm cărți, avem patru păpuși... **Televizor aveți ?** Nu. **Radio ?** Nu. **Casetofon ?** (Fetele privesc în pămînt.) Una din ele, mai curajoasă : Am avut, dar a venit tata o dată beat mort de la nașa și l-a fărîmat. **Și vă plăcea muzica ?** În cor : Daaa ! **De citit, citiți ceva ?** Cea mare, Mihaela : Mai aduce tata ziare din vreme-n vreme și mai citim. **Și ce-ți place mai mult ?** „Poliția română". **De ce ?** Așa, că-i prinde pe hoți, pe criminali... **Povești ați citit ?** Mioara : Da ! **Care-i ultima ?** „Domnu' Goe", de I.L. Caragiale. **Ce film ați văzut ultima oară ?** (Liniște mormîntală.) Își ia inima în dinți, Mihaela : Mie mi-au dat voie să văd zilele trecute prima oară un film. (Fericită cu-adevărat, continuă) : Am văzut alaltăieri „Cei trei care au speriat Vestul" ! **Și ți-a plăcut ?** Grozav ! **Cu școala cum merge ?** (Iar tăcere) Păi, așa și-așa, se reped, la grămadă. (În priviri li se răstoarnă fugitiv o undă de regret). Am mai rămas și corijente... **Ați fost vreodată în vreo tabără de elevi ?** Nu, fiindcă e scump ! **Hainele de pe voi ?** Ne mai dau vecinii, cunoscuții... **Ajutoare ați primit ?** Da, dar au avut nevoie de bani (părinții — n.a.) și-au mai vîndut din ele. **Ce-ați făcut de Paște ?** Am spălat pe jos, perdeaua, geamurile și-am mîncat ouă roșii. **De ce ați spălat voi ?** Fiindcă mama e mică, nu ajunge (! ! ! — n.a.).

Ajunse la cozonac, fetele fac pauză. Sanda are mustăți din cremă. Zece ochi încercănați mă privesc și au grijă de firimituri. **Și tata ?** Tata ? — repetă ele. E... la muncă !

„Pe bărbată-meu îl am la mînă !"

Respectivul tată se numește **Eugen C.**, are 34 de ani și lucrează ca muncitor necalificat la una din întreprinderile poligrafice ale Bucureștiului. Cu un salariu de vreo 2400 de lei pe lună, cu compensația actuală și **mai ales cu alocația copiilor**, încearcă să ducă pe mai departe destinul nenorocit al familiei sale, alcătuită din 7 guri. Soția nu muncește, fiindcă trebuie să aibă „grijă de copii". Absențe dubioase de acasă, cafeluțe pe la baruri, cîte-o cunoștință, în fine, mult trîmbițata piață... **De ce nu încercați să vă găsiți o slujbă ?** Mama, **Jana C.**, în vîrstă de 36 de ani, privește în gol și după cîteva clipe își formulează răspunsul : Am tot încercat eu, de vreo trei ori, pe la Apaca, pe la Suveica, da' nu merge. Cînd ai atîția copii... **Și cum vă descurcați ?** E groaznic, dom'le, da' ne zbatem. Le-am obișnuit pe mi-au dat voie să văd zilele trecute prima oară un film. (Fericită cu-adevărat, continuă) : Am văzut alaltăieri „Cei trei care au speriat Vestul" ! **Și ți-a plăcut ?** Grozav ! **Cu școala cum merge ?** (Iar tăcere) Păi, așa și-așa, se reped, la grămadă. (În priviri li se răstoarnă fugitiv o undă de regret). Am mai rămas și corijente... **Ați fost vreodată în vreo tabără de elevi ?** Nu, fiindcă e scump ! **Hainele de pe voi ?** Ne mai dau vecinii, cunoscuții... **Ajutoare ați primit ?** Da, dar au avut nevoie de bani (părinții — n.a.) și-au mai vîndut din ele. **Ce-ați făcut de Paște ?** Am spălat pe jos, perdeaua, geamurile și-am mîncat ouă roșii. **De ce ați spălat voi ?** Fiindcă mama e mică, nu ajunge (! ! ! — n.a.).

Ajunse la cozonac, fetele fac pauză. Sanda are mustăți din cremă. Zece ochi încercănați mă privesc și au grijă de firimituri. **Și tata ?** Tata ? — repetă ele. E... la muncă !

„Pe bărbată-meu îl am la mînă !"

Respectivul tată se numește **Eugen C.**, are 34 de ani și lucrează ca muncitor necalificat la una din întreprinderile poligrafice ale Bucureștiului. Cu un salariu de vreo 2400 de lei pe lună, cu compensația actuală și **mai ales cu alocația copiilor**, încearcă să ducă pe mai departe destinul nenorocit al familiei sale, alcătuită din 7 guri. Soția nu muncește, fiindcă trebuie să aibă „grijă de copii". Absențe dubioase de acasă, cafeluțe pe la barui, cîte-o cunoștință, în fine, mult trîmbițata piață... **De ce nu încercați să vă găsiți o slujbă ?** Mama, **Jana C.**, în vîrstă de 36 de ani, privește în gol și după cîteva clipe își formulează răspunsul : Am tot încercat eu, de vreo trei ori, pe la Apaca, pe la Suveica, da' nu merge. Cînd ai atîția copii... **Și cum vă descurcați ?** E groaznic, dom'le, da' ne zbatem. Le-am obișnuit pe

Fără cuvinte, fără drept de apel

Apartamentul familiei C. arată jalnic. Paraginâ generală, pereți coșcoviți ; o servantă, o vitrină, scaunele, patul distrus în care dorm patru dintre fete laolaltă și din care se trezesc mai obosite ca înainte de culcare. Dormitorul e rînduit așijderea. Una din camere a rămas goală. Din lipsă de orice. Fetele privesc resemnate în podea. **Vă iubește tata ?** (Nici o șoaptă) **Vă pedepsește ?** Mioara : Uneori. **Cum ?** Ne încuie în baie cu lumina stinsă. **Bate?** Ne mai și bate. **Pe toate ?** Nu. Crina e favorită. De ea nu se prea atinge. **De ce ? Vă amintiți să fi fost vreodată la poliție?** (Mihaela și Mioara pălesc brusc). Nu. **Credeți în Dumnezeu?** Mioara : Eu cred. **Dumnezeu nu acceptă minciuna, știai ?** Mihaela : (începe să plîngă în hohote). **Cum a fost cu tata, atunci ?** (Nimic. Doar cîte un alt hohot, înghițit pe după podul palmelor). Cu eforturi supraomenești, una din fete recunoaște : NE-A FORȚAT SĂ FACEM PROSTII. MIE MI-A ZIS CĂ **ÎN GURĂ**, CĂ ACUM JOS NU INTRĂ ! (Plînge. Fără să-mi dau seama, cred că pling și eu. Sau poate că urlu). **Și ați f-ă-c-u-t-o !** Două din fete clatină cutremurător din cap, confirmînd. **Tu, nu ?** Pe mine m-a silit, dar n-am vrut nici în ruptul capului ! **Ați dat declarație atunci ?** Mihaela : Da, eu. S-a supărat îngrozitor și mi-a zis că de ce am dat, că la 16 ani MI-O BAGĂ PE TOATĂ !.

De puține ori mi s-a părut că mă înăbuș, că mi se face rău fizic. Și asta, cînd ? ! Cînd am în fața ochilor argintul viu al copilăriei, visul frînt, pîngărit cîinește, ucis la infinit...

Și-apoi, ce ? Numai vorbe...

La vremea respectivă, pare-se, miliția s-a ocupat de „caz". Adică l-a „scuturat" binișor pe nenorocit, l-a chemat la ordine, l-a potolit. Cercetarea penală a fost net eclipsată de decretele de amnistie și grațiere pogorîte blînd peste creștetele infractorilor de către apostolul din Scornicești. La urma urmei, ce să-i faci unui asemenea accident genetic ? !... Să-și poată rafina perversiunile dincolo de gratii ? Să lase muritori de foame cinci fete stigmatizate și traumatizate psihic de inconștiența paternă ? Se spune că „somnul rațiunii naște monștri". Nu doar atît. Cinicul însuși îi naște, lipsa de cultură, tenebrele instinctelor animalice.

S-a făcut tîrziu. Poate două-trei după-amiază. Nu mă simt în stare să cobor cu liftul. Pe scări mă ajunge Mihaela, fluturînd o sacoșă goală. Ieșim din scara blocului împreună. **Ce vrei să te faci cînd vei fi mare, Mihaela ?** Ingineră. **Dar acum, unde te duci ?** — întreb într-o doară. (Fata blonzie mă privește prelung și calcă pe aleea de pămînt ca-ntr-un covor de tristețe afînată.) Mă duc în piață să iau leuștean. **Păi, nu ziceai că mama...** Eh, mama n-o fi găsit; eu știu mai bine ! — și o rupe la fugă să nu îi mai deslușesc hohotul.

CRISTIAN PAVEL
Fotografii de
GIG MOTOIANU

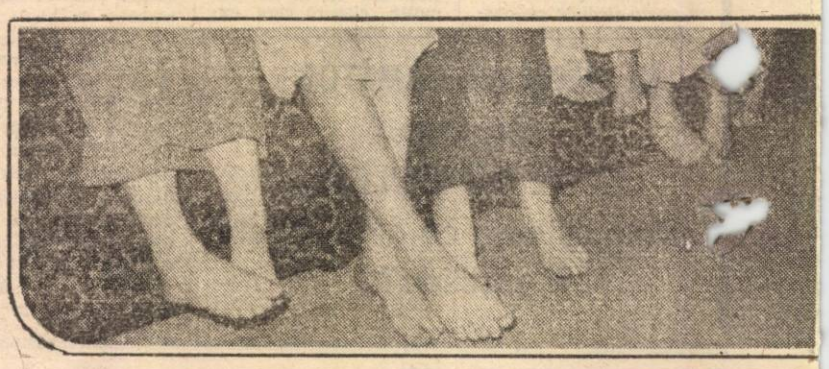

CITEȘTI ȘI ȚI SE RUPE INIMA

– Ce-ți place ție, Corina, cel mai mult ?

– Cel mai mult îmi place să ies afară și să mă uit cum se joacă copiii. Dar nu întotdeauna, pentru că unii își bat joc de mine...

– Cum își bat joc de tine ?

– Se strîmbă, rîd... Își bat joc că sînt așa cum sînt și că stau în cărut.

Mutter Courage

Corina Costache are 5 ani și nu a jucat niciodată, fiind ținută în căruciorul ei de copil handicapat. Se bucura privindu-i pe ceilalți copii jucîndu-se, pînă cînd a înțeles din cruzimea lor ingenuă că ea nu-i ca toți oamenii. Și atunci, făptura ei micuță s-a răzvrătit : „Mai bine nu mă mai născteam" i-a spus într-o zi mamei, care s-a cutremurat. Cînd vorbește, Corina o face cu un fel de resemnată cuminție, cu o intonație împăciuitoare. Din cauză că stă mai tot timpul în casă are o paloare care face ca fața ei de o rară frumusețe să aibă un aer ușor trist. Aflată atît de mult în preajma mamei, vede cît de mult trudește aceasta pentru ea și pentru Marian, fratele mai mare. Căci ei sînt orfani de tată (mort acum doi ani, în somn). Văduvă la numai 32 de ani, Dorina Costache nu dispune de nici un venit în afara pensiei de urmaș a copiilor (2 200 de lei). și asta în plină ofensivă de liberalizare a prețurilor. Scăzînd cheltuielile pentru chirie, întreținere, lumină, abonament RTV, rație și piine (aproape 1 400 lei lunar), îi mai rămîn 800 de lei, din care nici nu știe ce să cumpere mai întîi. Pe 15 aprilie ar fi trebuit să meargă cu fetița la Sanatoriul Desnea, unde urmează să facă un tratament recuperatoriu de cîteva luni dar n-a mai putut face rost de bani de drum (1 000 de lei dus-întors) și de spitalizare. A bătut la toate ușile: la Asociația Handicapaților, la fondul „Libertatea", la Ministerul Muncii. Ce-i de la fondul „Libertatea" i-au spus că nu e de competența lor, au chemat-o însă să-i dea niște pachete cu cadouri, pe care însă, atunci cînd s-a dus să le ridice, nu le-a mai găsit, cică se pierduseră, așa că a fost invitată să-și aleagă niște hanțe din cele care n-au mai tentat pe nimeni. De la Ministerul Muncii i s-a răspuns că nu există încă nici o lege care să prevadă vreun ajutor pentru însoțitori. Pînă anul trecut a lucrat la domiciliu ca angajată a unui atelier de materiale de protecție, dar acesta s-a privatizat și a renunțat la serviciile ei, tocmai pentru că e un om cu probleme. A crezut că-l poate îndupleca pe șeful atelierului, un oarecare Crăciunescu, și s-a dus cu fetița în brațe, doar-doar i s-o înmuia acestuia inima la vederea micuței oropsite, dar s-a întîmplat exact pe dos. A încercat, o perioadă, să facă lucrări de croitorie (pijamale bărbătești), dar cum pentru o pijama nu-i plăteau decît 15 lei, într-o lună abia cîștiga 600 de lei.

„Banca" doctorului Dumitru

Cît despre boala Corinei, nu știe ce să mai creadă. Pînă la 5 luni părea un copil normal, chiar robust. Poate că unde a avut ghinionul să se nască exact în perioada efectului Cernobîl sau poate unde i s-a făcut primul vaccin anti-polio pe fondul unei răceli... Cine știe ? Oricum, avînd experiență de la primul copil, mama și-a dat seama că fetița nu făcea progresele motrice caracteristice vîrstei, dar s-a mulțumit cu explicația medicului de circă : copilul e mai „leneș", pentru că e supraponderal.

Cînd fetița avea 9 luni, imobilismul ei n-a mai putut înșela pe nimeni : întîrziere motorie — i s-a spus la „Budimex" ; paralizie — a sunat un alt verdict. Foarte mulți medici au opinat că e parțial recuperabilă, dar asta înseamnă bani și iar bani. De unde cînd doar 5 fiole de Keltican costă 4 000 de lei ? Nu numai că n-o ajută nimeni, dar i se mai și fură dreptul de a spera : recent, doctorul Dumitru de la secția de fizioterapie a Spitalului „Budimex" a sfătuit-o „să stea în banca ei și să nu mai umble pe nicăieri cu fetița, că nu există nici o șansă, e complet irecuperabilă".

Ca să se știe

N-am scris acest articol numai pentru a oferi cititorului o altă porție de suferință omenească, care nici prizată la public nu mai are în ultima vreme, căci prea e multă și prea peste tot. Am vrut să se știe că handicapații nu sînt doar cei internați în școlile speciale. Vizitați, de curiozitate, Centrul de Recuperare a copiilor handicapați neuromotor din strada Avrig 72 și veți întîlni zeci de părinți veniți să obțină un loc în acest spital cu numai 50 de paturi, cu o dotare aproape primitivă, cu o sală de gimnastică în care aparatura e atît de degradată, că te și miri cum de mai funcționează și cum mai reușește să aibă vreun efect benefic asupra acestor copii năpăstuiți.

Am mai vrea să se știe că se tot lucrează de vreo 6 luni la un proiect de lege privind ajutorarea handicapaților și a familiilor acestora, că Asociația Copiilor Handicapați nu are de nici unele, deși, după spusele domnului profesor doctor Dan Ionescu, el însuși părintele unui copil handicapat, 30 la sută dintre ei ar putea fi integral recuperați dacă li s-ar crea un minimum de condiții.

VALERIA DORNEANU

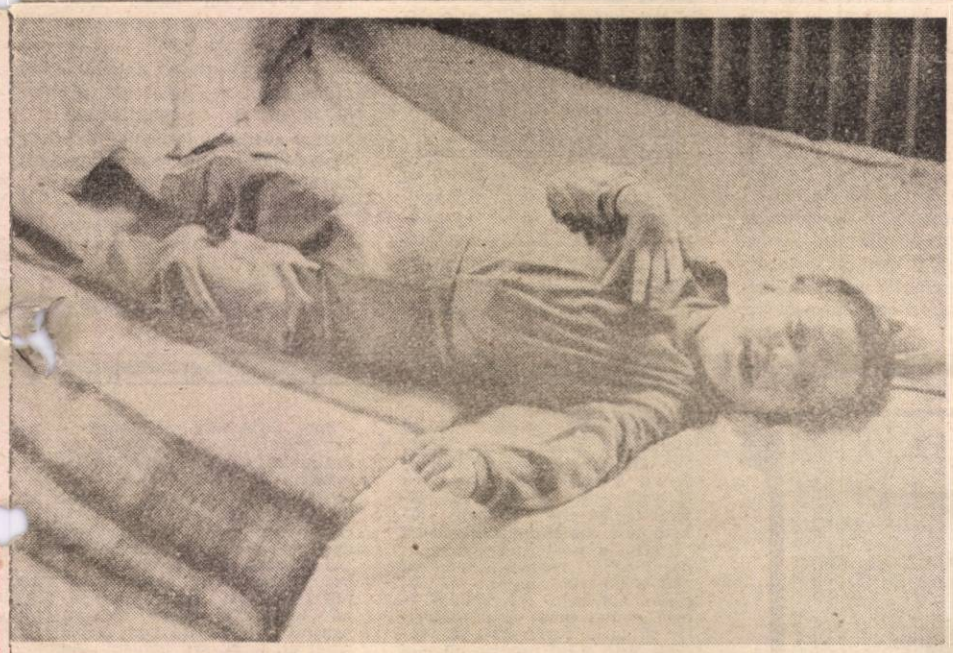

ANTOLOGIA UNEI AMARE CELEBRITĂȚI

După extraordinara intrare în atenția opiniei publice și a lumii politice de pretutindeni prin evenimentele tragice și eroice din decembrie 1989, România a tulburat conștiințele acestei planete prin două excepții de la regula existenței civilizate.

Prima a fost invazia minerilor în București — o imensă tragedie ce a adus țării incomensurabile daune morale și politice.

A doua excepție a venit tocmai pe acest fond de disperare, de disoluție, și a revelat lumii [illegible] o „subterană" neștiută, un univers ce chinuie ca o picătură chinezească și cu ale cărui imagini stăm în circă, niciodată îndeajuns izbăviți. Handicapații din România, uitați de noi cei de aici și de Dumnezeul nostru prea grăbit și uneori de patimile noastre multe, au bulversat zeci de milioane de conștiințe de pe toate meridianele.

Cei mai pedepsiți dintre noi toți — fără să fie vinovați măcar cu o lacrimă, deoarece adesea nici nu știu să plîngă sau le-au secat izvoarele lacrimilor — au găsit, spre rușinea noastră, spre jena noastră fără de margini, suflete caritabile la mii și mii de kilometri de stabilimentele în care noi i-am închis și i-am uitat, lăsîndu-i pradă prăbușirii definitive...

Fotoreporterul revistei „Flacăra" a intrat cu aparatul de fotografiat într-un cămin de copii handicapați. A declanșat declicul și s-a cutremurat. A dat geană înlăcrimată și ne îndeamnă și pe noi, cei regăsiți întru Dumnezeu cel milostiv, să facem același lucru.

Să privim aceste fotografii amintindu-ne că ar putea fi vorba și de mult încercata noastră neputință.

Acești copii nu merg, ci sînt condamnați să se tîrască...

EUGEN MIHĂESCU

Fotografii de CRISTIAN CĂLUGĂRU

Ochean întors

securitatea se regrupează

Motto : „Vom fi iarăşi ce-am fost şi mai mult decît atît".

Motto-ul de mai sus, înscris — nu întîmplător ! — pe prima pagină a unei gazete extremiste bucureştene, pare a fi devenit deviza de forţă a „venerabilei" instituţii ce a ţinuit sub teroare, aproape o jumătate de secol, poporul român, inoculîndu-i cu de-a sila comunismul. Desigur, Petru Rareş — marele român şi domnitor, autorul acelor cuvinte —, nu are nici o vină pentru scoaterea din contextul istoric şi utilizarea pe care le-au găsit-o anumite minţi înfierbîntate.

Afirmaţia pe care o conţin exprimă însă, cu fidelitate, atît fantasticele capacităţi de rezistenţă şi regenerare ale acestor **rădăcini otrăvitoare, cît şi obiectivul intim-arzător al instituţiei** care le acoperă, şi anume, acela de a monopoliza puterea şi a ţine sub controlul său **totul.** Dar să precizăm starea de lucruri.

Deşi confruntată cu adoptarea mult întîrziată a unor legi importante privind economia şi viaţa socială a ţării, ordinea de zi a lucrărilor parlamentare a fost devansată, încă înainte de vacanţa de Paşti, **prin introducerea forţată şi cu prioritate a două proiecte de lege :** Legea siguranţei naţionale şi Legea privind organizarea şi statutul Serviciului Român de Informaţii (SRI). Cel care a insistat pentru această modificare, din partea guvernului, a fost chiar d-l Adrian Severin, ministru asistent al primului ministru însărcinat cu reforma economică şi relaţiile cu Parlamentul. Lesne de înţeles, cauza acestui demers venit de foarte de sus are la bază ideea că, odată cu sosirea primăverii şi în contextul dezastrului economic în care ne împotmolim tot mai mult, Puterea presimte că va fi confruntată cu un şir de convulsii sociale. Or, odată consfinţite aceste două legi, aparatele de forţă ale Puterii vor primi verde pentru acţiunile de preîntîmpinare şi de controlare a situaţiei, asigurînd astfel liniştea emanaţilor. Deja o seamă de parlamentari şi-au exprimat teama cu privire la conţinutul, atribuţiile, structura organizatorică şi modul de încadrare ale SRI. Şi au perfectă dreptate, fiindcă traseul postrevoluţionar al SRI prezintă numeroase nebulozităţi şi eclipse care au darul de a-i înfricoşa pe oamenii de bună-credinţă.

Istoria începe cu Decretul-Lege privind trecerea fostei Securităţi şi a M.I., în subordinea armatei. A doua zi — cum era şi firesc —, M.I. s-a separat de Securitate şi de armată, devenind departament de sine stătător pentru asigurarea liniştei şi ordinii publice. Acest lucru a corespuns aspiraţiilor poporului. Încorporarea Securităţii în structurile organizatorice ale Ministerului Apărării Naţionale a fost o necesitate obiectivă întrucît ambele funcţii — de apărare a graniţelor ţării şi de securitate a acesteia — erau îndeplinite de un singur organism. Pe de altă parte, aspectele negative privind obiectivele şi metodologia de lucru ale vechii Securităţi trebuiau schimbate şi adaptate noilor structuri democratice. În felul acesta, controlul armatei era deplin, de netăgăduit, astfel încît unul dintre cele mai represive aparate din Europa de Est să nu mai scoată colţii vreodată. Se pare însă că opinia publică a fost înşelată în aşteptările ei de a scăpa odată pentru totdeauna de acel aparat represiv care a apărat cu toată străşnicia comunismul şi structurile lui în România — de care nici acum n-am scăpat pe deplin, deşi declaraţii în acest sens s-au făcut, slavă Domnului ! Relevant este faptul că, imediat după intrarea în vigoare a Decretului-Lege 118/26.03.1990, tovarăşii Măgureanu, Stan, Drăgoi, Bulea, Spătaru şi alţi corifei din vîrful piramidei fostei SECU lucrau de zor la constituirea noului organism de securitate ale cărui titulaturi şi nume de botez sînt de onomastică occidentală, dar structura interioară, concepţiile ideologice şi metodologia de lucru sînt identice cu cele ale aşa-zis „defunctei" SECU. Acest lucru s-a concretizat în formularea sus-numitului decret, care nu a trecut prin Consiliul CPUN şi prin Biroul său executiv, fiind semnat, în mare secret, de preşedintele — provizoriu pe atunci — Ion Iliescu. Lucru explicabil, deoarece se dorea constituirea unui organism ca instrument de supraveghere şi reprimare, în mîna preşedintelui — aspect concretizat ulterior de aşii în materie de scenarii cînd cu evenimentele din 28 ianuarie, 18 februarie, 16—20 martie (Tg. Mureş), 13—15 iunie şi spectacolul grotesc, dirijat din umbră, din 1 Decembrie 1990, de la Alba Iulia.

Din culise, noul organism se arată a fi constituit din oameni specializaţi şi aleşi pe sprînceană din rîndurile fostei Securităţi, mînuitori abili în manevre, diversiuni şi dezinformare, oameni care au contat enorm în obţinerea rezultatului alegerilor de la 20 mai 1990 şi care, încă de pe acum, lucrează pentru „reuşita" alegerilor din 1992. Cît despre spiritul „democratic" ce caracterizează activitatea SRI, există deja suficiente dovezi de „simpatie" ale acestei instituţii faţă de partidele de opoziţie, presa de opoziţie şi independentă, organizaţiile civile, sindicatele, cultele etc., aproape „tot ce mişcă-n ţara asta" — vorba poetului —, pentru a nu ne mai face iluzii.

Desigur, trebuie să avem un aparat specializat pe probleme de informaţii şi contrainformaţii axat cu precădere pe activitatea de contracarare a influenţelor nefaste din exterior, dar organizarea internă a SRI contrazice această prioritate, compartimentul de informaţii interne fiind amplu şi cuprinzînd în sectorul său de activitate întreaga viaţă economică, ştiinţifică, tehnică, politică, socială şi confesională. În acest sens, ponderea nu o are contraspionajul, ci spionarea şi manevrarea populaţiei, o amploare deosebită luînd ascultarea şi înregistrarea convorbirilor telefonice, violarea corespondenţei, constituirea unor partide-anexe ale Puterii — care spriijină din umbră diversiunea etnică, încurajarea presei ultra-naţionaliste, disensiunile sociale, deturnarea şi influenţarea unor lideri sindicali mai slabi de înger etc., pentru a controla şi înăbuşi elanul reformator. Surprinzător, se cheltuie sume exorbitante din bugetul statului — în lei şi valută —, pentru întreţinerea unui imens aparat neproductiv şi, în multe sectoare, inutil. Pentru fiecare judeţ revin aproximativ 100 de cadre SRI (ofiţeri, subofiţeri, personal civil), cu o dotare tehnică de transmisiuni şi auto care depăşeşte cu mult nevoile curente. În diviziile aparatului central, în serviciile şi formaţiunile independente lucrează mii de cadre, remunerate cît se poate de generos, ca pe vremea odiosului. Adăugaţi la toate acestea sutele de spaţii locative pentru desfăşurarea investigaţiilor, pentru filaj sau întîlniri conspirative etc., — spaţii din belşug faţă de penuria de locuinţe cu care este confruntat românul de rînd. Foştii ofiţeri de Securitate, actuali ofiţeri SRI, au fost avansaţi după Revoluţie în grad şi funcţie, unii dintre ei primind — în cursul unui singur an — între două şi trei grade, eveniment unic în istoria armatei şi a serviciilor speciale române, ilustrativ fiind cazul generalului Stan şi Drăgoi. S-a reactivat totodată vechea reţea de informatori din rîndul civililor, completîndu-se prin noi recrutări bine plătite, pentru spionarea celor ce nu se înscriu în dezideratul democraţiei originale. Se păstrează în continuare discriminarea în salarizare, retribuţiile de la SRI fiind sensibil mai mari decît cele practicate în armată sau la M.I. Un rol nefast îl joacă în continuare serviciile de cadre ale SRI care impun cu stricteţe criteriile socio-politice în aprecierea şi selecţionarea cadrelor căci, cine nu este cu trandafirul, nu are ce căuta acolo ! Drept motivaţie pentru toate aceste aspecte se pedalează pe sentimentul naţional, dar totuşi cît de mare poate fi interesul spionajului străin pentru o ţară slab dezvoltată, confruntată cu imense greutăţi economice ? Ce avem şi de ce sîntem în stare se vede foarte bine cu ochiul liber.

Dar SRI-ul nu este singurul organism de acest tip. Sînt mult mai multe. Iată cîteva dintre ele : Serviciul de informaţii al M.I., Direcţia de informaţii a armatei (DIA), Serviciul de contrainformaţii militar, Direcţia de informaţii externe, Serviciul de informaţii al Ministerului de Externe, Serviciul de informaţii al Ministerului Comerţului Exterior, Serviciul de informaţii al Ministerului Sportului şi Turismului, Direcţia de Pază şi Protocol (adică fosta Direcţie a V-a din Departamentul Securităţii Statului, în carne şi oase) şi, în sfîrşit ! o noutate — Consiliul de Informaţii Interministerial. Multitudinea acestor aparate informative vorbeşte de la sine. Aşa se cheltuiesc sume mari de dolari din bugetul statului — în situaţia economică înfiorătoare în care ne aflăm ! — făcînd sărăcia omului de rînd şi mai lucie.

PAUL VINICIUS

Fotografii de CRISTIAN CĂLUGĂRU

„PARANOUL"

...Mărturisesc sincer **(iarăşi ?!** — îmi veţi spune), că titlul de mai sus, mai exact cuvîntul în cauză, mi s-a fost şoptit de un spiriduş în timp ce, aflat în drum către redacţie şi mai ales într-unul din mijloacele de transport ale ITB-ului, m-am trezit citind involuntar textul unui ultim „fluturaş" tipărit de către iubita şi venerabila instituţie, lipit de geamul exterior din dosul şoferului ; vă jur că îl reproduc exact :

„Călătorii sînt RUGAŢI să se ţină de bare în timpul mersului / După urcarea în autobuz călătorii sînt OBLIGAŢI să perforeze biletul de călătorie."

...adică scurt, cuprinzător, educativ şi mai ales logic : iată nu numai drepturile, ci şi chiar îndatoririle cetăţeanului ! Iată cum un text plin de ÎNŢELEPCIUNE, destinat EDUCĂRII civice a călătorilor, îşi găseşte spaţiu tipografic multiplicat : cum rămîne, fraţilor, cu aşa-zisa „criză de hîrtie" de care se plîng ziarele şi inoportunele noastre edituri ?!

Atîrnat de o bară, mi-am retras discret bătătura de sub adidasul unei namile negricoase care îmi tot umbla prin buzunare, cu degetele, timp de cîteva staţii — l-am pocnit, involuntar peste ghiulul masiv din aur cert, m-a podidit sîngele ; „Ce-ai, bă, ce dai ?! — mi-a replicat colosul — Eşti **paranoic ?! (şi a mai adăugat,** coborînd la proxima :) Io-te, **ia, la el: e paranou,** dom'ne!" Şi a dus a fost.

Degeaba însă : rostise cuvîntul şi îmi dăduse titlul acestui material ! Pe care — pe măsură ce îl concep — vi-l propun spre autentică şi cît mai deschisă analiză :

...„**PARANOUL**" — bag sama ! — vine, aşadar, de la PARANOIC, sau, în cel mai fericit vaz, de la PARANOID. Ultimii doi termeni — conform MDE / 1972 — sînt explicaţi ştiinţific, aproape medical dacă doriţi dumneavoastră, ei făcînd trimitere la grandoare, halucinaţie, delir etc. Primul însă, îmi aparţine ; mă voi grăbi să vi-l explic, pe larg :

PARANOUL este tipul omului CU TOTUL NOU (deci „para") Este personajul tipic al României postrevoluţionare, sau postrevoltă" sau postdictatură ceauşistă, sau cum mai vreţi să-i ziceţi : este omul de rînd al ţării noastre, reprezentant al milioanelor şi milioanelor de locuitori — un fel de „para-turmă". Prin ce se caracterizează el ?! Iată :

PARANOULUI îi este, indeobşte, **frică.** Pentru că a văzut prea mulţi paranoi murind, căzînd alături de el pe caldarîm cu creierii spulberaţi sau pîntecele străpuns de gloanţe — a văzut, sau a luat cunoştinţă de prea mulţi paranoi trecînd hotarul vieţii fără spovedanie şi nici binecuvîntare („paranoizii" rînjind în acest timp !).

PARANOUL mai are apoi îndoieli: condus de paranoici timp de o jumătate de secol şi devenit dintr-o dată LIBER — cel puţin moral — el bombăne, nu-i convine „ceva", se împotriveşte altui „ceva", iar în cele din urmă îşi doreşte un fel de alt „ceva" — situat undeva departe şi cu mult înaintea primului „ceva" pe care îl repudiase...

PARANOUL poate deveni **violent,** şi a demonstrat asta mai ales în stradă ; că violenţa lui a slujit însă altora, că el a devenit victima unei sistematice şi alte violenţe (exemple : constituanta hotărînd că armata poate trage în poporul ce a născut-o, sau că nici o hotărîre majoră nu se poate lua prin referendum — deci numai prin votul majoritar al unor paranoici), că violenţa asta a lui proprie nu mai are nici un efect, lucrul ăsta paranoul este departe de a-l mai înţelege ; şi atunci el se descarcă : pe familie, pe prieteni, pe propria şi nenorocita lui imagine individuală.

PARANOUL se **interesează :** a vrut atît de mult „să fie bine", încît chiar şi în fundul gropii ajuns el se întreabă — culcat pe spate şi cu mîinile pe piept — „eu am săpat aşa cum mi s-a spus, da' de ce mi-or fi pus oare şi placa asta deasupra ?!"

PARANOUL se **miră : de ce milioanelor** de paranoi le sînt ascultate convorbirile telefonice, li se desface poşta, nu pot călători în străinătate etc. ?! Niciodată însă el nu va realiza că toate aceste necazuri se datoresc unor **cîteva sute** de oameni.

PARANOUL se **revoltă : împotriva liberalizării, scumpirii** alimentelor, **împotriva** bîşniţei, „privatizaţilor", împotriva ungurilor, ţiganilor, politicii etxerne, interne, împotriva a tot ce este şi pentru care a votat ! Şi continuă să se mire...

PARANOUL este un om **politic :** citeşte presa de toate nuanţele, se uită la Tv. pe ambele canale, consumă sute de kilometri de benzi-video ; de o astfel de libertate nu a mai beneficiat de mult timp... ! Ce face cu ea ?! Caută, la primul colţ, dacă „s-a băgat hîrtie higienică".

...În sfîrşit, **PARANOUL** este un **om bun :** au trecut atîtea tăvăluguri ale istoriei peste el încît unul în plus nici nu mai contează, practic...

Spre deosebire de „paranoid" (căruia îi sînt absolut indezirabile orice simţăminte umane !), el, **PARANOUL,** ştie ce înseamnă **suferinţa,** pentru că aşa l-a învăţat istoria : el crede într-un Dumnezeu chiar dacă habar n-are de Biblie, sau de-abia dacă a auzit de Isus ; chiar dacă în şcoală copiii săi au fost învăţaţi să spună „anul X, înainte de era noastră", şi nu aşa cum a învăţat el, tată, sau bunicul, sau străbunicul său... ! Este un om bun, pentru că lui, **PARANOULUI,** căruia îi bate Legea Funciară la uşă, sau i se vinde casa şi maşina ce îi aparţin de fapt — privind micul ecran — face: „Hm... !?". Lui i se atribuie, mai degrabă, **RĂBDAREA !**

...Dar are ea, răbdarea asta, vreo şansă ?!

Paranoul din mine — strivit literalmente în autobuzul care m-a purtat RUGAT şi OBLIGAT — coboară în dreptul redacţiei şi îmi îndrept gîndul spre zona obscură a realităţii în care am aterizat, căzînd aproape în genunchi, dar ridicîndu-mă repede. Şi — dragii mei — judec :

Firesc că între PARANOIC şi PARANOU există mari diferenţe... Unul „paranoid" declarat (cel care a îndrăznit să facă public acest diagnostic — un medic de excepţie ! — a fost silit să demonstreze că ştie să zboare de la etajul VI al unei clădiri), unul astfel de paranoid, asasinat destul de recent şi cu mare uşurinţă judiciară — deşi imprejurările istorice reclamau execuţia sa de urgenţă ! — i se pot reproşa multe, dintre cele mai „pasnice" acuzaţii fiind : crima aplicată în masă (nu „genocidul" — ci **crima aplicată în masă !), şi falsificarea istoriei naţionale.** E mult, e puţin... ?! Individul pă**rea** invulnerabil... !

N-a fost.

...Perforaţi biletul de călătorie, oameni buni. Şi mai ales ţineţi-vă de bară !

HORIA PĂTRAŞCU

Ținutul de dincolo de timp

Se mișcă greoi, cu cizmele pleticite și putrezite, cioflind în noroiul pînă la genunchi, pătrunși pînă-n suflet de ploaia rece care nu mai stă de cîteva zile și de cîteva nopți. Un troiu, patinînd în mocirlă, tocmai trage lîngă rampă. Încarcă bușteni de fag. Sub un mal rupt de zăpadă în iarna asta, oamenii au iscat un foc care arde mocnit, fără flacără. Eremie Pintilie încearcă să-și usuce spatele. Îl plouă pe față, pe piept, îi plouă în cizmele pline — oricum — de apă și noroi. Ne zărește și rîde strîmb. „Ehe! Cizme de pe vremea lu' Ceaușescu! Bătrîne, de fo patrucinci ani! Da iaca-s bune, că nu intră tot noroiul. Mai rămîne și pe-afară". Mai rămîne destul. Se apropie de noi, vîslind anevoie prin frunzișul greu de iarnă, nea Gheorghe Nițoiu, maistru de parchet. Sîntem la Iardaștița Mică, în platforma de încărcare. Mai sînt aici cîțiva forestieri. Restul — la muncă. „Cum la muncă — întreb — ăștia ce fac? Discotecă?". „Ăștia taie, corhănesc, trag bușteni, îi pun în rampă. Aici e bine. Vreo 15 oameni is sus, pe coastă, la muncă grea". Coasta abia se vede de sub cerul coborît și rău. Într-acolo nu e nici un drum. O iei pieptiș și urci, mai alunecînd pe burtă, mai agățîndu-te de brațele rămase ale pădurii, aproape trei kilometri. Cu puțin noroc, într-o oră-două ajungi. Două. Că nu cari un carnețel și un aparat de fotografiat, cari drujbe, topoare, țapine și îți mai cari cizmele cu zece kilograme de noroi și haina grea de ploaie și întrebarea dacă pînă deseară o să dobori atîția fagi bătrîni și putrezi cît să-ți ajungă leafa de un pachet de țigări de la oișniții din Mehadia.

Forestierii mănîncă acasă la ei de patru ori pe an. De Paști, de Sfîntu Ilie, de Sfînta Maria și de Crăciun. Și casele le sînt departe, în Maramureș ori în Moldova ori în Muscel. Au plecat de acolo cînd erau tineri, și-au zis că n-or să stea mult, or să se-ntoarcă repede, cu bani mulți. Și au început să treacă peste ei toamnele și iernile și ploile și ninsorile, au început să treacă timpurile și banii tot nu se mai adună și copiii le sînt mari — unii la facultăți — și trebuie alți bani, să le facă și lor case, să le înjghebe un rost. Ai lui nea Pintilie sînt la Tîrgu Mureș. Doi. De 23 și de 24 de ani. Ei e în pădurea asta de 31 de ani. „Apăi, nimeni n-o vrut să mă fac domn" — mormăie, îndreptîndu-se spre camionul aproape încărcat. Nea Gheorghe Nițoiu e din părțile Muscelului. De la Lerești. Om falnic și moale la vorbă. Are o fată, ingineră chimistă la Cîmpulung. A legănat-o în gînd, a certat-o în gînd, i-a pus mîna pe frunte cînd o fi fost bolnavă, tot în gînd. El a stat aici, în pădure, mai bine de patruzeci de ani. Și-a ținut bani de mîncare — restul a trimis acasă. Casa lui e frumoasă, curată și primitoare. Se bucură că o vede de patru ori pe an și își întinde oasele pe patul lui și mănîncă la masa lui și închină un pahar cu sătenii de-o seamă cu el, care au început să fie tot mai bătrîni și unii chiar mai mori cîte puțin. Și el e bolnav. **E bolnav de pădure**, de mirosul bușteni.or

proaspeți, de zăpezile de doi metri, de ploile de primăvară. Și e tot mai trist. „Nu ne mai ajungem, domnule. N-avem mîncare. Săptămîna asta au mîncat oamenii cîteva conserve. Atît. Și nici conserve nu mai sînt. Toate se scumpesc și ni se duc banii pe un salam de 200 de lei, pe o pîine neagră și tare, pe un pachet de țigări. Drumurile îs tot mai proaste și mașinile nu mai merg. Nea Ilie, vino-coace!".

Coboară, din păduri, șoferii groazei

Iese din cabină Ilie Milițescu, șoferul camionului. Își trage

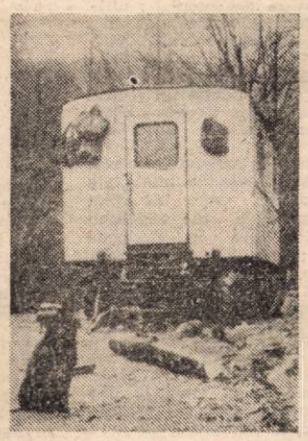

OAMENII AI PĂDURII

pelerina pe cap și se afundă în noroiul drumului. „Ce mașină? Asta-i mașină? Uitați-vă la ea! Are patru neamuri de cauciucuri. Toate vechi. Crapă unu' și-am căzut cu 25 de tone de bușteni în prăpastie! Și încă aici, la Iardaștița, mai merge. Da' să vă urcați la Sfîrdin! Sau la Iauna! Sau la Răchiți!". Șoferii care urcă pe drumurile forestiere, trebuie, întîi, să nu fie normali. Trebuie să știe că, zeci de kilometri, au numai serpentine cu prăpastia pe-o parte, că n-au loc să treacă două camioane unul pe lîngă altul, că merg cu mașini proaste, fără piese, fără cauciucuri, că nimeni nu-i poate salva dacă alunecă pe gheață, dacă se înzăpezesc, dacă se înnămolesc, dacă li se gripează motorul, dacă „agață" curba cu un buștean. Șoferii forestieri conduc altfel decît ne putem noi închipui, că se poate conduce. Îi spui, spre o pildă, lui Nicolae Domilescu, că e cascador și începe să rîdă. „Păi aduceți-mi un cascador aici, puneți-l pe mașina mea și dați-i drumul, iarna, la Puța Fetii. Îl găsiți jos, bucățele". Nicu e unul din șoferii privilegiați. Conduce un „Aro". Privilegiul și l-a făcut cu mîinile lui. A construit mașini din bucăți date la casat. Conduce de 26 de ani prin creierii munților, pe drumuri care se înfundă în stîncă sau dispar sub zăpezi, pe kilometri de viraje pe gheață, prin viroage desfundate, pe pante noroioase de 15 grade, face slalom pe coastele din golul alpin al Domogledului, lucrează 14 ore pe zi (în rest își îngrijește mașina) și are salariu de bază 2 600 de lei. Are zîmbetul trist al omului obișnuit cu greul. Urcă la volan, patinează în marșarier, cu roțile înfundate în noroi, „bagă fața", virează scurt la stînga și țîșnește din mocirlă. Oprește elegant lîngă noi și ne deschide ușa: „Poftiți. Cabana vă așteaptă".

Cabane de frig, foamete și sărăcie

„Cabană e un fel de a spune" — mă previne Laurențiu Stoica, tînărul șef al Sectorului forestier Topleț.E vorba (nu numai) de cabana lui nea Stelian Uleia, șeful de brigadă de la Iardaștița, una din cele mai bune. Veche. „Nea Gheorghe Nițoiu, cînd a venit, aici a găsit-o". Nea Gheorghe e un etalon al vechimii. Deci, cabana e ridicată — cine știe cînd — „înaintea lui nea Gheorghe". În celelalte parchete se trăiește în vagoane de dormit. Fără curent, fără lumină, fără radio ori televizor. Sectorul Topleț are 47 de parchete. Nu toate sînt atacate. La Iauna sînt maramureșenii mai sărăcuți. Ion Vlasiu. Oamenii îmbătriniți în pădure. Tafiștii Grigore Vlasiu și Vasile Tomoioagă, drujbistul Ștefan Hojda, buldozeristul Dragoș Tomoioagă. La Sfîrdin, în piscul muntelui, sînt tot maramureșeni. 33 de oameni în trei parchete de exploatare. La Domogled și Arșasca nu e nimeni. Acolo, iarna nu se poate lucra. Aici, da. Zăpada a fost, iarna asta, numai de un metru înălțime. Drumurile au fost blocate numai o lună de zile. Acum se circulă, dar drumurile sînt tot blocate. Căci altfel, cum de aici, la cea mai apropiată cabană, nu ajunge un gram de ulei sau de zahăr de la I.C.S.M. Băile Herculane și tot de acolo, nu ajung, de vreo cinci ani, cizme de cauciuc, salopete, pelerine, căști de protecție, căciuli, mănuși, cum de nu ajunge un strop de petrol lampant ca să pîlpîie măcar lampa „cu gaz"! Cum de nu ajunge un cartof, un pachet de țigări, un ziar! Cum de toate aici funcționează numai invers, în direcția **exploatării**, arborii sînt scoși „gravitațional", cu țapina, apoi cu TAF-ul și cu IFRON-ul, iar **„gravitația" cealaltă, a condițiilor de viață omenești** — către oameni, e împiedicată?

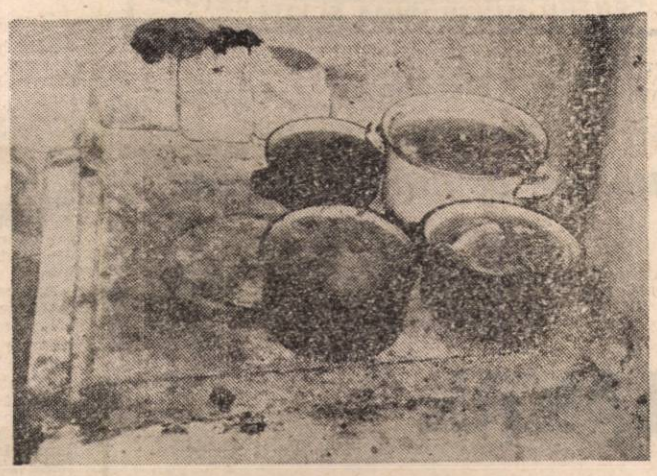

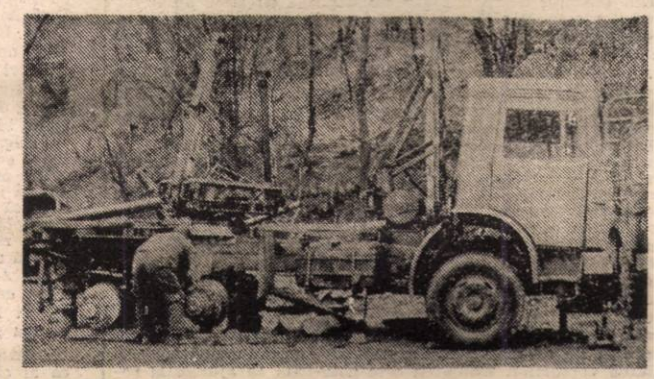

Domnul Bîrlădeanu n-a terminat electrificarea

— Vă imaginați — îmi spune inginerul Emil Rusu, directorul I.F.E.T. Orșova — că toată munca asta aproape inumană e plătită conform unei **categorii de salarizare egală cu cea din industria textilă și alimentară?**

Afirmația îmi taie picioarele. Îmi dau seama că nu acolo, sub ploaia rece din munți, ci aici, jos, trăim în plin anormal.

— Puțini știu — continuă interlocutorul meu — ce înseamnă să faci credite peste credite numai ca să plătești salariile citorva sute de oameni care își riscă, în fiecare zi, viața și sănătatea, în condiții de mizerie. Era rău și înainte, dar trecerea la economia de piață ne-a dărîmat. Avem 300 de beneficiari care nu au de unde să ne achite 45 de milioane de lei. Relațiile financiare dintre întreprinderi sînt blocate, din lipsă de bani. Dar cei din inima pădurii nu pot primi drept mîncare explicații. Nu pot fi plătiți cu explicații. Nu am nimic cu minerii sau cu ceferiștii, dar munca lor nu e cu nimic mai grea, ajung aproape zilnic acasă, au uniforme gratuite, au o mîncare caldă, au o familie în care trăiesc și au salarii de trei ori mai mari decît oamenii ăștia amăriți, care nici chef de grevă nu mai au.

Da. Pentru forestieri, electrificarea n-a început încă. N-au nici petrol lampant. N-au nici furaje pentru cai. La radio, domnul academician care guvern de coaliție și se arată dornic să facă reforma și democrație, în sfîrșit, să facă ceva, dar fără Petre Roman și Adrian Severin, pentru că — citează de undeva — frumusețea nu salvează... Rateu fraze, nu ajung să înțeleg pe cine nu salvează frumusețea...

— Dacă facem, în următorii patru ani, cîte 15 kilometri de drum în I.F.E.T.-ul nostru, în 1995 putem avea acces mai ușor la parchete — continuă directorul. Pentru că se mai întîmplă o anomalie. Toate I.F.E.T.-urile plătesc către inspectoratele silvice taxe [illegible] lemnoasă. **Dar, între condițiile** de lucru din I. [illegible] diferențe imense! [illegible] să ai bușteni lîngă drum, alta e să te duci în creierii munților după ei, să n-ai drum, să n-ai mașini, să te chinui cu oamenii și cu țapinele lor, să-i aduci undeva mai aproape, să cheltuiești de zece ori mai mult pînă îi vezi în depozit și din nenorocitul ăla de cîștig care deja ți l-au mîncat [illegible], să plătești taxe ca și cum ai fi lucrat „în condiții normale". Ce e aia — „condiții normale"?

Muncitori într-o țară fără lege

Se cere plata „în condiții normale". Nimeni nu întreabă dacă oamenii muncesc în „condiții normale". Dacă mai sînt normali. Sau dacă mai sînt, pur și simplu. Dacă n-au murit încă, dacă nu i-au îngropat zăpezile, nu i-au putrezit ploile, n-au crăpat de foame și de oboseală și iar de foame pe coastele alea abrupte, pe care le urcă pe brînci, în fiecare zi, în zori? În tot Parlamentul nostru, așa original cum e, nici o voce n-a întrebat (măcar dintr-o sfîntă curiozitate) ce mai fac oamenii ăia acolo, mai există, ori ce? Vreo lege care să le lase zilele, să le mai aducă utilajele și banii de care au nevoie, să-i pună în drepturile firești pe care ei n-au cînd să le ceară — vreo asemenea lege n-o fi, oare, de trebuință?

RADU CIOBOTEA
Fotografii de
ELENA GHERA

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Alex. Ștefănescu

Mai sînt de citit mii de cărți

LANȚUL DE AUR AL LITERATURII

O femeie tînără și frumoasă, necunoscută de publicul larg, a apărut acum un an și ceva la televizor și a intervenit decisiv în favoarea lui Ion Iliescu. Într-un moment în care poziția lui de posibil lider se clătina, din cauza unor contestări vehemente, ea a reușit să-i umanizeze imaginea în fața opiniei publice, printr-o pledoarie plină de căldură și tandrețe. Argumentația ei sentimentală n-ar mai impresiona pe nimeni în momentul de față, dar atunci, datorită stării de spirit a întregii națiuni, a avut efect.

Misterioasa susținătoare a celui ce avea să devină controversatul președinte de azi al țării se numește Carmen Firan. Ea și-a jucat reputația pe o singură carte și a pierdut. După o scurtă ascensiune (redactor-șef la **Dimineața** și o călătorie în Iugoslavia în suita președintelui), a fost abandonată. Importantul personaj n-a intervenit atunci cînd apărătoarea sa și-a pierdut postul. Nu spunem că ar fi trebuit să intervină, ci pur și simplu constatăm că n-a intervenit. În plus, cu o lipsă de cavalerism specifică oamenilor politici formați în regimul comunist, s-a prefăcut că nu observă linșajul verbal la care a fost supusă de către Corneliu Vadim Tudor.

Din fericire, Carmen Firan nu depinde cu totul de lupta pentru putere, în viitoarea cădea n-a lipsit mult să se înece. Înainte de a fi un personaj mai mult sau mai puțin influent pe scenă — sau în culisele — disputelor politice, este poetă. Și, într-un fel, poate că este bine că viața i-a dat o lecție, pentru că poca se instrăinase în ultimul timp de literatură, adică de un domeniu în care ar putea cu adevărat să strălucească, neatinsă de intrigi...

Deși tînără (s-a născut la 29 noiembrie 1953), Carmen Firan a publicat pînă în prezent multe cărți : **Iluzii pe cont propriu**, 1981, **Paradis pentru ziua de luni**, 1983, **Îmblînzitor de vieți furate**, 1984, **Nopți senine pentru tine**, 1987, **Alte nopți, aceleași vise**, 1989. Este și autoarea unor piese de teatru, a unui roman, a unor cărți pentru copii etc. Recent i-a apărut un nou volum de versuri, la prestigioasa Editură Cartea Românească : **Trepte sub mare**. În toate aceste cărți, inclusiv în cea pe care o semnalăm acum cititorilor, se observă că are talent, dar se observă, în același timp, că nu crede cu ardoare în literatură. Un fel de blazare de copil precoce, care poate să facă bine orice și de aceea nu mai are ambiția să facă nimic foarte bine ,estompează expresivitatea versurilor. Autoarea este gata-gata să ajungă la revelație, dar se oprește la un pas de ea, fiind lipsită de credință în scrisul său.

În volumul **Trepte sub mare** există două poeme (așezate întîmplător la sfîrșitul volumului) care se sustrag acestui regim de dezabuzare. Este vorba de **Amiază cu îngeri** și de **Trepte sub mare**. În **Amiază cu îngeri** apare o viziune greu de uitat. Întîi este descrisă o țară degradată — iar descrierea are o surprinzătoare forță expresivă : „în țara unde se nasc / animale gata împlinzite / unde florile se întorc / de la jumătate în pămînt" etc. Apoi, cînd totul pare pierdut, cînd inventarul dovezilor de decădere devine tot mai greu de suportat, ca un coșmar, se anunță producerea unui miracol : „a fost o amiază cu îngeri / / străzi întesate de aripi și bucle / trenuri, cascade, plase cu îngeri / lumină albită de îngeri / cît ochii / nu puteau suporta / atît, o amiază / și toți au orbit / după ce fiecare / cîțiva îngeri tot a apucat să omoare / / de atunci se răvășesc case / intersecții și inimi / bănuind că ar mai fi / îngeri ascunși / trădați de mirosul de înger". Nu vrem să fim prozaici și să identificăm în această reprezentare metafizică un moment istoric, dar mărturisim că exact așa ne-a rămas în memorie ziua de 21 decembrie 1989.

Trepte sub mare este un remarcabil poem de dragoste. În cuprinsul lui este reprezentată imersiunea îndrăgostiților în marea de iubire care există numai pentru ei. Este reprezentată, totodată, **singurătatea feerică** de care au parte îndrăgostiții, ca de un dar zeiesc : „pe atunci ne duceam viața sub mare / locuiam în orașul de os / pe o colină albă de sare / / prin dreptul ferestrei / treceau pești zburători / nu ridicam mîna să atingem pămîntul / nu coboram ochii la nori / / vedeam prin zidiri cum tremură apa / vis mișcător în surdină / legănare de cer lîngă tîmplă"...

Dacă așa ceva ne-ar sta în putință, am lega-o pe Carmen Firan de masa ei de lucru cu lanțul de aur al literaturii. Izolată de lume, scufundată în ascezǎ, ea ar descoperi, poate, religia scrisului.

Rock'n Roll-ul „liceenilor" români

sau efectul incontrolabil al pudibonderiei ceaușiste

...Devine tot mai clar că, pînă la apariția primului film artistic românesc inspirat din teribila realitate psiho-socială pe care o trăim de aproape un an și jumătate, mai avem de așteptat : ultima premieră a cinematografiei noastre „postrevoluționare", purtînd un titlu imposibil („**LICEENII! — ROCK-N ROLL**"), regizat de Nicolae Corjos după un scenariu aparținînd lui George Șovu, demonstrează acest lucru din plin !

Am reținut, cu satisfacție, cozile mari de la casele de bilete ale cinematografelor unde au rulat primele episoade ale serialului „LICEENII", încă în perioada „odiosului"; era firesc: tineretul își regăsise, acolo, o imagine — deși destul de palidă — chiar a virstei proprii, serialul încerca o breșă în rigiditatea a tot și a toate impusă la acea vreme; în timpizarea sistematică la care era supusă școala, erau supuși profesorii, elevii ; gluma, umorul, „bășcălia" liceenilor deveneau riposte tinerești, deci sănătoase, la aerul stătut, irespirabil — la mirosul de baltă în care am trăit și din care urma să ne scoatem în sfîrșit capul pentru a trage o brumă de aer curat... !

Aceleași cozi se formează, iată, și astăzi, se dă chiar spagă la un bilet în plus, indiscutabil, ultimii „LICEENI" au succes de public — ceea ce nu poate fi decît tonic ; întrebarea ce se pune în mod firesc este aceea dacă nu cumva succesul **actual** se datorează, în mare măsură, celui **trecut**: dacă nu cumva fenomenul se bazează pe o inerție ?!

Răspunsul se află, cred, undeva la mijloc : dacă primele episoade s-au caracterizat prin niște atacuri subtile la autocrație, realizate, aș zice, în condiții aproape de semiclandestinitate (în care un simplu sărut între doi adolescenți devenea o problemă de cenzură!), astăzi, cînd ni se împuiază urechile la fiecare pas că trăim **în libertate**, problema cenzurii nu se mai putea pune. Drept pentru care, autorii recentei pelicule s-au aruncat, cu entuziasm deplin, deși puțin justificat, pe două dintre formulele magice și cu sigur succes de casă : **muzica** și **sex**-ul. Două maniere TABU în fostul regim (dacă nu am socoti drept „muzică" manifestările gen Cîntarea României — și „sex" : farmecul dezinvolt al fiarei de la cabinetul nr. 2... !). Dar să revenim la oile noastre :

...Formația de muzică ușoară a unui liceu urmărește a se impune cu orice preț (o nouă generație de actori a pășit cu dreptul : **Ștefan Bănică-jr., Oana Sîrbu** și **Mihai Constantin**, de pildă), chiar dacă este compusă din „elevi" care aduc mai mult cu niște studenți aflați în preajma examenului de stat. Un „prof" de „máte" și diriginte (admirabilă, în rol, **Tamara Buciuceanu-Botez**) le împărtășește idealul, ba chiar cîntă și dansează printre cele cîteva exerciții de logaritmi (la care **se rezumă** — Atenție ! — **întreaga** activitate școlară a „liceenilor"). Formația trece prin chinuri sisifice din lipsă ba de melodie-trăsnet, ba de solistă sau solist, ba de ambele trei... de aici niște complicații amoroase, de unde sus-pomenitele scene „sexy" (trebuie să deschid aici o paranteză : este **absolut benefic** că ȘI în filmul nostru apare, în sfîrșit, **secvența erotică** — am fost de-a-dreptul înduioșat, mărturisesc sincer, de stîngăcia, de infinita pudoare cu care au fost realizate aceste scene, deși, pe alocuri, „școala" superbului film sovietic „Micuța Vera" se simte deranjant de aplicată ; dar mai avem timp să ne perfecționăm din acest punct de vedere, și, nu știu de ce, dar nu interpreții sînt de vină la acest capitol, ci regia !). Scenele astea „sexy" însă, **bag sama**, își au și ele rostul lor — dincolo de aspectul comercial al peliculei, pe care îl implică oricum! — or, în „LICEENII" de care ne ocupăm acum, ele nu fac decît să rotunjească strania concluzie că elevii români nu fac nimic altceva decît să frece chitara, să rupă drocturile patului în lipsa părinților de-acasă, sau să se zbenguie în valurile mării — de preferință avînd în fundal hahalera aia de navă grecească eșuată acum mai mulți ani și care a devenit, pînă la intoxicare, „vedeta" filmelor noastre cu și despre Litoral... !

Sînt prea aspru, nu știu, oare, ce înseamnă un „music" ?! Nu sînt, oameni buni, dar mă deranjează — ba chiar **mă doare** ! — „pretextul" acestui film : viața elevilor noștri **de astăzi**, așa cum este ea înfățișată: a acestor elevi, mulți !, care și-au dat viața în timpul revoluției, a acelor eleve bătute, **violate** și apoi **ucise** prin diverse beciuri, în decembrie și după... ! Modul cel puțin **lunatec** — dacă nu efectiv diversionist — în care sînt înfățișate condițiile **actuale** ale școlilor, faptul că nu au hrană copiii aflați în plin proces de dezvoltare fizică și psihică ; că ei învață după manuale din care s-a smuls poza dictatorului, dar care poartă încă între file o periculoasă mentalitate — pentru că nu avem hîrtie să se tipărească noi manuale !... Pentru că la acea mirifică stațiune Costinești, la care am fost întîmplător în toamna trecută, tinerii dormeau pe bagaje, cu zilele, la recepție, în timp ce locurile de cazare erau supraimbicsite de diverși „pensionari" și indivizi în haine cenușii și ochi albastri ; că au stat închiși, cu săptămînile, în vara anului trecut... obligați să suporte pumni și palme, să mănînce lături, să se îmbolnăvească — **fără ea nimeni**, apoi, să fie declarat vinovat !?... Pentru că elevii români sînt învrăjbiți sistematic împotriva elevilor unguri, și poate pentru că aici — în recentul film — „liceenii" noștri țopăie pe coridorul școlii, veseli, cîntînd în cor : „Profu l e cu noi ! Profu l e cu noi !", parodiind astfel, la modul cîncen, **oribil**, unul dintre cele mai frumoase și cutremurătoare sloganuri ale unor cutremurătoare zile din istoria acestei țări ?! Iată de ce sînt, poate, prea aspru... !

...Pot exista foarte bune filme, chiar și de agrement, divertisment așa cum vreți să-i ziceți, pornind de la o realitate **anume** : cu condiția ca ea, realitatea asta, să nu fi fost, și să nu fie încă, extrem **de gravă** !

În lipsa **săpunului**, murdăria de pe mîini nu se poate spăla numai cu **baloanele** lui, oricît ar fi ele de sclipitoare.

HORIA PĂTRAȘCU

(2) Despre viață și teatru, cu

Mircea Diaconu

Dar să revin: am încercat să-i întorc, pe cei care fugeau, înapoi... de ce plecați tocmai acum, cînd ? !... Deși îmi era groaznic de frică, am țipat „Nu plecați!" — realizasem că eram un personaj cunoscut, că **mulți mă pot crede**, pe de altă parte eram convins că într-o oră va veni întreg Bucureștiul !, i-am rugat să cruțe, să nu spargă, să nu distrugă; am rugat milițienii, ofițerii — **militari erau puțini!** — să nu tragă, să nu producă violențe, le-am strigat că sînt tineri ca și noi, că trebuie să depășim civilizat această întîmplare... unora le-am aflat numele, nu-l spun nu din frică, ci pentru a nu lovi în cineva involuntar!... Am încercat să mă interpun între cele două tabere — milițienii și tinerii... **Spre noapte însă, urmau să înceapă atrocitățile...! ? !**

(„Scuză-mă că intervin — te văd că ai căzut puțin pe gînduri — nu-ți fă probleme : lasă mărturisirea ta **să curgă**, nu te gîndi, strict, la ore sau date... ! Istoria acelor CLIPE nu constă în ordinea cronologică în care s-au scurs, ci în STAREA celor care le-au trăit, **cu adevărat** ; te rog, continuă...").

„Mda... ei ? ! Totul a mers deci bine pînă am ajuns la Universitate, de unde, mărturisesc sincer, **m-am tirit**, cu obrazul lipit de asfalt, de la Rond și pînă în dreptul Teatrului Foarte Mic, acolo... pentru că n-am mai suportat frica, GROAZA : o groază animalică... ! Ei bine, odată ajuns acasă și în halul în care eram — mi-am notat cîte ceva repede în hîrtii — („Ce hîrtii ? !" ; „Lasă, nu mă întrerupe !")... m-am duș uit, m-am spălat pe dinți și m-am culcat : **am dormit perfect liniștit**, cu gîndul că de mîine dimineață, așa, **proaspăt, mă voi duce acolo. Trecusem de purgatoriu !...** Trăiam într-o altă realitate, te rog să mă crezi... depășisem o alta plină de mizerie și umilință. Zbierasem la generali de securitate, am apostrofat apoi, ba chiar și arestat diverși gradați... iarăși divaghez ! Important este, pentru mine, că mi-am depășit frica — prin GROAZĂ ; astăzi pot afirma că NU mai sînt fricos, dar că nu îmi mai e GROAZA, în sensul spaimei, de **nimic** !... Sigur că de un viitor cutremur de pildă, ceva care e deasupra mea... îmi este. Dar nu mai pot fi umilit, îngrozit, de **oameni care pot violenta** — prin glonț, teroare, etc. — la orice nivel !... Și mai cred că întreaga noastră națiune, trecînd prin același gen de purgatoriu, și-a cîștigat un gram de demnitate : aceasta este principalul cîștig al Revoltei din 22 decembrie !... În cazul națiunii noastre, DEMNITATEA începe — după o jumătate de secol de coșmar — din 22 decembrie, iar ea începe nu pentru faptul că venind alții la putere — pasămite ! — au reușit acestei națiuni române ceea ce numim libertate, demnitate, prosperitate — nicidecum ! Ci datorită faptului că trecînd prin acest purgatoriu, ea, națiunea, a cîștigat puterea de a lupta împotriva oricăror forme de violență umană, statală... oficială, sau întîmplătoare, de stradă... Este un lucru fundamental pentru o societate liberă, ce va funcționa însă foarte tîrziu... vor trece multe alternative, dar ăsta **nu mai e subiectul nostru!...** („Facem o pauză ? !" ; „Nu... nu, continuăm")... Tu nu vezi că noi nu mai avem reacții normale ? ! Toți urim, toți sîntem niște disperați... sau, mă rog, pe aproape! Sîntem băgați într-un fel de nevroză... un blocaj social!".

„Ni se mai aduc două cafele — pică bine! — eu, unul, îmi amintesc nu știu de ce de pungile cu șnițel vienez cu care Zoe își hrănea cățelul — imagini văzute la TV. prin ianuarie anul trecut — și-mi mai amintesc cum, un vecin aflat alături și abia scăpat de foametea lui ceaușescu, în acel moment al transmisiei, înjura printre dinți și... **ura ciinele ! ? !**):

„M-ai întrebat de scena balconului: L-am rugat pe un căpitan blond, moldovean, să intrăm cu tancurile acolo, la C.C.... era plin de lume acolo. Omul primise ordin să se retragă în cazarmă, l-am convins totuși... Elicopterul zbura exact cînd noi intram în piață... ! Intraseră în clădire mulți, se aruncau hîrtii, se dădea foc, era o senzație de sfîrșit de lume... ceva de nedescris... Ajunsesem la 10—15 metri de trepte, de acolo, de sus, de pe tanchetă, am văzut femei, oameni călcați în picioare... zdrobiți pur și simplu, domnule : țipete, urlete, era o descărcare de furie de necontrolat !... Am încercat din nou să opresc nebunia asta — repet : eram un personaj **cunoscut** ! — am spus niște cuvinte, gîndind că în clipa asta nimeni nu-i mai poate opri... am spus niște cuvinte, nu mai există, era prima mișcare de intrare, oarbă, **n-a filmat nimeni partea asta !...** S-ar putea ca „SAHIA" să aibă totuși ceva, mi-a spus Vlad Păunescu că are, dar nu știu exact dacă are prima parte, **aia !...** De pe tanchetă m-au sălțat oamenii, pe deasupra capetelor și m-au băgat printr-un geam, **n-am atins asfaltul !...** Am dat de niște uși apoi, blocate cu stilpi foarte puternici, **nu puteau fi pregătite de revoluționari !**, stîlpi metalici adușl **anterior**, că nu au adus ei stîlpii atunci ca să blocheze ușile... ! Bun, și am ajuns în balcon — jos, Dan Iosif era pe o mașină cu gigafon, nu știu cum naiba ajunsese acolo... mi-a aruncat microfonul legat la acea mașină, sus, în balcon. Am zis : mă cheamă **așa...** vă rog s. mă ascultați — din păcate nu mai țin minte tot ce-am spus !, starea mea era de semicomă, un **fel de** halucinație... totală. Știu cam despre ce am vorbit, dar nu-mi amintesc cuvintele... Le-am spus că pînă diseară, la noapte, fiecare își scrie istoria neamului, **acuma o scriem...**

HORIA PĂTRAȘCU

ANDRIEŞ CONTRA „ELECTRECORD"

Cîntăreţul Alexandru Andrieş a avut, recent, o idee care a prins : a organizat la Institutul de Arhitectură Ion Mincu, unde e cadru didactic, o conferinţă de presă la care a povestit camerelor de luat vederi şi ziariştilor de la cele mai citite ziare şi reviste aventura ultimului său disc, Azi, care trebuia să apară în decembrie anul trecut.

La ora actuală, Al. Andrieş e singurul cîntăreţ viu, la înălţimea clipei istorice prezente. L-am auzit în Piaţa Universităţii ţinînd respiraţia mulţimii pe tava de argint a cîntecului său, mult după miezul nopţii, l-am ascultat cîntînd în săli calde şi polivalente reci, peste tot unde apare se naşte un freamăt şi apoi o linişte, o înviere, aducerea, la conştiinţă a realului imediat, obligarea subconştientului să-şi mărturisească sincronizarea cu imediata secundă socială. Curajos şi pur ca oricare dintre revoluţionarii autentici ai momentului, muzical cu subtilă şi mult studiată ştiinţă, simplu ca bună ziua şi viaţa noastră de toate zilele, Al. Andrieş este omul momentului, cîntăreţul şi poetul zilei, emblema postmodernistă a acestui timp istoric pe care îl trăim împreună şi căruia îi dă — tocmai prin aparenta precaritate a secvenţelor ridicate la puterea cîntecului său — şanse de durată.

Încrezător în deschiderea produsă de evenimentele din Decembrie, Al. Andrieş şi-a înregistrat la Electrecord, cu acordul redactorului Romeo Vanica, piesele noului său disc **Azi**, „un disc cenzurat pentru că a fost scris cu credinţa că nu mai există cenzură". Cele 14 piese sintetizează admirabil starea lucrurilor din România postdecembristă într-un stil direct, care-i asigură priza imediată la public pentru că în toate este vorba despre viaţa noastră tocmai trăită sau cea pe care tocmai o trăim : viaţa şi piaţa, gospodinele cu ochii lipiţi de imaginea lui Petre Roman la tv., telefoanele ascultate, teama de ceea ce pluteşte în aer, simularea democraţiei de vechii comunişti, alimentarele goale, cozile fără speranţă ziarele porno, emisiunile tv., trucate, Ceauşescu, Iliescu, Roman, Brucan, Voican, Marinescu, Chiţac, tot rumegşul politic şi social de după decembrie '89, care ne-a fărîmiţat atît de mult fiinţa. Cîntece-strigăt, cîntece imediate, izbucnite sub imperiul urgenţei, asemenea inscripţiilor — unele teribile ca valoare şi concentrare — care decorează zidurile vechilor clădiri centrale cu promisiunea unei arte revoluţionare şi a unei primeniri morale generale ! Proiectînd la institutul la care lucrează, ambianţe noi, arhitectul Alexandru Andrieş a adecvat acestor spaţii şi cîntecele consonante, muzica şi versurile de spus în noua ambianţă spaţio-temporală creată de ultimele evenimente din România.

Discul acesta — eveniment a fost terminat în noiembrie 1990 şi trebuia să apară în decembrie dar a fost scos din plan de domnul Petrean, directorul perpetuu al Electrecordului, de meserie inginer chimist şi care, păstrîndu-şi funcţia după revoluţie, şi-a păstrat şi reflexele de a-l consulta pe cenzorul fostului Consiliu al Culturii, tovarăşul Ladiszlau Hegedus. Motivul : „ăsta nu e disc, e mai rău ca Petre Băcanu şi Piaţa Universităţii !"

E adevărat, Alexandru Andrieş are în cîteva din piesele sale aluzii directe la puternicii zilei, un vers sună chiar aşa : „M-am culcat sub Ceauşescu / M-am trezit sub Iliescu", dar cîntăreţul crede că s-a schimbat ceva în libertatea noastră de expresie, cît şi în mentalitatea producătorului de obiecte cu destinaţie culturală. Alexandru Andrieş cîntă aceste texte de un an de zile, în toată ţara, cu succes uriaş şi n-a venit nici măcar domnul Măgureanu, nici dl. Roman, nici măcar fosta securitate să-l ia de guler şi să-i interzică să le cînte şi nici nu s-a dărîmat lumea de aplauzele de la sfîrşitul recitalurilor sale. Aceste cîntece sînt, dimpotrivă, tocmai un argument al realei noastre libertăţi de expresie. Atunci de ce să-i interzică un anume domn Petrean să scoată cîntece pe care le ştie deja toată ţara şi le procură la negru de pe casete pirat ? Şi mai ales de ce să-i ceară să tale versuri, să modifice, să scoată de pe disc texte cînd s-a desfiinţat Consiliul Culturii şi nu s-a înfiinţat o altă instituţie cu funcţii similare ?

Mai mult decît atît, domnul Andrieş a avut intenţia să solicite audienţă la personalităţile evocate în cîntece, să le pună banda şi să-i întrebe dacă au ceva împotrivă ? Directorul Electrecordului s-a speriat şi de această perspectivă, dar se teme în continuare să dea drumul discului. Chiar nu-l poate vindeca nimeni pe domnul director de anacronica sa spaimă interioară.

Alexandru Andrieş nu mai vrea să facă nimănui concesii, ci să-şi scoată discul aşa cum îl cîntă şi îl ştie toată lumea. Nu poate face acum ceea ce n-a făcut niciodată : să-şi cenzureze singur creaţia. Pentru ce ? Pentru scaunul (totuşi) trecător al domnului Petrean ?

N-ar fi o aberaţie ca Alexandru Andrieş, cel mai popular cîntăreţ al momentului, să fie din nou un artist interzis ?

ION ZUBAŞCU

P.S. Deşi discul domnului Andrieş se numeşte **Azi**, întîmplător sau nu, la conferinţa de presă n-a fost nimeni tocmai de la cotidianul cu acelaşi nume. Îi sugerez compozitorului să-şi numească discul **Acum.**
Fotografii de iGg Motoianu

Fotografie de GIG MOTOIANU

Corespondenţă literară

Viorica Andrei (Ploieşti) : „Poezia nu are virstă şi nici frontiere. Prin ea ne simţim liberi şi curaţi sufleteşte, prin ea trăim. Ea ne dă acest amestec unic cu care trăieşte fiinţa noastră. Poezia va dăinui în veacuri pentru că, de fapt, poezia sintem noi". Nu am nimic de reproşat acestor frumoase ginduri. Exemplificările trimise sînt, însă, la extrema minoră a adevărului conţinut de scrisoare. Scrieţi o poezie de cameră cu utilităţi personale, mai aproape de textele de muzică uşoară decît de pragul dincolo de care începe măiestria chinuitoare a valorii.

Marcel Lucaciu (Jibou) : Nu m-a deranjat deloc tonul scrisorii pentru că tot ce scrieţi e adevărat, inclusiv cele referitoare la spaţiul pe care-l acordă revista noastră poeziei. Tocmai pentru că mă alătur cu tot idealismul meu afirmaţiei PUTEM TRĂI FĂRĂ PÎINE, NU ŞI FĂRĂ POEZIE, restring azi spaţiul de răspuns la scrisori şi-l ofer citorva poeme. E nevoie, însă, să vă personalizaţi mai accentuat textele, ca substanţă şi stil, pentru a vă distinge mai limpede într-un context poetic absorbant.

Toma Marius Nicolae (Buzău) : Există în poemele trimise o religiozitate şi o percepţie moral-creştină a realului rar întîlnite pînă acum la un elev de clasa a IX-a Urmează să mă convingeţi că această dimensiune ţine de vocaţia dvs. poetică şi nu de neliniştile unui adolescent sensibil care-şi caută identitatea în confruntarea deschisă cu universul. Mai trimiteţi !

ION ZUBAŞCU

Nimic deocamdată

a rămas cu mine
în alb îndoliată
fără minie
şi fără victorii
singurătatea frumoasă

precum corbul lui Poe
în fiecare noapte
mă torturează întruna
cu blestemate cuvinte
nimic deocamdată !

Fără titlu

am trimis poemul
la sala de operaţie
a ieşit de acolo
aşa cum îl vezi
fără sens
fără titlu
dar mulţumit
foarte mulţumit de
infirmitatea lui

MARCEL LUCACIU

SEMNAL

Vasile Andru — **Muntele calvarului.** Roman.
Editura Militară, 1991, 256 pagini, 55 lei.

Muntele calvarului, una dintre cărţile de sertar, atît de mult aşteptate de cititori, scrisă în 1937 şi 1938, este un roman non-fiction care porneşte de la un fapt real, insignifiant în aparenţă, dar care pune în discuţie adevărata identitate a societăţii româneşti din ultimii ani ai dictaturii. Un om este ucis cu cruzime pentru a fi jefuit, iar fiica lui se zbate pentru ca ucigaşii să nu scape nepedepsiţi. Ea este însă o Vitorie Lipan a epocii de aur, care nu are tăria şi libertatea de a face singură dreptate. Colaborarea cu justiţia şi cu potentaţii ierarhiei de partid se dovedeşte o eroare pentru că eroina trăieşte într-o lume monstruoasă şi cinică în care adevărul şi dreptatea au ajuns simple ticuri verbale ale propagandei comuniste lipsite de decenţă şi de legătură cu realitatea.

Constantin Argetoianu — **Pentru cei de mîine. Amintiri din vremea celor de ieri.** Volumul I. Partea întîi. pînă la 1838. Ediţie şi postfaţă de Stelian Neagoe. Colecţie MEMORII-JURNALE. Editura Humanitas, 1991, 224 pagini, 65 lei.

Prin volumul de memorii **Pentru cei de mîine. Amintiri din vremea celor de ieri,** Editura Humanitas inaugurează încă unul dintre proiectele culturale de anvergură care îi fac cinste. Acest prim volum va fi urmat, în timp, de multe altele consacrate societăţii româneşti din perioada 1871—1944 şi însumînd peste 25 000 de file. Autorul lor, Constatin Argetoianu (născut în 1871 la Craiova şi mort în 1952 la fel ca mulţi alţi oameni de valoare în una dintre închisorile — Sighet — special amenajate pentru exterminarea adversarilor comunismului), diplomat şi om politic de prim rang, cu o carieră îndelungată, se dovedeşte prin aceste memorii şi un observator al vieţii româneşti subtil, plin de farmec şi de talent literar. Iată prezentarea pe care autorul însuşi o face memoriilor sale, în cîteva rînduri introductive: „Născut în 1871, am copilărit, m-am copt şi m-am răscopt o dată cu Statul Român modern. În casa părintească mai întîi — printre străini mai apoi — am văzut şi am auzit multe. Părtaş, de la război încoace, la toate luptele noastre politice, am dus multe răspunderi pe umeri şi am fost în măsură să cunosc multe dedesubturi. Şi mai ales să cunosc oameni.

Iată de ce am crezut că însemnările care urmează ar putea interesa generaţiunile viitoare, şi m-am hotărît să le aştern pe hîrtie. Facă urmaşii mei ce vor vrea cu ele !"

Andrei Şerbulescu — **Monarhia de drept dialectic.** A doua versiune a memoriilor lui Belu Zilber. Ediţie îngrijită şi prefaţată de G. Brătescu, Editura Humanitas, 1991, 208 pagini, 65 lei.

Volumul memorialistic **Monarhia de drept dialectic,** aparţine unuia dintre personajele implicate în procesul Pătrăşcanu, Andrei Şerbulescu, pe numele său adevărat Belu Zilber, condamnat la muncă silnică pe viaţă. La capătul a 17 ani de temniţă grea, eliberat în urma graţierii din 1964 şi încurajat de reconsiderarea de către Ceauşescu a cazului Pătrăşcanu, Belu Zilber hotărăşte să-şi scrie memoriile. Dar, în 1970, manuscrisul îi este sustras din casă, semn că înţeleapta conducere a P.C.R., deşi revizuise cazul Pătrăşcanu, nu dorea să se ajungă prea departe cu dezvăluirile. Volumul recent apărut, reconstituirea neîncheiată a primei variante, reprezintă spovedania lui Belu Zilber care n-a încetat să se simtă vinovat pentru că a fost constrîns prin mijloace inumane, de către anchetatori, să joace rolul acuzatorului în procesul lui Pătrăşcanu. Autorul încearcă să explice, evocînd perioada de detenţie, că a fost învins prin torturi fizice şi psihice bestiale pe care extrem de puţini deţinuţi puteau să le îndure fără să abdice de la principiile lor. Volumul este încă una din mărturiile convingătoare despre faţa ascunsă a politicii comuniste, aceea care, sub semnul

crimei, violenţei şi mistificării, a contribuit decisiv la consolidarea sistemului în care şi Belu Zilber a crezut încă din tinereţe pînă în momentul cînd a fost brutal şi dramatic contrazis de realitate.

DOMNIŢA ŞTEFĂNESCU

A apărut nr. 6-7

Cîţi extratereştri sînt printre noi ?

Regele revine pe tronul României !

Tu nu vei mai ucide ! Un îndemn ? Nu ! O proză poliţistă

O insulă dispărută

Îi invităm colegial pe editorii interesaţi de publicitate să ne trimită la redacţie, cărţile nou apărute, care consideră că ar trebui prezentate în cadrul rubricii **Semnal** din revista **Flacăra.**

Bucureștiul a meritat liturghia?

Vai, cîte lucruri bune nu s-ar putea spune despre sora noastră mai mare (ca întindere, ca populație, ca dezvoltare, ca greutate pe plan internațional, ca... etc., etc.) de gintă latină, Franța, despre iubirea noastră față de cultura franceză, despre relațiile într-adevăr deosebite, înduioșător de cordiale dintre români și francezi. Valorează oare ceva toate acestea cînd e vorba de politică? Nu prea. Desigur, nu e chiar zero, dar nici mult peste această cotă. Politica e o zonă dură, cu legi aspre și necruțătoare Frate-frate, dar... Știind acestea, ne putem întreba: ce vrea Franța cu România după decembrie 1989 și de ce a venit săptămîna trecută președintele Mitterrand la București (și la Iași, desigur)?

Trebuie să începem prin a spune că, totuși, Mitterrand s-a dovedit un om de caracter, atribut rar la un politician, el a refuzat vreme îndelungată să-l întîlnească pe Ceaușescu, după ce predecesorii săi de la Elysée, de Gaulle și Giscard d'Estaing, făcuseră acest lucru. Acum însă, față de stăpînirea fesenistă din România, tocmai Mitterrand, grevistul vizitelor la noi în epoca ceaușistă, a spart gheața și a acceptat să-i onoreze pe domnii Iliescu și Roman cu prezența lui, fiind primul șef de stat care a venit într-o vizită oficială în România fesenistă. Revenim la întrebare: de ce a făcut-o?

Unii spun că scopul principal l-a constituit sprijinirea guvernului domnului Petre Roman, domn care, lider național al FSN-ului pe sine numindu-se, înseamnă că este coleg de trandafir cu Mitterrand. O afacere de familie, în cadrul internaționalei roze, unde FSN-ul, uzurpator mare și de lozincă și de emblemă, se străduiește din răsputeri să se bage. Un balon de oxigen deci pentru cabinetul Roman. De acord, însă, după părerea mea, sprijinirea, prin autoritatea și prestigiul său personal și al Franței a Puterii din România nu este un scop, ci un mijloc. Scopul adevărat – cucerirea României.

Nu trebuie să fim naivi și să credem că țara noastră, întrucît este epuizată, sărăcită, gitanizată și prost condusă, nu e dorită de nimeni și nu reprezintă nici o mizā. În realitate, așa flăminzi și goi și obosiți și săraci lipiți pămîntului cum ne găsim, la capătul unei nopți și detenții de două ori odioase, și bolșevice (lucru care li s-a mai întîmplat și altora), și ceaușiste (pacoste de care am avut doar noi parte), mulți sînt cu ochii pe noi și fiecare ar vrea să ne aibă în ograda lui. Mitterrand a vrut să fie omul care se scoală de dimineață, ca să ajungă primul la potou. Dar oare președintele francez nu știa că Puterea fesenistă din România este cu totul compromisă și aprig contestată? Știa, însă politica e politică, ea cere adesea și relații cu individ de proastă reputație. Ne aducem aminte cum mapamondul a stabilit în cele din urmă legături „pe multiple planuri" cu inși de teapa lui Hitler și Stalin, iar mai aproape de zilele noastre, cu Ceaușescu și cu Saddam Hussein. În fond, nu de un guvern sau altul este vorba (acesta poate fi folosit doar pe moment, ca instrument), ci de România. Este șubred FSN-ul și o să piardă puterea într-un timp nu prea îndelungat? N-are a face, capul de pod în spațiul carpato-dunărean va fi fost stabilit. Prin urmare, parafrazînd o zicere a unui dascăl al proletariatului, putem afirma că, în viziunea lui de dinainte de vizită, președintele francez n-avea de pierdut decît puțin prestigiu datorită așezării la o masă cu liderii feseniști, dar avea de cîștigat o țară. Trebuia doar să-și calce puțin pe inimă, să strîngă puțin din dinți. Și, fără îndoială, urmașul (politic) al lui Henri IV și-a spus: Bucureștiul merită o liturghie!

A venit, a văzut, dar cu învinsul e de discutat Există și părerea că a fost, în loc de victorie, o înfrîngere totală, un fiasco așa cum rar se poate vedea. Ostilitatea cu care a fost primit președintele francez de urmașii daco-romanilor de pe malurile Dîmboviței și ale Bahluiului nu vine din vreo neapreciere a francezilor, a Franței și a lui Mitterrand însuși, ci din convingerea că o putere care guvernează în răspăr, care și-a pierdut și credibilitatea, și legitimitatea, nu trebuie susținută din exterior de dragul unor interese care nu sînt și ale poporului român. Se va fi convins oare actualul locatar al Elysée-ului de acest lucru? Rămîne de văzut. Sigur este însă că odată cu noi toți, și președintele Mitterrand își pune întrebarea: oare Bucureștiul a meritat liturghia?

ION D. GOIA

S-a întors mașina lumii

Irakienii, mai norocoși decît românii?

Noi l-am dat jos pe odios, dar cu banii duși de el în Elveția sau în alte locuri de pe glob n-am avut nici un pic de noroc, n-am izbutit să găsim nimic (prilej de observații ironice din partea deținutului Nicu Ceaușescu, în interviurile pe care, după cum se vede, haina vărgată de pușcăriaș — cel puțin cea din mintea noastră, căci altminteri se pare că n-o poartă — nu-l împiedică să le acorde). Irakienii n-au scăpat încă de Saddam, el mai taie și spînzură, mai seamănă moarte, dar în ceea ce privește bunurile furate de căprarul dictator, lucrurile sînt pe cale de a se limpezi. Recent, s-a aflat că în cursul ultimilor 10 ani, Saddam Hussein a trecut în contul său 5 la sută din veniturile Irakului de pe urma petrolului, a transferat sume exorbitante peste hotare, le-a depus în bănci și le-a investit în companii străine. Investigațiile au fost făcute, din însărcinarea guvernului kuweitian, interesat în compensarea prejudiciilor aduse de Irak, de compania americană de studiere a circulației capitalurilor „Kroll Associations" (oare această firmă n-ar putea să ne ajute și pe noi?). Compania a stabilit că există o rețea de investire secretă a mijloacelor valutare ale Irakului si personal ale lui Saddam Hussein în economie în întreaga lume: în Europa occidentală, în America de Nord și de Sud etc. Numai din mijloacele personale ale dictatorului în companiile străine sînt investiți aproape 5 miliarde de dolari; sume enorme se păstrează în 40 de bănci, printre care „Credit Suisse", „Lyon Suisse" și altele. Administrația băncilor nici nu visează că păstrează și păzește banii satrapului de la Bagdad și ai familiei sale. Un adevărat scandal a stîrnit în Franța știrea că Saddam Hussein deține o mare parte din acțiunile uneia dintre cele mai mari companii, care controlează producția și desfacerea utilajului de comunicații — „Hachette". Această cotă reprezintă un miliard de dolari. De vreme ce au fost descoperite, se va proceda oare la înghețarea și confiscarea acestor uriașe mijloace bănești jefuite de Saddam de la poporul irakian (și de la creditorii Irakului ,printre care și România)?

Nu este de așteptat nici un conflict ungaro-român

Agitația mai mult decît bolnăvicioasă pe care o fac unii în legătură cu pericolul pe care l-ar reprezenta Ungaria pentru România, cu privire la pregătirile Ungariei în vederea atacării României, precum și perechea ei, gălăgia provenind din cercurile ungare șovine cu privire la chinurile pe care le îndură ungurii din România, n-au putut să nu facă obiectul unor precizări din partea oamenilor politici din cele două țări. Iată mai jos un fragment dintr-un interviu acordat de ministrul ungar al apărării, Fur Lajos, ziarului budapestan „Nepszava":

„Întrebare: Nu demult s-a scris și în presa ungară: după părerea centrului de planificare strategică al N.A.T.O., într-un viitor apropiat este posibilă izbucnirea unui conflict armat ungaro-român. După părerea dv., există o bază reală pentru astfel de afirmații?

Răspuns: Am citit și eu respectiva apreciere a situației ,dar aceasta nu are în prezent absolut nici o bază reală! Între organele de apărare ale celor două țări relațiile sînt excelente, știm exact unii despre alții ce gîndim și care ne sînt intențiile. Tocmai din acest motiv românii au fost primii cu care am semnat acordul de colaborare, care în parte s-a realizat mulțumită domnului ministru Stănculescu. Aceasta este o garanție capabilă să destrame orice fel de neîncredere. Chiar dacă există — și știm că există — unele tensiuni în relațiile dintre cele două țări, acestea în nici caz nu se extind și asupra domeniului militar".

Șevardnadze, secretar general al O.N.U.?

La toamnă, Adunarea Generală a O.N.U. va alege, la recomandarea Consiliului de securitate, un nou secretar general al O.N.U., care să-i succeadă lui Javier Perez de Cuellar. În legătură cu aceasta, ziarul iugoslav „Borba" opina că în noile condiții create de războiul din Golf — care a arătat cum ar putea să se prezinte O.N.U. și să funcționeze pentru a corespunde scopurilor pentru care a fost creată — secretarului general trebuie să-i revină un rol mult mai important, el trebuie să aibă o autoritate mult mai mare. Tocmai avîndu-se în vedere sarcinile ce vor sta în fața viitorului secretar general al O.N.U. și răspunderea pe care o incumbă o astfel de funcție, se pune accentul încă de pe acum pe necesitatea desemnării unui diplomat experimentat, capabil să medieze în litigii, pentru ca acestea să nu se transforme în „crize". În cercurile O.N.U. se opinează că o asemenea persoană ar putea fi Eduard Șevardnadze, fostul ministru de externe sovietic. Există însă un impediment: prin tradiție, secretarul general al O.N.U. trebuie să provină dintr-o țară mică și cu o poziție neutră pe plan internațional. U.R.S.S. nu este o o astfel de țară. Se va încălca de astă-dată tradiția? Există temeiuri să se presupună că acum, cînd războiul rece nu mai există, desemnarea unui secretar general al O.N.U. provenind din U.R.S.S. ori din S.U.A. să fie posibilă.

ABUZURI SOVIETICE

– interviu cu IURIE ROȘCA, Frontul Popular din Moldova

— Sîntem la puțin timp după referendum. În ce măsură s-a implicat Frontul Popular din Moldova și dv. personal, ca președinte al comitetului său executiv, în zilele referendumului?

— În data de 14 martie, cît și după 14, am pus accentul pe evitarea incidentelor, pe refuzul de a răspunde provocărilor pentru că, deși am făcut nenumărate apeluri la televiziune, radio și în presă chemînd oamenii la calm și, deși unul din scopurile principale ale acestui referendum era, după mine, tocmai evitarea unei ciocniri a populației civile cu armata, — evident, revolta oamenilor crescuse pînă la limită, — am fost nevoiți să fim un fel de echipă de stins incendii în aceste zile pentru că, totuși, grupuri de români moldoveni încercau să blocheze punctele de vot și uneori intrau în conflict cu cei care (rusofoni, evident) veneau să-și dea votul pentru imperiu. Într-un cuvînt, de dimineața și pînă noaptea tîrziu eram la diferite puncte din Chișinău și vorbeam cu lumea, explicam, interveneam acolo unde era necesar.

— Am fost de față cînd militarii sovietici au smuls camerele de luat vederi operatorilor moldoveni și chiar trimisului emisiunii „Vremia" de la Moscova. Cum calificați aceste inițiative ale armatei sovietice într-un context în care totul se înregistrează, se filmează, se transmite aproape instantaneu pe planetă?

— Eu cred că dincolo de revolta firească pe care o trezesc asemenea acțiuni brutale și incalificabile din partea armatei sovietice, ele lucrează împotriva lor. Efectul e deplorabil. Pur și simplu s-au făcut de rîs. Autoritățile militare, procuratura militară vor intenta un proces celor care au molestat jurnaliștii. Pentru mine nu contează prea mult dacă vor fi găsiți cei care au agresat jurnaliștii sau nu. Contează că acest fapt este înregistrat, este transmis agențiilor străine, transmis la televiziunea națională și toată lumea a avut posibilitatea să se convingă încă o dată care este fața adevărată a armatei sovietice. Chiar dacă nu se năștea incidente, plutea în aer o agresivitate grozavă datorită prezenței armatei.

— A fost și pentru armata roșie o experiență nouă.

— A fost pentru ei o situație absolut nouă. Practic ei erau prin excelență autorități de ocupație. Pentru că au fost instrumentele care au înscenat farsa referendumului. Ei aveau, adică, două misiuni: cea legislativă și cea de aplicare a presiunilor împotriva populației.

— Are vreun suport juridic această acțiune de a organiza în cadrul unităților militare un referendum pentru sondarea opiniei populației civile?

— Bineînțeles că tot ce s-a întîmplat nu are nici un suport legal. În fond, tot ce s-a petrecut în aceste zile în Republica Moldova nu rezistă sub aspect juridic. Este firesc să fie așa, întrucît însăși existența statului sovietic este ilegală. Cîștigul nostru constă în faptul că de acest adevăr a putut să se convingă încă o dată întreaga lume pentru că, probabil, atît în U.R.S.S., cît și în afara granițelor acestui imperiu există destulă lume care nu înțelege prea bine, sau nu a înțeles definitiv, ce înseamnă acest odios imperiu. Acum însă, prin acest referendum, conducerea U.R.S.S.-ului și-a făcut — practic — un grav deserviciu și a accelerat, fără discuție, procesul de dezintegrare a acestui stat.

— Care credeți că va fi imaginea U.R.S.S.-ului în lume după acest referendum?

— Sigur că Uniunea Sovietică nu se va mai putea niciodată reîntoarce la imaginea pe care a avut-o acum cîțiva ani cînd reușise să inducă în eroare opinia publică internațională prin liberalizarea sistemului și prin declarații zise democratice. E bine să fie așa. Probabil că sistemul și-a epuizat capacitatea de-a mima democrația, de-a face lumea să creadă că ar voi să aplice unele reforme. Un alt efect pozitiv al acestui referendum este faptul că presiunile exercitate asupra Republicii Moldova au ridicat în picioare întreaga țară. Poate că începînd cu această perioadă, intrăm într-o nouă fază de atitudine a românilor din Țară față de românii din Basarabia. Cred că a fost realmente un șoc și pentru cei care nu se intere sau în mod curent de problem Basarabiei. Prin aceste abuzuri sovietice, prin aceste acțiuni violente, iată că imperiul reușește să trezească întreaga Țară. Ceea ce mi se pare deosebit de important și, după cum simt eu, procesul va merge creștere.

Chișinău, 18-III-1991

ION ZUBAȘCU

NU TRAGEȚI în petroliști!

— Domnule inginer Liviu Luca, sînteți liderul Federației sindicatelor din industria petrolului. Cîți membri de sindicat aveți ?

— După ultima socoteală, 115 342.

— Ceea ce înseamnă cam cît în totalul petroliștilor ?

— Vreo 80 și ceva la sută. Din păcate, sindicaliști sau nu, ei încep să vadă cu ochii lor cum arată falimentul. Fiindcă, în general, statul nu intervine în industrie, în schimb deține pîrghiile financiare. Și ca să fie sigur că ne termină, ne-a aplicat un impozit pe circulația mărfurilor de 65 la sută. Dacă doriți să vedeți strategia Roman de a sărăci acest popor, începeți de la petrol. Și trebuie să adaug : la gaze, țineți-vă bine, ICM-ul e de 90 la sută !

— Cum au fost justificate aceste impozite ?

— Ca să reușești să creezi inflație, trebuie să crești și costurile de producție, păstrînd aceeași productivitate. Da ? Bun ! Ca să crești costurile de producție, trebuie să crești costul energiei în primul rînd. Energia, în orice produs, înglobează în medie 26 la sută. Crescînd artificial prețul energiei, crește așadar costul de producție, inclusiv prețul de vînzare. Și în cazul ăsta sărăcim noi.

— În ce constă sau cum dorim sărăcia petroliștilor ?

— Nouă ni se dau, de exemplu, vreo 2.250 de lei pe tona de țiței. În schimb, statul vinde aceeași tonă cu 7.200 de lei. În acest caz, noi nu avem bani să ne plătim salariile, nu avem bani să ne cumpărăm utilaje, nu avem bani pentru investiții și producția de țiței se duce naibii în jos, fluierînd. Anul trecut erau planificate 8 milioane de tone, anul ăsta sînt 7. Un milion de tone mai puțin. Asta reprezintă în jur de 200 de milioane de dolari, domnule !

— Cele 8 milioane de anul trecut s-au făcut, ori au rămas pe hîrtie ?

— În jur de 8 milioane s-au făcut, da. Anul ăsta, prin declin natural de producție, trebuia să pierdem doar vreo 300.000 de tone. Acest declin reprezintă un procent ce trebuie luat în considerare în fiecare an. Dar dincolo de asta, eu susțin că noi ar trebui să avem o producție de 10 milioane de tone pe an. Putem să scoatem atît.

— Care sînt argumentele ?

— La ora asta avem în jur de 3.000 de sonde care așteaptă reparații capitale. Mai avem cam 1.000 de sonde care așteaptă punerea în producție. În al treilea rînd : recuperarea secundară, la noi în țară, lasă de dorit total, tehnologiile sînt la pămînt. De forajul orizontal, care se practică de cîțiva ani prin alte țări, nici nu s-a auzit la noi. Aplicarea acestor tehnologii ar spori mult producția.

— Deci statul încarcă prețul petrolului și face isprava asta în condițiile în care pe dumneavoastră, petroliștii, vă plătește prea puțin ca să vă puteți dezvolta și crește producția.

— Ce să vă spun ? Că de exemplu noi am avut o singură pompă de sondă pe an, în 1990? Atîta s-a procurat !

— De fapt, cu cei 2.000 și ceva, cît vi se plătește pe tonă, ziceți că nu vă acoperiți nici cheltuielile ?

— Într-adevăr.

— Atunci, există și riscul ca oamenii să se împrăștie ca făina orbului, nu ?

— Cu mari eforturi, am reușit să ne menținem oamenii. Și rețineți : noi n-am făcut greve...

— Se observă că asta nu prea v-a ajutat.

— Da, n-am făcut... Pînă ne-om supăra ! Pînă ne ajunge cuțitul la os ! Oamenii au înțeles și au lucrat. Și au lucrat și pe viscol, pe vremea cînd dl. ministru secretar de stat Vătășescu, cu pipa sa măiastră, arăta : voi, petroliștii, n-ați scos gaze și-ngheață Bucureștiul !

— Totuși, petroliștilor li s-au mai dat niște drepturi bănești anul trecut, cînd dl. Roman era un fel de Moș Crăciun electoral care împărțea bani ca să fie ales FSN-ul. Însă tot n-ajunge, înțeles. Cam cît ar trebui să primiți pentru a vă acoperi cheltuielile ?

— În jur de 4.000 pe tonă.

— Avînd în vedere prețul cu care statul vinde tona, statului tot i-ar rămîne destul de mult.

— Regia petrolului varsă la bugetul statului 30 de miliarde de lei, ICM, anual.

— S-ar pune problema, deci, ca statul să fie mai puțin lacom, să accepte să încaseze mai puțin și anume cu exact atît cît ar fi nevoie ca industria petrolului să se țină pe picioarele ei. Corect ?

— Da, și am dovedit că se poate asta, pentru că nu e de ici, de colo, să vii într-o lună și să spui că ai avut beneficii de 800 de milioane de lei.

— Dar cum ați reușit ?

— Pentru că s-a lucrat !

— Păi dacă nu vă acoperiți nici costul de producție, cum ați avut beneficii ?

— Anul trecut era altă politică. ICM-ul era mult mai mic. Și intrările de costuri erau mai mici. Dar acuma, de la 1 aprilie, de la ultima glumă pe care ne-a făcut-o guvernul, ca să nu-i spun ultima jefuire, costurile au crescut în medie cu 30 la sută. În plus, dacă vrem să ne menținem cît de cît nivelul de trai, prin creșterea de salarii automat dărîmăm regia petrolului. Aceasta nu poate să suporte salariile și compensarea. Pe scurt devenim falimentari. Sîntem falimentari.

Soluția : o ridicare din umeri

— Deci, rezumînd : la 1 noiembrie '90, cînd a crescut spectaculos acel ICM, ați primit o lovitură serioasă. Dar de bine, de rău, v-ați mai tîrît pînă acum...

— Ne-am mai descurcat.

— „Și tîra avanti". Însă la 1 aprilie credeți că vi s-a dat chiar în cap.

— Efectiv ne-a terminat. Asta e o lovitură chiar mortală. Dar e și alt aspect : că dacă murim noi, moare restul țării.

— Și ce se poate face ca să n-ajungem să ne dăm cu toții duhul ?

— Două lucruri. În primul rînd, scăderea ICM-ului în limite raționale. În privința asta am insistat, nici o grijă. Începînd de la 1 noiembrie anul trecut știe și președintele Iliescu (i-am spus de vreo două ori sau de trei ori), Petre Roman mă cunoaște ca pe-un cal breaz, cînd mă vede o ia la fugă, apoi Vătășescu, Severin, președintele Birlădeanu al Senatului. Cine dracu nu știe ?

— Și cum v-au răspuns ?

— Cu o ridicare din umeri. Ce-ar fi de făcut, în al doilea rînd : baza materială. Eu nu cer, domnule, import, dar mi se pare o timpenie crasă ca să iau 25 de milioane de dolari de la Fondul Monetar Internațional, pe care să le plătesc în lei la cursul interbancar (200 de lei dolarul) și să cumpăr burlane din Germania, iar berbecii noștri să închidă laminorul de la Roman. Zău, scuzați-mă, numai la noi se poate întîmpla asta. Mi se pare ciudat să cumpăr burlane cu 1.500 de dolari tona și ca să le aduc din Germania pînă aicea să mă mai coste încă 20 sau 30 de dolari tona transportată, în loc să le cumpăr, cu leuștenii ăștia din țară, cu lei. I-am mai propus eu și domnului Roman : dacă tot e dolarul monedă națională, hai să fim al 52-lea stat al Statelor Unite !

— Vă dați seama la ce cursă electorală pentru președinție l-ați obliga pe dl. Iliescu ? Cînd la Kansas City, cînd la Tăndărei, Potigrafu, Dîlga sau Iași. Ar fi prea obositor, plus că ar fi prea de tot inutil. Dar, rămînînd la mioriticul nostru plai: de ce trebuie să dați 200 de lei pe dolar și nu cît e cursul oficial ?

— Pentru că ne-a prins la înghesuială. Dar noi, românii, sîntem optimiști de felul nostru.

— Mai sîntem așa ?

— Da, că vine vara. N-ați văzut — chiar că tot F.M.I.-ul a intervenit aici — au schimbat gazonul în fața la palatul Victoria. Cred că o să se umple piața aia cît de curînd.

— În clipa asta parcă m-a și durut ceva și nu pot să nu zic : Aoleu !

— În primul rînd, deocamdată nu putem să facem conversia între leu și dolar. Asta e o treabă clară. Deci, întîi să tăiem punctul ăsta, echivalentul leu-dolar, care mie mi-ar raporta prețul de aici, în lei, al litrului de benzină, la prețul de aiurea în dolari. În al doilea rînd : a nu se uita că Bulgaria nu prea are țiței, că Ungaria scoate pe an 2 milioane de tone și că noi, România, scoatem țiței cît restul Europei. Exceptîndu-i pe ruși, bineînțeles. Este puțin, de acord, dar este picătura aia care ne mai ține-n viață. Cît privește migratul benzinei peste hotare : cei de la graniță ce naiba păzesc ? Acum, în altă ordine de idei : noi consumăm benzină 50 000 tone pe lună. Deci vreo 600 000 tone pe an. Dacă ar fi să scoatem benzina din toată producția de țiței pe un an, noi am putea scoate 1 milion sau 1 milion și 200 000 de tone. Deci am putea să și exportăm. Dar vedeți dumneavoastră că noi nu scoatem numai benzină. Și, de fapt, dacă vreți să coborîm nițel mai adînc, noi plătim și tehnologia proastă din rafinării. Pentru că, dacă vă interesează așa-numitul processing, prelucrarea într-o rafinărie, costul admis pe tonă este de 8 dolari, sau 8-10 dolari, dar la 10 dolari deja se uită lumea urît la tine. Știți cît costă la noi ?

— Nu, dar fac pariu că mult mai mult.

— Ei bine, 25 de dolari.

— Ca să scoți din petrol benzină ?

— Da. Așa că, vedeți, problema asta cu prețul benzinei e ceva mai complicată. Și românul se poate întreba : dar de ce să le plătesc eu, domne, pe toate ?

— E clar că plătește, sărac, tot felul de cai morți. Să încheiem aici, că tot vă grăbeați să mergeți la Cotroceni, la președinție. De ce mergeți acolo ?

— Vreau să discut cu... hm !

— Am înțeles.

DUMITRU CONSTANTINESCU

Petrolul nostru va fi licitat de Shell, Exxon, Total, Mobil Oil...

INTERVIU CU DL. DAN CONSTANTINESCU, SECRETAR DE STAT LA MINISTERUL RESURSELOR ȘI INDUSTRIEI

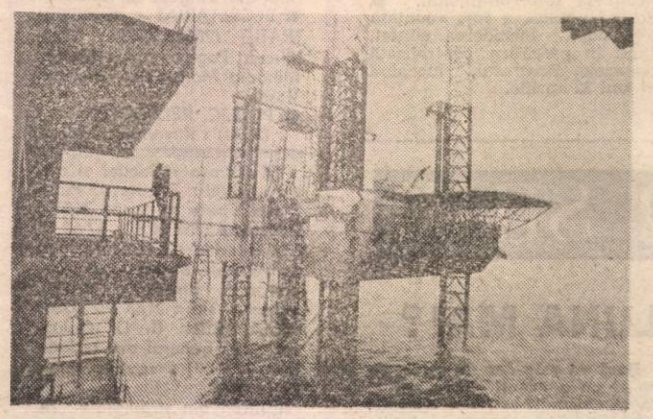

— În raportul său, domnul prim-ministru Petre Roman afirmă : „întreprinderile care se vor confrunta cu dificultăți financiare deosebite în 1991 vor fi determinate să se restructureze sau se dea falimentul". Aceste falimente previzibile nu sînt parțial favorizate ?

— Guvernul, ca responsabil al activității economice și sociale și administrator al bunurilor statului nu poate dori și cu atît mai puțin planifica sau favoriza falimentul unor întreprinderi. Dată fiind independența de decizie și acțiune acordată agenților economici, conform cerințelor economiei de piață, gasirea și aplicarea căilor de rentabilizare a activității revine în exclusivitate consiliilor de administrație ale societăților comerciale și regiilor autonome. Desigur, la cererea agenților economici ,guvernul și, în particular, Ministerul Resurselor și Industriei acordă tot sprijinul tehnic — consultativ și/sau financiar pe care îl pot asigura.

— Introducerea compensației, calculată în procente din bugetul mediu familiar, nu este o formă mascată de raționalizare a consumului ?

— Compensațiile acordate salariaților și altor categorii de cetățeni, ca urmare a liberalizării prețurilor, nu intră în sfera atribuțiilor Ministerului Resurselor și Industriei. Motivele și modul de calcul au fost prezentate de guvern, pe larg, prin mijloacele mass-media.

— Importurile din U.R.S.S. (inclusiv petrol) sînt dezavantajoase pentru noi ? De ce nu se încearcă găsirea altui partener extern ?

— Importurile (inclusiv petrol) din U.R.S.S. nu sînt dezavantajoase pentru România, prețurile produselor sovietice fiind relativ scăzute. De asemenea, vecinătatea imediată contribuie la reducerea cheltuielilor de transport. În cazul petrolului trebuie menționat că, în prezent, România nu importă din U.R.S.S. decît circa 10 la sută din totalul cantității importate. Restul de 90 la sută se achiziționează din Orientul Apropiat și Mijlociu, Nigeria, zona Mării Nordului și alte zone. Alegerea furnizorilor se face în funcție de avantajele pe care le prezintă fiecare ofertă comercială în parte.

— În ce fază se află concesionarea terenurilor petroliere (inclusiv Marea Neagră) ?

— Au fost propuse firmelor străine, în vederea concesionării, 15 perimetre, dintre care 3 situate pe platforma continentală a Mării Negre, 2 în bazinul Transilvaniei și celelalte în zona subcarpatică. La licitația organizată cu această ocazie și-au manifestat dorința să participe 26 de firme importante din întreaga lume dintre care nu lipsesc Shell, Exxon, AGIP, TOTAL, Mobil Oil, Chevron. Tuturor acestora li s-au pus la dispoziție documentații cu date generale despre aceste perimetre, urmînd ca partea română să primească ofertele firmelor pînă la începutul lunii iunie.

— Se teme guvernul de tensiuni sociale ? Cum intenționează să reacționeze ?

— Procesul de tranziție la economia de piață este dificil și costisitor. Costul tranziției este suportat în măsură mai mare sau mai mică de întreaga populație și, în aceste condiții, apariția tensiunilor sociale este inerentă și previzibilă. Acest fenomen era cunoscut de echipa guvernamentală în momentul asumării responsabilității conducerii țării pe drumul reformei. Nu poate fi deci vorba de teamă. Măsurile preconizate de guvern pentru atenuarea tensiunilor sociale sînt cuprinse în Programul de reformă al guvernului, în capitolul privind reforma socială și, în special, în Programul de protecție socială împotriva unor disfuncționalități ale reformei.

DANA CĂLIN

Săptămîna patimilor comerciale

Pariul Întreprinzătorului

Fără nici o îndoială, cea mai cunoscută firmă particulară din Oradea este A.C.C. „UNIVERSUM" S.R.L. (Agenție de consulting și comisionari), societate comercială mixtă româno-germană care a fost și prima pe „frontul de vest" al privatizării, întemeiată prin priceperea, curajul și strădania consilierului juridic *Ioan Bonca*, azi director general al unei firme ce-și respectă numele și clientela, fiind din această pricină des curtată de emisarii unor firme din străinătate. Cînd aceștia sosesc în municipiul de pe malul Crișului Repede, solicitînd Prefecturii Bihorului parteneri de afaceri, aceasta îi îndrumă cu siguranță spre pitorescul pasaj „Vulturul Negru" unde societatea își are sediul. Aproape 90 la sută din angajații firmei au studii superioare (economiști, juriști, ingineri), au fost încadrați în urma unor teste dificile, au permanenta obligație de cunoaștere a legilor, sînt cunoscători ai unei limbi străine.

Cu astfel de personal încadrat, firma nu a putut decît să prospere, oferind publicului bihorean servicii competente de consulting și comisionari, de înscriere și absolvire a școlii de șoferi amatori aparținînd firmei, de obținere rapidă a vizelor pentru călătorii în străinătate, de efectuare a unor excursii cu autocarul ultramodern dotat, proprietate a firmei, servicii „rent a car", atît în țară cît și în străinătate, un viitor „Service" pentru autoturisme, servicii matrimoniale, dactilografiere și xerox, foto etc.

Zilele trecute, A.C.C. „UNIVERSUM" S.R.L. Oradea, împreună cu firma „Szintezis Computer" din orașul Győr din Ungaria, a format noua firmă „GENESYS" cu sediul la Oradea, organizînd cu această ocazie și în condiții de reclamă occidentală o mare expoziție de tehnică de calcul, aparatură de birou și electronică în Galeria Nouă de pe str. Republicii nr. 3—5.

Succes nemaipomenit! În prima zi, vizitatorii — persoane fizice ori agenți economici din Oradea sau alte orașe din țară au formulat comenzi ferme pentru calculatoare „CASIO" ori „SHARP", xeroxuri „CANON", combine muzicale, aparate de radio „HITACHI" ori aparate de radio cu ceas deșteptător, casetofoane cu căști, TV color CONTECH ori PANASONIC, video SABA, mașini de preparat cafea, cuptoare cu microunde, uscătoare de păr, dictafoane PANASONIC, mixere, telefoane cu memorie, reportofoane „PHILIPS" cu baterii reîncărcabile în valoare de peste 100 milioane lei (principala comandă a fost făcută de U.J.C.M. și I.C.S.I.M. Cluj-Napoca).

Va deveni Oradea marea urbe comercială a Vestului României dotată cu bancă proprie de comerț așa cum a fost în perioada interbelică ? După ce am văzut comenzile pentru mărfurile respective pe care agenții economici s-au obligat să le plătească în lei (alții chiar în valută !), noi credem că da. Oferta firmei „GENESYS" a știut să vină exact în întîmpinarea clientelei care va continua, bineînțeles, după încheierea „săptămînii patimilor"... comerciale (9—16 aprilie a.c.), să ceară relații directe la sediul firmei „A.C.C. UNIVERSUM" din str. Piața Unirii nr. 2—4, telefon 991/3 15 16.

PAȘCU BALACI

CASTELE ÎN SPANIA

Cu tot caracterul amical al întîlnirii, o victorie rămîne o victorie, în primul rînd de palmares, mai ales că a fost obținută în fața reprezentativei Spaniei, și încă în deplasare, la Caceres. Cu atît mai mult cu cît gazdele doreau o reabilitare după eșecurile din fața Franței și a Ungariei, misiunea „tricolorilor" nu era deloc ușoară. Profitînd de „fereastra" **existentă** (și nu creată) în programul campionatului de prima divizie, fotbalul nostru s-a angajat pe multiple planuri, răspunzînd unor onorante invitații (și benefice material) din partea ibericilor, cît și a brazilienilor. Chiar dacă selecționatele de tineret-olimpică și cea secundă au fost învinse la limită (1—0) în partidele susținute la Badajos și respectiv Londrina cu echipele similare ale Spaniei și Braziliei, prima garnitură a confirmat linia ascendentă pe care s-a înscris fotbalul românesc. Nu atît victoria clară, ci în special maniera de joc au surprins plăcut deși nu am beneficiat de prezența „italienilor" și „germanilor" noștri. Am demonstrat însă că avem resurse, că Badea sau debutanți cum ar fi Timofte II, N. Zamfir, Vlaicu ori Cadar pot evolua cu aplomb de vechi internaționali, că personalități ca Hagi sau Gică Popescu pot renunța la numere individuale în folosul echipei, iar aceasta a arătat o coeziune și o știință a jocului nu numai în faza de apărare ci și în aceea de construcție și finalizare. În plus, față de formația aliniată la Neuchâtel, în structura echipei a contat mult și prezența lui Rednic în apărare (implicit, Gică Popescu căpătînd sarcini mai avansate, la mijlocul terenului), și a lui Balint în atac. Credem că de pe acum putem vorbi de asemenea jucători cîștigați pentru a îmbrăca un tricou al naționalei ca portarul Prunea sau Săndoi. Totodată, Dan Petrescu, Mateuț și Sabău și-au interpretat și ei cu măiestrie partiturile care li s-au incredințat. Avînd în vedere că formarea unui lot național, a unei osaturi de echipă nu trebuie să constituie obiectul unei campanii de moment, numai în preajma respectivelor meciuri internaționale oficiale, iată că în fața conducerii tehnice apare o problemă, sperăm plăcută, aceea de a trebui să aleagă dintre mai multe candidaturi pe un post. Acțiunea de testare continuă, astfel că, fără a se renunța la internaționalii mai vechi, așa-numiții „stranieri", la proxima confruntare, tot în deplasare, cu reprezentativa Norvegiei, nu vor fi convocați decît jucătorii care activează în țară. Adresînd cuvenitele felicitări tuturor jucătorilor, precum și antrenorilor Mircea Rădulescu și Gino Iorgulescu pentru acest splendid rezultat, să notăm că golurile au fost realizate de Timofte II și Balint.

În timp ce lotul nostru reprezentativ UEFA '93 a intrat în febra ultimelor pregătiri pentru apropiatul turneu final al Campionatului European, juniorii din selecționata U.E.F.A. '92 au întrecut, cu 3—1, în cadrul grupei preliminare, la Ploiești, echipa similară a Ungariei. Prin golurile marcate de Simion (2) și T. Rus, reprezentanții noștri și-au adjudecat nu numai o frumoasă victorie, ci și-au depus candidatura la cîștigarea grupei.

X

● Intrînd în ultima treime a sa, campionatul primei divizii devine tot mai neiertător cu fruntașele clasamentului. După ce în etapa precedentă Universitatea Craiova și Steaua au trebuit să se recunoască învinse la Bistrița și respectiv Cluj, în etapa a 24-a a venit rîndul echipelor Dinamo și Politehnica Timișoara să încline steagul la Hunedoara (1—2 cu Corvinul, Hanganu reușind o „dublă") și respectiv Pitești (0—2 cu F.C. Argeș, de asemenea Fl. Stancu înscriind de două ori). ● S-a visat frumos în Giulești în pauza competițională, dar, deplasîndu-se în cartierul vecin (Regie), rapidiștii au acuzat din plin indisponibilitățile lui Baicea și Goanță, cedînd cu 1—4 în fața Sportului Studențesc. Păcat de cei 10 000 de suporteri ai alb-vișiniilor care au înfruntat o vreme nefavorabilă și au plecat dezamăgiți de comportarea favoriților lor. Și dacă nu iese fum fără foc, gurile rele încă de vineri se temeau că Rapidul nu va face pasul spre cupele europene și va încurca socotelile pronosporticiștilor. Oare să nu fi vrut sau să nu fi putut mai mult? Dar întreaga echipă a părut dezarticulată ,iar evoluțiile multor jucători (Rotărescu, Comănescu ,Cîrstea, Caciureac, Rodin Voinea) au fost sub așteptări. Un prilej de reabilitare l-ar avea în următoarele două etape cînd vor întîlni pe Steaua (acasă) și pe Universitatea (la Craiova) ● Aceasta din urmă a surclasat cu 4—0 pe Universitatea Cluj, consolidîndu-și fotoliul de lideră. ● Steaua nu a pierdut prilejul de a reveni pe cea de-a doua poziție, administrînd un 4—1 echipei F.C. Farul. ● Victorii muncite au obținut Petrolul (3—2 cu Jiul) și F.C.M. Progresul Brăila (1—0 cu Gloria Bistrița) ● Singurul rezultat de egalitate s-a consemnat la Oradea (1—1) între F.C. Bihor și F.C. Brașov. ● Partida F.C. Inter — F.C. Bacău se va disputa la 15 mai, iar etapa viitoare duminică 28 aprilie.

POMPILIU L. DUMITRESCU

Italienii ne bat și acasă!

Să le mai pună o dată imnul! Așa strigau, cu amărăciune, unii dintre puținii spectatori la meciul de rugby România — Italia din cadrul campionatului FIRA, disputat duminică pe Stadionul Olimpic, pe o vreme păcătoasă, vînt și ploaie. Un meci echilibrat, dar fără virtuți tehnice sau spectaculare, în care ai noștri au jucat slab, fără vigoare și fără încrîncenarea firească pentru culorile naționale.

Cu o înaintare mai bine legată, parcă mai prompți în replieri și cu o mai mare dorință de victorie, italienii, ajutați de jocul nostru necorespunzător și, în final și de arbitru, care le-a acordat un eseu gratuit, după cum au arătat reluările de la TV, au învins cu 21—18.

Nu am fost în stare să păstrăm avantajele avute, de 6, respectiv, 3 puncte în ultimul minut, astfel că am pierdut și acasă în fața unei echipe altădată victimă sigură. Din păcate, nu am reușit să ne apropiem măcar de nivelul jocului prestat în compania francezilor. Stilul „una caldă, una rece" nu este chiar ce ne trebuie dacă dorim să ieșim din nou în față și să rămînem acolo! Iar ocaziile de a ieși în față nu lipsesc în acest an.

Rank Xerox a fost sponsorul oficial al partidei. Îi mulțumim și pe această cale.

MIHAI SĂNDOIU

BREVIAR

● Papa Paul al II-lea invitat la... J.O. de la Barcelona. Invitația a fost făcută de primarul Barcelonei, Pascal Maragall, în numele locuitorilor marelui oraș spaniol, care doresc ca olimpiada din 1992 să deschidă o epocă de pace în lume și în zona Mării Mediterane și ca J.O. să devină jocuri universale, ecumenice și totale. Să dea Dumnezeu să fie așa! ● 42 195 de dolari, adică 1 dolar la metru! Acesta este premiul încasat de învingătorii concursului pentru Cupa Mondială la maraton, desfășurat duminică la Londra. Trebuie să recunoaștem că sînt dolari munciți nu glumă, mai ales că au fost „doar" 33 000 de concurenți! ● Departe de lumea dezlănțuită a handbalului. 4 echipe din Iugoslavia, 3 din Germania, 2 din Spania și 1 din U.R.S.S. vor disputa finalele cupelor europene la handbal. Cînd va mai veni și vremea noastră? ● Firesc așa ar fi! Doru Crișan, antrenor federal la atletism, a propus ca pista sintetică a Stadionului Olimpic din București, distrusă de penibilele spectacole ale dictaturii să fie refăcută cu ajutorul unei sume alocate din patrimoniul fostului pcr. ● Se apropie un meci decisiv în Cupa Davis. Arena Progresul va găzdui începînd cu 3 mai întîlnirea cu echipa Irlandei, pentru supraviețuire în grupa I euro-africană. Se va juca cu mingi Dunlop Tournament Performance. Sponsori vor fi Intercontinental S.A. și Technical Transactions International, reprezentanța din București. Iată și echipa Irlandei: Owen Casey, Eoin Collins, Peter Wright și Stewart Doyle. Căpitan nejucător va fi Matt Doyle. Irlandezii sosesc pe 29 aprilie și vor fi cazați la Intercontinental. ● Echipa noastră a fost anunțată ieri, după închiderea ediției, fiind în pregătire centralizată pe arena Progresul, începînd cu luni 22 aprilie.

SOCIETATEA COMERCIALĂ

ROMCONSTRUCT S.A. ROMAN

așteaptă comenzile dumneavoastră

ROMAN, STR. ȘTEFAN CEL MARE, Nr. 265

ESTE SPECIALIZATĂ ÎN:

- Realizarea și comercializarea de lucrări în domeniul construcțiilor, în țară și străinătate, în condiții de eficiență
- Proiectare și inginerie tehnologică în construcții
- Comercializarea de materiale și produse necesare activității de construcție
- Construcții de locuințe, obiective social-culturale, hale industriale, spații de depozitare și altele.

PARTICIPĂ CU LUCRĂRI LA:
POLIROM S.A. — aducțiune de apă industrială
PETROTUB ROMAN — fundație utilaje
SUINPROD S.A. ROMAN — hale pentru animale
MOLDOVENI (NEAMȚ) — construcția unei biserici.

ÎN FAZA DE PROIECT SE AFLĂ EXECUTAREA URMĂTOARELOR CONSTRUCȚII:
- O școală cu 24 săli de clasă în municipiul Roman
- O grădiniță cu 225 de locuri
- O stație de salvare pentru 40 de autoturisme
- Un spital de contagioase.

fabrica de utilaj construcții NEGREȘTI

Str. Gării nr. 1, Negrești, cod. sirues: 773 774, Telefoane: 5 73 80, 5 73 78, Prefix: 984

Produce:

1. BETONIERĂ CU CĂDERE LIBERĂ — 250 l; 500 l
2. BETONIERĂ GRAVITAȚIONALĂ STAȚIONARĂ 500 l
3. ECHIPAMENT BULDOZER — S 651; S 850; S 1 500
4. SCARIFICATOARE — S 651; S 850; S 1 500
5. MALAXOR DE MORTAR Md 3
6. SCREPER TRACTAT HIDRAULIC 3 m/cub
7. PALAN MANUAL CU PLANETAR — 0,5 tf; 1 tf; 2 tf; 3,2 tf — 5 tf; 8 tf; 12,5 tf
8. VINCI MANUAL — 5 tf; 8 tf; 12,5 tf
9. SUPAPE S.00
10. FILTRE F.V.A. 49
11. CONSTRUCȚII METALICE DIVERSE.

CARMEN SILVA

LA MARE ÎN LUNA MAI?

De ce nu, mai ales că S.C. Carmen Silva S.A. Eforie Sud are o ofertă foarte generoasă, cu reduceri la tarifele de cazare de pînă la 50%. Puteți rămîne un sejur complet sau cît doriți, chiar și 3—4 zile, perioada stabilind-o dv. Și pentru că nimic nu este mai plăcut, uneori, ca o excursie, dacă doriți veți putea alege un traseu pe litoral sau în Dobrogea. Pentru informații vă așteptăm la tel. 917/41231.

Dacă vă este dor de mare, de ce să nu o vedeți cîteva zile și să vă obișnuiți astfel cu soarele, pregătindu-vă pentru lunile fierbinți ale verii? De ce să nu vă retrageți la un sfîrșit de săptămînă departe de aglomerația marilor orașe, lucru pe care nu-l veți mai putea face la fel de ușor în plin sezon? Ar fi o bucurie care nu v-ar costa mult și pe care sîntem gata să v-o oferim!

Vremurile sînt cum sînt

DAR VREMEA?

Capricioasă ultima săptămînă, dragi cititori. A fost destul de frig în regiunile din vestul țării (aici temperaturile au fost cu 5°—10°C mai mici decît valorile medii multianuale) unde de altfel trecător precipitațiile au fost și sub formă de lapoviță și ninsoare, iar în ultimele dimineți s-a produs brumă. În sud și sud-est, transportul de aer mai cald de la sfîrșitul săptămînii a determinat temperaturi de 18°—25°C. A plouat în toată țara, ploile avînd caracter de aversă; dar în ultimele zile, în sud-est au fost ploi continue „mocănești" cum spune românul, care s-au infiltrat foarte bine în sol. Cum va evolua vremea în următoarea săptămînă? — iată întrebarea la care zi de zi „încearcă" să răspundă cît mai corect meteorologii.

La început va fi la fel de rece ca și pînă acum. Dimineața, în jumătatea de nord se va produce brumă. Miercuri și joi nebulozitatea se va accentua treptat mai întîi în regiunile din sudul țării apoi treptat și în rest. Va ploua temporar, pe arii destul de mari în jumătatea de sud a țării și ceva mai restrînse în rest. În zonele extracarpatice, temporar vîntul se va intensifica. Vineri, pentru intervale scurte de timp vă apare... Soarele, dar masa de aer va fi instabilă și destul de frecvent vor cădea averse de ploaie. Începînd de sîmbătă vremea se va încălzi ușor și treptat. Regiunile din vestul țării vor avea un cer mai noros și vor cădea ploi de scurtă durată. Celelalte zone vor beneficia de o vreme în general frumoasă. Temperaturile din cursul zilei vor avea valori cuprinse între 5°—15°C în primele zile, apoi în creștere treptată, vor ajunge pînă la valori cuprinse în general între 10°—20°C. Dimineața se vor înregistra valori de —2° și 8°C la început apoi între 2°—12°C.

OTILIA DIACONU

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactori șefi:
Constantin Dumitru
Ion D. Goia
Secretar general de redacție:
Eugen Mihăescu

■ PUBLICIȘTI COMENTATORI (1700): Dumitru Constantinescu, Horia Pătrașcu

■ EVENIMENT (2542): **Mihail Gălățanu,** Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.

■ DREPTURILE OMULUI (2600): **Roxana Paicu-Manolescu,** Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu

■ CULTURĂ — ÎNVĂȚĂMÎNT (2559): Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

■ **FLACĂRA BIS**
Redactor șef:
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție:
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga (17 16 39)

■ **REBUS**
Redactor șef:
Tudor Octavian (1457)
Secretar general de redacție:
Alexandru Păsărin (2036)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (2036)

■ **FLACĂRA BASARABIEI**
Redactor șef:
Ion Zubașcu
Secretar general de redacție:
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia) (2559)

■ **EDITURA FLACĂRA**
Domnița Ștefănescu (2559),

■ FOTOREPORTAJ (2528): Mihai Cristian Călugăr, Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan

■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072): **Mircea Popp,** Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Adrian Petrescu, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu

■ SECRETARIAT — ADMINISTRAȚIE (2002, 2558): Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.

■ PUBLIC RELATIONS (2634): Ruxandra Onofrei

■ Adresa redacției și administrației: București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în parantezele de mai sus); secretariat director: 2002; redactori șefi: 2143 (C. Dumitru), 2124 (I. D. Goia), secretar general de redacție: 17.48.91; public relation: 2600.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12—201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64—66.

■ Administrația: EDITURA „PRESA LIBERĂ" (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).

■ Tiparul: Combinatul Poligrafic București

16 pagini — 10 lei

STĂM ÎNCĂ PE ROZE

PRESA E ÎN DOLIU
LIBERTATEA ÎN PERICOL!

ANUL LXXXI
Nr. 20
15 — 21 MAI
1991 - BUCUREȘTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

Fotografie de PAUL AGARICI ■

Ei au murit și pentru libertatea presei!
Cine-a tras în ei, trage-acum în noi?

Nu s-a murit pentru fotolii!

Noile tarife pentru difuzare (peste 50 la sută din valoarea unei publicații), la care se adaugă hîrtia și manopera tipografică (circa 50 la sută din aceeași valoare), fac imposibilă apariția oricărui ziar, chiar dacă gazetarii ar accepta să lucreze pe gratis.

Veți citi numai apariții subvenționate de către cine a conceput (sau a stimulat) această creștere draconică a prețurilor ? Mai poate fi independentă o presă subvenționată ?

În cinstea zilei de 20 Mai, va înceta, printr-o grevă generală, apariția presei independente ? La ora închiderii ediției, nu avem confirmarea oficială dacă, la Convenția generală a ziariștilor, care are loc astăzi, s-a stabilit această imperioasă măsură. „Flacăra" sprijină declanșarea grevei generale pe termen nelimitat !

Vom reapărea atunci cînd actualii guvernanți vor pricepe că s-a murit pentru libertate, nu pentru fotoliile lor, sau cînd țara va avea alți guvernanți în stare să priceapă acest lucru !

Redacția publicațiilor „Flacăra"

Piatră la rinichi

Spuneam altă dată că noi, românii, poate ne-am grăbit adoptînd după revoluție, fie și provizoriu (pînă la Constituție, adică), un sistem de democrație parlamentară, care nu însemna și nu înseamnă nici acum altceva decît o formă fără fond ; poate ar fi fost mai nimerit ca pentru o vreme, pînă se așezau apele, să avem un bun și cinstit regim militar. Și tot atunci arătam că dacă s-a întîmplat că ne-a dat Dumnezeu un regim parlamentar, să-l păstrăm, făcînd punerea de acord în sens invers, ca și în secolul trecut : în loc să ne creăm forme potrivit fondului, să adaptăm fondul la formă.

Dar oare avem noi în prezent cu adevărat o democrație parlamentară, fie ea și formă (deocamdată) fără fond ? Evident, nu. Și aceasta din pricina configurației actualului parlament. Fiindcă dintre toate țările foste socialiste, în urma „primelor alegeri libere de după noaptea comunistă" România s-a procopsit cu cel mai nedemocratic și primitiv parlament.

Democrației parlamentare, chiar celei temeinic „implementate", așezate, stabilizate, ca să nu mai vorbim de cea improvizată, i s-a adus obiecția că ar fi greoaie, paralizantă, ineficientă, fragilă, desele schimbări de guvern pe care le determină și disputele de tot felul nedînd răgazul necesar pentru gospodărirea bună a țării. Că nu-i deloc așa, o dovedesc toate democrațiile parlamentare adevărate, de mai veche sau de mai nouă tradiție, dintre care menționăm cîteva : Anglia, Italia, țările scandinave, țările Beneluxului, Japonia, Spania, Grecia și — de ce nu ? — și Turcia. Dar condiția fundamentală a unei autentice democrații parlamentare este echilibrul de forțe, atît în parlament, cît și în toate celelalte sectoare ale vieții politice. Politologii știu foarte bine că marea forță a democrației parlamentare consistă tocmai în fragilitatea ei, în fragilitatea poziției celor ce guvernează: aceștia, știind că oricînd pot fi înlocuiți dacă nu dau satisfacție, se vor strădui să fie credibili, iar aceasta se poate realiza numai prin fapte.

Or, despre cel fel de echilibru poate fi vorba în parlamentul românesc de după 20 mai 1990 ? O majoritate fesenistă de peste două treimi anulează orice idee de democrație parlamentară. Am avut, de fapt, timp de un an de zile, și avem și în prezent, un regim de dictatură. Și nu am aicea în vedere, se-nțelege, nici dictatura domnului Iliescu Ion (care o exercită din plin în zona lui de acțiune), nici dictatura domnului Roman (care la guvern face același lucru), ci dictatura parlamentară, faptul că timp de un an de zile F.S.N.-ul a învîrtit pe degete parlamentul cum a vrut, și l-a anexat, l-a confiscat, trecînd peste toate cu tăvălugul mașinii lui de vot. Opoziția parlamentară s-a dovedit de două ori slabă : mai întîi, evident, prin număr — chiar extrem de unită (n-a fost deloc cazul), ea n-avea cum să stea în calea amintitei mașini de vot ; în al doilea rînd, prin atitudine, numeroși parlamentari din opoziție manifestînd o vizibilă aplecăciune către colaborationism. Așa stînd lucrurile, degeaba s-a mai produs domnul Iliescu cu încă o sintagmă grosolană, caracterizînd drept „o mare prostie politică" presupusa retragere de către opoziție a parlamentarilor ei : retragerea, sînt convins de asta, nu va avea loc.

Desigur, un parlament echilibrat se va putea constitui numai prin noi alegeri. Dar și parlamentul pe care îl avem acum dă unele semne că ar putea deveni perfectabil, că, la o adică, în el s-ar putea produce reașezări menite să-i confere credibilitate. Acest lucru se poate realiza numai prin sfărîmarea molohului fesenist. Safteaua s-a făcut prin respingerea a doi miniștri propuși de domnul Roman ; deci, în cazul acela, o bună parte din deputații fesenișt n-au votat cu F.S.N.-ul. S-a constituit, în parlament, gruparea „F.S.N. — 20 mai". Pe urmă, prin disidență, s-a creat partidul F.S.N.–S.D.

Nu că disidențele ar fi superioare, prin opțiunile lor politice, trunchiului din care s-au desprins. Dimpotrivă. Dacă ar trebui să aleg dintre cele (pînă acum) 3 F.S.N.-uri, l-aș alege fără ezitare pe cel al domnului Petre Roman. Pentru că F.S.N.-ul domnului Petre Roman — las la o parte aici toate defectele lui, de care m-am ocupat cu alte prilejuri — vine cu un program ce poate crea premisele ieșirii României la liman, are dimensiune și respirație europeană, pe cînd celelalte se uită înapoi, cu jind, către perestroikă, și poate și mai încolo. Însă F.S.N.-ul-trunchi-de-bază este monstruos și malign prin megalitismul lui. Închipuiți-vă o piatră imensă la rinichi, organismul are dureri atroce, suferă cumplit, se chinuie. România. Dar dacă piatra uriașă este sfărîmată, printr-un tratament adecvat, în multe bucăți mici, organismul se poate izbăvi de ele pe rînd și se însănătoșește. În asta și consistă caracterul benefic al disidențelor din F.S.N., indiferent în ce culoare se colorează ele după desprindere. Va merge oare sfărîmarea imensului bolovan fesenist din rinichiul parlamentului român pînă acolo încît să se producă însănătoșirea organismului ?

ION D. GOIA

Amintiri din Strumpfania

Ne aflăm, fără doar și poate, într-o stare de strumpfenie totală.

De la Marele strumpf pînă la Bebe strumpf ne strumpfim unii la alții, producînd un vacarm insuportabil și o confuzie cum n-a mai existat.

Primul strumpf ne-a dat o reformă care ne-a strumpfit la pămînt. În parlament se desfășoară un spectacol demn de condeiul unui strumpf rîză reț. Partidele istorice, anistorice, istoriografice continuă să se înmulțească pentru a demonstra originalitatea democrației strumpfistice instaurate, din nefericire, pe o jertfă a cărei utilitate e tot mai îndoielnică. Prea puține dintre sutele de publicații încearcă să descifreze realitatea în care trăim și preferă să-i strumpfească frenetic pe mai marii zilei sau să se strumpfească între ele. Marșuri și mitinguri de protest adună mai mulți participanți decît la meciurile de fotbal, dar n-au altă urmare decît aceea că unii încasează o strumpfeală pe cinste de la strumpfii voinici cu scuturi.

Reprezentația e agreabilă poate pentru strumpfii senatori, pentru strumpfii miniștri, cu portofele, pentru strumpfii pofticioși de putere, pentru strumpfii bogați sau pentru strumpfițele cochete. Dar strumpful anonim, pe spinarea căruia s-a lăsat întreaga strumpfanie, abia mai răsuflă și n-are nici un chef de rîs. În plus, o întrebare ne bîntuie ; cît o să ne mai lase să ne mai strumpfim strumpful cu pată pe frunte ?

În rest, în Strumpfania circulă o vorbă ; decît nimic, mai bine lipsă.

GEORGE ARION

zona de tandrețe

STUDENȚII PROTESTEAZĂ!

În perioada 9—12 mai, au avut loc la Iași lucrările Conferinței Naționale studențești, cu participarea reprezentanților din centrele universitare Brașov, București, Cluj, Constanța, Craiova, Iași, Suceava, Tg. Mureș, Timișoara. La conferința de presă organizată duminică, 12 mai, liderii studenților au răspuns întrebărilor ziariștilor și au dat citire unui comunicat în care se arată : „Prezența domnului ministru Gheorghe Ștefan a fost inoportună, datorită faptului că discuțiile cu domnia sa au fost nerelevante. Protestăm împotriva neinformării de către conducerea Ministerului Învățămîntului și Științei, asupra existenței unor alte variante de legi din sfera învățămîntului superior. S-a ajuns astfel la situația ca proiectele respectivelor legi să fie supuse discuției comisiei parlamentare în timpul sesiunii de vară a studenților, fiind astfel puși în imposibilitatea de a adopta o poziție corespunzătoare". Am ajuns în situația — au declarat ziariștilor reprezentanții studenților — ca astăzi să existe opt proiecte ale Legii învățămîntului superior, trei proiecte ale Legii autonomiei universitare și două proiecte ale Legii învățămîntului. Totodată s-a hotărît ca amendamentele adoptate la conferință, să fie prezentate de delegații Convenției organizațiilor studențești din Iași, ministrului Învățămîntului, domnul Gheorghe Ștefan. De asemeni, s-a subliniat necesitatea înființării unui parlament studențesc, organism care ar reprezenta cel mai bine interesul studenților în fața puterii. La Conferința de la Iași, n-au participat reprezentanții studenților din centrele Galați, Baia Mare, Arad, Petroșani, precum și din cele nou înființate. **(A.M.)**

10 Mai va fi de-a pururi?

La București și în marile orașe ale țării au avut loc, vineri 10 Mai, mitinguri promonarhiste. Miile de participanți (ca întotdeauna, televiziunea a numărat din cinci în cinci) au afirmat că singura garanție a democrației autentice, a eliberării de comunism și neocomunism o reprezintă monarhia constituțională.

VARIANTA COJOCARU N-ARE ȘANSE?

După ce amînase de trei ori prezentarea la tribunal pentru a-și înscrie propriul partid, economistul dr. Constantin Cojocaru, autor al Alternativei economico-sociale propusă de Cartelul sindical „Alfa", a încercat acest lucru joi dimineață. Dacă înainte a trebuit să amîne înscrierea din motive de tactică sindicală — facilitarea dialogului Cartelului sindical „Alfa" cu puterea — joi, dr. Constantin Cojocaru a trăit o deziluzie. Cunoscutul economist a pornit la fondarea unui partid politic din considerentul că numai pe această cale Alternativa „Alfa" ar putea deveni, la un moment dat, program de guvernare în România. Acest fapt este în logica lucrurilor.

Ce s-a întîmplat însă joi dimineața ? Surprinzător, conducerea Cartelului sindical „Alfa" a refuzat sprijin pentru posibilul Partid Democratic al domnului Cojocaru. Refuzul a fost destul de dur, ceea ce nu înseamnă o ruptură între dl. Cojocaru și Cartel. Dl. Cojocaru și-a dat seama că, **fără sprijinul Cartelului, partidul său n-are nici o șansă, ca mai toate cele peste 200 de partide din România.**

Dl. Cojocaru speră să-i convingă pe liderii de la Cartel să-l susțină în cele din urmă.

Această situație este un reflex al intensei propagande duse de criptocomuniștii din FSN potrivit căreia sindicatele nu trebuie să facă politică, sperînd astfel să le înregimenteze puterii FSN după tipicul comunist. Ideologic, manevra a reușit — dovadă și această situație —, dar nu a reușit organizatoric, sindicatele rămînînd, în marea lor majoritate, independente. Nereușita domnului C. Cojocaru are o importanță politică majoră — amînă introducerea în confruntarea politică și în lupta pentru putere a unei alternative socio-economice, cu o audiență de masă mult mai mare decît a celorlalte două programe economice posibile a funcționa la ora de față — cel al premierului Petre Roman, elaborat de Frontul Salvării Naționale, și cel al P.N.Ț.-C.D., care ar putea fi situat la jumătatea distanței dintre celelalte două.

Deci Alternativa „Alfa", care își propune să dea un impuls motivațional decisiv relansării economice românești, rămîne încă un proiect sindical și nimic mai mult.

EUGEN MIHĂESCU

Trîmbița guvernului

Conferința de presă a d-lui Bogdan Baltazar din 7 mai a.c. a avut un program încărcat și plictisitor. Purtătorul de cuvînt ne-a anunțat înființarea Departamentului de Control al Guvernului, cîteva date despre activitatea Serviciului de pașapoarte (4 787 781 cereri pentru eliberarea documentelor de călătorie în străinătate depuse în perioada 1990—1991 primul trimestru), deschiderea în perspectivă a unor expoziții cu reprezentare românească peste hotare patronate de Ministerul Culturii. În final, ca de obicei, după ce a dezmințit niște informații din **România liberă**, dl. Baltazar a certat în numele guvernului pe „băieții și fătucele care lucrează în presa românească" apoi a dezmințit o știre prezentată la un post maghiar.

De reținut concluzia purtătorului de cuvînt față de chestiunea pașapoartelor : „...este un lucru pentru care s-a ieșit în stradă în decembrie '89".

Invitații conferinței de presă au fost domnii Eugen Dijmărescu și Mugur Isărescu. Dl. ministru a vorbit despre greutățile pe care le întîmpină guvernul în acțiunea de implementare a economiei de piață. Mulți ziariști au părăsit sala înainte ca domnia sa să-și încheie discursul.

PETRE BARBU

Cazul CÂRPANU — simptomele exasperării

CRIZA va deveni explozie?

acestea irenează încă de la numirea actualei echipe a prefecturii din cauza refuzului guvernului de a ne aproba un credit de 6,9 milioane dolari, rambursabil în doi ani. Toate datele acestea sînt conținute în nota prezentată în 26 aprilie a.c. de dl. prefect Florentin Cârpanu, domnului prim ministru. Din cîte știu, nota n-a fost nici măcar citită, ci doar pusă deoparte cu un răspuns scurt : „Nu se poate. Altceva ?" La rubrica „altceva" dl. prefect mai a-cu 10 lei (cine suportă diferența ? Animalele și păsările n-au furaje pentru că nu există nici bani pentru furaje. Intreprinderile de profil din județ nu mai pot supraviețui fără retehnologizare (Intreprinderea de Fabricare a Uleiului merge cu 25 la sută din capacitate) dar nu primim fonduri pentru retehnologizare, deci ne tîrîm de la o zi la alta cu productivitate mică și costuri imense. Nu putem asigura decît 60—70 la sută din necesarul de piine, fi-

● TIMIȘOARA ȘI JOCURILE PUTERII

Așadar, cu începere din 27 aprilie 1991, dl. Florentin Cârpanu nu mai vrea să fie prefect al județului Timiș, iar decizia sa — cum spune comunicatul oficial — este irevocabilă. Evenimentul — cum era de așteptat — tulbură serios apele Timișoarei, la stratul administrativ și la sub-straturile social și politic. Încă din ziua comunicării demisiei, multe tramvaie au arborat... pe parbriz un manifest cu text laconic : „Adevărul nu demisionează", iar 50—60 de autoturisme ale firmei „City-Taxi", precedate de un motociclist cu steagul României, au pornit o demonstrație în sprijinul prefectului. În 28 și 29 aprilie au reapărut în Piața Operei și apoi în fața Prefecturii „zonele libere de neocomunism", iar în 30 aprilie Federația „Timișoara" a sindicatelor libere a organizat o impresionantă manifestație (cîteva zeci de mii de participanți) pro-Cârpanu și anti-Iliescu et comp. Discuțiile purtate, în 29 și 30 aprilie, de reprezentanții a 58 de sindicate timișorene precum și ai Asociației „17 Decembrie" a răniților și familiilor îndoliate în Revoluție, reprezentanți locali ai P.N.T.-c.d., P.N.L., Partidului Național Democrat-Creștin, M.E.R., U.D.M.R., Alianței Civice filiala Timiș, Forumului Democrat Antitotalitar din județul Timiș, Asociației „Tot Banatu-i frumcea", Societății „Timișoara", Prefecturii județului, Primăriei municipale Timișoara și Poliției județene — au dus la hotărîrea de a forma un comitet cetățenesc care să intre în dialog cu guvernul și cu dl. Cârpanu, pentru a determina revenirea acestuia asupra deciziei de a demisiona. Singura formațiune care n-a participat la manifestații și nu și-a precizat poziția în „cazul Cârpanu" este F.S.N. Jocurile puterii sînt tenebroase și adeseori inexplicabile. Lăsînd interpretările la o parte, să ne oprim o clipă asupra realității concrete pe care prefectul de Timiș a încercat s-o stăpînească și s-o modifice. Să-i ascultăm, deci, pe colaboratorii lui apropiați.

● INFARCT ECONOMIC ȘI FINANCIAR

— „Miza" echipei noastre a fost de la început cea economică — îmi spune dl. subprefect Andrei Mițiu. Din păcate, însă, pe linie de ministere și departamente, ofertele de contracte obținute de prefectură au fost refuzate (și acum mai avem 30 000 de motoare pe care „Electrobanat" nu poate să le ridice), o serie de directori au fost schimbați fără știrea noastră. Pe scurt, contactele noastre cu economia județului au fost rupte, iar noi am devenit simpli spectatori ai unui dezastru care, în loc să se remedieze, se adîncește. Desigur, există și instituții pe care le conduce prefectura. Construcțiile de locuințe merg jalnic. (30 000 de cereri, 2 360 de apartamente atacate, vreo 900 la care se lucrează efectiv). Încurajați de hotărîrea guvernului de a aproba plecarea la muncă în Vest, cei mai buni meseriași din Timiș au pornit spre Germania și Iugoslavia. Chestiune perfect previzibilă. Apa — mai ales în Lugoj și Timișoara — e deficitară. În plus, timp de 250 de zile pe an ea **nu conține oxigen.** Ceea ce e foarte grav. Poluarea Begăi și a altor riuri timișene e cu mult peste cotele admisibile, iar proiectul de a realiza culoarul navigabil Bega-Dunăre (care ar aduce imense beneficii în industrie și transporturi) este, în prezent, neaprobat din lipsă de fonduri. Drumurile județene sînt la pămînt. 2 400 km total, 700 km asfaltat, din care 600 cu termenul expirat. Lipsa de utilaje pentru drumuri e cronică, dar am putea retehnologiza în acest sens Întreprinderea Mecanică Timișoara. Ei bine, **toate vea o singură propunere : demisia.** De ce ? Poate, pentru un alt prefect, cererile noastre mereu aminate s-ar fi aprobat. Nu pierdem noi. Pierd sute de mii de oameni, zilnic.

Coșmarul conducerii prefecturii pare a fi tocmai acest „zilnic". Zilnic, mii de oameni nu pot ajunge la lucru fiindcă nu sînt autobuze sau fiindcă autobuzele **nu mai circulă** pe unele drumuri. Sute de copii din zeci de sate timișene **nu ajung la școală.** Într-un an de zile, pentru Timiș guvernul n-a aprobat nici măcar un autobuz. (În replică, însă, ultimul lot de 80 de autobuze aprobate pentru Capitală a defilat, acum două săptămîni, prin întregul oraș). Deficitul de apă e de 1 500 litri pe secundă, dar noi investiții nu se aprobă, deși proiectul prevede aducțiunea prin cădere liberă, deci fără consum de energie (!). Pentru aprobarea unui credit (în privința căruia Banca Națională nu ridică obiecții) subprefectul Andrei Mițiu face o zi anticameră la dl. secretar de stat Marian Dan Stelian, ca să fie refuzat sec, fără ezitare și fără vreo secundă de gîndire asupra propunerii. În acest timp, **contractele cu Occidentul rămîn imposibile, din lipsă de fonduri ale părții române, iar valuta realizată de întreprinderile patronate de prefectură — IJPIPS, de exemplu — e trecută, sută la sută, în contul guvernului.** Și asta, încă, nu e tot.

— În unul din cele mai bogate județe ale țării, am ajuns să n-avem mîncare. Și mai ales bani pentru mîncare — îmi spune dl. subprefect Emil Mateescu (delegat să conducă Prefectura județului pe timpul concediului de odihnă al prefectului demisionar Florentin Cârpanu). Pînă azi (nu știu ce va fi pînă la apariția articolului dv.) statul n-a virat subvențiile alocate industriei alimentare. Laptele se cumpără de la producător cu 11 lei litrul și se vinde cumpărătorilor

indcă nu e drojdie și nu e tehnologie corespunzătoare. Toate sectoarele sînt blocate fiindcă guvernul nu acordă subvenții, nu aprobă credite, aprobă retehnologizări. **Pe scurt, n-am putut face nimic pentru cetățenii județului.**

● O DEMISIE PREVIZIBILĂ DIN PRIMA ZI

După nouă luni de eforturi, echipa prefectului Florentin Cârpanu se află într-un impas mult mai serios decît la început. Aproape, nimic din programul economic, administrativ (și, în cele din urmă, social) formulat în vara lui 1990 n-a fost îndeplinit. Zeci de contracte profitabile cu Occidentul au fost ratate **din lipsă de legi sau** de fonduri. Zeci de proiecte de amenajări și retehnologizări au fost refuzate. Demisia prefectului Florentin — Cârpanu — a treia cerere, după cele din ianuarie și martie 1991 — nu este un capriciu, nu este o provocare sau o ofensă adusă puterii. Este doar expresia unei exasperări, după nouă luni de confruntare cu imposibilul. Gestul domniei sale poate fi — și este — răstălmăcit în zeci de feluri. În ceea ce ne privește, rămînem pe terenul ferm al datelor concrete și al afirmațiilor constante : **„Dacă nu pot rezolva problemele, voi lăsa locul cuiva care poate. Nu prefectul contează, ci bunăstarea, viața normală a oamenilor în fața cărora el răspunde" —** declara revistei „Flacăra" dl. Cârpanu în august 1990. Afirmație în perfect acord cu cea din 27 aprilie 1991 : **„Consider că nu mai pot îndeplini această funcție, deoarece, atunci cînd am fost numit, am promis concetățenilor mei că voi conduce în așa fel județul încît problemele grave cu care se confruntă să fie rezolvate și nu aminate. Tot atunci am declarat că singurul responsabil de nerezolvarea lor sînt eu".**

RADU CIOBOTEA

Aşchia nu sare departe de F.S.N.

Conferința de presă organizată la Hotel „București" în ziua de 3 mai a.c., este prima acțiune oficială și atent pregătită de conducerea noului partid intitulat F.S.N. — Social Democrat (F.S.N.-S.D.).

Consiliul Național Provizoriu al partidului cuprinde dizidenți ai Frontului, cei care în 22 decembrie '89 au pus bazele actualului partid de guvernămînt. Este vorba de dl. Velicu Rădină (președinte), Nicolae Dide, Gh. Pețu, Eugen Zainea (vicepreședinți) și Traian Duică (secretar). Din expozeul d-lui Velicu Rădină am aflat motivele rupturii de „F.S.N.—Roman" (politica economică neoliberală care a înșelat „mașina de votat din 20 mai 1990", corupția ce domnește la nivelurile superioare ale Frontului, modul de organizare după tipicul comunist al Convenției F.S.N. din 17 martie a.c.) cît și cîteva principii ale politicii F.S.N.-S.D. Pe „eșichierul politic", noul partid se așază în centru-stînga, ambiția celor o mie de membri este „de a forma o stîngă autentică, progresistă, pe principiile social-democrației". „A fi social-democrat, a spus dl. Rădină, înseamnă să ții cont de părerea minorității". În răspunsurile date ziariștilor, dl. Rădină a pomenit de multe ori cuvintele „social-democrație" ; ele sînt idealul partidului pe care-l conduce. În cîteva rînduri, acest ideal a fost explicat pe înțelesul celor din sală, dar tentativele ni s-au părut confuze, pline de citate găunoase, extrase din operele părinților spirituali ai acestui complex, de cuvinte ce amintesc de „limba de lemn". Ne-a uluit, mai cu seamă, dorința noului partid de a instaura în haosul României o economie mixtă de piață, post-capitalistă (aici explicația a fost neconvingătoare și plictisitoare), ecologică și informatizată (frumoase cuvinte !). În schimb, liderul F.S.N.-S.D. s-a abținut să prezinte poziția partidului față de problema Basarabiei și a negat folosirea de către F.S.N. a fondurilor partidului comunist. F.S.N.-S.D. consideră că adevăratul lider al Frontului este dl. Ion Iliescu și nu dl. Petre Roman. Partidul va susține candidatura președintelui și-n următoarele alegeri.

Printre alte probleme atinse în această conferință de presă (lipsa fondurilor, a unui sediu, a unui ziar „la care ziariștii să scrie cum le explic eu" — cuvintele aparțin d-lui Rădină) s-a observat adversitatea firească față de F.S.N.—Roman. Parcă s-a vrut nu atît prezentarea noului partid, cît detașarea prin blamarea formațiunii politice părăsite. Procedeul este cunoscut și bine însușit. A fost criticată proasta organizare a F.S.N.-ului, lipsa unei ideologii, deplasarea spre centru-dreapta, apucăturile dictatoriale ale premierului Roman, aranjamentele de culise pentru propulsarea fostului activist U.T.C. și P.C.R. dl. Ion Aurel Stoica.

Noua formațiune politică desprinsă cu atîta zarvă din sînul F.S.N.-ului începe să graviteze pe orbita foarte apropiată a președintelui Ion Iliescu, adăugîndu-se astfel altor sateliți care au început deja să se pregătească pentru alegerile de anul viitor. (Se vor mai ține ?).

PETRE BARBU

OMUL cu cel mai mare salariu din România

Noii demnitari F.S.N., măcar unii dintre ei, s-au apucat cu o grabă suspectă să se gîndească la viitorul personal. Mai pe ascuns sau mai pe față, apucă fiecare ce poate. Regulamentul de funcționare a Senatului interzice, în principiu cumularea mandatului cu funcția avută anterior, dar art. 132 permite celor cărora Guvernul le-a încredințat o „misiune temporară" cumularea acestei „misiuni" cu mandatul de senator, e drept pe o perioadă de cel mult șase luni. Așa stau lucrurile în Maramureș. Prefectul acestui județ, dl. GHEORGHE POPA, este un astfel de senator F.S.N. în misiune, termen care i se arrivește într-un fel, mai precis, fiindcă d-sa a fost ofițer de carieră. Dl. Popa este acum prefect, dar își păstrează și mandatul de senator. În Senat este plătit un scaun gol, fără ca să fie ocupat, potrivit Legii electorale, de către următorul candidat de pe lista partidului respectiv. Cît cîștigă lunar un astfel de domn — nu este greu de spus. Presupunînd că omul este absolut corect, că nici prefectul din el și nici senatorul din el nu beneficiază de nici o înlesnire și nici nu primesc pesches, tot mai rămîn lefurile de prefect și de senator, care, luate împreună, fac douăzeci și una de mii cinci sute și ceva, numai cu vreo două mii de lei mai mult decît salariul d-lui Ion Iliescu.

Judecînd după felul cum iau cuvîntul și combat corupția din teritoriu, s-ar putea ca și alți domni senatori, de exemplu de Gorj sau de Bacău, să fie tentați să meargă în „misiune" ca prefecți, să intre tare în sistemul corupției locale (și într-un sens și în altul), păstrîndu-și în același timp și scaunul, adică leafa de senator. Încă nu este clar dacă în „misiune" intră și organizarea viitoarelor alegeri sau nu, cert este că sînt senatori care preferă să plece din senat sau sînt pe punctul de a pleca.

Personal, cred că această tendință n-ar trebui încurajată, fiindcă s-ar putea să rămînă dl. Alexandru Birlădeanu să vorbească singur în Sala „Omnia", precum odinioară Moise în pustiu.

NICOLAE IUGA

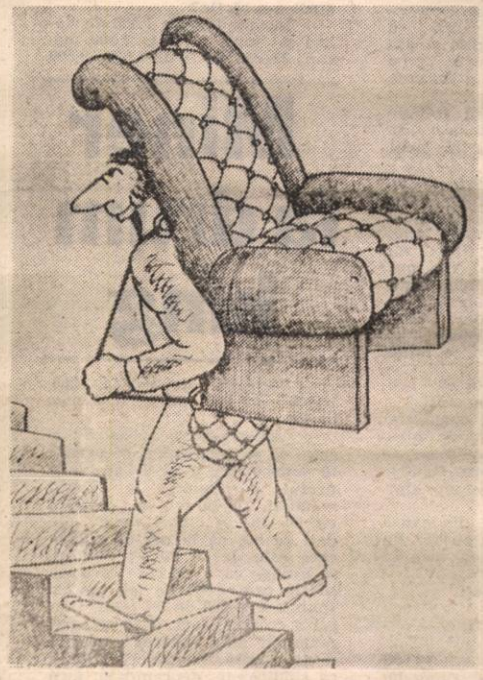

Desen de AUREL ȘT. ALEXANDRESCU

Copșa Mică — utopii de lux

După cinci minute de la plecarea trenului din Mediaș spre Blaj, călătorul care s-a plictisit să mai citească ziarele, descoperă pe fereastra vagonului un peisaj ciudat : dealuri și case negre, ogrăzi fără vegetație, clădiri îmbătrînite peste vreme. Negrul a izgonit verdele vegetal sau poate cel din urmă nici n-a existat pe aceste meleaguri. Nu este o iluzie optică. Trenul a intrat deja în Copșa Mică. Locuitorii orașului sînt obișnuiți cu reporterii. După Revoluție, pe aici s-a perindat o armată de ziariști, mai cu seamă străini, care au fotografiat, filmat copii, bătrîni, femei și bărbați cu fețele mînjite de negru de fum, cu hainele mereu cernite, de parcă viața lor ar fi o permanentă înmormîntare. Ziariștii au intrat în case, în magazine și au descoperit același negru de fum depus pe sărăcia localnicilor. Imaginile au îngrozit Occidentul : la Copșa Mică iadul a coborît pe pămînt ! Vestea a intrat tîrziu pe ușa guvernului. În urma reuniunii guvernamentale din 3 aprilie a.c. s-a trasat, printre altele, o sarcină care sună așa : „Comisia Guvernamentală care a prezentat raportul sub conducerea domnului secretar de stat Vădineanu Angheluță de la Ministerul Mediului împreună cu un colectiv din partea Ministerului Resurselor și Industriei, în termen de o lună (pînă la 3 mai 1991) vor elabora și prezenta la Guvern un proiect de hotărîre privind măsurile, programul și termenul de *oprire* a instalațiilor din platforma industrială Copșa Mică." Platforma industrială cuprinde doi „agenți economici" : Întreprinderea Metalurgică de Metale Neferoase și Carboxim, producătoare de negru de fum.

Am coborît în gara din Copșa Mică (mărind astfel armata ziariștilor) cu gîndul să anticipăm în ce mod autoritățile de la București vor arbitra delicatul conflict dintre echilibrul ecologic și factorul economic, cu toate consecințele ce vor izbucni : șomaj, inexistența protecției sociale, sărăcia... Într-o zi senină de aprilie, tricolorul românesc arborat pe acoperișul gării era desfigurat de culoarea naturală a locului.

Orașul negru

Te așezi pe o bancă, te reazemi de un stîlp, atingi cu vîrful degetului o vitrină și negrul blestemat parcă ți se lipește de suflet. Piinea cît o roată de Trabant, la preț „liberalizat" pare așa, arsă și rea, făcută din negru de fum. Se spune că, după ce jumulesc o găină, localnicii trebuie s-o spele cu detergent. Dacă au detergent ! Dacă nu... o spală numai cu apă.

Negrul de fum, factor de disconfort, este „partea care se vede" — consideră doctorul Balog Alexa, șeful dispensarului din Copșa Mică. Această substanță aruncată în aer produce frecvent dermatoze. „Partea care nu se vede" este produsă de I.M.M.N. Noxele conțin dul copiilor de 10—12 ani se semnalează o predispoziție pentru bronșitele cronice. Înainte de Revoluție concentrația noxelor depășea 100%. Firește, datele erau falsificate sau se păstra o tăcere deplină. Doctorul Balog este realist : „Nici peste cinci ani problema ecologică nu va fi rezolvată." Alte voci susțin că la 35 de ani bărbații din Copșa Mică nu mai pot.... și în deplin acord, soțiile își caută în afara localității... (Nodul acestor zvonuri îl cedăm colegilor de la „Oblio", sigur îl vor dezlega.)

bioxid de sulf (smog coroziv), plumbul, care înlocuiește calciul din oase și rămîne bine fixat acolo, zincul, cadmiul — element cancerigen. În opinia doctorului ,aceste noxe formează o bombă cu efect întîrziat. Este adevărat că în Copșa Mică sînt oameni de 80—85 de ani, dar ei și-au trăit tinerețea cînd dealurile Tîrnavei erau acoperite de livezi. Astăzi, coastele sînt complet arse, iar în rin-

Argumentele verzilor

La 21 noiembrie 1990, la Casa de Cultură din municipiul Sibiu a fost organizată o „masă rotundă" pe tema „Combaterea poluării factorilor de mediu în zona platformei industriale Copșa Mică". Acțiunea a fost organizată de Agenția pentru supravegherea și protecția mediului Sibiu, în colaborare cu Institutul „Umweltanalytik" din Stuttgart. Din raportul întocmit la finalul lucrărilor am extras cîteva „performanțe" ale I.M.M.N.-ului în anul 1990 :

— în apă, plumbul a depășit cu 1,7—2,4 ori concentrația admisă, iar cadmiu de 1,2 ori. Apa riului Tîrnava Mare, ajunsă în faza de „pustiire biologică", conține plumb care a depășit concentrația normală de 8 ori, Zn de 67 ori, Cd de 100 ori, amoniu de 12,5 ori.

— în sol, pe o adîncime de 1 metru, plumbul depășește concentrațiile admise de 5 ori. La suprafață între 6,7—12 ori. Situația la cadmiu este 24,3—31,3 ori la suprafață și 15,2 ori la adîncime.

— în aer s-au evacuat 11 500—67 565 tone bioxid de sulf, producîndu-se ploi acide, peste 509 tone plumb, 339 tone zinc, 4,1 tone cadmiu, 1,7 tone arsenic, 3 000 tone negru de fum.

Din același raport, semnat și parafat de prefectul Sibiului și dl. Galamet Teodor, directorul Agenției, aflăm că fondul silvic este afectat pe o suprafață totală de 20 110 hectare, din care 3 600 ha în fază incipientă, 8 900 ha medie afectată, iar 8 410 ha suprafață distrusă. În praful sedimentat în interiorul locuințelor din zona industrială, concentrațiile de plumb sînt între 2,6—2,9 ori peste limitele admisibile.

Aceste cifre, și multe altele, au fost împinse pe masa guvernului. N-au ajuns, rapoartele întocmite de specialiștii de la I.M.M.N. Au și ei multe de spus...

„Uzina noastră, o mină de aur !"

— consideră dl. ing. Ovidiu Ilieș, directorul comercial de la I.M.M.N. Dînsul are argumente pe care primul ministru nu le cunoaște. Să înțelegem de aici că premierul Petre Roman ori nu este suficient informat cînd ia o astfel de hotărîre, ori este mințit ? Să prezentăm argumentele specialistului : Întreprinderea este la ora actuală singura de acest profil din țară. Închiderea ei va avea urmări pe plan economic : guvernul va suporta importuri de Zn, Pb, Cd, al căror preț se va ridica la 10—15 milioane de dolari pe lună. Pe piața externă tona de plumb costă 7 000 de dolari. Tona de plumb produsă de Copșa Mică are prețul fixat la 38 000 lei. Pe plan social : pe lîngă cei 3 600 de angajați ai întreprinderii care vor rămîne pe drumuri, aproape 40 000 de lucrători din industria minieră neferoasă nu vor mai avea de lucru. I.M.M.N. fiind singurul beneficiar al concentratelor neferoase. După I.M.M.N. vor rămîne și alte unități industriale fără materii prime.

Inginerul Ovidiu Ilieș avansează o soluție : cu o investiție minimă, suportată de guvern, se poate reutila o parte din instalațiile existente, astfel încît producția să crească și poluarea să scadă considerabil. I.M.M.N.-ul are o parte din bani, așteaptă însă ajutorul guvernului. Odată investiția realizată, din cei 3 600 de angajați vor mai rămîne numai 2 500. Aceste argumente au fost incluse în cîteva rapoarte pe care conducerea le-a înaintat guvernului, dar nu au fost luate în seamă. Cifrele ecologiștilor par să aibă o greutate mai mare.

O tristă istorie

În 1939, la Copșa Mică, a fost construită o instalație de aglomerare a zincului metalurgic. În 1958 fabrica avea 12 cuptoare. Procedeul de obținere a zincului prin retorte orizontale avea un randament scăzut și consuma multă muncă fizică. În 1966 s-a pornit o instalație de prelucrare concomitentă pentru obținerea concentratelor zinco-plumburoase, instalație importată din Anglia. A funcționat bine pînă-n 1975. De atunci nu s-au mai adus piese de schimb. În 1984 s-a dat în folosință a doua instalație, construită după un proiect care a copiat instalația britanică, dar randamentul ei nu a depășit 25%. În aceste condiții poluarea s-a accentuat.

În ziua documentării noastre (16 aprilie a.c.) instalația românească era oprită, iar cea străină lucra la jumătate. Ing. Volker Hammrich, directorul tehnic al întreprinderii, dorește să informeze guvernul că I.M.M.N.-ul are instalații de electroliză a plumbului, instalații de producere a stibiului, a bismutului, toate la nivel mondial. Închiderea unității ar însemna o acțiune aberantă. Se poate — au insistat specialiștii de la Copșa Mică — o retehnologizare din mers la unele instalații, cu un credit foarte mic. „Nu putem lucra cu sabia lui Damocles deasupra capului !" — a încheiat dl. director tehnic.

Dolarii guvernului încap într-o nucă de cocos

Peste drum de I.M.M.N. se află Carboxim. Coșuri înalte, negre și moarte. Fabrica și-a redus activitatea la jumătate din capacitate. Și cei de aici așteaptă ajutorul guvernului : 550 000 de dolari pentru achiziționarea sacilor filtranți din S.U.A. Cu o asemenea instalație cerul orașului va fi curat, promite directorul tehnic, inginerul Oană Sofronie.

La poarta fabricii găsim patru muncitori care fumează și... injură guvernul. Unul dintre ei îmi arată plicul cu lichidarea de pe luna martie. Bani puțini, prețuri mari, aici nu-i de muncit. Mă roagă să-i găsesc o firmă în București care se ocupă cu plasarea muncitorilor în străinătate. E în stare de orice, numai să muncească și să cîștige cu adevărat.

Nu mai vreau să revăd Copșa Mică

Motivele pro și contra pentru „ștergerea" platformei Copșa Mică vor contribui la declinul actualului guvern, care trebuie să aleagă între un cireș înflorit și un „agent economic" ce promite să devină rentabil cu un mic ajutor.

P.S. Conducerea I.M.M.N.-ului ne-a interzis să pozăm în incinta unității, în baza unui ordin (fără număr, fără dată) dat de primul ministru, ordin care ar interzice fotografierea în instituțiile statului. Credem că motivul adevărat al conducerii este o oarecare teamă în a scoate la iveală condițiile de muncă ale angajaților.

PETRE BARBU ■

Miner la drum lung

Gata! S-a săturat. Va pleca. Încă unul dintre cei pe cale de a-și face bagajele.

Marin Victor, moldovean de fel, 36 de ani, de 8 ani miner la mina Vulcan în Valea Jiului. Căsătorit, doi copii, unul de 13 iar altul de 6 ani.

Stă pe holul unei agenții de plasare și așteaptă să-i vină rîndul după listă. Cînd a plecat la București, unii i-au spus : bă, vezi cum umbli pe-acolo, să nu-ți spargă vreunul capul. Dar Marin Victor constată că, deocamdată, a rămas teafăr.

— Plecați la drum lung, înțeleg.

— Da, în Africa de Sud. Au mai venit aici să se înscrie 13 colegi în prima mansă și apoi încă 2, iar eu sînt al 21-lea.

— Știți ceva despre condițiile în care veți munci acolo, ori abia urmează să aflați ?

— Am aflat ceva amănunte de la colegii mei. Eu îmi ofer cinstit munca și vreau să fiu remunerat pe ce produc.

— Pe cît timp plecați?

— Deocamdată nu se știe precis, dar se zice că e vorba între 1 an de acomodare și maximum de contract 3 ani. Oricum, plecăm ca munca să ne fie plătită normal, deci fără oprimări fără de-alde astea.

— Astea se mai întîmplă la noi?

— Se întîmplă și o spun cu mîna pe inimă, cu durere.

— Cum se întîmplă ?

— Au rămas mulți care nu cedează nicicum din cauză că și-au făcut legături, pile și așa mai departe. Este foarte greu să ne facem curățenie în casa noastră.

— Bine, dar minerii trebuie să facă asta, că doar n-o să vină nimeni s-o facă în locul lor.

— Am ajuns la foarte multe discuții cu sindicatul, în care sindicatul și-a arătat adevărata față. Adică el, fiind plătit bine, nu-l prea interesează. Deci nu este sindicatul normal. Cel puțin așa e la mine, la Vulcan. Mă frămîntă, mă doare lucrul ăsta. Și cred că numai atunci cînd minerii vor fi uniți, numai atunci vom avea și noi o piine mai bună.

— Uniți. Dar poate că are cineva grijă să nu fie uniți.?

— Eu am ajuns la concluzia că jocuri asemănătoare de interese sînt absolut — cred eu — în fiecare întreprindere. Oamenii ăștia care țin la scaune sînt peste tot.

— Repet : e greu din cauza mafioților, dar e greu și din cauza oamenilor ăștora care or fi ei mulți, dar...

— Că nu este unitate !

— Da.

— Să sperăm că va fi.

— Cît cîștigați la Vulcan ?

— Cu indexare, aproape 13 000 pe lună. Cu sporurile, ajung la 16 000.

— Și în Africa de Sud cum ați auzit c-o să fie?

— Începînd de la 1 500 de dolari pe lună, pînă la 3 500 maxim. Media va fi de 2 000—2 500.

— Socotind dolarul la 200, 16 000 de lei pare o nimica toată.

— Vedeți dumneavoastră : acum, ca să se poată face această mărire de salariu, au adus prețul cărbunelui la prețul mondial. Cărbunele se plătește cu 60—70 de dolari tona. Vă dați seama că prețul oficial, care este de 60 de lei dolarul, se ajunge ca o tonă de cărbune să fie cam 4 000 de lei, media. Înainte era 800 de lei tona. Prețul a crescut, deci, de 5 ori, dar nouă nu ne-a crescut salariul decît o dată. Și de ce? Pentru că sindicatele, deocamdată, încă nu țin cu muncitorul, încă nu apără pe cei de la care își cîștigă piinea. Noi, cei care am muncit, am rămas tot mințiți.

— Înțeleg că plecați croiți pe muncă!

— Eu nu pot să mă refer și la alții, dar cel puțin eu vreau ca prin metoda mea de a fi ca om să fac dovada că mai sînt și astfel de români decît cei care ne-au făcut de rușine și au pătat obrazul țării printre străini. Și-am auzit că un grup de români au trecut în Iugoslavia inițial cu ideea sfîntă și dreaptă de-a munci pe-acolo. Un fermier le-a dat de lucru și la sfîrșit, după plată, ei au fost foarte mulțumiți, iar sîrbul i-a invitat la masă. Dar ei, după cîteva pahare în plus, l-au bătut pe fermier și-au bătut joc de nevasta lui. Sper să-i prindă poliția, că așa ar fi drept.

— Deci aveți de gînd să mergeți cum să zic ca pisica pe acoperiș. Atent.

— Vreau să mă străduiesc să se vorbească frumos despre români. Vreau să aduc înapoi o etichetă frumoasă. Cînd mai au nevoie cei de-acolo să zică: hai să luăm niște români!

— Credeți că vă mai întoarceți ?

— Da. Plec să string bani, să creez pentru copii un viitor mai bun și pentru mine, hai să zic, niște bătrînețe mai liniștite. La întoarcere, vreau să deschid un atelier de strungărie. Că eu sînt și strungar, am calificare.

— În iunie '90 ați fost la București?

— Nu. S-a întîmplat să nu plec. Atunci au plecat în majoritate tineri sub influența alcoolului, deoarece se luaseră banii și eu în asemenea mediu nu am ce căuta.

— Nu erau numai tineri... Sau poate că unii au mai îmbătrînit pe drum ?

— Să v-o spun și pe-a dreaptă: eu am mai prins și-o Biblie în mînă, știind ce este aceea o Biblie, și dacă nu pot să mă conformez din alte puncte de vedere, cel puțin mă abțin de la o faptă urîtă și care nu se mai poate îndrepta.

— Dar pe 29 ianuarie și pe 19 februarie '90 ați fost.

— Da. Pentru că atunci au fost oameni serioși și am venit cu gînduri bune, nu cu porniri, cum să zic...

— Ați strigat și dv., pe 29 ianuarie, „Moarte intelectualilor ?"

— Nu.

— Precis?

— Asta mi-e crucea. În orice caz, infiltrări printre noi au fost tot timpul. Și pleava societății, dar și cei care tot urmăresc ceva ce eu nu-mi dau seama.

— Pînă vă-ntoarceți acasă, poate or să-și dea seama minerii care rămîn.

— Dacă i-ar prinde, lăsînd Biblia deoparte, cred că și eu aș fi niței rău atunci. Sigur că da.

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

„Leul e o rudă de departe, e drept, dar rudă cu dolarul“

— Domnule Isărescu, am impresia că, în cîteva săptămîni numai, aţi avut mai multe contacte cu presa decît toţi guvernatorii Băncii Naţionale de la război încoace.

— De fapt, presa e aceea care a fost foarte activă, vizavi de problemele noastre, în ultimul timp.

— Cazurile care conduc la realizarea unui interviu, deşi rareori amintite, pot fi tot atît de semnificative ca interviul propriu-zis. Dacă aţi fi fost mai bătrîn, aş fi avut mult mai puţine motive să vă abordez. Pentru că aş fi avut mai multe rezerve în ce priveşte adevărul răspunsurilor pe care mi le-aţi fi dat. Nu sînteţi niciodată niţel uimit că aţi ajuns aici ?

— Ba da. Dar dacă judec lucrurile la rece, îmi dau seama că era clar o posiblitate care, după 22 decembrie, se putea concretiza. Nu e vorba atît de mine cît de **preocupările** mele. Începeau deodată să aibă un sens. Cum să vă spun, mă mir, însă nu foarte tare.

— Preocupări politice ?

— Deloc. Am absolvit Facultatea de comerţ exterior în 1971, am lucrat la Institutul de economie mondială, unde am studiat probleme financiare internaţionale. Lucrarea mea de doctorat trata „convertibilitatea şi politica cursurilor de schimb“. Fac parte dintr-o generaţie marginalizată. Nu am reuşit să fiu mai mult decît cercetător principal III pentru că, după cum ştiţi, accesul mai sus era controlat, mai bine zis blocat, printr-o decizie a cabinetului 2. Banca Naţională a devenit acum Banca Centrală. Pe atunci însă, numai cîţiva visători studiau economia de piaţă şi chestiunile Băncii Centrale. Într-un fel, marginalizarea a fost şansa mea. Şi a generaţiei din care făceam parte. După cum puteţi constata, în toate direcţiile înfiinţate ca urmare a transformării Băncii Naţionale în Bancă Centrală, personalul e foarte tînăr. În direcţiile : politică monetară, supraveghere bancară, relaţii cu străinătatea, balanţă şi controlul devizelor... Am păstrat, ca să zic aşa, vechea gardă la trezorerie şi la contabilitate. Noile direcţii fac operaţiuni care nu se cunoşteau deloc în Banca Naţională. Aceasta nu făcea politică monetară.

— În ce a constat şansa ?

— Lucrînd la un Institut de economie mondială, trebuia să-i înţeleg şi pe americani. Cam aşa stăteau lucrurile. Un an şi jumătate am stat în bibliotecă şi am citit cărţi despre economia de piaţă. Nu mă obliga nimeni. Cine nu a studiat nimic despre legile economiei de piaţă, e blocat. Nu poţi să ai nici un fel de dialog cu el. Mulţi din vechii funcţionari nu aveau decît alternativa de a se pensiona. Dacă ar fi rămas în funcţie s-ar fi străduit să aplice, în condiţii absolut noi, judecăţi de valoare valabile în alt tip de societate. E un şoc cultural greu de depăşit. Nu numai mecanismele economiei de piaţă constituie o problemă, ci acest şoc cultural. Se spune doar că obiceiul e o a doua natură. Această a doua natură creată de obişnuinţă e problema cea mare. Să vă dau un exemplu : după liberalizarea preţurilor la carne, un şofer al Băncii, care ştia că preţul la carnea de porc e 90 lei, a fost foarte tulburat cînd a văzut într-un magazin carne cu 78 de lei kg. „Păi, nu trebuie să fie peste tot la fel ?“. Vedeţi vroia preţ unic, deşi era în dezavantajul său. Îl neliniştea posibilitatea unui preţ mai mic. Nu ştia cum trebuia să înţeleagă asta.

— La ce v-au folosit anii de bibliotecă ?

— Direct, la publicarea unor cărţi de economie pe înţelesul tuturor : „Aurul-mit şi realitate“, „Zgomotul bursei“, „Afaceri şi căderi financiare“. Am publicat şi alte studii, de strictă specialitate, dar cu cele „de popularizare“ încă mă mîndresc. Erau rodul unei pasiuni, ştiam ce se întîmpla în economia occidentală, ştiam o mulţime de lucruri pe care nu speram să le utilizez vreodată. Peste două decenii, această pricepere m-a trimis în prim planul unei activităţi absorbante : elaborarea strategiei trecerii la economia de piaţă.

— Şi-a amintit cineva de dumneavoastră ? Cum s-au petrecut exact lucrurile ?

— Încă din 6 ianuarie, 1990, odată cu înfiinţarea Institutului Naţional de Cercetări Economice, profesorul Tudorel Postolache a solicitat un grup de foşti studenţi pentru elaborarea strategiei trecerii la economia de piaţă şi cum studiasem mult problema... În martie am plecat la Fondul Monetar Internaţional pentru a încerca normalizarea relaţiilor cu acesta. Era un fel de idee a mea fixă. Ştiam că va fi dificil. Ceauşescu fusese pe punctul de a retrage România din F.M.I. Acţiunile lui aşa-zis economice mai ales în anii '80 erau acelea ale unui dement.

MUGUR ISĂRESCU, guvernatorul Băncii Centrale a României

Însăşi sintagma „economie eficientă“ arăta că nu înţelegeţi absolut nimic. Economia nu poate fi decît eficientă. Nu există decît o singură economie, cea de piaţă, şi ea nu are cum să fie altcumva decît bazată pe principiul eficienţei. Celelalte „economii“, care sînt de comandă, pot fi luate în consideraţie pe două-trei cincinale, cel mult, în caz de război, de industrializare forţată, dar duc inevitabil la dictatură. Unde au durat mai mult, au născut monştri. Iată, U.R.S.S.-ul, e invingătoare în război, are resurse imense, dar e în pragul prăbuşirii economice. În ianuarie, '90, lucram la strategie un grup de oameni informaţi, deci lucizi. La F.M.I. am realizat cît de izolaţi sîntem. Ceauşescu a clădit cele mai mari şi mai energofage industrii. Iar demolarea satelor şi oraşelor a fost triplă crimă energetică. La construirea unei case se consumă energie, la demolarea ei se consumă energie, la ridicarea alteia iarăşi energie. Trebuiau neapărat îmbunătăţite relaţiile cu F.M.I. Mai ales că exista şi o bază istorică, leul fiind rudă, de departe, e drept, dar rudă cu dolarul.

— Aduce a glumă.

— Aduce, dar nu e. Stră-stră-străbunicul ambelor monede a fost talerul bătut în sec. 16—17 în Ţările de Jos şi statele germane. Talerul a circulat intens în Balcani şi a rămas cu numele de leu deoarece avea imprimat pe rever un leu ridicat în două picioare. Pe filiera Italia, Spania, Mexic talerul a ajuns dolar. Cuza a încercat, la reforma lui monetară, să numească moneda — după model francez, **Franţa** avînd **franci** — „român“. Se spune că i s-ar fi pus următoarea întrebare, care l-a convins că nu e ideea cea mai fericită : dacă un om merge la tîrg să vîndă un bou şi e întrebat cît face un bou, ei să răspundă 10 români ? Atunci Cuza a renunţat la „români“ şi a hotărît ca unitatea bănească a României să se numească leu.

— Ce se întîmplă cu leul ?

— E moneda naţională, dorim să fie singura în circulaţie pe teritoriul românesc, dar nu prin interdicţii, ci prin îmbunătăţirea rolului său de mijloc de plată, prin întărirea încrederii în leu ca mijloc de exprimare a preţurilor, a valorii, ca mijloc de acumulare. Comparativ cu zlotul sau cu dinarul, leul nu e atins de inflaţie galopantă. Nici măcar de o inflaţie puternică. Creşterea de cîteva ori a preţurilor este mai degrabă un proces corectiv, de aducere la realitate a preţurilor. Nu avem un exces de emisie monetară. Inflaţia e un fel de narcotic. Dă senzaţia omului că are un cîştig din ce în ce mai mare. Puterea de cumpărare e afectată. Ceauşescu era un deflaţionist. El ţinea preţurile pe loc cu biciul. E o manieră de a ţine în mînă o ţară, dar duce la explozii sociale.

Banca Naţională a început să lucreze ca Bancă Centrală — practic, noi nu mai avem de-a face cu publicul, lucrăm numai cu alte bănci, sîntem o bancă a băncilor — dar trebuie să mai aşteptăm un an, un an şi jumătate pînă vom acoperi toate criteriile economiei de piaţă, să determinăm adică prin pîrghii economice, nu prin decrete, nivelul dobînzilor, pînă vom deveni bancheri, adică oameni ale căror decizii sînt bine cumpănite, care nu lucrează în stare de tensiune, care iau decizii financiare apreciind corect riscul şi probabilitatea de cîştig.

— Într-un „Dicţionar...“ al lui Iorgu Iordan citesc că Isărescu e un nume de proveniență grecească.

— Da ?! Posibil. Ai mei sînt din Sîrineasa — (Vîlcea) — tata, Constantin Isărescu, fost inspector de bancă şi profesor de contabilitate — şi din Creţeni (Vîlcea) — mama. Părinţii lor erau ţărani din tată în fiu. Numele de fată al mamei — Firtat-e atestat încă din veacul al XV-lea în analele Drăgăşanilor, unde m-am născut. Aud că se fac speculaţii pe seama numelui. Mă amuză. Nimic din partea familiei nu arăta că aş putea ajunge guvernator al Băncii Centrale a României. Dacă nu aveam inspiraţia să studiez economia S.U.A., istoric şi la zi, eram cercetător III şi azi poate. Cred că numirea mea e efectul schimbărilor rapide de după revoluţie, schimbări şi mai radicale în sistemul financiar.

TUDOR OCTAVIAN

Imagistica medicală

Dezideratul activității medicale a fost, dintotdeauna, depistarea și diagnosticarea unei afecțiuni cit mai aproape de debut. Dincolo de competență și cunoștințe, medicul a fost obligat să apeleze la o serie de mijloace tehnice paraclinice, ce s-au dezvoltat continuu. În ciuda permanentei evoluții, pînă în anii '70, medicului îi mai rămînea de descifrat o serie de necunoscute. În întreaga lume s-au reunit puternice colective de specialiști, din cu totul alte domenii ale cunoașterii, determinînd apariția a noi posibilități de diagnosticare paraclinică, vizînd intimitatea proceselor metabolice și vizualizarea organului.

Pentru a obține cit mai multe și competente date în legătură cu stadiul cercetărilor în domeniu, ne-am adresat unei autorități a lumii medicale, autor a zeci de lucrări științifice publicate în țară și în străinătate: **colonel doctor Ioan Codorean, medic primar în radiologie și medicină nucleară, șeful Centrului de diagnostic imagistic la Spitalul Militar Central, președintele Societății române de tomografie computerizată, membru al Societății europene de oncologie.**

— Pe plan mondial, în ultimii ani s-a petrecut un eveniment major, în sensul unor achiziții tehnologice care, practic au revoluționat asistența sanitară dînd naștere unui domeniu nou: imagistica medicală. Cap de serie în imagistica imediată o constituie **scintigrafia**, ce se caracterizează prin utilizarea unor radioizotopi care, introduși în organism, au tropism (se fixează) pentru anumite leziuni. Aparatura, prin procese tehnologice computerizate, permite detectarea și afișarea imaginii leziunii respective. Osul, de exemplu, poate fi studiat radiologic, dar o leziune poate fi determinată numai secundar, cînd se pierde calciul local. Fenomenul acesta apare tîrziu. Scintigrafia vizualizează începutul, însuși procesul metabolic-patologic și nu consecințele sale. Foarte multe tumori canceroase primitive produc determinări în oase. Din studiile noastre am depistat metastaze osoase cu 6—8 luni înainte ca ele să se vadă radiologic. Este un avans important pentru tratament. Scintigrafia a deschis o pagină nouă și în cardiologie, prin vizualizarea proceselor fiziologice care se petrec rapid. O revoluție cardiacă durează 0,8 secunde. Mai dă relații apoi, despre circulația pulmonară.

— Scintigrafia este, la rîndul său, beneficiara unor noi achiziții tehnologice.

— Exact. Voi reveni, după o scurtă trecere în revistă a celorlalte metode. Dacă ar fi să facem o ierarhizare a-nilor în ordinea accesibilității și inofensivității, ar fi trebuit să încep cu **ecografia.** Ecograful folosește o sursă de ultrasunete și, pînă acum, nu se cunosc efectele nedorite ale impactului ultrasunetelor asupra structurilor anatomice. Este o metodă rapidă și foarte accesibilă, încît permite evaluarea în masă. S-a dezvoltat și ea, avînd propriile-i performanțe. Ultima sa achiziție o situează pe prim loc prin utilizarea așa ziselor **sonde (transductori) endocavitari.** Să depistezi cancerul gastric de exemplu milimetric este o performanță a ecografiei endoscopice. Vedeți, radiologia nu permitea decît vizualizări ale scheletului sau a unor cavități (stomac, intestin). Organele interne nu au putut fi vizualizate decît după apariția scintigrafiei și ecografiei. Ceea ce a revoluționat, însă, medicina, a fost apariția **tomografiei computerizate.** Este tot o explorare radiologică, dar dă o radiografie computerizată. Principiul este cel al razelor x, care oferă informații prin apariția unor imagini. Se realizează vizualizarea unor structuri interne din anumite organe prin afișarea lor pe secțiuni. Poți să pătrunzi cu secțiuni variabile, de la 1 centimetru la 1 milimetru. Dezvoltarea procesului tehnologic a fost atît de rapidă, încît în decurs de cîțiva ani, efectuarea unei secțiuni tomografice s-a redus de la 7 minute la 1—2 minute, ca acum, aparatele de generația a IV-a, cum este cel pe care-l avem noi, să facă o secțiune într-o secundă sau două.

— Să înțelegem că tomografia computerizată „vede" tot?

— Nu. Tocmai de aceea a apărut **tomografia prin rezonanță magnetică nucleară** care să completeze tomografia computerizată, vizualizînd structuri și, mai ales, unele afecțiuni care, practic, nu puteau fi văzute pînă atunci.

Utilizînd aceste domenii imagistice s-a născut un alt domeniu, de mare importanță și valoare, așa numita **radiologie intervențională,** cu scop terapeutic. Se folosesc diverse catetere, ce pătrund pe cale vasculară în diferite organe, tratîndu-se din interior, sub control imagistic, o serie de afecțiuni pînă nu demult inabordabile.

— **Cum definiți medicina nucleară?**

— Este acea ramură care folosește radioizotopii în stabilirea diagnosticului și aplicarea tratamentului. Cuprinde o serie de domenii de vîrf în ceea ce privește informația oferită. Există, astfel, **sectorul de radioimunologie,** care permite detecția unor parametri biochimici. Un cancer, spre exemplu, este un antigen, ceva străin organismului, acesta încercînd, prin sistemul imunitar să-și formeze anticorpi, ca răspuns la această agresiune. Orice cancer începe de la dereglarea unei celule, care se dezvoltă aberant. De la nivel celular se ajunge la nivel de macrostructură. Acum 20 de ani îl depistam radiologic, cînd se întindea pe cîțiva centimetri. Dorința a fost să se ajungă la nivel celular și asta reușește să facă radioimunologia. Mai există **sectorul de radiochimie,** care vine și el cu argumente diagnostice formidabile, permițînd determinarea unor parametri hematologici.

— Toate acestea înseamnă, așadar, domeniu nou în medicină.

— Sigur. Iar dacă ne referim la ele în timp, cuprind decada anilor '80. Ceea ce a apărut absolut nou, de vîrf — am să revin la scintigrafie — este așa numita **imunoscintigrafie,** cu dublu rol: de diagnostic și de tratament. Radioimunologia, vă spuneam, încearcă să determine anticorpii apăruți ca reacție la prezența cancerului. Scintigrafia vizualizează imaginea prezenței cancerului în diferite organe. Cum? S-au sintetizat anticorpi cu specificitate pentru un anumit tip de cancer. Acești anticorpi sînt injectați în corp. Cea mai fidelă reacție este antigen-anticorp. Totdeauna anticorpul se va duce la antigen și va fi selectiv captat de acesta. Avînd anticorpul marcat radioactiv, îl injectăm, el va merge și se va fixa pe antigen, respectiv pe cancer. Cu mijloacele de detecție apărute putem vizualiza această fixare la nivel biochimic. Nouă ne lipsesc, deocamdată, trusele de anticorpi, care sînt destul de scumpe. Mai trebuie pomenită **scintigrafia pozitronică,** ce permite studiul metabolismului celulei nervoase, deci și metabolismul creierului. Glucoza este marcată cu o substanță, cu un radioizotop, care emite pozitroni. Acești izotopi sînt creați în spital, unde trebuie să existe ciclotronul care produce izotopul. Cu toate că are o viață foarte scurtă — chiar de ordinul secundelor — îți aduce o serie întreagă de date legate de starea creierului în diferite situații. Noi nu avem încă ciclotronul.

— Să înțeleg că restul aparaturii de care mi-ați vorbit există la noi?

— În cea mai mare parte, da. Cu centrul de diagnostic imagistic din cadrul Spitalului Militar Central am reușit să ajungem la un anumit nivel. Tomograful computerizat este de ultimă generație, avem aparatura de medicină nucleară, un laborator, experiența noastră am valorificat-o prin scrierea unor lucrări. Am modernizat aparatura prin achiziționarea unui tomograf scintigrafic, un tomograf de emisie de mare valoare. Avem sectorul de radiochimie, sectorul de radioimunologie. În sectorul de ecografie, computerul sonograf este un produs al anului 1990. Asigurăm, la ora asta, tomografie computerizată pe toate segmentele, facem curent explorări scintigrafice, statice și dinamice. Practic, abordăm toate domeniile sub aspect scintigrafic și, acolo unde găsim de cuviință că trebuie să pătrundem mai adînc, facem și explorări tomoscintigrafice. Pentru investigațiile radioimunologice și radiochimice avem adusă aparatură de ultimă oră — un spectometru multicristal.

— Și oamenii?

— Personalul este specializat și ne preocupă și pregătirea studenților. Avantajul este că toată aparatura se află grupată, ca peste tot în lume, iar specialiștii se pot consulta, se pot verifica între ei și se pot face studii corelative.

În 15 minute, mutînd bolnavul de la un aparat la altul, facem o baterie întreagă de investigații spunînd precis ce este. Tocmai aceasta a fost rațiunea creării centrului de imagistică: să precizăm rapid și sigur diagnosticul, ca să putem face tratament în mod eficient.

LIANA TATOS ■

Fotografie de ELENA GHERA ■

● 25 de ani de studii și cercetări conduc spre o asemenea concluzie ● Vindecări spectaculoase prin transfer de energie ● Autorul descoperirii propune un experiment public.

Terapia durerii SĂNĂTATEA sosește din cosmos

Iată mai intîi ce declară cîțiva dintre pacienții inginerului CONSTANTIN COJOCARU:

Tudor Dumitru, inginer București: „M-au chinuit apoi ani la rînd dureri profunde în umărul drept. Cu mîna dreaptă nu puteam efectua decît mișcări ușoare, iar uneori nu o puteam mișca decît ajutîndu-mă de mîna stîngă. În decembrie 1989 am făcut primul tratament în cabinetul inginerului Cojocaru. După numai 5 minute de cojoterapie, brațul a căpătat mai multă mobilitate. La cea de a doua ședință, durerile mocnite, permanente, din umăr au încetat. La cea de a treia ședință, am uitat pur și simplu că am un umăr dureros. Am revenit peste cîteva zile la domnul Corocaru, bolnav de gripă, cu febră mare și strănuturi. După 30 de minute, febra a scăzut și strănuturile au dispărut. Mîna dreaptă începe să-mi fie utilă". **Elena Chirileasa,** educatoare, com. Bodești, jud. Neamț: „Am fost tratată cu cele două aparate inventate de domnul inginer Cojocaru. În cea de a șaptea ședință, am simțit în dreptul bilei niște zvîcnituri puternice. Peste trei zile, am eliminat pietrele de la colecist. O adevărată minune". **Dumitru Brezan,** soldat transmisionist: „M-am prezentat în cabinetul domnului Cojocaru cu următoarele simptome: spondiloză cervicală stîngă (junghi sub omoplatul stîng), respirație dificilă, suflu diastolic, balonări. Am urmat șapte ședințe. Durerile au dispărut și respirația s-a îmbunătățit mult".

În toate aceste cazuri, inginerul Constantin Cojocaru a folosit două concentratoare de energie neconvențională, „COJOCERC" și „COJOCEN", ce au obținut brevetul de invenție nr. 102895/1991. Metoda a fost denumită „cojoterapie". Experimentele inițiale au avut loc în Laboratorul de biorobotică a Spitalului Militar Central (conform aprobării nr. 1765/010890).

EXISTĂ UN REZERVOR COSMIC DE ENERGIE

Autorul descoperirii și al tratamentului (folosit pînă acum în foarte multe cazuri) este absolvent al Facultății de electronică iar din 1983 și-a desfășurat activitatea la Spitalul Militar Central. Activitatea sa de inventator se recomandă ca autor al unor aparate și brevete, multe în premieră națională, vizînd explorarea reactivității neurovegetative și cu aplicații în electroacupunctură. Inginerul cercetător științific principal Cojocaru este deopotrivă și primul constructor al unui electronograf și coautor la crearea electronografiei în țara noastră. Biografia profesională a interlocutorului nostru mai consemnează contribuții de marcă în domeniul ortopediei (proteze electronice, dispozitive electronice de stimulare a formării calusului etc.). Este autorul a 25 de brevete și al altor dosare de invenții depuse la OSIM. Începînd cu anii '80, cîmpul său de investigație se extinde considerabil prin abordarea cu deosebită pasiune a unui domeniu cețos dar de mare interes în lumea celor cu preocupări de psihotronică și bioenergie. Este creatorul unei noi metode radiestezice denumite biolocatia activă. Cercetările îl conduc în final la realizarea celor două aparate amintite mai sus, cu eficiență surprinzătoare în combaterea durerii, în echilibrarea sistemului nervos, dar și în alte numeroase alte afecțiuni despre care nu vom întîrzia să vorbim în relatarea noastră viitoare.

Ei bine, ce este și de unde vine energia captată și transmisă organismului prin mijlocirea aparaturii concepute și construite de inginerul Cojocaru? Iată o întrebare la care nu pot oferi un răspuns exact nici cele mai luminate minți ale planetei. Energia, în conceptul ei global, există pur și simplu. Ea este măsurabilă, convertibilă, dar nu poate fi prinsă într-o definiție. Cu atît mai mult energia „vie", aflată în corpul nostru, sau recepționată de acesta din mediul ambiant. Domeniul rămîne nebulos, iar explicațiile sau concluziile se dovedesc riscante. Conceptele inginerului Cojocaru vor fi prezentate în numărul viitor.

Știința modernă a izbutit totuși să deschidă cîteva pîrtii în acest univers misterios al existenței cosmice. Electronografia a putut surprinde pe placă sensibilă imagini ale unor emisiuni energetice sosite din organismul uman. Sînt cunoscute cîmpurile bioluminiscente vizibile pe imaginile electronografice. Se mai știe apoi că în lume au existat din cele mai vechi timpuri și pînă în zilele noastre persoane dotate cu facultatea de a recepționa și transmite altora energii benefice, sau de a efectua diagnoze surprinzătoare, „simțind" perturbațiile bioenergetice ale celui investigat și de a localiza, pe această cale, organul sau segmentul afectat de maladie. În România sînt cunoscute astăzi predispozițiile dovedite în acest sens de inginerul Valeriu Popa, de domnul Urziceanu din Craiova ș.a.

Sînt fapte, realități greu de explicat azi, dar care i-au îndemnat pe specialiști să considere că viața este dependentă de această combustie necunoscută, că organismul uman (animal și vegetal deopotrivă) își procură această energie vitală nu numai din elementele nutritive, ci și din rezervorul cosmic. Lipsa acestei energii ar facilita apariția bolilor, iar încărcarea „bateriilor" ar refortifica organismul. Dar vorbim prea mult despre aceste lucruri rămase la nivelul prezumțiilor și speculațiilor savante. Importante și de luat în seamă sînt rezultatele benefice ale tratamentelor bioenergetice.

La toate acestea, o concluzie: inginerul Cojocaru a izbutit, se pare, să medieze relația dintre om și energia cosmică, concentrînd, cum declară singur, energia biocimpului în imediata apropiere a organismului pacientului, preluînd-o din zona generatoare cît și pe cea cosmică și distribuindu-le în zone cu nivel redus. Noutatea absolută o constituie folosirea în acest scop a unei aparaturi tehnice special concepute.

În numărul viitor al revistei noastre vom aduce noi amănunte despre toate acestea. Tot atunci vom prezenta pe larg tehnica de tratament. Pînă atunci înștiințăm cititorii noștri că inginerul Constantin Cojocaru, cu sprijinul redacției noastre, va face o demonstrație publică. Persoanele care doresc să se supună **cojoterapiei** sînt rugate să ne scrie (specificînd pe plic „pentru secția de știință"). Le vom răspunde în scris sau telefonic, anunțînd ziua și ora cînd sînt invitate să se prezinte la tratament. Colaboratorul nostru dorește să demonstreze, în fața specialiștilor, cum în scurt timp, prin mijlocirea cojocercului și cojocenului pot fi ameliorate sensibil gripa (o singură ședință de o jumătate de oră), sinuzita în 10 ore (3 ședințe) și ulcerul în mai puțin de 24 de ore (7 ședințe de cojoterapie). *Precizări în viitoarea noastră relatare.*

Va urma

LIVIU TIMBUS ■

Odinioară, Comunitatea evreiască din Roman număra 7 000 de oameni ; astăzi au mai rămas doar 120 – bătrîni şi bolnavi, nemaifiind interesaţi de ALIA. Din cele 18 sinagogi existente în oraş, mai este în funcţiune doar una – Sinagoga Leipziger. Rabin nu există ci doar un deservent de cult, dl. Isac Abramovici. Carnea caşe este asigurată prn grija comunităţii evreieşti din Piatra Neamţ care, periodic, ia legătura cu hahamul de la Bucureşti.

„LA ANUL, LA IERUSALIM!“

Eram, cred, elev în clasa întîi cînd, într-o dimineaţă de primăvară, repetentul şcolii m-a înghiontit şoptindu-mi tainic: „Vino cu mine să batem un jidan“! În spatele clădirii, pe-o stivă de lemne, stătea un copil pistruiat, îmbrăcat sărăcăcios, care urmărea zborul unui avion de hîrtie.

S-a ridicat imediat ce ne-a văzut; „Aţi venit să mă caftiţi?“ „Da, i-a răspuns repetentul, vrem să te scărmănăm oleacă, tîrtane“. „Bine, şopti copilul, dar mai întîi să mă bată el“. Am ridicat pumnul, dar mîna mi-a căzut moale cînd i-am zărit primele lacrimi din ochi. Îi ştergurau buzele şi bărbia. M-am aşezat lîngă el şi, privindu-l cum plînge, m-am apucat şi eu de smiorcăit. Aşa am făcut cunoştinţă cu Nelu Zisu — prieten cum altul n-am mai cunoscut niciodată.

Pe vechea stradă Panaite Donici din Roman, care cobora de la fostul arest spre mahalalele de la apa Moldovei, locuiau mulţi israeliţi. Micuţul evreu mă lua la toate sărbătorile religioase, colindam împreună cu alţi copii la **Purim** cîntînd cu voci subţiri „Aghitin pirin molăh“ în timp ce aşteptam să primim **humentaşi** şi alte bunătăţi. **De Pesah** mîncam azimă **(maţot)** şi-mi era teribil de frică de Moşe, despre care ni se atrăgea atenţia că o să vină odată c-un băţ gros şi-o să ne altoiască pe toţi cei care nu învăţam bine la şcoală.

Într-o zi, Nelu mi-a spus că va pleca departe spre o ţară sfîntă — cum nu auzisem noi copiii decît în poveşti. În dimineaţa plecării m-am dus în parcul Episcopiei şi am plîns pînă seara. Asta e tot.

ROMÂNII DESPRE EVREI

Dl. doctor Epifanie Cozarescu: „Ce-mi cereţi dumneavoastră este foarte greu aşa, în două, trei cuvinte. Eu sînt doctor şi-aş putea începe astfel: primul medic din istoria Romanului a fost un evreu. Vă convine? A, doriţi despre evrei în general? Erau oameni cumsecade, buni comercianţi, corecţi şi civilizaţi. Aveau suflet bun, domnule! Într-o perioadă grea pentru toată lumea se duceau şi făceau rost de medicamente — ei ştiu de unde — şi-i întrebam — mi le puneţi pe masă şi aveam cu ce să tratamentele. Şi ce doctori buni erau! De cine să-mi amintesc? De prietenul meu Benţion Haşcal? De medicii Leizer Bercu şi Cohane Leizer? Nu, nu, mai bine lăsaţi-mă să vă povestesc despre :

UN SFÎNT

Este exact ce-aţi auzit : doctorul Wehlser a fost un sfînt. L-am cunoscut tîrziu, pe strada Petrodava unde locuia prin 1949. Era bătrîn, de-acum pensionar. Fusese şeful Spitalului Israelit din Roman; ce s-o fi petrecut în sufletul acestui nobil om cînd, în vara anului 1944, vedea oştaşi români tîrîndu-se pe lîngă garduri, schilodiţi de toate grozăviile frontului? Trupele sovietice înaintau, oraşul fusese părăsit, dar locotenentul colonel Wehlser a rămas cu răniţii. El a organizat de urgenţă o secţie de chirurgie în Palatul Nevruze, a înghebat „saloane“ unde, pe paiele acoperite cu foi de cort, erau depuşi răniţii. Acolo lucra. Cînd se terminau medicamentele, le aducea de acasă. Da, în Roman au fost medici evrei care-au intrat în mormînt înfăşuraţi în Tricolor; Au meritat din plin acest lucru“.

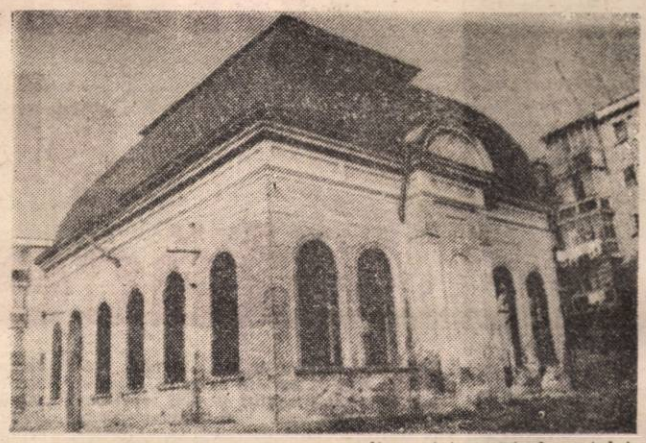

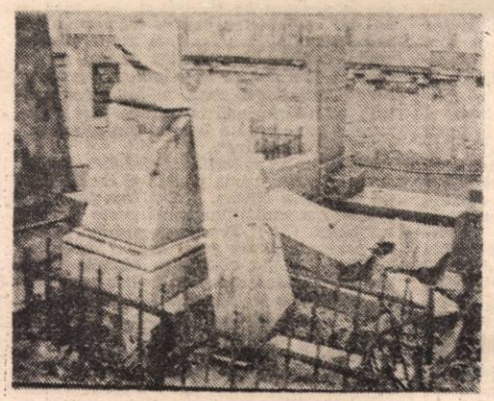

Sinagogile se prăbuşesc încet printre blocuri

Evreii au murit aici sau au plecat. Acum le mor mormintele.

EVREII DESPRE ROMÂNI

Dl. profesor Iancu Vexler, preşedintele Comunităţii Evreilor din Roman: „Evreii au fost bine trataţi de către românii; asta pentru că şi-au dat silinţa la instaurarea unei vieţi civilizate în oraş. Este adevărat, într-o anume perioadă evreii au fost persecutaţi; tatăl meu, mic meseriaş a fost trimis la muncă forţată în Basarabia. A reuşit să se reîntoarcă. Dacă am prieteni români? Ehei, cum să nu? Dar nu despre ei vreau acum să vă vorbesc ci despre

O SFÎNTĂ

Se numeşte d-na Viorica Agarici — în veci fie-i binecuvîntat numele! Era preşedinta Crucii Roşii din Roman şi, în momentul cînd a aflat că trenul cu evrei din Iaşi se află în gara Roman, a trecut printre baionetele germane şi româneşti strigînd: „Aşa ceva este imposibil! Este îngrozitor“. A acţionat rapid: a dat jos morţii, apoi le-a oferit supravieţuitorilor un minim de ajutor. În primul rînd, apă. Asta este fapta ei de care-şi amintesc mulţi evrei, atît în România, cît şi-n străinătate. După război, aflînd de situaţia sa — fusese moşiereasă şi i se luase pămîntul — Federaţia Comunităţilor evreieşti i-a oferit o pensie. În Israel, în memoria sa a fost sădit un pom iar fiul ei a primit, în amintirea faptei mamei sale, Medalia Celor Drepţi“.

UN „GOI“ PAZNIC LA CIMITIRUL EVREIESC

Pînă la Bîra, urmînd drumul care trece peste podul de la Siret, încovoindu-se prin satele Luţca şi Sagna, sînt 16 km. La şcoala din localitate, dl. director, profesor Clement Bratu îmi spune că tocmai a descoperit în podul şcolii situaţii vechi de peste 100 de ani, în care este atestată frecventarea cursurilor de către şcolari evrei. La 40—50 de elevi — cîţi erau înscrişi în acel timp — 4—5 erau copii de israeliţi. Sătenii îmi spun mai multe ; tot centrul satului era plin de prăvălii evreieşti. Cum să nu-şi aducă aminte? La Gherş găseau coloniale şi mărunţişuri, la Şeina cumpărau ţigări, se îmbrăcau la Mendel, beau rachiu la domnul Ştrulică. Amintiri? Intră · creştinul în prăvălie cu ochii lipiţi de hainele frumos aşezate pe umeraşe. „Ei care-i necazul, omule?“ „De, zice ţăranul, iaca mi-o venit feciorul din armată şi i-aş lua un rînd de haine, un „costium“. „Aşa, se minunează negustorul, şi de ce nu-l ici ?“ „Eu l-aş lua, se frămîntă omul, dar mă strică un lucru de nica; n-am bani“. „Dă' cine ţi-a cerut bani ? sare jupînul. Spune, ţi-am cerut eu bani? Ia-ţi hainele şi du-te sănătos; ai să-mi dai banii cînd o să-i ai“.

Primarul comunei Bîra îmi dă căruţa „sfatului“ ca să ajung pînă la cimitirul evreiesc. Sub doi stejari, un cireş, un măr pădureţ şi un prun se află împrejmuite cu gard metalic 178 de pietre funerare, unele înclinate, altele căzute în trifoiul fraged din această primăvară. „Eu domnule, se destăinuie moş Dumitru Samson — paznicul cimitirului — atîta ştiu: să nu intre cineva la pietre şi să facă stricăciuni că şi-a găsit beleaua cu mine! Eu stau aici cu credinţă, chit că-mi dă comunitatea numai 100 de lei pe lună. Acu' nu-i vorbă, am şi eu oleacă de trifoiaş printre morminte, da poate puneţi o vorbă să-mi mărească salariul. Iaca s-o stricat portiţa, trebuie s-o repar, o căzut pietrele, da' cine să le îndrepte, c-aici e nevoie de putere de **bărbat**. Şi să mai ştiţi că cel care a dat ordin să se are drumul spre cimitir a fost un blestemat. Cum adică, să trec peste arături? A mai venit cu ani în urmă un tovarăş care a zis: gata cu pietrele, facem ogoare înfrăţite. A intrat un tractorist şi cu lama buldozerului le mîna la vale. Păcat. Le-au aşezat oamenii, pe urmă, la locul lor. De venit, rar mai vin rudele celor morţi ; e tare departe, domnule!“.

„DE TE-OI UITA IERUSALIME“...

Cine n-a fost în gară la plecarea evreilor nu poate înţelege pe deplin ALIA. Două geamantane în mîini, lacrimile înnodate sub barbă, şuierul prelung al trenului şi adio, România ! Pe străzile care porneau de la podul de peste Moldova şi care se chemau înainte Principatele Unite şi Independenţei, pe Ştefan cel Mare şi Sucedava, am văzut cu toţii că vecinii noştri, prietenii şi cunoscuţii erau oameni săraci ca şi noi; în faţa porţilor îşi vindeau lucrurile din casă — nimicuri fără valoare pentru care se tîrguiau ceasuri în şir. Îi ascultam pe domnul Bercovici, vecinul nostru: „Ce mi-a mai rămas mie aici? Copiii îmi sînt dincolo, aşa că am să plec şi eu“. Şi a plecat. S-a întors în vizită după un an sau doi. În Israel avea serviciu, o ducea bine, se vedea de pe el. Fulgerată de eveniment, strada Sucedava s-a înviorat: „S-a întors Bercu!“ Dar într-o zi l-am surprins, fără să vreau, cu capul rezemat de usciorul fostei lui locuinţe, hohotind cu obrajii lipiţi de locul în care altădată se găsea mezuza — smulsă acum de-o mînă prea grabnică. O poruncă mai tare decît amintirile sale, decît întreaga sa viaţă, avea să-l întoarcă în Israel. Prietenii l-au condus la gară şi domnul Bercu s-a dus să-moară, după poruncă, în pămîntul sfînt.

E simbătă seara, ultima din luna aprilie. Trec agale pe fostele străzi evreieşti din Roman, încercînd să mă regăsesc copil, cînd, la sfîrşitul săptămînii, auzeam cum în casele israeliţilor începeau rugăciunile. Nu mai reuşesc. Îmi amintesc frînturi dintr-o poezie a lui B. Fundoianu: „Deodată după geamuri se aprindeau făclii / o umbră liniştită intra în prăvălii / prin uşile-ncuiate şi s-aşeza la masă. / Tăcerea de salină încremenea în casă / Şi-n slotul nopţii jgheabul ogrăzii adăpa. / Bunicul între flăcări de sfeşnic se ruga: / Să-mi cadă dreapta, limba să se usuce-n mine / de te-oi lua vreodată-n deşert, Ierusalime“.

Generaţia mea l-a cunoscut pe evrei; copiii noştri vor trebui să ne asculte amintirile, să deschidă Biblia sau să călătorească peste mări şi ţări pentru a-i întîlni. Un lucru ţin să le spun, pentru a înţelege: Aici sau aiurea, la capăt de mare, pe tărîm de fluviu, la poale de deal sau de munte, cel care s-au născut cu inimă de evreu, oriunde s-ar afla pe pămînt, vor simţi îndemnul care vine sfinţit din vechime, din durere şi speranţă şi care le este reamintit de soare, stele şi curcubeul de pe cer: Leşana haba be Ieruşalaim“! La anul, la Ierusalim !

AL. MIHĂILĂ ■

CERNOB

„Vreau să știe populația României că ne paște permanent un pericol de accident nuclear major, cu urmări grave asupra întregului teritoriu și a întregii populații"

Blocul nr. 4 după catastrofă...

Iradierea cu căluș în gură

„În primii ani, informațiile au fost ținute secrete. După Revoluție a început să intervină uitarea. Sînt șase ani de la accidentul de la Cernobîl și abia de acum înainte consecințele vor începe să-și spună cuvîntul. De la Institutul de oncologie din București, și în special de la cel din Cluj, ne sînt semnalate tot mai multe cazuri de cancer". Acestea au fost primele vorbe ale d-lui Manole Cucu, directorul Institutului de igienă și sănătate publică din București, cînd a aflat că nu doresc să cunosc decît adevărul despre ce a însemnat accidentul de la Cernobîl pentru România.

Să ne reamintim. Centrala de 1 000 MW de la Cernobîl a fost pusă în funcțiune în 1983. În 25 aprilie 1986, cînd s-a produs accidentul, reactorul 4 se afla în probe. În februarie, revista „Literaturnaia gazeta", din Ucraina, scria despre lipsa acută de materiale la Cernobîl, de forța de muncă demoralizată și de slaba organizare. Nu știu dacă a fost sau nu acuzată că destabilizează situația. Pe de altă parte, un studiu din martie '86 arăta, pe un ton foarte optimist, că este exclus orice accident nuclear. Asta făcea parte din propaganda intensă a energiei nucleare.

Amănuntele despre cum s-a produs accidentul le-am aflat de la prof. Mihai Bălănescu, director timp de 20 de ani la I.F.A., acum deputat în Parlament din partea M.E.R. **„O greșeală umană a dus la cel mai mare accident nuclear din lume.**

Moarte și tăcere

Accidentul a avut șase faze. Prima fază: s-a defectat sistemul de răcire, a avut loc o pierdere bruscă a apei de răcire pentru cele 1 661 de bare de combustibil aflate în tuburi de presiune și înconjurate de 1 700 de cărămizi de grafit. Barele s-au supraîncălzit. A doua fază: barele au ajuns la o temperatură de 1 926 °C, aliajul de zirconiu din jurul acestora și al tuburilor de presiune s-a deformat și s-a topit, supraîncălzind grafitul. S-a ajuns la 2 863 °C, cînd a început să se topească însuși oxidul de uraniu care compunea barele de elemente combustibile. A treia fază: au început să se stringă în inima reactorului gaze inflamante. Operatorii au reușit să inunde cu apă, dar era prea tîrziu. A patra fază: un amestec volatil a explodat. Timp de mai multe ore, gazele s-au adunat, s-au combinat cu oxigenul degajat din tuburile de presiune și s-a produs o explozie violentă. A cincea fază: reactorul a fost distrus, la fel și o parte din clădirea sa. Deoarece nu exista o cupolă protectoare, infernul nuclear se află în aer liber. Cărămizile de grafit încep să ardă ca un rug gigantic de carbon. Fisiunea combustibilului topit nu mai este controlată. Exact ca la Hiroshima și Nagasaki. Izotopii radioactivi au fost ridicați de curenții de conversie ai focului, formînd un nor de radiații mortale. A șasea fază: nu erau pregătiți pentru accident nuclear. Nu aveau nici echipamentele, nici instrumentația necesară ca să intervină. Elicoptere de mare capacitate sfidează radiațiile și aruncă mari cantități de nisip, plumb, bor absorbant și reduc reacția de fisiune în lanț. (Într-un film documentar realizat de japonezi, și transmis la TV 5 Europe, aflăm că piloții și cameramanul au murit mai tîrziu de cancer — n.r.). Măsurile nu sînt adecvate și focul continuă să mocnească pînă la 1 mai '85. În clădire, temperatura a ajuns la 5 000 °C. Pe măsură ce combustibilul se dezintegrează, absoarbe oxigenul din aer și degajă izotopi radioactivi. Pe 26 aprilie, s-a mai produs un fenomen meteorologic grav, o furtună s-a abătut asupra Kievului, urmată de o ploaie radioactivă. Abia pe 28 aprilie o centrală din Suedia dă alarma, anunță că nivelul radioactivității a crescut de 100 de ori peste fondul cosmic. Pe 28 seara, la emisiunea „Vremea", Moscova relatează că s-a produs un accident nuclear, dar nu spune unde anume. S.U.A. face propuneri Moscovei pentru a folosi un sistem sofisticat de computere pentru a prognoza traiectoria norului radioactiv, precum și un sistem aeropurtat pentru a măsura și desena harta întinderii contaminării radioactive. Dorește, de asemenea, să trimită o echipă de medici și specialiști care să examineze aerul, apa, solul, și experți tehnici de decontaminare, inclusiv echipamentul necesar. Moscova refuză".

Lacheii secretomaniei

Norul radioactiv a trecut deasupra teritoriului României dinspre nord spre sud, începînd cu 30 aprilie. Depunerile radioactive au continuat însă și după trecerea norului, datorită circulației aerului în atmosferă.

Ce se întîmpla la noi în acel moment, îmi reamintesc frunzărind colecția „Scînteia", aprilie-mai 1986. Pe 26 aprilie apare articolul „Reportaj de pace la Hiroshima", semnat de Nicolae Dragoș. În rest, spații mari pentru un oarecare congres al U.G.S.R. 1 mai: se ține adunarea festivă de la Sala Palatului, apoi conducătorii pleacă însoțiți de suită la Palatul Sporturilor. Au renunțat deci la tribuna în aer liber plantată la marginea drumului. Oare întîmplător?! Nu s-a renunțat însă la scoaterea oamenilor pe trasee. Agerpres transmite: „Miile de bucureșteni aflați în parc au salutat cu bucurie pe...". Acum rectificăm: „Miile de bucureșteni iradiați în parc...". Pe pagina a cincea este strecurată o notă în legătură cu accidentul de la Cernobîl: „În țara noastră nu s-a constatat nici o creștere a acestor niveluri, care se situează în limite normale". Dar să ascultăm ce spune prof. Mihai Bălănescu: **„Era o vacanță scurtă. M-am dus cu soția și fetița într-un sat la 100 km de București. Am luat cu noi un radiometru pentru măsurarea nivelului radiațiilor. La data aceea, nivelul radiațiilor depășea de 150 de ori fondul cosmic. E drept că eu știam ce aveam de făcut, am stat în casă, ne-am șters pantofii pe o cîrpă udă la intrare. Dar majoritatea populației a încasat din plin aceste doze radioactive".**

Revenim la colecția „Scînteia". 3 mai: comunicat pe prima pagină și încă o notă pe pagina a cincea. „S-a înregistrat o creștere a radiațiilor mult peste limitele normale". Cît?! Treaba partidului. **„Eram în perioada aceea șeful secției de igiena mediului — își amintește Manole Cucu. Cei care măsurau radiațiile îmi erau subordonați, dar trebuiau să țină secrete față de mine rezultatele și lucrau direct cu ministerul. S-au decis lucruri care au fost ridicole. Au început să dea tablete de iodură de potasiu de 2—3 mg, care nu ajutau la absolut nimic, dar s-a creat o spaimă îngrozitoare în populație, se călcau în picioare la policlinici. Dacă doream să blocăm tiroida trebuiau date doze de cel puțin 100 mg. A început o alarmă generală. Armata a intervenit prost. Făcea măsurători întîmplătoare, pe aparate foarte puțin sensibile. Nici noi nu am procedat tocmai ordonat, dar cel puțin am făcut măsurători suficiente pentru a estima ceea ce se întîmplă".**

În zilele următoare, presa continuă să dea note de cîteva rînduri despre nivelul radiațiilor în termeni imprecizi. Nicăieri nu apare o discuție cu specialiștii care să explice oamenilor ce se întîmplă.

„Lipsa de informație a determinat stare de panică — își amintește dr. Milu Constantin, șeful laboratorului de igiena radiațiilor. **Informarea trebuia să o înaintea panicii. În Bulgaria se face acum un proces și e criticat modul de intervenție în perioada respectivă. Și, cu toate acestea, îmi aduc aminte că la ei televiziune se organizau discuții cu specialiștii. La noi nici măcar acestea nu a fost".**

7 mai, ziua în care Steaua a cîștigat Cupa campionilor europeni. În ziarul „Scînteia", pe prima pagină, se anunță că soții Ceaușescu vor face o vizită în U.R.S.S. Pe pagina a cincea, în cîteva rînduri, sîntem informați: „Nivelul radiațiilor a continuat să scadă". E ultima notă despre Cernobîl. Se pare că invitația la Moscova a rezolvat și problema radiațiilor din România. Ce spun însă specialiștii? Manole Cucu: **„În prima lună a fost foarte grav. Pe urmă nivelul radiațiilor a început să coboare. După trei luni am respirat ușurați, am început să facem calculele de prognoză, să vedem care vor fi consecințele. Nici acestea nu sînt oare care, chiar dacă un cancer tiroidian se tratează mai bine. Și apoi, leucemia la copii este o mare tragedie".**

În timpul verii, cei doi Ceaușescu au fost la Neptun. Oamenii erau nedumeriți, se crease o adevărată spaimă de mare. **„Și eu am fost la mare cu familia în iunie '86** — îmi spune dr. Milu Constantin. **Nivelul de iradiere la mare a fost mult mai redus decît la munte. Pe nisipul de la mare, prin spălare, substanțele radioactive s-au dus în profunzime. Nisipul aproape nu era radioactiv. Dacă stăteai pe plajă la mare era mai bine decît pe iarbă la munte. Apa nu a ridicat probleme nici un moment, nici apa potabilă, nici apele de suprafață și cu atît mai puțin apa mării. Dar aceste informații nu au ajuns la oameni".**

Mii de oameni nu știu că vor muri

Pentru U.R.S.S., tragedia este mare, dar consecințele acestui accident nu ne vor ocoli nici pe noi. Nu știm și nimeni nu vrea să ne ajute să aflăm ce ne așteaptă. De ce nu se face o comisie care să analizeze consecințele accidentului de la Cernobîl? **„Nu putem face nimic din cauza majorității feseniste. În pauză, sînt strînși într-o sală și drogați, apoi vin și [illegible] orice inițiativă"**, îmi răspunde [illegible] tatul Mihai Bălănescu.

Dr. Milu Constantin: **„Am studiat trei lucruri: incidența malformațiilor, întîrzierea mintală la copii născuți după accident și, bineînțeles, cancerul. În județele Călărași și Ialomița numărul de malformații a fost dublu în '87 față de '86, deși acolo a fost o poluare radioactivă redusă. Zonele cele mai poluate radioactiv au fost Iași și Tîrgu Mureș. Studiul asupra malformațiilor a durat trei ani, fără să se poată pune pe seama iradiațiilor tendințe de creștere, ci mai degrabă pe seama alimentației necorespunzătoare, a frigului și poluării.**

Poate să apară o întîrziere mintală la copii născuți în acea perioadă. Colectivul de la igiena copiilor face un astfel de studiu pe niște grupuri pe care le urmărește din punct de vedere somatic și psihic. Acest studiu este în derulare, va continua pînă în '92. Apoi se vor trage niște concluzii.

Echivalentul dozei efective pentru primul an după accident, rezultat după iradierea externă, inhalarea și ingestia pentru adulți (fig. 1) și copii de la 1 la 10 ani (fig. 2), după datele furnizate de diferite țări (date preliminare). De remarcat că România nu a oferit nici un fel de informații.

Fig. 1

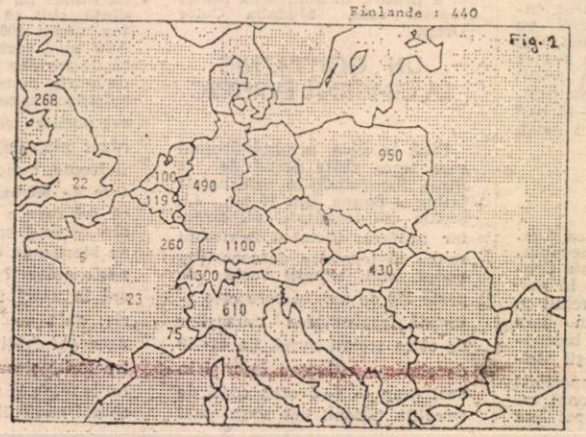

Fig. 2

ÎL

În problema cancerului, cazurile apar după 6, 10 și chiar 15 ani. Noi am făcut doar niște evaluări teoretice ale numărului de decese de cancer, din cauza acestei iradieri ; valorile medii sînt de 71—85 de persoane la un milion, valorile maxime de 123—256 la un milion. O cifră va fi greu de pus în evidență".

Sfidînd radiația, cercetătorii intră în inima pericolului

Apocalipsul începe de la Koslodii ?

La sfîrșitul deceniului opt, a avut loc un accident similar cu cel de la Cernobîl în centrala nucleară americană Three Miles Island. **„Diferența a constat însă în conceptul de securitate nucleară diferit la cele două centrale — ne spune prof. Mihai Bălănescu. La centrala americană, la fel ca la toate centralele nucleare din Occident, reactorul și circuitul primar sînt închise într-o clădire etanșă. Acolo unde există această închidere etanșă, elemente combustibile sînt reținute de sisteme de filtrare, apoi inundate și-rămîn în spațiul acesta închis. Ei bine, la Cernobîl, reactorul era fără nici un fel de închidere. În timp ce la Three Miles Island același accident nu a avut nici o urmare asupra personalului sau populației din împrejurimi, la Cernobîl s-a produs ceea ce știm cu toții.**

Din păcate, mai există astfel de centrale nucleare, una dintre ele se află la 5 km de granița României, la Koslodii, în Bulgaria. Este o centrală de tip Cernobîl, ... al 17-lea an de funcționare. Mai poate funcționa maximum 5 ani. La începutul lunii noiembrie anul trecut, a fost un accident la niște cabluri electrice, dar, din fericire, nu a fost afectat circuitul primar. Altfel am fi putut să asistăm la ún al doilea dezastru. România este în zona de exclusivitate a acestei centrale. În cazul unui accident maxim previzibil la Koslodii, zona de exclusivitate ajunge pînă la Satu Mare. Eu nu vreau să alarmez pe nimeni, dar să știe populația României că ne paște un permanent pericol de accident nuclear major, cu urmări grave asupra întregului teritoriu și a întregii populații. În plus, în Bulgaria mai este în construcție o centrală nucleară cu același concept de securitate ca și Cernobîlul și nu au luat nici o măsură să schimbe proiectul".

Atenționată de Comisia pentru echilibru ecologic și protecția mediului a Parlamentului român, o echipă a Agenției internaționale pentru energie atomică a controlat în perioada 10—21 noiembrie situația de la Koslodii. Concluziile : „Îngrijorarea părții române este îndreptățită. Instalațiile nu au un grad suficient de protecție contra accidentelor, iar exploatarea lor nu se bazează pe un program eficient de prevenire a accidentelor".

Șansele de a se închide centrala de la Koslodii sînt minime, pentru că ea furnizează 40 la sută din energia Bulgariei. Pe de altă parte, în sudul Olteniei toată lumea e convinsă că acolo se moare din cauza acestei centrale. Zona este supravegh[illegible]ă. Zilnic se iau probe de aer, săptă[illegible] se iau probe de apă. Pînă acum nu[illegible] putut evidenția nici un fel de poluare radioactivă. Pentru a pregăti populația în cazul unui posibil accident, se vor organiza aplicații la sfîrșitul lunii mai. Dar dacă acest accident se va produce, el va fi o încercare tragică pentru toți românii. Oare vom ști cum să reacționă[illegible] și dacă vom ști, ne va mai folosi la[illegible]?!

AURELIA BORIGA ■

Liga antimonarhistă, cuibușor de nebunii...

Duminică, 5 mai, ora 9,30. În fața fostei săli ARLUS, din str. Batiștei nr. 14, întîlnesc și alți confrați veniți pentru a lua parte la prima ședință a **Ligii antimonarhiste și pro-republica România.** Sîntem vreo șapte, urcăm. În sală, aproximativ 70 de persoane. Cuvîntul de deschidere aparține d-nei „prof. **Margareta Babeș,** vicepreședinte, firește !" — cum i-a făcut plăcere să se prezinte — care salută prezența „domnilor : **Florin Meșter,** președinte al filialei F.S.N. sector 1, filozoful și scriitorul **Alexandru Babeș,** d-na **Mitru** de la Vatra Românească', ș.a.m.d. Aflăm, în continuare, că Liga a fost legalizată, ca partid politic, în februarie a.c. și că nu s-a „constituit ca replică a Partidului Monarhist, ci, poate, din contră" (?) Prezidiul este format din d-na **Gina Bărbulescu** (președinte), d-na **M.B.** (vicepreședinte, firește) și d-l **Marin Badea,** ziarist, (vicepreședinte) — absent motivat („probleme familiale deosebit de grave"). D-l Florin Meșter, împreună cu un alt domn, este invitat pe scenă de către M.B., „ca să existe și cîțiva domni" lîngă prezidiul și secretariatul exclusiv feminine. Se trece la ordinea de zi. Primul punct : scurt istoric al instituției monarhice din România — prezentat de președinta Ligii. Expunerea este plicticoasă, neaducînd elemente concludente și mizează pe segmente confuze ale istoriei naționale, apelînd și la snoave și istorioare „după ureche", deși lucrarea era pregătită de acasă. Hotărît lucru, d-na G.B. nu a găsit nici un argument serios reflectat de marii noștri istorici, atingînd de mai multe ori, cu ușurință, culmile ridicolului, cum de pildă a reușit cu afirmația conform căreia I. L. Caragiale ar fi fost un înverșunat antimonarhist. Prelegerea s-a situat astfel la nivelul școlilor de handicapați. Al doilea punct l-a constituit citirea statutului, la care ne-a atras atenția Art. 6 : „Nu pot fi primiți cei care ar fi putut avea legături într-un fel sau altul cu marile genocide ale țării : 1907, 1918, — 1923, 1933, 1940 și 1989". Dincolo de ambiguitatea formulării, care permite atacul asupra unor principii primordiale ale Dreptului internațional și național (cum ar fi **prezumția de nevinovăție și responsabilitatea unică a faptelor personale**), Art. 6 nu ia în calcul singurul genocid serios care l-ar putea preocupa pe omul zilelor noastre, și cel mai îngrozitor totodată : 1947—1989. Amănuntul mai indică și că Liga este cu mult mai mult antimonarhistă și antiopoziție decît anticomunistă ! Platforma-program (punctul 3 pe ordinea de zi) a conținut, la rîndul ei, numeroase aberații. Astfel, „Plecînd de la ideea că nici o revoluție din lume nu a condus la instaurarea unei monarhii" (?), idealul Ligii este „lupta împotriva ideii

de monarhie, în general (nu ați început încă să tremurați, regate ale lumii? — n.n.) și de instaurare a monarhiei în România, în special". Punctul 4 l-a constituit invitația de a-și prezenta opiniile oricine dorește, din auditoriu. Opiniile **contra** (pregătirii teoretice organizate de prezidiul Ligii) au fost întîmpinate de membrii și simpatizanții acesteia prin întreruperi provocate prin aplauze de acoperire, prin strigăte vehemente de genul „Rușine !" și „Afară !" și, prin acțiunea unei grupe de șoc — formată din vreo 15 bărbați pătimași și vreo 25 de doamne trupeșe, care trăgeau de păr, de haine, insultau și loveau chiar pe deținătorii unor asemenea „murdării". Au fost două asemenea interpelări și ambii „recalcitranți" au fost tratați conform metodelor de mai sus, reușind cu greu să scape. De remarcat că ambii erau tineri și participanți direcți la Revoluție, e drept, încă vii — deci nebeneficiind de punctul 11 al platformei-program : „Liga aduce recunoștința sa fierbinte tinerilor **care s-au jertfit** în Revoluția înfăptuită". Opiniile **pro** au fost salutate cu ropote de aplauze prelungite, mai ales cea a d-lui președinte local F.S.N. care, deși a vorbit cel mai coerent (chiar dacă și-a axat discursul pe cîteva speculații mărunte), nu s-a putut abține să facă o apreciere de joasă speță : „Monarhia nu se mai poate reîntoarce în România nici măcar după Constituția din 1923, fiindcă Majestatea Sa nu a fost în stare să reproducă decît fete" — frază gustată îndelung de auditoriu. Ceilalți vorbitori partizani au fost în număr de trei. Discursurile lor au fost jalnice, reflectînd crase carențe culturale, agramatisme, patimi exacerbate, accente de senilitate, grandomanie, voluntarism. Spațiul tipografic nepermițîndu-ne prea mult, dăm totuși cîteva eșantioane :

● O anume doamnă, pe nume **Chicoș: Cin' l-a dat pe Cuza la o parte ? Nu Carol ? Nu Brătianu, care stătea și juca cărți în casa Cretzulescu ? Ca să nu cumva să fie implicat în abdicarea lui Cuza ?** ● **Să repet două momente mari supt conducerea lui Carol** ● **Nicolae Iorga împreună cu un grup de studenți au manifestat în fostu' Teatru Național pentru că teatru atunci se juca numai în limba franceză și studenții au spus : cum ! Nu-mai ciocoii și burghejii au dreptu' să meargă la un spectacol de teatru ? ! ● ...și revista din 1971 unde una din fetele lui, Margareta, în mare tandem cu Valentin Ceaușescu ! Ce interese purta ? Decît venirea în țară pentru instaurare ! În 1979, din nou, un mare tandem cu Ceaușli a lu' Elisabeta doua ! Pentru ce nu vedeți că acești oameni luptă-luptă numai pentru să trăiască foarte bine ! Haideți, oameni, c-a plecat cu niște valori ai țării, oameni buni din țară ! Unde sînt acele superbe picturi ? Pentru că Carol în testament a spus că le lasă poporului ! De ce și-a luat anumite lucruri care nu-i aparțineau ! Hai să scoatem, oameni buni, hai să ne unim ! Hai să punem umăru' să arătăm întregii lumi că noi ne cunoaștem istoria !**

● Un anume domn, pe nume **Mitra : Asta e Academia noastră română ? Astia sînt istoricii noștri ? Nu vorbim de Televiziune că l-a dat, pentru ei ei au tot ce li se bagă acolo ! Da' noi vrem să-i știm pe acești... acești a-români ! Care nu au nimic comun cu această patrie ! Cum și-au permis ei să... stoarcă... să... cu botele — putem să spunem — faptul că Cuza a fost înlăturat, scos din patria lui de un... om de nimic ! E posibil așa ceva în ziua de astăzi ? Nu mai poate fi posibil așa ceva ! Niciodată ! Asta vreau să știu, ca să putem să aflăm cine este acel grup-grupuleț — că eu cred că nu-i un grup ! — doi istorici din Academia română, care-a îndrăznit să facă așa ceva și să prezinte la televizor.**

● Un alt domn, pe nume **Petroșean,** a început prin a afirma că va vorbi din punctul de vedere al omului de știință care este : **Ca grafolog, am cercetat la Arhivele statului niște scrisori particulare, intime, scrise de Carol I — nu mai țin minte cui. Din studierea lor, rezultă că acest rege era foarte zgîrcit și că suferea de niște tulburări mintale** ● **Ca astrolog, am să vă spun cîte ceva despre zodia regelui Mihai I, născut la 25 octombrie 1881...** ● **Are limbă de viperă** ● **Conjuncția Jupiter-Venus îl îndeamnă la perversiuni sexuale cu fete tinere...** ● **Am prezentat aceste lucruri la o conferință a F.S.N., în' Aleea Modrogan și, a doua zi, i-a fost respinsă regelui viza de intrare în țară...**

Judecați singuri încărcătura unor asemenea discursuri, răsplătite, isteric, cu aplauze. Cînd am constatat că nu visăm, totuși, în fața atîtor inepții pe minut, nu am putut să facem altceva decît să rîdem, eu și confrații mei de la celelalte jurnale. Nu deranjam (sonor), dar au început să ne privească urît, cu ură. Îi înfuriau zîmbetele noastre. Atmosfera era încărcată. Cel de-al șaselea vorbitor a fost unul din cei doi tineri care le-a spus că se aștepta la o discuție serioasă, bine argumentată, dar nu a auzit decît minciuni și birfeli incoerente, cum nici regimul comunist nu ar fi îndrăznit să le lanseze. Ultimele cuvinte au fost: „Trăiască regele Mihai". Cu greu a reușit să se smulgă, să scape din sală. Atunci auditoriul și-a întors mînia împotriva noastră. „Ați făcut școală pe bani, v-am ținut la facultăți !", „Afară, păduchioșilor !", etc. Degeaba le-am spus că sîntem ziariști, că intrarea fiind liberă nu comisesem nici un rău, chiar dacă aveam alte opinii. Am fost înconjurați și scărmănați cum se cuvine... Doi dintre noi au fost salvați de d-l prof. **George Rusu** — coordonatorul sălii — care i-a ascuns în biroul dumnealui.

Nu mi s-a părut deloc întîmplătoare prezența d-lui Florin Meșter la această întrunire. A fost invitat pe scenă, lîngă prezidiu. La înscrierea pe listele de vorbitori, l-a interpelat pe unul din cei doi tineri, insistînd asupra faptului dacă într-adevăr face parte din Asociația Luptătorilor din Revoluție ; nu cumva dintr-un alt grup ? În fond, în ce calitate exercita dînsul asemenea interogatorii, doar ne fusese prezentat ca invitat ! Nu este exclus, totuși, să fie lansat pe orbitele de bine, noul partid satelit, deși este cam grosier lucrat. Ideea opoziției constructive merită, însă, orice sacrificiu.

PAUL VINICIUS ■

CURIER JURIDIC

Crăișor Georgescu, Cîmpulung, jud. Argeș : Răspunsul nostru vi l-am transmis printr-o scrisoare pe adresa dvs., după cum ne-ați solicitat.

Dorin Saicovici, București : Există numai un proiect al legii audiovizualului. Nu se poate pune problema aplicării decît după adoptarea sa de către Parlament. Sigur că, pînă atunci, pe căile legale puteți transmite propunerile dvs., de îmbunătățire a proiectului.

Vasile Șerban, Soveja, jud. Vrancea : Potrivit art. 10 al Legii nr. 18/1991 privind fondul funciar, suprafața adusă în cooperativă este cea care rezultă din : evidențele cooperativei, cererile de înscriere, registrele agricole de la data intrării în cooperativă, actele de proprietate și cartea funciară sau, în lipsa acestora, din orice alte probe, inclusiv declarații de martori. Rezultă că actele depuse de dvs. sînt legal admise.

Nici legea și nici regulamentul dat în aplicarea acesteia nu au cerut decît declarații de martori, simple.

Marin Dragnea, Sibiu : Felicitări pentru salariul obținut prin negociere. Acum, mai aveți răbdare. Potrivit art. 3, alin. 4 al Legii salarizării, modificarea salariilor determinate prin negocieri nu poate fi cerută, de părțile din contractul de muncă, mai înainte de împlinirea unui an de la data stabilirii lor.

Dragota Carmen, București : În Monitorul Oficial nr. 15 bis din 23 ian. 1991 a fost publicat Calculatorul nr. 1 pentru impozitul pe venitul lunar realizat din salarii. Studiați-l și veți afla exact impozitul datorat lunar.

CORNELIU OLTEANU

„Sînt investit cu funcția de șomer"

Ioan Nemeș din Făgăraș, str. Tudor Vladimirescu, bloc Turn A, etaj IX, apt. 117, județul Brașov, e numai unul dintre cei care îngroașă rîndurile de nemulțumiți.

„Doresc ca rîndurile pe care vi le trimit dv. să ajungă (dacă se poate, cît de curînd posibil), în paginile revistei, pînă la data de 11.06.1991, deoarece atunci mi se termină așa-zisul ajutor de șomaj.

De la 11.02.1991 sînt investit cu funcția de șomer. În străinătate nu pot ajunge deoarece nu am pașaportul făcut. Dacă mă duc să mi-l fac, durează 4—5 luni. La bișniță mă costă 2 000—3 000 lei. De unde atîția bani dintr-un singur salariu (soția mea lucrează) ?!! De la data desfacerii contractului de muncă au trecut aproape trei luni și jumătate. Nu mi s-a oferit nici un loc de muncă, dar și nici un ban nu am văzut pînă la data la care vă scriu. Ce viitor credeți că ne puteți asigura, nouă tinerilor, domnilor de la Guvern, Parlament și Senat ? Credeți că putem să mai răbdăm mult timp toate aceste lucruri ?"

Întrebările pe care le ridică dl. Ioan Nemeș nu sînt retorice. Aveți grijă, domnilor ! Poate să lasă pozne mare !

ELENA GRECESCU

Parcați în pom!

Un basm intors

Domnul **Mihai M. Bălăceanu** din localitatea Roșiori, jud. Bacău, în vîrstă de 23 de ani, ar putea fi asemuit cu un personaj din basme, căci tot ceea ce construiește peste zi se dărîmă noaptea.

„Reîntorcîndu-mă la fostul loc de muncă, după satisfacerea serviciului militar, șeful de secție îmi spune că nu are tractor pentru mine, dar îmi dă unul scos din funcțiune «pentru a-l repara, cum și cu ce pot». L-am reparat în două luni, timp în care am primit aproximativ 600 lei retribuție. Însă, să nu credeți că am început să lucrez cu utilajul reparat de mine. Nu, pentru că șeful de secție l-a luat în proprietatea sa personală — adică acasă — punînd la loc, pentru inventar, nu știu ce vechitură. Într-un tîrziu, după repetate rugăminți, mi s-a dat un alt tractor pentru a-l repara... Și istoria se repetă.

În prezent, sînt șomer fără ajutor de șomaj. Mama mea nu lucrează și sîntem 7 persoane pe salariul mizer al tatălui meu. Vă rog mult să mă ajutați pentru a mă încadra în meseria pe care am învățat-o".

Ar fi fost minunat să ne aflăm într-un basm. S-ar fi sfîrșit cu happy-end. Pe cînd așa...

ELENA GRECESCU

Fără discriminare

Trecerea de pietoni e pentru toată lumea. Chiar și pentru cei loviți de soartă. Oare cît e civilizat să-i dai unui cerșetor după liberalizare ? (Fotografie de **Silviu Stan**).

Getax divorțat de I.T.B.

Anul trecut s-a despărțit de I.T.B. transformîndu-se în Societate Getax. Societatea nou înființată face un prim pas, e drept, micuț, șovăielnic, pentru a demonstra că divorțul este întemeiat și că noua formulă de existență este benefică, atît pentru angajații săi, cît și pentru călători. Un prim argument îl constituie achiziția unei mașini superbe

S-a umplut țara de gratii!

marca „IVECO", produs al Uzinelor „FIAT", care străbate de un an de zile, ca o nălucă, străzile Bucureștiului pentru a se testa atît părerile călătorilor cît și fiabilitatea mașinii. Capacitatea ei este de 16 locuri, iar numărul călătorilor nu va depăși niciodată cifra mai sus amintită, indiferent de lungimea traseului. Se va călători, deci, numai șezînd.

Se pare că obligativitatea călătoriei în astfel de condiții este impusă prin contract de firma care livrează mașinile. În cazul nerespectării clauzei din contract, se aplică niște amenzi, se suspendă unele garanții. (Evident că înțelegem numai de vorbă bună). Costul unui bilet va fi tot de 10 lei.

Soferul acestei anticipații a transportului în comun din Capitală, dl. Petrică Vlad, se declară mulțumit atît de mașină cît și de veniturile pe care le obține acum. Tot dumnealui este cel care ne informează că în curînd această „rara avis" își va încheia apariițiile solitare pe străzile Bucureștiului căci alte 54 de mașini identice vor fi aduse din Italia.

Pînă atunci, dacă zăriți mașina 36-B-3844 și vreți să vedeți cum se călătorește civilizat, urcați fără grijă. *(Elena Grecescu).*

Izgonirea din rai

Un om curat într-o țară curată!

Carmen Silva S.A.

Se apropie zilele călduroase și CARMEN SILVA S.A. din Eforie-Sud vă oferă șansa de a vă pregăti pentru ele chiar la mare, în această lună, la prețuri cu 50% mai mici decît în lunile iulie și august. Încă se mai pot petrece zile frumoase la mare, cîte doriți dvs., cu jumătate din banii necesari în timpul miezului de vară.

Contactați-ne la **tel. 917/4 12 31** și nu uitați că încă mai este timp, luna mai este doar la jumătatea ei !

Desen de AUREL ȘT. ALEXANDRESCU

POȘTA REDACȚIEI

Marina Sandu — Botoșani : În momentul în care ne-ați scris ați uitat să ne comunicați și adresa completă. Trimițînd, totuși, spre soluționare problema pe care ați ridicat-o în scrisoarea dvs. Direcției de muncă și protecție socială — Botoșani, primim următorul răspuns : „Ajutorul bănesc trimestrial pentru fratele dvs., se acordă în baza Decretului-Lege 70/1990 de către Inspectoratul de Stat pentru Handicapați Botoșani, cu sediul în cadrul Prefecturii județului Botoșani, unde urmează să vă adresați pentru întocmirea dosarului necesar". Vă rugăm să ne expediați o nouă scrisoare, neomițînd, de această dată, adresa exactă pentru a vă putea expedia adresa oficială primită din partea sus-numitei direcții.

Maria Stan — comuna Șirna, satul Tăriceni, nr. 69, jud. Prahova : În urma apelului nostru, Prefectura județului Prahova ne răspunde că în conformitate cu legislația în vigoare nu puteți beneficia de recalcularea pensiei de membru cooperator.

Ion Marinescu — comuna Gurasada, nr. 182, jud. Hunedoara : Trimiteți-ne materiale al căror conținut se bazează pe fapte concrete, cunoscute de dvs. Considerațiile generale lăsați-le pe seama altora. Virgula buclucașă a intrat în nr. 17 al revistei noastre.

George Gh. Popescu — Pucioasa, jud. Dîmbovița : Părerile pe care le aveți în legătură cu publicațiile ce se difuzează în orașul dvs., nu coincid întru totul cu ale noastre. Cît despre materialul pe care mi-l propuneți este depășit ca timp, subiectul pe care ni-l trimiteți fiind abordat pe larg, atît de presa centrală cît și de cea din provincie.

ELENA GRECESCU

Cititorii ziariști

Nesfîrșita umilință...

Sînt omul care a crezut că și-a pierdut umbra, acea umbră pe care am tîrît-o după mine de la naștere și pînă acum. E veșnic prezentă și copleșitoare cînd, la coadă, număr sticlele de ulei întrebîndu-mă dacă vor ajunge pînă la mine și cînd ultimele le ia în fața mea un cunoscut al vînzătoarei... sau cînd un ministru, la „Ora satului", plin de mulțumire de sine, îmi explică, repetînd obsesiv același dezacord gramatical, cum a fost „interpretat" — cuvîntul interpelat se află cîteva rînduri mai sus în dicționar —, aflîndu-se dînsul într-o delegație în străinătate.

Nu se dezlipește de mine nici cînd după încercări îndelung repetate „Casa de comenzi" îmi refuză detergentul curățirii rufelor noastre, pe care însă îl găsesc pe tarabele din piața „Leontin Sălăjan" la o sută de lei cutia, alături de alte produse pe care le vinde, cu siguranța faptului legal, naționalitatea noastră conlocuitoare și tuciurie. Momentul meu de revoltă este sancționat prompt cu un val de cuvinte triviale și un ou proaspăt care-mi zboară pe lîngă umăr. Despre „Nevinovatul, noul ou / Palat de nuntă și cavou" eu, om nerod, aș fi gîndit : „Făcut e să-l privim la soare !", pentru că nu-l mai văzusem de trei săptămîni în camera mea. Umbra mea se șterge umilă pe lîngă ziduri cînd caut cu lacrimi în ochi oamenii dlui Doru Viorel Ursu, pe care îa-i de unde nu-s.

Stă lîngă mine, tăcută liniștită, cînd îmi ascult prim-ministrul cu încredere — a cîta oară ? — enunțînd ultimativ prețurile la carne. Cui să spun peste cîteva zile că e adevărat ce a spus dl. Roman, și nu ce văd eu în galantarele măcelăriilor ?

Este neîndurătoare și de neîndurat cînd cerșesc pe banii mei medicamente pentru cei dragi și bolnavi, în timp ce ideologii tuturor orînduirilor mă îndeamnă sfătos la răbdare și mă învață ce înseamnă să fii bun român.

E lîngă mine, e în mine cînd oamenii în care mi-am investit încrederea și am pornit alături — ziceam eu — de un an și jumătate, m-au trădat pentru locuri mai călduțe, părăsind corabia unde îi alesesem și eu, cu toată inima, în posturi de căpitani.

Umilință, am crezut că te-au împușcat gloanțele acelui Decembrie, cînd de Crăciun s-a strigat „Cristos a înviat !", dar tu nu m-ai pierdut niciodată, ești puternică, ești mai vie decît mine și, iată!, eu sînt umbra ta. Învierea nu a venit, săptămîna patimilor e nesfîrșită precum nesfîrșită ești tu, **umilința** mea, umbra mea !

ANAMARIA TATORICĂ

La întîlnirea cu Dumnezeu, căruciorul rămîne afară !

Jaf sau liberalizare ?

Că bucureștenii încep să prindă din nou gustul de-a „ieși" în week-end, singuri sau cu familiile, oferindu-și cîteva ore de recreere în pădurea Băneasa, e un lucru firesc și de bun augur. Tristețea cea mare, ghinionul sau surpriza — spuneți-le cum vreți — e că la terasa-restaurant „Parcul privighetorilor", prețurile reușesc să bată în bună măsură majoritatea recordurilor în materie.

Se poate servi aici, de pildă, într-o piață largă a costurilor, „Brifcor" cu 20 de lei sticla sau coniac „Camus" cu 220 de lei suta de mililitri (!!!). O salată (de roșii, ce-i drept) ajunge (cu tot cu remiză, deh !) la prețul de 96 de lei. O nimica toată, nu alta. Dacă stai să socotești, o familie ar putea minca aici civilizat, cheltuind aproape un salariu. În fine, nimeni nu pare să se mai mire. Așadar, la picnic, Dumnezeu cu mila. Trandafirii sălbateci (de pădure) înfloresc, oare, tot în mai ? **(C. Pavel).**

Vederi din Polonia

O excelentă expoziție de fotografie a lui Eugen Mihai este găzduită, în această lună la Galeria Studio din Bulevardul Schitu Măgureanu nr. 4. Asocierea Ambasadei Poloniei la inițiativa Asociației Artiștilor Fotografi din România de a organiza această expoziție se explică prin una dintre temele predilecte ale artistului : Polonia. **(C.D.)**

De cine se apără televiziunea ?

Televiziunea noastră face progrese spectaculoase. Nu în ceea ce privește programul, care de o bună bucată de vreme a fost bătut în cuie. Principala grijă a conducerii T.V. nu este, cum s-ar putea crede, realizarea emisiunilor, ci paza și securitatea. Gardurile, șanțurile, sîrma ghimpată, apărute doar de cînd am devenit „liberi", sînt acum de notorietate publică. Se pare, însă, că domnii de la etajele superioare nu dorm nici așa liniștiți. O știre de ultimă oră, venită din interiorul Televiziunii — oamenii vorbesc, pentru că sînt uluiți, domnilor conducători ! — ne informează despre soldați înarmați pînă-n dinți pe coridoarele studiourilor de emisie, ba chiar și în cabinele de regie, cum n-au fost nici în cele mai rele timpuri ale lui Ceaușescu.

Nu prea pricepem de ce atîta precauție în interior, din moment ce aproape tuturor șefilor de departamente li s-au ridicat drepturile de semnătură a bonurilor de intrare — tot o măsură recentă. Pentru a mai putea pătrunde în Televiziune, trebuie să ai privilegiul de a fi invitat de unul dintre cei zece „aleși" din cercul restrîns al conducerii. Lăsînd la o parte că această antipopulară măsură îngreunează teribil munca redactorilor, ce nu-și pot invita prea simplu participanții la emisiuni, stăm și ne întrebăm : de cine se apără Televiziunea ? **(Liana Tatos).**

Rîsul rîsului e plins

Chiar așa : și rîsul și celelalte feline, ca de altfel mai toate viețuitoarele oropsite, încarcerate în parcul Zoo de la Băneasa, nu mai știu de multă vreme să se bucure de un trai adecvat. Costelive, jigărite, năpîrlite, pipernicite, animalele captive de aici alcătuiesc un colaj alene-mișcător care stîrnește compasiunea. Ne închipuim că nu e simplu ca acestea să fie îngrijite și mai ales hrănite, cu atît mai mult astăzi, cînd însuși omului de rînd îi tremură mîna cînd dă să plătească cele tîrguite, de-ale gurii. O fi greu, e drept, dar nici așa nu se mai poate. În grădina zoologică cu pricina pute și la propriu și la figurat. În plus, un sfat pentru părinți : nu speriați copiii ducîndu-i să vadă gloabe, mîrțoage și stîrvuri de păsăret ! **(Cr. Pavel).**

Și la mijloc e rău !

Ziaristul Gheorghe Moldovan, român de felul lui, dar foarte bun cunoscător al limbii și literaturii maghiare, excelent traducător de poezie conduce, la Oradea, o publicație unică în „jungla presei" din România: **„B.N. Direct"**, intitulat „PERIODIC AL CONVIEȚUIRII INTERETNICE".

Extremiștii afirmă că publicația, deși scrisă în românește e curat ungurească, sau, din contra, că e o publicație prea românească. Între aceste extreme, stă, atîrnat peste prăpastie, trupul dolofan al unui publicist aidoma unei punți peste care trec dintr-o parte în alta cuvintele limbii române și maghiare. Poet la rîndul său, redactorul șef al acestei publicații face pe dracul GHEM (de la Gheorghe Moldovan) și din acest ghem extrage cu sîrg un fir al Ariadnei pentru labirintul relațiilor româno-maghiare. Acuzat că e plătit ba de București în lei, ba de Budapesta în forinți, hîtrul publicist agită ca pe un stindard glorios teșchereaua goală. Nepăsător la amenințări, spune mai în glumă, mai în serios, înțelegător cu ranchiuna extremistă de ambele părți, Ghiță sau Gyuri, cum îi spun amicii de ambele etnii, zăbovește îndelung asupra poemului tradus din românește în ungurește ori din ungurește în românește, adăpostind în paginile revistei sale atît pe publiciștii români cît și pe cei maghiari. Una din „maximele" sale sună astfel : „Mai bine azi un dolar, decît mîine două ruble !" **(P. Balaci).**

Număr mic, om mare !

După Revoluția din decembrie 1989, mașinile cu număr mic au fost zăvorite în garaje, acoperite cu husă ori dosite în locuri neumblate. Pentru că s-a întîmplat, în unele locuri, ca multe dintre „Daciile" cu număr mic să fie răsturnate cu roțile în sus. După alegerile din 20 mai 1990, mașinile cu număr mic au început să apară timid-timid și apoi din ce în ce mai obraznic.

În Bihor, autoturismul fostului secretar a purtat după Revoluție un număr mare, apoi pe vremea prefectului Petru Ungur a dobîndit iarăși număr mic 1-BH-101. Suficient ca unui ziarist din urbe să-i sară țandăra. După publicarea articolului, numărul mașinii a fost schimbat cu un număr mai lung și inofensiv. Acum, în oraș se vorbește iar că numărul 1—BH—166, aparținînd autoturismului fostului șef al securității bihorene, Traian Sima, a fost preluat chiar de un deputat al F.S.N. din Parlamentul României. Ceaușescu a murit, dar mănia a rămas !

Gh. Moldovan s-a așezat și la granița limbilor maghiară și ucraineană !
Fotografie de SILVIU STAN

De la coadă adunate

Dacă-i la modă !?...

— Știi ce mi-am luat, dom'ne ?
— Un purtător de cuvînt ! ?
— Hai, fii serios !
— Sînt foarte serios. Toată lumea bună are. Dacă-i la modă...
— Ce să fac eu cu așa ceva ?
— O grămadă de lucruri. Mai întîi de toate, minți prin intermediar. Cînd o fi, la o adică, la judecata de apoi, poate se împart păcatele.
— Ia te uite ! Ai devenit credincios ?
— Păi, de cînd cu „soborul de preoți", de-i vezi peste tot...
— Lasă asta ! Ce ziceai de lumea bună ?
— Își ia un purtător de cuvînt. Guvernul n-are ? Acu' și-au luat și domnii de la TV.
— Zău dacă pricep la ce folosește, că doar, slavă Domnului, sînt amîndoi buni de gură.
— O fi și ăsta de și l-au luat.
— Aiurea ! N-ai văzut că citește de pe hîrtie ? Nu-l întrece pe domnul Baltazar.
— Dacă citește cu intonație, merge. Îi scrii textul !
— Păi, la ce bun ?
— Cînd vine cu una mai gogonată, pe el îl înjură lumea. Deși, mai știi, or fi unii care să mai și creadă ? !
— Dacă citește frumos...
— Asta trebuie neapărat ! Numai că, mai are nevoie și de alte calități.
— Zău ?
— Sigur ! Trebuie să fie foarte credincios stăpînului, să se gudure pe lîngă el, să muște cînd și pe cine e necesar. Pe urmă, să arate bine și să fie, cît de cît, inteligent. Nu cine știe ce, atîta cît să-i sticlească ochii.
— Ia te uită ! Seamănă leit !
— Cu cine, dom'ne ?
— Cu ciinele pe care mi l-am luat !

Nu sperăm în minuni

Cînd cu „delicata badijonare a guvernului", vorba domnului Dan Lăzărescu de la P.N.L., premierul nostru ne-a promis „o țară unde e atît de bine să trăiești" și ne-a asigurat că „mîine România poate fi o minune". Lasă că toate vorbele astea seamănă al naibii cu alte formulări pe care nimeni nu le-a uitat — „România pe cele mai înalte culmi" și „viitorul luminos", dar este ciudat cum astfel de vorbe sînt lansate numai cînd sînt ceva mișcări în zona puterii. Ne-a mai înfățișat domnul Roman o situație foarte roz în decembrie 1990, cînd se vorbea de cădere, pentru ca apoi, să ne tot spună că e dezastru. Nu sperăm în minuni, am vrea, doar, să trăim mai omenește. Poate guvernul, așa cum arată el acum, să facă ceva în acest sens ?

Nu dați idei, domnule ministru !

După atîtea atacuri vehemente din partea parlamentarilor noștri somnolenți, îndeobște, dar călcați pe coadă de filmul „Piața Universității", tot românul aștepta răspunsul domnului ministru Andrei Pleșu, bălăcărit deopotrivă cu realizatorii. Apărînd „în procedură de urgență", cum chiar domnia sa a precizat, răspunsul dat interpelărilor parlamentare ne-a umplut sufletul de bucurie — cel puțin unei „anumite părți" dintre noi. Era cît pe ce să strigăm : „Vă iubim, domnule ministru !". Domnul Pleșu a declarat că nu va admite reintroducerea cenzurii, iar dacă se dorește, totuși, așa ceva — și este evident că se dorește — pot fi chemați tanți Suzi și mult stimatul tov. Dulea. Cum fosta Casă a Scînteii este în continuare plină de plecatele lor slugi, ce mișună cam prin aceleași birouri, cum s-au mai văzut cazuri de „foști" deveniți actuali, n-ar fi chiar de mirare ca acești doi kileri ai culturii românești din ultimii ani să-și facă apariția. Așa că, domnule ministru, noi vă iubim pentru poziția pe care v-ați situat — chiar dacă nu avem păreri comune despre filmul în cauză — dar vă rugăm un lucru : pe viitor, nu le mai dați idei domnilor parlamentari. Cîte au, ne sînt prea îndeajuns !

Grupaj realizat de LIANA TATOS

Aceeași pălărie, dar cu altă Mărie !
Fotografie de SILVIU STAN

Mehmet Niazi

În zilele de 17, 18, 19 mai va avea loc la Medgidia un simpozion internațional inițiat de Uniunea Democrată a Tătarilor Turco-Musulmani din România, consacrat personalității lui **Mehmet Niazi** (1878—1931), de la a cărui trecere în neființă se împlinesc 60 de ani. Mehmet Niazi — profesor reputat al seminarului musulman din Medgidia, poet, eseist și publicist de autentică originalitate — va fi anul acesta comemorat prima dată după un interval de 50 de ani.

Despre contribuția operei sale la revigorarea limbii turce ca limbă literară a minorităților turco-tătare din țara noastră vor putea fi auaudiate prelegeri de specialitate susținute de organizatori și oaspeți. Invitații din Turcia, U.R.S.S. S.U.A. și Iugoslavia vor avea prilejul să asiste la spectacole și manifestări tradiționale, menite să adîncească sensurile respectivului simpozion. **(Cr. Pavel).**

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMA ȘI LITERATURĂ

Mai sint de citit mii de cărți

A înmormînta o sămînță de stejar

Nimeni nu poate înmormînta o sămînță de stejar. Înmormîntarea este, în cazul seminței de stejar, tot una cu semănaul. Îngropată oricît de adînc în pămînt, ghinda încolțește, iese la lumină, se transformă în copac viguros.

Așa se întîmplă cu opera lui Onisifor Ghibu, pe care regimul comunist a încercat să o îngroape în uitare. Ne dăm seama încă de pe acum — și ne vom da scama tot mai mult în viitor — că această operă aparține unui mare cărturar și patriot, unui al doilea Nicolae Iorga.

Recent, la Editura Eminescu a apărut o nouă carte de Onisifor Ghibu — **Oameni între oameni.** Este o carte de amintiri, publicată de fiul lui Onisifor Ghibu, Octavian Ghibu, el însuși un istoric eminent. Selecția textelor și prefața aparțin lui Ion Bulei, autor, printre altele, al acelei monografii a Partidului Conservator a cărei apariție a făcut senzație cu cîțiva ani în urmă.

Onisifor Ghibu s-a născut în 1883 și a murit în 1972, după ce a trecut de două ori prin închisorile comuniste. Vina ? Și-a iubit patria. Bun cunoscător al istoriei poporului său, adevărat erudit în materie, prometeic pedagog al neamului (are merite istorice în promovarea culturii române în Transilvania, într-o perioadă neagră, 1910—1914 și în Basarabia, într-o secvență de istorie la fel de sumbră, 1916—1918), Onisifor Ghibu nu s-a putut împăca, după cel de-al doilea război mondial, cu distrugerea valorilor naționale și convertirea forțată a românilor la o ideologie străină. În 1949, aflat pe un pat de spital, el a redactat un memoriu cu următorul titlu : Petre Groza, prim-ministru al României muribunde ! Poporul român te cheamă în judecată, prin fiul său Onisifor Ghibu. De proporțiile unei cărți de 200 de pagini, memoriul era un inventar al dezastrului provocat de ocupanți și de colaboratorii lor români în toate domeniile vieții politice, sociale, economice, și culturale din România. În 1956, cu cîteva zile înainte de intrarea trupelor sovietice în Ungaria, învățatul român a scris un nou memoriu, adresat de data aceasta lui Nikolai Bulganin și Nikita Hrușciov, cărora le cerea... Dar iată citatul : „Vă rog să procedați de urgență nu numai la retragerea trupelor sovietice din teritoriile în care ele au fost așezate de la 1944 încoace, ci din toate acele teritorii în care ele au fost introduse, prin minciună, fraudă și teroare, între anii 1939, respectiv 1940—1944, respectiv 1945, acordînd tuturor acelor teritorii, încorporate prin mîna tare a lui I. V. Stalin în U.R.S.S., deplina libertate de a-și hotărî singure soarta." Cu o seriozitate și o cuminție de ardelean, autorul memoriului menționa la sfîrșit : „Onisifor Ghibu. Domiciliat în Sibiu (România), str. Dr. Ioan Rațiu nr. 3". De la acea adresă a și fost ridicat de securitate și închis pentru vina de a fi... atacat trupele sovietice. Avea șaptezeci și trei ani și ar fi murit în închisoare (fusese supus unui regim de exterminare fizică) dacă Petre Groza nu ar fi intervenit (cuprins de remușcări, pe patul de moarte) pentru eliberarea sa, în 1958. Ambele memorii au apărut în mai multe numere succesive din revista „Vatra" de anul trecut și reprezintă un document zguduitor.

Onisifor Ghibu s-a numărat printre întemeietorii Universității din Cluj, unde a fost profesor de pedagogie și istoria pedagogiei între 1919—1945. Cariera universitară, ca și activitatea de militant pentru cauza culturii românești l-au pus în legătură cu mari personalități ale vieții politice și culturale din România. Acești „oameni între oameni" — cincisprezece dintre ei — sînt evocați în recenta carte de memorii : Octavian Goga, Ion Luca Caragiale, Șt. O. Iosif, Mihail Sadoveanu, George Coșbuc, Nicolae Iorga, Vasile Lucaciu, Nicolae Titulescu, George Enescu, Sextil Pușcariu, Ioan Lupaș, Emil Racoviță, Vasile Stroescu, Vasile Pârvan, Lucian Blaga.

Nu putem cuprinde, în acest scurt articol, nici a zecea parte din meritele cărții. Episoade importante — și rămase pînă în prezent necunoscute — din biografia unor mari creatori de cultură și de istorie sînt reconstituite de Onisifor Ghibu, pe baza memoriei sale fabuloase și a unor documente la care nu oricine are acces. Pentru înțelegerea acțiunilor și reacțiilor „personajelor" sale, memorialistul descrie sintetic și sugestiv contextul istoric, făcîndu-ne să trăim timp de cîteva ore, cît durează lectura, într-o Românie europeană, în acea Românie care s-a pierdut, poate, pentru totdeauna. Remarcabil este și talentul literar al lui Onisifor Ghibu. Ca toți marii noștri istorici, el nu este un simplu administrator al informațiilor referitoare la trecut, ci un evocator inspirat și adeseori un vizionar.

ALEX. ȘTEFĂNESCU

Muzeul continuu

(Expoziția tablourilor restaurate în Olanda)

Nicicînd mai puține tablouri n-au generat, la noi, o actualitate culturală de un mai mare interes. Cu ani în urmă, triumfalul turneu al „Giocondei" în Statele Unite și Japonia a devenit, pentru specialiștii și numeroasele instituții implicate în treburile patrimoniale, prilejul unui „studiu de caz" unic și anume pentru măsura în care, în situații create, operele faimoase produc ori, mai bine zis, creează la rîndu-le probleme de toate naturile : sociale, politice, economice și estetice într-un alt înțeles al termenului decît cel de dicționar. Nu de mult, selecția cu șase sculpturi de Brâncuși la Galeriile New-york-eze Gagosian a arătat cît de disponibili putem fi vizavi de chestiuni care, pînă nu demult, păreau să nu ne privească.

Expoziția de la **Muzeul Național** cu cele patru tablouri reîntoarse acasă, după ce au fost studiate timp de un an, cu ocazia restaurării lor în Olanda, e un eveniment, a cărui amploare și, fără îndoială, ale cărui consecințe rămîn de evaluat. Fapt este că un protocol cu o participare restrînsă a dezvoltat pe parcurs atîtea direcții de angajament profesional și afectiv, încît ceea ce se arăta, la început, o cauză particulară — a muzeului — se vădește a fi, atît în Olanda, cît și în România una mai generală — a publicului. La conferința de presă organizată de **Henk V. van Os**, directorul Rijksmuseum-ului din Amsterdam, **Anne van Grevenstein, Maria Lungu** și **Mihaela Nacu**, restauratoare, cu asistența, ca întotdeauna, foarte preocupată a ambasadorului **Coen F. Stork**, domnul **Theodor Enescu**, directorul Muzeului nostru, a vorbit despre „muzeul continuu", adică despre faptul că astăzi, datorită intensei circulații a informației și a calității deosebite a relațiilor de ordin cultural dintre state, chestiunile tezaurului artistic mondial obligă la reconsiderarea chestiunilor imediate și de durată ale tezaurelor naționale. Statul olandez a ajutat statul român și pentru că tablourile deteriorate în straniul asediu al Muzeului de Artă sînt opere ale unor mari pictori olandezi : **van Eyck, Rembrandt, van Hemessen.** Prietenii durează și-și conservă autenticitate numai cînd interesele pe care sînt așezate sînt și sincer nominalizate. Chiar și acelea sentimentale, dacă nu cumva ele mai mult decît altele. Marile prietenii nu lasă loc pentru confuzie. În prefața „Buletinului" special editat de Rijksmuseum — în fapt o culegere de studii cu o deschidere spre categorii de public noi, altele decît acelea obișnuite ale tipăriturilor cu circulație închisă — se vorbește despre „stabilirea unor angajamente precise" între muzeul regal olandez și cel bucureștean, angajamente cu atît mai semnificative, într-un „contract" al amiciției, cu cît lucrarea la care se referă e una a unei maxime precizii într-o știință, ea însăși foarte specială : conservarea și restaurarea operelor de artă. Studiile realizate — care au clarificat convingător și cu un frumos beneficiu pentru fondul românesc de capodopere ale creației universale, problemele de paternitate ale picturilor din expoziție — filmul prezentat la televizlunea olandeză, înfățișările la public, la Amsterdam și București, și nu în ultimul rînd sensibilizarea, prin această acțiune, a unor mari muzee din toată lumea, la grijile Muzeului Național, iată tot atîtea motive de satisfacție pentru o mulțime de oameni. Ar fi pasionant de întocmit o anchetă cu opiniile vizitatorilor expoziției. Funcționează aici principiul concentrării motivelor. Într-o manifestare de anvergură, părerile diverg pînă la ieșirea din matcă. O expunere „de studiu" îl obligă pe cetățean să urmărească esența și să-și definească poziția. Pînă și indiferența are acum niște parametri. Omul care gîndește e salvat. Fizica atomică — spunea undeva Dürrenmatt — e treaba fizicienilor, dar concluziile ei sînt treaba celorlalți oameni. Așa s-ar părea că stau lucrurile și în știința restaurării Cu observația că munca restauratorului are atîta logică și tensiune deductivă, încît poate fi povestită întocmai oricărei activități care presupune conflict de idei și cerbicie. Să nu uităm acel fapt care face dintr-un om învățat și dărui cu unele priceperi tehnologice conștiință superioară : unicitatea operelor pe care-și exersează profesiunea. Restauratorul unui tablou de Rembrandt pășește în atelierul genilului și aproape că-i simte respirația. El e părtaș la o taină p care, oricît de expresive i-ar f destăinuirile, nu o poate dezvălu întreagă niciodată. Asta ca să n mai vorbim despre realitatea că pînză a unui artist faimos, oric ar fi de inestimabilă, comportă t tuși un preț, milioane și zeci d milioane de dolari. Ar fi dealtf și mai puțin, ca să te emoționez și să-ți producă inhibiții.. Fiindc — acesta e paradoxul — ce stric un oarecare, mai poate repara u restaurator dar ce strică un restau rator, nu mai poate repara aproap niciodată nimeni.

TUDOR OCTAVIA

Lanterna magică

Un debut

Documentaristul **LAURENȚIU DAMIAN** — posesor al unor premii de creație atît în țară cît și în străinătate — debutează la **„STAR FILM 22"** (director Sergiu Nicolaescu), cu un film artistic de lung metraj la care semnează scenariul și regia : **„RĂMÎNEREA".**

Titlu frumos, nostalgic și straniu, ca și numele satului de la malurile Dunării pe care îl reprezintă : un cătun mai bine zis, năpăstuit de soartă, în care se întoarce un tînăr pentru a-și regăsi ceva din copilăria dramatică pe care și-a consumat-o aici și care l-a marcat precum un blestem... Nu va mai găsi absolut nimic !

La o primă vedere, filmul pare a fi o ecranizare a unei proze cu puternice tente autobiografice ; încercarea lui Damian de a face totuși film dintr-un astfel de subiect este însă evidentă — din păcate, pedalarea obsesivă pe cîteva mijloace cinematografice de mult expiate în producția modernă (repetatele „flash-back"-uri, scenele de „vis" realizate în alb-negru, mișcările în relanti, etc.), precum și o inadmisibilă eroare în distribuție (personajul ANGHEL este interpretat inițial de Șerban Ionescu, apoi de Mircea Albulescu — pentru a face sesizabilă diferența de vîrstă, sau scurgerea timpului — celelalte personaje, însă, **nu ! ? !**), fac filmul destul de greu digerabil, și e păcat : pentru că avem de **a face, incontestabil,** cu un regizor a cărui evoluție viitoare în lung metrajul artistic este **demnă de urmărit.** Două secvențe, luate la întîmplare (moartea bătrînului Anghel, iarna, la fîntînă ; sau admirabila secvență din către final, cea în care personajele, toate, precum

niște fantome, se adună în vag nul pustiu, însoțind parcă din al lume eroul — și ce bine ar fi fo dacă filmul s-ar fi sfîrșit AICI!) reprezintă cu prisosință ace lucru.

În **„RĂMÎNEREA"** lui Laurenț Damian se consumă, practic, toa marile evenimente ale vieții : na terea, dragostea, nunta, botezu moartea ; credința, sau necredin în Dumnezeu ocupă de asemen un loc important (filmul are o te tă mistică pe cît de originală, atît de accentuată). Personaje par a fi damnate (și spun „pa pentru că și la acest capitol regiz rul cade în unele excese, răutat umană, violența fiind adesea li site de suport, iar pedalarea moarte, obsesivă, făcînd-o în ce din urmă să fie lipsită, în mul cazuri, de fior). Se aleargă ap nepermis de mult în acest film vezi urmăririle îndrăgostiților — strigă, **se țipă la fel de mult** (ac repetat : **„De ce, mää... ? !"** d ranjează, rău, urechea), anumi personaje — bine interpretat justificate poate din punct de v dere autobiografic — nu-și găse locul, par „lipite" în economia p liculei ; chiar și într-un astfel film, declarat oniric.

Insist, în mod deliberat, asup scăderilor, tocmai pentru că ave de a face — repet ! — cu un fi **de debut** ; și mai ales pentru că iarăși, repet ! — sînt convins L.D. este un regizor de mare v itor (la vremea respectivă l-a aplaudat ca „documentarist"), c ruia i te poți adresa direct și m ales fără teama de a fi interpret de către el, cu suspiciuni și bitii nejustificate.

Filmul de față nu este un „ușor" și, mai ales, nu este fac pentru un neapărat succes casă — ceea ce e foarte bine. puțin la un început de carieră. aștept însă pe Damian în acea p sibilă realizare viitoare, în c să se aplece în mod direct as teribilei realități pe care o de un an și jumătate ; și car motive ce îmi scapă, întîrzie a de mult să-și găsească locul cuv nit pe ecranele noastre !

HORIA PĂTRAȘCU

Festivalul internațional de teatru scurt de la Oradea

„Tatăl meu a murit odată cu eroii Revoluției din România"

— interviu cu ADELA GABOROVA,

actriță la Teatrul din orașul Nitra, Cehoslovacia —

— Stimată doamnă Gaborova, deși nu cunoaște deloc slovaca, împreună cu spectatorii români și maghiari nu mi-am putut dezlipi ochii de pe Dvs. tot timpul spectacolului. Ați ținut cu răsuflarea tăiată pînă la sfîrșit. Deși n-am înțeles, am priceput totul. Cuvintele au contat mai puțin. Ce anume v-a determinat să alegeți piesa „Medeea de azi" al cărei autor este Arpad Göncz, președintele Ungariei ?

— Universalitatea ei. Subiectul antic al Medeei a fost tratat de Euripide, Seneca și Corneille. Ce se întîmplă în mitologia greacă ? Medeea, atît de generoasă, îl ajută pe argonautul Iason să dobîndească vestita lînă de aur și apoi se căsătorește cu el. Acesta însă o părăsește pentru o altă femeie, fiica regelui din Corint. Arzînd de răzbunare, Medeea și-a ucis rivala, precum și pe propriii săi copii. Deși au trecut de atunci mai bine de două mii de ani, subiectul rămîne la fel de actual. Cîte femei generoase nu ajută pe unii bărbați să facă carieră, iar aceștia, nerecunoscători, le părăsesc ? Vremea a trecut, dar sufletul femeii nu s-a schimbat deloc sau s-a schimbat foarte puțin, dragostea, ura, durerea, răzbunarea au aceeași intensitate ca și atunci.

Cînd am citit piesa lui Arpad Göncz am regăsit în ea drama femeii zilelor noastre. Ce poate face o femeie părăsită ? Pare melodramatic și banal, dar noi nu trebuie să ne jucăm cu sufletul femeii, nu?

— L-ați cunoscut pe autorul piesei ?

— Da. În 1987, cînd a avut loc premiera acestei piese și pe vremea cînd era doar scriitor și nu președinte al Ungariei.

— În ce postură îl preferați mai mult ?

— În aceea de dramaturg.

— Ați jucat și în piese scrise de dramaturgi români ?

— Da. Caragiale, M. Sebastian și acum pregătim piesa „Scaunele" de Eugen Ionescu.

— Ce face actrița în afara scenei ?

— După divorț, a trebuit să mă îngrijesc de fiul meu. Vedeți cum se leagă evenimentele de viață personală de opțiunea teatrală ? Iar după moartea tatălui meu, alt eveniment care m-a marcat, atașamentul meu față de această piesă a crescut. El și-a sfîrșit zilele în noaptea de 21—22 decembrie 1989.

— Cînd a izbucnit Revoluția română ?

— Exact, tocmai de asta am și precizat pentru că tatăl meu care a fost deținut politic a murit odată cu eroii Revoluției din România, fapt care mă leagă foarte mult de țara dumneavoastră.

În anul 1949 tatăl meu a fost condamnat pentru motive politice la 12 ani de închisoare.

— Faptul că dramaturgul Vaclav Havel este și președintele țării Dvs. ajută cumva mișcarea teatrală ?

— Da și nu. Da, pentru că teatrul și-a recăpătat noblețea pe care o merită. Dar teatrul e un nobil scăpătat, fiind sărac, confruntat cu economia de piață. Oamenii fac afaceri, teatrul există doar pentru o fracțiune redusă a marelui public. Nu, pentru că după „revoluția de catifea" nu s-a produs și o revoluție în sfera salariilor. Pentru 11 reprezentații pe lună primesc un salariu de 3 700 coroane din care se scade impozitul. Mai rămîn cam cu 3 200.

— Sper că „Medeea slovacă" are un fiu care nu mai are nevoie de întreținere.

— Așa este, băiatul meu are 27 de ani, a absolvit facultatea cu specialitățile limba slovacă și muzica, dar acum este student la secția regie.

— Deci, „Medeea slovacă" nu și-a ucis fiul cum glăsuiește mitologia antică. Dar sfătuindu-i să se facă regizor de teatru într-o lume bîntuită nu de cele mai bune intenții privind teatrul, nu cumva v-ați răzbunat în stil de Medee modernă ?

— Da, dar e o răzbunare dulce, o prigoană consimțită pe care fiul meu o acceptă și un destin care trebuie în totalitate asumat. Sîntem niște Hristoși răstigniți pe crucea teatrului, dar ne-am crucificat de bunăvoie și fiecare ridicare de cortină este, pentru noi, o înviere.

PAȘCU BALACI

Corespondență literară

Ionete Anișoara (Craiova) : Vă voi da un răspuns mai amplu pentru că scrisoarea dvs. — extrem de sinceră și plină de bun-simț — trădează o lacună a multora dintre cei care ne scriu : necunoașterea sau neasimilarea a ceea ce s-a întîmplat în poezia noastră și a lumii peste marginile manualului de literatură de cls. a XII-a, nesincronizarea cu evoluția stilului și a formelor poetice (și artistice) contemporane. Nu e vorba — în ceea ce se întîmplă acum — de opoziția falsă între clasic și modern, ci pur și simplu de faptul că oricine își pune problema valorii, a istoricității creației sale, trebuie să inoveze ceva în stil, în sintaxa **modului de a spune** lucruri vechi de la-nceputul lumii. N-ați observat că toți poeții de valoare care au intrat în istorie se deosebesc unii de alții prin ceva ce ține de **modul lor specific** de a comunica, de tehnica de a îmbina cuvintele, că fiecare aduce ceva **nou** în limbaj, care-i conferă originalitate în raport cu alții, unicitatea sa inconfundabilă în istoria formelor și a gustului ? Valoarea e o performanță iar aici se ajunge doar prin depășirea succesivă a tuturor limitelor anterioare, inclusiv a celor ce țin de codurile comunicării umane. Așa, în cazul în care, evident, creatorul are și ceva de comunicat celorlalți. Dacă nu înțelegeți aceste lucruri, nici poezia care se face acum, nimeni nu vă împiedică să citiți ceea ce înțelegeți și să scrieți pentru uz personal, nu pentru istorie. Dacă aveți ceva ambiții mai înalte, putem sta de vorbă de la acest nivel în sus. Lucru valabil, de altfel, pentru toți corespondenții noștri.

C. Lorina (Tulcea) : Nu aveți motive să disperați. În textele trimise sînt versuri frumoase : „amar e aerul pe care-l respir", „aud cum rușinați clipesc din frunze plopii" etc. Nu vă lipsește decît știința sintactică de a pune singurătatea într-o formă poetică nouă, cum n-a mai făcut-o nimeni înaintea dvs. Citiți cît mai multă poezie contemporană. Atît și nimic mai mult.

T. Victor : Exagerați din toate punctele de vedere, deși vă înțeleg perfect ca om. Nu ca poet ! În nici un caz lucrurile nu trebuie amestecate. Această rubrică nu poate prelua atribuțiile specifice unei agenții matrimoniale. Cred c-ar fi bine să vă investiți surplusul evident de energie într-o direcție profitabilă. În studiul ortografici, de exemplu : **noștri** se scrie cu un **i**, de **aceea** cu doi **e**, etc., Poezia de la acest nivel începe !

Toma Marius Nicolae (Buzău) : Textele trimise acum sînt simple versificări fără nici o urmă proaspătă de poezie. Ce cărți de versuri ați citit în ultimul timp ? Ce reviste literare urmăriți ?

Mareș Constantin (Brașov) : Vă vom răspunde în publicația noastră **Flacăra Basarabiei** nr. 5, care urmează să apară în curînd.

Lucian Nicolae Cîndea (Hunedoara), 2 scrisori : Aveți forță dar prea puțin rafinament stilistic care să mute „piatra sfărmată" în poezie de nivelul pretențiilor actuale. Din lungul dvs. „reportaj" reținem ultimele versuri : „ca oameni care ne-am obișnuit cu minunile / are să ne pară totul firesc". Nu trebuie să deveniți un „bun corespondent", ci un bun poet. Și scrieți, vă rog, mai citeț. Sănătate copiilor!

Matei N. Vasile (București) : „Cred că România a născut, naște și poate va mai naște cei mai mulți academicieni din Europa !". N-am verificat afirmația dvs., Deci nu vă pot contrazice.

Dora Constantinescu : Aveți talent epistolar într-o lume în care genul acesta, cîndva la mare preț, nu mai interesează pe nimeni. Dumnezeule, mă doare aproape fizic faptul că disponibilitatea dvs., de căldură și solidaritate umană nu se materializează în ceva epocal. N-am nici o soluție. Decît să vă răspund săptămînă de săptămînă în această rubrică, cît o voi mai ține, chiar dacă n-o să-mi mai scrieți niciodată. Atîta timp cît oamenii vor comunica între ei, în felul în care o faceți dvs., omenirea ar mai avea o șansă. Pe săptămîna viitoare.

ION ZUBAȘCU

3. Despre viață și teatru

INTERVIU CU MIRCEA DIACONU

Dacă în această după-amiază, înd ne privește toată lumea, noi utem fi ceea ce sîntem — adică iște oameni normali, civilizați — tunci partida este făcută !... Și m mai rugat pe fiecare să se ite unul la celălalt — dacă fură, au sparge ceva — să-l ia de gît să-l potolească... Că, iertați-mă, rintre noi sînt oameni de toate elurile, poate sînt beți — vă g să mă iertați ! — poate sînt nebuni — vă rog să mă iertați! ochii pe ei și, mai ales AZI nu fure !... M-asculta toată lua, Horia, nu-ți poți imagina !... m ieșit apoi pe străzi, în întuneric, să aduc armată... era o are cumplită, șoferii pregătiți cu ule, cu bite... nu se putea trata imic ! Un puști care s-a nimerit ngă mine, cînd ajungeam în fața tora îmi lumina fața cu lanterna — ca să mă recunoască lumea și îmi dădeau voie mai departe, nu pentru că eram sau mai nt un bun actor : pentru că am o **ființă cunoscută** !... Nu noșteam pe nimeni dintre cei re ne conduc astăzi — se pare aceștia au venit pe la orele 30 după-amiaza... eu nu mai eram unci acolo... !".

(„Te știam și prozator. Ai renunțat... ?!) :

— Perfect !... Rămăsesem la roză.

— Nu, nu am renunțat deloc, mpotrivă : mi-am organizat viastfel încît să am mai mult pentru ea... și nu atît timp, disponibilitate sufletească...

— Tu ești un om, un tip „religios" ?

— Da, dar nu strict în litera ligici. Drept pentru care pot -ți spun că primul, din familia ea — care **nu e popă** ! — sînt Și pentru a reveni la proză : că toată ÎNTÎMPLAREA din Decembrie are un caracter divin... întîmplările de atunci ni par acum niște fenomene cosice, n-aș putea să spun exact : ște „semne", care s-au succedat it de limpede și cu o astfel de frenezie, încît nu pot crede că n-a fost o... !?

— Ce înseamnă pentru tine „prezentul" ? Dar „viitorul" ?

— În orice caz un... PRAG. Înainte de a intra într-o cameră pe care nimeni nu o cunoaște, și care ar putea fi chiar o prăpastie... chiar o prăpastie ! O cameră în care ne așteaptă pericole, posibil nebănuite, dar pe care nu le înțeleg ca om... ciudățenia e următoarea : trecînd pragul și intrînd în camera asta, mă tem de viitor, de context, de ce se poate întîmpla **în afara mea**, de o manifestare necontrolată care la un moment dat ar putea deveni, IAR !, violență... ! Ei bine, împotriva acestei violențe și de oriunde ar veni ea, aș face același lucru : m-aș opune, ei, din toate puterile... numai de n-ar veni dintre noi, sau din noi înșine ! Și nu mă refer la greutăți: pot înțelege, și chiar accepta, orice supliciu material pe care națiunea noastră va trebui să le suporte... cu condiția să înțeleg **pentru ce, și mai ales pentru cine...** ?!

— Dar **speranța** ?

— În acest an care a trecut s-au întîmplat atîtea, încît nu mai pot apela întotdeauna la logică ; să încerc totuși să-ți răspund și la acest capitol... ! ACASĂ la mine este un Paradis — este o Speranță, aceasta...! Oricum aș lua-o, tot aici ajung : **ACASĂ**. De aici am plecat, atunci, împreună cu Diana — s-au făcut și niște speculații la acea vreme, pe care le disprețuiesc ! — și tot ACASĂ ne-am întors, după două zile și două nopți... vezi, s-a întîmplat ceva : în noaptea aia, între 22 și 23, am trecut printr-un pericol... un pericol FIZIC, **real**... e greu să-ți spun, la C.C., fiind culcat pe dușumea, mi-am spus că dacă mai ies viu de aici e un semn de la Dumnezeu și merită să mai facem un copil pentru asta... **nu** i-am spus, atunci, Dianei ; acum chiar o facem : Diana va mai avea un copil ! Despre asta e vorba, apropo de Speranță... ! O speranță prostească poate, dar o trăim, las locul senzațiilor, nu poți face întotdeauna apel la raționamente.

— Cîteva momente mai... întunecate, trăite în anul ce s-a scurs?

— „Mineriada" — UN COȘMAR! Un moment greu al vieții noastre, barbar, incompatibil cu secolul nostru. Poate că mă repet: violența organizată de stat, violența oficială, ca și cea a străzii — reprezintă absolut același lucru! Și starea Basarabiei, a Republicii Moldova : moare un om lîngă tine, parcă... și nu-l poți ajuta cu nimic !

— Cum ai defini „starea teatrului" la ora actuală ?

— Este exact ca și cea a națiunii. Singura soluție : să se treacă urgent la **sistemul concurențial**, eu, fiind actor, la **această** categorie mă refer mai ales !... Actorul să fie plătit pentru cît și mai ales cum, apare pe scenă. Fără concurență **nu se poate** — nu vezi ce se întîmplă, la ora actuală, în economie ?!

— Mircea Diaconu, regret nespus dar spațiul acestui material — și așa depășit ! — mă obligă la o încheiere. Ești, fără îndoială, o vedetă : din acest punct de vedere, ești mîndru de numele pe care îl porți ?

— M-am împăcat de mult cu el, Horia... !

— Trăiești, așadar, astăzi, ca un om obișnuit, normal ?

— Da. Fac eforturi... ! Nu prea am reușit însă să înțeleg ce-i aia : „normalitate" ?!... Oricum, te **sun eu cînd aflu ce-i asta** !

HORIA PĂTRAȘCU

SEMNAL

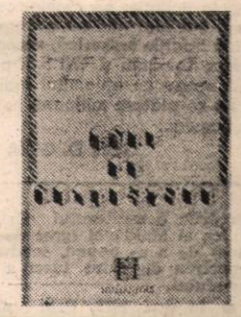

● **Nae Ionescu** — Curs de metafizică. **Ediție îngrijită de Marin Diaconu. Cu o prezentare a autorului, note asupra ediției și indice de nume. Editura Humanitas, 1991, 328 pagini, 90 lei.**

Apărut în preajma centenarului nașterii lui Nae Ionescu, volumul pe care îngrijitorul ediției, Marin Diaconu, l-a intitulat, în spiritul gîndirii filozofului „Curs de metafizică", reproduce : Metafizica I. Teoria cunoștinței metafizice. Cunoașterea imediată. Și Metafizica II. Teoria cunoștinței metafizice. Cunoașterea mediată.

Această lucrare de critică gnoseologică ce studiază posibilitățile cunoașterii imediate-intuitive și mediate-raționale este doar un demers pregătitor pentru proba cea mare a elaborării unei metafizici proprii.

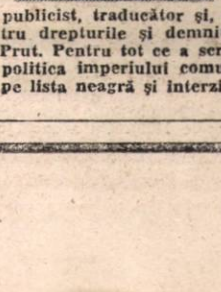

Serafim Saka — **Vămile. Roman. Ediție îngrijită de Dumitru M. Ion. Colecția Orient-Occident. Editura Ulisse, 1990, 216 pagini, 44 lei.**

Apărut prima oară în 1972, la Chișinău, romanul Vămile, deși mutilat de cenzură, n-a corespuns baremurilor propagandistice ale politicii culturale din Moldova Sovietică și a constituit, probabil, un serios cap de acuzare împotriva autorului, Serafim Saka, prozator, dramaturg, publicist, traducător și, mai ales, combatant tenace pentru drepturile și demnitatea românilor de dincolo de Prut. Pentru tot ce a scris și a întreprins, în dezacord cu politica imperiului comunist, Serafim Saka a fost trecut pe lista neagră și interzis timp de doisprezece ani

DOMNIȚA ȘTEFĂNESCU

Milioane pentru muşcătura cîinelui?

Nu de mult, în ziarul „Sovietskaia Rossia", un anume domn V. Rusnak a publicat un articol intitulat „Sînt oare justificate pretenţiile ?". E vorba de „pretenţiile" (ca să utilizăm cuvîntul din articol) ale României faţă de U.R.S.S., formulate însă nu de preşedinte, parlament sau guvern, ci de „anumite cercuri", în special de „presa de opoziţie", în care, după cum rezultă din text, sînt incluse toate publicaţiile ce nu împărtăşesc ideile şi nu aprobă poziţia Cotroceniului (pentru că autorul articolului numai pe Ion Iliescu îl iubeşte, iar la Petre Roman se referă critic). După ce laudă „Rompresul" şi ziarul „Adevărul", „apropiat cercurilor guvernamentale" (aprecierea aparţine, se-nţelege, lui V. Rusnak), pentru că au vorbit de bine tratatul româno-sovietic iscălit de domnii Gorbaciov şi Iliescu la începutul lui aprilie, articolul aduce în discuţie aproape toate problemele „delicate" ale relaţiilor româno-sovietice : Basarabia, Bucovina de Nord, Insula Şerpilor, tezaurul românesc aflat în U.R.S.S., Antonescu, Ceauşescu, Iliescu. Toate referirile lui V. Rusnak la aceste chestiuni constituie o veritabilă mostră de mistificare, minciună, rea-credinţă, troglodism şi bătere cu pumnul în masă de pe poziţii de forţă ; articolul ar putea să primească un premiu mare pentru oglindirea universului într-o picătură de apă, adică pentru felul în care a izbutit ca într-un text redus ca proporţii să concentreze toate caracteristicile presei sovietice oficiale şi oficioase de la origini şi pînă în prezent.

În articolul de faţă am să mă ocup de o singură chestiune, cea privind tezaurul românesc. Iată ce scrie V. Rusnak în această privinţă : „Partea sovietică consideră problema închisă odată pentru totdeauna şi nu mai intenţionează să revină la analizarea ei. Întrucît ridicarea ei atrage inevitabil după sine multe probleme referitoare la primul război mondial... S-au făcut referiri la documente de arhivă care demonstrează că România trebuie să plătească Rusiei — pentru livrarea de efecte militare în baza tratatelor şi convenţiilor din 1916–1917, ca şi pentru bunurile capturate şi rechiziţionate de trupele româneşti la demobilizarea armatei ruse — circa 300 de milioane de ruble aur, echivalentul a 232 tone de aur (V. Rusnak dă pentru tezaurul românesc cifra de 91 tone de aur n.n.). Aceste documente arată că guvernul ţarist a cerut României, ca garanţie a achitării datoriei, rezerva ei de aur". În continuare, autorul evocă şi despăgubirile de război ale României către U.R.S.S. (după al doilea război mondial), care, după calculele lui, ar fi trebuit să fie de 5–6 ori mai mari decît a plătit România (generozitate, nu glumă !).

Aşadar, „partea sovietică consideră problema închisă odată pentru totdeauna". Să fim serioşi ,stimaţi domni de la „Sovietskaia Rossia" sau din altă parte ! Ştie o lume că nici imperiul ţarist, nici U.R.S.S. n-au cedat niciodată nimic, n-au lăsat neluat nimic din ce-au putut lua. Iar molohul uresesist de acum, care constituie cauza fundamentală a faptului că rusul are cel mai scăzut nivel de trai din Europa, tocmai rezultatul unei asemenea optici şi al unei asemenea practici este. U.R.S.S. n-ar fi considerat niciodată o discuţie „închisă" dacă balanţa dreptăţii ar fi înclinat în favoarea ei. Ea se grăbeşte să „închidă discuţia" numai acolo unde este în culpă şi nu are alt argument decît pumnul. În realitate, „argumentele" aduse pentru închiderea discuţiei nu fac doi bani. Este ca şi cum un hoţ, după ce-a jefuit o casă, „consideră discuţia închisă" şi se mai dă şi generos pentru că, după calculele proprii, pagubele lui sînt mai mari decît valoarea odoarelor din bocceaua ce-o poartă în spinare. Astfel, lui cine-i plăteşte tăietura de la mînă făcută la spargerea geamului, pantalonii sfîrtecaţi în cuiul de pe pervazul ferestrei, muşcătura ciinelui şi răceala pentru că l-a prins ploaia ?

Livrarea de efecte militare în 1916–1917 ? Dar, potrivit convenţiei prealabile (secrete) româno-ruse, ţara noastră nici nu trebuia să participe la război. Ei i-ar fi revenit Transilvania păstrînd neutralitatea. Deci, Rusia împinge România în război, în războiul ei, al Rusiei, prin încălcarea convenţiei amintite, şi după aceea o mai scoate şi datoare (nu mai vorbesc de faptul că ruşii au lăsat România de izbeliştе). În ceea ce priveşte bunurile „capturate şi rechiziţionate" de trupele române, este bine cunoscut că ruşii scoteau armamentul la licitaţie, pe rachiu, care dă mai multe vedre. Cu anasîna nu li s-a luat nici un nasture.

Este limpede că V. Rusnak, în clasică tradiţie bolşevică, socoate că ar putea rezolva contenciosul dintre România şi U.R.S.S. prin trei lozinci şi şaptesprezece minciuni, spuse cu aplombul individului care are bita în mînă. Totuşi, nu se plătesc milioane hoţului pentru că l-a muşcat ciinele păgubaşului.

ION D. GOIA ■

S-a întors maşina lumii

Un leu adormit ?

Deşi în ultimii, să zicem, 10 ani, vicepreşedinţilor americani li s-a dat cîte ceva de făcut, cu alte cuvinte, aceştia au avut o anume activitate politică, totuşi, de departe, rostul lor fundamental a rămas acela de jucător de rezervă care intră pe teren numai cînd moare ori se accidentează titularul. Un înlocuitor al preşedintelui, deci, în cazul în care acesta îşi pierde capacitatea de a guverna. Pe lîngă o asemenea pierdere a capacităţii a trecut recent George Bush. Şi atunci toţi ochii americanilor s-au întors nu atît către preşedintele spitalizat, cît mai ales spre actualul vicepreşedinte, Dan Quayle : este el oare apt de a fi preşedintele Statelor Unite ? Un cor de NU s-a făcut auzit. Personalităţi politice, cunoscuţi ziarişti şi, mai ales, norodul i-au contestat fostului senator de Indiana competenţa. În cadrul unui sondaj realizat de revista „Time", două treimi din cei chestionaţi au zis „nu" şi doar 17 la sută „da". Preşedintele Bush însă, după ce a revenit la Casa Albă, şi-a reafirmat poziţia : „El se bucură de sprijinul meu total". Că preşedintele Bush a ales pentru vicepreşedinţie un om şters, obedient, care să nu-i facă probleme e de înţeles. Că în timpul campaniei electorale din 1988 democraţii nu şi-au făcut un cal de bătaie din mediocritatea lui Dan Quayle este, de asemenea, de înţeles : le convenea un om mai slab, cu priză puţină la alegători (le convine acest lucru şi pentru alegerile din 1992). De neînţeles pare însă neasigurarea spatelui de către George Bush : el nu ştia ori nu ştie că „vicele" său e destinat să-i ia locul în caz de forţă majoră şi că deci pe postul respectiv trebuie să fie pusă totuşi o persoană avînd calităţile necesare ? Există însă o explicaţie. Se ştie că unii vicepreşedinţi care n-au însemnat nimic în postura de „jucători de rezervă" ,odată intraţi pe teren au fost mari preşedinţi. Cazul cel mai cunoscut — Harry Truman. Deci, pus în situaţia necesară, leul se trezeşte. Să fi văzut oare George Bush în Dan Quayle un leu adormit?

Investitorii nu dau năvală

Marile capitaluri nu sînt, în ţările care au la bază economia de piaţă, nici în mîinile preşedinţilor sau regilor, nici la dispoziţia guvernelor, ele au alţi deţinători, care fac investiţii după eum cred ei că este mai rentabil. De aici neconcordanţa dintre dorinţa factorilor politici din ţările occidentale de a cuprinde în sfera lor de interese statele foste socialiste şi comportarea reţinută a investitorilor. Nu mai reiau aici chestiunea, discutată altă dată, cu privire la schimbarea, după revoluţiile din 1989, a atitudinii Occidentului faţă de ţările est-europene : cînd acestea erau socialiste, îndemnurile de a se scutura de comunism nu mai conteneau, dar acum, cînd e să-şi deschidă casa şi punga, acelaşi Occident vorbeşte de păstrarea „echilibrului mondial" şi de necesitatea ca fiecare să-şi dovedească „viabilitatea". Deci, descurcaţi-vă singuri ! Aşa se face că la sfîrşitul lui 1990 totalul investiţiilor directe străine în U.R.S.S. şi în celelalte ţări est-europene era de numai 2,8 miliarde de dolari (spre comparaţie, menţionăm, potrivit datelor comunicate de AFP, că la sfîrşitul anului 1988 capitalul străin investit în China era de peste 28 miliarde de dolari). Pe ţări, situaţia este următoarea : Ungaria — 1,2 miliarde dolari ; Polonia — 30 milioane ; Cehoslovacia — 150; România şi Bulgaria (împreună) — 100 de milioane. În ceea ce priveşte numărul societăţilor mixte (cu capital străin şi cu capital autohton), el se repartizează astfel : Ungaria — 5000; U.R.S.S. — 3000; Polonia — 2616; Cehoslovacia — 2000; România 570; Bulgaria — 110. Nu e greu de observat că situaţia cea mai bună o au, de departe, acele ţări est-europene unde la cîrmă se află guverne necomuniste (evident, şi nefeseniste). Oare noi cum trebuie să procedăm ca să ne îmbunătăţim situaţia ?

Ne vindem sau nu ne vindem ţara?

„Nu ne vindem ţara" a fost lozinca electorală a FSN-ului, ca era purtată pe pancarte ori strigată de „băieţi" concomitent cu „Noi muncim, nu gîndim". Dar după ce s-a instalat la putere ca emanat al alegerilor, guvernul fesenist a adoptat un program „liberal", care conţinea aproape tot ce combătuse — pentru urechile celor chemaţi să pună ştampila pe trandafir — propaganda FSN-ului mai înainte. Cu excepţia pămîntului, străinii puteau, în termenii Programului guvernamental şi a legilor care s-au făcut pe baza lui, să cumpere din România orice. Şi a trebuit să vină tocmai cei acuzaţi nu cu mult înainte că vor să vîndă ţara să critice programul guvernamental că dă posibilitatea străinilor să ia pe nimic bunurile româneşti. Însă chiar şi puţinele restricţii care există — principala fiind, evident, cea referitoare la pămînt, care este însă eludată — par să agaseze pe unii străini. Reproducem, după „Die Presse", spusele unui om de afaceri francez : „Românii se tem că li se va vinde ţara. Va veni însă vremea cînd vor fi mulţumiţi că există cîţiva întreprinzători occidentali care, în condiţiile existente, mai doresc să cumpere de acolo ceva pentru a contribui astfel la ridicarea nivelului de trai". Chiar aşa ? Cred unii oameni de afaceri de peste hotare că preţul pe care românii urmează să-l plătească pentru investiţiile din exterior trebuie să fie România însăşi ? **(I.D.G.).**

În Serbia a fost reactivată mişcarea naţionalistă a cetnicilor. Iată-i, în această fotografie, sărbătorindu-şi aniversarea înfiinţării organizaţiei lor.

Parlamentul nu poate trădà

Cu o lună şi ceva în urmă a fost parafat şi apoi iscălit noul tratat de „amiciţie" româno-sovietic. Prin acest pact, fraţii noştrii din Basarabia, Bucovina şi ţinutul Herţei au fost încă o dată loviţi (pentru a cita oară, Doamne ?). Şi loviţi de cine, de data aceasta ? De patria mumă, prin aleşii săi.

De ce s-a întîmplat aşa ? O singură justificare ar mai fi : ministrul de externe şi preşedintele ţării au lipsit, atunci cînd umblau la şcoală, de la lecţiile de istorie a patriei lor. Şi pentru a suplini această lipsă, care i-a făcut să comită fărădelegea de a-şi abandona, printr-una sau mai multe semnături, fraţii de dincolo de Prut, voi încerca să reamintesc cîteva date din istoria noastră atît de frămîntată cu gîndul că nu vor ratifica un act pentru care ne vor blestema nepoţii nepotilor noştri, în toate veacurile ce vor veni.

● **7 mai 1755.** În urma unei convenţii turco-austriece, Înalta Poartă cedează Austriei ţinutul Bucovinei (ţara fagilor) care cuprindea, printre altele, Suceava, Putna, Rădăuţi, Cîmpulung şi mînăstirile Sucevita, Moldovita şi Voronet. Toate încercările domnitorului Grigore Ghica al Moldovei (grec de origine) de a se opune, conduc la omorîrea de către turci a voievodului.

● **16 mai 1812.** Prin pacea ruso-turcă de la Bucureşti, ţinutul dintre Prut şi Nistru este anexat de Rusia.

● **13/25 — 18/30 februarie 1856.** La lucrările Congresului de pace de la Paris, prin care se pune capăt războiului Crimeii, Rusia ţaristă este obligată (de Napoleon al III-lea) să retrocedeze Moldovei 3 judeţe din sudul Basarabiei — Cahul, Bolgrad şi Ismail.

● **1/13 iunie — 1/13 iulie 1878.** Are loc Congresul Internaţional de la Berlin, convocat în vederea revizuirii tratatului de la San Stefano (din februarie — martie 1878). Cu această ocazie, Rusia — încălcînd Convenţia de la Bucureşti din 4/16 aprilie 1878 — ne ia înapoi cele 3 judeţe.

● **27 martie / 9 aprilie 1918.** Sfatul ţării de la Chişinău hotărăşte readucerea întregii Basarabii la sînul patriei mume România, după 106 ani de robie străină.

● **15/28 noiembrie 1918.** Consiliul Naţional Român din Bucovina hotărăşte întoarcerea acestui mîndru ţinut — leagăn al voievodatului Moldova — la sînul României ; acest lucru se petrecea după 142 de ani.

● **23 august 1939.** Pactul Hitler — Stalin (prin miniştrii lor Ribbentrop şi Molotov), prin care să dă mînă liberă U.R.S.S. să ocupe Basarabia şi Buocvina.

● **26 iunie 1940.** Nota ultimativă a guvernului sovietic adresată ţării noastre, în urma căreia a avut loc ocuparea Basarabiei, Bucovinei de nord şi a ţinutului Herţei.

● **22 iunie 1941.** La ordinul Mareşalului Antonescu, românii trec Prutul să readucă la Patria mumă **„moşia pierdută astă vară".** Războiul va fi crunt. Pierderile au fost imense : 243 622 de răniţi, 74 585 de morţi şi 309 533 de dispăruţi.

● **12 septembrie 1944.** Semnarea armistiţiului de la Moscova, prin care ne recunoaştem învinşi şi ca urmare Basarabia, Bucovina şi Herţa sînt pierdute încă o dată.

● **7—18 mai 1946.** Procesul Mareşalului Ion Antonescu şi condamnarea sa la moarte pentru că „îndrăznise" să elibereze bucata de pămînt strămoşească, cotropită de Stalin.

● **1 iunie 1946.** Asasinarea Mareşalului Ion Antonescu la Jilava.

● **11 octombrie 1946.** Conferinţa de pace de la Paris adoptă proiectul tratatului de pace cu România (38 articole şi 6 anexe) prin care se instituţionalizează la nivel mondial prevederile pactului Hitler — Stalin din 23 august 1939 şi ni se iau teritoriile ocupate cu anasina de viitorii noştri **„mari prieteni şi aliaţi".**

● **... 1946.** Guvernul comunist cedează U.R.S.S. şi Insula Şerpilor.

Acesta este lungul şir al t[illegible] nedreptăţi strigătoare la cer.

În numele supravieţuitorilor celor ce am luptat în răsărit, pentru pămîntul sfînt românesc, fac un apel la toţi românii să se opună cu toate forţele acestui act ce ne loveşte în demnitatea naţională şi care în acelaşi timp — adînceşte rana din sufletul fraţilor noştri de la est de Prut.

Col. (r) MARIN POPESCU ■
(veteran de război)

FOTBAL

Cursă în doi

Etapa a 27-a a programat, așa cum a fost denumit, „ultimul mare derby" al campionatului primei divizii, Dinamo — Universitatea Craiova (1—1). Deși echipa gazdă s-a prezentat fără o serie de titulari (Bogdan Bucur, Matei și Doboș — toți absenți pentru cumul de cartonașe galbene, Marcu — indisponibil), ea a fost aceea care a dat culoare meciului și a punctat mai mult la impresia artistică. Aceasta și pentru că oaspeții nu au acceptat lupta deschisă, ei cantonîndu-se premeditat în jumătatea proprie de teren, mai ales după ce deschiseră scorul în minutul 11 prin Săndoi (un frumos sezon al acestuia, el înscriindu-se adeseori pe lista marcatorilor) și chiar după egalarea survenită în minutul 21 (Damaschin s-a înălțat superb și a înscris cu o lovitură de cap, după ce mingea circulase pe traseul Cheregi — C. Pană). Prima parte a jocului avea să fie astfel dominată de Dinamo, Selimessi expediind balonul în bara din dreapta porții lui Prunea, care avea să se opună salvator la alt șut al aceluiași Selimessi ca și la cel al lui Mihăescu. Ultimele 4—5 minute ale primei reprize aveau să aparțină însă craiovenilor, Stelea respingînd în corner mingea șutată de Badea. Repriza a doua este însă de un nivel tehnic și spectacular mai scăzut. Dinamo, pe lîngă Al. Nicolae, apelează la alți doi jucători din „vechea gardă" (Vaișcovici și Orac), dar fără efect pe tabela de marcaj. ● Nu știm dacă se va împlini prorocirea din refrenul galeriei oltene („Dinamo luptă de pomană. / Craiova este campioana"), dar se poate spune că a fost o etapă favorabilă echipei din Bănie întrucît urmăritoarea sa îndeaproape, Steaua, nu a realizat decît o remiză albă la Bacău, ca și Politehnica Timișoara în fața Sportului Studențesc. Cu +13 și respectiv +11 la „adevăr", lupta pentru titlu rămîne să se poarte doar între „U" Craiova și Steaua. ● Surpriza s-a produs în Trivale : ce a agonisit în ultimele două meciuri (și încă în deplasare), F.C. Argeș a irosit acum, pierzînd cu 1—0 în favoarea lui Inter Sibiu, iar visul spre o cupă europeană rămîne doar o amăgire. ● Pe un teren îmbibat de apă, Rapid a obținut o victorie muncită și meritată (după o serie de trei eșecuri), prin golul marcat de Vameșu în minutul 47, adversara sa, F.C.M. Progresul Brăila nepunîndu-i prea multe probleme. ● Auzite în „Giulești" : indisponibilitatea decarului rapidist s-ar datora unei afecțiuni numită „gonțită" ; pentru transferul unui jucător rapidist se vehiculează o sumă echivalentă cu lungimea Ecuatorului — măsurată în metri, însă exprimată în lei. ● În confruntarea interjudețeană Jiul — Corvinul, minerii au avut cîștig de cauză cu 2—0. ● La Bistrița, Șuvagău punctează de două ori și Gloria întrece Petrolul cu 2—1. ● Același scor și în disputa Universitatea Cluj — F.C. Brașov. ● Pe litoral, F.C. Farul — F.C. Bihor 3—1.

● În prima manșă a semifinalelor **Cupei României** : Universitatea Craiova — Unirea Alba Iulia 4—0 și F.C. Inter — F.C. Bacău 0—0.

● În cadrul turneului final al **C.E. de juniori II** disputat în Elveția, selecționata României a realizat următoarele rezultate : 1—1 cu Danemarca, 0—3 cu Franța și 2—1 cu Finlanda, încheind întrecerea pe locul doi în grupă. Pe primul loc s-a situat echipa Franței (0—0 cu Finlanda și 4—1 cu Danemarca).

POMPILIU L. DUMITRESCU

Top sport

În sfîrșit, aur pentru România ! O săptămînă foarte bună pentru sportul românesc. Două fete de 15 ani au cucerit în Grecia 4 medalii de aur, la C.E. ale juniorilor. Vanda Hărădean, la individual compus și paralele, și Lavinia Miloșovici, la sărituri și sol, au dominat această competiție, dovedind că gimnastica noastră are și un mare viitor. Bravo, fetelor !

Și boxul a fost la înălțime ! Vasile Nistor a adus și el o medalie de aur pentru culorile românești, după ce a dominat clar întrecerile de la categoria semiușoară ale C.E. de box de la Göteborg. Cu 3 victorii (din 4) cucerite înainte de limită, Vasile Nistor, la 22 de ani, dă o „mare lovitură" așteptată de multă vreme de iubitorii boxului. La categoriile muscă și semigrea, Valentin [illegible] și Marcel Bereșoeie [illegible] medaliile de bronz. Felicit[illegible] color trei boxeri și ar[illegible] „împricinați" ! Se [illegible] boxul a trecut de punctul mort !

Halterele au [illegible] argintul ! Două m[illegible]ii de [illegible]gint a cucerit tînărul [illegible] Sîrbu la C.M. de haltere [illegible] juniori, la categoria 56 de kg. stilul aruncat și la total. La mai mare, Aurel Sîrbu !

NICOLAE POPCOV:

„Mă consider eu sportiv"

Pe Nicolae Popcov l-am întîlnit prima oară într-o duminică dimineața pe stadionul Voința, unde, în fața ochilor mei, la început ușor neîncrezători, dar încet-încet, tot mai plecați, el a alergat 9 tururi de pistă. S-a mai scris despre acest om, care în pofida unei infirmități fizice, sechele de poliomelită la piciorul sting, nu a vrut să fie un învins al sorții și a devenit după foarte mulți ani de luptă cu suferința și cu el însuși un învingător și o posibilă lumină pentru toți ceilalți. Exemplul emoționant și sperăm convingător al puterii voinței omenești și al virtuților sportului pe care îl întrupează Popcov, poate căpăta o forță mai mare prin participarea noastră de care el are nevoie acum. Să-l ascultăm : „Din 1974 pînă în prezent nu cred că au fost 7 zile fără antrenament. M-a adus pe stadion un film, Zorba grecul, film de un optimism extraordinar. De la Emil Zatopek am învățat să înving suferința. Pe stadionul Voința am cunoscut cele mai frumoase clipe. Cricit aș da din tine pentru sport, el te răsplătește însutit mai mult, te reechilibrează sufletește și fizic. Vreau să fiu de ajutor celor aflați într-o situație limită. Aș putea alerga în pauza unor meciuri de fotbal pe străzile unor mari cr[illegible] spitalelor. Doresc să fiu primul român care să intre în Guinness Book și voi face [illegible] tentativă în ziua de [illegible], cînd voi încerca să urc [illegible] etaje fără pauză. Pot fi un ambasador al voinței și al sportului, dar am nevoie de ec[illegible]ament, am nevoie de hrană c[illegible]orsunzătoare. Cei care vor să mă cunoască mă pot suna la tel[illegible]ul 65 48 45. Cel mai important lucru este să nu cedezi niciodată".

Doamna Iolanda Balaș este prima persoană care a promis un ajutor material pentru Nicolae Popcov. Îi mulțumim și așteptăm și pe alții. Vom reveni.

RUGBY

Un eșec cît un succes:

S-a schimbat conducerea !

INTERVIU CU RADU DEMIAN, SECRETARUL FEDERAȚIEI ROMÂNE DE RUGBY

— Cum priviți astăzi eșecul din meciul cu Italia ?

— Echipa a fost rău antrenată, rău alcătuită, tactica adoptată nu a fost cea corespunzătoare, n-am știut să ne adaptăm ploii survenite în timpul partidei, n-am avut spirit de echipă care să dea valoare unei formații naționale. Rugbyul este în primul rînd o stare de spirit. Noi n-am avut această stare de spirit în meciul cu Italia.

— Care este scopul turneului în Noua Zeelandă, turneu care începe astăzi ?

— Este un turneu de 8 jocuri primul fiind pe 15 mai. Este al doilea turneu în această țară, după cel din 1975. Primele 7 meciuri vor fi împotriva unor selecționate regionale, iar ultimul va fi cu echipa Noii Zeelande, pe 9 iunie la Auckland. Sîntem invitații Federației de Rugby din această țară, de la plecarea din București pînă la întoarcerea în același oraș. Este un turneu foarte important, la care vor participa 29 de jucători în frunte cu Haralambie Dumitraș, căpitan și antrenor secund. Din acești 29 de jucători se va forma echipa pentru Cupa Mondială din acest an. Sperăm ca în acest turneu să ne regăsim cadența și omogenitatea sufleteas ă, atît de necesare pentru Cupa Mondială ca și pentru meciul cu Franța din 22 iunie care se va desfășura la București. Dorim ca schimbarea conducerii echipei naționale să aducă revirimentul așteptat de toți cei care iubesc acest sport.

Astăzi, primul meci al națională în Noua Zeelandă. În țara unde se joacă, cu siguranță, cel mai bun rugby din lume, Noua Zeelandă, ai noștri susțin astăzi primul joc din cele 8 programate. După cum ne spunea Radu Demian, secretarul F.R.R., în acest turneu se va forma echipa pentru meciul cu Franța din 22 iunie și pentru Cupa Mondială. Domnia sa speră că noua conducere a națională va construi în turneul din Noua Zeelandă omogenitatea sufletească și spiritul de echipă, care ne-au lipsit atît de mult în partida cu Italia.

„Ne departajează puterea de concentrare". Între două concursuri, trăgătorul Sorin Babii ne-a mărturisit că a cucerit doar medalia de bronz, la C.E. de tir cu aer comprimat, pentru că nu a fost în cea mai bună formă. „A fost o competiție foarte puternică și sînt totuși mulțumit că mi-am controlat, într-o perioadă nu prea favorabilă, mișcările. Tehnic, noi, cei din vîrf, sîntem la același nivel. Ne departajează numai puterea de concentrare."

Succes, Gheorghe Novac ! Și Dinamo are un fost sportiv și antrenor în funcția de președinte. Încă un semn al schimbării unei mentalități greșite în sportul românesc. Să fie într-un ceas bun !

La handbal masculin, Banatu'-i fruncea ! Poli Timișoara bate la București, pe Dinamo, cu scor altădată de domeniul fantasticului, 20—20, și este aproape campioană.

Deocamdată, Senna este imbatabil. Cu al 4-lea Mare Premiu consecutiv cîștigat, Ayrton Senna pare să se îndrepte spre un record în Formula 1. Într-un sport unde fiecare clipă este trăită la cea mai înaltă tensiune posibilă, Senna nu are adversar, Alain Prost fiind undeva, departe, iar revanșa promisă de el pentru 1991 rămîne pentru altădată.

Consemnat de
MIHAI SĂNDOIU

BREVIAR

Asemeni tuturor moldovenilor, după un „năravˮ recunoscut, dl. director ing. Ionel Calu îmi spune, văzîndu-mă alegînd cîteva fotografii : „Luați dumneavoastră ce vreți, numai fotografia cu Ștefan cel Mare să n-o uitați". Viteazului domnitor, fie-i țărîna ușoară, i-a plăcut un pahar bun, cum de altfel și supușilor lui despre care cîntemîr scrie că „de băutură [illegible] au prea multă greață". Acest scurt „memento" îmi este prilejuit de vizita la SOCIETATEA COMERCIALĂ DE VINIFICAȚIE ȘI BĂUTURI S.A. Vaslui, de unde pleacă în țară și peste hotare vinuri superioare de regiune, coniac — sortimentele Coniac, Ovidiu, Vaslui, Vaslui Extra, băuturi spirtoase de mai multe categorii și oțet. În cifre aproximative, producția anuală este de 200 vagoane coniac, 350—400 vagoane vin, 300 M.G.D. spirtoase și 200 vagoane oțet.

„Liberalizarea prețurilor s-a făcut simțită și aici, îmi relatează dl. director Ionel Calu, „și, numai după cum vom ști să ne alăturăm producătorilor, vom asigura, începînd cu această toamnă, materia primă necesară producției de băuturi. Pînă acum, luam strugurii de la asociațiile de stat, de la cele intercooperatiste și, bineînțeles, de la particulari. Au fost, anul trecut, producători particulari care au cîștigat și 120 mii de lei. Factorul Om contează, în primul rînd ; vom reuși să-i atragem pe particulari atît prin respectarea prețurilor la struguri, cît și prin furnizarea unor substanțe de combatere a dăunătorilor și acordarea îndrumărilor tehnice ? Vom vedea la toamnă. Cît privește calitatea băuturilor noastre, țin să precizez că, aici, condițiile de climă și sol, specifice zonei podișului Moldovei favorizează obținerea vinurilor băubile, ușoare, cu un raport echilibrat, între alcool, aciditate și extract. Soiurile de struguri sînt atît de productive, cît și calitative, dacă ar fi să ne referim doar la Fetească albă, Fetească regală, Merlot, Cabernet Sauvignon. „Suprafața viticolă a județului Vaslui însumează 20 de mii de hectare, îmi spune dl. inginer șef, Vârnă Petrache. Munca noastră este organizată în două direcții; în primul rînd, colectarea, prelucrarea și depozitarea în cele 30 de unități ale producției vinicole, și, apoi, îmbutelierea și valorificarea sub formă de vin, coniac și băuturi naturale ale producției într-o platformă industrială.

Avem și noi o mare durere : frică de concurența micilor producători ; dar, așa cum se vede, tarabele din piață sînt pline de băuturi fabricate numai Dumnezeu știe din ce. Oamenii le consumă și uneori ajung la spital. În ceea ce ne privește, ne vom strădui să oferim consumatorilor băuturi fine, de bună calitate, ca de exemplu, noul sortiment de coniac pe care l-am numit „Decebal" și care, în curînd, va fi prezent în rafturile magazinelor".

Iar noi ne rugăm, ca în cîntec, să ajungem pîn' la toamnă, cînd vom trece iarăși prin Vaslui, zăbovind la un pahar de vin, întru creștinească pomenire a domnitorilor moldoveni.

AL. MIHĂILĂ

SOCIETATEA COMERCIALĂ

„VAROTEX"

S.A. VASLUI

„Unitatea noastră, îmi relatează dl. director Năforniță Costache, a avut punerea în funcțiune pe 20 decembrie 1989, altfel spus, noi am trecut încă de **la începutul la condițiile economiei** de piață. Societate pe acțiuni am devenit un an mai tîrziu și, în prezent, ne străduim să asigurăm buna funcționare a proceselor tehnologice. Dar să vă prezint unitatea :

X. Societatea Comercială „Varotex" S.A. Vaslui produce lenjerie de corp pentru bărbați, femei și copii. Din totalul producției 95 la sută este destinată acestor repere, 5 la sută reprezentînd o gamă de bluze și treninguri.

X. Materia primă folosită este furnizată de către țesătoriile de la Iași, Năsăud, Focșani, Galați, Vaslui și altele și constă în fire tip bumbac 100 la sută, 67 la sută și 84 la sută.

X. La „Varotex" lucrează 700 de salariați specializați în meseriile de tricoteur, finisor, confecționer.

X. De la „Varotex" pleacă lunar 300 mii piese de lenjerie în toată țara — produse care se caracterizează prin :

— Calitatea superioară a materiei prime folosite

— Tricotaje fine, fără asperități, cu tușeu plăcut

— Accesibilitatea prețului de vînzare

Nu uitați : „Varotex" S. A. Vaslui este o firmă pentru toate vîrstele !

SE POATE TRĂI ȘI FĂRĂ LENJERIE?

Nu, cît există „VAROTEX" Vaslui!

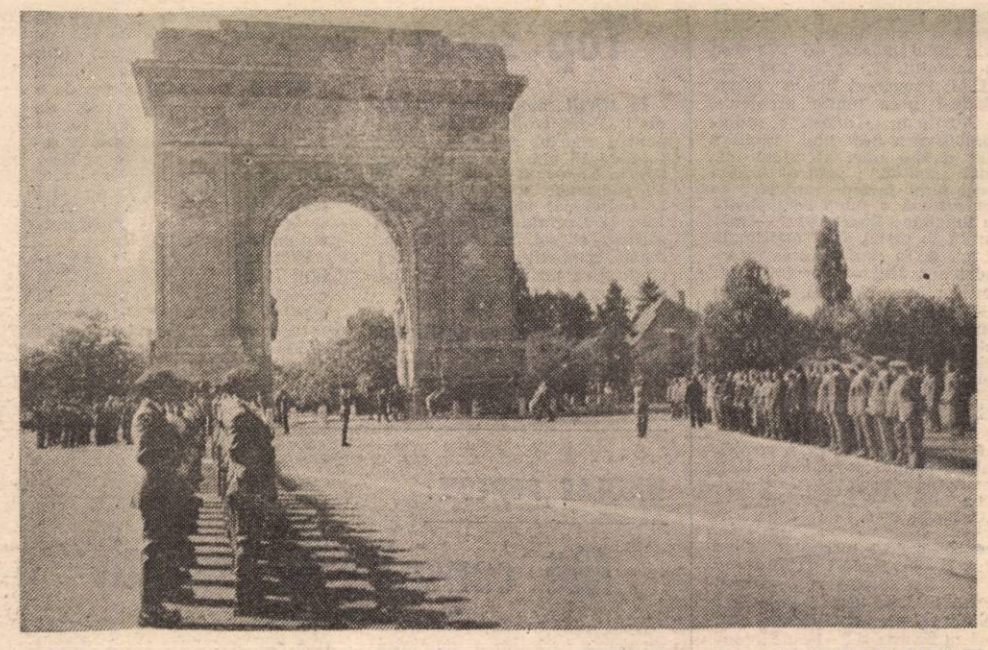

Fotografie de SILVIU STAN

Ziua Eroilor

La 26 aprilie 1920, prin Decretul-Lege nr. 1913 al Ministerului de Război al României Mari, publicat în Monitorul Oficial nr. 24 din 4 mai 1920 „se instituționalizează „ZIUA EROILOR" ca sărbătoare națională ce urma să se sărbătorească în fiecare an de ziua „ÎNĂLȚĂRII DOMNULUI" ce este stabilită prin normele Bisericii ortodoxe române între-o joi la 40 de zile după Sfintele Paști.

An de an, după aceea, pînă la instaurarea dictaturii comuniste, această sărbătoare națională a constituit un prilej de **comemorare și omagiere a tuturor eroilor neamului românesc, din vremuri străbune și pînă în timpul nostru, FĂRĂ DEOSEBIRE DE NAȚIONALITATE ȘI CONFESIUNE.** Programul manifestărilor din această măreață zi era elaborat de societatea „Cultul Eroilor" și adaptat specificului local al diferitelor regiuni ale țării. În principal, el cuprindea o procesiune religioasă ce se efectua dimineața, urmată de scurte parăzi militare și activități cultural-patriotice în după amiaza și seara zilei, încheiate cu o retragere cu torțe.

În desfășurarea acestor manifestări existau unele deosebiri între capitala țării și provincie. În capitală solemnitățile de dimineață se desfășurau la toate cimitirele unde erau înhumați eroi, respectiv la Mormîntul Soldatului Necunoscut, Cimitirul militar Belu, Cimitirul Belu Civil, Cimitirul Iancu Nou, Cimitirul Pomenirea, Cimitirul Reînvierea, Cimitirul Sfînta Vineri, Cimitirul Belu Catolic, Cimitirul Belu Protestant, Cimitirul Evreiesc de rit spaniol, Cimitirul Filantropia, Cimitirul Musulman Ghencea. Ceremonia începea prin intonarea imnului național, după care urmau o slujbă religioasă și o cuvîntare evocativă ținută de un reprezentant al armatei care trebuia să fie și veteran de război. După aceasta, subunitățile militare și muzica militară (sau gornistii la cimitirele mai mici) prezentau onorul în acordurile Imnului Eroilor iar asistența depunea flori pe morminte. Nu se depuneau coroane decît la Mormîntul Soldatului Necunoscut. La festivitate participau : reprezentanți de frunte ai clerului, membri marcanți ai autorităților civile și militare, subunități militare cu drapel și muzică militară (sau gornisti) stabilite de comandamentul militar al capitalei, coruri, școli, reprezentanți ai presei. În localitățile din provincie participau unitățile și școlile militare (acolo unde existau), cu întregul efectiv, toate autoritățile civile, întregul cler și corp profesoral, toate școlile și toate asociațiile și societățile existente în localitate, cu steagurile și însemnele respective. Participanții se întruneau în jurul orei 10,00 în cea mai mare piață a localității. Aici, după intonarea imnului național se efectua un Te-Deum, după care procesiunea se punea în marș spre cimitirul în care își dormeau somnul de veci eroii. Pe timpul deplasării, corurile și fanfara militară intonau cîntece patriotice și religioase. După ajungerea la cimitir, se efectua o slujbă religioasă, apoi luau cuvîntul, în ordine: un reprezentant al intelectualității locale, un ofițer care obligatoriu trebuia să fie veteran de război și un membru al clerului, ceremonia se încheia prin prezentarea onorului militar sub acordurile Imnului Eroilor și depunerea de flori pe morminte.

În după-amiaza zilei și seara aveau loc activități culturale cu caracter patriotic iar muzicile militare concertau în parcurile localităților respective. Cu această ocazie, echipe speciale formate din elevi însoțiți de profesori precum și de membri ai Societății Cultul Eroilor, strîngeau fonduri bănești fie pe cale de donații, fie prin oferirea de cocarde, insigne din carton care se prindeau pe piept contra unei contribuții de cîțiva lei ce se introduceau în pușculițe sigilate. Aceste fonduri erau destinate îngrijirii cimitirelor eroilor și ridicării de monumente.

Așa a fost pînă acum 45 de ani ! Ce se întîmplă acum ?

În anul 1990 — primul an liber al poporului român, după o dictatură barbară de 45 de ani în care ni s-a negat și dreptul de a ne comemora eroii — unii veterani de război au încercat și au reușit să readucă în prezent această sărbătoare națională. Încercările au fost timide și în general autoritățile militare și civile nu au acordat importanța cuvenită. De ce ? E greu de spus.

Am sperat ca anul acesta să punem în drepturile ei, cu tot fastul cuvenit, această minunată sărbătoare națională prin : readucerea în capitală a Mormîntului Eroului Necunoscut, promulgarea unei legi care să aducă în actualitate prevederile Legii nr. 1699 din 3 mai 1927 asupra regimului mormintelor de război din România, înființarea Societății Cultul Eroilor și votarea unui statut al acesteia inspirat din vechiul statut, îngrijirea, repararea și protecția cimitirelor și osuarelor eroilor, care au ajuns în stare de paragină sau chiar au fost transformate în pășuni sau ogoare, etc. Nu s-a produs nimic. Este adevărat că, prin luna ianuarie, Ministerul Apărării Naționale a încredințat această sarcină unor ofițeri activi, care cu sprijinul unor veterani de război și reprezentanți ai bisericii și ministerelor Culturii și Învățămîntului, au întocmit niște proiecte de legi, dar deși acestea au fost finalizate pe la jumătatea lunii martie 1991, au rămas în dosarele așteptării. În ceea ce privește aducerea Mormîntului Soldatului Necunoscut la București, nu s-a făcut nimic. De ce ? Oare aceasta nu constituie o rușine a actualei conduceri de stat ? Probabil că Mormîntul Eroului Necunoscut nu îl aducem la București, să-l instalăm acolo unde i-au fixat locul supraviețuitorii războiului de întregire a neamului, pentru a nu deranja pe cei ce și-au trădat neamul și pîngăresc pămîntul sfințit din Parcul Carol, unde zeci de ani s-a găsit mormîntul simbolului eroismului românesc. Actuala conducere invocă și lipsa de fonduri, dar pentru a întreține și păzi cu gărzi puternice acest loc al rușinii naționale, așa-numitul „Mausoleu al Eroilor", se găsesc fonduri ! Și acum o întrebare : oare cei ce s-au jertfit pe cîmpurile de luptă pentru păstrarea ființei neamului nostru, pentru independență, pentru întregirea neamului și pentru înlăturarea ciumei comuniste, nu merită o comemorare națională la nivelul importanței ce i se dădea înainte de instaurarea comunismului ?

Credem, sîntem convinși, că Da ! Și atunci voi, români, voi, camarazi veterani de război, voi, tineri îmbrăcați în haine militare, nu este oare cazul să cerem, să impunem ca această sfîntă sărbătoare să fie readusă cu tot fastul în prezent ?

Răspunsul trebuie să-l dea întregul nostru popor unit în cuget și simțiri în fața trecutului nostru eroic.

Col. (r) MARIN POPESCU
(veteran de război)

La Ip, de Ziua victoriei, victimele nu primesc ajutoare

Satul Ip e aproape pustiu, în 9 mai, Ziua victoriei. Trei bătrîne stau de vorbă în fața unei porți. Le întreb de masacru. Una zice că a avut primul bărbat ungur, iar al doilea i-a fost român. Cealaltă — exact invers. E liniște în sat. Nimeni pe uliță. Doar cîțiva copii pe sub garduri. Și cîțiva tineri glumesc zgomotos. Și românește, și ungurește.

În fața monumentului de lîngă drum, ajutorul șefului de post, sergentul Jurcă, tocmai închide porțile metalice de acces. Monumentul e vizavi de bufet. Care, evident, e plin în Ziua victoriei. Îl întreb pe sergent dacă au fost manifestări la Ip de Ziua victoriei. Au fost. Depuneri de coroane. Armata. Prefectura. Dar nu văd nici o coroană sprijinită de monument. Aflu că depunerile de coroane s-au făcut la monumentul cimitirului ortodox din deal. Sergentul Jurcă se oferă să mă însoțească.

Citesc pe monumentul din deal : OSU LUCICA — 3 săptămîni.

BUBOI MARIA — 81 de ani. Minimum și maximum de viață. Aceeași crimă inutilă. În rest, nimeni în preajmă. Dacă nu erau coroanele nu mi-aș fi dat seama că a fost cineva pe acolo. Puțini din localnici au fost la depunere de coroane. 90% din locuitorii satului sînt unguri. Doar românii urcă sus la cimitir ca pe Golgota satului Ip.

În sat nu mai e nici un bătrîn supraviețuitor al masacrului. Dar mai trăiesc cîțiva dintre făptași. Din cînd în cînd, la cîte o beție, le pare rău. Atît.

La 3 km de Ip, la Zăuan, mulțimea bloca strada : se făcea coadă la ajutoare din vest. La Ip, strada era aproape pustie. Victimele nu primesc ajutoare !

EMILIAN CRISTESCU

Vremurile sînt cum sînt

DAR VREMEA?

(Prognoza vremii pentru 15—23 V 1991)

În ultima săptămînă vremea poate fi caracterizată printr-un singur cuvînt : schimbătoare. Într-adevăr, zilele nu au semănat una cu alta. Structura termodinamică a atmosferei a fost extrem de instabilă în tot cursul săptămînii. De aceea condițiile de ploaie au fost prezente mai tot timpul în toată țara. Și a plouat ! Cantitățile de apă înregistrate au fost destul de consistente, ajungînd în puncte izolate la peste 50 de l/mp în 24 h, chiar pînă la 78 l/mp în jud. Galați. Între două ploi, cerul s-a degajat pentru scurt timp și a apărut soarele, zvîntînd puțin pămîntul. Deci vremea a fost bună pentru agricultură !

În următoarele zile apreciem că modificările în structura verticală a atmosferei se vor succeda cu aceeași viteză „ametitoare". Deci, pentru miercuri contăm pe un cer destul de acoperit în Maramureș, Crișana și nordul Transilvaniei pe de-o parte, și în Muntenia și Dobrogea, pe de altă parte. Aici ploile vor marca întreaga zi. În rest, nebulozitatea va permite apariția temporară a soarelui, iar șansele de ploaie sînt mult mai mici. Regimul termic se va încadra în general în limite normale : 14°, 22° C valorile maxime diurne și 5°, 13° C cele minime nocturne.

Joi : Toată țara se va afla sub o pînză de nori, mai consistentă în nord-vest și estul extrem, unde iarăși va ploua. În restul țării ploile vor fi mai puține și se vor semnala mai ales după-amiaza. Temperatura aerului nu va suferi modificări majore.

Vineri : Vremea se va ameliora puțin, exceptînd vestul țării, unde în cursul zilei stratul de nori se va îngroșa și va ploua. În scurta acalmie din rest, va apărea temporar soarele și se va marca o creștere de temperatură în medie cu 2° C.

Sîmbătă : Sistemul frontal din vest va afecta întreaga țară, deci va predomina o vreme închisă, chiar umedă în jumătatea de est unde și ploile vor dura mai mult. Asociat fronturilor, vîntul se va intensifica temporar în Moldova, Dobrogea și Muntenia. Temperaturile maxime vor scădea din nou reducînd amplitudinea termică diurnă la 7,8°.

Duminică nu se întrevăd șanse mari de ameliorare. Deci cerul va fi mai mult acoperit și va ploua în toată țara. Regimul termic va fi staționar.

Debutul săptămînii viitoare va fi marcat de o scurtă ameliorare, luni, apoi, începînd din vest, ploile vor veni din nou.

IOANA MAȘEK

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactori șefi :
Constantin Dumitru
Ion D. Goia
Secretar general de redacție :
Eugen Mihăescu
■ PUBLICIȘTI COMENTATORI (1700) : Dumitru Constantinescu, Horia Pătrașcu
■ EVENIMENT (2542) : Mihail Gălățanu, Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (2600) : Roxana Paicu-Manolescu, Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ — ÎNVĂȚĂMÎNT (2559) : Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

■ FLACĂRA BIS
Redactor șef :
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție :
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga (17 16 39)

■ REBUS
Redactor șef :
Tudor Octavian (1457)
Secretar general de redacție :
Alexandru Păsărin (2036)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zaubea, Simona Simzianu (2036)

■ FLACĂRA BASARABIEI
Redactor șef :
Ion Zubașcu
Secretar general de redacție :
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia) (2559)

■ EDITURA FLACĂRA
Domnița Ștefănescu (2559),

■ FOTOREPORTAJ (2528) : Mihai Cristian Călugăr, Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan
■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072) : Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.
■ SECRETARIAT — ADMINISTRAȚIE (2002, 2558) : Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.
■ PUBLIC RELATIONS (2634) : Ruxandra Onofrei

■ Adresa redacției și administrației : București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în parantezele de mai sus) ; secretariat director : 2002 ; redactori șefi : 2143 (C. Dumitru), 2124 (I. D. Goia), secretar general de redacție : 17.48.91.
Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA, Sectorul export-import presă P.O. Box, 12—201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64—66.
■ Administrația : EDITURA „PRESA LIBERĂ" (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).
■ Tiparul : Imprimeria CORESI București.

16 pagini — 10 lei

Clasicii Reformei: Luther, Calvin, Roman!

Biblioteca Municipală
ODORHEIU SECUIESC
Municipiumi Könyvtár
SZÉKELYUDVARHELY

ANUL LXXXI
Nr. 21
22 — 28 MAI
1991 - BUCUREŞTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ŞI CULTURAL • ÎNFIINŢAT ÎN 1911

DUMNEZEU A MURIT?

pag. 4–5

Uciderea lui Dumnezeu s-a încercat timp de 45 de ani. Fără succes. Tinerii L-au simțit pe Dumnezeu. Acum trebuie ajutați să-L cunoască.

In orice partid, omul de talent, la urma-urmei, e acceptat dacă se mulțumește cu roluri de mina a doua. E maximum de concesiune pe care mediocritatea o poate face superiorității.

CONSTANTIN BANU,
Director fondator
al Revistei Flacăra

ÎNJUNGHIAŢI CU SÎNGE RECE

pag. 8

PEŞCHEŞURILE ANEI MUREŞAN

pag. 9

Pe prostituate NU LE IARTĂ NIMENI

pag. 8

CE ŞTIM DESPRE TRANSSEXUALI?

pag. 10

Urmează explozia?

Nemulțumirile, confuzia, violența se acumulează într-un ritm care nu poate lăsa indiferent pe nimeni. Se incendiază din nou casele țiganilor (după ce unul dintre ei scosese șișul, e drept) în zona fierbinte a Bolintinului. În Maramureș, sînt blocate șoselele. Primul-ministru e huiduit la o mare întreprindere bucureșteană apreciată a fi un fief electoral al F.S.N. Mai multe manifestații de stradă au sfîrșit cu ocuparea temporară a Pieței Universității și cu alungarea demonstranților prin utilizarea bîtei modernizate în baston polițienesc cu șocuri electrice. Noaptea, pe stradă, ți se dă cu ușurință în cap pentru cîteva sute de lei, cu care poate fi cumpărat un sfert de kil de căpșuni. Violurile se țin lanț. Copiii se droghează cu aurolac. Ici-colo, oamenii se mai taie sau își umflă cîte un ochi pentru o bucată de pămînt.

Cei care credeau foarte tare în ceva sau în cineva nu mai cred în nimeni și în nimic. Jocul politic, firesc în orice democrație, a devenit un spectacol adesea degradant. Parlamentul repetă fără har artistic piesele lui Caragiale. Guvernul joacă baletul remanierii nereușind să iasă din nodul pe care singur l-a creat, încercînd să implementeze minciuna promisiunilor electorale în trista realitate a sacrificiilor cerute de reformă. Președintele pindește de după zidurile Cotrocenilor zile mai însorite, liniștea pe care a promis-o nefiindu-i nici măcar domniei sale la îndemînă. Opoziția n-a scăpat de orgolii, e departe de a fi unită sau de a încerca o veritabilă implicare în guvernare. Alianța Civică se zbate între promisiunea inițială (singura cu șanse!) și orgolioasa (periculoasa) tendință de a deveni partid. În schimb, „România Mare", cea mai parșivă dintre diversiunile menite să atace sentimentele și structurile mentale vitale ale poporului român, tocmai pentru că speculează patriotismul în condițiile crizei grave în care ne aflăm, devine partid. Culmea e că o să aibă membri!

Putem da vina, cu îndreptățire, și pe Ceaușescu și pe comunism. După o jumătate de veac de întuneric, umblăm orbiți și nu înțelegem lumea nouă în care ne mișcăm. Putem (și trebuie!) să dăm vina și pe noi înșine, căci am trăit și am răbdat toată mizeria acestei jumătăți de veac, ba am mai și colaborat (cei mai mulți dintre noi, prin obediență), la tot ce s-a întîmplat.

Există, însă, o responsabilitate imediată și care trebuie precizată acum, pentru ca, măcar în ceasul al treisprezecelea, să vedem ce Dumnezeu mai putem face noi cu noi, ce mai putem face în și cu țara în care trăim. Ministrul de interne făcea, pe bună dreptate, apel la spiritul nostru civic, la unirea tuturor forțelor politice, pentru a tempera violența, pentru a intra în legalitate, pentru a trăi într-o lume normală. Dar în nici o societate poliția nu poate (și nu trebuie!) să rezolve cauzele **degringoladei și ale violenței. Poliția culege (dacă e profesionistă)** efectele. **Cine a supralicitat salamul electoral și a încurajat chiulul, salariile mărite pe producție mai mică, 2–3 zile libere pe săptămînă, cine a dat drumul hoților și tîlharilor din pușcării (spre a face loc demonstranților?), cine a încurajat violența politică (reprezentanții P.N.Ț.-c.d., domnii Rațiu și Cîmpeanu erau agresați acum un an !), trebuia să se gîndească și la consecințele acestor gesturi. Acum e fluierat dl. Roman (ceea ce nu e nici civilizat și nici de dorit), acum fiecare își face dreptate singur, pentru că nu mai are încredere în dreptate. Cînd la peste 1 000 de morți nu s-a găsit nici un ucigaș, cînd sentințele se schimbă ca boabele de fasole, de-o să ajungem să-i plătim și despăgubiri lui Postelnicu, omul simplu, omul necăjit, Ion al nostru, prostul nostru, brucanianul amărît a ajuns la concluzia că mai bună e dreptatea pe care și-o face singur.**

Instituțiile fundamentale ale statului sînt în pericol. Nu ne atacă ungurii, nu ne atacă legionarii, ne atacă prostia noastră și jocul politic irresponsabil al celor care au cultivat violența. Cine acceptă că „I.M.G.B. face ordine", cine cheamă minerii să facă treaba polițiștilor, trebuie să se aștepte ca, mai devreme sau mai tîrziu, fiecare să ia parul și să facă exact ce crede el că e mai bine. Societatea trebuie să se apere de violență și o va face. Dacă structurile de stat și politice constituite nu vor reacționa coerent și inteligent, dacă lupta pentru scaune nu va fi de îndată abandonată pentru autentica salvare a țării, a civilizației, societatea s-ar putea să se apere în singurul fel posibil, atunci cînd nu există o organizare coerentă și acceptabilă: printr-o imensă violență generalizată. Cineva spunea după revoluție că nu poate fi restructurat haosul. Dar haosul de-acum nu e cumva mai profund decît cel de dinainte de Revoluție?

CONSTANTIN DUMITRU

Se va întîmpla așa cum scrie pe pancarta purtată la mitingul P.N.Ț.-c.d. ?

Va mai fi presă în România?

Recenta tentativă de a sufoca presa prin măsura aberantă a scumpirii dincolo de logică a difuzării se pare că a eșuat. Cei care doreau să obțină numai prin difuzare jumătate din costul fiecărei publicații, ignorînd faptul că prețul unui ziar a evoluat de la 50 de bani la 5 lei (deci s-a mărit, de zece ori, și valoarea procentului pentru difuzare) sînt siliți să dea înapoi.

Oricum, important e faptul că, dincolo de orientările politice ale publicațiilor, dincolo de diferențierile dintre uniunile profesionale ale jurnaliștilor, întîlnirea de la Cluj a Consiliului național al Societății Ziariștilor Români — Federația sindicatelor din întreaga presă — a pus în evidență, încă o dată, faptul că ziariștii rămîn uniți și că discută de pe o platformă comună chestiunile vitale ale presei românești. Guvernanții vor trebui să ia în seamă această realitate, altminteri o grevă generală a ziariștilor s-ar putea să devină semnalul unei blocări totale a societății, ceea ce ar conduce, automat, la schimbarea guvernanților. Eșecul tentativei de a ne sufoca ar fi, de aceea, pentru guvern, un succes ! **(C. Dumitru).**

Românii care vor să emigreze (în fotografie, în fața ambasadei S.U.A. din București) știu deja engiezește.

BOMBA DE LA BEREVOIEȘTI

O cantitate enormă de documente ale Securității e pe cale de a ieși la lumină.

Luni, 20 mai, în cadrul conferinței de presă de la redacția ziarului „România liberă" dl. Petre Mihai Băcanu a relatat împrejurările în care aceste documente, circa 7—8 tone, au ajuns într-o vale de lîngă comuna Berevoiești-Argeș, la aproximativ o săptămînă după evenimentele din 13—15 iunie 1990.

La sfîrșitul săptămînii trecute, un grup de redactori ai acestui ziar s-au deplasat acolo și, recuperînd o infimă parte din „operele" respective, au constatat că este vorba de documente ale Direcției I a Securității, care se ocupa în special cu urmărirea intelectualilor, a disidenților, a membrilor partidelor istorice, precum și recrutarea de agenți din rîndul studenților străini. Foarte ciudat, erau documente nu numai de dinainte, dar și de după decembrie 1989.

Pentru marți, 21 mai, a fost hotărîtă deplasarea în zona Berevoiești a unui grup de ziariști români și străini.

Străin în România

„Cîțiva gîndaci și un șobolan contemplau peisajul"

Un prieten din Irlanda, plecat de cîteva luni din România, îmi trimite un mănunchi de declarații ale unor adolescenți irlandezi, călători de curînd în țara noastră. Nimic nu poate fi mai relevant în ceea ce privește situația noastră limită, decît mărturiile îndurerate ale acestor copii care au trăit în țara lor normal, fără salam cu soia, fără tătuc atoatestăpînitor și atoateștiutor, fără frăția mortală a Moscovei, fără comunism. Ei nu știu nimic din toate acestea sau știu foarte puțin. Ei au venit în România cu ajutoare și au rămas marcați pentru totdeauna de cele văzute aici. Aprecierile lor nu sînt viciate nici ideologic, nici sentimental. Ei au trăit pur și simplu, timp de 6 zile, realitatea românească. Blocurile arată „precum cuștile de iepuri", au declarat la întoarcere în țara lor unde clădirile mai înalte sînt doar pentru birouri. I-a șocat grădina zoologică din Sibiu. „Cum cosideră guvernanții că pot avea grijă de animale cînd ei nu pot avea grijă de oameni ?" se întreabă adolescentul de 15 ani E. Henderson. Același notează în caietul său de școlar : „Am văzut cum oamenii pot trăi la nivelul supraviețuirii, fără apă curentă și electricitate. Am stat la un hotel în Sibiu unde nu exista mîncare în restaurant, nu curgea apa, iar mirosul toaletelor invada camerele. Cîțiva gîndaci și un șobolan completau peisajul". „Clădirile arătau dezolant, iar oamenii aveau figuri triste. La țară peisajul este frumos. La Sibiu am văzut gratii la vitrinele magazinelor alimentare". (P. Creed). Ce au văzut irlandezii într-un sat : „De teamă că ajutoarele noastre nu vor ajunge pentru toată lumea, oamenii au început să se înghesuie, să se împingă și să țipe, să înșface cît pot, să se roage de noi. Mă simțeam foarte prost, eu o fată de 15 ani, rugată, implorată, de femei de 50 de ani. Nu știu dacă cele cîteva haine sau conserve meritau atîta cerșit. Îmi pare rău pentru acești oameni că-și pierd demnitatea". O constatare de ordin politic : „Am văzut cum o țară care a fost una dintre cele mai bogate din Europa a fost distrusă. După părerea mea, comunismul va eșua întotdeauna. Fără îndoială, este cea mai interesantă experiență din viața mea". Interesantă este și opinia lui C. Geaney : „Am învățat să apreciez ceea ce am eu acasă și în țară. Am învățat răbdarea pentru că în România trebuie să aștepți pentru orice. M-am întors cu amintiri despre oameni triști și orașe dezolante, despre corupția religiei și a autorităților dar nu pot uita figura fericită a celui care primea ceva de la noi". „Cu o zi înaintea noastră un grup de penticostali le-a dat copiilor încălțăminte, cîte o cutie de cocacola și un măr. Cu cealaltă mînă penticostalii le dădeau o Biblie. Este extraordinar să vezi că se întîmplă ca în Africa anilor '50. Dumnezeu întîi, apoi hrana și hainele", notează Eveline.

Aceasta a fost expediția copiilor irlandezi „la capătul pămîntului", adică în România. Mișcați peste măsură de tragedia de la noi, cîțiva vor să revină, pentru a lucra efectiv pentru români. E. Henderson declară că ar spăla și podele din orfelinat, numai să știe că face ceva, efectiv, pentru români. „Și nu este, opinează românul împămîntenit în Irlanda, bălmăjeală, pentru că, la chestiuni de-astea lor le lipsesc snobismul sau prejudecățile care ne caracterizează pe noi, uneori".

EUGEN MIHĂESCU

Studenții nu sînt intimidați, nu vor sta în expectativă

Marius Bălășoiu este noul președinte al Ligii studenților. E student la Facultatea de geologie în anul patru. Are 24 de ani și e din Pitești.

— În conferința de presă din 24 aprilie 1991, domnul Iliescu a spus: „Nu-i pedepsesc pe studenți pentru că nu ar avea efectul scontat". Crezi că Puterea va renunța la atitudinea violentă față de voi și va trece la indiferență?

Marius Bălășoiu: Dacă a folosit termenul în adevăratul sens al cuvîntului, e grav. Un președinte nu poate vorbi așa, în afara situațiilor în care studenții ar face ceva împotriva statului sau în afara legii. Dar pe studenți au început să-i pedepsească chiar fără bastoane și fără scutieri, prin politica pe care o duc față de noi. E un lucru cunoscut că actuala putere a încercat să dezbine studenții. Avantajează anumite organizații față de altele. Și mă refer la Uniunea Națională Independentă Studențească (UNIS) și la Sindicatul Liber Studențesc (SRS) despre care se știe că au relații strînse cu partidul de guvernămînt. La ei informațiile ajung mai repede decît la noi, cei care se ocupă de bursele primite prin programele europene sînt mai atenți cu ei decît cu noi. E normal ca cineva să fie primul și altcineva al doilea, dar e nefiresc ca noi să fim mereu pe locul doi. După ce Guvernul a stabilit și Parlamentul a discutat proiectul de lege privind autonomia universitară s-a produs o schimbare în ceea ce privește compensațiile și ajutoarele, de care studenții au într-adevăr nevoie. Dar nu știm în ce măsură asta va afecta autonomia universitară. În momentul în care ministerul oferă bani studenților, probabil că la un moment dat va avea și pretenții. Cît privește neatenția cu care se poartă acum președintele cu studenții, mi se pare voită. Nu ne poate ignora, pentru că în ultimul timp nu a avut liniște din cauza noastră. Sau așa sperăm noi să nu fi avut.

— Anul trecut studenții erau avangarda în lupta împotriva neocomunismului. Treptat locul lor a fost luat de Alianța Civică și Sindicatul Alfa. Au devenit studenții mai timizi sau simt că este o cauză pierdută?

— Studenții nu sînt intimidați, nu au depus armele, nu au de gînd să stea în expectativă. Dar e bine că lupta se dă prin sindicate pentru că atunci cînd am declanșat greva în decembrie am cerut sprijinul sindicatelor și nu l-am avut. Și din cauza aceasta greva nu a avut efectul scontat. Iar Alianța Civică e o mișcare condusă de intelectualitate și a devenit o forță mult mai mare decît a noastră și e bine să fie așa. Mă mîră și mă întristează mult partidele din opoziție care ar fi trebuit să conducă această luptă. Nu știu în ce măsură Alianța Civică își va putea păstra acest statut de mișcare și nu va tinde la o altă poziție.

— Ce vei gîndi dacă Alianța Civică ar deveni partid?

— Acest lucru nu ne-ar deranja deloc dacă ar dovedi maturitate politică. Singura temere pe care am avea-o ar fi să nu devină ceva tip Front, fără o platformă, fără o linie clară. Pe de altă parte, sînt convins că oamenii din Alianța Civică au destulă maturitate să nu repete greșelile celor din Front. Dacă devin partid politic și reușesc să facă ceva pentru țara aceasta, toată stima. Sîntem în relații cordiale cu cei din Alianța Civică, dar dacă vor face greșeli nu le vom trece cu vederea. Pentru că rolul studenților, așa cum îl văd eu, e de a sta mereu împotriva greșelilor făcute de cei care conduc.

— Ce oferiți voi studenților?

— Mulți ne întreabă de ce nu sînt în Ligă toți studenții și ce le oferim noi. Noi le oferim o formă organizată prin care ei își pot spune poziția pe care o au. Și asta se referă și la burse, și la cămine, dar și la partea profesională, la problemele de învățămînt și în zona civică. Pînă acum civicul a fost foarte dezvoltat. El nu va lipsi nici de acum înainte, dar dorim ca să fie rezolvate și celelalte probleme ale studenților. Mulți dintre cei împotriva cărora am scandat au spus că studenții să învețe. Dar pentru asta trebuie să aibă unde și cum să învețe. Dotarea institutelor de învățămînt superior este jalnică. Am primit acum cîteva zile o delegație din S.U.A. și s-au mirat de modul defectuos în care sînt dotate laboratoarele și sălile de curs. Și nu am avut ce să le spunem. Nu o să cerem foarte mult în foarte puțin timp pentru că știm că țara e în criză economică, dar studenții nu trebuie înlăturați, nu trebuie neglijați, pentru că ei vor lucra în țara asta după ce își termină studiile. În plus, căminele în care locuim arată dezastruos. Nu că am vrea să locuim în hoteluri de lux, dar administrația neglijează cu totul instalațiile sanitare și electrice. De un timp încoace căminele au fost invadate de studenți străini care deschid tot felul de localuri. Uneori sînt necesare, dar prețurile sînt inaccesibile studenților de rînd. De foarte multe ori cîte un cămin rămîne în beznă pentru că cineva a pus un cuptor cu microunde peste capacitatea rețelei. Ei bine, noi ne propunem ca de la anul membrii Ligii să locuiască într-un cămin administrat de Ligă. Pe de altă parte, încercăm să ne autofinanțăm, să facem rost de cît mai multe fonduri pentru a-i ajuta pe studenți. Au fost multe cazuri în care studenții au reușit la testul pentru burse în străinătate și nu au mers pentru că nu au avut bani să-și plătească drumul pînă acolo. Acum, la Ligă funcționează un oficiu de plasarea forțelor de muncă pentru a-i ajuta pe studenți să muncească pe măsura posibilităților lor și să vină și în ajutorul părinților care și așa au o viață destul de grea. Vrem să înființăm o editură de carte studențească în care să publicăm cărți de specialitate din țară și străinătate.

— Crezi că va apărea o nouă Piață a Universității?

— Momentan, nu. Cineva a spus văzînd starea spre care tind evenimentele: Nu ne mai rămîne decît să redeschidem balconul și Piața Universității într-un ultim, disperat și sinucigaș gest. Cuvintele acestea mi-au rămas întipărite în minte pentru că așa gîndesc și eu. Piața Universității este un loc sfînt, un sanctuar al mișcării împotriva comunismului. Dar acum nu va mai putea fi ceva spontan care să descarce mînia omului de rînd și apoi să se ducă acasă liniștit pentru că a strigat „sus" sau „jos". Piața va rămîne un loc în care oamenii se pot aduna pentru a-și spune opiniile. Dacă balconul se va mai redeschide odată, cu siguranță că acest lucru îl vor face tot studenții.

AURELIA BORIGA
Fotografie de GIG MOTOIANU

PARLAMENTARE

● **Albanezii parlamentari din opoziție sancționează puterea comunistă și neocomunistă, retrăgîndu-se din parlament chiar în prima sesiune a acestuia. În același spirit, milioane de albanezi sînt acum în grevă generală.**

● **La București, parlamentul român aplaudă legea noii securități și se pregătește să ratifice tratatul de transformare a României în republică sovietică unională.**

(E. M.)

Trîmbița guvernului

Conferința de presă a d-lui Bogdan Baltazar din 14 mai a.c. a durat o oră și jumătate, domnia sa fiind așteptat la un prinz de un grup de diplomați „dintr-o țară bine dezvoltată, care vor mînca puțin" — a glumit dl. B.B. În acest scurt timp, purtătorul de cuvînt al guvernului s-a referit la acordul româno-ungar privind „cerul deschis", proiectul de lege necesar organizării activităților de cercetare și proiectare, problema poluării în Zlatna, o conferință cu tema adopțiunea internațională desfășurată la Haga (am aflat că adopțiunea de copii români depășește o treime din adopțiunile internaționale) și, ca de obicei, dl. Baltazar a expus replicile guvernului. De data asta, în centrul atenției a fost revista de atitudine gardistă-legionară și proceaușistă „Europa". Dl. Baltazar a replicat pe bună dreptate instigărilor la ură de rasă practicate de dl. Ilie Neacșu, dar a comentat evaziv politica de reabilitare a „piticului odios" și a fostei nomenclaturi comuniste găzduită de această aberație gazetărească.

PETRE BARBU

Procurori, vi se pregătește ceva!

De dragul unei denumiri noi, aparent atrăgătoare și zornăitoare de MINISTER PUBLIC și nu de PROCURATURĂ, domnii procurori riscă să nimerească în concasorul puterii de unde nu mai poate ieși nimeni întreg. Pentru România, noua Constituție trebuie să aibă valoarea unui act sacramental și nu condică de însemnări aproape zilnice, ca pe vremea lui Ceaușescu. Prin denumirea de MINISTER PUBLIC, aflată în dezbaterea Constituantei, se întinde, de fapt, o capcană prin care PROCURATURA să fie absorbită de puterea executivă, adică de Guvern, pentru că cine posedă ministere dacă nu Guvernul?! În aceste condiții, Constituția de la care atîtea sperăm va transforma netamnesam pe domnii procurori, care ar trebui să fie absolut independenți față de puterea executivă, în niște agenți ai Guvernului care fac parte, ca atîția alții, dintr-un minister! Acest lucru este, pur și simplu, inadmisibil, pentru simplul și marele motiv că **procurorul nu face politică.** Singura politică a lui, care-i face cinste și-i dă credibilitate în rîndul opiniei publice, este aceasta: să verifice înfăptuirea activității de justiție, să descopere adevărul și să aplice, sine ira et studio, legea. Se mai pot înfăptui aceste deziderate în împrejurarea că procurorul este un simplu agent al Guvernului emanat dintr-un partid politic?

Cunoaștem cu toții, în principiu, că un partid politic care a cîștigat alegerile își pregătește din rîndurile sale emisarii atît pentru puterea legislativă (Adunarea deputaților și Senatul) cît și pentru puterea executivă (Guvernul). Cea de-a treia putere într-un stat democratic, de drept, rămîne puterea judiciară.

Dar pentru a asigura obiectivitate și imparțialitate și pentru a-i feri de capcana ce li se pregătește de a fi „contopiștii Guvernului", **procurorii ar trebui numiți, ca și judecătorii, direct de către președintele României.**

Așadar, nu dorim un MINISTER PUBLIC, unde procurorii să fie subordonați ministrului justiției și, pe cale ierarhică, primului ministru, conducătorul unui Guvern aparținînd unui partid politic, oricare ar fi el.

În situația ființării acestui MINISTER PUBLIC, se poate lesne întîmpla ca ministrul justiției să dea anumite dispoziții procurorului general pe motive politice, ceea ce reprezintă o imixtiune grosolană a puterii executive în sfera atribuțiilor puterii judiciare, compromițînd în ochii opiniei publice noțiunea de justiție.

O altă anomalie o reprezintă aceea că, actualmente, lucrările Consiliului Superior al Magistraturii (esența puterii judiciare) sînt conduse și prezidate de ministrul justiției (minister al puterii executive, al Guvernului), pe cînd ar trebui conduse de un membru din rîndurile magistraților din acest Consiliu. Se vede treaba că în virtutea inerției celor aproape 45 de ani de comunism **rotița executivului se învîrte încă mai repede decît celelalte două:** legislativul și judiciarul, dar nu depășește a... patra roată la căruță — PRESA. Din aceste motive, rotița zimțată a Guvernului, geloasă foc, bagă bețe-n roate PRESEI care veghează să nu se îmbrățișeze prea tare și des aceste trei puteri și să nască un monstru, o Gorgonă în fața căreia să împietrești de groază: **dictatura.**

PAȘCU BALACI
Fotografie de GIG MOTOIANU

Ochean întors

DUMNEZEU

Una dintre cele mai adînci vinovății ale comunismului constă în dezrădăcinarea unor generații care rătăcesc astăzi fără steaua bunei speranțe prin mlaștina de sărăcie și spaimă întinsă la picioarele fragilei libertăți est-europene.

Ani în șir de persecuții religioase, de ironii pseudoștiințifice, de educație marxistă prin școli și prin mijloacele de informare au surpat credința, înstrăinîndu-l pe român nu doar de Dumnezeu, ci și de sine însuși (vor rămîne ca mărturie a înjosirii pe care a atins-o și dezlănțuirile de ură la cozile pentru salam ori tacîmuri, și sălbăticia loviturilor de bită aplaudate cu ovații în iunie). Desigur, au fost gesturi de rezistență, oameni care s-au străduit de-a lungul acestor întunecate decenii să păstreze neprihănite valorile morale și să mențină puntea spre cer, dar cîți părinți au vorbit copiilor despre bunătatea, iubirea și jertfa creștină ? Cîți tineri presimt acest ax interior sau măcar dorința conștientă de a-l căuta pe Dumnezeu ?

În locul rămas după amputarea sentimentului religios rareori a încolțit altceva la fel de înalt, atîta timp cît omul apărea batjocorit, înfometat, înlănțuit de minciună. Și rareori a fost mai multă nevoie de legea caldă a dăruirii și a transparenței sufletești decît în acest sfîrșit de secol bezmetic, decît în acest final de dictatură apocaliptică.

Chiar dacă dezamăgirea a ajuns atît de curînd la loc de cinste, iar neamul pare să moțăie cum s-a deprins, nimeni nu are dreptul să nesocotească miracolul acelei luni de iarnă, singele înflorit pe asfalt, sacrificiul care a clătinat din temelii întunericul. Nimeni nu poate nega semnele unei neliniști care cine știe dacă nu anunță renașterea mult-visată.

O lavă încă fierbinte

Sînt foarte vesel, jucăuș și spontan. De altfel îți mărturisesc din prima că nu le plac urșuzii, un criteriu de selecție al grupului fiind tocmai pofta omului întîlnit de a se bucura, de a rîde în hohote. S-au cunoscut imediat după acel Decembrie scăldat în sînge și au realizat surprinși că erau cu toții nucleul de la biserica Sf. Silvestru unde mergeau de multă vreme să-l asculte pe neasemuitul părinte Galeriu.

Cel mai des îl găzduiește Nicușor, student în anul al doilea la Teologie ; el spune că locuiește într-o casă obișnuită, fără telefon însă, în care oricine, oricînd este binevenit. Ca să scape de-o grijă, a hotărît să facă mai multe rînduri de chei și să le împartă prietenilor în număr mereu crescător. Născut într-o familie de țărani ortodocși, a mers de copil la biserică, de copil și-a dorit să devină preot. N-a avut momente în care să pună în cumpănă credința sa ; uneori chiar își regretă viața prea lineară, pentru că îi trebuie un efort în plus să-l înțeleagă pe cel traversat de convulsiile luptei, ale îndoielii, mai ales că, slavă Domnului, i-a fost dat să audă multe confesiuni. Dacă îi privești ochii mătăsoși și îi asculți vocea catifelată înțelegi că îi adună pe oameni în jurul său și cum trebuie să fii alcătuit pentru a purta haină preoțească.

Alexandru în schimb, are un aer mereu tensionat ; el îndeplinește rolul teoreticianului, aducînd în discuție cîte o problemă care să-i oblige pe toți la meditație. Însă momentelor de gravitate intelectuală le urmează firesc ghidușii, autoironice, desene explicative și jocuri de cuvinte. Este cel mai în vîrstă dintre ei ; de formație psiholog și sociolog. Lucrează ca bibliotecar. Îl preocupă faptul că foarte mulți tineri sînt atrași de yoga fără să fi încercat înainte să afle și să înțeleagă ce este ortodoxia, fără să fi dovedit aceeași sete, aceeași încăpățînare — de care sînt capabili cînd au nevoie de maestru — și în căutarea duhovnicului care să-i inițieze. Alexandru afirmă că aceasta se explică prin goana după rețete, după pilule ale forței pe care se amăgesc că o vor căpăta cît ai bate din palme. Remarcă plin de mirare tristă că la întrebarea „Dar dacă ești bun, nu ești puternic ?" acești copii debusolați — cum îi numește — nu pot răspunde. Pentru că fără schelăria interioară a ideii de bine rămîn orbi, rămîn departe și de Dumnezeu, dar și de oameni.

Anișoara a împlinit nu de mult 30 de ani ; a terminat deja o facultate. Vara trecută a dat examen — și a reușit — la Teologie. Pînă aici drumul i-a fost lung și întortocheat. Cînd se afla la părinți, în Moldova, mergea de drag la biserică, se uita la sfinții zugrăviți, i se părea că sînt bunicii ei, pe care nu i-a prins în viață, și simțea o căldură dulce. Chiar dacă în copilărie nu-i era prea clar ce este cu credința, știa că trebuie să se roage, că trebuie să-și facă cruce, că Dumnezeu e puternic, e bun, ne ajută și are grijă de noi... Ei, ...transformarea adîncă a suferit-o însă începînd de acum 2—3 ani, cînd a aflat de marii duhovnici din București. A mers la părintele Galeriu, apoi la biserica Antim l-a ascultat pe părintele Sofian. A plecat în țară, la mînăstiri, a fost la părintele Cleopa, l-a auzit pe părintele Daniel — astăzi mitropolit al Moldovei. Din aproape în aproape i s-a mișcat ceva în suflet și a ieșit ca dintr-o ceață ; cînd s-a dat zăbranicul la o parte, a început să înțeleagă cine este ea în raport cu oamenii din jur, în raport cu Dumnezeu.

Alexandru, Nicușor, Angela, Laurențiu, George, Radu, Șerban și un alt Laurențiu au plănuit într-o bună zi a toamnei trecute un festival al culturii ortodoxe. I-au spus FILOCALIA și au dorit să fie viu, fără chingi și prejudecăți. Pentru prima dată s-au adunat foarte mulți tineri atrași măcar de ineditul unor expoziții de icoane, de cărți și literatură creștină, de titlurile celebre ale unor filme subsumate ideilor religioase. Tot pentru prima dată, s-au reunit sub această cupolă generoasă atît personalități laice, cît și mari nume ale bisericii ortodoxe. S-a dezvăluit în dialogul purtat la „Grigore Preoteasa" că intuiția entuziaștilor organizatori a lovit drept la țintă : arta este o cale pe care credința poate încerca să se apropie de inimile amorțite ori doar buimace ale tinerilor, poate face primii pași spre o generație a cărei lavă este încă fierbinte.

Răspuns de tînăr

Îndepărtarea aparentă a tinerilor de Dumnezeu îi face citeodată pe cei abili în teorii să lanseze tot felul de ipoteze. Alții găsesc nod în papură ortodoxiei sau aduc vorbă ascunsă, neziditoare, despre Casa Mîntuitorului nostru, confundînd pe cei fără Dumnezeu cu cei care încă nu-L cunosc pe Dumnezeu. Punînd toate murdăriile lumii de-aici pe seama unei somnolențe ortodoxe, predicatori Yoga sau neoprotestanți își găsesc motive să adopte rețete religioase străine firii noastre. Unii încercînd logoreic să altoiască creștinismul cu Yoga, iar alții să predice cum că Dumnezeul de aici de-abia mai respiră. Dar nici unii, nici alții nu reușesc să priceapă că în aceste locuri Dumnezeu este cel mai aproape de oameni (vezi dogma ortodoxă a cerului coborît pe pămînt). La noi se simte prezența lui Dumnezeu prin simplă respirare, nu prin tehnici extatice. El este respirat și de cel ce face bine și de cel ce face rău. A ne îngrijora de slăbirea credinței la tineri înseamnă a-l duce de grijă Duhului Sfînt. Asta-i de-a dreptul absurd ! (GEORGE NĂSTASE – 21 ani, desenator).

Tărîmuri între alb și negru

Părintele Mihai tresare și mă privește bănuitor. Măcar zece minute, îl rog. Cinci. Se învoiește. Ieșim împreună în curtea care nu seamănă cu cea a unui sfînt lăcaș fiindcă e un adevărat șantier. Se cimentează, se construiește. Mănăstirea Timișeni e cea mai nouă din țară, datează din 1944, acum i s-a adăugat încă o aripă de clădire și totul e învăluit într-un alb proaspăt, cu miros de tencuială umedă. Universul văzut de aici se simplifică în două culori — două tipuri de existență — alb și negru, patruzeci de călugărițe îmbrăcate în noapte se strecoară firav spre capelă, spre ateliere ori chilii, părînd a nu simți invazia de alb de afară, potopul de lumină al primăverii și singurătatea molatică a cîmpiei presimțind apropiata albie a Timișului. Timpul vieții lor se măsoară altfel decît în lume. Pătrund în timpul acesta fără istorie după trepte și încercări ale inițierii. Se roagă, citesc și se poartă pe ele însele după porunci cerești, pînă ce dobîndesc gradul de soră. Apoi de rasofoară. Și, în sfîrșit, de călugăriță. Abia atunci trăiesc, cu adevărat, viața monahală, după regulile Sfîntului Vasile Cel Mare.

— Care sînt regulile acestea, părinte Mihai ?

— Roagă-te și muncește !

A te ruga nu e, aici, o obligație. E un mod de viață.

— Cum trăiți, părinte Mihai ? De ce așa și aici ?

— Viața mea e sortită rugăciunii către Dumnezeu. M-am simțit atras din copilărie. După institut, am ales mănăstirea. Nu pot purta povara unei familii. Grijile zilei m-ar lua de la viața mea adevărată. Citesc, cînd am timp. Vin oameni mulți aici să se roage, să ne rugăm pentru ei, să le vindecăm sufletul — și întreabă. Unii mă întreabă despre ei înșiși. Așa aflu ce se întîmplă cu oamenii în lume.

— Ce se întîmplă ?

— Sînt abătuți. Au greutăți în viața de toate zilele. În familie, la lucru, în suflet. Vin mulți, tot mai mulți după Revoluție. Vin și români de peste hotare. Ne rugăm și pentru ei.

— De ce vă rugați, părinte Mihai ? Nu vă grăbiți cu răspunsul. De ce ?

— Mi-e teamă de Dumnezeu. În altar, simt fiorul. Teama vine atunci cînd dragostea nu e desăvîrșită. Dragostea mea de Dumnezeu nu e desăvîrșită. Ți-e teamă de ceea ce nu cunoști. Nu-l pot cunoaște pe Dumnezeu.

Destine tangente la cer

Intrăm în atelierele mănăstirii. Maica Magdalena (rasofoară) face hăinuțe pentru copii și le dă la „Arta bănățeană". E de 14 ani aici. Venită din Maramureș, de la Iza.

— Unii mă întreabă ce necazuri am avut. N-am avut necazuri. Iubeam mănăstirea. De la școala din Lugoj fugeam la biserică. Fratele meu e, și el, călugăr la Tarcău. E tînără, are 30 de ani și are senzația fulgurantă a fericirii. Coase și se roagă. Coase și sora Victoria, care pare a avea între 40 și 50 de ani (aici nu există vîrstă) — a venit nu demult, imediat după moartea părinților. A avut menirea de a-și sluji părinții. Acum i-a rămas menirea de a-l sluji pe El. (I-a rămas. E aici o uriașă renunțare).

A MURIT?

— Simt cu disperare că ratez subiectul și că destinele acestea tinere nu conțin nimic spectaculos.

— Maicile de aici nu sînt alungate din lume. Sînt chemate de sufletul lor către slujirea lui Dumnezeu.

Vorbește maica Elefteria, starița mănăstirii. Zîmbește mult și are voce caldă. Se întreabă ce e cu libertatea. De un an de zile n-a mai venit nici o soră nouă, fiindcă „acum e libertate". Libertate să ce? Să nu respecți legile puse de Dumnezeu și de oameni? Asta nu există nicăieri. Aici e o lege. Afară e altă lege. Asta e tot. Între alb și negru există doar o luptă surdă și nici un compromis.

Noi nu avem un papă la Roma

Dacă cineva l-ar numi dizident, părintele Dinu Provian l-ar privi lung, în tăcere, cu acel soi de uimire amestecată cu o undă de ironie, după care l-ar sfătui să nu mai folosească vorbe mari, cărora nu le cunoaște sensul adevărat. De fapt, fără să o declare, părintele Provian crede, și are argumente pentru a-și susține credința, în nesupunerea față de putere, în sfidarea puterii chiar, de către orice preot ortodox adevărat. „E foarte ușor să dai cu piatra, să-i acuzi pe preoți, pe toți, de pactizare cu Ceaușescu, să blamezi ierarhia bisericească pentru obediență față de Ceaușescu, fluturînd o telegramă de felicitare și spunînd că a lăsat să fie demolate bisericile. Ca să li se permită să existe, toate cultele au trimis telegrame de felicitare. Dacă n-au apărut proteste în presă sau în străinătate, credeți că preoții ortodocși au asistat pasivi la dărîmarea bisericilor? Chiar credeți asta? Unde au fost atunci intelectualii care acuză astăzi? Preoții au fost mereu singuri. Nu intelectualii le-au șoptit la ureche, părinte, ce ne facem, trebuie să facem ceva, nu mai putem răbda, ne omoară păginul, ci oamenii simpli, cei care în toți anii comunismului au continuat să vină la biserică pentru a afla acolo temei de putere. Prin ierarhia ei, ortodoxia a ținut bisericile deschise în România. Toată lumea ne compară cu Polonia, dar nimeni nu vorbește nimic de bisericile închise din Albania sau de cele transformate în muzee ateiste, din Rusia. Toți se fac a uita că noi nu am avut un papă la Roma, care să țină pentru noi, și de care conducerea comunistă să se teamă".

Ore de religie sub Ceaușescu

22 de ani preot la Biserica Albă, fiu și nepot de preot, părintele Provian, care a intrat în preoție în 1946, atunci cînd mulți o părăseau, a avut curajul ca în plină dictatură ceaușistă să țină, în biserică, lecții de religie cu copiii. Da, o sută de copii au făcut lecții de religie, în anii cînd în seara de Înviere, în școli se făceau reuniuni cu prezența obligatorie, cînd bunica mă învăța ca atunci cînd trec prin fața unei biserici să-mi fac semnul crucii cu limba, nu care cumva să mă vadă vreun coleg.

De doi ani, la sfîrșitul liturghiei, duminica, face un mic **catehism cu credincioșii, o mică** lecție de religie, adică, o învățătură de credință. „Numai cei ce învață catehismul ortodox poate crede în cunoștință de cauză. Biserica nu are nevoie de bigoți".

Unde sînt tinerii ortodocși?

Îmi povestește cum, mergînd într-o biserică catolică, s-a trezit înconjurat numai de oameni tineri. „Și m-am întrebat, atunci, cu durere, unde sînt tinerii noștri?".

La noi, îmi spune, botezul împlinește deodată toate cele trei taine — taina botezului, taina mirungerii și taina sfintei împărtășanii, aceasta din urmă pe cauțiunea nașului și a părinților. Catolicul face mirungerea la șapte ani, iar prima împărtășanie la 12 ani, cînd îi cere copilului să mărturisească adevăruri de credință pe care a reușit să le înțeleagă în timpul catehizării. Biserica ortodoxă, însă, nu acceptă o asemenea etapizare.

Acum, este convins că trebuie desfășurată o intensă lucrare de prozelitism. Biserica are de parcurs un drum lung. Întîi, consideră domnia sa, trebuie asigurată o educație elementară a tuturor, în special a tinerilor, prin catehism. Apoi, biserica trebuie să facă asistență socială. **E obligatoriu** să acționeze astfel, pentru că însuși spiritul creștin o impune. În timpul studenției a condus două orfelinate ale bisericii. A înțeles atunci cît de necesară și utilă este asistența socială a bisericii.

Prima urgență — caritatea creștină

La Biserica „Sfîntul Anton", de la Curtea Veche, unde slujește de peste zece ani părintele Provian, marțea e un adevărat pelerinaj. Vine lume multă — mai ales femei — nu numai din tot Bucureștiul, ci și din țară, să dea acatiste aici pentru sănătate, pentru familie, vin tineri și părinți să se roage pentru reușita la examene, apoi revin și dau acatiste de mulțumire pentru împlinirea rugăciunii. Fiecare credincios își însoțește acatistul de o mică sumă, din care biserica a reușit să adune fonduri folosite pentru refacerea acestui monument istoric și pentru activități de binefacere. În 1990, biserica a cumpărat pentru copiii din două cămine bucureștene haine și un televizor, a împărțit săracilor ajutoare în valoare de peste 60 000 lei. „O picătură într-un ocean. Cît i-a revenit fiecărui sărac? Aproape nimic. Pe cînd, dacă Patriarhia ar înființa sau ar patrona niște spitale, sau cămine de copii, sau orfelinate, sau azyluri de bătrîni, și toate bisericile ar contribui la întreținerea lor, atunci am putea vorbi, într-adevăr, de un rezultat.

Biserica nu are nevoie de bigoți

Am vorbit ore în șir cu părintele Provian. Era mulțumit de a avea, în sfîrșit, în biserică, cărți de rugăciune. Ba, a reușit să tipărească, chiar, și un Catehism. Sigur, sînt destul de scumpe cărțile, dar e o adevărată minune că există, și e fericit cînd cineva cumpără o carte sau cînd se întîmplă să îi intre în biserică niște copii săraci, cum ar fi cei de la căminul 5 din Militari, cărora să le poată da un ceai cald și cîteva sandviciuri gustoase, să le cumpere haine, și să vorbească cu ei, iar ei să revină și simbăta următoare, și cealaltă, și să îi arate că au citit cărțile pe care le-au primit.

Da, părintele crede în renașterea credinței poporului român. „Avem un pămînt bun, spune. Acum trebuie numai semănat cu grijă!".

Înainte de intrarea la tipar a acestor rînduri, am aflat că la Biserica Sfîntul Anton au început lecții de catehism. Vinerea, la ora 18, pentru tineri, iar simbăta dimineața, la ora 9,30, pentru copii.

„Christiana" — primul centru de medicină socială

Înființată la inițiativa unui grup de medici și preoți ortodocși în ianuarie 1990, Asociația medicală creștină „Christiana" este apolitică, ecumenică și urmărește să reia tradiția religioasă sufocată timp de aproape cinci decenii: îngrijirea celor bolnavi, neajutorați, prin acordarea de asistență medicală, socială și spirituală. Pe lîngă botezarea ortodoxă a 140 de copii orfani, preluarea și distribuirea de ajutoare la cămine, azile, spitale și leagăne, asociația a reușit în cursul anului trecut — cu sprijinul Ministerului Sănătății și al numeroase organizații umanitare străine — să amenajeze Centrul de medicină socială „Christiana", așezămînt care asigură 70 de paturi pentru internări, o policlinică pentru consultații gratuite, tratament ambulatoriu (medicină internă, pediatrie, psihiatrie). Întreaga activitate este filantropică, medicamentele, de asemenea, nu trebuie plătite; acest fapt naște, bineînțeles, o popularitate greu de îndurat — solicitările au început deja să depășească posibilitățile limitate ale Centrului; disperați, priviți cu indiferență în spitalele arhipline, aruncați de colo-colo, cei prea săraci își îndreaptă spre „Christiana" și muribunzii (dar, fiindcă aici nu există Reanimare, nu pot fi primiți), și bolnavii infecțioși (pentru care nu există secție), și bolnavii cronici (de asemenea refuzați, deoarece spitalul nu poate asigura condițiile unui azil). Există însă în proiect ideea unui complex care se va construi la Pipera și care va încerca să extindă serviciile medicale și de asistență socială, asigurînd un pavilion pentru recuperare fizică și psihică, o cantină a săracilor, precum și biserică ortodoxă și capele interconfesionale.

Tocmai în problema asistenței sociale există cele mai mari greutăți: lipsa de organizare, lipsa voluntarilor și chiar lipsa experienței. Încercările de ajutorare cu alimente, haine și medicamente depind deseori de fler, pentru că ancheta socială care ar trebui desfășurată înainte, cade tot în sarcina medicilor și a asistentelor medicale. Pentru asemenea acțiuni neprimind nici un fel de spor în lei. De altfel, la „Christiana" lucrează oameni care doresc cu adevărat să vină în sprijinul celor năpăstuiți; doctorii primesc salarii meschine decretate de înțelepciunea tehnocraților și nu există nici pretenția, nici posibilitatea să iasă ceva în plus. Motiv datorită căruia cîteva candidate într-un concurs pentru posturi de asistente medicale, deși obținuseră nota 8, s-au retras profund dezamăgite.

Sentinele la porțile durerii

Doamna Mia este fără vedere. A fost internată la „Christiana", unde revine de cîte ori are timp pentru că nicăieri n-a găsit atîta înțelegere și atîta dragoste. Măicuțele, abia desprinse de adolescență, se apropie și o sărută luminîndu-i întreaga față cu surîsuri de fericire. Ca să te facă să înțelegi cîtă curățenie este aici, doamna Mia povestește că, suferind teribil cu rinichii, trebuia să ajungă destul de des la toaletă și într-o noapte a pornit-o singură pe coridor, dar, deși s-a învîrtit de nenumărate ori prin fața ușii acesteia, n-a reușit să o depisteze după miros. Iar orbii, se știe, spune dumneaei cu un fel de mîndrie resemnată, au simțul olfactiv foarte dezvoltat. Apoi cearșafurile foșnind apretate! Se întreba dacă e pe pămînt sau în rai.

Măicuțele care o revăd cu bucurie loculesc la „Christiana" încă de la începutul lui septembrie trecut, cînd a început cursul postliceal de asistente medicale. Au părăsit cu stringere de inimă mănăstirile din care vin; și mai dureroasă a fost despărțirea de îndrumătoarele spirituale. De altfel, abia acceptă să vorbească despre ele și refuză zîmbind stînjenite să-și dezvăluie numele, temîndu-se de păcatul greu al trufiei. De cînd au intrat în contact cu lumea laică, la multe încercări au fost supuse, iar pentru cine iubește viața monahicească, vifornița de afară e ca un blestem.

Una dintre ele, oacheșă și sprinceană, spune că după Revoluție șaptezeci de fete au intrat la mănăstirea Vladimirești, care fusese închisă 35 de ani. Dacă ai întreba-o cu gînd vinovat cum s-au îndurat să părăsească lumea caldă și mișcătoare cînd sînt atît de tinere, ea ți-ar spune că nimic nu rezistă în fața chemării pe care au simțit-o ele. Și că menirea lor este de a se ruga pentru toți cei aflați, de a veghea ca niște ostași la graniță, ca sentinelele în primul tranșeu al războiului.

Sînt la „Christiana" ortodoxe, catolice, franciscane, greco-catolice; fiecare ține rînduiala credinței ei, învățînd zilnic la anatomie, luînd cursuri, îngrijind bolnavii, adunîndu-se în capelă și citind rugăciuni. Acum este seară, măicuțele ortodoxe îngenunchează, cu toatele, subțirele și cernite; cîtiva dintre internați s-au adunat și așteaptă cu înfrigurare cîntecul de slavă și speranță. Vîntul care umflă perdelele, gata-gata să răstoarne ghivecele de flori din fereastră, nu pare să le atingă, umerii lor frumoși se string doar sub emoția adîncă a rugăciunii.

Pagini realizate de
OLTEA MUTULESCU
RADU CIOBOTEA
ROXANA PAICU
VALERIA DORNEANU
Fotografii de SILVIU STAN

Cine a tras în noi?

CE VODEVIL — CUM NE-AU MURIT COPIII...

• Despre „episodul Otopeni"—încercare de reconstituire •

S-a scris și s-a vorbit foarte mult despre **episodul Otopeni.** Patetic uneori, alteori echivoc, cel mai adesea ca despre un eveniment dramatic, de senzație. Practic însă, niciodată, nimeni n-a încercat „montarea filmului" imagine cu imagine. Un film mut, dureros, sec. O variantă credibilă (incropită cu eforturi neștiute) a incredibilului acelor ore. În acest moment, poate că numele, inițialele, siglele, martorii, contează mai puțin. În esență contează doar faptele, înțelegerea exactă a succesiunii lor, mirarea și înfrângerea celor rămași, hrăniți, iată, cu detalii. Mai sînt de spus și se vor mai spune multe. Bîjbîim spre ieșirea din grotă. Ne batem pentru asta. Măcar așa să ne merităm supraviețuirea.

Alarmarea aeroportului

22 decembrie 1989. Pe fondul tulburărilor din Capitală se creează agitație. Sînt semnalate defecțiuni în sistemul transmisiilor radio și telefonice. Se urmărește introducerea de informații eronate în cadrul transmisiilor. În jurul orelor 11.00, aeroportul e alarmat telefonic de către persoane care nu-și declină identitatea. La ora 12.30, alarmarea se face în mod oficial de către conducerea M.Ap.N. La insistențele ofițerilor M.Ap.N. aflați în clădirea Departamentului Aviației Civile, se ia legătura prin firul direct cu Ministerul, care, prin intermediul colonelului A., transmite ordinul de a se rămîne **pe loc și a se executa numai ordinele** transmise prin mijloace sigure de către generalii V. A. Stănculescu și S. Gușe.

Măsuri impuse

Directorul general al Companiei Tarom de la acea dată este chemat insistent la Televiziune. Respectivul nu dă curs chemării. La Televiziune se prezintă șeful Departamentului Aviației Civile. Directorul general ia însă măsuri de evacuare a personalului, cu excepția șefilor de compartimente și a celor cu statut de ofițer M.Ap.N., care au cerut în repetate rînduri arme pentru a constitui puncte de rezistență în turnul de control și la nivelele I și II ale Departamentului, fără însă a le obține.

Maiorul R1, comandantul unui batalion subordonat Comandamentului Aviației Militare, lt. maj. A. — coordonatorul subunității de grăniceri din cadrul U.M. 02802 și lt. col. R2, comandantul diviziomului de apărare aeroport din cadrul diviziei de aviație de la Otopeni, trec la **realizarea dispozitivelor de apărare în sectoarele proprii. Cadrele USLA sînt deja dezarmate. Ele sînt reînarmate abia a doua zi.**

În jurul orelor 19,30—20,00 personajele C1, D1, C2 își asumă răspunderea aducerii de la Televiziune a șefului Departamentului Aviației Civile, prezența sa fiind necesară pentru luarea deciziilor de aterizare pentru aeronavele cu ajutoare de primă urgență ce-și anunțaseră sosirea.

Între orele 20.30—22.00, sînt evacuați de pe estacadă toți corespondenții de presă străini, care erau așteptați la hotel „Parc" (să se fi urmărit înlăturarea unor martori incomozi ?). La ora 22.00 s-a dat **alarma generală, anunțîndu-se că din clipă în clipă aeroportul va fi atacat de teroriști, atît la sol, cît și în spațiul aerian.** Dinspre liziera L1 se înregistrează la această oră focuri răzlețe.

Dispozitivul de apărare a aerogării Otopeni-Vest

Se organizează acest dispozitiv în forma literei L, cu latura lungă formată din aliniamentul drum național (DN) — L2 — clădirea Dep. Av. C. — centrala termică — nodul rutier (reprezentat de ieșirea de pe estacadă și legătura cu aerogara nouă), dispozitiv opus lui L1, controlat (după spusele superiorilor) de elemente teroriste.

Considerînd mijloacele de apărare insuficiente, comandamentul militar cît și conducerea Dep. Av. C. solicită, prin firul militar, ajutoare suplimentare. De la Minister se anunță că detașamentul Cîmpina, care urmează să sprijine aparatul defensiv de aici, urmează să sosească în jurul orei 22,00.

Contactarea detașamentului Cîmpina

La aceeași oră, comandamentul divizici este înștiințat că în circa o oră va sosi dinspre Băneasa o subunitate aparținînd Școlii de subofițeri de miliție Cîmpina, sub comanda maiorului P1, subunitate îmbarcată în trei camioane. La statul major se ia hotărîrea ca maiorul B., însoțit de o grupă de militari, să-i întîmpine la șosea. După identificare, ar fi urmat ca aceștia să-i escorteze la punctul de control al comandamentului și să-i pună la dispoziția lt. maj. Ionescu, venit din spatele aerogării de la divizionul de artilerie. Lt. maj. Ionescu are misiunea de a-i conduce pe drumul național spre Ploiești, pînă la intrarea pe DN 10, pentru a ajunge cu aceștia în sectorul de apărare al pistei noi, deci la circa 1,5 km. nord-est de locul care avea să devină teatrul evenimentelor. La ora. 23.30, mr. B. raportează că ajutoarele întîrzie și primește ordin să rămînă în șosea în așteptarea lor. La ora 2.00 (23.12.'89), mr. B. i se comunică sosirea ajutoarelor din clipă în clipă, însă **nu sub comanda mr. P1.** Între orele 3.30—4.00 are loc pătrunderea în forță a unui autoturism Dacia 1300 de culoare galbenă, autoturism din care se trage asupra unui punct tehnic sensibil. Respinsă, Dacia se retrage, izbindu-se de al doilea stîlp iluminat din fața aerogării, ocupanții dispărînd în liziera.

La ora 6.30, maiorului B. i se comunică faptul că **detașamentul de la Cîmpina va sosi, totuși, sub comanda mr. P1.** Din acest moment, cumulînd o atît de mare întîrziere, detașamentul ar fi putut sosi oricînd în timpul zilei, dar colonelul P2 ordonă să se plece pe întuneric. (Supraviețuitorii ulteriori declară că la urcare, col. P2 purta căciulă).

La ora 7.00 apare detașamentul Cîmpina. Din primul camion coboară un **lt. col.** (?) care declară că este comandantul subunității, col. P2. Maiorul B. refuză identificarea, situație în care din camionul al doilea coboară maiorul P1. Acesta este recunoscut și este condus la lt. maj. Ionescu, dotat cu aparat de emisie-recepție. Împreună cu maiorul P1, el se îndreaptă spre camioane, urmînd să-și continue misiunea. În acest moment, **primește prin aparatul de emisie-recepție ordinul de a încălca instrucțiunile anterioare și de a opera virajul spre aerogară, intrînd frontal în dispozitivul de apărare organizat la vest de aerogară.**

Camioanele înaintează încet, cu farurile aprinse. În dreptul gheretei Miliției, perpendicular pe intrarea în clădirea Departamentului Aviației Civile, în singurul punct din care ocupanții acestei poziții ar fi avut vizibilitatea maximă, camioanele se opresc. După cîteva clipe, ele **sting farurile și demarează puternic, cu urale.** La etajul 1, în biroul directorului Companiei, cineva exclamă : „Ce fac ăștia ? Vor să elibereze aeroportul?".

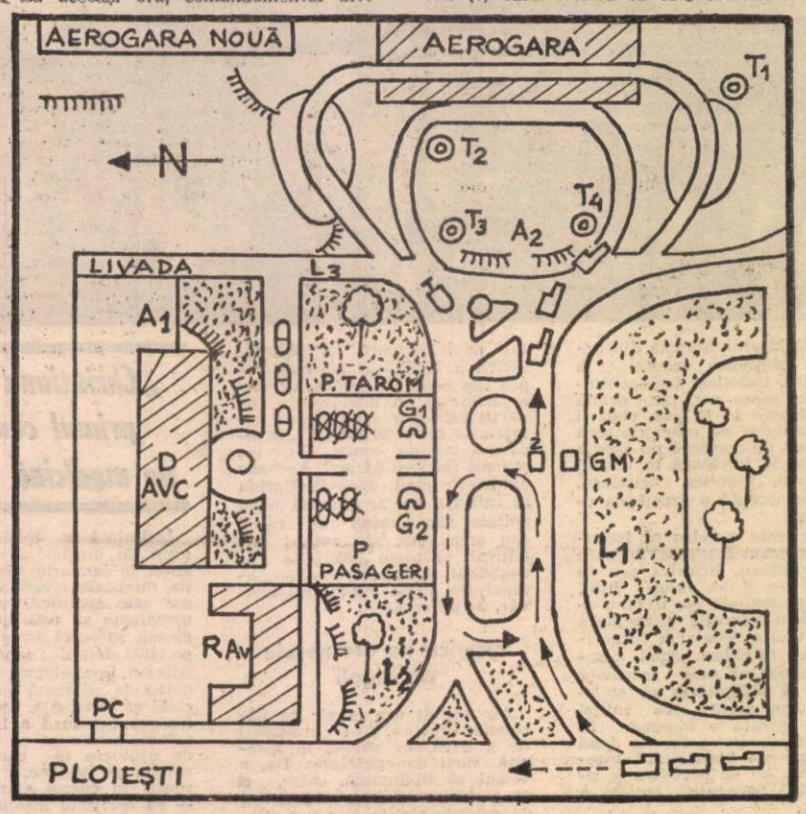

Somațiile

La vederea luminii farurilor primului camion, lt. maj. Z. îl cheamă prin stație pe lt. maj. Ionescu. Neprimind răspuns, cheamă baza pentru a cere lămuriri. După oprirea și demararea camioanelor, el lansează două somații și două salve de avertisment. Imediat după aceasta, aliniamentul II trage în plin.

Incidentul în sine

Se trage din diferite direcții. Sînt văzuți militari sărind din camioane care strigă : „Ne predăm!". În acest moment, din cabina celui de-al doilea camion sare un ofițer trăgînd. Atins de gloanțe, se prăbușește lîngă cabină. Ulterior este identificat ca fiind mr. P1. La puțin timp, un ofițer aflat pe estacadă ordonă încetarea focului. Din camioane continuă să sară militari cu brațele ridicate. În spatele lor, din al doilea camion sare un ofițer care deschide focul. (De aici, probabil, legenda împușcării militarilor de către proprii ofițeri). Apărătorii au senzația că predarea e o stratagemă și deschid din nou foc susținut, foc care durează circa 10 minute. Cine să fi tras asupra aliniamentului ? (Cei de pe estacadă au văzut ceea ce nu puteau vedea cei din flancul drept : anume focuri de armă pornind din pîlcurile de brazi, de după un ARO răsturnat și de la punctul de control al Miliției, neocupat la acea oră). Diversiunea se amplifică prin infiltrări în parcările P1 și P2 din fața Dep. Av. C. Începe operațiunea de dezarmare a supraviețuitorilor, operațiune ce durează circa 40—60 de minute.

Alte victime

În camionul al treilea nu sînt găsite cadavre, ci doar lăzi cu cartușe, grenade și o stație de cifrare. La verificarea cadavrelor din al doilea camion, **nu este găsită decît căciula colonelului P2.** În cabină este descoperit cadavrul lt. maj. Ionescu, **cu stația în stare de funcționare.** Supraviețuitorii sînt ținuți multă vreme cu fața la pămînt. Mulți dintre ei sînt răniți. Sînt siliți să înainteze în genunchi, cu mîinile ridicate, apoi în picioare, pe gazon, spre nodul de comunicații din fața flancului drept.

În acest moment apare mașina de tură, autobuzul-convenție care urma să aducă salariații aeroportului. Aflat în față, pe scară, cpt. Paraschiv **sfătuiește șoferul ca în situațiile critice care pot surveni să accelereze.** Astfel a apărut mașina de tură în dispozitivul Aerogara Otopeni vest.

Este ora 8,15—8.30. În clipa în care ajunge în dreptul celui de-al treilea camion, se trag în ea serii lungi din mai multe guri de foc. Este lumină și toți militarii văd că este mașina aeroportului, ticsită de personal. Șoferul D. scoate mașina din bătaia armelor stînd în genunchi, conducînd în viteză în marșarier. În acest moment, apărătorii din extremitatea flancului drept deschid focul spre cel de-al treilea camion, secerînd alți cîțiva dintre supraviețuitorii detașamentului Cîmpina.

Eroi sau teroriști ?

Unul dintre militarii capturați, rănit și îngrozit, interogat de către un ofițer USLA, răspunde disperat : **„Noi nu știm nimic ! De patru zile sîntem ținuți în cîmp ! Nu am avut nici măcar un radio! Habar nu avem ce se petrece ! Noi am fost aduși spunîndu-ni-se că aerogara este ocupată de TERORIȘTI, iar noi venim s-o eliberăm!".**

CRISTIAN PAVEL ■

„Nu mai vreau să fiu membru al unei generații de sacrificiu!"

Fotografie de GIG MOTOIANU ■

Într-o emoționantă scrisoare, ajunsă la cunoștința mea cu oarecare întîrziere, dl. **Agrigoroaiei Vasile,** cart. Crihala, str. Crișan 59, bl. 5 sc. 3, apt.15 din Drobeta-Turnu Severin și care are aproape vîrsta semnatarului rîndurilor de față (35 de ani), deci „la mijlocul vieții" (nell' mezzo del camino) după spusele nemuritorului Dante Alighieri, redă dramatic problema unei generații sacrificate, gînduri stîrnite de publicarea articolului „Exportăm români cu preț redus", articol legat de înscrierea românilor pentru plecarea în Africa de Sud la sediul firmei „Hyperion" din Budapesta și filiala sa din Szeged.

„Trebuie să spun, ca să fiu absolvit de suspiciuni, că citesc și iubesc „Flacăra", nu la modul instantaneu, oportun, ci din tradiție, și aduc mulțumiri pentru obiectivitatea celor relatate (sînt abonat !). Dar, de fapt, oricît de grea ar fi calea înstrăinării, recompensarea economică acoperă însutit eforturile materiale și spirituale investite. E o realitate !".

De aceea cititorul nostru și-a luat inima în dinți și avînd în vedere situația sa **(„trei copii minori, soția fără serviciu, etate 35 de ani, vechime neîntreruptă 17 ani în aceeași unitate, în prezent trimis acasă cu 50 la sută salariu, viitor șomer, deci")** și-a depus cererea de a lucra în Africa de Sud în 5.XI.1990 taman la Budapesta. Toată treaba l-a costat 4 600 lei. **„E mult ? E puțin ? Nu-mi pasă, deși nu înot în bani. M-am agățat și eu de un fir, care mi s-a părut tors mai bine și care, acum, pe zi ce trece, începe să mi se pară tot mai subțire... Se vede că în ziua de azi se găsesc destui profitori să se alimenteze cu iluziile celor NEVOIAȘI și nu aventurieri...".**

Dl. Agrigoroaiei Vasile este unul din miile de NEVOIAȘI care, în lipsa unor posibilități de cîștig în țara unde s-a născut, își ia la propriu și nu la figurat lumea în cap. Rușinos și revoltător, domnilor guvernanți !

„P.S. Sînt șofer de meserie, dar poate n-o să crezi : cu cele relatate în respectivul articol mi-am luat o piatră de pe inimă. N-o să fiu printre viitorii posesori ai mult așteptatului „YES" !... De poți, fă oficiul de a felicita tot colectivul redacțional pentru munca în care este angrenat și în care cred ! Nu-i nimic gratuit în asta !".

Mulțumind la rîndul nostru expeditorului acestei misive, pentru care ne-am dus la Szeged în Ungaria ca să-i ridicăm o piatră de pe inimă, nu putem să nu atragem din nou atenția asupra masivei plecări definitive ori temporare a tinerilor, intelectualilor, muncitorilor cu înaltă calificare din România spre alte țări.

Românii au ajuns recent, bătaie de joc pe „piața muncii" din Novi Sad ori Belgrad. Mulți relatează că la Novi Sad se tîrguiesc dimineața cu patronul asupra unui preț 30—35 de DM pe zi, dar seara nu primesc nici jumătate ori chiar deloc. La cine să se plîngă ? Vine anotimpul călduros și băjeniții tragici ai acestei țări pot să doarmă și pe mesele de piatră în timpul nopții, neputînd să-și permită să doarmă la hotel. Pentru că românul nu merge în Iugoslavia să facă turism, ci să muncească, iar în Africa de Sud, vorba cititorului și prietenului nostru, nu se duce „să stringă mîna lui Christian Barnard". Ci să strîngă ceva bănișori și să fugă din România sărăciei și șomajului.

PASCU BALACI ■

O stea de maior pentru o leafă de senator

In decembrie '89 evenimentele din Galați au propulsat pe actuala scenă politică personaje (să nu le numim dubioase) cel puțin contestate. Unul dintre acestea este fostul maior din unitatea militară U.M. 01247, actualul senator de Galați, dl. Ilie Plătică Vidovici.

Pe 22 decembrie, mii de persoane au înconjurat sediul Comitetului Județean de partid (actuala prefectură) scandînd lozinci, manifestîndu-și bucuria. Dictatura căzuse și gălățenii erau fericiți. În sediu au intrat atunci și destui oameni cu „probleme precise" : să fure, să distrugă, să pună mîna pe puterea locală... Nu putem afirma cu certitudine că prozatorul Apostol Gurău, primul lider al Comitetului Provizoriu de Eliberare Națională, format cu mare greutate în acei haos, și-a dorit cu ardoare cîștigarea Puterii. Ne abținem să pornim prin hățișurile ipotezelor. Cert este că la acea oră Galațiul avea în fruntea sa un intelectual. Că simplul siderurgist sau navetist nu știa cine este Apostol Gurău, ce cărți a scris... asta e altă poveste tristă a intelectualului român de provincie. Din primul comitet provizoriu au făcut parte și actorul Vlad Vasiliu, profesorul Sergiu Tofan, intelectuali, deci ! Că în comitet s-au strecurat și persoane de joasă condiție, acesta e riscul unei Revoluții.

În noaptea de 22 spre 23 decembrie a apărut în sediu maiorul Ilie Plătică Vidovici, adjunctul comandantului garnizoanei Galați. Martori oculari susțin că prezența domniei sale în toiul evenimentelor a fost hotărîtoare în victoria revoluției locale, alți martori susțin că ofițerul era beat, dezarma la întîmplare milițieni, aruncîndu-le armele într-un... frigider (?). Pe 23 decembrie, ora 11,30, apare fostul prim-secretar Carol Dina. Este arestat și legat de maiorul Plătică, apoi scos în balcon, să-l vadă poporul ! Multe persoane au declarat că maiorul l-a bătut pe fostul demnitar în fața mulțimii. Dl. Plătică începe să adune capital politic. Tot în cursul zilei de 23 decembrie apare în zonă și colonelul de securitate Lupu, care i-a asigurat pe revoluționari că Securitatea este „alături de Revoluție". Haosul continuă, bombardamentul cu zvonuri și alarme false începe să fie întreținut chiar de dl. maior : teroriștii sînt peste tot (în realitate n-a fost prins nici măcar un pui de terorist la Galați, ca peste tot, de altfel), elicoptere inamice la Măcin, fabrica de Oxigen din C.S.G. atacată...

Pe 24 decembrie, soldații maiorului blochează intrările în clădire și la ora 19, actorul Vlad Vasiliu apare în balcon anunțînd oamenii că : „Avem trădători printre noi, U.S.L.A. și Carol Dina au încercat să dea o lovitură". Mesajul i-a fost transmis de Plătică. Vestea cade ca un trăsnet între oameni ; vor să forțeze intrările, dar soldații îi opresc. La ora 19,30, în același balcon apar Plătică și Vlad Vasiliu, care îndeamnă populația la calm și anunță că Apostol Gurău și alți membri ai comitetului sînt arestați pentru că au trădat. Actorul Vlad Vasiliu nici nu se retrage bine din balcon că se trezește cu un pistol în piept. Este arestat de maior. De ce ? Pentru trădarea Revoluției. La ora 20,30, apare Plătică în balcon și declară că și actorul este trădător. Gălățenii își manifestă indignarea, dar în același timp îl ovaționează pe noul lider al C.F.S.N.-ului, cel care a apărat orașul de trădători, diversioniști, teroriști.

Care au fost motivele adevărate ale arestării celor 21 de persoane din primul comitet ? Tentativa de otrăvire a maiorului Plătică, faptul că prozatorul Apostol Gurău avea un pistol (poate ca să se spele pe dinți cu el !) și, altă dovadă ne aduce dl. Plătică Vidovici, comitetul ar fi preluat o donație de la Biserica Penticostală ce consta în aparatură de emisie-recepție (?) în vederea dezorganizării situației... Acuzațiile sînt puerile și nu s-au dovedit nici astăzi. Dar atunci, Plătică a fost crezut. 21 de persoane au fost arestate, legate, bruscate și ținute ilegal timp de cinci zile în adăpostul antiatomic de pe strada Primăverii. Sînt eliberați în noaptea de 30 decembrie, cu un sfat din partea maiorului : „E mai bine să dăm la pace, să uităm ce-a fost ca să fie bine pentru toată lumea". Printre cei arestați au fost lt. col. Rusu, căpit. Ion Vodă și Aurel Tîrcă. După două zile, maiorul, în noua funcție, a eliberat adeverințe prin care motiva victimelor absențele înregistrate la locurile de muncă.

În tot acest timp, presa locală (fostul ziar de partid cu titlul schimbat : „Viața liberă") prin ziariștii obișnuiți să se supună oricărei puteri (Radu Macovei — de exemplu) declanșează o campanie de discreditare și acuze la adresa „trădătorilor". Astfel, gălățenii sînt convinși, Plătică a cîștigat partida vieții sale. Chiar și în urma anchetei făcută de maiorul Paul Jerbas (actual senator de Vaslui) și de generalul Rizea Nicolae, dl. Plătică rămîne în picioare. Dînsul va ocupa postul de președinte al C.P.U.N.-ului din Galați, se va retrage din armată și la 20 mai va cîștiga fără probleme fotoliul senatorial pe listele F.S.N.-ului. Și pentru ca grotescul să capete dimensiuni tipic gogoliene, ziarul condus de „gazetarul angajat" Radu Macovei, își cere scuze pe prima pagină față de cei arestați ilegal. A fost o gafă, o tristă și regretabilă întîmplare sau „o greșeală" nefericită a d-lui maior Plătică. Noi susținem că dl. maior a executat ordinele de a face curățenie, ordine primite pe firul scurt... Ascensiunea domniei sale, cu toate semnele de întrebare, este asemănătoare cu cea a altor falși lideri ai Revoluției române.

Dl. senator Plătică Vidovici este unul din autorii proiectului Legii siguranței naționale.

(P. Barbu)

Fotografii de GIG. MOTOIANU

Viitorul: mic și roșu?

Liceul „Dimitrie Cantemir", București. Una dintre clasele a XII-a. O singură întrebare : Cum vă vedeți viitorul ? Fără comentarii, iată răspunsurile : ● A mă gîndi la viitor înseamnă să am o grijă în plus, de care nu am nevoie. ● Totul cred că depinde de soartă. ● Mai trebuie așteptat pentru a vedea cum va fi. ● În viitor se vor descurca descurcăreții și cei care trag cu dinții de carte. ● Fiecare este dator să lupte ca așternutul să-i fie cît mai moale. ● Vreau să fiu sincer : mi-e cam frică de șomaj. ● Ar fi groaznic să nu intru la facultate. Altfel, nimeni n-ar avea nevoie de mine, pentru că — recunosc — nu știu să fac nimic. ● După liceu nu voi urma alte cursuri, deoarece nu am posibilități materiale. Și nici nu vreau s-o mai împovărez pe mama, pentru că tot timpul s-a îndatorat din cauza mea. În august mă voi căsători. Împreună avem gînduri foarte mari. Ne-ar plăcea să mergem undeva în străinătate să muncim. Dacă vom reuși, copiilor mei le voi putea oferi ceea ce mie nu mi-a fost oferit. ● Nu visez să fac avere, pentru că mă tem că nu sînt capabilă să fur. Îmi doresc din tot sufletul să fac ceva concret dar nu știu exact ce, vreau să apuc pe un drum bun dar nu știu care e acela. ● Evenimentele făcute „cu tineril și pentru tineri" se concretizează în acțiuni contra noastră. Mi-e teamă că viitorul va fi asemănător cu trecutul, la fel de searbăd. ● Sîntem la pămînt. Poate cultura, cu dl. Plesu, o să se ridice. Dar altfel, stăm mai rău ca albanezii. Deci, dacă vrem un viitor mai bun, să începem să învățăm albaneza. ● Viitorul, sper, va fi dur dar corect. ● Ne aflăm în situația polonezilor din perioada '81 — '89 (poate ceva mai bine). Dar unde e Walesa? Întreb pentru că de el depinde și viitorul nostru. ● Întrebat în decembrie '89 cum văd viitorul, aș fi stat de vorbă. Dar acum mă abțin. Dacă află S.R.I.-ul ? ● Viitorul nostru este ceva care nu interesează pe nimeni. Foarte interesant, nu ? ● Partea proastă este că, în situația actuală, în România e foarte greu să pornești de la zero. ● După ce se petrece în țară, după evenimentele din trecut și cele actuale, se pare că pe plan politic vom fi cam la fel și peste 10 ani. ● Viitorul meu va exista în măsura în care va exista un viitor al tuturor (nu tutulor). ● În societatea aceasta toți sînt niște șerpi, dar trebuie să-mi croiesc drum printre ei și peste ei. ● Viitorul aș vrea să nu semene deloc cu trecutul și nici cu prezentul. ● Am o fire optimistă, însă aș vrea să cred că nu sînt inconștientă. Eu am încredere în mine și cred că voi reuși sub o formă sau alta să îmi găsesc locul. ● Aș vrea să învîng cel mai bun, nu cel mai șmecher. ● Unii colegi vorbesc despre plecarea în alte țări. Nu mi se pare o soluție, să plecăm toți. O să găsesc eu ceva de făcut pe-aici. Hei, cine mă aude ? ● Cînd mă uit în jurul meu, uneori îmi vine să cred că viitorul nostru va fi astfel : mic și roșu. ● Viitorul are multe căi. Dacă una se va închide, voi încerca alta. ● Optimismul tinereții e mare și sper ca țara noastră să fie cum a fost odată, pe vremea bunicilor. ● Cînd îi văd pe părinții mei cum își numără salariul, parcă mă doare capul. Tot atît de puțin o să am de numărat și eu ? ● Toți cei care-au strigat „Moarte intelectualilor" să crape de foame. Dulce Românie, asta le-o doresc ! ● Viitorul : salam cu soia, ediție revăzută și adăugită. ● Vorba lui tata : pînă n-o fi 1000 lei oul, eu stau liniștit. ● Prevăd că o să am un viitor luminos. Avînd în vedere Epoca de Aur în care trăim, sper să obțin un contract de muncă pe viață la mare depărtare de țară. Sper să mă însor cu o fată de tipul Reginei Elisabeta, să am un Trabant de tip Rolls și elicopter în port.

DUMITRU CONSTANTINESCU

Noi nu am lucrat singuri!

Unul dintre cei trei „nași" ai Legii siguranței naționale în dialog cu reporterul „Flacărei"

Senatorul Ilie Plătică Vidovici (Galați), unul dintre „nașii" proiectului de lege privind siguranța națională a României, a avut amabilitatea să ne ofere cîteva amănunte din „culisele" acestei inițiative. Citiți declarațiile d-lui senator, apoi judecați în singurătate viitorul pe care aleșii poporului din 20 mai 1990 ni-l pregătesc. Epoca „Nicolae Ceaușescu", din păcate, continuă.

— Care au fost motivele pentru care ați participat la redactarea proiectului Legii siguranței naționale ?

— Am constatat că activitatea de siguranță națională pare învăluită în mister pentru populație. Să vă dau un exemplu : dacă vă dați agentul nu știu care față de o persoană, să constatați curiozitatea cu care sînteți privit, puteți lăsa interzis pe interlocutor. Oamenii nu știu ce înseamnă siguranță națională. Eu am fost militar, sînt vesel și în anumite ocazii am aruncat asemenea chestii... Pot să vă spun că am fost crezut. Ideea mi-a venit în 22 decembrie '89, cînd am fost în sediul Consiliului Popular Galați. Am văzut o scenă desprinsă parcă din irealitate. Cineva spunea : toți securiștii trebuie puși la zid ! O femeie cerea moartea acestor criminali. La zid cu ei ! Atunci i-am întrebat pe acei oameni dacă pot să-mi spună ce este securitatea. S-a făcut liniște. Nu știau. Au răspuns evaziv. De asemenea, am deținut funcția de președinte al C.P.U.N.-ului pe județ. Cu această ocazie am constatat că în urma desființării serviciului de securitate, nu se mai ocupa nimeni de securitatea statului. Mie, ca român, îmi pare rău că Filip Teodorescu a fost considerat drept terorist. Un lucrător din acest domeniu se formează în 15 ani. În legislația americană sînt menționate în mod expres nedivulgarea și protejarea agentului. Iar la noi sînt destui care au interes ca țara asta să nu aibă Securitate.

— Ne puteți da cîteva exemple ?

— Acest interes vine din mai multe direcții. În primul rînd, de la acea parte a diasporei românești, începînd cu regele Mihai, care contează pe o revenire în țară ; pe urmă, dinspre Ungaria.

— Considerați că Paul Goma face parte din diaspora acuzată mai sus ?

— Nu mă pot pronunța. Nu știu... Cei care se opun serviciului de siguranță ai statului sînt uneori chiar foștii colaboratori ai Securității, care răcnesc foarte tare. În privința Ungariei, din datele pe care le avem, știm că aceasta cheltuiește 1 miliard de dolari anual pentru discreditarea României în Occident. Cînd le-am atras atenția colegilor mei senatori, aceștia mi-au spus că e o invenție. Țin să le amintesc că foști colegi de-ai mei, militari, cu ocazia unor aplicații în Ardeal, au descoperit organizații paramilitare care acționau sub umbra crucii. Toți erau maghiari și se instruiau de zor în minuirea armelor albe, ghioage și chiar arme de foc. Alții refăceau bornele vechii frontiere a Imperiului Austro-Ungar. Au apărut în țară arme, narcotice, mîini criminale. Țara asta nu trebuie să fie un sat fără cîini. În Galați, spre exemplu, a venit de 7—8 ori un individ elvețian să vadă cum decurg alegerile. De unde are atîția bani să plătească drumul, masa, cazarea ?

— De unde aveți această informație ?

— Prin natura împrejurărilor.

— Ce documente ați folosit pentru elaborarea proiectului ?

— Am plecat de la studiul legislației americane, franceze, canadiene.

— Ce rol a avut generalul Mihai Stan în elaborarea proiectului ?

— Pentru mine, generalul Mihai Stan a fost o revelație. Mă temeam că cei de la S.R.I. vor trage spuza pe turta lor. Ei au avut foarte multe texte comparative și au contribuit efectiv la formulări. Astfel a devenit pe gustul tuturor. Au fost foarte, foarte corecți.

— Dezbaterea proiectului în Senat a fost întreruptă de remanierea guvernamentală. Credeți că este vorba de o manevră politică prin care s-a încercat abaterea atenției publice de la această lege ?

— Nu. Nu există absolut nici o legătură, remanierea a fost anunțată din timp și a fost pur și simplu o coincidență. S-a mai spus de către ziariști că noi trei, autorii proiectului, am fost manipulați. Nu este adevărat.

— După expirarea mandatului de senator, dacă vi s-ar face o propunere de a lucra în S.R.I., veți accepta ?

— Categoric voi refuza ! Sînt prea bătrîn pentru așa ceva. Eu m-am legat de idealurile Revoluției.

— Dacă într-o zi simt că telefonul îmi este „filat", cui să mă adresez ?

— Prin legile complementare care se vor da, se va crea o comisie la nivelul Senatului (după modelul olandez sau american) care va ancheta cazul dv. și vă va da un răspuns.

— Conform acestei legi, care este deosebirea dintre lucrătorul fostei Securități și actualul sereist ?

— Să vă dau un exemplu : într-o unitate economică, toată lumea știa cine era securistul. Pe lucrătorul S.R.I. nu trebuie nici dracul să-l știe. El trebuie să fie în același timp și lucrător S.R.I. și angajatul întreprinderii. Vor fi cîteva persoane cunoscute public, dar marea majoritate a lucrătorilor S.R.I. vor lucra incognito. Metoda, procedeul, sursa, sînt secrete și vor fi protejate prin lege. Noi nu trebuie să fim descoperiți.

PETRE BARBU

ÎNJUNGHIAȚI CU SÎNGE RECE

Faptele sînt, în principiu, următoarele : un bărbat între două vîrste intră-ntr-un băruleț din cartierul Țiglina al Galaților. Întîlnește acolo o puștoaică (19 ani) — și, în timp ce bea, îi cade cu trone fata și vrea să plece cu ea din bar. În discuție se-amestecă și cîțiva consumatori „de-ai casei". Bărbatul și fata pleacă împreună (nu avem certitudinea că ar mai fi plecat și alții). Peste un timp, bărbatul se întoarce cu un cuțit căruia îi cad victime doi dintre băieții din bar. Nu e lipsit de importanță că autorul celor două tentative de omor, Mihai Ion, zis „Puiu", este și asasinul celebrului boxer Ioan Covaci (din Brăila). Ne interesează, în cazul de acum, cum s-au petrecut lucrurile. Nu încercăm să incriminăm pe cineva, să oferim soluții justiției — și nici nu ne permitem o opinie moralizatoare. Numai declarațiile celor implicați și numai fapte.

Cherchez la femme !

Declarația uneia dintre victime, George (Gheorghe) Popa, poate fi concis reluată astfel : „Mihai Ion nu prea venea pe aici, la barul CIN-CIN la care lucrez împreună cu fratele meu. Atunci a venit prima oară. Fratele meu, proprietarul barului, plecase acasă. Eu am început să servesc în locul lui. L-am găsit pe Mihai Ion, aici, în bar, bea la o masă. Era deja, destul de „făcut". Era de față și un alt băiat, Constantinescu Dănuț, împreună cu Tutu Iulian. După ce a consumat ceva, Mihai Ion s-a luat de Carmen Iovu, o fată care venise și ea în bar. Atunci a intervenit și Constantinescu, care i-a ținut partea, zicînd că e însărcinată cu el în 3 luni — și că el e soțul ei. Ceea ce nu e adevărat. S-au împăcat pe urmă. Au plecat împreună. Carmen Iovu, C.D. și Mihai Ion. Apoi s-a întors numai C.D., care era țulit la mînă și a spus că i-a tras în dreptul Băcăniei, cîțiva pumni lui Mihai Ion, care „ținea s-o aibă" pe fată și i-a luat niște bani. După un timp s-a întors și M. Ion, cu un cuțit de bucătărie în mînă, căutîndu-l pe C. Dănuț, pe care spunea că vrea să-l omoare. Eram în spatele tejghelei barului. Eu serveam cînd a apărut în ușă. Am încercat să-l iau și să-l duc de la ușă pînă la poartă terasei împăcîndu-l. L-am împins, spunîndu-i că să discute ce are de discutat cu C.D. în afara barului și a terasei".

Prima victimă : George Popa, 23—24 ani

Două victime fără vină

„Am avut încredere în el, continuă G. Popa. În dreptul porții însă, C.D. a venit prin spate și a sărit la el, la Mihai Ion. Atunci Mihai Ion m-a înjunghiat. M-am tîrît, ținîndu-mă cu mîinile de burtă, de la poartă pînă la piatra unde sînt florile, vreo doi-trei metri. A intervenit atunci și prietenul meu, Daniel Petrosel, care a vrut să mă ajute. Mihai Ion l-a înjunghiat și pe el. Constantinescu Dănuț a încercat, cu o haină aruncată peste mîna cu cuțitul, să-l imobilizeze pe M. Ion. A sărit și paznicul de la Consignația de alături, dar tîrziu. Tutu Iulian a fugit. Noroc că au sărit tăvărășii, cei de pe „mașini de stat" care l-au prins pînă la urmă, l-au bătut zdravăn, l-au pus într-un portbagaj și l-au dus la Poliție. Dacă nu erau ei, cine știe ce s-ar mai fi întîmplat (de multumese din toată inima). Poliția a venit abia după ce îl duseseră deja la secție ; pentru ea să ia declarații lui C. Dănuț, care rămăsese în bar".

Barul Cin-Cin, noaptea

Pe muchie de cuțit

De-aici înainte declarația lui G. Popa devine tot mai dramatică : „Atunci cînd am ajuns la Spitalul Județean, m-au pus pe o targă. L-au anunțat pe fratele meu. Apoi, m-au urcat pe masa de operație. Vomitam tot. A fost chemat de-acasă doctorul Chicoș, șeful Chirurgiei. După operație, am avut 3 furtunuri de drenaj. Au mai trecut 9 zile în care am avut dureri. Mi se infectase ficatul și puroia. Mi-au băgat perfuzie. Nu puteam mînca nimic. Îmi băga perfuzie și sînge. A 9-a zi, m-au operat din nou și m-au curățat. Am stat 2 luni în spital, trei săptămîni și 4 zile numai la reanimare. Acum, nici C. Iovu, nici C.D. nu mai dau pe la CIN-CIN. Îi consider vinovați și pe C. Dănuț și pe C. Iovu de ce s-a întîmplat atunci. Totul a pornit de la greșeala lui C.D. că l-a bătut pe M. Ion. Și din cauza lui Iovu C., care a plecat cu „Puiu". Și Tutu Iulian are o vină c-a fugit. „Diagnosticul pus lui G. Popa a fost „plagă prin înjunghiere cu leziuni pe stomac, intestinul gros tăiat și ficatul tăiat", Alăturăm declarației acestuia pe cea a lui Daniel Petroșel, cea de-a doua victimă a agresivității lui M. Ion : „Mă cheamă, de fapt Daniel Cristian Petroșel. Am împlinit 21 de ani. Diagnosticul care mi s-a pus a fost : plagă prin înjunghiere epigastrică penetrantă. Am stat 3 zile la reanimare și restul pînă la 3 săptămîni la chirurgie. Consecințele le-am simțit imediat. Mai am probleme cînd fac efort — și cu „scaunul". Din articolele care-au apărut în ziare, mi-a plăcut doar finalul încurajator de la „Poliția în acțiune" : „Speram că tinerețea lor îi va ajuta să învingă". Atît. „Lui Petroșel, după cum am aflat de la G. Popa, în urma nefericitei întîmplări, doctorii i-au „scos" splina".

Reporterul în discuție cu victimele

„Mihai Ion suferă de psihopatie polimorfă !"

Neam adresat, ulterior, d-nului procuror Floricel, însărcinat cu instrumentarea cazului. Iată declarația sa : „Carmen Gherghițescu (Iovu, după numele tatălui adoptiv) a plecat cu Mihai Ion, zis „Puiu", din barul CIN-CIN. Constantinescu Dănuț, zis „Balica", s-a dus după ei, i-a ajuns în dreptul Băcăniei și i-a dat cîțiva pumni lui M. Ion. Așa rezultă din declarații. Mihai Ion a lipsit cam jumătate de oră, după care s-a întors cu un cuțit de bucătărie (cu o lamă de 12—15 cm, n.a.). De-acasă, unde și-a lăsat hanoracul, a venit numai în pulover, cu ideea fixă de a-l căuta pe C.D. Consumase, înainte, la bar, cîteva sute de grame de bitter. M. Ion nu a depus nici o plîngere cum c-ar fi fost „tîlhărît" de C. Dănuț. Nici din declarația sa nu rezultă așa ceva. Spune însă c-ar fi recunoscut, într-unul dintre cei din bar, pe cineva care l-ar fi tîlhărît cu mult mai demult, într-o seară cînd fusese atacat pe stradă. Fata, Carmen I., nu are nici o culpă, penală, ci numai o culpă morală M. Ion a fost trimis, pentru expertiză, la București-Jilava. Constatările medicale stabilesc că este răspunzător penal. Psihic, el suferă de „psihopatie polimorfă". Caracteristica acestei psihopatii constă-n faptul că este „exploziv-violentă". Mai ales la băutură".

Și poliția greșește !

Cazul „Mihai Ion" a făcut vîlvă și în presă. Un articol extrem de fals a apărut în POLIȚIA ROMÂNĂ nr. 16/1991, sub semnătura ziaristului (?) Dan Antonenco. Se cheamă : «Asasinul lui Covaci revine în „ring"» și, într-un limbaj de peltea, cuprinde cîteva erori înfiorătoare : „În apropiere, un bărbat cu ochii încețoșați de alcool privea cu jind spre frumoasa femeie, mereu zîmbitoare proaspătului ei partener de viață.(...) Năucit, Gheorghe Popa aleargă în urma soției..." Care soție, d-nule Antonenco ? Știai că G. Popa nici măcar n-a fost căsătorit vreodată ? Să citim mai departe : „Lama rece a cuțitului ascuns la brîu îi dădea senzația puterii". Care cuțit, d-nule Antonenco, cînd M.I. a trebuit să se ducă acasă după cuțit ? Mai departe : „Hai cu mine, ce mai stai ! spuse individul, trăgînd cu brutalitate de tînăra rămasă fără replică". Fără replică ești dumneata, d-nule D.A., deoarece Carmen I. a plecat după cum spun declarațiile, de bună-voie ! Cităm în continuare : „Lama unui cuțit (...) îi culcă la pămînt". Numai imaginația dvs. înfierbîntată, science-fiction onorat d-nule polițist de presă, îl culcă la pămînt : G. Popa declară că a fost înghenuncheat de cuțit" și s-a tîrît 2—3 metri, după care s-a așezat pe o bordură cu flori. Mai departe, articolul d-nului Antonenco e ficțiune pură ce heroina : „Îl sări în ajutor barmanul Daniel Petroșel". D. Petroșel nu e barman, ci taximetrist ! Continuăm : „Deși trecuse bine de 50 de ani, Dumitru Petcu, fost subofițer de poliție, nu demult pensionat, se hotărî să intervină". Nu cumva d-neata îi vezi pe toți subofițeri de Poliție ? Proprietarul Consignației mi-a declarat că angajatul său n-a fost niciodată polițist, ci șofer ! Mai aflați că d-nul căpitan Codruț a declarat că nu dînsul a condus ancheta în cazul „Puiu"...

Taximetriștii în acțiune

Dar Poliția, neobosită, mai scoate și publicația locală a județului Galați, „Poliția în acțiune". În această gazetă format A4 (din 15.03.'91), d-nul colonel Nuță C-tin se-despre același caz și filozofează la... articolul „Descinzînd, acum zilele noastre de democrație, pline de circiumi privatizate (unde se adună o serie de elemente certate cu legea) și pînă tîrziu, în noapte..." Ce spuneți, d-nule colonel ? Dvs. sînteți cumva certat cu privatizarea ? Ori numai în circiumile private se adună „elemente certate cu le-

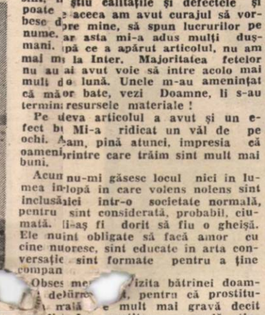

Autorul : Daniel Petroșel, 21 ani

gea" ? Dorința dvs. este implicat în anchetarea cazului Mihai Ion, nu ? Atunci nu știți că M. Ion nu a lipsit o oră — cum scrieți în articol — ci doar 20—30 minute ? Reproduc din articolul dvs. : „Și, fatalitate, în aceste momente, pătrund în incinta restaurantului doi tineri, Cristian Petroșel, de 23 de ani, și Gh. Popa, de aceeași vîrstă". Cum să intre, d-nule colonel, G. Popa în restaurant, așa ca la preumblare, cînd el era tot timpul acolo, fiind ajor de patron — și, mai mult, conform propriei sale declarații, la acea oră servea din spatele tejghelei ? În afară de asta, altercația are loc la poarta circiu, nicidecum în interiorul de 3—4 m.p. pe care posedă micutul bar. Pentru ... a sperlată, dar trezită din ... de gemetele celor doi, iau ... pentru salvarea lor... sînt scăpați ... la moarte..." Cine la măsuri ? Lumea ? ... de intervenit, să știți c-au intervenit taximetriștii ! Propunem, de aceea, o nouă publicație : „TAXIMETRIȘTII ÎN ACȚIUNE". Încă o precizare : D. Petroșel ... e 21 de ani, nu 23 ! Știți ce-i de făcut, ... polițiști de profesie ziariști ? Chiar ... oamenii de la MINOLTA !

MIHAIL GALĂȚANU
Fotografii de ION PANCIU

PE PROSTITUATE NU LE IARTĂ NIMENI

Rîndurile care urmează sînt un post scriptum la un articol apărut mai demult : „Prostituatele sub clar de lună". Începea cu un interviu cu Rodica N., una din fetele de la Inter, continua cu un reportaj despre prostituția de lux și un altul despre proxeneți. Am revăzut-o zilele acestea pe Rodica. Nu îi mergea bine. Avea cearcăne, trăia cu sedative.

Rodica : „Imediat după apariția articolului am fost acuzată de vedetism. Dar nu numai... Cei mai mulți au crezut, sau le-a convenit să creadă, că informațiile din reportajul despre prostituția de lux proveneau de la mine. Am încercat să le spun că nici un jurnalist nu-și desconspiră informatorii. Le-am zis că nici măcar nu m-ați întrebat cît cîștigam într-o seară, că discuția s-a limitat strict la viața mea. Dacă atunci cînd mergeam la Inter am dat cuiva ceva, am făcut-o pentru că așa sînt regulile jocului sau pentru că mi-a făcut plăcere. Sînt la Inter persoane la care țin și apoi toată lumea trebuie să trăiască. Dar unii nu au înțeles, sau nu au vrut să înțeleagă. După apariția articolului, reacția unora împotriva mea a fost foarte dură. Trei zile nu am putut mînca. Zilele următoare am încercat să mănînc ceva, dar mi s-a făcut rău. Mă mir că nu am înnebunit.

Unii m-au întrebat : dar de ce toemai ai dat interviu?! Probabil că mulți consideră tabu discuția despre această profesie. Dar dacă trăiești într-un anume fel e normal să-ți asumi și răspunderea pentru ceea ce faci. Eu mă cunosc cum sînt, îi știu calitățile și defectele și poate de aceea am avut curajul să vorbesc despre mine, să spun lucrurilor pe nume, ar asta mi-a adus mulți dușmani. După ce a apărut articolul, nu am mai ... la Inter. Majoritatea fetelor nu au ai avut voie să intre acolo mai multi de lună. Unele m-au amenințat că mă bate, vezi Doamne, li s-au terminat resursele materiale !

Pe seară articolul a avut și un efect bi... Mi-a ridicat un văl de pe ochi. ... am, pînă atunci, impresia că oamenii ... printre care trăim sînt mult mai buni.

Acum nu-mi găsesc locul nici în lumea în ... în care voiens nolens sînt incluși... într-o societate normală, pentru ... sînt considerată, probabil, ciumată. ... aș fi dorit să fiu o gheișă. Ele nu ... obligate să facă amor cu cine nu ... sînt educate în arta conversației ... sînt formate pentru a ține compan...

Obsesiv ... vizita bătrînei doamne ... dejdurea ... pentru că prostituția ... mală e mult mai gravă decît cea fizi... Iar prostituarea morală atinge ... nivrile cele mai înalte ale tuturor societăți... Dar condamnate, puse la stîlpul famiei sîntem doar noi și deseori ... care o fac ne cunosc prea puțin. Ne ... se iartă greșelile din ... ecut".

Oame... ies ... la „Traviata" cu ochii în lacri... Dar sînt oare ei pregătiți să întîlnească și în viață aceste dame cu camelii

AURELIA BORIGA

Peșcheșurile primite de Ana Mureșan

Noi, cei din Asociația pentru Protecția Cumpărătorilor de Autoturisme (A.P.C.A.), ne luptăm de mai multă vreme pentru drepturile noastre. Acum sîntem în proces cu guvernul. În același timp, am căutat să aflăm și cauzele pentru care am ajuns în situația aceasta — am plătit, dar autoturisme n-am primit. Am aflat cu acest prilej cîte ceva din felul cum funcționa favoritismul în cumpărarea de autoturisme pe vremea Anei Mureșan.

În legătură cu aprobările pe care Ana Mureșan le-a dat, din scrisorile primite de asociație putem să vă prezentăm în mod concret zeci și zeci de cazuri din care dumneavoastră să trageți concluzia cum a fost posibil. Astfel, cetățeanul Bănică Ion, fost peste 20 ani secretar de partid al Ministerului Comerțului Interior, și-a procurat într-un interval de timp foarte scurt, fără vechime la C.E.C. și nr. de ordine dat de T.D.M.S., o Dacia 1100, un Trabant, o Ladă 1200, o Dacia 1300, o Dacia 1400, iar în afară de aceste 5 autoturisme încă altele două pe numele fiicei sale, Manta Cristina ; cetățeanul Filipoiu Aurel care în afară de autoturismele procurate pentru el, două Lada 1500 și o Dacia Break, a mai procurat pentru fiul său : un Trabant, un Olteit, o Lada 1200 și o Dacia 1310, folosindu-le pînă găsea clienți buni, acest individ l-a ajutat pe fiu să-și cumpere casă cu garaj în curte, alt garaj și alte priorități (nora, mama). Oare de ce nu a fost condamnată „tovarășa" Ana Mureșan în procesul C.P.Ex. — dosar în care se stabilise că lovise cu bîtele pe revoluționari ajutată de complicii Filipoiu, Bănică și alții și mai ales de ce nu s-a pornit încă urmărirea penală cunoscînd că atît la sediul M.C.I., cît și la cel de la fostul Consiliu al Femeilor există „cadouri" de mai multe milioane provenite de la „cetățile" pentru aprobări prioritare de autoturisme? Asemenea exemple aprobate cu prioritate de Ana Mureșan au fost acordate și 18 o serie de procurești, securiști, medici, etc., nu numai din București, ci și din întreaga țară. Totuși, ne întrebăm de unde au putut avea asemenea imense sume de bani toți aceia care și-au procurat prin Ana Mureșan mai multe autoturisme pentru folosință personală? Deci, afacerile făcute de Ana Mureșan se împletcau cu afacerile făcute de aceștia, și astfel trăiau în armonie cu toții, menținîndu-și poziția de profitori.

Datorită numărului mare de aprobări pe care le-a acordat, mii și mii de cetățeni cinstiți cu banii adunați cu greu de-a lungul a mai multor ani, cu vechime și număr de ordine dat de I.D.M.S., nu au reușit să-și rădice autoturismul dorit, ajungînd astăzi în situația de a nu-și mai putea realiza visul, situație în care nu au fost ajutați deloc nici de guvernul actual. S-au făcut peste 20 de intervenții, demersuri, scrisori la toți factorii de conducere (Președintele României, Parlament, Guvern), s-a folosit în mod intens presa cotidiană, mijloacele audio-vizuale existente (radio și televiziune), au avut loc trei audiențe la Guvernul României, etc., pentru a se aproba livrarea în continuare a autoturismelor pentru toți cumpărătorii din perioada amintită mai sus la prețul inițial de achiziție, însă toate fără de rezultat — situație în care asociația a fost obligată să ceară ajutorul justiției. Sîntem convinși că în modul cel mai principial, neinfluențată de nimeni, justiția va aplica legile țării, acordînd dreptatea de cui se cuvine, fără a se ține seama de nici un aspect economic, tratîndu-se această problemă ca o problemă de principiu, tot așa cum s-a întîmplat în procesele similare derulate în Polonia și Ungaria, unde dreptatea a fost acordată celor aflați în situația noastră.

Casa cu piscină și garaj a lui Răzvan Filipoiu, construită dintr-un singur salariu

Fotografii de CRISTIAN CĂLUGĂR

Ing. ȘTEFAN CHIȚESCU
Președintele A.P.C.A.

Neocomunismul față în față cu dl. Freud

PROTESTUL ZIARIȘTILOR

Nu este pentru prima oară că se atentează impotriva ziariștilor și a unei anumite părți a presei. Filiala Satu Mare A.Z.R. acuză autoritățile locale, în special securitatea și poliția, de folosirea aceloraș practici ilegale, grosolane și abuzive, întîlnite în timpul așa-zișelor anchete făcute la cele două grupări de publicații „Solstițiu" și „Pleiade" Se vede limpede treaba că sînt aceleași metode învechite, depeizate, utilizate de fosta securitate. Deci, lupul și-a schimbat părul, dar năravul ba. În spatele unor acuzații de felul acelora că la sediul celor două grupări de publicații se adăpostesc „inscrisuri cu caracter obscen", se ascunde, în fond, același țip de acuzații care au avut darul să intimideze colectivele redacționale. Clasicele metode abuzive sînt cunoscute de-acum și trebuie să spunem deschis cititorilor noștri că, nu atît revistele sexy, cît mai ales, unele articole critice împotriva noii puteri apărute în publicațiile „Solstițiu", „Gazeta de Nord-Vest", „Faliment", precum și unele editoriale, probe și extrase apărute în revistele de cultură, au deranjat notabilitățile locale și nu numai.

ION CREANGĂ ȘI PUTEREA

Chestiunea cu „risu'-plinsu' la români" trebuie, în schimb, aprofundată. Unii susțin că ăsta e cuiorul nostru de fugă, de sorginte latină. Alții spun că e scăparea noastră în marea asta nesfîrșit de mare și înglobativă, slavă. Alții o spun pe aia dreaptă : este o parte din fondul nostru de lașitate, ridicat la rang național ! Cîteva cinicinale la rînd am fost obișnuiți să ridicăm politicul la ecuație de gradul I, neglijînd totalmente economicul. Însăși problema vieții am fost obișnuiți să o privim printre degetele răschirate. Acum tragem cu coada ochiului, la un trup superb de fată, apărut într-o revistă de profil. Credeam că genialul Creangă ne-a dezvățat de pudibondia națională : „Eu aș da și cămeșa de pe mine numai să mă lasă să-i pun mîna pe țîță oleacă"... Căci „A zis lelea că mi-a da / Cînd s-o coace cînipa / Și-a duce-o la topitoare / Și mi-a da dintre picioare". Cine să interzică o astfel de literatură ? Mai concret, trebuie introduse în circuitul beletristic textele unor scriitori români și străini care au fost inaccesibile marelui nostru public, din considerente știute. Pentru frumusețea limbii, pentru șarmul povestirii, pentru decojirea de substratul mistic, ar merita reproduse în întregime povestile „corosive" ale lui Creangă. Mai țineți minte **Povestea poveștilor** ? „Sfîntu' Petrea nu-și putea stăpîni mirarea de cuvintele ce auzise că au ești din gura lui Hristos, — pentru că niciodată nu mai vorbise Mîntuitorul așa de buricenos". Noi, românii, l-am acuzat pe Creangă, că a împușcat cioara de pe turla bisericii ; în sfîntu, marea noastră nerușinare l-am acuzat și pe Eminescu de tot felul de boli sifilitice și de escapade amoroase intempestive. Francezii nu s-au supărat că Baudelaire și-a vopsit părul în verde ; i-a înțeresat faptul că el a devenit tatăl poeților. Englezii nu s-au supărat cînd scriitorul John Ardagh a scris, cu ironie fină, despre conaționalii săi : „Englezii au sexul în cap și nu aceasta este locul potrivit". Cine are umor rezistă în toate anotimpurile, în toate regimurile, indiferent de coloratură.

Oare domnul ministru Doru Viorel Ursu știe că la Satu Mare s-au confiscat reviste cu caracter politic? Că s-au confiscat adresele colaboratorilor ? Corespondența cu **Societatea Timișoara** interesa în primul rînd. Că un ofițer de securitate de la Băneasa își face de cap în zonă? Cum s-a putut descinde la cele două grupări de publicații fără ordinul scris al procuraturii ? ! Vechea strategie polițienească a securității nu se uită așa ușor, de la o zi la alta, ba se amplifică. Secționarea unei părți mari din publicațiile „Solstițiu" și ale Casei de Editură „Pleiade" reprezintă, în orice caz, un abuz incalificabil.

ACELAȘI SCENARIU

Din păcate, autoritățile locale sătmărene sînt însurubate în funcții dintre cele mai mari. Firește că trebuie să reținem autorităților provenite din zonă setea asta de totalitarism, de despotism luminat. În zadar încearcă parlamentarii noștri să se expliciteze în fel și chip. Cuvîntul lor nu are credibilitate, nu are încărcătură morală. Într-o bună zi, noi, ziariștii, vă trebui să-i iertăm. Întreaga noastră națiune este iertătoare din fire și din menire, ba chiar din pătimire. Că așa e sufletul românului, poți dansa în el — numai kazaciocul nu ! Ce ne întrizită. Însă, la culme, sînt tocmai aceste metode abuzive și practici vechi. Trenădusi de ocazie observă, filează, raportează. De la vecinul de palier pînă la administratorul de bloc. Oameni sînt, obosiți. Înspăimîntați, tracasați, sastisiți.

DANSUL TOBELOR ȘI URCATUL ÎN COPAC

Vorba ceea (sau gorbacea), numai bădiuul lui Freud l-ar mai putea salva pe vajnicii noștri puritani nomenclaturiști. Au ajuns și la revistele sexy. Dintr-un nesfîrșit elan național. Așa vom ajunge la dansul tobelor și la urcatul în copac, în stilul nostru național, absolut specific. Așa vom ajunge și la Tratatul semnat de domnul Iliescu la Moscova. Între Moscova și București vom construi un tunel al timpului, care să reziste cît o conductă de gaze. Între Paris și București o cafenea Athénée-Palace, unde tot românul zace. Domnul François Mitterand trebuie că nu este străin de înălțătoarele edificii pe care dorim să le ridicăm. În stil dîmbovitean : un socialism cu fața brucană.

Se va adeveri, încă o dată, dacă mai era cazul, că Dumnezeu ne-a dat de toate, dar nu prea știm ce să facem cu ele ! Se vor clarifica, cu vremea, atît legea deontologiei ziariștești, cît și scumpirea hîrtiei și a tipografiei de 3,14 ori. Pînă atunci, însă, aflați, stimați concetățeni, că toată vina destabilizării țării o poartă numai intelectualii, sexul și puterea opoziției.

DORIN SĂLĂJAN

Ce știm despre transsexuali?

Sexualizare, intersexual, transsexual sînt cuvinte care lipsesc din majoritatea dicționarelor românești pe care obișnuim să le consultăm. Ele acoperă însă o realitate care nu poate fi ignorată nici medical, nici social. Despre aspectul științific dar și despre cel senzațional pe care le cuprind acești termeni am dorit să aflu amănunte de la trei specialiști în endocrinologie ai Institutului Parhon, doctorii Constantin Maximilian, Barbu Ionescu și Constantin Dumitrache. Textul care urmează este un fragment din conversația pe care am înregistrat-o într-o dimineață ploioasă. Interlocutorii mei se întrebau din cînd în cînd cu maliție dacă cititorii chiar vor fi interesați de acest subiect.

Sexualizarea

Sexualizarea și sexualitatea sînt două procese distincte dar undeva interconectate, pentru că endocrinologia se ocupă și de sexualitate în formele ei normale. Există o serie de deficiențe sexuale care pot fi corectate medical. Sexualizarea este procesul prin care un individ ajunge să fie bărbat sau femeie. E un proces de o complexitate formidabilă, care se desfășoară într-o succesiune de faze în care nu ar trebui să apară nici o abatere. Or, nimic din ceea ce definește viața nu e perfect.

Toți pretindem că știm de ce un individ este de sex feminin sau masculin. Dar nu toți

știm că cineva care arată ca un bărbat poate în realitate să nu aibă toate atributele care definesc un bărbat. Sau o femeie care pe dinafară arată ca o femeie poate să aibă testicule. Cum se întîmplă aceasta? Sexualizarea e un proces care se perfectează în trepte în perioada intrauterină. Într-o primă fază, organismul se sexualizează cromozomial, în a doua fază se formează gonada, în a treia se formează organele genitale interne, în a patra organele genitale externe și în cea de-a cincea fază comportamentul sexual.

Un element hotărîtor este sexualizarea creierului care are loc la sfîrșitul vieții intrauterine. Dar creierul nu este imuabil masculin sau feminin pentru că pot oricînd interveni deviații datorate unor factori culturali. Dacă peste determinismul nativ de a fi bărbat sau femeie apare un proces educațional care contrazice determinismul organic se creează un conflict. Se naște astfel un hibrid nenorocit, un homosexual sau un exhibiționist.

Și aici intrăm într-un alt capitol: ce este normal? Homosexualitatea este normală sau nu? Exhibiționismul e normal sau nu? Cît de tolerantă este o societate pentru a îngloba oamenii care se abat de la normele ei de comportament?

Teoretic șansele de a exista, erau minime. Dar în clipa în care noi am apărut din acest joc al hazardului avem un destin care va determina întreaga noastră traiectorie biologică. Sîntem ceea ce sîntem pentru că în momentul concepției un spermatozoid unul singur din cele cîteva milioane a fecundat un ovul. O fracțiune de secundă mai tîrziu ar fi fost altcineva. Și în clipa aceea totul e hotărît: dacă va fi bărbat sau femeie, normal sau nu, dacă va trăi sau va muri, dacă va fi geniu sau înapoiat mintal. Totul s-a hotărît în acea clipă, unică.

Intersexualii

Pe certificatele de naștere individul are un sex social. Noi declarăm un nou-născut băiat sau fată, exclusiv în funcție de structura organelor genitale externe, care deseori ascund o realitate mult mai complexă. Pentru a vorbi despre un bărbat sau despre o femeie, cele cinci etape ale sexualizării trebuie să fie în consens. Nici în mod normal această finalizare nu este perfectă, pentru că un mascul are și o cantitate de hormoni feminini iar femeia are o cantitate minimă de hormoni masculini. Altfel femeia nu ar fi femeie în totalitate, ar fi un animal placid, iar bărbatul ar fi un soi de hirsut agresiv.

Noi sîntem un program genetic și cu neglijabile excepții ne supunem lui. Sexualizarea se face în etape și toate aceste etape trebuie să fie în consens. Dacă se încalcă acest consens, apar intersexualitățile. Abaterile sînt rare, dar sînt importante din punct de vedere medical. Desigur, fiecare abatere are încărcătura ei emoțională, dar pentru specie acestea sînt inevitabile.

Și mai trebuie să adăugăm că noi, genetic, sîntem bărbați în toate celulele noastre sau sîntem femei în toate celulele noastre. La toate nivelurile sîntem unisexuați.

Intersexualitatea înseamnă orice contradicție a unui consens al sexualizării. Pot fi manifestări izbitoare ale intersexualității: de pildă se pot naște indivizi cu organe genitale externe care îmbină în măsură egală organele genitale masculine și cele feminine. Aceasta e o intersexualitate somatică. Tot intersexualitate este și situația cînd unei femei începe să-i crească păr în zone asemănătoare cu cele ale bărbatului: barbă, mustăți etc... Dar aceasta este minoră, nu modifică nimic fundamental în structura organelor ei genitale. Tot intersexualitate este și cînd unui bărbat îi cresc sîni, dar el rămîne bărbat în rest. Au fost situații cînd femei care aveau o sexualizare pubertală feminină, la operația de apendicită s-a descoperit că aveau testicule, deci organe genitale masculine. În mod obișnuit apare un caz de intersexual la 3 000 de oameni. La eschimoși, pentru că trăiesc în comunități închise, apare un caz la 250 de persoane.

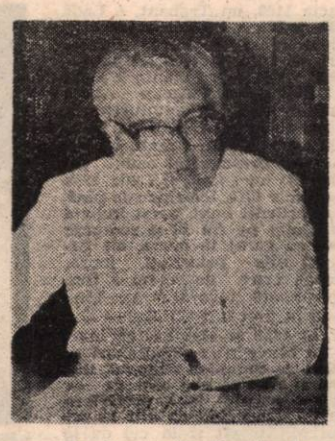

Dr. Constantin Dumitrache

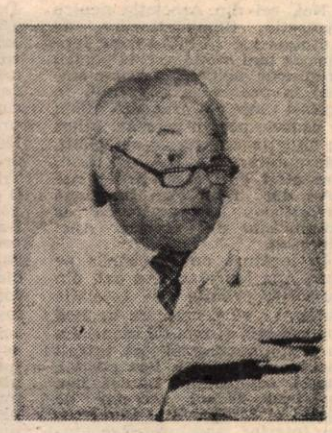

Dr. Barbu Ionescu

Dr. Constantin Maximilian

Transsexualii

Transsexualii sînt indivizi care se nasc cu o structură definitorie a unui sex dar au comportamentul sexului opus. Ei nu au nimic comun cu homosexualii sau cu travești, ei sînt rezultatul unui defect de sexualizare. Transsexualii doresc să-și schimbe sexul în timp ce homosexualii se complac cu sexul lor și doar plăcerea sexuală este alta. Pe măsură ce un copil transsexual crește, el înțelege că nu există concordanță între reacțiile lui psihice și înzestrarea sexuală. Un băiat de 7—8 ani umblă cu rochițe, stă în fața oglinzii, își face sprîncenele. El imită comportamentul feminin, nu social, ci biologic. Pe măsură ce devine adult apar relații de contestare a definirii lui sexuale. E într-un permanent conflict cu societatea, cu familia. Deseori s-a considerat că transsexualii sînt bolnavi psihici. Un transsexual își renegă public sexul, nu-l interesează reacția celorlalți, în timp ce un homosexual face din abaterea lui comportamentală un secret și în general nu iese din grupul de homosexuali în care a fost inclus. Un transsexual iese în piața publică și strigă: Sînt o eroare a naturii, ajutați-mă să devin ceea ce originar trebuia să fiu!

Lupta lui cu societatea durează ani și ani. E un diagnostic de durată în care endocrinologul și psihiatrul trebuie să se convingă de acest lucru. Urmează etapa cea mai grea: reconsiderarea sexului din punct de vedere juridic. Educația juridică în acest sens la noi și în întreaga lume are limitele ei. La Oradea s-a judecat ani de zile un caz și nu s-a ajuns la nici o concluzie, apoi cazul s-a mutat la București și pînă la urmă s-a obținut această schimbare. Abia în acel moment se poate trece la manevrele chirurgicale care să-i aducă la consens cu dorința lui și cu sexualizarea lui psihică. Printr-o serie de tehnici plastice ei ajunge în consens cu sexul său comportamental. Dar nici după aceea nu-i este ușor să se insereze în societate unde toată lumea știa că este de un sex și revine cu alt sex.

Unul din primele cazuri de la Institutul Parhon a fost o femeie care se dorea bărbat. Provenea dintr-o familie de medici. De mic copil a fost internată la psihiatrie pentru modificări de comportament. Era aparent o fată normală. A făcut facultatea, a acceptat la un moment dat condiția de femeie, a avut un prieten dar legătura a eșuat pentru că îi repunga. La 28 de ani a început să-i crească barbă și mustăți. A fost primul caz care ne-a semnalat că în astfel de situații nu sînt numai tulburări de comportament, se mai întîmplă și altceva. Atunci a venit la Institutul nostru. A urmat pro[illegible] de reconsiderare a sexului [illegible] care profesorul Agripa Ioni[illegible] a reușit să-i construiască din tegumentele ei un organ penial cu funcție de penis. De cîțiva ani pacientul nostru s-a căsătorit cu o femeie.

Și cu toate acestea multe clinici din lume pentru transsexuali au fost închise din cauza rezultatelor dezastruoase pe care le au intervențiile chirurgicale, precum și din cauza unor greșeli de diagnosticare. Mult comentate în presă au fost operațiile din Alger unde au existat nenumărate erori de diagnostic. Deseori nu au fost destul de scrupuloși să cerceteze în ce măsură este vorba de un transsexual și nu de un homosexual.

Pagină realizată de
AURELIA BORIGA

CIOBĂNIȚA VREA SĂ SE FACĂ CIOBAN

Max este cioban din Bihor. Are 21 de ani și dacă îl privești pare o fată obișnuită, cu părul tuns scurt. În realitate e transsexuat. A venit la Institutul Parhon pentru a-și schimba sexul. Dacă nu va reuși să devină băiat e hotărît să-și pună capăt zilelor. *„De la 7 ani cînd am început să înțeleg ce se întîmplă cu mine eu m-am simțit băiat. Nu am purtat niciodată rochii. Ar fi mai ușor să rămîn fată, dar nu pot pentru că mie îmi plac fetele. Cu băieții am doar relații de prietenie. Cînd merg la discotecă dansez cu fetele. Dacă este damen tango ele mă invită la dans. Nu am iubit decît fete. Acum îmi place o fată frumoasă dintr-un sat vecin. Ne vedem duminica, o sărut, o mîngîi dar nu pot merge mai departe pentru că am corp de femeie. Ea nu știe asta, crede că sînt băiat.*

Am încercat să mor și nu am reușit. De două ori am luat medicamente de la tatăl meu care este epileptic. Nu mai auzeam, nu mai vorbeam dar de murit n-am murit. Acum trei luni mi-am tăiat venele și iar n-am murit. Atunci o doctoriță mi-a spus să vin la Parhon.

Niciodată nu mi-a plăcut să fac mîncare, să spăl. Eu am 150 de oi, primăvara merg la plug, merg cu caii în pădure după lemne. Acum doi ani frații mei erau în armată și eu am ținut toată gospodăria".

Schimbarea de sex este un proces îndelungat. Voi nota numai timpii chirurgicali care trebuie parcurși: extirparea sînilor, scoaterea ovarelor, îndepărtarea uterului. Urmează apoi plastia organelor genitale externe: închiderea vaginului, încercarea de a efectua din tegumente sau alte structuri o formațiune penială. Abia după aceasta începe tratamentul cu hormoni masculini.

Corecția unui bărbat către femeie este mult mai ușoară: se extirpă penisul, testiculele iar, în perineu se realizează un neovagin. Pentru sîni se pot pune proteze de acrilat, un plastic neutru care nu produce iritații. Urmează apoi tratament cu hormoni feminini.

Aceste cîteva detalii tehnice le află odată cu mine și Max. Dar nu e impresionat. A hotărît: *„Acum îmi încerc ultima șansă. Dacă nu voi deveni băiat, tot îmi aleg moartea."*

Femeie masculinizată și o fetiță de 3 ani hermafrodită

Invențiile din sertar așteaptă legea

Nu mai sînt idei ?

Atîta vreme cît **Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci** se conduce după Legea numărul 62/1974 „îmbunătățită" cu Decretul 93/1976, nu e cazul să ne mai punem întrebarea de ce activitatea de invenție a scăzut la mai mult de jumătate. Decît să-și bată capul pe gratis, sau aproape pe gratis, românul se duce să bea o bere. Nici nu-l poți învinui, din moment ce legea mai sus menționată avea grijă ca omul să nu aibă nici un cîștig de pe urma muncii sale. Inventatorul este **obligat, conform Legii 62/1974** să-și cedeze invenția untității unde lucrează — o cesiune legală, de pe urma căreia nu are dreptul decît la o recompensă **limitată și ea de Decretul 93** la suma însumînd 3 salarii și numai pe o perioadă de 5 ani. Pentru cea mai grozavă invenție, nu se puteau primi (înainte de liberalizare) mai mult de 17 000 lei, împărțiți și aceștia dacă sînt mai mulți autori. Calculul se face numai în urma avantajelor obținute de unitatea titulară de brevet. La rîndul său, întreprinderea nu se simte nici ea cine știe ce stimulată, de vreme ce invenția poate fi aplicată de oricine pe gratis.

Așadar, inventatorul muncește pentru maximum 17 000 lei, iar unitatea titulară a brevetului face o serie de cheltuieli pentru experimentare, omologare, serie zero și așa mai departe, pentru ca apoi să vină o **altă** întreprindere de profil, care să aplice invenția fără nici un ban și fără nici o bătaie de cap. La ce bun să mai ai idei ?

Lungul drum al legii către noi

Astfel prezentîndu-se lucrurile, se naște întrebarea, absolut legitimă, de ce nu se face și de ce nu apare altă lege. De făcut, s-a făcut, dar cu aparția ei, e o poveste mai lungă. **Iată ce declară directoarea Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci, doamna Mioara Rădulescu :** „Noi am început să lucrăm la modificarea legislației din aprilie 1990 și am parcurs toate etapele necesare pentru a ajunge cu ea în Parlament. Am elaborat cinci proiecte de legi : **Proiectul de lege privind protecția invențiilor. Proiectul de lege privind protecția mărcilor de fabricație, de comerț, de serviciu și indicațiilor geografice, Proiectul de lege privind protecția desenelor și modelelor industriale — designul, Proiectul de lege privind protecția topografiilor circuitelor integrate și Proiectul de lege privind consilierii în proprietate industrială.** Această din urmă lege va înlătura monopolul statului — prin Camera de Comerț și Industrie a României — în domeniul reprezentării persoanelor fizice străine care solicită brevet la noi. Trecînd la o economie de piață, reprezentarea persoanelor străine în fața Oficiului se va putea face — ca în toate țările dezvoltate — prin agenți de brevete. Vor fi persoane private, autorizate de O.S.I.M. și menționate într-un registru național. Pentru România, înseamnă o nouă meserie, care va necesita **o pregătire postuniversitară.** Agentul de brevete, care acordă asistență de specialitate **inventatorului și-l reprezintă,** trebuie să aibă cunoștințe temeinice în diferite domenii: juridic, economic, tehnic. O.S.I.M. se va ocupa de organizarea unor astfel de cursuri la Universitate — Facultatea de drept și, poate, chiar și la Politehnică.

Revenind la cele 5 proiecte de legi, ele au fost elaborate de noi în vara anului 1990, s-au analizat observațiile și propunerile inventatorilor, fiind acceptate în funcție de legislația internațională. Am putut, în sfîrșit, să beneficiem de concursul **Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale,** care ne-a ajutat la completarea proiectelor cu prevederi ce se armonizează cu legislațiile țărilor dezvoltate. Ministerele au venit, și ele, cu observațiile lor, după care, în noiembrie 1990, proiectele au fost înaintate Guvernului. Pe 8 decembrie cele 5 proiecte de legi au fost transmise Parlamentului, spre aprobare".

De atunci, se așteaptă. Nu-i prea lung timpul ?

Doamna Rădulescu precizează că este o legislație specială, puțin aridă, conținînd termeni de specialitate mai greu de înțeles pentru nespecialiști. Pentru analizarea celor 5 proiecte s-au constituit în Parlament 7 comisii și s-au propus o serie de amendamente, nici unul nevizînd fondul. Nu merge ușor, e de părere doamna Rădulescu, mai ales că au fost înaintate și multe alte proiecte de legi, ca să nu mai vorbim de tezele Constituției.

Și totuși n-ar merita această legislație o atenție specială și o procedură mai rapidă ? În ultima sa intervenție televizată, premierul român vorbea de necesitatea retehnologizării și a fondurilor valutare externe. Străinii nu vin să investească în România. Din multele motive, unul ne este servit chiar de doamna directoare de la O.S.I.M. : „Ce înseamnă retehnologizarea industriei ? Pe **de o parte, înseamnă invenții** făcute la noi, ceea ce nu prea se întîmplă pentru că nu există nici un stimulent, pe de altă parte, aducerea din afară a unor tehnologii moderne. Străinii se interesează dacă avem un sistem de protecție sigur și puternic care să le dea, prin lege, drepturi în România. Ne întreabă firmele, ne întreabă **ambasadele — cînd va apărea** această legislație ? Atîta vreme cît nu există protecția prin lege, nu vine nimeni să riște. Sîntem siguri că aceste legi vor încuraja investitorii străini".

Inventați, băieți, inventați !

După aprecierile Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci, în maximum două săptămîni, una dintre cele 5 legi ce-și așteaptă rîndul la Parlament, va fi votată. Este vorba de **Legea privind protecția invențiilor.** Pe cît se pare, e cît se poate de stimulativă. „Principala modificare pe care o aduce legea — ne declară doamna Rădulescu — este dreptul la brevet, care aparține inventatorului. Așadar, el va putea **dispune de creația sa.** Se va răsturna complet procentajul invențiilor pe nume personale, față de cele pe numele unităților economice. Vor exista și invenții de serviciu, dar acestea vor avea în spate un contract între inventator și unitate, contract ce va include pretențiile autorului de invenție".

Din informațiile celor de la O.S.I.M., există foarte multe invenții ținute la sertar, în așteptarea unei legislații favorabile. Să sperăm că Parlamentul nu va mai prelungi mult această situație. Să sperăm, totodată, că noile legi vor fi, într-adevăr, de natură să aducă cu ele îndemnul : Inventați, băieți, inventați !

LIANA TATOS MOLNAR

MINOLTA ROMÂNIA SRL

Domnii directori Sergiu Budu și Mihai Lungu ne-au declarat : „Am reușit, în fine, după 3,5 luni să transformăm reprezentanța noastră la București în societate mixtă, cu 99 la sută capital austriac, deci legea ne interesează în mod evident. Apreciem pozitiv legea. Să vedem cum se va aplica. Pentru că te lovești de o grămadă de piedici la fiecare pas. Spiritul care domnește este cel al punerii bețelor în roate la nivelul fiecărui șef. Ai impresia uneori că ești tratat ca un infractor. De la vamă pînă la înmatricularea unor mașini. Vrem să asigurăm clienților români toate facilitățile de care se bucură alții în afară. Echipa noastră este educată de Minolta, ale cărei produse și servicii sînt de primă clasă în lume. Serviciile noastre sînt exclusiv în lei, ceea ce nu este deloc ușor cîtă vreme leul nu este convertibil. Vom încerca să facem și producție și căutăm un teren pentru un nou sediu, de 8 etaje. Am crescut împreună cu greutățile, alții nu le vor înțelege niciodată, dar tocmai de accea o facem noi. Va mai trece o vreme pînă se va dumiri lumea că nu poți să-ți faci bine numai ție. Extinderea noastră va da de lucru și la alții".

Sănătatea sosește din cosmos(II)

● Vindecări spectaculoase prin concentratoare de energie ● Sub auspiciile „Flăcării", va avea loc o demonstrație publică ●

Continuăm, așa cum am promis, prezentarea metodei terapeutice elaborate și practicate de inginerul Constantin Cojocaru. Pentru cei care nu au citit relatarea noastră anterioară rezumăm :

Inginerul electronist Constantin Cojocaru este autorul mai multor aparate cu profil medical, brevetate și introduse în terapia curentă sub supravegherea personalului sanitar din cadrul Spitalului Militar Central. Pasiuni dominante pentru problemele de bioingînerie (este, între altele, constructorul primului electronograf din România) îl recomandă deopotrivă în calitate de realizator, în premieră națională, a unor concentratoare de energie cosmică. Pășind pe un teren mișcător, domnul Cojocaru s-a arătat animat nu numai de curiozitate științifică, ci în primul rînd de intenția expresă de a utiliza această energie misterioasă în scopuri terapeutice.

Ce este și de unde vine presupusa bioenergie ? Întrebă-ne, o spunem și de data asta, nu de prisos. Ea există pur și simplu și, potrivit opiniilor celor ce o studiază de multă vreme, natura vie o folosește ca pe o combustie vitală. Am vorbit despre toate acestea în prima parte a relatării noastre. Este momentul să aducem mai multe informații în legătură cu tratamentul propriu-zis.

Pentru obținerea unei reechilibrări bioenergetice a organismului, inventatorul a construit două dispozitive de **cojoterapie.** Primul, denumit **Cojocerc** (certificat de inventator nr. 102893), este alcătuit dintr-o bară metalică de cupru argintat sau aurit, sudată cu cositor la punctele terminale și matisată cu fașă de tifon. Ea se plasează pe capul pacientului, iar traseul se închide în jurul gîtului. Acest concentrat de energie cosmică are menirea de a prelua biocîmpul și de a-l distribui în zonele în care lipsește sau este mai redus, cu scopul de a „reîncărca bateriile" epuizate ale corpului uman. Afecțiunile tratate, la fel ca în acupunctură, sînt predominant funcționale. În numeroase cazuri, ameliorarea se dovedește foarte rapidă (între un minut și 20 minute), ceea ce presupune din nou, ca în acupunctură, implicarea sistemului neurovegetativ.

Cel de al doilea dispozitiv, purtînd denumirea de **Cojocen,** acționează tot în calitate de concentrator de energie, prin mijlocirea unor traductori conectați la un tablou central. Aceștia se plasează pe locurile dureroase, ședința durînd nu mai mult de 30 minute. Cojocenul poate fi asociat cojocercului, în acest caz tratamentul fiind redus la zece minute (o ședință).

Toate intervențiile terapeutice au avut loc cu aprobarea conducerii Spitalului Militar Central. Pacientul este așezat pe un scaun și pe locurile dureroase se aplică dispozitivele amintite. El încearcă imediat o senzație de căldură, uneori furnicături și amorțeală în diferite zone ale corpului și, în rare cazuri, amețeală sau grețuri. Obrajii prind culoare și, în scurtă vreme, în organism se instalează o stare de confort fizic și psihic. Sînt controlate periodic tensiunea arterială și ritmul pulsului. Nu s-au semnalat, declară autorul tratamentului, efecte nedorite. În cazul unor stări de inconfort, tratamentul se întrerupe și se reia după cîteva minute. Prin acest procedeu au fost ameliorate sau vindecate spectaculos maladii variate, în mod special afecțiuni dureroase sau de tip funcțional. De notat că inginerul Cojocaru a obținut într-o singură zi, prin ședințe repetate, dispariția gripei (la bolnavi cu febră de 38—40 grade) și vindecarea sau ameliorarea unor cazuri de sinuzită și ulcer. În prima parte a relatării, am reprodus declarațiile unor beneficiari ai tratamentului. Între aceștia, un bolnav de leuconevraxită și altul cu Parkinson. Dar lista bolilor tratate cu succes este mult mai mare. Amintim o parte din acestea : diverse dureri (lumbago, sciatică, nevralgie de trigemen, crize de ficat, de rinichi), edeme, febră, grețuri, palpitații, strabism, sughiț, trac, faringită, angină pectorală, varice, zgomote în urechi, aerofagie, astm bronșic, constipație, sindrom Raynaud etc. Lista cuprinde 50 afecțiuni.

Cu trei ani în urmă, înșelind vigilența C.N.S.T.-ului, am strecurat în „Flacăra" un articol despre preocupările de bioenergie ale inginerului Cojocaru. Reacția a fost promptă. Generalul Ilie Ceaușescu, el personal, a ordonat anchetarea și sancționarea inventatorului pentru nesăbuința de a fi făcut publice „secrete" de stat. De atunci s-au schimbat multe în România, dar nu și pentru creatorul cojoterapiei, a cărui descoperire continuă să fie tratată cu dezinteres de forurile medicale. Chiar dacă mai mult de o mie de persoane au fost tratate prin această metodă, iar medici curanți de diferite specialități au fost martori la eficiența dobîndită prin folosirea concentratoarelor de bioenergie. Nu ne îndoim, totodată, că, în alte țări, invențiile domnului Cojocaru ar fi fost demult în vederile unor oameni de afaceri. La noi, se pare, adepții privatizării preferă să vîndă vată de zahăr și săpun Rexona.

Ei bine, așa cum am anunțat în primul nostru articol, domnul Constantin Cojocaru va face, în scurtă vreme, o demonstrație publică de cojoterapie. Locul și data tratamentului vor fi comunicate în scris sau telefonic virtualilor beneficiari. Aceștia sînt invitați să-și anunțe din vreme prezența la telefon 17 16 39 (între orele 11—13), sau în scris pe adresa redacției noastre, menționînd pe plic „pentru secția de știință". **IMPORTANT : Tratamentul va avea în vedere numai persoane cu sinuzită, ulcer și gripă (suferințe cu sanse ranide de vindecare). Bolnavii de gripă vor solicita telefonic serviciile domnului Cojocaru în preziua tratamentului. Demonstrația va avea loc sub supraveghere medicală.**

LIVIU TIMBUȘ

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Mai sint de citit mii de cărți

Gloria de a vorbi într-un pustiu

Cu ani în urmă, locuiam într-un bloc din Drumul Taberei și ascultam în fiecare seară „Europa Liberă". Într-una din seri, mi s-a părut că radioul este dat prea tare și — de teamă că ar putea auzi vecinii — l-am dat mai încet. În clipa aceea, făcîndu-se liniște în cameră, am auzit distinct de undeva din apartamentul alăturat, „Europa Liberă" ! Vorbea Monica Lovinescu și vocea ei era de neconfundat.

Nimeni nu va putea stabili vreodată exact ce mare extindere avea în timpul comunismului — și are și acum, în timpul neocomunismului — "ascultarea postului de radio de la München. Ce mare extindere și ce mare influență. Multă vreme am crezut — ca să fiu sincer — că redactorii de acolo vorbesc în zadar. Eram convins că stilul de viață sovietic, impus și nouă în urma războiului, va dura o veșnicie. În aceste condiții, mi se părea absurd să te tot împotrivești, ca un maniac al împotrivirii, să-ți trăiești viața — unica și irepetabila ta viață — într-o permanentă stare conflictuală. M-am înșelat. Și ce bine că m-am înșelat !

Vorbele care păreau strigate în deșert nu numai că erau ascultate de milioane de oameni, nu numai că le ofereau o compensație, dar au și pregătit multe conștiințe pentru o eventuală schimbare. Licărul micului bec de control de la aparatele noastre de radio ascultate pe întuneric ne aducea mereu aminte cum este normalitatea, ne împiedica să ne obișnuim cu grotescul existenței comuniste. S-a dovedit încă o dată că nimeni nu vorbește într-un pustiu. Întotdeauna există cineva care ascultă, întotdeauna apelul are o consecință. Această lecție ne este necesară și astăzi, cînd răgușim strigîndu-ne lozincile la demonstrații „anticomuniste, antiprezidențiale și antiguvernamentale", și cînd ne simțim descurajați constatînd că puterea rămîne surdă la protestele noastre.

Monica Lovinescu s-a mulțumit o viață întreagă cu gloria de a vorbi într-un pustiu. Și dreptatea s-a dovedit a fi de partea sa.

Recent, la Editura Humanitas, au apărut într-un volum de aproape șase sute de pagini textele comentariilor pe teme literare rostite de Monica Lovinescu în fața microfonului în perioada 1962—1971. Citindu-le, „auzim", bineînțeles, vocea autoarei. Vocea sigură pe ea, penetrantă, exprimînd un dispreț aristocratic față de servitorimea ajunsă la conducere în timpul comunismului. Vocea fermă, gata să sancționeze chiar și pe cei mai admirați scriitori pentru compromisurile lor. Vocea încurajatoare și plină de tandrețe față de inițiativele riscante ale contestatarilor. Vocea care s-a auzit mai stins după ce Monica Lovinescu a fost atacată și maltratată în locuința sa din Paris de o echipă de teroriști instruită de securiștii noștri și trimisă acolo din ordinul expres al lui Nicolae Ceaușescu. Vocea care s-a ridicat apoi cu același curaj pentru incriminarea terorii comuniste.

Chiar și cînd o citim, pe Monica Lovinescu o auzim. Vocea sa se confundă în mare măsură cu vocea conștiinței noastre.

Există critici literari care, recunoscînd meritele Monicăi Lovinescu, se arată sceptici în legătură cu valabilitatea criteriului etic folosit de autoare în aprecierea literaturii. Ei invocă autonomia esteticului. Citind cu atenție volumul recent apărut — intitulat **Unde scurte. Jurnal indirect** — constatăm că n-au — și înțelegem și de ce n-au — dreptate. În judecarea literaturii scrise în timpul comunismului, criteriul etic ajută — ca un bisturiu — la separarea a ceea ce este fals de ceea ce este autentic. Concesiile făcute de un scriitor esteticii oficiale se observă imediat, asemenea unor petice cusute cu ață albă pe un costum de gală. Nimeni nu poate scrie o operă literară care să placă lui Mihai Dulea și care să fie în același timp valoroasă.

Teoretic, există altă posibilitate. Ca un scriitor să fie servil ca om și independent ca artist. Practic, însă, mizeria din viața de zi cu zi se infiltrează pe capilarele nevăzute ale sufletului și în creație și o pătează. Și apoi, partidul comunist nu se mulțumea să ceară de la scriitori o obedință formală, exprimată verbal, ci pretindea ca devotamentul lor să se exprime prin ceea ce aveau ei mai bun, prin operă.

Exigența Monicăi Lovinescu este, fără îndoială, uneori și enervantă, pentru că nu ține seama de limitele omenești, pentru că nu ia în considerare eroziunea morală la care am fost supuși atîția ani și căreia nu i-ar fi putut rezista aproape nimeni (poate nici Monica Lovinescu). Oricît ne-ar incomoda, însă, trebuie să recunoaștem că Monica Lovinescu este aceea care are dreptate. Și trebuie să o privim nu ca pe o inflexibilă reprezentantă a spiritului justițiar, ci ca pe o salvatoare care stă aplecată asupra unui înecat și îi face respirație artificială cu o tenacitate ieșită din comun, chiar și după ce privitorii de pe margine încep să creadă că nu mai există nici o șansă.

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■

NOUĂ + UNA AI „LIBERTĂȚII"

FLORENTIN CÂRPANU:

„Dacă nu pot rezolva problemele, voi lăsa locul cuiva care poate. Nu prefectul contează, ci bunăstarea, viața normală a oamenilor în fața cărora el răspunde".

(– interviu, FLACĂRA, august 1990 –)

ADRIAN NĂSTASE:

„În ceea ce privește interpretarea, faptul că acest tratat reprezintă trădarea Basarabiei, că acceptarea principiului inviolabilității frontierelor și a integrității teritoriale înseamnă trădarea Basarabiei, vreau să vă

spun că aceste principii există și în Carta ONU ; ele există în Actul final de la Helsinki, există în „Carta de la Paris".

(– interviu, EXPRES MAG., mai 1991 –)

(LIBERTATEA, marți 2 aprilie, 1991)

ANGHEL RUGINĂ:

„Într-adevăr, neamul românesc se găsește la o răscruce istorică și acum, mai mult ca oricînd, are nevoie nu de dezbinare, de atîțări la revoltă, care inevitabil ar

duce la vărsare de sînge nevinovat, pe cînd provocatorii adevărați se află în siguranță în străinătate".

(– LIBERTATEA, nr. 422, 12 mai 1991 –)

ANDREI ȘERBAN:

„Dintr-o dată parcă s-a produs o explozie, am avut sentimentul că pot să respir, prin toți porii, că tot ceea ce făcusem foarte bine și precis pînă atunci pe culoarele și sălile Naționalului avea, dintr-o dată, altă dimensiune. Începeam să învingem un sol de inerție".

(FLACĂRA, nr. 9–10, 6 martie 1991)

RENAUD VIGNAL:

„Ori de cîte ori compatrioții noștri descoperă România și pe români se produc efuziuni sentimentale, prietenii, legături profunde și durabile, un sentiment al responsabilității ce trebuie asumată în legătură cu in-

Satul satelor țării

În 17 mai a.c., Muzeul Satului din capitală și-a aniversat 55 de ani de la deschiderea sa spre universalitate ca vatră de civilizație și veritabil simbol al spiritualității noastre etnice. Timp de două zile, acest muzeu unic în lume care trăia cu doar doi ani în urmă teroarea amenințării de a fi demolat, ca multe sate românești, de aceeași manie a sistematizării dictatoriale, și-a sărbătorit acum victoria a 55 de ani de existență sub vremuri printr-un amplu simpozion la care au participat marile personalități ale etnografiei românești contemporane, demonstrații practice ale meșterilor și creatorilor populari din țară, spectacole folclorice, de muzică și poezie populară, vernisarea expoziției „Muzeul satului 1936—1991" etc.

Întreg jubileul a fost un prilej de a confirma munca celor care au realizat această inspirată inițiativă și a tuturor celor care l-au dat funcționalitate în timp. În ultimii ani, Muzeul Satului a fost, prin valorile create de anonimii meșteri ai poporului român și activitățile desfășurate aici, un f[illegible] activ de rezistență împotriva dictaturii, prin concretizarea ideii că orice creație durează milenii și identitatea unui popor se afirmă doar prin miza pe valoare invincibilă. Sau cum spune Dimitrie Gusti, unul din întemeietorii acestei inexpungabile cetăți a geniului constructor românesc : „O viață de sute și sute de ani ne pătrunde trecînd pe ulițele acestui sat cîndat, făcut din toate satele țării. Tot ce este mai al nostru vorbește din ei cu glas care nu poate să nu zguduie chiar și pe cel mai nepăsător, pentru că este glasul trecutului anonim al Neamului Românesc.

Urăm Muzeului Satului să dureze cît satul viu care l-a precedat ! **(I.Z.).**

SEMNAL

■ **Paul Goma** — Bonifacia. Roman. Editura Omega. 1991, 168 pagini, 69 lei.

Romanul reconstituie cu ironie și sarcasm, dar și cu amărăciune, viața literară din a doua jumătate a deceniului șapte, supusă acelorași presiuni politice care au mutilat întreaga societate românească. Apar ca personaje scriitori cunoscuți care au înaintat treptat, din dorința de supraviețuire sau chiar de afirmare, pe calea duplicității, compromisului, a colaborării deghizate sau explicite cu puterea. Tipărit prima oară la Editura pariziană **Albin Michel**, în 1986, romanul apare acum cu o prezentare de Georg Focke care consideră volumul un succes, „o carte care se citește cu ușurință și, în același timp, cu delectare". Dintr-o biobibliografie aflăm date noi despre viața plină de riscuri, a scriitorului opozant în România, despre nenumăratele șicane și bariere apărute în drumul spre tipar al cărților sale.

■ **Marin Sorescu** — Poezii. Ediție definitivă, îngrijită de autor, cu o Notă bibliografică de Virginia Sorescu. Volumul I. Colecția Esențial. Editura Scrisul Românesc, 476 pagini, 98 lei.

A sosit și momentul unei ediții definitive Marin Sorescu. Un prim volum consacrat poeziei a și apărut și conține texte începînd cu cartea de debut din 1965 — **Poeme** — pînă la **Și aerul** din 1975. Cititorul are prilejul să (re)găsească nu numai poemele pe care autorul le consideră reprezentative pentru scrisul lui ci și o ipostază mai puțin cunoscută a talentului său : aceea de artist plastic. În această calitate Marin Sorescu ilustrează cartea ce-l va reconfirma ca pe un mare poet și despre care într-un **Cuvînt înainte** mărturisește următoarele :

„Acum, iminența unei ediții definitive m-a speriat (...) Scrisul e, la urma urmei, și o poveste de înstrăinare; mărturisindu-te, te lași în urmă. Înstrăinîndu-te, noi ființe, care se produce zi de zi, devine, pe [illegible] largi, intimitate și scriind ca să scap de mine, [illegible] m-am recitit ca să mă regăsesc. Uimirea mea de primul volum se menține : Ce poate interesa și pe alții în acest jurnal aproape intimist ?"

DOMNIȚA ȘTEFĂNESCU

Incercind să evităm, pe cît posibil, o prezentare convenţională a celor 10 personalităţi care au obţinut, în anul 1990, premiile popularului cotidian LIBERTATEA, ne-am gîndit să-i lăsăm singuri să se înfăţişeze, printr-o declaraţie esenţială sau, oricum, într-o ipostază care să-i reprezinte plenar, în dimensiunea fundamentală a crezului şi acţiunii lor. Am folosit, în acest sens, extrase din presă, atît din interviurile şi declaraţiile date, de-a lungul vremii, revistei noastre, cît şi altor publicaţii româneşti, fotografii de arhivă, desene şi instantanee pe care le considerăm revelatoare întru destinul acestor personalităţi. „Ei prin ei înşişi" – o perspectivă insolită asupra unor valori faţă de care numai timpul se va pronunţa în mod definitiv.

ION ŢIRIAC:

...văzut de un ziarist francez, în primul rînd în postura care l-a consacrat, cea de vrăjitor al rachetei : „Ion Ţiriac, acest Dracula, rămîne acel jucător cu ochi sălbatici, care se deschid, ca două cătări, într-un desiş de păr rebel (...). În spatele acestei siluete de compoziţie rafinată, se ascunde un om adevărat. Sub masca actorului de comedie, stă păstorul, paznicul credincios al valorilor sigure ale vieţii".

(– extras din presa străină, citat de LIBERTATEA din vineri 8 febr. 1991 –)

terîocutori români ce vor să scape de ea".

(– LIBERTATEA, 24/25 april. 1991 –)

DIMITRIE STURDZA:

...girat de elogioasa motivaţie a „juriului" LIBERTATEA, care-şi justifică opţiunea : „...pentru generozitatea şi fair-playul politic în promovarea imaginii României în lume.

● Un prinţ sportiv al emigraţiei noastre elveţiene".

(LIBERTATEA, Nr. 421/1991)

GICĂ POPESCU:

...faţă în faţă cu meciurile care vor veni : „Dacă reuşim să ne dăruim, ca în meciul cu Danemarca, de la Bucureşti, putem fi cîştigători. Iar apoi totul ar putea să fie mai uşor".

(LIBERTATEA, marţi 2 aprilie, 1991)

CRISTINE VALMY:

„Eu am mai spus că pentru România noi, românii din străinătate care am reuşit ceva în afaceri, trebuie să fim ca o scînteie care să pornească maşinăria asta care s-a anchilozat".

– interviu, LIBERTATEA, 5 mai 1991–)

EUGEN MIHĂESCU:

...mereu în vîrful peniţei !

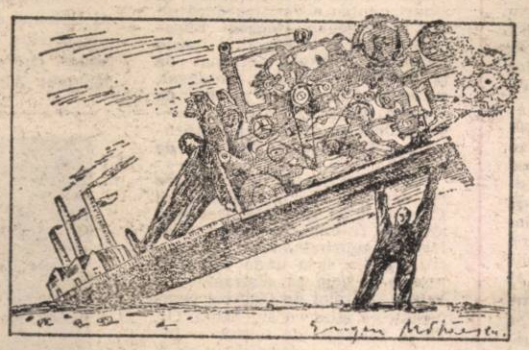

Corespondenţă literară

Motto : „Nu ucideţi pasărea ce n-a învăţat să zboare"

Marina Maria (Ploieşti) : Sentimentele puternice sînt doar o bază de plecare spre poezie. Realizarea lor ca text (în ce mi-aţi trimis) e sub nivelul tensiunii iniţiale. Scăpaţi, deocamdată de tipul de poem-repetiţie. N-aţi observat că toate cele patru poeme se bazează pe o formulă recurentă : „aş fi vrut să...", „rîd de tot ce..." etc. Asemenea mecanisme pot prolifera la nesfîrşit. Reveniţi.

Ariette Pescăruş (Constanţa) : Părerea noastră este, evident, doar o... părere. Aveţi posibilitatea să o subminaţi trimiţîndu-vă manuscrisele celorlalte rubrici de corespondenţă din ţară. Versurile sînt, în continuare, de uz personal. Temele pe care scrieţi sînt generoase, dar realizarea poetică e de album familial. Cu excepţia poemului **Cărţile nu mor**, sensibil deasupra celorlalte.

Boşniţă Ana (Bucureşti) : Cu tot respectul pentru dv., faceţi greşeli inadmisibile de ortografie, mai ales dacă sînteţi tînără : **„rămasau** şi azi neîmplinite / ca ceru cenuşiu de toamnă (!)". Versurile sînt la nivelul ortografiei. La bune intenţii e nevoie şi de o bună ştiinţă.

S. I. (Braşov) : Mă mir singurătatea dv. într-un judeţ în care trăiesc valori certe ale prozei şi poeziei tinere : Gh. Crăciun, V. Gogea, Ov. Moceanu, Al. Muşina ş.a., într-un oraş în care apare o excelentă revistă literară, **Interval.** Nu v-aţi conectat la acest cîmp spiritual ? În jurnalul dv. **„fulger"** sînt multe perle dar şi multe propoziţii sub nivelul posibilităţilor fertile ale dv. singurătăţi. Lecturile serioase vă vor scoate, cu siguranţă, undeva. Cred în dumneavoastră !

Dora Constantinescu : Ştiu cît aţi investit în această corespondenţă. Aşa cum spuneaţi odată, fiecare scrisoare e o investiţie de speranţă şi n-aş fi vrut niciodată să fiu nedemn de încrederea celor care dăruie. Iată, mă gîndesc din nou la dv. şi cred că nimic nu e mai puternic pe pămînt decît această atît de firavă putere a gîndului.

PRECIZARE : Rog pe toţi corespondenţii noştri să nu mai trimită poeme vechi ci numai texte de ultimă oră, în intenţia de a încerca să conturăm în jurul acestei rubrici o şcoală de poezie care să capteze într-o expresie proaspătă realitatea nouă în care am intrat cu destinul nostru individual şi istoric. Faptul că imediat după apelul similar lansat într-un număr anterior al revistei, am şi primit deja cinci plicuri cu texte valoroase semnate de **Stela Ilea, Marcel Lucaciu, Ana Ardeleanu** şi **Dan T. Gîrteş** ne confirmă că rubrica noastră se bucură de audienţă şi tentativa de a stîrni o altfel de poezie decît cea practicată de optzecişti are şanse de reuşită. Ne interesează, în primul rînd, textele îmbibate de viaţă concretă. Toţi marii poeţi ai lumii şi-au adus, în fond, locul şi timpul în care au trăit, prilejul propriei biografii în operă. Bios — graphein : a scrie viaţa. A scrie viaţa cu ajutorul cuvintelor şi cuvinte cu ajutorul vieţii.

ION ZUBAŞCU

CIORAN

Silogismele amărăciunii

Atîtea pagini, atîtea cărţi ce ne-au fost surse de emoţie. Acum le recitim ca să le cercetăm însuşirea adverbelor sau sensul adjectivelor.

★

Cît priveşte adevărurile — nu mai vrem să le suportăm povara, nici să le fim cobai sau complici. Visez o lume în care s-ar putea muri pentru o virgulă.

★

În stupiditate există ceva serios care, mai bine îndrumat, ar putea înmulţi numărul capodoperelor.

★

Dacă nu ne-am îndoi de noi înşine, scepticismul nostru ar fi literă moartă, nelinişte falsă, doctrină filozofică.

★

Feriţi-vă de cei ce întorc spatele iubirii, ambiţiei, societăţii. Se vor răzbuna fiindcă au renunţat.

★

Luther, prefigurare a omului modern, şi-a asumat toată gama dezechilibrului : un Pascal şi un Hitler sălăşluiau în el.

În româneşte de EUGENIA VASILE

Un deceniu de activitate

Casa culturii cehe şi slovace

Casa Culturii Republicii Federative Cehe şi Slovace, înfiinţată şi deschisă pentru publicul românesc la începutul lunii mai 1981, şi-a desfăşurat activitatea în dorinţa de a face cunoscută în România arta şi cultura cehă şi slovacă. În cei zece ani de activitate a găzduit numeroase manifestări culturale, expoziţii de artă plastică, documentare, carte, concerte de muzică diversă, seri literare şi de teatru, conferinţe de presă pe teme politice şi sociale, prelegeri de specialitate din diverse domenii, cicluri de filme artistice şi premiere din noua producţie cinematografică cehoslovacă, programe de filme şi video pentru copii, a organizat cursuri de limbă cehă şi slovacă. În cadrul acestor manifestări au fost oaspeţi ai Casei Culturii artişti de seamă din Cehoslovacia, vizitatorii permanenţi au avut prilejul să se întîlnească şi să discute cu oameni de cultură cehi şi slovaci.

La împlinirea unui deceniu de activitate, revista **Flacăra** urează întregului colectiv al Casei Culturii R.F.C.S. succese noi în substanţiala contribuţie pe care şi-a adus-o la cunoaşterea oamenilor şi valorilor din ţările noastre.

Cursa cu obstacole

Schizofrenezia buldozerului

Dictatura totalitară ne-a lăsat pe retine imagini sinistre : buldozere necruţătoare rad de pe suprafaţa pămîntului case familiale, salubre, cartiere istorice irepetabile, sate, mînăstiri şi biserici seculare.

Am scăpat de coşmarurile dictaturii, dar bucuria a fost de scurtă durată. Mizeria multilateral dezvoltată persistă, amplificîndu-se nestăvilită.

Şi au reapărut şi buldozerele. Ele sînt concentrate pe şantierul politico-social nr. 1 al patriei — în Parlament.

Bizară şi tristă privelişte : buldozere în Parlamentul ales. Sînt cam roase de rugină, dar acţionează, răspund prompt la comenzi... Şenile, lame, motoare asurzitoare, fumuri dense, gaze de eşapament poluante — toate îşi au rostul lor, scopuri şi sarcini bine stabilite şi implantate în mecanismul democraţiei noastre cu totul originale — dărîmarea opoziţiei, înlăturarea ideilor constructive, asfixierea atmosferei, abaterea atenţiei de la problemele vitale, arzătoare, croind drumuri false, împingînd legiuirea (şi opinia publică) în fundacuri. Şi mai au claxoane, sirene, trîmbiţe, purtători şi purtătoare de cuvînt. Şi se bucură de o atenţie deosebită, de un suport propagandistic permanent al televiziunii şi al presei cointeresate, amplificîndu-le eforturile distructive.

Ţărănişti, liberali (cu sau fără aripi), udemerişti, foşti deţinuţi politici, ecologişti, social-democraţi, agrarieni, monarhişti, liber schimbişti, scriitori, savanţi, ingineri, medici, dascăli, muncitori, tineri şi pensionari, visători aleşi (şi din afara Parlamentului) — sînteţi întîmpinaţi de buldozere macabre, patriotarde, intolerante. Sîntem persecutaţi de schizofrenezia diversionistă îmbătată de putere.

Sînt trist şi îngrijorat.

Oare nu putem alege un teren viran pentru buldozerele schizofrenetice ?

BALOGH JÓZSEF

Debut Flacăra

Jurnal fulger

● **Suferinţă. Made în Romania.**

● Să desenăm flori pe zăpadă. Poate-o să vină mai repede primăvara.

● Demnitate de iarbă : să te laşi mereu călcat în picioare.

● Am caii verzi dar îmi lipsesc pereţii.

● **Nu vii ? Nu vii. Decît să vii şi să nu vii, mai bine să nu vii.**

● O, Doamne, cum îmi mai caut pămîntul în care să rodesc !

● Rămîn să am grijă de stele, să nu le stingă nici zorile şi nici plecarea ta.

● Uneori sărbătorile ne-aruncă-n faţă singurătatea ca pe-o-njurătură.

● N-ai luat nimic de somn ? Ba am luat un vis.

● Singurul lucru care m-a împiedicat să mă arunc în faţa unei maşini a fost acela că aveam ciorapii rupţi.

● Mi-e sete. Daţi-mi un nor să-l beau.

● A visa hoţeşte toată noaptea.

● Nu, categoric nu voi putea niciodată să accept viaţa aşa cum este. Mereu voi simţi nevoia s-o corectez cu un vis.

● ...şi mă simt ca o oglindă spartă în mii de cioburi în care, **paradoxal, mă văd mereu întreagă,** dar mică, tot mai mică.

● De-o vreme mă port ca şi cum aş face concesii vieţii pentru faptul că încă mai exist.

● Ce faci ? Îmi cîrpesc visele.

● Inima mea, inima mea, prea mică pasăre pentru un zbor atît de mare.

● Femeia este jumătatea bărbatului. De acord, dar aş adăuga : a unui anumit bărbat. În rest, sînt combinaţii mai mult sau mai puţin reuşite.

● Cînd i-am văzut, erau bolnavi de-atîta fidelitate.

● Inutilul meu trup, te spăl şi te-ngrijesc zilnic pentru singurătate.

● Să fii un bun conducător de... fior.

STELA ILEA

Lumină la capătul tunelului?

Ultimul conglomerat de țări și popoare diferite, ultimul mare imperiu al lumii, U.R.S.S., nu se putea să nu intre în procesul prefacerilor care au cuprins lumea comunistă în vremea din urmă, cu deosebire în ultimii doi ani. Considerat de politologi – și nu numai de ei – drept anacronic, generator de înapoiere economică și socială, de tensiuni de tot felul, frînă în calea oricărui progres, imperiul sovietic are și o seamă de apărători, atît în interior, începînd de la staliniștii din grupul „Soiuz", de la toți profitorii actualului sistem (militarii, aparatul birocratic, de stat și de partid) și pînă la Gorbaciov și unii reformatori situați pe poziții mai radicale decît el, cît și în Occident, mostră evidentă de oportunism politic. Susținătorii din interior ai menținerii imperiului aduc ca argument de bază „legăturile speciale" ce s-au stabilit într-o perioadă îndelungată între republicile și popoarele ce alcătuiesc U.R.S.S., cu deosebire cele economice, vitale. În exterior, mai ales printre liderii politici, s-a născut și circulă teza – preluată prompt de conducătorii sovietici – a echilibrului pe plan european și mondial : dezmembrarea U.R.S.S. ar strica acest echilibru și ar crea astfel o mulțime de dificultăți și pericole cărora omenirea ar trebui să le facă față. Așa, să stea fiecare unde este și bătăile de cap vor fi mai mici.

Aceste argumente nu sînt lipsite de anumite fundamentări, dar lor le lipsește cu desăvîrșire dimensiunea morală, cea care naște revoluțiile, iar de un anumit număr de ani, țările lagărului socialist, inclusiv U.R.S.S., tocmai într-o situație revoluționară se află. „Legături speciale" între țările ce alcătuiesc U.R.S.S. ? Da, însă ele sînt comparabile cu cele din căsniciile rezultate din viol. Se stabilesc anumite interdependențe, apar și copii, dar fără-delegea cu care totul a început nu se poate șterge și marchează fiecare ceas al coabitării. Și apoi, legăturile în cazul republicilor sovietice nici nu s-au constituit la modul obișnuit, natural. Fiindcă „centrul", și pe vremea imperiului țarist, și pe vremea celui comunist, a avut grijă să transforme teritoriile anexate în colonii slab dezvoltate, dependente în toate privințele de mama Rusie. Violatorul s-a străduit deci să taie victimei toate punțile de retragere. Cît privește celălalt argument, menținerea U.R.S.S. de dragul păstrării echilibrului internațional, el nu face decît să evidențieze egoismul și cinismul susținătorilor lui : cei din familiile normal constituite îndeamnă nevestele siluite să rămînă cu bărbații lor, pentru ca pe suferințele și sufletul lor călcat în picioare să aibă ei liniște și o căsnicie model. Și, evident, violatorul aplaudă acest punct de vedere.

Am arătat și altă dată că orice făcut are și un desfăcut și că, desigur, țările cuprinse în imperiul sovietic nu vor accepta să tragă la jug o veșnicie de dragul echilibrului mondial. Starea de normalitate este independența țărilor ce compun U.R.S.S., situație la care, mai devreme sau mai tîrziu, oricum se va ajunge și se va crea atunci, fără discuție, un nou echilibru. Dar se întrevede și o soluție intermediară, care să împace, pe moment, ambele tendințe. E vorba de posibilele consecințe ale acordului realizat la 23 aprilie între Gorbaciov și liderii a 9 din cele 15 republici unionale – R.S.F.S.R., Ucraina, Bielorusia, Uzbekistan, Kazahstan, Azerbaidjan, Tadjikistan, Kirghizia și Turkmenia. Se poate presupune că, cel puțin în momentul de față, aceste republici vor să rămînă în componența U.R.S.S. Dacă așa este și dacă cele promise de Gorbaciov liderilor republicilor menționate – o nouă constituție a U.R.S.S., în virtutea căreia republicilor le vor fi transferate importante prerogative care în prezent aparțin guvernului central – se vor și transpune în practică, atunci se poate considera că, fie și într-o nouă formulă, U.R.S.S. va continua să existe cu destulă forță și greutate pe mapamond pentru a putea contribui în continuare la menținerea mult evocatului echilibru internațional. În ceea ce privește cele 6 republici care au refuzat să adere la tratatul unional – țările baltice, Moldova, Georgia și Armenia –, ele pot accede, cu sprijinul comunității internaționale, la independență, fără mai mult deranj pentru Occident decît a rezultat din desprinderea de comunism a țărilor din centrul și estul Europei. Fostul premier sovietic Rijkov numea acordul de la 23 aprilie „lumină la capătul tunelului". În sensul arătat mai înainte, un U.R.S.S. format din 15–6–9 republici, acordul respectiv poate să și arate, în întunericul de acum, unde se termină tunelul.

ION D. GOIA

S-a întors mașina lumii

CHIAR AȘA ? ERAU CEAUȘEȘTII (ȘI) CLEPTOMNI ?

Sub titlul „Ascundeți bijuteriile : a venit Ceaușescu !", agenția France Presse publică o corespondență pe care o redăm în cele ce urmează :

«Vizita de stat a cuplului Ceaușescu în Marea Britanie, în iunie 1978, a provocat o panică fără precedent la Palatul Buckingham : regina Elisabeta a pus sub cheie toate obiectele de valoare din camerele oaspeților români de teamă să nu dispară, relatează o emisiune a postului de televiziune BBC. Înainte de a-și primi oaspeții, suverana britanică a primit un telefon de la Valéry Giscard d'Estaing, care a avertizat-o împotriva cleptomaniei lui Nicolae și Elena Ceaușescu, pe care șeful statului francez îi găzduise la hotelul Matigny, reședința prezidențială a oaspeților străini la Paris. „La puțin timp după plecarea cuplului Ceaușescu, șeful protocolului a venit la mine înspăimîntat", povestește președintele Giscard d'Estaing. „Este îngrozitor", mi-a spus el. „Au luat totul. Lămpile, vazele, scrumierele, robinetele și aplicele din baie. Totul este gol. Au demontat și au luat totul, ca și cum s-ar fi instalat niște vandali în timpul unei veri întregi", a mai spus șeful de protocol al președintelui francez. În plus, serviciile de securitate ale cuplului român au făcut găuri în ziduri pentru a verifica dacă nu sînt microfoane. Regina Elisabeta a luat avertismentul foarte în serios. „Întregul personal de la Buckingham a fost mobilizat, cu ordinul de a nu-i pierde pe oameni din ochi", afirmă prezentatorul programului, intitulat : „Ceaușescu : dincolo de mit"».

Nu mă prenumăr deloc printre cei care îi iau apărarea lui Ceaușescu și alor săi. Dar nici așa. Or fi fost Ceaușeștii ticăloși cît cuprinde, însă atita lucru, că din casa unde ești oaspete n-ai voie să sustragi nici măcar un bilet de tramvai compostat, au știut cu siguranță. Or, să te folosești de teama — într-adevăr bolnăvicioasă — a lui Ceaușescu de microfoane, de spioni, de otrăvire, de microbi, de iradiere ori de atentatori pentru a arunca o umbră asupra românilor mi se pare o acțiune de rea-credință și de prost-gust.

TOTUȘI, MERITĂ OSTENEALA

„Vaut-il la peine ?", zice francezul. Pe românește, merită osteneala ? Sau, mai exact spus, merită chinul ? Pentru că, de fapt, despre chin e vorba, cum se va vedea. Aflăm de la BBC că potrivit unui studiu efectuat de trei cercetători americani în zona orașului Boston, revenirea — prin renunțarea la toate alimentele bune și gustoase și utilizarea numai a celor fade și nehrănitoare — a colesterolului la normal adaugă opt luni de viață, coborîrea la greutatea ideală adaugă șapte luni iar eliminarea fumatului — opt luni de viață. Numai cine n-a trecut prin asta nu știe că renunțarea la aproape toate plăcerile gastronomice și de alt fel de dragul sănătății, ca să trăiești mai mult, înseamnă un chin îndurat — ca să folosim cuvintele unor anumiți „clasici" — zi de zi, ceas de ceas și în proporții de masă. Și, cînd colo, mai trăim încă un an, șapte luni sau opt luni ! Ce să facem dară ? Mă feresc să dau sfaturi. Totuși, o părere cred că pot să exprim : mare sau mică, perioada respectivă de viață o cîștigi, n-o pierzi. Și dacă medicii luptă din toate puterile lor să-i prelungească omului viața fie și cu cîteva ore, de ce să nu ne ostenim noi să ne-o prelungim cu cîteva luni ?

LA SPATELE LUI AGÇA, BREJNEV

Au trecut 10 ani de la atentatul împotriva papei Ioan-Paul al II-lea și dezlegarea tainei nu s-a produs, adică nu s-a putut stabili cine l-a trimis pe turcul Mehmet Ali Agça să-l omoare pe papă. O vreme justiția italiană a crezut că poate învinovăți „filiera bulgară", indicată chiar de Agça, dar în cele din urmă a renunțat la această pistă. Presupuneri, totuși, s-au făcut. Iată ce scria recent AFP-ul : «În legătură cu motivele atentatului împotriva papei, la Vatican continuă să rămînă valabilă ipoteza că a existat un ordin, venit din Est, pentru a elimina un papă incomod pentru țările blocului comunist, din cauza angajamentului său în favoarea sindicatului polonez „Solidaritatea". Purtătorul de cuvînt al Vaticanului, Roman Panciroli ,a confirmat în 1982 că papa Ioan-Paul al II-lea îi scrisese personal lui Brejnev, într-o perioadă neprecizată, pentru a-i arăta că el „va fi alături de poporul său în eventualitatea unei invazii a Poloniei de către trupele sovietice". Înaintea lui, senatorul american Alfonso d'Amato s-a declarat convins că „sovieticii au fost implicați direct în complotul împotriva vieții papei". „Nu este o întîmplare, a adăugat acesta, că Ali Agça a sosit în Italia după contactele pe care le-au avut papa și Brejnev în legătură cu Polonia"».

Așa să fi fost, oare ? La spatele lui Agça să fi stat Brejnev ? Un om știe exact acest lucru : papa însuși. El a stat, după ce-a ieșit din spital, 20 de minute de vorbă cu atentatorul, în celula acestuia. Întîlnirea a avut loc din inițiativa papei. Despre ce-a aflat de la Agça papa n-a spus nimănui nici un cuvînt. Și se pare că n-o va face niciodată.

(I.D.G.).

Deocamdată o companie plăcută pentru dl. F. Mitterrand: noul său prim ministru, doamna Edith Cresson.

REAGAN CONTRA KITTY

În timp ce clienții fac coadă la librării, grăbindu-se să cumpere noua biografie a lui Nancy Reagan, soțul acesteia, fostul președinte al S.U.A., a caracterizat dezvăluirile senzaționale din volumul respectiv drept un fals, vizînd să o îmbogățească pe Kitty Kelley, autoarea și editorul cărții. „Deși sînt obișnuit cu relatări care se abat de la adevăr, falsul acesta flagrant și absurd... depășește limitele decenței", a relevat Ronald Reagan, într-o declarație făcută după ce majoritatea mijloacelor de informare în masă din S.U.A. au acordat un spațiu amplu afirmațiilor doamnei Kelley care pretinde că fostul cuplu prezidențial a dus o viață destul de „veselă".

„Totul este neadevărat, de la afirmațiile privind consumul de marijuana la infidelitatea conjugală, și pînă la faptul că nu aș fi fost prezent la nașterea fiicei mele Patti", a spus dl. Reagan. Însă dezmințirile sale nu au diminuat cu nimic audiența cărții, publicată de „Simon și Schuster" într-un tiraj inițial de 600 000 de exemplare. „N-am mai văzut ceva asemănător în cariera mea de editor", a declarat Jack McKeown, vicepreședinte al companiei care a tipărit cartea. În primele ore ale zilei lansării, firma a primit comenzi de cel puțin 100 000 de exemplare suplimentare.

Însă, în timp ce d-na Kelley își face publicitate cărții prin frecvente apariții la televiziune, alți autori și editori au început să exprime îndoieli în legătură cu tehnica și acuratețea volumului. Patti Davis, fiica lui Ronald Reagan, susține că Kitty Kelley i-a distorsionat spusele. „The Washington Post" relevă că un citat important pus pe seama unui membru al administrației Casei Albe privitor la o legătură cu Frank Sinatra a mai fost deja publicat o dată în biografia scrisă de d-na Kelley cîntărețului în 1986. Chiar și Donald Trump, el însuși victimă a unei prese foarte agresive, a apreciat că povestea cu Sinatra este un non-sens. „Cunosc foarte bine ambele părți. Frank Sinatra nu s-ar fi apropiat de o asemenea femeie, vă asigur. Soția lui este o frumusețe recunoscută și omul acesta a fost prieten cu Ava Gardner — nu uitați". Avînd în vedere larga libertate acordată autorilor de legislația americană, este puțin probabil ca familia Reagan să caute să obțină reparații prin justiție. Potrivit legilor din majoritatea statelor, este greu pentru o figură publică să dovedească că a fost defăimat și puținele cazuri de acționare în justiție pe această temă nu au făcut altceva decît să sporească publicitatea în jurul chestiunii respective. Iată de ce prietenii familiei Reagan s-au strîns în jurul acesteia și sînt de părere să nu se provoace o furtună.

Păsuni în Groenlanda?!

Anul 2030 joacă un mare rol în asimilările oamenilor de știință care se preocupă de consecințele schimbărilor climatologice ale mediului înconjurător, pentru că pînă la această dată s-ar putea ca, printre altele, principala „zonă cerealieră" să „migreze" cu circa 300—400 de kilometri spre nord, ceea ce ar determina o scădere a totalului producției de cereale cu circa 10 pînă la 30 la sută, vacile vor paște în Groenlanda și un sfert din populația Bangladeshului va pierde spațiul în care își duce traiul, ca urmare a inundațiilor.

Aceste ipoteze au fost prezentate, nu demult, într-un raport referitor la consecințele „efectului de seră" asupra producției agricole și asupra aprovizionării mondiale cu alimente. Rezultatele acestui document, elaborat de profesorul Martin Perry de la Universitatea din Birmingham, în colaborare cu Institutul internațional pentru analiza sistemelor aplicate (IIASA) din Luxemburg și cu Programul Națiunilor Unite pentru Mediul Înconjurător (UNEP), au fost prezentate și la cea de-a doua conferință pentru clima mondială desfășurată în luna octombrie la Geneva.

Raportul pleacă de la premise destul de pesimiste potrivit cărora nu este de presupus că vor fi luate măsurile necesare în vederea diminuării gazelor care contribuie la producerea „efectului de seră" și mai ales a bioxidului de carbon. Prin urmare, autorii apreciază că vom înregistra pînă în anul 2030 o creștere a temperaturii cu 1,1 grade Celsius. Această creștere de temperatură va fi simțită în mai mare măsură la latitudini mai mari. În schimb, la latitudini mai mici, umiditatea din sol se va reduce ca urmare a acestui fapt și rezervele de apă se vor diminua.

La aceasta se adaugă și faptul că nivelul apelor mării va crește, ceea ce în zone precum Bangladeshul va avea drept urmare pierderea unei pătrimi din suprafața locuibilă și arabilă. În alte țări cum este Marea Britanie, apele freatice vor fi afectate de infiltrarea sării.

Consecințele acestor schimbări climaterice vor influența negativ pe de-o parte regiunile cerealiere tradiționale ale lumii — America de Nord, sudul Canadei, Ucraina, centura cerealieră australiană și pampasul argentinian. Chiar și o încălzire cu numai două grade Celsius ar putea reduce cu numai 20 la sută potențialul mondial de cultivare a grîului și porumbului, ceea ce în SUA, de pildă, s-ar concretiza printr-o reducere a exporturilor de cereale cu pînă la 70 la sută și la o creștere drastică a prețurilor alimentelor.

Mult mai serios vor fi, însă, afectate regiuni și așa subdezvoltate, cum ar fi America Centrală, Asia de sud-est, Orientul Mijlociu, nordul Braziliei și, îndeosebi, întinse regiuni din Africa. Acolo o încălzire de numai cîteva zecimi de grad Celsius va face ca umiditatea din sol, și așa redusă, să ajungă la nivel care se situează sub limita minimă pentru ca pămîntul să mai poată fi cultivat.

Grupaj de DANA PÂRVU

De la coadă adunate

Grăbește-te - ncet!

— Ce te-nghesui, dom'ne, așa?
— N-am timp!
— Știi că ești bine? Da' ce, eu am?
— Sigur că nu! Nimeni n-are. N-a zis și domnul prim-ministru să punem o lozincă: „Nu avem timp!"
— Ei, că dînsu' se grăbește, mai înțeleg. Da' dumneata?
— Adică, de ce el da și eu ba?
— Păi, dînsul se gîndește c-or veni viitoarele alegeri și n-apucă să le facă pe toate. Uite, un an a și trecut. Cu țevi înfundate, cum spunea, cu gîtuială la parale... cum, necum, a trecut. Să vedem cum o mai fi de acu'. Sînt tare curios!
— Păi, nu ți-a spus tot dînsul? Sîntem în faza în care să pornească ce trebuie să funcționeze.
— Zău? Așa... una-două, că zice guvernu' de profesori și doctori, vorba domnului de la TV?
— Sigur. Producătorii să producă ce lipsește pe piață, pe urmă să vină concurența și pe urmă scăderea prețurilor. Hai, că e simplu.
— Să producă? Cu ce?
— ...
— Dumneata al fost la școală?
— Auzi, ce întrebare? Sigur c-am fost.
— Și la dumneata, la școală, ore de practică erau?
— Erau.
— Și, cum se făcea?
— Ei, cine mai ține minte?
— Vezi, asta e! Toți au uitat cum e cu practica. Să-ți spun eu. Învățam întîi din carte, ce și cum se face. Le știam, ca pe apă! Cînd treceam în atelier, mă credeam zmeu și mă repezeam cu capul înainte. Știi ce-mi zicea maistrul?
— Ce?
— Măi, băiete! O să-ți prinzi mîinile. Teoria-i una și practica-i alta. Dacă vrei să faci treabă, grăbește-te-ncet!

LIANA TATOS ■

Penibila rezolvare

Televiziunea ne anunță, așadar, o nouă măsură, cît se poate de democratică. Nu se vor mai difuza, decît anunțuri privind desfășurarea mitingurilor, marșurilor, protestelor. Ca să nu existe nici o supărare, instituția cu pricina oferă un spațiu joi seara, și, în concepția sa, e prea deajuns. Motivația — nu cea bîlbîită pe postul național — e cît se poate de clară. Doar e la mintea cocoșului: nu se anunță, lumea nu află, deci nu este prezentă. Și cu asta, gata, am scăpat de tărăboi! Facilă rezolvare — dacă poate fi vorba de vreo rezolvare — și cît se poate de penibilă pentru inițiatori.

Vardiștii hoțomani

Ne străduim să avem o părere cît mai obiectivă despre poliția nou creată. Toată considerația noastră pentru acei lucrători care ne apără liniștea și bunurile. Ce ne facem, însă, cu cei care intră în cîrdășie cu lotrii sau, chiar mai rău, jefuiesc ei înșiși, ca briganzii, la drumul mare. Nu ne rămîne decît să propunem înființarea unei echipe de delincvenți pentru depistarea vardiștilor hoțomani.

Unul dintre păgubași, **Ionel Mocanu** din localitatea Boldu, județul Buzău, ne scrie în numele a „zeci de oameni" care au fost jefuiți de către miliția T.F.-gară Comănești.

Bun gospodar, domnul Ionel Mocanu pleacă de acasă, împreună cu un vecin, în zona Ghimeș, pentru a-și cumpăra scîndură pentru gard. Reușește să achiziționeze de la particulari, contra schimb în natură (porumb), scîndura mult rîvnită. Se impune menționarea existenței unor acte de proveniență a materialului. Marfa este încărcată într-un tren personal, plătindu-se pentru transport suma de 400 lei, cu chitanța nr. 356 177, seria V. Toate bune și frumoase pînă la Comănești.

„La Comănești am fost descărcați de către Poliția T.F. După două ore petrecute în sala de așteptare, am fost chemați la post unde ni se spune că scîndura a fost confiscată și că, dacă vrem, să o plătim din nou la Ocolul silvic Comănești al cărui delegat fusese chemat, între timp, să ne-o restituie. Am plătit-o, am plătit și o amendă, am plătit din nou la tren 400 de lei. Un alt cetățean care a pățit la fel ca noi, cu o zi înainte, nemaiavînd bani la el, s-a prezentat a doua zi «să cumpere scîndura de la Ocolul gării», dar stupoare, nu a mai găsit-o, poliția motivînd că nu intră în obligațiile ei și paza scîndurilor. Oare așa este legal? Oare putem să mai recuperăm ceva?".

Nădăjduim că legea se va aplica și celor care săvîrșesc fărădelegi sub paravanul uniformei. (**Elena Grecescu**).

N-a auzit de planning-ul familial

Fotografii de GIG MOTOIANU ■

CURIER JURIDIC

1. MIRCEA BARBU, Craiova: Încheierea și ratificarea tratatelor internaționale se realizează potrivit Legii nr. 4/1991. Conform acesteia, președintele României reprezintă statul în relațiile internaționale și, în această calitate, încheie tratate în numele României. Tratatele internaționale, semnate în numele României și care se regăsesc și în cuprinsul art. 4 al aceleiași reglementări, sînt supuse Parlamentului pentru ratificare prin lege.

2. ANDREI TEODORESCU, București: Da, ați auzit bine. Există Hotărîrea Guvernului nr. 251/5 aprilie 1991, care instituie o taxă anuală pentru folosirea terenurilor în alte scopuri decît pentru producția vegetală, agricolă sau silvică. Taxa este datorată de către regiile autonome, societățile comerciale cu capital de stat, precum și de celelalte persoane juridice, pentru terenurile proprietate de stat aflate în administrarea sau folosința acestora și care au o altă destinație.

Taxa este stabilită în lei pe metru pătrat de teren, fiind diferențiată pe categorii de localități, iar în cadrul localităților, pe zone.

Hotărîrea se aplică de la 1 ian. 1991, prima rată din taxă urmînd a fi vărsată la buget pentru acest an, pînă la 10 mai a.c. În continuare, plata taxei se va face în patru rate trimestriale egale, pînă la 15 (inclusiv) a ultimei luni a fiecărui trimestru.

3. GEORGETA POPESCU, Drobeta-Tr. Severin: Problema are 2 aspecte. Prin Hotărîrea Guvernului nr. 257/1991, pe de o parte, a fost inclusă plata taxei asupra mijloacelor de transport cu tracțiune mecanică deținute de regiile autonome, societățile comerciale și de ceilalți agenți economici organizați ca persoane juridice, iar, pe de altă parte, s-a modificat nivelul unor taxe stabilite în sume fixe, datorate statului, în lei, de către persoanele fizice și juridice.

Ca atare, dv., ca societate comercială, deci persoană juridică, veți plăti, de la 1 iulie 1991, o taxă în lei, pentru mijloacele de transport cu tracțiune mecanică deținute.

Ca persoană fizică, plătiți, în continuare, taxa stabilită pentru propriul mijloc de transport cu tracțiune mecanică, ce va fi majorată de la 1 ianuarie 1992.

În ambele cazuri, procentul de majorare a acestei taxe va fi de 50 la sută față de nivelul acesteia la 31 decembrie 1990.

CORNELIU OLTEANU ■

Efectul de ecou

Test pentru onestitate

Greu de crezut pentru toată lumea „de bună credință", și deci și pentru dumneavoastră domnule ministru Ion Aurel Stoica. Am fost dat afară din funcția pe care o aveam pentru că v-am urmat sfatul. Nici un pic de exagerare! Am „urgentat cu disperare privatizarea", și această acțiune, din cîte v-am auzit cu propriile mele urechi, era îndemnul dumneavoastră, ca principală soluție salvatoare a țării, de la catastrofă. Și exact pentru aceasta am fost „eliberat din funcție" (trebuie neapărat să cercetați procesul verbal din 21.03.1991 al Consiliului de conducere al Prefecturii Buzău prin care s-a hotărît această „eliberare" a mea).

Asigurîndu-vă că veți găsi în acest proces-verbal exact ce vă declar aici, nu vă prezint și alte detalii.

Trebuie să vă precizez, pentru a mă identifica ușor cînd veți veni la Buzău, că la unitatea la care lucram cînd v-am ascultat la T.V. eram în funcția de inginer-șef de 18 ani și că în toți acești ani unitatea a fost un exemplu (în sensul bun) pe țară. Iar aportul meu, pozitiv și consistent, îl pot dovedi cu foarte multe realizări, care nu încap în acest spațiu.

Deci, la Buzău încă muncesc exclusiv la „stat", la aceeași unitate de la care am fost „eliberat din funcția de inginer-șef" dar acum lucrez pe un post mai mărunțel (încă mai sînt tolerat), adică la Administrația de drumuri și poduri a județului Buzău (fostă D.J.D.P.) în subordinea directă a Prefecturii. Locuiesc în strada Pompiliu Ștefu nr. 19, telefon 3 07 67 acasă.

Mă adresez dumneavoastră cu speranță. Legal m-am adresat Guvernului, dar acolo sînt probleme multe și grele... Iar senatorului nostru, al Buzăului, tocmai din Senegal, îi va fi și mai greu ca pînă acum să se implice în probleme „mărunte". Și am constatat că nu se omoară cu probleme economice și mai ales cu privatizarea altora.

Deci, vă aștept la Buzău, domnule ministru. Dacă nu o veți face din alte considerente, onestitatea dumneavoastră este o garanție suficientă pentru mine.

Vă promit, domnule ministru, ca prin mulțumirile mele publice pentru felul cum veți aborda acest caz, de interes general, să pun o nouă cărămidă la creditul dv. de onestitate. Pentru că onestitatea trebuie nu numai pretinsă, declarată, ea trebuie și probată.

Ing. BURLACU MIRCEA ■
Buzău

POȘTA REDACȚIEI

GHEORGHE DULCĂ — București: Societatea Comercială „Faur — S.A.", al cărei angajat ați fost, regretînd situația în care vă găsiți, vă dă următorul răspuns: „La întocmirea dosarului de pensie, d-lui Dulcă Gheorghe i s-a acordat grupă de muncă pentru perioadele 01.07.1964—24.07.1968 și 13.11.1968—01.05.1974, adică 9 ani, șase luni și 11 zile, numai pentru activitățile desfășurate în condiții deosebite, însă, conform Ordinului 50/1990, ea nu poate influența vechimea în muncă decît în cazul celor aflați în activitate la apariția acestui ordin".

NICOLAE GROZAV — com. Marga, nr. 87, jud. Caraș-Severin: „Urmare scrisorii dv., adresate revistei „Flacăra" și remisă COMAUTOSPORT S.A., vă informăm că se livrează autoturisme ARO 243 și 244 Diesel persoanelor transferate la aceste tipuri de autoturisme, care au depus bani la C.E.C. în cont pentru autoturismul Dacia, anterior datei de 03.07.1981. Veți intra în posesia autoturismului în funcție de data dv. de depunere a banilor la C.E.C., de cantitatea de autoturisme primită de la furnizor și de capacitatea zilnică de livrare a magazinului."

Dacă n-ar fi atîtea condiționări...

VIORICA RUJOIU — com. Bănești, str. Drumul Mare, nr. 695: Societatea comercială „Energopetrol S.A." Cîmpina, căreia ne-am adresat în urma scrisorii dv., ne comunică următoarele: „Locul de muncă unde d-na Rujoiu Viorica își desfășoară activitatea nu se încadrează în grupa a II-a de muncă, conform Ordinului 50/1990. Potrivit acestui ordin, pentru a beneficia de grupa a II-a de muncă, trebuie ca instalația folosită în cadrul atelierului — de acoperiri galvanice — să utilizeze o sursă de curent de 300 A, așa cum se stipulează la punctul 32, ori, în situația noastră, petenta lucrează într-un atelier de acoperiri galvanice, însă sursa de curent utilizată este de numai 60 A și 12 V. Față de prevederile legii, în aceste condiții, Societatea comercială „Energopetrol S.A." Cîmpina nu poate întocmi dosarul de pensionare solicitat de d-na Rujoiu Viorica".

PANDELE DIANU — com. Stăncuța, jud. Brăila: Mai mulți factori contribuie la neonorarea abonamentelor la publicațiile noastre, aspect pe care l-am aflat din numeroase scrisori sosite la redacție. Regretăm, dar nu putem expedia numerele restante. În ceea ce vă privește, ținînd cont de situația specială, am făcut o excepție. Lucrul, însă, nu se poate repeta.

ELENA GRECESCU ■

Reviriment sibian

● Față de precedenta, etapa a 28-a a marcat un spor însemnat al eficacității (de la 16 la 34 de goluri) ● Prin disputarea restanței Inter — S.C. Bacău 2—0, sibienii i-au detronat de pe locul patru pe studenții timișoreni ● Se părea că aceștia din urmă nu vor să renunțe la această poziție, cel puțin în prima parte a confruntării lor din „Ghencea", cu Steaua. Într-adevăr, prestația lor a pus multe probleme jucătorilor bucureșteni. Cu un joc aerisit, curat, axat pe contraatacurile tăioase ale lui Rosenblum, Timofte II și Bărbosu, realizînd multe deposedări, „Poli" a restabilit egalitatea (în minutul 17 înscrisese Dan Petrescu) prin transformarea de către Varga a unui penalty. Era minutul 23 și apărarea steliștilor făcea față tot mai greu, în special pe flancul său drept, iar galeria proprie îi sancționa verbal cu îndemnul „Jucați fotbal!" În partea a doua a jocului, după ce mai consemnăm o mare ocazie a lui Rosenblum (minutul 49), Steaua atacă parcă mai insistent, deși precipitat, ratează o imensă situație de gol prin I. Dumitrescu (minutul 55), iar introducerea lui Minea II (în minutul 61) se dovedește benefică, în chiar minutul următor Jipa avînd de rezolvat o situație fierbinte la poarta sa. Oaspeții nu mai îndrăznesc în incursiunile din terenul advers și, logic, în minutul 83, din pasa lui Minea II, sînt învinși de șutul lui Marian Popa. Finalul este tensionat și se soldează cu eliminarea lui I. Dumitrescu ● La Ploiești, Petrolul a cedat ambele puncte în fața unui Inter Sibiu care a confirmat victoria sa de la Pitești. Arbitrul Dan Petrescu și-a sărbătorit ziua de naștere acordînd două penalty-uri în favoarea oaspeților! Intrat în joc în minutul 57, Burchel înscrie de două ori (în minutele 65 și 82), gazdele marcînd doar golul de onoare (în minutul 85) ● Se pare că dogoarea locului 16 i-a mobilizat mai mult pe fotbaliștii echipei gazdă, Progresul Brăila, decît perspectiva prezenței în Cupa U.E.F.A. pe dinamoviștii bucureșteni. Deși conduși la pauză prin golul marcat de Cheregi, localnicii obțin o frumoasă victorie, în minutele 70 și 75 înscriind M. Ivan și respectiv E. Popescu, într-un fel confirmînd scorul alb realizat în toamnă la București ● Corvinul Hunedoara administrează un usturător 5—1 F.C. Argeșului, Hanganu punctînd de trei ori și conducînd detașat în clasamentul golgeterilor ● O victorie, de asemenea categorică: F.C. Brașov — F.C. Farul 4—0 ● Un scor de forfait în „Regie": Sportul Studențesc — Jiul 3—0, cu golurile marcate în ultimul sfert de oră, studenții fiind la al cincilea meci dintr-o serie care înseamnă trei victorii și două remize. ● Lidera, Universitatea Craiova, învinge „cuminte" pe S.C. Bacău cu 3—1 ● Gloria Bistrița — „U" Cluj 2—1, după ce la pauză conduceau oaspeții, Iftodi semnînd golurile victoriei ● În fine, goluri multe la Oradea: F.C. Bihor — Rapid 3—2 ● În clasament, pe primele 5 locuri: „U" Craiova (41 p), Steaua (39 p) Dinamo și F.C. Inter (cîte 33 p, diferența de golaveraj +14, respectiv +10), „Poli" Timișoara (31 p). Pe ultimele: F.C. Bacău (22 p), Jiul (20 p), F.C. Bihor (17 p) și „U" Cluj (14 p) ● Din etapa viitoare (duminică, 26 mai), semnalăm întîlnirea „Poli" Timișoara — „U" Craiova ● Mîine (joi, 23 mai), la Oslo și respectiv Halden, echipa națională și selecționata de tineret olimpică vor da replică în meciuri amicale, echipelor similare ale Norvegiei.

POMPILIU L. DUMITRESCU ■

Duelul METALUL — I.M.G.B. continuă

Simbătă, I.M.G.B. liderul seriei bucureștene din divizia C la fotbal, a reușit o victorie zdrobitoare în fața F.C.M. Giurgiu, în prezența a circa 800 de spectatori, avîndu-i la timonă pe exrapidiștii Vasile Copil și Giulescu Ștefan. Scorul fluviu de 9—0 a fost stabilit de Ioniță (4 goluri) și Stănoiu, Toanță, Ene, Bălan, Gheorghe cîte un gol. În replică Metalul învinge pe Danubiana cu 4—1.

Aproape sigur că numele echipei promovate în divizia B îl vom afla în ultima etapă, cînd va avea loc derbiul Metalul — I.M.G.B.

ANTON ENE-FILIP ■

BREVIAR

● **„În finală am boxat relaxat și bine dispus!"**, ne-a declarat Vasile Nistor, campion european la Göteborg, autorul celei mai frumoase victorii românești, de la începutul anului și pînă acum. „Mă simțeam foarte bine. Dacă nu eram rău, nu cîștigam. Mi-au trebuit 9 ani de muncă pentru acest titlu. Doream o medalie, dar nu mă gîndisem la cea de aur. Cel mai frumos moment: cel al premierii. Aici în Fălticeni, toți sînt bucuroși și mă felicită cînd mă văd. Joc pentru P.A.L. Fălticeni. Steaua nu m-a luat, considerînd că nu sînt bun. Doresc să fac o figură frumoasă și la C.M. de la Melbourne, în noiembrie".

● **„Japonia este ceva fantastic, de neînchipuit!"** Iolanda Balaș, președintele F.R. de Atletism, a pregătit și aproape a rezolvat, în cadrul unei vizite în Japonia, aclimatizarea cu fusul orar al celor circa 25 de atleți care vor participa la C.M. de la Tokyo, cu începere din 21 august. Sportivii noștri vor fi cu 7—10 zile înainte, probabil din 12 august și vor locui în Sapporo, o mare parte din cheltuieli fiind asigurate de japonezi. „Avem relații deosebit de bune cu Federația Japoneză. Prin ei am mai aranjat participarea în Japonia a unor atleți români la cîteva concursuri în acest an, fără ca noi să cheltuim vreun ban. În Japonia mai toate firmele sînt interesate de sport. Japonezii doresc să ajungă și în sport printre primii în lume".

● **Dacă este vineri, este Cristian Țopescu!** În fiecare vineri începînd cu săptămîna trecută, Cristian Țopescu încearcă să ne „blocheze", între 17 și 20 în fața televizorului. Din cîte îl știm, credem că va reuși!

● **Azi, la Mamaia începe prima ediție a C.E. de șah pentru copii și juniori.** Succes micilor noștri șahiști la această competiție, unde participă 21 de țări. Corina Peptan, Alin Berescu, Claudia Bilciu și alții vor reprezenta România la acest sport în care avem o serie de talente care promit mult.

● **Parcă nici nu ar fi absentat 5 ani...** „Reputația fotbalului britanic, pătată de tragedia de la Heysel, din 1985, a fost restabilită de băieții de la Manchester. Ei ne-au adus un mare serviciu, printr-un meci, al cărui erou a fost Hughes, autor a două goluri superbe". (The Independent).

„Practic nu am jucat decît un sfert de oră; așa nu se poate cîștiga un meci", declara, după meci, Johan Cruyff. Așa e, și mai ales împotriva unei echipe engleze!

MIHAI SĂNDOIU ■

BASCHET

După multă vreme, tribune pline „ochi"!

Al doilea meci, dintre U. Cluj și Steaua, care a fost și ultimul din cele 3 posibile pentru desemnarea campioanei la baschet masculin, a umplut tribunele Sălii Floreasca, deși a doua repriză se transmitea și la TV. Credem că principalul cîștig a fost reintoarcerea iubitorilor acestui sport spectaculos și elegant în tribune. Meciul, pasionant prin evoluția scorului și prin dîrzenia cu care s-a jucat, a dat o cîștigătoare, care a crezut tot timpul în șansa ei: Steaua. Arbitrajul a fost contestat de clujeni și nu numai de ei și va arunca o umbră nedorită asupra acestei finale.

Declarații după meci:

Gh. Roman, antrenorul clujenilor. „Ne-am ratat șansa la Cluj. Ar fi fost frumos să fie și al treilea joc. Mi s-a părut prea rapidă scoaterea celor doi pivoți de bază. Am fost handicapați de arbitri, care au dat cîteva mingi steliștilor. O luăm de la început. Cred că sîntem mai buni. Acum, principalul este să furnizăm lotului național jucători bine pregătiți pentru calificările la C.E.".

Cornel Oțelea, președintele clubului Steaua. „Un titlu care ne bucură foarte mult și care sper că va însemna pentru Steaua o angajare pentru o bună reprezentare în cupele europene. Echipei din Cluj, sincere felicitări pentru jocul de azi și succes în ediția viitoare. Felicitări ambelor echipe, care au făcut împreună un spectacol deosebit pentru iubitorii baschetului din București".

Nicolae Pîrșu, antrenorul echipei Steaua. „Sînt fericit din două motive. Întîi, pentru că am cîștigat acest campionat cînd nimeni nu se mai aștepta, cu un lot subțiat prin plecarea a trei jucători foarte buni. Doi, fiica mea împlinește azi 12 ani și este acum în Suedia, la un turneu de tenis de cimp. Știam că va fi mai greu ca la Cluj, unde i-am surprins tactic. Aici am fost la un pas de a nu ne mai ajunge timpul. Arbitrajul a fost exagerat de drastic. Cred că Sorin Ardelean poate să joace oricînd într-o echipă profesionistă".

Sorin Ardelean. „Sînt fericit. Nu mă așteptam să cîștigăm campionatul, nici măcar să joc, din cauza accidentării din toamnă. Îi mulțumesc d-lui doctor Panoza de la Spitalul 9 pentru ceea ce a făcut pentru mine. Am simțit colegii de la Cluj la lotul național, și am văzut că pot fi învinși. Le-am insuflat acest lucru și celor de la Steaua. Surpriza mare a fost victoria de la Cluj. Aici a fost mult mai greu. Nici nu am avut timp să mă gîndesc pe teren la scor".

Petre Brănișteanu. „Este primul meu interviu în 20 de ani de cînd joc. Nici nu-mi vine să cred că am cîștigat. A fost o răbufnire de orgoliu din partea noastră. Sîntem unii la apusul carierei și nu am conceput să rămînem pe locul 6—7, așa cum ne vădeau destul. Îmi pare bine că galeria noastră, căreia îi datorăm 20 la sută din victorie, s-a comportat bine. La Cluj, la plecare, ne-au spart geamurile de la autobuz. A trebuit să stăm pe burtă pentru a nu fi loviți. Îi datorăm mult și lui Cristian Gațu, care a fost la toate meciurile noastre și tot timpul ne-a îmbărbătat și ne-a calmat în clipele grele, nu puține în acest campionat". (Mihai Săndoiu).

Flacăra Basarabiei nr. 5

A apărut nr. 5 al publicației noastre Flacăra Basarabiei, singura revistă din țară destinată basarabenilor din România și românilor din Basarabia. Noul număr realizat de o echipă care a participat la ultimele evenimente din Republica Moldova vă propune un interviu de excepție cu directorul Departamentului de stat pentru probleme militare al Republicii Moldova — Dependența și independența Moldovei, o anchetă realizată la mitingul de 1 Mai din Chișinău despre semnarea noului tratat cu U.R.S.S., cît și două pagini care dezvăluie adevărul despre populația actuală a republicii cu cele mai multe naționalități din lume.

Vă reînnoim de asemenea invitația de a vă abona la Flacăra Basarabiei, înscrisă în Catalogul publicațiilor din România la nr. 303.

Vremurile sînt cum sînt DAR VREMEA?

În ultima săptămînă vremea a avut un aspect deosebit de la o zonă la alta și de la o zi la alta. Fenomenele cele mai importante de menționat sînt ploile mari ce au căzut în Maramureș, Crișana și nord-vestul Transilvaniei. Aici, cantitățile de apă căzute simbătă și duminică au fost foarte mari și au produs inundații. În cursul zilei de luni acestea s-au mai „potolit" și a apărut iar soarele. În sudul și estul țării, ploile au căzut în prima parte a săptămînii și n-au fost prea însemnate cantitativ. În ultimele zile a predominat o vreme frumoasă, dar rece noaptea și dimineața. În restul țării vremea a fost schimbătoare, cu ploi ponderate, mai ales după-amiaza.

În următorul interval de prognoză vremea va evolua cam așa: miercuri dimineața va fi rece în toată țara: temperaturile se vor încadra în general între 2 și 10°, izolat mai coborîte în depresiuni. În cursul zilei, cerul va fi destul de degajat, mai puțin estul și nord-estul, unde norii vor fi destul de frecvenți și va ploua slab. Temperaturile maxime nu vor fi prea ridicate: în general 12°, 22°.

Joi: un nou sistem frontal va afecta din nou țara, mai ales nordul și nord-estul. De data aceasta sistemul este mai puțin activ. Deci după o noapte ceva mai caldă decît cea precedentă în cursul zilei vremea se va răci ușor. Cerul mai mult noros în Maramureș și Moldova și variabil în rest, va fi favorabil ploilor slabe, îndeosebi în nord-estul țării, unde și vîntul se va intensifica trecător.

Vineri: Vremea se va înrăutăți din nou (doar vine, weekend-ul, nu?). La început, trecător în sud cerul se va acoperi și va ploua pentru scurt timp. Apoi, după o scurtă degajare a cerului în cursul dimineții în nordul țării, spre după-amiază, cerul se va acoperi din nou și va ploua.

Simbătă aria ploilor va cuprinde întreaga țară. Este posibil ca din nou ploile să fie destul de consistente. Cele mai afectate regiuni credem că vor fi dealurile subcarpatice din sud. Oricum pentru detalii mai multe urmăriți prognozele noastre elaborate mai aproape de acest moment.

Duminică, aria ploilor se va restrînge, dar va fi destul de răcoros. Debutul săptămînii va fi marcat de o vreme destul de „calmă", adică de ploi destul de puține, (mai multe în estul țării și mai puține în vest) și de o creștere lentă a temperaturii.

IOANA MAȘEK ■

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactori șefi:
Constantin Dumitru
Ion D. Goia
Secretar general de redacție:
Eugen Mihăescu

■ PUBLICIȘTI COMENTATORI (1700): Dumitru Constantinescu, Horia Pătrașcu
■ EVENIMENT (2542): Mihail Gălățanu, Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (2600): Roxana Paicu-Manolescu, Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ – ÎNVĂȚĂMÎNT (2559): Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

■ FLACĂRA BIS
Redactor șef:
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție:
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga (17 16 39)

■ REBUS
Redactor șef:
Tudor Octavian (1457)
Secretar general de redacție:
Alexandru Păsărin (2036)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zaubea, Simona Simzianu (2036)

■ FLACĂRA BASARABIEI
Redactor șef:
Ion Zubașcu
Secretar general de redacție:
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia) (2559)

■ EDITURA FLACĂRA
Domnița Ștefănescu (2559).

■ FOTOREPORTAJ (2528): Mihai Cristian Călugăr, Elena Ghera, Gig Motoian Silviu Stan
■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072): Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.
■ SECRETARIAT – ADMINISTRAȚIE (2002, 2558): Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.
■ PUBLIC RELATIONS (2634): Ruxandra Onofrei

■ Adresa redacției și administrației: București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane: 17 60 10. 17 60 20 (cu interioarele trecute în parantezele de mai sus); secretariat director: 2002; redactori șefi: 2143 (C. Dumitru), 2124 (I. D. Goia), secretar general de redacție: 17.48.91.
Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA, Sectorul export-import presă P.O. Box, 12–201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.
■ Administrația: EDITURA „PRESA LIBERĂ" (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).
■ Tiparul: Imprimeria CORESI București.

16 pagini — 10 lei

Economie de piață sau economie de viață?

Biblioteca Municipală
ODORHEIU SECUIESC
Municipiumi Könyvtár
SZEKELYUDVARHELY

SECURITATEA E CU NOI!

pag. 8–9

ANUL LXXXI
Nr. 22
29 V — 4 VI
1991 - BUCUREȘTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

Privind spre economia de piață

Fotografie de EMANUEL TĂNJALĂ

În afaceri ca și-n politică, mai inainte de a pleca la drum cu cineva, studiază-l.
De este rău, ocolește-l. De este intrigant, înlătură-l. De e pizmaș, fugi de dînsul.
De este toate la un loc, nu-l suprima, dar nici nu împiedica pe alții să-l suprime.

CONSTANTIN BANU,
Director fondator
al Revistei Flacăra

În „FLACĂRA" fac reclamă cele mai bune firme
MINOLTA
Hoechst
Kodak
RANK XEROX
MÎINE SE DESCHIDE
TIBCO '91
O noutate absolută: e prezentă „FLACĂRA"!

Beirutul din Calea Victoriei

pag. 4

În satul președintelui Ion Iliescu

– pag. 3

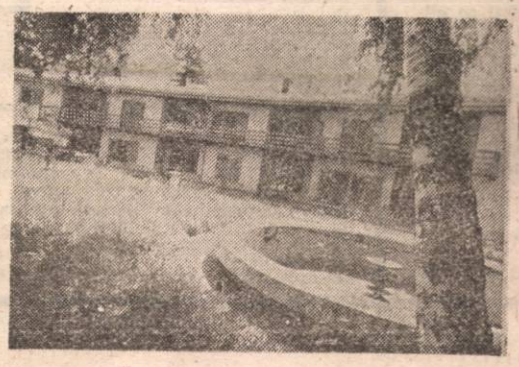

Ce se întîmplă cu vilele de la Snagov?

pag. 5

Corabia spre stînci...

Nu fac parte dintre cei care țin să critice cu orice preț. Știu că relevarea doar a lucrurilor rele din România ultimului an și jumătate ne coboară în ochii străinătății, ne împiedică să obținem sprijinul de tot felul, în primul rînd economic, de care avem atîta nevoie, din partea comunității internaționale. Eu m-am ferit cît am putut de a înfățișa în negru realitățile românești, am pledat mereu pentru investiții în România și pentru acordarea clauzei naționiii celei mai favorizate imediat, indiferent de ce guvern e la putere în București, pentru că de pe urma controverselor și înfruntărilor politice nu trebuie să sufere cumplit un popor de 23 de milioane de oameni. Dar n-am putut nici să fac presă ceaușistă, să văd adică un maidan plin de gunoaie și de bălării și să scriu : ah, ce trandafiri frumoși ! Fiindcă „amicus Plato, sed magis amica veritas". Și apoi, chiar dacă am cînta cu toții „la vie en rose", străinătatea tot nu ne-ar crede, tot nu s-ar lua doar după vorbele noastre, are și ea ochi să vadă.

Departe de mine intenția de a face aici un bilanț al guvernării fesenișt, de la începuturile ei ori de la alegerile de acum un an. Totuși, se cer examinate unele elemente esențiale ale acestei guvernări. Deci, intenții, realizarea lor, pricepere. Sînt și oameni care susțin că intențiile au fost bune, că programul de guvernare fesenist trecut prin parlamentul fesenist în iunie anul trecut (așa-numita „reformă") era bine conceput, dar n-a fost aplicat cum trebuie. Nu sînt de această părere. Am arătat în repetate rînduri că programul respectiv – oricît de aplaudat a fost de Occident, care însă nu l-a și susținut concret, prin investiții – avea din plecare numeroase vicii, fiind generator de haos și ineficiență economică, de sărăcie și șomaj. Punerea lui în practică timp de un an a confirmat acest lucru. România se află în prezent în pragul colapsului economic, principala victimă fiind, de departe, omul de rînd, omul necăjit. Unii spun : cei mulți au exact ce-au ales, culeg tocmai ce-au semănat. Da, evident, oamenii simpli au o mare parte din vină pentru situația catastrofală de acum, pentru tot ce se întîmplă azi, fiindcă la 20 mai anul trecut s-au îngrămădit cu atîta inconștiență la urne ca să voteze F.S.N.-ul, ca pe Mesia, crezînd că o să-i mintuiască de toate relele și o să-i izbăvească de toate necazurile prin simpla ridicare de mînă cu degetele în formă de V, că o să facă să curgă în țară riuri de lapte și miere, că ei, oamenii de jos, vor munci tot mai puțin și vor avea tot mai mult, trăind ca-n sînul lui Avram. Însă, iertîndu-le creștinește această vină („iartă-i, Doamne, că nu știu ce fac"), și considerînd că ei au învățat ce era de învățat și au tras concluziile ce se impun, trebuie ca pe cei mulți – pe muncitori și pe țărani, în primul rînd, dar și pe alții – să-i apărăm. Cum se poate face acest lucru ? El se poate face numai și numai prin punerea la punct a unui mecanism care să ducă foarte repede la eficiență economică. Tocmai acest lucru n-a izbutit să-l facă guvernul actual. Pentru că, dincolo de orice alte considerente (ideologie bună sau rea, intenții bune sau rele, program bine sau rău alcătuit ș.a.), guvernul fesenist a dat dovadă de lipsă de pricepere, de lipsă de profesionalism, s-a dovedit incapabil de a conduce economia – un guvern de diletanți. În timpul avut în vedere, bătrînul Bîrlădeanu, secularizîndu-și, evident, concepțiile, ar fi făcut mai mult și mai bine – pentru că avea cunoștințele economice necesare, și mai ales, simț economic, rigoare și echilibru – decît întreaga echipă petreromanistă.

Un prieten gazetar susținea cu cîtva timp în urmă că din punct de vedere politic România poate fi asemuită cu o corabie. Pe puntea ei, unii dintre pasageri o iau spre stînga, alții spre dreapta, unii merg înainte, alții înapoi, însă indiferent de aceste preferințe, corabia merge într-un singur sens, spre economia de piață de tip occidental, spre Europa, spre capitalism. Imaginea este frumoasă, iar perspectiva ca să fie așa de-adevăratelea este luminoasă. Ne chinuie însă mai multe întrebări. Dar dacă, în realitate, corabia românească e beată și, pe urmele celei rimbaudiene, rătăcește fără busolă? Dar dacă, și mai rău, cîrmaciul și ceilalți membri ai echipajului nu sînt marinari adevărați? Dar dacă, încă și mai rău, pe lîngă că nu se pricepe, echipajul nu are nici vreme și nici interesul de a duce cu bine corabia la destinație, fiind ocupat cu altceva ? Să ne amintim niște versuri de Coșbuc : „Corabia spre stînci acum plutește, / O vezi ? Și nici un braț n-o cîrmuiește. / Pirați în ea își numără grăbit / Averile, și-mpart ce-au jefuit. / Nici vîntul nu-l aud, nu văd furtuna : / La bani îi-e gîndul tot, și-mpart întruna, / Iar marea-i duce-ncet, dar drept spre stînci. / Români ! la ce-aș umbla cu vorbe-adînci, / Cînd n-auziți furtuna-n orbu-i merș ?".

Furtuna trebuie auzită de toți românii și la cîrma corabiei trebuie pus un echipaj de nădejde.

ION D. GOIA

Întîlnire la nivel înalt cu Tudor Octavian

Ani de-a rîndul, pe drumurile mele de ziarist, mi-am întîlnit colegii doar în timp ce se documentau prin c.a.p.-uri, în legătură cu starea însămînțărilor de primăvară sau prin întreprinderi care-și depășiseră de nu știu cîte ori planul.

Iată însă că, după decembrie '89, gazetarii – oameni iscoditori și care, prin definiție, nu stau locului o clipă – încep să dea ochii unii cu alții prin cu totul alte părți... ale planetei. Nu demult, după ce am călătorit într-un avion în care se afla și o trupă simpatică a Teatrului Nottara, pornită într-un turneu în S.U.A. și Canada, am aterizat pe aeroportul Kennedy din New York. Și oboseala călătoriei și sîciiala formalităților vamale mi-au fost alungate de un fapt extraordinar : colegul meu Tudor Octavian se afla pe același aeroport și mă aștepta surîzător, integrat perfect în acea ambianță pe care, din păcate, încă preo puțini români o cunosc. Un fapt ieșit din comun am spus ? Nu, domnilor ! Un fapt normal, de un firesc care ne-a fost refuzat atîta amar de vreme și care n-ar trebui să ne mai fie interzis niciodată.

GEORGE ARION

zona de tandrețe

„Sprizinim governul!"

Fesenologul și „efectul invers"

Aflat sub dușul rece al prețurilor liberalizate, cetățeanul observă mai greu că s-a dat startul unei noi campanii electorale și cu atît mai puțin stă să bage de seamă că ea seamănă cu cea de anul trecut.

Fesenologul Silviu Brucan, iată, iese din nou în răspîntie și ține să lămurească națiunea dedîndu-se ocupației sale mai vechi, de agent de circulație a ideilor, cu aceeași rîvnă cu care alți pensionari se ocupă de îndeletniciri ceva mai folositoare, cum ar fi pescuitul, creșterea albinelor ori statul la rînd în așteptarea vreunui produs comestibil.

Pensionat pentru limită de vîrstă cît și, în mod dramatic și la scară mondială, pentru limita ideilor pe care le-a profesat toată viața, dl. Silviu Brucan profită de experiența anilor petrecuți în Statele Unite ca diplomat al lui Gheorghiu-Dej și, convins că reclama e nu doar sufletul comerțului ci și al politicii, își face reclamă la televiziune că a doua zi cititorii vor găsi un interviu cu dl. Brucan aproape gratuit — ce contează 5 lei ? — pe tava de hîrtie a unui ziar bucureștean de după-amiază. Într-adevăr, înainte de-a vorbi, dl. Brucan are grijă ca direct sau prin interpuși să facă niște liniște : Stimați trandafiri albaștri, acum să-l ascultăm pe dl. Silviu Brucan ! Pe domnul Brucan însuși (sau „însăși", sau „înșiși", cum zic și azi destui trandafiri albaștri, exact ca pe vremea cînd ei erau roșii).

În interviul cu pricina, prezentat ca o „intervenție fără anestezie", briciul sau bisturiul Brucan deschide românilor o perspectivă asemănătoare drumului pe care Moise își conducea poporul către Țara Făgăduinței : „Vom avea alegeri anticipate, probabil în luna octombrie". Numai că, doar cu vreo săptămînă înainte ca dl. Brucan să facă asemenea pronostic, Emil Hurezeanu relata într-o discuție cu colegii săi de la „Europa liberă" că, potrivit afirmațiilor unor oercuri diplomatice occidentale de la București, este posibil ca Petre Roman să fie obligat să accepte sau chiar interesat să determine organizarea de noi alegeri în toamna acestui an (în speranța obținerii unui mandat de mai lungă durată). Sigur că este posibil, ne-am zis, cită vreme guvernul acesta, se vede prea bine, nu mai are bani nici să-și cumpere gumă de mestecat. Și n-ar fi un fapt căruia să-i dăm prea multă importanță nici că Silviu Brucan vine din urmă și se prezintă drept primul care face o asemenea afirmație, dacă nu ne-am amintj că tot Silviu Brucan a mai avut o asemenea ocazie dar a ratat-o — și nu mă mai întreb de ce — atunci cînd, la foarte puține zile după 22 decembrie 1989, „Europa liberă" (Șerban Orăscu, dacă-mi aduc bine aminte) ne punea în gardă cam așa : „Comuniștii au umblat întotdeauna cu fronturi și cu blocuri".

Două lucruri visează dl. Brucan, unul înainte de alegeri și altul rezultat din aceste alegeri. Guvern de coaliție după (chiar acceptînd riscul de-a nu mai avea un guvern de „unicați") și adoptarea Constituției înainte (o constituție fesenisto-republicană, se înțelege).

Nu vom insista asupra acestor idealuri brucaniene (nici măcar pentru a arunca întrebarea dacă nu cumva parlamentul cel nou n-ar putea pune problema schimbării constituției adoptate înainte de alegerile din toamnă), ci ne vom opri asupra unui reflex mai vechi al domnului Brucan, anume că pentru domnia sa adevărul are funcția unui suport asemeni aluatului care trebuie să susțină stafidele otrăvite.

Bunăoară, este adevărat că la 20 mai 1990 „rezultatul votului n-a reflectat raportul real de forțe dintre partidele politice". Dar, în virtutea experienței unei lumi anapoda și răsturnate în care i-a plăcut să trăiască, pînă spre bătrînețe, înconjurat de sloganuri propagandistice, dl. Silviu Brucan se preface a crede — ori poate chiar crede, asta e treaba dumnealui — că „victoria FSN a fost supradimensionată datorită, în primul rînd, acțiunilor destabilizatoare ale opoziției". În noua campanie electorală dl. Silviu Brucan intră, prin urmare, cu scopuri noi dar cu aceleași mijloace și lozinci vechi, în credința că acestea nu și-au istovit puterea de a semăna confuzie. La vîrsta sa, în paginile unor memorii ar fi putut să ne ofere o imagine a productivității minciunii politice, dar e clar că Silviu Brucan, amator de-a fi autor de cărți, nu e dispus să meargă atît de departe cu „autocritica" și în orice caz nu el este omul care să discute acțiunile destabilizatoare ale FSN-ului, începînd chiar cu constituirea acestuia ca formațiune politică și angajarea sa — știm cu ce metode — în lupta electorală.

Tot astfel, pe urma bunului său părinte spiritual Marx, despre care am fost obligați să tocim la școală că a luat dialectica lui Hegel, pe care Hegel o ținea „cu capul în jos", și a basculat-o cu 180 de grade, dom' Brucan se referă la un anume „efect invers" și mai zice că „Iliescu, în loc să-i facă golani pe cei din Piața Universității, ar fi trebuit să le mulțumească pentru contribuția lor la victoria Frontului". De fapt, dl. Iliescu trebuia să mulțumească — și probabil a și făcut-o — acelor publicații care prezentau o imagine complet deformată a Pieței Universității și în primul rînd Televiziunii care s-a făcut atunci definitiv de baftă, dînd tîrcoale prin zonă („prima zonă liberă de neocomunism") doar pentru a recolta pe peliculă, conform unor evidente noi indicații prețioase, cîteva figuri schizofrenoide care se holbau ca toapa în obiectivul camerei de filmat. Însă pe lîngă acest adevăr simplu, dl. Brucan trece fluierînd ușurel, a nebăgare de seamă. Și rezonanța intervențiilor sale din interviul citat se alătură în memorie ecoului, acum mult mai stins, al celebrelor voci pițigăiate : „Sprizinim governul !", „Sprizinim governul !".

E liber dl. Brucan să sprijine pe cine vrea, dar n-ar putea să se dedice acestei ocupații și pe altă cale decît aceea de-a pupa minciuna cînd în bot și cînd în partea cealaltă ?

Doar — ce naiba ! — domnia sa nu e un fesenist oarecare, ci zice că e un analist și om de doctrină, adică un fesenolog ! Altfel, dacă ne uităm un pic la ce se ascunde după broboada cuvintelor sale, am avea motive să credem că totul se reduce la posibilitatea ca dl. Brucan să fi bătut palma cu cineva (cu cine oare ?) și că la mijloc n-ar fi vorba decît de un pariu de-a vedea cam cîți proști mai sînt prin țara asta. Un pariu secret, bineînțeles. Dar un pariu care între timp — ca să citîm din opera vorbită de Petre Roman pe 29 ianuarie 1990 în balconul țărăniștilor — s-a demascat.

DUMITRU CONSTANTINESCU

O INTERPRETARE A HAOSULUI NAȚIONAL

Luînd cuvîntul în sala de conferințe a Bibliotecii Universitare din Cluj, cu ocazia unei adunări a opoziției, doamna Doina Cornea a explicat, în puține și elocvente cuvinte, sensul politicii actualului regim : întregul haos din economie urmărește de fapt eșecul voit, demonstrarea imposibilității economiei de piață la noi.

PICHETUL SE RETRAGE

O înfrîngere ? După aproape o lună de veghe în fața Senatului României, pichetul Asociației „15 Noiembrie" din Brașov se retrage. Revendicările sale — demiterea conducerii TVR și publicarea listelor informatorilor securității — sînt preluate de centralele sindicale. Din cele 14 centrale sindicale, cel puțin jumătate sînt hotărîte deja să impună puterii actuale punctul lor de vedere. Vor reuși ? Și cum vor proceda ? Se va întîmpla, oare, ca în decembrie 1990, cînd, la apelul studenților greviști au răspuns liderii sindicatelor (sau au intenționat să răspundă), dar sindicaliștii n-au dovedit nici un interes ? Posibil.

„A.O.U."

Dl. Adrian Marino, purtător de cuvînt al Forumului Democratic Antitotalitar din România, explică semnificația sintagmei „alternativa opoziției unite" : „Este vorba, spune domnia sa, de pregătirea pentru prezentarea la alegerile locale din toamnă, și apoi pentru cele parlamentare, pe liste comune a întregii opoziții. În aceste condiții, vom sprijini candidatul cel mai bine plasat, indiferent de partidul din care face parte".

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

GREVA FOAMEI ÎN FAȚA SENATULUI

Începînd cu data de duminică, 26 mai a.c., organizația „Jilava — 21—22 decembrie 1989", și-a instalat pichetul reprezentativ în Piața Revoluției, chiar pe locul pichetelor protestatare recent retrase din Piață. Dl. vicepreședinte al organizației Tucă Dorin Eugen, a avut amabilitatea să ne declare : „Am hotărît în cadrul organizației declararea acestei greve a foamei — purtată de reprezentanți ai noștri pentru toată organizația — în semn de protest față de neaplicarea Legii nr. 4/1991 în forma în care ea a fost amendată de 12 organizații revoluționare". (C.P.).

EUGEN MIHAESCU

În satul președintelui Ion Iliescu

Sfatul bătrînilor din Rozavlea

Niciodată președintele Ion Iliescu n-a ascuns că e maramureșean după mamă. Ba, dimpotrivă, la o recentă conferință de presă, s-a mîndrit cu ascendența sa de pe valea voievozilor descălecători. Comuna Rozavlea de pe Valea Izei, de unde e originar domnul Ion Iliescu, a intrat în atenția publică prin furtul scandalos de icoane pe lemn din biserica străveche a satului. În rest, e o comună mare, ca toate așezările maramureșene, situată în inima istorică a acestui ținut, doar la mică distanță de Cuhea lui Dragoș și Bogdan descălecătorii.

În această comună s-a născut și a trăit mama lui Ion Iliescu, învățătoare, fiica Talianului, celebrul pădurar care știa 12 limbi străine și a lăsat în urma sa o legendă vie. Aici trăiesc, în continuare, Ileana Talianului, la un capăt de sat, și Gheorghe a Talianului, la alt capăt de sat, țărănești și de omenie, frați cu mama președintelui. Curiozitatea nu ne-a purtat, însă, la rudeniile apropiate ale domnului Iliescu, la vărul său, polițist în Sighet, sau la alte ramificații familiale pe care le știe toată lumea în zonă. Nu indiscreția scandaloasă a fost mobilul acestei anchete și oferirea cu orice preț cititorului avid de senzații tari a unor dezvăluiri spectaculoase de familie.

Ne-a interesat pur și simplu să aflăm ce gîndesc oamenii satului Rozavlea despre vremea aceasta și țara în capul căreia se află, acum, un om ridicat dintre ei. N-am pornit cu nici o idee preconceputâ.

Înaintea comuniștilor stricători de neam și țară, treburile unei străvechi așezări maramureșene, cum e și satul Rozavlea de pe Valea Izei, erau hotărîte de Sfatul Bătrînilor. Acestui tradițional complet de judecată i-am supus și întrebările noastre despre președintele Ion Iliescu și dregătoriile sale.

Mîrza Gheorghe, 78 ani: „VĂD CĂ NICI FRONTU AIESTA NU-I DE TREABĂ"

„Amu la bătrînețe am strîns o doi bani. Da ce să fac cu ei ? Să mă spînzur ?

Am dat tătă viața animale la stat și amu n-am nici o penzie. Da și cu banu ce pot fa' amu ? Nimic ! Nu-i nici sapă, nu-i nici plug. Nimic. Nu găsești nimic. Aici pămîntu-i slab, nu produce. Mai mergea tineretu la munci sezoniere în țară. Da unde să muncea ? I plin de tineret. Pă vremea asta era picior de om de lucru, sănătos. Șomerii! Tot lor le trage șomajul care sînt șomeri? Îînd dai un animal la stat, la IRIC, îți trage și acolo 30 la impozit.

Amu predau 7—8 litri de apte. De cînd i regimu comunist am cărți de lapte. Să-mi ție dovadă cîte animale am at la IRIC ! În fiecare zi am dus, de cînd i regimu, sute și mii de litri de lapte pă lună. Am dat vite, peste 30 de tauri, viței, boi, miei. Să-mi dăie și penzie !

Mai beu cîte un pahar de horincă să-mi fac curaj, să mă duc la conducere că doară nu m-a împușca nime. Tineretu s-a duce în lume s-a trăi. Da eu cu baba — doi neputincioși. Cine să-mi dăie un pahar de apă, să vadă : mai trăiesc, o mor ?

Iliescu o fo pin Rozavlea în campania electorală, în Vinerea Mare. Da văd că nici Frontu aiesta nu-i de nici o treabă. Am gîndit c-a fi ceva. Că președintele-i din Maramureș și trebe să creadă la popor. Da văd că și unde comandă pre mulți, iară nu-i bine.

Mama lu' Iliescu o fo' din neamu Talianului. I dusă din veci, de mulți ani. Tati-so, moșu președintelui, o fo' la evrei. Știa 12 limbi. Era **întîmpinor** (antreprenor ?) la păduri, ducea oameni la lucru. Bag sama, un fel de delegat.

Da astăzi lumea n-are încredere în nime. Am gîndit că s-a stîrpi mîrîciuna cu lumea de amu. Da văd că s-o mai adăugat și o sporit de cum o fost. Nu mai are poporu încredere în nime : ca niște părinți cu coconi blăstămați".

Petraș Grigore, 78 ani: „ÎN ȚARĂ N-AI UNDE MERE, ACASĂ N-AI CE LUCRA"

„O fo primariu nost la București, la președinte, pintru ajutor, să facă o moară în sat. Ce le-o spus ? Să adune bani de la oameni, în sat, că ei bani n-au, la București, n-au decît năcazuri și greutăți. Alții o cerut materiale de construcție. Nu le-o făcut nimic. Nici nu-i primea că erau trii gărzi pă lîngă președinte. Da s-o dus cu un nepot, milițian la Sighet. Altfel, nu intra.

Pă mama lu' Iliescu o chema Bucur Marița. O fo învățătoare și s-o căsătorit pă la București. Taică-so umbla mult pă la Vatra Dornei, la pădure. Da și eu am trecut pîn bugăte. Ș-am gîndit amu c-a fi mai bine. Și asta ne omoară : că-i mai rău. Ne-am împrăștiat pîn lume, pe la ferme, la ceapeuri. La noi în sat is 1 500 acasă. N-avem unde lucra, din ce trăi. Noi din țară am trăit. Dacă statu nu ne asigură pita, murim de foame. Și tăte s-o scumpit din cale-afară. A noastră viață-n Maramureș i cam cu cîntec ! Nu-i ușoară viața noastră. În țară nu mai ai unde mere, acasă n-ai ce lucra, pămîntu-i rău, nu dă roadă să putem trăi de pe el. Greutăți peste greutăți".

Petrovan Lupu Țiviru, 81 ani: „PĂȘUNATU O AJUNS DE LA 25 LEI LA 250 LEI, GATA MITINGU !"

„Bucur Gheorghe" a Talianului era **zaviț**, la pădure. Fata lui. Marița, o fo învățătoare. Trebe să aibă amu vo 81 ani, ca mine. Iliescu vinea vara în sat și umbla după pești, cu copiii, în Iza. Sta la mătușî-sa, după riu, aveau o casă bătrînească peste apă, spre Șieu. Casa aceea nu mai e, pămîntu-l țin nepoții.

N-o făcut nimic pintru sat. Dacă-l vedeți, să-i spuneți să ne-ajute, c-om fa și noi mitinguri. Așa-i comunicați ! Ni-o promis multe, da nu ni-o dat nimic. O fo unchești-so la București să ajute satu : „Nu pot, că n-am bani !" Am vrut să trimitem o scrisoare că nu ne dă penzia de la C.A.P. Să vină penzia pîn poștă. Avem un ajutori de 500 lei. Să ni-i dăie și pă ăștia lunar. Nu tăt la patru luni. Din 25 de lei, o ajuns pă șunatul 250 lei. Pintru o vacă — peste 1 000 de lei. Gata mitingu' !

Mai avem și amu atîta comuniști băgați în sat. (Fata bătrînului sare pe el : „Tată, nu mai.. Taci, hăi ta' !") Di ce să tac ? Nu ni-o ars ca și cu focu, atîția ai comuniștii ? (Fata dispare speriată în casă). Mi-o plantat pă pămîntu meu pădure de brad. Eu ce să mîninc amu, molid ? De unde mi-a da ocolu silvic pămîntu înapoi, fosta me proprietate ? Dacă-s bătrîn, eu nu trebe să mîninc ? Să rod scoarța molizilor ? Pămîntu nost i puțin și rău. Nu dă bucate cîte trebe".

— Ce politică se făcea înainte de venirea comuniștilor în sat ?

— „La noi era partidul național țărănesc și partidul liberal. Am fo bărbat de încredere la țărăniști. În '46 toată lumea de la noi o fo cu țărăniștii. La alegeri o venit în sat un pluton de armată să țină ordinea. Tăt satu o ținut cu țărăniștii. Oamenii sta cu parii în geamu pînă s-o numărat voturile. Să nu să falsifice. Comuniștii n-o avut decît 15 voturi ! Noi tăți am fo a'noștri. Femeia lu' Ilie Lazăr o fo deputată. Și tăt o ieșit comuniștii la putere ! Cum ?

Ce-i de făcut amu că nu-i cam tare bine ? Eu tăt pă țărăniști i-am votat și amu. Și-o ieșit ceilalți. Nu-i bine, nu-i bine ! Ne-o tăiet forța de muncă din țară. Baza noastră de cîștig era în țară. Tineretu tăt i pă drumuri, nu mai află de lucru. Și-s tare scumpe tăte. Sînt oameni care n-au nici pămînt., nici penzie. Plînea o ieșit la 10 lei. Sînt care n-au pe ce s-o cumpere ! Ce lume-i asta ?"

Imagini de pe Valea Izei

ION ZUBAȘCU

Fotografii de A. TONCOGLAZ

BEIRUTUL DIN CALEA VICTORIEI

Ceea ce se întîmplă cu imobilul din Calea Victoriei nr. 68 – 70 (actualmente str. Academiei nr. 39 – 41), aflat în chiar centrul Capitalei, pare inimaginabil. Ar trebui ca factorii responsabili și în special Primăria Capitalei, să facă lumină în acest caz.

Zonă de gradul zero

Înainte de Revoluție, fostul bloc „ARIA", era considerat a fi situat în zonă de grad zero. Aceasta, datorită vecinătății imediate a clădirii C.C.-ului, acolo unde, de obicei, aveau loc „magistralele cuvîntări", din balcon, ale „celui mai iubit..." Bine-înțeles, în imobil nu putea locui oricine, ci numai oameni „verificați". Printre ei se găseau și oameni cu dosare mai puțin convingătoare, însă aceștia formau o minoritate, rămași fiind acolo datorită faptului că erau vechi locatari și nu fuseseră încă prinși „fluierînd în biserică". Ceilalți însă, erau fie securiști, fie activiști, fie cadre (activi sau la pensie) ale PCR, MI, sau MApN. Vigilența fiind cuvîntul de ordine, o încăpere de la parter era administrată de Direcția a V-a a Securității iar în hol, „băieți strașnici și în civil" întrebau de sănătate pe oricare străin ar fi apărut, trăgînd totodată de limbă, periodic, pe locatari, care trebuiau să se arate politicoși și demni de încredere.

Dar a venit și decembrie '89... Înainte cu cîteva săptămîni de acea joi însorită de 21 decembrie, majoritatea securiștilor activi din bloc părăsiseră imobilul, semn că ar fi știut sau, cel puțin, presimțit, ceea ce avea să urmeze. Dintre cei rămași, unii au fost văzuți participînd efectiv la maltratarea demonstranților arestați de forțele de represiune, în intersecția străzilor 13 Decembrie și Academiei, în preajma Hotelului Union. A urmat **cea mai lungă noapte**, cea de 22 către 23 decembrie, cînd, în actuala Piață a Revoluției, armata s-a luptat cu un inamic invizibil. Fiind vizat, nenumărate rafale s-au tras asupra imobilului. Grupuri de revoluționari l-au scotocit, incendiind apoi apartamentele de la nivelurile 3 și 4, care au fost distruse de foc. Cu excepția cîtorva familii, ce nu și-au pierdut cumpătul și nici „cu musca pe căciulă" nu se simțeau, majoritatea locatarilor au părăsit apartamentele în zilele următoare.

Sîntem în București sau la Beirut ?

Pînă la Revoluție, imobilul impunea prin luxul finisajelor interioare și al calității materialelor de construcție. Construit înainte de 1944 respecta, oricum, standardele de atunci privind imobilele de lux. Apartamente spațioase și înalte, ușile, ramele ferestrelor și parchetul, din lemn bun, finisate impecabil. Echipamente sanitare de calitate, gresie, faianță, marmură — în exces, —, feronerii. Oameni cu dare de mînă, foștii locatari le-au întreținut corespunzător, astfel încît apartamentele arătau superb.

Acum, situația este cu totul alta. Privit din afară, imobilul arată acceptabil, cu fațada oarecum renovată. Odată intrat în hol însă, privelișteа se schimbă brusc. Parcă, de-abia s-au terminat niște lupte grele. Grămezi de materiale și moloz, armături metalice, planșeul în care se deschid guri mari, negre. Scările crăpate par nesigure. Ziduri ciuruite, praf peste tot. Mici insulițe de gresie iți

sugerează imaginea de altă dată a podelei casei scărilor. Lipsesc uși întregi, smulse cu rame cu tot, ca și ferestrele de altfel. Fostele camere de baie și toaletele sînt o ruină. Nu mai există nici căzi, nici WC-uri, nici chiuvete. Majoritatea pervazelor de marmură a dispărut. Mii de metri pătrați de parchet au fost smulse, peste tot grămezi de tencuială, cărămizi, grinzi de lemn. Nu mai există nici un întrerupător și, — evident ! —, nici un bec. Au dispărut numerele din bronz de deasupra ușilor, soneriile, butoanele de sonerie, tablourile electrice. Praf, moloz, dărîmături... Chiar și în timpul zilei, pentru a nu

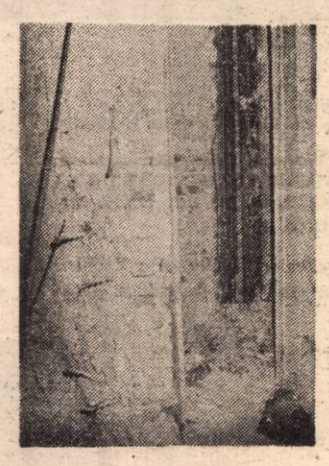

călca aiurea, trebuie să fii dotat cu o lanternă. Noaptea, nu este prea bine să te aventurezi. Dacă, totuși, o faci, nu vei fi singur. Colonii întregi de șobolani îți se strecoară printre picioare. Nici măcar nu se sperie de apropierea ta. În mod paradoxal, aici mai locuiesc cîteva familii. Oameni și șobolani.

Furt ca-n codru

Din cele aproximativ 60 de apartamente, astăzi, numai 10 sînt locuite și, oarecum, intacte. Restul ? Moloz și ruină. Te întrebi cum de a putut ajunge în asemenea hal, cînd numai o mică parte dintre apartamente au fost afectate de evenimentele din decembrie '89. În ianuarie '90 au venit constructorii și s-au pus pe treabă. Cele cîteva familii de locatari care au rămas, încercînd să reziste regimului de șantier au făcut-o pe considerentul că blocul nu era decît parțial afectat și că lucrările vor avansa repede. Celorlalți, Comisia de ajutorare a sinistraților de pe lîngă Primăria sectorului 1, le-a oferit apartamente în zona Centrului Civic. Unii au semnat contracte definitive, alții — gîndindu-se la revenire, după reparații —, contracte provizorii. Timp de vreo două luni, șantierul a mers bine. Apoi, entuziasmul s-a temperat. Echipa de muncitori s-a micșorat din ce în ce mai mult. Motivul invocat a fost (și este) că beneficiarul — ICRAL Herăstrău — nu mai are bani să plătească lucrările. Asta nu explică însă ravagiile și starea la care a fost adusă clădirea. Pentru că s-a furat ca în codru. Neefectuîndu-se (așa cum ar fi fost normal) sigilarea apartamentelor neafectate și întocmirea unei note de constatare și inventariere a lucrărilor ce se impuneau, constructorii au furat tot ceea ce se putea fura, devastînd întreg imobilul. Pentru a le mai trece timpul, oamenii șantierului își văd liniștiți de ciubucurile lor. Confecționează cruci pentru cimitir și alte obiecte utile. Camioanele care îi aprovizionează lasă materialele în șantier, apoi tot felul de automobile particulare vin, încarcă saci de ciment, tablă etc., și dispar. Astfel, șantierul pare un fel de triunghi al Bermudelor. Cum s-or putea oare justifica masivele cantități de materiale aduse aici, unde nu s-a făcut aproape nimic în afară de demolare ? De cîteva luni a apărut și problema efectuării lucrărilor de consolidare, de care blocul nu a beneficiat de la cutremurul din '77. Dar lucrările se tergiversează și, după un an și trei luni de șantier, imobilul nu mai arată nici măcar cum arăta în decembrie '89, ci ros de o boală incurabilă, gata să se prăbușească, din zi în zi.

Cu dolari și pile, cumperi și decrete

Dar dacă, la scara B a clădirii, șantieriștii se mai fac totuși că lucrează, la scara A lucrările au fost sistate complet în luna septembrie a anului trecut. Motivul? Primăria Ca-

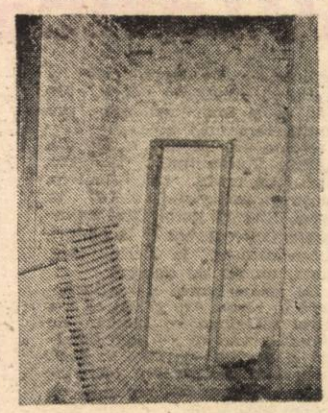

pitalei a purtat tratative cu o firmă canadiană, în vederea închirierii de către aceasta a întregii scări. A. Luînd în considerare o reîmpărțire a spațiilor, lucrările au fost sistate, dar canadienii nu au luat nici o inițiativă pînă acum. De neînțeles este însă cum se împacă aceste tratative cu decretul-lege emis de CPUN, prin care se acorda sinistraților dreptul de a reveni la locuințele lor, după efectuarea reparațiilor. Dar firma canadiană nu este singura. Desi, în reparație, s-au mai acordat repartiții unor firme sau persoane particulare. Un exemplu este cel al firmei româno-elveție ROMFIBRE care deține apartamentele 48 și 52 de la scara B. Nici holul de la parter nu a fost scăpat din vedere. S-ar părea că acolo se vor amenaja un bar și un magazin de blănuri, barul avînd intrarea din chiar holul blocului (!). În timp ce ziduri noi, ce va delimita barul, crește cu fiecare zi — ehei, pentru privatizați se lucrează pe bani ! —, de lucrările de consolidare anti-seismică nu se preocupă nimeni, deși - găuri practicate în planșeu, la baza stîlpilor de rezistență, prezintă un imens pericol.

Cine va plăti milioanele ?

Implicate în toată această deraiere de la normal sînt mai multe instituții. În calitate de administrator al imobilului și de beneficiar al lucrărilor de reparație, **ICRAL Herăstrău** nu și-a îndeplinit sarcinile permițînd, prin nepăsare, atît deteriorarea blocului, cît și tergiversarea nepermisă a lucrărilor. **Intreprinderea de Proiectare și Construcții CARPAȚI** (fostul Trust CARPAȚI) nu și-a onorat contractul, iar proasta organizare a șantierului a dat curs unor acțiuni vandalice și furturilor excesive de materiale de construcție. **Primăria Capitalei** nu a urmărit situația în ciuda unor sesizări, iar prin acordarea de noi repartiții în apartamente și pentru amenajarea unor spații comerciale în asemenea condiții a încălcat legislația în vigoare. **Guvernul** nu a intervenit în nici un fel în urma sesizărilor care vizau situația de la fața locului. De asemenea, este greu de crezut că, singură, Primăria — fără știința instituției guvernamentale — ar fi putut repartiza spații importante în plin centrul Capitalei, într-un imobil sinistrat, unor firme străine, încălcînd astfel legislația pe care chiar ea a emis-o. Totuși, cine va plăti milioanele ?

Din contul LIBERTATEA s-au cumpărat O.Z.N.-uri ?

„Noi nu avem competența de a acorda repartiții la adresa pe care o menționați — ne-a răspuns contabilul-șef și coordonatorul ICRAL Herăstrău, d-l **Teodor Costea**. Numai Primăria Capitalei (de ce nu cea a sectorului 1 ? — n.n.) a dat repartiții în acest imobil, aflat în reparații. Trustul CARPAȚI lucrează foarte încet și sigur că nu-și va îndeplini termenul de dare în folosință, adică 30 iunie a.c. Pe de altă parte, nici noi nu mai avem posibilitatea de a plăti lucrările. Pînă acum am plătit deja 60 de milioane lei. Pentru a putea termina, ar fi necesari, estimativ — din această a doua treaptă de liberalizare a prețurilor —, încă vreo 400—500 milioane lei. De unde, cînd valoarea anuală a chiriilor pe care le încasăm este de numai 100 milioane lei ! **Guvernul nu ne-a ajutat cu nimic, nu am primit nici măcar un leu din contul LIBERTATEA**, care ar fi trebuit să fie folosit pentru ajutorarea sinistraților. Ce se întîmplă cu acel cont, unde a dispărut ?".

PAUL VINICIUS
Fotografii de SILVIU STAN

Viață de cîine în România

Care-i om și care cîine ?

High-life : Chipeși, cu privirea ageră și semeață, departe de orice atingere a mizeriei colective, hrăniți numai „din pachet", bucurîndu-se de considerație, duși cu limuzina, tratați la domiciliu de somități în medicină.

Vagabonzii : vlăguiți, răpciugoși, costelivi, cu privirea miloagă și ștearsă, răscolind prin gunoaie sau așteptînd să le arunce cineva ceva.

Haitele : hămesiți, schilodiți, furioși, cu privirea sălbatică, atacînd la drumul mare.

Cîinii și Politica

De politica prigoanei n-a scăpat nimeni : nici om, nici dobitoc. Cînd pentru oameni se raționalizaseră pînă și ghearele și capetele de pui, cine-și mai permitea să crească un cîine de rasă, pentru care trebuia plătită, conform decretului 425/81, o taxă de 600 de lei pe an ? Nici de amăritele alea de conserve „Azor" n-au avut parte decît un an. Semnalată ca o „cucerire" într-o notiță din „România Liberă", fabricarea conservelor cu hrană pentru cîini a fost interzisă, pe motiv „că se lua carnea de la gura oamenilor". Se pare că cea care a tras semnalul a fost Ana Mureșan, care a declanșat o anchetă de vreo trei luni la abatorul incriminat, soldată cu schimbarea conducerii și creșterea ponderii mortăciunilor în alimentația rațională și științifică a bravului nostru popor. După revoluție, un întreprinzător particular a deschis o unitate de fabricare a conservelor, dar acum e în pragul falimentului, din cauza lipsei de tablă pentru cutii.

Cînd a început masiva campanie de demolări, capitala a fost invadată de mii de cîini părăsiți ce bîntuiau pe ruinele fostelor case, de unde-i puteai auzi spintecînd liniștea nopții cu urlete lugubre.

Acum s-a schimbat politica și toată lumea vrea economie de piață la modul „totul pentru dolari". Așa că vinde românul orice. Aflăm de la domnul Mircea Ionescu de la „Asociația Chinologică" că în ultima perioadă sînt multe solicitări pentru cîinii de rasă, pe care-i cumpără mai ales turcii, sîrbii și grecii. Ca și copiii, cîinii sînt ieftini la noi : 200 de dolari un cîine aici și 1 000 de dolari afară : ingenios și rentabil, nu ?

Stăpîne, stăpîne, mai cheamă ș-un cîne !

Din toate întreprinderile se fură, cu atît mai mult din cele de industrializare a cărnii. Oricît ar fi de vigilent portarul, tot îi scapă mulți, ceea ce nu i s-ar întîmpla unui cîine. Am asistat, săptămîna trecută, la o scenă hilară, ai cărei protagoniști erau niște muncitoare de la Întreprinderea de Industrializare a Cărnii Popești-Leordeni și un cîine vagabond. Tocmai ieșiseră din schimb și s-au urcat în autobuz. După cîteva stații, a urcat un cetățean însoțit de un cîine cu aspect de potaie maidaneză. Omul s-a așezat și cîinele s-a culcat docil la picioarele lui. Deodată a început să adulmece aerul și să mîrîie. S-a ridicat și s-a dus glonț spre spatele autobuzului, ignorîndu-i pe ceilalți călători și năpustindu-se spre picioarele femeilor care, îngrozite, încercau să se apere cu gențile. Țipete, panică, chemări la ordine din partea stăpînului, dar animalul se înverșuna în asaltul asupra picioarelor femeilor, care se ghiceau solide prin pantaloni. O călătoare a cerut șoferului să oprească, acesta n-a luat-o în seamă, cunoștea javra, nu era periculoasă, își găsise și ea un stăpîn temporar și obișnuia să-l conducă zilnic acasă. Pînă la urmă, a ieșit cu scandal : omul a început „să se dea" la cei care-i înjurau cîinele, acesta își continua ofensiva cu turbare, femeilor începuseră să li se disloce fleicile înfășurate pe picioare. S-a găsit totuși un viteaz care l-a expediat pe agresor prin geam, cu un picior bine plasat. Le-am văzut pe doamne răsuflînd ușurate și pipăindu-și pulpele robuste.

Unde-s hingherii de altădată ?

Capitala a avut o secție de ecarisaj pînă în 1984 cînd, aflat prin preajmă și răscolit pînă în măruntaie de duhoarea insuportabilă, Ceaușescu a ordonat desființarea ei. Astfel, cîinii și-au redobîndit libertatea cu mult înaintea noastră. Poate că dacă am fi putut și noi... Și totuși, toate primăriile au obligația să organizeze, conform Decretului 71/51, un serviciu de ecarisaj care să cuprindă un sector de prindere a cîinilor vagabonzi, unul de colectare a acestora în vederea răscumpărării lor de către stăpîni și a uciderii celor nerevendicați de nimeni (din cadavre obținîndu-se făină proteică și din piele mănuși) și un altul de observare și depistare a rabiei. O propunere în acest sens a făcut guvernului șeful Direcției de Medicină Veterinară, dl. Vasile Arsintescu. „Proliferarea cîinilor vagabonzi este galopantă, ne spune dînsul și prezintă un real pericol pentru sănătatea și siguranța populației, mai ales cînd aceștia, adunați în haite, își stabilesc cartierul general în preajma unor instituții". Deocamdată, nimeni nu pare să-și bată capul cu astfel de probleme. Neoficial, la Întreprinderea Protan, specializată în prelucrarea cadavrelor de animale, sînt aduse și cadavre de cîini, dar fără ca aceștia să fi fost supuși testului rabic. Interesul este să se obțină cît mai multă făină proteică, pe care pînă acum, am importat-o din Olanda.

VALERIA DORNEANU

SAȘII PE CALE DE DISPARIȚIE

Care cer se vede prin ferestre ?
Fotografie de ELENA GHERA

Înainte de primul război mondial, în Transilvania locuiau în jur de 900 000—1 000 000 de sași. În timp, pierzînd vechile privilegii pentru care veniseră pe pămîntul românesc — unde, trebuie recunoscut, au constituit întotdeauna un puternic element civilizator — majoritatea au luat drumul înapoi spre Germania sau spre alte zări. În ultima vreme, pe pămîntul ardelenesc au rămas, cu totul, între 100 000—200 000 de sași. Și, după cum sîntem informați, dacă rata emigrării se menține la cota actuală, 80 la sută vor mai emigra în cursul acestui an. Am poposit de curînd, la Prejmer, un oraș aflat „în preajma" Brașovului, la 16 km depărtare.

„Legea pămîntului, pentru noi, sașii, e o mare porcărie"

L-am întîlnit aici pe preotul Johann Orendi, care are și funcția de protopop, fiind șeful spiritual al comunității săsești din localitate. Am încercat să-l interpelăm vizavi de cota nebănuită pe care a atins-o exodul săsesc. De la el am aflat cît au avut de suferit sașii după cel de-al doilea război mondial, dată fiind originea lor germană. „Cu ce sînt eu mai de vină că legionarul a luptat cot la cot cu neamțul ? Noi, comunitatea de aici, aparținem de biserica evanghelică de confesie luterană. În cazul nostru, al sașilor, legea pămîntului e o mare porcărie. Astăzi am lucrat, pînă acum, la însămînțat. Pe pămîntul parohiei. Dar, nu numai în cazul nostru, legea pămîntului e o porcărie, ci și în privința parohiilor ortodoxe. Ni se atribuie, parohiei noastre, numai 5 hectare, deși noi am avut 30 de ha. Avem, în acest sens, documente de la începutul secolului, prin care putem revendica aceste pămînturi". L-am întrebat pe d-nul Orendi ce este, pentru dînsul, iadul. Și mi-a răspuns astfel : „Iadul este, pentru mine, îndepărtarea de Dumnezeu. Iadul comunismului este cel mai bun : ba nu e smoală, ba, cînd e smoală, nu-s lemne de foc, cînd sînt și una și alta, nu-s chibrituri". L-am întrebat dacă nu intenționează și dînsul să plece în Germania. Fiindcă, în ritmul acesta, în curînd va rămîne fără enoriași.

„Un ofițer ce nu organizează retragerea e un ofițer prost"

Dînsul mi-a răspuns : „Cînd aveam 2 000—2 400 de suflete, aveam mai multă liniște. Acum avem mai multe probleme. Față de enoriașii care mi-au mai rămas, mă ține o obligație morală. Deci, scopul rămînerii mele constă în această obligație, și anume, organizarea retragerii comunității noastre. Un ofițer ce nu organizează retragerea e un ofițer prost. Am pierdut, în timp, multe lucruri pe care le aveam în posesie. Aveam, în Galați, spre exemplu, o casă parohială. Acum 2 ani, Consiliul municipal de acolo ne-a forțat să renovăm această casă. Deoarece nu ne puteam permite cheltuieli din fondul aproape infim, am oferit comunității nevăzătorilor această casă, ca un cadou. Ca să ne ceară, apoi, să le plătim și transcrierea pe numele lor. Am plătit 4 500 de lei numai în timbre. Al doilea corp al casei parohiale l-am vîndut numai cu 25 000 de lei, acum doi ani. O sumă derizorie ! O casă pe care puteam lua mult mai mult astăzi ! Avem, în schimb, o casă parohială care încă ne-a mai rămas în Brăila.

Lucrurile stau ceva mai dificil din punct de vedere al credinței, în comunitatea noastră, cu căsătoriile interetnice. Căsnicia nu e un anturaj, ci o foarte grea sarcină de asumat. La căsătoriile mixte religios, survine încă o povară în plus".

„Am fost în Germania și am adus sămînță"

„Despre pămînt am vorbit și astăzi cu primarul Colț Gheorghe, care se dovedește un om înțelegător. Noi, toți sașii de aici, am primit 150 de hectare în total. Am fost în Germania și am adus sămînță în valoare de 333 000 de mărci". L-am întrebat, în continuare, pe Johann Orendi, ce fel de probleme există între diferitele comunități religioase ale așezării. „În Prejmer, mi-a spus dînsul, sînt deopotrivă ortodocși, lutherani și catolici (în majoritate unguri), care sînt o comunitate mică și nu au nici preot. Mai sînt puțini români sectanți — baptiști. Nu avem probleme de religie. Există o localitate din Ardeal unde problemele în cazul religiei sînt mai complicate. La Semlac sau Nădlac sînt și români, și slovaci, nemți și unguri, fiecare de credințe diferite". Am fost interesat să aflu condițiile care, odată îndeplinite, ar putea determina oprirea emigrării sașilor. „Păi, pentru ce-au venit sașii aici ? Prima condiție ar fi : pămîntul. Atunci cînd au venit, au primit pămînt îndestul. Și s-au organizat în vecinătăți. Astăzi mai avem puține organizări de vecinătăți. O vecinătate cuprindea un trup de cam 10 familii. Pe aceste terenuri ale sașilor, între sași nu erau, înainte vreme, nici chiaburi, nici bogătași. Organizația nu permitea. Comunitatea lutherană era împărțită în 8 vecinătăți. Orice vecinătate avea în jur de 200—300 de suflete. Bărbații erau obligați să participe la orice lucrare a comunității : fie că era muncă sau înmormîntare. Cine lipsea, era pedepsit. Pînă și la înmormîntare era o ordine perfectă : vecinii erau cei care aveau obligația să pună mortul pe dric, fiecare știa ce avea de făcut. Totul era organizat. La trei absențe nemotivate, vinovatul era, într-un fel sau altul, pedepsit sau îndepărtat din comunitate !".

Pușcăriașii români cer azil politic în Vest

În Prejmer, după mărturia d-nului Orendi, erau înainte de primul război mondial cam 1 800—2 000 de sași, iar românii cam 1 000—1 100. Mai erau 300 de persoane aparținînd altor etnii : țigani și cițiva maghiari. Acum, în Prejmer, Lunca Cîlnicului și împrejurimi — sînt, cu totul, abia 10 300 de locuitori. Din comunitate, care, la 31 decembrie 1989, număra 1 400 de suflete, în 1990 au plecat mai bine de 500 ; acum mai sînt 348 de enoriași. Și, ca să realizăm „ritmul migrației", d-nul Orendi ne-a spus că, numai cu 5 luni în urmă, la 31 decembrie '90, mai erau încă 448 în comunitatea săsească. „Ceea ce este revoltător, e faptul că, de exemplu, Stone, cel mai mare pușcăriaș de aici, a cerut, de curînd, azil politic în Germania. Ioniță, un alt țigan fără căpătîi, a cerut, de asemenea, azil politic în Germania. Și nu sînt singurii" — a încheiat pastorul Orendi.

Un milion jumate : o vilă în Prejmer

În Prejmer este o continuă „bursă neagră" la care cei care pleacă, în speță sașii, își „licitează" valorile : casele, averile, pămînturile, acareturile, proprietățile, agoniseala lor de o viață. Deseori, ei își anunță intenția de a vinde unul din domeniile sau micile posesiuni cu care au mai rămas, în ziarul local al Brașovului, unde după cum și ei știu, sînt destui amatori cu bani, care, ținînd cont că numai 16 km despart Brașovul de Prejmer, își doresc o casă (o vilă) la țară, pentru week-end sau odihnă. De exemplu, de curînd, o familie care pleacă a anunțat vînzarea unei vile, în ziarul (dublu) de sîmbătă-duminică 27—28 aprilie. Vila, cu 5 camere, dependințe, grajd, curte, garaj, pe una din străzile principale (Strada Mare), costă 1 milion de lei. Cea mai ieftină casă — unde locuiesc doi frați care vor s-o vîndă — costă cam la 300 000 de lei. De multe ori, **tranzacțiile** se încep chiar în cursa de Prejmer. Am asistat la o asemenea licitație. Cineva din Brașov a cumpărat cu 1 600 000 de lei una din cele mai frumoase vile din Prejmer. Tot doi frați vînd o vilă cu un etaj — tot la un milion ! — împreună cu 2 hectare de pămînt. Unul din frați e pensionar, iar altul lucrează la „Cuptorul de Aur" și au găsit să se mute în Brașov, la un apartament. Oricum, sumele par mai rezonabile decît vilele din Snagov, unde, dacă ai baftă să prinzi una cu loc pe marginea lacului, la „agrement", trebuie să scoți din pungă cel puțin două milioane !

Ce se întîmplă cu vilele de la Snagov?

Unele pentru guvern, altele pentru muritorii de rînd

Vilele de pe malul lacului Snagov se împart în două categorii, cele aflate în regie autonomă, adică ale guvernului — și celelalte, pentru restul lumii, rezervate muritorilor de rînd, adică nouă, și închiriate la prețuri destul de piperate de către Întreprinderea Turistică Snagov. În regie guvernamentală sînt 4 vile : vila 10, vila 1, vila 11 și „palatul". Ce se întîmplă în aceste vile ? Păi, cum ce se-ntîmplă, la fel ca-n **la belle epoque**, vizite, primiri, recepții, plănuiri din cuțite și pahare, aici își odihnesc ciolanele și invitații, cei ce ne pun acum țara la cale, distinși guvernanți care schimbă șinele ferate, în mers, de sub locomotivă. Vila 10 a aparținut lui Ceaușescu, Palatul, care a aparținut, pe vremuri, prințului Nicolae, l-a luat Ceaușescu. Vila 11 a fost, acum vreo trei decenii, a lui Gheorghe Gheorghiu-Dej. A luat-o tot Ceaușescu. Acum guvernul e-n toate, e-n cele ce sînt.... Vila 1 a avut un statut aparte. Așa îl are și acum. Înainte era sub pulpana mantiei primului-ministru. A lui Dăscălescu, desigur. Acum, lucrurile s-au mai schimbat. Cel mai des e văzut pe-acolo Petre Roman. Nr. 1 tot pentru nr. 1 (nu înșelător vila poarta nr. 1 !) O lege a conservării materiei în natură ne poate explica faptul că tot ce-i al primului ministru, tot al primului ministru rămîne. Numai că oamenii-s mai mulțumiți. Lumea spune că îngrijitorii vilei cîștigă acum de două ori mai bine ca înainte. Păi de, nu începe liberalizarea după Petre Roman cetire ?

Un primar amenințat cu pușcăria

În rest, oamenii au necazuri cu demolările. De toate, în vremile din urmă, au fost dărîmate peste 400 de case. Au făcut atît la Președinție plîngeri, cereri (cu nr. 02298/13.02.'91 și 45521/13.02.'91) cît și către Guvernul României. Nici un rezultat, deși au trecut aproape 4 luni. Primarul, Marinescu, a fost amenințat cu pușcăria, de la Serviciul de Sistematizare, de către o anume d-nă Matache. De ce? Fiindcă le spusese oamenilor să-și reconstruiască, pe locurile vechi, casele care le-au fost demolate și pentru care nu primiseră, niciodată, vreo despăgubire. Primăria a mai făcut propunerea ca Ferma Vlăsia să fie redată foștilor proprietari, de la care a fost luată prin abuz și forță. Ferma Vlăsia este, de fapt, vechea gospodărie de partid, care aparține, acum, cui credeți ? Ați ghicit ! Guvernului. În fiecare dimineață, un șofer cu ochi urduroși (la ora cînd protipendada zglobie nu s-a trezit încă) oprește aceeași cisternă de pe vremea odiosului, cu același număr de înmatriculare (care, de atunci, o fi ruginit), un TV cu 3 bazine, care transportă lapte pentru „vechii tovarăși" — și o încarcă tot cu lapte, pentru noii domni. Curat ca-n codrul Vlăsiei. Primarul mi-a spus că dacă Regia Autonomă rămîne a Guvernului, asta echivalează cu lăsarea oamenilor fără pămînt.

40 de dolari metrul pătrat de pămînt !

I.T. Snagov s-a născut din vechea întreprindere de „agrement și odihnă", devenită acum societate pe acțiuni. Vila și căsuțele care îi aparțin, în număr de vreo 60—100, au un istoric destul de întortocheat. Înainte de „regimul popular", au fost în posesia unor diverși particulari. Ulterior, au fost, majoritatea, expropriate, împreună cu terenul din jurul lor, prin Decretul 92 950. O altă parte a fost luată cu japca pur și simplu, fără acte. Este limpede că foarte multe dintre acestea au fost după Revoluție revendicate de foștii proprietari. Însă aberantul Decret 92 950 este încă în vigoare. Pentru ca vilele să fie returnate posesorilor de drept, trebuie abrogat acest decret. Vilele renaționalizate, cele luate cu japca, vor trebui să fie revendicate în instanță. Cu documentele care mai există. Cu probe și martori. Acum însă, foarte mult s-a scumpit pămîntul. La Snagov, în poziții mai bune, de exemplu în jurul lacului, cota unui metru pătrat de pămînt a ajuns 5 000 de lei sau 40 de dolari U.S.A. În „stăpînirea" I.T. Snagov a intrat și vila lui Postelnicu, cea aflată în capul satului. Acum se vinde bere acolo. Ieftin, la 20 de lei. Unul dintre proaspeții candidați la o vilă-n Snagov este Dinu Patriciu. Acesta își va revendica, probabil, în instanță, o jumătate de vilă care a aparținut, pe timpuri, mamei sale. Încet-încet, se-ncheagă trupa. Credem că va avea Petre Roman cu cine să joace șeptic la Snagov.

Însă vila, bat-o vina, se ținea la mare preț !

Ca să-nchiriezi o vilă la I.T. Snagov, trebuie să ai bani. Dar așa e un truism. Se disting, în aceste cazuri două categorii : săraci cu bani și săraci cu bani mai mulți. D-nul Ardeleanu, de la I.T., ne atenționează totuși, că și condițiile sînt pe măsura prețurilor, adică excelente. Prețul vilelor oscilează între două limite : la 1 200—1 800 de lei și la 5 500 de lei. La prețul de 1 200 de lei, poți închiria o vilă modestă, cu 2 camere și o sufragerie. Dacă te ține punga, iei una la 5 500 : cu 6 camere, sufragerie mare, grădină, curte, ponton și debarcader pe malul lacului. Au venit, mai ingenioși, unii care au făcut contract nu numai pe o zi, nu numai pe o lună, ci chiar pe un an de zile. Contract destul de avantajos pentru firma turistică de la Snagov, care nu avea sezonul de iarnă „acoperit" în turiști și care mai pornise și cu un dezechilibru bugetar. O dispută acerbă a fost și pentru cele 89 de blocuri, construite în cel mai pur stil ceaușist, cu un etaj având cîte 2 apartamente cu 3 și 4 camere. Litigiul a fost între Primărie și I.T. Snagov. Deși ispititoare la prima vedere, apartamentele nu au încălzire centrală, closet și baie în casă — și mai sînt, pe deasupra, și devastate, încît ar necesita o muncă și o investiție serioasă. Surpriza sezonului va fi însă că prețurile vilelor, deja destul de usturătoare, se mai măresc încă o dată, lor aplicîndu-se o corecție de 15 la sută ! Cine „corectează" și buzunarul nostru cu 15 la sută ?

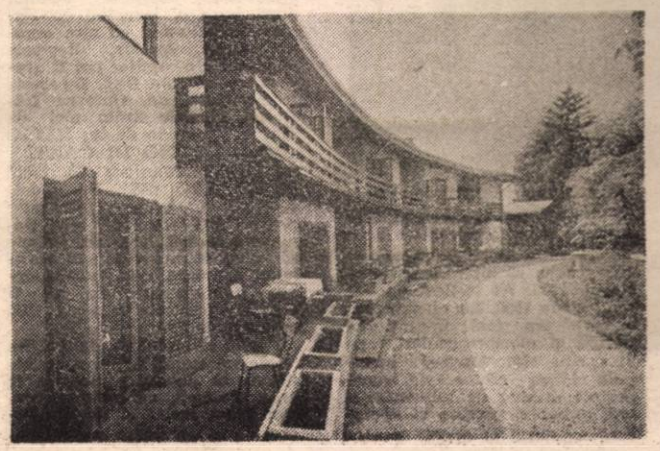

Grupaj realizat de
MIHAI GĂLĂȚANU

Fotografie de
GIG MOTOIANU

RUINURILE MOLDOVEI

În ghidul turistic al județului Vaslui, localitatea Florești nu este amintită ; cu grijă părintească, partidul îi îndemna pe vizitatori să admire Centrul Civic, Casa Pionierilor sau Casa de Cultură, după care puteau respira și puțin aer istoric în excursii organizate pe trasee bine precizate

Cel care se încumeta să părăsească itinerarele consacrate, ajungea deodată pe drumuri sparte și dealuri lutoase, intrînd într-o altă realitate, care-l cutremura. O astfel de cale am urmat și eu, adică din Vaslui, prin Laza și Oprișița, spre Florești. Locul are istoria sa căci, după cum notează smeritul între mireni Misail Călugărul, Ștefan cel Mare îi urmărise pe păgîni veniți „să stropșască Țara Moldovei" pe acolo pe unde „purcede apa Smîlii" — loc identificat cu satul în care mă aflu. Pe la 1590, vornicul Cristea Ghenovici ctitorește o sfîntă mănăstire, iar mai tîrziu, prin 1686, un Gavriliță Costache — vornicul Țării de Jos — ridică o biserică pe același loc, punîndu-i zi de hram la Sfîntul Ilie.

Mitropolitul Veniamin închină mănăstirea călugărilor greci de la muntele Athos. Aceste cîteva date mi le pune la dispoziție dl. director al școlii din localitate, prof. Teofil Marcu.

Prima impresie, pe care o înregistrez alarmat, este de groază; mănăstirea Florești se poate prăbuși oricînd! „Doamne, de nu s-ar dărîma acum" ! Clopotnița stă să cadă, biserica este ciuruită și plesnită de sus pînă jos ca după un bombardament. Totul este o rană roșietică de cărămidă, care mărește senzația de pustiu și ruină. Cînd intru, din sfîntul altar se ridică un stol de porumbei care se așază pe catapeteasmă ; au pătruns prin spărturile din zid și au cuiburi pe după icoane. În pridvor, sînt așezate lîngă perete mai multe pietre cu inscripții în slavonă care cum aflu au fost recuperate de la oamenii din sat. Una era ținută peste un butoi cu varză. Aici preot nu există, pentru slujbe și înmormîntări se ostenește părintele din Oprișița, așa că doar clopotarul are grijă de mănăstire.

Gard în gard cu biserica se află palatul egumenic, devenit de mai mulți ani „Secția exterioară a Spitalului județean Vaslui — profil de psihiatrie".

Cei aproximativ 70 de bolnavi sînt dați în îngrijirea unei surori medicale, și ea cu decizie de pensionare. Doctorul care a fost — plictisit de singurătate — a plecat de vreo trei ani și de atunci postul a rămas liber.

Bolnavii aruncă în geamurile bisericii cu pietre, produc și alte stricăciuni de care nu-i poate învinovăți nimeni; la apariția mea, se îngrămădesc cerînd bani și țigări. Ajutoarele primite s-au evaporat după o rețetă întîlnită și în alte locuri; pe cine să întrebi ? Infirmierii, fără nici o pregătire de specialitate, îi folosesc pe bolnavi la treburile din grădini. La orice răspîntie a satului, te poți întîlni cu bolnavi care umblă nesupravegheați, speriind copiii de la școală. Într-un an, un asemenea bolnav s-a aplecat să ridice firele căzute de la un stîlp; a murit pe loc. Printre ei sînt și intelectuali : un doctor veterinar, un fost ofițer de geniu, un profesor și așa mai departe. Vizitatorii sînt rari, asistența medicală este la pămînt. Mă întorc pe același drum întrebîndu-mă cum o fi urcat pînă aici, cu cabrioleta sa, domnul revizor școlar Mihai Eminescu, care, după ce văzuse mănăstirea, notase în raportul său din vara anului 1875 : „Un lucru care costă zeci de mii de galbeni se va ruina cu desăvîrșire". Pentru restaurarea mănăstirii Florești, Episcopia Romanului și Hușilor a făcut mai multe cereri ; pînă în prezent au rămas fără răspuns. Pentru unii, primul cutremur e privit ca o rezolvare ; mănăstirea se va reîntoarce în pămîntul din care a fost înălțată.

„Un zid părăsit/ și neisprăvit"

„Dărîmarea clopotniței de la mănăstirea Răchitoasa a fost un abuz", îmi spune părintele protopop Tomozei de la Protoeria Bacău.

Trecem prin Izvorul Berheciului, Călini, Putini, Buda și apoi Răchitoasa, parcurgînd de la Bacău cam 60 de kilometri. Înainte de-a ajunge la sfîntul lăcaș, poposim cîteva momente în casa preotului Odorel Moldovanu care ne arată o fotografie a mănăstirii, făcută prin 1937. Simt că preotul paroh nu s-ar putea despărți de acest unic document, așa că-l descriu : mănăstirea era înconjurată pe toate laturile cu un zid înalt de 4 metri ,asigurat la rîndul său cu 4 turnuri de apărare. Clopotnița monumentală era cea mai înaltă clădire din ansamblul arhitectonic, după care urmau biserica și chiliile călugărilor. „Biserica datează de la 1697 și are hramul „Adormirea Maicii Domnului". Ctitori — ctucerul Enache și soția sa Teofana. Pînă la 1864, aici a fost o mănăstire de călugări greci apoi, în urma secularizării averilor mănăstirești, a rămas doar biserică de mir. La 1872 s-a înființat aici un cămin de bătrîni și neputincioși care funcționează și astăzi" rezumă preotul Odorel Moldovanu cele cîteva date pe care le-a putut strînge. Intemperiile și mai ales cutremurele au șubrezit într-un asemenea grad edificiile, încît dl. profesor seismolog Al. Cișmigiu de la Institutul Politehnic București n-a mai autorizat desfășurarea serviciului religios. Cu toate acestea, slujbele se țin tot în biserică. În anul 1978, dl. Maxim Ioan, administrator pe atunci al căminului de bătrîni, profitînd de un răgaz în care un preot pleca și altul trebuia să vină, dispune dărîmarea clopotniței, motivînd starea în care se afla după cutremurul din anul de dinainte. Astăzi, dumnealui este director la căminul amintit și se simte oarecum jignit cînd folosim cuvîntul „dărîmare". Ce mi-a venit cu acest cuvînt urît ? Se foiește pe scaun, vizibil iritat. Zice : Această clopotniță nu a dărîmat -o nimeni, decît cutremurul din '77. Noi am executat doar o **dislocare de moloz** (termenul va fi folosit pe întreaga durată a relatării, n.n.) la sugestia forurilor tutelare — Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale". Îl întreb dacă există o adresă care să autorizeze dărîmarea și dl. director mă asigură prompt „absolut, absolut". Dar, după ce-i cer de trei ori această adresă, îmi răspunde tot de trei ori „nici o problemă, îndată" și, bineînțeles, nu mi-o arată. Poate pentru că, de fapt, nici nu există ? Ce s-a întîmplat cu materialul de construcție rezultat din demolare ? Taină. Cum a fost dărîmată această clopotniță ? Iată cum : „Mă numesc Ivanciu Petrache și sînt epitropul Bisericii „Adormirea Maicii Domnului". S-a întîmplat așa : Clopotnița a fost dărîmată cam abuziv. Nu știu cine a chemat pe un cetățean care a venit aici în sat din Basarabia. Acesta a dat mai întîi clopotele jos. După aceea au venit două tractoare, mari, rusești, și un buldozer și-au tras de clopotniță vreo jumătate de zi pînă au pus-o la pămînt. Dl. Maxim e responsabil de acest lucru".

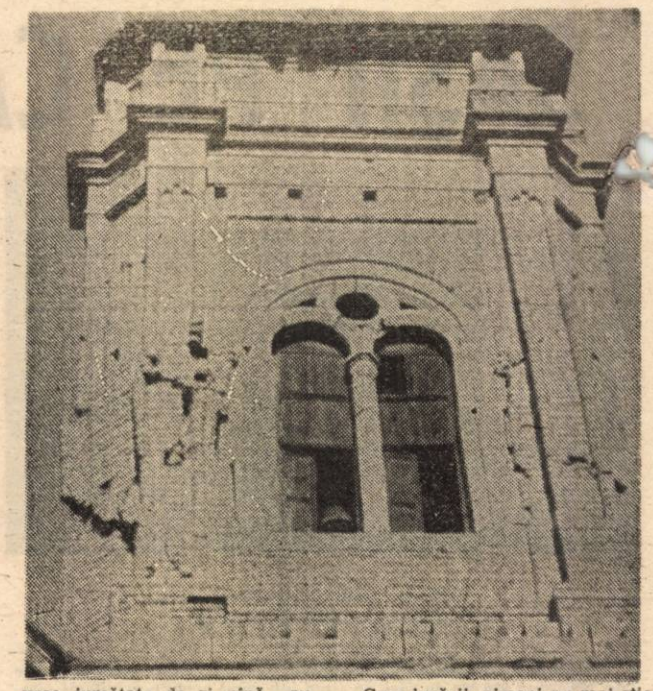

Ruini lîngă ruinuri

Pe lîngă zidurile părăginite — altădată fala mînăstirii — bătrînii și-au întins saltelele la uscat și le supraveghează dormitînd la soare. Sînt în cămin 92 de bătrîni de care se ocupă un personal salariat format din 40 de oameni. Mizeria este indescriptibilă; un piriiaș de urină își face loc vitejește spre intrarea în biserică. Același epitrop al bisericii avea să declare : „Vin oamenii la biserică și ce văd ? Un WC ? La denii copiii se uitau la doi bătrîni cu fundul gol. E frumos ? În biserică miroase cînd intră bătrînii. Trece părintele cu sfintele daruri și trebuie să cîrnească din nas. Nu-s ei vinovați, dar trebuie să fie mai bine îngrijiți Apoi, unii nu sînt sănătoși ; ar trebui internați la un spital psihiatric. Nu e vorba numai de unii bătrîni, pentru că aici sînt și tineri care sînt stricați la minte. Înjură cît e ziua de mare în curtea bisericii și se încaieră înăuntru de la pomeni. „Bătrînii sînt îmbrăcați destul de rău, deși au primit numeroase ajutoare. Îi spun asta d-lui director, dar dumnealui zice că ar fi trebuit să-i fi văzut cum arătau înainte. Un lucru e sigur : venirea noastră e privită cu ostilitate, ușile se închid cu pocnete seci, ferestrele sînt ferecate. Mă apropii de un bătrîn — Mănilă Neculai — îl întreb despre ajutoare, dar omul nu apucă să răspundă : o infirmieră (?) ghicește întrebarea și strigă de la vreo zece metri : „Au primit, domnule, cum să nu primească ? **Nu-i așa c-ați primit** ? Într-adevăr, aici au sosit alimente, îmbrăcăminte, încălțăminte și un TIR cu jucării. Care jucării, nimeni nu mai știe ce s-a întîmplat cu ele. Pe drumul spre Oprișești, aflu că, la venirea în parohie a preotului Moldovanu, acesta a fost pus să semneze un inventar care printre altele, cuprindea și o clopotniță inexistentă de 8 ani.

În așteptarea meșterului Manole

Satul Oprișești (jud. Bacău) a fost atestat istoric la 1452 prin acte de vînzare-cumpărare între răzeși. Unul dintre episcopii Romanului. Ioanichie, ctitorește după 1700 o biserică, numită după hram „Sfinții Apostoli" care a funcționat pînă la cutremurul din noiembrie 1940. S-a întîmplat cu acest monument ceea ce, în general, s-a întîmplat cu toate ; a rămas în ruină. Pe-o coastă de deal, întrînd printr-o grădină, am avut putința să ajung în fața unei dărăpănături care mai păstrează canaturi dantelate în piatră și stema episcopiei sculptată deasupra ușii. În rest, par... Inimosul fiu al satului ing... sionar Fintînă, a pornit ... de mai mult timp o acțiune de restaurare a acestui monument. Spre cinstea lui, a obținut aprobări de la Direcția monumente, ansambluri și situri istorice, iar acum, împreună cu oamenii din sat, adună într-un cont, anume destinat, fondurile necesare. Preotul din sat, îmi spun oamenii, nu pare prea interesat de restaurarea bisericii ; dumnealui a fost înginer toată viața și abia acum la bătrînețe, a devenit preot. Doamne, ce să mai crezi ?

AL. MIHĂILĂ
Fotografii de C. TAMAȘ

La dona con un cuore grande

Doamna Rodica Taroko se numea Rodica Spătaru și locuia în Sebeș-Alba. După căsătorie, acum 20 de ani, cu dl. Alessandro Taroko, s-a stabilit în Italia, la Verona (via Gangaion, 10, Tarubazosana 37 050, Ronco au Adige). Dar n-a uitat nici un moment țara natală. Imediat după Revoluție, doamna Taroko a inițiat strîngerea și aducerea de ajutoare pentru români: medicamente, aparatură medicală, alimente, îmbrăcăminte ș.a. Primul transport l-au făcut pe 18 ianuarie 1990, împreună cu alți asociați binevoitori, despre care vom face vorbire cevamai la vale. Al doilea transport masiv avea să aibă loc pe 8 martie 1990. Al treilea pe 23 septembrie 1990. Iar al patrulea, la care am fost invitați ca ziariști și martori oculari, pe 24 aprilie 1991. Dacă-și închipuie cineva că aceste transporturi masive de alimente și medicamente, precum și aparatură medicală în speță pentru cei mici, sînt floare la ureche, se înșală, desigur.

Dl. Alessandro Taroko a oferit Spitalului din Sebeș-Alba, secției de pediatrie, un aparat de prospecții cardiologice pentru nou-născuți. Acest aparat „vede" tot ce este de văzut în organismul copilului, imediat după naștere, începînd cu inima și continuînd cu alte organe vitale. Așadar, diversele afecțiuni ale copiilor pot fi „reperate" încă din fașă. De aceste transporturi, de ajutoare frățești, nu este străin nici dl. Marco Fortunato de la RADIO MOBILIFICIO DI CANTI S.R.L. (Via Mantova 28, 25015 DESENZANO (BS). Pe undele scurte s-au transmis „semnale" pentru toți românii din peninsula italică. Tot aici trebuie să spunem, negreșit, că evaluînd, în mare, cele 4 transporturi de ajutoare, ele pot fi echivalate valoric la peste 200 milioane de lire.

Faptul că românii italieni din nordul și sudul Italiei n-au binevoit să doneze ajutoarele în grija nimănui, nu e de mirare. Din presa scrisă și de la televiziune ei au văzut ce s-a întîmplat cu ajutoarele și cu fondurile din contul „LIBERTATEA". Aceste ajutoare și aceste fonduri, cu rare excepții, au fost prădăluite, de te miri ce emanați. Faptul că mulți dintre aceștia și-au deschis BOUTIQUE-uri în București, vorbește de la sine. Așa că, frații noștri italieni s-au gîndit să aducă ei înșiși ajutoarele la fața locului și bine au făcut. Românii noștri italienizați în acte, dar rămași cu suflet românesc, au mers ceva mai departe și au întrebat unde este aparatura medicală adusă cu primul, cu al doilea și cu al treilea transport? Unde sînt cele 4 (patru) incubatoare donate pentru noii-născuți ? Au plecat la Spitalul orășenesc din Sebeș, iar de-acolo li s-a răspuns să vină a doua zi, fiindcă e ora mesei. Au revenit a doua zi, dar incubatoarele, ia-le de unde nu-s !

Iată, italienii sînt mai pragmatici de cum ne-am fi așteptat. Cu o minuție exemplară știau ce conțineau toate cele 4 transporturi de ajutoare umanitare. A salvat onoarea burgului transilvan doamna Adi Salonte de la Școala specială nr. 8 Sebeș, precum și conducerea Azilului de bătrîni din Sebeș. La un „control" inopinat s-a dovedit că și acești copii sărmani, și acești bătrîni ai nimănui, pot să mănînce dulciuri de „import", că nu li se face rău. Să vezi acei copii oropsiți de soartă în blugi de ultimă modă, ți se sfîșie inima. Doamna Rodica Taroko este cotată drept mama lor, un fel de *mama dolores*, ca să nu spunem mama răniților.

În presa italiană, în *ARENA* din Verona, doamna Rodica Taroko este cotată drept femeia cu inimă mare: LA DONA CON UN CUORE GR... După cîteva dialoguri avute, Domnia-Sa, mi-am dat limpede seama că românii adevărați sînt și în afara granițelor țării.

Pentru românii din țară nu e vorba de a reintra în GENS LATINA sau în Europa. Noi sîntem și în Ginta latină, sîntem și în Europa, atît vatra cît și cu spiritualitatea. E vorba, însă, după o atare diabolică debusoladă comunistă, de a deveni noi înșine.

DORIN SĂLĂJAN

Bioterapia la îndemîna oricui

Constantin Cezar Popa din Chișinău afirmă că este un om obișnuit. Un om care a îmbrățișat meseria de inginer energetician, stă pe strada Energeticienilor și tratează cu bioenergie. „Așa a vrut Dumnezeu !"

Urmărindu-i demonstrațiile și tratamentele — ce s-au desfășurat timp de o săptămînă la Casa Centrală a Armatei din București, am zice că este, dimpotrivă, unul dintre „aleși", posedînd un cîmp bioenergetic de 10—15 ori mai mare decît noi, ceilalți, pe care se străduiește să ni-l transfere. Vizitele în România l-au determinat să constate că poporul român și din partea stîngă și din partea dreaptă a Prutului este, din păcate, la fel de bolnav. „Pe unde am fost am simțit asta. Poate fi poluarea, pot fi pesticidele, pot fi radiațiile de care toți am avut parte. Dar, sigur, este și starea medicinei clasice, destul de săracă, măcar că sînt mulți medici buni. Noi, senzitivii, ajutăm cum putem".

Care este, de fapt, ajutorul ?

Maladia apare, se știe deja, printr-un dezechilibru energetic, un gol de bionergie într-o anumită zonă a organismului. Senzitivii, acei oameni puternici, cum îi numește inginerul Popa, nu numai că au capacitatea de a recepționa energie, dar, primind niște semnale, pot stabili diagnosticul. Prin transferul de energie vie persoanei bolnave se încearcă restabilirea echilibrului, umplerea golului de bioenergie. Metodele sînt numeroase și se învață astăzi la Școala din Kiev, deschisă în urmă cu cinci ani, odată cu „eliberarea morală", cum îi place inginerului Popa să spună. „Pentru mine, la început a fost un hobby. De cînd eram elev, am simțit că pot acționa asupra altor persoane. Apoi am studiat mult parapsihologia. Mai tîrziu, avînd o serie de rezultate și, realizînd că, de fapt, pot face bine oamenilor, am învățat cu profesorul Victor Mihăilici Kandiba, președintele Asociației Internaționale a Senzitivilor. Astăzi sînt instructor senzitiv de categorie internațională. E nevoie de mult studiu. În afară de bioenergie, trebuie să ai cunoștințe de medicină clasică, de anatomie. Altfel, nu ești de nici un folos. Metodele pe care le folosesc eu sînt sugestia, masajul fără contact, terapia manuală și — mai rar, în cazuri deosebite — hipnoza. De fapt, noi nu tratăm o boală anume, neapărat. Tratăm organismul, restabilim cîmpul bioenergetic, lucrînd asupra tuturor organelor. Sînt persoane care, într-o singură ședință, primesc deodată toată cantitatea de bioenergie de care au nevoie. Am avut, de exemplu, un pacient la Bistrița, om trecut de 70 de ani, care, după o singură întîlnire a eliminat pietrele de la rinichi. A venit cu ele a doua zi și mi le-a arătat. La alții, sînt necesare pînă la 10 ședințe. Fiecare om este de nerepetat, la fiecare se petrece transferul de energie — recepționarea ei — în alt fel".

Maladiile sînt numeroase și diferite. Constantin Cezar Popa preferă să acționeze asupra bolilor inimii, deși lucrează pentru toate organele. În afara ședințelor de tratament, domnul Popa, oferă pacienților săi o sticlă cu apă și o cutie de alifie. Apa este din cea de la robinet, iar alifia poate fi oarecare. Acționînd asupra lor, Constantin Popa le schimbă compoziția chimică. Se simte, de altfel, la gustul apei, după ce sticla a intrat în contact cu mîna senzitivului. Două înghițituri de apă, puțină alifie asupra locului afectat și orice durere dispare. „Nu, nu sfințesc apa. Par minuni, dar nu sînt — afirmă domnul Popa. Cu toate că multe lucruri nu ni le putem explica. Este o știință care nu are — deocamdată — axiome. Ipoteze, da. Sînt unii, cu preocupări de psihotronică, ce încearcă să modeleze cîmpul bioenergetic al omului. Asta înseamnă să încerci să modelezi creierul. Eu cred că este imposibil de modelat, pentru că acest organ este legat bioenergetic cu acel cîmp informativ care se află în Cosmos. Literatura de specialitate e multă și interesantă. Aici intră și yoga, hipnoza ,sugestia, autoreglarea".

Constantin Cezar Popa afirmă că sînt mulți oameni „puternici", înzestrați cu un cîmp bioenergetic deosebit, de care nu sînt conștienți. Un asemenea om este elevul și asistentul său de astăzi, Liviu Popescu, descoperit anul trecut la Suceava. Liviu Popescu, de profesie proiectant energetician (să fie o întîmplare ?) la I.R.E. Suceava, afirmă că pînă la vîrsta de 42 de ani habar n-a avut că posedă surplus de bioenergie. Este adevărat, avea deseori stări ciudate, de încordare, mai ales la mare, unde există condiții de încărcare deosebite. Apoi, fapt de necrezut, a văzut color imaginile unui televizor alb-negru. Cursurile organizate anul trecut la Suceava de Centrul de bioterapie „Sfînta Maria" din Chișinău, unde s-a dus din curiozitate, l-au descoperit nu doar pe el, ci pe încă șapte concetățeni, oameni ce posedă surplus bioenergetic.

„Senzitivii puternici îi pot depista pe cei care posedă astfel de calități, afirmă Constantin Popa. Oameni de aceștia mai sînt, precis, mulți în România. Pot fi în fiecare oraș, poate nu toți la fel de puternici, dar suficient pentru a-i ajuta pe alții, aflați în stări de dezastru a sănătății. De aceea, am hotărît să deschidem o școală de senzitivi, pe lîngă Centrul de tratament care se va organiza la Bistrița — unde există un mediu ambiant extrem de propice. Sperăm să facem treaba asta cît mai curînd, adică în a doua jumătate a verii. Vor veni, alături de mine, și alți senzitivi din Basarabia, care pot depista cîmpul bioenergetic al altei persoane. Vrem să educăm cît mai mulți oameni de aici, pentru că este de dorit să aveți cadrele dumneavoastră".

Așadar, există speranțe ca Valeriu Popa, Urziceanu sau Cojocaru, să nu mai fie cazuri de excepție, asaltate și sufocate de numărul celor care cer ajutorul, iar bioterapia să devină un tratament la îndemîna oricui. Că nu este o iluzie o dovedește exemplul lui Liviu Popescu din Suceava care, descoperindu-și datele native și învățînd — mai ales anatomie — în mai puțin de un an a obținut rezultate — oameni vindecați de o serie de maladii.

Pentru cei cărora rîndurile de mai sus par povești științifico-fantastice, ca și pentru ceilalți, ce vor să încerce bioterapia, o ultimă informație : Constantin Cezar Popa și Liviu Popescu se vor afla între 1 și 5 iunie la Constanța, după care vor pleca la Bistrița, în vederea pregătirii primului centru românesc de tratament bioenergetic, de unde, sperăm să revenim și noi cu amănunte.

LIANA TATOS

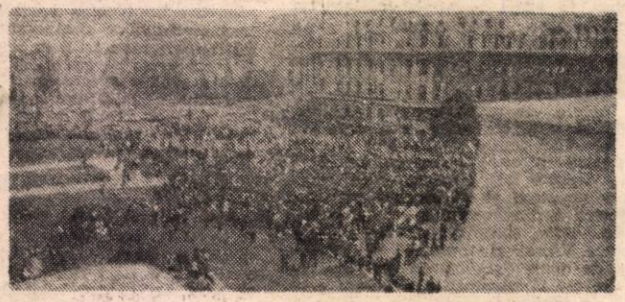

Zeci de mii de oameni s-au vindecat de frică, stînd în aer liber, la mitinguri. Se va generaliza tratamentul ? (fotografie de Gig Motoianu).

Mai există cercetători romantici

Dacă i-am asculta, țara ar beneficia de un plus de 3 000 megawați

Un mai vechi colaborator al revistei noastre, domnul inginer **Gheorghe Voicu**, a adus la redacție un set de documente programatice, redactate prin grija unor specialiști în energie eoliană. Este dovada unei inițiative de suflet, izvodită din pasiuni laborioase, un exemplu, între altele puține la număr, că în România se mai găsesc bărbați ce prospectează viitorul cu romantismul și dăruirea proprii omului de știință autentic.

Energetica vîntului, prezentă în toate documentele de partid ale trecutului, s-a transformat, ca mai toate proiectele gîndite la o cafea, într-o sterilă mișcare de hîrtii. Dar iată că, după revoluție, în climatul jalnic al dezagregării muncii de cercetare științifică, specialiștii domeniului amintit s-au regrupat din proprie inițiativă, punînd bazele unei asociații profesionale, autonome, neguvernamentale și apolitice, denumită **ROWEA.** Scopul central : susținerea și încurajarea promovării energeticii vîntului, atenționarea organismelor de stat și particulare în legătură cu posibilitatea valorificării acestei energii gratuite, nepoluante, cu un potențial apreciabil în România. Societarii au editat un buletin informativ și o „Carte albastră", pe care le-au trimis spre studiu unor concetățeni cu nume sonore, 68 la număr, în capul listei figurînd domnii Ion Iliescu, Petre Roman, Adrian Severin, Anton Vătășescu, urmată de miniștri, directori de instituții, universitari, șefi de filiale, prefecți, primari, precum și de alte persoane ce, prin înțelegere și sprijin, s-ar putea alătura programului de valorificare a energiei eoliene.

Cartea albastră ROWEA, redactată în cea mai deplină rigoare științifică, aduce informații și prezintă argumente ce merită să fie cunoscute de întreaga țară. Aflăm astfel că, prin investiții reduse (în comparație cu cele pentru centrale termo și hidroelectrice), s-ar putea realiza, în viitorii 20 de ani, 10 000 agregate de putere mijlocie, aceste centrale aeroelectrice urmînd să totalizeze o putere instalată de 3 000 MW, ce ar asigura o producție anuală de circa 5 miliarde kWh. De trei ori mai mult decît ne asigură partea românească a hidrocentralei de la Porțile de Fier ! Și mai aflăm un lucru surprinzător : în România, potențialul eolian este de aceeași mărime cu cel hidroenergetic.

Cartea albastră este opera unor entuziaști, a unor romantici uniți prin confrerie de idei, deci a acelor români pe cale de dispariție ce nu vizează cîștiguri personale, ci doar optimizarea civilizației tehnice naționale. Ei au în vedere marile realizări din țările dezvoltate, unde turbinele eoliene dețin deja o pondere însemnată în energetica globală. Va fi chemarea lor un simplu strigăt în pustiu ?

Geniul din Carpați și planetara pentru OLTCIT

Despre istoria făcută la o cafea ne-au rămas exemple fără număr. La o asemenea întîmplare, burlescă și tragică deopotrivă, a fost martor și domnul Petre Milu, figură legendară a inventicii naționale, creatorul familiei de motoare ce-i poartă numele, invenție brevetată în 14 țări ale lumii.

Acest inventator de excepție a stat o vreme chiar și în atenția perechii prezidențiale. În vizitele de lucru, întreprinse la I.N.M.T., geniul Carpaților a examinat cu mult interes motorul „Milu", ordonînd urgenta lui introducere în fabricația de serie. Că acest lucru n-a avut loc niciodată, e altă poveste. Românii s-au priceput să-și înece propriile valori cu un talent ce i-a făcut celebri în lumea întreagă.

Ei bine, era prin 1978, cînd Petre Milu s-a pomenit invitat la cel mai înalt nivel, chemat deci să se prezinte în cabinetul de lucru al dictatorului, unde, împreună cu alți specialiști de talie, a avut prilejul de a asista la scena pe care dorim să v-o relatăm.

Dar mai întîi trebuie să deschidem o paranteză. Marea întreprindere OLTCIT, înființată ca firmă mixtă româno-franceză, începea de mai mulți ani să dea semne de oboseală. Neînțelegeri fatale i-au obligat pe cei de la „Citroen" să-și retragă treptat ambasadorii. „Cel mai iubit fiu" dăduse de altfel ordinul ca reperele, hotărîte inițial să se aducă din Franța, să fie fabricate în țară. Între acestea figura și axa planetară, piesă pretențioasă ,pentru fabricarea căreia s-au specializat doar cîteva firme în lume, la care se adresează, în mod constant, chiar și cele mai celebre firme de autoturisme. Dar nu, Ceaușescu o dorea gîndită și executată prin mijloace naționale. Piticul atotștiutor — povestește domnul Milu — a apărut încruntat, ținînd în mînă o planetară. O mișca din articulații ca pe un prinzător de pantaloni. „V-am cerut — s-a adresat el celor prezenți — să-mi faceți în România planetara pentru OLTCIT. Aud că nu sînteți în stare. Ce sînteți voi, mă, specialiști ?" Și îndoind din balamale piesa, a continuat : „Un fleac ca ăsta nu sînteți capabili să realizați ? Uitați-vă la ea ! O face și un copil !".

Cine să-i explice măscăriciului că piesele de mare complexitate tehnică nu pot fi asimilate peste noapte, că prelucrarea oțelurilor speciale e o treabă mult mai complicată decît prepararea cîrnaților cu usturoi ? Cineva i-a cerut totuși o păsuire de cîteva luni. Asta a pus capac la toate. Craiul munților a trîntit planetara de birou și a părăsit încăperea. Gest ce constituia o veritabilă amenințare. Discuțiile deveniseră de prisos. Componenta trebuia proiectată și executată în cea mai mare grabă. Dar a venit revoluția și ideea a fost abandonată.

Cititorii noștri vor înțelege, desigur, chiar numai din acest exemplu, cam la ce nivel se ridicau prețioasele indicații. Într-un asemenea creier de muscă s-au luat, de-a lungul anilor, decizii capitale pentru economia națională. În această tărtăcuță au dospit planuri faraonice, a fost pregătit dezastrul agriculturii, învățămîntului, culturii, relațiilor externe, s-a gîndit sapa de lemn pentru un întreg popor.

Și cînd te gîndești că mai sînt oameni care-i duc dorul, regretînd leafa sigură de lîngă blidul cu fasole !

Grupaj realizat de
LIVIU TIMBUS

– Eu am făcut Cerul și Pămîntul și...
– Eu am făcut TOTUL !!!

Numai plevușca?

Nu a trecut decît foarte puțin timp de cînd, la Curtea Supremă de Justiție — secția militară — a fost rechemat în boxa acuzaților, inculpatul maior Herța Gheorghe din Cluj. Această nouă înfățișare în justiție a fost determinată de recursul extraordinar promovat de Procurorul General. Și pentru ce este „inculpat" Herța Gheorghe ? Pentru că a bătut doi „revoluționari". Ceea ce este adevărat, acuzatul a recunoscut în mod deschis. Cum s-au petrecut, de fapt, lucrurile ? Aici intervine cinismul și ironia hazardului. Inculpatul și șeful inculpatului (amănunt care nu trebuie considerat nesemnificativ) răspundeau — după cum s-a declarat și în instanță — de „problema dizidenței Doina Cornea". („Problemă" care, între noi fie vorba, a rămas, pentru unii, în actualitate, bine întipărită pe cortex — și nu ne-ar mira ca un mai tînăr și mai zelos ofițer S.R.I. să fie însărcinat cu aceeași „problemă"). Faptele s-au petrecut în seara memorabilă de 21 decembrie. În acea seară, doamna Doina Cornea a ieșit în orașul cuprins de tumultul și animația mareei revoluționare. La întoarcerea la domiciliu, doamna Doina Cornea a fost condusă de patru persoane (tineri). Inculpatul i-a „ridicat" pe cei patru și i-a dus la „sediu". Ei au fost aduși acolo — deși puteau fi bătuți pe stradă — pentru că erau bănuiți de revoltă. Mai departe, acuzatul i-a legat (numai pe doi dintre aceștia, după cîte am înțeles) și i-a bătut sistematic — după metodele bine-consacrate — pe spinare, la tălpi, pentru ca tinerii să recunoască participarea la revoltă. Ceea ce, bineînțeles, cele două părți vătămate nu au recunoscut (din motive mai mult decît lesne de înțeles). Atunci, după cum pretinde maiorul Herța, el i-ar fi declarat șefului său că nu sînt vinovați. „Am insistat să le dea drumul", declară, în continuare, Herța Gheorghe. Șeful inculpatului nu a fost însă mulțumit cu declarația celor doi tineri. El a fost și cel care a insistat să se continue „cercetarea". Și, lucru demn de menționat, această persoană care a dispus astfel nu era decît șeful Securității din oraș. Înțelegem — din parcursul recursului — deși nu s-a explicitat clar — că trebuie să identificăm persoana menționată mai sus (șeful inculpatului) cu colonelul Țintea. Verdictul dat în cazul lui Herța la judecarea procesului său fusese : „cercetare abuzivă". Asta deși nu era însărcinat ca ofițer de cercetare în cadrul „județenei de securitate", nu avea dreptul să efectueze nici cercetare penală, nici interogatoriu — și nu se afla în curs de misiune de cercetare. Nu era asta treaba lui Herța Gheorghe. Dar treaba cui ? Păi, după cum aflăm noi, treaba locotenent-colonelului Jurcuț. Inculpatul susține că numai lt.-colonelul Jurcuț era învestit cu „cercetarea" pe județ (Cluj), în cadrul Securității. Că-ți vine să amețești cu atîtea stele deasupra ta : colonei, lt.-colonei... Ce s-o fi întîmplat, Doamne, cu ăștia ? Și acest lt.-colonel Jurcuț, însărcinat cu „cercetarea" securistă pe județ, n-a mai cercetat pe nimeni înainte ? Pe timpul „odiosului" și al dictaturii ? N-a mai „pipăit" pe nimeni pe la spinare, tălpi, coaste ? Ce s-a întîmplat cu dînsul ? Va fi ieșit la pensie ? Sînt oameni care ar putea da depoziții în această privință. *Neîndoielnic, Herța Gheorghe este vinovat ; dar să plătească numai pentru măsura în care este vinovat. Nu și pentru Țintea, Jurcuț, ori pentru alții !* Asta înseamnă, în fond, justiție, nu ? Sigur, maiorul Herța se face vinovat de faptul că i-a bătut pe cei doi tineri și pentru că i-a „cercetat abuziv", fără să fie îndrituit pentru aceasta. După cîte s-au mai spus pe urmă, a fost schimbată încadrarea juridică de la cercetare abuzivă la purtare abuzivă : care incriminează purtarea inculpatului fără un scop anume. Or, după cum a relevat, mai apoi, Procurorul General, inculpatul a avut un scop: acela de a-i face pe cei doi să recunoască participarea la revoltă. El, Herța era „lucrător operativ, la sectorul I" și, ca atare, avea dreptul să facă operațiuni de urmărire, nu de cercetare. În instanță, la acest ultim proces, inculpatul nu a avut apărător din barou. A încercat, pe cît i-a stat în putință, să se disculpe singur. Ce declară el: „Era o cercetare informativă. Ordinul dat de colonelul Țintea a fost echivoc : Să se facă cercetarea. Recursul extraordinar încearcă să acrediteze ideea că aș fi fost ofițer învestit cu cercetare penală. Susțin că numai lt.-colonelul Jurcuț era învestit cu cercetarea penală pe județul Cluj, nu eu. La domiciliul Doinei Cornea (iaca poznă, n.a.) era un post fix de miliție (!) Acolo era legitimată *orice persoană care o căuta pe dizidentă*, adusă la sediu, și chestionată în scris sau verbal". „Și dacă se confirma că cel interpelat avea legătură cu D. C. și nu voia să renunțe la această legătură, ce făceați ? Ce urma ?" — a întrebat, în instanță, colonelul Bădoiu. La această întrebare, inculpatul a roșit și a început să se bîlbîie. Un răspuns edificator. O notă bună pentru rechizitoriul bine condus al președintelui Curții Supreme, colonelul Bădoiu. Ne-am dori însă, ca în fața justiției să apară și alți vinovați „ăia mai mari", nu țapi ispășitori și plevușcă scăpată printre ochiurile plasei.

MIHAIL GĂLĂȚANU

Securi

noască participarea la revoltă. El, Herța era „lucrător operativ, la sectorul I" și, ca atare, avea dreptul să facă operațiuni de urmărire, nu de cercetare. În instanță, la acest ultim proces, inculpatul nu a avut apărător din barou. A încercat, pe cît i-a stat în putință, să se disculpe singur. Ce declară el: „Era o cercetare informativă. Ordinul dat de colonelul Țintea a fost echivoc : Să se facă cercetarea. Recursul extraordinar încearcă să acrediteze ideea că aș fi fost ofițer învestit cu cercetare penală. Susțin că numai lt.-colonelul Jurcuț era învestit cu cercetarea penală pe județul Cluj, nu eu. La domiciliul Doinei Cornea (iaca poznă, n.a.) era un post fix de miliție (!) Acolo era legitimată *orice persoană care o căuta pe dizidentă*, adusă la sediu, și chestionată în scris sau verbal". „Și dacă se confirma că cel interpelat avea legătură cu D. C. și nu voia să renunțe la această legătură, ce făceați ? Ce urma ?" — a întrebat, în instanță, colonelul Bădoiu. La această întrebare, inculpatul a roșit și a început să se bîlbîie. Un răspuns edificator. O notă bună pentru rechizitoriul bine condus al președintelui Curții Supreme, colonelul Bădoiu. Ne-am dori însă, ca în fața justiției să apară și alți vinovați „ăia mai mari", nu țapi ispășitori și plevușcă scăpată printre ochiurile plasei.

MIHAIL GĂLĂȚANU

Cine-a tras la Caransebeș?

Libertatea de a fi perplex

Nici un pronostic nu dădea mai puțin de șase luni pînă la terminarea procesului celor 11 milițieni arestați la Caransebeș, în urma evenimentelor din 21 decembrie 1989. Dimpotrivă, cu puțin timp în urmă, dl. judecător Gheorghe Ciulei, președintele completului de judecată al Tribunalului militar excepțional Caraș-Severin îmi mărturisea :

— Înainte de a ajunge la sentințe, trebuie să ajungem la semnul egalității între adevărul faptic și adevărul juridic. Or, pentru a avea acces la adevărul faptic, trebuie să dispunem de toate probele necesare și să gîndim limpede. Încadrarea a fost schimbată : infracțiunea de omor simplu față de victima Cimpoieș Viorel și tentativă la infracțiunea de omor deosebit de grav pentru zece din cei 11 inculpați ; vătămare corporală și vătămare corporală gravă, în concurs, în cazul lui Horga Liviu, care a tras cu cartușe lacrimogene. Trebuie să ieșim din obsesia genocidului și să judecăm corect, diferențiat. Trebuie să precizez că, în urma administrării probelor, dacă cei 11 inculpați vor fi găsiți vinovați, vor fi condamnați, iar dacă vor fi găsiți nevinovați se va pronunța achitarea sub cea mai strictă interpretare juridică a dosarului, respectînd prezumpția de nevinovăție. Noi aminări n-ar servi nimănui.

Deci, se punea încă problema unui just punct de pornire. Urma completarea probelor cu expertize balistice traseologice și cu expertizele psihiatrice ale inculpaților. Paralel, avea loc, la București, achitarea sau mustrarea cu degetul a membrilor CPEx. Nu sentințele, încadrările sau procedura de la București interesează aici, cît ideea care a stat la baza lor : inexistența concretă a genocidului și, ca atare, a vreunei vinovății care i s-ar circumscrie. Nimeni, în afară de Ceaușescu, nu e vinovat direct pentru miile de oameni împușcați, iar Ceaușescu — să-i acordăm această circumstanță atenuantă — n-a tras. Perfect logic, rezultă că dacă unicul vinovat direct n-a tras, în țară nu s-a tras. Avem libertatea de a rămîne, vorba unui distins senator, perplecși. Asta nu schimbă cu nimic situația de... drept. Nici la București, nici la Caransebeș.

La Caransebeș — repetăm — a murit un singur om. Lăsînd la o parte acest „detaliu", întregul mecanism legat de instanță a intrat, brusc, în viteza a patra, expertizele psihiatrice (care durează, îndeobște, două-trei luni) s-au săvîrșit în două săptămîni, procesul a abordat, printr-un viraj spectaculos, direct dezbaterea de fond și a rulat la fel de ametitor pînă la sentințe.

— Nu ne așteptam nici măcar la prezența tuturor inculpaților, pe care îi știam trimiși la expertize — îmi spune dl. Gheorghe Cozneanu, procuror de ședință — cu atît mai puțin la intrarea în fond. În cîteva ore totul s-a terminat, instanța a pronunțat sentințele, iar dosarul... a fost retrimis Procuraturii militare Timișoara, pentru că a fost lăsată „pe-afară" exact victima. La ora actuală, procesul s-a încheiat, dar nu se știe cine l-a împușcat pe Cimpoieș Viorel. Urmează, desigur, să strîngem noi probe.

Șapte inculpați au fost achitați : Roșeți Gheorghe, Ploștinaru Vasile, Bratu Sorin, Ferenț Ion, Pădeanu Paul, Margine Ion și Negri Dumitru. Trei (Marcu Mihai, Ignatiuc Vasile și Miron Ion) condamnați la trei ani închisoare pentru tentativă de omor deosebit de grav, cu circumstanțe atenuante (după 18 luni de detenție, ei pot fi puși în libertate condiționată ; adică peste trei luni). Horga Liviu a fost condamat la un an închisoare pentru vătămare corporală și a protestat în instanță : e singurul care nu a folosit muniție de război.

Efectul Berevoiești

1. Dacă documentele ascunse și parțial arse la Berevoiești erau pură maculatură, nu s-ar mai fi perpelit atîta S.R.I. să blocheze accesul la ele. 2. Dacă S.R.I. ar fi fost profesionist, ar fi distrus aceste documente, fără ca să afle vreodată cineva. 3. Dacă între activitatea fostei (?) Securități și cea a S.R.I. n-ar exista o continuitate dialectică (termenul e consacrat !), n-ar fi fost amestecate documentele celor două instituții. 4. Dacă S.R.I. a moștenit arhivele securității, n-ar fi trebuit să-i moștenească și năravurile. 5. Dacă afacerea Berevoiești se întîmpla într-o țară civilizată și democratică, multe demisii (fără reveniri !) ar mai fi avut loc. 6. Dacă vrem să nu aflăm niciodată cum de s-a produs evenimentul Berevoiești, e suficient să alcătuim o comisie parlamentară coordonată de dl. prof. N.S. Dumitru și din care să facă parte specialiștii care află pentru națiune : cine-a tras în

Aici se încheie, pare-se, prima etapă a poveștii controversate a milițienilor din Caransebeș. Nu se încheie însă și controversa. Căci cele mai grele pedepse s-au dat pentru **tentativă**. Or, în lumea noastră, a muritorilor, tentativa nu ucide.

Dosarul „Caransebeș" nu poate fi clasat

Poate că totul ar trebui să se termine aici. În ce mă privește, am senzația că nu se termină. Fiindcă nimic nu se termină atîta vreme cît marile întrebări rămîn. Iar marile întrebări sînt rezultatul unor mari tensiuni. Caransebeșul — să nu uităm — este singura localitate a țării unde, cu o zi înaintea căderii dictaturii, au fost lovite și desființate prin devastare sau incendiere **toate** instituțiile puterii : comitetul orășenesc de partid, primăria, miliția, judecătoria, procuratura. Au fost incendiate, operativ și precis, locuințele secretarului primăriei, șefului miliției, directorului abatorului. Nicăieri, nici înainte nici după 22 decembrie, lucrurile nu s-au desfășurat în acest fel. Întîmplare sau metodă ? Fără îndoială, metodă. Se mai adaugă, la acestea, un amănunt. În mod cu totul ciudat, fostul primar al orașului (devenit prim secretar al județului cu puțin înaintea revoluției), n-a fost acceptat de mulțimea ieșită în stradă în 21 decembrie și n-a fost primit nici în primăvara lui 1990, cînd a solicitat un loc de muncă acolo. Paradoxal, la Reșița fostul prim-secretar Iosif Szasz era aclamat și avea (împreună cu liderul Dumitru Vlădulescu) autoritatea de a sprijini revendicările politice ale revoluției, arestîndu-i pe [illegible] inspectoratului județean de interne, [illegible]ității județului. De ce ? Fiindcă numai la Caransebeș — și nu la Reșița — au existat rădăcinile unui conflict violent între populație și „puterile" orașului. Cei care au stat ore întregi sub gloanțe nu voiau să dărîme doar clica de la București, voiau să spulbere [illegible] mai ales) clica de la Caransebeș, [illegible] o uriașă furie a celor de [illegible] împotriva celor de sus putea să mături toate instituțiile puterii politice, executive și judecătorești, și să organizeze grupuri care — simultan — să fandeze în plin

itatea e cu noi!

„atac la persoană". Căci au fost incendiați numai conducătorii. Să ne mai punem, în final, o întrebare simplă. S-a bătut monedă, în acest proces aminat fără speranță și terminat fulgerător, pe eliberarea deținuților din arestul miliției locale și pe faptul că aceștia erau de drept comun. Adevărat, cinci dintre ei erau arestați pentru tîlhărie și viol. Ceilalți 16, însă, furaseră carne de la abator sau încercaseră să fugă în străinătate. De ce furau oamenii carne, de ce fugeau în străinătate? Da, abia de aici ar putea începe adevăratul proces, care n-ar fi nici pe departe numai al miliționilor. (O asemenea posibilitate este, însă, exclusă. Acum se fură mult mai multă carne și se rămîne mult mai frecvent în străinătate). Cu proces sau fără, Caransebeșul rămîne un oraș

S.R.I. în ofsaid

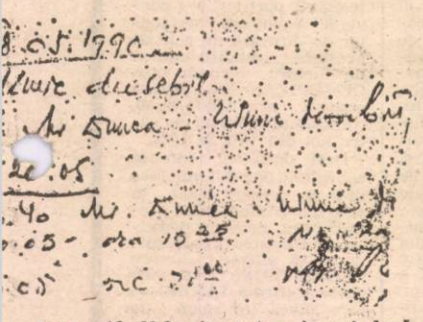

noi pe 16—22?; cine-a tras în noi după 22?; cine a regizat 12 ianuarie?; dar 29 ianuarie?; dar 18 februarie; dar 20 martie; dar 13—15 iunie? Există, însă, presa și mai află și românul cîte ceva. „România liberă" a fluierat ofsaidul (de la margine, de unde e locul presei), băieții însă înscriu gol după gol, iar arbitrul central [illegible] totul cu nonșalanță pentru liniș[illegible]oastră. Liniște! — cu semnul exclamării!

CONSTANTIN DUMITRU

cu nebănuite subterane și neliniștitoare întrebări. Se vor răzbuna cei șapte plus unu (în curînd cei unsprezece) pe cei care i-au atacat în 21 decembrie? Vor scoate capul iarăși dușmanii lor de-o viață? Vor mai juca vreun rol foștii conducători ai orașului și — pe de altă parte — rudele celui ucis în 21? E greu și inoportun să ne fixăm asupra vreunei variante, în lipsa realității care să o susțină.

Deci, 7+1 inculpați în procesul de la Reșița sînt liberi. Asta poate fi o încheiere, dar și o premisă.

RADU CIOBOTEA

Teroriștii se cunosc după dinți

Se știe de ce — și împotriva cui — s-a deschis focul în 17 decembrie 1989, la Timișoara, în 20 decembrie la Lugoj, în 21 decembrie la Caransebeș și la București. Pentru fiecare dintre aceste împrejurări există un motiv real sau măcar o justificare (ele au fost prezentate, în ultimele luni, în paginile revistei „Flacăra"). În general, principalele forțe care dispuneau de arme și de o motivație verosimilă pentru folosirea lor, au avut timp să-și găsească un alibi. Ici, colo, cîte un subofițer mai neatent al MAN sau MI și-a prins degetele între foile umplute cu depoziții ale procuraturii militare. Dincolo de [illegible]le excepții, însă, funcționează un [illegible]m aproape perfect și totalm[illegible]cunoscut. În războiul pe care și l-a declarat sieși — și în care lupta cu invizibilul a atins paroxismul — Reșița are un alibi perfect. Infrastructura militară și polițienească acționa, din 21 decembrie, de partea revoluției, securitatea depusese armele. Apoi au intrat în acțiune [illegible]le de infanterie, blindatele, elicop[illegible]chete, avioane de vînătoare, gărzi [illegible]otice, revoluționari. După patru zile și patru nopți demne de un război mondial, luptele au încetat. Asupra acelei victorii planează, însă, tot mai greu, umbra îndoielii.

Bătălia pentru Reșița, între coșmar și realitate

În noaptea de 22 decembrie, orașul părea a fi atacat în toate punctele sale nevralgice. Grupul unităților militare (în primul rînd cea de rachete) a fost supus tirului unor trăgători dotați cu armament ușor. Astăzi, ideea că o unitate militară care dispune, în cel mai rău caz, de mitraliere, aruncătoare de grenade, aruncătoare de flăcări, pistoale mitralieră și puști cu lunetă, sprijinită de blindate și aviație, poate fi ținută în șah zile întregi de un număr redus de pușcași mult mai slab înarmați, ar părea hazlie. Atunci însă nu era. La unitățile militare reșițene și la centrul militar județean s-a murit mult și inexplicabil. Din prima noapte au căzut un mort (militarul în termen Norbert Pongratz) și șase răniți. În a doua noapte, au fost uciși Ion Smaranda (căpitan post mortem), militarii în termen Constantin Brînză și Ion Motorgeanu și muncitorul Mihai Ovidiu Răuț. În a treia noapte — căpitanul post mortem Ioan Poptelecan (împușcat și din față și din spate), sublocotenenții post mortem Radu Simion Tamaș, Ioan Daniel Lupea, Remus Lazăr Rovineanțu. Moartea lor este pe cît de eroică, pe atît de ilogică. Ea n-a schimbat cu nimic cursul evenimentelor. Unitățile militare au continuat să fie atacate cu aceeași încăpățînare și între aceleași ore, după un program fix, deși — din noaptea de 23 decembrie — ele erau apărate de forțe terestre serioase, iar cerul zilelor de 24, 25 și 26 decembrie a fost sfîrtecat de zeci de raiduri aeriene.

— Bătălia pentru Reșița a fost, cred, unul din cele mai spectaculoase episoade din întreaga revoluție română — îmi spunea, curînd după aceste evenimente, maiorul Vasile Marcău, pilot de elicopter la unitatea militară din Caransebeș. Momentul de paroxism, pe care nu-l voi uita niciodată, a fost în după-amiaza de 24 decembrie. Zburam atunci în direcția Lugoj, în căutarea unei ținte imaginare. Brusc, am receptat prin stație un apel disperat din partea unității militare de rachete din Reșița, care nu mai avea muniție decît pentru o jumătate de oră și era atacată furibund. Imediat am primit ordinul de a reveni la aerodrom. Am încărcat muniție și am decolat urgent luînd cap compas Reșița. Apelurile reveneau, în fiecare minut. Soldații se mai puteau bate maximum un sfert de oră și se pregăteau să apere unitatea la baionetă. Situația era, cu adevărat, dramatică. Dacă ei, acolo, ar fi cedat, rachetele sol-sol și sol-aer ar fi putut fi îndreptate spre marile obiective industriale și militare ale țării, provocînd distrugeri comparabile cu cele din al doilea război mondial. Ne aflam la cîțiva kilometri de Reșița, cînd semnalul radio s-a întrerupt. Nu știu dacă vă puteți imagina ce am simțit în clipa aceea. Deasupra unității militare am fost întîmpinați cu foc puternic de la sol. Tocmai voiam să aterizăm — deși era sinucidere curată — cînd radioul s-a trezit și o voce gîtuită a strigat că n-are rost să coborîm, pentru că, sub ploaia de gloanțe, nimeni n-ar fi putut descărca muniția. Atunci am ordonat tuturor piloților să intre în „carusel". E o mișcare aeriană folosită în situații grave, cînd nu mai ai de ales și trebuie să nimicești tot ce e la sol. Un fel de acrobație, în care elicopterele se succed în picaj aproape vertical, măturînd pămîntul cu tunurile și mitralierele, urcînd și revenind într-o rotație continuă, pînă la distrugerea totală a inamicului. Unui astfel de atac nu i se poate rezista decît cu artileria. Sub protecția „caruselului", muniția a fost coborîtă în unitate. În cîteva minute, armele teroriste au amuțit.

Maiorul Marcău nu s-a întrebat atunci — ar fi fost un sacrilegiu — de unde a apărut acea uriașă inabilitate militară, cine a comis acel șir de elementare greșeli strategice care ar fi putut duce la căderea — în timp record — a unității de rachete. E bine să ne întrebăm, totuși, chiar dacă, deocamdată, nimeni nu ne va răspunde.

Profesia: terorist. Particularități: lipsă carii dentare

Hotărît lucru, teroriștii de la Reșița aveau imaginație. În seara de 23 decembrie, un individ înalt, cu banderolă de revoluționar, a intrat în Spitalul județean și a transmis dispeceratului că la unitatea militară e nevoie de toate salvările. Dispeceratul a dat alarma și o coloană de patru salvări a pornit spre obiectiv. Scenariul e, acum, cunoscut, fiindcă s-a repetat, aidoma, în alte părți. Militarilor li se transmite că vor fi atacați de o coloană de mașini, salvările se apropie, din direcția lor se trag cîteva focuri de armă, armata deschide focul, ciuruind automobilele. Noroc că armata trage prost și un singur șofer e rănit. Ceilalți, protejați și de serpentine, reușesc să prindă un marșarier care îi salvează.

Trei zile mai tîrziu, la sediul F.S.N. Reșița (asupra căruia nu s-a tras nici un foc) se primește informația că dintr-o clădire învecinată Catedralei se trage. E trimisă o grupă de militari. Într-adevăr, din sediul filajului (proprietatea securității locale), se trage, deși din 22 dec. securiștii s-au predat armatei. Muncitori înarmați trag și ei, din clădirea unei secții a Combinatului Siderurgic. O Dacie albă trece în viteză și din ea se deschide focul împotriva muncitorilor. Între timp, soldatul Mihai Dănuț intră în sediul filajului, se lipește de zid și după o clipă îngenunchează. E mort. Împușcat, după toate datele, din interior. Orice investigație e imposibilă, fiindcă în același moment se trage din turnul Catedralei. Curînd sosesc întăriri militare. În turn nu e nimeni. În clădire nu e nimeni. Totul pare a fi fost un vis urît. Singur cadavrul e adevărat.

— Cercetările au început încă din decembrie '89 — îmi spune dl. căpitan de justiție Florin Pîrvu, procuror în cadrul Procuraturii militare Timișoara. Ne-au fost aduși tot felul de „teroriști", identificați după dinți (teroriștii trebuie să aibă dinți perfecți) și după încălțăminte (cei încălțați cu cizme erau suspecți). După verificări, însă, se constată că sînt oameni adunați de pe stradă, fără nici o probă, ba chiar fără nici o acuzație. Reconstituirile efectuate în Reșița n-au dat nici un rezultat. Din declarațiile și depozițiile strînse, rezultă că toată lumea avea motive să tragă. S-au găsit urme de sînge în preajma unităților militare, dar nici un cadavru. În plus, unele cazuri demonstrează că s-a tras din greșeală. Au fost uciși doi oameni (Ivan Marius și Tălpeanu Mircea) care și-au părăsit postul de santinelă din spatele poștei, venind pe partea stîngă a clădirii, au fost răniți doi milițieni care se duceau după mîncare (șeful popotei și contabilul), a fost rănit un mecanic la Dacia Service care mergea la lucru, dar n-a oprit la somația gărzilor patriotice. În rest, nu există probe pentru nimic și împotriva nimănui, concret. Terorismul a existat, dar, deocamdată, nimeni nu poate fi acuzat de terorism după probele... dentare.

În povestea spectaculoasă, tristă și incredibilă a Reșiței, toată lumea are cîte un alibi. Cu excepția celor 17 morți și 42 de răniți care nu trebuiau să fie acolo. Prezența lor stînjenitoare poate transforma o strălucită victorie într-o cinică înfrîngere. Pentru asta, însă, va trebui să așteptăm sfîrșitul partidei.

RADU CIOBOTEA

Alo, Cotroceni!

Urmare a articolului „S.O.S.: Securitatea se regrupează", publicat de subsemnatul în nr. 17/aprilie a.c., al revistei noastre, redacția a primit o notă din partea conducerii Unității Speciale de Pază și Protocol (U.S.P.P.), notă găzduită — conform dreptului la replică —, în nr. 18 al revistei, sub titlul „Primim de la Cotroceni". Față de aceasta și, în continuarea articolului discutat, îmi permit să fac cîteva adăugiri.

U.S.P.P. nu este o unitate sau o subunitate oarecare, ci, mai degrabă, un adevărat „minister", din moment ce are în frunte sa un secretar de stat — în persoana d-lui col. Dumitru Iliescu —, mai mulți sub-secretari de stat, directori și directori-adjuncți. În acest sens, „unitatea" are alura unei instituții cu mult mai amplă decît Direcția a V-a, din cadrul fostei Securități.

Paralela care se face între U.S.P.P. și alte organisme similare din state cu vechi tradiții democratice nu a avut în vedere personalul care încadrează conducerea și cadrele operative. Majoritatea acestora sînt foști activiști U.T.C. și P.C.R., ofițeri ai serviciilor de contrainformații militare, foste cadre din trupele de Securitate (astăzi, rebotezate „Jandarmerie" și „Poliție"), ofițeri și subofițeri din trupele USLA (care, ne amintim, nu-i așa?, cît de alături de popor au fost în zilele Revoluției...). Chiar nu s-au găsit, în cadrul M.Ap.N., alte cadre cu conduită și mentalități mai sănătoase care, prin calități profesionale specifice să fi putut face față misiunilor de protejare a înalților demnitari români? Ne mirăm faptul că nu a fost găsită o altă persoană care să asigure paza președintelui Ion Iliescu în afara d-lui col. Dumitru Iliescu — fost activist U.T.C. la Sibiu, Pitești și Breaza, prim colaborator al fostului g-ral lt. Ilie Ceaușescu, același care ștergea zilnic clanța ușii Consiliului Politic Superior al Armatei (unde a lucrat înainte de Revoluție, sfătuindu-și superiorul asupra îndoctrinării tineretului militar cu ideologie comunistă) și pe care Revoluția l-a găsit în funcția de secretar P.C.R. cu probleme organizatorice.

Biografii politice asemănătoare au și ceilalți colaboratori apropiați ai d-lui colonel: Voinea, Marin, Dobre, Dincă, ș.a. — care niciodată nu s-au coborît la a comanda un pluton sau o companie, nu au mers la cîmpul de instrucție cu soldații, nu au suportat rigorile instrucției și ale muncilor „voluntar-patriotice" în economia națională. Le venea mult mai ușor să enunțe sloganele ceaușiste și pecerîste decît să se ocupe de specificul instrucției și pregătirii militare sau să participe, alături de camarazii lor, la muncă, în ploaie și ger.

Deși țara traversează o acută criză financiar-economică, aceste cadre dispun de privilegii deosebite: 30 la sută spor de salarizare față de celelalte cadre din M.Ap.N., deplasări în străinătate, beneficiind de substanțiale diurne în valută forte, automobile la scară și benzină la discreție, o aprovizionare pe cinste de la „bufetul" instituției prezidențiale, de unde pot cumpăra tot ce le dorește inima...

Interesant cum și-au găsit vocația acești foști activiști comuniști, exact acolo unde este cald și bine. Probabil, cele 2—3 grade primite (într-un singur an!) reprezintă recompensa pentru activitățile „de masă" pe care le-au prestat înainte și în timpul Revoluției, ceea ce le-ar da dreptul și lor să spună: „La vremuri noi, tot noi!".

Le mulțumim, oricum, pentru replica pe care ne-au trimis-o și care, după cum se vede, ne-a oferit prilejul acestor adăugiri. În cazul în care le va face plăcere să continuăm corespondența, ne vom strădui să aducem noi elemente interesante și — de ce nu? — poate chiar lista foștilor cadre ale Securității care mai colaborează sau activează în U.S.P.P.

PAUL VINICIUS

CURIER JURIDIC

Mai mulţi cititori au nelămuriri în legătură cu unele aspecte ale concurenţei neloiale. Pentru aceştia, facem astăzi, cîteva precizări, avînd în vedere Legea nr. 11/23 ian. 1991 privind combaterea concurenţei neloiale.

Ce este concurenţa neloială? Potrivit legii, orice act sau fapt contrar uzanţelor cinstite în activitatea comercială sau industrială.

Ce fapte, cuprinse în cadrul concurenţei neloiale, sînt interzise de lege? Dintre acestea menţionăm: ● oferirea serviciilor, de către salariatul exclusiv al unui comerciant, unui concurent ori acceptarea unei asemenea oferte; ● dezvăluirea, de către salariatul unui comerciant, a unor date secrete privind activitatea acestuia, către un concurent; ● încheierea de contracte prin care un comerciant asigură predarea unei mărfi sau executarea unei prestaţii în mod avantajos cu condiţia aducerii, de către client, a altor cumpărători, cu care comerciantul ar urma să încheie contracte asemănătoare; ● încheierea de contracte prin care cumpărătorul ar urma să primească un premiu, care depinde exclusiv de o tragere la sorţi sau de hazard; ● comunicarea sau răspîndirea în public, de către un comerciant, de afirmaţii asupra întreprinderii sale sau activităţii acestuia, menite să inducă în eroare şi să-i creeze o situaţie de favoare în dauna unor concurenţi; ● comunicarea sau răspîndirea, de către un comerciant, de afirmaţii mincinoase asupra unui concurent sau a mărfurilor sale, afirmaţii de natură să dăuneze bunului mers al întreprinderii; ● oferirea, promiterea sau acordarea — mijlocit sau nemijlocit — de daruri ori alte avantaje, salariatului unui comerciant sau reprezentanţilor acestuia, pentru ca, prin purtare neloială, să poată afla procedeele sale industriale, pentru a cunoaşte sau folosi clientela sa, ori pentru a obţine orice alt folos pentru sine ori pentru altă persoană în dauna unui comerciant; ● deturnarea clientelei unui comerciant prin folosirea legăturilor stabilite cu această clientelă în cadrul funcţiei deţinută anterior la acel comerciant; ● concedierea unor salariaţi ai unui comerciant, în scopul înfiinţării unei societăţi concurente care să capteze clienţii acelui comerciant sau angajarea salariaţilor unui comerciant în scopul dezorganizării activităţii sale.

Ce încadrare juridică pot căpăta asemenea fapte? ● Ele pot constitui contravenţii sau chiar infracţiuni.

Ce pedepse se aplică pentru contravenţii? ● Faptele arătate, încadrate ca şi contravenţii, se sancţionează cu amenzi, stabilite între 5 000 şi 60 000 lei.

Cum se constată contravenţiile? ● La sesizarea părţii vătămate, de către salariaţi anume împuterniciţi de camerele de comerţ şi industrie teritoriale sau de Inspecţia Comercială de Stat. Agenţii constatatori aplică odată cu constatarea contravenţiei şi amenda.

Ce alte consecinţe are un act de concurenţă neloială? ● Comerciantul care săvîrşeşte un act de concurenţă neloială va fi obligat să înceteze sau să înlăture actul şi după caz, să plătească despăgubiri pentru daunele patrimoniale sau morale pricinuite.

Cum se obţine obligarea la despăgubiri? ● Dacă vreuna din faptele arătate cauzează daune, cel prejudiciat este în drept să se adreseze instanţei judecătoreşti competente, cu acţiune în răspundere civilă corespunzătoare, pentru obţinerea hotărîrii de obligare la plată.

În ce termen poate fi realizat acest drept? ● Dreptul la acţiune se prescrie în termen de 1 an de la data la care păgubitul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască dauna şi pe cel care a cauzat-o, dar nu mai tîrziu de 3 ani de la data săvîrşirii faptei.

Legea privind concurenţa neloială se aplică şi străinilor? ● Da, tuturor persoanelor fizice sau juridice străine care săvîrşesc acte de concurenţă neloială pe teritoriul României.

De cînd se aplică această lege? Legea a intrat în vigoare de la 30 ian. 1991.

CORNELIU OLTEANU ■

Aniversăm apariţia sau dispariţia!

Fotografie de PAUL AGARICI ■

Domnule redactor-şef,

Vă facem cunoscut că în nr. 19/8-14 mai a.c. al revistei „Flacăra" a apărut un articol semnat de dl. Dumitru Constantinescu cu titlul „Manageri şi afaceri" în care, în mod cu totul neîntemeiat, se fac unele afirmaţii în legătură cu activitatea firmei noastre, afirmaţii de natură a ne aduce prejudicii morale şi materiale însemnate.

Pentru edificarea dumneavoastră şi a autorului vă informăm că între IANUS şi CEMPPIEX a existat contractul nr. 1/1990 care permite beneficiarei să solicite penalităţi şi daune dacă probează că, prestatoarea nu şi-a îndeplinit într-o mai obligaţiile asumate.

Existenţa unei sentinţe civile definitive, prin care firma noastră ar fi fost obligată la plată, ar justifica afirmaţiile autorului.

Această sentinţă nu există şi, în consecinţă, nu ne aflăm în prezenţa unei „afaceri IANUS", ci în prezenţa unui contract cu un obiect bine definit, cu clauza penală, cu drepturi şi obligaţii sinalagmatice.

CEMPPIEX poate solicita încă, în termen de 6 luni de la rezilierea contractului, penalităţile contractuale iar, în termen de 18 luni, aşa-zisele sume achitate necuvenit. Acest fapt însă, vă asigurăm, nu se va întîmpla deoarece, legal, nu are nici o şansă, firma noastră îndeplinindu-şi în mod exemplar obligaţiile.

Chiar cu privire la suma de 37 200 lei, situaţia reală nu este cea relatată, zeu dorim să scoatem o publicaţie creştină pentru handicapaţi şi rog din suflet redacţia revistei „Flacăra" să ne acorde un spaţiu, publicîndu-ne această scrisoare-apel pe care o adresăm tuturor cititorilor revistei, din ţară şi din străinătate, care, cred în Dumnezeu, şi pe care îi rugăm să ne ajute cu fonduri băneşti şi cu o maşină de scris manuală".

Adresa noastră este: Iosif June, com. Rapolt, nr. 100, jud. Hunedoara, cod 2627. **(Elena Grecescu).**

În realitate, conform înţelegerii părţilor, s-a convenit separarea serviciilor de difuzare de cele de prestare, modificîndu-se de către condu erea CEMPPIEX, pe adresa noastră nr. 126/11.09.'90, comisionul solicitat de către noi din 15% în 10%.

Deci, dacă cel care se consideră păgubit nu face nici un demers legal în vederea recuperării prejudiciului, cum îşi permite dl. Dumitru Constantinescu să afirme: „despre al cărei fel de a-şi face datoria (firma IANUS) se cam ridică un semn de întrebare" sau „afacerea IANUS"?

Mai mult, în mod irresponsabil publică, fără acordul nostru, preţurile şi tarifele prestaţiilor percepute în acest contract, fapt care, potrivit legii, constituie infracţiune.

Domnule redactor-şef, articolul publicat periclitează derularea şi încheierea unor contracte interne şi externe, situaţie care ar aduce pagube de ordinul zecilor de milioane de lei firmei noastre. Pentru acest motiv, ne permitem să vă atragem atenţia în mod foarte serios că, dacă în termen de cinci zile de la comunicarea prezentei informări nu dispuneţi a se da din oficiu o dezmînţire în ziarul dumneavoastră cu privire la afirmaţiile făcute, revista „Flacăra" va suporta toate consecinţele ce ar putea rezulta din acest refuz.

Firma noastră vă stă la dispoziţie cu toate actele referitoare la încheierea şi derularea contra tului nr. 1/1990 pe care le veţi găsi la biroul nostru din str. Ing. Saligny, nr. 2, telefon 15 45 71.

Rugăm ca înainte de a lua o hotărîre să consultaţi un avocat cu privire la răspunderea civilă delictuală reglementată de Codul Civil, art. 998 şi următoarele.

Cu speranţa că aţi înţeles gravitatea situaţiei în care se află firma noastră ca urmare a publicării unor fapte neadevărate, rugăm să dispuneţi efectuarea verificărilor solicitate şi retragerea afirmaţiilor injurioase.

Vă mulţumim.

Director, Marian Oprea.

P.S. Între subsemnatul şi dr. ing. Nicolae Oprea, cel care a constituit ţinta atacurilor din articolul amintit (gratuite, după cum vă veţi convinge; articolul porneşte de la „Ştefan Gheorghiu" şi se opreşte la „guvern", trecînd prin afaceri cu firme particulare...) există doar coincidenţă de nume.

De asemenea, rugăm să aveţi în vedere că solicitarea noastră nu reprezintă un drept la replică, ci un drept la reparaţiune morală.

Pledoarie pentru comunism

Am citit cu multă atenţie scrisoarea dvs. domnule Mirloi Gheorghiu, com. Dioşti, sat Radomiru, jud. Dolj. şi de la bun început ne exprimăm satisfacţia că citiţi revista noastră, că vă preocupă problemele dezbătute în cadrul ei şi mai ales că încercaţi să vă manifestaţi opiniile.

În ceea ce priveşte poziţia dvs. de apărător al comunismului, aproape că nu merită a fi discutată, omenirea de pe întregul cuprins al globului şi-a dat verdictul: nu există viitor pentru comunism. Totuşi, aveţi dreptul la propriile opinii politice.

Ne simţim, totuşi, datori să răspundem unora dintre ideile dvs.

Vorbiţi de trădare. Da, istoria ţării noastre consemnează din nefericire şi astfel de întîmplări. Dar ceea ce nu acceptaţi este că cea mai mare trădare suferită de neamul nostru a fost cea pusă la cale de comunişti care au înstrăinat o bună parte din trupul ţării, iar restul l-au arvunit unei puteri străine. Şi asta numai pentru ca un grup să pună mîna pe putere şi, în numele unei filozofii ateе, să distrugă floarea neamului românesc şi să ruineze economia ţării.

Afirmaţi că au fost şi lucruri bune în comunism. De acord, numai că ele au fost rodul muncii oamenilor, nu al sistemului.

Susţineţi că nici Ceauşescu nici colaboratorii apropiaţi şi nici cei ce le aplicau ideile, nu au fost oameni răi. Atunci de unde au provenit nenorocirile trecutului? Sau pentru dvs. a fost bine?

Presupunem, din cele ce scrieţi, că sînteţi unul din cei care au pierdut prin căderea vechiului regim, dar nu credem că ignorarea istoriei sau amestecarea dragostei de patrie cu comunismul pot îndrepta lucrurile.

În ceea ce priveşte opiniile dvs., comparativ cu cele susţinute de revista noastră, este interesant de remarcat faptul că pledăm pentru aceleaşi idei, contra corupţiei, contra parvenitismului, contra impostorii, contra nedreptăţilor sociale. Din păcate, însă, soluţiile preconizate sînt diferite. Dvs. sugeraţi că prin comunism totul poate fi rezolvat, iar noi gîndim că toate se datorează mostenirii comuniste. Oricum ştim că printre comunişti au fost oameni cinstiţi şi e bine ca ei să rămînă cinstiţi.

Puteţi fi sigur că nu ne supără criticile formulate, fiindcă sîntem convinşi că fiecare are dreptul să-şi spună părerea. Nu ştim totuşi ce vă îndreptăţeşte să judecaţi pe alţii, de aceea încheiem citindu-vă: „cîtă timpenie cînd crezi că numai tu eşti corect". **(Elena Grecescu).**

Îndrăzneţii învinş?

Curajul dvs., domnule **Iosif June**, ne mobilizează şi pe noi. În momentul de faţă, cînd problema hîrtiei afectează o mare parte a publicaţiilor din ţară, cînd difuzarea presei se face cu mare greutate, dumneavoastră intenţionaţi să vă „înhămaţi" într-o activitate nu tocmai uşoară. Urîndu-vă mult succes, publicăm scrisoarea pe care ne-aţi trimis-o.

„Sîntem o familie de handicapaţi — tată care umblă în două cîrje şi fiu imobilizat la pat — şi trăim dintr-un mic ajutor social de 549 lei pe lună, dar Dumnezeu, prin mare mila lui, ne-a ajutat să nu pierim de foame şi de frig, căci sîntem creştini şi credem în Creatorul Ceresc.

Spre slava lui Dumne-

POŞTA REDACŢIEI

AXENTE CRAINIC — Oradea, str. Şelimbăr, nr. 13, bl. F2, sc. A, ap. 12: Ne bucură faptul că sînteţi un vechi abonat al revistei noastre. Criticile pe care le formulaţi în legătură cu unele materiale publicate la, noi, nu ne deranjează fiindcă ne conducem după ideea că fiecare are dreptul să-şi spună părerea. Ne învinuiţi că n-am fi realişti. Tocmai pentru că sîntem realişti vă spunem că nu aveţi dreptate. Afirmaţi, printre altele, că nu mai există cozi la carne şi pîine în ţara noastră. Oare aşa să fie? Poate la dvs. în oraş.

CONSTANTIN SCÂNTEIE — Bucureşti, str. Doamna Ghica, nr. 6, bl. 3, sc. C, et. 6, ap. 10: În urma discuţiei purtate cu un reprezentant al biroului „Personal, învăţămînt" din cadrul Întreprinderii de Mecanică Fină am aflat că din cauza reducerii de activitate, întreprinderea mai sus menţionată nu va putea încadra, în totalitate, nici pe absolvenţii din acest an ai şcolii profesionale. Ca atare, nu se pune, deocamdată, problema încheierii unui contract de muncă cu elevii anului I.

LILIANA POPA — comuna Rădeni, jud. Vaslui: În problema dvs. vă poate veni în ajutor „Asociaţia pentru protecţia cumpărătorilor de autoturisme" ce-şi are sediul în B-dul Banu Manta, nr. 1, sector I. Adresaţi-vă domnului ing. Ştefan Chintescu, preşedintele asociaţiei pentru a obţine celelalte informaţii.

ELENA GRECESCU ■

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ

24 MAI 1991
AN 1 · NR 1
16 pag ● 10 lei
Săptămînal

După ce au fost lansate în eter, articolele postului de radio Europa Liberă apar tipărite, iată, pentru prima dată în Est, în România. Vineri, 24 mai 1991, în Palatul Elisabeta din Herăstrău, a fost lansată revista săptămînală „Aici Radio Europa Liberă". Redactorii şi editorii acestei publicaţii sînt colegii de la Radio Europa Liberă şi Societatea „Expres". În primul număr semnează, printre alţii: **Robert E. Gillette**, director al Europei Libere, **Cornel Nistorescu, Neculai Constantin Munteanu, Mircea Iorgulescu, Şerban Orăscu, Gelu Ionescu, Monica Lovinescu, Constantin Alexandroaie, Vasile Mănuceanu, Nestor Rateş.**

Aceşta sînt oamenii de la Minolta!

Articolul din numărul trecut, intitulat Minolta România SRL, se referea la legea investiţiilor străine. Facem cu întîrziere precizarea şi ne cerem scuze cititorilor noştri şi societăţii Minolta România.

De la coadă adunate

Descurcă-te Petrică !

— Cum mai merge, dom'ne?
— Nu merge!
— De ce ești destabilizator?!
— Nu sînt eu, e domnu' Roman. N-ai auzit ce-a spus la TV? Nu merge, ce mai! Nu e disciplină.
— Păi, da! Cînd a zis de greve, a oftat din rărunchi...
— Numai de greve e vorba? N-ai văzut cum își părăsesc locu' de muncă? Da', acuma o să-i ardă! Ai văzut ce-au zis: îi face șomeri!
— A! Te referi la „Faur"?
— Păi? Se poate să faci manifestație în orele de program?
— Da' ce, dom'ne? E prima dată? Păi, de un an de zile fac muncitorii treaba asta și nu i-a dat nimeni afară. Ia adu-ți aminte: „IMGB; face ordine!", sau alea de începeau toate cu „Iliescu, nu uita!"
— Ei, alea erau altfel de manifestații. Cum să-i dea afară?
— Aha, care va să zică, nu e după cînd pleci de la lucru, e după cum strigi! Dacă o iei cu „huo", te-ai ars!
— Vezi c-ai priceput?
— Mde, oricum, nu se prea face, cînd vine omu' în vizită, să-l iei la înghesuială. Da', să nu-l apere nimeni, dom'ne?!
— Păi, cine să-l apere?
— Domnu' Coposu, de pildă. Să-și fi plătit datoria. Că și domnu' Roman l-a apărat acu' un an și mai bine, atunci cînd au vrut să-l omoare muncitorii. A zis, e drept, că s-a demascat dușmanu', de-i întăritase și mai rău, da', de scăpat, l-a scăpat! Nu era rîndul domnului Coposu să-l scoată din mîinile muncitorilor pe domnu' Roman?
— Se vede că nu era pe-aproape.
— Da domnu' Stănculescu era! Și, slavă Domnului, l-a făcut domnu' Iliescu general de armată. Păi, armata ce treabă are?
— Stai, dom'ne, că nu mai e în armată. Cu un decret l-a ridicat și tot cu ăla l-a și zburat. Gata cu armata! Și p'ormă, ca s-o spunem pe aia dreaptă, crezi că domnului Stănculescu i-o fi fost moale, acolo, la „Faur"?
— Află că i-a fost foarte moale.
— De unde știi?
— Am auzit la radio.
— Zău? Pe ce program?
— Ei, nu la noi. Cum era să zică la București că muncitorii aveau ce aveau doar cu primul ministru și că domnu' Stănculescu s-a plimbat nestingherit și-a vorbit cu toată lumea?
— Ca să vezi! Și atunci, de ce nu l-a apărat pe domnu' Roman?
— Știu și eu? Să nu-l supere că se amestecă. O fi băgat și dînsul de seamă că așa îi place premierului nostru, să le facă și să le desfacă el, singur, pe toate. Ce și-o fi zis: „Ei, acu', descurcă-te, Petrică!".

LIANA TATOS

Fără comparații!

Domnul președinte Iliescu adoră comparațiile, cea mai des uzitată fiind aceea care privește libertatea și democrația noastră în funcție de restul lumii. Cu toate astea, am rămas surprinși de încercarea de a pune pe același plan Televiziunea română cu cea elvețiană, căreia nu-i pune nimeni la îndoială obiectivitatea. De ce să fi ales președintele Iliescu exemplul cu Elveția? Doar pentru că și acolo e o televiziune de stat, ori pentru că la respectivul program se uită un rege ce nu ne e străin? În sfîrșit, de ce să n-o recunoaștem, foarte multe lucruri nu știm despre televiziunea din Elveția. De ceva sîntem, însă, absolut siguri: acolo nu s-a transmis nici o așa-zisă revoluție în direct, în studiourile sale nu s-au făcut liste de guvernare, ei n-au prezentat nici un „tablou de familie" aparat de mineri. În plus, în Elveția — ca în orice altă țară democratică din lume — o conducere atît de contestată și vădit mincinoasă n-ar fi rezistat nici măcar o săptămînă.

Nu întotdeauna servesc comparațiile! Dimpotrivă...

Precizare

Unul dintre interlocutorii redactorului nostru Cristian Pavel (autorul articolului „Ce vodevil — cum ne-au murit copiii...", din nr. trecut al revistei „Flacăra"), i-a furnizat drept informație personală o bună parte dintr-un articol deja publicat în „Revista de istorie militară" nr. 2/1990. Facem cuvenita rectificare, cerînd scuze adevăratului autor — maior Mircea Dogaru —, și precizăm că absența semnăturii lui Cristian Pavel, în publicațiile noastre, (pentru o perioadă), nu va fi întîmplătoare. *(Redacția publicațiilor „Flacăra").*

A apărut nr. 5 al publicației noastre Flacăra Basarabiei, **singura revistă din țară destinată basarabenilor din România și românilor din Basarabia. Noul număr realizat de o echipă care a participat la ultimele evenimente din Republica Moldova vă propune un interviu de excepție cu directorul Departamentului de stat pentru probleme militare al Republicii Moldova** — Dependența și independența Moldovei, **o anchetă realizată la mitingul de 1 Mai din Chișinău despre semnarea noului tratat cu U.R.S.S., cît și două pagini care dezvăluie adevărul despre populația actuală a republicii cu cele mai multe naționalități din lume.**

Vă reînnoim de asemenea invitația de a vă abona la Flacăra Basarabiei, **înscrisă în Catalogul publicațiilor din România la nr. 303.**

Telegramă

Din Lugoj, dl. doctor Radu Ispravnicu ne expediază următoarea telegramă: „Felicitări lui Florea Rareș pentru caricatura inspirată din pagina a 3-a. Acesta da caricaturist!"

Pentru cei care nu au reușit să parcurgă sau să obțină revista ce conține caricatura apreciată de dl. Radu Ispravnicu, menționăm că ea reprezintă un semn de circulație plasat la intrarea Palatului Cotroceni, semn prin care sîntem atenționați că în zonă cucuveaua este interzisă. **(E.G.).**

Scenarii S.F.

Plin de amabilitatea bine cunoscută și de zîmbetul asijderea, domnul Virgil Măgureanu și-a exprimat în Parlament dorința fierbinte de a se scoate la lumină adevărul în privința securității. Ba, chiar, a declarat domnia sa, ar fi grozav dacă s-ar filma și un serial T.V. Admițînd că am fi atît de timpiți să mai credem în scenarii, tot avem o nelămurire. Cum va reuși Televiziunea un film despre securitate, cînd marea sa realizare, serialul revoluției, s-a oprit pe motiv că nimeni nu mai vrea să mai aducă mărturii. Sau, poate, domnul Măgureanu gîndește niște scenarii S.F.?

Pagină realizată de LIANA TATOS

Congres

La sfîrșitul lunii septembrie a acestui an se va desfășura în București *primul* congres cu tema „Religie-cultură-societate". Știrea ne-a fost transmisă de preotul Alexandru Stănculescu-Bîrda, domiciliat în localitatea Bîrda, județul Mehedinți, cod. 1521.

Participarea la congres este largă, avînd în vedere că sînt invitați, alături de teologi, specialiști din toate domeniile de activitate, care au tangență cu fenomenul religios în general și creștinismul în special (istorie, filozofie, arte, psihologie, pedagogie, viitorologie, etc.). Cei care doresc să participe își vor anunța prezența pînă la data de 1 august a.c., la adresa mai sus-amintită, menționîndu-și în ofertă adresa exactă, titlurile științifice și locul de muncă. Oferta va fi însoțită de un rezumat al comunicării, dactilografiat în două exemplare și de o traducere într-o limbă de circulație, în vederea publicării.

Congresul se va desfășura pe parcursul a cel puțin două zile. Deocamdată, organizatorii nu au posibilitatea să suporte cheltuielile privind transportul, masa și cazarea participanților. **(E. G.).**

Ce faceți cu sănătatea noastră?

Congresul național al Federației Sindicatelor Independente ale Medicilor din România se va desfășura pe fundalul unei situații extrem de grave în domeniul sănătății. De altfel, principalele probleme pe ordinea de zi a congresului sînt deja formulate în Scrisoarea deschisă adresată de federație Parlamentului României, domnului prim-ministru, d-lui ministru al sănătății și d-lui ministru de finanțe încă din 13 mai 1991.

Cum nici un ziar nu s-a grăbit să publice acest document, vă prezentăm cîteva dintre solicitări:

● Pînă în prezent, comisia de buget a Ministerului Sănătății nu a fost informată oficial în legătură cu procentajul din venitul național brut alocat sănătății ● Actualul buget alocat pentru întreținerea și funcționarea unităților sanitare este de 11 miliarde, în timp ce estimația minimă a direcției de buget a ministerului este de 27 miliarde, fără ca aici să se includă vreo modernizare. ● Emigrările medicilor continuă; de curînd, a emigrat chiar un ministru adjunct al sănătății; ● De 11 luni nu s-a făcut nici un pas în direcția modernizării asistenței medicale. Crearea unor case de asigurări de boală, după model european, ar fi rezolvat concomitent problemele asistenței medicale a populației, ca și pe cele privind salarizarea personalului medical. Proiectul legii sanitare și ordinului de privatizare au fost schițate într-un mod necorespunzător ● Se impune urgent înființarea „Ordinului Medicilor", care ar aduce Ministerul Sănătății la rolul real, de inițiator al politicii de sănătate a țării și nu de administrator de mărunțișuri ● Restructurarea cadrelor ministerului, adică demiterea celor care au dovedit că sînt incapabili să înțeleagă necesitatea reformelor.

Hoechst

adresați-vă unuia dintre specialiștii noștri, din următoarele domenii: chimie organică și anorganică, chimicale fine, coloranți, pigmenți, produse tensioactive, auxiliari pentru textile, fibre și fire, folii pentru tehnică și ambalaje, lacuri și rășini sintetice, mase plastice și coruri, medicamente, seruri, vaccinuri și diagnostice, cosmetică, tehnică pentru informație și de reproducere, ceramică tehnică, gaze industriale, tehnică de sudură și de tăiere, proiectare și construcții în domeniul instalațiilor chimice și altor instalații, îngrășăminte și mijloace de protecția plantelor, adaosuri furajere și medicină veterinară.

Hoechst Aktiengesellschaft
Reprezentanța Tehnică
Hotel București
Str. Luterană 2—4
Sc. D 1, Et. 1, Ap. 4
București
Telefon 19 17 85/11 39 36
Telex 11-646 hoebur
Fax 13 53 64

COMUNICAT

La 1 iunie 1946 cădea sub gloanțele criminale, ale trădătorilor de neam și țară, acela ce va rămîne de-a pururi pentru toți românii de pretutindeni simbolul eroismului românesc, exemplul dăruirii pe altarul patriei — Mareșalul ION ANTONESCU.

Pentru a cinsti, după datina străbună, acest eveniment dureros din istoria poporului nostru:

Foștii combatanți din ultimul război mondial ce au luptat la ordinul său, sub flamurile tricolore cu acvila și crucea pe ele, pentru dezrobirea sfîntului pămînt străbun, organizează cu sprijinul Sfintei noastre Biserici, un *TE-DEUM LA BISERICA SFÎNTUL SPIRIDON NOU* din București.

Te-deumul va avea loc în ziua de 1 iunie 1991, orele 12,00 și sînt invitați să ia parte: veteranii de război cu fiii și nepoții lor, preoții militari aflați în viață, militarii în termen și cadrele tinerei noastre armate, reprezentanții partidelor politice cu dragoste față de patrie, reprezentanții Camerei Deputaților și Senatului, reprezentanții guvernului și ai președinției, precum și reprezentanții presei.

Totodată, rugăm pe foștii combatanți din toate localitățile țării ca, împreună cu Sfînta noastră Biserică, să organizeze ceremonii asemănătoare acolo unde își petrec anii bătrînești, rugîndu-i să participe — alături de ei — pe minunații tineri ai acestei țări atît de încercate.

Solemnitatea este organizată de Liga Pro Mareșal Antonescu a foștilor combatanți înființată la 22 iunie 1990.

Informații suplimentare se pot cere colonelului în retragere inginer Popescu M., Marin — telefon 14 92 64, zilnic după orele 16.

NOU!

Sebastian

Societate cu răspundere limitată

Asigură servicii de taximetre și
PENTRU PRIMA DATA ÎN ROMÂNIA: închirieri de mașini în sistem RENT A CAR.
Societatea SEBASTIAN vă pune la dispoziție autoturisme OLTCIT, cu plata în lei.

Telefon:
București: 59.29.04
Constanța: 916/23.825
Brăila: 946/34.987
Ploiești: 971/26.684
Suceava: 987/25.563
Pitești: 976/46.477
Rm. Vîlcea: 947/12.444
Piatra Neamț: 936/24.924
Iași: 981/42.110 int. 109
Brașov: 921/42.334
Buzău: 974/31.277

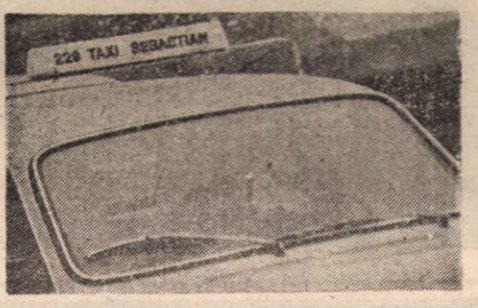

Trîmbița guvernului

Conferința de presă a d-lui Bogdan Baltazar din 21 mai a.c. a început cu o întîrziere de 20 minute. Agenda de lucru a purtătorului de cuvînt a fost foarte bogată în cifre, procente și situații care, în opinia dînsului, au oglindit fidel actuala situație economico-socială a României. Dl. Baltazar a ocolit diplomatic cifrele referitoare la producția industrială înregistrată în luna aprilie, precizînd doar că producția s-a situat la nivelul lunii martie („o ușoară relansare" — a spus dl. B. B.), exportul a scăzut, importul e sub luna precedentă, iar soldul balanței naționale este negativ... Reforma economică Petre Roman continuă...

Dl. Bogdan Baltazar și-a exprimat regretul că încă n-a ajuns la Berevoiești. A fost, desigur, o glumă.

PETRE BARBU

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Corespondență literară

PRECIZARE : Oricît adevăr ar conține unele scrisori, sintagme ca : „tumultul vieții", „orele tîrzii", „voi îmbogăți", „poezi" etc, etc, fac scurt circuit cu toate ideile și pretențiile exprimate în scrisori. Există o literatură orală și una scrisă. Cea orală se face din pur instinct, cea scrisă implică învățarea regulilor de a scrie și a tuturor celorlalte cerințe reclamate de evoluția ulterioară a scrisului (de literatură). Judecînd după ortografia multora dintre cei ce ne scriu (uneori cu violență), cred că ar fi bine să se mulțumească a face doar literatură orală. În caz contrar, rog corespondenții noștri să-și actualizeze normele ortografice și estetice în vigoare.

Viorela (Breaza) : Citiți rîndurile de mai sus.

Andrei Viorica (Ploiești) : Oricare din poemele dvs. ar putea fi un bun text de cîntec (**Să fie bine**, de ex.). Fără muzică, acestor cuvinte le lipsește, totuși, ceva mai înalt care să le susțină. În altă ordine de idei, textele dvs. ar putea fi semnate de oricine, de oriunde. Nu sînt îmbibate de viața dvs. reală de operator chimist cu un copil de un an și jumate (să vă trăiască !). De astfel de texte vii, șiroind de viață, singerînd de viață avem nevoie.

Cacerovschi Marinela (București) : Și în cazul dvs. e valabil răspunsul de mai sus. În locul unor romanțe atemporale, preferăm poezia concretă a unui spațiu și a unei biografii anume. Cu toată epicitatea de rigoare.

Stela Ilea (Brașov) : „Spaimele nopții / bat cu pumnul / în ferestre". Am mai reținut două „nepoezii". Cele 4 texte de cîntece sînt ceea ce spuneți. Doar atît. Proza, săptămîna viitoare. Nu mai trimiteți decît ultimele pagini scrise.

Stoio : N-a mai trimis nimeni poeme asemenea celor trimise de dvs. Deși sînt cuvinte întregi pe care nu le-am înțeles (din cauza tremuratului dvs. scris de mînă), deși sînt scrise în afara contextului liric actual, cred că șansa dvs. — punîndu-vă la treabă ciudata originalitate temperamentală și stilistică — ar fi să începeți o construcție poetică de mari dimensiuni, un poem epopeic burlesc, sau parodic, asemenea celor medievale, sau mai recentului **Levant** al lui Cărtărescu pentru a sfida indiferența contemporanilor cu un misterios megalit sintactic, de neocolit în viitor pentru insolitul și solitudinea sa. Vă fac această propunere întrucît textele dvs. deși lungi, au vocația de a fi simțite de cititor doar ca mici fragmente din ceva de mult mai mari dimensiuni. Indiferent de ce se va-ntîmpla cu poezia noastră de mîine, finalul poemului **Iarnă vivaldiană** e poezie curată, peste timp și mode, care vă dă dreptul să începeți construcția unui aisberg de rime : „Mi-aș dori s-am la-ndemînă totdeauna o lopată / Să te dau odată-n lături, diavol mic, din viața mea / Să te simt cum pieri, zvîrlită chiar bucată cu bucată / O, tu lad, și totuși, raiul, cel dintîi ce-ar exista".

Dora Constantinescu : Vă consider un copil capricios ce-și ia jucăriile și pleacă. Dar cine poate lua înapoi și partea de suflet pe care a ținut-o trează un cuvînt atît de viu și omenesc ca și cel trimis de dvs. ?

ION ZUBAȘCU

„Fiii Gorjului" la muzeul satului

Aflat la a 55-a aniversare, prestigiosul muzeu, înființat din inițiativa savantului Dimitrie Gusti, este cunoscut ca o gazdă deosebit de primitoare și ca organizator a numeroase manifestări cultural-folclorice, cu caracter intern și internațional. Una dintre acestea, devenită tradițională, este și întîlnirea cu „Fiii Gorjului", care în acest an va avea loc duminică, 2 iunie, orele 10.30. Vor participa ansamblurile folclorice „Altița" și „Doina Gorjului" din Tg. Jiu, cunoscute personalități din lumea artei și culturii, originare de pe meleagurile lui Constantin Brâncuși, Maria Lătărețu, Tudor Arghezi ș.a. Le dorim tuturor participanților „Bun venit !"

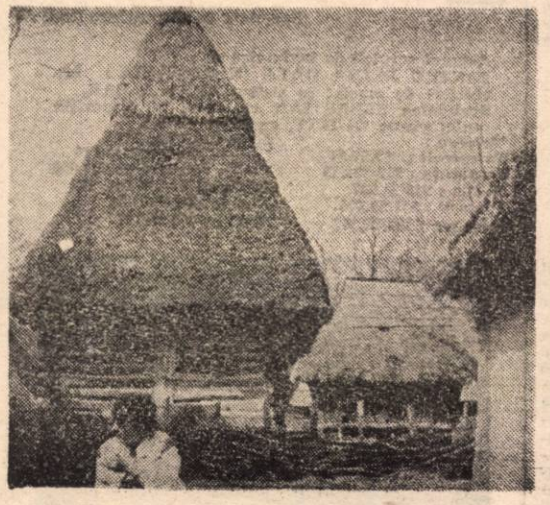

„M-am dedicat operei colegilor"

Regăsirea cu cîțiva vechi prieteni, pictori și sculptori, plecați „definitiv" din țară mă emoționează în chip deosebit și-mi dovedește mereu că în toate stă un destin. Cît despre o seamă de termeni — precum „definitiv", „niciodată", „întotdeauna" — fixați în conștiința noastră cu mare adaos emoțional prin presiunea „absolutului" roșu, îmi e plăcut să recunosc că mă emoționează mai puțin. Cu sculptorul INGO GLASS am ținut o calmă camaraderie timp de aproape două decenii, pînă în 7 iulie 1979, cînd a plecat „definitiv" din România, ca să se stabilească la München. Revenit zilele trecute la București, pentru a-și susține la Universitate teza de doctorat cu subiectul : „Brâncuși și influența lui în arta universală", Ingo Glass m-a surprins întrucîtva prin stabilitatea sentimentelor sale față de patria română, manifestată concret prin acțiuni de ordin cultural și contacte foarte destinse cu colegii. Ca și cum plecarea lui s-ar fi întîmplat cu o zi în urmă, nu cu mai bine de un deceniu. Această normalitate în felul său de a fi îmi spune că destinul e pînă la urmă și o chestiune de caracter. Am angajat un interviu cu Ingo Glass fiindcă am simțit că am multe de aflat, că are multe de spus și că discuția poate să-i intereseze pe artiștii noștri și chiar un public mai larg.

Dialogul a pornit de la expoziția personală pe care a deschis-o în data de 9 aprilie a.c. la Edwin Scharff-Haus din Neu Ulm.

Ingo Glass : Te rog să reții data, Se împlinesc exact 50 de ani de cînd m-am născut, la Timișoara. Artiștii au obiceiul să marcheze niște vîrste și eu am vrut să-mi sărbătoresc jumătatea de secol printr-o expoziție oarecum retrospectivă.

Tudor Octavian : În catalog, în toate cronicile ce ți se dedică e pus accent pe faptul că ești „originar din România". Tu, cel mai neamț dintre toți nemții noștri și cel mai sigur implementat — iartă-mi barbarismul — în Germania. Ce te face să te întorci atît de decis... acasă ?

I.G. : Multe lucruri. Poate și faptul că am reușit în Germania să mă integrez, social și artistic, mai sigur ca alții. Poate pentru că atunci cînd am plecat n-am avut voie să iau cu mine nimic. Am pierdut toate lucrările, cu excepția celor din muzee și colecții, tot ce adunasem în casă, eu și ai mei. Mi s-a dat o listă cu ce aveam voie să scot din țară : un costum de haine, o cămașă, o pereche de pantofi, și așa mai departe. Singurul bun de valoare îngăduit a fost verigheta. Practic, mi s-au interzis toate legăturile cu trecutul meu. E cazul să știi — puțini cunosc asta — că din 1956, anul în care tata a ieșit din închisoare, am depus anual cîte o cerere de plecare în R.F.G., cerere care sistematic ne-a fost respinsă. Din 1956 pînă în 1979 am purtat o luptă tăcută, încăpățînată, într-o singură direcție. Familia avea întrarea în R.F. a Germaniei încă din 1945. Eu sînt german, dar german din Timișoara cu multe generații trăite în Banat. Aceste generații mă fac să simt românește, deși repet, cînd am plecat am avut sentimentul că sînt alungat, că mi se confiscă nu lucrurile din casă, ci sufletul.

T.O. : Ce înseamnă concret că te-ai integrat social și artistic mai sigur decît alții ?

I.G. : La München activează 3 500 artiști plastici. Dintre aceștia, 350 sînt foarte buni. Din toți însă numai 35 reușesc să trăiască exclusiv din arta lor, numai ca artiști. În acest oraș am ajuns eu. Am plecat în 7 iulie 1979, am sosit în 9 iulie, iar în 10 am fost cetățean german. Am locuit în lagăr, cu toată familia, într-un bloc cu 500 de persoane la un telefon, dar timp de un an, datorită cetățeniei am primit 2 000 mărci lunar, atît eu cît și Maria, soția mea. Ni s-au luat în considerație profesiunile din România, vechimea în muncă. Și astfel ni s-a dat 80 la sută din salariul mediu cuvenit unor posturi asemănătoare la München. Am călătorit, m-am informat știind că la încheierea anului, dacă nu-mi găsesc o slujbă trec pe ajutor social, pe 350 mărci lunar. Am avut un pic de șansă. Am citit un anunț într-un cotidian de seară : se căutau oameni care să descarce, pentru 10 mărci pe oră, un camion cu panouri pentru o expoziție de artă. M-am dus și am început să descarc camionul și să car panourile în galerie. La un moment dat, domnul care se ocupa cu organizarea expoziției s-a întrebat cu voce tare : „Oare cum să le așezăm ca să fie bine ?". Mi-am permis, deși nu mie îmi cerea părerea, să-i sugerez cîteva posibilități. S-a uitat lung la mine, a zis că nu e rău și m-a întrebat cine sînt și ce fac. „Sînt sculptor". „Din München ?" „Nu, din România". „Te pricepi la astfel de treburi ?" La Galați, am fost muzeograf la Muzeul de artă contemporană. Un timp am fost și asistent la Institutul de arhitectură. Am lucrat la o casă de cultură — Friedrich Schiller — unde am organizat o mulțime de expoziții". „N-ai vrea să încheiem un contract de 4 000 de mărci ca să te ocupi dumneata de tot ?". Am încheiat contractul și în trei zile expoziția a fost gata. La vernisaj, primarului adjunct pentru probleme culturale i-a plăcut atît de mult arhitectura ansamblului încît a ținut s-o remarce. Domnul care mi-a oferit contractul m-a prezentat, precizînd că sînt sculptor. Mi-au cerut să expun și eu o lucrare. Apoi am mai primit cîteva contracte care însă nu-mi rezolvau grijile familiei, mai ales că locuiam tot în lagăr. Într-o zi am fost chemat să particip la un fel de concurs cu încă cinci artiști pentru un post de muzeograf la un mic muzeu etnografic münchenez. Un spațiu de la parter ar fi urmat să devină club. Deși nu era în interesul meu să am obiecții, am spus că ar fi fost mai bine să devină sală de expoziție pentru artiștii — numeroși — din zonă. Observația mea l-a intrigat pe unul din funcționari, dar l-a sesizat pe altul. Astfel că am fost angajat și, ulterior, după ce în 1983 am fost solicitat pentru un post de organizator de expoziții la primărie, am continuat să fac lunar „personale" în

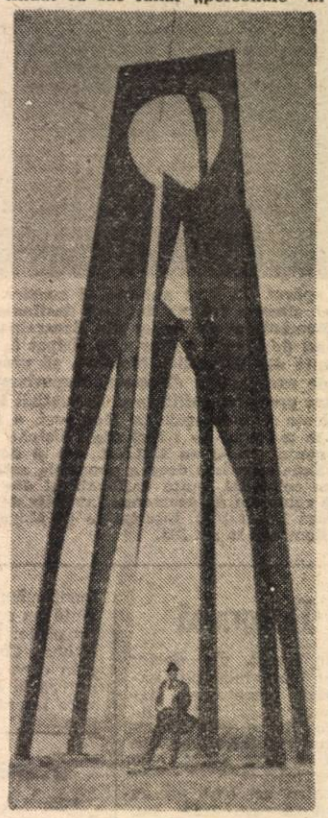

micul muzeu pentru plasticienii din cartier. Omul pe care l-am întîlnit în prima zi, cînd descărcam panouri — dr. Michael Meuer — m-a sprijinit tot timpul și e actualul meu șef.

T.O. : O șansă, într-adevăr.

I.G. : O întîmplare norocoasă, mai degrabă. Șansa a constat în aceea că vorbeam germana și că eram cetățean german. Nu vreau să-i îndispun pe cei care vor să se stabilească în Germania, cînd țin să repet că la München activează 3 500 de artiști plastici și că numai 35 trăiesc din arta lor și au un atelier demn de acest nume.

Informîndu-mă ca să organizez expozițiile pentru muzeul al cărui custode ajunsesem, am aflat că în oraș existau nouă asociații profesionale și că cea mai cuprinzătoare, în care m-am și înscris, avea peste 1 500 de membri.

T.O. : Un fel de Uniuni de creație ?

I.G. : Un fel. La început eram derutat : care era cea adevărată ? Să se compare, adică, în ce privea facilitățile pentru artiști cu U.A.P.-ul. Toate erau adevărate, iar facilități nu oferea nici una. Nu aveau nici un angajat. Sînt niște uniuni în care intri ca să depui activități obștești, pentru un folos direct minim. Nu dau pensii, nici materiale. Nu achiziționează lucrări. Au o sală unde se organizează expoziții anuale, muncile conducerii sînt onorifice. Pentru că m-am zbătut să mă informez asupra situației artiștilor din zona unde locuiam, am fost luat în seamă. În 1982 am devenit membru în juriul de selecție, în 1983 am fost cooptat în conducere, în 1987 am devenit președintele asociațiilor profesionale din Bavaria. Am renunțat anul trecut la funcție din cauza serviciului de la primărie și a propriilor preocupări artistice. Pur și simplu nu-mi mai ajungea timpul ca după ora 19,00 să duc munci obștești pînă după miezul nopții.

T.O. : De ce nu ți-ai organizat „personala" în Galeria din München al cărei organizator și arhitect de expoziție ești ? N-ar fi fost mai firesc ?

I.G. : Ar fi fost mai ușor, dar nu mai firesc. În orice caz, nu foarte moral. Cum pot să iau pentru mine ceva ce trebuie, prin contract profesional, să ofer altora ? Ca să-mi fac expoziția din Ulm mi-am căutat sponsori, am scris zece scrisori, am primit trei răspunsuri favorabile — unul de la un producător de ciocolată — și astfel am făcut rost de fonduri. Numai pentru catalog — 1 000 exemplare — am plătit 31 000 de mărci. Știi, nu-ți dă nimeni nimic. Tu ești cel care trebuie să convingi că sponsorizarea e și în beneficiul celui care te finanțează. Convingi prin operă, prin felul de a te adresa, prin prestigiul social. Mi-a folosit enorm faptul că m-am dedicat, fără să fiu plătit, promovării operei colegilor. Bîncle acesta se întoarce sub alte forme. În primul rînd că devii credibil în ce întreprinzi.

Eu răspund foarte atent tuturor obligațiilor sociale cerute de funcția de la primărie. Și sînt numeroase. E vorba de timp, și de contacte umane. Cel care vrea să se stabilească în Occident ca artist plastic trebuie să știe să obțină orice lucru muncind de două ori mai mult decît un localnic. Iar dacă nu știe perfect limba, de mai multe ori. Ar trebui să spun că nu e deloc simplu, dar e mai corect să spun că e extrem de complicat. În masa celor peste 3 000 de artiști plastici münchenezi care își asigură mijloacele traiului zilnic din fel de fel de activități, altele decît grafica, pictura și sculptura, cunosc mulți excepțional dotați. Dar nu știu bine limba. Sau nu conving pe cine trebuie. Sau sînt neatenți în relațiile interpersonale. Sau nu stăruie. Integrarea mea e totală, în sensul că deși nu sînt toată ziua doar ceea ce sînt — adică sculptor — muncile pe care le depun sînt toate în legătură cu arta. Din perspectiva cunoașterii pe care mi-o asigură serviciul, i-am sfătuit pe mulți români — care poate m-au simpatizat mai puțin din cauza asta, poate mai mult — să se întoarcă acasă, să rămînă români și să facă expoziții în Germania. Unele, firește și cu sprijinul meu. Cum a fost, spre exemplu, expoziția din septembrie-octombrie anul trecut a celor zece sculptori în lemn, pe care am organizat-o la München și care a avut un real succes. Am vrut să vorbim despre toate acestea fiindcă orice adevăr e mai folositor decît cea mai agreabilă amăgire. Insist, nu ți se dă nimic. Obții, dacă ești pregătit să obții și dacă ai și puțină șansă. În orășelele din provincie, șansa e mai mare, dar accesul la notorietatea pe care o asigură expunerea în mari galerii e considerabil redus.

TUDOR OCTAVIAN

O VIZIONARE „DE LUCRU"

... **și la urma urmei, de ce nu ?** !

Atîta timp cît „clasa muncitoare" a plaiurilor române se întîlnește — la intervale, e drept, mult mai largi decît cele propuse de fosta conducere PCR ! ; ba chiar sub o cu totul altă optică lingvă asupra termenului afurisit de VIZITĂ — cu înalți demnitari ai politicii actuale republicane, în care **„indicațiilii"** se metamorfozează în zîmbet pe de o parte și în huiduieli pe de alta, o invitație adresată telefonic unui (și) cronicar de film de la o revistă independentă, în scopul de a viziona o parte din ultima producție a Studioului de filme documentare **„Al. SAHIA"** (!?), nu poate fi decît de un foarte bun augur.

Această vizionare (organizată de către **sindicatul liber al** studioului în cauză și anunțată astfel înainte de începerea proiecției consumate la sediul studioului de către regizoarea Felicia Cernăianu, în către prînzul zilei de 16 mai a.c.), a cuprins proiecția a opt scurt-metraje semnate de către tot atîția opt regizori. Întrucît nu știu în ce măsură aceste filme **vor intra în circuitul** pieței, cît și datorită faptului că unele dintre ele nu erau finalizate tehnic, adică aflate în copie standard (ceea ce, la urma urmei, contează prea puțin !), le voi analiza în bloc. Permițîndu-mi, în final, să încerc a trage cîteva concluzii asupra stării de fapt a documentarului cinematografic român — firește, **numai** pe baza celor opt producții oferite spre vizionare. Iată-le :

1. — **„SUS LA POARTA RAIULUI" (Ioana Holban)** : filmat în Maramureș cu ocazia Crăciunului ; colindele respective, cărora, în sfîrșit, li s-au dat drumul pe piață... (interpretate însă în banda sonoră, absolut stupefiant, de către ... corul Madrigal !?!) ; costume noi-nouțe, imaculate, precum zăpada maramureșeană ; o lesînătură vizuală de vitrină, cu localnici desigur nevinovați dar regizați la un pahar de tărie, care, chiar și pe timpul lui Dulează, cu mici forfecări de cadre strict bisericești, ar fi primit, ușor, viza de „Bun pentru străinătate" ... !

2. — **„LĂCAȘUL ZEILOR MUȚI" (Anita Gîrbea)** : film cu pretenții de a fi un act de acuzare asupra torturii aplicate dizidenților de către organele de securitate, în timpul ceaușismului ; subiect delicat și aspru, tratat însă destul de neconvingător și mai ales cu multe „mănuși" ; un film în care demenții, **ei înșiși** devin cu mult mai convingători în propria și dezumanizanta lor nefericire, decît intenția de a acuza — **politic** — a autoarei.

3. — **„1990 — UN AN CEVA MAI LUNG" (Ada Pișliner)** : film de montaj, al unei regizoare cu certe calități, de acum verificate ; din păcate, o mostră a ceea ce privește starea unui creator ori depășit, ori speriat pur și simplu de ceea ce se întîmplă azi în țara noastră : a **mai acuza astăzi**, neocomuniștii că au pierdut, și că opoziția „clasică" reprezintă singura speranță a unei posibile transformări în spre bine — variantă acceptabilă, poate, către sfîrșitul anului trecut, nicidecum astăzi cînd o neo-violență e pe cale de a se legifera ! — nu face decît să sară covrigii de pe cozile prezumtivilor ciini și care mai dău din prezumptivile organe...

4. — **„PĂMÎNTUL ȘI ȚĂRANII LUI" (Felicia Cernăianu)** : despre Legea Funciară — subiect arzător! — despre întreaga nebunie ce se consumă astăzi în satele noastre apropo de împroprietărirea țăranilor ; despre nedumeriri, drame sau necazuri **abia comparabile** cu ceea ce a însemnat de fapt, Marea Crimă a Colectivizării ! Nimic despre Canal, nimic despre Bărăgan... Nimic despre zecile de mii de martiri anonimi ai neamului care n-au vrut nimic altceva decît să dea pîine țării — și pe urmașii cărora, puțini, vai !, îi înjură prin piețe actualii bișnițari negricioși la trup și suflet, sau care abia și-au smuls epoleții de pe umerii blestematelor lor uniforme... !

5. — **„REPORTAJ DESPRE REPORTER" (Erich Nussbaum)** : pentru cei care își mai amintesc de reporterul Brunea-Fox, iată — un film despre reporterul Brunea-Fox; făcut, parțial, cu materiale de arhivă (mai mult decît exagerată afirmația că ar fi fost „cel mai mare" — să nu-l uităm, totuși, pe Bogza, măcar în ceea ce privește reportajul român !)...

6. — **„APOCALIPS '90" (Viorel Branea)** : cel mai dur dintre filmele selectate în vizionare, despre cosmarul zilnic al locuitorilor din zona Copșa Mică, datorat poluării. Film cumplit care, dincolo de unele exagerări vizuale gratuite (vezi nașterile copiilor, de pildă !), abia apasă pe imaginea unei a doua tragedii naționale : plecarea ultimilor sași, oameni gospodari și meseriași desăvîrșiți — și care **nu de bucurie** pleacă !

7. — **„SĂ FACEM TOTUL" (Ștefan Gladin)** : veritabil pamflet cinematografic ! Intrat pe ecrane, sînt convins, acest film va produce senzație, în cel mai bun înțeles al cuvîntului ; **ideea sa** : dacă mulți susțin, astăzi, că sîntem un popor de nepricopsiți — ei bine, nu-i chiar așa ! O monstruoasă „pereche" prezidențială, precum a fost cea a cizmarului cuplat cu o boarfă ordinară, **nu putea ajunge unde a ajuns** fără concursul abject al MARILOR PERSONALITĂȚI ALE LUMII LOR CONTEMPORANE !... Este un deliciu acest film-scrîșnet, și poți leșina din ris zărind capete mai mult sau mai puțin încoronate ale lumii, președinți de stat — sau actuali oameni de vază ai originalei Românii democrate — aducînd osanale, rînd pe rînd, monstrului bîlbîit.

8. — **„LUMINĂ DIN LUMINĂ"**: (nu-i mai reține realizatorul, în orice caz : dacă primul film a fost ceva cu Crăciunul, ăsta e despre Paște, adică două încondeiate, slujbe filmate în extenso, și un Preafericit Personaj care ne binecuvîntează întru iertare și credință mai ales în ceea ce va fi „după", adică după ce ne vom da duhul, că astăzi prea bine și prea îndestulați trăim... !).

Cam așa e !...

Sigur că voi fi înjurat de către majoritatea celor pomeniți mai sus, ca autori, precum sigur că voi fi și aplaudat de către cei care nu au fost înscriși, cu filme, în vizionarea sus-relatată. Cei din urmă au avantajul discreției prin absență — și nici nu au riscat să se confrunte cu critica. Acest aspect mi se pare însă secundar — **dureros de secundar !** Și iată de ce !

Oameni Buni, avem documentariști extraordinari, recunoscuți pe plan mondial ! **Ce se întîmplă cu ei ?** !

Dacă pot înțelege că în filmul artistic (de mai scurt sau mai lung metraj !), există niște cumplite greutăți, financiare, organizatorice, au apărut rivalități artistice ce nu prevestesc nimic bun — ce se întîmplă cu **FILMUL DOCUMENTAR ?** ! Despre care — oricum am lua-o — nu-l putem compara, ca investiții cel puțin, cu cel dinainte ? ! Și nu mă refer la profesionalism aici — el nu mai are nevoie a fi demonstrat ! — ci la aria tematică, la **„subiectele"** asupra cărora pogoară atenția documentariștilor noștri ! ? Cum e posibil ca din 8 (opt !) filme de gen, **două** să se lăbărțeze nepermis de neinteresant în zona religiei (asta de ce, pentru că s-a „dat drumul" Bibliei pe piață) ? !

Ne-am trezit, liberi, să spunem că sînt lucruri ce nu merg bine : perfect ! Le știm din ziare, zilnic, le „ghicim" la Tv., cunoaștem deci faptul că scîrțîie ceva, că **scîrțîie rău de tot** : CE FACE studioul „SAHIA" ? !... Filme de comandă, pe teme date ? ! Facem filme despre Brunea-Fox ? Perfect ! Dar de ce nu facem despre Stețca și despre Săpînța lui (sînt informat că există un astfel de proiect — unde e materializarea) ? ! Unde sînt filmele despre modul în care noi — spre a pași în Europa — înțelegem să facem privatizarea ; sau cele despre pîine, sau despre faptul că nu vom mai avea vite ; despre furturile din ajutoarele internaționale; despre denutații care își fac vile și dirijează procese în care au fost implicați direct ? ! Unde sînt filmele despre elevi, studenți, care nu au manuale după care să învețe ? ! Unde sînt filmele despre acele — chiar și puține — reușite industriale, sociale, pe care România le-a realizat totuși în ultimul an și jumătate scurs de la Revoltă ? ! Sau despre starea medicală, despre prostituție, despre criza hîrtiei — despre posibilele remedii ale acestor tare care ne macină ? ! Despre locuințe, despre nesiguranță, despre silă, sau despre ambiție ? !

Ce se întîmplă cu noi, **acum**, în **aceste** zile ? !

...Dacă termenul „benefic" poate include și un iz de amărăciune, atunci mărturisesc că ultima vizionare „de lucru" ce a avut loc la „SAHIA", a fost mai ales... **benefică**..

HORIA PĂTRAȘCU

UNORA LE PLACE JAZZUL

Spectacolul „Pe teme de jazz" semnat de Miriam Răducanu, a dăruit spectatorilor din seara precedentă o bucurie neobișnuită. Rar mi-a fost dat să mă simt, fără voia mea, emoționată pînă la lacrimi și bîntuită de o nevoie inexplicabilă de a mulțumi.

Pe urmă spectacolul acesta simplu, proaspăt, făcut, parcă, în glumă, fără ostentație, m-a obligat să meditez la condiția unui artist de cursă lungă, vulcanic și lucid, atins de aripa geniului și incapabil să se apere, obligat să lucreze o viață întreagă într-un context de inevitabilă cruzime a mediocrității.

Miriam Răducanu, personalitate incomodă, „frustrantă" și „nemuritoare" ca Piața Universității, este unicul artist din domeniul pe care-l onorează (eu îi spun teatru dansat și nu dans contemporan) care poate atinge starea de grație, dacă nu mi-ar fi teamă de cuvinte mari **sublimul**, clipa de libertate prin artă.

Nu e vorba doar de faptul că e un **pionier** temerar, unicul. În altă țară ar fi fost cel puțin o Pina Baush, ar fi avut o trupă formată de ea însăși, un teatru anume al stilului ei inconfundabil.

Ceea ce m-a impresionat atît de puternic în spectacolul acesta vine, acum știu sigur, din faptul că **spiritul** străbate ca laserul fărîmițele tinerilor care evoluează. Fiecare este el însuși dar primește, neștiut, ceva din duhul acestei plăsmuiri din abur și oțel de Toledo.

Spectacolul acesta e generos și viu. Pare improvizat de copiii care se joacă dar este în permanență inteligent, lucid și străbătut de umor fin, incisiv, neiertător.

Autoarea rămîne tot timpul ea însăși, dăruindu-se, în același timp, cu toată ființa tinereții prezente, tinereții eterne.

CĂTĂLINA BUZOIANU

Debut Flacăra

SECVENȚĂ

Cuvintele nu mai au silabe de schimb,
Cerneala și hîrtia se găsesc doar la negru.
Doamne, ce s-a scumpit viața în literatura română.

SFÎRȘIT DE M'LENIU

Sfîrșit de mileniu, ca un cerc imperfect,
De nervi pînă și cerul e tot o-njurătură,
A fost o greșeală undeva la proiect,
Și umblă un căluș de vorbe din gură în gură.

Pînă și zeii s-au plictisit și s-au dus să se culce,
Artiștii-s bordeluri ale imaginației,
Nu e dulce nici somnul și nici dragostea nu mai e dulce.
E criză de zahăr. (Galaxia, se spune, e în pragul inflației).

Precum la șopîrlă crește coada (odată tăiată) la pîine,
Șmecheri internaționali vînd marijuana în piețe,
Ce puțini ani au mai rămas pînă mîine
Cînd Pămîntul îi-va o cruce cu miliarde de fețe.

DAN T. GURTESCH

DOMNULE COLABORATOR

Ah, domnule colaborator,
Ce stai pe limita umbrei
Și freci frunza
C-un smoc de tăcere
Hai mai bine să liberalizăm
Prețul vieții
Sub plapuma neagră a nopții
Pe cuvînt că vom avea
Avantaje substanțiale
Și frînă la biciclete
Mănuși ce cară acordeoanele
Cu muzică cu tot
Spre gara cu singele nopții trezit
Nu fii tragic
Nu te lăsa influențat
De manifestările somnolente
Ale macilor
Și vezi de furourile maicilor
Dacă se poartă
Peste pielea
Sau sub pielea
Realității.

ANA ARDELEANU

ANUL NOU PENTRU O MUNCITOARE LA APACA

Te-așteaptă copiii. Și plîng
Sînt patru și cîtul mai mare
Abia de i-am scos buletinul. Ține minte
C-ai venit mai tîrziu. S-aduci bani
Să-și poată face șase poze
Și-n seara aia erai supărat și
Erai trist și m-ai înjurat
Cînd ți-am spus să te-nscri în partid
Să poți să-ți iei categoria-treia
N-ai mai mîncat. Te-ai culcat
Și-am spălat la copii. Și-am gătit
Și-am călcat
Și cînd am venit lîngă tine
Trecuse miezul nopții. Și doar
Te-am luat în brațe.
Am plecat de la cinci. Tu dormeai
Și ziua a fost mai ciudată
Am stat și-am muncit la poruncă
Și zvonuri de-alarmă veneau pe la prînz
Și mă doream mai repede acasă
Am ajuns tîrziu și-am numărat
Doar tu lipseai. Și-acum lipsești.

MARIAN DINCĂ

POEMUL CARE A ÎMPUȘCAT METAFORELE

nu
mai scriu poeme
decît cu mîna stîngă
și numai
despre democrație
veacul
e plin de proză
erai ca un început
sublim și banal
de septembrie
da
abia orașul
ca o mare
cu valuri de umbrele
plouă
frumos și bogat
cu întrebări retorice
cineva strigă întruna
„intrați în europa !
intrați în europa" !
nu
ușile sînt ferecate
pe masă
arde luminarea
și nu mai știu
dacă voi termina
vreodată
poemul care
a împușcat metaforele

MARCEL LUCACIU

Desene de GHEORGHIȚĂ GHINEA-URIAȘU

Sisif contra K.G.B.

Arătam în comentariul precedent că există şi soluţia unui U.R.S.S. cu 9 republici, cele care au organizat referendumul cerut de Moscova şi au hotărît să adere la aşa-zisul nou tratat unional. Cele petrecute în ultima săptămînă arată însă limpede că Gorbaciov nu vrea cu nici un chip alt U.R.S.S. decît cel pe care l-a moştenit de la Stalin şi de la ceilalţi predecesori, un imperiu cu toate cele 15 componente ale lui.

Fireşte, presiunile asupra „celor 6" care n-au vrut să semneze tratatul erau previzibile. Mai puţin previzibilă era concentrarea în momentul de faţă a atenţiei şi a eforturilor principale kremliniste şi kaghebiste asupra Moldovei. Dar aşa s-a întîmplat. De ce ? Evident, fiindcă dintre cei 6 nesupuşi (ca, de altfel, dintre toate cele 15 republici unionale), Moldova este singura care reprezintă o parte dintr-o altă ţară, din afara U.R.S.S. „Centrul" a vrut să tranşeze în favoarea lui în primul rînd afacerea Moldova. În acest scop, Kremlinul a jucat tare, n-a precupeţit nici un efort, n-a neglijat nici un amănunt şi a obţinut în cele din urmă ceea ce de multă vreme urmărea : înlăturarea din fruntea guvernului Moldovei a lui Mircea Druc.

Cele petrecute la Chişinău săptămîna trecută echivalează cu o lovitură de stat menită să asigure aderarea Moldovei la tratatul unional şi menţinerea ei, prin aceasta, în componenţa U.R.S.S. Iată cîteva elemente ale scenariului gorbaciovisto-kaghebist pentru „operaţiunea Moldova" (ordinea lor nu este strict cronologică) : 1) Crearea şi menţinerea în Moldova a unei instabilităţi politice cronice, a unei atmosfere încordate ; 2) Mobilizarea întregului aparat al forţelor de ocupaţie — începînd cu populaţia rusofonă venetică, pînă nu de mult stăpînă absolută în ţară şi deţinînd şi în prezent poziţii-cheie, şi terminînd cu kaghebiştii, semănaţi ca plosniţele prin toate cotloanele şi prin toate ungherele — în favoarea Moscovei şi a rămînerii Moldovei în uniune ; 3) Intimidarea şi presiunile continue de la Centru, ameninţarea cu intervenţia armată ; 4) Punerea la cale a puciurilor separatiste din Transnistria şi Comrat ; 5) Încurajarea rivalităţilor dintre diferiţi lideri politici, în primul rînd dintre Mircea Snegur şi Mircea Druc ; 6) Neutralizarea Bucureştiului prin omul de încredere şi de taină al Kremlinului, Ion Iliescu, căruia i s-a acordat tot sprijinul să vină la putere, să se menţină la putere, în schimbul punerii României la remorca U.R.S.S. şi abandonării Basarabiei ; 7) Pregătirea de artilerie prin declaraţia de la 23 aprilie a „celor 9 şi cu Gorbaciov 10", care ameninţa cu represalii economice pe „cei 6" şi-i soma să adere şi ei, individual, la tratat, precum şi prin hotărîrea — consacrată special situaţiei din Moldova — a Sovietului Naţionalităţilor, organism-marionetă al Kremlinului, care cerea „păstrarea integrităţii Moldovei în componenţa Uniunii reînnoite", punînd pe acelaşi plan conducerea legitimă a republicii cu liderii separatişti.

Acţiune îndreptată împotriva forţelor democratice din ţară, în primul rînd a Frontului Popular din Moldova, artizanul tuturor cuceririlor de pînă acum ale basarabenilor şi ţinta principală a atacurilor ruseşti, de la Centru sau din interior, înlăturarea lui Mircea Druc de la cîrma guvernului din Chişinău constituie o insultă la adresa românilor de la răsărit de Prut şi o lovitură foarte grea dată luptei lor pentru independenţă. Desigur, răspunderea fiecăruia — şi a lui Mihail Gorbaciov, şi a lui Ion Iliescu, şi a lui Mircea Snegur, şi a altora — pentru această acţiune o va stabili şi o va judeca istoria. Însă ar fi cu totul greşit ca puciul de la Chişinău de săptămîna trecută să se lase cu pesimism şi depunerea armelor. Mai întîi, fiindcă pentru acest mare patriot şi mare om de stat care este Mircea Druc cariera politică este departe de a se fi încheiat. El poate juca — şi-l va juca, fără îndoială — un rol mare în propăşirea naţiunii române, fie la Chişinău, fie la Bucureşti. În al doilea rînd, fiindcă poporul nostru n-a disperat niciodată. Ori de cîte ori s-au ivit piedici, dificultăţi, ori de cîte ori a primit lovituri, din partea soartei sau a oamenilor, românii, aidoma lui Sisif, au ştiut s-o ia din nou, gospodăreşte, de la capăt. Vor şti s-o facă, fără-ndoială, şi de astă dată.

ION D. GOIA

S-a întors maşina lumii

A fost sau n-a fost invitat preşedintele Iliescu în Ungaria ?

Într-un articol publicat de ziarul budapestan „Magyar Hirlap" citîm, printre altele : «Scrisoarea primului-ministru Antall Jozsef adresată lui Ion Iliescu cuprinde şi o invitaţie în Ungaria — a declarat Teodor Meleşcanu, secretar de stat în Ministerul Afacerilor Externe (al României n.n.), în interviul acordat Radioteleviziunii române. În legătură cu această ştire, Janos Herman, purtătorul de cuvînt al Ministerului Afacerilor Externe (al Ungariei n.n.), a prezentat ziarului „Magyar Hirlap" cuprinsul scrisorii şefului guvernului, Jozsef Antall. Această scrisoare — care a fost predată preşedintelui Iliescu de către secretarul de stat cu problemele externe, Ferenc Somogyi — cuprinde două probleme esenţiale. În primul rînd, insistă asupra soluţionării problemelor-cheie în relaţiile bilaterale şi, în al doilea rînd, exprimă speranţa că soluţionarea problemelor care împovărează relaţiile dintre cele două ţări va face posibilă reluarea relaţiilor politice la nivel înalt. Ziarul „Magyar Hirlap" s-a interesat de ce primul ministru ungur a fost cel care a adresat scrisoarea — eventual invitaţia — către preşedintele român. Janos Herman a arătat că răspunsul trebuie căutat în sistemul constituţional diferit al celor două ţări. Biroul preşedintelui republicii (al Ungariei n.n.) nu a reacţionat la scrisoarea adresată de primul-ministru preşedintelui român. S-a făcut doar observaţia că, în general, se obişnuieşte ca un şef de stat să adreseze o scrisoare către un alt şef de stat. Biroul primului-ministru — în lipsa lui Jozsef Antall — a evitat răspunsul. Din alte surse, „Magyar Hirlap" a aflat că nici nu este vorba de o invitaţie concretă, nemaivorbind de o dată anume. Pur şi simplu este vorba de faptul că Jozsef Antall a urgentat luarea unor măsuri în problemele bilaterale şi a pus în vedere faptul că, în cazul înregistrării unui progres meritoriu, va putea avea şi un schimb de vederi la nivel înalt. Cu alte cuvinte, ca şi în trecutul apropiat, Ungaria leagă întîlnirile la nivel înalt de rezultatele concrete».

Din cele de mai sus rezultă cîteva lucruri : 1) Că preşedintele român Ion Iliescu, primind scrisoarea nu de la omologul său, ci de la un demnitar de rang mai mic, nu s-a simţit din această pricină desconsiderat, umilit şi obidit, ci s-a comportat ca şi cum aceasta ar fi fost o practică normală (deşi, încălcarea de către unguri a uzanţelor diplomatice şi protocolare era vizibilă de la o poştă cu ochiul liber). 2. Preşedintele Iliescu nu numai că nu s-a simţit ofensat, dar a şi luat drept invitaţie ceea ce nu era în realitate decît sugestia unei posibile invitaţii. 3) Că Budapesta „leagă" (eufemism pentru „condiţionează") o eventuală vizită a şefului statului român în Ungaria de „înregistrarea unui progres meritoriu" în relaţiile bilaterale, de „rezultatele concrete". Cu alte cuvinte, numai în cazul cînd românii vor fi băieţi buni şi vor face ce vor ungurii, domnul Ion Iliescu va avea deosebita cinste şi bucurie de a da mîna cu Arpad Göncz şi Jozsef Antall. Altfel nu.

Germania abordează cu „uşurinţă" unele probleme

Mai întîi, o ştire transmisă de „Europa Liberă". «Patru foşti lideri ai Germaniei răsăritene au fost arestaţi pentru complicitatea şi vinovăţia lor cu privire la împuşcarea a numeroase victime la Zidul Berlinului. Procuratura germană a informat că au fost arestaţi în Berlin, fostul prim-ministru Willy Stoph, fostul ministru al apărării Heinz Kesler, secretarul în Consiliul Naţional al Apărării Fritz Stolek şi un alt fost membru al aceluiaşi consiliu, Hans Albrecht. Tocmai Consiliul apărării, cel mai înalt organ de securitate al R.D.G., este considerat răspunzător pentru ordinul promulgat în 1974, în baza căruia au fost împuşcate la Zidul Berlinului circa 200 de persoane care încercau să se refugieze în Vest. Ministrul justiţiei, Jutta Lindbach, a declarat la Berlin că cei patru arestaţi sînt în egală măsură vinovaţi pentru dispoziţia de a se trage fără cruţare asupra celor ce încălcau frontiera, voind să fugă din ţară. Fostul lider comunist, E. Honecker, aflat sub aceeaşi acuzaţie, a reuşit să scape de proces în luna martie, cînd a fost ajutat de ruşi să se refugieze cu un avion militar sovietic în ţara prietenilor săi, Uniunea Sovietică, sub pretextul unui tratament medical. De atunci oficialităţile germane au protestat în repetate rînduri, dar Moscova nu s-a sinchisit să dea vreun răspuns. Spre a preîntîmpina o a ţiune de salvare a celorlalţi lideri, complici cu Honecker la numeroase crime, autorităţile germane au dat dispoziţie să se închidă temporar baza aeriană sovietică de la Spielenberg, după ce serviciile de informaţii germane au fost sesizate că se pregătea salvarea lui Kesler, după acelaşi procedeu ca în cazul Honecker. Acestuia i se acordase un fel de azil la un spital militar sovietic din Berlin, iar cînd autorităţile germane au dat de înţeles că vor să-l aresteze, sovieticii şi-au evacuat rapid prietenul. Arestările au fost ordonate în baza documentelor descoperite anul trecut în arhivele securităţii est-germane. S-a găsit chiar şi ordinul de a se trage în oameni, semnat de Honecker în 1974, ordin care a fost reprodus în ziarele din Germania». Şi acum, un comentariu TASS : „Dînd ordinul de verificare a tuturor maşinilor militare sovietice, autorităţile germane au abordat cu prea multă uşurinţă tratatul încheiat între U.R.S.S. şi R.F.G. privind condiţiile de staţionare temporară şi retragere planificată a trupelor sovietice". Se prea poate. Numai că nu de tratat era vorba, ci de vinovăţia celor patru arestaţi, lucru despre care TASS nu se ia deloc în vorbă.

„Maximo lider" şi o pereche de pantofi pe an

„Maximo lider", pe românește „conducătorul suprem" (unde am mai auzit noi sintagma asta ?), nu e nimeni altul decît Fidel Castro, şi despre el, precum şi despre situaţia din Cuba, aflăm cîte ceva dintr-o relatare a postului de radio „Deutsche Welle" : «În Cuba, untul, laptele şi carnea sînt produse rarissime pe piaţă şi, în general, aprovizionarea cu bunuri de larg consum este mizerabilă. De un an de zile nu se mai găseşte săpun. Pînă şi încălţămintea se dă pe cartelă, fiecare cetăţean avînd dreptul la o pereche de pantofi pe an. De calitatea acestora, nici să nu mai vorbim. Dar, ignorînd parcă izolarea în care se află, Castro lansează chemări la rezistenţă, propovăduieşte victoria socialismului şi-l consideră pe cubanezi drept poporul ales, destinat să învingă imperialismul american. Fără răgaz, „marele revoluţionar", care ar trebui să iasă la pensie, se o upă şi de cea mai măruntă piatră de pe caldarîm, întreprinde lungi şi obositoare vizite de lucru pe tot întinsul insulei lui. „Cuba sînt eu", a afirmat nu de puţine ori Fidel Castro. Pînă una-alta, populaţia se pregăteşte, după cum afirmă massmedia cubaneză, pentru supravieţuirea la „opţiunea zero", adică pentru apropiata perioadă cînd substanţialele ajutoare din Uniunea Sovietică nu vor mai exista». Nu-mi rămîne decît să reamintesc că „maximo lider" a fericit Cuba cu mîngîiosul titlu de „singurul teritoriu liber al Americii". Care libertate, nici duşmanilor să nu le-o doreşti. (I.D.G.).

Belgia — profesorii pe ring

Runda a doua

După un „armistiţiu" încheiat în noiembrie anul trecut cu Guvernul belgian, profesorii relansează ostilităţile. De ce ? Simplu : promisiunile nu s-au concretizat, iar jocul de-a aminatul de la un an şcolar la altul nu mai prinde.

Dar să revenim puţin la istoricul crizei :

La 10 noiembrie 1989, în urma unui acord intersectorial dintre Guvern şi sindicate ce se negociază în mod normal în fiecare an, dar care, pentru învăţămînt nu se mai pusese în discuţie din 1973, primul-ministru, dl. Wilfried Martens a anunţat că tot ce se poate acorda cadrelor didactice este o creştere a salariului de 2% (ce urmau s-o primească oricum toţi funcţionarii statului !), plus, după expresia domniei sale, „cîţiva biscuiţi" : mărirea remuneraţiei de concediu cu o sumă de mizerie, prelungirea concediului legal cu una sau două zile etc...

E prea puţin ! s-au revoltat profesorii, umiliţi că la revendicările lor de principiu li s-a dat un răspuns „alimentar". Pînă în luna aprilie 1989, continuă totuşi negocierile între Frontul Comun Sindical al cadrelor didactice şi puterea executivă, pe un fond general de nemulţumire.

La 19 aprilie, Sindicatele constată nu numai că angajamentele n-au fost onorate (din cauza deficitului bugetar al Comunităţii Franceze), dar şi că nu există nici o garanţie că în cazul acordării celor 2% nu vor fi pierderi de locuri de muncă. Aceasta va fi detonatorul ! Acţiunile spontane de protest sînt treptat recuperate de sindicate şi coordonate la nivel comunitar. Se lansează deci un apel pentru declanşarea unei greve între 21 şi 28 mai, menită să obţină pe lîngă reajustarea salariilor, refinanţarea învăţămîntului pe termen lung.

În discuţiile succesive s-au lansat cîteva idei „salvatoare" : scutirea parţială de impozite, acordarea, ca o compensaţie financiară, a cecurilor de restaurant, convertibile (din nou !) în produse alimentare, vărsarea în bugetul învăţămîntului a abonamentelor TV etc....

Nimic nu i-a înduplecat pe grevişti.

Pentru că, de fapt, criza învăţămîntului are cauze mult mai profunde, iar rădăcinile ei trebuie căutate în transformările socio-economice din ultimii 20 de ani. Tehnicizarea a pătruns în toate sectoarele modificînd mentalităţile şi deformînd limbajul. Totul se traduce prin expresii grafice sau numerice, totul

se evaluează în funcţie de rentabilitate, sub aspect bugetar.

Lumea învăţămîntului a devenit un SECTOR, care trebuie să-şi justifice EFICIENŢA pe PIAŢĂ în funcţie de COSTUL pe care îl implică şi de PRODUSUL său. E clar că un astfel de limbaj nu convine şcolii, care lucrează pe terenul atît de sensibil al formării personalităţii tinerilor şi cu un „produs" atît de fragil cum e fiinţa umană.

În faţa refuzului puterii executive de a lua măsuri, corpul didactic a dovedit o solidaritate surprinzătoare : greva le-a dat prilejul reprezentanţilor acestuia de la toate nivelele (grădiniţă, şcoala primară, gimnazială, liceu, universitate) să se întîlnească, să se consulte şi să elaboreze o strategie comună care să le asigure reuşita.

Iată care au fost cîteva din aceste revendicări :

— mărirea subsidiilor pentru întreţinerea şcolilor ;

— revizuirea numărului de elevi într-o clasă în paralel cu normele cadrelor didactice ;

— adaptarea taxelor şcolare (în învăţămîntul superior) la posibilităţile financiare ale familiilor ;

— mărirea salariilor în conformitate cu acordurile intersectoriale semnate anterior.

Din aprilie şi pînă în noiembrie 1990, ei au declanşat o adevărată luptă socială, desfăşurată liber, fără nici un fel de obstacol din partea autorităţilor. Grevele la locul de muncă, ocuparea şcolilor, pichetele de grevă încrucişate, care să împiedice deschiderea şcolilor, deci devierea de la trunchiul comun, manifestaţiile (cum au fost cele din 21 mai, care au reunit 15 000 de cadre didactice la Bruxelles şi 5 000 la Liège), pelerinajele la sediile principalelor formaţiuni politice au culminat cu manifestaţia mamut din 18 noiembrie. La apelul celor două federaţii reprezentînd asociaţiile de părinţi din cele două reţele principale de şcoli — de stat şi libere — 80 000 de persoane au defilat pe străzile capitalei.

Desigur grevele au dezvăluit şi aspecte mai puţin avantajoase : faptul că profesorii au dat impresia că-şi neglijează elevii, că refuză să-şi accepte rolul lor de formatori, că pun în pericol situaţia şcolară a elevilor din clasele terminale etc.

Marea majoritate a părinţilor, raliindu-se greviştilor, au trăit o situaţie paradoxală : în loc să se revolte împotriva celor ce-i forţau la un slalom uneori imposibil între obligaţiile lor de serviciu şi grija copiilor privaţi de un ritm şcolar normal, s-au solidarizat cu aceştia. Impactul asupra politicului şi guvernanţilor a fost decisiv.

De-a lungul tuturor acestor luni, atitudinea dominantă a greviştilor, cu cîteva excepţii, a fost CALMUL. Uneori efervescent (nu se poate manifestaţie fără sloganuri picante la adresa puterii), dar îmbibat de CIVISM, de conştiinţa clară a limitelor (nu există luptă cinstită fără un teren bine jalonat).

Pentru mine, care am participat pe de o parte ca părinte şi pe de alta ca „tînăr" cetăţean al patriei mele adoptive, a fost o frumoasă lecţie de DEMOCRAŢIE.

Lupta nu s-a terminat. Nemulţumiţi de tactica în teren a guvernanţilor, dascălii revin la atac. Învăţămîntul e din nou la ordinea zilei. Ziarele publică articole de fond. Între 20 şi 28 mai, RTBF — Radioul oficial al Comunităţii Franceze a consacrat 36 de ore de emisie unei analize în detaliu şi în profunzime a stării de fapt. Meciul continuă.

TATIANA BENCHEA-PARASCHIV
Bruxelles

Legea investițiilor străine comentată de clienții ei

Problema nr. 1: Teama de calvarul aplicării

Nici o lege nu este perfectă. Legea investițiilor străine nu face excepție. Directorii unor reprezentanțe străine sau societăți mixte din București, care lucrează de ani buni în țară, ne-au vorbit despre ea. Acești oameni s-au adaptat și se luptă cu greutăți a căror existență nici nu poate fi concepută de oameni de afaceri din afară. Dincolo de apreciere în general favorabilă a reieșit teama că legea va fi greu de aplicat în practică, așa cum s-a întîmplat și se întîmplă și cu alte legi. Oamenii de afaceri care au experiența pieței românești sînt în linia I a investițiilor străine în țara noastră și merită să fie ascultați. Și pentru că, statistic vorbind, o realitate favorabilă este comunicată la circa 8 oameni, pe cînd una nefavorabilă la circa 20.

Hoechst

Heike Rienhöfer:

„Cît ar rezista un om de afaceri străin care nu are răbdarea noastră?"

Legea este în general bine gîndită, dar avea niște întrebări de pus :

1. De ce nu se acordă și dreptul de oprietate asupra terenurilor ? Îmi ace aminte de „nu ne vindem țara". ne, de exemplu, va construi un hotel u cine îl va prelua dacă terenul nu te al lui ?

2. De ce nu se explică în lege ce înamnă acele cazuri de interes public re ar putea conduce la naționalizarea vestiției străine ? Formularea nu este explicită și îi poate face nesiguri pe investitori.

3. De ce nu apare hotărîrea guvernului privind funcționarea, salarizarea reprezentanțelor străine promisă de un an de zile ?

Sîntem de mulți ani în România și înțelegem să facem afaceri chiar dacă legile nu sînt cele mai bune cu putință, iar aplicarea lor micșorează sensibil efectul, din cauza birocrației și a corupției. De aceea, vrem să constituim societăți mixte în domeniul chimiei și al agriculturii. Mă întreb cît ar rezista un om de afaceri străin, fără experiența și răbdarea noastră, care ar dori să investească aici ?

RANK XEROX

Marian Popa și Cornel Lustig:

„De ce mai era nevoie și de o circulară?"

Legea este bună, dar nu știm să existe un organ de verificare a aplicării legilor și aici sînt cele mai mari probleme. Legile trebuie aplicate așa cum sînt. Capitalul de investit nu este limitat nici inferior, nici superior. De ce se stabilește atunci un barem ? De ce mai era nevoie de o circulară care să indice anumite interpretări ? Pe un investitor străin îl pierzi cu atît mai repede cu cît inventezi piedici la fiecare pas, restricții suplimentare care nu apar în textul legii. Avem servicii în lei, dar cînd încercăm să exportăm produse românești nu putem obține autorizația, fiind necesar acordul fabricii. Ar trebui să existe o listă de produse care nu se pot exporta și în rest să nu fie nici o problemă. Bonitatea unei firme străine este greu de stabilit din cauza lipsei informațiilor. Continuă să nu fie reglementate angajarea și plata oamenilor care lucrează pentru reprezentanțele străine. Măsurile guvernului sînt mai mult de ordin politic decît economic. Sîntem de multe ori la bunul plac al unor funcționari.

Afacerile merg bine, dar nu atît de bine pe cît ar putea. De n-ar fi teama că te poți împiedica la orice pas și nu din vina ta !

G.W.P. Burrow:

„Scutirea de taxe nu favorizează investițiile pe termen lung"

La prima citire legea este încurajatoare pentru companiile străine. Dar ea trebuie studiată în raport cu alte legi, pentru a vedea în ce măsură concordă cu acestea.

Scutirea de taxe nu favorizează marile investiții, cele pe termen lung care nu presupun un profit în 2—3 ani.

Legea acordă suficiente garanții, iar în ceea ce privește naționalizarea investițiilor în cazuri de interes public, găsesc că este o stipulare firească, ce apare în mai multe țări. Temerile ce apar aici fac parte din procentul de risc pe care orice companie și-l asumă în momentul investiției de capital.

Există și constrîngeri de ordin psihologic, cum ar fi procentul scăzut, de 8-15%, al transferului anual de valută prevăzut. Eu consider că este un procent acceptabil, dar este firesc ca investitorul să dorească întotdeauna un procent mai mare.

Cred că Agenția Română de Dezvoltare este necesară pentru primele contacte. Există sentimentul că ea încearcă să devină brațul guvernului și să se transforme din consilier în intermediar și organ de control. Certificatul de investitor eliberat de această instituție are un aer birocratic și oarecum ridicol.

AVANPREMIERĂ LA TIBCO '91

e informează:

l. Mircea Perju, directorul treprinderii de Tîrguri și Expoziții

——Și publicațiile „Flacăra" vor fi prezente la TIBCO ——'91. Vă invităm la standul nostru, în pavilionul P, ——în perioada 30 MAI — 6 IUNIE.

● TIBCO '91 a fost anunțat încă din toamna lui '90, dar agenții economici români nu știu încă să-și organizeze activitatea pe termen lung și s-au decis abia în ultimul moment să participe la expoziția noastră. Această întîrziere ne-a cerut un efort organizatoric suplimentar. ● Multe societăți străine și-au construit standuri cu ajutorul unor firme din Europa de Est, care le-au oferit structuri competitive în domeniu. ● Cu ajutorul unor societăți străine specializate, sperăm ca într-un an sau doi să ne creăm o bază materială la nivelul standardelor internaționale. ● TIBCO '91 este un tîrg de bunuri de consum, care acoperă următoarele categorii de produse : aparatură de uz casnic, confecții, încălțăminte, produse alimentare și utilaje pentru industria alimentară, mobilă și utilaje pentru industria lemnului, cosmetică. ● Anul acesta participă și firme prestatoare de servicii, ca și reprezentanți ai unor ziare. ● Din cele 600 de societăți prezente, peste 80 la sută sînt românești. Dar ne bucură foarte mult și faptul că printre cele aproximativ 100 de firme străine participante, găzduim nume de răsunet în domeniile respective : Wella ; Colgate-Palmolive ; Yves Rocher (cosmetică), Fiat ; Mitsui-Toyota (autoturisme), Camus ; Cognac-Gautier ; Cinzano (băuturi) Delmac ; Tomex (industria lemnului), Tetrapac ; Uniblok ; Sogeni (utilaje pentru industria alimentară), Lego (jucării) ● 7 din cele 21 de țări participante vor expune sub pavilion național : Franța, Ungaria, Turcia, Iordania, Egipt, Indonezia, Mexic ● Anul acesta am apelat la o serie de firme particulare, care să ne ajute în organizarea tîrgului : Biletele de intrare vor fi tipărite în Marea Britanie prin intermediul lui Rank Xerox. Va exista un punct de informații computerizate, asigurat de Telcom, în pavilionul I. Împreună cu Societatea R vom difuza un buletin de presă al tîrgului, intitulat TIBCONTACT. Publicom și Meridian S.R.L. asigură publicitatea vizuală, iar Nova 22 și Agexcom pe cea audio. ● Programul de vizitare va fi : între orele 10—14, pentru specialiști și oameni de afaceri, între 14 și 18 pentru marele public. Pentru prima parte a zilei un bilet va fi 40 lei, pentru a doua 20 lei.

Grupaj realizat de MIHAI SĂNDOIU și RUXANDRA ONOFREI ■

FOTBAL

Se încheie conturile

● În cea de-a 29-a etapă a campionatului diviziei A, pe o vreme potrivnică fotbalului, temerarii spectatori au fost martori la înscrierea a nu mai puțin de 31 goluri ● Cîștigînd cu 2—0 la Timișoara, „U" Craiova și-a consolidat poziția de lideră, făcînd un pas mare spre titlul de campioană. În schimb, „Poli" se vede amenințată să fie înghițită de pluton ● În dialogul la distanță, Steaua nu a smuls decît o remiză (1—1) la Petroșani, după ce Jiul a condus pînă în minutul 81, rezultat care dezavantajează pe ambele combatante, aducîndu-le la cîte trei puncte distanță de obiectivul urmărit ● Cu o nouă conducere tehnică (Florin Halagian — Ion Marin), Dinamo nu a lăsat vreo speranță pentru F.C. Bihor, stabilind scorul etapei (5—0) deși nu a înscris decît în prima parte a jocului ● Goluri multe și la Sibiu, unde Inter a trecut de Corvinul cu 5—2, din nou un blînd mielușel în deplasare, iar golgeterul Hanganu a ajuns la cifra 20 ● Obținînd victoria cu 3—1, F.C. Argeș a întrerupt seria invincibilității Sportului Studențesc ● Petrolul și-a scos pîrleala la Cluj, „șepcile roșii" pierzînd cu 2—1 și avînd puține șanse de a realiza baremul ● Cu același scor, Rapid s-a întrebuințat serios, beneficiind și de serviciile lui Goanță și Drăghici, pentru a depăși pe F.C. Brașov. Pe un teren greu, arbitrul orădean O. Streng s-a arătat prea generos cu cartonașele (5 + 3 galbene). Ne întrebăm ce culoare ar fi avut acestea dacă rapidiștii ar fi cîștigat în etapa anterioară în fața lui F.C. Bihor ? Oricum, pentru meciul de la Bistrița patru dintre ei au împlinit cumulul necesar suspendării... ● Viitoarea lor gazdă, Gloria, s-a întors de pe litoral cu o prețioasă egalitate (1—1) cu F.C. Farul ● Cu destule emoții (Jercălău a ratat un penalty), F.C. Bacău s-a impus cu 2+1 în dauna Progresului Brăila ● Conturile încep să se încheie : pe primele locuri „U" Craiova (43 p), Steaua (40 p), Dinamo și F.C. Inter (cîte 35 p), „Poli" Timișoara (31 p), iar pe ultimele F.C. Bacău (24 p), Jiul (21 p), F.C. Bihor (17 p) și „U" Cluj (14 p) ● Astăzi se desfășoară mansa a doua în semifinalele Cupei României, iar la Bari se dispută finala C.C.E. între Olympique Marseille și Steaua Roșie Belgrad.

POMPILIU L. DUMITRESCU ■

NOU ÎN ROMÂNIA!

PRODUITS

Kodak

COMERCIALIZEAZA FILME COLOR, APARATE DE FOTOGRAFIAT, BATERII ALCALINE, SERVICII RAPIDE DE PRELUCRARE A FILMELOR (1 ORĂ)

REPREZENTATĂ ÎN EXCLUSIVITATE DE:

M.T.L ROM SRL

Tel. 14 68 13, 14 72 27, Fax 14 61 04

Vremurile sînt cum sînt

DAR VREMEA?

Luna mai este pe sfîrșite. Florarul acestui an a fost deosebit de ploios. Puține zile însorite și călduțe. În rest frig și ploaie. Aproape fiecare sfîrșit de săptămînă a fost marcat de instabilitatea vremii. În ultimele zile, în regiunile din sudul, centrul și estul țării a plouat extrem de mult. Ploile continue mai mult de 60 de ore, au depășit pe alocuri 50 l/mp .În aceste condiții multe riuri mici, s-au „umflat" în matcă. Riurile mari rezistă încă, dar sînt în atenție (mai ales cele din sudul și estul țării). În multe zone agricole au apărut bălțirile, ceea ce împiedică lucrările.

A fost frig, mai cu seamă în regiunile din jumătatea de est a țării unde, față de norma acestei perioade, temperaturile au fost mai mici cu 10°—16° C. Multe stații din aceste regiuni și-au depășit vechile recorduri pentru temperaturile maxime. La munte a nins, formîndu-se un strat de zăpadă de 10—15 cm.

Cum va evolua vremea în următoarea săptămînă ? Sistemul noros ce afectează acum din plin jumătatea de est a țării se va roti spre nord-nord-est ; Astfel, va mai ploua în Moldova, Dobrogea și Maramureș. Deci ploile din Muntenia vor mai înceta pentru scurt timp. Un alt sistem noros va influența începînd de sîmbătă regiunile nordice centrale și estice. Așadar din nou va ploua, mai întîi în nordul Crișanei și Maramureș apoi și în Moldova și Dobrogea. La munte, spre sfîrșitul săptămînii va ninge din nou.

În celelalte regiuni cerul va fi variabil iar ploile pe areale mici, se vor semnala după-amiaza. Caracterul răcoros al vremii se menține. Doar în sudul țării vremea se va mai încălzi puțin.

Maximele vor fi cuprinse între 6° și 15° în jumătatea nordestică a țării și între 10° și 20° în celelalte zone. Minimele se vor încadra între 2° și 12° C.

OTILIA DIACONU ■

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactori șefi :
Constantin Dumitru
Ion D. Goia
Secretar general de redacție :
Eugen Mihăescu
■ PUBLICIȘTI COMENTATORI (1700) : Dumitru Constantinescu, Horia Pătrașcu
■ EVENIMENT (2542) : **Mihail Gălățanu,** Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (2600) : **Roxana Paicu-Manolescu,** Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ – ÎNVĂȚĂMÎNT (2559) : Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

■ **FLACĂRA BIS**
Redactor șef :
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție :
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Borlga (17 16 39)

■ **REBUS**
Redactor șef :
Tudor Octavian (1457)
Secretar general de redacție :
Alexandru Păsărin (2036)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (2036)

■ **FLACĂRA BASARABIEI**
Redactor șef :
Ion Zubașcu
Secretar general de redacție :
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia) (2559)

■ **EDITURA FLACĂRA**
Domnița Ștefănescu (2559).

■ FOTOREPORTAJ (2528) : Mihai Cristian Călugăr, Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan
■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072) : **Mircea Popp,** Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.
■ SECRETARIAT – ADMINISTRAȚIE (2002, 2558) : Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.
■ PUBLIC RELATIONS (2634) : Ruxandra Onofrei

■ **Adresa redacției și administrației :** București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. **Telefoane : 17 60 10, 17 60 20** (cu interioarele trecute în parantezele de mai sus) ; secretariat director : **2002** ; redactori șefi : 2143 (C. Dumitru), 2124 (I. D. Goia), secretar general de redacție : 17.16.39.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12–201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.

■ **Administrația :** EDITURA „PRESA LIBERĂ" (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).
■ **Tiparul :** Imprimeria CORESI București.

16 pagini — 10 lei

Cine va fi prim-ministru fără portofoliu?

Biblioteca Municipală
ODORHEIU SECUIESC
Municipium Könyvtár
SZEKELYUDVARHELY

ANUL LXXXI
NR. 23
5 — 11 IUNIE
1991 - BUCUREȘTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

APOCALIPSA DE LA SIGHET

pag. 8

Nimeni nu e mai mare dușman al violenței decît cîrmuitorul care o reprezintă. Arogîndu-și monopolul în virtutea celui mai tare el nu admite rezistență nici chiar atunci cînd forța lui calcă în picioare nu numai legile omenești, dar și pe cele divine. A suporta o atemenea stare de fapt nu înseamnă a o legitima. Legitimă este numai împotrivirea.

CONSTANTIN BANU,
director fondator
al revistei „Flacăra"

BORDELUL DIN TEMIȘANA 20

pag. 4

RĂZBOI ÎNTRE PROXENEȚI
CÎND CU TURCII CÎND CU VIDEO
ALTCEVA NU ȘTIU SĂ FACĂ!
DUPĂ CLIENȚI LA GARĂ

Spre realizarea consensului ?

Fotografia de GIG MOTOIANU

DEȘERTUL TĂTAR

LA MEDGIDIA

pag. 13

VICTORIOASE C.A.P.-URILE ?

SE-NTORC

pag. 6

CINE ARE NEVOIE DE FIZICIENI ?

pag. 7

TRENUL cu 8000 de cadavre

pag. 9

Presa şi opoziţia

Un orgoliu, numai în parte justificat, face ca presa independentă (singura importantă de altfel) să se fi afirmat, în perioada postrevoluționară drept o autentică forță politică, mai exact principala forță politică de opoziție. Slăbiciunea și fărîmițarea partidelor, chiar o anumită lipsă de profesionalism politic — adesea invocate și chiar provocate — au condus la o substituire care, pe termen lung, s-a dovedit contraproductivă. Reacția puterii față de presa independentă („o anumită parte a presei") are, astfel, o motivație de ordin psihologic (reacția față de adversar) și, tocmai de aceea, pierderea „pariului cu presa" reprezintă, pentru partidul de guvernămînt, prima și, probabil, cea mai importantă pierdere. Aservirea televiziunii a compensat numai pe termen scurt această pierdere și a condus, cum era și firesc, la compromiterea masivă a celei mai importante instituții din mass media.

Și totuși, la o analiză atentă, mai ciștigată a fost puterea decît opoziția în raporturile cu presa. Căci, dincolo de erorile sale politice, de eșecurile în plan economico-social, de reacțiile de neiertat (vezi 13–15 iunie), în tot acest timp, puterea a învățat și, învățînd, și-a perfecționat mijloacele politice proprii vieții democratice. Reacțiile liderilor politici ai F.S.N. sînt cu totul altele după un an, oricît de mult ar fi acuzat ei presa în acest răstimp, pentru că și-au însușit (cum era și firesc !) mai toate cerințele formulate în principalele publicații independente și, începînd să respecte regula jocului, au ajuns în situația de a-și spori, în cele din urmă, credibilitatea. În același timp, cu prea puține excepții, dat fiind și imensul dezechilibru politic creat după alegerile de la 20 mai, presa independentă a avut tendința de a menaja oarecum partidele de opoziție (de unde și aprecierea, falsă în fond, că presa independentă este, de fapt, de opoziție). Aflată în situația copilului debil, scutit de educație fizică, protejat de familie dar agresat dincolo de pragul casei, opoziția n-a avut posibilitatea să se întărească (și) în contactele dure, neiertătoare cu presa profesionistă. Supraprotecția acordată opoziției nu i-a oferit acesteia șansa unei confruntări benefice, contribuind, în plus, și la întărirea convingerii (eronate) că avem o opoziție slabă, incapabilă, la o adică, să guverneze (un imens serviciu adus tot puterii).

Ce se mai poate constata ? Că forța partidelor de opoziție este oglindită și de capacitatea lor de a-și afirma o presă proprie. Sigur, consecvența, atitudinea tranșantă, verticalitatea morală, seriozitatea au făcut ca, actualmente, dincolo de scorul electoral, P.N.Ț.-c.d. să fie într-o ascensiune care, probabil, îl așază în fruntea forțelor de opoziție. Dar P.N.Ț.-c.d. este și singurul partid care a izbutit să aibă o presă centrală și locală notabilă, să mențină consecvent un cotidian cu un tiraj semnificativ. „Defectul" liberal a pornit de la propria presă și, astăzi, P.N.L. (al treilea partid, după F.S.N. și U.D.M.R.) nu mai are, practic, presă.

Fără să-și propună neapărat acest lucru, presa independentă a creat imaginea unei opoziții neînstare să-și afirme singură forța politică. Este clar că, în ceea ce privește numărul de membri, organizarea în teritoriu, capacitatea de a desfășura o activitate politică eficientă, coerentă, discrepanța dintre F.S.N. și celelalte partide nu este nici pe departe atît de mare cît a lăsat simpatia electorală să se vadă. Cum și simpatiile se mai schimbă, e de prevăzut că, la alegerile viitoare, va conta tocmai forța politică reală a partidelor.

Spaima că neocomunismul (un totalitarism coafat) va face inutilă orice tendință de democratizare, alimentată adesea artificial, trebuie să facă loc unei poziții lucide a presei. Nu sînt, în fond, decît vreo cîteva partide care contează politic. Între ele, și F.S.N. și P.S.M. și P.U.N.R. Dar și P.N.Ț.-c.d., P.N.L., P.S.D.R., U.D.M.R., M.E.R. Desigur, vor conta foarte mult Alianța Civică și sindicatele. Oameni de calitate sînt în mai toate partidele. Idei politice respectabile sînt în mai toate programele. Probabil că la viitoarele alegeri dispersia electoratului va fi mult mai mare. Probabil că numai o coaliție de partide va conduce țara. Opoziția (oricare ar fi ea !) trebuie să aibă (și va avea !) partide puternice, adevărate, credibile. Înregistrîndu-se o minimă maturizare politică, se va renunța la convingerea primitivă „ori noi, ori ei". Pînă la urmă, vom trăi „și noi, și ei" tot în România. Iar presa independentă va face ce trebuia să facă de la început : să constate, cu detașare, și erorile unora și pe cele ale altora. Căci presa independentă nu va ține niciodată cu puterea. Indiferent cine ar fi la putere. Ea reprezintă partidul, totdeauna majoritar, al cititorilor.

CONSTANTIN DUMITRU

zona de tandrețe

POVEȘTI ?

Ne aflăm într-o „sălbatecă splendoare", într-un uriaș parc natural situat la peste 400 km de Los Angeles. Bunul meu prieten Emanuel Tânjală, unul dintre foștii noștri colegi de la „Flacăra", de ospitalitatea că ruia abuzez de cîtăva vreme, îmi povestește :

„În urmă cu 9 ani am plecat definitiv din țară și m-am stabilit în S.U.A. Era în perioada în care ostatecii americani luați în Iran fuseseră eliberați după ce cunoscuseră un tratament umilitor. Ei bine, spre surprinderea mea, chiar în acele zile am văzut o manifestație pro Khomeini în fața Casei Albe. Crezi că li s-a întîmplat ceva ? Da de unde ! Nimeni nu i-a huiduit, nu a dat cu pietre în ei, nu i-a bătut. Au strigat ce-au avut de strigat și apoi s-au dus liniștiți la casele lor.

A fost prima lecție de democrație ameri cană la care am asistat. Să-ți mai dau un exemplu :

La un moment dat, fiul președintelui Rea gan a fost „pus pe liber" cum se spune pe la noi, a fost concediat, la o reducere de personal în compania în care lucra. Nu s-a ținut cont că e fiul unui om cu o mare putere, care ar fi putut să reacționeze violent.

În treacăt fie zis, dacă s-ar fi întîmplat așa ceva, ar fi avut ce scrie ziarele, care aici nu iartă pe nimeni atunci cînd nu se respectă legea. Așa că domnul Reagan junior a fost nevoit să-și încaseze cîtva timp ajutorul de șomaj, ca oricare alt cetățean american în situația lui. Pare de necrezut, dar ăsta e purul adevăr".

— Ce zici, în cîte țări din lume s-ar fi întîmplat la fel ?

— This is the question — o iau eu în dialect local, că tot ne aflăm în America.

GEORGE ARION

De pe „Vatră", pe ...cuptor

Cea de-a doua Conferință Națională a Uniunii „Vatra Românească", găzduită de municipiul Tîrgu-Mureș în zilele de 1—2 iunie, a oferit de această dată și mass-mediei din țară și străinătate șansa de a fi martoră directă la dezbaterile-maraton consemnate pe întreg parcursul lucrărilor. Practic, încercînd să-mi reprim cu consecvență teama de ridicol, m-am văzut nevoit să asist de pe locul prestabilit („stal stînga") din sala Casei de Cultură la una din cele mai neobișnuite reuniuni la nivel național a aprigilor „patrioți naționale".

Aflați sub permanenta protecție a vigilenței noastre polități, îndemnați încă de la primire la lecturarea gazetelor **de inimă** ale Uniunii („România Mare", „Europa", „Națiunea" și „Phoenix"-ul de Bihor), garnisiți prompt în piepturi cu ecusoane și fundițe tricolore, participanții la Conferință s-au regăsit cu bucurie, animînd cu degajare atmosfera. În prima zi către orele 9,30, s-au declarat deschise lucrările Conferinței Naționale ; a fost păstrat un moment de reculegere în memoria mareșalului Ion Antonescu și a eroilor căzuți în Decembrie '89, s-a intonat imnul național de stat. În fața prezidiului ales, alcătuit din 13 persoane înghesuite la masa oficială, a luat cuvîntul președintele Uniunii, dl. senator **Radu Ceontea**, care a salutat onorata asistență și, cătrănit fiind în urma crizei pe care o traversează organizația, a punctat în binecunoscuta-i manieră patetic-malițioasă cauzele convulsiilor interne semnalate, precum și starea de moment în cadrul Uniunii.

S-a trecut la dezbateri — în fapt, formulări la obiect ale opiniilor reprezentanților celor 38 de filiale din țară. Cu excepția scurtului răgaz pentru servirea mesei de prînz, luările de cuvînt s-au prelungit nepermis de mult, așa încît discutarea pe articole a unei bune părți a proiectului de nou statut al Uniunii s-a încheiat în aceeași zi, pe la orele 22.00 (!).

„Discuțiile vorbite" au gravitat invariabil în jurul necesității de a se păstra cu orice preț unitatea „Vetrei Românești", unitate subminată de anumiți „uzurpatori" din filialele bucureștene, care, la întrunirile convocate anterior la Brașov, Ploiești și Cluj și-au permis (fără girul președintelui !) să reorganizeze și să restructureze Uniunea. Sub tirul încrucișat al soților **Dumitru M. Ion** și **Carolina Ilica**, ambii din București, au fost dezavuați public d-nii Ion Coja, Valentin Borda, Făgărășanu, precum și dl. deputat F.S.N. Gogaliugov, principalii „destabilizatori" ai „Vetrei Românești". Unul din principalele capete de acuzare a fost apropierea de vederi declarată vizavi de Alianța Civică (inamicul public nr. 1 !) și de Liga Studenților, reprezentate de figura de bau-bau a lui Marian Munteanu (inamicul public nr. 2 !).

Luările de cuvînt au avut, inevitabil, fragmente savuroase. „Perlele" culese din cuvîntările ditirambice grăiesc de la sine : „Vatra s-a născut din nevoia națiunii de a-și găsi o cetate de scăpare. De fapt, e o organizație de sentiment !" **(Teodor Ardeleanu**, Maramureș) ; „Vatra trebuie militarizată !" **(Radu Ceontea**, Mureș) ; **„Dacă va fi nevoie, ne vom substitui Guvernului !.** Ce înseamnă minorități ? **Trebuiesc limitate drepturile minorităților !** Celor care calomniază țara peste hotare să le fie retrasă cetățenia și să fie expulzați ! Vatra e o replică la U.D.M.R. Să suporte ! Dacă e cazul, **să introducem starea de asediu** și să repunem în drepturi pe români !" **(Ioan Farcu**, Cluj) ; „Trebuie să fim atenți la **aceasta Ciocciolină care este Ungaria ! Sîntem foarte aproape de a pune mîna pe par.** Anul trecut, în martie, au vrut să vină vreo 40.000 de moldoveni **să curețe Ardealul.** Propun ca Mihăilă Cofariu să fie declarat erou național și să aibă o pensie cel puțin egală cu salariul președintelui ! (...) Eu îmi fac cruce cu sfințenie că n-am nimic cu ungurii, cu atîta sfințenie cît are și crucea de pe pieptul lui Tökes !" **(Horia Alupului**, Neamț) ; „...să instituim titlul de „Fiu de onoare al Vetrei..." **(Carolina Ilica**, București).

Alegerile au stabilit ca în fruntea „Vetrei Românești" să fie desemnat ca președinte în exercițiu dl. dr. **Zeno Opriș**, iar ca președinte fondator (o nouă funcție !) dl. **Radu Ceontea**. (Să fie o pură întîmplare respectiva rocadă ? În cadrul P.U.N.R., lucrurile stau exact invers : dl. Radu Ceontea este președinte în exercițiu, iar dl. Zeno Opriș președinte fondator. Deh, ca-n familie...). Prim-vicepreședinte al Uniunii a fost ales (în lipsă) dl. **Iustinian Petrescu**, în speranța că schisma produsă în Uniune se va drege astfel de la sine. „Bomba" alegerilor a fost însă investirea d-lui Iosif Constantin Drăgan în funcția de... președinte de onoare al Uniunii ! Despre acesta, dl. Zeno Opriș, proaspătul președinte ales, a declarat presei : „E un **om de bine** (subl. n.), un bun român, care va „sponsoriza" Uniunea material și moral". Bine îi va prinde vetrei să aibă în frunte un colaboraționist și un legionar dovedit !... Șocul a fost puternic amplificat în urma năstrușnicei inspirații a d-lui Radu Ceontea de a-i propune ca membri de onoare ai Vetrei pe... generalul Paul Cheleș și pe **Emil Cioran !** Fără comentarii.

Lucrările Conferinței s-au încheiat duminică, 2 iunie, către orele prînzului, adoptîndu-se o moțiune (?) de denunțare a tratatului Ribbentrop-Molotov (Moscova însăși a făcut-o mai demult. Despre recentul tratat semnat între România și U.R.S.S., nici o vorbuliță !), precum și un comunicat destinat publicității cu privire la starea actuală a Uniunii. N-au lipsit nici sfințirea unei troițe, nici soborul de preoți, nici spectacolul gen „Cîntarea României", organizat la Sala Polivalentă. Totul a fost așa cum, de fapt, majoritatea prevăzuse că va fi.

Idealurile afișate și declarate de către „Vatra Românească" au, în fond, un conținut generos. Sînt mulți români (nicicum „milioane de membri") care s-au raliat cu sufletul deschis acestor idealuri. Problema care se pune este însă alta : în atari condiții, **cum** și **către ce** vor fi conduși acești oameni ?

CRISTIAN PAVEL

Blocuri pe care dl. prim-ministru le privește de 17 luni...

Blocuri pe care dl. prim-ministru le privește de 17 luni.

Dacă se va întocmi o antologie a neputinței actualei administrații a României, de bună seamă că începutul trebuie făcut cu aceste blocuri aflate în Piața Victoriei din București.

În 17 luni de la preluarea puterii, guvernul Petre Roman nu a fost în stare să finalizeze aceste blocuri, în condițiile în care, după ultimele date, nedifuzate oficial, au fost tocați 5 miliarde de dolari. Terminarea acestor construcții pe care-și sprijină privirile ziln c dl. prim-ministru Petre Roman și miniștrii săi era o chestiune de cîteva luni. Chiar și din motive electorale, pînă la alegerile din 20 mai blocurile din Piața Victoriei ar fi putut fi terminate.

Puține lucruri mărturisesc atît de direct și atît de strigător la cer. Asta în timp ce la primării, într-un murmur surd, peste o jumătate de milion de oameni cer locuință. O jumătate de milion înseamnă de fapt un milion și jumătate, două milioane de cetățeni fără adăpost.

Ca să faci ceva, să nu uităm asta, nu trebuie numai să vrei, ci să și poți. Or, atunci cînd căciula e prea mare, normal că îți cade pe frunte și nu mai vezi în jur. Chiar dacă stai la un birou guvernamental de mahon și încerci să le privești prin sticla blindată a unui birou de prim-ministru. La nimic n-ajută...

EUGEN MIHAESCU
Fotografie de SILVIU STAN

TIBCO '91

Se zvoneşte în tîrg

„Nici vorbă să se deschidă astăzi tîrgul. Nu am auzit vorbindu-se pe nicăieri", bombăne taximetristul după ce-i dau adresa pavilionului expoziţional. Şi totuşi, era 30 mai, după 11 ani de întrerupere Bucureştiul organiza din nou tîrgul de primăvară TIBCO '91. Pentru cetăţeanul de rînd evenimentul s-a apropiat într-o complicitate a făcerii. Să sperăm că lucrurile stau altfel cu oamenii de afaceri.

Ora 9,30. La poartă cumpără bilete cîteva zeci de oameni. Maşinile ambasadelor sosesc una după alta. În pavilionul central o aghesuială mare şi un amestec de limbi ca-n Babilon. Se vorbeşte despre o deschidere fără festivisme ridicole, fără panglici tăiate, tărăncuţe cu flori, aplauze şi cuvîntări. Oficiile de gazdă trebuiau făcute de primarul capitalei, dar auzim că e la Paris. Timpul trece, oamenii aşteaptă un semnal, organizatorii ridică discret din umeri miraţi şi ei că nu se întîmplă nimic. Domnul ministru Constantin Fota îşi ia inima în dinţi şi începe să viziteze standurile firmelor româneşti. Organizatorii au dorit să arate celor prezenţi că s-au eliberat de manierele comuniste. Dar s-a văzut şi faptul că nu au pus nimic în loc. Se prinde greu arta de a fi firesc.

Sînt prezente 100 de firme străine din 25 de ţări. România are 500 de firme dintre care 125 societăţi de producţie, 20 societăţi comerciale, 40 firme prestatoare de servicii, 200 firme particulare, 9 asociaţii şi camere de comerţ. Pentru prima oară se pot obţine informaţii pe calculator despre ce se întîmplă în tîrg de la firma TELCOM. În general lucrurile stau bine, doar ici colo se mai bate cîte un cui, se mătură, se aranjează rafturi. Şi mai este un grup de ghinionişti care la cîteva ore de la deschiderea tîrgului tot aşteaptă ca organizatorii să-i în seamă şi să le dea mobilierul promis. Pînă atunci fumează iritaţi pe mocheta goală.

„Tîrgul se poate alinia celorlalte tîrguri internaţionale prin mărfurile deosebite şi de bună calitate. Participarea străină e de elită şi foarte preţioasă", ne-a declarat domnul Constantin Fota la plecare. Printre vizitatori îi zărese pe domnii Radu Cîmpeanu, I. V. Săndulescu, Vasile Moiş. Se vorbeşte că va veni şi preşedintele şi primul ministru. Zvonul rămîne neconfirmat.

Cînd veţi citi aceste rînduri tîrgul e pe ultima sută de metri. Poate l-aţi vizitat, poate aţi făcut cumpărături din pavilioanele K, L, N. Şi gurile rele care spun că nu s-a schimbat nimic! Acum aproape toate mărfurile vă sînt la îndemînă. Cumpăraţi-le. Dacă aveţi cu ce.

AURELIA BORIGA
Fotografii de ELENA GHERA

„Există dorinţa de a munci"

Declaraţia de mai sus a fost făcută de dl. A.V. Stănculescu, ministrul industriei, cu ocazia conferinţei de presă organizată pe 31 mai a.c. la Casa Centrală a Armatei (se pare că dl. general se desparte cu greu de mediul vazon).

Cifrele prezentate de dl. ministru nu prevăd o redresare a producţiei industriale în scurt timp. Dl. ministru a declarat că nu este Mafalda pentru a prezice viitorul apropiat al industriei româneşti (în pofida proiectelor de prioritătăţi elaborate de ministerul pe care-l conduce), dar speră că pînă la sfîrşitul anului, prin măsurile ce se vor adopta, să oprească această curbă descendentă. Domnia sa speră, de asemenea, în relansarea producţiei energetice, metalurgice, extracţiei petrolului şi a activităţii din petrochimie. În finalul conferinţei, dl. ministru a fătat : „E greu !"

Trîmbiţa guvernului

Dl. Gheorghe Caranfil, consilier al primului-ministru, a fost invitatul d-lui Bogdan Baltazar la conferinţa de presă din 28 mai a.c. Dl. consilier ne-a povestit pe scurt isprăvile premierului Roman în turneul său din Kuweit şi Emiratele Arabe Unite. Expresii de genul „se preconizează", „se prefigurează", „există posibilităţi", „avem în studiu" au avut o mare frecvenţă în discursul d-lui Caranfil. Am reţinut două date : aproape o mie de români vor lucra la reconstrucţia Kuweitului iar valoarea contractelor în curs de finalizare se va ridica la 40 milioane de dolari. „Dezastrul nu este aşa de mare în Kuweit" — a declarat dl. Caranfil în loc de concluzie.

PETRE BARBU

FIRME STRĂINE INTERESATE DE PIAŢA ROMÂNEASCĂ

• COLGATE — PALMOLIVE

„Sperăm ca pasul făcut de noi să atragă şi alte companii străine"

Patrick J. Knight :

— Care este gama de produse prezentate de dvs. la TIBCO '91 ?

— Expunem cele trei linii principale de produse pe care le vindem în întreaga lume : produse pentru întreţinerea corpului (pastă de dinţi, şampon etc.) ; produse pentru întreţinerea casei şi produse pentru industrie.

— Ce părere aveţi despre România ?

— COLGATE — PALMOLIVE îşi desfăşoară activitatea în 60 de ţări şi are sediul în New-York. Am studiat fiecare ţară din Europa de est şi credem că în România există o infrastructură importantă, materii prime şi multe întreprinderi, poate insuficient dotate, dar ele există.

— Intenţionaţi să participaţi la o societate mixtă în România ?

— Da. Cu Stela — Bucureşti şi Nivea — Braşov. Legea investiţiilor străine este una dintre cele mai bune din Europa de est, suficient de bună încît să ne fi atras pe noi. Sperăm ca pasul făcut de COLGATE — PALMOLIVE să atragă şi alte companii străine, oferindu-le o garanţie în plus.

— Vînzarea se va face în lei. Cum îi veţi reconverti ?

— Intenţionăm să exportăm produsele fabricate aici, la preţuri rezonabile.

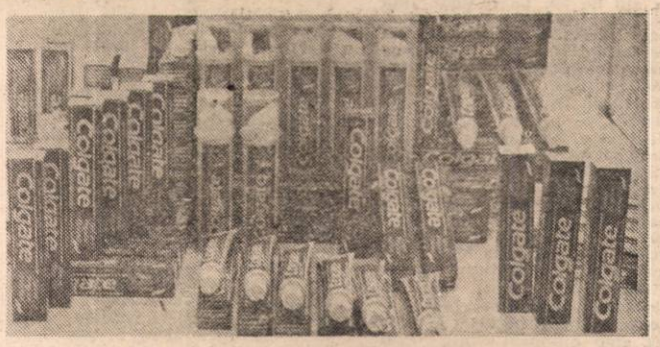

• FIAT

Francesco Ciravegna : „Căutăm un partener român pentru vînzarea şi service-ul maşinilor noastre".

— Ce părere aveţi despre TIBCO'91 ?

— E prima dată cînd participăm la acest tîrg şi sîntem, în general, mulţumiţi. Avem probleme cu serviciul telefonic şi, de asemenea, am avea nevoie de un catalog în care să fie prezentate firmele româneşti şi competenţa acestora. Căutăm un partener român pentru vînzarea şi service-ul maşinilor noastre. Am luat contact cu cîteva firme româ-

(Continuare în pag. 15)

RUXANDRA ONOFREI
MIHAI SĂNDOIU

Din nou despre

TERAPIA BIOENERGETICĂ A ING. CONSTANTIN COJOCARU

În ultimele două numere ale revistei „Flacăra", am prezentat în premieră absolută metoda de tratament, prin transfer de energie, practicată de inginerul Constantin Cojocaru din Bucureşti. Am anunţat, de asemenea, în cuprinsul rubricii intenţia colaboratorului nostru de a efectua o demonstraţie publică la o dată ce urma să o comunicăm ulterior. În acest scop am invitat pe cei ce doresc să se supună tratamentului să ne anunţe în scris sau telefonic la redacţie. Din păcate, marea majoritate a solicitanţilor şi-au exprimat dorinţa de a beneficia de cojoterapie pentru alte afecţiuni decît cele indicate în apelul nostru. Reamintim că autorul metodei a propus efectuarea transferului de energie numai în cazuri de gripă, sinuzită şi ulcer, suferinţe cu şanse rapide de ameliorare sau vindecare, maladiile severe sau de altă natură necesitînd şedinţe repetate pe parcursul unor săptămîni de tratament. În această situaţie ne revine datoria de a face următoarele precizări :

1. În următoarele două luni se va înfiinţa un cabinet medical cu profil de cojoterapie. Toţi cei care ne-au scris vor avea prioritate pe lista de programare. Ei vor fi anunţaţi în scris sau telefonic în legătură cu locul şi data tratamentului.

2. Demonstraţia publică va avea loc în zilele de 12 şi 13 iunie a.c. Locul şi ora vor fi comunicate prin poştă sau telefonic persoanelor în cauză, precum şi în paginile revistei „FLACĂRA".

3. Bolnavii de gripă sînt invitaţi să-şi anunţe prezentarea la tratament în ziua de 11 iunie la telefon 17. 16. 39, între orele 11 — 13.

4. Întrucît pe parcursul a numai două zile de intervenţie terapeutică nu pot fi satisfăcute nici chiar solicitările bolnavilor de ulcer şi sinuzită (cererile sînt de ordinul sutelor), inginerul Cojocaru va organiza un număr sporit de şedinţe în cursul lunii iunie. Persoanele programate vor fi înştiinţate telefonic sau în scris.

LIVIU TIMBUS

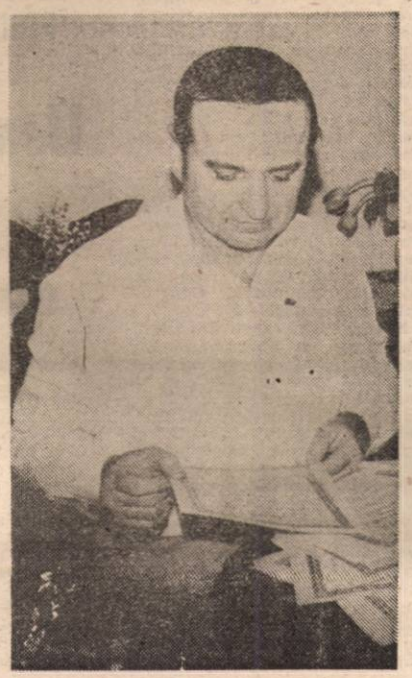

Viaţa interlopă a Bucureştiului

BORDELUL DIN TEMIŞANA 20

RĂZBOI ÎNTRE PROXENEŢI

„Eu eram favorita" — îmi povesteşte Diana. **În cele opt luni cît am stat la Nadia şi am făcut prostituţie am cîştigat zeci de mii de lei. La început mă amuzam : cît de uşor se cîştigă banii ! La 1 000 de lei mie îmi rămîneau 400, restul îi lua Nadia. A trebuit să-mi mobilez camera în care stăteam tot din banii mei. În primele luni încasările se treceau într-un caiet apoi s-a renunţat şi toţi banii îi dădeam Nadiei. Ziua clienţii plăteau 1 000 lei, noaptea 2 500. Unii dădeau valută. Împreună cu Gigi mergeam la Gara de nord în locul de parcare al tirurilor turceşti şi întrebam dacă nu vor fete. Dacă veneau cu noi stabileam preţul. Niciodată nu aveam voie să plecăm singure. Nadia ne reţinuse actele şi ne însoţea peste tot, cînd plimbam ciinii, cînd făceam cumpărături. Dacă mergeam cu vreun client la restaurant sau la munte era şi ea după noi.. Eu am mîncat o singură dată bătaie de la Nadia. Pe celelalte le bătea rău".** Diana are 21 de ani, e în divorţ, are o fetiţă de 2 ani. Anul trecut în timpul campaniei electorale părinţii ei ţineau cu FSN-ul. Ea mergea la mitingurile opoziţiei. După o ceartă îngrozitoare au dat-o pe uşă afară. Dezorientată, la început a vîndut ziare. Locuia la o prietenă. Apoi aceasta a plecat din ţară şi Diana a ajuns în casa unui oarecare Mugurel din strada Valea Argeşului, în Drumul Taberei. I se dădea masă şi casă cu condiţia să practice prostituţia. Într-o dimineaţă au sosit la uşa apartamentului Nadia şi Matei Eugen (un cunoscut infractor care acum este la Jilava). Au spus că sînt de la poliţie, dar nu au arătat, bineînţeles, nici o legitimaţie. Le-au luat pe sus pe Diana, Mihaela şi Dana. Din bordelul lui Mugurel ajung în cel din Temişana 20. Război între proxeneţi?! La început fetele sînt sechestrate apoi, treptat, sînt convinse să rămînă. Mai mult, logodnicul Mihaelei începe să aducă clienţi turci pentru iubita lui. Era un continuu tărăboi, fetele erau bătute. În lăcomia ei, Nadia le obligă să primească bărbaţi şi în zilele în care fiziologic nu era voie. Unele fac hemoragii. Prima care reuşeşte să fugă e Mihaela. Se va întoarce la părinţi la Călimăneşti. „Cît a stat în Temişana a avut 60 de parteneri, a plecat cu hainele de pe ea şi cu 300 lei. În ianuarie reuşeşte să fugă şi Diana, fără bani, fără haine, fără acte. Se duce la părinţi să-şi vadă fetiţa şi aceştia o primesc înapoi. În februarie începe să lucreze la un bar particular. Apare posibilitatea să se angajeze la farmacia unde lucra mama ei, dar buletinul era la redacţia „Catavencu" unde mai avea o datorie de 4 000 lei. Încearcă să împrumute bani însă nimeni nu o ajută. I se oferă între timp un contract în trupa de balet de la Tănase. Urma să plece pentru 6 luni în Turcia cu o diurnă de 40 dolari. Dar paşaportul era la Nadia. Acasă lucrurile mergeau prost, tot ce cîştiga **bani, pentru că nu puteam** mama ei cheltuia pe băutură. **„Şi pentru paşaport şi pentru merge nicăieri fără haine ca lumea, m-am întors la Nadia".** Revine în vechea ei cameră în aşteptarea şoferilor turci.

CÎND CU TURCII, CÎND CU VIDEO

În camera alăturată era o fată nouă, Luminiţa. Avea 17 ani, era din Fundeni — Frunzăneşti. A vrut să se angajeze la filatura unde lucra mama ei dar au început disponibilizările. Într-o zi a luat trenul spre Bucureşti. În Gara de nord, pe peron îl cunoaşte pe Viorel. Merge cu el acasă. Chiar de a doua zi acesta începe să-i aducă turci. Cîştigul îl fac jumătate jumătate. După o lună fuge de la el şi se mută la un alt bărbat, muncitor la Casa republicii. Rămîne acolo două săptămîni dar e descoperită de Viorel şi dusă la Nadia. **„M-am simţit bine la Nadia. S-a purtat bine cu mine, nu mă bătea prea des, rar. Cînd nu aveam turci mă uitam la video, mai spălam vase, mai dădeam cu mătura".** Printr-un consătean a transmis mamei ei că ea s-a măritat la Bucureşti. Nu înţeleg de ce nu a spus că s-a măritat la Istanbul.

ALTCEVA NU ŞTIU SĂ FACĂ !

Cei doi proxeneţi, Popa Marius de 29 de ani şi Popescu Nadia Cornelus de 36 ani sînt infractori cu state vechi. Au fost eliberaţi anul trecut în ianuarie. Într-o zi ar merita făcută o statistică pentru a se vedea cîţi dintre infractorii arestaţi de un an încoace au fost eliberaţi în ianuarie. Cred că se va ajunge la concluzia că poliţia a muncit pentru a aduce înapoi vechii clienţi.

Deci în ianuarie cei doi ies din închisoare. În februarie,

cu toată această formidabilă criză de locuinţe, primesc un apartament cu patru camere în centrul Bucureştiului, strada Temişana 20. Hotărăsc să populeze apartamentul şi îl transformă în bordel. Nici unul nu lucra şi trebuiau să trăiască. Sau cel puţin aşa cred ei. O vor duce foarte bine. **„Mă sculam la 6 dimineaţa pentru că mi-a rămas obiceiul acesta din puşcărie** — îmi spune Marius Popa. **Plecam cu Nadia la Piaţa Matache. Pe la prinz intram să beau o bere la Majestic sau un alt local mai bun. Mai făceam o vizită pe la rude. Apoi veneam acasă şi mă uitam la video. Aşa îmi trecea ziua".**

Cum arăta pe dinăuntru acest bordel ? Pereţi coşcoviţi, din loc în loc cîte o fotografie cu femei goale. Insuportabil de multă mizerie pe centimetru pătrat. Şi peste toată această murdărie uniform aşezată ici colo cîte o mobilă nouă, un pat, un dulap, un fotoliu. Bordeluri au fost şi vor fi din ce în ce mai multe indiferent cum vor suna legile noastre. Dar dacă s-ar deschide în mod oficial aceste case de toleranţă ar apare măcar posibilitatea unui control sanitar. Şi apoi, cît timp statul ia impozite uriaşe de la cei care muncesc nu văd de ce s-ar jena să ia şi de la cei care nu muncesc, cum sînt aceşti proxeneţi care apar ca ciupercile. De stîrpit oricum nu sînt şanse să-i stîrpim. Cuvintele Nadiei, care a fost creierul acestui bordel din Temişana, m-au făcut să înţeleg că vorbim limbi diferite. **„Ce mare lucru s-a întîmplat că au venit nişte turci ! Femeile pe care le luam la mine erau nişte amărîte. Altceva oricum nu ştiau să facă".**

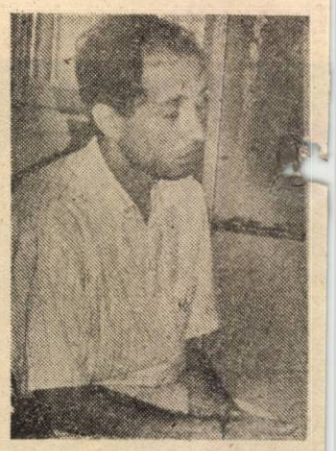

DUPĂ CLIENŢI, LA GARĂ

Marţi, trei ceasuri rele. Ultima zi a bordelului din Temişana 20. O zi obişnuită. Fetele s-au sculat, au mîncat nişte brînză şi ceai. S-au pregătit să plece la gară după clienţi. În timp ce se îmbrăcau au apărut la uşă doi turci. Unul a ales-o pe Diana, celălalt pe Luminiţa. Au stat o jumătate de oră, au plătit 1 000 lei. Apoi fetele au plecat afară să plimbe ciinii. Pe la prînz un prieten al casei a adus un negru. Acesta a ales-o pe Luminiţa, plăteşte 1 500. După-amiază. Nadia şi fetele au spălat rufe. Cineva a plecat la gară după clienţi. Pe la şase a adus doi turci. Au băut ceva, s-au uitat la un film la video La spălatul rufelor a rămas doar Nadia, fetele au trecut în cameră cu turcii. Nu vor dormi toată noaptea. În zori, echipa maiorului Ion Cătălineanu descinde în apartament. Iau declaraţii, string probe, fac arestări. A mai dispărut un bordel de pe harta Bucureştiului. Dar tare mă tem că în această zonă a lumii interlope se aplică legea balaurului : îi tai un cap şi apar şapte.

AURELIA BORIGA

Fotografii de GIG MOTOIANU

MISIONARII PRINTRE NOI

Uşa cerului este deschisă?

Miercuri, 22 mai a.c., aproape o mie de oameni aşteptau cu smerenie în faţa Sălii Palatului întîlnirea cu evanghelistul norvegian Aril Edvarsen. Dintr-o „Dacie" (8-B-8753), trasă în dreptul treptelor, doi credincioşi vindeau la preţuri piperate „Noul Testament în imagini" (125 lei), „Noi rugăciuni pentru minuni", „Alege viaţa" şi casete cu melodii religioase interpretate de Mihaela Oancea. Deşi evanghelizarea fusese anunţată pentru ora 17,30, uşile s-au deschis abia la ora 18. În hol se vindeau aceleaşi cărţi, în plus : cornuri, sandwich-uri cu şuncă, Cola, preţurile nu concurau pe cele din lumea profană. După obişnuita îmbulzeală la intrare, oamenii se îndreptau grăbiţi să ocupe un loc în faţă. Un bărbat în două cîrje se chinuia singur să urce treptele înalte ale fostei săli de congrese p.c.r. Chinul său nu atrage atenţia nimănui. Şi alţi bolnavi pornesc în această competiţie fără cîştigător. Într-o jumătate de oră sala este plină, „marea adunare naţională" aşteaptă emoţionată apariţia liderului. Între timp, oamenii scriu acatiste şi le întind unui individ scund, cu chelie şi ochelari, în costum, care pare să fie unul dintre organizatorii spectacolului. Sonorizarea, microfoanele, luminile, masa de pe scenă sînt pregătite cu minuţie. „Congresul" poate să înceapă.

Evanghelistul Aril Edvarsen, însoţit de un tînăr translator, este întîmpinat cu aplauze. Se aşază la masa pregătită şi se cufundă în rugăciune. Corul de pe scenă, format din vreo treizeci de persoane, intonează trei imnuri de slavă pentru Isus. Ciudat (a fost poate o iluzie ! ?) dar unul seamănă cu un cîntec patriotic de pe vremea odiosului. După recital, apare pe scenă un personaj în blugi, pletos, care irită timpanele asistenţei cu „lătrăturile" trompetei sale. După cinci minute de suferinţe auditive este aplaudat. Cel care joacă rolul de gazdă (bărbatul ce strînsese acatistele) îl prezintă pe oaspete. Evanghelistul norvegian a purtat lumina lui Isus în peste 150 de ţări, cu precădere în ţările africane. De puţin timp a început o campanie de evanghelizare în „lumea a treia" a Europei. Aril Edvarsen este înalt, bine făcut, cu mustaţă şi vorbeşte impecabil engleza. El spune că Isus este regele regilor şi pentru a fi cît mai convingător, dă un exemplu pe înţelesul „africanilor" din sală : „Iliescu este preşedintele românilor, dar puterile lui se opresc la graniţa cu Ungaria. Isus are puteri nelimitate. Isus este regele meu, al tău şi-al tău, şi-al tău...". Un mucalit de la galerie strigă : „Regele Mihai !", dar cîteva credincioase fesenişte îl apostrofează şi-l liniştesc. Norvegianul este un bun actor, bun regizor, are darul monologului, are şcoală ! Ar fi bun de senator. Sala îi răspunde supusă : ALELUIA !

Încep rugăciunile pentru cei care vor să-l primească pe Isus în inima lor. Doritorii, în picioare, cu braţele ridicate, repetă cuvintele traduse ale evanghelistului. La sfîrşit, oamenii rămîn nemişcaţi, timp pentru norvegian să-şi scoată din buzunar un aparat foto şi să tragă trei-patru poze pentru album. Urmează rugăciunea pentru bolnavi. Tensiunea în sală creşte. Aril Edvarsen explică şi repetă că el nu poate să vindece prin atingere. Cei bolnavi sînt rugaţi să se ridice şi să repete cu braţele în sus o altă rugăciune. Se înalţă valete cumplite. După rugăciune, Edvarsen îi invită pe cei vindecaţi să urce pe scenă. Cîteva minute de căutări, de panică. Într-un tîrziu, se apropie de microfon un tînăr în sacou alb şi declară că a fost internat de patru ori la spitalul nr. 9. Este îndepărtat repede de translator, probabil nu făcea parte din cei „vindecaţi". Este împinsă pe scenă o femeie cu basma pe cap, care spune că avusese nişte furnicături în talpa piciorului sting şi după rugăciune i-au dispărut. Lumea o aplaudă, se strigă ALELUIA şi norvegianul, ca să dovedească minunea Domnului, începe să ţopăie de mînă cu femeia. Amîndoi sînt fericiţi, cineva din sală îi pozează. O altă femeie declară că a avut stomacul balonat, iar după evanghelizare nu-l mai are... Tînărul în sacou încearcă să ajungă la microfon, dar oameni de ordine din capătul scenei îl opresc. Profitînd de diversiune, o ţigancă în rochie albă, strînsă pe corp, cucereşte microfonul şi anunţă asistenţei minunea : „Înainte îmi curgea din sîni sînge şi puroaie, acum nu-mi mai curge, că de n-ar fi atîta lume aicea, v-aş arăta...". Este şi ea expediată. Din „lista celor vindecaţi" au mai vorbit trei persoane cu dureri de stomac, deşi Aril Edvarsen şi-ar fi dorit oameni cu defecte la picioare. Oricum, evanghelizarea a fost un triumf. Mulţi credincioşi încercau să urce pe scenă, să-l atingă pe vikingul trimis de Isus. N-au reuşit.

La plecare, pe scările Sălii Palatului, acelaşi bărbat în cîrje, neajutat, se chinuia să coboare. Se grăbea, era lume multă în staţie la 178.

PETRE BARBU

Onoarea pierdută a unui şef demis

Domnul Ion Viciu, în calitatea lui de secretar al sindicatelor Societăţii Comerciale „Unirea" S.A., a semnat, alături de alţi 300 de membri de sindicat, o notă de protest adresată Departamentului Comerţului Interior, prin care se solicită deplasarea la faţa locului a unei comisii care să ancheteze abuzurile directorului general, Constantin Iordachi. Comisia a venit pe data de 9 februarie 1990 şi, după 5 zile de cercetări, a decis revocarea din funcţie a directorului, ale cărui abateri au fost consemnate într-o notă de constatare, din care spicuim: atribuirea unor spaţii ale magazinului unor întreprinzători particulari prin încălcarea Legii 15/1990 (fără licitaţie, fără aprobarea consiliului de administraţie, fără viza compartimentului juridic) ; încheierea unor contracte de închiriere doar cu garanţia propriei semnături ; transferarea unor produse de la societatea comercială la privatizaţi ; angajarea unor persoane cu antecedente penale ; însuşirea unui televizor color marca „Sony" preluat din gestiunea raionului „Electronice-Electrice" la 19 mai, 1990, pe baza unui bon de mînă.

De curînd, l-a dat în judecată pe Viciu Ion pentru... calomnie. Mandatat de conducerea sindicatului societăţii să participe la Consfătuirea pe ţară a sindicatelor din comerţ, acesta a fost contactat de ziaristul Ovidiu Rusu, care, în articolul „Nu ne vindem magazinele, le închidem", din nr 7/1990 al revistei „Flacăra" nota : „Liderul sindical de la magazinul „Unirea", Ion Viciu, vînzător la raionul de confecţii, ne-a relatat despre fraudele directorului în prezent destituit şi anchetat de poliţia financiară. Concluzia : şi magazinele care nu au spaţii închiriate de la ICRAL fac grevă, dacă au şefi escroci. „Aceste rînduri constituie proba „zdrobitoare" invocată de dl. Iordachi în susţinerea plîngerii împotriva „inculpatului" Ion Viciu". Calomnia — opinează onorabilul ex-director — este de o gravitate cu totul deosebită, cînd aceste relatări **cu totul nereale** (s.n.), făcute **la adresa** subsemnatului ce am deţinut funcţia sus-menţionată, au fost făcute public, în presă, de către inculpat, persoană cu totul inferioară subsemnatului, atît din punctul de vedere al studiilor, cît şi al funcţiei deţinute". Trebuie să recunoaştem, posedă simţul onoarei într-o manieră care nu-i face cinste. Cum adică, afirmaţiile nereale nu sînt grave decît dacă sînt făcute public, în presă şi dacă vin din partea unei persoane, dacă nu superioare, cel puţin egale ca studii şi funcţie ? „Nu am săvîrşit nici un fel de fraude", mai zice dumnealui cu aceeaşi demnitate vexată, ca şi cum cele consemnate de comisie erau „cuceriri revoluţionare".

Noi credem, domnule Iordachi, că nu onoarea v-o apăraţi, ci poziţia, cel puţin aşa rezultă din conţinutul plîngerii dumneavoastră : „Prin funcţia pe care am deţinut-o, sînt cunoscut de un cerc foarte larg de persoane, faţă de care m-am bucurat permanent de stimă, respect, aprecieri elogioase". Ne privească acuza adusă lui Ion Viciu, care s-ar fi erijat în lider sindical, ea nu stă în picioare, întrucît dînsul avea delegaţie din partea conducerii sindicatului, deci îl reprezenta. Şi încă ceva, stimate domn, sper să mă socotiţi printre egalii dumneavoastră (am studii superioare) şi să nu mă daţi în judecată.

VALERIA DORNEANU

DE CE NU EXISTĂ AMNESTY INTERNATIONAL ÎN ROMÂNIA?

În decembrie '90, în timp ce se afla în greva foamei (a 7-a sau a 8-a zi, atunci), Dumitru Iuga m-a rugat să iau legătura cu reprezentanți ai Amnesty International (A.I.), din țară sau de peste hotare, pentru a aduce la cunoștința opiniei publice internaționale starea gravă în care se afla. N-am putut-o face, atunci, într-un mod eficient. Precipitîndu-mă și intrînd în panică, am căutat un raport A.I., din ultimii ani (ultimul apărut fusese pe '89) și am putut constata, cu stupoare, că, în Europa de Est, A.I. nu figurează deloc, sau apare rumai cu reprezentanțe.

■ 1. Ce este Amnesty International ?

O organizație mondială care apără dreptul la libera conștiință. Independentă. Cu sediul la Londra și peste 1 milion de membri pe mapamond. Înființată în 1961. Epopeea sa a început prin publicarea unui articol într-un ziar britanic, de către un jurist, Peter Benenson. Articolul conținea, în germen, primele principii guvernînd activitatea A.I. În afară de asta, lansa primul apel cu sens general, invitînd la solidarizare, în vederea eliberării deținuților „de conștiință". O mie de persoane din mai multe țări s-au arătat gata să participe la adunarea de diferite informații și oficializarea lor. Astăzi, Amnesty International are membri activi, abonați, sprijinitori, simpatizanți în peste 150 de țări și teritorii, avînd diferite profesiuni și dînd o mare eterogenitate socială organizației. A.I. este o mișcare apolitică, ea neraliindu-se nici unui guvern sau partid politic. Conform statutului, A.I. se axează numai pe eliberarea prizonierilor de opinie. Se pronunță vehement împotriva pedepsei cu moartea. Solicită imperios judecarea imparțială și neîntîrziată a deținuților politici, cît și a persoanelor deținute fără să fi fost acuzate formal sau judecate (vezi, la noi, „dosarul 13—15 iunie"). Militează pentru abolirea torturilor și a execuțiilor. Un „prizonier de opinie", după A.I., e o persoană, închisă, deținută, fiind supusă ori nu torturii, care nu a instigat la violență sau nu a folosit violența, acuzată pentru culoarea pielii, rasă, sex, origine etnică, religie, limbă ori pentru convingeri politice.

■ 2. Ce a făcut pînă acum A.I. ?

Suportul financiar al organizației este format, în mare parte, din donațiile membrilor și simpatizanților, care nu lezează, sub nici o formă, statutul și metodele de lucru. Se adaugă cotizații voluntare și campanii locale în scopul stringerii de subvenții. A.I. a făcut apel către toate guvernele în privința activitate, A.I. a primit în 1987 Premiul Nobel pentru Pace.

■ 3. Există A.I. în Europa estică ?

De curînd, Amnesty I. a împlinit 30 de ani de activitate. La Budapesta a avut loc, marțea trecută (28 mai), celebrarea acestei aniversări. Acolo există un grup de organizare A.I., al cărui lider cunoscut este Janos Malina. În Iugoslavia există, de asemenea, un grup recunoscut, care activează în două mari orașe ale federației : Kranj și Ljubljana. Poate în mod surprinzător, în țara în care democrația a început deja să facă pași serioși, Cehoslovacia, există numai o timidă inițiativă A.I. În U.R.S.S., a existat o tentativă de înființare a unor grupuri de inițiativă în 1977, care, atunci, au fost sugrumate în fașă, prin arestarea pe loc a inițiatorilor. La Gdansk, în Polonia, există un grup foarte puternic, poate chiar cel mai puternic din estul Europei.

■ 4. În România, „Grupuri de presiune" ?

De ce nu există, încă, în România, un nucleu foarte puternic și recunoscut de opinia publică ? Simplu : fiindcă foarte mult timp a fost împiedicat de Putere să se constituie. Structura organizatorică a mișcării se compune din : secțiuni, grupuri, reprezentanțe sau membri individuali. Un grup de acțiune presupune cel puțin 6 luni de activitate susținută, după care primește recunoașterea Amnesty International. El se formează prin reunirea mai multor grupuri de inițiativă. Limita unui grup de inițiativă este de cel puțin 5 oameni. Deși, în 5 oameni este foarte greu să te descurci. La noi în țară, la ora actuală, există 3 grupuri de inițiativă : unul la Cluj, organizat de d-na Adela Pachi, și alte două la București. Unul din acestea este organizat de d-nul Constantin Negrescu, iar celălalt, cu care am luat legătura personal, de Radu Nicoleta, profesoară de fizică la Lic. industrial „Tehnometal", Aida Moldoveanu, geolog, undeva, la un institut de cercetări în privința petrolului, și Oana Kiss, inginer mecanic. (În Capitală s-a ținut chiar și un colocviu, joi, 23 mai a.c., orele 18,00 la care au participat aproximativ 50 de persoane, în majoritate tineri, studenți — organizat de „grupul de presiune al Nicoletei, în amfiteatrul „Nicolae Titulescu" al Facultății de Drept). În plus, a mai fost organizată o expoziție de carte și afiș — Amnesty Int. — al cărei vernisaj a avut loc miercuri, 8 mai a.c., în sala de expoziții a Institutului de Arhitectură.

■ 5. Este posibil să intervenim pentru basarabeni ?

Conform unui principiu care nu se încalcă, fiecare membru A.I. activează în numele persoanelor care sînt deținute în alte țări și nu în țara căreia acesta aparține. Nu există însă restricții etnice. Astfel încît noi, românii, devenind, individual, membri A.I., putem acționa în sprijinul basarabenilor, cerînd ajutorul A.I. Mă refer anume la un caz, la cel al tinerilor basarabeni care, din motive de conștiință, refuză să satisfacă serviciul militar, evitînd înrolarea în Armata Roșie, imperială : ei se încadrează perfect în prevederile A.I. pentru a putea fi apărați. Toți românii pot face, în această privință, front comun.

■ 6. Cazul „13—15 iunie"

Radu Nicoleta mi-a declarat : „Am mai încercat o dată să formăm un grup de inițiativă în România. Majoritatea celor interpelați în acest sens răspund cu «tu vezi ce probleme avem aici, ce să ne mai ocupăm și de alte probleme»". La noi în țară există 101 membri individuali A.I., majoritatea în București. În toamnă, aceștia încearcă o conferință a grupurilor de inițiativă, unde să se elaboreze un program de acțiune, comun. Obiectul activității A.I. îl constituie, să nu uităm, **și procesele politice și arestarea fără proces.** Ce vă spun datele de 28 ianuarie, 18 februarie și 13-15 iunie 1990 ? Tot atîtea abuzuri masive și lezări ale drepturilor omului în România. Nenumărate persoane arestate la aceste date, cît și în perioada Pieței Universității, ale căror procese politice au fost expediate sumar sau cu vini supradimensionate. Nu mai vorbim de numeroșii deținuți, arestați fără vini clare și fără a fi supuși ulterior unui proces (vezi numai cazul prezentat recent de Tudor Artenie, în România Liberă). Grupurile de inițiativă din România nu au stat cu mîinile în sîn. Au strîns date relativ la cazul „18 februarie". Au asistat la procesele celor arestați în 13—15 iunie '90. Au adunat o întreagă documentație. Va lăsa Puterea să se constituie în România un asemenea nucleu puternic, care să-i denunțe mereu samavolniciile ?

MIHAIL GĂLĂȚANU ■
Fotografii de SILVIU STAN ■

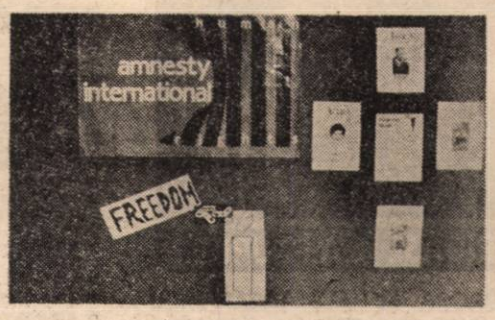

A DOUA EXPLOZIE LA „ÎNFRĂȚIREA" ORADEA

Nu mai putem răbda !

De data asta a fost o formidabilă explozie a oamenilor ! Dacă prima dată (luni, 3 septembrie 1990, orele 5,40) au sărit în aer ferestrele, s-au frînt grinzile de beton, s-a surpat acoperișul de la depozitul central, explozie urmată imediat de un cumplit incendiu, acum au luat foc sufletele oamenilor angajați la cea mai mare unitate economică din Oradea — Întreprinderea de mașini-unelte „Înfrățirea".

Fără nici o îndoială, industria constructoare de mașini este un mamut, un uriaș cu picioare de lut care, dacă se prăbușește o să strivească mii și mii de oameni. În Oradea se lățise înainte zvonul că la Societatea comercială „Înfrățirea" S.A. vor fi concediați 1 500 de muncitori. Cu sabia șomajului spînzurată deasupra capului, la negocierea salariilor, omul auzea clar : „iți convine atîta, bine, dacă nu-ți convine, ești liber să pleci". Fapt care, pur și simplu, i-a înfuriat pe unii oameni, mai impulsivi și dornici să ceară conducerii întreprinderii socoteală. Perspectiva sumbră a șomajului a fost aruncată în sarcina conducerii și nu numai. În 15 mai, cam în jurul orei 10, aproape tot personalul TESA spălase putina în urma veștii că muncitorii urcă la birouri. Tot în acea dimineață, oamenii revoltați i-au alungat, pur și simplu, pe directori din uzină.

Postul de director, la concurs !

În fața unei mari mulțimi s-a dat citire unui fel de proclamație, dar cu efecte restrînse la unitatea în cauză : schimbarea imediată a conducerii întreprinderii și excluderea ei din unitate, în termen de 48 de ore să se scoată la concurs postul de director care, pe deasupra, să vină și din afara întreprinderii, să se renegocieze salariile și nu la grămadă, ci în baza valorii reale a fiecărui muncitor, salariile personalului neproductiv să nu depășească pe cele ale personalului direct productiv, reașezarea salariilor pe luna aprilie, corespunzător cu creșterea prețurilor de pe piață, recunoașterea sporurilor pentru condiții grele de muncă, totală autonomie și — atenție ! — să fie adus un manager din Occident care să organizeze unitatea.

În petiția înaintată d-lui Gh. Tabarcea, reprezentantul Construcțiilor de Mașini, și presei s-a mai arătat că s-au numit nici mai mult, nici mai puțin decît 21 de directori (? !), repartizați pe secții și fabrici din rîndul unor persoane contestate după Revoluție, că au existat mari și nerușinate diferențe între salariile lucrătorilor direct productivi și cei neproductivi, în favoarea celor din urmă, că nu s-au lămurit nici astăzi și nu s-au dat nici publicității cauzele care au dus la declanșarea puternicei explozii din data de 3 septembrie 1990.

Vasile Toma, un reprezentant al sindicatului „Frăția", consideră că mișcarea de revoltă spontană nu a fost pusă la cale de sindicat, ci reprezintă o expresie de nestăpînit a marii nemulțumiri ce frămîntă sufletele oamenilor care se văd nedreptățiți în privința salariilor și amenințați de șomaj. Conducerea unității a stabilit o limită maximă a salariului de 11 500 lei, dar sindicatul a dorit să înceapă tratativele de la 12 000 lei în sus bazîndu-se pe Hotărîrea Guvernului nr. 127/1990 care în art. 2 prevede că salariul este nelimitat. Ba mai mult : liderii sindicali au declanșat în 9 mai a.c. o grevă de avertisment, dar cu ce s-au ales ? Cu darea în judecată pe motivul că s-a produs din pricina grevei, un prejudiciu de 190 372 lei !

În timp ce avea loc ședința Consiliului de administrație, dimineața, pe la orele 7,15—7,30, revoltații „înfrățiți" băteau cu pumnii în pereți intimidînd pe negociatori, au spart un hidrant, au produs atîta zarvă și teroare încît ședința nu a putut fi dusă la bun sfîrșit.

Audiatur et altera pars !

Cu adresa nr. 7812/16.05.1991 izgoniții din unitate, în numele cărora semnează chiar directorul general ing. Rusu Codrat, înaintează o sesizare la Procuratura județeană unde se precizează că începînd cu data de 14.05.91 un grup de aproximativ 350—400 de salariați, reprezentați prin liderul lor Racoltea Viorel și alții, perturbă întregul proces de producție și de securitate a unității. Ba mai mult, că aceștia cu de la sine voie au declarat grevă cu încetarea efectivă a lucrului între orele 11,30—14,30, respectiv 7,00—11,30 cu nesocotirea Legii nr. 15/1991. Consiliul de administrație a solicitat să-și aleagă reprezentanții prin conciliere directă, dar revoltații au refuzat dialogul, iar la prezența conducerii în fața nemulțumiților, aceștia au fost injurați, calomniați, batjocoriți, adresîndu-li-se tot felul de expresii triviale.

„Aceste stări de lucruri au culminat în data de 16.05.91 în jurul orelor 6,30, cînd un grup din rîndul acestor salariați conduși de Racoltea Viorel, preluînd controlul porților de intrare în mod abuziv a interzis accesul directorului general, ing. Rusu Codrat, în incinta unității, iar după ce acesta a intrat cu sprijinul unui grup de muncitori, **a fost scos cu forța** de către Racoltea Viorel și alții din unitate".

Se mai menționează că nu au fost lăsați să intre în unitate nici ing. Mateș Adrian, șef producție plan, ing. Țepelea Gheorghe, șef serviciu vînzări, ing. Uivarașan Vasile, directorul Fabricii mașini de frezat, Tulcan Viorel, șef formație pază, iar ing. Pop Ștefan, directorul fabricii de piese turnate, a fost înlocuit în mod abuziv, prin presiune, de un grup de salariați cu un alt inginer.

„Vă rugăm să invitați pe dl. Racoltea Viorel să motiveze în fața dvs. cauzele acestor stări de lucruri etc., etc."

Nu ne îndoim că dl. Racoltea ar putea vorbi și la Procuratură, dacă ar fi nevoie, ca și în fața oamenilor. Oamenii, într-adevăr, au ajuns la capătul răbdării. „Înfrățiți" în necaz și cu teama de șomaj, bîntuindu-le prin suflete, oamenii au căzut în cruntă disperare. Iar unii se gîndesc să plece în străinătate. Să facă orice. Chiar și cele mai nenorocite munci. Mirajul li se pare cu atît mai strălucitor, cu cît le este mai necruțătoare realitatea. Dar cred ei, oare, că situația grea se datorează conducerii întreprinderii ?

Nu se uită în jur să vadă ce se petrece în întreaga țară ?

PAȘCU BAL'ACI ■
Fotografii de MARIAN ANTAL ■

Eu sînt bătrînă dar de dreptate nu mi-e frică !

„PREA MARE BATJOCURA“

SE-NTORC VICTORIOASE C.A.P.-URILE?

„NU CUNOSC ÎN EUROPA UN ALT ȚĂRAN MAI AMĂRÎT, MAI PĂMÎNTIU, MAI COPLEȘIT. ÎMI ÎNCHIPUI CĂ ACEST ȚĂRAN N-A AVUT O SETE PUTERNICĂ DE VIAȚĂ DE I S-AU ÎNSCRIS PE FAȚĂ TOATE UMILINȚELE, DE I S-AU ADÎNCIT ÎN RIDURI TOATE ÎNFRÎNGERILE... CÎND VA RIDICA ȚĂRANUL ROMÂN CAPUL ÎN SUS ? ÎN JOS AM PRIVIT DE CÎND NE-AM NĂSCUT“.

Emil Cioran — Schimbarea la față a României

Dracul dracilor a fost partidul care ne-a juguit !

Aurelia Voicu are 81 de ani. S-a gîrbovit, picioarele n-o mai ascultă ca altădată, dar e de neam tare și, uite, după atîtea greutăți, după ce a crescut șapte copii, după ce a trecut prin atîtea încercări, încă o duce tiriș-grăpiș, tot în zori se trezește și mereu își găsește ceva de lucru. De două luni nu i-a sosit pensia de la colectivă, deși 13 hectare i-au furat atunci cînd îi pîndeau și îi schingiuiau pe fruntașii satului, deși a muncit pînă în pragul bătrîneții la C.A.P. Se mai miră azi cîte unii la ce i-o fi trebuind pămîntul ! Tot jugul pe care l-a îndurat, toată sudoarea, să nu fie în zadar, să moștenească nepoții și strănepoții dreptul care i se cuvine ei, că destul a fost chinuită și batjocorită o viață întreagă. Într-o noapte a dat năvală Miliția călare împreună cu pretorul Năstase și un trepăduș, Fecioru, l-au luat pe omul ei, așa bolnav cum se afla, l-au legat mîinile de coada calului și l-au tîrît amenințîndu-l: „Mîine la Dunăre cu voi dacă nu treierați ! La Dunăre, să vă înecați toți chiaburii !“ Era sîmbătă, activiștii nu aveau răbdare, nici milă, i-au silit să muncească duminică, să dea cota la stat ; din grîul pe care l-au încărcat atunci, o boabă n-au văzut, tot l-au dus la colectivă, dacă au vrut făină, au trebuit să o care de la București cu spinarea.

Își amintește cum luau oamenii partidului căruțe de la gospodari, pluguri, prășitoare, iar pe cai îi legau cîte 5—6, îi duceau la marginea satului, îi izbeau cu toporul în cap, îi omorau și îi dădeau la porci. Își amintește numele celor care s-au perindat în timp : Ștefănescu, Marinescu, Prodea, Pană, Mocanu, Vespasian, Untdelemn, Vlăsceanu, Enev... Nici după colectivizare nu s-au potolit, primarii, secretarii PCR, președinții C.A.P. și-au strîns avere, au furat cum au putut mai bine, au tăiat și au spînzurat. Pentru nimeni nu este un secret cum Vlăsceanu — azi nu-i dau oamenii nici bună ziua —, Enev — secretar la Primărie înainte, secretar și acum — împreună cu șeful de colo ori de dincolo, făceau comandă ce să mănînce și ce să bea, colindînd cîte o săptămînă pe la mesele altora...

Pentru ce a murit atîta tineret ?

Pe Constantin Iliescu l-au alungat din curtea lui lăsîndu-i doar două ore să-și adune niște lucruri și să plece unde o ști. Constantin Iliescu avea moară, avea casă mîndră și opt copii ; praful și pulberea s-a ales de munca lui.

Tot în anii aceia, din Chirnogi au fost ridicați Gurgui, Gică Dobrescu, Gheorghe Balcă, doctorul Ticulescu și alți chiaburi, alți dușmani ai poporului, trimiși la Canal ori în alte pușcării. De înscrierea în colectivă nu puteai scăpa, mai devreme sau mai tîrziu, tot te înhățau. Pe tatăl lui Gheorghe Curea l-au pîndit la intrarea în sat, l-au ridicat mai mulți și l-au ținut deasupra focului pînă s-a învoit să-și dea pămîntul. Alții au fost prinși în cîmp, la muncă, suduiți, bătuți...

Cristea Mavrodin era tînăr căsătorit în '47. Atunci i-au intrat în gospodăria din Oltenița, au luat doi cai, vaca și vițelul, căruța, plugul, grîul, porumbul, fasolea, tot, absolut tot, au măturat pînă și făina, l-au curățat de tot, au spus că aplică nu știu ce decret. Retras în Chirnogi, a muncit, a făcut casă din nou, căruță, i-au dat părinții cîteva pogoane, a pus vie... Prin '59 parcă înnebuniseră, primarul, secretarul, cei de la Raion, chemau oamenii, îi trimiteau obligat ba la strîns pietriș, ba să ducă vreun activist prin sate. În așa fel îi speriaseră, că multora mai frică le era să stea acasă decît în pădure sau în cîmp. Pe Cristea Mavrodin l-au hărțuit multă vreme, Prodea l-a ținut închis o noapte întreagă în Primărie, unde se afla și Vlăsceanu ; acesta cînd zbiera („Bă, nu oprești tu valul !“), cînd îl ademenea („Hai că te punem magazioner la colectivă și n-o să-ți pară rău“). S-a ținut și Cristea tare atît cît s-a putut, dar a văzut cum au pățit-o mulți, cum îi prindeau sălbaticii pe unde se nimerea și îi băteau, îi băteau... Ori îi săltau noaptea de acasă, îi suiau în mașină și nimeni nu le mai știa de urmă.

„Reglații“ ne-au pus pumnul în gură

În comuna Chirnogi — la jumătate de oră distanță față de Oltenița — agonizează două C.A.P.-uri, „8 Martie“ și „Stupinele“. Comisia de împroprietărire funcționează nestingherită, cele de inventariere și lichidare a patrimoniului s-au format și își văd de treburi. Tot așa, netulburați își urmează activitatea aceiași neclintiți **Ion Istode** —, președinte C.A.P. „8 Martie“ —, **Aurica Vintilă** — președinte C.A.P. „Stupinele“ —, **Constantin Enev** — secretar al Primăriei și azi, activist de peste 20 de ani, tovarăș de nădejde și de chefuri gratuite la mesele sătenilor împreună cu fostul primar Vlăsceanu. Lui **Constantin Enev** i se datorează demolarea a două case de rudari, precum și nenumărate amenzi încasate — pe timpul nu prea îndepărtat al dictaturii — de la cei care îndrăzneau să-și ridice o construcție în propria curte. Desigur, **Constantin Enev** aplica legea, dar de înfruptat prin comună nu-l obliga nimeni și nici să primească brînză de la ciobani uitînd să mai plătească ! Oricum, imediat după 22 Decembrie iubirea de patrie i-a purtat pașii spre Primărie ; nelipsita banderolă revoluționară nu i-a folosit la nimic atunci, lumea l-a huiduit și l-a alungat. Pentru ca mai apoi să apară și să-și reocupe funcția. Cum ? Primarul actual, Gheorghe Luca, afirmă că Prefectura a dispus înțeleapta măsură, ținînd cont mai ales de îndelungata experiență a celui în cauză.

De altfel, se pare că în Chirnogi sînt la mare preț doar alegerile „prin reprezentanți“. Așa s-a reales și dl. **Ion Istode**, președinte de C.A.P., la fel și președinta de la „Stupinele“, la fel **primarul Gheorghe Luca**, propus în ianuarie '90 de președintele proaspăt emanatului F.S.N. (pe numele său Constantin Stănilă, profesor de matematică, dar absolut întîmplător, și absolvent al fabricii de activiști „Ștefan Gheorghiu“), și ales nu de cetățeni, ci de așazișii delegați ai C.A.P.-urilor, I.A.S.-urilor, S.M.A.-urilor și școlilor din comună.

Nimic nu s-a schimbat

Fie, se întîmplă și la case mai mari, dar primarul a izbutit în timp destul de scurt să-i dezamăgească pe săteni, să le aducă gîndul amar că „tot ei și-ai lor“ fac și desfac în țara lui Papură-vodă. Astfel, povestea celor 65 de butelii sosite anul trecut, împărțite fără sfială celor care aveau deja ori nu trebuiau să hrănească patrucinci copii, modul în care domnia-sa a refuzat să arate lista norocoșilor, felul în care s-a ferit să explice pentru ce nu a acordat prioritate nevoiașilor (știut fiind că la bisniță prețul unei butelii atinge și 10 000 lei), toate acestea semănau foarte bine cu veșnica lipsă de măsură, de respect, cu abuzurile îndurate în perioada despre care țăranii au aflat — de la televizor și din ziarele exclusiv fețeniste care ajung la poștă — că s-a încheiat o dată pentru totdeauna.

De asemenea, manevrele soției primarului, ieșind cu două sacoșe doldora de ajutoare într-o bună seară ; afirmînd imprudent o zi-două mai tîrziu că noua haină de piele a bătăușului său e cam mică... De asemenea, plopii tineri tăiați din parcul comunal — sub motivul că trebuie făcute reparații la școală — și coincidența suspectă a unor lemne care în aceeași perioadă au stat la poarta primarului... De asemenea, istoria neclară a stîlpilor de beton pentru vie care au dispărut ca prin farmec din curtea școlii, în același timp existînd mărturii care afirmă că un rudar și omul de serviciu al dispensarului i-au transportat la agentul fiscal Olteanu și la primar acasă ; mai mult, reclamația furtului la Poliție rămîne fără urmări ; iar dl. locotenent colonel Zane, de la Poliția Județeană, declară resemnat — ce-i drept într-o convorbire strict particulară — că nu-i voie de la Prefectură să declanșeze cercetările.

Nici pămîntul să rîmăm în el, nu ni-l dau !

Nemulțumirile gata să explodeze privesc acum tot ceea ce este legat de pămînt. Și de cele două blestemate de C.A.P.-uri. O parte dintre sătenii — cei care au încă memorie și nu mai pot fi amăgiți nici cu amenințări la poartă, nici cu surîsuri pe micul ecran — se plîng de mișcările de culise ale președinților **Istode** și **Vintilă**. Se întreabă, de exemplu, cum a vîndut C.A.P.-ul „8 Martie“ producția grădinii de legume, cum a vîndut araci cu 1 leu bucata, cum a vîndut unora animale, iar altora — de obicei tocmai țăranilor care n-au mai dorit după Revoluție să lucreze la colectivă — li s-a ris în nas ? De ce loturile de folosință s-au împărțit preferențial, „o anumită parte a țăranilor“ neputîndu-se bucura de pămînt cu irigații ? De ce la jumătatea lunii mai nu se însămînțaseră decît sfeclă și o mică parte de floarea-soarelui, iar porumb nici o boabă ? La această din urmă întrebare, dl. fost-actual președinte de C.A.P., **Ion Istode**, încearcă întîi să nege ceea ce a avut grijă să înregistreze și aparatul de fotografiat, apoi aruncă întreaga responsabilitate pe seama ploilor. Vai, vai, vai ! Dar în satele din apropiere n-au căzut aceleași ape ? Cum de a fost posibilă însămînțarea și a porumbului ? Aici dl. Istode dă un răspuns amețitor : „Noi avem oricum soiuri tîrzii, **acum** trebuie să le punem“. Țăranii se indoiesc totuși, iar frămîntarea lor este cu atît mai mare cu cît știu prea bine că terenurile năpădite de buruieni vor da o recoltă proastă la toamnă, cînd ei vor primi, probabil, titlurile de proprietate, și, odată cu acestea, dreptul de a-și stăpîni pămîntul.

Pînă în prezent, însă, tentativele de a-și obține hectarele s-au izbit de refuzurile categorice ale Comisiei. Chiar dacă sătenii s-au adunat în cîteva asociații ; chiar dacă au dorit să lucreze — pînă la împărțirea legală — **orice** terenuri, numai să fi însumat suprafața cuvenită și să poată culege roadele, chiar dacă au arătat că în alte comune pămîntul a fost muncit de asociațiile independente, iar C.A.P.-ul nu a pus bețe în roate ! Nimic n-a putut îndupleca severa comisie. În care, acești țărani nu au deosebit de mare încredere. Deoarece, cu toate că a fost nevoie de două adunări obștești pentru formarea ei, predomină tot vechile cadre cooperatiste. Asta n-ar fi supărător.

Dar : **inginerul Podocea** îl înștiințează pe Gheorghe Curea și pe alții cu profeția „La anu' o să vină iar comuniștii, ce să vă mai dăm pămîntul, voi credeți că se-ntoarce timpul înapoi ?“ frații pensionari Gheorghe și Nicolae Crăciun află de la **casierul Nicolae Bodoloacă** — C.A.P. 8 Martie — că cine se înscrie la ei va primi pensie, cine nu, să fie sănătos ; **șeful echipă Florea Toma** umblă prin sat să cheme oameni cu bulentinele la același C.A.P., mai strecurînd o promisiune, mai o amenințare : **președinta de la Stupinele** îi anunță pe cei care au îndrăznit să semene pepeni lîngă „moșia agricolă de producție“ că o să pună erbicide așa cum a distrus și viile pe tate fără aprobarea măricei-i, iar președintele de la „8 Martie“ — dl. Ion Istode — se ocupă intens de reanimarea cooperativei pe care o conduce, plănuind să o transforme în societate pe acțiuni, speriindu-i pe vechii membri că singuri n-ar putea descurca, n-ar avea cu ce să lucreze, n-ar reuși achite impozitele și costul lucrărilor agricole...

Între timp vitele mor — în versiunea oficială bolnave de tuberculoză — și conducerea de la „8 Martie“ are grijă să aștiue gropile, cum află de aprîția vreunui curios. Pămîntul este pe mari suprafețe podit cu bălării. Fostele vii nu s-au repartizat pe vechile locuri nici atunci cînd ar fi fost posibil. Bătrînii membri C.A.P. nu au primit pensia de 3 luni și nu există speranțe nici pentru perioada imediat următoare... Dl. Istode lămurește cu seninătate că nu există nemulțumiri. Poate nu a stat niciodată de vorbă cu Nicolae Buleandră care spune pășul unei părți din cei în mai revoltate a țărănimii : „Ne-am săturat ! Ne-am săturat ! Nu știu cît ne-am săturat ! Prea mare batjocura ! Dar nu se așteptă cineva să facem noi contestație sau să demonstrăm, noi o să trecem direct la Revoluție !“.

OLTEA MUTULESCU

Gata cu lagărul de muncă forțată !

Primar sub focul terorist al întrebărilor

Cui îi pasă de țărani ?

„Sfatul amar al chiaburilor“

Fotografii de SILVIU STAN

DESPRE MĂGURELE, CU TANDREȚE

CINE ARE NEVOIE DE FIZICIENI?

Dintotdeauna, despre Măgurele s-a vorbit ca despre o lume a inițiaților, din care novicele este exclus.

Studenții la fizică au îmbrăcat și ei aceeași aureolă a singularității, într-un spațiu universitar în care depărtarea de oraș a fost compensată de șansa unei vieți profesionale pendulînd între amfiteatrele școlii și laboratoarele institutelor de pe platformă. Statutul special al studentului fizician a continuat și după terminarea studiilor. Pentru tinerii deosebiți, conducerea platformei a facilitat — în pofida legilor stupide — rămînerea acestora în domeniul cercetării. Restul colegilor se îndreptau către școlile în care urmau să devină profesori sau către industrie, unde, din păcate, prea puține întreprinderi înțelegeau rolul unui fizican printre ingineri și faptul că nici un sector al industriei moderne nu mai poate fi conceput fără existența unui fizician, al cărui orizont de înțelegere și acțiune este extrem de larg.

Cînd, acum cîtva timp, după mitingul specialiștilor de pe platformă, cineva a exclamat „moare și fizica!", primul meu gînd a fost către viitorii fizicieni ce se formează aici, într-o școală ce s-a impus prin valoarea absolvenților săi.

Prof. dr. Athanasie Truția — decan

Un respiro de doi ani

Și în acest an, o mare parte dintre aceștia se vor îndrepta către catedre, în principal, căci există o criză acută de profesori de fizică. Nu sînt probleme în privința plasării absolvenților nici pentru anul viitor, mă asigură interlocutorii mei, **prof. dr. Ath. Truția**, decanul facultății, **prof. dr. Gh Ciobanu** și **lect. dr. Andrei Ionescu**, prodecani. Iată un avantaj de care se bucură prea multe facultăți — doi ani de răgaz. Și totuși, nu se poate evita întrebarea: ce se va întîmpla după aceea?, căci, deși institutele de cercetare au și ele, încă, nevoie — și capacitatea de a-i angaja — de tineri, numărul acestora, însă, este redus.

Vor angaja întreprinderile fizicieni?

Rămîn, așadar, întreprinderile. Vor angaja, însă, ele, fizicieni? Iată o întrebare la care răspunsul depinde de foarte multe necunoscute. Toate, create de starea actuală a economiei românești, în care, pe de o parte, marile întreprinderi (ca și cele mici, particulare) pentru a putea ieși din situația falimentară (ori pentru a demara o activitate rentabilă) ar avea acută nevoie de fizicieni, iar pe de alta, nici nu și-i pot permite, nici nu știu să-i folosească. Tocmai pornind de la această realitate, conducerea facultății a întocmit o scrisoare de prezentare a domeniilor în care un fizician poate activa cu rezultate deosebite, scrisoare ce va fi trimisă unui mare număr de întreprinderi. Este întristător, mi se spune, să vedem că în întreprinderile românești fizicienii își găsesc cu greu rostul, în timp ce, fără excepție, absolvenții noștri sînt imediat angajați în întreprinderi din străinătate, unde sînt foarte apreciați.

Prof. dr. Gheorghe Ciobanu — prodecan

O școală gîndită pentru ziua de mîine

Din punctul de vedere al pregătirii fundamentale, școala noastră de fizică se ridică la cote valorice mondiale. După revoluție, aici nu a fost nevoie să fie modificate nici structura anilor de studiu, nici programa de învățămînt, nici cursurile. Cu toate acestea, se caută permanent noi soluții care să asigure o pregătire superioară. S-a rămas la forma de pînă acum, învățămînt general de cinci ani, căruia, totuși, susținătorul ideii, prof. dr. Ciobanu, este de părere că trebuie să i se imprime o specializare mai îngustă, căci, spune, „în străinătate, absolvenții de fizică știu mai puțin, dar ceea ce știu, știu, foarte, foarte bine", fapt esențial, mai ales cînd lucrezi într-o întreprindere.

Profesorul Truția, nesusținut de ceilalți colegi, e de părere ca toți studenții fizicieni să primească după primii trei ani, un certificat pe baza căruia pot fi profesori de gimnaziu; dintre absolvenții următorilor doi ani (50 la sută din numărul inițial) să se aleagă viitorii profesori de liceu, universitarii și cercetătorii, iar cel de-al șaselea an să confere titlul de Master (10 la sută).

Fără excepție, însă, toată lumea este de acord că pregătirea fundamentală trebuie asigurată la aceleași cote de exigență, dublată de o pregătire tehnologică serioasă, domeniu în care, însă, se face resimțită o lipsă acută de aparatură modernă. Multe speranțe se îndreaptă, pentru o primă dotare, către programul „Tempus" în cadrul căruia se prefigurează posibiltatea dotării facultății.

Exigența la puterea a treia

De ce la puterea a treia, veți înțelege imediat. Fizica este, fără îndoială, o facultatea grea, spun profesorii, recunoscînd eforturile studenților, dar și necesitatea amplificării lor pentru o reușită viitoare. Iată de ce se impun o serie de modificări.

„Începutul trebuie făcut din liceu. Bacalaureatul este necesar să fie un examen complex, care să asigure o primă triere dură a celor ce doresc să urmeze un institut de învățămînt superior. Asta va asigura de-a lungul anilor, preocuparea elevilor pentru propria pregătire". (lect. dr. A. Ionescu).

„În același sens, examenul de absolvire a facultății va trebui să dubleze lucrarea de diplomă de o examinare severă din tot domeniul fizicii, știut fiind că în domeniul pregătirii fundamentale acumulările se opresc, de obicei, în acest moment" (prof. dr. Gh. Ciobanu).

În sfîrșit, cea de a treia propunere concretă, a prof. dr. Ath, Truția, vizează calitatea pregătirii, de data aceasta prin prisma facilităților materiale ce e firesc să fie asigurate celor merituoși (ca în majoritatea țărilor lumii). Ar fi firesc, deci, să se instituie și la noi sistemul burselor de stat asigurate studenților buni, care obțin, să zicem, medii peste 7, ceilalți putînd urma și ei facultatea contra unor taxe pe care le vor suporta familiile respective.

x
x x

Apreciind preocupările cadrelor didactice de la facultatea de fizică drept general valabile pentru întregul învățămînt românesc și propunerile prezentate ca deosebit de interesante, ne facem o datorie de onoare din a le supune atenției tuturor celor interesați de soarta învățămîntului național și de implicarea sa în schimbarea la față a economiei noastre.

ROXANA PAICU-MANOLESCU
Fotografii de GIG MOTOIANU

Oricum, interesul bolnavilor trebuie să primeze

Drama doctorului Elthes

Omul despre care m-am decis să scriu rîndurile de față este un personaj în genere bine cunoscut în lumea medicală: doctorul Ladislau Elthes, inventatorul medicamentului românesc Elcohep și al unor ceaiuri de mare eficacitate în tratamentul bolilor hepato-biliare. Cine nu știe încă, aș dori să afle, din capul locului, că renumitul discipol al lui Hipocrate, medicul care a trudit nespus de greu spre a veni în apărarea sănătății semenilor săi, trăiește azi o adevărată dramă. De cîteva luni este șomer. Adică, i s-a desfăcut contractul de muncă; lucrează pe unde apucă și cum poate, fără a avea siguranța zilei de mîine. Cum s-a putut ajunge pînă aici?! E o poveste lungă, plină de tot felul de peripeții. Dar să-i dăm cuvîntul eroului ei.

— ...La Aleșd, pe malul drept al Crișului Repede, unde fusesem repartizat după absolvirea facultății, am lucrat pe brînci, împreună cu soția mea, medic și ea, aproape doisprezece ani, fără întrerupere. Abia învingeam niște greutăți, că ne apăreau altele în cale. Căutarea plantelor trebuitoare ne lua multă vreme. Chiar foarte multă. Urma testarea sau experimentarea după un rețetar conceput de noi. Luam apoi alte plante. Alte combinații. Am găsit, în sfîrșit, rețeta cea mai bună. Testările au fost făcute. S-au făcut și probele de laborator impuse, și experimentările pe un eșantion de pacienți. Cu ceaiurile mele, cu medicamentul conceput de mine și de soția mea am izbutit să tratăm și să vindecăm literalmente aproape 50 la sută din cazurile de ciroză hepatică; am refăcut funcțiile alterate și am însănătoșit efectiv circa 70 la sută din cazurile de hepatită cronică, înainte de a ajunge în faza de ciroză. Afecțiunile biliare cronice, tratate conform procedurii noastre, pot fi vindecate în proporție de 90 la sută. Cazuri concrete, cu nume și adrese precise, au fost numeroase. Chiar și revista Flacăra le-a publicat... Medicamentul a fost brevetat ca invenție, este produs sub formă de tablete de Laboratorul PLANTAVOREL din Piatra Neamț și se poate găsi în rețeaua farmaceutică. Numai ceaiurile le producem noi, după același rețetar care ne aparține. Supraveghem totul, direct.

— Înțeleg că treburile au mers bine, o vreme.

— Chiar foarte bine. Imediat după brevetarea medicamentului, la Spitalul județean din Oradea ni s-a repartizat o subsecție cu un număr apreciabil de paturi. Lucrurile evoluau corect. Bolnavii erau tratați cu grijă și erau mulțumiți. Cu colegii ne înțelegeam destul de bine. Eram apreciați. Tratamentul Elthes devenise deja cunoscut în întreaga țară, pentru eficacitate. Ce mai, a fost minunat pînă într-o zi din ianuarie 1990...

— Cînd, ce s-a întîmplat?

— Conducerea spitalului județean, în înțelegere cu Direcția sanitară județeană, au desființat salonul cu 30 de paturi ce îmi fusese repartizat. Am rămas pe din afară. La fel și soția mea, și sora medicală, scoasă ulterior la pensie în mod forțat.

— Motivul?

— Cică trebuia, mai întîi, să mă mut la Aleșd, că acolo e postul meu dobîndit prin repartiție. Apoi, că nu m-am prezentat în cîteva dimineți la ședința de raport..., fapt pentru care am și fost sancționat de colegiul medicilor: mustrare scrisă cu avertisment. Unii colegi mi-au mai băgat fitile pe la domnul director, șoptindu-i că m-aș fi îngîmfat, că mi-am construit casă de un milion. Și cîte și mai cîte. De aici, fel de fel de invidii, șicane, jigniri și chiar insulte. E drept că, la Oradea, fusesem doar detașat...

— Ce-ați întreprins?

— Am fost la direcție. Dl. Gh. Oros a spus că numai dacă mă întorc la Aleșd îmi ridică sancțiunea. Altfel, nu. Iar atît timp cît sînt sancționat, n-am dreptul nici măcar să-mi deschid cabinet particular. Mi s-a făcut de-a dreptul lehamite. M-am cam aprins și eu. M-am enervat și i-am cam fluierat. Rezultatul? Începînd cu luna aprilie, mi s-a desfăcut contractul de muncă. Și am rămas pe drumuri. Salariu, firește, nu mai primesc. Mi s-a repetat invariabil aceeași placă: îmi anulează desfacerea contractului numai dacă, împreună cu soția ne întoarcem la Aleșd. Nimeni nu mă întreabă: ce să fac eu acolo?! Tot rostul meu e, de-acum, la Oradea. Aici știu bolnavii unde să mă caute, de unde să mă ia.

— De ce nu vă duceți la Ministerul Sănătății să cereți sprijin?

— Am fost și la dl. ministru Bogdan Marinescu. Dînsul mi-a promis tot sprijinul. Pînă acum însă n-am primit nimic. Aștept, totuși. Încă aștept.

...Aflîndu-mă zilele trecute la Oradea am întrebat pe cîțiva din lumea medicilor de aici dacă știu sau au auzit măcar cîte ceva despre cazul doctorului Ladislau Elthes. Unul, mai cumsecade, mi-a răspuns:

— Da, domnule, eu cunosc situația pentru că lucrez chiar la Direcția sanitară a județului. V-aș ruga însă, din motive ușor de înțeles, să nu-mi scrieți numele. Doctorul Elthes a fost și este un om de treabă; un medic deosebit de prob, foarte inventiv. Numai că, tînăr și cam impulsiv cum e, s-a cam luat cu ăi mari la harță. Și ăștia din urmă, fie din invidie, fie din altceva, i-au cam retezat macaroana. L-am sancționat, nu zic pe nedrept, în colegiul medicilor. Dar, sincer vorbind, au făcut mare greșeală că i-au desfăcut contractul de muncă.

Și alții, într-o formă sau alta, au confirmat cele spuse.

Sigur, nu încerc aici să scuz sau să nesocotesc unele deficiențe comportamentale pe care însuși dr. Elthes recunoaște că le mai are. Poate că, uneori, a fost prea nervos și a vorbit neprotocolar cu cei din jur. Poate că a mai întîrziat dimineața la raport. Dar poate că s-a și vindecat de toate acestea. Oricum, interesul bolnavilor trebuie să primeze.

«Primo non nocere, deinde vindecare» — spune un bine cunoscut dicton latin, de care lumea noastră medicală ar trebui să țină și mai mult seamă și să-l aplice nu doar pe cord deschis, ci și în nepreväzutele intervenții pe suflet... Orice s-ar spune, medicul inventator Ladislau Elthes, doctorul de care se leagă speranțele atîtor și atîtor bolnavi nu poate fi lăsat pe drumuri.

MIHAI STĂNESCU

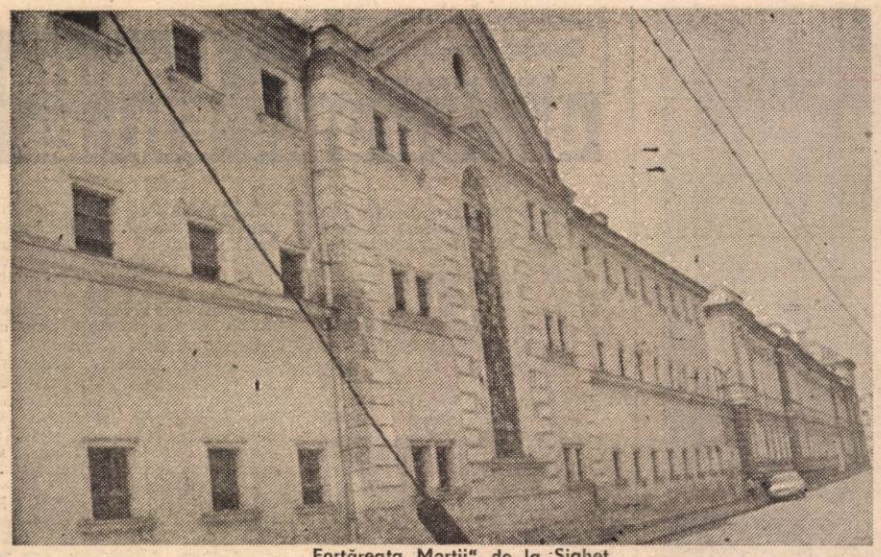

„Fortăreața Morții" de la Sighet.

După patruzeci de ani de la săvîrșirea crimelor cei mai ascunși morți ai României învie dintr-o groapă comună de pe Tisa să lumineze cu destinul lor sfîrșitul unei lumi cumplite și speranța începutului unei mai drepte istorii

APOCALIPSA DE LA SIGHET

Închisoarea unde a murit România

Nu intenționez să-i tulbur senectutea dezvăluindu-i numele. Dar C. I. există ca document viu, e unul dintre puținii supraviețuitori ai celei mai secrete închisori din România. La Sighet, pe granița au fost aduși pentru exterminare toți marii intelectuali ai României Unite dintre cele două războaie, miniștrii și universitarii, șefii partidelor istorice și capii nesupusei biserici catolice.

S-a scris pînă acum despre Pitești și Gherla, despre Aiud și alte închisori unde a fost sacrificată inteligența română pe altarul glorioasei prostii a unui sistem politic de import. Despre Sighet nu se știe încă decît extrem de puțin. Acolo au murit, învăluiți în legende obscure, îngropați în locuri incerte, Maniu și Brătianu, acolo, la Sighet, comunismul a ucis fără nici o tresărire umană floarea istorică a inteligenței politice și religioase care a înălțat România modernă de după Marea Unire la rangul unui popor civilizat și prosper al Europei și al lumii.

Cu mărturisirea părintelui C.I. deschidem o fereastră spre adevărul viu și crud al acelor ani cînd comuniștii s-au altoit pe trunchiul sănătos al poporului român prin minciună și încă nepedepsită crimă. Doar cîțiva ani ne mai despart de sfîrșitul lumii și învierea morților ce va să vină, după Ioan citire. Pentru poporul român, însă, Apocalipsa a început — cu toată siguranța — la Sighet.

Foișorul de supraveghere a curții interioare unde deținuții „luau aer".

7 ani din viață, fără judecată

— Cum ați ajuns la Sighet ?

— Am fost adus de la Căldărușani. Ne-am adunat vreo 25, numai cler greco-catolic. Episcopii Traian Frențiu, Iuliu Hossu, Alexandru Rusu, Ioan Bălan de la Lugoj, Ioan Deliman de la Arad, Brînzeu și Vezoc din Lugoj.

— Dumneavoastră unde ați fost preot ?

— La Cluj. Eram consilier canonic și profesor de teologie. În închisoare m-au sfințit ca episcop.

— În ce an, v-au arestat ?

— În 1948, octombrie, 29. M-au luat de la reședința episcopală greco-catolică din Cluj, pe Calea Mosilor. A venit un singur securist. Mi-a spus să mă prezint la securitate. Acolo m-au ținut 8 zile.

— V-au judecat ?

— Nu. După opt zile, m-au dus la Mănăstirea Neamțu unde am stat pînă la începutul lui '49 cînd ne-au dus la Căldărușani și de aici, în mai 1950, la Sighet.

— De ce credeți că v-au adus la Sighet ?

— Aici erau și ceilalți. Ne-au urcat în dube și ne-au dus la Sighet. Nejudecați. Necondamnați. Am stat la Sighet pînă în 1955.

— V-au spus unde vă duc ?

— Nu. Nimic. După ce-am ajuns, am stat cîteva zile în hainele noastre. Apoi ne-au îmbrăcat în zeghe. Șoferul de pe dubă ne-a spus în șoaptă că mergem la Sighet. Și de-acolo ne trec în Rusia.

— Cu cine ați fost în celulă ?

— Eram vreo șapte, opt, Alexandru Rațiu, preot (acum, în America), Tămian Coriolan din Oradea, Sîrbu Leon din Blaj, Eugen Popa, profesor de teologie din Blaj. Erau paturi supraetajate, în paturi — o saltea cu paie, o perină cu paie. Între paturi, abia puteai merge. La fel, între paturi și perete. Ne făceam necesitățile în celulă, în tinetă. Un ciubăr. Noi îl scoteam afară. Venea gardianul și doi mergeau afară să-l golească. Celula noastră era la etaj. La Sighet e o închisoare ungurească, tip.

Celulă gata pentru stingere

— Care era programul zilnic în închisoare ?

— Ne sculam la cinci jumate, șase. Stingerea era la zece. De mîncare ne dădeau un fel de terci din făină fiartă de mălai. O gamelă, cam cît o ceașcă. Se deschidea ușa, mergeai cu gamela în mîini, gardianul îți turna din hîrdău. Turna cu polonicul. La amiază o zeamă. Arpacaș — de obicei — sau fasole, varză cîteodată.

— Vă săturați ?

— Da de unde ? Nici nu puteam mînca. Seara — cafea neagră și 250 gr. de pîine. Zăceam toată ziua în celulă. Cîteodată ne scoteau la plimbare. Nu zilnic.

— V-au anchetat ?

— Ne-au chemat o dată, sau de două ori, jos. Ne-au făcut niște fișe, cu fotografii. În rest, ne deschideau ușa cînd scoteam tineta, la amiază venea ciorba, seara — cafeaua. La stingere veneau să dăm raportul. Ne așezau în linie iar șeful camerei raporta : „celula numărul cutare cu atîția deținuți e gata pentru închidere. Îmi pare că celula noastră avea numărul 45.

— Și cum vă trecea ziua ?

— Ne rugam. Aveam rozar făcut din ață. Stăteam mai mult tăcuți. De la o vreme ne-am terminat toate poveștile.

— Știați ce-i în țară în timpul acesta ?

— Nimic. Nu aveam legături cu exteriorul. Cu greu am ajuns să comunicăm de cîteva ori cu cei de la pompa de apă din pivniță. De la ei am aflat cine mai e în închisoare.

— Cine mai era ?

— Rectorul Universității din Cluj, Ștefănescu Goangă.

— Dumneavoastră cîți ani aveți acum ?

— În toamnă fac 80. În zece septembrie. Sînt născut în 1911, la Sărățel.

— Vă mai amintiți vreun nume din închisoare ?

— Pop Romulus de la Oradea, fost subsecretar la interne. Și mulți alții, nu mi-i amintesc în clipa aceasta.

— Cum comunicați între dumneavoastră ?

— Am găsit în perete o nișă în care am ascuns un creion. Cu el scriam pe un bilețel cine-s ceilalți și cîți sînt. Foștii miniștri. După un timp ne-au găsit capătul de creion.

— Cine ?

— Gardienii. Căutau să vadă ce avem. Ne făceau de multe ori percheziții, noaptea. Ne sculau din somn și ne căutau sub perină, pipăiau hainele, salteaua. Percheziție la corp. Presupuneau că avem legături cu radiourile străine.

Neagra

— Erați pedepsiți ?

— Nu era voie să te uiți pe fereastră, în curte, cînd se plimbau ceilalți. Erai pîndit de soldatul din turela de veghe și pîrît. Dădea semnalul că sus, de la geamul cutare, cineva și-a ridicat capul.

— Ce vă făceau ?

— Pe cel prins, îl duceau la **neagra**. Rațiu a stat de vreo două ori.

— Ați stat și dumneavoastră ?

— Nu.

— Ce era **neagra** ?

— O celulă fără lumină. Erai obligat să stai acolo în izmene și cămașă. Închisoare în închisoare. Carceră.

— Ce nu mai era voie să faci ?

— Nu era voie să știi localitatea unde te afli, cine moare... Era izolarea cea mai teribilă. Zi de zi, din '50 pînă în '55, cînd m-am eliberat.

— Cum ați rezistat ?

— Numai cu ajutorul lui Dumnezeu !

— Cît ați stat acolo, a murit cineva ?

— Din celula noastră a murit **Traian Frențiu**. Pe **Liviu Chinezu** l-au scos în comă. Pe episcopul **Suciu** (din Blaj) l-au scos din celulă în nesimțire. S-a stins lumina chiar atunci.

— La ce oră se stingea lumina ?

— Nu se stingea decît cîteodată, cînd aveau ei ceva secret.

— Ce făceau cu cel mort ?

— Îl puneau într-o pătură și-l duceau dintre noi în altă parte a închisorii. Noaptea îl scoteau cu o căruță și-l duceau.

— Cine-l scotea ?

— Noi nu vedeam nimic, doar auzeam roțile căruței.

— Unde îl duceau ?

— La cimitirul rutenilor, cred. Dar și asta am aflat mai tîrziu.

Un guvern în pușcărie

— Ce miniștri au fost închiși la Sighet ?

— Cam în jur de o sută. Pe unii îi duceau și îi aduceau. La un moment dat, au dus zece sau unsprezece dintre ei. I-au ținut, pe undeva, aproape un an. Apoi i-au adus înapoi.

— În ce parte a închisorii erau ținuți miniștrii ?

— La parter. La celula nr. 8 era **Gheorghe Brătianu**. De acolo l-au dus sus.

— În afară de Brătianu, de cine vă mai amintiți ?

— **Sever Bocu**, ministru al Banatului, fratele lui **Tătărăscu**, generalul **Alexandru Tătărăscu**, fostul ministru de externe, **Manoilescu** — care a participat la Tratatul de la Viena, **Popovici** — generalul de 96 de ani. Era cel mai bătrîn dintre toți, **Macovei** — fostul ministru al căilor ferate. Dar să verificați, vă rog, ce vă spun. N-aș vrea să greșesc. Trebuie să aibă pe undeva, pe la interne, o listă exactă a lor, pentru că raportau mereu cine a murit. Directorul închisorii, **Ciolpan**, mergea deseori la București cu rapoarte. Cine mătura la ușă, ne șoptea : uite ce-am aflat, c-a murit cutare. Sau, mai comunicam prin perete.

— Cum comunicați prin perete ?

— Prin țevi, prin calorifer. Pe unde vine țeava de la o celulă la alta, era o mică deschizătură, o fisură. Prin ea vorbeam cu cei din celula vecină. Dacă te prindea, era vai și-amar.

— Erați urmăriți ?

— Prin vizetă, tot timpul. Se patrula pe coridor ca pe graniță. Gardienii umblau în papuci de casă. Ușor. Nu se auzea nimic. Nimic ! Deschideau vizeta foarte puțin să nu auzim. De obicei, eram atenți. Aveam un consemn cînd eram la măturat. Dacă se apropia gardianul de cel cu spatele la ușă, ziceam o parolă : „Andrei, adă mătura". Asta însemna : „Fii atent, îndepărtează urechea de la ușă. În curte, vorbeam la început franțuzește pînă cînd ne-au interzis să vorbim în altă limbă.

— Ei nu știau franceza !

— Reține că **Gheorghe Tătărăscu** era jos, la parter, la cîțiva metri de unde se tăiau lemne cu firezu. A șoptit prin fereastră : „Priez pour mon fils !" Rugați-vă pentru fiul meu ! A fost ținut tot timpul singur în celulă. Mai era la Sighet **Ștefan Tătărăscu**, directorul editurii **„Scrisul românesc"** din Craiova, generalul **Alexandru Tătărăscu**, cel care a și murit acolo. Mai aveau un frate, parcă Emanoil. Și **Brătienii** erau mai mulți. Profesorul universitar **Gheorghe Brătianu**, șeful partidului liberal, era dizident față de **Tătărăscu. Dinu Brătianu** a murit tot la Sighet. Mai era **Constantin Brătianu**, unul înalt, îi zicea Bebe.

— Cum ați aflat cine sînt ?

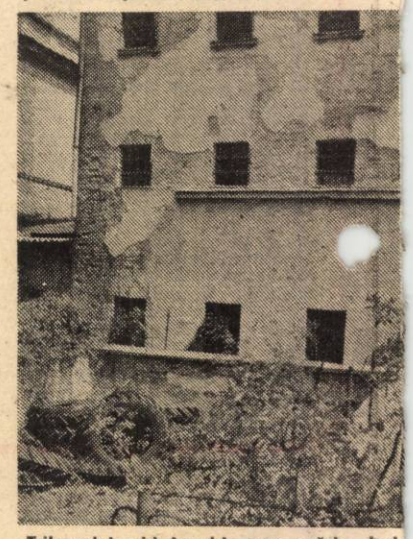

Tribunalul, zid în zid cu pușcăria. Ieșirea — într-un singur fel — cu picioarele înainte.

— Cum am descoperit ? Era o pompă în beci. Gardianul era în altă parte. Beciul e mai jos și are o ferestruică. De acolo am văzut, la început, cînd i-au adus. I-am cunoscut după față și mustăți că-s domni, intelectuali. Cineva a șoptit : „Cine sînteți ?" „Foștii miniștri !" Tăiam lemne cu **Ștefănescu Goangă, Romulus Pop**, vreo zece. Au mai venit la Sighet generalul **Samsonovici**, [illegible]ul **Cihovschi** — ministrul armatei. [illegible]**schi** a fost la Aiud. Cînd mai venea unul de prin alte închisori, șoptea : uite pe unde am fost, cu cine m-am întîlnit.

— Nu aveați și alte surse de informații ?

— Cîteodată milițienii își făceau nevoile prin celulele noastre. La șters, foloseau gazetă. Cîte unul dintre noi scotea bucățica de ziar, o spăla și aflam astfel ceva știri din lume.

— De **Maniu** știți ceva ?

— A fost adus de la Galați c-o dubă. Și **Ilie Lazăr**, care era originar din Maramureș. A șoptit din celulă, de la parter : „Am venit cu domnul președinte de la Galați." **Maniu** era șchiop deja, nu putea umbla pe picioare. Fusese într-o vizită la **Brătianu** să se sfătuiască și a lunecat pe un covor. S-a lovit la rotula de la genunchi. Din cîte am aflat de la **Ilie Lazăr**, a fost adus cu targa la Sighet.

— În ce celulă a stat ?

— La parter, într-o celulă cu **Mihalache**. Odată, **Mihalache** s-a ridicat și a șoptit ceva la fereastră. N-am putut prinde nimic. A mai stat cu **Bercovici** — fostul proprietar de la Athénée Palace (îmi mai amintesc, acum, și de **Bornemisa** — fostul primar al Clujului). După un timp, l-au luat pe **Maniu** și l-au dus pe T-ul închisorii, sus, în partea stîngă de la intrare. L-au dus cu **Carandino**. Lîngă el a murit **Maniu. Carandino** era fostul director al ziarului „Dreptatea" al național-țărăniștilor, după **Augustin Popa** (mort în America).

A mai fost închis la Sighet [illegible]**ter Pop**, ministru de Turnu Severin, [illegible] participat la tratativele dinainte [illegible]ării Ardealului. Cei mai mulți mureau de slăbire și epuizare. Eram exterminați încet, încet. Am fost aduși la Sighet anume pentru exterminare.

ION ZUBAȘCU

Fotografii de GIG M[illegible]CIANU

TRENUL cu 8000 de cadavre

Cumplita soartă a prizonierilor români în U.R.S.S.

Doar ei mai pot scoate la lumină adevărul

Călătoream cu trenul de la Arad la București, sînt 30 ani de atunci și, dacă țin bine minte, era într-un sfîrșit de septembrie. Compartimentul mai găzduia un bărbat la cumpăna anilor, un om — mi-a părut mie — cernit de o tristețe adîncă, ducînd cu el acea expresie greu de definit ce rămîne pe chipurile semenilor noștri numai după ani de suferință și decepții amare. Ne-am împrietenit, ne-am deschis sufletele, așa cum se întîmplă cînd doi călători se întind la vorbă ca să-și omoare plictiseala din tren.

Lucra ca maistru într-o fabrică și revenise în țară abia de trei ani după o lungă perioadă petrecută în estul Siberiei. Împărtășise și el soarta sutelor de mii de români căzuți prizonieri pe frontul de răsărit : opt ani de muncă forțată în minele de plumb și alți șase într-un fel de libertate controlată, ca muncitor pe șantierele de construcții de la capătul pămîntului. Dar cu deosebire, bărbatul acesta era ultimul martor și unicul supraviețuitor al unor scene de apocalips.

La Moscova, în iarna lui 1943, avea să-mi povestească tovarășul meu de drum, o parte a prizonierilor români, 8 000 la număr, au fost îmbarcați în două garnituri de tren, urmînd să fie transportați undeva la capătul Siberiei. Doar trei din aceștia, între care și bărbatul din compartiment, cunoscători ai limbii ruse, au fost atașați grupului de paznici și de aceea au călătorit în alt vagon. Fiecare prizonier a primit la plecare patru pești sărați, un codru de pîine și o sticlă cu apă. Trenul s-a pus apoi în mișcare și, din acea clipă, însoțitorii ruși nu s-au mai trezit din beție. Popasurile prin gările rare au fost și ele folosite doar pentru refacerea proviziilor de votcă.

După cîteva zile, din vagoanele ferecate au început să se audă vaiete, strigăte de ajutor, urlete de disperare. Cu stomacurile strînse de foame, ulcerate de peștele sărat, dar mai ales torturați de o sete devastatoare, prizonierii se zbăteau în chinurile morții. Opt mii de militari în zdrențe, deshidratați, sufocați de atmosfera fetidă cu miros de urină și fecale, băteau cu brațele vlăguite în pereții vagonului, cerînd apă, aer, milă, îndurare.

Corul gemetelor — mi-a povestit în continuare însoțitorul meu de acum 30 de ani (cu o voce rugoasă ce-mi dă și azi fiori de groază) — a fost auzit șapte zile și șapte nopți. Apoi vaietele au devenit treptat tot mai rare, mai stinse, pînă cînd, în interiorul vagoanelor, a coborît o liniște neagră, sinistră. Supliciul luase sfîrșit. Cînd trenurile au ajuns la Vladivostok, după două săptămîni, și ușile vagoanelor au fost scoase din lanțuri, pe peronul gării s-au prăvălit mormane de cadavre. *Opt mii de morți și nici un supraviețuitor !*

Martorul acestui episod dantesc, de bestialitate asiatică, a coborît într-o gară pe care nu mi-o mai amintesc. Sînt mulți ani de atunci, dar poate omul mai trăiește și, citind întîmplător aceste rînduri, va mai avea puterea să ne scrie.

Istoria a trei din cei patru ani de război stă și acum zăvorîtă în memoria foștilor combatanți. Amintirile au rămas aproape singurele documente. Să poposim, iată, cîteva momente printre amintirile pilotului de vînătoare Teodor Greceanu din București : „Cine a luptat cu avioanele pe frontul de răsărit a avut puține șanse de a scăpa cu viață. În pofida faptului că aviatorii noștri erau net superiori celor sovietici, iar aparatele aflate în dotarea aviației române, incomparabil mai bune. Am luptat patru contra 30, 15 contra 60 și am biruit. Dar un aviator român, nevoit să se salveze cu parașuta, devenea imediat țintă mitralierelor de pe avioanele dușmane. Soarta lui era și mai cumplită cînd ajungea viu în mîinile inamicului. Camaradul meu, locotenentul Puiu Mociu din grupul 5 bombardiere, a fost îngropat pînă la gît în pămînt și apoi ucis sălbatic cu pietre. Pe subl. Titu Firoescu, alt camarad, l-au legat cu sîrmă și l-au ținut în zăpadă pînă cînd i-au degerat brațele. Pe urmă l-au împușcat. În chinuri năpraznice au fost uciși aviatorii Constantin Enescu și Posovschi".

„Am văzut cu ochii mei, și nu odată — povestește un alt aviator — cum rușii și-au împușcat proprii tovarăși de arme, cînd aceștia se aruncau cu parașuta. Am asistat la astfel de cruzimi, ce sfidează legile războiului, la Stalingrad și la Marea de Azov".

Asemenea documente mai pot fi recuperate doar din memoria foștilor ofițeri combatanți, din amintirile celor ce au supraviețuit asasinatelor în masă, s-au întors din deportări, au trăit zile de coșmar sub ocupația „aliatului", au colaborat cu el pe frontul din Apus, au pătimit în închisorile comuniste, au cunoscut martiri și delatori, eroi și trădători, care mai pot identifica mormintele comune ale conaționalilor noștri asasinați mișelește în pădurile Basarabiei și Bucovinei de Nord.

Să cercetăm de urgență, pînă nu e prea tîrziu, arhivele vii ale națiunii noastre. Acești martori direcți (și, de la o zi la alta, tot mai puțini !) sînt singurii care pot scoate la lumină adevărul peste care, vreme de o jumătate de veac, minciuna, teroarea și falsul au așternut o lespede de tăcere. Numai ei pot suplini lipsa de documente pentru o istorie ce abia începe să fie scrisă.

LIVIU TIMBUS
Fotografie de ELENA GHERA

MARAMUREȘUL DE DINCOLO DE TISA

Potrivit cu Diplomele maramureșene, *Maramureșul românesc se întinde în vest pînă la Hust și în nord, pînă sub coasta Munților Beskizi. Maramureșul de dincolo de Tisa era atunci mai mare decît cel de dincoace. Cu timpul, partea de dincolo a cunoscut un puternic proces de slavizare, azi în satul Peri, unde la 1391 era pomenită o mănăstire românească cu rang de stavropighie și unde se află — negreșit — obîrșia vestitelor texte rotacizante, astăzi nu mai știe nimeni românește. Prima frontieră de stat pe Tisa, adică prin inima Maramureșului, a apărut în 1919. Catedrala Episcopală a rămas la Slatina, la cîteva sute de metri dincolo de sîrma ghimpată.*

În prezent, dincolo de Tisa mai există doar cinci localități preponderent românești : Slatina, Biserica Albă, Apșa de Jos (Dibrova), Apșa de Mijloc și Strîmtura — către patruzeci de mii de suflete. Pe oameni îi cheamă Popșa sau Ona, Borca sau Marina, Bota sau Lumet și vorbesc o foarte curată limbă românească. Am văzut copii citind pe Eminescu și Alecsandri, iar bătrînii se uită la TV București.

De cîțiva ani, de cînd cu „transparența" frontierelor, poți să treci Tisa, dacă ești chemat telegrafic de către rudele de dincolo. Trecerea se face în condiții improprii, pe pasarela cu scînduri putrezite a podului de cale ferată. Ultimul pod rutier a fost demolat după invadarea Cehoslovaciei, din 1968.

Am trecut și eu podul, privind cu teamă printre scîndurile rărite la apa iute a Tisei, murdară și umflată de ploi. Conducerea centrală a Ucrainei, confruntată cu o grozavă penurie de bunuri de consum, a luat o măsură năstrușnică : la salariu, oamenii primesc un fel de tichete, iar pentru a cumpăra ceva trebuie să dai și banii și tichetul. O măsură precară de protejare a fondului intern de marfă, care nu a pus capăt comerțului neorganizat, ci l-a orientat spre troc. Cu rublele nu ai ce face, te duci eventual la restaurant. Intelectualii români cu care m-am întîlnit, majoritatea prieteni, nu discută însă prea mult despre acestea. Îmi cer mai degrabă să le procur cevă cărți privitoare la istoria Maramureșului. Le dau, deocamdată, niște studii xerografiate.

Din viața de acolo, nu lipsește o secvență demnă de teatrul absurd. În centrul orașului Slatina se află statuia unei personalități din istoria Ucrainei, ridicată de către sovietici în 1954 pentru a comemora trei secole de la un anume eveniment ; pe soclu nu scrie nimic altceva decît numele personajului și anii : „Bogdan Hmelnițki 1654—1954" (!) Oamenii din jur, absorbiți de ocupații lucrative, nu au timp să se întrebe, nici măcar în glumă, dacă vestitul hatman a trăit într-adevăr trei sute de ani sau nu.

Anii '45 și '90: CÎTEVA ASEMĂNĂRI

Unii întreabă senini : „unde-i neocomunismul ?", alții — cinici sau naivi — „da' ăștia ce mai vor ?", pretinzînd implicit că redemocratizarea politică a fost deja înfăptuită. Același lucru a mai fost pretins o dată, imediat după război. Românul s-a ars atunci rău de tot. Iată cîteva situații.

În timpul guvernării Rădescu (decembrie 1944 — februarie '45) comuniștii au pus la cale mai multe manifestații violente, tulburări și asasinate — cu scopul de a crea circumstanțe agravante pentru partidele istorice. 28 și 29 ianuarie 1990 avant la lettre.

Pe 11 februarie 1945, în sala Scala era prevăzută o întrunire la care urma să vorbească șeful guvernului, generalul Rădescu. Teohari Georgescu a umplut sala cu oamenii săi de șoc, pentru a zădărnici discursul, ceva asemănător cu Alba Iulia 1 Decembrie 1990.

La mitingul din 24 februarie 1945 organizat de către comuniști, cîțiva manifestanți au fost împușcați pe la spate, din propriile rînduri ; o avanpremieră la provocarea din 13 iunie 1990.

Au fost provocate și susținute disidențe în rîndul partidelor istorice : PNT (Anton Alexandrescu), PNL (Gh. Tătărăscu) și PSD (Lothar Rădăceanu).

Apar, cumpărați cu avantaje materiale imense, intelectualii prostituați politic : M. Sadoveanu, M. Ralea, George Macovescu.

Intelectualii care nu au cedat presiunilor de compromis politic sînt denunțați, în „Scînteia" din sept.-oct. 1944, ca fiind : „legionari", „fasciști" și „trădători". Lista includea pe : Sextil Pușcariu, C. Rădulescu-Motru, Liviu Rebreanu, Ion Barbu, Lucian Blaga, Dan Botta, Aron Cotruș, Nichifor Crainic, Mircea Eliade, V. I. Popa, Petru Comarnescu, Al. O. Teodoreanu. Se scria despre ei aceleași lucruri și în aceiași termeni în care se scrie azi, în anumite medii, despre : M. Șora, G. Liiceanu, Ana Blandiana, O. Paller, Nicolae Manolescu ș.a.

„Scînteia" nr. 334 din sept. 1945 consemna, cu satisfacție, una din lozincile zilei : „Moarte dușmanilor poporului : Maniu și Brătianu !", așa cum se striga în iunie 1990 la adresa lui Rațiu, Coposu, Câmpeanu și a intelectualilor în general. Instigarea a fost reluată de către Silviu Brucan (!) în editorialul : „Da ! Nici o cruțare ! Bandiți manisto-salaziști !", „Scînteia" nr. 823/17 mai 1947.

Anturajul lui Dej era format din oameni precum : Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu etc., care aveau o dublă calitate : erau și staliniști „călîți" și alogeni naționali.

Prin ianuarie-aprilie 1946, de Bobotează și de Paști, „Scînteia" a publicat fotografii de la slujbele religioase, reportaje și versuri cu caracter religios. Guvernanții comuniști voiau să dea poporului impresia cultivării sentimentelor religioase ; se apropiau alegerile !

În „Scînteia" nr. 369/3 nov. 1945 se anunță începutul persecuțiilor împotriva studenților. La adresa unor studenți anticomuniști de la Facultatea de Drept au fost inventate acuzații precum : „legionari care își depozitează manifestele la sediile

„RECONSTRUCȚIE"

Desen de V. VASILIU

național-țărăniste, speculanți, amatorii unei dictaturi fasciste" ș.c.l., acuzații auzite și în iunie 1990.

Scenariul reprimării manifestației promonarhiste din 8 nov. 1945 seamănă, în mai multe puncte cu lichidarea Pieței Universității din iunie 1990. Ministrul de Interne de atunci, Teohari Georgescu, a folosit „gărzi muncitorești" pentru a aresta studenți și elevi ; a lansat cu anticipație zvonul că va fi vărsare de sînge și apoi a procedat la represiune sălbatică ; polițiștii și-au autoincendiat două camioane ; au dus arestații la Ministerul de Interne, pentru a-i arăta pe demonstranți spre sediu ca să poată, astfel, deschide focul asupra lor etc. Fără comentarii !

În iunie 1945 comuniștii efectuează epurări la Radiodifuziunea Română, obțin un control deplin asupra acestei instituții, după care instituie un sever regim de cenzură.

Presa scrisă, ziarele de partid : Dreptatea, Liberalul, Viitorul, Timpul s.a. își încetează apariția fiindcă, așa cum se scria în „Scînteia" (nr. 429/18 ian. 1946) : „muncitorii tipografi au refuzat de a tipări articole antidemocratice și antimuncitorești". Guvernanții noștri de azi n-au mai adăugat decît scumpirea prohibitoare a hîrtiei ș.a.m.d.

Mutato nomine, de te fabula narratur !

Grupaj de NICOLAE IUGA
Fotografie de GIG MOTOIANU

SINDICATE GALBENE ÎN ÎNVĂŢĂMÎNT?

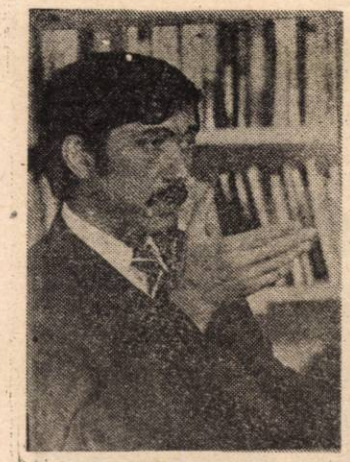

— Domnule Cătălin Croitoru, sînteţi preşedintele Sindicatului Învăţămîntului Preuniversitar (SIPR), poate cel mai controversat lider sindical din România, la acest moment. Dar, despre asta, altă dată. Întrebarea pe care v-o adresez acum nedumereşte pe foarte multă lume. De ce a fost nevoie (dacă a fost nevoie) să se creeze două federaţii sindicale distincte în domeniul învăţămîntului preuniversitar, federaţii care, prin comunicatele pe care le dau publicităţii, fac dovada unor interese divergente, acolo unde era firesc, pentru binele învăţămîntului românesc, să existe o comuniune de interese în lupta pentru revendicări comune.

— De fapt, este vorba, deja, de trei federaţii sindicale. Dar, să o luăm cu începutul. Deci, SIPR s-a constituit în ianuarie 1990, iar în 4 şi 5 martie a avut loc primul său congres. S-a vehiculat ideea că SIPR ar fi sindicatul suplinitorilor. Fals. Din capul locului, în sindicat au intrat şi titulari, şi suplinitori, şi navetişti, şi lucrători din servicii administrative. Am luptat, în egală măsură, şi pentru navetişti, ştiute fiind implicaţiile catastrofale ale navetei asupra oamenilor şi calităţii învăţămîntului, şi pentru dreptul titularilor de a se transfera, ca oricare specialist, şi pentru ca suplinitorii printre care se află mulţi profesionişti de excepţie, să aibă un un loc de muncă stabil. Ştiţi cîţi suplinitori primeau catedre, numai în Bucureşti, în fiecare toamnă? 11 000. Şi, indiferent cît de bine pregătit era, fiecare oferea ceva inspectorului. Asta era sistemul. Un „ceva" de minim 1 000 lei. Ceea ce însemna 11 milioane de lei vehiculate de această reţea de inspectori în fiecare an. În momentul în care noi am determinat hotărîrea, am spart mafia. Cel puţin, aşa am crezut atunci.

— Vă referiţi la Hotărîrea 487/1990 a Guvernului ?

— Exact. Care a stătuit norma didactică la 18 ore şi scăderea numărului de elevi la clasă la 24.

— Negocierile care au dus la această hotărîre le-aţi purtat singuri sau împreună cu cealaltă federaţie, F.S.L.I. (Federaţia sindicatelor libere din învăţămînt) ?

— Dacă a apărea după luni de zile de negocieri, cu o zi înaintea semnării documentului, impunînd modificarea acestuia în detrimentul celor pe care pretinzi că-i reprezenţi, înseamnă că ai participat la negocieri, atunci am negociat împreună.

— V-aş ruga să încercaţi să fiţi foarte concret.

— Îmi pare rău, dar pentru a expune clar situaţia, va trebui să revenim puţin la punctul de plecare. La începutul lui '90, imediat după apariţia noilor sindicate reale, democratice, au reapărut, cu alt nume, vechi sindicate, grefate pe structura vechiului U.G.S.R. Dacă noi ne-am format în ianuarie, în acest context, la începutul lui martie, a apărut şi F.S.L.I., cu Ciorbea drept lider. Şi iată o primă chestiune interesantă. În 4—5 martie, la cele două zile de congres al S.I.P.R., primul congres naţional al unui sindicat din România, a participat şi o ziaristă de la „România muncitoare" (fost „Munca", organ central al U.G.S.R.), căreia nu i s-a permis să folosească, în articol, termenul „congres". (În ziar, însă, a apărut, în facsimil, începutul procesului verbal, unde scrie clar „încheiat cu ocazia primului congres naţional"...). Abia după luni de zile am înţeles de ce. În toamna lui '90, Ciorbea va apare la televiziune afirmînd că primul congres naţional al unui sindicat liber, independent... a fost cel al... C.N.S.L.R., fostul U.G.S.R., curea de transmisie a puterii, o centrală sindicală gălbenă, la modul cel mai evident. De altfel, s-a scris în presă cum Ciorbea a fost ales în conducerea noii centrale, fără ca federaţia al cărui lider era, F.S.L.I., să fie afiliată aici. Explicaţia acestei neafilieri a apărut în iulie, cînd la Budapesta a avut loc o întîlnire a Federaţiei internaţionale a sindicatelor din învăţămînt, I.F.T.U., cu sediul la Amsterdam. Aici F.S.L.I. a fost invitată de către federaţia franceză F.E.N., iar noi de către cea americană, A.F.T., cu care încă din februarie stabilisem contacte foarte bune, chiar la Bucureşti. În cererea de afiliere la I.F.T.U., Ciorbea a declarat că federaţia pe care o conduce nu este afiliată la nici o centrală, nici la Frăţia, nici la C.N.S.L.R.

— S-au prezentat, deci, ca federaţie independentă. Nu erau?

— Evident, afirmaţia era falsă, căci Ciorbea făcea deja parte din conducerea C.N.S.L.R.-ului, iar afilierea F.S.L.I. la acesta era ca şi înfăptuită, rămînînd de îndeplinit numai o procedură formală. Din păcate, şi noi am aflat asta ulterior. Dacă am fi ştiut-o în momentul acela...

— Gruparea federaţiilor sindicale în centrale se practică în toată lumea. Este de neînţeles de ce dl. Ciorbea ar fi făcut din asta un secret.

— Vedeţi, pe plan internaţional, C.N.S.L.R. începuse să piardă din credibilitate ; pentru toţi era clar faptul că nu e altceva decît vechiul U.G.S.R., botezat altfel. Dar, să continui. Fiecăreia dintre delegaţii i s-a cerut să prezinte o expunere despre crearea sindicatului, despre principiile sale teoretice de acţiune şi aplicarea lor în practică, despre structura organizatorică şi, de asemenea, un punct de vedere asupra stadiului instaurării democraţiei în România. În ceea ce ne priveşte, am punctat realitatea obiectiv, insistînd asupra faptului că pentru noi important nu e cine este în guvern, ci garantarea de către acesta a funcţionării unui sistem democratic, pentru că după opinia noastră un sindicat real nu poate acţiona decît într-o democraţie reală. În luarea sa de cuvînt, liderul F.S.L.I. a declarat că în România este o democraţie perfectă, că totul merge ca pe roate, lăudînd F.S.N.-ul şi guvernul Roman pentru această extraordinară situaţie.

Luînd în discuţie cererile noastre de afiliere, biroul executiv al I.F.T.U. s-a trezit în faţa unei grave dispute între majoritatea federaţiilor, care ne susţineau pe noi, şi FEN care susţinea F.S.L.I.-ul, ameninţînd, în cazul respingerii acestuia, cu retragerea sa.

De ce iubesc francezii F.S.L.I.-ul

— Cum vă explicaţi acest ataşament al francezilor ?

— Abia acum, după ce am ajuns să cunoaştem bine structura sindicală din Franţa şi am avut discuţii cu reprezentanţii, de exemplu, de la „Force ouvrière", care este o centrală sindicală puternică, am aflat că acest FEN, practic, nu este afiliat la nici o centrală, că se menţine pe o poziţie oscilantă între centrala de stînga, comunistă, şi cealaltă, de orientare social-democratică, că este în relaţii foarte strînse cu guvernul socialist, şi că este acuzat de a fi o federaţie sindicală galbenă, care reprezintă şi susţine punctul de vedere al guvernului. Personal, socotesc că francezii, care au interese economice foarte clare în România, caută să penetreze inclusiv pe cale sindicală.

— Cum s-a finalizat această înfruntare ? Cine a fost primit în I.F.T.U. ?

— Avînd în vedere că ungurii, polonezii şi cehii aveau deja afiliate cîte două federaţii, am propus acceptarea cu titlu provizoriu a ambelor federaţii româneşti, urmînd ca peste un an să se ia hotărîrea definitivă, în funcţie de modul cum a acţionat fiecare. Din păcate, sau poate nu tocmai, s-a văzut cu mult înainte de încheierea anului respectiv culoarea acestui sindicat — galbenă. Un sindicat care face jocul puterii.

Jocul puterii

— Care sînt argumentele cu care vă susţineţi această afirmaţie ?

— Revin la întrebarea precedentă, privind participarea lor la negocierile ce au condus la adoptarea hotărîrii 487/1990. Cînd se căzuse de acord cu ministrul asupra principalelor probleme — asigurării locurilor de muncă, stabilităţii oamenilor pe posturi şi, mai ales a instaurării competenţei (negocierile începuseră în ianuarie şi noi eram deja în februarie) a apărut F.S.L.I.-ul, pentru că, de fapt, guvernul nu era de acord să recunoască semnătura ministrului Şora. Păi, staţi domnilor, au zis, pe noi nu ne întreabă nimeni ? Şi noi sîntem federaţie în învăţămînt, şi poate nu sîntem de acord.

— Fuseseră invitaţi la negocieri ?

— Acestea se desfăşurau din ianuarie. Nu trebuia să-i invităm noi sau ministerul, nici pe noi nu ne-a invitat nimeni. Ei au apărut la final, cu pretenţii. De fapt, voiau diminuarea unei bune părţi a revendicărilor noastre şi, din păcate, prin intervenţia lor, o parte din aceste revendicări au fost modificate şi diminuate.

— Vă rog să numiţi măcar una dintre ele.

— Mă voi opri numai asupra criteriilor de ocupare a posturilor libere. Posibilitatea prevăzută de noi ca cel nemulţumit să-i poată chema la concurs pe cel al cărui loc pe listă aprecia că i se cuvine. Era singura modalitate de a oferi o şansă valorilor tinere. Prin ei, însă, ministerul a impus ca unic criteriu dosarul. F.S.L.I. a fost şi rămîne cel mai vajnic luptător împotriva concursului de competenţă. Am spus că rămîne, pentru că, iată, sesiunea de transferări confinţeşte principiul dosarului, care dezavantajează clar tinerii profesori. Mai mult, principiile statuate prin Hot. 487, prevăd participarea în cadrul comisiilor de transferare şi a reprezentanţilor sindicatelor. Numai că, printr-o notă telefonică, dl. ministru Gheorghe Ştefan, comunică faptul că se admite ca din comisii să facă parte cu statut de observatori şi reprezentanţi ai... F.S.L.I. Este incredibil cum un ministru îşi permite să obstrucţioneze astfel activitatea sindicală, în favoarea sindicatului care convine puterii. Este o chestiune ce ţine de domeniul penal.

— Aşa cum spuneam, însă, ceea ce a intrigat opinia publică, a fost poziţia opusă a celor două federaţii în privinţa salarizării cadrelor didactice.

— Revendicările salariale au apărut la noi foarte tîrziu, după liberalizarea preţurilor, profesorii înţelegînd în ianuarie că ţara trece printr-o situaţie grea. În decembrie 1990, cînd noi am intrat în grevă, cei de la F.S.L.I. au apărut pe postul TV spunînd că destabilizăm învăţămîntul şi că un asemenea gest nu e de demnitatea cadrelor didactice.

— Argumentul a fost, într-adevăr, de natură să sensibilizeze opinia publică, pentru care greva înseamnă prejudicierea copilului de nişte ore de şcoală.

— Din nou, aceeaşi teorie comunistă arhicunoscută. Pentru că problema nu este cea a unei întreruperi temporare, ci a evoluţiei pe termen lung a învăţămîntului.

Să revenim, însă. Se ajunge la negocieri. Îi invităm alături de noi şi le demonstrăm că 6 300 de lei, net, salariul propus de noi pentru un profesor debutant, este un minim de decenţă. Îi convingem şi îşi pun semnătura alături de noi. Eram mulţumiţi că am realizat, în sfîrşit, o unitate de acţiune. Imediat, au susţinut că propunerea le aparţine şi au socotit-o o reuşită personală. Ce altceva este o asemenea comportare, decît propagandă găunoasă? Discuţiile trenau, însă, aşa că noi am pus piciorul în prag, cerînd ministrului, luni, 11 februarie 1991, ca pînă vineri, 15 februarie, să-şi pună semnătura pe ce variantă doreşte, numai să ştim ce poziţie oficială adoptă. Toată ziua de joi, reprezentanţii F.S.L.I. au fost prezenţi în minister şi, împreună cu dl. director Dobrică, au „creat" o variantă de salarizare care accepta pentru profesorul debutant 5 900 brut, în fapt, varianta pregătită de guvern. Ne-au spus : ce e 5 900, ce e 6 300 ? Ne încurcăm în 400 de lei ? Ore în şir am discutat în faţa reprezentanţilor ministerului. Vă daţi seama ce distracţie, două sindicate care se ciorovăiesc în faţa administraţiei. Am demonstrat că, practic, diferenţa este mai degrabă de patru ori patru sute, de la 6 300 net la 5 900 brut. Le-am spus, domnilor, aţi comis o adevărată trădare. Renunţînd la ceea ce aţi semnat, luptaţi, practic, împotriva intereselor profesorilor pe care ar trebui să-i reprezentaţi, aţi intrat în colaborare cu puterea. Considerăm orice discuţii încheiate, iar mîine opinia publică va cunoaşte realitatea. Ei bine, ăsta a fost argumentul care i-a sensibilizat. S-a încheiat, deci, un acord cu ministrul învăţămîntului, dl. Gheorghe Ştefan, în care acesta spune clar că socoteşte revendicările salariale ale sindicatelor rezonabile şi le va susţine în faţa guvernului şi Parlamentului. Cum le-a susţinut, s-a văzut: Am hotărît şi am transmis la cel mai înalt nivel, că dacă negocierile nu se reiau intrăm în grevă generală. F.S.L.I. n-a mai avut nici o legătură cu noi.

— Şi-a declanşat, însă, propria grevă. De avertisment.

— O grevă de operetă, care a durat 2 ore, în pauza dintre schimburi, şi la care nu s-a asociat mai nimeni. Care credeţi că a fost „urmarea" acestei nemaipomenite greve ? Hotărîrea guvernamentală, în care regăsim, bineînţeles, cei 5 900 lei brut. Urmează o nouă ieşire pe post, în care F.S.L.I. consideră că hotărîrea a oferit profesorilor ceea ce au cerut, numind salariile obţinute excepţionale. Mai mult, prim vicepreşedintele F.S.L.I., dl. Izvoranu, declară în „Curierul Naţional" din 4 mai că salariile profesorilor sînt de 2,2—2,5 ori mai mari. O afirmaţie deosebit de gravă, pentru că dezinformează opinia publică. Propagandă tipic ceauşistă, pentru că numai Ceauşescu îşi permitea să afirme că nivelul nostru de trai creştea continuu, cînd noi abia ne duceam zilele. O minciună sfruntată, contrazisă chiar de textul hotărîrii care recunoaşte drept procent maxim de creştere, 60 la sută. Nu poate fi numit lider sindical acela care minte în favoarea puterii.

„Frăţia ne-a trădat"

— Asumarea acestui adevăr şi, implicit sau explicit, condamnarea celor care îl trădează, a fost una din temele frecvente ale luărilor de cuvînt din cadrul mitingului, din 27 aprilie, al noii confederaţii F.I.D.E.S., fondate de către S.I.P.R. şi Sindicatul independent al medicilor, care erau două din federaţiile puternice ale „Frăţiei". Care au fost motivele care au condus la părăsirea „Frăţiei" ?

— Considerînd că toate sindicatele create după revoluţie trebuie să strîngă rîndurile pentru succesul unei politici sindicale realmente independente, noi am aderat la „Frăţia". Dacă în faza de început a existat un entuziasm general din partea celor din conducere, odată cu trecerea timpului şi dobîndirea experienţei, pe lîngă liderii care au rămas fideli ideilor iniţiale, au apărut alţii care, sesizînd posibilităţile create, în primul rînd o platformă individuală, precum şi relaţii directe cu puterea, au început să dea o diresele proprii, decît de interesele celor pe care trebuiau să-i reprezinte. Au condus încet, dar sigur, confederaţia către un sol de centralism în care orice principiu democratic legat de luarea deciziilor a fost îndepărtat. Discret, toată puterea decizională s-a concentrat în mîna cîtorva persoane.

În ceea ce ne priveşte, în decembrie, după nici o zi de grevă, şoferii, alături de care noi şi medicii declaraserăm grevă, ne-au lăsat singuri, susţinînd că ei şi-au rezolvat revendicările. Chiar dacă ar fi fost aşa, nu era normal ca „Frăţia" să accepte ca greva să înceteze pînă nu se rezolvau, în ansamblu, revendicările tuturor federaţiilor implicate. Abia în momentul acela principiul confederaţiei, de solidaritate şi asistenţă mutuală ar fi funcţionat. Confederaţia, însă, ne-a întors spatele, ne-a lăsat singuri, puşi la zid de o propagandă bine coordonată a guvernanţilor ce au folosit toate mijloacele spre a ne discredita, susţinînd că grevele ar avea un caracter politic, ceea ce era neadevărat. Noi nu facem politică de partid, ci politică sindicală, adică socială.

— Socotiţi că „Frăţia" s-a abătut de la principiul politicii sociale ?

— Nu voi formula eu răspunsul. L-a formulat însăşi confederaţia, care ar fi trebuit să ne reprezinte interesele în negocierile centrale sindicale — guvern. Această confederaţie şi-a pus semnătura pe nişte legi care pe noi, bugetarii, „ne leagă de glie", lăsîndu-ne, practic, la cheremul guvernului — legea salariilor, pe care noi nu le putem negocia, legea contractelor colective de muncă pe care noi nu le putem încheia şi legea conflictelor de muncă, prin care, practic, ni se interzice dreptul la grevă. Consecinţa, salarii umilitoare, deschiderea uşii către şomaj, trafic de influenţă, promovarea abuzurilor şi incompetenţei.

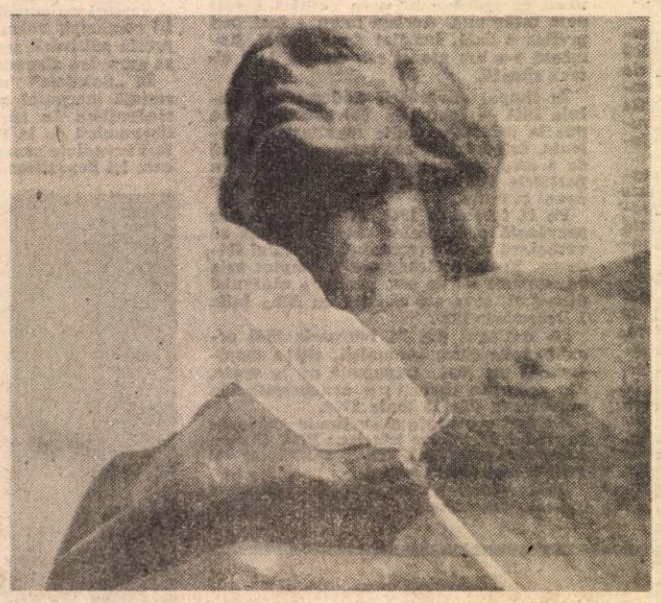

ROXANA PAICU MANOLESCU
Fotografie de ELENA GHERA

P.S. Preocuparea pentru destinul învăţămîntului românesc s-a materializat, în aceste zile, într-o variantă a S.I.P.R. la proiectul Legii învăţămîntului preuniversitar, variantă înaintată Parlamentului.

CURIER JURIDIC

MARCEL ACATRINEI, Constanța : Potrivit H. G. nr. 270/12 aprilie 1991, pentru serviciile prestate de către comisiile comunale, orășenești sau municipale și județene privind stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor, a fost instituită taxa de 100 lei/ha, datorată de fiecare persoană căreia i se eliberează titlul de proprietate în baza Legii nr. 18/1991 privind fondul funciar.

Taxa se plătește înainte de eliberarea titlului de proprietate, la unitățile CEC sau la organele fiscale teritoriale ale Ministerului Finanțelor, urmînd ca dovada plății (chitanța) să fie prezentată comisiei de împroprietărire.

LUCIAN POSTOLACHE, Comănești, jud. Bacău : Dv. vorbiți de pensie. Noi credem că este un ajutor pentru mamele cu mai mulți copii. Conform DCS nr. 410/1985, acesta se acordă numai mamelor care au în îngrijire 3 sau mai mulți copii în vîrstă de pînă la 18 ani.

GHEORGHE COMSOIU, Simbăta de Sus, jud. Brașov : Vă rugăm să reveniți, precizîndu-ne, în mod concis, obiectul cererii dv.

NICHITA SIMIONEAC, Poienile de sub Munte, jud. Maramureș : Pentru a ne putea edifica, așteptăm de la dv. cererea depusă la Judecătoria Vișeul de Sus, în dosarul nr. 2104/1989, și răspunsul Procuraturii Generale căreia v-ați adresat.

VASILE COPILU, com. Bujoreni, jud. Vîlcea : Iertați-ne, regula noastră impune comunicarea răspunsului numai prin revistă, neacceptînd consultații scrise transmise la domiciliul personal al cititorilor.

Nu vă descurajați. Aveți dreptul și dv., alături de ceilalți frați, la moștenire. Pentru obținerea acesteia, adresați-vă Notariatului de Stat, în vederea realizării dezbaterii succesorale. Ba mai mult, aveți dreptul și la despăgubire pentru îmbunătățirile aduse casei părintești. Dacă nu vi se dau de bunăvoie, apelați la judecată.

ION DRAGOMIR, Constanța : Prevederile art. 23, alin. 1 și ale art. 35, alin. 2 din Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar — de care vă interesați dv. — se aplică celor cărora li s-au atribuit legal terenuri și nu celor care le-au considerat dobîndite printr-o simplă chitanță. Chitanța dv. nu constituie un act suficient pentru transferul unui drept. Pentru obținerea acestuia, e necesar să întocmiți actul de vînzare-cumpărare la Notariatul de Stat.

CORNELIU OLTEANU

Valențele liberalizării

Fotografie de ELENA GHERA

Glasnosti

Fotografie de PAUL AGARICI

Hoechst

Adresați-vă unuia din specialiștii noștri, din orașul dvs. Ei vă vor organiza și asigura cele mai bune condiții pentru a obține rezultate excelente. Coloranți pigmenți, produse textile și auxiliari pentru acestea, fibre și fire fără țesătură, produse chimice și auxiliare, lacuri și rășini sintetice, mase plastice și cauciuc, produse de uz veterinar, vaccinuri și diagnostice, coloranți și substanțe pentru industria de reproducere, care nu fac poluare, produse chimice pentru tehnica de sudură și de tăiere, proiectare și construcții în domeniul instalațiilor chimice și altor instalații, îngrășăminte și substanțe de protecție a plantelor, aditivi furajeri și medicina veterinară.

Hoechst Aktiengesellschaft
Repräsentanz Technik
Hotel Bucureşti
Str. Lutenista 2-4
Sc. D 1. E. 1. Ap. 4
Bucureşti
Telefon 19 17 85 / 11 39 38
Telex 11 646 hoech d
Fax 19 53 47

Răzbunarea telefoanelor ruginite

Nu distrugeți telefoanele ! Țintuite pe ziduri ele ne ascultă păsurile, află pentru prima oară veștile morții și vieții, se emoționează la cuvintele de dragoste și chiar dacă uneori ele mai înghit în sec (fisele), fac parte din viața noastră. Mulți orădeni s-au simțit în lunile din urmă umiliți și revoltați de comiterea unui soi de infracțiune cam rară în aceste locuri de țară față, de exemplu, de București : spargerea aparatelor telefonice publice în vederea însușirii mărunțișului din casolete. Cine erau făptașii ? Un grup de angajați la „Înfrățirea" Oradea și care aveau reședința la un cămin de nefamiliști. Noaptea ei dă deau atacul : doi păndeau să nu apară poliția și trei acționau, după care aruncau aparatele în Crișul Repede. S-au spart vreo 15 aparate telefonice, cauzîndu-se un prejudiciu de 13 803 lei pentru care poșta din Oradea s-a constituit parte civilă.

În noaptea de 13 ianuarie a.c., băieții spărgători de bănci agățate pe ziduri au fost surprinși de un polițist. La descinderea poliției din Oradea la căminul cu pricina au fost arestați Vasilica Postolache, Vasilica Zaharia, Botez Petru, Dimitriu Gheorghe Lorian și Ceoinea Gheorghe. Furt calificat în dauna avutului public. Pedepse cu închisoarea de la 1 an și 4 luni la 2 ani și 6 luni. Blestemul carcaselor ruginite pe fundul Crișului Repede...

PAȘCU BALACI

Un „sat fără ciini"

Domnul *Gavril Pușcaș*, domiciliat în Baia Mare, str. Grănicerilor, bloc 104, ap. 5, etaj I, revine cu o scrisoare după ce în luna noiembrie 1990 ni se adresase solicitîndu-ne sprijinul în vederea obținerii unei locuințe. Deoarece cererea ni s-a părut îndreptățită am apelat la rîndul nostru la Primăria municipiului, care ne răspunde favorabil. Din punctul acesta, însă, lucrurile se împotmolesc. La Spațiul locativ dispoziția primăriei nu contează. Acel apartament cu 4 camere, repartizat din cota anului 1991 pentru U. P. Săsar, nu apare în evidența Spațiului locativ.

Care este realitatea ? Răspunsul primăriei a fost doar praf aruncat în ochii noștri, Spațiul locativ este un fel de stat în stat și împarte „fericirea" după bunu-i plac, sau municipiul Baia Mare este un „sat fără ciini" ? Așteptăm lămuriri.

ELENA GRECESCU

Șosea de mai

Fotografie de GIG MOTOANJ

POȘTA REDACȚIEI

Radu Ioan — comuna Agapia, jud. Neamț : Direcția de muncă și protecție socială Neamț răspunde adresei noastre următoarele : „Fiind pensionar din anul 1992, nu vă sînt aplicabile prevederile Decretului nr. 71/1990 cu privire la luarea în calcul a stagiului militar care se aplică pentru cei care au solicitat înscrierea la pensie după data de 1 martie 1990".

Marian Ghiță — Feteești, str. Aviației nr. 4, jud. Ialomița : Implantul dentar se realizează cu succes de către domnul doctor Constantin Găucan. Căutați-l la Policlinica studențească, str. Eforie, București.

Alexandru Racoviță — sat Bilieești, com. Suraia, jud. Vrancea : În urma sesizării noastre, Procuratura județeană Harghita, analizînd faptele, ne răspunde că „Sancțiunea pentru contravenția prevăzută de art. 1 lit. a din Legea 12/1990, conform art. 3 lit. d din această lege este legală, limita minimă a amenzii fiind 20 000 lei".

Dumneavoastră aveți posibilitatea de a vă adresa Procurorului General al României pentru recurs extraordinar.

ELENA GRECESCU

Efectul de ecou

De la coadă adunate

Niște naivi

— Tot cu nasu'n ziare, dom'ne ?
— Tot.
— Dai atîția bani pe prostii !
— Ce prostii, dom'ne ? Nu trebuie să știi ce se întîmplă, pe ce lume trăim și noi ?
— Parcă așa afli... Puțini sînt, dom'ne, ăia care știu pe ce lume trăim noi !
— E adevărat, nu afli tot, da' ceva, tot mai scapă.
— În ziare ? Fugi, dom'ne, că acolo găsești numai minciuni.
— Ei, nu-i chiar așa. Nu vezi că au lăsat-o moale cu protestele ? Cînd a scris „România liberă" de casele lu' domnu' Roman, oho !, cum a apărut domnu' Baltazar la TV ! Uite, că acuma, cînd a venit și „Expres" cu adrese și toate alea, tac toți, chitic ! A și scris la „Expres" că așteaptă răspuns la 6 întrebări privind chestiunea și domnu' Baltazar nu s-a mai arătat așa grăbit cu răspunsu'.
— N-o fi avut timp domnu' Roman să-i dicteze, că aicea trebuie pregătire, nu merge așa, un discurs, ca la economia de piață.
— Vezi ? Și mai zici că mint ziarele. Dacă mințeau, își mai bătea cineva capul ? Veneau cu dovada că nu-i adevărat și... salutare ! Eu nu zic că-s mincinoși, dom'ne. Altceva e cu ei.
— Zău ?
— Sigur ! Sînt niște naivi !
— Ce spui ?!
— Tot cred că lumea-i făcută după ei. Ce s-au gîndit ? Niște oameni onești, cărora le arăți c-au greșit, se retrag.
— La ce te referi ?
— La groapa cu documente. Păi, ce scria „România liberă" cînd au săpat și au găsit documentele alea ? Că s-ar putea ca anumite persoane să-și prezinte demisia. Ha ! Ce naivitate !
— Așa s-ar fi cuvenit.
— Eu n-am zis că nu s-ar fi cuvenit. Am zis că e o naivitate să mai crezi acuma că se mișcă vreunul de unde e.
— Și de ce, mă rog ?
— Păi, ia amintește-ți dumneata cîte chestii s-au întîmplat pînă la documentele astea și să-mi zici dacă și-a dat careva demisia. Numai la povestea cu minerii dacă te gîndești și nici nu-ți trebuie mai mult.
— Da, dom'ne, atîția oameni bătuți, schingiuiți, închiși și nimeni nu știe, nu vede, n-aude...
— ...nu demisionează. Și atunci ? Doar n-o să-mi spui mie că era să-i apuce acuma, după atîta antrenament, remușcările ori rușinea.
— Și dumneata ! Vorbești de sentimente înalte.
— Păi, tocmai de aia zic : ziariștii ăștia nu-s mincinoși, sînt numai niște naivi.

LIANA TATOS

De-ale vameșilor

■ Vama Silistra-Ostrov. Noaptea de 16 spre 17 mai, a.c. Cu puțin înainte de miezul nopții ajung în vama Silistra două mașini din Turcia cu invitați la Simpozionul internațional de la Medgidia. În mașini se aflau : dl. și d-ha Mükremin și Deniz Șahin de la Radio Istanbul, dl. dr. Niyazi Elitok din Istanbul, unul dintre liderii tătarilor crimeeni din Turcia, dl. Hakan Kirimli, prof. la Universitatea din Ankara. Ce s-a întîmplat ? „După ce am trecut de vama bulgară, ne povestește d-na Deniz Șahin, am înaintat pe porțiunea neutră. Înaintea intrării în vama română am fost opriți și am așteptat aici aproape cinci ore, pînă dimineața, deși nu era coadă, nu era lume; în vamă eram numai noi. În timpul nopții ne-au vizitat, pe rînd, cînd cîte un militar, cînd cîte un civil pentru a mai controla încă și încă o dată mașinile. Ne-au răscolit de mai multe ori toate bagajele. Ne-au întrebat dacă avem țigări, whisky. Ne-au luat 4—5 pachete de țigări, o sticlă cu whisky din a doua mașină, o pungă mare (3 kg) cu alune și alte delicatese. De altfel, nu prea au avut ce să ia pentru că deja ne „vămuiseră" colegii lor bulgari. Dar cel puțin bulgarii nu și-au bătut joc de noi. Au luat ce-au avut de luat și ne-au lăsat să trecem. Nu voi înțelege niciodată pentru ce ne-au ținut românii toată noaptea în vamă."

■ O întîmplare de la Aeroportul Otopeni, la plecarea unui alt invitat de vază din Turcia. La primul filtru de control situat chiar la intrarea în clădirea aeroportului, acestei persoane — invitat oficial la simpozionul de la Medgidia, servieta-diplomat i-a fost deschisă sub ochii tuturor celor prezenți și i s-a efectuat un control amănunțit „Din păcate" nu s-a descoperit absolut nici un obiect cît de cît suspect care să justifice remarca unei funcționare care era de față : „Ați observat ceva suspect în aparatul de control" am întrebat — „Nu, dar este arab". Cînd i-am spus că este din Turcia, a adăugat : „Turc sau arăb tot aia-i. Toți se țin de prostii".

Corelînd cele două „mici incidente" ne-am putea pune întrebarea : S-a mutat oare pericolul destabilizării, de la hotarele apusene la cele de la miazăzi ?

Bine că cel puțin la răsărit și la miazănoapte există stabilitate ! **(S. Omer)**

Zece mii turnătoria

Nu știm dacă e o măsură generală, sau numai o inițiativă pe plan local. Cert este că în întreprinderi din județul Dîmbovița se acordă un premiu pentru turnătorie, în valoare de 10 000 lei. Cum în arestările Poliției se află deja piriți în cercetare, trebuie să înțelegem că sînt și din cei care și-au încasat banii. Evident, o modalitate de a stopa neregulile și mai ales furturile, era necesară, dar faptul că și aici s-a găsit o sursă de cîștig, îți dă frisoane. Denunțurile gratuite, sau făcute de frică, de pe vremea „odiosului" par acum o poezie.

NOU!

Sebastian

SOCIETATE CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ
Asigură servicii de taximetre și
PENTRU PRIMA DATĂ ÎN ROMÂNIA :
închirieri de mașini în sistem
RENT A CAR.
Societatea SEBASTIAN vă pune la dispoziție autoturisme
OLTCIT, cu plata în lei.
Telefon :

București : 59.29.04
Constanța : 916/23.825
Brăila : 946/34.987
Ploiești : 971/26.684
Suceava : 987/25.563
Pitești : 976/46.477
Rm. Vîlcea : 947/12.441
Piatra Neamț : 936/21.[illegible]
Iași : 981/42.110 int. 109
Brașov : 921/42.334
Buzău : 974/31.277

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMA ȘI LITERATURĂ

Cursa cu obstacole

CU CĂCIULA ÎN ZECE

Ne arătăm rănile, suferințele și ne milogim. Am fost oprimați, săraciți, jefuiți, indoctrinați, tembelizați, persecutați etc. Ajutați-ne ! Avem nevoie... de toate. Minus oprimare, jefuire, indoctrinare, tembelizare, persecutare etc. Făurim o democrație originală, dar ne lipsesc multe lucruri importante, vitale, de primă urgență. Tradiții avem, inteligență la fel, dar sîntem săraci, dezinformați, handicapați ; am rămas în urmă și cu biblioteconomia, cu bibliologia, cu informatica, cu documentarea, cu construirea bibliotecilor, cu pregătirea bibliotecarilor, cu presa de biblioteconomie, cu cercetările în aceste discipline, cu elaborarea lucrărilor originale de specialitate, la fel și cu editarea traducerilor din domeniile amintite.

Am fost izolați cu bună știință de realizările țărilor avansate, cenzura comunistă a interzis zeci de mii de titluri și le-a scos de pe rafturile bibliotecilor, săracind patrimoniul național în toate domeniile. De mecanizarea, automatizarea și computerizarea bibliotecilor, de crearea unui sistem rapid de deservire, ce să mai vorbim ! Unele biblioteci nu aveau nici mașini de scris ; de xerox-uri și de altă aparatură de copiat și de multiplicat, nici pomeneală. Iar depozitarea și conservarea fondurilor a ajuns într-o stare deplorabilă. Desființarea posturilor remunerate lunar din bibliotecile comunale și angajarea bibliotecarilor cu indemnizație au făcut parte din genocidul cultural care era servit și de numirea în posturile de directori de biblioteci județene, municipale și orășenești a unor indivizi lipsiți de vocație și profesionalism, dar cu dosare și relații bune. Multe biblioteci au devenit adevărate cimitire de elefanți.

Și a mai fost și tragedia Bibliotecii Centrale Universitare. Pagube imposibil de evaluat. E lesne de înțeles că singuri nu ne descurcăm. Avem nevoie de ajutoare. Ne lipsesc instrumentele, fondurile financiare... Lumea este înțelegătoare. Ne-a sărit în ajutor imediat după revoluție. Solidaritatea s-a pus în mișcare. Au sosit și sosesc necontenit ajutoare și nu numai cărți. Sînt însă lucruri care nu pot fi rezolvate prin bunăvoința și dărnicia altora. Umblatul cu căciula în zece are desigur efecte pozitive, dar are și părți negative : dezarmează într-o oarecare măsură și neglijăm niște sarcini, imediate și de perspectivă, pe care numai **noi** le putem rezolva. Aici, în țară. Aceasta cere efort, pricepere, cunoașterea reală — și statistică, și economică, și psihoprofesională, și social-politică — a fenomenelor legate de biblioteconomie, de politica bibliotecărească, a tuturor detaliilor ce asigură renașterea, bunul mers și perspectiva de dezvoltare a **instituției culturale de bază** care este biblioteca. În aceste sarcini care își cer rezolvarea intră și schimbarea mentalității atît a bibliotecarilor, care au lucrat decenii întregi într-un practicism apăsător, cît și a acelora de care depinde buna funcționare a acestor instituții ce sînt cuprinse în diferite **rețele specifice** (publice, tehnice, școlare, universitare, științifice, ostășești, cooperatiste, sindicale) și care formează un **sistem național**. Reînființarea studiilor universitare de bibliologie și biblioteconomie este un lucru excelent. Am aflat cu mare satisfacție despre angajarea prin concurs, în județe, a bibliotecarilor comunali. Renaște și presa de specialitate. Avem iarăși o publicație lunară a Ministerului Culturii intitulată „Biblioteca", menită să continue în condițiile noi munca foarte utilă desfășurată pînă în 1974 de Revista bibliotecilor. Mișcarea bibliotecărească, nașterea și activitatea diferitelor organizații profesioniste cuprinzînd toate rețelele, după o perioadă de efervescență, a încetinit însă. **În criza culturală acută sînt implicate și bibliotecile.** Se face simțită lipsa unei priviri de ansamblu asupra acestor instituții de bază. Nu avem o legislație clară și statute de funcționare a bibliotecilor care riscă să devină iarăși cenușăreasa printre instituțiile culturale. Ideea de descentralizare, în sine, este salutară, dar pragmatismul și utilitarismul unor prefecturi ce se confruntă cu greutăți financiare contribuie la degradarea acestui domeniu și înlesnesc întoarcerea la starea de lucruri din trecut. Din unele județe (Sibiu, Harghita) am primit vești îngrijorătoare. Bibliotecarii comunali cu remunerație lunară sînt înlocuiți din nou cu un personal cu indemnizație. Nici „în centru" lucrurile nu stau strălucit. Se preconizează restrîngerea periodicității apariției celor două publicații : Biblioteca și, respectiv, Könyvesház. Cunoaștem acest fenomen. Ne-a mai adus triști și în timpul dictaturii. De aceea este și mai îngrijorător.

Domnilor, să nu ne furăm căciula ! Bibliotecile nu produc în mod direct valori materiale, dar ele produc **informații**, le pun în mișcare, le răspîndesc. Iar informația, după cum se știe, este o mare putere.

BALOGH JÓZSEF

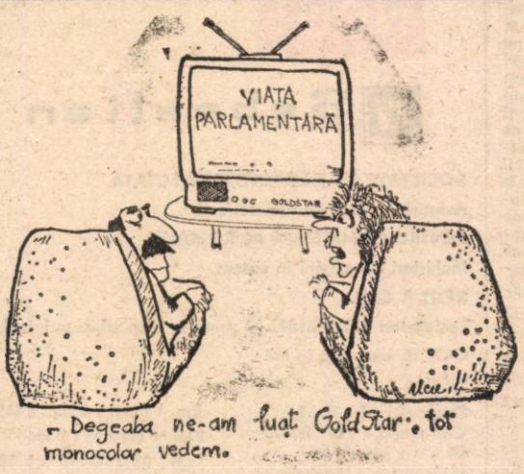

Desen de DAN TIBERIU MARINESCU

Corespondență literară

PRECIZARE : Orice dialog de mai lungă durată presupune anumite rigori și, în primul rînd, respectul reciproc al partenerilor. Am cerut, de-a lungul lunilor care au trecut de cînd susținem această rubrică, o serie de lucruri minime pentru a putea întreține comunicarea : respectarea regulilor gramaticale ale limbii române (poți fi poet francez fără să cunoști franceza ?) și conectarea absolut obligatorie la circuitul curent al valorilor culturii scrise (poți fi campion fără să cunoști performanțele celor dinaintea sau din preajma ta ?) etc., etc. Primim, însă, scrisori care fac abstracție de ceea ce-am cerut, ca și cum ar fi descoperit rubrica noastră doar în ultima săptămînă (ceea ce nu-i exclus !). Începînd cu acest număr, cei ce ne trimit manuscrise sînt rugați să facă o singură precizare : ce cărți de versuri au citit în ultima lună și ce reviste literare urmăresc ? Așadar, nu ne interesează ce vîrstă aveți, unde lucrați, ce studii etc., ci doar ce cărți de poezie ați citit în ultimele zile ?

Spune-mi ce cărți citești, ca să-ți spun cine ești !

Iancu Tirțopan (Brîncoveni) : „o mirare / prinsă-n palme", „cad greieri / pe tipsia lunii", „porțile / dorm / rezemate de liniște", „pe mîini / monedă de clorofilă / Soarele" — imagini frumoase care ar putea deveni poem dacă ați strivi mai multă viață personală între două versuri. Altfel, aceste imagini pot fi ale oricui și ale nimănui asemenea perlelor.

Theodorescu Maria (Buc.) : Prea puțin pentru a ne face o idee. Mai trimiteți cîteva... „lacrimi".

Matei Vasile (Buc.) : Reținem două „capitole" : „A nimerit orbu' Brăila. Poate și noi... Cotrocenii !" Și : „La noi, nimeni nu este vinovat de nevinovăția vinovaților !"

ION ZUBAȘCU

COADĂ LA NIMIC

M-așez la rînd
în spatele meu mai vin
vreo cinci persoane
și așa
ne umplem
ca un borcan murat
Abia ultimul mă-ntreabă
ce se vinde
iar eu disperată
să nu mi-o ia nimeni
înainte, îi spun
aștept restul la nimic.

22

Din cenușa caselor negre
peste cenușa vieților tinere
un duh s-a născut
ca o torță vie
se-naltă o Timișoară
în așteptare
Domnul să coboare în brațele
noastre
și învia-va tot ce-am pierdut
din noi.

ANA BLEDEA

Cioran

Silogismele amărăciunii

— Istoria ideilor este istoria ranchiunei solitarilor.

— Plutarh, astăzi, ar scrie Viețile paralele ale Rataților.

Infernul — la fel de riguros ca un proces-verbal.

Purgatoriul — fals ca orice aluzie la Cer.

Paradisul — etalare de născociri și platitudini...

Trilogia lui Dante constituie cea mai înaltă reabilitare a diavolului întreprinsă vreodată de un creștin.

— Cînd ne aflăm la mii de leghe de tărîmul poeziei, o împărtășim încă prin această nevoie subită de-a urla, ca ultim stadiu al lirismului.

Nu cultivă aforismul decît cel ce-au cunoscut frica în mijlocul cuvintelor, acea frică de a te prăbuși o dată cu toate cuvintele.

În românește de EUGENIA VASILE

Cărți mari la Editura Dacia

— Domnule Mircea Petean, mă bucur să vă regăsesc ca redactor la prestigioasa editură **Dacia** din Cluj. Cum ați ajuns să optați pentru această editură într-un context în care destinul cărții românești se pare că se află la o limită ?

— După 20 de ani de însingurare, timp în care am reușit să-mi realizez cîteva dintre proiectele mele literare — am scris în această perioadă mai bine de o duzină de cărți — am simțit nevoia să revin în orașul adolescenței mele unde m-am format în ambianța excelentei reviste **ECHINOX**, ale cărei tradiții sînt preluate acum cu brio de revista **APOSTROF**. Am avut șansa să optez între o redacție de revistă literară și editura **Dacia**. Cum voiam să-mi văd, în sfîrșit, publicate manuscrisele, am optat, firesc, pentru aceasta din urmă.

— Ce aduce distinct editura **Dacia** în cîmpul nostru editorial ?

— Cred că editura și-a cîștigat un prestigiu pe care sînt convins că și-l va consolida publicînd literatură beletristică și carte de știință de mare valoare, în ciuda piedicilor de tot felul.

— Care e miza cea mare a editurii ?

— Ne vom diversifica mult aparițiile, inițiind serii și colecții noi care vizează, în special, analiza sistemelor totalitare din unghi istoric, politic, socio-economic.

— Dar lucrul acesta îl face și editura „Humanitas".

— Da, lansînd colecția **Ieșirea din labirint** cred c-am intrat în competiție cu editura **Humanitas**, dar cărțile noastre sînt realizate cu o mai mare acribie filologică și, de ce nu, cu mai mare atenție la ținuta grafică, estetică a produsului.

— Aveți niște titluri care să susțină afirmația dvs. ?

— Colecția **Ieșirea din labirint** e structurată pe șase serii : **Mărturii**, în care a apărut P. Istrati, **Spovedania unui învins**, și în care urmează să apară André Gide, **Călătorie în URSS** și **Corectură la călătoria mea în U.R.S.S.** În altă serie, **Anatomia statului totalitar**, vor apărea foarte curînd N. Berdiaev, **Originile și sensurile comunismului**, alături de **Un nou ev mediu**, Al. Zinoviev (în tipar) : **Homo sovieticus**, Alain Vuillemin : **Dictatorul sau zeul trucat** și Ignațio Silone : **Școala dictatorilor.**

— Cărți de cel mai larg interes public !

— Da, dar să nu trecem peste celelalte serii : **Utopia negativă** în care vor apărea celebrul **1984** al lui Orwell și cărțile lui Huxley : **Brava lume nouă** și **Noua bravă lume nouă**. Să mai menționăm și seria **Homo religiosus** în care vom publica texte de Gustave Le Bon, Raymon Aron, Moris Maeterlink **(Marele secret)**, Edouard Schurré **(Marii inițiați)**.

— Am înțeles că aceasta e doar o colecție.

— Pe lîngă ea, editura **Dacia** a lansat noi colecții, cum ar fi **Atheneum, Biblioteca romanica** (coordonată de Marian Papahagi), **Remember** și o colecție SF care debutează cu volumul **Timpul este umbra noastră**, o antologie de texte SF românești, urmată de antologii SF americane, englezești, germane etc.

— Ce face editura **Dacia** pentru poezie și care mai e șansa editorială a acestui gen ?

— În ciuda tuturor dificultăților, vom continua să publicăm poezie. În acest sens, vor apărea două antologii în colecția **Poezie modernă și contemporană**, una dedicată poeziei engleze (sub îngrijirea lui Mircea Ivănescu) și alta, poeziei canadiene. Intenționăm să publicăm o serie de volume de debut (circa 11 autori) în care vor apărea textele unor poeți deosebit de înzestrați, nepublicați pînă acum : Gavril Ciuban, Traian Ștef, Al. Leluțiu, Ion Urcan, Ioan Pintea.

— Care e cea mai spectaculoasă realizare a editurii din ultimul timp ?

— Desigur, cele patru volume ale cărții **Dreptul la memorie**, în îngrijirea lui Iordan Chimet, o carte care nu trebuie să lipsească din casa nici unui român, cea mai vastă sinteză a valorilor reprezentative pentru definirea identității noastre naționale.

— Vă doresc un cititor pe măsura ambițioaselor proiecte ale editurii **Dacia**.

ION ZUBAȘCU

SEMNAL

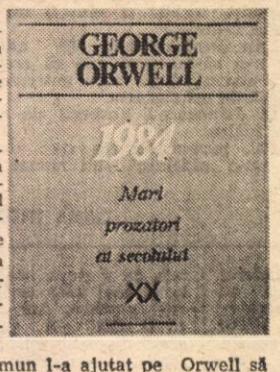

George Orwell — **1984**. Roman. Colecția „Mari prozatori ai secolului XX". Traducere de Igor Nagacevschi. Editura Hyperion, Chișinău, 1991, 252 pagini.

Citit, la Chișinău, unde a apărut de curînd la Editura Hyperion, celebrul roman al lui Orwell își poate pierde caracterul de ficțiune și poate părea celor din Moldova Sovietică un documentar despre viața lor pe care au lăsat-o în urmă, imediat după anul 1984.

O intuiție ieșită din comun l-a ajutat pe Orwell să înțeleagă și să descrie, din afara sistemului, experiența monstruoasă și tragică, semănînd a utopie neagră, la care au fost supuși oamenii ce au avut nesansa de a trăi într-un sistem totalitar.

Nicolae Țic — **Jurnal de toamnă**. Povestiri. Editura Albatros 1991, 256 pagini, 60 lei.

Recent apărut, **Jurnal de toamnă** nu este o carte de sertar, ci doar o carte care a avut mult de așteptat pînă să iasă la lumină. Înainte de decembrie '89 a trecut anevoie de numeroasele filtre ale cenzurii politice, iar după decembrie '89 a înfruntat, tot anevoie, cenzura economică.

Paginile povestirilor din acest volum prilejuiesc plăcuta surpriză a reîntîlnirii cu un prozator citit și apreciat care se află acum într-o foarte bună formă. Nicolae Țic scrie ca întotdeauna, simplu cu duioșie și căldură, despre marile și micile eve mente din viața oamenilor obișnuiți, care își tr existența cu modestie și înțelepciune.

DOMNIȚA ȘTEFĂNESCU

La mormintul poetului

ÎN ZILELE DE 17, 18 ȘI 19 MAI, A.C., ÎN DOBROGEA S-AU DESFĂȘURAT LUCRĂRILE PRIMULUI SIMPOZION INTERNAȚIONAL AL TURCO–TĂTARILOR.

AȘEZATĂ DE SUTE DE ANI PE ACESTE MELEAGURI, POPULAȚIA TURCO-TĂTARĂ MUNCEȘTE ȘI TRĂIEȘTE ÎN ÎNȚELEGERE CU TOATE CELELALTE ETNII ARUNCATE AICI DE VALURILE ISTORIEI.

ACEASTĂ PRIMĂ REUNIUNE INTERNAȚIONALĂ A FOST UN PRILEJ DE MANIFESTARE A SPIRITUALITĂȚII TURCO-TĂTARILOR OAMENI IUBITORI DE FRUMOS, DE CULTURĂ ȘI DE LIBERTATE – CARE AU ȘTIUT SĂ ÎNVINGĂ ADVERSITĂȚILE TIMPURILOR, PURTÎNDU-ȘI CU DEMNITATE MÎNDRIA ȘI DURERILE DE TOT FELUL.

DEȘERTUL TĂTAR LA MEDGIDIA

„Hoș geldiniz !"

Vineri, 17 mai, 1991. Medgidia, inima Dobrogei musulmane, cunoaște agitația marilor zile aniversare. Dar este vorba de o comemorare. Se împlinesc anul acesta 60 de ani de la trecerea în neființă a poetului tătar **Mehmet Niyazi** (1878—1931), prilej cu care comunitatea musulmană cu sprijinul **Fundației Kriterion** a organizat primul **Simpozion internațional al turco-tatarilor**, în România.

Dimineață de mai. Văzduhul răsună de „Hoș geldiniz!" („Bine ați venit!") și „Neredensiniz?" („De unde sînteți ?"). Oaspeții, soli ai comunităților musulmane de pretutindeni, sînt rugați să se prezinte. Curg nume, de persoane și de locuri. Cei mai mulți vin din Turcia. Dintre oaspeții de onoare amintim două nume : dl. **Feyzullah Budak**, consilierul particular al ministrului Culturii din Turcia și dl. **Ismet Zaat**, lider al populației tătare din Crimeea. Manifestația începe cu o slujbă de pomenire a poetului, la geamie. Slujba se întinde — cu acordul celor prezenți — mai mult decît se obișnuiește. O echipă a TVR, condusă de dl. Mircea Grigoriu și de dl. Slavu, filmează de zor. Este o premieră și pentru echipă. Afară, mare de oameni. Au venit musulmanii din toate colțurile Dobrogei și nu numai. Mulțimea de copii cu flori în mîini ocupă

Vă place lambada musulmană ?

carosabilul între primărie și geamie. Un polițist de circulație își face conștiincios datoria. Deodată se întunecă. Ploaia cu stropi grei gonește lumea la adăpost. Cade și grindină. Lacrimile Cerului pentru Mehmet Niyazi, cel mai iubit poet al tătarilor, „Eminescu al tătarilor". Ploaie de vară. Soarele apare mai strălucitor. S-a terminat și slujba. În liniște, mulțimea din geamie se îndreaptă spre ieșire. Domnul senator Gh. Dumitrașcu își regăsește pantofii și remarcă politicos: „La ăștia nu se fură".

Dar din „Insula verde" a tătarilor

Procesiunea, în frunte cu un sobor de **imami** (preoți) și cu muftiul **Osman Negeat** se îndreaptă spre cimitirul musulman. Pe un dîmb, în mijlocul mării de verdeață și de mireasme, se află mormîntul cu monument funerar al poetului. Se ține o slujbă scurtă. Se depun coroane de flori. Din partea diferitelor comunități din Dobrogea și de peste hotare, din partea foștilor elevi ai lui Memet Niyazi, din partea elevilor din Medgidia, ș.a. Pe la stîlpul mormîntului se perindă oameni care l-au cunoscut pe poet, iau cuvîntul oaspeții de departe. Dl. Ismet Zaat, primul tătar-crimeean care vizitează România în mod oficial după o jumătate de secol, depune la mormîntul marelui poet și patriot jurămîntul tătarilor din Crimeea: „Promitem că vom reconstrui statul tătar". Și prezintă darul adus: o pungă plină cu pămînt adunat din toate satele Crimeei, de pe mormintele hanilor tătari și stropit cu apa fîntînilor din Crimeea, „Insula verde" a tătarilor. Cu acest pămînt oaspeții au să-

„Sînt copleșit de tot ce se întîmplă aici"

Dl. **Hakan Kirimil**, fost profesor la Universitatea din Wisconsin — S.U.A., iar din aprilie '91 profesor la Facultatea de istorie a Universității din Ankara, secția de istorie a tătarilor-crimeeni, aflat pentru prima dată în România, propune un moment de reculegere pentru sufletul poetului, dar și pentru victimele (peste o jumătate de milion) genocidului din 1944, organizat de sovietici împotriva întregii populații tătare din Crimeea. „Și să nu-i uităm niciodată pe frații noștri", acei „exilați în propria lor patrie". Dl. Hakan Kirimli transmite celor prezenți salutul celor peste 5 milioane de tătari crimeeni din Turcia și al tuturor fraților turci. Dl. Feyzullah Budak, cu vocea voalată de emoție, își cere scuze că nu poate să-și țină „speech"-ul cerut de protocol. pentru că „am dit un trandafir la capul lui Mehmet Niyazi.

tă și pe cea a umbrelor, trezesc amintiri și dureri știute și neștiute, stîrnesc mîndrii uitate sau numai ascunse prin ungherele memoriei, umezesc colțurile ochilor tineri și fac să tremure bărbiile venerabililor adunării.

Amintiri pentru viitor

La stradă, o firmă: Curățătorie chimică; este vechea geamie din Medgidia. Alături, șir de case bătrînești, gata-gata să se năruie. Curte interioară pavată cu pietre. Fire de iarbă ce văd mai greu soarele răsar printre bucățile de piatră tocită. O poartă cu zăbrele de fier. Mi-aduce aminte de **medresé-le** Asiei Centrale. La scară redusă. Este bătrîna clădire a Seminarului teologic musulman din Medgidia. Aici a fost profesor de limba și literatura turcă poetul Mehmet Niyazi între 1914 și 1931. Pe frontispiciul porții, o placă comemorativă închinată lui Mehmet Niyazi, pentru generațiile ce vor veni. D-na Saadet din Medgidia îmi șoptește fericită că fața de masă care acoperă placa este a ei. Va broda pe ea o inscripție și o va dărui copiilor ei. Ca să nu uite ziua de astăzi. O nouă slujbă. Cuvîntări. Amintiri. Se recită versuri. Se dezvelește placa. Moment solemn.

După dezvelirea plăcii comemorative, urmează un spectacol susținut de ansamblul de muzică și dansuri turco-tătare din Medgidia și de orchestra „Yalancilar" („Mincinoșii") din Valea Seacă, renumită în Dobrogea. Dl. Stephan Carlos Toma din S.U.A., reprezentant al Fundației „World Vision", invitat la simpozion, este încîntat de naturaleța și sensibilitatea în interpretare și de acea puritate, gen „început de secol" al întregului spectacol.

Dublă comemorare

O zi mohorîtă, cu ploaie continuă. Este **18 mai, 1991. 47 de** ani de la genocidul sovietic împotriva populației tătare **din Crimeea. A doua zi a simpozionului internațional „Mehmet Niyazi"** este dedicată vieții și operei poetului. Lista vorbitorilor este deosebit de lungă. Amintesc numai cîteva nume din listă. Dl. **Emin Be t re** este cel mai virstnic participant. **Are 81 de ani. A plecat din România în 1944, din Silistra,** îmi spune. Locuiește la Eskișehir, Turcia. Est, cel mai cunoscut folclorist-cercetător și culegător — din Turcia. Dl. **Ismail Ali Sarar,** poet, eseist, jurnalist, editor, critic și cercetător al poeziei turce vechi — specialist în Iunus Emre — poetul iubirii — în cinstea căruia anul 1991 a fost declarat de UNESCO pentru Turcia, an al iubirii universale: de oameni, de cultură, de frumos, de bine. Locuiește din 1925 la Eskișehir, Turcia. D-na Helen Diatcu prezintă salutul Fundației Kriterion și al președintelui ei, dl. Tomokos Geza. Dl. Hakan Kirimli evidențiază spiritul patriotic și social al poetului. Dl. Ismet Zaat amintește perioada crimeeană a lui Mehmet Niyazi. Dl. Cetin Agișuna, poet din Dobrogea, își citește versurile închinate marelui poet. D-na Güner Akmola din Constanța prezintă cele mai frumoase poezii (traduse în românește): „Salutul iernii", „Dunărea", „Celor care întreabă dacă mai sînt tătari". Din partea primăriei din Medgidia vorbește tînărul vice-primar, dl. Gh. Budrugeac. Am aflat că dl. primar, D. Mardale avea în acea zi o întîlnire cu reprezentanți ai C.A.P.-urilor din zonă (!). Ca dar din partea primăriei, pentru turcii din localitate, strada cu cei mai mulți turci și tătari a primit numele de Mehmet Niyazi ca „să se bucure și ei", mi-a spus dl. Budrugeac. În ciuda restringerii timpului de prezentare, lucrările simpozionului s-au prelungit, punînd la încercare atenția și răbdarea participanților. Echipa tehnică a TVR s-a remarcat încă o dată prin profesionalism.

La tepreș. Vor cîștiga cei mai buni ?

Duminică, 19 mai. Participanții la simpozion s-au deplasat la Valu lui Traian unde a avut loc, pe un timp superb, tradiționalul **tepreș** (serbare cimpenească). Lume multă. Mese întinse pe iarbă, printre copaci. Muzică turcească. Ici-colo, grupuri care dansează în ritm specific turcesc. Într-o poiană s-a desfășurat **kurecul** (lupte tătărești), punctul-cheie al oricărui tepreș. La lupte poate participa oricine doreste, indiferent de neam. Luptătorii au între 10 și 52 de ani. Decanul de vîrstă este veteranul Asan Mesut din Valu lui Traian. Se desfășoară luptele juniorilor. Urmează seniorii. Se apropie finalele. Bătăile de **daul** (toba) anunță că se apropie clipa luptei decisive pentru cîștigarea berbecului. Oamenii se îmbulzesc în poiană. Salcîmii din jurul „ringului" gem, gata-gata

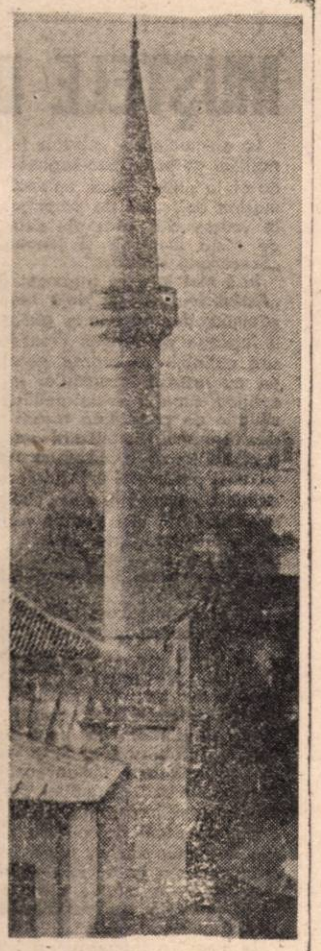

Geamie în inima Dobrogei

să se prăvale sub povara celor mai sprinteni spectatori. Agitație mare. Mare tensiune. Strigăte entuziaste la auzul unor nume cunoscute. Nu [illegible] nici huiduielile, nici fluierăturile. Juriul este nemulțumit că nu vede bine din cauza spectatorilor. Spectatorii sînt și ei mulțumiți de hotărîrile juriului. Banda urlă să mai crape timpanele. Clarinetul scoate sunete disperate. „Vedetele" [illegible] — Ablez Aidin și Coitu, amîndoi foști sportivi de performanță, după o confruntare de aproape o oră și jumătate, [illegible] eliminați. Toată lumea se împacă atunci cînd se anunță cîștigătorii: locul 1 — Selami Gelil 28 de ani, șofer, din Valu lui Traian — primește berbecul; locul 2 — Chiper Gh. 21 de ani, electrician din Cobadin, primește berbecuțul. Juriul încă [illegible] s-a decis cui să ofere **bairacul**, trofeul pentru locul 3. Pe deasupra mulțimii, un berbec și un [illegible] cut dansează în ritm [illegible]

Seara, la Restaurantul măcelăresc „Păltinișul" Constanța are loc banchetul de adio. Se cîntă, se dansează. Se [illegible] versuri. Prin fața microfonului se perindă participanții-oaspeți ce vor să-și la rămas [illegible] tisări, la[illegible]rimi. Cinci [illegible] cîntă. Toată sala este în picioare. Deși mulți nu l-au auzit niciodată, toată lumea a recunoscut străvechiul imn al tătarilor. **Karadeniz** (Marea Neagră) poartă sunetele solemne ca un jurămînt spre celelalte tărmuri ale ei — amintiri ale unor vechi imperii.

[illegible] OMER
[illegible]rafii de
[illegible] GHERA

P.S. Dăcat, d[illegible]cet Adrian Rădulescu, că nu ați participat și dvs., la acest prim simpozion al tătarilor și al turcilor. Măcar pentru a adresa cîteva cuvinte. Prezența dvs. ar fi însemnat un punct cîștigat, de autoritați, cel puțin în fața oaspeților. Iar turco-tătarii poate v-ar fi iubit mai mult. Oricum, ei v-au scuzat.

DI. senator Dumitrașcu și musulmanii

DI. senator Dumitrașcu a fost prezent și la Simpozionul internațional „Mehmet Niyazi" de la Medgidia. Este doar — să nu uităm — șeful Comisiei parlamentare pentru relațiile cu Turcia. Prezența domniei-sale în geamie, la slujbă, a trezit multe speranțe (!). Să fie acesta un prim pas pe calea convertirii sale la religia musulmană ? s-au întrebat credincioșii lui Allah. Cine știe ? ! Oricum, promitem că vom fi primii care vă vom anunța fericitul eveniment !

Dansul berbecului

MUŞTELE DE BĂLEGAR

La elementele – relevate în comentariul precedent – ale scenariului gorbaciovisto-kaghebist menit să asigure aderarea Moldovei la „noul tratat unional", trebuie să adăugăm, firește, și mașina bolșevică de propagandă. În articolul de față voi avea în vedere cîte ceva din cele publicate de o oficină rusească de tristă memorie și jenantă și anacronică prezență, ziarul „Sovetskaia Moldova".

Iată mai intîi un fragment dintr-un text iscălit de F. Angheli. „Astăzi lumea este deja ferm convinsă că «democrații» (prin «democrați», puși între ghilimele, după cum se vede, autorul îi înțelege pe adepții Frontului Popular din Moldova n.n.) nu sînt capabili să creeze pentru societate bunuri materiale, că nu au rezistat încercărilor la care i-a supus puterea. Nu pot califica situația social-politică din Moldova altfel decît ca o situație de criză. Iată numai cîteva cifre. Venitul național produs în primul trimestru al anului 1991, față de aceeași perioadă a anului trecut, a scăzut cu peste 9 la sută ; în aceeași perioadă volumul producției industriale a scăzut cu 5,3 la sută. Care este starea de lucruri în sfera socială, pe piața de consum, în sfera serviciilor ? Și aici situația economică a republicii este aproape de catastrofă. Spre deosebire de primul trimestru al anului trecut, s-a înregistrat o diminuare a volumului producției de larg consum cu 3 la sută, dintre care la produsele alimentare cu 15 la sută".

Să ascultăm acum ce zice, în aceeași publicație, A. Zavtur, „membru corespondent al al Academiei de Științe din R.S.S. Moldova (sic !)". „Conform rezultatelor unui sondaj de opinie la care au participat 1050 persoane, 86 la sută din cei chestionați apreciază că trăsăturile principale și determinanții națiunii sînt limba și cultura (modul de viață, obiceiurile, ritualurile, tradițiile). Nici unul dintre participanți nu s-a declarat român. Toți s-au considerat moldoveni și sînt convinși că limba lor maternă este moldoveneasca. Sondajul confirmă rezultatul recensămîntului populației din 1989. Ele sînt deosebit de semnificative și importante dacă se are în vedere că au fost înregistrate după doi ani de propagandă fără precedent făcută ideilor românismului, într-o atmosferă de apeluri insistente de a se renunța la numele de moldovean și la denumirea limbii materne, în condițiile unei intoleranțe belicoase și amenințări la adresa celor care se consideră moldoveni și susțin că vorbesc limba moldovenească".

În sfîrșit, o intervenție a lui A. Lazarev, „membru al Academiei de Științe din Republica Moldova". „Există axiome istorice care nu reclamă confirmări : 1. În lume există un singur stat român – Republica (sic !) România ; 2. În lume există un stat moldovenesc suveran – Republica Moldova, care niciodată nu a fost (sic !), nu este și nu va fi (sic !) provincie românească ; 3. În lume există două popoare vecine strîns înrudite – moldovenesc și românesc ; 4. În lume există două toponime diferite care definesc și reprezintă pe arena mondială două state independente (sic !) : unul din ele este Moldova, celălalt – România ; 5. În lume există două limbi strîns înrudite sau chiar identice (?!) – dacă sînt identice, nu mai sînt două limbi n.n. – : în Moldova – limba moldovenească, în România – limba română".

Cine sînt cei trei ? Pe F. Angheli îl știm din perioada cînd, la București aflîndu-se, îndeplinea o misiune dublă sau triplă ; ceilalți sînt cunoscuți ca megafoane ale Moscovei în ceea ce privește „știința istorică moldovenească". Așadar, un kaghebist găgăuz care vorbește despre dificultățile economice din Moldova cu aerul că, de pildă, la Moscova și în restul U.R.S.S., unde la putere nu este un guvern al „democraților" din Basarabia, domnește belșugul și toți o duc într-un huzur, cu alte cuvinte, făcîndu-se că nu observă dezastrul, mai mare decît în Moldova, la care perestroika gorbaciovistă a dus întregul U.R.S.S. ; un scrib care nu se sfiește să repete papagalicește teza – aflată de mult la lada de gunoi a științei și a istoriei – că există o națiune și o limbă moldovenească distincte de națiunea și limba română ; un stalinist vulgar care debitează aberații. Pentru ei, timpul s-a oprit în loc, vorbesc cu vorbele care s-au spus pe vremea tătucului, pe vremea lui Hrușciov, pe vremea lui Brejnev, totdeauna avînd ca temei nu rigoarea științei, ci baionetele și tancurile. „Vorbesc" este însă un fel de a spune, pentru că în realitate ei bîzîie. Trăiesc prin grajduri și pe la closete muște mari, verzi, care, atunci cînd pleacă de acolo, spurcă locul pe care se așază și gerul pe care îl străbat. Cei trei sînt astfel de muște. Cu scîrnă s-au hrănit de cînd există, scîrnă mănîncă și astăzi. Și spurcă. Altădată li se dădea cu flit. Acum există spray-uri „of muh" – „împotriva muștelor". Înarmați-vă deci cu spray-uri.

ION D. GOIA

S-a întors mașina lumii

Scenariul „á la roumaine"

Publicăm în cele ce urmează un fragment dintr-un articol intitulat „Europa de Est: dezastru economic", apărut în cotidianul francez „Le Figaro". «Noi nu știm dacă Gorbaciov prevăzuse, din momentul venirii lui la putere, părăsirea cîtorva sateliți, care, oricum, storși de putere, nu mai aduceau nici un folos Moscovei, sau a fost depășit de evenimente. Totuși, evenimentele care s-au desfășurat în România par a fi conforme cu ceea ce ar fi putut el dori (și inspira). Iată o țară în care, după ce a lichidat un Ceaușescu puțin prezentabil și a renunțat să-și zică comunistă, toată fosta nomenclatură este la locul ei. O opoziție există, dar influența ei este controlată strict de fosta Securitate, astfel încît ea să nu constituie o amenințare pentru putere și să nu joace un rol decorativ. Privatizarea rămîne limitată la cîteva prăvălii și ateliere, la ziare (care primesc hîrtia cu zgîrcenie de la guvern) și la cîteva petice de pămînt (pînă la zece hectare de persoană). Cu aceasta, Iliescu și Roman cred că se pot prezenta pe scena internațională și cere credite, investiții și un loc în Europa de mîine pe care le-a promis-o dl. Mitterrand (adică accesul la piețele occidentale, chiar îndemnizații și ajutoare). În schimb, patru țări, Germania de Est, Polonia, Cehoslovacia și Ungaria, au scăpat în întregime de sub influența foștilor lor conducători. Scenariul „à la roumaine" eșuînd totalmente în aceste patru țări, ele și-au regăsit în același timp libertatea și democrația. Astăzi ele se străduiesc să-și rezolve problemele economice. În celelalte țări din regiune (evident, aceste „celelalte țări" nu pot fi decît Bulgaria, România, Albania și — cu tot statutul ei „aparte" —Iugoslavia n.n.), mai trebuie pus capăt dezordinii bugetare, inflației, anarhiei economice și prevaricațiunilor. În aceste țări, piața nu va putea să înlocuiască planificarea decît sub auspiciile unor guverne autentic democratice și care urmează să fie alese». Nu-mi rămîne decît să reamintesc că „Figaro" nu are nici un interes să dezavantajeze România. Dimpotrivă.

Dar sudeții?

Istoricul Jan Mlynarik, deputat în Adunarea Federală a Cehoslovaciei, și-a expus recent în cadrul unui interviu poziția în problema sudetă. Ceea ce s-a întîmplat cu germanii sudeți și carpatici în 1945—1947 — a spus el — nu a fost deportare, ci izgonire cu forța, o crimă internațională, inspirată de politicieni iresponsabili și răzbunători și executată cu precădere de elemente declasate. Mlynarik este de părere că, deși acest act inuman, întemeiat pe ficțiunea-așa-numitei „vini colective", a fost condiționat de psihoza și crimele celui de-al treilea Reich împotriva popoarelor Cehoslovaciei, trebuia să se facă deosebire între vinovați și nevinovați, între criminali și oameni normali a căror vină a constituit-o numai naționalitatea lor. Aceasta a fost acțiunea unor politicieni iresponsabili și criminali ce voiau să-și compenseze prin cruzime eșecul suferit în timpul războiului și colaborationismului. „Germanii sudeți — afirmă istoricul cehoslovac — consideră țara din care au fost izgoniți și pe care înaintașii lor au cultivat-o din secolul al XII-lea drept patria lor, și nimeni nu-i poate priva de acest drept. Nemții și nemții sudeți au cerut deja în repetate rînduri scuze popoarelor europene pentru agresiune. Dar, dacă germanii sudeți consideră inacceptabile decretele prezidențiale din anul 1945, care i-au privat de bunuri și cetățenie iar apoi și de case, noi trebuie să ținem seama de aceasta. Pe baza propriei convingeri ferme, am cerut în parlament anularea acestor decrete și cred că acest lucru se va întîmpla. Toate bunurile furate și confiscate pe nedrept trebuie restituite proprietarilor inițiali, iar aceasta privește și bunurile germanilor sudeți". Mlynarik a declarat că nu vede nici o tragedie în revenirea în Cehoslovacia a unei părți dintre germanii sudeți, care „își pot reconstrui cele 1 300 de cămine pe care noi le-am distrus cu mult entuziasm". Dar, vor fi oare dispuși sudeții s-o ia din nou de la capăt ?

P.C.U.S. — doar 28 la sută

După cum citim în „Moskovskie novosti", serviciul de studiere a opiniei publice condus de profesorul Boris Grușin a efectuat un sondaj în rîndul elitei politice, deputați ai poporului din U.R.S.S. și R.S.F.S.R., deputați ai serviciilor orășenesc și raionale Moscova, reprezentanți ai puterii executive, lideri și activiști de partide, mișcări și organizații sociale, conducători de presă, radio și televiziune, ziariști de frunte, lucrători pe tărîmul științei și artei — în total 727 persoane. La întrebarea dacă „în condițiile actuale P.C.U.S. are dreptul la putere și capacitatea de a scoate țara din criză" numai 28 la sută au răspuns pozitiv. Acest procent include, în general, reprezentanții acelor structuri ei înșiși aflați într-o stare de criză profundă — deputații poporului ai U.R.S.S. și conducătorii puterii executive unionale. 34 la sută din reprezentanții lucrătorilor pe tărîmul artei și ziariști, ca și 80 la sută din deputații poporului din R.S.F.S.R. nu cred în viabilitatea P.C.U.S. Cu toate acestea, remarcă „Moskovskie Novosti", pe fondul apatiei milioanelor de membri ai partidului de guvernămînt este pe deplin posibilă existența grupului de aventurieri politici gata să mențină cu forța monopolul P.C.U.S., impunînd societății propriul lor „program anticriză". Să fie oare această remarcă o aluzie la grupul „Soiuz", sau la o posibilă lovitură de stat militaro-bolșevică ?

Cresc datoriile țărilor din fostul lagăr

Într-o corespondență recentă, France Presse arată că datoriile nete ale țărilor Europei răsăritene (U.R.S.S., Cehoslovacia, Polonia, Ungaria, România, Bulgaria și Iugoslavia) au mai crescut în anul 1990, trecînd de la 117 la 134 miliarde de dolari, potrivit estimărilor Institutului pentru Comparații Internaționale (WIIW) cu sediul la Viena, publicate la 29 mai. Paralel, rezervele în devize forte ale ansamblului țărilor est-europene au scăzut de la 32 la 23 miliarde de dolari, iar cele ale U.R.S.S. de la 15 la 5 miliarde de dolari față de 1989. Deși exporturile țărilor din Europa răsăriteană spre țările occidentale, îndeosebi cele ale Ungariei și Poloniei, au crescut foarte mult în 1990, deficitul global al schimburilor cu Occidentul a trecut de la 3,4 la 6 miliarde de dolari. Această creștere se datorează în principal sporirii importurilor, mai ales în România și Iugoslavia. Previziunile economice ale WIIW pentru Europa de est în 1991 rămîn pesimiste. „Recesiunea — apreciază institutul — va continua, deoarece în majoritatea țărilor, cu excepția U.R.S.S., trecerea de la economia planificată spre economia de piață este însoțită de politici restrictive în materie bugetară, monetară și de venituri". În plus, în 1991 aceste țări vor trebui să suporte un nou șoc pe planul exporturilor din cauza scăderii bruște a schimburilor în cadrul fostului C.A.E.R. și a stagnării exporturilor spre Occident.

I.D.G.

Față în față cu Canaris și Himmler

● Un diplomat militar român printre stăpînii celui de-al treilea Reich. ● Sorge al României ? ● Înțelegerea tacită cu Canaris ● Himmler avertizat de Hitler să se ferească de Gârbea ● Vulpea își șterge urmele.

Venerabilul general în retragere **TITUS GÂRBEA**, veteran a două războaie mondiale, cavaler al Ordinului „Mihai Viteazul", va împlini curînd 99 de ani. Timp de 30 de zile i-am fost oaspete. Domnia sa a avut amabilitatea să-mi povestească o serie de întîmplări din viața lui. O existență impresionantă. L-a cunoscut, la începutul acestui secol pe mareșalul Antonescu. La rîndu-i, a fost cunoscut de cei patru regi ai României. Luptător în primul război mondial pe fronturile de la Jiu, Neajlov-Arges, Mărășești s-a aflat apoi la marile adunări de la Chișinău și Alba-Iulia pentru realizarea unirii, în luptele duse împotriva trupelor rebele bolșevice, alături de un detașament francez. Curier diplomatic la Conferința de pace de la Paris în 1919, el a intrat ulterior în diplomație.

În vara lui 1943 mareșalul Antonescu îl recheamă de pe Frontul din Est, pentru a fi trimis din nou în Germania. Încearcă să-l convingă că are temeri în privința „anonimatului" său din timpul cît a fost atașat, precum și a relațiilor încordate de pe front cu feldmareșalul von Kleist dar conducătorul statului nu cedează. Așa ajunge în iarna lui 43 din nou la Berlin. Avea încă proaspete în memorie privirile sfredelitoare ale amiralului Canaris. Se cunoscuseră cu un timp în urmă. Generalul îl știa bine pe șeful Abwehrului. Avea informații sigure despre trecutele lui legături cu celebra spioană Mata Hary, pe care Canaris nu le recunoștea, ca și în neutralitatea Spaniei. Trebuia numai să le verifice. Și prilejul s-a ivit. Dar mai bine să-l lăsăm pe dl. general să povestească : „L-am felicitat pentru artileria de mare putere pe care comandamentul german a transportat-o în Spania în speranța că și spaniolii se vor ralia Reichului, declarînd război aliaților. Această artilerie a fost însă transferată pe Frontul de Răsărit și a bombardat Sevastopolul, fiind de ajutor și trupelor române. Dar aceste felicitări erau mascate, altceva vroiam eu să-i arăt, că apreciez gestul lui, de care puțini știau, de a-l fi sfătuit pe Franco să nu intre în război fiindcă Spania era fragilă în fața supremației pe mare a americanilor și englezilor, iar el ca vechi amiral intuia bine acest pericol. Nu știam cu ce preț a făcut-o, dar trebuia să-i dau de înțeles că și eu cunosc despre el unele lucruri. Nu era în interesul meu să mi-l fac dușman. Dar nici al lui. Jucam de la egal la egal. Bănuind că am flerat rolul lui de mentor pe lîngă Franco împotriva dorinței lui Hitler, Canaris s-a ultat cu ochii lui de vulpoi bătrîn la mine și tîrgul s-a făcut din priviri. În diplomație trebuie să spui una ca să se înțeleagă alta. Or, în această privință aveam în fața mea un profesor. Pe care, în cele din urmă l-a înghițit Himmler. L-am văzut ultima oară la O.K.W. cu cîteva zile înainte de a fi arestat. Și el, ca mulți alții, a dus în mormînt multe secrete".

A doua misiune în Germania îi prilejuiește generalului Gârbea aflarea secretului pregătirii planului de ocupare militară a României „Margarette 2". Contactele cu generalul Lindemann dar mai ales o întrare inopinată la general-colonel Alfred Jodl, șeful statului major al O.K.W. îi confirmă informațiile. Pe masa generalilor era harta României cu dispozitivul trupelor germane desfășurate. Strategii își string în grabă documentele sub privirile iscoditoare ale vicleanului diplomat român, care n-a întîrziat să-l informeze pe mareșal despre intențiile Reichului.

Restricțiile de securitate n-aveau să-l ocolească nici pe el. Și nici bănuielile. Himmler îl fulgera cu privirile, dar și cu cuvintele : „Führerul m-a avertizat să fiu atent cînd vorbesc cu dumneata, că n-ai numai două urechi, i-a spus el într-o zi. Ți-a mers faima de mare interpret de informații. Ai lucrat pentru dușmanii noștri : americanii, englezii, francezii". Și-a însoțit reproșul de zîmbete parșive. Era un avertisment ? Dar Sorge al nostru era prea viclean ca să se lase prins. După ce organizează ultima întîlnire, din 5 august 1944, între Hitler și Antonescu inscenează o chemare urgentă în țară, după ce mai înainte, își trimite cea mai mare parte a personalului misiunii militare în Elveția, Italia, Suedia — chipurile cu diferite treburi — și apoi dispare și el, spunînd pentru totdeauna adio Rastenburgului.

Col. PETRE BĂNA

(urmare din pag. 3)

neşti şi urmează să ne convingem de seriozitatea lor.

— Ce importanţă acordaţi service-ului ?

— O afacere nu înseamnă numai service, dar fără acesta scade simţitor vînzarea. O maşină este o investiţie, iar o investiţie cere garanţii. Sîntem gata să oferim know-how specialiştilor de la o firmă românească.

— Sperăm că ne veţi spune săptămîna viitoare că aţi găsit un partener pe măsura aşteptărilor dvs.

• MITA

Cornel Chiuaru : „Strategia noastră este calitatea".

— Cum a venit MITA în România ?

— Eu sînt angajatul unei firme mixte româno-daneze, DANEMAR. Partea daneză, firma REKA, este o agenţie economică pentru România înfiinţată de un danez de origine română. Strategia noastră este calitatea, iar MITA este cel mai mare producător de copiatoare din lume la standardele cele mai înalte. Din acelaşi motiv, comercializăm şi telefax-urile firmei PITNEY-BOWES, partenerul NATO în telecomunicaţii. Aceasta este singurul fax din lume care are dublu sistem de corecţie pe linie, funcţionînd şi pe centrale telefonice precare.

— De ce acest accent pe calitate ?

— Calitatea ar trebui să fie primul obiectiv al tuturor firmelor care vor să intre şi să se menţină pe o piaţă. Abia acum, românii deschid ochii asupra relaţiei calitate-preţ. Aceasta are avantaje şi sub aspect material pentru că, datorită calităţii se reduc semnificativ cheltuielile pentru service. Preferăm deocamdată să vindem mai puţin, datorită preţurilor la nivel european, dar să ne impunem pe piaţa din România prin calitate.

— Ce sfat aţi da întreprinderilor româneşti ?

— Să se doteze la nivel de vîrf pe plan internaţional (nivelul anilor 90).

• PANASONIC

Ryonosuke Okada : „Clientul este întotdeauna rege".

— Ce v-a determinat să veniţi în România ?

— Schimbarea situaţiei politice şi economice în Europa de est a deschis noi pieţe pentru companiile japoneze. Deocamdată, PANASONIC prospectează piaţa din România ; dorim să-i familiarizăm pe români cu produsele noastre electronice audio-video. Pentru noi clientul este întotdeauna rege şi, respectînd această deviză, am pătruns în 160 de ţări. Eu am încredere în evoluţia României şi o voi spune şi altor oameni de afaceri din Japonia. Aveţi resurse importante şi un potenţial uman substanţial.

— De ce ezită companiile japoneze să vină în România ?

— Managementul japonez este mai conservator. Pe de altă parte, există unele probleme, ca de exemplu vînzarea în lei, reconvertirea în devize nefiind integral garantată. Dacă aceasta nu se va reglementa, va trebui să încetăm activitatea. Companiile japoneze vor veni, dar trebuie răbdare şi mai multe garanţii.

BREVIAR

4 MEDALII DE AUR LA HALTERE ! Traian Cihărean şi Andrei Socaci au obţinut 4 medalii de aur (plus una de argint şi una de bronz) la C.E. de haltere, cîte 2 de fiecare. O performanţă remarcabilă, pentru care cei doi sportivi şi antrenorii lor, Petre Becheru şi Virgil Doriu, merită toate laudele !

DOUĂ MEDALII DE AUR ŞI LA ŞAH ! La C.E. de şah pentru copii, desfăşurate la Mamaia, reprezentanţii noştri au fost la înălţime : aur, prin Sabina Popescu şi Andrei Istrăţescu, argint, prin Alina Calotă, Sebastian Tudorie şi Mihaela Sandu şi bronz, prin Carmen Voicu, Anca Andriana şi Corina Peptan. Bravo, copii !

LA HANDBAL MASCULIN, Steaua pierde primul meci din finala Cupei României. Sportivii militari „confirmă" sezonul slab din acest an şi mănîncă bătaie cu 20—22, la Bucureşti, de la U. Craiova. Titlul de campioană merge meritat şi în premieră la Timişoara. Felicitări studenţilor pentru aceste performanţe.

O NOUĂ VICTORIE LA RUGBY, în Noua Zeelandă. A patra victorie, din şase meciuri, a fost obţinută de echipa României, aflată în turneu în Noua Zeelandă. Am învins cu 30—17 selecţionata Counties. Se apropie meciul test cu echipa Noii Zeelande, programat pe 9 iunie.

UN MECI DE NEUITAT la Roland Garros. Jimmy Connors, în vîrstă de 38 de ani, pierde prin abandon, la scorul de 2—2 la seturi, în faţa lui Michael Chang, 19 ani. Un superb exemplu de luptător, de dragoste pentru tenis şi de... umor.

MIHAI SĂNDOIU

FOTBAL

Steaua nu renunţă la titlu

● Avînd ca punct de interes lupta pentru cîştigarea celui de-al doilea loc care dă dreptul de participare în Cupa U.E.F.A., prima divizie a campionatului de fotbal şi-a desfăşurat runda a 30-a pe o vreme excelentă (în sfîrşit !) şi pe terenuri în bună stare ● Singurul impediment ce a făcut ca numărul spectatorilor să fie doar de circa 45 000 (pe toate cele 9 stadioane !) rămîne, se pare, programarea duminicală a etapelor şi de la orele 18 ● Să fi obosit liderul ? După puţin onoranta înfrîngere din Cupa României (deşi poate invoca absenţa a trei titulari) în faţa Unirii Alba Iulia, iată că Universitatea Craiova nu a reuşit să treacă de Jiul (1—1) pe propriul teren ● Urmăritoarea sa, Steaua, a realizat din nou o victorie la limită (2—1), după ce s-a văzut condusă la pauză de către F.C. Argeş ● În „Regie", jocul dintre echipa studenţilor bucureşteni şi F.C. Inter Sibiu a curs tot timpul „la pace". Cu toate că Văsîi a deschis scorul în minutul 44, gazdele nu şi-au făcut probleme, egalarea survenind în minutul 76 (Răduţă), adică acelaşi minut în care „nouarul" sibian de astă dată a ratat desprinderea echipei sale, şutînd nestingherit din voleu, dar parcă şi neglijent, în afara cadrului-porţii. Nici „centralul" Gr. Macavei nu s-a implicat în ruperea echilibrului, el neluîndu-şi responsabilitatea acordării unui penalty atunci cînd se impunea (Burchel a fost ţinut clar în careu) sau cînd au reclamat gazdele în final. Cu această a 12-a remiză Sportul Studenţesc devine cea mai italiană echipă din peisajul nostru fotbalistic ● Disputa pentru „toamna europeană" se menţine, Dinamo conducînd la Braşov (T. Cristea, minutul 12), dar F.C. contrînd în minutul 58 prin Cherstenmajer ● Petrolul — Corvinul 4—1, iar Hanganu a ajuns peste norma golgeterului italian Vialli (21, respectiv 19) ● F.C. Bihor s-a impus cu acelaşi scor în faţa proaspetei finaliste a Cupei României, F.C. Bacău ● Scorul etapei s-a înregistrat la Bistriţa unde Gloria a întrecut cu 5—0 pe Rapid, echipă care a resimţit din plin „efectul Streng" ● „Poli" Timişoara şi-a mai spălat din păcate în Dunărea Brăilei, obţinînd singura victorie a oaspeţilor (1—0 cu F.C.M. Progresul) ● Urmărind îndeplinirea baremului, „U" Cluj — F.C. Farul 3—1 ● În clasament, situaţie neschimbată atît pe primele locuri (Univ. Craiova 44 p, Steaua 42 p, Dinamo şi Inter cîte 36 p), cît şi pe ultimele (F.C. Bacău 24 p, Jiul 22 p, F.C. Bihor 19 p şi „U" Cluj 16 p) ● Din etapa viitoare (duminică, 9 iunie) menţionăm partidele Inter — Steaua şi F.C. Argeş — Univ. Craiova (televizată, sîmbătă 8 iunie).

POMPILIU L. DUMITRESCU

Un nou record pentru Nicolae Popcov

Duminică 26 mai 1991, Nicolae Popcov a realizat un nou record şi o nouă victorie în lupta cu o infirmitate fizică, infirmitate care i-a marcat destinul. Scările sînt marile obstacole pentru handicapaţii locomotori. Pe 26 mai Popcov a reuşit să urce (şi bineînţeles să coboare) 140 de etaje, în 55 de minute, după 112 etaje urcate în 24 februarie 1991 şi 128 etaje „adjudecate" pe 14 aprilie 1991.

„Această performanţă are menirea de a atrage atenţia guvernului asupra drepturilor handicapaţilor şi pentru pensionarea acestora la 45—50 de ani", ne declara eroul reuşitei. Nicolae Popcov dovedeşte încă o dată că oamenii loviţi de soartă sînt capabili de performanţe greu de închipuit. Voinţa şi dragostea pentru sport pot face minuni.

La rugămintea redacţiei noastre, zilele trecute Federaţia Română de Atletism, prin amabilitatea doamnei Iolanda Balaş, a pus la dispoziţia lui Nicolae Popcov un echipament sportiv complet. Este un gest emoţionant pentru care mulţumim !

DAN MIRCEA POPA

Fotografie de S.[illegible] [illegible]AN

CU STÎNELE, PRIN BUCUREŞTI

De curînd, am avut ocazia — ...a dreptul stupefiantă — să dem, literalmente, cum poate tra „strunga de oi", într-un aş ca Bucureştiul. E drept că ucureştiul îşi trage numele şi irşia de la un cioban ca icur, dar de aici şi pînă la a pomeni cu 3 (trei !) stîne la rarea-n Capitală, venite pe de la munte, e cam prea ult ! În asta nu ar fi nimic (în special pentru pieţele unde se mai aprovizionează ureşteanul), dacă „minicomxul zootehnic" improvizat (cu arecare fantezie suprarealisnu ar constitui, în acelaşi cu sursa de lapte şi bişi un real focar de in... faimoasa „strungă de a metropolei europene se localizată undeva, în Pipe- pe şoseaua Pipera—Tunari, numai cîţiva kilometri de ometrul Zero. Strada pe care aciuat ciobanii se numeşte Dumitru. Stînele, însă, e-o zi, două, pe aici ; dază încă din „epoca de aur", acum zece ani. Au, în total, o 600—700 de capete, oi şi re. În faţa lor te întîmpină nţi de bălegar dospind lit la soare. De luni de zile este lăsat acolo, la îndemîna copiilor şi a muştelor. Puţurile din sat scot, de oarecare vreme, apă tulbure. Pe strada Chivu Dumitru domneşte o atmosferă pestilenţială. Reclamaţii numeroase au fost făcute la SANEPIDUL S.A.I., şi, probabil, vor fi ajuns şi la d-nul director Alexandrescu. Care însă, după cum se poate vedea şi astăzi, nu a intervenit cu nimic în soluţionarea acestei probleme ţinînd de salubritatea minimă a locului. A fost sesizat şi primarul comunei Voluntari, de care aparţine zona Pipera. Toţi ori aproape toţi locatarii străzii (în total, cam 30 de familii), sătui să mai locuiască în mizerie, au făcut sesizări pe bază de tabel nominal, iscălite cu semnăturile lor. Printre repetatele apeluri disperate pe care le-au făcut şi la care nu au găsit înţelegere, au apelat şi la noi.

LA UMBRA CUI DOARME PRIMĂRIA ? Oamenilor le-a ajuns cuţitul la os. Strada nu poate fi numită stradă, ci o mocirlă infernală, desfundată, în care sînt siliţi să se bălăcească, vrînd-nevrînd, cu miccu mare, cei de prin partea locului. Noroiul o face aproape impracticabilă, cei ce se încumetă, trebuind să poarte, în mod obligatoriu, cizme pînă la genunchi, antiderapante, anticorozive, antijeg şi, dacă se poate, deodorizante. Localnicilor li s-a promis că, în vară, ciobanii vor fi trecuţi, cu tot cu stîne, de cealaltă parte a dealului. Cele 3 familii de ciobani sînt : fam. Dargate Cristian, fam. Cipu Vasile şi fam. Cipu Tănase (ultimii doi menţionaţi, fiind fraţi). Oile şi celelalte animale sînt, după cîte am înţeles, proprietatea lor. La Primăria comunei Voluntari s-a primit sesizarea de la SANEPID — aşa cel puţin au declarat sătenii. Însă nu s-a întîmplat nimic. Oricum, greu de crezut că primarul comunei trebuia să afle de la SANEPID ce se întîmplă în comuna pe care o conduce ! Un localnic ne-a rugat să anunţăm Televiziunea să vină să vadă.

Înainte, bălegarul era folosit ca îngrăşămînt pe ogor. Acum, auzim că nu se mai foloseşte. Mare minune ! Să fi venit îngrăşăminte chimice, fosfaţi, tocmai din import ? Ne-am întrebat şi cum a ajuns pămîntul acesta în proprietatea oierilor.

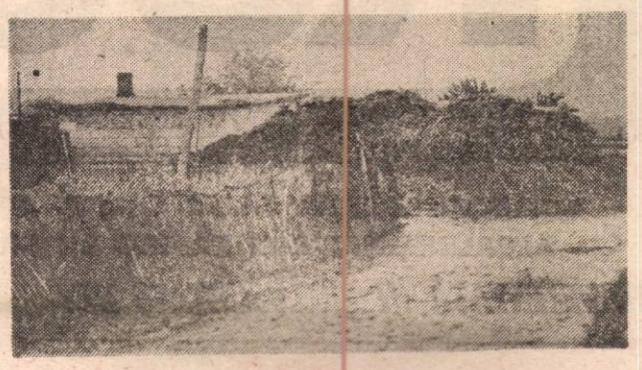

Tot sătenii ne-au spus că, de fapt, el a aparţinut, iniţial, tot oamenilor din sat. „Astora le-a cam plăcut să bea" — a spus, ritos, un ţăran. „Şi le-au vîndut ciobanilor, care sînt măcar oameni mai harnici". După cum zice gura lumii din partea locului, oierii, cu produsele lor, ar fi găsit vad bun în Piaţa Dorobanţi. Tot sătenii sporovăiesc că bietele animale n-au nici un fel de păşune ori izlaz ; că mai dau iama, din cînd în cînd, prin lanurile I.A.S.-urilor, la o înţelegere cu paznicii şi zvîntă cîmpurile prin jur. Pînă una-alta însă, Primăria comunei Voluntari şi serviciile de salu-

[illegible]ritate aferente ar trebui să se [illegible]rezească din somnolenţa lor [illegible]post-comunistă şi să impună [illegible]işte norme minime, pertinente, [illegible]privind curăţenia şi civilizaţia, [illegible]are trebuie să domnească împrejurul unui oraş ca Bucureşiul, ori să mute mai departe [illegible]tinele cu pricina. Mai ales că, [illegible]doamne-fereşte, la două-trei [illegible]milioane de locuitori, o epidemie [illegible]e poate întinde ca fulgerul şi [illegible]poate face, necruţătoare, mii [illegible]le victime.

MIHAIL GĂLĂŢANU

Fotografie de GIG MOTOIANU

NOU ÎN ROMÂNIA!

PRODUITS

Kodak

COMERCIALIZEAZA FILME COLOR, APARATE DE FOTOGRAFIAT, BATERII ALCALINE, SERVICII RAPIDE DE PRELUCRARE A FILMELOR (1 ORĂ)

REPREZENTATĂ ÎN EXCLUSIVITATE DE:

M.T.I. ROM SRL

Tel. 14 68 13, 14 72 27, Fax 14 61 04

Vremurile sînt cum sînt

DAR VREMEA?

Ultimele zile ale lui Florar au fost foarte umede și reci. Cireșar in schimb, a debutat cu o vreme în curs de ameliorare. Ploile au încetat treptat ; timid dar sigur, soarele și-a făcut apariția din ce în ce mai des, încălzindu-ne, în sfîrșit, după pofta inimii. Temperaturile extreme au crescut de la valori cuprinse în general între 4° și 12° C, cele minime și între 8° și 18° C cele maxime, la începutul săptămînii trecute, la valori situate în general între 8° și 16° C cele nocturne și între 20° și 28° C cele din cursul zilelor. Ce mai ? Termic vremea și-a revenit la normal ! Deși sub aspect pluviometric s-a ameliorat simțitor, structura termodinamică a atmosferei a ramas destul de instabilă.

Următorul interval de prognoză va debuta cu o vreme destul de bună și caldă. Astfel, miercuri, cerul va fi mai mult senin în majoritatea regiunilor, mai puțin cele nordice și nord-vestice unde temporar se va înnora și trecător va ploua. Termic, regimul va fi staționar : în general 8°—16° C, valorile minime, 20°—28° C cele maxime. Joi va fi predominant frumos în toată țara. Șansele de ploaie din nord scad, iar temperaturile maxime din Crișana, Maramureș și nordul Transilvaniei vor fi ceva mai mici decît ieri. Vineri, începînd din vest, țara noastră va fi afectată de un nou sistem noros și va ploua : mai întîi în Banat și Crișana, iar spre seară și în Oltenia, Transilvania și Maramureș. Temperaturile maxime vor scădea față de ziua precedentă. Simbătă aria ploilor se va extinde în toată țara. Izolat, în sud-vest este posibil ca ploile să fie însemnate cantitativ. Duminică va fi asemănător cu simbătă, numai că aria ploilor mai importante se va deplasa mai la est. Începutul săptămînii viitoare va fi marcat de o ameliorare treptată a vremii în toate regiunile țării.

IOANA MAȘEK

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactori șefi :
Constantin Dumitru
Ion D. Goia
Secretar general de redacție :
Eugen Mihăescu

■ PUBLICIȘTI COMENTATORI (1700) : Dumitru Constantinescu, Horia Pătrașcu
■ EVENIMENT (2542) : **Mihail Gălățanu,** Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (2600) : **Roxana Paicu-Manolescu,** Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ – ÎNVĂȚĂMÎNT (2559) : Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

■ FLACĂRA BIS
Redactor șef :
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție :
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga (17 16 39)

■ REBUS
Redactor șef :
Tudor Octavian (1457)
Secretar general de redacție :
Alexandru Păsărin (2036)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zaubea, Simona Simzianu (2036)

■ FLACĂRA BASARABIEI
Redactor șef :
Ion Zubașcu
Secretar general de redacție :
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia) (2559)

■ EDITURA FLACĂRA
Domnița Ștefănescu (2559),

■ FOTOREPORTAJ (2528) : Mihai Cristian Călugăr, Elena Ghera, Gig Motoianu, Șilviu Stan
■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072) : **Mircea Popa,** Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.
■ SECRETARIAT – ADMINISTRAȚIE (2002, 2558) : Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.
■ PUBLIC RELATIONS (2634) : Ruxandra Onofrei

■ **Adresa redacției și administrației :** București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. **Telefoane :** 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în paranteze de mai sus) ; secretariat director : **2002** ; redactori șefi : 2143 (C. Dumitru), 2124 (I. D. Goia), secretar general de redacție : 17.16.39.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12-201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

■ **Administrația :** EDITURA „PRESA LIBERĂ" (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).
■ **Tiparul : Imprimeria CORESI București.**

16 pagini — 10 lei

„Vatra" emite ordine de lăsare la vatră

Municipiumi Könyvtár
SZEKELYUDVARHELY

ANUL LXXXI
NR. 24
12 — 18 IUNIE
1991 - BUCUREȘTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

Desen de AUREL ȘT. ALEXANDRESCU

CIND DISPARE INSTITUȚIA FRICII, DISPARE și suspiciunea!

Publicăm, în paginile 7—10, un supliment dedicat rememorării cumplitelor zile de 13—15 iunie 1990, moment în care, pentru mulți dintre noi, democrația a murit din nou.

Sînt, însă, semne că forța de renaștere morală a poporului român este mai puternică decît forța oarbă a bitei. Nu vă fie frică !

Perioada de tranziție : de la „Proletari din toate țările, uniți-vă !" la „Muncitori și ingineri, treziți-vă !"

Fotografie de GIG MOTOIANU

EXISTĂ ALTERNATIVĂ LA PUTERE?

„Alternativa la putere" este un serial de investigații „Flacăra, care debutează în acest număr. Personalități ale vieții noastre politice, care nu sînt integrate instituțiilor puterii, vor fi întrebate direct : „Ce-ați face dacă ați fi la putere ?" Este o întrebare pe care însăși viața s-ar putea să le-o pună foarte curînd.

Numai oamenii într-adevăr tari se pot înconjura fără pericol de ticăloși. Ei se servesc de dinții cum se servesc de cuțitul cu care își taie pîine. Cei slabi, în loc de pîine, își taie însă carca de sub picioare.

CONSTANTIN BANU,
director fondator
al revistei „Flacăra"

Securitatea e cu noi!
– pag. 5 –

Parlamentul va intra sau va ieși din istorie în funcție de ratificarea tratatului cu U.R.S.S.

Iată că și proiectul Legii privatizării este înaintat spre dezbaterea forumului legislativ suprem al țării. În afara finalizării Constituției, a Legii privind siguranța națională, a multor acte normative, Parlamentul României trebuie să treacă și un mare examen al conștiinței naționale. Dincolo de opțiunile politice ale parlamentarilor, ei trebuie să răspundă în fața istoriei dacă vatra strămoșească a românilor începe la Prut sau la Nistru.

Afacerea „alegeri anticipate"

Bomba a fost lansată la începutul săptămînii trecute de un membru al guvernului şi dezamorsată de domnul preşedinte Ion Iliescu la conferinţa sa de presă ţinută vineri la Palatul Cotroceni : nu, în 1991 nu vor avea loc alegeri generale, ele se vor ţine cam în primăvara lui 1992, după ce constituţia va fi fost temeinic elaborată. În 1991 vor putea avea loc cel mult alegeri pentru organele locale. Deci, la loc comanda. Cacealma ? Furtună într-un pahar cu apă ? Despre ce-a fost vorba, în fond ? Ce se ascunde în spatele afacerii „alegeri anticipate" ?

Sugestia e mai veche, ea aparţine opoziţiei şi are drept suport faptul că actuala configuraţie a parlamentului, dominat tiranic de majoritatea fesenistă, nu mai corespunde cu opţiunile de acum ale electoratului şi este principala cauză a neacceptării şi marginalizării noastre de către Occident. Guvernului nu i-a plăcut ideea cită vreme era formulată de alţii, dar a prins-o din zbor, a ţinut-o în rezerva lui strategică şi a pus-o pe tapet cînd a crezut că o poate exploata în folosul lui. Prima dată s-a întîmplat acest lucru la sfîrşitul lui aprilie (am scris atunci un comentariu pe această temă). A doua oară — prin recenta declaraţie a domnului Dijmărescu. Acum, cînd ştim că alegeri generale, parlamentare şi prezidenţiale (cu sau fără eticheta de „anticipate") anul acesta nu vor avea loc, să căutăm să determinăm de ce s-a renunţat la idee. Sînt mai multe posibilităţi.

De pildă, ca guvernul, de comun acord cu preşedinţia (presupusa neînţelegere dintre domnii Iliescu şi Roman a fost cu consecvenţă dezminţită şi dezavuată de ambele părţi), să fi lansat un balon de încercare pentru opinia publică din ţară şi din străinătate şi pentru electoratul român, urmînd ca, în caz de reacţie favorabilă, F.S.N.-ul să salveze, prin alegeri anticipate, ce se mai poate salva, evitînd o înfrîngere catastrofală anul viitor. Ecoul fiind nefavorabil, a avut loc retragerea elegantă (pe motiv că nu e posibil să se termine aşa repede elaborarea constituţiei).

O altă variantă ar putea consista într-un scenariu bine construit de însuşi preşedintele Iliescu şi pus în aplicare punct cu punct. Anume : pornind de la cunoaşterea precisă a faptului că organizarea de alegeri anticipate are mulţi adversari, precum şi de la convingerea că dacă s-ar ţine, ele nu s-ar solda cu rezultate favorabile pentru actuala stăpînire, domnul Iliescu a manevrat astfel încît să obţină trei lucruri deodată : 1. Să facă să eşueze teza opoziţiei cu privire la alegeri anticipate prin chiar reacţia negativă a opoziţiei ; 2. Să demonstreze străinătăţii că românii nu vor acum alegeri şi că deci trebuie să accepte actuala Putere din România aşa cum e ; 3. Să apară — preşedintele — în ochii tuturor ca factor de echilibru, ca arbitru între părţi, ca stăpîn pe situaţie, ca salvator, ca avînd ultimul cuvînt.

Personal, înclin să fiu de acord cu domnul Iliescu care a prezentat soluţia de a nu se organiza anul acesta alegeri generale drept o rezultantă, o concluzie a unor consultări şi examinări de ultimă oră. Cu o îndreptare. Domnul Iliescu a înfăţişat lucrurile ca şi cum respectivele consultări şi examinări l-ar fi determinat să-şi contureze, să-şi cristalizeze poziţia, cînd, în realitate, e vorba de modificarea poziţiei Domniei sale. Pentru că, deşi la conferinţa de presă a negat acest lucru, preşedintele României susţinuse cît se poate de limpede, cu puţină vreme mai înainte, ideea organizării alegerilor chiar în 1991. Iată un fragment din declaraţia prezidenţială apărută în „Adevărul" din 6 iunie : „Se deschide posibilitatea ca, avînd noua constituţie, actualizînd rapid Legea electorală, să putem avea alegerile generale încă pînă la finele acestui an". Mai clar de atîta nici că se poate (afară de cazul că „Adevărul" minte, ceea ce nu cred). Aşadar, repet, domnul Iliescu şi-a modificat într-un foarte scurt timp poziţia. De ce ? Poate din dorinţa de a nu intra într-un conflict puternic şi deschis cu parlamentul. Poate pentru a nu crea în ţară o situaţie explozivă sau, în orice caz, tensionată, care să facă Occidentul să ne arate cu degetul şi mai tare şi să nu ne dea nimic. Sau, poate, după exemplul parlamentarilor, care n-au dat deloc semne că sînt gata să se lase puşi pe liber cu mult înainte de expirarea mandatului lor, îşi va fi zis şi domnul preşedinte că, precum în fotbal, unde, dat fiind că balonul e rotund, nici un meci nu poate fi considerat cîştigat dinainte, aşa şi alegerile, oricît de favorabile ar fi calculele birtiei, sînt totuşi alegeri, cu gradul lor de risc şi nesiguranţă. Ca atare, ce-i în mînă, nu-i minciună, încă un an la Cotroceni — pentru că, deşi domnul Dijmărescu nu s-a referit la această chestiune, alegerile de după Constituţie, adică alegerile făcute după ce constituanta îşi va fi plinit chemarea sa, nu puteau fi decît şi prezidenţiale — e ceva sigur, e un an cîştigat, nu unul pierdut ; şi apoi, vorba lui Anton Pann, pînă la anul, ori măgarul, ori samarul, cu alte cuvinte, multe se pot schimba, şi de ce schimbările să nu fie (şi) în favoarea F.S.N.-ului ?

ION D. GOIA ■

zona de tandreţe

FIE PÎINEA CÎT DE REA...:

În urmă cu mai multe săptămîni am văzut la televizor scenele în care 4 poliţişti — albi — din Los Angeles loveau cu sălbăticie un negru căzut la pămînt şi complet lipsit de apărare. Îi cărau pumni şi bastoane, îl izbeau cu picioarele fără nici o milă.

Imaginile respective au stîrnit destulă vîlvă şi la noi, ne-au indignat, iar unii au exclamat : „aşa e peste tot, dacă poliţia bate şi într-o ţară ca S.U.A., unde se face atîta caz de principiile democraţiei, ce să le mai reproşăm reprezentanţilor ordinii de la noi ?".

Ce a făcut victima agresiunii, n-am aflat nici pînă acum. A fost în stare de ebrietate şi a jignit pe cineva ? N-a vrut să-şi prezinte actele la control ? Cert este, însă că ea se află în libertate, în timp ce împotriva celor care au maltratat-o s-a deschis o anchetă, şefului Poliţiei din localitate i s-a cerut demisia, iar preşedintele Bush a condamnat vehement întîmplarea. Şi nu este deloc exclus ca, din pricina barbariei de care au dat dovadă, cei 4 poliţişti să-şi piardă pîinea şi să petreacă vreo cîţiva ani după gratii.

Geo Bogza, într-o tabletă celebră, se visa uneori japonez. În emigraţia română circulă o altă vorbă: „Fie pîinea cît de rea, tot mai bună e-n America".

GEORGE ARION ■

La Cotroceni

„Flacăra" întreabă

La conferinţa de presă a preşedintelui Ion Iliescu ţinută vineri la Palatul Cotroceni, reprezentantul „Flacărei" a pus două întrebări :

1. Dacă domnul preşedinte nu-i recunoaşte mareşalului Ion Antonescu meritul de a fi eliberat, fie şi doar pentru un anumit timp, Basarabia şi Bucovina de nord, conducerea de azi a României ce a făcut ori ce are de gînd să facă pentru revenirea acestor teritorii la patria-mamă ?

2. Ce i s-ar fi putut întîmplat României — apropo de o afirmaţie a domnului Ion Iliescu — după încheierea celui de-al doilea război mondial, mai rău decît i s-a întîmplat ?

La prima întrebare domnul preşedinte a răspuns cu referire doar la o anumită latură a problemei, şi anume că e normal ca denunţarea tratatului Ribbentrop — Molotov să fie făcută de ţările care l-au încheiat, nu de România, care n-a fost parte la respectivul pact. La o doua întrebare, răspunsul a fost că noi am fi putut rămîne şi fără Transilvania, avînd în vedere că mareşalul Antonescu nu obţinuse anularea dictatului de la Viena şi că numai actul de la 23 august 1944, cu întoarcerea armelor şi participarea la războiul împotriva Germaniei, a făcut să avem astăzi Transilvania întreagă. Asupra acestor probleme vom reveni. În timpul dialogului „Flacăra" — preşedinte, unul dintre corespondenţii sovietici prezenţi acolo a strigat : Stalingrad ! Nu ştim ce-a vrut să spună, dar dacă doreşte să se explice, îi ţinem la dispoziţie coloanele revistei noastre **(I.D.G.)**.

Vineri, 7 iunie 1991, Societatea culturală Bucureşti—Chişinău a organizat în Piaţa Palatului din Bucureşti un miting, urmat de un marş pe traseul Parlament — Ambasada Sovietică.

Compatrioţii noştri prezenţi la manifestaţia de vineri — cărcia, din păcate, li s-a alăturat doar Asociaţia „21 Decembrie" — au protestat împotriva unui lucru grav pe cale să ni se întîmple : ratificarea de către parlamentul român a Tratatului de colaborare, amiciţie şi bună vecinătate cu U.R.S.S. semnat la Moscova, la începutul lunii aprilie 1991, de preşedintele Ion Iliescu. Imaginea pe care o prezentăm ilustrează relevant starea de spirit care trebuie să ne anime pe toţi cei care simţim româneşte. (E. M.).

DL. GEZA ENTZ NU OFERĂ REŢETE

O interesantă întîlnire cu domnul Geza Entz, secretar de stat pe lîngă prim-ministrul Ungariei, însărcinat cu problemele maghiarilor din afara respectivei republici a avut loc cu cîtva timp în urmă la Ambasada Ungariei. După cum ne-a informat, în linii mari, asupra scopului vizitei sale în ţara noastră, distinsul reprezentant al diplomaţiei din ţara vecină a răspuns cu amabilitate numeroaselor întrebări ce i-au fost adresate de ziariştii români şi străini prezenţi la conferinţă. Întrebările, ca şi răspunsurile primite, au vizat îndeosebi relaţiile actuale româno-maghiare, drepturile de care se bucură etniile conlocuitoare maghiară şi română din cele două ţări vecine şi prietene, în cei aproape doi ani scurşi de la înlăturarea dictaturii comuniste.

După ce a apreciat, cu competenţă şi obiectivitate, o serie întreagă de drepturi largi de care se bucură azi populaţia de naţionalitate maghiară din România (drepturi profund democratice obţinute în perioada post-revoluţionară) şi de al căror temei s-a convins personal în timpul vizitei şi al convorbirilor avute la toate nivelurile), dl. secretar de stat a făcut şi o apreciere originală. Anume că — aşa cum afirmă textual domnul secretar de stat — „pe plan mondial, în statele moderne, civilizate, etniile conlocuitoare tind spre **autonomie deplină** în cadrul statului de drept, şi aşa va trebui să se procedeze în viitor peste tot, dacă un stat vrea să devină modern, civilizat"...

Întrebat dacă în Ungaria există aşa ceva, dacă există sau se intenţionează să se ajungă la autonomia teritorială şi de viaţă cultural-spirituală a etniilor conlocuitoare, domnul secretar de stat a ocolit cu abilitate răspunsul şi s-a referit la... autonomia structurilor administrativ-teritoriale locale. I-a fost repetată întrebarea şi, pînă la urmă, a recunoscut că în Ungaria vecină şi prietenă nu există aşa ceva. Şi nu se intenţionează în viitorul apropiat nici măcar cu etnia minoritară germană, care, actualmente — după cum ni s-a explicat — este cea mai numeroasă populaţie conlocuitoare din Ungaria.

Şi de data aceasta, dialogul s-a dovedit util. Nimeni nu poate oferi reţete, dar nu e rău să se discute, direct, orice sugestie. Chiar recenta reuniune naţională a U.D.M.R., care a reluat această tezâ, a demonstrat că, pînă la urmă, triumfă punctele de vedere rezonabile, moderate.

MIHAI STĂNESCU ■

Epilog la...

A doua explozie la „Înfrăţirea" Oradea

Sub această lozincă a avut loc marţi, 28 mai a.c., în jurul orelor 10—12, un marş al salariaţilor de la întreprinderea de maşini unelte „Înfrăţirea" Oradea, urmat de un miting desfăşurat în faţa prefecturii Bihorului. Aici, o comisie formată din domnii Racoltea Viorel, Durea Vasile, Trifa Ioan, Popovicioiu Cornel, Ilie Iohan precum şi Dulvan Teodor şi Militaru Damian de la secţia din oraşul Beiuş, a fost primită de domnul prefect Vasile Blaga. Imediat s-a luat legătura telefonic cu dl. ministru secretar de stat Stănescu, stabilindu-se ca delegatul manifestaţiei să se deplaseze a doua zi la Bucureşti. În capitală, reprezentanţii manifestaţiilor au fost primiţi foarte bine şi în urma cererilor acestora s-a obţinut demiterea domnului director general Codrat Rusu. Prin decizie ministerială a fost numit în funcţia de director general dl. Mihail Schiţcu.

Aşadar, la „Înfrăţirea" sînt vesti bune, se lucrează fără 21 de directori.

PAŞCU BALACI ■

Trîmbiţa guvernului

În conferinţa de presă de săptămîna trecută, dl. Eugen Dijmărescu, ministru de stat, întors de la reuniunea primei sesiuni a comisiei mixte România—Comunitatea Economică Europeană, a criticat (pe alocuri în termeni foarte duri) activitatea Parlamentului privind redactarea Constituţiei. Întîrzierea adoptării acestui act politic influenţează în defavoarea noastră negocierile cu C.C.E. Domnia sa a spus : „Poziţia guvernului este de a organiza alegeri legislative în octombrie sau noiembrie", precizînd că nu este partizanul unor alegeri prezidenţiale.

Dl. Dan Popescu, ministru de stat, a vorbit despre şomaj. La 3 iunie a.c. sînt înregistraţi 95 867 şomeri.

Ca să spună şi dînsul ceva, dl. Bogdan Baltazar şi-a manifestat nemulţumirea faţă de practica unor ziarişti prezenţi, care îşi pun în funcţiune reportofoanele şi părăsesc sala de conferinţe în favoarea unei cafele, a unei bîrfe...

PETRE BARBU ■

N.R. Această conferinţă de presă a fost, de fapt, de adio, căci simpaticul B.B. a fost promovat, luînd drumul Londrei, unde va lucra în domeniul bancar. În locul d-sale (ca şef al departamentului) — un geolog, fost consilier al premierului Roman — dl. Caius Dragomir.

ÎN EXCLUSIVITATE PENTRU „FLACĂRA" INTERVIU CU DL. FLORENTIN CÂRPANU

„Alternativa Cârpanu" nu există

— Domnule Florentin Cârpanu, după mult contestata dv. demisie din funcţia de prefect al judeţului Timiş aţi devenit una din personalităţile „de pagina întîi" în mariile publicaţii ale ţării. S-au făcut, pe tema presupuselor motive ale plecării — şi ale tăcerii — dumneavoastră, o seamă întreagă de analize şi de speculaţii.

— Lectura presei mi-a furnizat surprize din cele mai mari. M-am văzut „promovat" prim-ministru, m-am văzut şi „descalificat" ca nomenclaturist. Revista „Flacăra a avut, însă, o intervenţie exactă şi oportună, punînd în relaţie starea economică a judeţului cu programul pe care mi l-am propus la numirea în funcţia de prefect. A fost singura analiză pertinentă a momentului. Asta explică şi exclusivitatea acestui interviu. Din clipa demisionării n-am mai avut nici un contact cu presa.

— Presa a avut, însă, multe „contacte" cu dumneavoastră. V-a răsfăţat. Cum v-aţi simţit ca prim-ministru — sau, mai exact, care este poziţia dv. faţă de o atare alternativă ?

— O atare alternativă nu există. Nu vreau ca demisia mea să fie transformată în altceva, să fie folosită în scopuri politice. Mi s-au propus, chiar şi recent, funcţii mari în guvern. Le-am refuzat. Locul meu este în Timişoara, iar munca mea aş vrea să continue la Complexul agroindustrial „Comtim", care înseamnă 27 de ani din viaţa mea. Restul este pură invenţie politică sau gazetărească.

— Mai degrabă joc politic. Fiindcă, aţi observat, desigur, alternativa propulsării dv. în fruntea guvernului(susţinută de opoziţie) a fost contracarată puternic de oficioasele Frontului.

— Da. Trebuie să vă spun că m-a indignat în primul rînd atacul din ziarul „Azi". Nu prin poziţie, ci prin totala şi jignitoarea lui inexactitate.

— E vorba, în esenţă, de tot ceea ce înseamnă „trecutul lui Florentin Cârpanu". Subiect mereu disputat, dar niciodată atît de vehement. Poate că n-ar fi rău, indiferent de ziarele guvernamentale — nu ne propunem aici o polemică — să facem lumină asupra citorva chestiuni.

— Sînt gata să vă răspund la orice întrebare.

— Ce rol a jucat FSN în numirea dv. ca prefect ?

— Pentru postul de prefect — pe care, la început, l-am refuzat — am fost chemat la prim-ministru şi la preşedintele Ion Iliescu. Am acceptat, în cele din urmă, să încerc. Am crezut că voi putea rezolva problemele grave ale judeţului. Am afirmat, încă de atunci, că singurul responsabil pentru eventuala lor nerezolvare voi fi eu. Pe plan local, au insistat să preiau această funcţie atît FSN (prin dl. Claudiu Iordache) cît şi celelalte formaţiuni politice.

— În articolul din „Azi", dl. Romulus Dabu (preşedintele Consiliului Municipal FSN din Timişoara) scrie: „Nu vom accepta însă ca Prefectura să fie condusă de partide care au pierdut alegerile". Formularea mi se pare cel puţin bizară. A fost cumva Prefectura condusă de partidul care a cîştigat alegerile ?

— Prefectura a fost condusă de oameni care nu au aparţinut nici unui partid. O echipă de tehnicieni, specialişti în economie, care n-a făcut nici o clipă politică, chiar dacă alţii au afirmat contrariul. La Primăria municipiului Timişoara, au fost reprezentaţi ecologiştii (prin primar), FSN şi PNL (prin cei doi viceprimari).

— Ce rol a jucat fosta nomenclatură comunistă în numirea dv. ca prefect ?

— Nici unul. Nici n-ar fi putut. N-am relaţii cu nici un membru al nomenclaturii, iar ideea d-lui Dabu că un fost activist pe nume Posa ar fi mediat cu preşedintele Iliescu numirea mea ca prefect e o calomnie. Frontul poate verifica foarte uşor astfel de afirmaţii. Repet, n-am avut legături cu foştii activişti, n-am ajutat nici unul să obţină vreo funcţie. Dacă e adevărat că domnii Serafim şi Posa (foşti activişti de partid) lucrează la Agenţia de Privatizare din Timişoara, e tot atît de adevărat că nu eu i-am numit acolo.

— Aţi avut fir direct cu Nicolae Ceauşescu?

— Nu. Este un lucru perfect verificabil, chiar şi din punct de vedere tehnic. Cu Nicolae Ceauşescu discutam numai cu ocazia vizitelor sale în Timiş. N-am trimis la Bucureşti „săptămînal cîte o maşină de carne". Am trimis sute de maşini cu carne, fiindcă mă străduiam să trimit cîte ceva de mîncare în toată ţara şi, desigur, în capitală. E adevărat că nu mă supuneam întotdeauna primilor secretari şi altor activişti. Asta pentru că n-aveau ce să mă înveţe în meserie. „Comtim"-ul şi-a cîştigat prestigiul prin organizare, gîndire economică, eficienţă a muncii. Cînd dispui de asemenea atuuri şi de un gram de demnitate, nu mai îngenunchezi în faţa trepăduşilor politici. **În „Comtim" nu s-au ţinut şedinţe de partid.** Nu ştiu dacă mai există în ţară un colos de 14.000 de oameni care, în plină teroare comunistă, să refuze să ţină astfel de şedinţe. Puteau să-mi taie capul. N-au îndrăznit. Credeau că am „fir direct". Ei bine, n-aveam.

— Aţi jucat la cacealma.

— Nu se putea altfel.

— Aţi ştiut că maşina frigorifică aprobată pentru Bucureşti în 18 decembrie 1989 urma să transporte cadavre ?

— Iată cum stau lucrurile. Complexul „Comtim" are 92 de întreprinderi şi o autobază de 1.000 de maşini. Şi atunci şi acum autobaza a închiriat şi închiriază maşini Inspectoratului judeţean de interne, pentru transportul de obiecte confiscate, de alimente etc. Acea maşină a fost cerută întîmplător, directorului autobazei. Asta nu era deloc neobişnuit. Desigur, directorului respectiv nu i s-a divulgat scopul transportului. Nici chiar şoferului nu i s-a spus nimic. Ce s-ar fi întîmplat dacă mi s-ar fi cerut mie, sau dacă aş fi fost anunţat că internele cer o maşină ? Fără îndoială, aş fi aprobat-o. Pentru că nici mie nu mi s-ar fi spus nimic.

— Sînteţi un om bogat, domnule Cârpanu ?

— Am o casă, construită în 1966 din vînzarea a trei imobile din Caransebeş, care au aparţinut familiei, şi o Dacie 1300. Din păcate, cam asta e tot. În toată activitatea mea, n-am obţinut nimic pe nedrept, n-am cerut nimic, n-am abuzat de nimic. Îmi pare rău că, acum, cînd a fi bogat e o calitate, trebuie să dărim propria mea legendă. Dacă există vreo incertitudine asupra acestei chestiuni, aş ruga să se verifice.

— La cîte acuzaţii vi se pun în spinare, verificările ar dura pînă la viitoarele alegeri. De altfel, cred că nu e cazul să continuăm pe această direcţie inconfortabilă — prin penibil — pentru toată lumea. Ea s-a impus date fiind suspiciunile care planează asupra dumneavoastră.

— Trecutul meu nu e o pată şi nu e un handicap. E o viaţă de muncă. Pot răspunde oricui orice despre ea, cu condiţia să mă întrebe direct şi cinstit.

— Să revenim la prezent. Să „divulgăm" faptul că n-aţi avut, practic, nici o zi de „concediu de odihnă", nici un infarct, nici o cerere de ieşire la pensie, că — în aceste săptămîni de tăcere — aţi lucrat, de dimineaţă pînă seara, la reorganizarea „Comtim"-ului.

— E adevărat. Am refuzat, cu mai multe zile în urmă, să vă acord interviul pentru că lucrurile erau încă neclare. Dar ieri (31 mai n.a.) după cum ştiţi, formaţiunile politice şi organizaţiile sindicale şi civice din judeţ au căzut de acord asupra propunerii unui nou prefect. Chiar eu am discutat la telefon cu preşedintele Ion Iliescu, care, în principiu, a fost de acord. Peste două zile primarul Lugojului — dl. Sorin Straja — va fi la Palatul Cotroceni şi la Guvern, pentru numirea în funcţia de prefect. Cred că e cea mai bună soluţie. Sorin Straja e un băiat tînăr, energic, neutru politic. Echipele Prefecturii şi Primăriei Timişoara vor fi schimbate. La Prefectură, FSN va propune un viceprefect şi un secretar (ultimul, independent), iar opoziţia un al doilea viceprefect. Echipa Primăriei va avea aceeaşi structură, cu precizarea că primarul va fi un independent propus de FSN.

— E o formulă interesantă aceasta: „independent numit de FSN". Se pare că noile echipe sînt numite pe mai puternice criterii politice. Sînteţi optimist ?

— Nu criteriile politice contează, ci relansarea economică. Pe agenda de lucru a noii echipe a Prefecturii vor fi tot investiţiile străine, tot retehnologizarea, tot refacerea agriculturii cu un puternic sprijin din partea Guvernului. Cîteva direcţii trebuie continuate : relaţiile cu străinătatea (în special cu Germania şi Iugoslavia), finalizarea salubrizării, realizării tehnologiei pentru utilaje agricole, înfiinţarea de brutării, relansarea rapidă a industriei alimentare, ne-limitarea cîştigurilor celor care muncesc.

— Ce vă propuneţi în viitorul imediat ?

— După aprobările necesare eliberării din funcţia de prefect aş vrea să revin la „Comtim". Aici e mult de lucru. Trebuie un sistem nou de muncă bazat pe cointeresarea directă a lucrătorilor, pe evidenţa producţiei fiecăruia şi pe principiul nelimitării cîştigului. Sînt probleme cu materiile prime, cu furajele, trebuie lucrat altfel cu utilajele. Anul acesta complexul va da 150.000 de tone de carne. Totul trebuie refăcut din mers, eficient şi operativ. E necesară o serioasă colaborare cu firmele occidentale.

— Am observat că, non-stop, vin şi pleacă delegaţi străini, sună telefoanele din ţară, se transmit decizii prin telefon, interfon şi direct. Ceva se schimbă la „Comtim". E agitaţie.

— Trebuie să se schimbe. Trebuie să ne organizăm şi să gîndim altfel, domnule. Mai repede, mai concret. Vă spun eu. Nu se mai poate. Dăm de dracu !

Cine este noul prefect al Timişoarei ?

Sorin Straja a fost confirmat ca prefect, luni 3 iunie (deşi nu a fost încă „numit") de către preşedintele Iliescu şi premierul Roman. Noul prefect al Timişoarei are 35 de ani, a absolvit Facult. de Drept din Cluj, iar pînă la 16 ian. 1990 a lucrat la U.J.C. Timiş, în calitate de consilier juridic principal. De atunci, a fost propus, susţinut de o apreciabilă parte a opiniei publice, ca primar al municipiului Lugoj, funcţie în care a şi fost mai tîrziu confirmat (la 8 august 1990). (R. C.).

Operation Villages roumains şi vămile comunismului

Dincolo de toate înfringerile noastre prin autogestiune şi toate victoriile noastre prin autosugestie, ni se întîmplă uneori mici miracole care ne scot din cotidian, propulsîndu-ne o clipă în cea mai frumoasă dintre lumile posibile. „Opération Villages Roumains" este, fără îndoială, una din clipele acestea venite de departe şi oprite la nenumărate vămi. Înainte de a fi un contact social şi economic, O.V.R. este o luptă cu vămile din noi şi cu cele dinspre noi. Orice vamă este expresia unui tip de contact cu exteriorul. Convoaiele pornite din ţările apusene (cu avizul ambasadelor româneşti) se opresc la frontiera română, unde stau. Unele sînt pur şi simplu întoarse înapoi (cum s-a întîmplat, recent, cu cîteva maşini cu destinaţia Săpînţa), altele trebuie să „joace tare", în genul şoferului belgian care, exasperat de aşteptare, a scos din cutie o maşină de scris, a aruncat-o în faţa camionului, a trecut cu roţile peste ea, s-a dat jos din cabină, i-a întrebat pe poliţiştii de frontieră români : „Ça va ? Je peut continuer ?" şi abia atunci i s-a făcut semn să treacă (asta nu din spirit umanitar, ci fiindcă pentru situaţii imprevizibile nu există nici un ordin previzibil).

În acest mai, soseau la Timişoara invitaţi din Belgia şi Franţa, participanţi la simpozionul internaţional „Agricultura şi mediul înconjurător" (sub egida O.V.R.). După vama de la Nădlac (cu o oprire de trei ore şi scotocirea bagajelor la firul de aţă) aveau să se confrunte cu alte vămi, mai greu de bănuit.

— Trebuie să vă spun, întîi, că nu la Timişoara ci la Cluj trebuia să se desfăşoare acest simpozion — îmi istoriseşte dl. Paul Hermant, vicepreşedinte al O.V.R. Însă, cu două săptămîni înainte (aveam şi biletele de avion cumpărate) Clujul ne-a anunţat că „perioada nu e propice". Atunci s-a oferit să ne găzduiască Timişoara şi pot spune că a reuşit la modul superlativ. După „atelierele democraţiei" organizate în vara trecută la Bucureşti, cu sprijinul revistei „Flacăra", manifestarea de la Timişoara este a doua de acest gen. Se observă deja un progres, cu toate că avem un serios handicap de depăşit. Cînd spun asta, mă refer la **informaţie.** O.V.R. îşi propune să treacă de la faza de „ajutor umanitar" şi asistenţă socială la faza de parteneriat economic. Pentru asta e nevoie, însă, de informaţia referitoare la resurse, posibilităţi economice, forţă de muncă etc. La nivelul Consiliului Europei, precum şi al guvernului belgian, chestiunea nu pune probleme. Satele româneşti înfrăţite cu sate occidentale pot primi sprijin financiar şi tehnologic, pot concretiza proiecte economice comune. În România, însă, trebuie învinsă — cum spunea dl. Toader Ştefa — o anume mentalitate. Trebuie să se înţeleagă că O.V.R. nu reprezintă nici o organizaţie politică, nici un cult religios, nici o asociaţie profesională. Este doar un organism coordonator pentru relaţii inter-umane. Dacă vreţi, o centrală telefonică. Prietenia şi ajutorul între familii, între localităţi din ţări diferite, valorificarea potenţialului economic şi social din mediul rural — iată scopul nostru.

Toader Ştefa se află lîngă noi şi intervine prompt. Dacă n-ar fi fost „vama", copiii din Săpînţa şi din alte sate maramureşene ar fi ajuns la prietenii lor din Belgia. Dar „invitaţia" s-a pierdut la Sighet. Dacă n-ar fi fost „vama", sătenii ar fi primit deja utilaje agricole şi industriale pentru valorificarea resurselor subsolului. Dar maşinile au fost întoarse înapoi. Lui, poliţia din Sighet i-a interzis să ia legătura, telefonic sau în scris, cu satul belgian „geamăn" cu Săpînţa. De la O.V.R. spre Maramureş — spune, frumos, primarul — drumul trece prin vama comunistă.

În fond, acesta este şi sensul ultim al celor peste 50 de expuneri din cadrul simpozionului. Trecerea — spre satele româneşti — a experienţei, a proiectelor, a sentimentelor. Închegarea unor prietenii sincere şi eficace. Ce trebuie făcut mai degrabă ?

— Cel mai degrabă trebuie învinse, cum s-a vorbit pînă acum, vămile din noi — e de părere prof. univ. dr. ing. Păun Otiman, rector al Institutului Agronomic Timişoara. Iată, de exemplu, nu prea e înţeles termenul de „ateliere ale democraţiei". Mulţi, profesori universitari (chiar) mă întreabă „Ce politică se face acolo ?" Greu de înţeles că, pentru a fi eficient, trebuie să faci cu totul altceva decît politică. Au fost invitaţi aici reprezentanţi ai Direcţiei judeţene a agriculturii şi ai Prefecturii judeţului. Au fost la deschidere şi au dispărut „pe teren". Ce să facă „pe teren" ? Să dea sfaturi ţăranilor, după tipicul comunist ? Să însămînţeze cu mîna lor ? Aici era necesar să fie, să ia legătura direct cu specialiştii, cu fermierii din Occident, să înţeleagă cum se face acolo agricultura şi de ce se face atît de bine, să obţină un sprijin concret. Am invitat ţărani, primari, specialişti agronomi de la noi. Puţini au venit. Dar cei care au venit sînt bucuroşi că au făcut-o, au stabilit relaţii directe, cu efect rapid. În ceea ce priveşte institutul nostru, sper că această manifestare ne va face mai cunoscuţi şi ne va ajuta să ne integrăm în programul internaţional universitar „Tempus", organizat de Grupul celor 24 şi de Piaţa Comună, program care ne-ar pune în relaţie directă cu sistemul occidental de învăţămînt superior agronomic (deşi faptul că anul trecut relaţia noastră cu F.A.O. a fost blocată de guvern ne cam taie elanul). E timpul să învăţăm serios şi să gîndim eficient. Altfel nu se mai poate.

La Timişoara nu ni s-au dat lecţii şi nu ni s-au administrat iluzii. S-a vorbit despre problemele similare ale Occidentului în anii '45—'55, s-au propus soluţii, s-au alcătuit proiecte economice, cuprinzînd agricultura, industria alimentară, reţeaua de construcţii rurale, drumuri şi şosele. Încă din această primăvară se va trece la treabă. Piedicile politice şi administrative au fost înlăturate. Mai rămîn doar vămile agresive ale comunismului care, încă, ne mai înconjoară.

Pagină realizată de RADU CIOBOTEA

Lumina lămpii lui Ilici

Un fals

Încă înainte de a produce primul kilowatt, hidrocentrala de la Bicaz a fost exploatată ca „subiect" artistic.

Pe scene improvizate, la țară, se juca următorul „mister": citiva țărani se chinuiau la lumina chioară a unui opaiț să deslușească dintr-un ziar învățăturile geniale ale lui I.V. Stalin. Lectura le era întreruptă din cînd în cînd de obrăznicia fără margini a unor chiaburi care răsăreau din beznă și suflau cu ciudă în opaiț. În acel moment, își făcea intrarea furtunoasă în scenă un agitator, purtînd în mînă o stea roșie luminată din interior de un /bec electric. Chiaburii o sfecleau ; suflau în bec pînă-i apuca tusea, dar fără rezultat. Steaua, care era apoi purtată pe deasupra capului într-un dans ce amintea intrarea triumfală a găinii fripte printre nuntași, lumina „chipurile dragi" de pe un perete — Lenin și cu Stalin. Țăranii se ridicau ca la comandă și începeau să recite cai verzi pe pereți despre canalul Volga-Don, „Lampa lui Ilici" de la Bicaz, stringerea cotelor și altele.

În 1952, Bicazul era un vast șantier ; mii de oameni erau cuprinși de febra „întrecerii socialiste" pentru a cărei declanșare era bun orice prilej. Au întîmpinat, astfel, cu „fapte de muncă" Congresul al XIX-lea al P.C. (b) al U.R.S.S., proiectul noii Constituții, alegerile pentru M.A.N., zilele de 1 mai, 23 august și, mai ales, 7 noiembrie, marile sărbători din țara socialismului biruitor etc. Muncitorii și tehnicienii se arătau interesați de aplicarea experienței înaintate a stahanoviștilor sovietici Nina Nazarova, Antonina Jandarova și Kovaliov. În urma asimilării metodelor sovietice, tovarășul stahanovist Vasile Mălăncioiu, de la tunel-intrare, a depășit norma cu 250—300 la sută ! „Eroismul" comuniștilor de la Bicaz a intrat și-n manualele școlare ; nici o piedică nu era prea mare pentru a-i opri din marșul „victorios". Muntele fusese înfrînt, Bistrița îmblînzită. Izbinda era atît de deplină, încît imperialiștii „anglo-americani" împreună cu „lacheii lor titoiști" se pregăteau să facă infarct. Despre satele aceperite cu apă nu s-a spus nimic ; cu toate acestea, locuitorii lor au trăit potopul.

Partidul a ordonat !

Într-o casă de la marginea Bicazului, fac cunoștință cu dl. Vladimir Bicajanu, astăzi pensionar după o viață de muncă. Îmi spune : „M-am născut în satul Potoci care, acum, împreună cu satele Cîrnu, Poiana Cîrnului și Podișul Cîrnului se află sub apă. Eu eram în acea vreme, adică prin 1952, șeful plutașilor de pe Bistrița ,avînd de controlat un sector cuprins între Dorna și Galați. După ce m-am căsătorit, m-am stabilit în satul Cîrnu ca, pe 2 august, să fiu primul locuitor strămutat. A venit un activist — Ribu Pantelimon îl chema — m-a luat afară și mi-a spus : „Vladimire, pînă nu pleci tu, nu pleacă lumea. Fii cuminte și nu te pune împotrivă, ca să nu ai necazuri ; partidul a ordonat". Aveam o casă, mamă, mamă... și astăzi îmi pare rău cînd îmi aduc aminte. Nu mi-au dat voie să iau nimic. Au plecat și oamenii ; ce erau să facă ? Venea apa peste ei. Biserica a fost strămutată în satul Izvorul Muntelui, unde se află și astăzi, cimitirul, de asemeni, a fost mutat. La început despăgubirile erau frumoase : acesta-i adevărul .Apoi partidul și-a cam uitat promisiunile. Ce să vă mai spun ? Doar atît : prin turbinele hidrocentralei de la Bicaz au curs mult timp și lacrimile strămutaților."

Și lumină se făcu

În lumina roz a „lămpii lui Ilici", hidrocentrala de la Bicaz reprezenta unul din triumfurile socialismului ; în realitate, întregul proiect îi aparținea savantului român Dimitrie Leonida care, în 1960, la festivitatea de inaugurare, avea să declare : „Bicazul este ca și copilul meu. El s-a născut în 1908 ; forma obiectului lucrării mele de diplomă de la școala politehnică din Charlottenburg. Atunci am fixat și locul unde se află azi barajul, locul unde s-a construit tunelul de aducțiune și clădirea hidrocentralei."

Am ajuns la Stejaru pentru a primi un simplu răspuns la o întrebare care m-a frămîntat mai mult timp: justifică oare astăzi hidrocentrala, efortul faraonic de pe șantierele Bicazului? Maistrul specialist, Ion Cehan, îmi răspunde afirmativ. Are, bineînțeles, unele rezerve în privința metodelor aplicate în acei ani de tristă aducere aminte. Au fost drame, au curs lacrimi. Cifrele, însă, au rămas și stau mărturie ; în cei peste 30 de ani de funcționare, hidrocentrala a produs 12 miliarde kW/h. Fusese proiectată pentru o producție de 394 mil. Kw/h an dar media în tot acest timp a fost de 400 mil. Kw/h. În anii ploioși s-au obținut producții-record : în 1970 — 578 Kw/h, în 1931 — 673 Kw/h. La Bicaz, obținerea unui kilowatt costă 0,15 lei, nu cu mult mai mult decît la Porțile de Fier.

Și mai este ceva : la Bicaz, din 1990, „V.I. Lenin" se numește „Dimitrie Leonida".

AL .MIHAILA

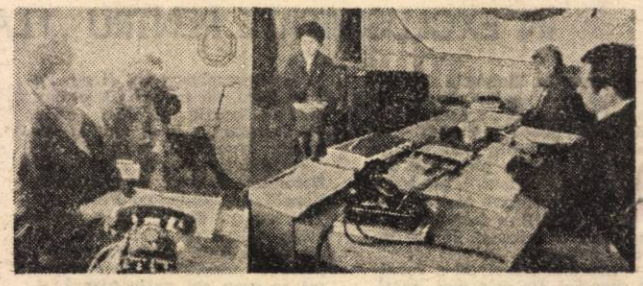

Funcționarii întreprinderii de stat (falimentari) îl incolțesc pe particular, pe principiul ancestral : „c-are oi mai multe".

Să-i moară capra!

Afirmația că alimentația din municipiul de pe Trotuș se găsește în plină „Epocă de Aur" nu ne aparține. Replica am cules-o de pe buzele primarului Onești, care, în ziua de 6 iunie, a însoțit fotoreporterul revistei noastre prin vreo 7 — 8 dintre cele mai reprezentative magazine din oraș : Halele centrale, magazinul „Unic", cofetăria „Crinul", magazinele de

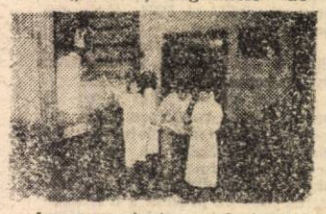

La magazinul particularului se muncește și noaptea la aprovizionare.

pește și brînzeturi etc. Peste tot — rafturi goale sau pline de conserve necomestibile, țigări și băuturi.

Răspunzătoare pentru această lipsă a mezelurilor și preparatelor din carne și, în general, pentru deficiențele în realizarea unei aprovizionări care să asigure o alimentație normală unei populații care muncește (greu !) în industrie, în proporție de 70 la sută, este întreprinderea „Alimon" S.A., adică fosta „Alimentara" statului, draga de ea.

Întrucît oamenii acestui vestigiu al alimentației rationale tot n-au ce face, ca să nu se plictisească, pun bețe-n roate unei întreprinderi particulare de același profil — „Favorit" S.R.L. Aceasta din urmă, grație muncii „pe brînci", de zi și noapte, a doamnei Ștefania Burca, a desfacut numai în zece zile produse de 2 milioane de lei. Doamna Burca este chemată mereu la analiza muncii și ședințele de partid organizate de falimentara întreprindere a statului (fost) socialist, este încolțită de director, de jurist (cu vocație de procuror), pe scurt

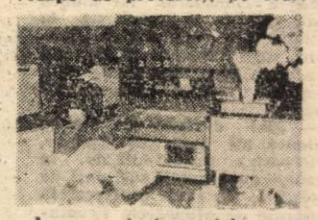

În magazinul statului : morcovi în apă la borcan !

este împiedicată să-și facă treaba (și să cîștige, se înțelege). Tovarășii de la cooperativa comunistă „Falimentul" nu vor, pur și simplu, să înțeleagă, că trebuie să facă și ei ce face doamna Burca : să alerge, să aducă marfă noaptea, să muncească. Ei stau în birouri și-așteaptă să pice para mălăiață. Iar oamenii din Onești (fost Gh. Gh. Dej) se-ntreabă unul pe altul cu speranța disperată de-acum vreo doi ani : „S-a băgat salam ? Unde ?".

Vom reveni cu amănunte !

ELENA GHERA

Cum se aranjează la telefon UN CONTRACT EDITORIAL

INTREBARI PE STOMACUL GOL

După zece ani de cercetări extrabugetare (cu stipendii doar din partea comitetului de bloc), am izbutit să descopăr veriga lipsă dintre Omul Zăpezilor și comunistul de omenie. Cartea urmează să apară în Editura „Cercul Polar", specializată în desfacerea de frigidere și lucrări cu subiecte răcoroase. N-am avut de ales. Editura Academiei mi-a promis tot sprijinul, dar cota de hîrtie va sosi aici în anul 2000, după tăierea pădurii de la Riioasa. Pentru un prim contact, am hotărît să folosesc serviciile telefoniei naționale. Am format numărul, pregătindu-mi o voce modestă dar demnă :

— Alo ! Sînteți cunoscuta editură „Cercul Polar" ? (A urmat o pauză misterioasă). Alo, aveți 48 35 12 ?

— Nici nu seamănă, domnule. Aici e 99 99 99. Formează mai atent și bea mai puțin.

I-am urmat sfatul și am avut în receptor trilul unei privighetoare.

— Sînteți, am reluat, „Cercul Polar" ?

— Hai sictir, Bebe dragă, gunguri privighetoarea. Spune-mi mai bine dacă ai dat dolarii.

— Vă înșelați, stimată doamnă. Mă numesc Romeo Părăluță și sînt autorul unei descoperiri epocale.

— Mă scuzați. Vă fac legătura cu domnul director.

Pe fir sosi un croncănit de corb. Posesorul vocii mă ascultă atent :

— Ai nimerit alături, maestre. Aici e sediul Partidului Gerontologic, aripa tînără. Desprinsă recent și cu grijă din aripa de vultur a Partidului Socialist al Muncii. Îți închipui că nu ne interesează prostiile dumitale.

Probabil telefonul e obosit. Simțea nevoia unui repaos. I-am făcut vînt cu evantaiul și, la următoarea încercare, în receptor se ivi glasul pițigăiat a unui bărbat la andropauză :

— Degeaba te prefaci, porcule ! gîfii individul. Te-am recunoscut canalie ! Sperai să-mi găsești nevasta singură ? Ei, află c-am încuiat-o în spălătorie și i-am băgat și un dop...

Am închis la timp. Simțeam cum mă cuprind nădușelile și disperarea. Dar n-aveam altceva de făcut decît să repornesc discul cu maximă atenție. De data aceasta interlocutorul meu mi se păru calm și binevoitor.

— Sînteți „Cercul Polar" ?

— Nu mai sînt de ieri. Azi am devenit Tropicul Capricornului și mîine voi fi cometa Halley.

— Vă arde de glume ?

— Nu te supăra, amice. Și eu caut de trei zile Policlinica din Bacău și-mi răspunde Incubatorul de curcani. Așa că...

La următoarea tentativă, telefonul sună timp de un minut. Pînă cînd pe fir sosi o voce hîrșîită, stinsă, ca din altă lume.

— Bună ziua. Caut „Cercul Polar".

— Aici om bătrîn și bolnav... M-ai luat de pe W.C., domnule, tocmai cînd eram să rezolv o constipație de trei zile. Blestemat să-ți fie degetul care a intrat în gaură greșită !

Da, avea săracul dreptate. Dar nici mie nu mi-e ușor :

— Alo, domnule, sînteți cumva Editura „Cercul Polar" ?

A urmat un oftat și apoi răspunsul :

— Da, noi sîntem.

— Cu cine am onoarea ?

— Cu Fridtjof Nansen. Tocmai am tăiat o balenă și o tragem în fripturi.

— Ce glumă idioată.

— Ca pentru un timpit ca tine !

Ultima încercare și gata !

— Cine e acolo ? sosi o voce ce-mi aminti croncănitul de corb.

— Caut de o oră Editura „Cercul Polar".

— La telefon directorul general.

— Fiți binecuvîntat. Iată despre ce e vorba.

Am fost ascultat cu atenție și mi se ceru să las numărul de telefon. Propunerea urma să fie discutată în comitetul de direcție. Am așteptat în liniște. Telefonul mai sună de două ori. Cineva se interesă dacă mai vind mașina de găurit în linie. I-am răspuns că am dat-o cu 5 000 dolari.

De la restaurantul particular „Uragan 2000" cineva se interesă dacă am livrat comanda de uger de vacă. L-am asigurat că marfa e pe drum plus o sută de perechi fudulii de taur. În sfîrșit, sosi și telefonul mult așteptat :

— Domnule, lucrarea dumneavoastră a fost acceptată Mîine puteți să treceți să vă ridicați un aconto de un milion lei. Cartea se va traduce imediat în engleză, germană, spaniolă și dialectul brazilian kango-pongo.

— Sînteți foarte amabil, dar m-am răzgîndit. Transform lucrarea în cantată pentru orchestră de suflători și voci verificate. Își vor da concursul corul F.S.N. și Liga foștilor cadriști.

— Deci ești din opoziție, măgarule ?

— Da, bolșevic împuțit !

Cel puțin m-am răcorit pe ziua de azi. Lucrarea o trimit mîine cu poșta sau prin curier militar.

LIVIU TIMBUS

Milionul pe sfert și obrazul întreg

I se spune Milionarul, chiar dacă nu s-a privatizat și nici nu are de gînd s-o facă. Nicolae Mircea are 50 de ani, e maistru instructor la Grupul școlar transport-căi ferate din Cluj și din '68 e un pasionat jucător la Pronosport. Dar a jucat totdeauna, cum spune el, „la sume mici". I-a dat întîlnire norocului săptămînal, și nu se poate zice că norocul l-a ocolit sistematic. Acum vreo cîțiva ani a cîștigat, bunăoară, 25 000 de lei. Însă de curînd, cînd norocul a dat peste el ca orbul, a fost vorba de o combinație de 360 de lei pe care a jucat-o în patru.

Cînd vorbește despre joc, Nicolae Mircea folosește astfel de termeni de specialitate : „Combinația știți cum este ? Trebuie să fixezi baza, iar asta o faci în funcție de etapă. Apoi vezi cîte duble, cîte triple, ce scheme poți să joci. Ultima combinație a fost de 7 triple, la minus 2, pe 36 de coloane, cu 3 duble fixe".

Ultima combinație a însemnat un cîștig de 973 749 de lei.

I se spune Milionarul, într-adevăr, dar banii i-a împărțit, cum spuneam, cu alți trei : cu un nepot, student, cu un medic, Roșca, și cu un profesor universitar, Dăscălescu. Celui din urmă, Nicolae Mircea i-a zis într-o bună zi : dom' profesor, nu vreți să jucați cu mine ? Iar profesorul a spus : da, dar cu o condiție, și anume să dau banii după anunțarea rezultatului. De ce așa, nu se poate ști. Jucătorii, măcar unii dintre ei, fac asemenea gesturi care țin, s-ar zice, de o mistică a norocului. În orice caz, după ce s-au aflat rezultatele jocului, cînd o mulțime de oameni se înghesuiau în agenția Loto-Pronosport să-l felicite, Nicolae Mircea a văzut o mînă pe deasupra tuturor care-i întindea 100 de lei. Era profesorul, care-și plătea partea, a patra parte din combinația de 360 de lei. Ar fi putut zice : dom' profesor, vă cunosc de undeva ? Pe scurt, pentru că tot plătise două părți din patru la intrarea în joc, Nicolae Mircea ar fi putut pretinde ca și cîștigul să-i revină pe jumătate din totalul sumei. Dar el a luat suta și a rămas ca profesorul să încaseze, în schimb, un sfert de milion. Unii i-au zis că rău a făcut. Dar Nicolae Mircea crede și azi că n-a greșit. S-a ales, ca și ceilalți, tot cu un sfert din milionul pe care l-a adus de la București la Cluj prin „combinația" gîndită de el, dar nu-i pare rău. Obrazul, zice, i-a rămas curat. Și povestea aceasta mi se pare că merită a fi știută mai mult chiar decît că vreo cîțiva oameni au cîștigat atîția sau atîția bani la Pronosport.

DUMITRU CONSTANTINESCU

Un campion național la lupte, „placat" de securitate

Cazul „Grigoraș Ion" a fost adus pe tapet, acum, în primul rînd de greva foamei pe care o fac membrii Asociației apolitice „Jilava, 21-22 decembrie", combinată cu arhiglosatul „sindrom Berevoiești". Că 10—12 membri ai sus-numitei asociații fac greva foamei, o „grevă neagră", fără nici un fel de alimente, nu mai e nici un secret pentru nimeni. Că, pînă la ora la care am reușit să-i contactez și să port o discuție cu dînșii nu au primit nici un fel de asistență medicală, deși au cerut-o insistent, iarăși nu mai e nici un secret pentru nimeni. Nici măcar revendicările pe care le reclamă, grație informării prompte a presei, nu sînt un secret. Însă că nu li s-ar putea face dreptate, asta da, **ar putea fi un secret. Cel puțin pentru unii.** L-am interpelat pe unul dintre greviști, d-nul Eugen Bratu, a cărui „jalbă în protap" către stăpînire are un anume dramatism — și ridică un serios semn de întrebare asupra onestității organelor de procuratură și anchetă. Merită menționat în mod special faptul că, atunci cînd fotoreporterul nostru Elena Ghera a încercat să-i facă un prim-plan, în semn de solidaritate cu camarazii săi, d-nul Bratu a acceptat numai cu condiția ca fotografia să fie colectivă — de grup.

1. CINE ESTE EUGEN BRATU ? Eugen Bratu a fost acum un deceniu și jumătate, dacă nu mai bine, campion național la lupte și component al lotului național la acest gen de întreceri sportive. Deci, indiscutabil, un sportiv eminent o personalitate, o valoare. Nu este lipsit de importanță că nu a fost niciodată membru al P.C.R.. A suferit persecuții, fiind împotriva regimului comunist încă dinainte de Revoluție. Un „munte de om" cu ochi cenușii (de culoarea nisipurilor mișcătoare), aproape doi metri, peste un chintal — făcînd greva foamei, este, trebuie s-o recunoaștem, un instantaneu mai mult decît impresionant. La cei aproape 40 de ani ai săi, Eugen Bratu arată încă asemeni unei forțe a naturii. Însă nu toate aceste atribute l-au adus în prim-planul acestui articol, ci, deși asta pare, la prima vedere, greu de crezut, condiția de victimă. Victimă, ca și mulți alții, a unui sistem represiv, tăvălug în stare să zdrobească oricui fluierele picioarelor și să aneantizeze conștiințele.

2. CE S-A ÎNTÎMPLAT PE 21—22 DEC. '89 ? Ca să ne lămurim asupra lucrurilor, am început prin a cita din declarația d-nului Bratu : «Aflîndu-mă în „zona de foc" a Pieței Universității, în jurul orelor 19,30, în fața Muzeului de Istorie, pe 21 dec. '89, am fost împreună cu mai mulți manifestanți, întîmpinat de către cordoanele de miliție și USLA cu lovituri de bîte, bastoane și paturi de armă. Am reușit să scap de ei, bătut — așa cum eram (în cap), pînă în dreptul hotelului BULEVARD». Acolo, Eugen Bratu a fost „placat", după cum declară în continuare, ca la rugby, de către un civil mărunțel, și imediat, în secunda următoare a tăbărît peste ei Ion Grigoraș, căpitan, pe atunci, de Securitate, la secția a II-a. E. Bratu mărturisește că îl cunoștea chiar bine pe Ion Grigoraș, fost fotbalist (și component al loturilor de fotbal de la cluburile DINAMO și RAPID București). Ion Grigoraș, împreună cu civilul mărunțel (tot din liota „securiștilor", probabil), l-au lovit cu patul pistoalelor-mitralieră (pe care le țineau în mînă) în cap. Împreună cu alte ajutoare — tot îmbrăcate-n civil — l-au pus (cu greu, ne închipuim noi, judecînd după gabaritul și cartea de vizită a campionului național de lupte) mîinile la spate și, în lovituri, legat, a fost dus pe platoul de la Miliția Capitalei. Acolo a fost întîmpinat — împreună cu ceilalți manifestanți arestați — de bastoanele și paturile de pușcă ale cîtorva civili și milițieni. Tot acolo, potrivit consemnului, „coletele" au fost sortate. Lui E. Bratu i s-au luat actele și i s-au pus cătușe (mai bine zis, lanțuri) la mîini și la picioare. A fost trimis singur — pesemne din cauza pericolului pe care îl prezenta — sub pază, într-un ARO, spre închisoare.

3. EPISODUL «JILAVA» — REMEMBER. După ce-a ajuns la penitenciarul JILAVA, văzîndu-i milițienii cu lanțuri la picioare și l-a mîini, l-au aruncat în noroi și l-au lovit cu picioarele. Apoi l-au scos cătușele. L-au trecut într-un registru unde mai erau trecuți și mulți alții. Nume peste care s-ar fi așternut uitarea, praful și tăcerea absolută, dacă nu ar fi fost și ziua următoare, 22 decembrie. Deoarece avea hemoragie la cap și șiroaie-i curgea din abundență — grație loviturilor sus-menționaților polițiști de astăzi, cît și a firmei „Ion Grigoraș & comp. S.R.L.", Eugen Bratu a cerut de mai multe ori, cu deznădăjuire, ajutor medical. Apel inutil ; căci pentru deținuții politici din Jilava, nu numai că nu există milă — dar nici cele mai elementare norme ale civilizației nu erau respectate. În schimb, în loc de asistență medicală, fostul campion național de lupte a fost dus, în timp ce i se cărau nenumărate lovituri de pumni și de picioare (de la milițieni și doi civili — despre care ne întrebăm zadarnic, de un an și jumătate, cine erau și ce căutau acolo—) într-o altă încăpere, unde, după cîte am înțeles, a fost „anchetat". Pe anchetatorul său declară d-nul Bratu, l-ar putea recunoaște oricînd, însă nu a reușit să afle cum îl cheamă.

4. „PORTRET-ROBOT AL LUI ION GRIGORAȘ. Un portret, făcut în grabă, al agresorului Ion Grigoraș, nu poate să nu remarce că el seamănă destul de mult „securistului-arian" (eroul pozitiv prin definiție al filmelor de război sovietice) : înalt (cam 1,90 după aprecierea lui E. Bratu), bine făcut (aprox. 90 de kilograme, după aceeași apreciere), blond, cu un pic de chelie în față, ochi albaștri. Ca vîrstă, are în jur de 38-39 de ani. În perioada imediat-anterioară Revoluției, răspundea de securitatea hotelului și complexului turistic DOROBANȚI, mai precis de „flora" și „fauna" (străini, bișnițari, „pești") care mișuna în jurul sus-numitului loc. Dacă I. Grigoraș se mai află în țară și după Revoluție ? E. Bratu nu l-a revăzut personal, dar l-au semnalat alți cunoscuți **că l-ar fi văzut.** Însă, oficial, ei nu poate fi găsit, din motive lesne de înțeles. Cineva îl protejează. Cine ?

5. CĂILE NEPUTINCIOASE ALE PROCURATURII. Nimeni nu știe ce face fostul „instelat" al Securității acum. În ianuarie 1990, Eugen Bratu a fost chemat de Procuratura Militară. A fost chestionat în privința evenimentelor. I s-a comunicat, în mod ferm, că s-a format un dosar penal împotriva celor care l-au maltratat pe dînsul și nu numai pe el ci și pe ceilalți arestați (legal vorbind, mai bine zis popriți") în seara și noaptea de 21 decembrie '89. Dosar care poartă indicativul 25A/1990. Pe urmă, la circa 3 săptămîni, Bratu a mai fost chemat încă o dată de Procuratură, pentru a mai da o declarație despre evenimentele din decembrie. A întocmit o nouă depoziție. Peste alte cîteva săptămîni a fost chemat din nou, tot la Procuratură, prilej cu care a fost informat că va avea loc o confruntare cu cei care ar fi putut fi vinovați de agresarea sa. S-a format o comisie compusă dintr-un procuror-anchetator, un ofiter și un procuror militar. Confruntarea s-a dovedit a fi, pînă la urmă, un simulacru de confruntare. În camera în care aceasta s-a desfășurat, în afară de comisia constituită, s-au mai aflat încă 12 persoane, chemate pentru a fi trecute în revistă, dintre care, bineînțeles, Eugen Bratu n-a putut recunoaște pe nimeni, pentru simplul motiv că nu aceștia l-au bătut.

6. CINE-I PROTEJEAZĂ PE SECURIȘTII VINOVAȚI ? Ar fi fost, oare, atît de greu, ca dintre „salariații" penitenciarului Jilava, să fie aleși cei ce au participat la „operațiunile" din 21-22 decembrie (seara și noaptea) ? Eugen Bratu a declarat că nu recunoaște pe nimeni și solicită cu insistență să i se aducă primul dintre vinovați, în ce-l privește, și anume Grigoraș Ion. Însă Procuratura română este atît de vrednică și neaservită încît s-i nominalizat nu l-a putut găsi pe vinovat ! La o lună și jumătate după atît de sterila confruntare, persoane oficiale s-au prezentat la d-nul Bratu acasă și l-au invitat să meargă la Procuratură. Aici nu a mai avut loc o confruntare fizică în care să fie chemate și alte persoane, ci E. Bratu a fost pus să recunoască indivizii care l-au maltratat după casete-video. O comedie care începea să capete proporții grotești. Casetele care i se prezentaseră nu reprezentau nimic important pentru partea vătămată și, în concluzie, d-nul Bratu nici nu a avut pe cine să recunoască. A plecat și i s-a spus atunci că va mai fi chemat. Ceea ce nu s-a întîmplat.

Eugen Bratu știe cine l-a lovit (bestial) atunci. A și declarat-o. A nominalizat agresiunea. Totuși, Procuratura nu știe sau se preface că nu știe (mai degrabă s-ar putea crede că se ascunde) — și nu poate să-l găsească pe vinovat. Astfel încît, acum, acest paradox juridic face ca acțiunea Asociației „Jilava 21—22 decembrie" să fie din ce în ce mai justificată. Întrebarea care revine obsedant, cu implicații profunde, este : cine-l protejează pe Ion Grigoraș și pe cei asemeni lui ? Și primul semn de întrebare planează asupra Puterii actuale.

MIHAIL GALAȚANU

La Serviciul „Suflete" n-a ajuns Revoluția

Petre și Ion — elogiul omului de tip „nou" ?

Unul dintre principalele motive ale valului de nemulțumiri care bîntuie societatea românească acum, la un an și jumătate de la Revoluție, este menținerea în posturile-cheie a vechilor cadre compromise, slugi loiale ale fostului regim comunist. Dincolo de realitatea implicită, această tendință a fost explicitată atît de președintele Iliescu, cît și de premierul Roman, cu ocazia interviului acordat TVR de către cei doi, pentru a marca împlinirea unui an de la alegerile de la 20 mai, ambii pedalînd pe ideea menținerii unor vechi cadre, pe criterii de experiență și competență. Această afirmație contrastează puternic cu ceea ce a dorit din inimă Revoluția română : scuturarea și înlocuirea structurilor de tip comunist. Elogiul adus acestora contrazice însești mesajele adresate națiunii, atît în zilele fierbinți ale Revoluției, cît și în perioada campaniei electorale. Atunci, oamenii au crezut în afirmațiile făcute de cei doi, fapt ce explică și rezultatul alegerilor. Dar, imediat după acele momente, lucrurile s-au schimbat. Vorbele „emanate" nu au mai fost transpuse în practică. Mai mult decît atît. Pe fondul unei societăți „originale", asistăm, de la o vreme, la un amplu proces de restabilire a vechilor structuri comuniste, de reabilitare a vechilor cadre.

Birouri de cadre, cuibușoare de activiști

Un exemplu elocvent îl constituie direcțiile de personal ale celor trei instituții cu profil militar — Ministerul de Interne, Ministerul Apărării Naționale și Serviciul Român de Informații —, unde, la toate nivelurile, sînt păstrați aceiași activiști de bază ai fostului P.C.R., care nu pregetau să îndeplinească sarcinile de partid pe linie de cadre, pentru a apăra „puritatea" acestor mecanisme de reprimare. De altfel, aceste sectoare privilegiate se mîndreau cu titlul de „activiști de bază al P.C.R.". Destinele a mii și mii de oameni au depins de optica îngustă, sectară, de lipsa de omenie a majorității acestor slujbași. Ei făceau avansări în funcții și grade, acordau distincții și decorații, concedii în străinătate, pe bază de reciprocitate, urmînd indicații mecanice și interese de grup. Tot ei erau cei care stigmatizau și torturau suflete aruncînd oameni în stradă și nimicindu-le viitorul. Ne-am fi așteptat ca, după o Revoluție în care sînge nevinovat a înroșit caldarîmul străzilor, să se renunțe la servicille acestor îngeri ai întunericului. Însă lucrurile nu stau deloc așa.

M.I. — o simplă rotire de cadre

Elocventă este păstrarea în cadrul direcției personal a M.I. a generalului **Apostol**, a colaboratorului său apropiat, col. **Jeleniței** și a întregului corp funcționăresc care, și **astăzi**, promovează cadre după criterii social-politice tributare trecutului. Nu știm cum se împacă d-l ministru de interne cu astfel de sfătuitori în probleme de cadre. Nu este de mirare că „aerisirea" organelor M.I. este o simplă rotire de cadre, de la un județ la altul, de la un serviciu la altul, iar foștii ofițeri de Securitate și-au găsit adăpost în noile structuri ale M.I. O mai bună alegere pentru funcția de comandant al trupelor de jandarmi decît cea a lt. col. **Ion Bunoaica** (avansat, după Revoluție, la gradul de general, de către d-l Ion Iliescu), nici că se putea ! Nu degeaba dînsul s-a distins prin „strălucite" fapte de arme, pe cînd îndeplinea, în chiar decembrie '89, funcția de comandant al batalionului de Securitate și Miliție din garnizoana Timișoara. Este și acesta un rezultat direct al muncii birourilor de cadre din M.I.

Nimeni nu spune că ar trebui cu toții înlăturați și lăsați pe drumuri, însă ne așteptam ca bună-cuviința românească — uitată de acești digeratori de dosare — să-și spună cuvîntul, astfel încît aceștia să-și ispășească păcatele în alte domenii, în cele de activitate productivă.

Experimentul Timișoara, pentru o vipușcă de general

O situație similară întîlnim și în M.Ap.N. Aceiași cadriști, foști activiști P.C.R., cei care se ocupau de „fondul de aur" al rezervei de cadre, cei care depășiseră volumul lexicului limbii române, pentru a întocmi referate, note de relații pentru lectura „distinșilor" din vîrful piramidei comuniste, cei care te căutau și în măsele, iar cînd găseau „ceva", tot arborele genealogic era culcat la pămînt, erai catalogat drept „dușman al poporului" și dat pe mîna Securității cu care aveau strînse colaborări, toți acești oameni și-au păstrat scaunele, au fost înaintați în grad. Este cazul actualilor generali **V. Dumitrescu, N. Burdoi, I. Vasilescu** aceiași care au selecționat pe cei mai buni propagandiști care au defilat în forță, în zilele Revoluției, pe străzile Timișoarei (cum au fost corifeii de la fostul Consiliu Superior al Armatei — col. **A. Petre**, col. **I. Ardelean**, contra-amiral **G. Petre** —, primi colaboratori ai sinistrului g-ral lt. Ilie Ceaușescu).

O privire de ansamblu asupra organismului militar demonstrează că acești cadriști de-o viață, care și-au uitat meseria de ofițeri, se disting astăzi în exercitarea actului de personal, pe placul mai marilor, neglijînd, condamnabil, competența și profesionalismul. Criteriul apartenenței la P.C.R. a fost înlocuit cu cel al simpatiei pentru partidul de guvernămînt (F.S.N.) și al partidelor sale satelit. La comandamentele de armată, de armă, la unități și mari unități, în instituțiile militare de învățămînt, formulele de încadrare sînt aceleași cu cele care trudeau să transpună în practică, întocmai și în timp, chemările P.C.R. vizavi de referatele organelor de contra-informații și căutărilor îndelungate — uneori, de luni de zile —, ale segmentelor de familie. D-l Ion Iliescu, care se ocupă nemijlocit de Consiliul Superior al Apărării, nu a ridicat încă problema schimbării acestor cadre compromise. Ni s-ar fi părut normal să-i fi regăsit pe acești ofițeri demonstrîndu-și competența și capacitățile de buni militari pe cîmpul de instrucție, în poligoane, tancodroame, în corturi și aplicații tactic-operative, alături de soldați, nu fabricînd hîrtii prin diverse birouri călduțe, onorate uneori de „mici atenții"...

Tulpina și petalele trandafirului...

Nici la S.R.I. lucrurile nu se prezintă altfel. După trecerea în rezervă a „doamnei de fier" — col. Petrescu —, majoritatea celorlalți slujbași a rămas aceeași, cu excepția cîtorva, mutați de colo-colo. În fruntea direcției de cadre se află col. **T. Bulea**, fost elev sirguincios al școlii de cadre a g-ralului C. Oprițâ, de la M.Ap.N. În birourile sale sau ale celorlalte formațiuni, întîlnești aceeași plimbare a hîrtiilor și dosarelor de către oameni care au schimbat plecăciunea în fața „indicațiilor prețioase", cu cea în fața instrucțiunilor sosite de la Cotroceni. Mai poate mira pe cineva faptul că elemente active ale fostei Securități sînt conservate cu grijă în această instituție și că recrutarea cadrelor noi se face din tulpina și din petalele trandafirului ?

PAUL VINICIUS

PĂMÎNTUL SE ÎNVÎRTEŞTE DUPĂ SOARE, DAR NEA GRIGORE ÎŞI BATE NEVASTA

Scurt tratat de logică feminină sau cum se condamnă un medicament despre care nu ştii nimic

În „Viitorul Românesc" din 15 mai a apărut o relatare consacrată metodei fitoterapeutice practicate de medicii orădeni Aristina şi Ludovic Elthes, precum şi medicamentul „Elcohep", obţinut printr-o largă colaborare ştiinţifică. Sînt relevate valoarea curativă dovedită în combaterea hepatopatiilor şi meritele ce revin din această privinţă celor doi doctori amintiţi. Pentru complinirea documentaţiei, colegii noştri au găsit de cuviinţă să ceară şi părerea doamnei dr. Diana Nistorescu, directorul Direcţiei generale pentru asistenţă medicală şi medicină preventivă. Spre marea noastră surpriză, interlocutoarea s-a grăbit să nege valoarea descoperirii şi utilitatea terapiei propuse de soţii Elthes.

Ei bine, e lucru ştiut că invidia şi calomnia înveninează de mii de ani lumea medicală. Dar asemenea păreri ce vin din partea unui funcţionar al Ministerului Sănătăţii, instituţie care a aprobat atît folosirea procedeului „Elthes", cît şi prepararea şi comercializarea „Elcohep"lui, ne pune în derută. Ce să înţeleagă bieţii bolnavi cînd ministerul condamnă un medicament pe care tot el l-a aprobat şi care a fost introdus în nomenclatorul medical de uz uman pe 1990 ? De aceea am hotărît să aflăm şi alte amănunte. Iată mai întîi interviul acordat de dr. Diana Nistorescu colegei noastre Liana Tatos :

Ce spun oficialii?

— Am dori să aflăm cum este privită activitatea doctorului Elthes, din unghiul Ministerului Sănătăţii ?

— Vreau să vă explic întîi cum stau lucrurile din punct de vedere medical, pentru că, întîmplător, sînt internist şi vă vorbesc, nu de pe poziţia scaunului pe care-l ocup şi care nu are nici o importanţă, ci din punct de vedere al specialistului. Hepatita cronică şi ciroza, pe care le tratează doctorul Elthes, sînt două boli care au dedesubturile lor — mai mult sau mai puţin nişte procese inflamatorii hepatice. Proba diagnostică a ceea ce se întîmplă în ficat n-o face decît biopsia hepatică. Ca eu să dovedesc că un medicament este eficace într-o asemenea boală, trebuie să am o biopsie înainte şi una după tratament. Acest lucru nu s-a făcut în cazul nici unui bolnav pe care l-a îngrijit doctorul Elthes. Deci, dovada că ceaiul lui este bun sau rău e numai în vorbe şi nu în fapte. Sigur că un ceai de plante face bine la un bolnav de ficat, pentru că întotdeauna o boală ca hepatita, ori ca ciroza sînt însoţite de nişte tulburări dispeptice biliare, care ţin de căile biliare, de vezica biliară, iar în această simptomatologie un ceai de plante — că e a lui Elthes sau este alt ceai, ajută. După cum, inflamaţia hepatică trece şi după simplul repaos la pat. Deci, un ceai poate face bine fenomenelor însoţitoare din jurul acestei hepatite şi este perfect. Dar dacă bolnavul făcea un tratament activ pentru hepatită — cu cortizon, cu un imunosupresor — şi s-a întrerupt la momentul cînd a început să ia ceiaul — ceea ce s-a întîmplat cu mulţi dintre pacienţii doctorului Elthes...

— A interzis doctorul Elthes tratamentul ?

— Eu nu ştiu dacă l-a interzis, dar, în orice caz, sfatul lui trebuia să fie să nu se întrerupă tratamentul. Bolnavului îi este mult mai comod să bea un ceai decît să ia cortizon, dar se cade într-un păcat medical foarte grav.

— Deci, nu ştiţi cu precizie dacă doctorul Elthes a interzis tratamentul, sau dacă i-a sfătuit pe bolnavi să-l continue.

— Nu, asta nu ştiu, dar ştiu că s-a făcut multă vilvă şi doctorii care au fost în jurul acestui experiment au tot felul de lucruri de spus.. Televiziunea are şi ea partea ei de vină.

— În ce sens ?

— Este interzis pentru un doctor să apară la Televiziune să-şi facă reclamă, indiferent de realizările sale. Noi nu avem o legislaţie în clipa de faţă, dar pentru aşa ceva, un medic, în altă parte, n-ar mai practica medicina în viaţa lui. Pregătirea lui Elthes nu este decît aceea a unui medic de medicină generală, cu un post la o circă sanitară, nu ştiu pe unde. Ministerul Sănătăţii şi Direcţia Sanitară judeţeană l-au acceptat şi i-au aprobat detaşarea, deşi el se plînge acum că este o victimă — o victimă care a încălcat o mie de principii. A fost ajutat să-şi experimenteze ceaiul, nu s-a opus nimeni, dar el a uitat să mai plece înapoi, la circumscripţia unde-i era locul. I s-a mai oferit să facă un curs de perfecţionare la Cluj, într-o clinică universitară, ceea ce intră în pregătirea oricărui medic, dar el nu s-a dus, pretinzînd că este ocupat.

— Important este, totuşi, altceva. Plantele au fost, cercetate vreme de mai mulţi ani de forurile medicale, există un întreg dosar. S-a dat avizul terapeutic iar Ministerul Sănătăţii a dat avizul de fabricaţie. Medicamentul există în farmacii. Nimic din toate acestea nu este valabil, după opinia dumneavoastră ?

— Cum să vă spun ? Ceaiul de anghinare este o plantă minunată — în paranteză fie spus, mult mai bună decît plăntuţa lui Elthes — care drenează căile biliare şi face foarte bine Dar asta nu înseamnă că ea vindecă colecistita sau hepatita.

— Deci, să înţelegem că medicamentul „Elcohep", nu e bun?

— Medicamentul există şi nu ştiu dacă ştiţi, Elthes a fost foarte supărat cînd a apărut „Elcohep-ul".

— Bine, dar medicamentul este al lui !

— Este, şi cu toate astea nu i-a plăcut cînd a apărut, pentru că din punct de vedere concurenţial a fost o lovitură pentru ceai. În momentul în care a găsit un medicament în farmacii, omul s-a întrebat de ce să se mai ducă tocmai pînă la Oradea, ca să bea nişte ceai. Vă repet, noi nu avem încă o legislaţie, dar un fenomen ca acesta, în altă parte, ar fi grav penalizat, pentru că dedesubtul lui nu se află nimic ştiinţific.

— Sînteţi sigură ?

— Vreau să vă întreb ceva : dumneavoastră, dacă aţi face un experiment medical de valoare ,nu aţi pubilca nimic din ceea ce aţi experimentat ? Nu ar fi fost normal să fi scris măcar un referat, un articol într-o revistă de specialitate? Nu există nimic.

— În concluzie, ce trebuie să se înţeleagă ? Ceea ce a făcut doctorul Elthes este lipsit de valoare ?

— Medicamentul este un ceai cu valoarea lui. Nu este un medicament activ. Este un medicament care nu face rău şi poate da o stare de mai bine unui bolnav.

— Şi atunci ?

— Aş vrea să nu mă înţelegeţi greşit. Nimeni nu are nimic cu doctorul Elthes. Experimentul s-a făcut, a avut nu ştiu cîte paturi în Spitalul judeţean, a fost adus de la ţară în Oradea, dar treaba s-a încheiat, s-a ajuns la nişte concluzii, s-a făcut pastiluţa. Numai că, doctorul Elthes s-a instalat în hotelul Lotus şi n-a mai vrut să plece de acolo.

— De aici a pornit, aşadar disputa ?

— Da, cu Direcţia Sanitară a judeţului Bihor. Oamenii de acolo i-au spus : s-a încheiat experimentul, s-a făcut medicamentul, bravo, foarte bine, s-a terminat ! Ori, el în acest timp nu s-a preocupat nici măcar de pregătirea sa profesională — să-şi dea secundariatul. Poate că devenea un specialist. Să nu vrei să înveţi, nu înţeleg. Să te instalezi într-un loc, doar pentru că l-ai obţinut odată, iar nu înţeleg. După cum, nu înţeleg, de ce trebuie să se ducă un om tocmai pînă la Oradea, pentru o sticlă de ceai.

Nu ne declarăm specialişti în materie, dar asta nu ne împiedică să observăm cum doamna director, folosind o logică tipic feminină împerechează concluzii cu premise false, aruncînd sentinţe fără nici o acoperire. Să vedem :

Prin întrebările adresate, am dorit să cunoaştem în primul rînd ce argumente ştiinţifice pot infirma terapia „Elthes" şi dacă doamna doctor a cercetat dosarul invenţiei şi cazuistica existentă. Dar interlocutoarea noastră ne-a servit un portret moral-profesional al doctorului bihorean, arătînd că acesta umblă cu nasul pe sus (în interviul acordat „Viitorului Românesc"), că nu vrea să plece de la „Lotus", şi nu şi-a dat secundariatul, că a refuzat un curs de specializare. Sancta simplicitas ! Dar ce legătură au toate acestea cu eficienţa curativă a produsului perfectat nu de soţii Elthes, ci de o armată de cercetători din laboratoare (Institutul de stat pentru controlul medicamentului), universităţi (Cluj şi Tîrgu Mureş), clinici (Bucureşti, Cluj), care au parcurs toate etapele stabilite de lege şi a primit în cele din urmă aviz de fabricaţie ? La întrebarea dacă doctorul Elthes a interzis tratamentul cu cortizon şi imunosupresoare, doamna director spune (şi banda magnetică a reţinut) : „Eu nu ştiu dacă l-a interzis, dar, în orice caz, sfatul lui era să fie şi nu să întrerupă tratamentul". Şi recunoscînd din nou că nu deţine date în această privinţă, mai spune că experimentul a făcut multă vilvă şi doctorii care l-au urmărit ar avea multe de spus... Curat ştiinţific, doamnă doctor! Deci informaţiile dumneavoastră sînt un fel de „radio şanţ". Se spune, se aude, se vorbeşte...

Întrebată ce cunoaşte despre dosarul invenţiei, despre faptul că medicamentul este opera colectivă a mai multor colective de cercetare, doamna director oferă răspunsuri ilare de genul : ceaiul de anghinare e mai bun ca plăntuţa lui Elthes ; autorul e supărat pe „Elcohep" fiindcă nu-şi mai poate vinde ceaiurile. Folosind o comparaţie, raţionamentele doamnei doctor ar suna cam aşa : Pămîntul se învîrte după soare, dar nea Grigore îşi bate nevasta.

Să părăsim însă terenul strict al logicii formale (instrument intelectual, se pare, mai puţin accesibil doamnei doctor) şi să apelăm la părerile celor care au cunoscut prin cercetare sau folosinţă „Elcohep"-ul.

Ce spun pacienţii?

Emil Stanciu, com. Săgeata, jud. Buzău : „Mi s-a pus diagnosticul de hepatită cronică evolutivă şi am fost tratat cu Endonal, Legalon şi plante medicinale. Boala se agrava mereu. Atunci am apelat la baza de tratament de la Hotel „Lotus" din Băile Felix, condusă de medicii Aristina şi Ludovic Elthes. Tratamentul acestora m-a pus pe picioare. Pot spune că mă simt din nou bine. **Vasile Precup**, Cluj, str. Kövari 40 : „Sînt bolnav din 1985 de hepatită cronică activă şi pancreatită. După doi ani de tratament cu produsele medicilor Elthes, analizele au revenit în limite normale. Oboseala, lipsa de apetit au dispărut". **Ana-Maria Felbis**, profesoară, Timişoara : „Cînd m-am prezentat la Băile Felix, aveam 47 de kilograme. **Acum, după tratament, am 56 kg, iar analizele de laborator sînt aproape normale. Datorez enorm soţilor Elthes ! Vasile Filip, 39 de ani, domiciliat în Beiuş, str. 23 August, bl. P.8, ap. 19 :** M-am îmbolnăvit în august 1986. Diagnosticul medicilor de la Spitalul Unificat din Beiuş a fost **hepatită agresivă.** După o lună şi jumătate de tratament medicamentos (Aspatafort, Trofopar, Glucoză, Vitamina C) nu s-a ivit nici o ameliorare. În decembrie 1986 m-am internat la Clinica III din Cluj, unde diagnosticul stabilit a fost **ciroză hepatică decompensată.** Am fost tratat cu Catergen, Silimarină, Aspatafort, Mecoparforte, Polivitamine, Glucoză, fără nici un rezultat. Eram numai un schelet. Cînd am ajuns

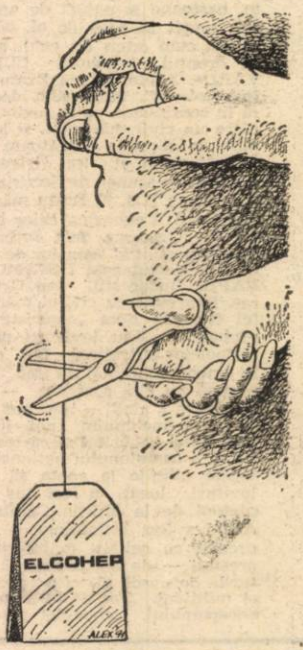

la doctorul Elthes, am fost internat cu ezitare, deoarece eram la pămînt cu ficatul. După 4 luni de tratament nu mai aveam burta aceea enormă. Nu pot uita ziua cînd mi s-a spus : „Băiatule, eşti salvat !"

Traian Făgădar, 60 de ani, comuna Aiton, judeţul Cluj. În anul 1984 am suferit prima dată de **ciroză hepatică decompensată vasculară.** În 1985, la Cluj, mi s-a stabilit acelaşi diagnostic — şi asta după tratament medicamentos. Atunci am început tratamentul doctorului Elthes. După un an, am fost din nou internat la Cluj, cu schimbare de diagnostic — **hepatită cronică.** În acest timp nu am urmat decît tratamentul indicat de dr. Elthes şi starea mea s-a ameliorat continuu.

Vasile Olaru, Bucureşti, str. Drumul Taberei nr. 83, bl. TD5, ap. 4. Folosesc ceaiul pentru ficat al doctorului Elthes din 1988, fiind suferind de **hepatită cronică persistentă.** Mi-a fost sfătuit ca adjuvant la tratamentul medicamentos indicat, în prezent simţindu-mă mult mai bine decît acum trei ani.

Ce spun specialiştii?

Reproducem declaraţia **prof. dr. doc. Gheorghe Panaitescu**, care a testat medicamentul la Spitalul C.F.R.-2 din Bucureşti : „Rezultatele obţinute pot fi considerate bune la 90 la sută din cazuri, fiind obiectivate în principal prin diminuarea şi apoi dispariţia sindromului dureros de hipocondru drept, dispariţia stării de disconfort abdominal, anularea stării de depresiune, reglarea cineticii intestinale, reducerea stării de tensiune psihică, îmbunătăţirea condiţiilor de odihnă şi a somnului. De altfel, apare posibil şi un efect antiinflamator, rezultat din reducerea proceselor presionale din căile biliare, intra şi extra hepatice şi pentru că în cursul tratamentului nu s-au observat efecte secundare negative. În concluzie, preparatul „Elcohep", condiţionat din surse naturale, se află la nivelul celor mai ridicate performanţe terapeutice. Toleranţa perfectă, absenţa oricăror efecte secundare negative, rezultatele deosebite obţinute asupra funcţiilor digestive şi reechilibrarea generală subliniază utilitatea medicamentului".

Şi în continuare, declaraţia domnului dr. farm. ing. chimist Octavian Contz, şeful Laboratorului de cercetări şi control produse vegetale din ICSMCF :

„Cercetările care s-au concretizat prin obţinerea produsului farmaceutic ELCOHEP comprimate au început în 1985 printr-un contract de cercetare încheiat între CNST şi Institutul pentru Controlul de Stat al Medicamentului şi Cercetări Farmaceutice (ICSMCF) în calitate de coordonator al unui colectiv format din specialişti din cadrul a patru laboratoare din institut şi din specialişti de la : Facultatea de Farmacie din Tg. Mureş, Facultatea de Medicină din Cluj, Spitalul Judeţean Oradea, Laboratorul „Plantavorel" Piatra Neamţ şi Institutul Naţional pentru Informare şi Documentare (INID) Bucureşti.

Cercetări efectuate demonstrează că o serie de acizi acrifenolici ca de exemplu : acidul ferulic, acidul cumaric au o semnificativă acţiune antipeptică pe care o manifestă şi extractele apoase obţinute din cele trei specii studiate de noi (G. Racz şi colab. Revue roumaine de biochimie 24, 1987, pg. 50—60). De asemenea menţionăm şi acţiunea coleretic-colagogă a acizilor fenol-acrilici de tipul acizilor cafeici, clorogenic şi cinarinei.

Se mai ştie din literatură că radicalii liberi de oxigen (RLO) sînt deosebit de toxici pentru organism deoarece oxidează acizii graşi nesaturaţi din membrana celulelor producînd daune serioase acestora. Avînd în vedere că şi substanţele polifenolice existente cu speciile studiate se oxidează uşor prezentînd proprietăţi antioxidante notabile, acestea ar putea să fie responsabile, împreună cu alte substanţe ca Vit. C, şi unii aminoacizi, de antagonizarea radicalilor liberi de oxigen prezente în organismul nostru.

— În urma cercetărilor fitochimice, farmacodinamice, microbiologice şi de tehnică farmaceutică efectuate de ICSMCF Laboratorul Plantavorel a trecut la elaborarea tehnologiilor de extracţie şi de obţinere a comprimatelor ELCOHEP în fază pilot şi industrială, la Piatra Neamţ. Produsul ELCOHEP a fost apoi experimentat în trei clinici din Bucureşti. Pe baza rezultatelor obţinute în aceste trei clinici Comisia Medicamentului a eliberat Laboratorului Plantavorel cuvenita autorizaţie de fabricaţie.

Convingerea mea, bazată pe cercetările pe care le-am efectuat personal, pe rezultatele obţinute şi de ceilalţi cercetători participanţi la contract, este că aceste plante trebuie să fie cercetate în continuare pentru proprietăţile lor terapeutice ce poată fi valorificate cît mai complet, ceea ce, de fapt, este în curs de realizare în cadrul unei teze de doctorat."

Virtualii pacienţi ai medicilor Aristina şi Ludovic Elthes se vor lămuri, sperăm, singuri, de valoarea şi utilitatea medicamentului „Elcohep".

LIANA TATOS
LIVIU TIMBUS

Desen de
AUREL ŞT. ALEXANDRESCU

13-15 IUNIE 1990

TEROAREA

INSTITUȚIA FRICII

„Nu vă fie frică !“ a fost autenticul program al revoluției române din 1989. Și a fost o revoluție tocmai pentru că a avut măcar acest minim (dar cît de important !) program. Totalitarismul comunist s-a exercitat în România numai întrucît a dezvoltat o infernală instituție a fricii. Sutele de mii de victime directe ale comunismului au fost însoțite de milioane de victime indirecte, ființe înspăimîntate care, indiferent de ce ar fi gîndit, se supuneau **de frică.** Complicitatea ori numai vinovata tăcere, indiferența afișată (ca formă aproape curajoasă a opoziției) rar au fost zguduite de cîte un gest (ce părea sinucigaș) al cîte unui ins disperat care avea curajul să se opună **pe față.** Cîți au fost aceștia ? Cei care s-au opus la începutul perioadei au sfîrșit în pușcării sau în mormînt. Cei, și mai puțini, care s-au opus mai spre zilele noastre au sfîrșit în balamuc sau au părăsit țara.

În decembrie, frica a fost abolită. Instituția fricii (identificată nițel cam restrictiv cu securitatea) a dispărut (pentru o vreme) și ea. Nu și suspiciunea, din nefericire — poate nici nu se putea.

Înainte, toți bănuiam că e cineva care ne „toarnă“. Între altele, și de asta ne era frică, și din cauza asta nu vorbeam cu vorbele noastre, ba nici nu mai gîndeam cu gîndurile noastre. Era mai comod, era mai **prudent** să n-avem opinii. **După**, luîndu-ne **rația** de libertate, chiar cînd am gîndit cu gîndurile altora, am făcut-o din dragoste, nu din frică. Dar nu toți am vrut să judecăm cu inima. Am gîndit **altfel.** Noua conducere, prizonieră și ea a mentalității fricii, n-a suportat, de la început, să acționeze „cu sula în coaste“ ; beneficiind din plin de curajul nostru de-a ieși în stradă, cu piepturile goale în fața gloanțelor, n-a suportat nici o clipă ideea că am mai putea ieși încă o dată în stradă. S-a creat, astfel, prima mare falie în modul de a percepe libertatea, de unde reacția puterii, moștenitoare a tradiției dominării fără opoziție, contra „unei anumite părți“ a societății care refuza supunerea, căreia nu-i era frică. Nu întîmplător, cei care au ieșit în stradă contra lui Ceaușescu (și cu risc !) au ieșit (cu puține excepții — excepții cu rang de ministru, senator etc.) și contra lui Iliescu. Nevizîndu-l neapărat pe omul Ion Iliescu, ci opunîndu-se, din instinct, unei puteri care dorea, prea insistent, **liniște** și **ordine.**

„Soluțiile“ puterii au fost, în genere, catastrofale : 12 ianuarie, 28—29 ianuarie, 18 februarie, 20 martie sînt tot atîtea eșecuri. Frica a îmbolnăvit, mai întîi, chiar factorii puterii. Ei n-au înțeles și nici n-au acceptat că pot să și **piardă.** Pe acest fond, s-a ajuns la dorința reinstaurării instituției fricii. În acest context, au fost posibile acțiunile puterii care au declanșat reacția din 13 iunie și, mai ales de frică, puterea a fost în stare să provoace „mineriada“ — cea mai rușinoasă secvență din cam toată istoria **noastră** modernă.

Din fericire, instituția fricii n-a putut și nici nu poate fi restaurată. Oricîte sechele securiste ar moșteni S.R.I. (vezi defectul Berevoiești), oricîte victime ar fi făcut intoleranța agresivă a celor care au parcurs o mistică, un fanatism fesenist, societatea românească a început să se curețe de zgura fricii. Că frica duce la agresivitate (de apărare), că ea blochează reacțiile raționale (adică duce la prostie) — știu exact cei care o administrează. Dar și victimele se mai deșteaptă. În 13—15 iunie, victimele directe au fost studenții, „golanii“, opozanții în genere. Dar victime indirecte au fost milioane de oameni. Minerii — în primul rînd.

Comemorînd un an de la nenorocirea din iunie, să plîngem nu doar victimele directe — morți, răniți, schilodiți. Să-i plîngem și pe mineri — schilodiți moral, compromiși, înșelați, mințiți, umiliți.

Să ne și bucurăm, totuși. Dl. Coposu, de pildă, poate organiza un miting oriunde în țară. Nu-l va aplauda toată lumea (ceea ce e normal!), dar nu vor mai alerga grupuri isterizate să-l omoare. În timp ce tocmai aceia care **puteau** să-i cheme pe mineri, nu prea mai au curaj să organizeze, de vreo jumătate de an, nici un miting. Totdeauna, instituția fricii ajunge să-l terorizeze exact pe cel care a creat-o. Sau pe cel care n-a știut să scape la timp de ea.

CONSTANTIN DUMITRU

Ei n-au murit în decembrie '89 pentru a se muri și-n iunie '90

Fotografiile de PAUL AGARICI

Totul era previzibil !

Actele de violență declanșate cu o furie incredibilă în rîndul populației civile de decizia de a evacua și „curăța“ Piața Universității erau **perfect previzibile,** ca și consecințele aducerii minerilor în București. Evacuarea **unui singur om** din locuința sa, în Timișoara, a fost suficientă să declanșeze evenimentele din 16—22 Decembrie, în condițiile spaimei adînci sedimentate în ființa poporului nostru de cel mai perfecționat aparat de represiune din Europa și poate din lume. Cu atît mai mult **era previzibil** ceea ce urma să se întîmple după evacuarea fortată a cîtorva sute de oameni, în condițiile în care populația țării se eliberase de spaima de securitate și poliție, după Revoluție.

Că autoritățile știau ce urmează o dovedește și scenariul după care s-a acționat : asigurarea prealabilă a unei acoperi formale din partea Procuraturii, stra- ia închiderii căilor de acces în Piață, autobuzele polițiștilor puse cap la apiditatea cu care s-au „ras“ cor- reviștilor, aspersoarele instalate complexă care a săpat, a săditatizat etc., etc. — tot specui „igienic“ alibi for-

Piața Universității nu era o încrucișare oarecare de bulevarde (deși se degradase în ultima vreme prin bișnița lăsată anume să înflorească aici ca mătasea broaștei, în speranța de-a acoperi suprafața limpede a opoziției, astfel încît cei ce luptau să fie confundați de populație, mai ales de cei veniți din țară, cu bișnițarii din jurul pasajului, în ideea confuziei și compromiterii), ci devenise un simbol național și internațional : era locul celui mai lung miting din istoria națională și universală, un Tien an Men al luptei împotriva comunismului, al democrației și libertății reale, postrevoluționare.

Dacă evacuarea unui om necunoscut de televiziunile lumii a avut consecințele pe care le știm, evacuarea unui simbol mondial al libertății, cu care s-au solidarizat cei mai de seamă oameni de știință și cultură pe care-i are prezentul românesc (de la Ioan Alexandru la Gheorghe Zamfir), cunoscut de toate televiziunile lumii și popularizat în toate colțurile planetei, nu putea avea urmări de proporții mai mici. Chiar dacă acest loc a fost evacuat ca arteră de circulație rutieră, el nu va putea fi evacuat din istoria națională ca arteră vie a nevoii de libertate reală după care va tînji întotdeauna poporul român și oricare popor al lumii.

Sutele de mii de oameni care au trăit în această Piață, între 21 aprilie și 13 iunie 1990, cincizeci și cinci de zile și nopți de libertate utopică și ideal netrucat, oamenii care au crezut ceea ce au văzut și au auzit nu pot fi evacuați din propria lor memorie și conștiință, nu pot fi spălați atît de ușor și deratizați de chiriașii noii dictaturi care se anunță. Un președinte și un guvern care vor să-și facă intrarea în legalitatea istorică printr-o crasă necunoaștere a mecanismelor istorice, a psihologiei de masă și a nevoilor de avangardă ale poporului în fruntea căruia se află, provocînd o uriașă pată de sînge și bestialitate oarbă în mijlocul unei Europe care se pregătește să încheie două milenii de civilizație, nu pot fi decît ocupanți provizorii ai puterii pe care o dețin, chiriași trecători ai istoriei. Dacă așa-și începe cariera un președinte, dacă așa debutează o guvernare, cum vor sfîrși ele ?

Merita acest popor, după teroarea trăită în timpul Revoluției și al evenimentelor de totală derută și instabilitate care au urmat, după panica stîrnită de cutremurul recent prin care am trecut, mai putea suporta populația capitalei o acțiune violentă ca și cea programată de Poliție pentru evacuarea Pieței ? Iată întrebarea ! Chiar nici unul dintre actualii guvernanți n-a putut prevedea cum va reacționa un popor cu nervii la pămînt, după atîtea cutremure fizice și istorice prin care a trecut într-un timp atît de scurt, la o provocare ca și cea a Poliției, la o lovire a capitalei exact în idealul de libertate întreținut de generația cea mai tînără, care a făcut de fapt și Revoluția din Decembrie ? Ce popor din lume, după atîtea încercări, ar fi stat cu mîinile în sîn la o inițiativă de amploarea celei luate de Poliție în noaptea dinspre 13 iunie ? Chiar nici o inteligență dintre cele care ne guvernează să nu fi bănuit că populația capitalei, generația sa tînără nu mai au nevoie de o nouă provocare la violență și că orice violență viitoare din partea statului va naște efecte incalculabile, așa cum a fost năpustirea bestială a forțelor obscure asupra intelectualității și tinerilor de pe stradă ?

ION ZUBAȘCU

Sînge și cenușă

A trecut un an, dar îl resimt ca pe un secol. Și asta fiindcă, în afara scurgerii timpului, nu s-a schimbat aproape nimic. Fiindcă numai omul și faptele sale pot da, într-adevăr, ideea de mișcare. După cele petrecute atunci, altfel ar fi trebuit să arate viața noastră. Altfel, oamenii, altfel, acest oraș. Cu totul altfel, țara. Pentru simplul motiv că, la o firească tresărire a ființei, ar fi trebuit să învățăm cu toții că nu se poate răspunde decît cu înțelegerea senzației de frig a celuilalt, cea care i-a declanșat acea tresărire. Nu cu pumnul grosolan al forței. Dar a trecut un an lung cît un secol. Și nimic nu pare schimbat...

13 iunie 1990. Dimineață. Ies după ziare. La capătul străzii 13 Decembrie, oameni. Cîteva sute. Autobuze blocînd accesul în Piață. Cordoane de polițiști. Strigăte, murmure. „De ce i-ați bătut, de ce i-ați arestat ? !". Sub căști, chipuri de piatră. Huiduieli. „Jos Iliescu !", „Jos emanații !", „Jos Chițac!", „Jos FSN-ul!" Atmosfera se încinge. Vin noi întăriri, căști albastre și reci. Ora 9.50. Un grup de demonstranți, scandînd, pornește în marș de ocolire spre Institutul de Arhitectură. Lîngă Hotel UNION, se aud, din față, țipete. „Opriți-vă, au să vă omoare !". „Cine ?, cine ?, cine ?". Merg toți înainte, pe strada Academiei, cu excepția cîtorva, care se opresc, prudenți. Un vuiet începînd să se deslușească : „i-me-ghe-bee, face or-di-nee !". Țipete. „Opriți !", „Fără violență !" Busculadă. La ușa institutului, se sparg geamuri. Indivizi vinoși, în salopete de lucru, lovesc cu pumnii, cu picioarele, îndesat. Urlete. Înjurături. Grupul de tineri demonstranți se postează în ușa institutului, alăturîndu-se studenților. Taberele se despart. După un scurt timp de confruntare sonoră, coloana muncitorilor își continuă drumul (i-me-ghe-beee, face or-di-neee !), dispărînd în direcția fostului C.C. De-abia acum simt că tremur. Prezint legitimația și intru în clădirea institutului. Cîțiva studenți acordă, în hol, primul ajutor colegilor lor răniți. Îl găsesc pe vicepreședintele Ligii. Este îngrijorat : azi-noapte, au fost arestați de către Poliție trei studenți. „Mulți dintre noi au lucrat aici azi-noapte, la proiectele de an sau de diplomă. Atrași de zgomotul din Piață au ieșit la ferestre și văzînd grozăvia care se întîmpla acolo, probabil nu s-au abținut și au urlat și ei...". Aflu ce se întîmplase de dimineață, pe la 4—4.30. Fetei aceleia brunete, de vreo 24 de ani, care fusese la corturi, în greva foamei, îi tremura glasul. Către sfîrșit, reportofonul i-a înregistrat și plînsetul nervos, liniștitor. „Veniți, veniți repede la ferestrele din celălalt corp" — voci alarmate. Urc și eu împreună cu alți cîțiva, în foișor. De acolo se vede foarte bine strada care leagă terasa DUNĂREA de Hotel UNION. În dreptul terasei, un autobuz barează strada. În fața lui, un cordon de vreo 40—50 de polițiști. Între timp, Piața se umpluse de trupe de Poliție (cu bastoane și căști) și de uslași cu scuturi, căști și bastoane. Vreo 3—4 civili în costume impecabile și cu walkie-talkie în mînă dădeau tot felul de dispoziții. Dinspre Sala Dalles se auzea un vuiet surd, iar mulțimea masată înspre Hotel UNION se apropia tot mai mult de baricada Poliției. Ora 12.50. După mai multe încercări de a trata verbal retragerea polițiștilor, la un semnal, aceștia pornesc la atac, lovind în dreapta și-n stînga cu bastoanele de cauciuc. O femeie și un bărbat mai în vîrstă se împiedică și cad, fiind bine mirui de flăcăii în uniforme albastre. La auzul gemetelor celor loviți, cei puși pe fugă se opresc. Cîțiva puști pun mîna pe pietre și încep să arunce. Alții le urmează exemplul. Surprinși de un asemenea atac, polițiștii se retrag, abandonînd victimele. Se repliază lîngă autobuz și, cînd provizia de pietre a manifestanților se termină, atacă din nou. Unii dintre „albaștri" folosesc, la rîndul lor, pietrele aflate pe carosabil. De astădată, cu ură, o ură de neînchipuit. Le auzi înjurăturile și scrîșnetul dinților. Un tînăr este capturat. Nu ajunge că, deși căzut și cu fața un lac de sînge, suportase cîteva bastoane zdravene în cap de la cel care îl prinsese. Amețit de lovituri, împleticindu-se, este tîrît înspre autobuz și doborît, în timp ce 5—6 polițiști continuă să-l lovească peste tot cu bastoanele și cizmele, sălbatic... Imaginea are în ea ceva de rană complet deschisă, înroșită de sînge. Dar tocmai asta le dă un curaj nebun celorlalți demonstranți. Se reped din nou peste polițiști, aruncînd cu pietroaie și bucăți de lemn. Aceștia se retrag, speriați, în spatele autobuzului. După un timp însă, sprijiniți de scutieri, pornesc un nou contraatac. Acest du-te-vino se repetă de mai multe ori, cu din ce în ce mai multe victime, cu arestări, cu sîngele ieșind la vedere și chemînd răzbunare. Doar cei 2—3 civili în haine impecabile par a fi în elementul lor, fac semne ferme care sînt executate pe loc. Ora 13.20. Încep să explodeze primele „cocktailuri Molotov". Încrîncenarea a devenit paroxistică. O dubă a Poliției — în care se zice că ar fi existat arestați — este întoarsă pe o parte și i se dă foc, chiar în colțul Hotelului UNION. Fumul negru și gros se ridică la cer întunecînd ziua. Fum negru și sînge, încrîncenare și ură... Cine e de vină că s-au ridicat frații împotriva fraților ?

Ora 18.30. Înconjurați de „baricadele" calcinate din care încă mai iese fum, o lume pestriță animă Piața Universității. Asfaltul este umed, de la ploaia căzută ceva mai devreme. Un furnicar de oameni plimbîndu-se de colo-colo fără astîmpăr, fără rost. Din loc în loc, mici grupuri de conversație. Majoritatea, nici măcar nu știu ce grozăvii se întîmplă în acest moment, în alte părți ale orașului. Stau liniștiți și vorbesc, mulțumiți că Piața este iarăși a lor....

Ora 23.30. Lumea s-a rărit. Totul mi se pare ireal. Străjuită de scheletele arse ale autobuzelor, Piața seamănă cu o scenă de teatru absurd. Cîțiva puști trag de fiarele arse. Alții au oprit un troleibuz pe care încearcă să-l așeze astfel, încît să întărească baricada. Mă simt obosit și îmbătrînit de atîta cenușă, sînge și ură. Totul fără rost. Ora 24. Dinspre statuile de la Universitate apare un grup de adolescenți. Teribilism juvenil — chiar și cînd ne relatează că din clădirea Ministerului de Interne a început să se tragă serios, că sînt deja cîțiva morți împușcați în cap, că li s-a făcut frică și au plecat... Mă îndrept către intersecția cu Calea Victoriei. Acolo, un grup de vreo 40 de adolescenți aruncă sticle incendiare, sticle goale și pietre în direcția Inspectoratului General al Poliției. „Muniția" și-o asigură din navetele de sticle îngrămădite în fața restaurantului BERLIN. Ajuns în fața Magazinului Copiilor, privesc înspre ținta tirului lor. Prin fum, printre flăcările exploziilor provocate de sticlele incendiare, deslușesc turela unui TAB (sau tanc ?). Tocmai vroiam să traversez strada cînd, un foc concentrat de arme automate mă face să sar înapoi, ascunzîndu-mă după ultimul pilon (cel dinspre Capșa) al magazinului. Tirul durează doar vreo 2—3 minute, dar e mai mult decît convingător. Imediat după încetare, țîșnesc și traversez strada în goană, coborînd pe lîngă Casa Armatei. Deși apărat de zidurile groase, nu-mi pot opri tresăririle la auzul răpăiturilor, care se întețesc. Ajung, în sfîrșit, acasă. Aveam impresia că voi adormi instantaneu, dar o surescitare extremă îmi alungă somnul și mă ține treaz pînă la ziuă, cu capul' pe masă, fumînd, în bucătărie. Împușcăturile n-au contenit pînă spre ziuă. „Doamne, vino Doamne să vezi ce-a mai rămas din oameni...". Încordarea m-a făcut să nici nu mai aud păsările, în scuturarea lor de somn. Ori, poate, în acea dimineață roșiatică de 14 iunie 1990, păsările nici n-au mai îndrăznit să ciripească...

. . . . . .

A trecut un an, dar dacă am fi învățat lecția, măcar a acelei singure zile, alții am fi fost acum. Și alții am fi fost încă atunci, în următoarele două zile

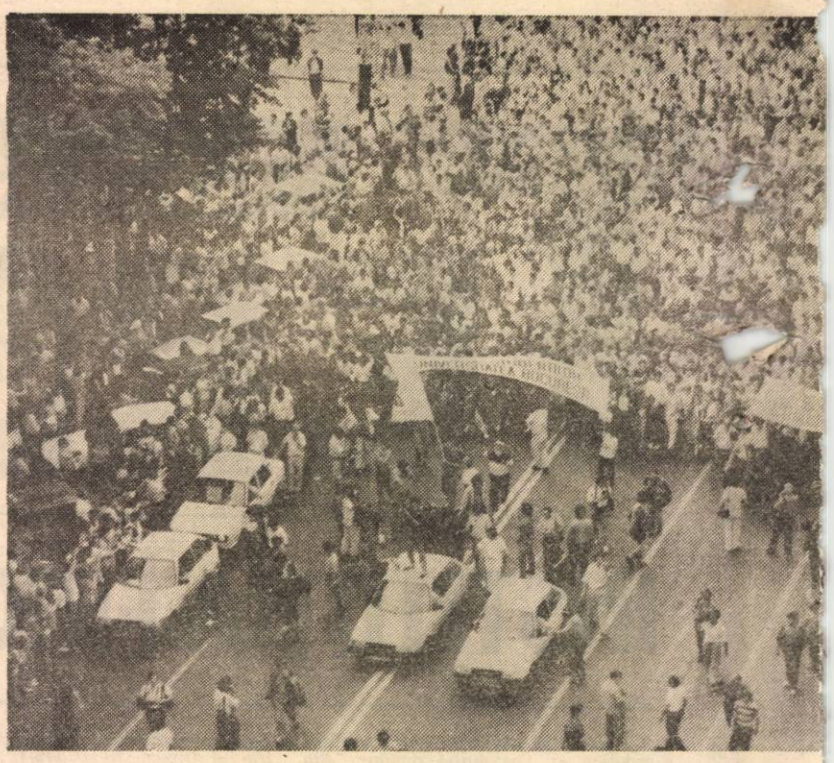

care au aprins focuri singerii peste oraș. Dar așa, parcă a trecut un secol. Un secol în care nu de „liniște" aveam noi nevoie, ci de echilibru. Cei mai liniștiți oameni sînt, totuși, morții.

PAUL VINICIUS

Mineriada — contrarevoluția comunistă

● **Interviu cu domnul**

FRANCOIS FURET,

profesor la Universitatea

din Chicago

— Domnule profesor, interviul acesta nu e decît consemnarea — și, dacă vreți, continuarea — discuției pe care am început-o după conferința dv. pe tema interpretării critice a Revoluției franceze și a termenului de revoluție, în general. Vă întrebasem cum ați defini revoluția română din decembrie 1989 și mi-ați atras atenția că întrebarea nu se raportează la subiect.

— Într-adevăr. După opinia mea nu poate fi vorba de nici o revoluție română în întreg secolul XX. Evenimentele la care vă referiți, deși încă în mare parte enigmatice, par a se structura pe două dimensiuni : o revoltă populară izbucnită la Timișoara, apoi extinsă în regiunea Banatului și în capitală, plus o intrigă de aparat care nu spera să obțină o victorie atît de ușor. Încert rămîne doar dozajul fiecăreia din cele două realități paralele. România din și de după acel decembrie — am discutat asta de nenumărate ori cu bunul meu prieten Emil Cioran — este un caz bizar, în care o posibilă revoluție a involuat, evident, spre o contrarevoluție mascată. Vedeți dumneavoastră, o revoluție adevărată duce la un alt sistem politic, economic, social, în mod esențial duce spre constituționalism. Fără tranziții de tip „perestroika". O revoluție rupe tradiția, aducînd invenția istorică, instaurînd **altceva**. La dumneavoastră, decembrie '89 a dus la o „tranziție" inversă : posibila reinstaurare a comunismului. Evenimentele din decembrie '89 sînt lipsite de invenție istorică. Nu s-a produs nimic.

— Se spune că revoluția română e într-un fel, în plină desfășurare : ea continuă prin reformă.

— O singură ideologie promovează conceptia revoluției care continuă, înaintînd ferm spre utopie : cea comunistă. Toate revoluțiile din istorie s-au sfîrșit într-un fel sau altul. S-a „experimentat" soluția monarhiei constituționale, a monarhiei absolute, a republicii parlamentare, a republicii constituționale. Franța a epuizat, într-un singur deceniu (1789—17[illegible] toate aceste forme politice. După care [illegible] ciclul, fixîndu-se, în cele din [illegible] asupra republicii constituționale. O singură revoluție și-a propus să nu se termine în nici un fel, subzistind în ea însăși : revoluția comunistă din octombrie 1917. Cu Lenin, Rusia era revoluționară, cu Stalin era revoluționară, cu Brejnev era revoluționară, cu Gorbaciov era revoluționară (desigur, nuanțînd termenul în funcție de fiecare epocă ; Gorbaciov a încercat și el „tranziția" prin „reformă", rămînînd „revoluționară") — și iată unde a ajuns. România a fost revoluționară și sub Ana Pauker, și sub Gheorghiu Dej, și sub Ceaușescu, fără să fi produs, inițial, vreo revoluție, ci doar suferind expansiunea sovietică.

— Conferința dv. găsea, totuși, un[illegible] puncte comune între Revoluția fran[illegible] și cea sovietică.

— Da. Sovieticii aveau deja obsesia precedentului francez, dar nu a lui 1789 ci a lui 1793. A epocii de teroare, violență, energie descătușată, tiranie a poporului. Această dimensiune a hrănit permanent revoluția comunistă. Dictatura proletariatului poate fi la fel de rea — sau mai rea — decît absolutismul unui conducător. Gulagul rusesc, închisorile românești, ferocitatea polițiilor secrete — iată doar cîteva ipostaze ale teroarei de tip „revoluționar".

— Cum ați receptat, ce ați înțeles din „evenimentele" din 13—15 iunie 1990 ?

— Mă așteptam la ceva în acest gen. Nu știu cum vedeți dv. lucrurile, dar trăind în Occident și ascultîndu-l pe Petre Roman îți spui imediat : omul acesta e comunist. Poate că nu vrea, poate că nu-și dă seama, dar asta e. În privința lui Ion Iliescu nici n-a existat vreun dubiu. Și, în atari condiții, Piața Universității a forțat guvernanții români să-și precizeze poziția : fidelă idealurilor din decembrie sau contrarevoluționară ? Mineriada n-a fost decît un truc naiv care a pus în evidență exact natura contrarevoluției : comunismul. Aceeași metodă, aceeași ideologie : „liniștea" impusă prin teroare împotriva intelectualității. Vă dați seama, aici lucrurile sînt grave. Dv. nu aveți acea „classe royenne" care să ducă înainte reforma democratică. După o jumătate de secol de comunism, în România nu există decît proletariatul și — extrem de fragilă — intelectualitatea tehnică și umanistă. Revoluția comunistă s-a bizuit pe proletariat. În așa-zisa revoluție democratică română, același proletariat (minuit prin pîrghii solide) atacă cu bîtele intelectualitatea. Atîta vreme cît acestea sînt raporturile sociale, România nu are nici o șansă.

— ...de „intrare în Europa ?"

— Ah, aceasta e obsesia întregului [illegible] est european (prin est european nu înțeleg și Uniunea Sovietică). Am discutat despre asta în Polonia, în Cehoslovacia, în Ungaria și acum în România. **Pașaportul de intrare în Europa este democrația.**

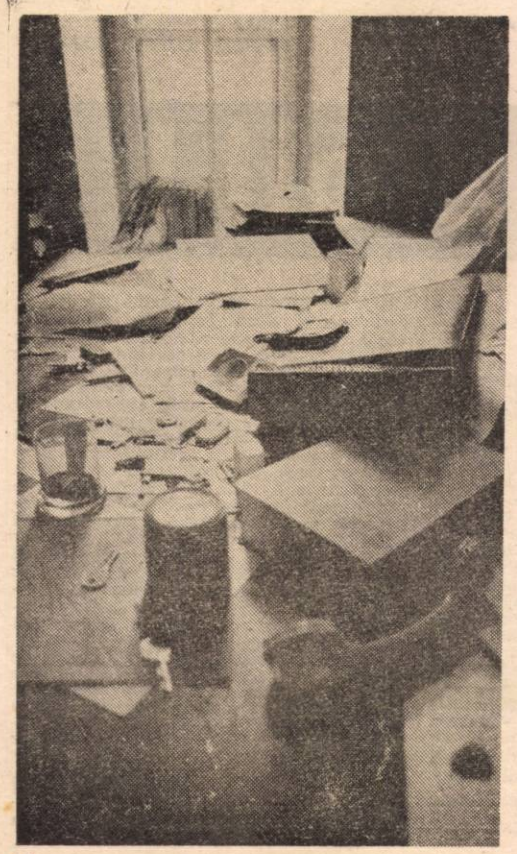

Sensul istoriei este, fără îndoială, ieșirea din comunism și trecerea în democrația constituțională. Motorul acestui proces este însă economic. Dezvoltarea și privatizarea economiei vor duce, mai devreme sau mai tirziu, spre bunăstare și democrație. Se pare — din experiența umanității timp de cîteva milenii — că acest drum este ireversibil.

— Dar lung, domnule profesor. Prea lung.

RADU CIOBOTEA ■

Un orfelinat al speranței

O insulă de democrație. În a doua (sau a treia) zi de marți a lunii mai (anul trecut), am trecut, grăbit, prin Piața Universității, îndreptîndu-mă spre cinemateca de la „Eforie". Am reușit să traversez, e drept, anevoie, „zona liberă de neocomunism", întesată, la ceasurile cinci ale după amiezii, de oameni. Începuse o ploaie parșivă, la început timidă, care, în scurt timp, se preschimbase într-o răpăială torențială. Apa creștea vizibil pe trotuare, pămîntul nu reușea să sugă într-atît — și corturile unde se aflau greviștii foamei (în binecunoscutul loc din fața Teatrului Național) musteau de apă. Din clipă-n clipă, -ai fi așteptat să plutească asemeni unor gondole prin băltoacele care înecaseră iarba. Pînza corturilor, în ciuda foliilor de polietilenă aruncate deasupra (și mulate pe laturi și muchii), șiroia sub furia pluvială. Greviștii stăteau înăuntru, văzînd, pesemne, cum crește apa în jurul lor ca-ntr-un acvariu. Le vor povesti oare nepoților c-aici au făcut reumatism, uzi pînă la piele? Pe corturi încă se mai putea citi de unde-s de loc „golanii", nume de orașe: Brașov, Galați, Timișoara, Cluj și chiar București. În plus, înscrise cu tuș pe foi de carton sub plastic, mai erau arborate și unele lozinci devenite populare: „În Parlament, hiena comunistă are o mie de fețe", „Golani din toate țările, uniți-vă!" — și altele, altoite pe calapod folcloric. Pînza pe care scria „Bine-ați venit în Golania!" se rupsese în dreptul lui „O" și „A" și părea putrezită pe jumătate, ca la o corabie în derivă, încît îți venea aproape automat să parafrazezi: „Aegeus, Aegeus / corabia noastră / unde pleca?" Vîntul smulgea cu furie cam tot ce-i cădea-n mînă: pancarte mai ușoare, resturi sfîșiate de pînză. Oamenii se adunaseră în grupuri mari sub umbrele, lîngă ziduri, sub streșini, strînși unii într-alții și comentau cu însuflețire un articol al lui Octavian Paler, apărut, cu o zi în urmă, pe pagina întîi a **României Libere**, care le flutura multora în mîini. Am scos carnetul de reporter, am deschis reportofonul (căruia aproape i se consumaseră bateriile) și am încercat să înregistrez fidel comentariile lor. S-a apropiat cineva care mi-a pus o umbrelă deasupra caietului. Era un adolescent blond și zîmbăreț. L-am întrebat ce e cu el acolo. Mi-a spus că este de la o casă de copii din Botoșani. „Cîți ani ai?" „Șaisprezece împlinesc la vară". A fugit din Moldova să vadă ce se-ntîmplă aici, în Piața Universității. Pasămite, auzise destule la televizor! „Singur?" — l-am întrebat. Nu, nu venise singur. „Evadase" împreună cu încă 10—12 „colegi de suferință". „Și-acum ce veți face?" — am întrebat din nou, într-o doară. Mi-a spus că nu știe, doar că se simte mai bine aici decît la căminul de orfani. „E mai cald aici" — așa mi-a zis. „Și pe urmă?". Nu cred că s-a gîndit că va mai fi un „pe urmă". „Unde dormi?" — m-am interesat eu cu maturâ îngrijorare. „În cort la gălățeni, dacă mai veniți, mă găsiți la ei!" Acolo mi-a spus că se mai găsește și cîte ceva de mîncare, băieții împart totul cu **el**. Decît la orfelinat, mai bine aici! În fond, nu asta era Piața Universității: un orfelinat la proporțiile unei țări? Un loc de adopțiuni necondiționate? Un paradis absolut al comunității absolute, franciscane aproape? Nu veneau aici toți dezmoșteniții speranței?

O ORCHESTRĂ: PUMNI, BÎTE, PICIOARE. 15 iunie 1990, orele 11.00—13.00, (aproximativ): Lîngă zidul Institutului de Arhitectură, pe strada **Edgar Quinet**, un om s-a culcat jos. S-a chircit ca o poleială sub foc. Acum este lipit de zid. Acum, cîteva picioare, bîte, mîini (ce altceva sînt bîtele decît niște prelungiri ale mîinilor?!) îl lovesc ritmic, ca-ntr-o tobă. El nu sună. Nu sun-a nimic. Instrumentul nu funcționează. Minerii pleacă mai departe. „Ăla" (oricare individ pe care nu-l cunoști, nu ți-e mamă, tată sau cățel, e un „ăla", bun de lovit cu picioarele-n cap) nu se mai scoală. Împreună cu colegul meu, Petre Barbu, dăm să intrăm de undeva de pe Brezoianu, în Cișmigiu. La douăzeci de metri în față, un puști, să fi avut vreo 16 ani, stă pe bancă, de git cu o midinetă blondă de vîrsta lui. Nu are semnalmente particulare: păr mare, barbă, blugi, ochelari. Deci nu este intelectual. Pe alee mai „circulă", pocnindu-și de picior bulanele de cauciuc (de unde or fi făcut rost?) niște căști negre cu lămpașe. Nebărbieriți. Fumează, scuipă printre dinții cariați și murdari. Slinul lucește pe ei ca o aureolă insolentă. Se apropie. Rînjesc unul la altul, schimbă priviri și măsoară din ochi fundul fetei, ce-i drept, destul de dăruit de la natură. Încetinim și noi pasul. Încetinesc și ei. Se opresc în fața băncii, în timp ce noi o depășim. L-au ridicat pe puști mai mult cu forța (de guler) de pe bancă și i-au cerut, probabil, actele. Puștiul zîmbește ușor tîmp, vădit timorat și se caută prin buzunare. Unul dintre mineri (nu știu de ce) îl plesnește. Aș vrea să mă întorc. Colegul meu îmi prinde brațul și mi-l strînge. Îmi face semn să mergem. Fata izbucnește în hohote de plîns, înspăimîntată. Mai departe nu știm ce se întîmplă.

UN, DOI, TREI, PATRU: PROBĂ DE MICROFON! (final eliptic de prezent): Ca și cum m-aș trezi dimineață, m-aș spăla pe ochi, m-aș îmbrăca și-aș porni spre cinema „Eforie". Ar trebui să trec prin piață. Prin Piața Universității. Aș privi lung cadranul ceasului pe care scrie: 13 iunie 1991. Ajuns în fața gurii de metrou de pe Batiștei, m-aș uita, întîmplător, în stînga. Aș vedea pînza ruptă, putredă, abia ieșită din iarnă, pe care scrie: „Bine-ați venit în Golania!" În fața Teatrului Național ar fi mai multe corturi: galbene, verzi, portocalii. Aș trece peste vopseaua proaspătă, neuscată încă, apoi, închipuind litere de-o schioapă: ZONA LIBERĂ DE NEOCOMUNISM. Aș privi aceleași baricade fragile, simbolice. Împrejurul corturilor ar trebălui cu seriozitate, ca la o gospodărie, aceiași adolescenți gravi, ba bătînd un țăruș în pămînt, unde nu era bine ancorat un colț, ba scuturînd băltoacele de ploaie adunate deasupra pînzei corturilor. S-ar deschide balconul și cîțiva lungani bărboși ar aduce stația, ar monta-o și ar face proba de microfon. O asemenea amnezie s-ar putea întîmpla, pînă la urmă, și în istorie.

MIHAIL GĂLĂȚANU ■

Patru fișe pentru neuitare

1. Ce mai rămîne dintr-un om

Giuran Cornel, 41 ani, șofer, București:

„Pe 14 iunie, m-am dus cu fetița la Maternitate unde se afla soția, la Bucur. Am plecat cu fetița de la Spital spre Piața Unirii, la metrou, pentru a mă deplasa pe Șoseaua Giurgiului, spre casă. Pe la ora 18, fiind în fața magazinului Unirea, am văzut pe platoul de lîngă parc două basculante cu mineri și doi milițieni la intersecția de circulație.

Eu mă aflam cu fetița (de 12 ani) pe trotuar, în fața magazinului. Între timp, pe șosea a trecut un grup de țigani. Am văzut minerii cum au sărit jos din basculă și au tăbărît pe țigani, luîndu-i la bătaie. De frică, mi-am luat fetița și am fugit cam la 10 metri de bătaie. Deodată un miner a strigat: „Fugiți și după ăla că și ăla-i țigan!" Au alergat după mine vreo 7 inși cu rîngi, topoare, ciomege. M-au tîrît jos și m-au nenorocit: două picioare rupte — tibia — și ce se vede pe spate: carne sfîșiată, urme de ciomege cu cuie, mîinile zdrobite. (Are un șurub înfiletat în călcîie, ambele picioare atîrnate de scripeți. O bucată de carne vie, măcelărită! Capul zdrobit, arcada spartă, nasul rupt. Mă mir că mai e viu și mai respir.!)

N-am făcut politică niciodată, am patru copii, sînt șofer, n-am fost la Universitate niciodată. Șeful mi-a spus: «N-ai ce căuta acolo!» Mai pot să mă urc în mașină cu picioarele astea? Minerii erau beți. Am strigat: am patru copii, nu dați! N-am făcut rău la nimeni. Degeaba! Fetița a fugit la un magazin de electrice, a dus-o vînzătoarea acasă, seara. Lumea se uita și fugea. Cine să se bage? Cum să te apere? Milițienii nici nu s-au deplasat să se uite. Tot oamenii au chemat o salvare și m-au dus la Urgență. Cred că salvările patrulau în mod special să-i culeagă pe cei nenorociți de pe jos. O procuroare mi-a spus: «Nu puteai sta acasă!» Dar la serviciu nu trebuia să merg? La Maternitate nu trebuia să merg?.

În 22 Decembrie a fost ucidere cu arme de foc, acum a fost genocid cu topoare, cu ciomege, cu rîngi. Asta-i democrația?"

2. Săreau și-i făceau praf

Dănăriciu Mihai, 32 de ani, operat pe cord, pensionar de boală, București:

„Eram pe la ora 16,30 pe Magheru. Circulam de la Universitate spre Scala. Deodată, dintr-un autobuz au coborît mai mulți mineri și au luat la bătaie o femeie care mergea pe trotuar. Au lăsat-o întinsă pe asfalt. S-au urcat din nou în autobuz. Un autobuz articulat, cu burduf. Bulevardul era plin de camioane cu mineri. Probabil fuseseră la masă și se întorceau la Universitate.

Cînd am ajuns la femeie, era într-o baltă de sînge. Avea în jur de 40 de ani. Au urcat-o oamenii într-o mașină. Apoi s-au făcut grupuri care comentau evenimentul. Din cîte am înțeles, erau diverși indivizi care arătau oamenii pe stradă: „Uite, ăsta a fost la Universitate!" Minerii săreau imediat și-l făceau praf. Nu e vorba de cei care au făcut greva foamei, ci de cei care au trecut în cele două luni cît a ținut mitingul pe acolo.

Erau destui mineri și pe jos, pe stradă. Noi pe trotuar, ei pe carosabil, cu stăpînii, cu bîte, țevi filetate la capăt, cabluri flexibile cu verigi de cauciuc, bîte înfășurate în lanțuri. Vine un miner și ne spune să circulăm. Unii au plecat, alții n-au ascultat. Printre cei care au rămas să vadă ce se mai întîmplă a fost și grupul nostru. Au venit mai mulți și ne-au înconjurat. Au început să ne lovească cu sălbăticie (spatele lui e o rană albastră, ceva incredibil!), unul mi-a dat cu bîta în cap. De nu puneam mîna în față ca să mă apăr, mă făcea zob! M-au lovit cu bocancul în gură, în frunte. Unul a spus: «Hai să-i luăm gîtul!». Nu scrieți și treaba asta că tot n-o să creadă nimeni! Apoi tot unul dintre ei m-a tîrît de picioare la o Dacie, m-au băgat înăuntru și i-au spus celui de la volan să mă ducă la spital."

3. Securiștii de la televiziune

Dobrescu Marin, mecanic auto, București:

„Civilul care m-a băgat în televiziune era securist. M-a băgat în grămadă între militari. Era în costum de blugi prespălați. L-a apostrofat pe un militar: «Ia-l și du-l!». A pus mîna pe mine. Mi-a luat actele din buzunarul de la spate. M-a băgat în grămada militarilor. M-au bătut. Mi-au luat cecul de 6 mii, ghiulul de 6 gr. Un plutonier de infanterie m-a înjurat. M-a condus în spate și m-a lăsat pe mîna militarilor. M-au bătut din nou. A venit un plutonier. Au pus un furtun pe mine să-mi spele sîngele de pe față. Am fost legat cu un cablu, de mîini. A venit un civil cu părul alb, m-a lovit, m-a amenințat: «Eu nu sînt sub jurămînt!» Civilii care strigau din spatele militarilor erau foști securiști, naiba știe. Militarii ascultau de ei ca de comandanți. Mi-am ferit tot timpul capul de lovituri, să fiu lucid. Au venit polițiști îmbrăcați în albastru. M-au dezlegat de cablu. M-au mirosit: «Asta nu-i beat!». Mi s-au uitat în ochi: «Nu-i drogat!». M-au salvat spunîndu-mi: «Hai de-aici că, dacă stai, te omoară nenorociții ăștia!». Ce era acolo... Mai rău ca la Turnu Babel!

Din clipa cînd am ajuns la televiziune, m-am uitat, să înțeleg ce se petrece acolo. Nici trei minute n-am stat acolo că m-a luat civilul în blugi și m-a băgat în televiziune. Cu pietre n-am aruncat, n-am strigat nici «Jos Iliescu!», nici «Jos Cîmpeanu!», sînt utecist din-tr-a VIII-a. Pe mine, militarii în albastru m-au salvat: «Hai că ăștia te omoară!».

Au oprit o salvare și m-au trimis la Spitalul de Urgență. Eu nu m-am băgat niciodată în politică. Îi întrebam pe cei care mergeau la mitinguri: «Mă tu ce știi, carte știi? Meserie știi?» La televiziune am ajuns fiindcă ne-au chemat să-i apărăm cei de pe ecran. N-am apucat să fac absolut nimic că m-au nenorocit".

4. Acuz televiziunea română

Ursu Nicolae, 40 ani, lăcătuș energomontaj, București:

„Împreună cu doi vecini am văzut meciul la TV. Deodată s-a făcut apel către populația țării să vină să apere televiziunea. După meci, a venit vecinul Țăruș și ne-a spus că la I.M.G. e alarmă: se strîngeau oamenii să meargă la televiziune.

Ne-am dus cu Țăruș și cu un vecin la I.M.G., să plecăm cu grupul, însă cei de acolo erau plecați. Am luat metroul și ne-am îndreptat spre televiziune.

Ajunși acolo, am stat un timp pe șosea, în apropierea televiziunii, pentru că nu știam ce se petrece acolo. Din șosea și din curtea televiziunii se scanda: «Jos Iliescu!», «Jos Chițac!», «Jos comunismul!». Alte grupuri din curtea televiziunii aruncau cu pietre, lemne, fiare, sticle incendiare. Au reușit să spargă geamurile parterului. Trecem gardul în curtea televiziunii. Văd un grup de țigani care dau jos un șofer dintr-o Dacie 1 300, albastră, și sparg parbrizele cu pietre și ce-aveau în mînă, o răstoarnă pe spate. (Între timp au fost sparte și geamurile televiziunii de la etajele superioare, furtunurile de incendii stropeau în jos). Țiganii încercau să incendieze mașina.

La un moment dat m-am trezit în față cu un ciob mare de geam aruncat din televiziune care mi-a tăiat barba și mi-a făcut plaga asta de 10 cm lungime și patru cm. adîncime în torace. Probabil, cei care apărau televiziunea, văzînd faza cu mașina, au vrut să arunce în țigani. Jetul de apă a luat geamul și l-a proiectat spre mine. Fiind accidentat, m-am retras spre vecini și le-am spus: «Haideți că m-au aranjat!», Stanca Marcel a oprit o Dacie roșie 1 300 care m-a dus la Spitalul de urgență."

ION ZUBAȘCU ■

TRASI PE SFOARA

Mineriada românească de la jumătatea lui iunie 1990 este un fapt unic în istoria modernă și contemporană a întregului mapamond. El a aruncat pentru un timp România în epoca barbariei, în epoca de piatră. Cît rău a produs mineriada țării noastre și ce faimă proastă a făcut ea în lume stăpînirii feseniste las s-o aprecieze alții. Eu voi avea în vedere postura în care cele săvîrșite de mineri i-a pus pe însiși minerii, precum și foloasele pe care ei le-au tras.

Că minerii au vrut să trăiască mai bine e de înțeles. Că ei și-au închipuit că după revoluție pot să ceară îmbunătățirea vieții lor, să formuleze anumite revendicări economice este tărăsi de înțeles. De neadmis și de neiertat este însă faptul de a fi crezut că se cuvine să obțină din partea noilor conducători ai României privilegii transformîndu-se în jandarmii (unii mai duri au spus „în cinii de pază") ai acestor conducători. Evident, principalii vinovați sînt în altă parte. În primul rînd, sînt cei care i-au încurajat, i-au incitat, i-au chemat, și, după săvîrșirea nelegiuirilor, le-au mulțumit și i-au felicitat. Apoi sînt falșii mineri, cei care îmbrăcau salopeta și cascheta cu lămpașul pentru prima oară și care se aflau la cîrma jocului. Și mai sînt și mulți alții. Însă ar fi greșit ca minerii să fie scoși din cauză. Pentru că, în pofida intrușilor, grosul l-au constituit de departe minerii autentici, nedeghizați, peste care a bătut cîteva luni, dar mai ales la ideile lui iunie 1990, un vînt de nebunie.

Cu ce s-au ales, în privința foloaselor, minerii de pe urma aventurii lor stupefiante? Cred că se poate spune fără teamă de a greși: cu nimic. Ziariștii care au fost ulterior acolo i-au găsit tot săraci și amăriți, și așa sînt și acum. Plata pentru serviciile aduse domnului Iliescu și alor săi nu s-a făcut și nici nu se putea face, avînd în vedere sărăcia noastră generală. Minerii sînt vinovați deoarece n-au avut maturitatea să judece că promisiunile ce le-au fost făcute nu puteau fi decît mincinoase, cei de la cîrmă n-aveau cum să le satisfacă, știut fiind că de unde nu-i nici Dumnezeu nu cere. Într-o țară secătuită, epuizată, era imposibil ca minerilor să li se creeze — oricît de multe bite, rîngi, lanțuri și reteveie ar fi adus ei periodic în capitală și oricît de mulți oameni ar fi băgat de fiecare dată în spital — un regim privilegiat. Se vor fi convins oare minerii că stăpînirea fesenistă s-a folosit de ei doar pentru a trece hopul și pe urmă i-a lăsat de izbeliște mai rău decît pe vremea odiosului, cu alte cuvinte, se vor fi convins minerii că au fost pur și simplu trași pe sfoară?

ION D. GOIA

Dreptul de a nu-ți cadea tavanul în cap

Septembrie 1989: catastrofă la mina Vulcan. Mor 29 de oameni. Socialismul se află pe „culmi", inclusiv pe culmile neomeniei și nerușinării, pentru că despre oamenii aceștia nu se suflă un cuvînt și nici despre alții, destui de mulți, care au rămas schilozi.

A urmat o anchetă întreprinsă de o comisie de specialiști în frunte cu adjunctul ministrului minelor. Ceva mai tîrziu, în timpul cercetării judecătorești, s-a simțit nevoia unor investigații suplimentare cu privire la explicația fenomenelor ce au determinat catastrofa. De ce? Pentru că nu se puteau corobora unele dintre aceste fenomene, nici declarațiile unor supraviețuitori, și mai ales nu se confirmau reciproc o seamă de dovezi materiale ale tragediei ce se consumase la Vulcan la cîteva sute de metri sub pămînt.

În aceste condiții, instanța s-a adresat Biroului republican de expertize. Domnul dr. ing. Florea Neagu, recomandat de acest birou ca specialist în domeniu, și-a început investigațiile în luna mai și le-a încheiat în luna decembrie 1990. Iată cîteva dintre concluziile raportului de expertiză încheiat de domnia sa.

Se caută epicentrul exploziei

Cele 7 accidente majore din ultimii 25 de ani, în care și-au pierdut viața 212 oameni la Uricani, Livezeni, Petrila, Paroșeni și Vulcan, ne conving de o anume ciclicitate a cărei frecvență este, în prima jumătate a perioadei despre care vorbim, de un accident la 7—8 ani, în timp ce ultimele 3 catastrofe s-au succedat la un interval de 3 ani.

Anchetele tehnice, în aceste cazuri, s-au asemănat pînă la identitate în partea de căutare a sursei de inițiere a exploziei, adică a scînteii, a flăcării, a obiectului sau procesului cu temperaturi mai ridicate decît cea de inflamare a mediului exploziv. La unele locații, într-adevăr, s-au identificat fără putință de tăgadă aceste surse, dar altele au rămas doar presupuse, fiind pierdute în vîrtejul distrugător al exploziei sau în acțiuni de salvare ori de eliminare a avariilor.

Nu e de mirare că în toamna anului 1989, în urma catastrofei de la Vulcan, explicația oferită de ancheta tehnică a fost una tradițională: și anume, că explozia s-a datorat gazului metan și prafului de cărbune, ea fiind provocată de flama electrică a unui aparat de sudură ce se găsea și, se presupune, lucra în galeria de aer proaspăt.

Dar ancheta, astfel concepută, nu a putut explica și de aceea a lăsat deoparte o seamă de fapte majore. Bunăoară, prăbușirea unor mari porțiuni de galerii — prin culcarea susținerilor metalice — în zone în care fenomenele dinamice nu sînt confirmate de urmele exploziei (negrul de fum depus pe partea opusă a susținerii metalice față de unda exploziei presupusă a veni de la locul unde se găsea aparatul de sudură, piese metalice identice deformate în mod descrescător, dar nu mergînd de la epicentrul exploziei, ci invers, mergînd înspre epicentru). Explozia gazului metan e un fapt ce nu poate fi pus la îndoială, dar ancheta tehnică n-a putut explica totuși de ce aparatele — multe la număr — cu înregistrare la distanță (la suprafață) n-au reținut valori ale concentrației de metan peste praguri admisibile.

Explicația rămîne una: că prăbușirea galeriilor a constituit faptul primar, nu secundar. Presiunea exercitată pe „coperișul", pe tavanul lor, a antrenat simultan mai multe cadre metalice de susținere (123 cu toate), aplecîndu-le spre frunturile de săpare și astfel cele două galerii despre care e vorba au rămas fără susținere pe cîteva tronsoane ale lor și s-au prăbușit, eliberînd gazul metan

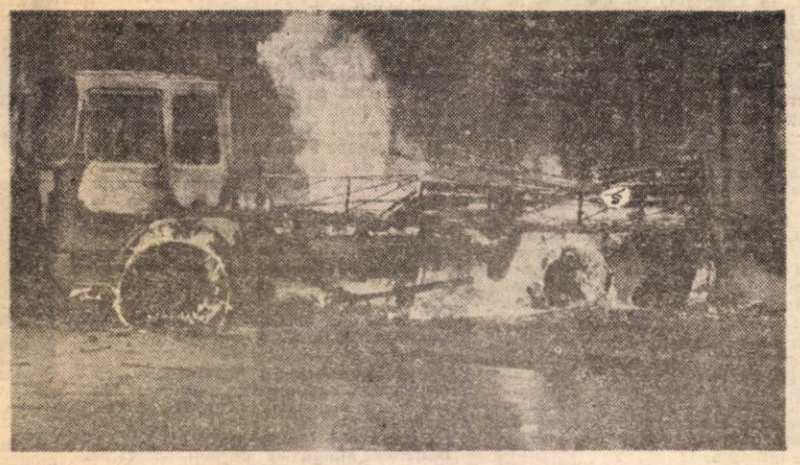

din masivul de deasupra și provocînd instantaneu mii de surse de inflamare și detonare prin tăierea cablurilor electrice sub tensiune și prin frecarea pieselor metalice care alcătuiau susținerea acelor galerii. Altfel spus, prăbușirea galeriilor nu e o consecință a exploziei ci o cauză a ei.

Bineînțeles, mișcarea „coperișului" celor două galerii, aflate între două falii tectonice de mult cunoscute și consemnate în hărțile minei, a putut avea loc drept urmare a „curgerii" permanente a masivului de șisturi și cărbune, acesta ținînd să-și găsească echilibrul de tensiuni mecanice provocate de golurile de exploatare. Cît se poate de semnificativ este și următorul fapt: la 60 de metri deasupra orizontului unde s-a petrecut tragedia din toamna anului 1969, cu trei ani mai înainte s-au înregistrat alte eliberări masive de metan, din care două au și provocat accidente soldate cu victime omenești.

Cît privește explicația catastrofei din septembrie '89, mai trebuie adăugat că aparatul de sudură în seama căruia a fost pusă inițierea exploziei, chiar dacă ar fi funcționat — așa cum unii dintre supraviețuitori au fost „forțați brutal de securitate" să declare — tot n-ar fi putut să fie cauza exploziei. Flama electrodului acelui aparat putea să ardă înaintea exploziei, și în momentul exploziei, cît și după detonare, tot indiferent — ca fenomen explicativ — rămînea. Nu ea constituia cauza declanșatoare a catastrofei. Iar sudorul ce se găsea în zona spălată de aer proaspăt, și care avea să moară trei zile după aceea la spital, n-a fost intoxicat cu monoxid de carbon, asemeni celorlalte victime din zona erupției de metan, bintuită de explozie, ci a fost ars de flacăra periferică. Dar ce importanță avea acest fapt? Securitatea încerca să-și ducă pînă la capăt încă una dintre strălucitoarele ei anchete, neîncurcîndu-se în amănuntul vulgar că zona periferică nu e totuna cu epicentrul unei explozii. Cînd poți să-i „forțezi brutal" pe oameni, ancheta poate merge repede ca glonțul și drept la țintă.

Ați auzit de reologie?

Orice om școlit cît de cît va fi auzit de Heraclit și de zicerea lui celebră „panta rhei" (totul curge), avînd astfel explicația faptului că disciplina care studiază fenomenul de „curgere" a pămîntului se numește reologie. Și dacă, așa cum am văzut, catastrofa din '89 de la Vulcan a fost provocată de fenomene reologice curente, ar mai trebui spus că prin alte țări — inclusiv Rusia, Polonia sau Bulgaria, ca să nu mai vorbim de țările occidentale — procesele naturale de acest fel sînt urmărite de instanțe profesionale cu aplicația și sîrguința impuse de datoria — respectată integral — a protecției oamenilor și a bunurilor. Alături de celelalte acțiuni de protecție, siguranța exploatărilor miniere impune, așadar, și efortul de cercetare prin observații și măsurători cu metode și aparate specifice ale proceselor reologice din zonele în care pătrund oamenii.

— Dar care e situația la noi?, l-am întrebat pe dr. ing. Florea Neagu.

— Aceste procese reologice nu se urmăresc la noi nicăieri, la nici o mină.

— Ar costa mult?

— Ar costa mult mai puțin decît supravegherea gazului metan, supraveghere care se face — putem zice — cu succes. Ciclicitatea accidentelor, chiar dacă ea are caracter probabilistic, trebuie să pună pe gînduri — cum trebuia încă de zeci de ani — întreaga suprastructură de comandă ce stă deasupra minei, determinînd supravegherea și controlul fenomenelor reologice atît de amenințătoare. Pentru că, iată, în condițiile în care la Vulcan s-ar fi menținut nivelul de producție anterior, evaluările statistice ne-ar fi îndreptățit să afirmăm că un fenomen similar celui din septembrie '89 va putea să apară între sfîrșitul anului 1991 și sfîrșitul anului 1992. Dar cum nivelul de producție a scăzut, iar de el depinde în mod direct provocarea unor asemenea „microseisme", probabilitatea unui nou accident trebuie să aibă în vedere un interval mai mare de timp. Oricum, între timp trebuie făcut ceva, nu?

Și nu ne rămîne să adăugăm decît atît: că minerii, dacă vor mai avea ocazia să-l asculte de sub balcon pe dl. Iliescu, ar putea să-și cîntărească aplauzele în funcție nu de zîmbetul care se revarsă peste ei de-acolo, de sus, ci în funcție de ceea ce se face, concret, pentru îndeplinirea unui drept elementar al lor. Dreptul de a nu le cădea tavanul în cap, de a nu se nărui peste ei pămîntul cu gaz metan cu tot.

Pînă una-alta: Noroc bun!

DUMITRU CONSTANTINESCU

Minerii își consultau fișa de plată

La sectorul minier Ip, la orele amiezii, înainte de intrarea în șut, minerii își primeau lampa de la magazie și își căutau fișele de plată pe luna aprilie. Cînd le găseau, comentau nemulțumiți sumele. Un exemplu luat la întîmplare:

Hendre Vasile, miner categoria a V-a, salariu de încadrare lunar 9.935 lei.

Realizări acord: 11.397, plus spor de noapte — 541, plus spor vechime — 727, plus condiții deosebite — 430.

Total brut: 13.595 lei. Din care urmează scăderile: avans — 2600, impozit — 2853, contribuția — 293, întreținere copii — 1076, ajutor șomaj — 92 lei.

Rămîn: 6.476 lei, plus alocația pentru copii — 520. În total 6.996 lei rest de plată: Din 13.595 lei!

Acești bani se dau, totuși. Ce nu se dă e ceaiul. De o lună, cică, nu au zahăr la cantină. Nu se dă nici pîine destulă. Nici sporul de brigadier nu se dă.

Producția se realizează, de bine, de rău.

În decembrie 1990, șeful de sector a vrut să-i treacă la program de 8 ore. Au făcut grevă. A sosit și poliția. Degeaba! A rămas programul de 6 ore.

Dar lămpile lor nu țin nici 5 ore. Sînt două soluții: ori se aduc lămpi cu acumulatori care să țină 6 ore, ori să se reducă programul de lucru la cît ține lumina lămpilor în adîncuri.

Stau în beznă ca victimele horthyștilor. Mai trebuie doar să arunce peste ei cineva var nestins.

Conducerea le-a recomandat: Adidas — Torsion: dacă vrei, poți!

Minerii vor. Dar nu se știe cîtă vreme mai pot. Jos e beznă iar sus e fierbere. Sau invers: jos e fierbere iar sus e beznă.

Tot una!

EMILIAN CRISTESCU

De la coadă adunate

Sufletu'!

— Dumneata de ce nu stai la coadă? Că doar n-oi fi vreun erou, să ai scutire!

— Să mă ferească Dumnezeu!

— Ce te scuturi așa, dom'ne?

— N-o să-mi spui că dumneata ai rea să fii?! Mai ales din ăia de pe 21 cembrie...

— Află de la mine că tocmai cei de pe 21 sînt mai de cinstit. Ei au fost curajoși! Că pe 22, după ce a fugit Ceașescu... mulțumesc!... S-au înghesuit toți! Vorba aceea: puțini am fost, mulți am rămas!

— Se vede că d-aia a uitat Parlamentul să-i bage la lege, că erau puțini.

— De parlamentari nu mă mir, că n-au avut ei treabă cu revoluția. Dar pe domnu' Iosif nu-l înțeleg.

— Păi, el nu-i tot parlamentar?

— Da, dom'ne, da'... orișicît, cum să declare tocmai dînsu' c-a uitat? N-a fost cu cei din 21?

— Parcă nu știi! A fost atuncea, la început. P'ormă s-a dat cu ceilalți. A trecut vremea, n-au mai avut cum să se vadă... Deh! Domnu' Iosif în Parlament, cu soldați la poartă, ăilalți tot pe stradă. Sigur că uită omu'!

— Dacă-s uituci, trebuja să facă legea cu ăia care au tinere de minte.

— Ei, păi au spus că proiectul s-a discutat cu „o parte" din revoluționari.

— Da' ce? Și la ei e pe părți, ca la ziariști?

— Se vede treaba că da. Partea aia cu care s-a discutat proiectul a fost mulțumită.

— Ei, nu zău? Ia spune-mi și mie care să fie revoluționarii ăia așa de mulțumiți?

— Cei de pe 22 decembrie, dom'ne! Domnu' Iliescu, domnu' Roman... p'ormă domnu' Voican, Dan Iosif... Ce să ți-i mai înșir? Ăia de s-au înfipt pe 22 și așa au rămas.

— Oricum, nu se poate să-i uiți pe cei din 21. Doar ei au încasat-o.

— Lasă, că o dreg acuma. Doar ai văzut, au zis parlamentarii că cinstirea adevărată trebuie făcută mereu, că e o datorie de suflet!

— Da, da! Și-or să le dea mereu, ce le-au tot dat de la revoluție încoace: sufletu'!

LIANA TATOS ■

Peregrini moderni

Domnul **Dorel Chiuzbăian** din localitatea Tăuții de Sus, jud. Maramureș, împreună cu alți doi prieteni sînt mari amatori de cicloturism și, implicit, mari iubitori ai naturii. Nu știm dacă dînșii au citit „Peregrinul transilvan" și au purces la drum în urma lecturii sau dacă neastîmpărul lor s-a ivit așa, din senin.

Important este însă faptul că acești peregrini moderni au colindat țara, pe bicicletă, înfruntînd vînturi, ploi, căldură, proasta servire. Nici o stavilă nu s-a interpus în calea imensei lor plăceri: cicloturismul.

În momentul de față ar dori să facă „turul Europei". Pentru aceasta ar avea nevoie de un sponsor. La întrebarea pe care ne-o pun — „Ne puteți oferi o adresă de la o firmă din țară sau străinătate care ar fi interesată" — nădăjduim că se va găsi cineva care să răspundă favorabil.

Cu parul

Noua modalitate de a obține mult rîvnitul autoturism — dincolo de listele de așteptare cu anii și o căciulă de bani — ar fi, cu parul! Cel puțin așa s-a înțeles din explicațiile domnului ministru Fota în Parlament, cu privire la recenta vînzare a celor 150 de autoturisme „Oltcit" la Craiova. De vreme ce piețele sînt pline, înseamnă că există și concurență. Cu toate acestea, prețul nu scade nici cu 5 bani. Să nu fi înțeles producătorii liberi ce li s-a explicat în legătură cu economia de piață? **(Liana Tatos).**

O statuie care face politică?

În spatele Muzeului de Artă din Galați se află uitată statuia lui I.C. Brătianu, lucrare executată din bronz și montată (după cum o dovedesc fotografiile vremii) pe malul Dunării în anul 1926. În 1948, odată cu năvala sovietică, statuia a fost ascunsă. Membrii filialei P.N.L. din municipiu a înaintat primăriei două memorii prin care au cerut ca statuia să-și reocupe locul meritat în arhitectura orașului. Răspunsurile au fost două tăceri, urmate de o replică agresivă a d-lui primar Samoilă: „Această statuie nu se va pune atîta timp cît voi fi primar". **(P. Barbu).**

Glasul roților...

Domnul ministru al transporturilor a ordonat feroviarilor să nu întrerupă „glasul roților de tren". Cît se poate de poetică exprimare, dar tot atît de neinspirată. Se vede că domnia sa nu cunoaște următorul vers al celebrului șlagăr. Vi-l amintiți? „E o șoaptă cu suspine".

Acum armata se instruiește, nu-i așa?

Învățămîntul nostru tot mai gratuit

Mulțumiți că au scăpat cu zile în urma luptei de cucerire a Școlii nr. 203, strașnică apărată de foștii ei ocupanți, sprijiniți de dascăli, părinți și bunici, elevii Școlii Profesionale nr. 30 nu mai știu cui să mulțumească pentru pacea în care „vegetează": n-au internat, s-au aciuat și ei pe unde au putut, care a fost mai cu dare de mînă a prins un loc în căminul de nefamiliști aparținînd întreprinderii lor tutelare, I.C.T.B.; meserie nu prea au cum să prindă, căci la I.C.T.B. aceasta se face cu marfa clientului, adică a elevului (material, ață, ace, foarfece, fermoare); de mîncat nu prea au ce și mai ales cu ce, teleleu nu umblă, nu-și cumpără uniforme (citește „blugi"), deoarece mai toți vin din provincie, din familii modeste și I.C.T.B. nu le-a mai dat bursa din decembrie, călindu-i astfel împotriva tuturor poftelor (îndeosebi a celei de mîncare). Sîntem de-a dreptul îngrijorați de eventualitatea ca elevii să-și primească bursa: pomenindu-se cu atîția bani grămadă, nu se vor deda ei la excese?

VALERIA DORNEANU ■

AZI, 12 iunie 1991

TRATAMENT BIOENERGETIC

În urma sutelor de solicitări venite din partea publicului larg după publicarea în revista „FLACĂRA" a unui ciclu de materiale privind tratamentul prin metoda transferului de energie, azi, 12 iunie 1991, are loc prima demonstrație a acestui tratament inventat și practicat de inginerul Constantin Cojocaru.

În ședința de azi, vor beneficia de bioenergoterapie suferinzii de gripă, sinuzită și ulcer.

În legătură cu celelalte intervenții terapeutice vă vom ține la curent prin pagina de știință a revistei noastre.

Efectul de ecou

„Ne uităm cum vine apa și plîngem după bani"

Bună negustorie au făcut cei de la Ocolul silvic Măcin: încasînd 1 leu pe fiecare m² de teren inundabil de pe malul Dunării, s-au ales cu 80 000 de lei de la cele 20 de familii din comuna Smîrdan, jud. Tulcea și și-au îndeplinit și planul la plantările de puieți, căci numai așa au atribuit terenurile: cu condiția ca oamenii să participe la sădirea puieților. E drept că nu le-au plătit decît 1,50 de lei de fiecare puiet, în loc de 3,80 de lei, dar așa-i în negustorie, fiecare trage pe turta lui. După ce au muncit toată iarna la plantat puieți, acum, în primăvară, „fraierii" au scos bani din buzunar ca să-și lucreze pămîntul închiriat, l-au arat, l-au semănat, dar... a venit apa și l-a luat. Cu alte cuvinte, nu numai că au înghițit nada aruncată de cei de la Ocolul silvic, dar au și plătit ca să se ducă la fund. Cînd au auzit că pe celălalt mal al Dunării brăilenilor li s-a dat pămînt fără obligația de a-l plăti și nici de a sădi puieți, urmînd să dea o cotă parte din recoltă (dacă se face), păgubașii au protestat, dar Ocolul silvic a rămas neclintit.

„Dumneavoastră ce părere aveți, ne întreabă Elena Cosa din Smîrdan, Brăila are o lege și Tulcea alta?"

Noi zicem că legea e una, depinde de politică, o fi Măcinul pe malul drept, dar dacă face politică de stînga!...

VALERIA DORNEANU ■

Firma fără cuvînt

După frumoasa figură cu plata cărții albastre a autoturismului în valută, fostul ADAS ne mai servește una. Polița de asigurare a mașinii achitată înainte de 1 aprilie a.c. nu mai valorează doi bani. De la data mai sus menționată, sumele de asigurare s-au dublat, cum era, de altfel, de așteptat. Cum nu era, însă, de așteptat, firma nu-și respectă contractul și-i anunță pe toți cei care au încheiat asigurări înainte de 1 aprilie că acestea nu mai sînt valabile dacă nu se plătește diferența, în valoare de 2 200 lei. Merită, oare, să mai închei un contract cu o astfel de firmă fără cuvînt?

De neînțeles

La „Salon Royal" din București, un portar galonat te oprește cu fermitate în fața intrării: n-ai dat telefon pentru a rezerva masă, nu pătrunzi în restaurant. Dacă reușești, totuși, să te strecori, ai să constați că toată seara, din cele 20—30 de mese, nu rămîn ocupate decît 3—4, iar chelnerii se mută, plictisiți, de pe un picior pe altul. La restaurantul Cazinoului din Constanța, deși-l vezi pe șeful de sală înfulecînd o porție zdravănă de sarmale, nu vei primi nici pentru 10 000 lei, pe motivi că „N-avem". Ciudat mod de a pătrunde în economia de piață, dar, mai ales, de neînțeles.

LIANA TATOS ■

„Stimă și respect"

Nu fac parte dintre cei care susțin că Ceaușescu i-a avut drept dascăli pe Lenin, Stalin și Hitler, în timp ce domnul Ion Iliescu are doar un singur dascăl, pe Nicolae Ceaușescu. Susținerea aceasta este în chip evident o exagerațiune. Dar domnul Iliescu dă el însuși apă la moara neiubitorilor săi, și va fi în interesul său să n-o mai facă de acum înainte. Ne aducem aminte că aproape nu era alocuțiune a odiosului în care să nu figureze la loc de cinste sitagma „stimă și respect". Același lucru se întîmplă și în cazul președintelui Iliescu. Am auzit-o în nenumărate rînduri. În timpul conferinței de presă de vineri, 7 iunie a.c., Domnia sa a recurs de trei ori la formula „stimă și respect". Or, încă din gimnaziu copiii află că cele două cuvinte sînt sinonime și că deci utilizarea lor alăturată se cheamă pleonasm și este o greșeală de exprimare dovedind ignoranță. Că Nicolae Ceaușescu, individ cu numai patru clase primare, semianalfabet, n-a aflat timp de șapte decenii că „stimă" și „respect" înseamnă unul și același lucru este de înțeles. Dar ca și domnul Ion Iliescu, om cu studii superioare, să cadă în același păcat mi se pare inexplicabil. Să fie așa de mare forța mimetismului?

I.D.G ■

POȘTA REDACȚIEI

Elena Pasăre — Craiova, cartier Lăpuș — Argeș, bl 73, sc. 2, ap. 9: Am expediat scrisoarea pe care ne-ați trimis-o Direcției de muncă și protecție socială Craiova. Tragem nădejde că răspunsul pe care-l vom primi va fi și cel așteptat de dvs.

Gheorghe Popescu — Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Amenajării Teritoriului are datoria de a-și justifica acțiunile, mai ales cînd măsurile luate lovesc în drepturile salariaților sau ale pensionarilor, drepturi de care nici cei răi n-au îndrăznit să se atingă.

Adrian Rudi Popescu — Iași, str. Păcurari, nr. 45: Vă mulțumim pentru propunerea făcută, dar ea sosește cu întîrziere. Deocamdată am rezolvat problemele difuzării publicațiilor noastre în municipiul dvs.

ELENA GRECESCU ■

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

GHEORGHE PITUȚ

Știa că va muri curînd. Mi-a spus-o ca între vechi ardeleni dar nu l-am crezut cum nu crezi iminența unui cutremur. L-am întîlnit nu demult la Casa Scriitorilor, în ceață. Voia să scoată o revistă și m-a pus să fac rost de hîrtie. A pornit din Ardeal prin '68, sau și mai devreme, ca un trunchi jumătate arbore rădăcinos, jumătate carte chinuită de abisale răsuciri interioare. A ajuns în primăvara lui '91 să viseze pagini de ziare în loc de frunze și flori.

Recitesc teribilul volum al lui Gheorghe Pituț din '68, **Cine mă apără**, și-mi amintesc de adolescența de licean bintuită de o strofă a sa pe care n-o voi putea șterge niciodată din biografie : „Toți am vrea, la toți ni-i dor / De-o lungă luminare — / Nu să moară, nici să mor, / Ci s-ajungem nehotare". Acum omul care-a fost a trecut vămile spre nehotare.

Ce poet a fost Gheorghe Pituț în cărțile sale din preajma anilor '70, **Cine mă apără, Sunetul originar, Fum**, ce mare poezie românească se făcea atunci : „Cîntecul meu e dezgroparea mea. / Și numai / fiindcă m-a văzut și auzit odată cineva / simt că mi-e dator / de atunci înainte". Îi sîntem cu toții datori. Plînsul ardelenesc al poetului Gheorghe Pituț din celebra sa poezie **Fără motiv** ne-a hotărît multora destinul : „Nu știu de ce / începe atunci, din senin, / fără cuvinte, fără motiv, / să ne scuture casa un plîns / că se-aud / în cer bîrne / din alte planete / troznind".

Să recităm cărțile poetului Gheorghe Pituț și fie ca trecerea lui desăvîrșită în cuvinte să ne întoarcă la poezia primelor sale volume ca la o sursă vie pentru a ne salva din incertitudinea și destrămările cu care intrăm în mileniul trei.

Doamne iartă-ne și ne mîntuie pe toți românii, la această cumpănă a lumii, prin trimisul nostru special la Tine ! **(I.Z.)**.

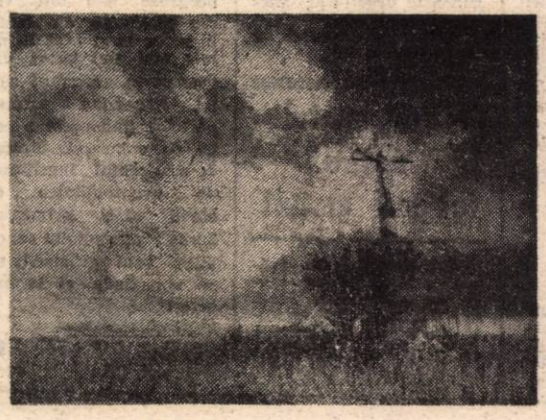

FĂȚARNICĂ LUME

Ah, fățarnică lume
Invidioasă-aserare
Înaintea înecatului
Mîna mea slugarnică
Așezată pe capul unui bărbat nebun
Ce-mi promite dragoste
Locuință cu fereastra spre soare
Șampanie furișată
Printre sinii adevărului
Ah, demonul acela blond
Hoitul perfecțiunii
Pentru care mi-am dat toți banii
În momentul în care în palmă
Îmi explodează
Un alt fapt împlinit
Ah, profeția pe care mi-ai făcut-o
La capătul orei de dragoste
Cu fălcile bunăvoinței întărite
Ca o protecție socială
Toate aceste ventuze sterilizate
Prin fierbere
În siropul destinului
Mi se aplică miraculos
Pe spatele acestui anotimp
În care mi-am investit
Toți trandafirii
Și experiența.

ANA ARDELEANU ■

CĂMINELE DE COPII

Nu-i este dat oricui
să ajungă la Corint. Luciditatea
devine un act caritabil
Căminele de copii ursiți ai nimănui
așteaptă coșuri cu jucării din Anglia
Piața Comună cochetează cu orfelinatele
o portocală un copil o portocală
Cerul copiilor este în citrice
Mîinile mici string la piept
cioburi dintr-o presupusă grădină de rai
Ochii mari. Așteptă să le crească aripi
Toată singurătatea lumii într-o privire

MARIAN DINCĂ ■

N-AVEM NEVOIE DE

Toți sîntem români!

„Te salut, mică Romă !"

Știm încă puține lucruri despre biserica greco-catolică. Majoritatea celor născuți după 1944 n-aveau de unde să afle.

Apariția bisericii greco-catolice în Transilvania anului 1700 trebuie privită în context. Sîntem în plin imperiu austro-ungar, în cadrul căruia românii, deși majoritari în Transilvania, nu erau recunoscuți ca națiune cu drepturi egale cu celelalte națiuni ale imperiului, pe propriul pămînt al părinților și strămoșilor. Trecerea românilor transilvăneni la catolicism le-a oferit dreptul de a lupta împotriva imperiului și a-l înfringe pe propriul său teren. Unindu-se prin credință cu centrul religios de la Roma, ca o consecință imediată, românii au avut dreptul de a studia la școli confesionale occidentale, la Roma și în alte centre universitare ale Europei, dreptul de a deschide primele școli românești în Transilvania, dreptul de a avea învățați și cărturari competitivi cu cei ai imperiului asimilator și ai Europei civilizate. Practic, intrarea noastră în Europa a început prin catolicismul acelui moment istoric.

Nu-i exclus ca această catolicizare a românilor transilvăneni să fi fost gîndită inițial de imperiul austro-ungar ca sciziune și mijloc de asimilare și deznaționalizare mai rapidă a românilor. Numai că, odată ajunși în universitățile Europei, intelectualii români au transformat servitutea colonială în avantaj național, descoperind în bibliotecile Romei și ale Europei adevărul adînc și întreg despre istoria poporului român. Astfel, încît ideea de patrie română, de identitate națională, de unitate a poporului român în ținuturile locuite de la Tisa la Nistru și la mare, ideea de latinitate și continuitate au apărut în inteligența studioasă a acestor învățați ardeleni aflați la școlile catolice ale Europei. Întorși în țară, luminați și îmbogățiți, ei au devenit corifei ai românității, cu solide argumente istorice extrase din arhive și biblioteci. Prin inima și conștiința lor neamul acesta a dobîndit deplina conștiință de sine și astfel, poporul român a intrat cu identitatea sa invincibilă în istoria modernă a lumii. Iar prin ei, orașul Blaj devine centrul catolicismului românesc și, inclusiv, bastionul de rezistență conștientă a românității din Transilvania.

Învățați grupați de istoria noastră literară sub numele de „Școala ardeleană" au pornit de la Blaj, ei sînt în realitate școala greco-catolică blăjeană. Iluminiștii Micu Klein, Gh. Șincai, I. Budai Deleanu, Petru Maior, pînă la Timotei Cipariu și toți ceilalți au studiat în universitățile catolice și s-au reîntors în patrie ca luptători pînă la sacrificiu împotriva imperiului austro-ungar. Ei au construit primele biserici și școli în limba română în Blaj. Nu întîmplător, revoluționarii de la 1848, au proclamat independența Transilvaniei pe Cîmpia Libertății de la Blaj. Cînd Eminescu pornea în țară, nostalgia Blajului o avea de fapt, iar cînd a ajuns aici a rostit cuvintele, cu deplină acoperire în fapte istorice : „Te salut, mică Romă !".

Dacă nu era Blajul și corifeii catolici ai școlii sale, Transilvania era acum mai departe de limba română și de rădăcina sa latină ! Însăși proclamația unirii Transilvaniei cu patria mamă, la Alba Iulia, în 1918, a fost citită de episcopul catolic Iuliu Hossu ca împlinire firească a ceea ce au început înaintașii iluminiști de la 1 700 unindu-se cu Roma.

ION ZUBAȘCU ■

Televiziunea e în stare să declanșeze un război confesional

În Blaj, slujbele în rit greco-catolic se desfășurau în parcul din fața catedralei, pe ploaie sau vînt, ori în sala de sport a liceului agricol din localitate. Icoanele erau agățate de coșul de baschet, sala era neîncăpătoare, o simplă cruce era greu de făcut într-o asemenea înghesuială. Deși greco-catolicii au adresat numeroase cereri bisericii ortodoxe ca măcar o biserică din cele cinci cîte există în Blaj să le revină, ei nu au primit un răspuns explicit.

În 19 mai, ca de obicei, credincioșii greco-catolici s-au strîns în

sala de sport. Înainte ca liturghia să înceapă, a apărut șeful comitetului epitrop ortodox care a invitat oamenii în catedrală, spunînd că acest lucru a fost hotărît de comitet cu o majoritate de ... voturi din unsprezece. Mulți au intrat în biserică. Aici s... cei doi preoți ortodocși, I... caș și Liviu Rotaru, par... dralei. Preotul Rotaru i... tă nedumerirea față d... impresionant al credinc... obicei, la slujbele în ... nu se adunau mai mult... de oameni), apoi de... în fața oamenilor : „... omoriți !" Sfinția Sa ... altar și slujba este ... otul Farcaș care în ... mărturisirea de cre... biserica greco-catol... trecuse la această ... cu șapte ani, dar ... o fă-cuse public. Oam... să a-plaude, să se îmb... á plîngă. Este adus M... Bisericii greco-catolic... Alexandru Todea, care ... să rămînă în rîndul credinc... or. Slujba continuă. La sfîrșit, preotul Rotaru părăsește biserica urmat de patru-cinci credincioși ortodocși. Sfinția Sa nu a fost bruscat, dimpotrivă, a fost îmbrățișat de Alexandru Todea. Un semn de pace ? Se părea că pacea va fi veșnică în Blaj, dar peste cîteva ore un comunicat difuzat la „Actualități-le" T.V., prin care se spunea că o minoritate greco-catolică a ocupat cu forța catedrala, blocînd accesul credincioșilor ortodocși, uimește întreaga populație a Blajului, inclusiv pe comandantul poliției, maiorul Bodea. Starea de tensiune crește brusc. Un camion de jandarmi vine de la Alba-Iulia pentru a interveni în „disputele violente" dintre ortodocși și catolici. Prezența jandarmilor este însă inutilă.

Acestea au fost pe scurt faptele din ziua de 19 mai în orașul Blaj, capitala Bisericii greco-catolice din România. Faptul că „Actualitățile" preiau informații pe care nu le verifică, dovedește înaltul amatorism al echipei redacționale. Între victimele Inchiziției și cele ale „Actualităților" este o diferență doar de cîteva secole.

PETRE BARBU ■

Primarul a fost printre credinci...

Dl. Mircea Fuior, primarul Blajului, are o poziție independentă chiar și în relatarea faptelor din 19 mai : „În jurul orelor 13 am fost sunat acasă de soția preotului ortodox Rotaru care, plîngînd, mi-a comunicat îngrijorarea referitoare ... faptul că soțul ei este în biseri... și biserica e ocupată de greco-catolici. Am sunat la comandantul poliției și l-am rugat să mă însoțească. Am constatat că biserica era plină de credincioși, probabil greco-catolici, nu i-am putut deo-

LANTERNA MAGICĂ

„SÎNI ȘI FESE" —

....sau : „țîțe și buci" (ca să folosim o terminologie mai apropiată **unei anumite părți a publicului spectator** ce se înghesuie să vadă filmul **„MISS LITORAL"** — producție a **Studioului de creație GAMMA** — în regia lui MIRCEA MUREȘAN). Lume — lumee... !

Mărturisesc — cu riscul de a fi considerat cretin, sau pudibond, sau mai știu eu ce „destabilizator" al cinematografiei naționale — că, după vizionarea acestui „produs" straniu, am rămai mai întîi blocat, apoi revoltat, iar și mai apoi interzis de-a dreptul: oricît m-aș chinui să încerc a face **o cronică** la acest film — îmi este imposibil : mă izbesc de (încă) propria-mi credință, că **nu se poate face cronică** la un „panopticum" ; mă voi strădui, așadar, să dau curs unor gînduri, stări, senzații **provocate** de pelicula în cauză :

1. — Că niște cineaști, foști „nomenclaturiști" profesionali în vechiul regim, fac și astăzi, binemersi, filme — nu este un lucru condamnabil, dimpotrivă : ei pot demonstra astfel că iată, acum (cînd nu mai există o motivație „extra-profesională" a insuccesului !), dovedesc acele capacități necesare producerii unor opere de valoare ; cu atît mai mult în cazul unui Mircea Mureșan, regizor care pe lîngă niște submediocrități notorii, a făcut acel neuitat **„ION"** — după Rebreanu și prin intermediul scenariului lui Titus Popovici (din păcate un accident, un fericit dar singular accident în cariera sa !). Cînd, însă, un astfel de cineast își propune, **astăzi**, să își bată pur și simplu joc de spectatori, socotindu-i cel puțin întîrziați mintal, dacă nu schizofrenici ! — lucrurile se schimbă... Iar cînd, dincolo de toate acestea, într-un film dezbrăcat nu numai de haine (mă refer la sutiene, de pildă !), dar și de cele mai elementare noțiuni estetice, sau măcar de bun simț — lucrurile devin alarmante : a băga în aceeași oală delațiunea unui fost informator al Securității transformat peste noapte în „neo-informator" al guvernului actual, purtînd la vedere ziarul „AZI", cu cruntul adevăr al morților căzuți inutil la Televiziune în decembrie ; a face aluzii grotești la relațiile românilor din țară cu frații lor din Basarabia ; a socoti drept imbecili grănicerii marini sovietici ce permit eroilor noștri pătrunderea în apele lor teritoriale contra unei damigene cu țuică ; a-l pomeni chiar

pe Gorbaciov, cu perestroika lui cu tot, sau pe Bush, într-u... vers vizual frizînd scatologicul, mai și adăugînd la toate astea — așa, fără nici o logică a acțiunii ! — un „vampir" sau un amărît de homosexual deloc credibil) ; a-ți bate joc, pur și simplu, de mai multe popoare, ironizîndu-le, sau

DIVERSIUNEA BLAJ!

sebi (sic !). Preotul Rotaru era bine-sănătos în altar. După cîteva minute de la venirea noastră, slujba s-a terminat. Apoi o parte din credincioşi au părăsit catedrala. Am schimbat cîteva cuvinte cu preotul Rotaru, care era furios pentru acest fapt, dar era neatins şi nevătămat. A părăsit lăcaşul însoţit de oamenii săi. Am fost invitat să particip la protocolul de predare-primire a catedralei. Cunoscînd prevederile decretului 126/1990, art. 2 şi 3, am refuzat. Apoi am fost acasă la preotul Rotaru care mi-a spus că nu a fost agresat fizic, doar cîteva cuvinte pe un ton mai ridicat i s-au adresat. Dînsul pretindea că autorităţile trebuie să intervină. Am cerut poliţiei să patruleze mai des prin centrul oraşului, să preîntîmpine orice fel de violenţe...".

Dl. primar ne-a mai spus că în Blaj sînt cinci biserici ortodoxe şi încă trei în împrejurimi. În total 8 biserici. Raportul ortodocşilor la greco-catolici este de 1:6, deci ar fi normal ca măcar o biserică să devină greco-catolică, asta pînă cînd credincioşii se vor pronunţa într-un referendum oficial.

PETRE BÂRBU

Prohod în mijlocul casei

Protopopul greco-catolic Vasile Ţârmure din Năsăud ne semnalează una dintre cele mai cutremurătoare realităţi pentru destinul omului din România la sfîrşit de mileniu: catolicii sînt împiedicaţi să-şi îngroape morţii în confo[illegible]ate cu credinţa lor.

O comisie de episcopi a fost anul trecut în audienţă la preşedintele Ion Iliescu. I-au adus la cunoştinţă amănunte grave: preoţii greco-catolici sînt boicotaţi la înmormîntările lor, nefiind lăsaţi să-şi îngroape morţii în cimitirul confesional care le aparţine. Înainte de 1948, ortodocşii îşi înmormîntau credincioşii tot aici, fiind toleraţi creştineşte fără nici o opreliste. După ce-au venit comuniştii la putere, le-au dat ortodocşilor cimitirul catolic. Iar aceştia au început să se folosească de deposedarea ilegală de locul de veci ca de o metodă de convertire a catolicilor la ortodoxism: nu vă putem îngropa în cimitir (în propriul vostru cimitir devenit acum al nostru!) fără să treceţi la biserica ortodoxă. Practic, oamenii nu erau spovediţi în ceasul din urmă, nici nu li se administrau sfintele taine dacă nu treceau în clipa morţii la ortodoxism. Exact această metodă este folosită şi azi, de data aceasta în sens invers: nu vă îngropăm morţii dacă reveniţi la catolici, ci numai dacă rămîneţi la ortodocşi.

Toate aceste lucruri i-au fost spuse domnului Ion Iliescu. Iar preşedintele ţării a rămas surprins şi de-a dreptul indignat. Ca orice om de bună cuviinţă care ar afla aceste triste şi inimaginabile lucruri. Şi-a notat în carnetul său. Dar n-a mai venit nimeni să cerceteze adevărul la faţa locului şi iată că după un an de la întîlnirea aceasta, lucrurile au rămas la fel în inadmisibila lor stranietate.

Ce fac în această situaţie preoţii greco-catolici? Se duc la casa decedatului, îi administrează sfintele taine şi îi fac înmormîntarea în locuinţă, ca şi cum acolo i-ar fi locul de veci şi ar trebui îngropat. Îl îngroapă, deci, în propria sa casă ca în cimitir. Îşi fac datoria în legea catolică, după dorinţa şi credinţa celui mort. După aceea vin şi ortodocşii şi îl mai înmormîntează şi ei o dată. Tuturor le iau bani, evident, altfel nu-i lăsa pe cei răposaţi să intre în cimitir, nici măcar să se tragă clopotele. Deşi au mai plătit o dată taxele de clopot.

Pur şi simplu, credincioşii greco-catolici se tem de propria lor credinţă, ca pe vremea comuniştilor. Se tem doar pentru faptul că-s greco-catolici. Şi pentru că toţi caniii bisericii lor au înfundat puşcăriile, imediat după instalarea la putere a comuniştilor, în 1946. Acum vin în secret la preoţii lor, sau le scriu şi-i cheamă să le facă înmormîntări aproape clandestine.

Anomalia aceasta se petrece doar la cimitirul confesional înţabulat pe biserica greco-catolică. Cimitirele comunale primesc morţi de orice credinţă fără nici o opreliste. De ce se temeau comuniştii de greco-catolici şi le-au interzis credinţa împărtăşindu-i prin închisori? Pentru că aveau legături cu Roma şi cu lumea civilizată a Apusului, cu „capitaliştii" de a căror „exploatare" Moscova tocmai a scăpat „masele populare", „clasa muncitoare" din ţările proaspăt sovietizate. Era, deci, un pericol real pentru noua propagandă în expansiune.

Aşa că cimitirul confesional catolic din Năsăud a fost luat de comunişti cu japca şi trecut la ortodocşi. Iar superiorii bisericii ortodoxe de acum se folosesc de acelaşi cimitir şi azi, ca şi în 1948, ca mijloc de constrîngere pentru a împiedica oamenii să revină la biserica greco-catolică. Protopopul Vasile Ţârmure nu se mai teme, însă. E un luptător: „Am făcut cerere la Episcopia ortodoxă din Cluj, la arhiepiscopul Teofil. Nu mi-a venit nici de aici un răspuns. De ce nu ne lasă să ne înmormîntăm morţii? Acum, cînd se zice că avem libertatea cultului".

ION ZUBAŞCU

Păguboşii în America

Trupa teatrului Nottara a revenit din America. Au jucat „Păguboşii" la Montreal, Toronto, Detroit, New York. „Cred că le-a făcut foarte bine şi foarte rău, sentimental vorbind — mi-a spus la puţin timp după sosire Dana Dogaru. Unii dintre ei după ce ne-au văzut o dată, urmau trupa din oraş în oraş. Aşa cum ei trebuie să se gîndească să ne ajute pe noi şi noi trebuie să-i ajutăm pe ei. Răul a fost atît de mare încît a acţionat şi în afara graniţelor. Comunitatea română e dezbinată, se tem unii de alţii şi aceasta îi face vulnerabili".

Pe lîngă publicitatea la radio şi televiziune foarte eficace a fost cea a preoţilor care au anunţat duminica la slujbă sosirea teatrului şi i-a invitat să vadă spectacolul. Părintele Mituţ a umplut sala de la Detroit.

A rămas în America actorul Bogdan Gheorghiu. Înainte de ultimul spectacol la New York colegii lui au găsit un bilet în cabină. Din fericire erau însoţiţi de regizorul Gelu Colceag care ştia toate rolurile şi a intrat în locul lui. Dar dacă pleca o actriţă !?

AURELIA BORIGA

P.S.: **În urma recursului la procesul dintre cele două biserici, Tribunalul din Alba-Iulia a dat cîştig de cauză bisericii greco-catolice.**

cît cuprinde!

„parodiindu-le" limba maternă (manieră sigură a estradei comuniste, anti-cosmopolite, de a face deliciul mahalalei române!) — iată o atitudine cel puţin stranie din partea unui regizor „cu pretenţii"... Ar fi interesant să aflăm dacă în capul domniei sale a mai existat ceva — în afara faptului, evident, că ne consideră pe toţi nişte imbecili! — dincolo de aspectul **comercial** al peliculei, aspect pe care — ajuns la o vîrstă respectabilă — l-a considerat a fi cel mai uşor rezolvabil prin... SEX!

2. — ...şi am auns, astfel, la „cheia succesului" de care se bucură, la public, evident, acest film. Tineri fragezi sau vinjoşi stau la o coadă interminabilă, intră zîmbind excitaţi în aşteptare şi ies [illegible] apoi, dacă nu blazaţi de-a[illegible]ceptul: („Du-te, bă, şi tu, da' să ştii că ăia din „LICEENII" o făceau de vreo trei ori, şi misto!, ăştia o fac o singură dată şi nasol... !" — **replică autentică, n.a.**). O sarabandă îndrăcită de sîni şi fese goale: pe plaja mării [illegible]ut corect!), dar şi printre [illegible]ceva doar din candidatele la viitorul concurs de miss (?!); există sau nu motive, „o parte" dintre tinerele figurante, şi nu numai tinere!, îşi dezvelesc sînii (să fi avut, acestea, un tarif mai ridicat în timpul filmărilor?!). Sînul şi fundul goale acoperă ecranul „by color" timp nepermis de mult în cadrul unei proiecţii, scenele devenind astfel ridicole prin ostentaţia aceloraşi mişcări bălăbănite „a dorinţă". Este plagiată cu neruşinare secvenţa „tunelul trupului feminin perfect" din „SHEHERAZADA", filmul american cu Anna Karina (moment ce nu are ce căuta într-un veritabil şi onest concurs de „miss"). Ba asistăm chiar la un prim act sexual, al unei „fecioare" deci, în care — fie-mi iertată expresia — dezvirginarea se produce în poziţie „inversă", adică partenera se află „deasupra", **conducînd** „jocul" (ceea ce ar pune pe gînduri orice medic psihiatru, oameni buni!). În sfîrşit, şi ceea ce mi se pare cel mai grav: cu numai cîteva excepţii, nudurile prezentate în acest film sînt atît de departe de noţiunea de senzualitate, încît te apucă groaza: dacă **ASTA** e frumuseţea româncelor — după cum probabil crede, sau a fost obligat să creadă regizorul — atunci pînă şi un zulus ajunge să se căsătorească, iar nouă nu ne mai rămîne decît să considerăm perfect explicabilă (şi concluzionată!), această secvenţă a mulgerii ţiţelor vacilor dintr-un straniu concurs colectivist via U.R.S.S. — secvenţă de un grotesc inimaginabil!...

3. Ce mai poţi spune în acest caz?! Că, în mod normal, un astfel de film „sexy" nu ar fi trebuit să intre pe ecrane?! **Doamne fereşte!** Trăim în democraţie doară... (şi asta indiferent de modul în care o înţelege dl. Mircea Mureşan). Ies banii, treaba merge — totul e în regulă, şi-aşa cinematografia noastră nu o duce pe roze în ultima vreme, din lipsă de încasări; din care lipsă, nu se pot face filme. Că, poate, mari actori, cum sînt cei folosiţi aici, ar fi trebuit să refuze rolurile?! Iarăşi, fals: ei, actorii, din ce să trăiască?! Eu mă revolt — dar oare pot propune ceva în loc... ?!

Poate doar o proiecţie, organizată de către difuzare, timp de cîteva săptămîni, cu mari filme senzuale ale lumii (**căci există!**). Poate că numai astfel — spectatorul ajuns la saturaţie după atîta abstinenţă ceauşistă! — va găsi acel discernămînt în a nu mai da buzna la orice libido-poveste lipsită de orice substanţă... Cît despre filmele despre Revoluţie, şi mai ales **despre ceea ce s-a întîmplat după**, să mai avem răbdare! Circulaţi în linişte, oameni buni!

HORIA PĂTRAŞCU

Corespondenţă literară

Dora Constantinescu: Deşi schimbul de replici nu se sincronizează, dialogul funcţionează, după cum vedeţi. Oricît de rău ar fi un om, există în el şi o parte bună, regeneratoare de întreg sănătos. Întotdeauna am mizat pe această parte. Dacă materia lumii i-a acordat omului o şansă în univers şi omul trebuie, la rîndul său, să dea materiei bune a lumii care l-a creat o şansă. Oricînd omenirea va putea fi salvată prin jertfă sau miracol. Cred în miracol şi îl provoc mereu.

Ecaterina Preda: Această rubrică e, în primul rînd, o formă de respect pentru cei care ne scriu, neştiind unde să se adreseze. Umorul dvs. ar fi de şi mai bună calitate dacă s-ar sprijini pe informaţii exacte. Dar în această privinţă nici n-are rost să intru în amănunte. Cred c-ar trebui să renunţaţi să vă prelungiţi debutul publicistic într-o foaie care a făcut rău din toate răs-puterile culturii române contemporane. Aveţi prea mult talent (ştiu ce spun!) ca să-l subminaţi cu un context atît de compromiţător. Ar fi bine să aveţi încredere în forţele proprii şi să mizaţi mai mult pe tipul de text şi de caracter al unui prozator ca Vasile Andru decît pe cel care vă inspiră acum. E spre folosul dvs., credeţi-mă. În ceea ce priveşte cărţile noastre, nu e vina mea că ele nu apar la timp, ştiţi la fel de bine lucrul acesta. Mai trimiteţi.

Iulian Nuţă: „fac baie / în Sahara", „Cît vezi cu ochii / Zăpada / Şi o singură pîrtie". Haiku-ul care vă ocroteşte mizează pe aceste bijuterii imagistice. Noi am optat, în această rubrică, pentru o poezie mai tulbure, îmbibată de destin personal. Timpul însuşi cere un astfel de poem.

Lucian Nicolae Cîndea: „Şi de cînd e lumea lume / N-au mai fost vremuri aşa bune / Vremurile ce le-avem / Ştim noi cui le datorăm / ... Muncim cu drag şi voioşi / Că ni-s anii luminoşi". Ce fel de om sînteţi de puteţi scrie asemenea versuri? Pe ce lume trăiţi dvs., domnule Cîndea?

Emilian Blaj: Nu diluaţi. Menţineţi poemul în densitatea lui optimă, iniţială. Am reţinut „Nedumeriri potenţiale".

Padano: Probabil acel plic s-a rătăcit. Răspund la toate scrisorile care îmi ajung pe masă. Doar primele două poeme se apropie de poezie. Celelalte (**Duhul războiului**, etc.) sînt compuneri şcolăreşti.

Valentin Gheorghiu: „şi clopote ard în păcat pînă pier", „luna ce te încălzeşte / într-un con de umbră veche", „mă simt un copil într-o lună de miere" — sînt versuri frumoase, luate izolat. În ansamblu, practicaţi un tip de poem care nu mai cred că intră în vederile vreunei reviste literare actuale. Vă rog să verificaţi!

Cristina Musteaţă: Luaţi-vă în serios şi lucraţi la un poem mai substanţial. „Notele" trimise sînt frumoase, dar nu suficiente pentru un destin poetic de sine stătător.

Ariette Pescărus: „Ce vorbe, ce vise, ce dor / Cînd hainele-mi sînt zdrenţuite / Ce poftă nebună de zbor / Cu aripi de cîrpă cîrpite". E strofă remarcabilă. Ca şi următoarea. Însă modelul poetic urmat vă ţine, în continuare, sub tirania lui. De ce nu-i scrieţi poetului pe care îl admiraţi direct?

Mimi N. Bz.: Cu foarte mare greutate am reuşit să descifrez cîte ceva din scrisoarea dvs. Despre versuri nu mă pot pronunţa din cauza scrisului.

Stela Ilca: Mă interesează paginile despre perioada cînd aţi cîntat. Aveţi multă dreptate în ceea ce scrieţi, sîntem pe aceeaşi lungime de undă. Lăsaţi-mi o perioadă să răzbesc să parcurg tot ce mi-aţi trimis.

CĂRŢI DE POEZIE PENTRU CITITORII NOŞTRI: Mariana Marin, **Atelierele**, Nichita Danilov, **Deasupra lucrurilor, neantul**, Gelu Naum, **Ma'ul albastru**, Ion Chicere, **Poeme vesele şi triste scrise prin cireşii comuniste**.

ION ZUBAŞCU

SEMNAL

Hortensia Papadat-Bengescu — Omul care a trecut. Nuvele. Ediţie îngrijită de Dimitrie Stamatiadi. Seria „Folio", nr. 1. Editura Jurnalul literar, 1991, 80 pagini, 29 lei.

Mai există încă texte ale unor importanţi scriitori români, aproape necunoscute cititorului nostru, aşa cum demonstrează îngrijitorul volumului Omul care a trecut, volum alcătuit din trei nuvele, dintre cele mai valoroase ale Hortensiei Papadat-Bengescu. Înrudite prin tema erosului, deşi deosebite una de alta, nuvelele constituie o „micromonografie în trei părţi a sufletului feminin, analizat în trei ipostaze diferite". O supoziţie în care avem motive să credem este că aceste nuvele n-au apărut pînă astăzi, în varianta stabilită de autoare, datorită pudorilor cenzurii ante şi postbelice. După cum se ştie, autoarea a fost sancţionată în presă şi cenzurată pentru „scabrozitatea" şi „indecenţa" scrisului său. Studiul introductiv conţine argumente care modifică semnificaţia acestor nuvele în ansamblul operei Hortensiei Papadat-Bengescu.

● Ion Ioanid — Închisoarea noastră cea de toate zilele. Volumul I, 1949, 1952—1954. Editura Albatros, 1991, 360 pagini, 80 lei.

Un om nevinovat a stat în închisorile comuniste timp de doisprezece ani. A cunoscut, alături de alţii, mizeria, torturile, umilinţele, lipsa de speranţă şi ameninţarea morţii. Nu s-a înrăit şi n-a ajuns să semene cu călăii săi, a fost demn şi solidar cu tovarăşii de detenţie, printre care a descoperit oameni de valoare, mai liberi sufleteşte decît cei din afara închisorilor. Acest om se numeşte Ion Ioanid şi este în prezent redactor la postul de radio Europa Liberă. După ce a fost eliberat s-a hotărît să scrie cronica exactă a anilor de detenţie, fără ură sau dorinţă de răzbunare, numai pentru a lăsa celor interesaţi un document despre faţa ascunsă a regimului comunist. Georgeta Naidin Dimisianu, editor eminent, şi-a făcut datoria de a transforma manuscrisul într-o carte. Primul volum al memoriilor lui Ion Ioanid se află acum în librării şi constituie un eveniment editoral, urmînd ca în scurtă vreme să apară şi următoarele.

DOINA ŞTEFANESCU

O.I.M. ŞI „EGALITATEA ŞANSELOR"

În iunie 1989 – deci cînd la noi trona încă Ceauşescu – Organizaţia Internaţională a Muncii (O.I.M.) a creat o „comisie de investigaţie privind discriminarea faţă de minorităţi" în România. Cel mai iubit fiu le-a închis membrilor comisiei uşa în nas, dar după revoluţie ei au putut veni în ţara noastră. De curînd şi-au prezentat raportul. Şi ce-au constatat ei ? Redăm un fragment dintr-o relatare a agenţiei Associated Press :„ Raportul exprimă îngrijorarea în legătură cu faptul că discriminarea faţă de minorităţi a continuat şi, în unele cazuri, s-a agravat după înlăturarea dictatorului comunist Nicolae Ceauşescu. Etnicii maghiari din România nu se bucură încă de egalitatea şanselor. În raport se arată că guvernul post-Ceauşescu a abolit obstacolele administrative pentru etnicii maghiari, precum şi practica repartiţiilor arbitrare, care îi obliga, de obicei, să lucreze în zonele fără populaţie maghiară din România. Dar raportul pretinde că numai aceste măsuri nu au dus la restabilirea egalităţii şanselor. Raportul insistă pentru găsirea unei «soluţii juste» la plîngerile etnicilor maghiari împotriva unei decizii guvernamentale potrivit căreia pregătirea de specialitate (adică învăţămîntul superior n.n.) să fie asigurată numai în limba română. Potrivit constatărilor, situaţia ţiganilor români – romii – (e de observat că fie autorii raportului, fie cei ce-au redactat corespondenţa AP, nu ştiu că **rom** înseamnă pe ţigăneşte **om, fiinţă omenească** şi cred că **rom** are legătură cu cuvîntul **român**, semnificînd **ţigan român** n.n.) nu s-a îmbunătăţit în mod apreciabil după înlăturarea lui Ceauşescu. Discriminarea pare să existe în continuare". Nu pot să mă ocup aici pe larg de problemele ridicate. Mă voi limita doar la două observaţii.

Una – cu privire la „egalitatea şanselor" dintre români şi maghiari. Raportul se referă la această egalitate numai în România, nu şi în Ungaria. Or, pentru a se lămuri, este suficient ca membrii comisiei să compare cîţi români erau în Ungaria la 1 decembrie 1918 cu cîţi sînt acum, pe de o parte, şi cîţi unguri erau în România la 1 decembrie 1918 cu cîţi sînt astăzi, pe de altă parte. Vor avea cei trei componenţi ai comisiei un şoc din care nu-şi vor reveni multă vreme. Ca să nu mai vorbim de viaţa culturală (şi politică !), de viaţa de etnie pe care o duc ungurii din România (şcoli, ziare reviste, teatre etc., plus U.D.M.R.-ul, deputaţii ş.cl.), în comparaţie cu aceea pe care (nu) o au românii din Ungaria. Spus lucrurilor pe nume, în timp ce în România ungurii şi-au trăit şi-şi trăiesc viaţa de unguri, şi-au păstrat tot ce-au avut şi s-au înmulţit, românii din Ungaria au fost terminaţi, lichidaţi ca români prin maghiarizare. Nici o şansă de a rămîne români nu li s-a dat. Într-o toamnă, la Praga, am rămas stupefiat cînd, dintr-un autobuz de turişti din Ungaria au coborît mai mulţi oameni care vorbeau ungureşte şi care, realizînd că sînt român, au început să mă ia în braţe şi să mă pupe. Prin intermediul translatorului care mă însoţea şi care vorbea şi ceheşte şi ungureşte, am aflat că tot autobuzul era plin de români, dintr-un sat de români din apropiere de Tisa. Toţi locuitorii satului respectiv ştiau că sînt români, dar nimeni nu mai ştia o boabă româneşte. Ce părere au membrii comisiei O.I.M. de „egalitatea şanselor" acelor români din Ungaria în raport cu populaţia majoritară românească ? Nu cumva tratamentul la care au fost supuşi românii din Ungaria din 1918 încoace, dar mai cu seamă sub regimul bolşevic unguresc, se cheamă genocid cultural ? Şi atunci de unde pînă unde atîta gălăgie pentru un învăţămînt superior în limba ungurească (nicăieri în lume nu există universităţi în limba minorităţilor naţionale) şi pentru alte revendicări la fel de nefondate şi la fel de insolente ?

A doua observaţie se referă la ţigani. Le merge rău ţiganilor în România ? Atunci de ce s-au oploşit şi s-au prăsit la noi cu nemiluita, de ce nu s-au dus în ţările occidentale(numărul ţiganilor de acolo este neînsemnat în comparaţie cu totalul populaţiei) ? Nu cumva pentru că românul a fost şi este tolerant, răbdător (unii au spus „revoltător de tolerant şi de răbdător") ? Şi atunci de ce tot noi să fim acuzaţi că îi „discriminăm" pe ţigani ? Sînt incredinţat că locuind doar trei zile într-un sat, într-un cartier ori într-un bloc cu mulţi ţigani, cei trei membri ai comisiei amintite s-ar vindeca definitiv de fătarnică milosîrdie şi de pălăvrăgeală.

ION D. GOIA

S-a întors maşina lumii

Aţi ghicit! Aţi ghicit!

Vă mai aduceţi aminte ? Sub titlul „Lituania îşi plînge morţii" revista noastră a publicat materiale referitoare la masacrul săvîrşit de trupele sovietice la jumătatea lui ianuarie anul acesta la Vilnius, cînd au fost ucise 13 persoane (împuşcate sau călcate cu tancurile). Întregul mapamond cunoaşte faptele. Între timp, a intrat în acţiune Procuratura U.R.S.S., adică procuratura unională, cea de la centru. Ca să cerceteze şi să facă lumină, firească. De curînd, au fost făcute publice rezultatele investigaţiilor. Sînt sigur că deja aţi ghicit la ce concluzii a ajuns Procuratura U.R.S.S. şi că eu nu fac decît să vă confirm intuiţiile. Aşadar, lituanienii au fost cumva omoriţi de trupele Moscovei? Da, aţi ghicit !, aţi ghicit!, nici pomeneală de aşa ceva, lituanienii s-au omorît între ei şi de vină este conducerea Republicii Lituaniene. Iată ce spune T.A.S.S. — tot el, sireacul ! — : „Procurorul general al U.R.S.S., Nikolai Trubin, relevă că, în pofida împotrivirii faţă de anchetă din partea Procuraturii Republicii Lituaniene, anchetatorii Procuraturii unionale au obţinut date ce demonstrează că nu focurile de armă trase de militari şi deplasarea tancurilor au provocat victime, ci focurile de armă trase de luptătorii lituanieni, adunaţi în jurul Centrului de televiziune, precum şi autoturismele aflate în mişcare. Potrivit lui Nikolai Trubin, toate acestea sînt relevate în depoziţiile martorilor oculari, precum şi în datele expertizei medico-judiciare. Procurorul general al U.R.S.S. subliniază că evenimentele tragice au fost provocate de «activitatea anticonstituţională a conducerii Republicii Lituaniene»".

Dar ce-au căutat tancurile moscovite la Vilnius ? Cine le-a chemat ? Păi, din nou aţi ghicit !, n-au venit din pornirea şi din dorinţa lor, nu, ele au fost rugate să vină, la fel ca la Budapesta în 1956, ca la Praga în 1968, ca în Afganistan în 1979 etc. Prin urmare : „În notă — zice tot T.A.S.S. — se relevă că, în condiţiile create, comandantul trupelor de interne din M.A.I. al U.R.S.S. şi al garnizoanei Vilnius a dat curs cererii Comitetului de Salvare Naţională al Lituaniei privind acordarea de ajutor detaşamentelor de muncitori în vederea instituirii controlului asupra Centrului republican de televiziune". Deci nu conducerea aleasă, legală, constituţională a Lituaniei, preşedintele, guvernul, parlamentul trebuie să deţină controlul asupra televiziunii, ci „Comitetul de Salvare Naţională" şi „detaşamentele de muncitori". În sfîrşit, nu soldaţii trupelor unionale i-au atacat pe lituanieni, ci invers. Citîm din aceeaşi sursă : „Procurorul general al U.R.S.S. (numaşul lui Vişinski n.n.), relatează că în timpul acţiunii de asalt asupra centrului de televiziune luptătorii i-au atacat pe soldaţi cu cuţite, bîte, bare metalice, iar din rîndul mulţimii ce înconjura clădirea, precum şi de pe acoperişurile caselor din apropiere, se executa foc intens de arme automate".

Deci, Procuratura U.R.S.S. şi-a făcut cunoscute concluziile ei cu privire la ce s-a întîmplat la Vilnius în noaptea de 12 spre 13 ianuarie 1991. Mai rămîne să găsească un singur om în deplinătatea facultăţilor sale mintale care s-o creadă.

T.A.S.S.-ul nu se dezminte

Titrînd „Republica Nistreană : apel la convorbiri", pe T.A.S.S. îl ia gura pe dinainte şi-şi dezvăluie fără să vrea concepţia şi poziţia (T.A.S.S.-ul este agenţie guvernamentală, după cum bine se ştie) cum că aşa-numita „Republică Nistreană" există de-adevăratelea. El, T.A S.S.-ul, comentează un „Apel adresat Parlamentului Republicii Moldova de Sovietul Suprem al Republicii Nistrene" şi zice că această republică „este considerată la Chişinău anticonstituţională", afirmaţie ce lasă să se înţeleagă că la Moscova nu este considerată aşa. Şi ce putem citi în „apel" ? Păi, ameninţări, ce altceva. Spre-o pildă : „Dacă în următoarele zile nu se va da curs hotărîrii Consiliului Naţionalităţilor al Sovietului Suprem al U.R.S.S. intitulate «Căile de realizare a consensului în vederea normalizării situaţiei din R.S.S. Moldova» (a se observa că amintitul Consiliu al Naţionalităţilor nu ştie care este denumirea exactă a ţării la care se referă n.n.), vom fi siliţi să acţionăm în sensul îndeplinirii voinţei alegătorilor noştri de autodeterminare şi instituire a statalităţii în afara contactelor cu R. R. S. Moldova" (după cum se vede, şi separatiştii din Transnistria se prefac că n-au auzit de Republica Moldova). Şi mai se plînge „apelul" că autorităţile din Chişinău „nu se conformează prevederilor concrete ale decretului «Măsuri de normalizare a situaţiei din R. S. S. Moldova» emis de preşedintele U.R.S.S. la 22 decembrie 1990" (da, nici Gorbaciov nu poate fără „R.S.S."), relevînd că „decizia Consiliului Naţionalităţilor al Sovietului Suprem unional oferă o ultimă şansă de menţinere a Moldovei în componenţa U.R.R.S.". Aha, deci asta era. Însă şi separatiştii din Transnistria, şi T.A.S.S.-ul scapă din vedere că textele invocate nu au nici o valoare vizavi de un stat suveran, scapă din vedere că unui stat suveran nu i se mai poate dicta de la „centru" ce să facă şi ce nu. Lecţia aceasta separatiştii şi T.A.S.S.-ul n-au învăţat-o încă.

Dar schingiuirea românilor ?

Citim într-o corespondenţă M.T.I. : „Guvernul ungar a adoptat o procedură de despăgubire pentru victimele persecuţiilor politice, rasiale, religioase sau naţionale între 1938 şi 1945, a arătat purtătorul de cuvînt al guvernului, Balázs László A. Această măsură se referă în primul rînd la evreii şi la luptătorii antifascişti deportaţi, internaţi, condamnaţi la muncă forţată sau constrînşi să trăiască în ghetouri sub dictatura amiralului Horthy şi în regimul nazist ungar al lui Ferenc Szalasi. Sînt excluşi de la această măsură ţiganii persecutaţi în această perioadă, care vor constitui obiectul unei alte proceduri de despăgubire. Guvernul a prevăzut să aloce 2,4 miliarde de forinţi pentru această îndemnizaţie, o sumă care ar putea fi completată dacă s-ar dovedi insuficientă, a precizat Sándor Tuttos ; preşedintele Biroului pentru despăgubiri, în cursul unei conferinţe de presă. Autorităţile ungare au primit deja 39 000 de cereri de despăgubire, din care s-au reţinut pînă în prezent 15 000".

Toate bune şi frumoase, numai că, după cum se ştie, dictatura lui Horthy şi regimul fas ist al lui Szalasi au funcţionat şi în Transilvania de nord, în anii ocupaţiei ungureşti, unde au avut de suferit — au fost ucişi, schingiuiţi, prădaţi, deportaţi, internaţi ori condamnaţi la muncă forţată — un număr foarte mare de români. Or, de români domnul Balázs László nu se ia deloc în vorbă. Rezultă deci că în concepţia Budapestei pentru persecutarea evreilor şi ţiganilor trebuie făcute reparaţiile necesare, în timp ce românii pot fi schingiuiţi şi nedreptăţiţi pe gratis.

De ce s-a îmbolnăvit George Bush ?

Potrivit AFP, Casa Albă a anunţat că a decis să testeze apa ce se bea în incintă pentru a stabili dacă nu cumva aceasta se află la originea problemelor de sănătate ale lui George Bush, deşi preşedintele american afirmă că apa e bună. În acelaşi timp, medicii încearcă să verifice dacă boala autoimunitară (lupus), de care a suferit spaniolul Millie, nu este motivul pentru care preşedintele Bush şi soţia sa, Barbara, au fost victimele maladiei Graves, o supraproducţie de hormoni tiroidieni, care a antrenat, la preşedinte, tulburări ale ritmului cardiac. Coincidenţa este într-adevăr extraordinară. Barbara Bush a suferit anul trecut de boala Graves. Aceeaşi boală a fost diagnosticată şi la soţul ei, la mijlocul lui mai, şi care i-a provocat fibrilaţiile, care au dus la spitalizarea lui. Serviciul secret (organizaţie însărcinată cu securitatea prezidenţială) a primit misiunea să verifice calitatea apei la Casa Albă, la reşedinţa de la Camp David şi la cea a vicepreşedintelui la Washington, unde Bush a trăit timp de opt ani, între 1981 şi 1989. Unul dintre medicii lui Bush a precizat că experţii încearcă să determine dacă această apă nu conţine litiu sau iod, două substanţe care pot afecta glanda tiroidă. **(I.D.G.)**

Datoriile domnului Washington

În aspra iarnă a anului 1777/1778, generalul George Washington era la capătul puterilor. Nu mai avea nici un ban pentru continuarea războiului, soldaţii erau înfometaţi şi înghetaţi. În această situaţie dificilă, Washington s-a adresat cetăţenilor statului Pennsylvania : „Dacă nu voi primi cît mai curînd ajutor, sîntem pierduţi". A fost suficient acest apel disperat pentru ca banii atît de necesari luptei pentru independenţă să înceapă să curgă din belşug. A fost poate motivul principal pentru care războiul a fost în cele din urmă cîştigat.

Dar, iată, azi, la 213 ani de la istoricele evenimente, judecătorii din districtul Columbia au fost puşi în faţa luării unei decizii extrem de complexe : oare, are de plătit George Washington şi, odată cu el, administraţia S.U.A., miliarde de dolari drept datorii de război ? Circa 180 de urmaşi ai unui anume Jacob DeHaven au făcut o reclamaţie prin care cer statului plata a nu mai puţin de 141,6 miliarde dolari. Căci sus-numitul Jacob DeHaven a răspuns cu deosebită solicitudine la apelul de odinioară al lui Washington, oferind aproape tot ceea ce avea : 50 000 dolari aur, precum şi alimente şi îmbrăcăminte în valoare de circa 400 000 dolari !

După victorie, însă, generalul devenit preşedinte al tinerei republici, s-a arătat deosebit de strîns la pungă. El a oferit donatorilor plata contribuţiei în dolari „continentali". DeHaven a refuzat această ofertă, deoarece moneda noii republici nu valora cine ştie ce, şi, drept urmare a acestui fapt, marele latifundiar a murit sărac. Neavînd urmaşi, DeHaven a lăsat moştenire copiilor celor opt fraţi şi surori dovada privind datoria guvernamentală a S.U.A. De atunci, urmaşii lui Washington la conducerea Statelor Unite au fost confruntaţi în numeroase rînduri cu problema vechii datorii. Astfel, în 1920, preşedintele Calvin Coolidge a ajuns la concluzia că statul trebuie să achite această datorie care se ridica, împreună cu dobînzile aferente, la circa patru milioane dolari. Însă experţii financiari ai guvernului de la Washington nu au fost de acord. După dispute de decenii, deputatul Tom Pelly propunea, în 1966, în Congresul S.U.A., să fie plătită măcar o sumă simbolică de 50 000 dolari. Deputaţii au votat împotrivă.

Acum lucrurile au luat amploare : Thelma Weasenforth Luunas, o urmaşă a lui DeHaven a cerut pentru familia ei plata de către guvernul S.U.A. a imensei sume de 141,6 miliarde dolari. Ea a ajuns la această sumă calculînd totul „pe baza dobînzii de şase la sută pe zi ce se practica uzual în momentul acordării împrumutului". Chiar dacă s-ar aplica impozit, tot ar mai rămîne 98,3 miliarde dolari.

În prima instanţă, judecătorii au respins această cerere. După părerea lor, cazul a fost prescris de circa un secol. Însă d-na Luunas, care a promis tatălui ei, pe patul de moarte, că va obţine satisfacţie în această chestiune litigioasă, nu se dă bătută aşa uşor. Cu ajutorul unei avocate şi a unui profesor de drept de la South Texas College of Law, familia continuă procesul. Funcţionarii guvernamentali consideră pe urmaşii lui DeHaven care de timp s-au organizat într-o adevărată asociaţie, drept „avizi de bani", cărora nu vrea să le dea satisfacţie. Însă, dacă „unchiul Sam" ar trebui să plătească această sumă, atunci deficitul bugetar al S.U.A. (aproximativ 150 miliarde dolari) s-ar dubla dintr-un foc !

DANA PÎRVU

TIBCO '91

RADU ARON,
director comercial :

„Vor supraviețui cei ce se vor mișca mai repede în domeniul fabricației și desfacerii"

Intreprinderea noastră produce o gamă largă de conectoare, comutatoare, SDV-uri, piese pentru industria electronică, feronerie de mobilă, bunuri de larg consum. La TIBCO '91 am avut posibilitatea lărgirii de contact cu potențiali parteneri, cunoașterea problemelor concurenței, nivelul prețurilor de cerere și de ofertă în special a bunurilor de larg consum.

Am încheiat contracte bune cu firme românești ca ARC Brașov SRL și GRANITUL București și am testat prețurile unor parteneri străini, urmînd ca după o analiză să încheiem contracte. Într-un cuvînt, de la TIBCO '91 am obținut tot ce ne-am propus.

Pe viitor vom organiza mai bine standul cu produsele noastre și pentru zona de utilaje specifice micilor întreprinzători, precum și o punere rapidă în fabricație a produselor cu desfacere în masă și la prețuri accesibile, pentru că sîntem conștienți că vor supraviețui cei ce se vor mișca mai repede atît în domeniul de fabricație cît și în desfacere. Deasemenea, este necesar să facem o publicitate adecvată, și propunem pe această cale vizitarea magazinului nostru de prezentare din b-dul Kogălniceanu nr. 10, București.

IOACHIM ZUTHER,
F.L. — Kosmetik — Handel Gmbh,

„TIBCO '91 a fost peste așteptările noastre"

Ne-am decis să participăm la această expoziție în urma schimbărilor economice și politice din România, pentru a prezenta produsele firmelor noastre din cele cinci landuri ale Germaniei, cunoscute deja în România. Dorim să continuăm livrarea în țara dvs. a produselor Florena și Londa și de aceea am invitat la standul nostru parteneri mai vechi, cum ar fi, Mercur, Romferchim, dar am fost plăcut surprinși de receptivitatea firmelor particulare, care ne-au contactat și de interesul filialelor Cooperativei Igiena din toate orașele importante ale României. Noi prezentăm o marfă de calitate comparabilă cu cea occidentală, dar un obstacol pentru a pătrunde pe diferitele piețe este faptul că nu sîntem suficient de cunoscuți. Firmele occidentale au avut posibilitatea de a-și crea un nume de-a lungul anilor, iar noi încercăm acum să recuperăm handicapul, oferind produse de înaltă calitate, într-o prezentare competitivă și la prețuri accesibile. În România am discutat cu fiecare partener în parte genul de cosmetice de care ar fi interesat. Succes au avut mai ales produsele de uz curent (sampon, deodorant). Pentru viitor studiem posibilitatea de a importa materii prime, de exemplu extracte de plante pe care să le prelucrăm în fabricile noastre.

Eu cred că și România are posibilitatea de a-și valorifica resursele proprii, naturale și umane, cum ar fi agricultura și turismul. O altă cale pentru redresarea economiei românești ar fi, după părerea mea, divizarea marilor combinate în mici întreprinderi specializate, ceea ce ar ușura marketingul și managementul lor.

DL. HENRICH JENSEN,
director teritorial Ungaria, România, U.R.S.S. :

„Înainte de Crăciun va exista un stand LEGO la Romarta Copiilor"

Am venit la TIBCO '91 pentru a ne face cunoscuți prin mass-media și direct, distribuind jucării LEGO copiilor care ne-au vizitat. Cea mai bună reclamă pentru noi este ca aceștia să se joace și să se amuze cu produsele noastre. Un alt scop al prezenței noastre la această expoziție a fost contractarea de noi clienți care să se ocupe de distribuirea jucăriilor LEGO în România. Dorim să introducem produsele noastre în țara dvs. și sîntem întotdeauna primii pe piață. Înainte de Crăciun va exista un stand LEGO la Romarta Copiilor, iar intenția noastră este să acoperim cele mai importante magazine universale. Avem legături cu cîteva firme particulare românești, care vor vinde jocurile noastre. Noi dorim să facem afaceri avînd conștiința curată, știind că facem un real bine copiilor care se vor bucura de produsele noastre. Pentru că LEGO are o adevărată filozofie în realizarea acestor jocuri : ele stimulează fantezia, creativitatea, îndeminarea, simțul logicii, dezvoltă înțelegerea lumii în care trăiesc copiii ; prin LEGO ei pot exprima ceea ce gîndesc într-o manieră proprie, neconvențională, dezvoltîndu-le astfel independența care îi va ajuta să devină individualități.

AUREL BARBU,
președinte :

„Taxă vamală de 30% pentru utilaje tipografice?!"

Prima tipografie livrată de noi, tipografie la nivelul Vestului, va fi pusă în funcțiune într-o lună de zile. Sîntem foarte mulțumiți de participarea noastră la TIBCO '91. Am făcut afaceri de 40 de milioane de dolari. Rețineți că în România vindem numai pe lei. Eu consider că „fuga" de leu este greșită și de aceea am ajutat și am găsit produse românești pe care deja le exportăm. Din păcate, nu există un nomenclator de produse pentru export, ceea ce ne îngreunează activitatea.

Mă surprind cîteva lucruri : taxa vamală de 30% pentru utilajele tipografice, în loc ca ea să fie cît mai mică, avînd în vedere absența lor pe piața din țară ; TIBCO '91 nu a fost cunoscut în străinătate pentru că nu s-a făcut publicitate, de exemplu în marile ziare ; în sfîrșit, există practic trei cursuri pentru leu, oficial, bursa oficială și bursa neagră, astfel că oamenii de afaceri devin nesiguri.

Sînt multe lucruri de făcut în țară și destui români în afară sau străini care vor să ne ajute, chiar fără bani. Eu aș dori să înființeze o firmă pentru salvarea unor uzine falimentare, cu ajutorul managerilor străini, care sînt gata să vină aici.

În viitorul foarte apropiat vom aduce o tipografie pentru Intreprinderea de Tîrguri și Expoziții, unde se vor putea tipări de la cărți de vizită pînă la pliante și cataloage. De asemenea vom sponsoriza primul Salon Internațional Tipografic, care va fi organizat înainte de TIB '91.

ANCA DUMAT,
director pentru export la firma Groissant Show Int.

„Investiția pentru o brutărie se poate recupera în maximum un an de zile"

Firma SOGEMI este o societate mixtă, în care partea română deține 70% din capital, iar Croissant Show Int., 30%. Noi ne-am propus trei domenii de activitate pe care am dorit să le facem cunoscute la TIBCO '91 : mori, echipamente pentru brutării și bunuri alimentare de larg consum. Marele succes al pavilionului nostru se datorează morilor, pe sistem tradițional, cu pietre de moară, pe care le fabricăm de peste 80 de ani. Ele sînt foarte apreciate și datorită mișcărilor ecologice, mișcări care au o influență din ce în ce mai puternică pe piața internațională. Studiind piața românească am constatat că în 1990 grîul necesar producției de pîine a fost măcinat în Iugoslavia. Astfel ne-am gîndit să aducem trei dimensiuni de mori, la prețuri accesibile : pentru gospodării, pentru sate și pentru comune. Vindem și instalațiile aferente pentru curățirea grîului. Am insistat să facem afaceri numai în lei, pe care urmează să-i reconvertim prin licitație la bursă. Studiem posibilitatea de a investi în România și de a produce aici bunuri ce vor fi vîndute și pe terțe piețe. În politica firmei noastre intră și asigurarea unui service de calitate, nu numai în perioada de garanție. Am contactat două întreprinderi românești pentru a discuta problema cooperării în domeniul motoarelor și al service-ului.

După închiderea TIBCO '91 vom face un turneu în întreaga țară pentru ca toți țăranii interesați să poată beneficia de produsele noastre.

Din păcate în timpul expoziției nu am vîndut decît utilajele pentru două brutării, datorită prețului mai mare în lei al acestora, dar spre deosebire de mori, unde există un secret al fabricării pietrelor, putem colabora cu firme din țară, pentru că tehnologia de fabricație este relativ simplă. Am făcut un studiu și putem spune clienților potențiali că investiția pentru o brutărie se poate recupera în maximum un an de zile, deci extrem de rentabil.

Ștefan Popa, director administrativ la firma SOGEMI, ne-a mai declarat : Noi vindem angro și bunuri alimentare de larg consum, la prețuri accesibile pentru toată lumea. Pentru a ne menține reputația facem o selecție atentă și continuă a clienților noștri. Nu dorim să se facă speculă cu produsele noastre.

Geir Harstad,
director pentru export :

Intenționăm să construim o fabrică de ambalaje în România

Scopul nostru principal a fost acela de a ne face cunoscuți mai ales companiilor mici, fiindcă luasem deja legătura cu Ministerul Agriculturii și al Industriei Alimentare și cu companii de anvergură. Contactele pe care le-am avut în timpul tîrgului cu producătorii mici au fost cu mult peste așteptările noastre. Am primit cereri din partea unor firme care se ocupă de desfacerea apelor minerale, a vinurilor, etc. Firma noastră produce 57 de miliarde de ambalaje pe an, pe care se pot imprima o mulțime de mesaje. Astfel noi avem un sistem de sponsorizare a unor campanii umanitare, cum ar fi : cea împotriva fumatului, sau asigurarea laptelui pentru toți copiii. Furnizăm utilaje, materiale, service și consilieri. Avem 45 de centre de service în toată lumea.

Deși am fost foarte solicitați în România, nu am reușit încă să livrăm mașinile contractate anterior, pentru că pentru întreprinderi rata de schimb a urcat de la 60 lei/$ la 180 lei/$. Studiem posibilitatea de a importa produse românești pentru a evita problemele legate de convertirea leului. Intenționăm să construim în următorii ani o fabrică de ambalaje în România, dar pînă atunci vom intra deja în colaborare cu fabricile de hîrtie. Ambele intenții de viitor au menirea de a reduce prețul produselor noastre. Firma Countertrade International, Inc. va analiza toate posibilitățile și ofertele, acordînd o mare atenție calității produselor ce urmează a fi ambalate, avînd în vedere că acestea trebuie să îndeplinească standardele internaționale privind igiena și calitatea produselor alimentare.

DAN MIRCEA POPA

Egalitate la vîrf

● După vreo două săptămîni de incertitudini, tot felul de supoziții și informații care de care mai... exacte, mergînd de la tranzacțiile Universității la Timișoara și cu Jiul (ba încă utilizînd și substanțe dopante !), pînă la temerile exprimate de persoane implicate în conducerea treburilor echipei din Bănie, era clar că se impunea revenirea asupra disputării în avans (spre a fi televizată), a partidei [illegible] F.C. Argeș — Univ. Craiova ● [illegible] la acea dată (11 mai), decizia președintelui clubului F.C. Argeș, Dan Silvășan, apărută în cotidianul de specialitate, părea hazardată sau chiar imprudentă, oricum fără prea multă acoperire atunci, dată că în etapa a 31-a piteștenii [illegible] invins (cu 2—0) pe [illegible] care n-au crezut în acel avertisment. Rămîne de văzut dacă se va realiza și afirmația aceluiași că Steaua va deveni campioană... ● Intrecerea primei divizii a căpătat un plus de interes, stelliștii cîștigînd cu 2—1 la Sibiu în fața lui F.C. Inter și acumulînd același număr de puncte ca și lidera, care mai păstrează doar un plus de 7 goluri față de aceștia. S-au considerat prea devreme craiovenii cîștigători ai titlului (mai ales după succesul de la Timișoara) ? Dar campionatul presupune un parcurs de forță și regularitate, de rezistență fizică și moral-psihică. Vor claca ei tocmai în finalul întrecerii apăsați de tensiunea nervoasă irosind frumoasele rezultate de pînă acum ? ● Ca întotdeauna, există o dihotomie a lucrurilor : piteștenii au dat sau nu dovadă de sportivitate pentru că și-au apărat șansele cu ardoare în fața craiovenilor, deși implicit au favorizat apropierea stelliștilor ? ● Paradoxal, pierzînd meciul cu Steaua, Inter este mai aproape de un loc în Cupa U.E.F.A., în condițiile clasării Universității pe poziția a doua, dar și ale cîștigării de către a finalei Cupei României ● Craiovenii se pot însă „răzbuna" pe sibieni nu numai în întîlnirea din campionat de astăzi, ci mai ales necucerind Cupa ! ● Departe de noi de a face o profeție, dar se întîmplă și la case mai mari : Olympique Marseille a alergat după trei iepuri, dar nu a obținut decît titlul de campioană, ratînd finala Cupei Franței și respectiv a C.C.E. ● Un scorfluviu (7—0) la Hunedoara, între Corvinul și Sportul Studențesc. S-au temut oare oțelarii de șarjele stelliștilor din etapa aceasta ? ● După ce a fost condusă, echipa Dinamo a cîștigat la limită (2—1) cu Gloria Bistrița, consolidîndu-și locul în Cupa U.E.F.A. ● Deși a întrecut cu 3—1 pe Progresul Brăila, Jiul spera într-o surpriză la Bacău, dar F.C. a străpuns în minutul 81 poarta brașovenilor, astfel că șansele minerilor de a evita retrogradarea sînt și mai puține ● F.C. Bihor a profitat de suspendarea terenului timișorenilor (2—2, la Arad, cu „Poli") spre a-și realiza baremul (20 p) ● În schimb, „U" Cluj a pierdut „la masa verde", cu 3—0, partida cîștigată pe teren (3—1) cu F.C. Farul, fiind învinsă și în „Giulești", de Rapid, tot cu un scor de forfait, avînd astfel o zestre de numai 14 p ● În fine, Petrolul — F.C. Farul 1—0. ● Etapa a 32-a se dispută astăzi, miercuri 12 iunie.

POMPILIU LAURENȚIU DUMITRESCU

BREVIAR

La ce visează o tînără de 17 ani și jumătate, proaspătă cîștigătoare a turneului de la Roland Garros ? Monica Seleș are ca obiectiv în acest an, cucerirea Marelui Șlem, deci, urmează Wimbledonul. Ne pare rău pentru Agassi, se pare că nu a mai rezistat psihic. Bine ar fi să o aibă exemplu pe partenera lui la antrenamente, uneori, adică pe Monica Seleș. Mulțumim televiziunii pentru ceea ce face pentru sportul românesc !

Înfringere în meciul test cu Noua Zeelandă. În ultimul meci al turneului întreprins în țara cu cel mai bun rugby din lume, echipa României a pierdut cu scorul de 30—60 Credem că a fost o deplasare benefică în perspectiva partidei cu Franța, care va avea loc pe 22 iunie, la București și a Cupei Mondiale, din toamnă.

În Cupa Cupelor va merge Universitatea Craiova ! La handbal masculin Steaua și-a jucat cu mare ambiție șansa în meciul retur desfășurat la Craiova, după înfringerea la două goluri diferență, de la București. După un meci de mare dramatism, studenții obțin trofeul fiind învinși doar la un gol, 24-25. Felicitări, oltenilor !

La handbal feminin, Chimistul Rm. Vîlcea, o campioană merituoasă. Chimistul termină întrecerea fără nici o înfringere. Bravo, fetelor !

MIHAI SĂNDOIU

NOU ÎN ROMÂNIA!

PRODUITS

Kodak

COMERCIALIZEAZĂ FILME COLOR, APARATE DE FOTOGRAFIAT, BATERII ALCALINE, SERVICII RAPIDE DE PRELUCRARE A FILMELOR (1 ORĂ)

REPREZENTATĂ ÎN EXCLUSIVITATE DE:

M.I.L. ROM SRL

Tel. 14 68 13, 14 72 27, Fax 14 61 04

Vremurile sînt cum sînt DAR VREMEA?

Aspectul vremii din ultima săptămînă nu a fost foarte diferit [illegible] cu care ne-am obișnuit [illegible] timp. Cerul a fost cînd senin, cînd acoperit de nori grei.

Furtuna care s-a abătut asupra zonei Bucureștiului în dimineața zilei de duminică a fost foarte violentă. Norii au coborît pînă la mai puțin de o sută de metri de sol, iar descărcările electrice s-au produs aproape neîntrerupt mai bine de o jumătate de oră. În mai puțin de două ore, la București a plouat 28 l/mp. În împrejurimi, cantitățile de apă au fost destul de mari, cam 40—60 l/mp în 26 h. Săptămîna a debutat cu o ameliorare simțitoare : ploile au diminuat, iar temperatura aerului a urcat cu 3°, 4°C.

În acest context, apreciem că miercuri, regiunile țării noastre vor fi afectate de un nou front rece, mai activ în nord-vestul țării, unde înnorările vor fi mai accentuate, iar ploile mai însemnate cantitativ decît în rest. Regimul termic va marca o scădere în jumătatea de nord-vest, la valorile maxime.

Joi, în regiunile mai afectate cu o zi în urmă, se va face simțită o ameliorare (ploi se vor mai semnala doar după-amiaza), în schimb ploile se vor întinde în regiunile sudice și sud-estice, unde și temperaturile maxime vor scădea și trecător vîntul se va intensifica...

Vineri, vremea va fi predominant frumoasă în toată țara, iar temperatura aerului va crește ușor. Doar în cursul după amiezii mai sînt posibile răzlețe averse de ploaie, mai cu seamă în vestul țării.

Week-end-ul va fi marcat de o vreme destul de bună, exceptînd vestul și sud-vestul unde cerul va fi mai noros și șansele de ploaie mai mari. Săptămîna viitoare va debuta cu o vreme predominant frumoasă și în încălzire ușoară în toată țara. Regiunile cu șansele de ploaie cele mai mari vor fi cele nord-vestice iar după-amiaza și zonele de deal și munte.

IOANA MAȘEK

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactori șefi :
Constantin Dumitru
Ion D. Goia
Secretar general de redacție :
Eugen Mihăescu
■ PUBLICIȘTI COMENTATORI (1700) : Dumitru Constantinescu, Horia Pătrașcu
■ EVENIMENT (2542) : **Mihail Gălățanu,** Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (2600) : **Roxana Paicu-Manolescu,** Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ – ÎNVĂȚĂMÎNT (2559) : Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

FLACĂRA BIS
Redactor șef :
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție :
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga (17 16 39)

REBUS
Redactor șef :
Tudor Octavian (1457)
Secretar general de redacție :
Alexandru Păsărin (2036)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zaubea, Simona Simzianu (2036)

FLACĂRA BASARABIEI
Redactor șef :
Ion Zubașcu
Secretar general de redacție :
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia) (2559)

EDITURA FLACĂRA
Domnița Ștefănescu (2559),

■ FOTOREPORTAJ (2528) : Mihai Cristian Călugăr, Elena Ghera, Gig Motoiaș, Silviu Stan
■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072) : **Mircea Popp,** Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.
■ SECRETARIAT – ADMINISTRAȚIE (2002, 2558) : Dan Mircea Popa, Liliana Cretu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.
■ PUBLIC RELATIONS (2634) : Ruxandra Onofrei

Adresa redacției și administrației : București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în parantezele de mai sus) ; secretariat director : 2002 ; redactori șefi : 2143 (C. Dumitru), 2124 (I. D. Goia), secretar general de redacție : 17.16.39.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA, Sectorul export-import presă P.O. Box, 12–201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.

Administrația : EDITURA „PRESA LIBERĂ" (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).

Tiparul : Imprimeria CORESI București.

16 pagini — 10

De ce să facem alegeri anticipate cînd putem aștepta pînă la realegeri?

Biblioteca Municipală
ODDRIAN SECUIESC
Municipiului Könyvtár
SZÉKELYUDVARHELY

ANUL LXXXI
NR. 25
19 – 25 IUNIE
1991 - BUCUREŞTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ŞI CULTURAL • ÎNFIINŢAT ÎN 1911

„Azi noapte pe Prut,
Războiul a-nceput,
Românii trec dincolo iară
Să ia înapoi, prin arme
şi scut,
Moşia pierdută astă-vară!"

Premii Nobel pentru ambasadorul Şandru

PAG. 14

DIZIDENT ÎN S.R.I.

– PAG. 8–9 –

POD DE FLORI PESTE PRUT

De unde-ţi
vine numele
Pîrîu fără
putere,
Ce despărţirea
neamului
Tu îndrăzneşti
a cere?

Amazoanele nopţii

– PAG. 6 –

EVADAREA DIN ORIENTUL MIJLOCIU

PAG. 4–5

Am fost martor la experimentul „COJOCARU"

PAG. 11

Subteranele Bucureştilor

– PAG. 4–5 –

MUTUL DE LA MANUTANȚĂ

Vă mai amintiți, desigur, spiritul critic și autocritic promovat cu consecvență de cel care a ajuns peste noapte din uriaș ctitor pitic odios. Regula era simplă : cind greșeau alții, trebuia acționat cu fermitate revoluționară, cu exigență partinică, trebuia curmat răul de la rădăcină, ce mai, trebuia tăiat în carne vie. Cind greșea 'mnealui, care va să zică, exprimarea căpăta un caracter impersonal : au fost și greșeli, tovarăși, drumul victorios spre societatea multilateral dezvoltată și comunism nu este asfaltat, ca să ajungem să navigăm pe piscuri, avem un drum greu de străbătut etc. etc. Dar, totdeauna intervenea salvatorul „dar", dincolo de aceste greșeli, partidul a găsit forța, tăria, unitatea de monolit, de granit și, în cele din urmă, Făt-Frumosul ieșit din impreunarea intelectuală a lui Marx cu Lenin, altoit prin adaptarea (azi s-ar spune implementarea) creatoare la condițiile locale și alăptat din gîndirea revoluționară a genialului, ieșea victorios. Adică, s-au făcut greșeli (cine le-o fi făcut ?), dar partidul n-a greșit, el are mereu dreptate, „e-n toate / e-n cele ce sînt / și-n cele ce mîine vor ride la soare" (nu e nici o aluzie la mai nou slogan cu „soarele răsare", deși, de-a lungul istoriei noastre politice, soarele ne-a cam nenorocit ca semn electoral).

Niciodată puterea comunistă n-a greșit. Orice putere care nu greșește e de factură totalitaristă, e – în cazul nostru – comunistă. De greșit, greșim întotdeauna noi : că nu muncim destul, că sîntem leneși, că nu respectăm indicațiile, că sîntem prea pretențioși, că destabilizăm, că sîntem influențați de străini (care, totdeauna, sînt, de fapt, mai proști ca noi și ne vor numai răul), că nu înțelegem că orice gogomănie guvernamentală, prezidențială, parlamentară ș.a. este, de fapt, o chestie subtilă și, în cele din urmă, o mare deșteptăciune etc.

A integrat viața politică românească o minimă psihologie a erorii ? Îi vedem noi pe oamenii politici (de la putere sau din opoziție) spunînd, simplu și omenește : „am greșit !" Nu ! Deși viața socială și economică se degradează continuu, deși sporește numărul șomerilor, deși a crescut înfiorător delincvența, deși o veritabilă mafie cuprinde resorturile vitale ale economiei, tinzînd să sufoce, prin rapacitatea inconștientă, însuși procesul de privatizare, nimeni n-a greșit domnilor ! De vină sînt numai țiganii, hoții și prostituatele, escrocii și bișnițarii. De vină e, se înțelege, opoziția care nu lasă guvernul să lucreze în liniște (adică să greșească fără să-l critice nimeni), de vină e, mai ales, presa independentă care abia așteaptă să facă puterea vreo greșeală ca s-o exploateze sîngeros, pentru a se vinde și ea săraca. Să ne înțelegem : infractorii sînt vinovați pentru faptele lor și trebuie pedepsiți ca atare. Dar nu lor li se poate atribui meritul falimentului economic al țării. Și opoziția are păcatele ei, are vini concrete, cea mai mare fiind tocmai aceea că nu e mai puternică, mai credibilă, că încă nu reprezintă, în conștiința electoratului, o alternativă la guvernare. Orgoliile mărunte, prostiile organizatorice sau gafele propagandei electorale (ajunge celebrul clip tv cu „Stîrpiți lupii !", al liberalilor – ca exemplu) sînt concrete, clare. Cu toate acestea, nici oamenii politici din opoziție nu se înghesuie să declare, în presă sau la întîlniri publice, cînd, ce și cum au greșit. Și publicațiile independente au mai greșit (unele mai mult, altele mai puțin). Fie lipsa de profesionalism, fie dorința publicării unor „bombe" jurnalistice au mai jucat feste gazetarilor.

Dar sînt greșeli și greșeli. Una e să promiți mărea cu sarea, neavînd o acoperire, și alta e, de pildă, să retragi poliția ca să chemi minerii, să suspenzi emisiunea TV, aducînd țara în pragul unui război civil. De aceea și scuzele sînt de mai multe feluri. În unele cazuri, ajunge să spui „îmi pare rău, nu mi-am dat seama, nu mai fac", în altele – singura scuză e demisia.

Oricum, o societate se însănătoșește abia atunci cînd apare instituția scuzei politice, a recunoașterii cinstite a greșelii. Pînă atunci, vă reamintim o poezioară, în varianta ei mai blîndă lingvistic ; cei care ați apucat perioada interbelică, știți că se folosea și alt cuvînt în loc de „magiun".

Cine-a pus magiun pe clanță ?
Tu ai pus magiun pe clanță !
Eu am pus magiun pe clanță ?
Ei au pus magiun pe clanță !
Noi am pus magiun pe clanță ?
Voi ați pus magiun pe clanță !

Cine-a pus magiun pe clanță ?
Mutul de la manutanță !

CONSTANTIN DUMITRU

Dare-ar recesiunea!

De cîteva săptămîni de cînd sînt în S.U.A. n-am făcut decît vreo 5 km pe jos. Dar altceva mă intrigă mai mult.

Dacă doi cunoscuți se întîlnesc pe stradă, discuția ajunge inevitabil și la recesiunea care bîntuie aici.

– Mai ține ?
– Un an, doi.
– Sigur ?
– Așa zice Guvernul.
– Ai timp să-i crezi ?
– Ce să mai zic. E greu !
– Greu, zici ?
– E groaznic.

După care intră glonț în primul magazin în tîlnit în cale unde sînt 30 de sortimente de brînză, 20 de feluri de șuncă, 40 de specialități de cafea, 80 de soiuri de vinuri, ca să se aprovizioneze pentru o săptămînă.

La serviciu, printre picături, se dezbate cu frenezie aceeași problemă.

– Își bat joc de noi !
– Dragă, ce să facă și ei..., e criză mondială.

Iar seara nemulțumiții pot fi întîlniți în grădina unei vile unde se desfășoară un party grandios.

Acasă, aceeași poveste. Soțul, soția, copiii, bunicii, poartă cu gravitate povara recesiunii, examinează chestiunea sub toate aspectele, ascultă la radio, privesc la televizor, doar, doar se vor anunța semne care să le strecoare în suflet o rază de lumină. Zadarnic însă.

– Golful e de vină.
– Asta ne e soarta !

Și se duc să cineze triști în bucătărie lîngă un frigider în care încape și un vițel.

Văzînd aici, noaptea, belșugul de lumini pe străzi, reclamele multicolore, magazinele umplute pînă la refuz de mărfuri, miile de automobile de toate mărcile, un țăran din Vrancea ar da cu cușma de pămînt și-ar spune cu obidă :

– Dare-ar recesiunea asta și peste noi !

GEORGE ARION

zona de tandrețe

Piața Universității — prima aniversare

Secretul casei blindate

Rămîne un mister conținutul casei de bani descoperite (?!) de mineri în peretii redacției ziarului „Dreptatea". Să fi fost aici, în vila în care cîndva a locuit țiitoarea regelui Carol al II-lea, madam Lupescu, iar mai apoi a funcționat Consiliul Național al Apelor, condus de actualul președinte al României, dl. Ion Iliescu, una dintre motivațiile concrete ale evenimentelor din 13—15 iunie ? Trebuie amintit faptul că, pentru a fi abordată, această casă de bani în care se pare că n-au fost bani, ci documente importante, nu s-a mers pe încercări și erori (peretii fiind neatinși în rest), ci direct. Cineva știa exact unde e casa blindată. Și a acționat în consecință, luînd documentele într-un sac. A fost vorba de 20—30 kilograme de documente. Să fi complotat, în aceste locuri, un fost student român la Moscova. E știut că sediul PNT-CD din Bulevardul Carol nr. 34 unde se afla și redacția „Dreptății" a fost ocupat rapid în decembrie 1989 de fruntașii acestui partid. Urmare a acestei situații, probabil că foștii funcționari din anii '70 — '80 n-au avut timp să-și retragă documentele decît în cele 48 de ore cît minerii, securiștii și ofițerii de poliție au ținut sediul sub ocupație. Cînd minerii vor vorbi — va veni și această zi — vom avea ce afla și ce scrie.

Epilog la „Cazul Berevoiești" ?

Căderea generalului care a reorganizat Securitatea sub numele de S.R.I. poate fi socotită și ca un simptom al întoarcerii definitive la vechile practici ? Avea cumva generalul Stan idei mai mult decît reformatoare, vrînd el „să revoluționeze" monstruosul Ofiției ? În mod normal, după un caz de o asemenea gravitate — cum s-a dovedit a fi cel de la Berevoiești — candidatul la demisie (demitere) este omul nr. 1. În cazul S.R.I. — dl. Virgil Măgureanu. Or, dl. Măgureanu a rămas în post, domnia sa fiind garantia păstrării structurilor securiste și al... președintiei domnului Ion Iliescu. Stie domnul Măgureanu prea multe și nu e momentul debarcării ? Se pare că da, din punctul de vedere al celor a căror unealtă este domnul profesor de doctrine politice. O declarație făcută la începutul toamnei trecute de dl. Humel fost șef FSN la Petroșani și ziarist care a însotit minerii în invazia lor bucureșteană, dezvăluie participarea domnului Măgureanu la mineriadă, fiind văzut în zorii zilei de 14 iunie 1990 în Piața Universității, firește nu ca simplu cetățean.

Din această perspectivă, cazul Berevoiești nu este nicidecum încheiat, poliția secretă română fiind încă departe de îndeletnicirile oricărei poliții secrete din statele democratice și civilizate. Nu e vorba, prin urmare, de securisto-manie, ci de dezbărarea securității statului român (a statului român și nu a unui partid sau altuia, a unui individ sau altuia, a unui regim sau altuia) de mizeriile pe care s-a obișnuit ale face propriilor compatrioți.

EUGEN MIHAESCU

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

Două zile care au aprins Valea Jiului

În zilele de 13—14 iunie a.c., o delegație a Confederației Naționale Liga Studenților s-a aflat în mijlocul minerilor din bazinul carbonifer Valea Jiului. Întîlnirea liderilor celor două categorii sociale implicate în tragicele evenimente din 13—15 iunie 1990 a fost considerată acțiunea ce va deschide în mod sincer și lucid calea dialogului și cunoașterii adevărului.

În prima zi, discuțiile purtate în Casa Galbenă din Petroșani au durat cinci ore. În ciuda unor puncte de vedere comune (dezinformarea practicată de T.V.R.) dialogurile au semănat ca două accelerate care trec printr-o gară fără să oprească. Deși studenții, în calitate de martori oculari, au prezentat pe larg fenomenul Piața Universității și întîmplările din 13 iunie, dl. Miron Cozma, președintele Ligii Sindicatelor Miniere, a susținut (după un an de zile !) varianta Iliescu : tentativa de răsturnare a instituțiilor democratice alese la 20 mai de către forțe legionare... Dl. Cozma a declarat că deține numeroase dovezi prin care ar putea absolvi de orice vină pe mineri (ținta unor campanii de presă „nemeritate") și tot pe baza acelor documente ar putea trimite în judecată persona[illegible] tăți din opoziție și extremiști [illegible] în străinătate. Domnia sa preferă păstreze în secret dovezile și să le facă publice la momentul oportun... Venirea minerilor în București — au susținut liderii din Valea Jiului — a fost justificată și dacă va mai fi cazul vor mai veni. Despre blocajul dialogului studenți-mineri vom reveni [illegible] îndelete în numărul viitor al r[illegible]. Oricum, la un an de la evenimentele din iunie, minerii nu sînt conștienți de dimensiunile invaziei lor în București.

PETRE BARBU

Podul de flori de peste Prut

JELIND DE ŢARA DOMNULUI

Albiţa — 16 iunie. Nu o dată în istorie, soarta noastră, a românilor, a fost să suspinăm la o margine de apă, cu o mînă în dreptul inimii şi cu cealaltă stăvilind potopul lacrimilor de pe obraji. Oltul, Mureşul, Crişurile, Tisa, Milcovul, Dunărea, Nistrul şi Prutul au purtat atîta durere românească, încît ar trebui să se verse direct în cer.

„La apa Vavilonului, / Jelind de ţara Domnului. / Acolo şezum şi plînsăm, / La voarovă de ne strînsăm", scria mitropolitul Dosoftei, alt mare exilat al neamului nostru, rămas cu gîndul şi simţirea în binecuvîntata ţară a Moldovei lui Ştefan cel Mare.

Aici, la Albiţa, pe pod de flori şi suspine, fraţii noştri de dincolo de Prut au refăcut pentru o zi graniţele străvechi ale Moldovei de altădată. De dimineaţă, mii şi mii de oameni s-au revărsat fără contenire pe malul drept al Prutului, îmbrăţişîndu-se cu rudele, prietenii şi cunoscuţii. Ţăranii se caută unii pe alţii apoi se string în grupuri mici şi discută : cei din Basarabia din ce loc sînt şi unde au fost deportaţi, cei din România despre necazurile lor ; toţi, în final, despre pămînt.

„Familiile Fimeniuc Elena şi Munteanu Eliza sînt aşteptate pe malul drept al Prutului în faţa tractorului" se aude prin staţia de amplificare. Aceste anunţuri vor continua toată ziua.

„Sînt Maria Negura din comuna Vadu lui Vodă. Eu am foarte multe rude în Iaşi, Bucureşti, Pucioasa, Craiova şi, de aceea, venind aici, la Podul de flori, mă simt ca în familie. Doresc din suflet ca să fie deschisă graniţa pentru totdeauna. Am venit aici cu aceşti colaci, după obiceiul nostru românesc, pentru că aşa trebuie să te întîlneşti cu fraţii pe care nu i-ai văzut mult timp. Am scris şi poezii despre suferinţe. Ia ascultaţi : O, Nistrule, tu rîu bătrîn, / ai fost martor la mult chin, / Biserica ei ne-au stricat / Şi lumea ei au ridicat, / Căci Ştefan nu era în sat".

„Mă numesc Larisa Croitoru din Chişinău şi, încă de la început vă spun că foarte-mi place revista Flacăra. Toţi basarabenii o citesc pentru că este o publicaţie de suflet. Sărbătoarea de astăzi, pentru mine, este mult mai impresionantă decît, poate, pentru tineri. Eu am fost deportată cu familia în Siberia, la Tiumeni, şi m-am întors de acolo în 1960. Nu am o părere bună despre tratatul de prietenie recent încheiat între România şi cei care m-au deportat. Cît priveşte ziua de astăzi, este prima sărbătoare la care particip, deci sînt venită întîia oară la Podul de flori. Am rude-n Bucureşti, pe doamna profesoară Mîndrescu".

„Sărbătoarea de astăzi este minunată. Vreau să vă spun că primirea de la Albiţa n-a fost mai prejos decît cea de anul trecut din Basarabia. Predomină prietenia, înfrăţirea şi, să vă spun deschis, nădejdea. Nu cred că Parlamentul României îşi va da acordul la recentul tratat de prietenie în care Basarabia n-are nici un loc". (Valeriu Sergiu, profesor Coteşti, Ialoveni).

„Ni se comunică din partea grănicerilor sovietici că în această zonă sînt peste 500 000 de basarabeni care au trecut podul de dimineaţă. Este un fenomen ; anul trecut erau 1 250 000 pe toată graniţa. Dacă astăzi, numai aici, sînt 500 000, înseamnă că toată Basarabia este în România". (Victor Crăciun, preşedintele Ligii Culturale pentru Unitatea Românilor de pretutindeni).

Privesc florile care sînt purtate de valurile Prutului spre marea cea mare ; florile lacrimilor şi speranţelor noastre, flori pentru cei vii şi pentru amintirea morţilor. La malul Prutului, ca lîngă o altă apă a Vavilonului, suspinul mitropolitului Dosoftei se aude murmurat de frunză şi iarbă, de apă şi cer : „Doamne sfinte, păgînii venirä / În ţara ta de o răsipirä".

AL. MIHĂILĂ

CUM SE FACE O CONSTITUŢIE

● Ora 9,50: Dan Marţian spune că din 507 parlamentari şi-au anunţat prezenţa 396. Bine zis, căci pe la ora 11, domniasa face următoarea precizare : „S-a constatat o mare diferenţă între numărul de prezenţi anunţaţi şi numărul real din sală".

● Ora 10: Din numărul real al celor prezenţi, 200 citesc presa de toate culorile. (Numai Simion Tatu are o opţiune: „Europa").

● Intră domnul Raţiu, afabil şi spilcuit, cu un teanc de ziare, din care vinde celor interesaţi (e vorba, bineînţeles, de „Cotidianul").

● Undeva, sus, bătrînul Piru şi-a lipit ochelarii de un ziar şi aşa a rămas pînă la pauză, cînd... s-a dus să plece puţin.

● Cînd preşedintele Camerei anunţă că trei parlamentari doresc să ia cuvîntul la începutul lucrărilor, numai ce-i pronunţă numele lui Gheorghe Dumitraşcu, că se şi declanşează unanimitatea sălii : „Aăăăăă!..."

● Ora 12,37: Numai 80 de parlamentari mai citesc presa. Vreo 6 dorm adînc, vreo 20 sînt pe hol la ţaclale, în sală mulţi zumzăie şi puţini se opintesc la Tezele Constituţiei.

● Din cînd în cînd, domnul Marţian face uz de clopoţel şi atunci se trezesc adormiţii, iar domnul Raţiu, întrerupîndu-şi şi dînsul pentru puţin timp somnul îşi recompune zîmbetul telegenic.

● „Rog pe domnii deputaţi şi senatori de pe hol să vină în sală, pentru că trebuie să ne pronunţăm prin vot", spune dl. Marţian şi unii domni vin direct cu mîna ridicată şi zăbovesc atît cît să fie număraţi.

● Cum votează cel cu nasul în ziare? Simplu: dacă e din grupul majoritar, se uită la ai lui (care mai sînt pe fază) şi face ca ei; dacă e în opoziţie, se uită la aceiaşi şi face invers.

● Cînd se obţine o majoritate vizibilă, zice dl. Marţian ; „Vă propunem să nu mai numărăm voturile împotrivă şi contra" (s.n.).

● De la balcon, în numele senatorilor, protestează dl. Emil Tocaci:

„Domnule preşedinte, vă atrag atenţia că senatorii nu participă la lucrări, pentru că nu se pot exprima de sus".

● Alte statistici: Din cele 4 ore cît au durat lucrările, 40 de minute a fost pauză, 60 de minute au luat votările şi numărarea lor şi au rămas 150 de minute timp efectiv de lucru. La ora 13,45 mai erau în sală 245 de parlamentari (dintr-un total, reamintim, de 507).

„Dorim ca românii să cîştige bani şi să trăiască bine"

INTERVIU CU DOMNUL LUCIAN CORNESCU, PREŞEDINTELE PARTIDULUI SOCIAL-DEMOCRAT TRADIŢIONAL DIN ROMÂNIA

Deşi profesează politici diferite, asemănarea dintre domnii Ion Raţiu şi Lucian Cornescu este izbitoare. Şi dl. Ion Raţiu, politician naţional-tărănist, şi dl. Lucian Cornescu, liderul Partidului Social-Democrat Tradiţional (PSDT), au în comun atît exerciţiul democraţiei occidentale pe care şi l-au însuşit pînă la a expune o gîndire naturală şi suplă chiar şi în peisajul nostru politic atît de convulsionat, cît şi experienţa afacerilor în economii de piaţă recunoscute prin productivitatea lor. Şi dl. Ion Raţiu, şi dl. Lucian Cornescu sînt oameni cu bani. Dl. Ion Raţiu a pornit o tipografie cumpărată din banii săi. Dl. Lucian Cornescu a deschis o bancă menită să ajute zeci de mii de întreprinzători. La condiţia lor materială şi morală, politica este un mod de a face bine celorlalţi. „Eu nu promit numai, nu ameţesc oamenii cu promisiuni, eu chiar fac ceea ce spun. Aici e esenţialul, să nu-i minţi pe oameni, să fii onest cu ei", afirmă dl. Lucian Cornescu. Poate că aşa se şi explică de ce dl. Lucian Cornescu profesează, în politica pe care o face, social-democraţia, fiind fondatorul noului (şi atît de vechiului) Partid Social-Democrat Tradiţional.

— Care este strategia Partidului Social-Democrat Tradiţional, domnule Lucian Cornescu ?

— Bunul simţ în evoluţia lui cotidiană, dar şi în perspectivă. Ce vor, de fapt, oamenii ? Vor să trăiască bine. Vor să aibă un salariu decent. Un loc de muncă sigur. Şcoala copiilor lor să fie gratuită. Protecţia socială să fie fără fisuri. Este posibil un asemenea lucru ? Desigur. Un partid social-democrat trebuie să pornească de la asemenea chestiuni care, în esenţă, mistuie viaţa fiecăruia dintre noi. Ce vrea omul care munceşte ? Împlinirea răspunsului la această întrebare a fost posibilă în multe ţări din lume. Chestiune posibilă şi la noi. Tocmai de aceea am ţinut să reluăm tradiţiile social-democraţiei şi să constituim pe baza lor Partidul Social-Democrat Tradiţional.

— V-aţi gîndit, probabil, şi la o legătură directă a PSDT cu sindicatele. Politica PSDT are o expresie sindicală limpede. Este corect, vreau să spun este operaţional un astfel de lucru ?!

— Legătura dintre PSDT şi sindicate este un fenomen socio-politic natural. Facem politică pe principii sindicale. Nu sîntem noi primii care procedăm astfel. Experienţa altor social-democraţii este, credem, relevantă. Omul, individul, însuşi — spuneţi-i cum vreţi, trebuie să se exprime. Şi se exprimă prin sindicat. Aşa e corect. Dar modul de expresie politică cel mai apropiat celui care munceşte într-un sistem social complex şi prin natura sa relativ alienat este social-democraţia. Evident, platforma oricărui sindicat real trebuie să fie socială şi democratică. Dorinţa noastră este ca PSDT să poată veni în întîmpinarea acestor platforme. Oamenii vor să muncească şi să trăiască bine. Cît mai liniştiţi. Ei şi ai lor. Vor să se bucure de viaţă. Ecuaţii simple care pot fi rezolvate prin mijloace politice, prin social-democraţie. Pentru că nu e întotdeauna eficient să ieşi în stradă, pentru orice.

— Şi totuşi la noi oamenii ies deseori în stradă. Ce-i scoate în stradă, după părerea dv. ?

— Exasperarea. Frica de somaj, lipsa de protecţie socială, lipsa unor venituri din care să poată trăi fără teamă. Or, aşa ceva nu trebuie să se întîmple. Civilizaţia a depăşit asemenea stadiu. PSDT consideră că ieşirea în stradă este ultima armă a unui sindicat ce presupune şi o coeziune puternică. Ieşirea în stradă poate fi evitată. Cine mai iese în occident, în stradă. Care sindicat mai procedează acolo astfel ?

— În acest context, deci în climatul încă tulbure de la noi, cînd exerciţiul democraţiei este în curs, ce întreprinde PSDT-ul ?

— Dincolo de clarificările politice care au fost, firesc, necesare, dorim ca românii să cîştige bani şi să trăiască bine. Ţara are nevoie de investiţii, întreprinzătorii au nevoie de bani, de sprijin. Acestea sînt priorităţile. Politica aşa-zis amplă, vorbele nu duc la nimic. De aceea încercăm să stabilim contacte cu bănci occidentale cu experienţă în probleme de privatizare, să aducem fonduri în ţară. Noi, prin „Rombanck", banca noastră, vom deschide credite pentru întreprinzători, chiar şi prin intermediul sindicatelor care prin coordonatele şi misia lor sînt apropiate de Partidul Social-Democrat Tradiţional. Ideea neghioabă „Nu ne vîndem ţara !" trebuie uitată cît mai repede. Ce să cumpere occidentalul investitor de la noi ? El trebuie să vină cu bani aici, ca să putem cîştiga, să avem locuri de muncă, să aibă şi oamenii şi statul bani din activităţi productive în ţară, cu bani din Vest. Competenţele să fie întrebuinţate. Ele, aceste competenţe, sînt o garanţie importantă pentru ţară şi ele trebuie să constituie o bază de încredere pentru investitorii străini. Aşa au procedat sud-coreenii care au făcut din ţara lor un adevărat tigru al Asiei, adică o mare putere economică.

— Cum vede PSDT privatizarea, element cheie în aceste procese de economie de piaţă ?

— Pînă acum privatizarea a fost făcută în mod sălbatic, ceea ce reprezintă realmente un adevărat furt din avuţia naţională, de către o minoritate. Uităm că această avuţie a fost creată şi plătită de toţi cetăţenii ţării. În procesul privatizării statul are rolul său, dar mai ales în ceea ce priveşte fondul de circa 40 la sută din avuţia naţională, fond neprivatizabil. Restul de 60 la sută poate fi privatizat pe termen scurt şi astfel poate aduce impozite statului.

— Fiind om de afaceri de succes, probabil că vă gîndiţi la un program economic al PSDT. Ce înseamnă acest program ?

— În termen de o lună vom remite parlamentului un program economic, pornind de la ideea că rolul cel mai important al unui partid de opoziţie este să propună argumentat, soluţii alternative. Nu de puţine ori, atunci cînd am fondat partidul, ni s-a spus : Acesti oameni s-au săturat de vorbe, de platforme care seamănă unele cu altele. Noi am explicat că avem condiţii pentru a vorbi, dar şi pentru a face. Tocmai de aceea înainte de a întemeia PSDT am întemeiat o bancă. Oamenii trebuie puşi în situaţia de a face ceva, nu de a se lamenta şi de a sta pe margine.

— Aţi avut, în ultima vreme, discuţii cu dl. deputat Claudiu Iordache, recent desprins de FSN pe fondul unor opţiuni clar social-democrate. Care sînt rezultatele convorbirilor cu dl. Iordache ?

— Contactele au fost informative. Ne considerăm un partid de opoziţie prin excelenţă. Practicăm o opoziţie constructivă, de conlucrare cu orice partid care are o gîndire asemănătoare cu a noastră şi o şi pune în aplicare. Noi avem în mod real uşa deschisă pentru oricine este animat de spirit de colaborare şi care crede că se poate face ceva în ţara noastră prin mijloace materiale, prin bani, idei, muncă, specialişti, investiţii, democraţie, protecţie socială şi nu prin vorbe.

Interviu consemnat de EUGEN MIHĂESCU

SUBTERANELE BUCUREŞTILOR

REPORTER IN

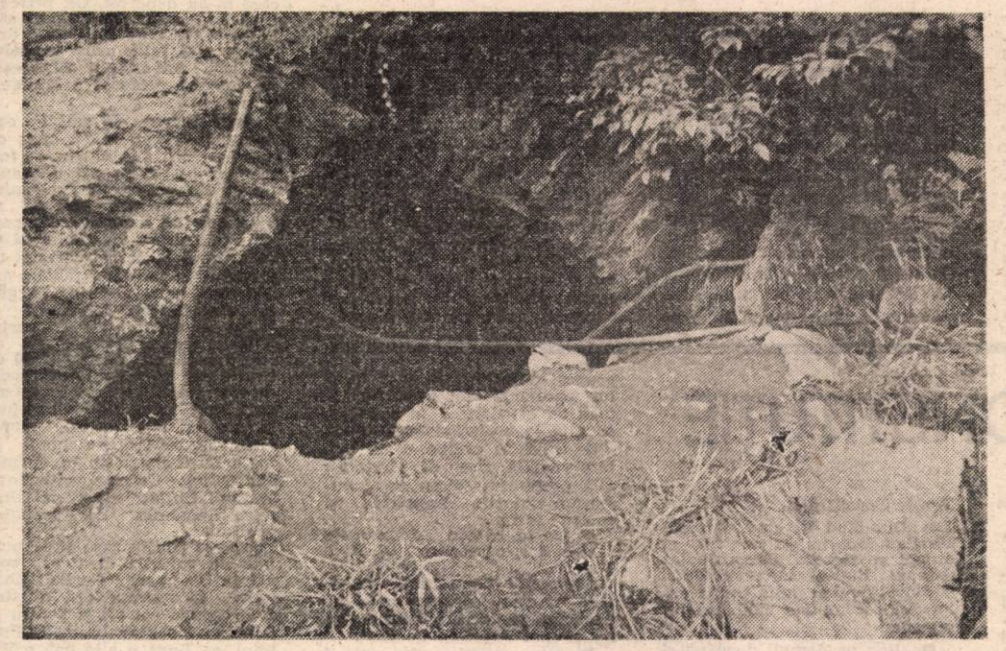

La ruinele Belvederei şezum şi plînsum şi noi, într-o seară. Dar nici nu şezum mult, nici nu plînsum, ci, mai degrabă scormonirăm pămîntul cu lanterne şi curiozitate, să prindem măcar un ciob din istoria acestor aşezări. Aici, lîngă apa Dîmboviţei, era, pe vremuri, o moşie a boierilor Goleşti, care a aparţinut, se vede treaba, luminatului (totuşi nedespot) Dinicu Golescu şi fiilor săi. Moşie care se întindea de la Gara de Nord de astăzi şi pînă în Cringaşi, vecină de-a dreptul, ne place să credem, cu moşiile Scorpiei şi ale Gheonoaiei.

Despre subteranele Bucureştilor a curs, pînă acum, destulă cerneală. Imediat după Revoluţie, într-un consistent serial „Tineretul Liber", ne-a condus pe neştiutele galerii ale teroriştilor din decembrie. În ce ne priveşte, sîntem mai modeşti ; nu ne propunem nici evocarea istorică — în care nu sîntem specialişti, nici reconstituirea întortocheatelor drumuri ale Securităţii : miza noastră rămîne reportajul pur, însoţit uneori de inerentele comentarii auctoriale. După cîte ştim, galeriile de la Belvedere au fost destul de puţin glosate. Oricum, grija edililor faţă de vechiul monument arhitectonic BELVEDERE lasă de dorit. De aici, de la faţa locului, vă vom oferi, deci, primul fotoreportaj apărut după Revoluţie, din catacombele care brăzdează, pe dedesubt, Bucureştii.

Un orfelinat într-un conac boieresc

Poposim, pentru început, la fostul conac Belvedere. Acum, el a fost transformat în casă de copii şcolari. În interior, după cum am aflat de la noii locatari, nu se mai păstrează nimic din vechiul ambient. Nici nu are cum. Copiii, ca orice copii, sînt gălăgioşi şi dau, de bună seamă, mult mai puţină importanţă, zidurilor încărcate de istorie. Dar s-au legat de acest loc. Poate nu e tocmai fericită poziţionarea casei de copii chiar aici, alături de căminele în care locuiesc (în Regie), studenţii străini. Conacul se învecinează cu stadionul studenţilor, din Regie şi cu complexul sportiv aferent, de care este despărţit printr-un gard de plăci de beton. Actuala bază sportivă pentru studenţi a fost construită tot pe fosta moşie a familiei Goleştilor, care spre nord-vest se întindea pînă departe-hăt, în cartierul Giuleştilor de azi. Ea cuprindea, în afară de terenurile de fotbal (cu gazon, asfalt şi zgură) şi teren de tenis, vestiare şi alte accesorii administrative. Tot pe moşia Belvedere se înalţă şi biserica avînd acelaşi nume. Clădirea fostului conac, ascunsă sub vegetaţie, într-o depresiune a terenului, aproape că nici nu se mai distinge în peisaj. Cum intri în „şcoală", pe peretele din stînga este afişat, cu un scris strîmb, stîngaci, orarul. Istoricul orfelinatului din conacul Belvedere începe, după cum am aflat şi de la d-na Răduţă Maria, una din veteranii acestui local de educaţiune, din 1964. Casa de copii s-a mutat atunci în locul liceului mixt-teoretic „Doamna Stanca", cu profil comercial. Între diversele veniri şi plecări ale acestor caravane şcolare, clădirea a fost părăsită vreun an-doi. Acum şi-au găsit „căminul" aici cam 125 de copii. Casa de copii se bucură de un buget modest. După spusele celor mai vechi profesoare, pe vremuri, în 1964, cînd s-a instalat la început orfelinatul, el deţinea cea mai mare întindere, o curte de invidiat, cu „palmieri", cum le spuneau copii. De fapt, curtea era plină de roşcovi, castani, şi alţi arbori tropicali, „implementaţi", aici de una din spiţele boiereşti stăpînitoare ale domeniilor Golescu, care simţeau nevoia să „implementeze" şi ei ceva. Cît priveşte Biserica Belvedere, un splendid monument arhitectonic, o relicvă a „putredelor timpuri burghezo-moşiereşti", am aflat că ea este vizitată deseori de copii ignoranţi ai moralei de clasă, mai ales de sărbători, se înghesuie acolo. Copiii nu se plîng. Ajutoare au primit destule. Echipament de înzestrare, mobilier — de astea ar mai fi nevoie. Cîteva frigidere le-ar mai trebui, iarăşi, căci, să recunoaştem, un frigider la 125 de copii e cam puţin, deşi dacă ne gîndim la căpşunile (de 10 la puterea a treia), din noul soi hibridizat de primul agricultor al ţării (P. Roman), chiar şi un frigider poate părea prea încăpător.

O intrare înfundată

Conacul mai păstrează, în ciuda mai multor reconstrucţii şi restaurări, încărcătura arhitectonică de secol XIX. Are cam 15—20 de metri înălţime (cu totul), ferestre mai înalte de un stat de om şi va fi oferit, cîndva, cînd încă nu erau blocuri, cu adevărat o „belvedere" asupra împrejurimilor. S-a păstrat legenda, că în foişorul aflat la faţadă ar fi urcat Tudor Vladimirescu şi ar fi scrutat zările. La numai doi-trei metri de zidul faţadei, se găseşte o groapă acoperită cu gratii. Este, de fapt, prima intrare spre catacombe. Gura acestui prim tunel este acoperită de muşchi şi vegetaţie. Pe vremea amenajării casei de copii — dacă nu mai devreme — acest tunel, ori mai bine-zis, ieşirea sa verticală la suprafaţă, a fost astupat cu pămînt, crengi, gunoaie, etc. Gratiile sînt mîncate cu sîrg de timp şi rugină. Dimensiunile gurii de ieşire ale acestui tunel, sînt 1,20/1,20 metri, întruchipînd un pătrat aproape perfect. Pe aici nu am putut intra — şi nici nu credem că se poate intra — fără evacuarea „dopului" format de gunoaie, crengi şi pămînt aflat la gura tunelului, ceea ce ar necesita o muncă asiduă.

A doua încercare : intrarea în al doilea tunel

Dacă voi fi întrebat de oamenii de la MINOLTA S.R.I., voi declara că în groapa primei intrări nu se aflau nici un fel de documente. (Cercetările privind catacombele le-am făcut în parte — singur, în parte — însoţit de fotoreporterul revistei „Flacăra", Gig Motoianu). Al doilea tunel se află chiar lîngă gardul din plăci de beton care împrejmuieşte acum casa Belvedere. L-am descoperit destul de anevoie, studiind atent locul cu harta-ntr-o mînă şi în cealaltă cu schiţa ajutătoare (întocmită de mine). Am găsit în al doilea tunel vreo 5—6 căţei (pe care colegul meu i-a şi pozat), fără mamă şi stăpîn, zgribuliţi unii într-alţii pe frigul acelei vremi ploioase. (La scurt timp după ce-am intrat în subteran, a început să plouă. Era după-amiaza, pe la ora cinci şi rămăsesem singur acolo). Dar să descriu tunelul. Prima dată trebuie să intri într-o văgăună — aş fi mai degrabă tentat s-o numesc „grotă" — care are şase pereţi, nici unul mai lat de 1—1,5 metri. Suprafaţa totală a hexagonului astfel format nu depăşeşte, în nici un caz, 6—7 metri pătraţi. Din văgăună se poate vedea prin crăpătură, soarele — afară, deşi înăuntru e semi-obscuritate şi umezeală. Cum m-au văzut, căţeii au şters-o în interior, prin tunel, lătrîndu-mă.

O văgăună hexagonală

Peretele văgăunii — pe care am numit-o, pînă la urmă, „anticamera". — este din cărămidă şi are cam 1/2 metru grosime. Însă, din vechile timpuri de cînd se va fi fost construită cărămida s-a cam mulat şi peretele a ajuns să fie mîncat din tencuială. A fost, totuşi, cîndva tencuit, după toate aparenţele. În încăpere trebuie să intri pe brînci. Înălţimea încăperii nu ajunge la mai mult de

Cui pe cui se scoate

Dacă numeri becurile şi telefoanele publice din pavilioanele Spitalului „Gheorghe Marinescu", îţi dai seama că psihiatria a progresat : ultima ei metodă e austeritatea. Bolnavul psihic, odată intrat aici, ori căpiază, ori se face bine. Conducîndu-se parcă după zicala „cui pe cui se scoate", pentru cei cu mintea întunecată s-a găsit soluţia : fără becuri. Orbecăiala interioară trebuie stimulată. Ca şi nervozitatea, de altfel : aşa că, fără telefoane publice ! Cine vrea să telefoneze, să mai arunce fragile punţi către lumea normală, are la dispoziţie cele 4 cabine telefonice de la poartă. Ca să ajungi pînă la ele, ai ceva drum de făcut. Unii, cei turmentaţi de tranchilizante, se rătăcesc adesea, iar cei care ajung au de trecut proba răbdării, deoarece cozile sînt lungi, îmbîrligate. Dar încăierările care se produc par să facă parte din aceeaşi metodă. Ne dăm şi noi cu părerea că n-ar trebui întinsă prea mult coarda : te pui cu nebunii ?

VALERIA DORNEANU

EVADAREA DIN

Au vîndut tot, şi-au lăsat acolo, în infernul Orientului Mijlociu, familiile, copilăria, amintirile şi ce credeau ei că mai pot fi rămăşiţele unui destin. Primii — cei mai îndrăzneţi sau cei mai disperaţi — au fugit încă pe cînd trupele americane debarcau în Arabia Saudită, iar arabii dinăuntrul şi — mai ales — din afara Irakului sperau că războiul se va termina înainte de a începe. Atunci — în febra iminentului conflict — viaţa a început să însemne pentru unii fugă, iar pentru alţii — bani. Bani storşi din organizarea uneia din cele mai mari evadări ale secolului nostru ciuruit de războaie: evadarea din Orientul Mijlociu. Filierele supranaţionale ale acestei fulminante migraţii au depăşit în dimensiuni şi profituri vechile sau noile filiere ale traficului de stupefiante şi ale crimei organizate. Una dintre cele mai importante ramificaţii trece prin România. Nu e un detaliu geografic, ci o etapă esenţială, cu grave implicaţii sociale şi politice. În vestul ţării are loc o luptă extenuantă şi tenace pentru controlul şi stoparea exodului arab şi turc. Poliţia română, poliţia maghiară, grănicerii şi — în unele situaţii — Interpolul, sînt conectaţi la circuitul inteligent şi mobil al acestei vaste operaţiuni. Fiindcă filiera (Irak — Iran — Liban — Siria — Istanbul — Bucureşti — Arad (Timişoara) — Ungaria — Austria (Germania, S.U.A.), e traseul unor escrocherii financiare de milioane de dolari, al prostituţiei, al traficului de arme, violenţei şi, de curînd, el e conexat la tranzitul de stupefiante spre Europa de vest. Valurile războiului din Golf şi apoi ale tragediei kurzilor se opresc la frontierele României cu Iugoslavia şi Ungaria. Pentru cei bogaţi, trecerea spre vest înseamnă numai bani, cu care „filiera" plăteşte obţinerea vizelor la Bucureşti. Pentru cei săraci, trecerea spre vest înseamnă **timp**, bani şi călăuze. Aproape toţi, însă, intră în micul restaurant al firmei „Euro-Turc", de pe strada Şiriei nr. 19 din Arad, unde întreabă de Iusuf.

Reparaţii cu destinaţia Viena

— La Iusuf se mănîncă oale şi bataL se bea cafea turcească şi Coca. Lîngă bufet e un mic auto-service. Cînd spun mic, înseamnă mic. Sub 50 de metri pătraţi. Cam cît un apartament. Auto-service-ul e, deci, prea mic şi prea slab dotat ca să repare TIR-uri. Dar, non-stop, acolo opresc TIR-uri turceşti şi — de lucrat — se lucrează. Se fac corniere de 50/50 mm şi de 30/30 mm, se fac sute de metri de profiluri „I"-tip şină de cale ferată. La început nu înţelegeam ce poţi să faci — la un TIR — cu drăcoveniile astea. După cîteva zile de supraveghere, am înţeles. Acolo se confecţionau rezervoare de trei tone din tablă de 4 mm, compartimentate cu buşoane. Rezervoarele se montează sub remorci şi sînt umplute cu motorină. Tranzacţiile cu motorină se fac în marile parcări. Aici e 10 lei litrul. „Dincolo" e o marcă. Adică de zece ori mai scump. Am trecut la control direct, pe linie economică, judiciară şi de Sanepid şi am închis localul. Dar povestea asta cu Iusuf e mult mai complicată decît s-ar crede. **(căpitan Florin Ciucu, biroul economic al Poliţiei judeţene Arad).**

E, într-adevăr, incredibil de complicat. — Întîi, fiindcă firma „Euro-Turc" are sediul la Bucureşti şi în patronajul ei sînt implicate „persoane cu funcţii foarte înalte, între care un senator". Atît expresia cît şi decizia de a nu da nume aparţine poliţiştilor arădeni. „Întîmplător", firma are conexiuni cu Ministerul de Externe şi —! prin mijloace oculte — obţine vize pentru Occident. Vizele sînt — cum spuneam — pentru cei cu mulţi bani. Pentru cei cu puţini bani obţinerea lor e dificilă şi presupune intrarea pe mîna călăuzelor.

— Şefii călăuzelor sînt patru: Ali Baba (un turc care vine rar pe aici, e mai mult la Bucureşti), „Gulitt" (sau Ibrahim, acum arestat în Ungaria), Ismail Balci şi — pînă de curînd — Iusuf. Povestea a început în vara lui '90, cînd Orientul Mijlociu se pregătea de război. În campingurile din Arad au sosit cîteva sute de libanezi şi sirieni care fugeau de o posibilă mobilizare împotriva lui Saddam (sau a americanilor, asta nu prea conta pentru ei). Apoi au apărut turci (războiul era la graniţa lor, aviaţia americană decola de la ei), care s-au organizat şi au preluat controlul asupra filierei de plecare pe ruta România. Organizaţia e fragmentată. „Centrul" e la Istanbul. De acolo se pleacă la Bucureşti, la Belgrad sau la Budapesta. De regulă la Bucureşti. De pe Otopeni acţionează filiera turcească. Cu trenul sau cu autocarul, grupurile de „evadaţi" sînt aduse în vestul ţării — Arad sau Timişoara. Aici aşteaptă următoarea mutare. În primele luni a început exodul kurzilor. Tot sub control turcesc. Un drum cu microbuzul lui „Gulitt" costa 2 000 de mărci. La un transport, lua 20 000 de mărci. Acum, după prinderea lui „Gulitt" şi retragerea lui Iusuf, preţul a scăzut la 600 de dolari de persoană. Grupurile trec frontiera pe jos, iar în Ungaria sînt aşteptate de alte maşini, după un anume program. Punctul

CATACOMBELE BELVEDERE

1,70 metri. În încăpere se găsesc resturi din zidul dărîmat, pietre, chiar gunoaie aruncate de „locuitorii" temporari și recenți ai „peșterii": cutii de conserve, zdrențe putrezite. Aici și-au găsit, pesemne, sălaș și culcuș bun de aciuat oameni ai nimănui, vagabonzi și vietăți fără căpătîi. Nu mă îndoiesc că aici s-au jucat și se joacă, din cînd în cînd, generații întregi de copii ai orfelinatului. Spărtura în grotă, prin care am intrat, este neregulată, dar aproximabilă cu forma unui triunghi echilateral cu latura de aproape 2 metri. Într-unul din cei 7 pereți ai grotei începe galeria.

În întuneric, prin galerie

Aceasta are o buclă de curbură și cotește la dreapta. Ca dimensiuni, are aproape 1,5 metri lățime și 1 metru înălțime. Este, la fațadă (primii doi-trei metri), întrucîtva luminată. Pe urmă, te întîmpină întunericul cel fără fund. Nici o singură rază de lumină nu se prefiră de nicăieri. Doar licărirea slabă a lanternei, dacă o ai cu tine (și dacă ai baterii bune, de la firma „București-Berlin"). Galeria poate lăsa cu greu să treacă doi oameni cot la cot. Zidurile sînt dărîmate și pe jos trebuie să fii foarte atent să nu calci pe pietroaie colțuroase, pe fragmente de cărămizi, sau să nu te împiedici. După ce parcurgi zece metri? cîteva zeci de metri? doar cîțiva metri? — acolo, pe întuneric, în subteran, ești tentat să confunzi distanțele sau să le multiplici direct proporțional cu bezna — nu mai pătrunde nici un zgomot din afară. Gîndești că așa trebuie să fie după ce ai murit. Zidurile sînt fragile, te izbești de ele mereu, ca o limbă de clopot, aluneci, bîjbîi, anevoie. Atunci începi să-ți dorești fierbinte să fie *cineva* cu tine, măcar și o vietate, fie ea cît de mică.

Ziduri prăbușite. Mai multe tunele, alte ieșiri

În beznă, zidurile ți se par lipicioase, și sfărîmicioase. Cum le atingi, fragmente de tavan, și din pereții laterali se mai prăvălesc pe jos. Și praf, mult praf care îți îmbîcsește nările. Iarna, prin galerie, trebuie să fie mai cald ca afară. După un timp, ești silit să te întorci, în primul rînd din cauza precarității galeriei, care (ai mereu impresia) e gata să se prăbușească și să te prindă captiv înăuntru. Probabil că nu mai e practicabilă de ani de zile. Dacă înaintezi mai mult, după cîte se pare, galeria e prăbușită. Tunelul traversează pe sub conacul Goleștilor, care se află la cam cincizeci de metri, face joncțiunea cu tunelul prim — care este înfundat (despre care am pomenit mai înainte) și se continuă pe dedesubt. Deși nu sînt sigur, nu cred că este plauzibilă varianta altui tunel, paralel cu acesta, care să pornească de la prima intrare și să iasă în altă parte. Pereții galeriei sînt rotunjiți pe deasupra. Dacă strigi înăuntru, are ecou, semn că fie, din loc în loc, galeria e prăbușită, fie că ea cotește de mai multe ori și sunetul se izbește de un perete. După socotelile mele, galeria este cam la doi-trei metri adîncime sub pămînt. Tunelul ar trebui să iasă, probabil, undeva în dealul Cotroceni, ceea ce ar însemna un traseu subteran de cîțiva (1—2, cel puțin) kilometri străbătuți pe sub apa Dîmbovîței. Să fie, într-adevăr, un tunel pe sub albie? Greu de închipuit. (Oricum, noile construcții, cu fundații adînci, e foarte puțin probabil să nu fi afectat traseul subteran).

De ce nu se vede intrarea. Sîntem așteptați la Cotroceni?

Din surse istorice se poate înțelege că tunelul ar mai avea o ieșire, deci ar mai exista o galerie, undeva înspre șoseaua care duce la Pitești, pe o altă fostă moșie a Goleștilor. **Dacă este așa, înseamnă că această din urmă galerie are o direcție aproape opusă cu cea descrisă de noi mai înainte. Prin tunelul spre Cotroceni a rămas legenda c-ar fi trecut** Tudor cu pandurii săi pentru a ajunge în tabăra așezată la Cotroceni, pe dealul intrat în istorie. De ce nu este, totuși, ușor de găsit intrarea în tunelul de lîngă stadionul „Sportul" Studențesc"? Fiindcă este mascată de o abundentă vegetație (arbuști pitici crescuți în apropiere), mușchi și noroi. Alături e un loc de deversare a gunoaielor și dejecțiilor orașului. Intrarea în galerie se află la aproape 80—100 metri de stadion. Un gard de table ruginite o desparte de blocurile de străini. Zidul care împrejmuia clădirea casei Belvedere și lîngă care (aproape sub el) se cască intrarea în văgăună a ajuns o relicvă. Pe vremuri, el a împrejmuit, pe cîteva hectare, proprietatea Golescu. Fragmentele de zid rămase arată că, în vechime, zidul avea cel puțin 5 metri înălțime și 2 metri grosime. Greu ar fi putut intra, samavolnic, vreun musafir nepoftit în conacul boierului Golescu! De-așa ceva a fost în stare, probabil, doar comunismul...

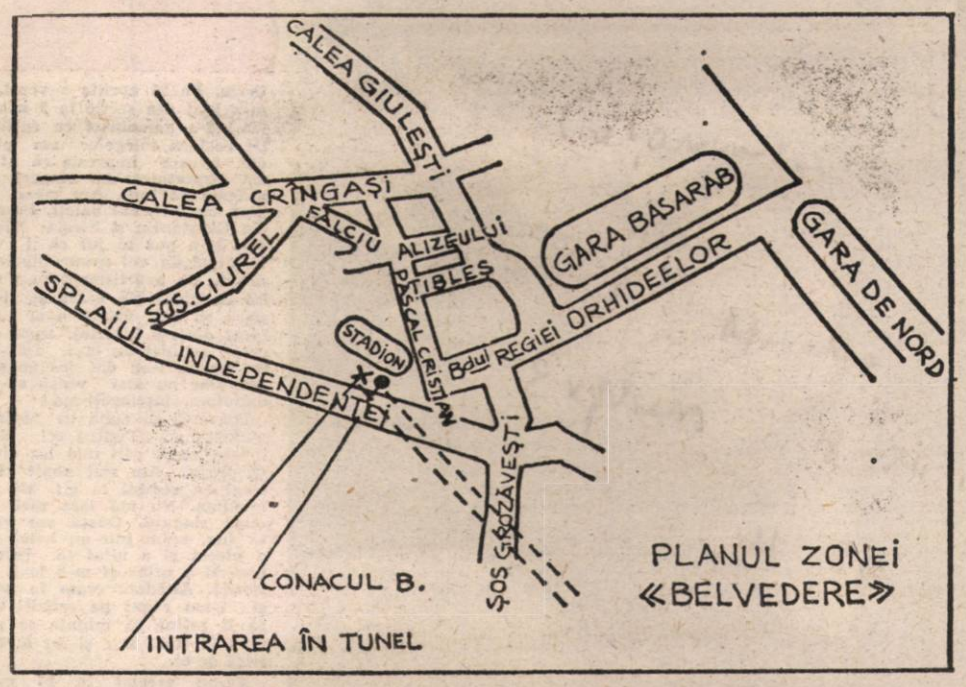

MIHAIL GĂLĂȚANU

Fotografii de GIG MOTOIANU

ORIENTUL MIJLOCIU

terminus este Viena. Nodul traseului este, însă, Iusuf. **(maior Liviu Ursu, șeful biroului judiciar al Poliției județene Arad).**

Brigada „Violență" în acțiune

Iusuf Karakose. Karakose înseamnă „tăietorul de urechi". Crestarea urechii cu două tăieturi în formă de cruce e semnul răzbunării. Un turc cu urechea crestată nu mai are — cum s-ar spune — credit. Nu mai are identitate. E un paria. A încălcat legile nescrise, dar sîngeroase ale „filierei marii evadări". „Gulitt" și-a lăsat părul lung ca să-și ascundă urechea. Urechea lui are o crestătură în formă de cruce. N-a fost lichidat. A fost lăsat pe mîna poliției ungare. Un ordin de lichidare a sosit, totuși, de la Istanbul. Trebuia lichidat Iusuf. Greșise într-o afacere cu un microbuz care — se bănuiește — urma să folosească la trecerea frontierei după dispariția lui „Gulitt".

— Într-o seară, cu trei săptămîni în urmă, în apartamentul concubinei sale din Arad au intrat opt turci înarmați cu lunceacuri, bile metalice și cuțite. Iusuf s-a bătut cu o iuțeală nemaipomenită, a doborît trei, a scos un brici, într-o fracțiune de secundă a tăiat trei dintre ei și pe cellalți i-a pus pe fugă. Am declarat asta și poliției. Cei trei sînt arestați și procesul va avea loc la Arad. **(Marian Roman, translator de limbă turcă).**

— În campingurile arădene, dar și în apartamentele unde sînt găzduiți străinii din Orientul Mijlociu și Africa, au loc deja vendetele pricinuite de prețurile prea mari sau de escrocheriile călăuzelor. După incidentul cu Iusuf am făcut o descindere de rutină — cu Brigada „Violență" — la unul din campinguri. Eram în civil. Ofițerul care a deschis ușa s-a pomenit cu un cuțit în dreptul pieptului, a parat lovitura și cu un pumn l-a trimis la podea pe primul agresor. Al doilea a băgat repede mîna în buzunar. Bănuiam că are un pistol (și lui Iusuf i s-a găsit un pistol Miami 22 cu gaze, ușor de adaptat pentru cartușe), mi-am smuls pistolul din toc (cu tot cu toc, adică), l-am pus în fruntea săluia și am strigat cît am putut: „Poliția! Mîinile sus!". Abia atunci s-au calmat. Erau turci și credeau că e **o vendettă turcească. (sergent major Tudor Crăciun, Poliția județeană Arad).**

Agenții sovietici și pieptenul lui Iusuf

Camping „Selena". 11 turci (kurzi din Turcia, se pare) abia au sosit. Cu două zile înainte au plecat doi cetățeni din Bangladesh, **care au uitat în căsuță cîteva documente și două rezerve de epoleți aparținînd trupelor sovietice deplasate în Europa Centrală (inițialele oficiale B.B.). Poliția i-a căutat peste tot. Dispăruseră. Sovieticii călătoreau — sub identitate falsă — pe filiera evadării arabo-turce din Orientul Mijlociu spre Occident.**

La popasul turistic „Voinicul" mai găsim doar 11 turci, 10 pakistanezi și 7 ghanezi. Discut cu ei, discută și tălmaciul poliției, lt. Joldea (campion național la tir). Nu scoatem nimic. Sînt turiști. Nu vor să plece în vest. Vor să se întoarcă acasă. Cine-i oprește? Nimeni. Mai stau. Mai așteaptă.

— Așteaptă un răspuns de la călăuză. I-au adus trei șefi turci care știau românește. După ce îi „rezolvă" pe ăștia, vin alții. La București mai așteaptă trei sute. Prețul e acum de 600 de dolari pentru o trecere. În vara lui '90 libanezii au trecut și cu 500 de dolari. Cînd vin „călăuzele", iese scandal. Acum o săptămînă, unul a călcat în picioare o bancnotă de o mie de mărci. **(Ioan Cioară, șeful popasului turistic).**

Oprim și la firma „Euro-Turc". Ne întîmpină Iusuf. Recunoaște „Brigada Violență" și zîmbește. „Nu sînt înarmat — spune. Doar... (lîngă mine, mîna campionului de tir alunecă relaxat spre buzunar) cu ăsta" — și scoate, de sub haină, fulgerător, un... piepten. „Și uneori, **mai spune Iusuf,** zîmbind mereu, cu un cuțitaș mic. Mic de tot". „Cînd te întorci în Turcia?" — îl întreb. „Nu știu. Nu cred că mă pot întoarce. Rămîn aici". „De ce?" „În România sînt în siguranță. Democrație estem. Poftiți la o friptură de batal". Mulțumim și demarăm spre comandamentul trupelor de grăniceri. Nu fără a observa că, deși bufetul și service-ul sînt închise, în fața firmei staționează trei TIR-uri **abia sosite de la Istanbul.**

Alarmă la frontieră

— Peste 1 100 de turci, kurzi, iranieni, pakistanezi și africani de la începutul anului. Încă vreo 500 prinși de grăniceri unguri și trimiși înapoi în România. Știm cu cine și cu ce pleacă. Așa cum poliția nu are nici un instrument legal pentru a-i opri, nici noi, grănicerii, n-avem nici o lege, nici un ordin, nimic care să ne îndreptățească să stopăm filiera trecerilor frauduloase spre vest. Nici măcar temeiul unei agresiuni, fiindcă, o dată surprinși pe fișie toți se predau fără murmur. Am avut cazuri cînd doi soldați au capturat peste o sută de turci. E și firesc. Trecerea frauduloasă se pedepsește cu o amendă de... 250 de lei. Cu condiția să fie trecere. Adică să-i prinzi pe fișie. Pentru că dincolo de fișie sînt liberi, e treaba grănicerilor unguri, iar dincoace de fișie e numai „tentativă de trecere", care nu se pedepsește cu nimic. Mai degrabă cei „pedepsiți" sînt grănicerii. Care cheltuie motorină, timp, efort ca să-i prindă și să-i aducă la Arad, unde — cu sau fără amendă de 250 de lei — ăștia iar pleacă, noi iar după ei și tot așa pînă la epuizare. Acum începe „sezonul". De vreo săptămînă granița e forțată, zilnic, de grupuri din ce în ce mai mari. Domnule ziarist, nu vreau să supăr pe nimeni, dar așa nu se mai poate **(comandantul trupelor de grăniceri din județul Arad; respectăm rugămintea interlocutorului nostru de a nu-i publica numele).**

Sute de mii de dolari care merg spre inalte scaune guvernamentale. Vize pentru Germania, Austria, Franța, Italia, S.U.A., obținute peste noapte. Zeci de soferi de taximetre și de întreprindere sub „supravegherea poliției. Firme „protejate" de parlamentari. Nimeni nu poate face nimic. Guvernul nu propune — iar Parlamentul nu ia în considerare — necesitatea stopării valului prin instrumente legale. În toată povestea asta cineva acolo, sus, se îmbogățește. Cine?

RADU CIOBOTEA

Ţăranului nu-i iese stamba

Abia a scăpat judeţul Olt de povara recoltelor ce speriau vestul, ca o campanie şi mai perfidă s-a declanşat de curînd spre a-i convinge pe ţărani că tot mai bună-i colectiva, pardon, asociaţia de tip nou. Au militat pentru asta nu numai activişti cu papagal, dar şi „Glasul Adevărului", care, în numărul din 28 februarie 1991, oferea un calcul foarte liniştitor, potrivit căruia lucrările agricole incluzînd serviciile S.M.A.-ului, 2 irigări şi 2 praşile manuale nu costă mai mult de 7 000 de lei. Bună treabă, şi-a zis ţăranul. Trăiască S.M.A.-ul ! Numai că acelaşi „Glas" (adică tot al „Adevărului") revine în luna mai cu acelaşi calcul (lucrări S.M.A. : 14.000 ; 2 irigări : 12 000 ; 2 praşile manuale : 4 000), ce operează oarece „ajustări". Demonul aritmeticii îi îmboldeşte pe oameni să continue socoteala. După cum ne relatează în scrisoarea sa domnul Constantin Cimpoacă, terenurile comunei Milcov din judeţul Olt nu permit o recoltă mai mare de 4 000 de kg/ha la porumb şi de 3 000 de kg/ha la grîu. Guvernul a stabilit că preţurile sînt de 5 lei/kg de grîu şi respectiv 6 lei/kg de porumb, ceea ce înseamnă că de pe un ha de grîu se pot scoate 15 000 de lei (faţă de 30 000 de lei investiţi) şi la unul de porumb 24 000 de lei. Deci, oricum am dat-o, nu iese stamba la cot. „Dacă feseniştii şi-ar mai stoarce mintea, sugerează semnatarul scrisorii, le-ar veni ideea să facă pe ţăran să încheie contracte pe cel puţin 3 ani cu S.M.A.-ul, care să efectueze în totalitate lucrările agricole şi în cei 3 ani cei care nu pot plăti riscă să-şi piardă pămîntul. Pentru această idee guvernul domnului Roman ar trebui să mă premieze." Mai ştii ?

VALERIA DORNEANU

AMAZOANELE NOPŢII

Autostop la poliţie

Creşte alarmant numărul de femei infractoare. Zilele acestea se judecă în Bucureşti un proces în care sînt inculpaţi 9 bărbaţi şi 4 femei. Cauzele : 46 de infracţiuni, multe săvîrşite cu violenţă, prejudicii de peste 700 000 lei. Viaţa acestor amazoane ale infracţiunii era foarte exactă : ziua locuiau la hoteluri, mîncau la restaurante, noaptea parcurgeau sute de kilometri, atacau taximetrişti particulari, le luau actele, banii, maşina şi cînd condiţiile erau favorabile mai spărgeau şi cîte un magazin. Prezenţa femeilor în grup înlătura posibilele suspiciuni ale celor care erau opriţi în miez de noapte. De multe ori ele acceptau un rol important în săvîrşirea faptelor. Bărbaţii care au organizat această bandă erau infractori vechi, trecuţi prin puşcărie, eliberaţi în ianuarie '90. Pentru ele a fost un debut .Înainte de a începe procesul am avut ocazia să citesc dosarul şi să le cunosc.

Angela Adăscăliţei era operator chimist la C.A.T.O.-Jilava. Locuia în căminul de nefamilişti. **„L-am cunoscut pe Ene Ştefan în casă la o colegă de serviciu. Puţin timp după aceea a fost arestat. În ianuarie cînd s-a eliberat din puşcărie a venit şi m-a căutat. Era foarte dur şi-mi era frică de el.**

Mă bătea des, uneori şi la serviciu şi nimeni nu-mi lua apărarea. Singurul care m-a înţeles era meşterul. A încercat să mă ajute să-mi iau transferul în Botoşani. Dar era prea tîrziu. Pe 25 aprilie a venit şi m-a luat din secţie la 3 noaptea. M-a ameninţat cu cuţitul. De ruşinea colegelor am plecat. Aveam impresia că toţi mă dispreţuiesc iar singură nu puteam să lupt. Am mers la gară cu încă doi băieţi, Forgaciu Constantin şi Stroia Nicolae. M-a pus să jur că îl voi însoţi şi nu voi spune nimănui nimic. Ca avertisment m-a tăiat la mînă. Mă bătea şi îmi zicea să rid. Prima dată au furat dintr-o biserică. După aceea au luat un taxi. Într-un loc pustiu l-au dat jos pe şofer. Dar nu mai vreau să-mi amintesc, înţelegeţi-mă !"

Povestea ei sună ca într-o melodramă. Pentru cei care iubesc acest gen mai las cîteva fraze. **„Am stat nopţi întregi cu cuţitul la gît. Mă ameninţa. Nu mă lăsa nici o clipă singură. Odată am vrut să fug, eram într-un hotel. El a plecat şi a uitat să încuie uşa. M-a prins şi m-a lovit în stradă. Altădată eram în gară şi i-am rugat pe ceilalţi doi să îl reţină 15 minute să pot urca în tren. Dar şi lor le era frică de el.**

Ne-au arestat în 25 mai. Furaseră o maşină din Giurgiu şi încercau să părăsească zona. Li s-a părut că e mai liberă şoseaua spre Tîrgovişte dar au greşit drumul. Au spart cîteva magazine şi cineva i-a văzut. Între timp s-a terminat şi benzina din rezervor, lumea se aduna. El a ieşit în drum şi a făcut semn unei maşini să ceară benzină dar era chiar poliţia. Într-un fel îmi părea bine că se termină totul. M-am tot gîndit de ce m-a luat Ene Ştefan cu el. E un tip dur, nu-i e milă de nimeni. Cred că m-a luat pur şi simplu că avea nevoie de o femeie a lui în toate drumurile pe care le făcea. Dar lăsaţi-mă să uit".

Victima a sărit pe geam

Cît adevăr şi cîtă minciună este în vorbele Angelei vă las pe dumneavoastră să judecaţi. Eu voi nota foarte pe scurt faptele aşa cum se desprind ele din declaraţiile victimelor şi ale altor martori.

Era 1 mai cînd am furat din biserica „Adormirea Maicii Domnului" din Slatina. Cei trei bărbaţi sparg biserica, Angela rămîne afară de pază. Ar fi putut fugi. Aceeaşi noapte, o oră mai tîrziu opresc un taximetrist (Bancu Nicolae). Într-un loc pustiu îl ameninţă cu cuţitele. Şoferul reuşeşte să fugă cu cheile de contact. Nu reuşesc să pornească maşina şi vor pleca pe jos după ce sparg parbrizul. În 2 mai sînt la Craiova. Noaptea iau un taxi din gară (Sfete Marin) spre o localitate din apropiere. La un moment dat Angela cere insistent să oprească maşina să ia o sticlă de suc din portbagaj. Imediat şoferul e atacat, i se iau actele, banii, maşina şi e lăsat în cîmp. Ajung în Mehedinţi. În comuna Prunişor sparg bufetul şi magazinul. În 3 mai sînt în Deva, se cazează la hotel Sarmis. Noaptea iau un alt taximetrist (Poenar Cornel) şi pleacă spre Alba Iulia. Angela spune că este însărcinată şi-i e greaţă, îl roagă să oprească. Scot cuţitele, şoferul fuge şi e culeş de o altă maşină care trecea pe drum. În 10 mai atacă un alt taximetrist (Blîndu Ion) în apropiere de Urziceni apoi pleacă spre Buzău. Încearcă să spargă un magazin dar sînt descoperiţi de paznic, maşina nu mai porneşte şi atunci aleargă peste cîmp. În 14 mai sînt la Brăila, cazaţi la hotel „Traian". Opresc un taximetrist (Dache Stan) să-i vîndă verigheta pe care o aveau de la ultima victimă. Acum grupul era format din trei fete şi trei băieţi : Ene Ştefan, Nicoale Stroia, Dumitrescu Liviu, Sitar Emese, Dungaru Luminiţa şi Angela Adăscăliţei. Par oameni serioşi aşa încît îi ia acasă să verifice verigheta şi să le dea banii. În apartament nu se mai afla nimeni. **„Cînd am intrat în casă Angela avea o geantă din care a dat cuţite băieţilor"**, îmi spune la un moment dat Emese. Hotărăsc să-l atace, îl lovesc, îl leagă, îl taie cu cuţitul. La lovirea victimei participă şi fetele. Apoi se risipesc prin casă să vadă ce mai pot fura. Angela ia un radiocasetofon. Victima reuşeşte să ţipe şi vin doi vecini, un bărbat şi o femeie. El e lăsat să intre în cameră, ea e supravegheată de Angela şi Emese. Victima se aruncă pe fereastă afară. Cei şase fug, se pierd printre blocuri. Luminiţa Dungaru e prinsă. O oră mai tîrziu cei cinci iau un alt taxi (Pricopi Vasile) şi-i cer să-i ducă la Rîmnicu Sărat. Emese va fi pentru cîteva minute singură cu şoferul dar nu-l va avertiza despre ce i se pregăteşte. Cînd e atacat, şoferul răstoarnă maşina în şanţ. Scoate şi el un cuţit şi încearcă să se apere dar Angela îl trage de păr. E legat cu cablu şi dintr-un furtun fac căluş. Omul îi roagă să nu-l omoare pentru că are patru copii. Cei cinci nu mai pot redresa maşina dar înainte să plece o distrug. Angela strică instalaţia de lumini şi ştergătoare. În 11 mai ajung cu trenul la Buzău. Din gară iau un alt taximetrist (Muşat Marin) şi pornesc spre

Mizil. Acelaşi scenariu iar cînd se termină benzina aruncă maşina într-un lac. În urma unor conflicte, grupul se scindează. În 16 mai sînt în Bucureşti. Iau un taxi (Cicoş Daniel) de la Piaţa Universităţii, merg spre Big-Berceni apoi spre comuna Frumuşana pe şofer în lovesc. În 24 mai iau din Giurgiu maşina condusă de Ion Călugăr. După ce îl atacă pe şofer merg mai departe, sparg magazinul din Berceni, bufetul din Tărtăşeşti, magazinul din Bildana. Aici cineva reţine numărul şi puţin timp după aceea sînt arestaţi. Angela Adăscăliţei participase la 6 furturi şi 9 tîlhării. Victimele spun că nu ar fi sesizat nici un fel de tensiuni în grup, fetele erau vesele, bine dispuse. Niciodată ele nu au încercat să prevină sau să ia apărarea victimelor deşi ar fi fost prilejuri.

„Înainte de lovitura de la Brăila i-am convins pe cei din grup să o ducem pe Emese înapoi la Sovata. Nu avea nici un rost să o amestecăm în astfel de treburi pentru că era un copil. Dar ea nu a vrut, a zis că s-a îndrăgostit de Stroia şi rămîne cu noi", spune Angela. Emese e o fată frumoasă, are 17 ani, era în clasa a X-a la liceul din Sovata. Nu are tată, iar mama ei era mult timp internată, aşa încît ea se obişnuise să lipsească de la şcoală şi de acasă.

„Jucam handbal şi clubul ne oferise o masă la restaurant. Acolo l-am întîlnit pe Stroia Nicolae". A doua zi el îi propune să plece împreună iar ea acceptă imediat. Urmează o alergătură nebună, în fiecare zi un alt loc : Tîrgu-Mureş, Bucureşti, Buzău, Brăila. **„Îmi promitea mereu că mă va duce înapoi acasă. Nu mă temeam pentru că se purta frumos cu mine. Ştiam că are mulţi bani dar nu m-am întrebat de unde".**

Emese participă la tîlhăriile de la Brăila şi Buzău. Apoi a venit dimineaţa în care s-a spart grupul. La marginea unei p[illegible]duri, au răsturnat banii jos s[illegible] au început să-i împartă. A[illegible] plecat să cumpere un mieţ dar nu au mai apucat să-l mănînce. Băieţii s-au luat la bătaie pentru Emese. Într-un moment de calm ea şi fubitul ei au reuşit să fugă. Ajung la Mediaş şi cu o maşină furată pleacă spre Ungaria. Trec graniţa fără acte mizînd pe faptul că ea ştia ungureşte. Grănicerii îi opresc şi-i predau autorităţilor române care îi arestează. Emese are un şoc pentru că nu credea că va ajunge la puşcărie. Începe să se bilbîie, gura i se strîmbă într-o parte.

Cele patru tinere care au făcut parte din grup vor sta pentru o vreme în aceeaşi celulă. Se băteau, se păruiau, se certau îngrozitor **„După ce ai intrat în puşcărie nu mai poţi fi ca înainte,** îmi spune Angela. **Aici auzi multe lucruri rele şi le înveţi fără să vrei. Devine un reflex să faci rău".**

AURELIA BORIGA
Fotografii de
GIG MOTOIANU

NICI XILINĂ ?

Pe bulevardul Ştefan cel Mare, la nr. 27, există o policlinică de stomatologie. La avizierul acestei policlinici, un anunţ te face să-ţi pierzi cheful de-a recunoaşte tocmai acum, pe vremurile astea, că te doare un dinte sau o măsea : „Nu avem xilină !".

Xilina este un anesteziant. Fără ea, medicii nu pot lucra. Şi cine le poate cere ca ei să uite că au de-a face cu oameni şi că oamenii nu sînt făcuţi din fier ?

Fără xilină nu se poate face nici măcar o banală extracţie dentară. Există apoi o seamă de aşa-zise „algii" în cazul cărora medicii nu pot să intervină fără numitul anesteziant. În aceste cazuri ce pot face medicii decît să se uite neputincioşi în ochii cetăţeanului înnebunit de durere ? Ar mai exista o cale, dar ea nu duce nicăieri : ca pacientului să-i fie dată o reţetă pentru a-şi cumpăra anesteziantul de la farmacie. Medicii ştiu prea bine că nici acolo nu se găseşte preţioasa substanţă. Şi atunci ce pot ei face ? Să recomande românului să plece din ţară, să emigreze fie şi numai pentru a-şi putea scoate o măsea ?

Afacerea asta cu xilina pare măruntă, ar putea zice cineva, dar ce te faci dacă vine la uşa policlinii vreun nefericit cu un abces care, în lipsa intervenţiei medicale, duce la septicemie ? Răspunde cineva ? Cine şi cum ?

În urmă cu vreo două luni, medicul Ion Chirman a fost bolnav de peritonită. În spitalul în care a fost internat se mai găseau, din întîmplare, două fiole dintr-un medicament primit de la „ajutoare". În absenţa lor, Ion Chirman crede că i s-ar fi putut întîmpla' tot ce e mai rău. Reîntors la lucru, în cabinetul său de stomatologie, el mai dispune de nişte fiole de xilină pe care le-a cumpărat cu cîtva timp în urmă din simplu spirit de prevedere. Om practic, lipsit de iluzii şi ştiind prea bine pe ce lume se află, el şi-a făcut aşadar, pe banii lui, un mic stoc de anesteziante, dar stocul e pe cale de-a se epuiza şi Ion Chirman, asemeni colegilor săi, începe să trăiască un acut simţămînt de disperare.

În legătură cu absenţa unor medicamente absolut necesare a fost pronunţat la un moment dat fatidicul cuvînt „genocid". Pentru cine mai are dubii în privinţa asta şi e înclinat să la în considerare lucrurile pe latura lor mai puţin dramatică, s-ar pune în orice caz problema : cum să mai zîmbească românul dacă-l doare măseaua ? Ori ăsta e un drept pe care cetăţeanul de rînd l-a pierdut în folosul exclusiv [illegible] şefilor ? Oricum, amănunt picant că dl. Dijmărescu se joacă în week-end la calculator şi că distracţia aceasta îi dă sugestii pentru „jocul politic" pică exact ca un pumn aplicat pe falca umflată a mănuluí, fie el cu sau drept de vot.

DUMITRU CONSTANTINESCU

De la coadă adunate

Harababura cu subtilități

— Ce știi, dom'ne, de alegerile astea?
— Păi, eu trebuie să știu?
— Da' cine?
— Mai marii nostri. Nu? .
— Ei, asta-i! Păi, dumneata ce rost ai? Ori eu? Nu noi sîntem alegătorii? Nu noi am fost si anul trecut?
— Ce să-ți spun.. că mare brînză am făcut... Am ales pîn'am culeș!
— De ce vorbești așa, dom'ne?
— Vorbesc!... Dumneata nu vezi ce-am ales? Acu', doar un lucru nu mi-e clar. Își bat joc unii de alții, ori își bat joc de noi? .
— Adică, cum?
— Păi, iudecă și dumneata: alegerile nu sînt — așa, în lume — o treabă serioasă?
— Eu zic că sînt!
— Bun! Ia să vedem cum e la noi. Vine un ministru si le spune la ziariști: „Gata, facem alegeri anticipate, da, nu alegem decît Parlamentul. Noi, adică Guvernul si Președintele, rămînem". E normal?
— Nu prea.
— Mai departe: află domnu' Birlădeanu de chestia asta si face urît în Parlament că, adică vreti să ne dați jos si nici nu ne-ntrebati? Păi, n-o să vă meargă!
— Parcă ei nu știau că n-o să le meargă? Parlamentarii pot să întindă de Constitutie, de ne prind si alegerile alelalte!
— Asta zicea si domnu' Roman: să vadă el minunea minunilor, cînd 500 de parlamentari or să fie de acord cu fiecare articol din Constitutie.
— Si tot domnu' Roman zicea că n-au bani să cheltuiască cu alegeri.
— Atunci, de ce-au mai fluturat povestea asta?
— Ca să-ți mai treacă dumitale timpu'.
— Zău, nu mai înteleg nimic!
— Păi, ei ce urmăresc?
— Stiu eu? Acu' au zis că fac alegeri locale.
— Care trebuia să fie de mult făcute. Ce si-or fi zis? Hai, dom'ne, să-i tragem un tam-tam înainte. Dăm de lucru la opozitie si ametim si lumea, să nu se mai gîndească la somai.
— Păi, asta-i un fel de harababură organizată!...
— Harababură cu subtilități, dom' ne!

LIANA TATOS

Nevăzătorii sînt ai noștri

Aș vrea să spun cîteva vorbe despre copiii, conducerea, cadrele didactice si personalul administrativ de la Scoala Specială pentru Copiii Nevăzători din municipiul Buzău, la împlinirea a 55 de ani de la înființarea acestui așezămînt. Scoala are 18 săli de clasă, grădiniță, două laboratoare, bibliotecă si trei cabinete: medical, stomatologic, de psihologie. Din spusele doamnei directoare, profesoara Violeta Petre, am aflat că vor fi date în functiune un cabinet destinat învățării limbilor străine, unul de documentare psihologică, se va amenaja un teren de atletism si vor fi mărite spațiile verzi din jurul scolii. În sprijinirea acestei unități de învățămînt mult suflet a depus dl. inspector Alexandru Vlădescu, de la Inspectoratul Județean de Stat pentru Handicapați Buzău. După revolutie, din Anglia, Belgia, Franta, Germania au sosit ajutoare constînd din medicamente, îmbrăcăminte, încălțăminte, alimente, aparatură tehnico-medicală, mobilier un microbus destinat efectuării de excursii. În afara rezultatelor bune la învățătură dovedite si de olimpiade, elevii de aici s-au remarcat, de asemenea, prin diferite activități artistice.

Am scris aceste puține rînduri despre copiii nevăzători de la Scoala din Buzău pentru ca ei să stie că nu sînt singuri, că alături de ei sînt părintii lor, întregul personal al scolii multi alti oameni din afară, pentru ca ei să stie că sînt ai nostri si că noi îi iubim. **(Dan Stroe).**

Desen de NICOLAE IONIȚĂ

CURIER JURIDIC

Conflictele colective de muncă (I)

● Deci, conflictele colective de muncă sînt conflictele cu privire la interesele profesionale cu caracter economic și social ale salariaților, rezultate din desfășurarea raporturilor de muncă dintre unitate, pe de o parte, și salariații acesteia ori majoritatea salariaților ei, pe de altă parte.

● **Cine reprezintă salariații?**
Sindicatele.

● **Care este obligația sindicatului înaintea declanșării unui conflict?**
Cînd există premisele declanșării unui asemenea conflict, sindicatul va sesiza conducerea unității despre această situație, în vederea concilierii directe.

● **Ce trebuie să cuprindă sesizarea?** Prezentată în scris, ea trebuie să precizeze revendicările salariaților, inclusiv motivarea acestora, precum și propunerile de soluționare.

● **Cînd se consideră declanșat conflictul?** În situația în care nu s-a răspuns la toate revendicările formulate sau, deși s-a răspuns, nu s-a realizat un consens, conflictul colectiv de muncă se consideră declanșat.

● **Ce obligații revin sindicatului în continuare?** Dacă concilierea directă nu a dus la încetarea conflictului, sindicatul sesizează Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în vederea concilierii organizate de acesta.

● **Ce cuprinde această sesizare?** Sesizarea cuprinde: unitatea unde s-a ivit conflictul, sediul și numele conducătorului său, obiectul și motivarea conflictului, dovada realizării concilierii directe cu unitatea, indicarea delegaților sindicatului, pentru conciliere.

● **Care este scopul acestei noi concilieri?** Scopul concilierii este ca, la acest nivel, prin dezbateri, părțile implicate să ajungă la un acord cu privire la soluționarea conflictului colectiv de muncă.

● **Cînd se poate declara grevă?** Greva poate fi declarată numai dacă au fost epuizate toate posibilitățile de soluționare a conflictului prin concilierile arătate și dacă momentul declanșării sale a fost adus la cunoștința conducerii unității, de către organizatori, cu 48 de ore înainte.

CORNELIU OLTEANU

Efectul de ecou

POȘTA REDACȚIEI

Adriana C. — Sînteți bine informată în legătură cu activitatea inginerului Valeriu Popa. Puteți să-i scrieți pe adresa următoare: str. Maior Coravu, nr. 17, București. Multă sănătate!

Victor Virșă — loc. Scrioștea, jud. Teleorman: Ne-ați scris în repetate rînduri, prezentîndu-ne diverse probleme. N-am aflat, însă, dacă ați primit medicamentele de care aveați nevoie. În legătură cu aspectul pe care ni-l semnalați în ultima scrisoare vă comunicăm că rezolvarea lui depinde de forurile județene. În consecință, am expediat-o celor în drept.

Gheorghe Nadolu — București, str. Băiculești, 23, bl. E 9, ap. 39, sc. A, sector I: Pentru dvs. instalarea postului telefonic nu reprezintă un lux. În plus, cei zece ani de stagiu vă îndreptățesc la obținerea lui cu prioritate. Vom apela, pentru început, la înțelegerea celor de la Rom Post Telecom.

Petre Marc — com. Bistra, str. Al. Muntelui, nr. 4, jud Alba: Nu v-am publicat scrisoarea din lipsă de spațiu. Scrisorile trimise redacției nu se returnează celor ce le-au expediat.

Ion Marin — Bîrlad, str. K. Marx, nr. 29, bl. 9, sc. B, ap. 23: Povestea dumneavoastră vine în sprijinul ideii că românii au convietuit dintotdeauna, în bună înțelegere cu toate neamurile care s-au stabilit în vatra noastră. Sînt regretabile neînțelegerile, indiferent din ce parte pornesc ele, mai ales că „toleranța" este un cuvînt existent în toate limbile.

Șerban Coadă — Eforie, str. Dr. Cantacuzino, nr. 45, jud. Constanța: Aveți dreptate. Este un lux, în zilele noastre, să fii bolnav. Cît despre costul unei înmormîntări, să-i ferească Dumnezeu pe cei vii.

ELENA GRECESCU

Și ei sînt capabili să cîștige!

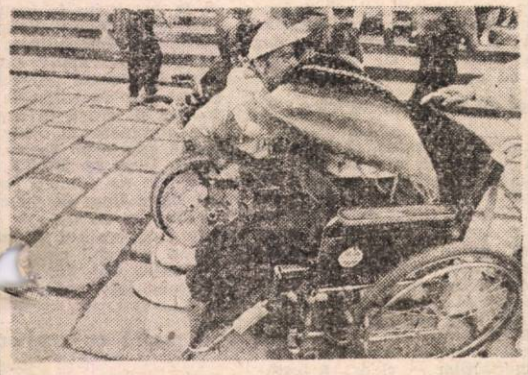

...rința de a integra în societate toate persoanele ...icapate, astfel încît acestea să fie acceptate și respectate, constituie scopul Jocurilor Olimpice speciale, jocuri ce și-au făcut apariția în premieră și la noi, cu ocazia primei Olimpiade desfășurate pe stadionul Tineretului din București. **(Gig Moțoianu).**

Invitație la expoziție

Organizarea unei expoziții sub titlul „Mărturii de cultură religioasă pe teritoriul României", marchează, fără îndoială, o premieră absolută în țara noastră. Sub egida Secretariatului de Stat pentru Culte și a Muzeului Național de Istorie a României, se reunesc toate cultele oficial recunoscute în țara noastră, aducînd, în fața vizitatorului bunuri de patrimoniu național, adevărate opere de înaltă valoare. Nu ne propunem să vă dăm mai multe amănunte, pentru că merită să vedeți totul cu ochii dumneavoastră. Nu veți regreta! Găzduită de Muzeul Național de Istorie a României, expoziția va rămîne deschisă pe tot parcursul verii. **(Liana Tatos).**

Descoperiți America Latină!

„Cunoscînd rosturile pe care le-a avut în dezvoltarea civilizației moderne, s-ar putea spune că America, în general, America latină în mod special, dacă nu ar fi existat pentru a fi descoperită, ar fi trebuit inventată..."

Vă invităm și pe dumneavoastră, stimați cititori, să descoperiți America latină, prin intermediul excelentei lucrări apărute în Editura științifică: „Între Panama și San Francisco", un volum semnat de prof. dr. Constantin Buse de la Universitatea din București. **(Liana Tatos).**

Publicitate

N-avem idee cît bine ar fi făcut prezența domnului Dinu Patriciu în guvernul remaniat, dar, sigur, prin respingerea sa, deputații i-au asigurat o formidabilă publicitate. Cum nu era să scape un astfel de prilej, reprezentantul Aripii Tinere a P.N.L. ne-a umplut inimile de regrete, atît prin presa scrisă, cît și prin cea vorbită. Cum să nu oftezi, aflînd ce-ar fi făcut dînsul, dacă... și ce crede despre... și cît îl pasionează meseria, care... și cum mănîncă la mama, fiindcă...

În sfîrșit, multe și mărunte! Te pomenești că folosesc mai tîrziu?

Pledoarie pentru comunism

S-a făcut cald binișor și halbele (borcanele, mai nou, împămîntenite prin bodegi) fac cu ochiul trecătorului cu gîtlejul uscat. Berea e mai chioară, mai caldă, mai botezată sau mai stătută, nu contează. Important e să-ți faci hatîrul. Spumă, din belșug. Cozile sînt mari, prețurile asijderea; noroc că primăvara aceasta negustorii au deprins rapid vechea șmecherie cu conținutul... în minus. Dacă la 5—6 halbe ai bafta să nimerești măcar una singură care să aibă cu-adevărat 500 de ml., înseamnă că poți încerca și la loz în plic.

În rest, liniște și pace. Consens pe toată linia: poliția economică, fostul sanepid și inspecția comercială beau, cu siguranță, bere la cutie. În fond, nici nu-i o idee rea. Dacă n-avem pîine, de ce n-ar fi bun și cozonacul?... **(Cr. Pavel).**

29 mai 1991. Geza Jessenski, la frontiera româno-maghiară. Îl așteaptă oare pe Adrian Năstase? (Fotografie de Marian Antal)

Diurnă sau milostenie?

Primim tot mai multe semne disperate din partea celor nevoiți încă să accepte în deplasări „generoasa" diurnă din partea statului — 50 de lei mari și lați. Pe bună dreptate, oamenii se întreabă: cum să drămuiești respectiva sumă, plătită cu chiu, cu vai, după nenumărate verificări de către scrupuloasele servicii contabile? După semnele milosteniei guvernamentale, ar cam trebui să-nghită bieții oameni mai mult în sec. Un simplu calcul arată că cei 50 de lei ai zilelor noastre, raportați la prețurile actuale, reprezintă cu mult mai puțin decît cei 18 lei de altădată care ne-au înnegurat existența.

Pînă la privatizare, ce-i de făcut? Dăm mărunt din buze sau stăm pur și simplu acasă? **(C. Pavel).**

Dizident în S.R.I.?

„REALITATEA E CHIAR REVOLTATOARE!"

Convorbire cu domnul MARIN IANCU, colonel în cadrul Serviciului Român de Informații

Am fost tăvălit de Securitate un an și opt luni

— Stimate d-le Marin Iancu, se pare că hazardul v-a supus la grea încercare. Fără să vreți, ați ajuns un „personaj". Ați putea preciza în câteva cuvinte momentele semnificative ale trecutului d-voastră ?

— Voi încerca, chiar dacă îmi va fi greu să o fac în câteva cuvinte. Am terminat școala de ofițeri în 1965 : de atunci am lucrat în Ministerul de Interne, serviciul circulație. Am fost o perioadă comandant de companie în cadrul școlii de ofițeri, apoi am revenit la Circulație, unde am rămas timp de 18 ani. Între timp, am fost trecut pe la Direcția a V-a din cadrul D.S.S. vreo 7 luni, de la 1 mai 1979, până în martie 1990. Totul a început atunci — mi s-a însceput un proces în ideea de a mă compromite.

— Aveți idee ce ar fi putut sta la baza acestei înscenări ?

— Desigur. Am fost prea puțin prudent și în cadrul unor discuții din cercuri mai intime îmi exprimasem în mai multe rânduri nedumerirea, ca să spun așa, văzând de prezența Elenei Ceaușescu în conducerea de partid și de stat. Bineînțeles că totul a ajuns la contrainformații și ulterior au găsit un pretext de a mă „admonesta" : mi-au imputat faptul că în urmă cu 2—3 ani aveam fi favorizat două persoane care susținuseră examenul de conducere auto. Am fost tăvălit (de către securitate !) un an și opt luni de zile.

— În ce mod ați reacționat în atari condiții ?

— Am început să expediez memorii. Făcusem și până atunci o groază de memorii pe la partid, pe la Ministerul de Interne, dar degeaba. Neprimind nici un răspuns, am început să mă gândesc și la alte soluții. Nu puteam să mă resemnez, pur și simplu. Ca atare, m-am decis să scriu „Europei Libere". Cunosteam pe cineva, pe numitul Dan Căpățoiu Gheorghe, care fusese arestat și avea statutul de dizident al regimului. Știind că e un om ce fusese lovit, știind că are și oarece cunoștințe, l-am contactat cu încredere pentru a-i înmâna scrisorile respective. (Respectivul este azi patron în Piața Amzei și se numește Dan Croitoru Gheorghe). Tin minte și acum : era zi de Paști, 3 mai 1981. L-am chemat pe individ la mine acasă și i-am dat scrisorile. Plin de „bunăvoință" acesta le-a dus direct la Securitate ! Așa cum vă imaginați, pe 4 mai am fost arestat.

A existat și un Himmler al românilor !

— Cum au procedat cei de la Securitate, de față ?

— Am fost invitat inițial de către ofițerul de serviciului cercetări penale pe Capitală, col. Băjenaru Vasile, sub pretextul unui dosar de care mă ocupam personal. M-au condus la col. Scarlet, șeful cercetărilor penale pe țară din calea Rahovei, unde am fost lăsat singur în biroul dînsului : la câteva momente după aceea au intrat 6 haidamaci care m-au înconjurat și care mi-au spus că sînt arestat. Mi-au pus cătușe și m-au condus pe culoarul care dădea direct în sediul Securității. A urmat o percheziție „la sînge", la piele mai bine spus, și apoi am fost dus așa, încătușat, în biroul acelui Himmler al României, col. Vasile Gheorghe, șeful cercetărilor penale pe țară din cadrul D.S.S. L-am văzut jubilînd efectiv. „De cînd astept să-mi cazi în labă ! N-ai cum să-mi scapi !" — mi-a zis privindu-mă tâmpit. A început ancheta și lucrurile s-au complicat. Trebuia să găsesc o cale de a mă apăra. Am negat în permanență că as fi avut intenția de a trimite acele scrisori în străinătate. Am afirmat că acelea erau ciorne pe care voiam să le trimit conducerii de partid și de stat, ciorne ce îmi fuseseră furate.

— Cum a evoluat, practic, ancheta ?

— A fost ingrozitor. Am vrut să fac greva foamei, dar după câteva zile mezeluri mi-a spus că nu are nici un rost, că oricum voi fi hrănit artificial. Lupta era inegală. Ancheta s-a desfășurat sub acuzatia de „tentativă de propagandă împotriva orînduirii socialiste" (art. 166, C.P.). După 2 luni, tovarășii s-au ținut să-mi agraveze situația, extinzînd cercetarea penală, și sub incidența unei alte acuzații, aceea de „tentativă de trădare". Cu „concursul" col. Ștefănescu, procurorul militar care „administra" toate cazurile politice, s-a reușit extinderea propusă.

— Aveți cumva idee ce fac în ziua de astăzi acești tovarăși colonei ?

— Da. Sînt amîndoi niște pașnici pensionari. Își merită, desigur, pensiile, de vreme ce au făcut atîtea servicii dictaturii !...

— Fireste, a urmat procesul, condamnarea...

— Procesul și-a urmat cursul... firesc, dacă poate fi astfel numit. Adică scenariul a funcționat ireproșabil. Soarta mi-era de dinainte pecetluită. Col. Vasile Gh. a avut, de altfel, „amabilitatea" de a mă anunța că voi avea de mîncat „vreo 16 saci de arpacaș". Trebuie să știți că în genere un deținut mănîncă cca. un sac de arpacaș pe an. Așadar, pronosticul condamnării era limpede : 16 ani ca popa ! Cei doi avocați s-au străduit să mă apere, dar fără succes. Toate probele apărării au fost respinse. Procesul s-a desfășurat în secret, cu ușile închise. Nu mi-am recunoscut fapta și cu toate acestea am fost condamnat la 10 ani închisoare pentru tentativă de trădare și 6 ani pentru tentativă de propagandă împotriva orînduirii socialiste. Președinte al completului tribunalului militar era **col. Sitaru Valeriu**, astăzi general, inspector pentru controlul instantelor militare în cadrul Ministerului Justiției ! La recurs, după ce familia mea — sfătuită de aceiași tovarăși — a reușit să mă determine să accept, mi-am recunoscut fapta și mi s-a scăzut din pedeapsă. Pronunțarea definitivă a fost de 8 ani, respectiv 6 ani condamnare. Floare la ureche !

Aiud, via Rahova

— Puteți puncta, foarte pe scurt, cîteva lucruri legate de detenție ?

— E greu să concentrezi atît în cîteva cuvinte. Am fost supus unui regim diabolic, de lichidare. Aceasta mai ales în penitenciarul Rahova din șoseaua Alexandriei, la secția a 5-a, specială. Luni de zile, singur în celulă, n-am văzut nici cerul, nici măcar lumina zilei. Am fost transferat din la urmă la Aiud unde, de bine — de rău, era altceva. Mai puteam vorbi cu cineva, ba chiar mai tîrziu am fost scos și la muncă. M-am liberat în 1986, după 4 ani și atîtea. La cei 64 de ani ai săi, Constantin Amarii a purtat numeroase lupte contra autorităților — chiar a fostului șef de post al ex-Militiei — alegîndu-se cu cîte o amendă, cu o dușmănie, două, trei și cu faima de reclamagiu. Nu-i om serios ! Polițiștii se oferă să aducă pentru confirmare vecinii și Locale Utilaje Transport (I.L.U.T. București). Am fost angajat la biroul de control al siguranței circulației. Mi-a fost destul de greu să mă reintegrez.

Capitolul al doilea

— Ce a urmat după această reintegrare ?

— Vedeți, după liberare s-a petrecut un lucru mai puțin obișnuit : unul din fostii colegi de detenție de la Aiud, liberat și el între timp, după o condamnare de aceeași sorginte (politică, evident) a avut o inițiativă temerară — aceea de a face un periplu prin țară (pe la Cluj, Arad, Pitești și bineînțeles București) spre a reîntîlni fostii camarazi de detenție și a-i convinge să subscrie la lansarea unui apel disperat Conferinței de la Viena în legătură cu nerespectarea drepturilor omului în România. Dînsul, **Năstăsescu Gheorghe**, din Iași, a avut, pare-se, o idee generoasă. M-a căutat, și, bizuindu-se și pe cunoștințele mele juridice a solicitat să-i consiliez. Am acceptat și am trecut la conceperea apelului pe care l-am „slefuit" aici, la mine acasă.

— Nu v-a fost teamă de supravegherea la care erați desigur supus ?

— Sincer să fiu, nu mi-a mai fost. Să știți că suferința te întărește, te pietrifică. Conteză doar ideea, crezul ce te însoțește în permanență. Ne depusesem majoritatea cereri de plecare definitivă din țară : altă cale nu mai era ! Ne hotărîserăm să transmitem apelul prin ambasada S.U.A. Între timp, îl contactasem și pe Radu Filipescu, care a admis în principiu ceea ce noi deja hotărîsem. În fine, apelul a ajuns la Viena și la scurtă vreme a fost reluat de postul „Europa Liberă".

— Care a fost reacția autorităților române ?

— Categoric, promptă. Ne-au luat pe rînd, începînd cu provincia. Cu toții am fost deținuți și terorizați spre a ne retrage cererile de emigrare și a dezminți apelul remis.

Un destin implacabil ?

— Știu că Revoluția v-a găsit în aceleași loc de muncă. Cum ați actionat în acele zile tulburi ?

— M-am simțit dator în primul rînd moral să fiu din primul moment pe baricade, încă de pe 21 decembrie. Și nu numai eu ci întreaga familie. Pe 21, fata cea mare, Luiza, plecase în fața sălii Dalles, lăsînd pe ușa de-acasă un bilet cutremurător : **„Sînt acolo unde sînt toți românii !"**. L-am trimis pe Petrică, pe sotul ei, să o caute. E un episod de notorietate, despre care s-a scris deja. A fost împușcată pe la ora 17,30. A fost o lovitură cumplită pentru toți.

— E adevărat că inițial nu ați fost de acord cu numele feiei să figureze pe lista eroilor ?

— Nu, nu e adevărat. Probabil că e o neînțelegere.

— Cum ați contribuit efectiv în zilele acelea de haos ?

— Am luptat la Inter pe 21, împreună cu Dan Iosif, Nica Leon, Dumitru Dincă și alții. Pe 22 am fost la Televiziune. E mult prea mult de povestit. Am citit apelul sindicatului „Libertatea", reușind să mobilizez oamenii cum am putut. Seara am intrat în C.C., primind sarcina de a mă integra în Comandamentul de Aprovizionare și Ajutoare, unde am funcționat pînă în martie 1990. Desi ordinul de reactivare mi-a fost eliberat în februarie 1990, nu s-a găsit un loc pentru mine în cadrul Poliției. Așa că am fost coptat în cadrul S.R.I. Astfel am ajuns în cadrul acestui organ încă de la început. Personal, cred că aveau nevoie de „poza" mea. Spun asta pentru că una a apărut în presă și alta e realitatea.

— În ce sens ?

— În presă apăruse lista noilor conducători ai S.R.I. La indicațiile d-lui Virgil Măgureanu, figuram și eu pe acea listă. Cînd s-a trecut faptic pe schemă, n-am mai avut loc !

— Ce grad și ce atribuțiuni aveți în cadrul S.R.I. ?

— Am gradul de colonel. Cît despre atribuțiuni, veți înțelege, fireste, că nu am posibilitatea să dau nimic publicității fără aprobările de rigoare. Mi se pare normal.

Nici dl. Iliescu nu se ține de cuvînt

— V-ați putea considera o persoană cu statut de dizident în cadrul S.R.I. ?

— Oarecum. Cred că așa sînt privit. E vorba mai mult de rezerve și de marginalizare din partea conducerii. Sînt așta. Am auzit că sînt catalogat ca „revolutionar recalcitrant" de către unii. De imputat, n-as avea să imput nimănui nimic. Sînt însă multe lucruri care mă nedumeresc. Am avut și cîteva întrevederi cu președintele Iliescu, în urma cărora am rămas surprins că nici Domnia Sa nu se ține de cuvînt asa cum i-ar sta bine unui președinte. Și asta nu fată de mine, ci în primul rînd fată de revolutionarii de-atunci, de cei ce și-au riscat viața. La ora asta, mulți sînt întrebați parcă cu reproș : „Ce-ai căutat la Revolutie ?".

— Am sentimentul că sînteți cu totul nemulțumit de ceea ce se întîmplă în prezent. Gresesc cumva ?

— Nu, nu gresiți. Bineînțeles că sînt nemulțumit. Realitatea e revoltătoare ! Chiar și amănuntele au o anumită relevanță.

— Credeți că acest interviu vă va crea neplăceri ?

— Nu, nu cred asa ceva. De fapt, n-am făcut decît să-mi exprim liber părerile personale. Să am neplăceri și pentru atît ?!...

Interviu consemnat de CRISTIAN PAVEL

LA BARUL CU... CANCER

Laboratorul de medicină nucleară din Oradea este situat în curtea Policlinicii nr. 2. Nu este acolo de ieri, de alaltăieri, ci de cîțiva ani buni încoace, adică, mai precis, din anul 1985 și acolo nenumărații pacienți din județele Bihor, Sălaj și Satu Mare vin să-și facă analizele de rigoare cu radio-izotopi pentru explorări tiroidiene, de ficat, rinichi, creier, în vederea depistării gușei Basedow, a hepatitei cronice și metastazei hepatice, etc. etc.

Cum unii sînt hotărîți să cîștige bani și din piatră seacă cu privatizarea și nu importă faptul de unde pot să izvorască mangoții, iată un exemplu, aș zice clasic, dacă n-am fi în epoca atomică — de privatizare în mediu, pur și simplu, radioactiv !

În fosta magazie a laboratorului nuclear și-a găsit sălașul „Preso-Bar", încă din luna septembrie 1990. Cafeaua, băuturile și țigările se servesc în deplină frăjietate cu radiațiile !

Un bar unic în România ! Despi n-a declarat-o încă, acest bar pregătește licența de supraviețuire în cazul unui nou Cernobîl, consumatorii fiind suficient de radiați, încît un accident nuclear, petrecut, de pildă, pe malul bulgăresc, să-i găsească suficient de imunizați. Patroana acestui bar cu totul și cu totul insolit se numește Elena Mihalea, de profesie asistentă medicală — un alt lucru care ne lasă înmărmuriți !

Personalul medical al laboratorului de medicină nucleară a protestat împotriva măsurii instalării acestui bar periculos pentru sănătatea consumatorilor. Zvonul s-a lățit, de la Sanepid au venit specialiști în frunte cu dr. Victor Bădoiu. Rezultatul : dozele radiatiei sînt peste limitele admise în normele republicane ! În acest context se propune de către laboratorul de igienă al radiațiilor închiderea imediată a barului bucluc. Din partea Ministerului Mediului înconjurător, departamentul de analiză a radioactivității se dispune același lucru.

Consecința : ipsi radiațiile, trăiască privatizarea și prosperitatea !

Actualmente, situația este radioactiv-tensionată : laboratorul de medicină nucleară nu mai lucrează pentru că nu a mai primit, izotopii necesari de la platforma Măgurele, patroana nu vrea să cedeze localul !

Iar bolnavii vin degeaba : crișma merge, laboratorul ba !

Nu putem să ne stăpînim uimirea cum de reușește să țină un bărluet oarecare — de care nu ducem lipsă niciăieri ! — un ditamai laborator de medicină nucleară unic pe suprafața a trei județe mari și late ? ! Dar cum s-a obținut autorizația de funcționare, din partea Sanepidului din moment ce acest local este așezat la cîțiva metri de o sursă primejdioasă de radiații ?

PAȘCU BALACI

Fantastica și trista poveste a candidei polițiii și a nesăbuitului ei vecin

■ Fiul are 22 de ani și picioarele ferfenită ■ Tatăl va împlini 65 într-o celulă de duscărie ■ Slavă Domnului că organele de ordine sînt în afară de orice pericol ■ Nu se poate fără acrobație de la judet, trebuie să știe și la județ ■ La ce folosește articolul ăsta ?

De veghe patriei

Radu Gabriel Amarii s-a pomenit amenințat cu moartea anul trecut, într-o după-amiază de august. Pînă la urmă, Ion Miclea și Sergiu Olaru s-au îndulcecat să-i crute zilele, însă l-au prins în brate, l-au așezat pe marginea fetrestrei și l-au fluturat vînt de la etajul doi. Gleznele balotului omenesc au explodat, labele picioarelor abia se mai tineau în citeva fire de muschi : oasele rupte nu vor mai putea fi cîrpite nicicum. Infecții încăpătînate, operații, medicamente, antimurdile petrecute prin spitale i-au deturnat soarta lui Gabriel. Deocamdată este pensionat cu 800 de lei și se află în proces cu cei doi.

Nedesfăcuți bine din betie, acestia s-au trezit tot în după-amiaza de august dusi la o sectie din Ploiesti, unde n-au fost retinuti mai mult de 24 de ore. Eliberarea lor a însemnat pentru Ion Miclea un minunat prilej de a se face nevăzut și de a întîrzia astfel cu 8 luni iudecarea dosarului. Care, ne anunță triumfător Biroul de Presă al Departamentului Politiei — răsunzînd la nedumerirea exprimată într-un număr trecut și vizînd și pe rolul cuprins după arestarea din 6 aprilie, 1991 a fugaruhui.

Dintr-o pornire de amabilitate si transparentă probabil, aceeasi nobilă institutie ne informează că tatăl victimei — obligată să astepte atîta amar de vreme momentul care să-i facă dreptate — a reusit (mult mai repede) să fie condamnat în 24 aprilie 1991 „pentru ultragierea sefului Postului de Politie din comuna Valea Călugărească si a ajutorului acestuia, faptă săvîrsită la 31 decembrie 1990". Adică mă-nteleti, care va să zică... nu numai că organele susnumite ale județului Prahova n-au abandonat un caz precum cel al tînărului Radu Gabriel — chiar dacă cercetarea a durat un picut mai mult —, dar au tras înțălmînite si au sporit viteza lenta. Fapt cît se poate de lăudabil.

Război cu Troia nu se face

Familia Amarii are sansa să locuiască în imediata vecinătate a postului de politie comunală. Lucrătorii acesteia nu sînt însă încîntati de o atare apropiere, mai ales că, fără să clipească, îl declară pe Constantin Amarii „o persoană foarte periculoasă", avînd obiceiul să-i smolonéze neîntrerupt, să-i repeadă cu înjurături său cu pietre, să le facă viată grea, în general, să profite de blîndetea, de omenia lor, care l-au îndurat atîtea si atîtea. La cei 64 de ani ai săi, Constantin Amarii a purtat numeroase lupte contra autorităților — chiar a fostului sef de post al ex-Militiei — alegîndu-se cu cîte o amendă, cu o dușmănie, două, trei si cu faima de reclamagiu. Nu-i om serios ! Polițiștii se oferă să aducă pentru confirmare vecinii si chiar o convoacă de urgență că Alexandrina care, pe lîngă o de grozăvii referitoare la adver dînsii si disciplinei din Valea reească, scapă si amănuntul — lipsit de orice importanță — că dumneaei „l-a condamnat pent luat la bătaie". Cu Amarii Co evident.

Avîntul cu care blăiinii polit vestesc înfiorătoarele necazuri te de această vecinătate se frîn la întrebarea legată de plînger re le-au strîns în ianuarie 199 înaintat snitalului Voila. Dl. A considerat dezechilibrat psihic de balamuc, motiv pentru ca găsit 15 oameni din comună ca lergat într-un suflet la postul Militie si, citiva în aceeasi zi, zile apropiate, au scris declara losînd exprimări foarte, foarte toare. Greu de înțeles fisticea cuprinde ne domnii politisti. înțeles si lipsa de memorie : „I de Militie, eu nu stiu conjunct stiu cine era sef pe atunci, n strîns, probabil că „s-au avut clamații". (plt. adj. si atunci, si acum).

În ranită cu zeghea de p

Constantin Amarii n-a fo nebun periculos desi a inter hăituia ratia să finsotite de stampila Militiei natale) si să le autentifice prin semnătura, parafa doctorului si cea a spitalului.

Dar nu aduc anii ce concluzionează în 1991. Procuratura — „punerea în libertate este un pericol pentru societate". De acces si arestarea preventivă a dlui Amarii, si recursul declarat de Procuratură nemultumită foarte că respectivul a fregsat doar 1 an si 10 luni închisoare, cînd maximum posibil este 5 ani.

Oricum, Constantin Amarii ar trebui să nu-l mînie pe Dumnezeu, căci, pe lîngă acuzatia de ultrai cu violentă, n-ar fi fost de mirare să i se aducă si acea de calomniere. Deoarece de-a lungul timpului, dumnealui a trimis tot felul de sesizări în care afirma că oreînele de ordine isi munecose totul de folosintă atribuit cu sîteni fertati de o infractiune sau alta : că nu e masină cu butelii din care lucrătorii M.I. să nu-si oprească partea leului : că seful postului, Pandele, aduce fără cheltuială porumb si stiuleti : că, în general, nu prea plătesc ceea ce consumă cu totii la restaurantul cu care se învecinează postul ; că orice furtisag din „avutul obstesc" era trecut cu vederea dacă făptasul răspîndea corespunzător miopia... Mă rog, tot felul de aberatii, neconfirmate de anchetele întreprinse, după cum subliniază candid polițistii — si înainte, si după Revolutie.

Între oglinzi paralele

Cu toată îngăduința si milostenia care i-au fost arătate, Constantin Amarii a reusit în cele din urmă să ajungă în puscărie. Asta pentru că, oricît ar fi de omenosi, polițistii din Valea Călugăreasca au o limită a răbdării, iar cele îndurate în 31 decembrie 1990 au depăsit-o :

Se făcea că sg.-maj. Greerus, si plt.-adj. Pandele, seful de post, au străbătut agale fisia de pămînt care desparte curtea politiei de cea a lui Constantin Amarii : cum terenul le apartine, au dorit să-i ceară socoteală vecinului despre o bucată de gard dispărută ; dar nici n-au apucat bine să-i calce proprietatea, că s-a si pornit să-i înjure. Din senin. Tot din senin, fără să ia în considerare că unde-s doi (oameni de ordine) puterea creste, vecinul a sărit cu parul la sg.-maj. Greerus. Polițistii n-au părăsit duhul crestinesc al blîndetii nici după lovitura învinetitoare de ciomag (lemn, băt...) pe care, totusi, victima în albastru a reusit să li confiste; au părăsit în schimb curtea atacatorului fără să-l atingă măcar cu o floare. Acesta nu-si potolit, ba chiar a venit în fata postului pentru a-si recupera bătul (!). Martori la scusele obidite de mai sus le si sînt părtilor vătămate, Greerus si Pandele, trei colegi (aflati în sosea de unde au privit, pur si simplu, scena violentă), două rude ale lucrătorului de politie Arsene, niste chelnerite (nimerite printr-un noroc fenomenal pe o scară foarte îngustă, singurul punct al restaurantului de unde se poate zări ceva miscare în curtea cam îndepărtată a împricinatului), niste consăteni (dintre care trei se află în dusmănie dovedită cu Amarii : Alexandru Dincă, Vasile Mocanu si Cabățut Gheorghe; toti trei au semnat declaratii, în ianuarie 1989, menite să-l bage la balamuc pe megiesul Politiei, dar, probabil din modestie, nici unul nu a recunoscut la proces).

Ce importantă mai are atunci că sotia si fiul acuzatului sustin cu totul altă desfăsurare a faptelor ? Nici măcar nu îl se recunoaste prezenta la eveniment, cu atît mai puțin a cîneva dispus să creadă că **oamenii legii au pătruns agresiv în curtea lui Constantin Amarii, l-au bruscat si l-au tîrît cu bocănitul pînă în postul de politie, unde l-au retinut peste o oră, amenintîndu-l cu o pereche de cătuse, insistînd în ideea să-si bage mintile în cap, altfel s-ar cam putea să o cam pătească !**

Nu cerceta aceste legi ! Căci ești nebun de le-ntelegi

■ Desi lucrătorii de politie au negat întocmirea unui proces-verbal de constatare a faptelor, culmea e că **acesta se află la dosar.** Numai că în loc de 31.XII.1990, **poartă data de 4 ianuarie 1991.**

■ Încă din aceeasi lună ianuarie, Constantin Amarii a trimis memorii la Ministerul de Interne, la Procuratura Generală si unor reviste plîngîndu-se de comportamentul politistilor în cauză. Plt.-adj. Pandele si sg.-maj. Greerus au avut reactii ceva mai lente : nu numai că nu s-au folosit de dreptul de arestare imediată a celui pe care îl acuză de ultrai cu violentă flnfractiune deosebit de gravă, aprobiată de procedura flagrantă), dar pînă si **raportele către forurile superioare au fost înaintate abia în 12—13 februarie 1991.**

■ La fel de lent pare să fi reactionat si organismul sg.-maj. Greerus, al cărui brat vinjos păstra acuzatoare — așa cum atestă **certificatul medico-legal eliberat pe 5 ian. 1991** — vînătaia produsă în 31 dec. 1990.

■ Procuratura, în schimb, n-a precupetit nici un efort : reactia a fost prompită, mandatul de arestare eliberat în 17 martie. Poate tot datorită ritmului teribil în care s-a desfăsurat urmărirea penală să fi considerat că sînt suficient de lămuritoare rapoartele întocmite de sg.-maj. Greerus si plt.-adj. Pandele, rapoarte alcătuite acasă ori la serviciu, individual ori în echipă... cine poate sti ? Cert este că Procuratura s-a lipsit de audierea (absolut obligatorie) a părtilor vătămate.

Îmbuiorati ba de amărăciunea că le sînt răscolite amintiri atît de dureroase, ba de indignarea că se face mult zgomot pentru nimic, domnii polițisti ai Văii Călugăresti nu slăbesc vigilența traditională. Si se interesează dacă „lutul stie" de amestecul presei în cala comunală. Nu stie. Dar o să afle.

OLTEA MUTULESCU

OCNAȘII NOȘTRI CEI DE TOATE ZILELE

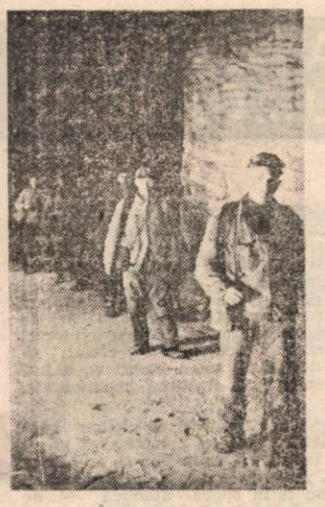

Dealul se numește Fetele Tîrgului ; de ce și cum, nimeni nu știe. Te uiți la el și încerci să ghicești legenda. Deasupra cerul cu Dumnezeu, apoi pămîntul cu oamenii și pădurea coborînd pînă-n marginea cartierelor, iar în străfunduri, brăzdată de spărturi, detunată de dinamită — fața cea mai puțin cunoscută : Salina. Pentru cei de aici, asta înseamnă Tîrgu Ocna. Așezarea este străveche și s-a dezvoltat, firesc, în jurul celui mai bogat zăcămînt de sare din Moldova. Ocna și ocnașii și-au făcut loc în blesteme și, apoi în ziceri : „Cine limbă lungă are / Va tăia cinci ani la sare". Ucigașii și furii înfundau ocna, fiind judecați în divan de însuși domnitorul țării, care le hotăra tain cu hîrzobul în bezna pămîntului. În vremurile bune, ocnele aduceau Țării Moldovei un venit de peste 10.000 de taleri împărătești. Sarea lua drumul așezărilor îndepărtate din Bugeac și Crimeea.

Aici, la un sfert de kilometru sub pămînt, trecutul se amestecă zi de zi cu prezentul, căci bulgării de sare nu sînt altceva decît incremeniri de timp. Sînt împreună cu dl. director al salinei, ing. Mitea Cernea, la orizontul VIII — ultimul. Îmi spune : „Exploatarea sării se face prin metoda de extracție cu camere mici și pilieri pătrați. Tehnologia de lucru constă în perforarea găurilor de mină, împușcarea lor și excavarea bulgărilor de sare, care, apoi, ajung la releul de benzi transportoare.

La suprafață, sarea este supusă, în instalația de preparare, unor sfărmări și cerneri pentru obținerea diverselor sorturi de granulatil. De exemplu: sortul bulgări (pentru zootehnie și electrocentrale), sortul 0—2 mm vrac sau ambalat în saci (pentru consumul uman și **industria textilă), sortul 0—15 mm** și 0—30 mm pentru industria chimică și altele. Un lucru să rețineți : Marea majoritate a instituțiilor miniere lucrează cu subvenții ; la noi nu este cazul."

Primele patru luni ale anului în curs i-au adus salinei un beneficiu de 1,2 milioane lei ; față de programul de producție stabilit, s-au înregistrat depășiri la sare solidă (10.39 tone) și 547 tone la sare soluție.

Sarea sună ca dolarii

Fundamentat în baza solicitărilor interne și externe, programul de producție, poate fi, practic, depășit : dacă se vor încheia contractele anunțate pentru luna iunie cu Bulgaria și Iugoslavia, sarea se va preschimba în dolari. Sperăm ca fosnetul lor să ajungă și în galeriile subterane. Ca să cobori 250 de metri în adîncime, trebuie să te învîrți, 3 km, prin galerii de sare la lumina farurilor de la mașină. Corpurile de iluminat se obțin greu și directorul le drămuiește cum poate și el, mai cu seamă la locurile unde sînt absolut necesare. 600 de oameni intră zilnic în subteran și se răspîndesc la punctele de lucru, scormonind măruntaiele zăcămîntului. Minerii sînt oameni așezați, mulți cu gospodării în împrejurimi. La 13—15 iunie, anul trecut, și-au văzut frumos de treaba lor și, deși aveau doar cîteva sute de metri pînă-n gară, **absolut toți** au hotărît că n-au ce căuta la București, atîta timp cît pe acolo încă nu s-a descoperit vreun zăcămînt de sare neexploatat. Altfel, munca este deosebit de grea, iar condițiile prea puțin s-au îmbunătățit. În subteran nu se face decît o singură politică : N.T.S.M. De felul cum se respectă normele de protecție a muncii, răspund toți — indiferent de profesie. Cu așa ceva nu se glumește ! La un sfert de kilometru sub pămînt, munca nu poate fi decît dramatică : nu este un cuvînt mare, ci o realitate.

Ioan Cujbă, excavatorist : „Ușor e a spune sare ; da' pîn' o vezi în solniță pe masă îți iese părul prin căciulă. Nu prea stăm bine cu aerajul din pricina utilajelor uzate. Ne trebuie motoare bune, dar, deocamdată nu le avem. Altceva ce să vă spun ? Am avut la început o idee de sindicat: liderul a plecat și habar n-am ce s-a întîmplat cu banii pe care i-am cotizat. Pentru ce i-am dat ? Unde-s banii ?"

Valentin Ștefănică, ajutor sondor : „Echipamentul de protecție se repartizează o dată pe an și se uzează repede. Calitatea sa este sub orice critică. Oare cei care-l produc, la ce se gîndesc ?"

Ioan Pavel, maistru : „Oameni buni, voi, care consumați sare, gîndiți-vă înainte de a o pune în bucate că v-am trimis-o la suprafață cu mult efort și sudoare." Nu vă cer prea mult dacă o să aveți, din cînd în cînd, un cuvînt bun pentru truditorii din adîncuri. În rest, noroc bun."

Dumitru Dănăilă, artificier, 23 de ani vechime : „Fără disciplină, stai cu zilele-n mină; de aceea, înainte de toate — respectul pentru ordine și disciplină. Asta le spun și la cei tineri."

Mihai Ceangău, ajutor havator : „Munca este grea, salariile nu prea ne ajung. Vedeți și dumneavoastră ce prețuri sînt în magazine... Aici noi lucrăm cu înalta tensiune și este obligatoriu să purtăm mănuși și cizme electroizolante. Așa ceva n-avem. Parcă am fi fost uitați. Sau chiar am fost ?"

600 de lucrători așteaptă încă un salariu mai bun și condiții omenești de muncă. Alături de ei se află și administrația salinei. Pentru aceste plaiuri, ei sînt sarea pămîntului. „Dar dacă sarea se va strica, cu ce se va săra ?" Sperăm că aceste rînduri să le citească și cine trebuie ; altfel, ferească Dumnezeu, s-ar putea întîmpla, ca pe neașteptate, drobul de sare să se prăvălească de pe cuptor drept în capul „fragilei noastre democrații".

Durăul sub anatemă

La Durău plouă. Norii negri se reped spre Ceahlău înghițindu-l în fuioare humuite, apoi se coboară temeinic cu gust de gîlceavă asupra acoperișurilor. Plouă dimineața, plouă seara. Turiștii sînt atît de puțini, încît mi se întîmplă ca, în cele două zile petrecute aici, să fiu de mai multe ori singur în sala restaurantului în care iau masa.

Asta a făcut ca, în ultimele cinci luni, stațiunea să înregistreze o pierdere de 3 milioane lei. Doamna șefă contabilă, Maria Stolniceanu, îmi spune despre cheltuielile exagerate ale centralei termice patronată de R.A.G.C.L.-Tg. Neamț ; pentru 16 ore de apă caldă — la un singur hotel — regia autonomă pretinde 100 mii lei. Apoi, nota de plată, (și ea mare) la energia electrică; toată plitele funcționează cu electricitate, la fel spălătoria.

Lipsa turiștilor a cauzat primele concedieri, astfel încît, din totalul lucrătorilor, 30 au primit preaviz începînd cu 1 iunie.

La cîte necazuri sînt, s-a mai ivit unul : Mănăstirea Durău a pornit un „război sfînt" împotriva stațiunii. Cu inimă de mălcuță, Guvernul s-a grăbit să dea o hotărîre evlavioasă care, pur și simplu, a sfîrtecat Durăul. Pentru „introducerea unui climat de reconciliere națională și confesională" se arată, printre altele, în hotărîre. Așa a început discordia. Fiara zavistiei, balaur cu șapte capete, s-a cuibărit în inima împricinaților, împingîndu-i spre păcatele acestei lumi deșarte.

Călugărul din vechiul schit

Istoria mănăstirii începe cu un schit ridicat de o maică Mariana, apoi continuă cu o bisericuță construită de călugări și în sfîrșit, cu biserica frumoasă, care se vede și astăzi, pictată între cele două războaie mondiale de Nicolae Tonitza. Stațiunea a apărut prin anii 1977—1978, fiind amplasată pe fostele terenuri ale mănăstirii, ceea ce, la timpul respectiv, n-a provocat nici o reacție. Printr-o decizie comună a tuturor salariaților, din 1989 începe fundația unei săli polivalente, ce ar fi cuprins o bibliotecă, un cinematograf, săli destinate simpozioanelor și conferințelor etc.

Investiția avea să fie susținută cu fonduri proprii, drept pentru care lucrătorii au admis să-și depună primele pentru ridicarea clădirii. Cam în vremea în care construcția urca

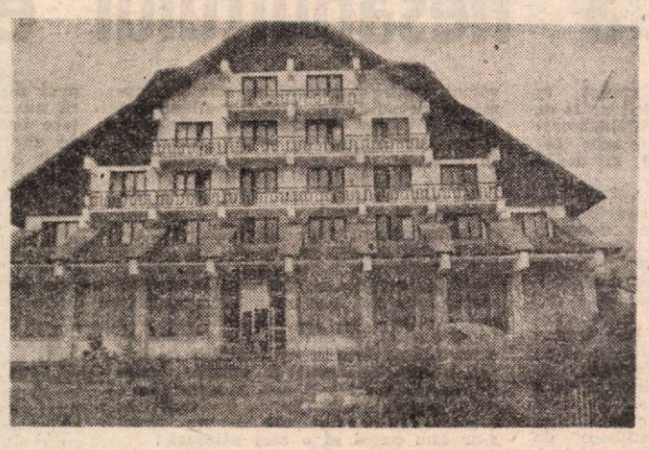

spre etajul I, lucrările au fost părăsite și de atunci așa stau. Ce se întîmplase ?

Părintele stareț Ștefan Gușă, imediat după Revoluție, și-a pus îndreptările și hrisoavele în briu și-a căzut cu mare întristare la porțile Mitropoliei și Patriarhiei cerînd să se facă dreptate.

S-a zbătut sfinția sa ca apa fără hodină din mal în mal, dar s-a întors de la Guvern c-o hotărîre din care spicuim cu cuviosă consternare : *„Imobilele situate în localitatea Durău comuna Ceahlău, județul Neamț, prevăzute în anexa la prezenta hotărîre, cu dotările aferente, trec, pe durată nedeterminată, din patrimoniul fostului Oficiu județean de turism Neamț — fără a mai fi incluse în patrimoniul Societății Comerciale „Durău"-S.A. — în folosința gratuită a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, începînd cu 1 ianuarie 1991"*, (Buletinul Oficial al României, București, 19 dec. 1990, nr. 1318).

Așadar, printr-o lovitură dibace, mănăstirea intră în posesia gratuită a vilelor „Floarea de Colț", „Crinul", „Toporașul", „Ghiocelul", „Bujorul", „Viorica" și a sălii polivalente.

Îmbătat de succesul obținut, părintele Gușă își pune ochii pe întreaga stațiune ; niciodată nu-i prea mult pentru Dumnezeu ! Ca un general care studiază harta înaintea bătăliei, așezîndu-și steguițele în terenul inamic, starețul ridică o cruce în mijlocul stațiunii, pe locul unde, odată, fusese un cimitir. Parcul stațiunii trebuia să dispară pentru că în el, declară părintele unui ziarist de la „Ceahlăul", n-a văzut decît „scrîncioabe și alte dăcovenii". Pornește iarăși la drum prin lumea cea plină de înșelăciuni și se întoarce cu o autorizație de reînhumare, în intenția certă de a reînființa cimitirul. Vestea provoacă un scandal cumplit.

Starețul nu se lasă : începe intimidările. Localnicii din Durău primesc adrese prin care sînt invitați la stăreție cu actele caselor și pămîntului din folosință, dar, așa, „în termen de 3 zile". Altfel, „vă vom acționa în judecată", nu se sfiește fața bisericească să scrie. Aprig om, părintele ; pe potrivnici îi mustruluiește în biserică „la cuvîntare", de autorități nu-i pasă nici cît sfîntului Haralambie, care, după ce ferecase ciuma în lanțuri, își permitea să-i rîdă-n nas lui Sever Împărat. Văzîndu-și pămînturile amenințate, sătenii din Ceahlău fac un memoriu semnat de reprezentanții a 101 familii și-l trimit prefectului județului Neamț ; în replică, starețul cere să se adreseze gospodarilor prin stația de radioamplificare, la o oră de maximă audiență — cee ce redeschide problema, pe plan local, asupra libertății presei! Și dintr-o parte și din alta, plouă cu amenințări.

Ce spun oamenii

„Starețul Ștefan Gușă a împrejmuit cu gard de sîrmă ghimpată sala polivalentă și a declarat : „Dacă mai intră cineva aici, îi dau în cap". I-am spus : „Părinte, ați luat 6 vile și au rămas fără servicii 16 oameni, care au necazuri, copii. Mi-a răspuns : „Ce, i-am făcut eu ?"

Dorește să facă un cimitir în mijlocul stațiunii, a venit și-a luat dalele unui trotuar de piatră ce traversa pârculețul. Cînd i le-am cerut mi-a răspuns : „Vino și ți le ia". (Tiron Constantin, directorul stațiunii Durău).

„Un cimitir în mijlocul stațiunii, echivalează cu desființarea ei.

De fapt, asta dorește starețul mănăstirii" (Elena Gherasim, șef recepție, hotel Durău).

„Cu mîinile lui de preot a dărîmat scrîncioabele copiilor. I-am spus : „Părinte, îți respect haina neagră, dar pentru ce este sub ea n-ar ajunge două butoaie de smoală. A afirmat în biserică, de față cu oamenii, că eu aș fi declarat că nu voi da bani la slujbe, pînă nu voi fi pictată în pielea goală pe altar. Păi ăsta-i stareț ? Îi este dat călugărului să doarmă cu capul pe cărămidă, nu să învrăjbească credincioșii, cum face acest trimis al lui Iuda pe pămînt". (Marica Vătui, lucrător gestionar).

„Părintele vrea să ne ia casa și pămîntul. Mi-a trimis adresă acasă să-i duc toate actele. Eu de aici nu plec" (Elena Mihăilescu).

„Casa pe care-o vedeți, eu am ridicat-o cu singe, așa să scrieți, că am șapte operații. Îmi spune starețul : ești bătrîn, vino și mănîncă la mănăstire, mută-te la noi și lasă casa sfîntului lăcaș. La mănăstire, zic, să mănînce cei care umblă cu traista-n băț din casă-n casă, iar nu eu, care am gospodărie și două nepoate care mă ajută. „Cu acelea, ne judecăm noi mai tîrziu, dacă moștenesc gospodăria", m-a amenințat starețul". (Părintele Mihai Nifon, diacon la mănăstire).

„Noi, localnicii din Durău nu mai putem suporta batjocura și amenințările de la preotul Gușă". „Chiar și biserica ne ceartă de multe ori, de exemplu, pe familia Mihăilescu ce au casa la Durău și au trei copii, mănăstirea voia să-i scoată de acolo, motivînd că terenul este al ei, zicînd preotul Gușă că Ion Mihăilescu dacă-i trebuie teren să-i dea drumul barajului de la Bicaz să-și ia pămîntul". „Domnule prefect, ce faceți cu noi, căci noi am suferit odată și ne-au mutat casele și ne-au rămas pămîntul de arătură sub apă ?". „Să se ia măsuri în privința aceasta că s-ar putea întîmpla o crimă" (Memoriul celor 101 familii de locuitori ai comunei Ceahlău înaintat prefectului județului Neamț).

Pe părintele stareț l-am așteptat două zile; lumea de după zidurile mănăstirii este din ce în ce mai puțin deșartă, iar lucrările ei nu mai seamănă a vinare de vînt ; altfel, își arată și-o față plină de dulceață întruchipată într-un ARO cu care părintele este așteptat să se întoarcă. La plecare, un răuvoitor mi-a spus că precis o să mă întîlnesc cu mașina nouă a mănăstirii pe drum spre Bicaz ; să fiu atent deoarece, starețul cu siguranță i-a ales numărul 666.

Pagină realizată de
AL. MIHĂILĂ

Sănătatea soseşte din cosmos (III)

AM FOST MARTORI LA EXPERIMENTUL „COJOCARU"

UN FENOMEN SE LIMPEZEŞTE, SPORINDU-ŞI MISTERUL. VĂ PREZENTĂM, FĂRĂ COMENTARII, DECLARAŢIILE PACIENŢILOR VOLUNTARI

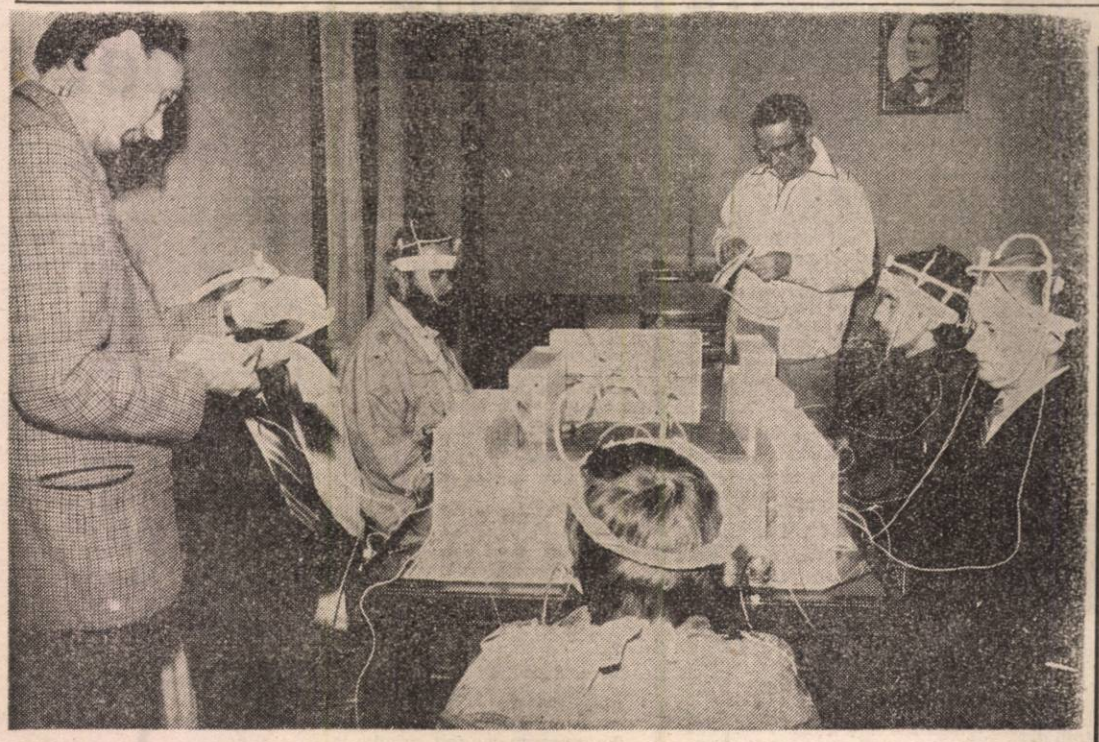

Un medic asistă la demonstraţie

Este vorba de doctorul Constantin Dumitrescu *din Bucureşti, un mai vechi pasionat al problemelor de psihotronică şi, deopotrivă, practician acupunctor. În aprecierile făcute asupra experimentului, dumnealui a dovedit multă prudenţă, socotind că fenomenul reclamă în continuare informaţii şi cazuistică suplimentare. Iată ce ne-a declarat :*

„Omul este o mare necunoscută, un sistem hipercomplex. După ultimele investigaţii, se pare că el este influenţat de factori de peristază (ambientali) mai mult decît bănuim. Cu toate acestea, sînt încă, mulţi care privesc cu neîncredere universul ceţos al parapsihologiei. Se admite totuşi că există sugestie, telepatie, că, deci, între două persoane poate avea loc o comunicare nemediată de cuvinte. De aici, o ipoteză : emisia şi recepţia se efectuează prin transfer de energie. Există oameni care pretind aievea că au văzut bioenergie.

În privinţa efectelor benefice ale transferului de energie se spun, de asemenea multe lucruri. Dar în general se folosesc declaraţiile bolnavilor, iar aceştia pot fi extrem de subiectivi. Efectul PLACEBO este şi el foarte cunoscut. Autosugestia deschide adeseori piste false. Vorba ceea : mergînd la Mecca, te faci bine pe drum. Durerea de măsea încetează cînd omul păşeşte pragul dentistului. Nu resping experienţele bioenergeticienilor, dar cer ca ele să se facă prin armele ştiinţei statisticii, pe eşantioane reprezentative. În cazul de faţă trebuie să observ că eşantionul este foarte mic. Demonstraţia este mai mult o chemare la colaborare. Sînt întru totul de acord că testarea trebuie continuată. Este nevoie însă ca pacienţii să fie consultaţi de medici de profiluri variate, de psihologi.

Eu am examinat şase din pacienţii aceştia. M-am supus şi eu experimentului. Am reţinut că aproape toţi pacienţii descriu senzaţii de căldură, pulsaţii în degete. De asemenea, la trei persoane, durerile s-au diminuat şi nu au reapărut prin palpare. Se poate bănui, aşadar, că în organism se produce ceva. O schimbare. Dar trei pacienţi nu au simţit nimic.

Terapia neconvenţională prin folosirea bioenergiei reprezintă o promisiune şi cercetările româneşti merită să fie salutate şi încurajate".

Ce este bioenergia ? Deocamdată, o întrebare la care nu poate răspunde nimeni. Ea există pur şi simplu. Scientiştii domeniului au prins-o pe plăcile electronografice (identificînd-o sub forma unor aure luminoase), iar persoanele cu facultăţi înnăscute o captează din mediul ambiant şi o transmit altora. În lume, fenomenul face obiectul unor cercetări de anvergură, multe din ele cu caracter secret. În U.R.S.S., Bulgaria, Cehoslovacia, ca să ne referim numai la aceste ţări din estul Europei, funcţionează, prin investiţii de stat, instituţii specializate. În România comunistă, investigaţiile iniţiate de un grup de entuziaşti, au fost sugrumate în faşă. Ele au fost etichetate ca mistice şi antiştiinţifice. Prostia are întotdeauna ceva masiv şi fatal.

Şi totuşi, de unde vin misterioasele emisiuni energetice ? Ştiinţa, din nou, se mărgineşte la ipoteze şi speculaţii savante. Se pare că fiinţele vii îşi procură energia vitală nu numai prin convertirea alimentelor, ci şi din mediul ambiant. Iar acesta ar recepţiona-o din enigmaticul rezervor cosmic. Este ceea ce probează deocamdată în mod empiric persoanele capabile de a mijloci transferul de bioenergie. Georgiana Djuna Davitajvili, se bucură de notorietate mondială.

Un inginer român, iar acesta este domnul Constantin Cojocaru, a avut ideea de a capta energia cosmică prin mijloace tehnice. Despre metoda şi preocupările sale am vorbit pe larg în precedentele articole. Reamintim că acest pasionat cercetător a izbutit să realizeze transferul de bioenergie, construind nişte captatoare sofisticate. Ele ar înlocui, deci, senzorii vii şi prin aceasta invenţia domnului Cojocaru se recomandă ca prioritate mondială. În cuprinsul relatării noastre am anunţat, de asemenea, că autorul invenţiei va face o demonstraţie publică. Trebuie să reţinem că tratamentul „Cojocaru" nu utilizează medicamente, ceaiuri medicinale, hipertermie, fizioterapie şi nici un fel de procedeu care poate agresa organismul. Cojocaroterapia foloseşte *inefabilul*.

Experimentul a avut loc în zilele de 12 şi 13 iunie la sediul redacţiei noastre. Din cei 182 cititori, care ne-au scris sau ne-au telefonat (oferindu-se să se supună experimentului), am selecţionat un eşantion de 30 persoane. Au mai fost incluse în tratament şi trei femei în vîrstă, cu maladii diverse, care au sosit neanunţate. La test au participat şi trei salariaţi ai revistei „Flacăra".

În ziua de 12 iunie s-au supus tratamentului, pe parcursul a trei şedinţe (fiecare de o jumătate de oră, la intervale de trei ore), bolnavii de sinuzită. A doua zi, tratamentul a fost extins asupra suferinzilor cu ulcer. Alăturat vă prezentăm, fără comentarii, unele din declaraţiile beneficiarilor energobioterapiei propuse de inginerul Constantin Cojocaru. Demonstraţia se va repeta cu noi pacienţi la o dată pe care o vom anunţa din timp.

Grupaj realizat de LIVIU TIMBUS şi LIANA TATOS

Fotografii de ELENA GHERA

CE SPUN PACIENŢII

Gina Gladcov, 30 ani, str. Răspîntiilor nr. 9, sector 2, Bucureşti

Sufăr de sinuzită frontală şi bilaterală. În 1986, cînd am făcut prima radiografie, s-a speriat şi doctorul. În octombrie, anul trecut eram aşa de bolnavă, că nu mă mai puteam ţine pe picioare. Ce simt acum? În ordine, mi s-au încălzit mai întîi palmele, apoi am avut o senzaţie de supapă care se deschide la ceafă. Următoarea senzaţie a fost un gol în stomac. Simt că respir mai uşor.

Andrei Juan, 16 ani, str. Pescarilor nr. 13, Constanta

Am rinită alergică de la vîrsta de 9 ani. Am început tratamentul medicamentos acum 5 ani, am făcut şi acupunctură, dar nu prea am avut rezultate. Acum simt căldură în palme şi un fel de presiune în partea de sus a capului.

Constantin Bălan, 53 ani, str. Hărmanului nr. 136, Braşov

Am de 15 ani sinuzită. M-am tratat cu antibiotice, am făcut inhalaţii, aerosol, dar de la un an la altul s-a agravat. De şase luni am şi uşoare ameţeli. De cînd stau la acest aparat simt o amorţeală în degete, o căldură generală în tot corpul şi o uşurare, pentru că, asta nu v-am spus, permanent am o apăsare frontală. Mai am şi o scurgere permanentă în gît, pe care, acum, parcă n-o mai simt.

Cristian Nunwailer, 12 ani, bd. N. Titulescu nr. 10, Bucureşti

Am sinuzită de la 4 ani. Am fost de multe ori la doctor.

Acum am căldură în mîini şi încă ceva, nedesluşit în corp — o apăsare. Mi s-a mai desfundat nasul. O simt.

Carol Dublea, 43 ani, bd. Republicii, bl. 56, ap. 50, Roman

Am sinuzită de la vîrsta de 20 de ani, care-mi dă mari probleme primăvara şi toamna. Am simţit un fel de palpitaţii în mîini şi căldură în zona capului. Sper să nu mă înşel, dar simt că respir mai uşor.

Claudia Florea, 52 ani, bd. N. Titulescu, nr. 163, Bucureşti

Am tulburări de circulaţie craniană şi probleme alergice. Fac tratament medical de cîţiva ani. Au fost şi ameliorări, dar sînt meteo-sensibilă şi s-ar părea că tulburările vin şi de la nişte probleme cu inima.

Acum, în afară de faptul că îmi simt mîinile şi ceafa calde, n-aş putea spune altceva.

Alexandru Stoica, 53 de ani, Costeşti Vale, judeţul Dîmboviţa

De vreo 15 ani sufăr de ulcer. Am făcut tratament, s-a ameliorat, pe urmă iar au început crizele, mai ales primăvara şi toamna. Acum simt o căldură în capul pieptului şi în ceafă.

Florian Căciulă, 77 ani, str. Doamnei nr. 8, Bucureşti

De vreo doi ani sufăr de ulcer. Sufăr şi de ficat, dar ulcerul mă supără. Am fost şi în spital, s-a ameliorat şi, pe urmă, iar a început. Mai ales dimineaţa, cînd mă scol, mă doare rău. Acum, în timpul tratamentului, am simţit o linişte profundă. Nu mai sînt nervos de loc. Dimineaţă, cînd am venit, mă durea stomacul. Acum nu mă mai doare.

Ştefan Dulgheru, 34 ani, str. Blăjel nr. 4, Bucureşti

Am ulcer duodenal de 7 ani. Am încercat să rezolv problema cu medicamente, dar nu se mai găsesc. Acum nu simt nimic, decît o senzaţie de foame.

Dumitra Nanu, 76 ani, str. Muzeelor nr. 10, Constanta

Sufăr de ulcer duodenal cu nişe. De 15 ani sufăr cu stomacul, dar în ultima lună, e nenorocire. Am crize zi şi noapte. Nu pot să mănînc nimic şi vărs un lichid acru. De cînd stau la aparatul acesta, văd că nu mă mai doare şi mă durea mai devreme. A dispărut durerea cu încetul şi simt o căldură mare şi somn.

Elena Condrea, 65 ani, comuna Brusturoasa, judeţul Bacău

Am „Parkinson". Sînt tot a doua zi de tratament. Azi dimineaţă m-am simţit foarte bine şi am mers bine cu piciorul bolnav. Numai că m-am obosit prin Bucureştiul ăsta, am mers, fuga, după autobuze, azi noapte n-am dormit cum trebuie şi acum simt că m-am obosit. Văd că la aparatul ăsta, parcă mă liniştesc. Mi se duce fierbinţeala pînă-n picioare şi căldura asta îmi face bine.

Maria Petre, 43 ani, Rompress

Sufăr de ulcer duodenal şi de ani de zile ţin un regim foarte drastic. Am făcut ieri trei şedinţe de tratament şi astăzi încă una, după care am încercat o experienţă. Spunîndu-mi domnul Cojocaru că am să pot să mănînc de toate, am mîncat castraveţi şi am băut cafea. De aşa ceva nu mă puteam atinge. Le-am consumat şi n-am avut nimic, nici un fel de durere sau neplăcere.

NOAPTEA REGILOR

pro sau contra

Frapantă este această întîlnire între Shakespeare și Andrei Șerban : **„respect sau lipsă de respect ? Puțin din amîndouă“**, mărturisește regizorul. Mi-am imaginat pentru o clipă tot decorul piesei în scenă. În centru canapeaua monumentală și funebră a lui Orsino, în dreapta o mașină de poliție, în spate stînga un elicopter, în spate dreapta o corabie, în față un bar dintr-un port. Și printre aceste elemente de decor Viola și Sebastian în costume de epocă, Orsino într-un costum oriental, Olivia în haine cu iz spaniol. Ai crede că intri într-o amețitoare aventură suprarealistă. Dar nu, ești chiar în Shakespeare. Fidelitatea față de text e foarte mare. Dar această substanță e bombardată de o lume a imaginilor la fel de vie, misterioasă și surprinzătoare. Regizorul nu schimbă înțelesurile piesei, dozează însă altfel tensiunea scenelor.

Este mai întîi povestea Violei. Ea ajunge în Iliria, un loc barbar și periculos. În travesti intră în slujba ducelui Orsino. În jurul ei se țese o lume agresivă. Astfel este și prezența excesiv de senzuală a ducelui iar mai tîrziu pasiunea nestăpînită a Oliviei. Pe măsură ce intriga se complică agresivitatea acestei lumi devine amenințătoare. Semnalele alese aparțin lumii contemporane. Ofițerii care opresc duelul vin cu o mașină de poliție. La fel, sosirea lui Orsino la Olivia, ca stăpîn și dușman, e o descindere cu elicopterul în cel mai clasic stil mafiot. Soluții comerciale, vor spune unele voci. Dar aceste imagini surpriză nu se amestecă în epica spectacolului, sînt doar semnale. Ele declanșează o stare iar efectul în spectacol este cel dorit de regizor. El a știut riscul acestor scene și de aceea totul e atent dozat încît reușește să evite capcanele pe care o astfel de cutezanță le presupunea. Sînt regizori cărora le ies toate acrobațiile fanteziei. Sînt rari, Andrei Șerban e unul dintre ei. În teatrul nostru a mai fost încă unul, Alexandru Tocilescu.

Ar fi jalnic dacă de acum în spectacolele noastre ar începe să plouă cu elicoptere, farfurii zburătoare sau mai știu eu ce. Spectacolele lui Andrei Șerban sînt atît de discutate, de lacom asimilate de oamenii de teatru

încît riscul epigonismului trebuie luat în seamă.

A doua poveste e cea a lui Malvolio, mai bine spus demascarea și pedepsirea lui. E zona politică a piesei. Mă întreb dacă ar fi putut fi evitată cunoscînd destul de bine publicul nostru. După ce cade în capcana Mariei, Malvolio revine în scenă cu ciorapii galbeni și zîmbind, zîmbind mereu. Așa cere Shakespeare. În acea scenă apărea, dincolo de orice voință, miza politică. Rămînea ori să elimine din piesă acest personaj ori să elimine publicul din sală. Andrei Șerban acceptă provocarea. Mai mult, continuă jocul într-o succesiune de imagini : Malvolio se bucură urmărind actualitățile la tv, cînd este închis, din ciorapii galbeni ajunge în zeghe, iar în scena finală apare din subterană învăluit de emanații și cu un lămpaș în mînă.

Politicul nu putea fi evitat. Pentru a nu fi acuzat că pe ici pe colo spectacolul este aluziv politic, regizorul adoptă atitudinea forte, transformă aceste scene într-o satiră politică. **„Dar ca artiști trebuie să fim conștienți de ce se întîmplă în jurul nostru, chiar dacă nu putem influența direct actualitatea“**, spune la un moment dat regizorul.

Ultragiat, Malvolio amenință că se va răzbuna, și o va face. Nu e nici o îndoială. Înainte de a ieși din scenă, Malvolio e interceptat de unul din oamenii lui Orsino. Ura lui va intra în slujba ducelui. Va deveni una din eminențele cenușii care vor inventa un joc macabru.

Scena finală e poate cea mai frumoasă din spectacol. Actorii se îndepărtează, conturul corpului lor devine o umbră pe o pînză. Amintiri dintr-o poveste. Dintre ei lipsește un singur personaj, Malvolio. Spectacolul se termină sub semnul unui pericol.

Actorii. E sigur că spectacolele lui Andrei Șerban au readus publicul în sălile de teatru. La început s-au umplut din nou sălile Naționalului, apoi la Comedie și la Bulandra. Dar importanța venirii lui Andrei Șerban la București a fost în primul rînd pentru actori. În cele patru premiere putem vorbi de o reprofesionalizare a trupei. La fel se întîmplă și în „Noaptea regilor“. Sînt extraordinari Gheorghe Dinică în Malvolio, Carmen Galin în Maria. Acest personaj este de fapt un spiriduș care își ride de defectele omenești, care leagă și dezleagă firele intrigii. Ovidiu Iuliu Moldovan în Orsino are un chip nou, își reimprospătează mijloacele scenice. Suavă și energică e Maia Morgenstern în Viola. Sînt foarte buni Dan Puric în Sir Andrew, Claudiu Bleont în Feste bufonul trist, Costel Constantin în Sir Toby. Cerasela Stan în travești are două roluri mici dar desăvîrșit realizate. Dă culoare multor scene prezența balerinei Beatrice Bleont.

Zilele acestea Andrei Șerban va hotărî dacă va mai rămîne sau nu conducătorul trupei Naționalului. Dacă el va pleca, actorii vor fi mult mai săraci și mai triști.

AURELIA BORIGA ■

Fotografie de GABRIEL BUGNAR ■

La Gabrovo lumea rezistă fiindcă rîde!

Risipit la poalele munților Stara Planina, de o parte și de alta a riului Iantra, Gabrovo nu e un oraș spectaculos, ieșit din comun, nu are parfumul de epocă respirat la Velikovo Tirnovo și nici balcanismul afișat al Kazanlîkului. Pur și simplu Gabrovo e un oraș obișnuit, un oraș tînăr (atestat ca atare **la 17 mai 1820**) și — surprinzător — un oraș liniștit. Și totuși, din 1972, din doi în doi ani, la Gabrovo se întîmplă ceva care schimbă pentru un anotimp viața orașului și a gabrovenilor. Atunci se deschide Bienala internațională de satiră și umor, o manifestare tradițională ajunsă azi la a X-a ediție.

Anul acesta Festivalul de la Gabrovo s-a deschis dar fără fastul cu care eram obișnuiți în alți ani, fără parada costumelor care străbătea tot orașul, fără carnavalul măștilor și fără șampanie. Dincolo de greutățile prin care trece nu numai Festivalul ci chiar Bulgaria, dificultăți subliniate la vernisaj de noul director al Casei Umorului, dl. Hristo Penchev, să notăm că la ediția din acest an au fost primite la cele cinci secțiuni (caricatură, desen satiric, grafică, pictură și sculptură) 2 553 lucrări trimise de 979 autori din 51 de țări, din care juriul (Tan Oral, G. Chapkanov, M. Zlatkovski și alții) a lăsat „la vedere“ pe simezele celor 8 săli de expoziție doar 453 lucrări, de la 344 autori din 42 de țări. O selecție fără îndoială severă dar care a păstrat prin timp profesionalismul și prestigiul acestei manifestări de amploare.

Prezența la vernisaj a numeroase personalități ale vieții politice și culturale din Gabrovo și Sofia, a televiziunii și radioului, a redactorilor de la revistele de divertisment Stîrșel, Pardon, Sut și Apropos din Bulgaria, Osten din Iugoslavia și Rebus din România, precum și a unor oaspeți din Austria, Canada, Elveția, Iugoslavia, Italia, Grecia, Turcia, U.R.S.S. și... România (Ion Barbu, Mihai Barbu, Mihai Boacă) au dat greutate și culoare acestui Festival.

Bineînțeles că momentul culminant l-a constituit decernarea premiilor, fiindcă o expoziție de umor fără premii n-ar avea haz ! Așadar pentru secția caricatură Premiul I. Konstantin Bronzit (U.R.S.S.), Premiul II. Claudio Gnani (Elveția), Premiul III, Xu Peng Pei

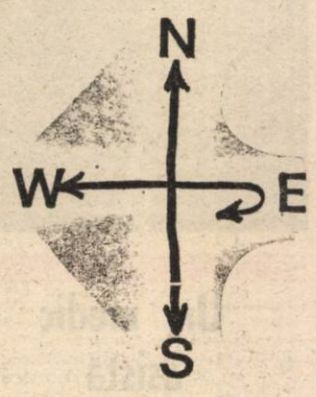

(China). Premiul revistei Stîrșel, Zhang Zhong Dao (China) și Premiul revistei Sut, Igor Pascenko (U.R.S.S.). Iar în expoziție, să nu uităm, au fost prezenți unii din cei mai importanți caricaturiști ai lumii. Ai unei lumi care la Gabrovo rezistă fiindcă rîde !

AUREL ȘT. ALEXANDRESCU ■

Lanterna magică

DAKINO — ediția I

În zilele de 7 și 8 iunie a.c., la Casa Centrală a Armatei din Capitală, găzduit în superba sală de proiecție, renovată, a acesteia, a avut loc primul **Festival de film al studenților operatori și regizori din România — „DAKINO“** (societate reprezentată prin dl. Dan Chișu), eveniment artistic și competitiv organizat impecabil și, mai ales, extrem de important din punct de vedere al analizei valorice a viitorilor noștri cineaști, participarea la festival fiind deschisă tuturor anilor de curs ai Academiei de Artă Teatrală și Cinematografică (firește, la cele două categorii pomenite mai sus).

În sfîrșit, „cineva“ s-a decis să se ocupe, la modul extrem de serios, de evoluția studenților noștri (ținuți, pînă acum, mai la periferia brumei de festivaluri cinematografice existente), acordîndu-le atenție după cum merită ; dovadă, competența juriului condus de Romulus Rusan și avîndu-i membri pe Victor Rebengiuc, Gina Patrichi, Jana Gheorghiu, Roxana Pană și Dinu Tănase — precum și din substanțialitatea premiilor (variind, prin acumulări, între sume de 10 00—70 000 lei — și nu numai acești bani !), oferite de către sponsorii Festivalului.

Nu vom reproduce întreg Palmaresul acestui prim Festival **„DAKINO“**, el va fi publicat desigur în presa de specialitate (iar filmele premiate — conform promisiunii doamnei Jana Gheorghiu — vor fi transmise pe postul de televiziune !), ne vom referi doar, din lipsă de spațiu, la cîteva aspecte ce ni s-au părut a fi semnificative acestei confruntări artistice studențești. De remarcat, așadar, varietatea genurilor de film abordate de către studenți, larga paletă a mijloacelor de expresie folosită, profesionalismul deja vizibil al unora (de pildă cazul lui Traian Ionuț, student anul V operatorie, cîștigător al Marelui Premiu al Festivalului pentru imaginea realizată la trei dintre peliculele prezentate : **„1989“, „Zile albe“ și „Cosașul“** — chiar și numai ultimul dintre acestea anunțînd un virtuos !) ; sau Premiul pentru regie film ficțiune (Flavia Rotaru, pentru **„Ocupat“** și **„Între alb și negru“**) ; sau Premiul pentru calitatea tehnică (Viorel Sergovici, pentru **„Imperiile sufletului“, „Captivul“**) ; sau Premiul pentru cel mai bun film video, asociat celui pentru regie film documentar (Iulian Foișor, cu **„Umbra unei nopți“**) ; eseu cinematografic **(„Babel“**, de Alexandru Solomon), sau scenariu **(„Los elvidados“** de Bogdan Drăgan, film realizat „în cheie“ eisensteiniană, deci într-un montaj abrupt, descriind însă cu un umor amar nedumeririle noastre actuale), etc.

Dacă din aceste puncte de vedere lucrurile stau mai mult decît îmbucurător, din altul — și anume din cel al impactului cu realitatea scursă într-un an și jumătate de la Revoltă — lucrurile nu stau chiar pe roze, și este surprinzătoare mai ales, la multe dintre filmele înscrise în Festival, lipsa aproape totală a aplecării către **analiză**, către **dramă**, către **întrebări**, către **acțiune** de care dau dovadă — culmea ! — tocmai acești tineri !?... Este un fenomen ce te pune pe gînduri (subsemnatul a terminat de asemenea IA.T.C. în anii '960 și am constatat și atunci această aplecare către „esteticul“ cinematografului — mai ales la studenții de la regie-film — în dauna filmului „de conflict“, ceea ce mi s-a părut bizar !), după un an și ceva de evenimente care ar putea umple, numai ele, o întreagă istorie, filmele studențești, iată, ocolesc inexplicabil — nu toate, firește, Palmaresul **„DAKINO“** evidențiază asta ! — **angajarea** vie în ceea ce am putea numi : „dramatica răsucire în sine a unei țări în devenire“. Cred că acest aspect ar trebui să stea în atenția cadrelor didactice de la Academie.

De altfel, unul dintre acestea, dl. Horea Murgu, mi-a șoptit, într-o pauză a proiecțiilor, că NU toate filmele interesante ale studenților au fost înscrise în Festival datorită încrederii autorilor în „seriozitatea“ concursului... prea fuseseră păcălîți cu alte ocazii, inclusiv cele de la Costinești !? Firește că acum, după aflarea rezultatelor (și poate că și după oferirea premiilor !), respectivii autori își mușcă unghiile — dar asta e o altă poveste.

Salutăm încă o dată, în încheierea acestor rînduri, proaspătul Festival de film studențesc **„DAKINO“**, avînd convingerea că viitoarele ediții ale sale vor deveni și mai competitive — ultimul aspect ținînd numai și numai de interesul și capacitatea studenților noștri.

HORIA PĂTRAȘCU ■

Cioran

Silogismele amărăciunii

Mister — cuvînt de care ne servim pentru a-i înșela pe ceilalți, pentru a-i face să creadă că noi sîntem mai profunzi decît ei.

Pesimistul trebuie să-și inventeze în fiecare zi alte motive de a exista : este o victimă a „sensului“ vieții.

Cu Baudelaire fiziologia a intrat în poezie ; cu Nietzsche în filozofie. Prin ei tulburările organice au fost ridicate la rangul de cintec și de concept. Proscriși ai sănătății, le revenea datoria de a asigura o carieră bolii.

Macbeth : un stoic al crimei, un Marc Aureliu cu pumnalul.

În românește de EUGENIA VASILE ■

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Mai cunoscută în S.U.A. decît acasă

CÎȚI DOLARI FACE O DOINĂ?

Doamnă Ionela Prodan, ați venit în redacția „Flacăra" într-o stare ușor revoltată. Mi-ați spus că aveți în muzica populară un statut de „pensionară". Ce vă revoltă și cine v-a fixat acest statut ?

— Nici măcar vîrsta nu m-ar deranja dacă aș avea vîrsta pensionării. Un cîntăreț cu nume, chiar la pensie, are ceva de spus. Dar ce mă deranjează acum foarte mult e faptul că nu sînt solicitată să cînt în țară și stau mai mult în America și Canada. Această tăcere din jurul meu !

— Ați avut vreun conflict cu cineva ? Vă izbiți de un anume zid ?

— Nu. E un lucru tacit.

— Există o mafie în muzica populară românească ? Bănuiți că încearcă cineva să vă reducă la tăcere ?

— Parcă ar fi un lucru dirijat anume.

— Cine credeți că e dirijorul ?

— Cred că tot acei cu care trebuia să lucrez înainte. Pentru că și înainte de revoluție, tot același statut l-am avut. Am fost un revoluționar de cînd mă știu : n-am cîntat decît ceea ce-am crezut că mă reprezintă.

— Ați abordat și folclorul prezidențial cu „țărișoara" și „iubitul conducător" ?

— Niciodată. N-am făcut parte din nici un grup folcloric omagial din nici un spectacol de osanale. Niciodată nu m-a văzut nimeni în nici un fel de emisiune compromițătoare. N-am acceptat.

— Și, totuși, ați avut un statut privilegiat. Ați făcut turnee în Australia, Canada, S.U.A. Pe ce filieră? Știu că se ieșea foarte greu în străinătate !

— Foarte greu, într-adevăr ! În ceea ce mă privește am avut relații fantastice cu comunitățile românești de afară care mi-au făcut contracte, în timp ce ARIA... Numai pielea de pe mine nu mi-o lua. Eu aduceam contractele și așa reușeam să ies afară.

— În cîte turnee ați fost dvs. în străinătate, v-a contactat securitatea ?

— Niciodată. Am fost un element care, probabil, nu interesa. Sînt un om — cum mă vedeți — agitat și ei n-au avut nevoie de asemenea oameni cu care să colaboreze.

— Nu v-a cerut chiar nimeni să faceți anumite servicii partidului și țării ?

— Auzeam că unul sau altul dintre noi e...

— Cine ? Vă întreb pentru că în mod sigur unii colegi de-ai dumneavoastră aveau și astfel de misiuni.

— Nu știu. Dar nu există prieten din lumea asta care să fi intrat în țară și să nu fi venit și pe la mine. Să-i spun : nu veni la mine că-ți vede securitatea mașina cu număr străin în fața casei ! Niciodată ! Nu știu ce s-a întîmplat de-am scăpat.

Bunicul meu, Oane Combei

— Să ne întoarcem la statutul dv actual, pentru că de aici am pornit discuția. Deci nu înțelegeți de ce sînteți pusă pe tușă.

— Nu înțeleg. În vara asta plec din nou afară.

— Unde ?

— În S.U.A. și Canada. Să știți că la ora actuală sînt mai cunoscută în S.U.A. și Canada decît în România. Aici a început deja lumea să mă uite. Aud tot felul de zvonuri : ba că m-au prins cu droguri la vamă, ba că nu știu ce. Numai lucruri de astea...

— Am auzit și eu un zvon : că sînteți fiică de general. E adevărat?

— Doamne ! Tatăl meu a murit cu două luni înainte de-a mă naște mama. Vă dați seama ! Ai mei au avut numai probleme în timpul regimului comunist. Au fost închiși la canal pentru că au fost chiaburi, au fost oameni bogați. Mi-aduc aminte vorbele bunicului meu, Oane Combei, tatăl mamei mele. Zicea „Mă, tată, mă. Cine-a fost om, tot om e !" Doamne, cît adevăr în aceste vorbe atît de simple ale unui țăran. Oane Combei a fost un om gospodar, nu degeaba a ajuns primarul comunei, pe vremea lui. Toată lumea îl știe. Sau Tache Prodan, din partea tatălui meu, de la Dăbuleni. Ar trebui acum să merg să iau jumătate din pămîntul comunei, să fie al meu.

— Vă tentează să vă întoarceți la „glie" ?

— Nu mă pricep la munca cîmpului, nici nu aș avea timp de așa ceva. Altfel, poate aș face-o și pe asta.

Ora cîntecului popular

— Ora pămîntului a sosit pentru țăranul român. Credeți c-a sosit acum și clipa cea mare pentru folclorul românesc, momentul adevărului în folclorul nostru ?

— După părerea mea, cred că folclorul are o haină atît de subțire, sărăcuțul. În zilele revoluției murmuram plîngînd : „Bine-ai venit cîntec românesc. Inima și sufletul meu vor fi învelite de acum încolo de tine. Bine-ai venit cîntec popular !" Din păcate se cîntă în continuare tot felul de inventii, tot felul de lucruri ușoare, ieftine. Nu am auzit un cîntăreț care să cînte din cinci piese măcar două care să fie folclor adevărat. Se cîntă țigănește, sîrbește, orice vrei, dar nu muzică populară !

— Puteți da vreun exemplu recent care v-a revoltat ?

— Am văzut un disc cu cîntece de petrecere. N-am reținut numele cîntărețului, dar am văzut titlul discului : „Ecaterino, vedea-te-aș moartă", Sau așa ceva. Nu ! Se numea : „Ecaterina, ești damă bine". Cîntece de petrecere ! Or, domnule ! Dacă și asta-i petrecere românească ?! Unde mai e frumusețea românului ? Noi sîntem recunoscuți afară pentru sufletul cîntecului nostru. Am auzit la Toronto strigîndu-mi-se din sală unde cîntam : „Ionela, știi cîntecul **Săraca copilărie** ?" Cum să nu ! Îți dau lacrimile cînd auzi în Canada și America ce cîntece vor, ce a rămas în ființa lor : personalitatea cîntecului nostru popular, frumusețea și noblețea lui adevărată. Nu „Ecaterina..."

— Ce ar trebui să fie folclorul acum cînd nimic oficial nu-l slujește ?

— Eu zic că și interpretul formează gustul publicului. Ar trebui ca un cîntăreț să țină la personalitatea lui — dacă există — și dacă a avut-o, să caute acum să și-o regăsească prin cîntec superb și autentic care să-l înalțe deasupra publicului ca într-un miracol, prin acest lucru sfînt pe care îl aduce în fața oamenilor : cîntecul pur, folclorul autentic. Ce se întîmplă acum pe un disc sau într-un recital ? N-auzi decît nici intrigi amoroase, succesele sau insuccesele unui personaj idilizat, ridicol.

— Ce-ar fi de făcut ca folclorul românesc să rămînă, în continuare și folclor și românesc ?

— Ceea ce credeam că se va întîmpla după revoluție. Eram sigură că se va întîmpla dar acum îmi pare atît de rău. Unde sînt adevărații cîntăreți de muzică populară ? Un artist trebuie să aibă nu numai voce ci și demnitate, frumusețe umană. Omul din tine trebuie să fie frate cu artistul. Altfel nu faci nimic.

Trafic cu valută cîntătoare

— Cine ajunge, acum, din România în America ?

— Dac-ați ști părerea comunităților românești despre cei ce ajung în America ! Am stat o lună acolo și am văzut că această adevărată invazie a folclorului nostru în America revarsă atît de multe kitschuri.

— Se întîmplă ca la Chișinău, în Moldova !

— O rușine. Au coborît ștacheta sub ultima limită admisibilă. Cînd am văzut ce se întîmplă, m-am retras în mine și mi-am zis : cînt trei spectacole într-o lună, sau două, dar să fie spectacole. Altfel nu mai suport, nu se poate așa ceva. Dacă în România nu reprezinți nimic, n-ai urcat niciodată pe o scenă, cum poți să mergi în America să te dai mare cîntăreț ?

— Cine-i trimite pe acești bișnițari ai folclorului nostru acolo ?

— Nu-i trimite nimeni. Se duc ei. Îi invită acolo un fost vecin, un cumătru, un nepot. Îi invită și cînd ajung acolo, zice : știți a venit cineva din România care-i cîntăreț pe acolo, e mare artist în România.

— Sînt rentabile astfel de afaceri cu cîntec ?

— Pentru unul care e nimeni în România, nimeni este și acolo.

— Cîți bani iau ?

— Nu pun nici o condiție. Să-i vadă lumea și mai ciugulesc ei ce pot de pe la mese, ca păsările.

— Dar dvs. cîți bani luați ?

— Ce se întîmplă ? La un spectacol cu masă, cazare și transport asigurate, iau o sută de dolari pe spectacol.

— Așa-i tariful dvs. ?

— Nu ! Care-i situația ? S-ar putea cîștiga bani frumoși, dar comunitățile românești care organizează aceste spectacole nu sînt foarte bogate. Fac spectacole cu noi pentru românii de acolo. Dar trebuie să rămînă și ei cu niște bani.

Cum ajungi vedetă în America ?

— Am acum o invitație din partea Televiziunii canadiene. De ce m-au invitat tocmai pe mine. Niciodată nu mi-am repetat numele : Prodan, Prodan, Prodan, ca să le intre în urechi. Numele meu înseamnă România. Cîntec românesc. Din cîte vă amintiți, am avut o discuție mai veche.

— Îmi amintesc, desigur.

— Sînt prima cîntăreață, după Maria Tănase, care a încercat să facă publică această explozie a cîntecului românesc din toate zonele țării. Pentru că trebuie să știi totul. Sau cît se poate de mult. De aceea mă gîndesc că au început să se alarmeze românii de acolo de ceea ce primesc ei ca spectacol, din România. Ajung acolo oameni nechemați, nici nu știu de ce pleacă. Poate vor să vadă și ei America. Du-te, domnule, ca simplu turist.

— Dacă nu-i huiduie spectatorii înseamnă că așta-i nivelul lor, de așa ceva au ei nevoie.

— Dar cei ce ne fac de rîs nu cer absolut nimic, decît să fie lăsați să apară într-un spectacol.

— De ce-i primesc spectatorii ?

— Sînt de bună credință. Ei nu știu cine-i vedetă acum în România. Apare, un afiș acolo, să zicem cu Maria... Potîrniche. Mare vedetă din România ! De unde să știe omul din America cine-i această Mărie. De unde să știe românul din Otawa cine-i Maria... Potîrniche din România. Abia după ce o ascultă zice : „Domnule, a fost Irina Loghin, Maria Ciobanu, Ionela Prodan, Sofia Vicoveanca și parcă altfel cîntau". Un cîntăreț de muzică populară, pe lîngă calitățile pe care le are, trebuie să fie și inteligent.

Artist cu casă și familie

— Vă considerați o cîntăreață inteligentă ?

— E greu să vorbești despre tine dar eu zic că m-a înzestrat Dumnezeu cu multă putere de a gîndi. De asta, poate, după 18 discuri realizate la „Electrecord" și 3 pentru străinătate, n-am dat rebuturi.

— Sînteți căsătorită ?

— Da, am două fete. Una e în preajma bacalaureatului și admiterii. Cea mică are 13 ani. Bărbatul meu e avocat, ardelean de origine.

— E adevărat că soțul dvs lucrează la Poliție ?

— Nu. E avocat de 18 ani. A fost ofițer de miliție pînă în 1972.

— Sînteți la prima căsătorie ?

— Da. Cu toate că gurile rele mi-au făcut nu știu cîte căsătorii. Am zis că un artist trebuie să fie mai întîi om cu casă și familie. Dacă se poate, să ai copiii lîngă tine, ca necazurile să le lași în prag cînd intri în casă. Să se încălzească sufletul tău de această atmosferă de familie.

— Vă doresc să vă meargă bine și ca om, și ca artist.

— Mulțumesc. Poate cîntecul popular va avea în sfîrșit oamenii pe care îi merită.

ION ZUBAȘCU

Corespondență literară

Ion Zimbrea (două plicuri) : „Rondele"-le dv. nu pot face abstracție de ceea ce s-a întîmplat în poezia noastră, în ultimii 10 ani. Încurajăm în această rubrică implicarea în timpul poetic (și politic) imediat, nu evadarea din el. Cu toată muzicalitatea migălos studiată a porțelanurilor dv., ele sînt mici bibelouri pentru etajerele al'ui timp, numai al dv. Uneori textele cad în decorativism facil : „halucinînd prin paradis, / Iubirile ucise / Deschid o cale spre abis / Vis după vis".

Mitus (București): „vă prezint cîteva **monstre** ale talentului meu". Dacă ne-ați fi prezentat doar niște **mostre** (cum e corect), ar fi fost mai bine. Aș se scrie fără i. Adresați-vă unui compozitor de muzică ușoară, s-ar putea folosi de textele dv.

Ologean Roxana: Da, aveți spirit de observație și limbaj colorat — ceea ce nu e puțin la vîrsta dv. Vă trebuie însă multe lecturi pe măsură. Ați citit **Femeia în roșu?** Ce autori preferați aveți? Cred că putem sta de vorbă. Reveniți cu precizări. Vă urmăresc.

Dora Constantinescu: Ceea ce-mi scrieți în ultimele dv. scrisori e nespus de frumos: să știi că undeva în lume e un om la care să te poți gîndi în fiecare clipă, zi și noapte, un reper uman, moral, invincibil ca partea cea mai bună a propriei conștiințe, nu e formidabil? Pentru perfectiunea jocului ar trebui ca acei oameni să nu se întîlnească niciodată, să se caute doar prin cîmp sufletesc pur, prin înrourată aură dumnezeiască.

Stela Ilca: Iată o propoziție banală (din **Cîntecul de lebădă...**), prin locul comun pe care îl conține: „trebuia să înfăptuim împreună acest miracol numit dragoste". Așa cum fiecare descoperă pe cont propriu miracolul iubirii, aceeași unicitate a miracolului trebuie să transmită și **expresivitatea** textului. Un miracol nu poate fi comunicat în propoziții uzate, ca treptele unui tribunal, ci doar printr-o expresie nouă.... miraculos de nouă. Dar pentru construirea miracolului stilistic personal numai munca de salahor al propriei conștiințe artistice vă poate salva. Aveți substanță. Dumnezeu a fost bun cu dv. Urmează ca și dv. să aveți toată bunăvoința față de miza sa. Finalul textului e tulburător.

ION ZUBAȘCU

Teatrul cu funia de gît

„Propunem fuzionarea Ministerului culturii cu Ministerul apărării naționale într-un Minister al apărării culturii naționale" s-a spus la un moment dat cu o veselie amăruie în timpul conferinței anuale a UNITER.

Oamenii de teatru s-au întîlnit în 10 iunie în sala Teatrului Bulandra. Principala temă a discuțiilor : supraviețuirea.

Se pregătește cu mișcări sigure exterminarea teatrului românesc. Iată cîteva din semnalele grave ale ultimei perioade. Hotărîrea 307 a Guvernului are printre alte consecințe discriminarea teatrelor. Criterii arbitrare vor face ca actori importanți să suporte o retrogradare administrativă pentru că joacă într-o trupă pe care funcționarii o situează pe o treaptă inferioară. ● Dar lucrurile nu stau bine nici în instituțiile aparent privilegiate cum este Teatrul Național. În clipa aceasta el nu are nici un ban pentru a plăti salariile. Nu mai poate fi vorba de a gîndi repertoriul stagiunii viitoare. ● Este stopată orice posibilitate ca teatrul să fie ajutat de alte instituții. Hotărîrea 3 614 din 26 aprilie '91 limitează posibilitatea ca agenții economici să sponsorizeze activități culturale sau umaniste cu sume care se încadrează în 2,5 la sută din profituri. Bineînțeles nu se acordă nici o scutire de impozite.

Dar în fața acestor încercări UNITER-ul este încă foarte fragil. În acest an de funcționare a reușit să refacă unele conexiuni internaționale dar încă nu a reușit să se organizeze El este minat de suspiciuni, de oportunism și mulți oameni de teatru nu au încă sentimentul apartenenței lor la această uniune. UNITER-ul este incapabil în aceste împrejurări să-și apere membrii. Abia acum se iau decizii pentru ca lucrurile să intre pe făgașul normal. S-a hotărît înființarea de filiale în întreaga țară pentru a întări uniunea. De asemenea, UNITER-ul va prezenta în fața Parlamentului un raport despre starea gravă în care a fost adus teatrul românesc. Sperăm că nu vor bate la porți ferecate și indiferente.

AURELIA BORIGA

60 de ani de activitate literară

Cîți mai trăiesc din cei care au intrat în literatură cu șase decenii în urmă ? Unul din ei este N. Rădulescu-Lemneru, care a debutat în 1931. Profesor de meserie, dar scriitor prin vocație, N. Rădulescu-Lemneru este autorul a numeroase cărți cu mare priză la cititori, dintre care amintim romanele istorice „Strămoșii", „Ruinele castelului", „Fiica lui Zoltes", „Ruebista", precum și volumele „Primăvară tîrzie" și „Zăpezile". A fost publicat și în volume colective, antologii și culegeri tematice apărute în țară și în străinătate. Are sub tipar lucrările „Povestea coifului tracic", „Cîntec valah" și „Basme românești". De fiecare dată cînd trece pe la redacția noastră aduce cu sine parfumul și nostalgia vremurilor care au trecut și pe care noi le cunoaștem datorită scrisului său. La mulți ani și la încă multe cărți ! (I. D. G.).

Premii Nobel pentru ambasadorul Şandru

Redăm un scurt text provenind de la bunul nostru prieten T.A.S.S.-ul : „La o intîlnire cu ziariştii sovietici şi străini, Vasile Şandru, ambasadorul României la Moscova, a declarat că cele două ţări (cred că nu greşesc dacă deduc că cele două ţări sînt România şi U.R.S.S. – n.n.) se confruntă cu probleme şi greutăţi uimitor de asemănătoare, în construcţia societăţii noi. Care sînt însă prognozele pentru România în viitorul previzibil ? Răspunzînd la această întrebare, ambasadorul şi-a exprimat încrederea că în următorii doi ani se va reuşi să se stopeze înrăutăţirea situaţiei economice. În următorii 4–5 ani ţara îşi va intensifica ritmul de dezvoltare. Potrivit părerii sale, situaţia normală se va instala spre sfîrşitul acestui deceniu. **Chezăşie a acestei prognoze sînt ideile şi programele concrete de acţiune ale partidului politic conducător, Frontul Salvării Naţionale, ale parlamentului, ale guvernului (s.n.).** Ambasadorul a adăugat că succesul reformelor economice din U.R.S.S. va contribui în mare măsură la îmbunătăţirea situaţiei în România". (Orice eventuală inexactitate în relatare e o afacere între ambasadorul român şi T.A.S.S. şi deci nu mă priveşte).

Ce păcat că nu există (dar se poate institui !) un Premiu Nobel pentru Ambiguitate, căci autorii sintagmei „construirea societăţii noi" (ori ambasadorul, ori T.A.S.S.-ul, ori şi unul şi altul) l-ar merita cu prisosinţă. Ce înseamnă, care va să zică, „noua societate" ? Comunismul marxist-leninist, visul de aur al omenirii ? Perestroikismul gorbaciovist ? Economia de piaţă capitalistă ? Fiecare poate să înţeleagă ce vrea ori ce-i convine.

Dar ambasadorul Vasile Şandru mai poate candida la încă un Premiu Nobel, de astă dată singur, pentru că T.A.S.S-ul, oricît e el de T.A.S.S., parcă n-ar prea putea inventa acele spuse, pe care să le atribuie apoi diplomatului român. Despre ce premiu ar fi vorba? Despre Premiul Nobel pentru Limba de Lemn. Penultima frază, în care zice că chezăşia reuşitei este politica partidului şi guvernului (ba încă „partid" are şi calificativul de „conducător" ; lipsea doar „scump" şi aveam versul ceauşist „Scump partid conducător") e o formulă leninisto-stalinisto-ceauşistă care ne-a otrăvit viaţa şi ne-a chinuit şi ne-a umilit vreme de 45 de ani. Credeam că am scăpat de ea, dar uite că nu.

A treia răsplată pentru domnul Şandru ar fi Premiul Nobel pentru Încălcarea Uzanţelor Diplomatice. De cînd există în lumea asta democraţie, adică sistem politic cu mai multe partide, ambasadorii n-au fost doar ai unui partid. Încă în Grecia antică, pe vremea cetăţilor-republici, în echipa care îndeplinea o misiune diplomatică erau incluşi membri ai tuturor partidelor (evident, aşa cum arătau partidele pe atunci, mutînd, adică, tot ce este de mutat). În epoca modernă s-a adoptat – de către statele cu sistem democratic, firesc, regimurile totalitare neintrînd în discuţie – regula, care este în prezent atotstăpînitoare, că ambasadorul reprezintă ţara în întregul ei, că el este trimis la post de şeful statului, rege sau preşedinte, şi că deci nu are voie să laude nici un partid, nici măcar pe cel aflat la putere. Or, ce zice ambasadorul român la Moscova ! Că garanţia redresării, în decurs de un deceniu, a economiei României sînt programele F.S.N., ale parlamentului (care e tot al F.S.N.-ului, după cum bine ştim) şi ale guvernului (care – mai încape vorbă? – tot de la F.S.N. purcede). Deşi F.S.N.-ul ca partid, parlamentul şi guvernul acestui partid trebuie să administreze România în următorii zece ani. Numai aşa ne vom putea redresa. Şi în ce direcţie ne vom redresa ? Păi, în direcţia „societăţii noi", desigur.

Aş sugera ca domnul Adrian Năstase să-i şoptească cu eleganţă domnului Vasile Şandru că indiferent ce partid e la putere, indiferent ce guvern avem, ambasadorul este reprezentantul României şi nu face politică, şi nu se amestecă în nici un fel în disputele politice din ţara lui şi nu se situează pe poziţia nici uneia dintre părţi. La fel şi preşedintele, care, în raport cu partidele, cu guvernul şi opoziţia, trebuie să fie absolut imparţial. A aflat acest lucru pînă şi domnul Iliescu şi s-a retras din F.S.N. Cînd se va retrage şi domnul Vasile Şandru ? Reamintesc că ambasadorul Paleologu, pentru că a făcut politică promovînd ideile opoziţiei, a fost mazilit. Pe cînd rechemarea celor care fac politică susţinînd partidul de guvernămînt ? Şi încă ceva. Dacă ambasadorul Şandru, hîrşit în meseria de externist, calcă în aşa hal în străchini, la ce ne putem aştepta din partea celor cu funcţii mai mici şi cu mai puţină experienţă ?

ION D. GOIA ■

După 50 de ani

Domnul Ion Iliescu este, oricît i-ar plăcea ori nu i-ar plăcea acest lucru, urmaşul altui şef al statului român, Ion Antonescu. Ce a zis de curînd domnul Iliescu despre mareşalul Antonescu ? A zis că fostul conducător al României, alăturîndu-se cu Hitler (cu alte cuvinte, nealiindu-se cu Iosif Vissarionovici) a tîrît ţara într-un război agresiv împotriva U.R.S.S., în urma căruia au rezultat pentru poporul român uriaşe pierderi materiale şi umane, că dacă nu intervenea „actul de la 23 august 1944", întoarcerea armelor, datorită căreia am beneficiat de un statut favorabil la masa tratativelor de pace", am fi pierdut şi nordul Transilvaniei. A mai zis preşedintele de acum că mareşalul Antonescu a venit la putere împreună cu legionarii şi că poate singurul lui merit este de a-i fi reprimat pe aceştia din urmă.

Este limpede că preşedintele României, operînd cu poncife impuse nouă din exterior, comite o regretabilă confuzie. Fiindcă între războiul dus de Hitler şi războiul dus de Antonescu a fost doar un raport de simultaneitate — simplă problemă de conjunctură şi de strategie militară. În realitate, Antonescu a dus războiul lui, care era şi războiul întregii Românii şi al întregului popor român, război drept, de eliberare de sub ocupaţie străină a unor teritorii româneşti. Era o datorie sfîntă a românilor din România independentă să elibereze pe fraţii lor căzuţi în cea mai neagră robie care se putea imagina, robia bolşevică stalinistă, şi războiul nostru s-a numit pe bună dreptate „războiul sfînt", vorba lui Ureche Vornicul, „pentru lucrurile lui cele vitejeşti". N-a fost nici un român care, acum 50 de ani, să fi pus la îndoială justeţea trecerii Prutului. Şi s-a realizat atunci cel mai deplin „consens" al naţiunii, cum în puţine momente ale istoriei se poate realiza. Regimul lui Antonescu n-a fost fascist şi nici războiul dus de el n-a avut acest caracter. Antonescu a fost în epocă singurul om care-i impunea lui Hitler respect, care se prezenta în faţa lui Hitler fără nici un fel de complexe şi aprehensiuni, care se comporta faţă de Hitler cu siguranţa şi demnitatea militarului de carieră, ale profesionistului armelor, ale intelectualului umanist.

Figura lui Antonescu, am mai spus-o, se aşază în istoria neamului românesc alături de alţi eroi tragici, ca Mihai Viteazul, Horea şi Avram Iancu. Mareşalul ne-a învăţat pe toţi să nu ne temem de moarte. Pentru că dacă nu vom fi gata în orice moment să murim, nu ne vom cîştiga drepturile noastre niciodată. În ajunul trecerii sale în nefiinţă, marele erou al naţiunii române scria : „Coborînd în mormînt sub recea piatră eternă, noi ne ridicăm pe culmile pe care va flutura totdeauna drapelul român. Drepturile imprescriptibile ale unui popor de eroi şi de credincioşi nu pot fi pierdute nici prin minciună, nici prin gloanţe. Înfrîngerea e trecătoare, dar drepturile sînt veşnice. Am căzut, ţara mea îşi continuă drumul. O energie, o voinţă, un suflet curat se sting. Altele, mult mai mari, mult mai puternice, mai numeroase se vor naşte. Ele vor fi invincibile".

Războiul de acum 50 de ani noi n-aveam cum să nu-l facem : în caz contrar, istoria ne-ar fi condamnat. Astăzi există condiţii şi premise ca nedreptatea făcută românilor prin amputările teritoriale din 1940 să se repare prin bună înţelegere, în spiritul principiilor moderne. Cînd Kremlinul va înţelege că respectarea drepturilor altora este în interesul său, va fi obţinut o mare victorie. **(I.D.G.)**

Numai arabii să nu aprobe ?

„Pot oare arabii să aprobe în cadrul ei (al unei conferinţe internaţionale, n.n.) rezultatele cuceririlor teritoriale cu forţa armelor, să aducă pe o tavă cu bordura de aur tot ceea ce şi-a însuşit agresorul (= Israelul, n.n.) în mod ilegal ? Iar comunitatea mondială se poate împăca cu aceasta ? Evident că răspunsul nu poate fi decît negativ". Sfînta mînie cuprinsă în vorbele de mai sus aparţine T.A.S.S.-ului. Da, evident, aşa e, arabii nu trebuie să aprobe ocuparea cu forţa a unor teritorii ; comunitatea internaţională nu trebuie să se împace cu aceasta. Dar de ce numai arabii să nu aprobe ? Ceilalţi ce cusur au ? Este în afara oricărei îndoieli că textul acesta poate fi scris şi aşa : „Pot oare letonii, estonienii, lituanienii, moldovenii şi alţii să aprobe rezultatele cuceririlor teritoriale cu forţa armelor, să nu ceară înapoi ceea ce agresorul şi-a însuşit în mod ilegal ? Iar comunitatea mondială se poate împăca cu perpetuarea situaţiei de acum a popoarelor respective ? Evident că răspunsul nu poate fi decît negativ". **(I.D.G.)**

Bitele minerilor şi investitorii străini

Într-o corespondenţă a agenţiei Associated Press se spune : „România, care timp de mai mulţi ani sub regimul Ceauşescu a fost singura ţară est-europeană care a beneficiat de clauza naţiunii celei mai favorizate din partea Statelor Unite, este în prezent singura care nu o are". Personal, am arătat în repetate rînduri că este o greşeală să pedepseşti un popor, o ţară pentru păcatele celor de la cîrmă. Dar, care sînt aceste păcate, de ce n-avem clauza şi nu vin investitorii străini ? Să dăm cuvîntul aceleiaşi agenţii. „La un an după ce minerii înarmaţi cu bîte au invadat străzile Bucureştiului pentru a înăbuşi demonstraţiile de protest, această declanşare de violenţă produce încă pagube României — pătarea numelui ţării şi milioane de dolari în investiţii străine nerealizate. Preşedintele I. Iliescu, care a chemat minerii la Bucureşti în iunie trecut, recunoaşte în prezent : «Acele două zile au atras mai multă atenţie decît întreaga noastră evoluţie». În ciuda lansării unui program dureros de reforme economice şi a instalării unei democraţii incipiente într-o ţară care a cunoscut numai totalitarismul, Iliescu şi Frontul Salvării Naţionale, partid de guvernămînt, sînt priviţi cu suspiciune de multă lume, atît pe plan intern, cît şi extern. Vicepreşedintele S.U.A., Dan Quayle, a evitat Bucureştiul în cadrul turneului său în zonă, el efectuînd vizite în toate celelalte capitale unde comuniştii au pierdut puterea. «Aceasta se datorează minerilor», a declarat o oficialitate a ambasadei S.U.A., care a dorit să rămînă în anonimat. «Fără ei, pariez că vicepreşedintele Quayle ar fi venit, şi o serie de alte lucruri ar fi arătat cu totul diferit». În urma acestui incident, Statele Unite şi alte ţări au suspendat programul de ajutoare către România şi au manifestat rezerve faţă de guvern. Investitorii au păstrat distanţa. Tom Butler, directorul sucursalei Băncii Manufacturer Hanover Trust din Bucureşti, a estimat că episodul minerilor «a dat înapoi serviciul de investiţii străine cu 60 de milioane dolari pe lună. Reformele din România nu sînt cu mult în urma celor din celelalte ţări est-europene, dar efectele violenţelor minerilor continuă să se facă simţite". Mi se pare că nu mai trebuie adăugat nimic.

S-A ÎNTORS MAŞINA LUMII

Paradoxuri

Scrie „Die Presse" : „Este o ironie a soartei : în timpul dictatorului Ceauşescu, România se mîndrea că este singura ţară din blocul răsăritean care şi-a achitat datoriile externe. În prezent, această lipsă de datorii este un adevărat bumerang economic şi politic. Comparaţia cu Polonia este de-a dreptul inevitabilă. Preşedintele Walesa cere creditorilor occidentali anularea datoriilor care sînt în valoare de miliarde de dolari şi a obţinut chiar unele promisiuni. În schimb, politicienii României trebuie să facă antecameră pentru fiecare credit de sute de milioane, iar fiecare promisiune depinde de condiţii foarte dure. De curînd s-a făcut cunoscut că la sfîrşitul lunii martie România s-a aflat în pragul insolvabilităţii şi numai un ajutor financiar din partea FMI, în valoare de 300 de milioane de dolari, a putut salva situaţia. Nici după aceea nu au apărut creditele financiare atît de necesare României. Bonnul a lăsat să se înţeleagă că va contribui la dezvoltarea României doar în cadrul C.E.E. şi al «Grupului celor 24», şi nici preşedintele Franţei, François Mitterrand, nu a adus «creditele substanţiale în condiţii avantajoase». Întrucît a reieşit clar că S.U.A., în cadrul «Grupului celor 24», pledează pentru un răgaz pentru a vedea evoluţia situaţiei din România, guvernul de la Bucureşti se află într-o situaţie aproape fără speranţă. La cîtva timp după aceea, Eugen Dijmărescu, ministru secretar de stat pentru economie şi finanţe, a plecat la Bruxelles pentru a participa la prima şedinţă a comisiei comune C.E.E. — România. El avea aprobarea de a accepta toate condiţiile, numai ca România să primească credite. După întoarcerea sa în ţară, el a putut aduce ştirea «extrem de pozitivă» că C.E.E. va acorda în curînd un ajutor de 500 milioane dolari, ceea ce reprezintă jumătate din suma de care are nevoie România pentru a plăti urgent datoriile. Jumătatea cealaltă a sumei va fi pusă la dispoziţie de «Grupul celor 24»".

Aşadar, României i se pune pistolul în piept pentru „a plăti urgent" datorii la nivel de milioane contractate în ultimul an, în timp ce Poloniei nu i se zice nimic pentru datorii de multe miliarde, contractate în decurs de douăzeci de ani ; ba mai mult, polonezii cer să nu mai plătească deloc. Cu alte cuvinte se pare că cu cît românii sînt mai punctuali şi-şi onorează obligaţiile, cu atît încrederea în ei este mai mică şi sînt supuşi la presiuni şi umilinţe. Ce fel de logică este aceasta ? **(I.D.G.)**

O PÎINE NEAGRĂ, NEAGRĂ, DE TOT...

În orașul Motru primul lucru care te izbește neplăcut este piinea ce se vinde minerilor prin chioșcurile de desfacere. O pîine neagră, neagră de tot, necrescută, acră, necoaptă, urîtă cum nu credeai că mai există. De ce e piinea dumneavoastră atît de proastă ? i-am întrebat pe cîțiva din oamenii locului. Și iată ce mi-au răspuns : „Pentru că nu există suficient interes din partea celor care fabrică această piine". (Gheorghe Chițoran, profesor) ; „Eu cred că se face cu făină de cea mai prostă calitate și, colac peste pupăză, utilajele brutăriei noastre sînt demodate, adică depășite tehnic". (Ion Ungureanu, tehnician principal) ; Ing. miner Ovidiu Vasilescu : „Asta avem, asta mîncăm. Adică, o piine proastă, neagră, necrescută, acră, imposibil de mîncat cînd nu e proaspătă. Așa a fost și înainte de Revoluție, așa-i și acuma, după. Aproape nimic nu s-a schimbat. Oamenii o iau că n-au de ales. De cele mai multe ori o dau la animale. Dar nici cîinii n-o mănîncă cu plăcere, mai ales cînd se învechește". Ion Birnaure, pensionar : „Ce să mai lungim vorba ; niciunde în țara asta nu se află o piine mai proastă ca la Motru !" Discutînd cu unul dintre cei care contribuie la producerea unei astfel de piini la fabrica locală, omul mi-a spus cinstit că nu atît utilajele vechi sînt de vină, cît mai ales făina necorespunzătoare, sub stas, e cauza cauzelor. Din făină proastă nu se poate face niciodată piine bună, mai ales cînd n-ai nici drojdie și nici alte ingrediente.

MIHAI STĂNESCU

EUROPA ACASĂ LA NOI?!

Răspunzînd unei solicitări a redacției noastre, **Direcția Generală pentru Pașapoarte, Controlul Trecerii Frontierei și Evidența Străinilor** ne-a pus la dispoziție cîteva date privind prezența în țara noastră a unui număr important de cetățeni străini. Atît numărul lor cît și motivul pentru care se află aici, sau ponderea pe naționalități pe care o reprezintă dezvăluie multe aspecte care ușurează înțelegerea momentului complet pe care-l traversează societatea românească.

Punem la dispoziția cititorilor noștri aceste cifre, alături de comentariile pe care le suscită.

După 13–15 iunie, au început să plece

Imediat după evenimentele din 21—22 decembrie 1989, țara noastră a început să fie vizitată de un mare număr de cetățeni străini. Mulți dintre ei erau reprezentanți ai mediilor de informare străine (presă, radio, TV), dornici să prindă „pe viu" efectele „miraculoasei Revoluții române", dar și simpli curioși sau români emigrați din țară și reveniți pentru „a lua pulsul" schimbărilor și pentru a-și revedea rudele și prietenii. O parte importantă o formau reprezentanții diferitelor instituții și organizații — de stat sau particulare — care luaseră inițiativa declanșării unor actiuni de ajutorare a poporului român, constînd în medicamente, alimente, îmbrăcăminte, aparatură, instalații, utilaje și asistență de specialitate — un emoționant exemplu de solidaritate internațională. După acest aflux important, dictat de situația conjuncturală în care ne aflam, numărul lor a început să scadă, înregistrîndu-se chiar și un prag — de la care s-a accentuat fenomenul plecării străinilor —, cu ocazia evenimentelor din 13—15 iunie 1990, cînd „mineriada" a afectat într-o măsură considerabilă credibilitatea actualei conduceri de la București în ochii opiniei publice internaționale. A urmat demararea programului guvernamental de reforme și trecere la o economie de piață, prilej cu care oamenii de afaceri străini au fost îndemnați să vină și să investească valută în „mastodontul cu picioare de lut" — care mai este, încă, și acum, economia românească. În aceste condiții, s-a înregistrat un oarecare interes din partea străinătății, dar numărul celor ce și-au manifestat acest interes cît și importanța și fermitatea investițiilor pe care le-au făcut sînt sub așteptări. Pentru că, nu discursurile sau promisiunile trîndafirii ale guvernanților noștri pot atrage implicarea activă a firmelor străine în economia românească, ci numai o legislație economică viabilă. De altfel, a devenit simptomatic faptul că numai în momentele de maximă încordare și de exacerbare a protestelor sociale din țară personalitățile noastre politice de prim-plan catadicsesc să enumere tot felul de reușite ale programului de reforme, informîndu-ne sec asupra cutărei sau cutărei firme occidentale, interesate în a investi în economia românească. Deși se vorbește mult despre intrarea în Europa și aruncăm priviri tot mai obosite într-acolo, este interesant de știut cît de interesată este aceasta în a colabora cu noi. În acest sens, numărul și cetățenia străinilor care se află în țara noastră aruncă o anumită lumină asupra acestei spinoase probleme.

Antinevralgice nu prea avem ; dar străini ?

La data de 5 mai 1991, totalul cetățenilor străini aflați temporar pe teritoriul României era de 124.812 persoane, provenind din 85 de țări. Cei mai mulți dintre aceștia fiind cetățeni sovietici — 37.537, germani — 28.558 și turci — 16.429 dar și cetățeni francezi — 7.541; greci — 5.947 ; unguri — 5.614 ; austrieci — 5.368 ; italieni — 4.644 ; americani — 4.004 ; englezi — 3.284 ; israelieni — 2.676 ; olandezi — 2.026,ș.a.m.d. De remarcat prezența permanentă — de ordinul a sute de persoane — și a altor cetățeni străini, cum ar fi : sirieni — 2.091 ; iranieni — 1.947 ; pakistanezi — 1.382 ; iordanieni — 970 ; sudanezi — — 938 ; libanezi — 912 ; egipteni — 526 ; irakieni — 386 ; marocani — 180 și ciprioți — 145.

În afara străinilor care ne vizitează țara, în evidențele Ministerului de Interne există și un număr de 2.486 cetățeni străini cu domiciliul stabil în România. Cei mai numeroși dintre aceștia sînt : persoane fără cetățenie (foști cetățeni greci) — 955; cetățeni sovietici — 728 ; bulgari — 157 ; imigranți chilieni — 101 ; cetățeni greci — 78 ; polonezi — 56 ; unguri — 50 ; americani — 41 ; germani — 36 ; italieni — 26, ș.a.m.d. În ceea ce privește domiciliul, cei mai mulți se află în București — 780 ; Brăila — 201 ; Bacău — 122 ; Bihor — 110 ; Galați — 102 ; Constanța — 98 ; Dolj — 82 ; Prahova — 73 ; Timiș — 71 ; Brașov — 70 ; Suceava — 67 ; Argeș — 51 etc.

De unde vine primejdia ?

Cînd vroia să abată atenția de la gravele probleme existențiale cu care ne „fericise" prin „indicații prețioase" și „decrete magistrale", Ceaușescu făcea apel la un arsenal întreg de scenarii printre care, foarte apreciat, era cel al „amestecului în treburile interne". Bine-nțeles, nu despre amestecul Moscovei — singurul, cu adevărat, îngrijorător — era vorba aici. „Parteneri" predilecți pentru astfel de interpelări erau, de regulă, marile puteri occidentale care, din diverse motive, nu îi cîntau în strună „marelui cîrmaci" și, în mod „familiar", Ungaria. „Amenințarea maghiară" și ideea „primejdiei pierderii Transilvaniei" au făcut obiectul mai multor „magistrale cuvîntări." Această diversiune „prindea" totuși la mase, deși o simplă incursiune în orice volum de geografie te-ar fi putut lămuri pe deplin. Astfel, ai fi putut afla că Ungaria avea în 1975 o populație de 10.510.000 locuitori, față de cei 21.245.103 locuitori ai României, în același an. Ce responsabilitate și-ar fi putut asuma Ungaria alipindu-și Transilvania în care, pe lîngă cei de origine maghiară — sub două milioane —, mai trăiesc și aproximativ 6 milioane de români ? Iar dacă la noi tensiunile inter-etnice dintre minoritatea maghiară și populația română (raport 2/21) provoacă atîtea dureri de cap, ce să mai zicem despre o așa-zisă Ungarie „întregită" în care raportul români-maghiari ar fi de aproximativ 1/2, adică românii ar fi aproape jumătate din întreaga populație ! Desigur, extremiști există, dar realitatea le-a infirmat totdeauna teoriile, iar potențarea unei false probleme ascunde întotdeauna adevăratele aspecte ce ar trebui rezolvate.

Facultățile românești merg oriunde, numai în Europa nu

În prezent, se află în țara noastră la studii un număr de 9.205 cetățeni străini, din care : studenți — 7.637 ; elevi — 200 ; la specializare — 647 și doctoranzi — 721. Situația acestora, pe etnii, se prezintă astfel : arabi — 3.957 ; evrei — 709 ; africani — 646 ; latino-americani — 86. Alte categorii — 3.807 provin din : țări nesocialiste — 3.261 ; foste țări socialiste — 546.

Repartiția lor pe centre universitare este următoarea : București — 3.792 ; Iași — 1.776 ; Timișoara — 1.441 ; Cluj — 954 ; Craiova — 840 ; Ploiești — 86 ; Pitești — 81 ; Suceava — 75 ; Bacău — 71 ; Brașov — 47 ; Galați — 32 ; Petroșani — 10.

Nu au fost incluși în această situație un număr de 2.300 elevi și studenți din Republica Moldova care se află la studii în țara noastră ca bursieri ai statului român.

Asistența tehnică, precum firava noastră democrație

În evidența organelor de pașapoarte sînt înregistrați un număr de 740 străini (cu 155 însoțitori — toți copii) cu ședere mai mare de 6 luni în România, pentru acordare de asistență tehnică.

Cei mai mulți dintre aceștia se află în București — 451 ; Constanța — 71 ; Timiș — 55 ; Arad și Galați — cîte 35.

Avem pașapoarte, și ce dacă ?

De la Revoluție și pînă în prezent, la punctele de control la trecerea frontierei, au fost reținute 310 persoane, în tentativă de trecere frauduloasă a frontierei, după cum urmează : 298 ascunși în podurile vagoanelor C.F.R. din traficul internațional ; 6 ajunși ilegal la bordul unor nave ce urmau să plece în apele maritime internaționale ; 5 ascunși în portbagajele unor autoturisme care ieșeau din țară și unul găsit ascuns într-un vagon C.F.R. ce transporta mărfuri în străinătate.

În aceeași perioadă, organele de graniță iugoslave și ungare au predat autorităților române un număr de peste 1.700 de cetățeni străini care au intrat fraudulos pe teritoriul statelor lor cu intenția de a ajunge în țări occidentale. Cei mai mulți dintre aceștia sînt cetățeni turci, pakistanezi, indieni, egipteni, sirieni, somalezi, srilankezi, ghanezi, sudanezi, precum și albanezi, polonezi și sovietici.

Cifrele de față nu-i cuprind, evident, pe cei care au reușit să ajungă mai departe. Oricum, orice comentariu ni se pare de prisos...

PAUL VINICIUS

Levi Strauss este o imagine

În România calitatea începe să-și cîștige locul cuvenit, prin societăți de renume internațional care își desfac produsele și la noi în țară. Cea mai recentă este firma LEVI STRAUSS din S.U.A. Ei au deschis un magazin specializat, cu mobilierul original, prin intermediul uneia dintre primele firme particulare românești STAR TRADING S.R.L.

„Am decis să lucrăm cu Star", spune dl. René Kissling, director pentru export, pe Europa de Est, Orientul Mijlociu și Africa, „pentru că este una dintre primele societăți românești particulare și pentru că am considerat că este capabilă să mențină standardele noastre. Și LEVI STRAUSS a fost prima producătoare de blue jeans, fondată în 1850, la San Francisco, de către un bavarez. El a început cu fabricarea de corturi, dar observînd că este nevoie de o îmbrăcăminte de calitate și rezistentă, a produs articolul numit mai tîrziu blue jeans."

Încă de anul trecut firma LEVI STRAUSS s-a decis să vină în România, considerînd că este o bună piață de desfacere, chiar pentru produse mai scumpe, dar de foarte bună calitate.

„Vindem în 80 de țări din întreaga lume și avem succes, pentru că LEVI'S nu este numai o îmbrăcăminte, este o imagine. Ea înseamnă tradiție, să fii la modă, să porți un lucru de cea mai bună calitate. Sîntem strîns legați de viața străzii, de scena muzicii rock, de unde preluăm, de fapt, ideile noi. Am fost primii și ca să rămînem primii inovăm în permanență".

În următorii ani firma LEVI STRAUSS intenționează să deschidă magazine similare, în cel puțin zece alte orașe din România.

„O echipă a firmei noastre evaluează în permanență noile posibilități și, probabil, vom construi o fabrică și în România, așa cum am făcut deja în Ungaria și în Polonia."

Vă invităm, stimați cititori, să vizitați magazinul STAR TRADING S.R.L., București, bd. Libertății 1—3. Sîntem siguri că și opțiunea dumneavoastră este calitatea.

RUXANDRA ONOFREI
MIHAI SĂNDOIU

DESTINE DISPERATE

Arareori mi-a fost dat să surprind mai pregnant pecetea disperării întipărită pe chipul unui om. Deși văzînd particularitățile unei puternice stăpîniri de sine, deși trecută de jumătatea vieții — posedînd, deci, o experiență existențială care nu te prea lasă să te „fringi" la prima greutate întîlnită în cale —, Irina Dascălu este un om sfîrșit. Micuțul Cătălin stă lîngă ea și își ascultă mama cu o figură gravă, mîngîind-o, din cînd în cînd, cu mînuțele-i albe. La numai 6 ani, și-a pierdut deja copilăria. Privirea-i tristă, încărcată de pățenjenișuri întunecate, este a unui om matur. Tatăl său, Ion Dascălu, a rămas acasă, la Buzău. Nu au reușit să împrumute suficienți bani de tren.

În mai 1989, Irina Dascălu și-a întrerupt activitatea la întreprinderea unde lucra, pentru a-și putea crește copilul. În luna noiembrie a aceluiași an, a primit prima lovitură. Soțul — pe atunci ofiter topograf la U.M. 01108 Buzău — a fost trecut în rezervă. Motivul ? Au fost invocate o mulțime ! Motivul real însă, susține d-na Dascălu, a fost ivirea unor oarecari animozități între soțul ei și superiorul acestuia, animozități care au culminat cu obținerea calificativului NESATISFĂCĂTOR la lecțiile de pregătire politică. Iar dacă în civilie un astfel de calificativ era remontabil, în domeniul militar el era considerat descalificant. Rămăseseră, deci, pe drumuri...

În ianuarie 1990, punîndu-și speranțele în conjuncturile noi, create de Revoluție, Ion Dascălu depune o cerere de angajare la O.C.O.T. Buzău, unde și-ar fi putut pune în valoare specializarea de tehnician topograf. După aproape un an și jumătate de așteptare și răspunsuri încurajatoare, de genul „Mai reveniți !", pe 3 iunie a.c. i se spune că nu există o posibilitate de angajare, întrucît instituția trebuie să-și restrîngă activitatea, fiind necesare reduceri de personal. În tot acest timp însă, omul nu a stat cu brațele încrucișate. În martie '90, a depus la Ministerul Apărării Naționale un memoriu prin care solicita reactivarea în cadrul armatei. Cîteva luni mai tîrziu, primea răspunsul : „Pînă la noi ordine, reactivarea dv. nu este posibilă". În disperare de cauză, și soția lui își caută serviciu, dar fără nici un rezultat. Nici cererea depusă de soț la C.F.R. Mărășești — Regionala Buzău, pentru a fi calificat și reprofilat în „orice fel de muncă", nu aduce vreo schimbare. Din octombrie '90, soții Dascălu sînt înscriși pe listele Oficiului de Muncă și Protecție Socială. Tot fără rezultat. În Buzău nu găsești vreun loc de muncă, să dai cu tunul !

După apariția legii privind protecția socială a șomerilor și reintegrarea lor socială, au solicitat ajutor de șomaj. Dar d-na Dascălu nu poate primi un asemenea ajutor, pe motiv că nu i-a fost desfăcut contractul de muncă de către întreprinderea la care a lucrat, iar soțului i s-a răspuns că **nu are dreptul la ajutor de șomaj fiindcă a fost trecut în rezervă** (? !). Din cîte știm noi, Legea 1/1991 nu conține astfel de prevederi, în ceea ce privește cadrele militare.

Situația familiei Dascălu este dramatică. Singura lor problemă este subzistența. Au reușit să reziste pînă acum, apelînd la ajutorul vecinilor, cunoscuților, rudelor. Cel mai important sprijin le-a venit din partea mamei d-nei Dascălu, care dispune de o pensie de 1065 lei lunar (!) Dar viitorul este din ce în ce mai întunecat pentru familia domiciliată în tristul tîrg **Buzău, Piața Daciei, bl. E, ap. 24.**

„Nu mai putem trăi așa... Sîntem, parcă, ciumați, în propria noastră țară... Am auzit că există firme, prin Grecia, care ar căuta mînă de lucru pentru culesul fructelor. Nu știm însă unde ne-am putea adresa, nu avem nici o relație. Sîntem, oricum, epuizați, cu moralul la pămînt. Anul ăsta mai putem ține copilul acasă, dar la anul o să trebuiască să-l dăm la școală. De unde bani pentru caiete și toate celelalte ? Aș fi în stare să spăl vase în restaurant, sau să fac curățenie. Dar degeaba am căutat, nimeni nu are nevoie de noi..." Stare depresivă accentuată. Lacrimile alunecă firesc pe o piele învățată să le simtă lunecînd. Micuțul Cătălin o apucă strîns de mînă, implorînd-o să nu mai plîngă. Numai glasu-i firav mai amintește de un copil. Mimica și gesturile lui au ceva inexprimabil. Ultimul lucru care mi-ar trece prin cap ar fi să îl întreb ce cadou a primit de întîi iunie.

P.S. **Rugăm, pe această cale, factorii decizionali — atît de la Primăria municipiului Buzău, cît și cei din M.Ap.N. — să analizeze situația semnalată și să găsească o soluție de ajutorare a acestei familii nefericite. Nu de alta, dar este vorba de soarta unui copil de numai 6 ani. Așteptăm cu încredere vești mai bune. (P.V.)**

Fotbal

Prinde orbul, scoate-i ochii!

Nu ne-a fost dat să avem parte de un final al campionatului în care răsturnările de scor din timpul meciurilor sau de ierarhii în clasamentul la zi să constituie într-adevăr acel suspans mult îndrăgit de către iubitorii fotbalului. Și aceasta datorită răbufnirii, se pare, pe ultima turnantă (doar ?), a unor practici vizînd aranjamentele de culise între competitoare. Să recapitulăm : Universitatea Craiova cîștigă la Timișoara, dar remizează acasă cu Jiul, obținînd apoi victoria la conjudețeana acestuia, în chiar fieful Corvinului. Pe de altă parte, s-au făcut speculații privind accesul sibienilor în Cupa U.E.F.A. tocmai prin cedarea punctelor pe propriul teren în favoarea steliștilor. Sportul Studențesc face un egal cam de salon în „Regie" cu Inter Sibiu, pierde cu 7—0 la Hunedoara și apoi cu 2—1 în fața militarilor bucureșteni. Ei, dar meciul cel mai „cu cintec" a avut loc la Oradea, între F.C. Bihor și Jiul, unde oaspeții au învins cu 3—1, iar trimisul Radio-ului la respectiva partidă a refuzat să relateze aspecte din partea a doua a jocului-„șușanea", în timp ce arbitrul de tușă Ion Crăciunescu a efectuat, în mod ostentativ, timp de 15 minute, sprinturi pe marginea terenului. În același timp, înaintea partidei cu studenții craioveni, antrenorul Ion V. Ionescu și-a făcut publică demisia de la conducerea echipei hunedorene pentru motive ținînd de imposibilitatea „controlului asupra evoluției jucătorilor proprii și a rezultatului final". Dar de ceea ce s-a temut nu a scăpat, Corvinul pierzînd cu 2—0 !

Toate aceste rezultate-„surpriză" din ultima parte a campionatului au determinat conducerea F.R.F. ca, înaintea ultimelor două etape, să analizeze situația respectivă într-o ședință extraordinară a Biroului federal și apoi să comunice, în conferința de presă din 14 iunie a.c., măsurile prin care încearcă să reinstaureze un climat de corectitudine : trimiterea de observatori din cadrul activului F.R.F., incognito, pe lîngă observatorul oficial, la unele meciuri cu implicații în desemnarea campioanei și a celei de-a treia retrogradate ; studierea cu atenție a rapoartelor întocmite de observatorii și arbitrii pe'idelor incriminate ; aplicarea unor sancțiuni potrivit art. 166 din ROAF, care să meargă de la pierderea meciului cu 3—0 pentru ambele echipe vinovate și pînă la scoaterea din competiție a echipelor găsite în culpă.

Acum, după ce cunoaștem și rezultatele penultimei etape, cînd lucrurile nu s-au schimbat prea mult în bine (poate cineva afirma cu mîna pe inimă că Sportul Studențesc sau Corvinul și-au apărat sansele la potențialul lor maxim ?), nu ne rămîne decît să așteptăm derularea ultimei runde (duminică, 23 iunie). Totuși, deznodămîntul privind drumul pe care-l va lua titlul de campioană sau echipa care va ocupa locul 16 ar putea eventual să apară la masa verde, întrucît în cursul acestei săptămîni se va ține o nouă ședință a Biroului F.R.F. care va decide asupra cazurilor în discuție. Numai ca totul să nu fie ca în proverbul „Prinde orbul, scoate-i ochii !".

Trecînd la lucruri mai plăcute, să anunțăm că joi, 20 iunie, pe stadionul din Ghencea va avea loc meciul dintre Steaua '86 (campioană a Europei) și Steaua '91 (în deschidere, „arbitrii" — „ziariștii"), iar sîmbătă, 22 iunie, tot pe Stadionul „Steaua", meciul internațional de fotbal dintre Selecționata cîntăreților români de muzică ușoară și Selecționata cîntăreților italieni de muzică ușoară (acțiune organizată de Asociația cultural-sportivă „Concordia română" și avînd ca scop strîngerea unor fonduri pentru ajutorarea copiilor handicapați din România).

POMPILIU LAURENȚIU DUMITRESCU

OTILIA BĂDESCU:

„La C.M. am fost cea mai tensionată echipă"

Am anticipat corect și ne bucurăm, Otilia Bădescu, la 20 de ani, a cîștigat împreună cu Călin Creangă, medalia de bronz în proba de dublu-mixt la C.M. de tenis de masă din Japonia. Îi dorim să „scrie" pentru tenisul de masă românesc un capitol cît mai strălucitor. Aflată în țară, în luna mai, pentru cîteva zile, ea ne-a acordat un interviu.

— În primul rînd felicitări, Otilia, pentru medalia de bronz. Cum a fost la mondiale ?

— Încă o dată, la fete, Asia a dominat Europa. Mondialele mi-au cerut un mare consum de energie. Pentru echipa națională am jucat 32 de partide în 4 zile. Tensiunea nervoasă a fost extrem de mare, toți căutau să cîștige și pînă nu ajungeai la 21 în ultimul set nu aveai voie să te relaxezi. S-au pierdut meciuri și de la 20—11 avantaj în ultimul set.

— Ești mulțumită pentru jocul tău ?

— În bună parte, deși la simplu am ieșit doar în primele 32. Am făcut tot posibilul să fiu mai sus, dar am prins un culoar nefavorabil, o jucătoare din Coreea, care în finala pe echipe a luat două puncte Chinei. Simt că sînt mai bună ca în 1989, dar nu am încă un joc complet, am probleme la 1, 2 pași de masa de ping-pong. M-am împăcat bine cu partenerul meu și dacă am fi avut cîteva zile de pregătire în comun, cred că puteam lua și aurul.

— Cum a fost reîntîlnirea cu cei din echipa națională ?

— Nu prea grozavă. Am fost cea mai agitată, cea mai tensionată echipă, asta în condițiile în care dacă nu ești calm și concentrat la joc, ai pierdut pe jumătate. Bine că mi-au făcut galerie fetele de la clubul japonez, pentru care joc începînd din martie anul acesta.

— Spune-ne ceva și despre primele două luni petrecute în Japonia.

— Joc pentru un club sponsorizat de Juroku Bank, unde directorul acestei bănci, un om al sportului și un pasionat al tenisului de masă, este în stare să dea afară pe cineva care nu practică un sport. Jucăm în prima divizie, unde fiecare echipă are jucătoare sau antrenori din China. Mă antrenez 4—5 ore pe zi, după un program pe care mi l-am făcut singură. Sper să am un antrenor din China în scurtă vreme. Am la dispoziție tot ce îmi trebuie, de la echipament la parteneri. Japonezii sînt foarte respectuoși, caută tot timpul să te ajute și să te impace dacă ești supărată. Avem ce învăța de la ei. Inclusiv să dăm și noi tenis de masă la televiziune. Măcar de la campionatele mondiale sau europene.

— Otilia Bădescu, mult succes și să ajungi cît mai repede la nivelul pe care ți-l dorești !

MIHAI SĂNDOIU

PRIMUL MAGAZIN SPECIALIZAT DE PRODUSE DIN PIELE

Primul magazin specializat de produse din piele

Magazinul COMPANY din Pasajul Villagros, girat de dl. Constantin Chește lescu, vă pune la dispoziție articole din piele de un mare rafinament și o impecabilă ținută.

Frumoasele manechine din fotografia alăturată, prezintă doar cîteva din modelele extrem de variate ca stil și culoare, pe care vi le recomandăm și dumneavoastră.

BREVIAR

SCRIMĂ. Claudia Grigorescu a cîștigat medalia de argint la C.M. de la Budapesta. „Sînt foarte fericită de acest rezultat. Este cea mai bună performanță din cariera mea", a declarat noua vicecampioană a lumii. Felicitări și mult succes la Olimpiadă ! Totuși, așteptam mai mult de la scrimerii noștri.

ATLETISM. Internaționalele României : un nou început. „Au fost rezultate multumitoare pentru această etapă, în perspectiva C.M. de la sfîrșitul lunii august. Cele mai remarcate participări : Sorin Matei și Mihaela Pogăcean. N-am reușit să aducem cei mai buni atleți din lume pentru că nu avem posibilități materiale. Nimeni dintre atleții renumiți nu vine decît pentru cel puțin 1 000—2 000 de dolari, nu mai vorbesc de cei, ca Bubka de exemplu, care cer 50 000 de dolari. Mulțumim sponsorilor români, care prin cei circa 480 000 de lei au acoperit o serie de probe. A fost un număr acceptabil de spectatori, nici noi n-am făcut suficientă reclamă. Pista a fost reparată, de fapt mai mult lipită de o firmă particulară, contra sumei de 700 000 de lei ! Nu cred să țină mai mult de două luni de zile. Urmează Cupa Europei, la fete și la băieți, unde vom prezenta concurenți la aproape toate probele. Sperăm să ieșim pe locul 4 sau 5 la fete", ne-a declarat, duminică seara, doamna Iolanda Balaș, președinta F.R. de Atletism.

RUGBY. „Turneul din Noua Zeelandă a fost extraordinar. Am jucat opt meciuri, am văzut cum se antrenează, cum gîndesc, cum practică acest sport neo-zeelandezii. A fost un contact de o lună de zile cu cel mai bun rugby din lume, o experiență unică pentru jucători și antrenori. Am avut tot timpul cu noi un antrenor neo-zeelandez, care la plecare, ne-a sărutat cu lacrimi în ochi, lucru mai rar pentru un anglo-saxon. Am putut vedea calitățile sportive și morale ale rugbiștilor noștri. Știm pe cine se poate conta mai departe. Meciul cu Franța, din 22 iunie, este foarte greu. Francezii au o echipă mai valoroasă, dar noi dorim să cîștigăm și sperăm ca această dorință de victorie să fie suficient de mare pentru a domina dorința lor de revanșă". Sînt cuvintele domnului Viorel Moraru, președintele F.R. de Rugbi. Sîmbătă, la ora 11, la Intercontinental va avea loc conferința de presă prilejuită de meciul România — Franța. Succes, băieți !

TENIS. Turneul de 100 000 de dolari, de la București, se va desfășura în a doua săptămînă a lunii septembrie. În aceste zile se află în România, Sever Mureșan, principalul sponsor, pentru a perfecta toate amănuntele acestei premiere a tenisului românesc.

Din nou, ATLETISM. Leroy Burrel a doborît recordul mondial la 100 m. Stimulat, cum a mărturisit și de prezența și cursa foarte bună a lui Carl Lewis, Burrel, a adus acest record la 9,90. Se anunță o cursă de zile mari la C.M. de la Tokyo.

CICLISM. O nouă stea pe firmamentul acestui sport : Franco Chioccioli, învingător clar în ultima ediție a Turului ciclist al Italiei.

BASCHET. CHICAGO BULLS a cîștigat, pentru prima oară în 25 de ani de existență, campionatul nord-american de baschet profesionist. Cu un Michael Jordan în mare formă, Chicago Bulls a întrecut cu 4—1, în play-off, pe L.A. Lakeres.

MIHAI SĂNDOIU

Vremurile sînt cum sînt
DAR VREMEA?

În ultima săptămînă a fost vară ! A fost cald, chiar foarte cald : temperaturile diurne au urcat frecvent peste 30° C în sudul și sud-vestul țării, iar cele minime nu au oborît sub 10° C decît foarte rar în depresiuni. Ploile au căzut, toate au fost averse și s-au semnalat cu precădere în zonele de deal și munte ; caracterul lor torențial favorizînd înregistrarea unor cantități mari de apă, de pînă la 74 l/mp în 24 h în munții Mehedinților. Începutul acestei săptămîni a fost marcat de pătrunderea în țara noastră a unui nou sistem noros în regiunile vestice. Aici cerul s-a acoperit și a plouat, iar vîntul s-a intensificat.

În continuare, apreciem că miercuri perturbația frontală va afecta întreaga țară, mai cu seamă zonele înalte. Se vor înregistra cantități mari de apă. Aversele de ploaie pot fi însoțite și de descărcări electrice și izolat și de grindină. Spre seară în vest și nord-vest ploile vor înceta. Temperaturile diurne vor marca o scădere semnificativă urmînd a se încadra în general între 18° și 26° C ; cele minime vor fi cuprinse în general între 10° și 18° C.

Joi dimineață cerul va prezenta unele înseninări în Banat, Crișana, Maramureș și Transilvania, unde valorile matinale ale temperaturii vor fi destul de scăzute : 6° — 12° C. În restul țării va persista un cer mai mult acoperit și va mai ploua, iar regimul termic va fi ușor mai scăzut decît cel de ieri. Vîntul va prezenta unele intensificări susținute în regiunile estice. Vineri va fi mai bine, dar mai rece. Perturbația frontală va fi mai la est de țara noastră, iar în spatele ei masa de aer va fi mai rece. Cerul va fi variabil, iar șansele de ploaie rămîn semnificative pentru regiunile de deal și munte, mai ales după-amiaza.

Week-end-ul acesta va fi marcat de o vreme destul de bună, dar răcoroasă, chiar dacă se mai încălzește ușor față de zilele anterioare.

IOANA MAȘEK

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactori șefi :
Constantin Dumitru
Ion D. Goia
Secretar general de redacție :
Eugen Mihăescu

■ PUBLICIȘTI COMENTATORI (1700) : Dumitru Constantinescu, Horia Pătrașcu

■ EVENIMENT (2542) : Mihail Gălățanu, Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.

■ DREPTURILE OMULUI (2600) : Roxana Paicu-Manolescu, Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu

■ CULTURĂ – ÎNVĂȚĂMÎNT (2559) : Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

■ FLACĂRA BIS
Redactor șef :
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție :
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga (17 16 39)

■ REBUS
Redactor șef :
Tudor Octavian (1457)
Secretar general de redacție :
Alexandru Păsărin (2036)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (2036)

■ FLACĂRA BASARABIEI
Redactor șef :
Ion Zubașcu
Secretar general de redacție :
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia) (2559)

■ EDITURA FLACĂRA
Domnița Ștefănescu (2559),

■ FOTOREPORTAJ (2528) : Mihai Cristian Călugăr, Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan

■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072) : Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pampiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.

■ SECRETARIAT – ADMINISTRAȚIE (2002, 2558) : Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.

■ PUBLIC RELATIONS (2634) : Ruxandra Onofrei

Adresa redacției și administrației : București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în paranteze de mai sus) ; secretariat director : 2002 ; redactori șefi : 2143 (C. Dumitru), 2124 (I. D. Goia), secretar general de redacție : 17.16.39.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA, Sectorul export-import presă P.O. Box, 12-201, telex 10876, orștir București, Calea Griviței nr. 64–66.

Administrația : EDITURA „PRESA LIBERĂ" (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).

Tiparul : Imprimeria CORESI București.

16 pagini — 10 lei

Se cotrocenizează Piața Victoriei?

ANUL LXXXI
Nr. 26
26 iunie —2 iulie
1991 - BUCUREŞTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ŞI CULTURAL • ÎNFIINŢAT ÎN 1911

Corupţie la prefectura din Cluj

pag. 9

Tratamentele doctorilor Zavergiu şi Elthes — vindecări miraculoase

— pagina 6 —

La Timişoara n-a fost mîna agenţilor străini

— pagina 10 —

Trădare la C.F.R.

pag. 8

Cît costă barilul de sînge?

— pagina 7 —

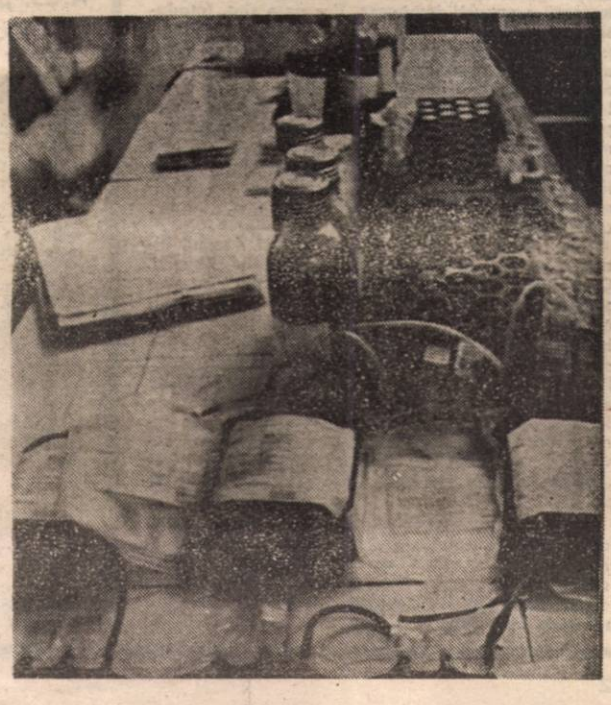

Regele și Mareșalul

De ce domnul Iliescu și ai săi nu-l vor pe Rege este limpede pentru toată lumea : actualul președinte nu dorește să plece de la Cotroceni iar ai săi nu vor să plece din posturile grase pe care le dețin. Dar acest lucru — este iarăși clar pentru toți — înseamnă că cei aflați în prezent la cîrmă se gîndesc la interesele lor și nu la interesele țării, ale celor peste 23 de milioane de locuitori ai ei. Mijloacele folosite de Puterea de azi pentru a-l ține pe Rege la distanță sînt multe și variate. Printre ele, și o troglodită propagandă antimonarhică. Un element al acestei propagande frapează însă prin ceva care seamănă a paradox, dar care în realitate nu este decît lipsă de scrupule — folosirea în contra Regelui a numelui lui Ion Antonescu concomitent cu împroșcarea cu noroi a Mareșalului. Deci, potrivit domnului Iliescu și alor săi, pe de o parte, Mareșalul este fascist, el a dus un război de agresiune împotriva U.R.S.S., iar, pe de altă parte, Regele e vinovat de arestarea și, finalmente, de moartea Mareșalului. Că aceste două susțineri se bat cap în cap nu-i deranjează pe autorii lor, care se comportă cu aerul că s-ar adresa unor oligofreni.

Dar cînd se pune problema revenirii Regelui Mihai nu e vorba de istorie, de nostalgii, de romantisme etc., ci de politică. România are în prezent nevoie ca în fruntea statului să se afle o personalitate capabilă să stringă în jurul ei întreaga națiune și să așeze țara. Nimeni în afară de Rege nu poate să facă în momentul de față acest lucru. Comparația pe care o voi folosi în continuare va șoca, desigur, dar îmi asum acest risc. Toate sistemele solare au în centru un corp ceresc în jurul căruia gravitează celelalte planete. Acel corp ceresc poate avea o mulțime de caracteristici, bune sau rele — mărime, luminozitate, compoziție, densitate, temperatură ș.a. — toate sînt însă de importanță secundară pe lîngă calitatea de bază, aceea de a dispune de liniile de forță necesare pentru a face ca în jurul lui ceilalți aștri să graviteze într-un echilibru armonios. România se găsește acum în faza cînd aștrii ei, adică toți cetățenii și toate forțele și energiile politice, economice etc. s-au aruncat „rebeli în spațiu" și își caută o nouă așezare, o nouă alcătuire, un nou echilibru, în care scop este nevoie de astrul central, în jurul căruia să poată gravita în mod armonios.

În jurul cui să graviteze românii ? În jurul domnului Ion Iliescu ? Este ridicol. Domnul Iliescu n-a făcut decît să dezbine națiunea, să înveninеze atmosfera, să producă ură, confuzie, haos, proteste și contestări. E adevărat, în ultima vreme contestatarii au mai obosit, acțiunile lor au fost de mai mică amploare și de mai slabă intensitate. Dar acest lucru nu trebuie să înșele. Bateriile se vor reîncărca destul de repede, mai ales dacă marasmul economic se va accentua, fiindcă nemulțumirea nu mai vine acum doar din rîndurile intelectualității, ea cuprinde din ce în ce mai mult masele muncitoare, pe lucrătorii de la orașe și pe țărani. În jurul altei personalități feseniste ? Al cui ? În jurul cuiva din rîndurile opoziției ? Al cui ? (Opoziția este încă slabă, întrucît dispune doar de valoroși oameni de concepție și idee, dar deloc sau aproape deloc de oameni de acțiune). Astăzi nu există nimeni cunoscut — mai tîrziu se pot ridica, firește, astfel de forțe — în jurul căruia să ne stringem și pe care să-l urmăm, așa cum s-a întîmplat cu Mareșalul acum 50 de ani. Dar oameni ca Mareșalul apar foarte rar.

Se-nțelege de la sine că dacă ar fi să aleg între Rege și Mareșal, l-aș alege fără ezitare pe Mareșal. Dar problema aceasta nu numai că nu se pune acum, fiindcă Mareșalul nu mai este în viață, dar ea nu s-a pus nici cînd Antonescu era conducătorul statului și nu s-ar pune nici azi dacă el ar mai trăi. Fiindcă Mareșalul a fost pentru regalitate. Celor foarte mulți care, cu venerație și pioșenie, cinstesc în prezent pe Mareșalul Ion Antonescu și-l așază pe dreptate la loc de mare cinste între eroii neamului românesc, dar care sînt, totodată, antiregaliști, aș vrea să le amintesc că Mareșalul ar fi putut în orice moment, între 1940 și 1944, să lichideze regalitatea în România, însă nu numai că n-a procedat așa, cu toate că îi știa regalității toate cusururile, ci a făcut tot ce-a putut, pînă în ultima clipă a vieții lui, pentru menținerea monarhiei. Nu din sentimentalism, firește, ci din aprecierea lucidă a situației României, din dragoste fierbinte pentru țară, din mare grijă pentru destinul ei, pentru ca România să aibă cîrmă, reazem, catarg și astfel să nu piară.

Dar — fără să vrea, desigur — însuși domnul Iliescu produce argumente în favoarea Regelui. Căci, dacă e să considerăm, în „consens" cu președintele, că „actul de la 23 august 1944" a jucat un rol pozitiv în istoria României — eu, se știe, nu împărtășesc această opinie, —, atunci, nu putem să ocolim nici numele artizanului acestui „act", Regele Mihai însuși (ori, poate, domnul Iliescu mai recită și acum cu glas scăzut și vrea să ne facă și pe noi să credem (îl asigur că nici un român zdravăn la minte n-a crezut vreodată așa ceva) că „revoluția" de la 23 august 1944 a fost „pregătită, organizată, condusă și înfăptuită" de partidul comunist ?).

În totului-tot deci, acum se pune problema de a alege între Rege și vid. Cred că toți oamenii — inclusiv cei „de bine", care s-au păcălit cu fesenismul anul trecut — n-au cum să ezite. Despre ce va putea să facă regele odată revenit în țară voi scrie altă dată.

ION D. GOIA ■

Intrarea în România

Dacă tot vorbim atît de mult despre intrarea în Europa, să vedem cum stăm și cu intrarea în România.

După mai bine de o lună de ședere în S.U.A. și Canada, eu și colegul meu Tudor Octavian ne-am regăsit deja acasă în micul birou al Companiei TAROM din New York.

Întîlnisem pînă atunci, fără exagerare, zeci de funcționari, salariați la întreprinderi și instituții mari sau mici, chelneri, șoferi de taxi, polițiști, toți cu zîmbetul pe buze, toți gata să te ajute cu un sfat, să-ți răspundă la orice solicitare.

Pentru prima oară după mai multe zile, în acel birou am dat peste oameni ursuzi, pentru care munca e o corvoadă. De pildă, telefonul agenției era lăsat să sune în neștire. Ni s-a explicat de ce nimeni nu ridică receptorul din furcă : cine ar mai sta de vorbă cu noi ?

La aeroportul Kennedy, aceeași situație : dacă alte companii asigurau completarea formalităților prompt și eficient, numai la ghișeul Tarom-ului era îmbulzeală, se vocifera, se vorbea răstit.

E drept, în avionul Boeing 707 care ne-a adus în țară, am întîlnit și piloți competenți și stewardese simpatice, capabile să suporte chiar și hachițele cîte unui pasager. Ne face plăcere să-i fi cunoscut, de pildă, pe comandantul Vasile Popa și pe membrii echipajului său : Dumitrașcu Gil, Strungaru, Ungureanu Rică, Niculina Athanasiu, Ștefaniu Aurelia, Ioniță Florentina, Ștefania Nadă, Ana Vasilache, Mihaela Pleșa.

Pe aeroportul internațional (?) București — Otopeni, mulți dintre noi au ajuns în pragul infarctului. Ni s-a comunicat pe un ton indiferent, că 65 de valize au rămas la New York și că un astfel de fapt este cît se poate de frecvent. Orice încercare de a lămuri situația a dus la schimbarea datelor problemei : păgubașii au fost admonestați cu iritare de către funcționari pentru lipsa lor de înțelegere.

E drept, pînă la urmă ne-am recuperat ba gajele de pe banda rulantă care scîrțîie din toate încheieturile. Au venit peste două zile, cu o altă cursă. Nu s-a furat prea mult din ele, așa că n-am mai depus plîngere.

Dar am reținut, fără nici o satisfacție, că din avionul respectiv lipseau, de această dată, 147 de bagaje.

Încă o dată se confirmă, deci, că șocul nu e la plecarea din țară, ci la sosire. Și pentru că tot e vremea reclamelor, promitem o anchetă de contrareclamă.

GEORGE ARION ■

zona de tandrețe

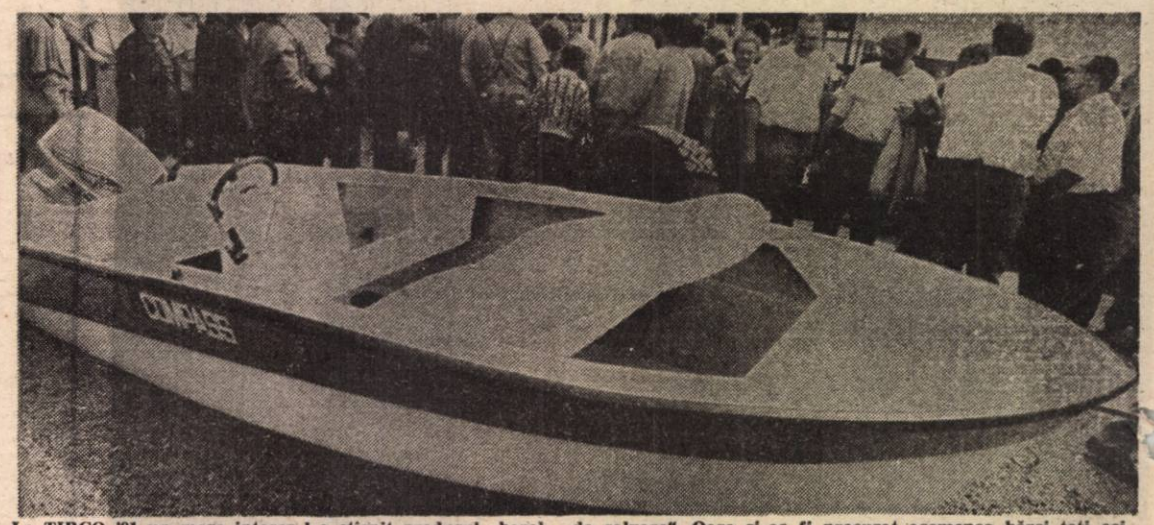

La TIBCO '91 un mare interes l-a stîrnit produsul „barcă de salvare". Oare și-ar fi procurat asemenea bărci toți cei care au nevoie de ele ? (Fotografie de Gig Motoianu).

CLAUDIU IORDACHE :

„Mă simt neputincios"

REPORTER : **Domnule Claudiu Iordache, la un an de la evenimentele din 13—15 iunie, se anunță din nou mișcări de stradă și se simte din nou o mare încordare în rîndurile populației. Care este poziția dumneavoastră ca parlamentar, ca fost membru al partidului de guvernămînt față de această situație ?**

CLAUDIU IORDACHE : **Iată că, la un an după, există aceeași încordare, care explică foarte mult despre ceea ce nu s-a reușit să se cîștige în viața publică românească. Fără livrarea unor adevăruri obligatorii relativ la desfășurarea revoluției din decembrie, relativ la răspunderile pe care persoanele ce au fost implicate atunci și ulterior în toate momentele conflictuale din societatea noastră refuză să le facă cunoscute, nu se poate cîștiga sentimentul unei adevărate reconcilieri naționale.**

Tensiunea acestei zile amintește pe cea a lui 13 iunie a anului trecut și am avea nevoie de foarte mult noroc pentru ca săptămîna care urmează să nu ducă la conflicte publice insurmontabile. Nu pot declara decît că mă simt extrem de neputincios și puțin capabil de a găsi soluții pentru actuala situație.

VALERIA DORNEANU ■

A.C.I. „15 Noiembrie" face politică

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

Alianța Confederativă Intersindicală „15 Noiembrie" și-a făcut cunoscute, nu o dată, înclinațiile spre domeniul politic văzut, firește, ca una din principalele chei ale rezolvării imediate a problemelor sociale. De ce, totuși, luptătorii anticomuniști din 1987 nu au făcut, în condițiile în care dispun de un important capital politic, un partid ? Răspunsul îl dă dl. Mircea Sevaciuc, liderul Alianței : „În 1987 am făcut politică pur și simplu și poate că după decembrie 1989 ar fi trebuit să înființăm un partid. Dar am socotit că noi, ca muncitori, nu trebuie să fim cei care inițiem partide după ce un partid așa-numit al muncitorilor s-a dovedit falimentar. Apoi, după doi ani de deportare, de urmărire și tortură, eram obosiți. N-am fi putut susține, așa cum am fi vrut noi, cei din 1987, o activitate politică de amploare. Și, drept să vă spun, credeam că tot răul s-a terminat și că am luat-o cu toții pe un drum bun. Dar iată că încă nimic nu s-a terminat și de un an și jumătate sîntem, ca și înainte, tot în prima linie. Realitatea socială și politică ne obligă să avem o atitudine politică".

Glasnosti fără transparență

La ultima întîlnire cu ziariștii, purtătorul de cuvînt al guvernului se declara nemulțumit de faptul că lucrătorii de la „FAUR", participanți luni, 17 iunie, la convorbirile cu dl. prim-ministru Petre Roman, în Palatul Victoria, au cerut ca discuțiile să fie difuzate în Piață. Același lucru l-au cerut cei de la „FAUR" și la convorbirile avute cu dl. prim-ministru marți, 18 iunie, desfășurate la sediul întreprinderii. Refuzul domnului prim-ministru a fost categoric, deoarece, așa cum explica purtătorul de cuvînt, o asemenea practică ar pune guvernul într-o lumină proastă. Unde și cînd s-a mai pomenit așa ceva, se întreabă cu seninătate purtătorul de cuvînt. Lucrătorii de la „FAUR" își amintesc faptul că asemenea practică era curentă în lunile de după decembrie 1989 cînd dl. Petre Roman cucerea, pas cu pas, puterea.

Supraviețuitorii germani

La Cristian, lîngă Brașov, a avut loc, din inițiativa Forumului Democratic al Germanilor din România și a Asociației Foștilor Deportați în U.R.S.S., pentru prima dată o reuniune oficială a cetățenilor de naționalitate germană care au supraviețuit lagărelor de muncă silnică din U.R.S.S. și care au fost reabilitați prin Decretul 118/1990. Se știe că în ianuarie 1945 au fost ridicați de la casele lor peste 75 000 de români de naționalitate germană care au fost duși la minele de cărbune de la Donbas și la cele de minereu din Urali. Era vorba de bărbați între 17 și 45 de ani și de femei între 18 și 35 de ani, în numeroase case rămînînd doar copiii care au fost împărțiți între vecini pentru a fi salvați. Firește, în timpul transportului iarna, în vagoane de vite, ca și în anii de muncă silnică în subteran, numeroși deportați au murit. Iată de ce întîlnirea supraviețuitorilor a fost emoționantă și plină de semnificație. La Cristian, cu această ocazie, episcopul doctor Cristoph Klain a oficiat o slujbă religioasă. N-au lipsit, în final, tradiționalul concert de fanfară, dansurile germane și masa.

A. M. PRESS

„Absolvenții de la „Ștefan Gheorghiu" l-au înconjurat pe președinte"

Vom avea un partid al Alianței Civice!

— interviu cu dl. NICOLAE MANOLESCU —

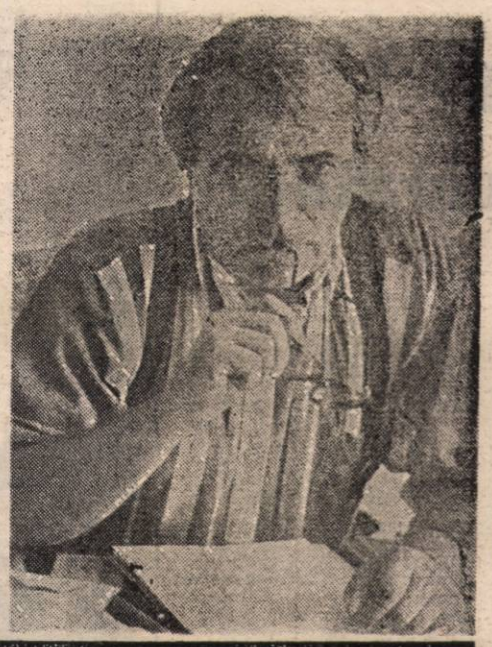

Născut în 27 noiembrie 1939. Carieră universitară de 30 de ani. 22 de ani a fost stopat pe una din treptele ierarhiei universitare pentru că nu a vrut să devină membru de partid. Are 20 de cărți. Timp de 30 de ani a scris săptămînal cronica literară în „Contemporanul" și „România literară". Are un fiu de 26 de ani inginer și actualmente șomer.

— De ce ați devenit om politic ?

Nicolae Manolescu : — Imediat după revoluție, am avut stupiditatea să cred că există în țara asta oameni capabili să facă politică și că treaba mea e să-mi văd mai departe de scris. Trecînd vremea, mi-am dat seama că noi nu mai avem o clasă politică. În '46, '47 ea a fost distrusă și înlocuită cu o clasă de activiști de partid. Făceau și ei politică, dar în condițiile cunoscute. Prin urmare, cineva trebuia să-și asume niște răspunderi și riscuri. Mi s-a părut imoral să continuăm să-i criticăm pe cei aflați la putere iar noi să nu intrăm în joc. Cred că numai intrînd în joc putem să pretindem să fim ascultați, cîtă vreme sîntem în opoziție sau să fim urmați, atunci cînd, eventual, ne-am afla la putere. Dacă nu intri în joc, nu ai cum să faci lucrurile acestea. Alianța Civică a recuperat o parte din intelectualii care la început nu au vrut să facă politică, oftînd după masa lor de scris.

— După atîția ani de dictatură proletară, credeți că intelectualii veritabili, nu cei produși de „Ștefan Gheorghiu", au teamă de politic ?

— Este o lipsă de experiență și o anume rezervă de ordin moral. Azi dimineață, am avut un examen cu anul patru de la facultatea de litere și la una dintre problemele de examen trebuia analizat un articol al lui Marin Preda despre Günter Graas, în care Preda se arăta foarte iritat de faptul că Günter Grass spunea „eu nu sînt scriitor, eu sînt un cetățean care scrie". Acum 20 de ani, pentru un scriitor român, afirmația lui Graas era într-adevăr enervantă, pentru că un scriitor român de atunci știa că singurul lui mod de a putea să facă ceva cu adevărat important în regimul politic era să scrie cărțile cît mai cinstit și mai curajos. În clipa în care el spunea : „nu sînt un scriitor" ci „un cetățean care scrie", se trezea cu pieptul descoperit în fața puterii comuniste care tocmai asta dorea de la el : să facă opere cu tentă politică, nu să scrie literatură. Astăzi, dacă vine un scriitor și spune „eu vreau să fac literatură, pe mine nu mă interesează politica", sensul acestei fraze înseamnă : „eu țin cu Puterea". Nu e în discuție dreptul oricui de a face literatură. În discuție este faptul cum este resimțită o asemenea afirmație acum în România. Motivul e simplu : neexistînd o clasă politică, cineva trebuie să facă acest lucru. Nu mai putem spune că aceasta nu e treaba noastră. Dar a cui ? A foștilor absolvenți de la „Ștefan Gheorghiu" ? Ei sînt gata, ei l-au înconjurat pe președintele țării. Toată echipa de la președenție e din foști absolvenți ai facultății de partid. Tot așa, o mare parte dintre ei se află în guvern, în cele două camere ale Parlamentului. Atunci de ce să ne plîngem că sînt acolo și treaba noastră este să scriem? Cine să facă lucrurile acestea ? Pentru asta am intrat în joc și mi s-a părut imoral să-i critic pe Iliescu și Roman că s-au înconjurat de cine s-au înconjurat de vreme ce eu stau deoparte, iar ei nu au alții care să le fasă politica.

Credulitatea e mai periculoasă decît calomnia

— În jurul dumneavoastră s-a construit o piramidă de calomnii. Ca lider politic este bine să spuneți ce este fals și ce este adevărat.

— Nu pot să mă refer la toate, nici pe departe. Nu știu dacă „Flacăra" are atîtea pagini cîte numere din „România Mare" au fost pline cu astfel de lucruri. Ca unele din ele nici nu merită să răspund. Firește, există căi la care se poate răspunde, oamenii pot fi dați în judecată. Am un proces împotriva „României Mari", contra directorului și redactorului șef, dar care nu a intrat pe rol deocamdată. Sper să intre, cînd procuratura va fi mai puțin ocupată cu procesul teroriștilor sau cu procesul comunismului, sper să-mi dea atenție pentru a-mi obține reparația morală cuvenită. Trebuie răspuns numai în cazuri foarte precise și mă mir că unii nu o fac. Atunci cînd te afli într-o funcție politică sau administrativă și ești acuzat de corupție, atunci ești obligat să răspunzi. Domnul Petre Roman e obligat să răspundă pentru că, de pildă, domnia sa a fost acuzat că s-a folosit de primul ajutor venit din Suedia pentru a lua o pereche de cizme soției sale. Asta a apărut pe prima pagină a hebdomaderului „Epoca" de acum două săptămîni. Domnia sa nu s-a simțit obligat să răspundă. Ca prim-ministru, era obligat să o facă iar, dacă nu era adevărat, să-i dea în judecată. Dacă e adevărat, să tragă consecințele. În ce mă privește, nu au fost acuzații de genul acesta împotriva mea. Acuzațiile erau că sînt un scriitor fără operă, că tatăl meu a fost legionar. Noroc că tatăl meu a murit și nu a mai auzit toate acestea, altfel, ardelean fiind, și neavînd umor, s-ar fi supărat foarte tare.

Mai important este de ce se produc astfel de acuzații ?! Acum, mă scot pe mine din discuție. E un lucru care mă obsedează demult. Cum a fost posibil ca toți dizidenții să fie tîriți în noroi, calomniați și batjocoriți ?! Înțeleg rațiunea de stat care a prezidat la aceste calomnii. Altceva nu înțeleg : credulitatea multora care, citind ziarele sau auzind la televiziune asemenea lucruri, s-au grăbit să le ia în serios. După 40 de ani de presă mincinoasă, iată ce repede ne-am vindecat de bunul obicei de a nu crede ce se spune în „Scînteia" sau în celelalte. Iată că am început să credem tot. Care este mecanismul prin care oameni absolut cinstiți cred aceste lucruri ? Eu am un răspuns. Există la foarte mulți din noi tendința de a spune că am făcut tot ce s-a putut în regimul trecut ca să ne apărăm demnitatea. Și atunci cînd vine un om ca Doina Cornea, care a făcut mai mult decît majoritatea, ca să nu recunoaștem, ne creem un alibi. Și spuneam că ea a putut face mai mult pentru că avea o față care trăia în Franța și, firește, ei nu i se putea întîmpla nimic pentru că ar fi sărit imediat în ajutorul ei opinia internațională. Sau atunci cînd vine vorba de Petre Mihai Băcanu, în loc să recunoaștem că nu am fost în stare să scoatem un ziar clandestin și să intrăm în închisoare, e mai ușor să spunem : „Băcanu e un șmecher, chestia cu ziarul a fost o poveste și în plus el a făcut afaceri cu mașini". Și brusc conștiința noastră se liniștește. Din păcate, foarte multor cetățeni cinstiți și naivi ai acestei țări li se pare mai ușor să spună : „nu se putea face mai mult" decît să recunoască pur și simplu că atît i-au ținut puterile. Cred că mecanismul în sine al acestei credulități este mai periculos decît mecanismul calomnierii.

— Sînteți printre cei care susțin că Alianța Civică să devină partid. De ce ?

— M-am numărat printre cei care au făcut comitetul de inițiativă la Sibiu, acum o lună, pentru înființarea unui partid al Alianței Civice. Motivul principal ar fi acela că mijloacele de acțiune ale Alianței Civice au suferit o uzură morală. Trebuie făcut altceva. Ideea noastră a pornit de la observația foarte simplă că, în curînd, va fi imposibil să mai determinăm oamenii să iasă la un miting unde se strigă „Jos Iliescu" sau „Jos guvernul", cînd ei au ieșit de nenumărate ori și nu au obținut nici măcar schimbarea lui Răzvan Theodorescu de la Televiziunea română. Un partid duce o altfel de luptă, o luptă politică, mai puțin spectaculoasă, dar care, în condiții civilizate, poate pînă la urmă să ne facă să obținem ceea ce marșurile, mitingurile nu au reușit. Aproape sigur că la Congresul Alianței din iulie acest partid va lua naștere.

— Mulți se tem ca Alianța Civică să nu devină un simplu al 216-lea partid. Ce strategie aveți pentru a nu rămîne ineficienți ca marea majoritate a opoziției ?

— Avem trei puncte importante în această strategie. În primul rînd de a încerca să preluăm capitalul moral, politic, civic al Alianței Civice. Nu e vorba de a face un partid oarecare ci partidul Alianței Civice. Al doilea punct ar consta în faptul că partidul Alianței se va alia în mod firesc cu acea parte a opoziției actuale ale cărei idealuri politice sînt asemănătoare. Vom încerca să mergem împreună cu P.N.Ț.-c.d. ai căror aliați firești sîntem în momentul de față. În al treilea rînd, partidul Alianța Civică trebuie să încerce să greșească cît mai puțin acolo unde partidele care s-au înființat înaintea noastră au greșit, prin forța lucrurilor, foarte mult. Partidul Alianța Civică trebuie să fie un partid nou care să corespundă dorințelor, modului de a gîndi și chiar limbajului oamenilor de astăzi. Nu vreau să se înțeleagă de aici că reproșez ceva partidelor istorice. Dar, chiar prin faptul că sînt partide istorice, ele duc în spate povara a patruzeci de ani de istorie proastă, în care noi, toți, am învățat la școală că au fost partide ale claselor exploatatoare. Ele nu au cum să scape de această povară. Pe de altă parte există, în mod firesc, în ideologia lor tendința de a reînnoda cu momente din trecut. E ușor să ceri să se repună în circulație Constituția din '23. Întrebarea este : România din '91 este aceeași cu cea din '23 ? Mi se pare că există o anume nostalgie în politica partidelor istorice, perfect explicabilă. Dar eu personal nu cred că se mai pot face asemenea înnădiri. Nu am crezut niciodată, nici în chestiunile de viață personală, nici în altele, că asemenea înnădiri sînt valabile. Nouă ne trebuie un partid făcut din oameni și pentru oameni care au trăit sub comunism 40 de ani, care au un mod de gîndire format sau malformat în această perioadă. Cu ei mergem, pentru ei vrem să facem ceva.

— Mulți se tem că intelectualii nu vor găsi limbajul prin care să se adreseze mulțimii.

— Am auzit și eu tipul acesta de obiecție și culmea este că el vine de la niște intelectuali. Nu am auzit pînă acum nici un muncitor, nici un țăran spunînd lucrul acesta. Există o problemă a discursului politic în momentul de față. Aici trebuie învățat din experiență. Vom încerca să vorbim pe înțelesul fiecăruia cît vom putea de bine. Poate nu vom reuși de la început dar vom învăța. A nu face nimic în ideea că lumea tot nu ne înțelege mi se pare un soi de alibi moral pentru lașitate. Eu nu spun că vom fi și urmați cu entuziasm de la primele cuvinte pe care le vom rosti. Problema discursului politic nu este însă problema accesibilității, ci a credibilității. lității.

Domnul Roman nu a fost șarmant cînd l-a întîlnit pe Baker

— Alianța Civică are sprijinul Statelor Unite. Care este poziția Franței ținînd cont de faptul că ea susține tandemul Iliescu—Roman.

— Înainte de a răspunde vreau să elimin o calomnie. S-a spus că Alianța Civică („falsa opoziție" cum a numit-o domnul Ionel Săndulescu deși nu prea știu de ce și cine îi dă lui asigurarea că se găsește pe o logică bună) a primit de la diferite fundații americane ajutoare în timp ce adevărata opoziție nu a primit nici ce i s-a promis. Doresc să-i spun domnului Săndulescu și celor care l-au ascultat că nu este adevărat .Nu a fost vorba de o sumă de bani care ar fi venit Alianței de undeva. Era și greu, pentru că, la data la care se referă domnul Săndulescu, Alianța Civică nici nu se născuse. E drept că în momentul de față dacă Departamentul de Stat american preferă să sprijine Alianța Civică și nu F.S.N.-ul asta nu se datorează neapărat intervențiilor Alianței Civice sau farmecului meu personal cînd m-am văzut cu domnul Robert Kimmit, adjunctul lui Baker. Asta se datorează erorilor pe care le-a făcut Frontul. Asta se datorează faptului că domnul Roman atît de șarmant la Televiziunea română probabil că nu a fost destul de șarmant cînd l-a văzut pe domnul Baker. E simplu de spus : nu ne ajută pe noi, fiindcă îi ajută pe ei. Trebuie văzut de ce. Eu m-aș întreba în locul diplomaților Frontului. Unii dintre ei își dau seama, domnul Dijmărescu a recunoscut la televizor că pînă nu se refface în exterior cartea de vizită a României, Frontul nu are nici o șansă să iasă din marasmul economic. Frontul trebuie să-și refacă singur cartea de vizită printr-o politică democratică. Or, cît timp refuză să tragă concluziile erorilor pe care le-a făcut și se cramponează de putere, nu e nimic de așteptat. Degeaba dau vina pe noi că le-am erodat credibilitatea în exterior. Țin să le aduc aminte că nu Alianța Civică a chemat minerii. Nu Alianța Civică a votat Legea cetățeniei cu acel paragraf faimos cu defăimarea care poate duce la retragerea cetățeniei. Nu Alianța Civică a încercat să impună Legea siguranței statului și a organizării S.R.I.-ului. Toate lucrurile acestea le-a făcut F.S.N.-ul cu Parlamentul pe care îl controlează. Dacă e cineva de vină pentru faptul că Departamentul de Stat american la ora actuală nu privește cu simpatie conducerea României, este vinovată exclusiv conducerea României. Ea răspunde de faptul că vicepreședintele american în drumul de la Budapesta la Sofia ocolește Bucureștiul. Pierde toată lumea : pierde Departamentul de Stat bani pentru că drumul era mai de-a dreptul prin București. Pierde Guvernul român prestigiu și ajutoare economice. Pierde poporul român, în general, pentru că viața noastră rămîne proastă fără aceste ajutoare.

În ce privește poziția Franței să nu uităm, guvernul francez e un guvern socialist. Și socialismul la socialism trage. Simpatia Franței pentru România e comparabilă doar cu simpatia legislatorilor F.S.N. pentru legislația Franței. Cea mai proastă legislație din lume la ora actuală din țările democratice e legislația franceză. Enormul interes pe care legislatorii noștri îl arată pentru Constituția franceză și pentru birocrația legilor franceze nu e compensat decît de enormul interes pe care domnul Mitterrand îl arată lui Iliescu și Roman. Mi-e greu să spun de ce se întîmplă așa. Nu vreau să cred că la Malta s-a făcut o nouă împărțire a lumii și nu vreau să cred că România a rămas în zona sovietică, împărțită cu Franța. Eu nu vreau să cred în această explicație deși ceva s-ar putea să fie adevărat. Sînt prea multe coincidențe pe care eu prefer să nu le leg pentru a nu ajunge la o concluzie foarte pesimistă.

— Mulți oameni văd în dumneavoastră un Havel al României. Dacă ați deveni președintele țării care este programul pe care l-ați propune ținînd cont că în acest moment instituția prezidențială a României nu e credibilă în afară și din ce în ce mai puțin acceptată în interior.

— Rămîne ca și eu să vreau să intru într-un joc ingrozitor cum este acesta. Ca să ajung să vorbesc acum de un program ar fi nu numai prematur, ar fi și caraghios. Pot doar să spun că președintele României, ca să obțină ceea ce domnul Iliescu a ratat, trebuie să fie deplin creditabil și în țară și în afară. El trebuie să fie imaginea ruptului definitive cu trecutul comunist al României și imaginea promisiunii că viitorul va arăta democratic. Ce trebuie să facă un președinte pentru asta e foarte greu de spus. Dar dacă cel care va fi președinte nu va găsi soluția la aceste două probleme, ruptura cu trecutul și promisiunea de democrație, se poate spune că nu vom avea nici o șansă să ieșim din cosmar.

AURELIA BORIGA

Dacia albă de la Procuratură

Lucrurile sînt mai limpezi decît lumina zilei şi totuşi mai întunecate decît dedesubturile afacerii „Intermecato“: privatizarea în România, păşeşte cu paşi energici şi minte de ţinţar, de-ţi ţiuie uneori mintea precum zborul insectei... sugînd, în loc de sînge, bani buni din buzunarele nu numai ale noastre, ale cumpărătorilor, dar şi din cele ale unor întreprinzători ce doresc să cîştige ceva — firește ! — dar şi să încerce a practica un comerţ civilizat.

Iată un caz notoriu. Cel al Cofetăriei-patiserie din bulevardul 1848, nr. 20 (fost 32), Sectorul 3, Bucureşti. Iată şi un scurt istoric al acestei mici întreprinderi particulare, denumită „LA ALEX“ (proprietara de drept numindu-se Alexe Lilica), denumită numai pe hîrtie, deocamdată, deşi există nişte forme absolut legale de închiriere şi funcţionare şi de pe urma cărora statul ia bani grei, într-un mod destul de bizar ; începem prin a reproduce un act :

„PRIMĂRIA SECTORULUI 3 — Nr. 11.644/19.10.1990 — Către I.A.P.L. Segarcea : Prin prezenta vă facem cunoscut că la şedinţa din 16.10.1990 s-a aprobat repartizarea spaţiului din Bd. 1848, nr. 20, pentru doamna Alexe Lilica, în vederea privatizării (cofetărie)“.

...Contractul de închiriere al localului, fusese perfectat în urma următoarelor două acte : „10.388/1.10.1990“ (prin care fostul proprietar Societatea TROCADERO SA — înainte : I.A.P.L. SEGARCEA — trimite către ICR — 2 adrese dispunînd eliberarea spaţiului de către acesta din urmă), şi „13.409/12.11.1990“ (prin care acelaşi TROCADERO anunţă ICR — 2 rezilierea vechiului contract cu acesta, spaţiul în cauză fiind acordat „d-nei Alexe Lilica, cu contractul de închiriere nr. 11.398/12.10“.

Nu vă pare totul clar ? ! Din acest moment — deci de la sfîrşitul anului trecut — d-na Alexe începe a plăti chiria localului, adică în jur de 12 000 lei lunar ; şi o plăteşte, bine-mersi, pînă astăzi ; fără a putea pătrunde însă în localul care îi aparţine de fapt !... De ce ? !

...În localul cu pricina a funcţionat — şi mai funcţionează încă, absolut ilegal după umila noastră părere ! — unitatea „DULCINEEA SA“., condusă de şefa Sandu Ioana (un personaj asupra căruia vom reveni !). Deşi unitatea beneficiază de un contract de închiriere (7536/15 mai 1981) — aşadar expirat, el fiind încheiat pe numai 5 ani ! — personalul ei, în frunte cu şefa, refuză să părăsească localul (pentru care, chiriaşul legal, plăteşte de luni de zile chiria de 12 000 lei... ! ? !). Mai mult : atît Primăria sectorului 3, cît şi proprietarul de drept („TROCADERO“, fost „Segarcea“) trimit adrese de somaţie pentru eliberarea localului. Şi încă : d-na Alexe Lilica declară în scris (actul Primăriei Sectorului 3 Nr. 15.335/3.12.1990), că „va păstra angajat întregul personal actual al cofetăriei“ ! Degeaba...

Se ajunge chiar la proces. Iată ultima Hotărîre a Tribunalului Municipal Bucureşti din 12 decembrie 1990 : „...dispune evacuarea ICR — 2 din spaţiul respectiv, în concordanţă cu cererea TROCADERO — care a solicitat acelaşi lucru — precum şi cu cea a Alexei Liliana“.

ICR — 2 face recurs ; pierde în martie 1991 : Hotărîrea de mai sus rămîne astfel definitivă. Ei bine, numita Sandu Ioana refuză să părăsească localul... care nu-i mai aparţine de mult, din punct de vedere legal. Ba, încă, atît Alexe Lilica, precum şi Vasile, soţul acesteia, sînt ameninţaţi verbal, bruscaţi, injuriaţi ca la mahala de către Sandu Ioana şi Sandu Vasile, soţul celei din urmă, şofer pe o „Dacie“ albă ce aparţine... Procuraturii ! Generale ! Ei, stimaţi oameni buni — trăim doar într-un stat de drept — lucrurile încep să se lege, nu-i aşa ? !

...Şi iată cum, din motive cel puţin obscure, dosarul cu pricina începe să fie solicitat de către... „cineva anume“, de la procuratură, pentru „niscai“ cercetări complementare (deşi cazul este încheiat de mult, sentinţa fiind, repetăm, definitivă !)... şi iată cum doi indivizi, sub acoperămîntul „relaţiilor“ îşi permit să încalce LEGEA şi să ameninţe doi oameni cinstiţi... şi iată cum cei doi plătesc lunar, către stat, din buzunar, bani grei... şi iată cum presa scrie, cum, probabil, nimeni dintre cei în drept nu-i va răspunde, pentru că ne-am obişnuit aşa !

Desigur că vom reveni asupra acestui caz — păstrăm întreaga documentaţie la dispoziţie — sîntem pe cale să mai aflăm şi cine este înaltul personaj din Procuratură care beneficiază de serviciile şoferului Sandu Vasile, şi iată cum revenim, treptat, la situaţia de altădată, cum sîntem nevoiţi — pentru a cîta oară ? ! să „destabilizăm“, şi mai iată cum ne lovim în continuare de necazurile privatizării — „privatiza-v-ar Dumnezeu !“ (ca să nu zicem altfel şi cu o altă adresă)...

HORIA PĂTRAŞCU

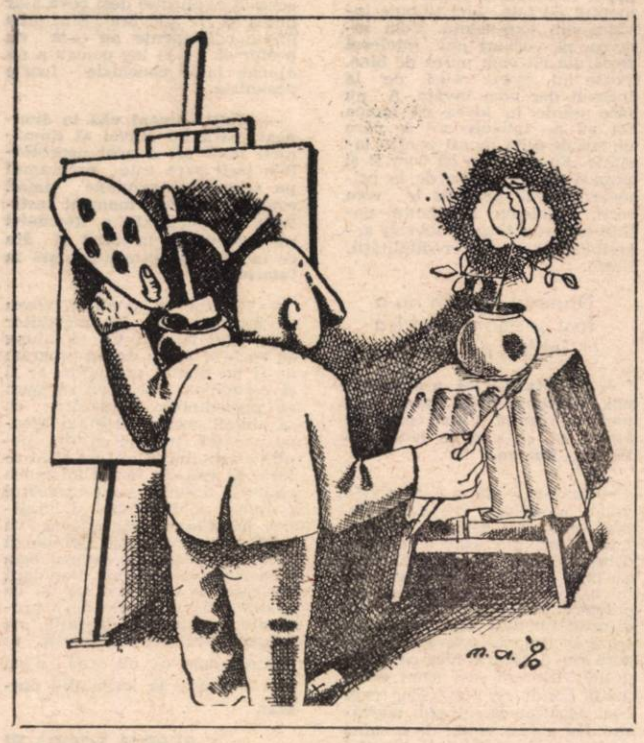

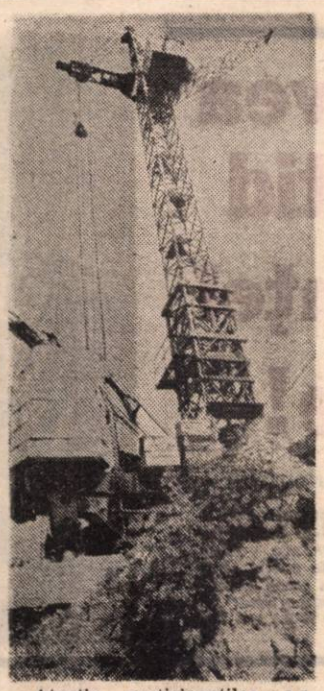

Macaralele au ruginit, iar constructorii sînt şomeri

Desfăşurat cu cîtva timp în urmă, Congresul Federaţiei Sindicatelor Independente din Construcţii „Anghel Saligny“ s-a încheiat după două zile de dezbateri într-o notă de optimism nejustificat. În ciuda angajamentelor, a declaraţiilor înflăcărate făcute de cîţiva lideri sindicali radioului şi televiziunii, opinia publică obişnuită să înghită astfel de „hapuri“ nu poate să facă abstracţie de numeroasele şantiere abandonate imediat după căderea „piticului odios“. Firește, Congresul n-a putut rezolva în locul guvernului Roman problema celor 50000 de apartamente neterminate.

Atenţia participanţilor s-a concentrat asupra chestiunilor interne de organizare, adoptarea unui statut, alegerea conducerii, toate acestea fiind discutate concomitent cu lucrările Camerei Deputaţilor asupra legii sindicatelor. Liderii sindicalişti s-au arătat îngrijoraţi de creşterea ameninţătoare a procentului de şomeri în rîndul constructorilor. S-a aprobat ca acţiune prioritară, formarea unui sistem propriu de protecţie socială şi plasarea şomerilor membrii de sindicat. S-a recunoscut (nu este pentru prima dată) că, în absenţa unei legislaţii, activitatea sindicatelor se desfăşoară „după ureche“ ceea ce conduce la marginalizarea lor în viaţa social-economică. La 1 ianuarie 1990 exista un număr de 900 000 de constructori. În prezent, numărul a scăzut la 737 000 şi pe viitor cifra va mai suferi modificări îngrijorătoare.

Dl. Adrian Păun, preşedintele Federaţiei „Anghel Saligny“, ne-a declarat: „Prin acţiunile întreprinse de federaţie, noi nu îngrădim reforma, nu sîntem împotriva ei, ea e necesară, noi sîntem împotriva mecanismului în care actuala reformă se pune în practică. Se vehiculează ideea că s-a muncit pe rupte în sectorul privat. Dacă ar fi fost aşa, ţara ar fi avut acum 35 000 de vile nou construite. Ceea ce s-a făcut în sectorul privat sînt lucrări superficiale“.

Constructorii nu înţeleg de ce Guvernul nu deblochează fondurile necesare finalizării construcţiilor. **Dl. Vasile Bontaş**, liderul sindicatului I.C.I.M. Braşov, încearcă o explicaţie: „La ora actuală întîmpinăm greutăţi în privinţa întocmirii unor acte ca să putem lucra în străinătate. Întreprinderea mea a avut lucrări în Siria, Egipt, Austria. Demararea lucrărilor în ţară este împiedicată şi de sistemul birocratic din ministere şi departamente. Aceşti oameni de birou nu se implică. Ei s-au mulţumit cu salarii mari faţă de salariul unui muncitor care stă pe şantier în ploaie şi frig. De aici pornesc discuţiile dintre personalul TESA şi muncitori“.

Dl. Constantin Bindea, liderul sindicatelor de pe platforma Cernavodă, este mai tranşant: „Guvernul vrea să facă o deschidere către economia de piaţă, dar făcînd organigrama în jos, a numit împuterniciţi statului. Aceştia nu au nici un rol în stabilizarea economică, ba din contră, s-au numit pe bază de amiciţie şi relaţii, criteriul competenţei fiind eliminat. Cred că sînt o verigă inutilă şi destabilizatoare“.

Participanţii la congres au adoptat patru declaraţii. Una au înaintat-o Guvernului, cerînd alocarea de fonduri pentru finalizarea celor 50 000 de apartamente în primul trimestru al anului 1992. Asta ar însemna ocuparea forţei de muncă a 350 000 de oameni. Numai guvernul poate relansa construcţiile în ţară. Din păcate, guvernanţii (în ciuda congreselor, a protestelor, a presiunilor de orice fel) tac, ori se eschivează.

PETRE BARBU

INTREBĂRI PE STOMACUL GOL

Slavă Domnului! De aniversări nu ducem lipsă!

Plăcerea românului de a organiza aniversări, comemorări, simpozioane şi sărbătoriri de tot felul este fără egal. Nu e zi lăsată de la Dumnezeu ca undeva, cineva, unul sau mai mulţi să nu descopere un nou motiv de slăvire sau deplîngere a trecutului naţional. Cînd se adună anii sau lunile în cifre rotunde, obiceiul devine lege. Românul îşi lasă treburile baltă, sare din patul amantei, sare de pe masa de operaţie, uită că are un picior de lemn, sau rînd la mălai grişat şi aleargă să ţină sau să audă un discurs. În această privinţă, emisiunea „Actualităţi“ e cît se poate de reprezentativă. Au năvălit marţienii în Turcia şi castrează toţi bărbaţii între 5 şi 85 de ani ? O catastrofală alunecare de teren a mutat Mizilul lîngă Oradea ? Domnul Bush a cerut azil politic în Irak? Partidul romilor a cîştigat alegerile în România? Ei şi ? Fie şi alte evenimente senzaţionale că, pe micul ecran, crainica va apare oricum, surîzînd galeş : „Azi, stimaţi telespectatori, se împlinesc...“

Da, neapărat, acum o lună, un an, sau acum 3000 de ani s-a întîmplat ceva sub cerul României. Ceva cît de cît. Fiindcă dacă n-am repurtat o mare victorie asupra otomanilor, atunci a văzut sau nu mai vede lumina zilei cineva de undeva.

Cînd ceremoniile au loc în aer liber, garnitura de elită dă întîlnire popilor cu cădelniţe. Filozofi cu studii la Moscova, generali saturaţi de marxism — leninism, miniştri şi politicieni incapabili de a spune trei cuvinte din „Tatăl nostru“ se închină cu smerenie. Doamna academician Afrodita Bairam urcă pe estradă, purtată de aplauze. Priveşte spre dreapta, spre stînga, sărută sărbătoritul (dacă există), dă mîna cu pianistul, încearcă microfonul.

— De fapt, cuvintele sînt de prisos murmură ea, inaugurînd un discurs de o jumătate de oră.

Tehnica constă în a-ţi pune mereu întrebări dacă evenimentul sau viaţa sărbătoritului mai au nevoie de comentarii. „Da, domnilor, suspină oratoarea, aici nu e loc de cuvinte, căci tot ce s-a spus, s-a spus atunci şi conştiinţa noastră vibrează...“.

Şi tot îi iese un discurs de zece file !

Cuvîntarea mişcă pe fese asistenţa alcătuită din gospodine, pensionari, elevi şi studenţi fugiţi de la cursuri, îmbracă într-o mască de gravitate feţele invitaţilor importanţi. Din mijlocul acestora se va ridica noul orator. El va urca pe scenă, se va îmbrăţişa cu antevorbitoarea şi, după un moment de gîndire, va mărturisi :

— Cred că doamna academician a spus tot ce era de spus. Mi-e imposibil să mai adaug ceva.

Dar miracol ! În golul lăsat de distinsa academiciană, noul Cicero mai află totuşi niste resturi de idei căzute la croială, deajuns pentru o alocuţiune de un sfert de oră.

Nu ştiu sub ce titlu urmează să fie notată în istoria neamului această perioadă. Dacă va fi botezată epoca renaşterii naţionale, sau perioada privatizării, nu vom greşi prea mult. Dar mai bine i-am zice „Deceniul de aur al aniversărilor“. Căci dacă, odată pe săptămînă, cetăţeanul nostru nu sfinţeşte statui, nu se minunează de înţelepciunea vreunui înaintaş, nu află cît de viteaz, de luminat, de umblat, certat, tăiat, sugusat, salvat, recondiţionat a fost cîndva cineva pe lumea asta — atunci, neapărat, se vor găsi motive de sărbătorire chiar la el la serviciu. Cooperativa „Potcoava“ a împlinit 5 10-20 ani de la înfiinţare. Ziarul „Scînteia“ sărbătoreşte doi ani de cînd nu se mai cheamă „Scînteia“. Ministrul Telecomunicaţiilor anunţă 85 ani de la prima convorbire telefonică între Marele stat major şi Fabrica de pălării. Colectivul hergheliei Mangalia organizează (cu mînie) o sesiune de comunicări cu tema „Nicu Ceauşescu şi ruletele din Las Vegas“.

Cred totuşi că patrimoniul memorialistic nu e încă suficient exploatat. Mai sînt multe rezerve interne. În afară de evenimentele istorice şi sfinţii din calendar, de cifrele rotunde cu voievozi, politicieni şi inventatori au mai rămas sumedenie de momente uitate. Propunem să se treacă la organizarea sărbătoririlor pe sectoare, cartiere şi clădiri :

1. Primăria sectorului I, printr-un corp de cercetători de elită, va descoperi datele cele mai importante : 150 ani de la înfiinţarea primei frizerii ; un veac de cînd femeile locului poartă chiloţi ; ziua şi ora cînd s-a tras de mînerul unui WC cu apă; un an de cînd primarul sectorului, chemat la o conductă spartă, a rostit memorabilele cuvinte: „Am venit, am văzut, n-am ce face“.

2. Pe cartiere : 10 ani de la strălucita victorie împotriva şobolanilor de pe strada Memoriei; doi ani de la năvălirea ciobanilor din Străuleşti pe spaţiul verde al cartierului ; 15 ani de la ultima arătare a unui şvaiţer în Alimentara (simpozion de parapsihologie).

3. Pe edificii : s ărbătorirea primei recolte de fasole în balcon; 10 ani de la căderea liftului, fără urmări tragice; încheierea războiului de 30 de ani între Calistrat şi Popescu, prin fuga acestuia în străinătate; prima încercare izbutită de a-l convinge pe administrator să nu mai pipăie femeile divorţate.

Pentru cei în cauză, zilele vor fi considerate nelucrătoare.

LIVIU TIMBUS

ÎN ZILELE DE 13 ŞI 14 IUNIE STUDENŢII AU FOST ÎN VALEA JIULUI

PRĂPASTIA dintre mineri şi studenţi nu se umple cu cărbuni

O delegaţie formată din şapte studenţi, în frunte cu Daniel Popescu, preşedintele Confederaţiei Naţionale Liga Studenţilor din România, a fost oaspetele minerilor din Valea Jiului în zilele de 13–14 iunie a.c. Iniţiativa, prima de acest fel după un an de la tragicele evenimente din 13–15 iunie, a fost primită de gazde cu o uşoară reţinere. Deşi liderii minerilor s-au pronunţat favorabil pentru asemenea întîlniri, cîţiva dintre ei n-au putut trece peste faptul că acţiunea are loc la un an de la venirea ortacilor în Bucureşti. Amintirile au apăsat, uneori, neplăcut dialogurile din ambele tabere (folosim cu durere „ambele tabere", dar n-avem încotro, prăpastia continuă să existe).

Dacă Jiul scapă de retrogradare, atunci este echipa lui Iliescu

În prima zi, dialogul mineri-studenţi a durat aproape cinci ore. În Petroşani se zvonise că studenţii sînt băuţi. În realitate erau obosiţi după noaptea petrecută pe tren. Dar nu este primul zvon care-i discreditează. Începută timid, discuţia n-a demontat suspiciunile. Studenţii au explicat foarte clar fenomenul Piaţa Universităţii, au prezentat pe larg, în calitate de martori oculari, evenimentele din 13 iunie şi au încercat apoi să afle de la mineri cum s-a înţeles Piaţa Universităţii în Valea Jiului, motivaţia venirii lor în Bucureşti, de ce se continuă muşamalizarea evenimentelor din 13–15 iunie, în ce măsură poate dovedi justiţia faptul că acele partide, acei studenţi bătuţi, acele ziare atacate de mineri au fost vinovate de evenimentele din 13 iunie.

Liderii minerilor, în frunte cu dl. Miron Cozma, preşedintele Ligii Sindicatelor Miniere din Valea Jiului, au fost surprinşi, chiar speriaţi de modul cum au fost puse chestiunile, crezînd că a sosit momentul să-şi ceară iertare pentru actele sălbatice săvîrşite în urmă cu un an. Studenţii nu aşteptau acte de căinţă sau scuze, ci mai degrabă răspunsuri care să le dovedească ferm că timpul scurs a fost un bun instrument de schimbare a opiniilor. Dar n-a fost aşa ! Dl. Miron Cozma a citit dintr-un dosar motivaţia minerilor pentru venirea în Bucureşti . . . : „o tentativă de lovitură de stat, bine pusă la punct de forţe obscure din ţară şi străinătate, avînd la bază un plan cu specificitate militară, jucat la hartă de fostul maior Lupoi (e cusută cu aţă albă !—n.n.), ce urmărea răsturnarea democraţiei instaurată la 20 mai". În sprijinul acestei „versiuni Iliescu", dl. Cozma n-a adus un argument credibil. Domnia sa a început apoi să acuze forţele reacţionare din străinătate ce vor să pună mîna pe piaţa ieftină a ţării noastre, pe intelectuali, pe liderii unor formaţiuni politice: „Şi-au depus candidatura la preşedinţie toţi nenorociţii... pentru că ei n-au venit cu scopuri clare în ţară. Era o posibilitate să facem rost de valută, le puneam taxă la intrare 300 de dolari, cum au făcut sîrbii".

Discuţia aruncată pe această pîrtie a prilejuit şi altor lideri mineri „să-i tragă de urechi" pe studenţi, întrebîndu-i dulce cum şi-au permis ei (studenţii), care nu ştiu ce-i munca, să-l conteste pe domnul Iliescu, şi-au permis să-l blameze încă o dată, după ce i-au rupt oasele, pe Marian Munteanu, pe „John" Raţiu (principalul susţinător al Pieţei — versiunea minerească). Argumentele şi răspunsurile studenţilor n-au avut ecou în urechile minerilor. Ei au ştiut un singur refren : pe 13 iunie, dom' Iliescu era să fie răsturnat de legionarii conduşi de Lupoi.

Cînd studenţii au „atacat" zilele de 14–15 iunie, minerii au negat actele de teroare, susţinînd că ei nu sînt autorii devastărilor din Universitate, Arhitectură, sediile P.N.T.–C.D., P.N.L. sau „România liberă". Dl Cozma a ocolit diplomatic aceste „zone", arătîndu-se nemulţumit de rezultatele comisiei parlamentare, adăugînd că are documente ce conţin adevărul şi le va scoate la iveală la momentul potrivit. Manevra d-lui Cozma este ieftină. Semnatarul acestor rînduri este convins că dacă dl. Cozma s-ar hotărî să scoată la iveală acele dovezi „incontestabile", ele n-ar rezista analizelor atente şi argumentate. Dar dl. Cozma foloseşte această tactică pentru a încerca cu disperare o posibilă reabilitare a breslei minereşti.

Amuzantă ni s-a părut intervenţia d-lui profesor Simion de la Institutul de Mine din Petroşani. Domnia sa a încercat să dea o explicaţie „biologică" dezastrului produs de mineri în Bucureşti : „aşa cum are loc invazia lăcustelor, ce nu deosebesc nimic în calea lor, aşa şi minerii..." Bună glumă ! Parcă şi tătarii erau comparaţi cu lăcustele !

După cinci ore, dl. Cozma a încercat să o dreagă : „Dacă aşa-zişii studenţi s-ar fi întîmplat ceva asemănător cu ce se întîmplă acuma în Coreea, şi aţi fi luptat şi s-ar fi văzut că o faceţi împotriva unui regim ce nu vă reprezintă şi nu ne reprezintă, să fiţi convinşi că eram alături de voi !"

Ziariştii, pe care dl. Cozma e foarte supărat că au blamat timp de un an de zile pe mineri, au tăcut timp de cinci ore, au mîncat alune, au băut apă minerală şi au zîmbit...

Viitorul nostru ? Negru ca un cărbune !

A doua zi, studenţii şi ziariştii „au năvălit" peste mineri, devastînd două mine : Lupeni şi Lonea. Mina Lonea este locul de unde „s-a ridicat" dl. Cozma. Astfel, ziariştii au putut să se mai dezmorţească, culegînd bucheţel cu bucheţel declaraţii de la mineri. Majoritatea au răspuns că n-au fost la Bucureşti în acele zile şi s-au arătat de acord cu venirea ortacilor în Capitală. Cei cîţiva mineri care au fost, au răspuns că n-au prins şi n-au văzut nici măcar un pui de legionar, dar au văzut dolari în alb-negru . . . Am rîs împreună. Au văzut de asemenea cu ochii lor oameni drogaţi . . . i-au recunoscut din filme (probabil din „Jake şi grăsanul") că aveau spume la gură . . . Majoritatea au invocat un singur motiv : Au venit la Bucureşti din cauza imaginilor transmise la televizor.

Am fost apoi invitaţi de dl. Cozma în mina Lonea, să-i vedem la faţa locului pe acei mineri atît de huliţi de presă.

Tot respectul pentru munca lor. Probabil că invitaţia a fost făcută în primul rînd ziariştilor. Cu traseul stabilit de dl. Cozma merită să fie pedepsit orice ziarist care scrie de rău despre dl. Iliescu. Să descriu acum mina, abatajele, suitoarele, pick-hammer-ul pe care nu l-am putut ridica, tuburile de aerisire (rareori străbătute de mineri, dar dl. Cozma ne-a condus pe acolo !), vagoneţii ? Nu ! Acest fragment este „pe văzute şi pe pipăite". Coborîrea în subteran mi-a dovedit, printre altele, că ziariştii nu pot fi „mineri". Nici studenţii.

Poate nu dorinţa de a-i convinge pe mineri i-a adus pe studenţi în Valea Jiului. O mică dezamăgire, însă, i-a cuprins la plecare : adevărul stă bine ascuns. Studenţii şi-au dorit să găsească în mineri o mică schimbare în mentalitate. N-au găsit-o. Iar ziariştii au asistat la trecerea a două accelerate printr-o haltă. Nimeni n-a tras semnalul de alarmă.

Minerii sînt oameni şi ei. Mănîncă o pîine, adesea neagră de cărbune. Mulţi sînt tineri şi e firesc să credem că doresc să trăiască mai omeneşte, că vor să se bucure de toate binefacerile civilizaţiei, de libertate. Mulţi sînt la fel de tineri ca tinerii din Piaţa Universităţii. Şi pentru ei, pentru mineri, tinerii din Timişoara şi Bucureşti au murit. Şi pentru ei, tinerii din Piaţa Universităţii au strigat „Jos comunismul !".

„Sînt mîndru că am fost alături de ortacii mei în Bucureşti"

Dl. Miron Cozma, prezent în fruntea minerilor care au venit în Bucureşti în zilele de 14–15 (şi chiar 16) iunie, continuă după un an de zile să susţină că ortacii săi sînt nevinovaţi. Îi respectăm poziţia. Din păcate, argumentele domniei sale sînt şubrede. La fel ca dl. Iliescu sau dl. Roman, dl. Cozma face declaraţii care se contrazic, se eschivează vizibil în faţa unor întrebări fireşti, răspunzînd aproape pueril.

Aceasta este poziţia mea, a celui care l-a intervievat pe dl. Cozma în mijlocul minerilor de la mina Lonea.

— Aveţi documente pe care le păstraţi. De ce nu le-aţi prezentat Comisiei Parlamentare care a investigat evenimentele din 13–15 iunie ?

— Pentru că subcomisia care ne-a anchetat pe noi nu a fost o comisie corectă. Cei care au fost în cadrul subcomisiei n-au fost oameni de bună credinţă. Să vă dau un exemplu : dl. Gabrielescu de la P.N.Ţ.-C.D. spunea cu nonşalanţă că a fost agresat de mineri. Problema se pune invers. Oare nu este normal ca el să se autoexcludă din comisie pentru a da obiectivitate celor ce ne-au anchetat ?

— Cînd veţi scoate aceste documente ?

— Am să fac o anchetă independentă. Le voi scoate cînd voi considera că asupra oamenilor mei nu se vor face presiuni. În momentul în care se vor face presiuni de către Procuratură atunci voi dovedi foarte clar cine au fost cei care au acţionat în numele minerilor. Locuinţa lui Raţiu a fost devastată de un locotenent de poliţie pentru suma de 100 000 de dolari. Am numele lui şi al plutonierului care a fost acolo. Am şi numele minerului pe care noi l-am predat Procuraturii. Pe miner l-am prins cu 20 000 de dolari în buzunare. Pe seama venirii noastre, mulţi au vrut să dea lovitura vieţii lor. Eu personal am depistat o femeie... acele femei nevinovate şi bătute de noi, cum a scris presa... care a tras cu pistolul sub balconul Universităţii. Eu i-am luat arma.

— Minerii spun că aţi fost în preajma d-lui Iliescu cînd le-a mulţumit pentru venirea lor. Aţi avut după aceea o convorbire particulară cu dl. preşedinte ?

— Dialoguri particulare eu nu port. Eu cer audienţă...

— După ce le-a mulţumit... aţi mai avut o discuţie ?

— N-aveam timp atunci, eu aveam responsabilităţi mult mai mari asupra oamenilor din Vale...

— Nu cred că m-aţi înţeles... După ce preşedintele le-a mulţumit minerilor, v-a adresat un cuvînt, o frază ? Probabil că ştia că sînteţi liderul lor.

— Domnule, încă o dată, eu nu sînt liderul sindical al minerilor din ţară. Eu sînt liderul sindical al minerilor din Valea Jiului.

— Dar aţi fost în preajma preşedintelui !

— Păi era normal să fiu acolo.

— Preşedintele le-a mulţumit minerilor, apoi a vorbit cu dv. ?

— Nu, preşedintele a venit în fugă, le-a spus cîteva cuvinte şi a plecat tot la fel, în fugă.

— Nu v-a băgat în seamă ?

— Unde, acolo ? Acolo dînsul a făcut nişte afirmaţii false... În ce sens... A zis că a discutat cu mine în Complexul expoziţional, cu liderul minerilor. Deci, încă o dată, eu nu eram liderul minerilor...

— Deci dl. Iliescu a făcut o afirmaţie falsă în faţa minerilor ?

— Bineînţeles, eu nu eram reprezentantul minerilor, eu eram reprezentantul minerilor din Valea Jiului, dar atenţie, dv. aveţi obiceiul de a specula, o să-mi selectaţi... Să ştiţi, eu am dat afară de aici ziarişti din Franţa, ziarişti de la „Le Figaro", pentru că eu stau de vorbă cu cine cred de cuviinţă. Şi aşa am să procedez. Eu n-am pretenţia, cum are papiţoiul ăla de la Uniunea Scriitorilor, Mircea Dinescu, marele om cult al nostru, să dea un interviu pe 300 de mărci. Noi, minerii, avem mîndria asta de român şi poate mîndria asta ne-a adus la Bucureşti.

— Ştiţi la ce ziar lucrez ?

— Nu mă interesează. Pentru mine orice ziar are aceeaşi nuanţă.

— Poate sînt de la „Le Figaro".

— Nu e nici o problemă, puteţi să fiţi !

Pagină realizată de

PETRE BARBU

Doctorul Mihai Zavergiu la 82 de ani. „Eu am să mor cînd vreu eu, iar metoda mea va fi o ştafetă a sănătăţii peste generaţii". Celebritatea sa postumă se confirmă astăzi.

Se redescoperă metoda doctorului Mihai Zavergiu

— Sănătate şi viaţă lungă prin automasaj —

Cînd l-am cunoscut, era prin decembrie 1978, doctorul Mihai Zavergiu împlinise deja 82 de ani. Un bătrînel mărunt, vesel, vioi, cu bujori în obraji. Locuia pe strada Caragea Vodă (într-un apartament care, ce-i drept, nu mai văzuse demult mînă de femeie), dar ziua toată şi-o petrecea în grădina din spatele casei. Aici, sub cerul liber, îngrijind livada şi straturile cu legume, în aerul viu curat, s-a născut de altfel şi metoda sa de revitalizare celulară, cunoscută publicului larg sub denumirea de „Vasodilataţia zilnică, generală, totală, prin automasaj".

Mi-a povestit viaţa, dar a făcut-o nu ca un octogenar sfătos, potopit de amintiri, ci din dorinţa, riguros cumpănită, de a oferi în demonstraţie întîmplări, momente şi concluzii probatorii din biografia sa. Asta deoarece întregul său concept terapeutic s-a născut dintr-o experienţă nefericită, în fapt din ciclul banal al vieţii comune, al vieţii noastre obişnuite, caracterizată prin intemperanţă, sedentarism, intoxicaţie cu medicamente, din gravul şi distructivul divorţ dintre om şi natură. „Am dus un trai obişnuit — avea să-mi mărturisească — deci nu mi-am refuzat nici una din plăcerile vieţii. Organismul meu şubred a fost traversat de 29 maladii cu sechele chinuitoare. La 60 de ani eram un om bătrîn, vlăguit, cu un picior în groapă. Într-o zi mi-au apărut pe torace şi coate pigmenţi biliari. Atunci mi-a venit ideea de a încerca să-i îndepărtez prin automasaj. Realizam de fapt o vasodilataţie periferică, pompînd forţat sînge în tegument. După cîteva luni, petele galbene au dispărut, dar eu am continuat practica zilnică, extinzînd automasajul asupra întregului tegument. Treptat, de la o săptămînă la alta, organismul meu diatezic (care elimină mai greu toxinele n.n.) şi-a recăpătat tinereţea, vigoarea, pofta de viaţă. Am devenit un alt om".

Prima mea relatare avea să se bucure de un succes enorm. Articolul a fost xerografiat şi a început să circule ca o veritabilă biblie a tămăduirii. În toată ţara, aveam să aflu, se formează cercuri de „zavergişti", iar locuinţa doctorului se transformă într-un loc de pelerinaj. Pacienţii s-au grăbit să-i multiplice lucrarea, au tradus-o chiar în limbi de circulaţie şi pe adresa medicului au început să sosească scrisori din toată lumea.

Cazul a intrat în atenţia Ministerului Sănătăţii şi, evident (nu se putea altfel), în cea a securităţii. Emisarii celor două instituţii s-au grăbit să viziteze „maglavitul" din strada Caragea Vodă, dar afacerea s-a clasat şi metoda vasodilataţiei prin automasaj a făcut prozeliţi chiar printre tovarăşii cu petliţe albastre. Scrisori fără număr, sosite la redacţie, dar mai ales la locuinţa doctorului anunţau ameliorarea spectaculoasă a unor maladii cronice. Între acestea : redori articulare, dureri reumatismale, astenii grave, migrene sicilitoare, afecţiuni dermatologice, inapetenţă, oboseli, slăbiciune, tulburări cardiace, afecţiuni hepatice, gută şi multe altele. Prin mai buna lui irigare cu sînge, organismul vlăguit, zdruncinat de boli, îşi recapătă vitalitatea.

Doctorul Mihai Zavergiu a trăit pînă la 93 de ani şi a murit fericit şi mulţumit de sine.

Ei bine, iată că, de curînd, la o oră cînd mă aşteptam mai puţin ca numele şi opera ştiinţifică a fostului meu colaborator să recucerească atenţia concetăţenilor noştri — am aflat cu bucurie şi emoţie că mai vechii lui prieteni şi admiratori au pus mînă de la mînă încredinţînd tiparului metoda vasodilataţiei prin automasaj. Cartea a apărut la Editura „Orfeu" din Arad şi, purtînd semnătura medicului Mihai Zavergiu Theodoru, a fost intitulată „Vindecarea şi prevenirea bolilor, revitalizarea celulată prin automasaj, gimnastică şi presopunctură".

Cartea este povestea unui octogenar care a învăţat din suferinţă, greşeli şi necazuri cum să se ferească de boli şi să-şi recîştige tinereţea pierdută. Notaţiile de specialitate sînt prezentate pe înţelesul tuturor, iar exemplele sînt desprinse din biografia autorului. „Îmbunătăţirea circulaţiei — scrie Dr. Mihai Zavergiu — se face graţie măririi afluxului de sînge pe unitatea de suprafaţă a pielii. În repaos, se află în activitate 50—250 capilare/cm² de piele. În timpul exerciţiilor, numărul capilarelor active creşte la 2000—3000/cm2 de piele, ceea ce înseamnă că pe aceeaşi unitate de suprafaţă ajunge de zece ori mai mult sînge. În stare de repaos, sîngele circulă numai în proporţie de 55—75%, restul de 45—25% nu participă la circulaţie, fiind reţinut de către ficat, splină, piele... Prin afluxul de oxigen şi substanţe nutritive se ameliorează şi întreţinerea celulelor, iar deşeurile produse prin dezasimilare sînt eliminate mai repede". Iar mai departe : „Alimentaţia mea nu este costisitoare : un kilogram de carne pe săptămînă. Iată regimul meu : Dimineaţa : încă în pat, beau o ceaşcă de ceai diuretic pentru a curăţa stomacul, intestinele, rinichii. Micul dejun : 50 g carne friptă rămasă din ziua precedentă, o ceaşcă de cafea cu lapte, marmeladă, brînză, 4 nuci, fructe (de obicei un măr). Ora 12—13 : un pahar cu lapte. Ora 15 : o farfurie cu supă, borş sau ciorbă, o friptură la grătar, salate, compot făcut în casă, o ceaşcă mică de cafea. Între mese: fructe. Ora 20: restul de lapte (un litru în 24 de ore). Nu beau, nu fumez, stau în aer liber."

Partea cea mai amplă a volumului este rezervată însă practicii automasajului. În fapt este vorba de masarea în etape şi pe bucăţi a întregului tegument : degetele, podul palmei, gleznele, braţele, toracele, umerii, ceafa, urechile, obrajii, gîtul, spatele, şoldurile, pulpele, gambele, talpa piciorului, astfel încît inima să pompeze sînge în toate zonele corpului. Exerciţiul este, se înţelege, obositor şi reclamă răbdare şi timp. Un alt capitol este dedicat terapiei prin mişcare şi presopuncturii. Pentru mai buna înţelegere a indicaţiilor practice, editorul a introdus şi numeroase ilustraţii.

Medicul Mihai Zavergiu a crezut în celebritatea sa postumă. Mi-a mărturisit, cu puţin timp înainte de a muri, că metoda sa va fi o ştafetă a sănătăţii peste generaţii. Se pare că a avut dreptate. Într-o lume otrăvită de droguri farmaceutice, omul se va întoarce tot mai mult spre remediile naturale.

LIVIU TIMBUS ■

DREPTUL LA REPLICĂ

Invidia e un sfetnic rău

Stimată doamnă dr. Diana Nistorescu,

În calitatea pe care o deţineţi, de director al Direcţiei generale de asistenţă medicală şi medicină preventivă din Ministerul Sănătăţii, v-aţi străduit, în cuprinsul a două interviuri acordate publicaţiilor „Viitorul Românesc" şi „Flacăra", să defăimaţi un preparat farmaceutic folosit de zeci de mii de bolnavi din ţara noastră. Din fericire, intervenţia Dvs. face dovada unei superficialităţi dezarmante, argumentele prezentate sînt atît de şubrede, încît chiar un cititor neavizat va desluşi în spatele frazelor goale doar invidie şi răutate. Grav e faptul că, prin declaraţiile dumneavoastră, lipsite de temei, încercaţi să descurajaţi bolnavii de a mai recurge la un tratament care a fost recunoscut prin brevet în cele mai dezvoltate ţări. Un medicament, de altfel, aprobat şi de Ministerul Sănătăţii.

Dumneavoastră, însă, după toate probabilităţile, nu ştiţi că asemenea brevete nu se acordă degeaba, nici cu intervenţii, nici cu pile şi multi, foarte mulţi rîvnesc să obţină aşa ceva. Nu cunoaşteţi, sînt sigur, nici metodologia brevetării unei invenţii. Mă faceţi să cred că nu ştiţi nici măcar unde se află Oficiul de Stat pentru Invenţii şi Mărci în Bucureşti. Pot să cred, de asemenea, că n-aţi luat legătura nici măcar o singură dată cu specialiştii de la Institutul pentru Controlul de Stat al Medicamentului, cu cei care, coordonaţi de dr. Octavian Contz, şeful Secţiei de Plante Medicinale, au condus munca dificilă, studiul de amploare al plantelor, ce stau la baza medicamentului „ELCOHEP".

Sigur că nu cunoaşteţi multe, prea multe lucruri în legătură cu activitatea noastră, deşi vă faceţi atotcunoscătoare. Spuneţi că nu am comunicat rezultatele noastre în revistele de specialitate. Pretindeţi că le-aţi citit pe toate ? Nu cred. Ştiţi de exemplu că am participat la 16 reuniuni ştiinţifice, unde am prezentat medicamentul „ELCOHEP" ? Ultima dată la al XI-lea Congres Internaţional de Farmacologie, la Amsterdam, în iunie 1990, lucrările fiind tipărite şi în cea mai prestigioasă publicaţie de profil, în Jurnalul European de Farmacologie ?

De ce vă referiţi tot timpul la puncţia bioptică hepatică ? E adevărat că bolnavii noştri au făcut mai rar puncţie. Pentru că adesea este neconcludentă, precum ştiţi şi Dvs. foarte bine. Pentru că este o investigaţie destul de periculoasă, are chiar şi o incidenţă de mortalitate ! Pentru că există o tendinţă mondială de a se renunţa la ea. În schimb, ridicaţi în slavă cortizonicele şi imunorepresivele. La cîţi bolnavi hepatici le-aţi salvat viaţa cu cortizonice şi imunorepresive, doamnă doctor Nistorescu ? Dar cu anghinarea, pe care cu nonşalanţă o consideraţi mai bună decît medicamentul „ELCOHEP", cercetat şi avizat de cei mai buni specialişti de farmacologie şi fitochimie din ţară, medicament atît de căutat şi folosit atît sub formă de tablete cît şi în special sub formă de „ceai" ?

Iată, de pildă, ce se scrie în Agenda medicală din 1991, despre Prednison, un cortizonic foarte uzitat la bolnavii de ficat, şi pe care Dvs. l-aţi recomandat des, pe vremea cînd mai practicaţi medicina. **Reacţii adverse la Prednison :** Pirozis (senzaţie de arsură la stomac, esofag), epigastragii (dureri la porţiunea superioară a stomacului), activitatea sau agravarea ulcerului gastroduodenal, hiperglicemie, activarea sau agravarea diabetului, insomnie, agitaţie, chiar tulburări psihotice, cataractă (opacifierea corneii care duce la pierderea vederii), glaucom (duce la orbire), osteoporoză (rărirea structurii osoase), peteşii, echimoze (hemoragii cutanate), tulburări sexuale, întîrzierea creşterii la copii, favorizarea infecţiilor, întîrzierea vindecării plăgilor, pancreatită, tendinţă la creşterea presiunii arteriale, inhibarea sau atrofia suprarenalei, reumatism steroidian, etc. etc.

Călăuzită de invidie, daţi dovadă de lipsă gravă de obiectivitate, de necunoaşterea situaţiei, chiar şi lipsă de logică în argumentare. Cine vă dă dreptul de a-mi pune în „circă" lucruri pe care nu le-am spus şi nu le-am intenţionat vreodată, atunci cînd afirmaţi că eu am „ameninţat" că plec în Ungaria şi că am cerut o clinică numai pentru mine ? Cu ce drept subapreciaţi cunoştinţele mele profesionale ? Sau credeţi că toţi medicii care au creat lucruri noi, care au fost cercetători, chiar şi cei mai mari dintre predecesorii noştri, toţi au făcut secundariat? Sau secundariatul este garanţia valorii ştiinţifice adevărate ? Vă rog, să-mi demonstraţi acest lucru şi eu nici nu vă cer să folosiţi exemplul dumneavoastră...

În legătură cu activitatea mea şi a soţiei mele, îmi permit să vă aduc cîteva precizări. Astfel, aflaţi că noi n-am fost şi nu sîntem „vraci" şi nici „plantişti", pentru că am avut şansa de a descoperi un medicament deosebit pentru combaterea unor boli grave hepatice, „ELCOHEP", care deşi a fost subminat permanent, în timpul cercetărilor, de către funcţionarii de la Ministerul Sănătăţii şi colegii de la Direcţia Sanitară Bihor, a învins din fericire şi are o căutare din ce în ce mai mare. Nu sîntem vraci şi plantişti, stimată doamnă doctor, şi pentru faptul că mai avem încă sase invenţii brevetate. Îmi îngădui să vă prezint trei din ele :

1. Un medicament antialergic, cu administrare orală, bazat pe acţiunea inhibatorilor de fosfodiesterază (nu pe bază de plante !).

2. O metodă terapeutică, bazată pe o concepţie nouă privind patogeneza cardiopatiei ischemice dureroase şi a hipertensiunii arteriale esenţiale, prin folosirea unor inhibitori reversibili de colinesterază.

3. Un unguent antiinflamator, epitelizant şi cicatrizant cu mare eficacitate în vindecarea celor mai diverse leziuni cutanate şi subcutanate.

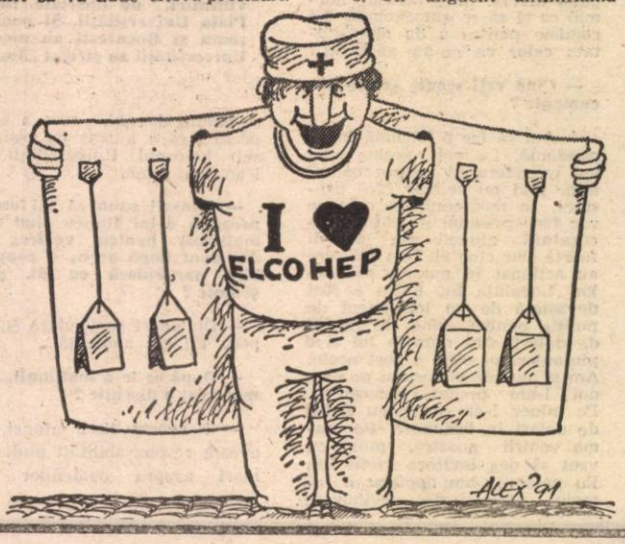

Stimată doamnă doctor,

Răspunzînd la Ministerul Sănătăţii de Sectorul asistenţei medicale şi, oarecum, şi de cercetare, ar fi bine să vă informaţi totdeauna cît mai temeinic, înainte de a vă scoate... biciul. Măcar în timpul preţios ce vă rămîne între două călătorii în străinătate (am înţeles şi m-am bucurat că aţi făcut vreo 12 călătorii în ultima vreme sau şi mai multe). În aşa fel nu veţi mai ajunge ca acela care spune că dacă nu cunoaşte ceva, atunci acel ceva nici nu există sau nu este adevărat.

Încercaţi să vă lepădaţi de invidie. Aceasta, — e bine să ştiţi — are la bază o stare de nesiguranţă existenţială, născută în inconştient, faţă de realizările altora, fie spirituale fie materiale. Încercaţi să vă întăriţi siguranţa de sine şi echilibrul, nu prin invidie, care vă creşte acea labilitate existenţială, ci prin creaţie şi muncă. Eu vă doresc succes din inimă. În atitudinea faţă de nou puteţi să urmaţi chiar şi exemplul şefului Dvs., domnul minsitru Bogdan Marinescu, care a manifestat înţelegere şi generozitate faţă de noi.

Pînă una alta, n-aţi reuşit să ne deviaţi din drum. Tratăm mai departe cu „Ceai", bolnavii de ficat la Hotel LOTUS din Băile Felix, unde, ne-am „instalat", chiar şi contra voinţei Dvs.

Vă anunţăm, de asemenea, că nu intenţionăm să părăsim ţara, cu toate că ni s-au oferit de multe ori servicii şi colaborări în străinătate. Nu avem de gînd să plecăm nici măcar în Ungaria. Eu îmi iubesc ţara şi vreau să rămîn aici. Aşadar, liniştiţi-vă. Cum, eu vă asigur de cele mai sincere gînduri de stimă şi consideraţie.

Dr. LUDOVIC
LADISLAU ELTHES ■

Cît costă barilul de sînge?

Motto :

„Pămîntul ar fi o cușcă splendidă pentru niște animale lipsite cu totul de solidaritate". (parafrază, Camus — Caiete)

Una din cele mai triste statistici postrevoluționare, făcută la Centrul de Hematologie din str. doctor Felix, sect. 1, București, arăta că anul trecut s-au donat spitalelor pînă în aproximativ 25.000 de litri de sînge, față de 40 000—43 000, cifre cu care ne obișnuiseră anii anteriori. Motiv pentru care destui suferinzi au rămas inerți pe masa de operație. Situația este de-a dreptul alarmantă. De ce nu se mai donează sînge ? De ce în

anii anteriori se dona mai mult ? Populația nu mai are încredere în sterilitatea trusele de recoltare folosite ? De unde și cum vom avea atît de necesarul sînge pentru transfuzie? Întrebări care-i frămîntă pe specialiștii de la Centrul de Hematologie și ne frămîntă și pe noi — și la care am încercat un răspuns cursiv.

1. ■ ***HEMOFILII AU NEVOIE DE PLASMĂ.*** Doctorul Vlad Apăteanu, directorul Centrului de Hematologie, ne-a declarat că cea mai urgentă problemă s-ar putea rezuma într-un apel patetic : S.O.S. — hemofilia ! Bolnavii de hemofilie reprezintă o adevărată problemă importantă, deoarece au nevoie de multă plasmă proaspătă. La distanță — în timp — de șase ore de la recoltare, plasma își pierde proprietățile. Deci, plasma trebuie cît mai repede posibil conservată după ce a fost recoltată. Problema care se ridică este felul în care se realizează operația de centrifugare. Varianta, singura posibilă în cazul plasmei, este folosirea centrifugelor „la rece", pentru ca să se mențină nivelul necesar de conservare. Avem în dotare foarte puține centrifuge „la rece". Am „recoltat" și din părerile altor medici specialiști, doctorii Andronescu Șerban, Dumitrescu C. Paradoxul — ne-au spus dînșii — face ca să nu existe, în același timp la sediu, în laboratoarele de recoltare, dopuri, capsule și sticle. În situația critică în care se află donările de sînge, s-au înființat unități speciale pentru probleme și pentru calamități. S-au grupat specialiștii centrului în echipe mobile care merg prin întreprinderi. Dar, de cele mai multe ori, ele sînt puternic obstrucționate de conducerile întreprinderilor cărora nu le convine să fie deranjate cu asemenea activități, considerate „cenușărese", în cadrul procesului de producție. O alternativă bună ar fi să se țină cont de faptul că o mare parte a foștilor salariați de stat au devenit fie întreprinzători, fie salariați la întreprinzători. Ar putea ca acestor întreprinzători să li se reducă impozitele cu un anume cuantum substanțial în zilele cînd ar avea „cheltuieli cu recoltări și donări de sînge". În străinătate, că tot tragem, orice s-ar zice, cu coada ochiului peste gard, în asemenea cazuri se fac scutiri temporare de impozite.

2. ■ ***4 LITRI PE OPERAȚIE. „FABRICA DE SÎNGE".*** Sîngele recoltat la Centrul de Hematologie este folosit mai mult în situații de operații pe cord deschis. În medie, pentru fiecare operație, se folosesc 4 litri în fiecare zi. Centrul de Hematologie poate fi considerat într-o oarecare măsură, și o „fafrică de sînge". Zilnic se prepară în această „microfabrică" produse din sînge cu caracter terapeutic și reactivi de laborator. Pentru bolnavii de hemofilie se prepară *crioconcentratul :* un flacon echivalînd cu 8-10 donări de sînge. Pentru operațiile la bolnavii de hemofilie trebuiesc între 40 și 60 de flacoane de sînge. Cele mai mari consumatoare de sînge (în fiecare zi) sînt spitalele mari : Spitalul de Urgență, cel de la Fundeni și Spitalul de Copii. Înainte vreme, pînă în decembrie '89, mulți dintre donatori veneau obligați de împrejurări. Numeroase organisme de stat nu eliberau, pe atunci, anumite acte fără adeverințe de donatori. Cea mai mare parte a cantităților de sînge donate în fiecare zi era furnizată de noii angajați, studenți, militari în termen, elevi — pentru motivări de absențe — și muncitori. O adeverință de donare putea motiva pînă la 16 absențe (în cazul elevilor și studenților);

ceea ce era mai mult decît ispititor... E adevărat că atunci și cei din Crucea Roșie se agitau mai mult. Aveau un plan de recoltare, iar activiștii Crucii Roșii (remunerați pentru asta) umblau mai asiduu. Acum și Crucea Roșie se plînge de lipsă de fonduri, medicamente și alimente.

3. ■ ***DE LA CONȘTIINȚĂ LA DOLARI.*** Care este motivația pentru care oamenii ar putea să doneze sînge ? Simpla invocație către conștiință fie că s-a viciat datorită conținutului comunist al metodei, fie că nu are pragmatismul necesar — ca putere de convingere. Pînă în revoluție, se acorda o zi liberă de la serviciu, un bon de masă (cu valoare în jur de 30 de lei) și 200 de lei premiu la 5 donări în 2 ani. Deși acum valoarea bonului de masă a crescut la 115, mesele se organizează foarte greu. O soluție ar fi să se dea fiecărei persoane donatoare contravaloarea bonului de masă. Sau — și mai bine — în loc de masă să se acorde, în compensație, produse deficitare de pe piață: zahăr, untdelemn, etc. Legislația actuală prevede însă implicarea medicilor din circumscripțiile sanitare. Dar pe ei pare să nu-i mai intereseze. Refuză. Chiar în zilele în care apar cei de la „recoltări" prin fabrici, medicii de întreprindere lipsesc sau nu catadicsesc să dea o *mînă de ajutor*. Se ajunge la situația ca, în cazul în care cabinetele medicale stau închise, recoltările să se facă în birou. De aici și pînă la mentalitatea (pragmatică dar eficientă) din Occident, distanța este mai mult decît elocventă. Într-un spital din Canada — mărturisea unul dintre doctori — 4 flacoane cu sînge recoltat erau estimate la 1600 de dolari canadieni. (În străinătate, recoltările se fac numai de la 450 de grame în sus — pentru fiecare persoană). O socoteală simplă ne indică 400 de dolari flaconul, adică, mai precis, aproape un dolar gramul de sînge.

4. ■ ***UN LEU MILILITRUL.*** Spre deosebire de donarea onorifică — despre care am vorbit mai sus — și ale cărei șanse sînt scăzute, se înfiripă ce-i drept vag pînă acum, și ideea unui sistem de donare remunerat. Astfel, se acordă 250 de lei pentru 250 de mililitri de sînge (obișnuit) donat. La cei cu RH negativ, suma se dublează. La fel, în cazul sîngelui special : la operația de *plasmafereză*, cînd se extrag numai anumite părți din sînge, restul fiind introdus înapoi, după selectarea compușilor. Deși a existat o adevărată fobie față de vaccinuri, injecții, seringi, înțepături — motivată de infecțiile în masă, mai ales la copii, cu virusul hepatitei virale de tip B și cu virusul HIV, actualmente donarea este absolut garantată. Trusele de recoltare sînt de unică folosire, după utilizare arzîndu-se la un crematoriu special. Sîngele necorespunzător (infestat) se rebutează. Drept compensație, în prezent se oferă 2 zile libere. Dar întreprinderile refuză să le ofere donatorilor acest drept, nefiind acoperite în producție pentru cele 2 zile de muncă pe care sînt silite să le plătească. Comparativ cu slaba activitate de la noi, în SUA, Germania, Anglia, Elveția există adevărate fabrici unde ți se plătește pe loc pentru recoltare. Marile uzine producătoare de medicamente au nevoie zilnic de sînge pentru produsele pe care le scot pe piață. Fabrica își recuperează banii dați prin contravaloarea produsului vîndut. Nici Occidentul nu are mai mult sînge ca noi, cel puțin atît timp cît cantitatea totală este aproape o constantă pentru fiecare organism.

Și cînd ne gîndim cît sînge a curs în decembrie pentru ca toate lucrurile — și în primul rînd mentalitățile — să se schimbe. O întreagă țară ar avea nevoie de o transfuzie urgișă cu donatori onorifici. Vorba lumii : „Păcat, păcat / de sîngele vărsat!"

MIHAIL GALAȚANU ■
Fotografii de IONEL PUICĂ ■

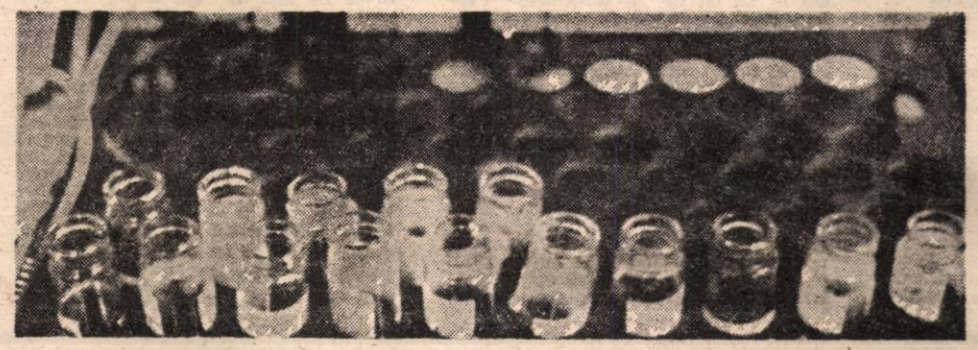

Neo-cerșetorii de-naltă clasă

Într-o lume bulmăcită de atîtea legi, norme, hotărîri, decrete și conflicte, nici nu observăm ce amenințător de prolifică devine o alta, ce există în paralel și nestingherită de nimeni. Autentici sau nu, pe acești neocerșetori nu-i doare capul decît de un lucru : să te înduioșeze pînă la generozitatea maximă, umblînd la șantaj sentimental.

Într-o zi, mi-a sunat la ușă o femeie îmbrăcată în port popular, curățică și destul de tînără. Mi-a spus o istorie cu o sondă din Soveja (Vrancea), care a explodat și a aruncat în aer locuințele a 800 de oameni. Tragică întîmplare.

— Dar cum de n-a apărut nimic în presă ? — întreb eu cu naivitate.

— O să scrie, doamnă, o să scrie, abia s-a întîmplat nenorocirea.

— Și acum ce faceți, unde stați ?

— Ne-a luat pe toți, stăm într-un tren pe o linie moartă din gara Basarab pînă ne duce la Constanța, într-o colonie. Să mă iertați că v-am deranjat, n-am cerșit în viața mea, dar dacă ne-a lovit necazul... Am bătut și pe la vecinii dumneavoastră, toți au fost buni.

Eu sînt vrînceancă și accentul ei de mocancă sovejancă mi-a fost suficient ca să n-o suspectez de impostură. Am început deci să-mi răscolesc dulapurile și cămara ca să string cît mai multe pentru cei șase copii ai nefericitei rămase stingheră în ușă. Cum sta așa, umilă și neajutorată, mi-a fost aproape jenă că fetița mea stătea la o masă cu de toate și că n-aveam atunci în casă o sumă mai mare de bani. Tot ce-am putut să fac a fost să mă duc în fugă la gara Basarab, să vorbesc cu sinistrații și să scriu despre ei. Am ajuns în gară gîfîind, pe impiegatul care mi-a spus că n-a auzit nimic despre o garnitură cu sinistrați l-am repezit, m-am dus cale de un kilometru pe linia moartă, cercetînd vagon cu vagon, spre hazul acarilor. Nimic !

Am fost, cum s-ar spune, dusă de nas de o „meseriașă" în ale cerșitului. Și m-a și nimerit : și vrînceancă, și ziaristă. Dar nu asta contează, ci morala : dacă aici, printre noi, unde se poate verifica, unii dintre ai noștri pot inventa catastrofe, spre sensibilizarea sufletelor și slobozirea baierelor pungii, să nu ne mai mirăm că țiganii au împînzit Europa cu inscripția de revoluționar pe piept, ca să rupă inima străinilor.

VALERIA DORNEANU ■

DE SEZON

La furat cireșe cu tractorul!

Țiganii schimbă proverbele românilor !

Dacă mai înainte se spunea : „La pomul lăudat să nu te duci cu sacul", acum s-ar putea zice : „La pomul lăudat să nu te duci cu sacul, ci cu remorca". Inedita îmbogățire a înțelepciunii populare românești se datorează unui grup de vreo sută de țigani care nu de mult au pornit din comunele Ineu de Criș și Săcădat în trei remorci trase de trei tractoare la... furat cireșe din Stațiunea de cercetare și producție pomicolă Oradea, unitate horticolă care livrează cea mai mare producție pentru export la caise și cireșe din România !

La vreo 2 km de fermă au oprit tractoarele și remorcile și în pas de infanteriști au trecut la atacul celor 3 paznici ai fermei nr. 7 care, în fața iureșului de oacheși înarmați cu topoare, bîte și cuțite s-au văzut nevoiți să bată în retragere, rușinoasă, dar sănătoasă, după cum grăiește un alt proverb de-al nostru care, din păcate, îi face sănătoși pe lași și betegi pe temerari.

Nimic nu a rezistat acestui atac vitejesc ! Crengile încărcate cu rod au căzut izbite la pămînt, costițele au fost luate cu asalt spre îndestularea burților și mai apoi a sacoșelor, genților, plaselor și găleților. Trupa de vandali a făcut harcea parcea un hectar și 15 ari de cea mai bună livadă cu cireșe din superbul soi Ramon Oliva destinat exportului în Italia.

„Anul trecut, îmi spune dl. ing. Bîrlău Ioan, șeful fermei 7, tot țiganii din Ineu au atacat ferma nr. 7 cu un tractor și o remorcă și au furat o cantitate însemnată de cireșe precum și scări. Anul acesta au venit cu trei tractoare care trăgeau trei remorci. Dacă nu se iau măsuri, anul viitor, cu cîte tractoare au să vină țiganii?"

Cireșele jos, mîinile sus !

La sesizarea paznicilor alungați de la fermă, au sosit polițiștii din Oradea care, în fața acestei concentrări de oaste mișunînd pe toată întinderea livezii au rămas o clipă interzișI.

La somațiile celor 7 polițiști îndrăzneți, o parte din mâncătorii de cireșe pentru export au luat-o la sănătoasa în pădure, alții au trecut repede la amenințări și insulte, doi dintre tractoriști s-au făcut nevăzuți dar polițiștii au reușit să-l rețină pe al treilea tractorist, Victor Covaci din SMA Tileagd.

Acesta nu era însă numai un simplu rutierist. Avea asupra lui un ditamai topor, poate denumit Cireș-Spintecătorul. Cu o indignare demnă de cei mai mari ecologiști, polițiștii au capturat 21 de țigani care, la sediul Poliției au deșertat din diversele lor genți ori sacoșe mai multe sute de kg de cireșe, evaluate la suma de 540 dolari. Vandalismul venit noaptea a scos la lumina zilei o pagubă, în total, de 475 de mii de lei. Stațiunea s-a declarat parte civilă în procesul penal ce va să înceapă dar, așa după cum a remarcat jurista unității, „țiganii sînt bogați, dar nu au nimic cînd e vorba să dea". Debitori insolvabili cu care nu ai ce face. Proporțiile jafului în livada de cireși sînt însă înmărmuritoare și trebuie să dea de gîndit autorităților.

La Oradea se află 6 ferme cu cireși întinse pe o suprafață de peste 100 hectare. După cum îmi spunea domnul director al Stațiunii se pare că 50 la sută din cireșele care se vînd pe piețele Oradei provin din aceste ferme.

Patrulare cu pistolul mitralieră

Atacurile banditești i-au adus la disperare pe bieții oameni de la fermă. De acum înainte un ARO al stațiunii va efectua patrularea de la orele 10 seara pînă la orele dimineții cu jandarmi înarmați cu pistoale mitralieră înăuntru. La boli tari, trebuie leacuri tari. Intervenția decisă, deși disperată a celor 7 polițiști din Oradea a dus la arestarea distrugătorilor de cireși după cum urmează : Ilisie Ioan, Varga Peter, Varga Florin, Demian Pintea, Varga Călin, Covaci Gaspar, Raț Malin, Hendre Călin, Covaci Valentin, Pintea Ilie, Varga Ovidiu, Hendre Emanoil, Gajo Marin, Hendre Ovidiu, Blaga Petru, Varga Dorel, Rostaș Augustin, Bogdan Carol, Bogdan Marin, Varga Nistor, Lăngurar Teodor etc.

Au mai fost arestați încă 9 bruneți, astfel încît acum numărul celor aflați în cercetări se situează la 30 de infractori.

Atacul s-a pornit exact cu o zi înainte de culeș.

PAȘCU BALACI ■

Istoria unui eșec

GREVĂ GENERALĂ ÎN STIL ROMÂNESC

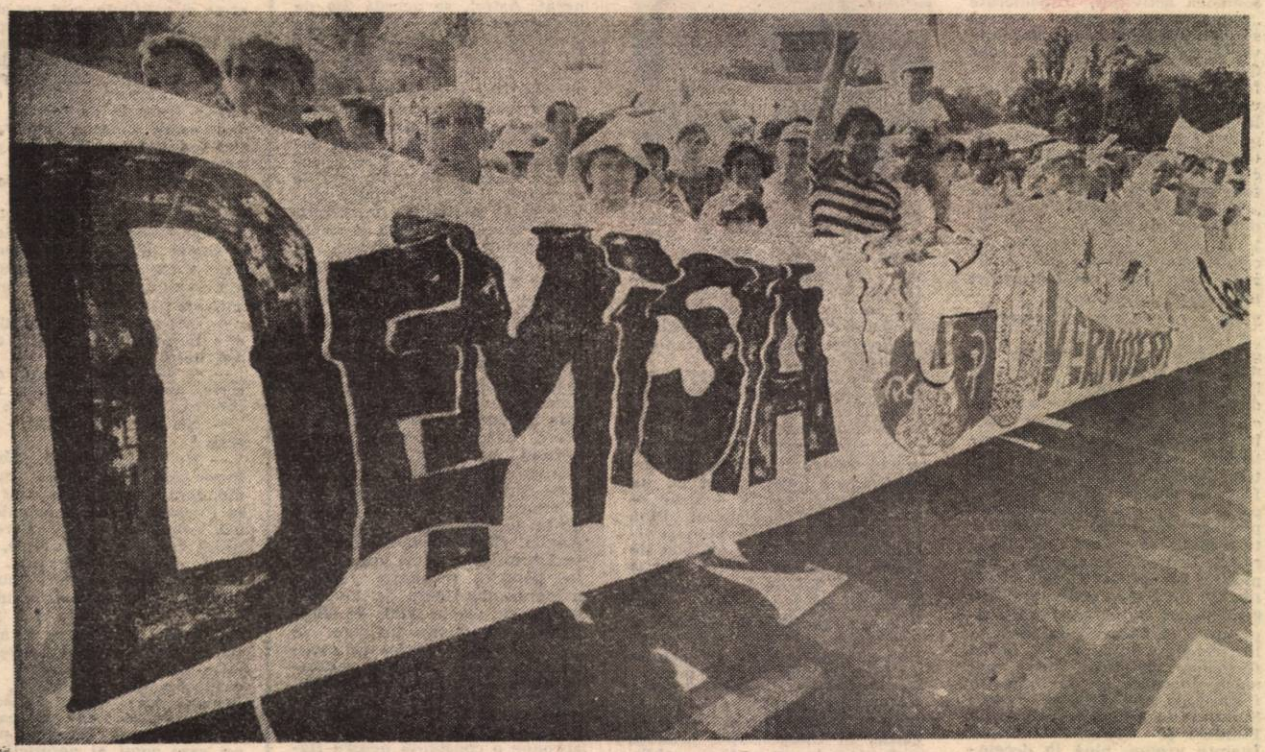

Vineri, 14 iunie. Conferință de presă la U.C.N. (Uniunea Confederativă Națională). Ni se vorbește despre o „acțiune decisivă". Pe scurt dacă primul ministru și cabinetul său nu vor fi demisi și înlocuiți cu un guvern competent, cele cinci confederații sindicale din U.C.N. urmează să declanșeze grevă generală. În acest sens au avut loc discuții cu domnii Bîrlădeanu de la Senat și Dan Martian de la Camera Deputaților. Mîine, sîmbătă, U.C.N. va avea un dialog cu aceeași temă cu președintele Iliescu. În dialogul cu cele două instituții — Parlamentul și președinția — rezultate din votul de la 20 mai anul trecut și fată de care, tocmai datorită faptului că au fost „alese". U.C.N. își declară „respectul", un „element secundar" a fost și va fi Televiziunea. Mai exact, demiterea actualei conduceri și punerea Televiziunii sub control public.

A doua zi, sîmbătă, 15 iunie: după tipicul ceaușist din care se vede bine că nu poate să iasă, Televiziunea ne-a informat că întîlnirea de la Cotroceni, proiectată cu o zi înainte, a avut loc într-adevăr, dar a uitat să ne spună ce s-a discutat acolo și la ce concluzii s-a ajuns. Vorbind cu unul dintre liderii U.C.N. am aflat că dl. Iliescu „a amînat" să dea un răspuns și că, probabil gîndește așa: dacă dl. Roman rezistă, bine: dacă nu, îl va demite.

Duminică a fost ceea ce un funcționar dintr-o editură și poet care scria versuri despre Elena Ceaușescu ca despre mamă-sa a zis odată într-una din manifestările lui publicistice: „week-end de sfîrșit de săptămînă".

Luni, 16 iunie, se anunță intrarea în grevă a medicilor, situația asistenței sanitare fiind intolerabilă și justificînd acuzația de genocid adusă guvernului. La prînz muncitorii de la „Faur" se află în Piața Victoriei. Ajung acolo pe la ora 12. Să tot fie, cu aproximație, 1 000 de oameni. De ce atît de puțini?, întreb. Păi s-au risipit pe parcurs, s-au mai împuținat pe drum. Îmi răspunde unul „de la foriă", unul plin de vervă și care se crede pesemne foarte istet, pentru că despre preoții veniți să-i binecuvînteze la ieșirea din întreprindere, atunci cînd au pornit încoace, spre sediul guvernului, vorbește ca „despre niște „bulangii". În continuare respectivul toarnă o găleată de înjurături la adresa țăranistilor care s-au făcut vinovați, înțeleg, că i-au aplaudat pe cei de la „Faur" atunci cînd acestia au trecut pe bulevardul Carol, prin fata sediului lor. Îndrăznesc să-i spun că din moment ce n-au dat cu pietre, ci au aplaudat, nu se cheamă că au făcut vreun lucru rău, dar istetul declară că el nu face politică și-mi dau seama că n-ar avea rost să adaug: atunci lasă-l pe dl. Roman s-o facă, pentru că văd că o face în așa fel că nu mai poți de bine! Spre ora 13, liderii sindicali ies din sediul guvernului, unde au discutat cu primul ministru, și anunță mare izbîndă: mîine, dl. Roman va veni să discute cu noi la „Faur". Cei mai mulți primesc știrea chiar ca pe o mare victorie, cu încîntare, și în preajma mea doar un tinerel cu o expresie a figurii, ca să zic așa, de om scîrbit, îi zice unei colege: „Încă o promisiune!". Părăsesc ringul și mă îndrept către Institutul de istorie „Nicolae Iorga" pentru a vorbi cu dl. Serban Papacostea, directorul acestui institut, care a promis să scrie un articol pentru revista noastră. Cînd mă întorc, după vreun sfert de oră, mă aștept să nu mai găsesc pe nimeni în piață, dar iată că m-am înșelat. Au rămas vreo 200. Cît mă învîrt printre ei, am impresia că sînt în Piața Universității sau la un miting al Alianței Civice. Sînt oameni care nu se sfiesc să spună că fac politică. Strigă apăsat, de cîteva ori, „Demisia" și „Jos guvernul comunist", apoi pleacă și ei. Dacă U.C.N. s-a solidarizat pînă acum cu cei de la „Faur", iată că și cei de la „Faur" s-ar putea solidariza de-acum încolo cu U.C.N.. În cererea acestei uniuni de demitere a guvernului, dar o întrebare rămîne: cîți de la „Faur" ar fi dispuși la o asemenea solidarizare? Oricum, contează în primul rînd poziția oficială a sindicatelor din acea întreprindere. Prin urmare, îi spun ceva mai tîrziu unui lider U.C.N., mîine, 18 iunie, vom avea următorul spectacol: U.C.N. va organiza un miting în sprijinul cererii sale de demitere a guvernului Roman, în timp ce alți muncitori bucureșteni, întinzîndu-se la discuții cu șeful guvernului, e clar că nu-i cer demisia ci îl iau în considerare, ca partener de dialog, în calitatea sa de prim-ministru. Liderul zice: Dacă-i așa e grav! Seara, la „Actualități", Mircea Hamza pare bosumflat de-a binelea. Șeful Societății Naționale CFR avertizează pe ceferiști să nu intre a doua zi în grevă. Un alt șef, de la Ministerul Muncii, vorbește despre ilegalitatea unor greve. Liderul de la „Sanitas" (cadre medii sanitare) se declară mulțumit de rezultatul convorbirilor cu guvernul și declară că „Sanitas" iese din joc (tocmai acum, cînd a intrat în grevă Sindicatul Independent al Medicilor).

Marți, 18 iunie. Se anunță intrarea în grevă a sectorului „Mișcare-Comercial" de la calea ferată. La prînz, dl. Roman merge la „Faur" și discuția se prelungește acolo, întîmplător sau nu, pînă către orele 16, cînd începe mitingul U.C.N. din Piața Victoriei. Știam că va fi un miting „reprezentativ". Însă nici atît de reprezentativ încît să vină doar cîteva mii de oameni nu credeam că poate fi. Vorbesc liderii centralelor sindicale afiliate la U.C.N. Domnul George Năvon, cunoscutul lider constănțean, cere intrarea în grevă națională.

TRĂDARE LA C.F.R.

Nimic nu poate clătina guvernul atît de tare cum o poate face o grevă la CFR. Faptul a fost verificat de ceferiștii ieșeni în luna februarie 1991 cînd o treime din activitatea economică a țării a fost paralizată, iar guvernul a dat din colț în colț. Atunci, conform poruncilor sale, domnul prim-ministru Petre Roman a fost bîntuit de gîndul de a „băga armata". Noroc că prietenii săi francezi l-au sfătuit să nu facă acest lucru. Ascultător, dl. Roman n-a făcut așa ceva, dar pe mîna justiției tot au ajuns ceferiștii greviști, prilej cu care justiția română s-a mai făcut de rîs încă o dată.

Cunoscînd impactul unei greve în calea ferată, guvernul Roman și-a luat, pentru greva din Societatea Națională a Căilor Ferate Române ce era programată să se desfășoare cu începere de la 18 iunie, ora 6 dimineața, măsurile de contracarare. Încă o dată, profesionalismul guvernului Roman în a desfășura diversiuni, în a le organiza cu succes garantat, s-a făcut „remarcat". Oamenii domnului Petre Roman au lucrat, și de data asta, fără greș. Chiar și din această perspectivă înțelegem de ce nici pînă acum opinia publică nu a aflat cine a tras înainte și după 22 decembrie, ce s-a întîmplat cu exactitate în zilele de 13—15 iunie, cum a fost organizată batjocorirea reprezentanților partidelor istorice la Alba Iulia, în ziua de 1 decembrie 1990, și cum a cîștigat F.S.N.-ul alegerile de o manieră zdrobitoare, deși P.N.Ț.-C.D., de exemplu, cu cei 600 de mii de membri ai săi avea, chiar și din punct de vedere statistic, asigurate circa 2 milioane de voturi.

Cum a fost, deci, la C.F.R.?

Duminică, 16 iunie 1991, s-a desfășurat greva generală de avertisment cu o durată de două ore. Reușită totală: vămile blocate, triajele închise, traficul feroviar întrerupt. Repetiția pentru greva generală cu durată nedeterminată ce trebuia să înceapă marți, 18 iunie, fusese făcută.

Și, într-adevăr, marți la ora 6, greva generală devine realitate, primii intrînd în grevă lucrătorii de la Mișcare-Comercial, aproximativ 70 mii de oameni. Compartimentul cheie al CFR-ului era blocat. Conflictul de muncă se desfășura fără probleme pentru cei care-l declanșaseră. Radioul informa prompt opinia publică, chestionîndu-l din cînd în cînd pe dl. Ștefan Siromașcenco, unul dintre liderii federației sindicale din sectorul CFR Mișcare-Comercial. Constituiți în comitet național de coordonare a grevei, liderii Confederației „Hercules" se aflau în Palatul CFR din București.

12 ore mai tîrziu greva avea să fie întreruptă fără ca liderii sindicali din București să miște un deget. I-am căutat la sediul din Palatul CFR la circa două ore de la anunțarea întreruperii grevei. Erau uluiți. Știau doar că au fost trădați și ridiculizați. Scenariul diversionist al guvernului îi izolase complet. „Am fost trădați", au zis ei. „Dimineață, la ora 5, am mers la administrația CFR pentru negocieri. Administrația ne-a anunțat că și-a dat demisia. N-am mai avut cu cine negocia. Am făcut următorul pas și am mers la ministrul Băsescu, pentru negocieri. Și dînsul ne-a anunțat că și-a dat demisia. În aceste condiții chiar că n-am mai avut cu cine sta de vorbă. Poate doar cu primul ministru. La ora 6 am intrat în grevă. Pînă la ora 10 radioul ne-a primit comunicatele și le-a difuzat. După ora 10 le-a primit, dar nu le-a mai difuzat. În teritoriu, oamenii au intrat în alertă. Nu mai aveau de la noi nici un fel de știre. S.N.C.F.R. ne-a interzis folosirea mijloacelor sale de transmitere a informațiilor. La ora 18 a căzut ca un trăsnet anunțul lui Ștefan Siromașcenco de întrerupere a grevei. Radioul și Siromașcenco au [illegible]cit acțiunea CFR.

La ora 21, marți, 18 iunie, liderii sindicali își făceau bagajele pentru a pleca la locurile lor de muncă. „Nu știm cum vom explica oamenilor faptul că am fost trași pe sfoară și nu știm cînd vom mai fi în stare să organizăm o alt[illegible] acțiune revendicativă. E greu, foarte greu deoarece nu avem mijloace de comunicare și nici experiență".

Este știut faptul că printre revendicările ceferiștilor se numără și cea pri-

intrucit a negocia cu guvernantii care ne-au înșelat de-atitea ori ar însemna a prelungi agonia social-economică și morală a țării. Încheierea mitingului pare a concretiza momentul solemn al luării unei mari hotăriri. Dar, la foarte puțin timp după aceea, aflăm că greva ceferiștilor a încetat. Se va mai declanșa, în aceste condiții, valul de greve despre care s-a vorbit? În comentariul său din aceeași seară, B.B.C.-ul apreciază prezența la mitingul organizat de U.C.N. ca „dezolantă“. Mai aflăm că greva de la „Faur“ a fost suspendată pentru 10 zile. În cazul că nu se declanșează grevele anunțate, aș fi curios să aflu cine se va mai solidariza, după 10 zile, cu cei de la „Faur“.

Miercuri, 19 iunie, ne parvin știri îngrijorătoare cu privire la soarta unor lideri ceferiști. Liderul de la Confederația „Hercules“ nu poate fi contactat. Pe la ora 12, la sediul Cartelului „Alfa“ îi întîlnesc pe cîțiva dintre liderii U.C.N. N-aș avea decît o întrebare, dar nu e nevoie s-o mai formulez pentru că, iată, vine un alt lider U.C.N. care zice: „A sunat Reuter. Întreabă: Unde sînt grevele?“. Înțeleg că răspunsul ar fi că fiecare federație hotărăște singură data intrării în grevă. Posibil. Îmi zic, numai că așa nu se va produce o „acțiune decisivă“. Iar impresia generală e a unei armate demobilizate chiar înainte de a începe atacul. Nu-i vorbă, ici-colo se mai aud focuri răzlețe, se mai aude de cîte o grevă japoneză sau de avertisment, dar un lucru e clar: ce s-a zis că va fi nu este! Oricum, în chiar ziua cînd țara urma să fie împînzită de greve, rămîne un fapt regretabil să fii obligat să constați — abia atunci! — că se face simțită lipsa de organizare. Că lipsește, bunăoară, un sistem de informații eficient.

Să fie adevărat, oare, că mai e mult pînă să ajungem ca albanezii? Aceia au reușit să schimbe guvernul prin mișcarea de masă a cîtorva sute de mii de salariați organizați tot în sindicate. Ținînd proporțiile, adică neuitînd de populația totală a fiecăreia dintre cele două țări, asta echivalează cu greva cîtorva milioane de români. Și cine a văzut, în cazul nostru, milioane? Modelul albanez ne rămîne inaccesibil, așadar. Și cum am dat ocol lumii în căutare de tot felul de alte modele, fără să ne putem opri la vreunul dintre ele, începe să fie limpede că ne atrage cel mai mult tot modelul nostru românesc, atît de original. Inclusiv greve generale în stil românesc. Greve pe care le anunțăm și pe urmă, din diverse motive, nu le mai facem.

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

vînd acordarea de subvenții de la bugetul statului, în valoare de peste 40 miliarde lei. Altfel, există toate condițiile ca tarifele la transportul pe CFR să se majoreze din nou cu circa 300 la sută. Adică un bilet pe ruta București — Botoșani, care acum costă 295 de lei, va putea costa în curînd circa 900 lei. Cine va mai călători atunci cu trenul, în condițiile în care deja, după cum anunță purtătorul de cuvînt al guvernului, numărul celor care călătoresc cu trenul a scăzut cu 16 la sută? Probabil redactorii de la radio care au facilitat întreruperea unei greve calificate de același purtător de cuvînt, dl. Mihnea Constantinescu, drept ilegală.

EUGEN MIHĂESCU ■

P.S. Miercuri, 21 iunie, la Judecătoria sectorului 1 București au fost chemați în instanță liderii grevei CFR, pentru daune aduse prin declanșarea conflictului de muncă. Acțiunea a fost introdusă de Societatea Națională CFR a cărei administrație nu și-a dat demisia, mințindu-i pe liderii sindicali. Interesant e faptul că aceeași SNCFR a cerut amînarea procesului, după ce instrucția penală s-a desfășurat după procedura de urgență. Se pare că, totuși, vom avea nespusa bucurie patriotică de a călători cu trenul plătind de trei ori mai mult...

Corupție la Prefectura din Cluj

Un cadru de conducere trebuie să satisfacă două condiții esențiale: competență profesională și o bună conduită morală. În asemenea funcții, nu putem opera cu jumătăți de măsură, ambele criterii neputînd asigura buna alegere decît împreună. Fiindcă, în echilibrul ecologic al naturii, lupul poate reprezenta un factor benefic: să fie sănătos! Nu îl vom pune însă cioban la oi...

Cînd cetățenii Clujului au protestat împotriva numirii „de la centru“ a prefectului și primarului, știau ei ce știau... Dar Puterii puțin îi-a păsat de aceste proteste, cum nici de cele venite din alte, multe, județe și orașe din țară nu i-a păsat. A răspuns că „așa e regula“. Ciudată această regulă, care nu dă dreptul celor ce trăiesc laolaltă și se cunosc între ei să-și aleagă singuri conducătorii. Și iată că, în rîndurile care urmează, punem la dispoziția cititorilor noștri amănunte din culisele unei „afaceri“ murdare, amănunte care luminează, fără dubiu, un flagrant caz de abuz și corupție, în care sînt implicate cadre din conducerea Prefecturii, Primăriei și a altor instituții importante clujene. Este motivul pentru care CEREM GUVERNULUI DEMITEREA IMEDIATĂ A PREFECTULUI ȘI PRIMARULUI, PRECUM ȘI ANCHETAREA ȘI PEDEPSIREA CELORLALȚI FUNCȚIONARI IMPLICAȚI ÎN ACEST CAZ.

Un om cinstit își face planuri de viitor...

Fiu de țăran ardelean, **Emanoil Seiche** a fost învățat de mic cu munca. „Tot ce-am făcut eu la viața mea — îi face plăcere să spună —, a fost prin muncă. Emanoil Seiche face parte din acea stirpe de oameni, pentru care munca și cinstea reprezintă o adevărată religie. După evenimentele din decembrie 1989 — la care a luat parte direct, aflîndu-se în primele rînduri, în Piața Libertății din Cluj —, în virtutea declarațiilor personalităților noastre politice, privind legea fondului funciar și trecerea la o economie de piață, în care privatizarea ar juca un rol important, omul și-a făcut o mică socoteală. Pe suprafețele de teren de care vor beneficia tatăl și rudele sale, vor putea cultiva grîu. Cu oarecari investiții ar putea deci pune „pe picioare“ o mică întreprindere de panificație și patiserie. Și din acel moment, omul începu să viseze la acea brutărie, din care pîini rumene și gustoase, pateuri înmiresmate, vor ajunge pe mesele îmbelșugate ale oamenilor.

Dar privatizarea e un lucru foarte mare...

Odată încolțită ideea, omul s-a pus pe treabă. În 7 mai 1990, obține — în baza art. 28 din Decretul-Lege nr. 54/1990 — autorizația nr. 178, eliberată de Primăria jud. Cluj, pentru „Întreprindere mică, Patiseria PHOENIX“, pe numele **Carolina Roman**, soția lui. În data de 4 iunie '90, depune la Primărie cererea cu nr. 12116/301, prin care solicită atribuirea unui teren proprietate de stat, aflat în administrarea ICRAL. „Neprimind nici un răspuns, pe 25 octombrie '90 am depus o altă cerere, cu nr. 23522, pentru atribuirea terenului din **str. Alverna nr. 23**, în vederea privatizării, la care, conform prevederilor Decretului 54/1990, am anexat dosarul, în două exemplare, cuprinzînd toate actele necesare. Deoarece pe acest teren figurează o construcție dărăpănată, de 2 m/2 m improprie pentru locuit — mai degrabă un fel de magazie prăbușită —, am depus în același dosar și o adeverință eliberată de ICRAL, cu nr. 13021/17.10.1990, din care rezulta că acea magazie figura în Decretul nr. 177/1978 ca demolată. În fapt însă, deși deteriorată în ultimul grad (tavan aproape inexistent, rupt la mijloc și prăvălit: pereți — de lemn și chirpici — fisurați de poți băga mîna: dușumeaua distrusă, ciuruită de găuri mari, de sobolani: curentul, gazul — tăiate), baraca a rămas nedemolată, situîndu-se într-o zonă în care nu s-au făcut construcții noi, nefiind nevoie pentru eliberări de amplasamente“.

Aici, este cazul să subliniem avantajele pe care inițiativa d-lui Seiche ar avea-o asupra locatarilor din zonă. În acea zonă (cartierele Gheorghieni și Andrei Mureșanu), nu există decît două unități de deservire cu produse de panificație, ambele de stat, ambele slab aprovizionate, situate la distanță mare una de alta (aprox. 800 m). Astfel, inițiativa d-lui E. S. venea în sprijinul locuitorilor din acea zonă. În momentul în care majoritatea firmelor private debordează prin comercializarea băuturilor alcoolice și răcoritoare, țigărilor, cafelei, brichetelor, deodorantelor, săpunurilor și pixurilor, acest om se gîndea să construiască o brutărie-patiserie **(unitate productivă!)** care ar fi asigurat necesitățile curente gospodărești ale concetățenilor săi.

Apare „concurența“, iar Prefectura și Primăria se joacă de-a „v-ați ascunselea“

„La această a doua cerere am primit răspuns din partea Primăriei, prin adresa nr. 23522/302/26.11.1990, în care se preciza că s-a decis amînarea avizării ei pînă la reglementarea modalităților de atribuire a terenurilor proprietate de stat (apariția Legii fondului funciar) și definitivarea donării locuințelor în Cluj-Napoca. Nestiind cînd se vor reglementa acestea, m-am adresat Prefecturii — Secția tehnică de investiții —, considerînd că ar putea dispune de precizări suplimentare pentru cei ce vor să construiască spații de producție și nu de comerț. După prezentarea documentației complete la Prefectură, mi s-a propus, de către conducerea Secției tehnice de investiții, refacerea documentației pentru atribuirea terenului din str. Alverna nr. 16, **întrucît, pentru str. Alverna nr. 23 a apărut un alt pretendent, mai sus-pus.**

Am încercat să mă conformez propunerii Prefecturii dar, la întocmirea dosarului și documentației pentru atribuirea terenului din str. Alverna nr. 16, am constatat că numai 1/4 din suprafață este preluată de stat — prin Decretul nr. 223 —, celelalte 3/4 fiind în proprietate privată, suprafața de 1/4 neputînd fi construită din lipsă acces și contestare proprietar. În această situație, nu avea sens să depun dosarul pentru str. Alverna nr. 16 și, cu nr. 2743/301/12.02.1991, am depus din nou la Primăria municipiului Cluj dosarul pentru atribuirea terenului din str. Alverna nr. 23.

După nenumărate audiențe la d-l viceprimar Cocan (înregistrate și neînregistrate) — care se ocupă și cu atribuirea terenurilor — în data de 8 mai 1991, mergînd la Primărie, am fost anunțat că **în ședința din 5 martie 1991, s-a atribuit pensionarului Todoritiu Ioan Teofil un apartament cu două camere și dependințe la adresa din str. Alverna nr. 23, inclusiv terenul aferent.** Cum însă cunoșteam prea bine faptul că, în afara acelei cocioabe prăbușite de 2 m/2 m — și care, de altfel, figura ca demolată în evidența ICRAL —, nu exista nici un „apartament cu 2 camere și dependințe“ la acea adresă, mi-am dat seama că se trag niște sfori, și încă de foarte de sus...“

Cînd solicitantul devine detectiv...

Din investigațiile făcute de d-l Seiche la Primărie, rezultă că atribuirea a fost făcută de **d-l primar Tălpeanu**, fără comunicare din partea ICRAL Cluj — care administrează fondul locativ —, cum că la această adresă ar exista un apartament cu 2 camere și dependințe liber și fără ca beneficiarul repartiției să fi fost vreodată înscris în listele de audiență ale d-lui primar, pentru a solicita repartizarea unui apartament. Din lipsă de spațiu tipografic, nu vom mai insista asupra multelor drumuri pe care d-l Seiche a trebuit să le facă pentru a dezlega această enigmă, nici despre dificultatea obținerii unor relații întrucît instituțiile respective s-au „baricadat“ în fața întrebărilor lui, într-un veritabil complot al tăcerii... Pînă la urmă, a reușit să dea de cererea de repartizare a unei locuințe a lui Todoritiu, în care se specifica faptul că „actualmente locuiesc împreună cu soția, ginerele, fiica și nepotul (5 persoane, deci — n.n.), într-un apartament de 2 camere, situat în imobilul din str. 22 Decembrie 1989, nr. 129, ap. 121“. Interesîndu-se la administratorul acelui imobil — d-l Bătinaș —, are surpriza să afle că apartamentul 121 este locuit de familia **Ioan Zanc**, fără chiriași, formată din 3 persoane (d-l Zanc, soția și copilul). De asemenea, că d-l Ioan Zanc, asistent universitar la Institutul de Medicină și Farmacie Cluj, nu este altul decît unul din frații **prefectului din Cluj, Grigore Zanc**, celălalt fiind de profesie tîmplar. Interpelat de d-l Seiche, cu privire la neconcordanțele privind cererea lui Todoritiu de repartizare a unei locuințe, d-l Ioan Zanc i-a răspuns: **„Știți, este vorba de socrul și de soacra mea, ambii pensionari de învățămînt. Nu locuiesc aici, ei au casă proprietate, la țară... Dar noi ne-am gîndit că, pe terenul respectiv, din Alvernei 23, care este foarte frumos, să ne construim o casă nouă, că aia veche nici nu e de locuit...“.** Despre Ioan Teofil Todoritiu mai știm că s-a născut în 1932, sat Bădiu, comuna Bobîlna și că are buletinul de identitate eliberat de Poliția Ilcanda, jud. Sălaj.

Primarul umblă, ca și prefectul, de altfel cu fofîrlica

În urma dobîndirii acestor informații, d-l Seiche solicită audiență la primar. Nici nu apucă să povestească ce a aflat, că d-l Tălpeanu, primarul, îi spune: „Da, cunosc cazul. Dar pentru terenul respectiv, mai sînt încă două cereri: una, de a deschide un atelier de tîmplărie, și o alta, pentru deschiderea unui cabinet de stomatologie. Ca să fie treaba corectă, voi pune acest teren la licitație“. Nu putem ști exact, dar acești doi noi concurenți, apăruți peste noapte, ar putea avea legătură cu cei doi frați ai prefectului Zanc, dacă tinem cont de profesiile lor. La răspunsul d-lui Seiche, prin care se arăta de acord cu participarea la licitație, cu condiția ca atît solicitările lor, cît și toate celelalte piese ale dosarelor să aibă aceeași vechime ca și ale lui, d-l primar devine nervos și arogant, tună și fulgeră, mutînd discuția asupra unor aspecte neprincipiale, asupra cărora nu mai insistăm.

În data de 6 iunie 1991, d-l Seiche ia, pentru a treia oară, legătura cu d-l **Păunescu**, liderul local al filialei FSN, pe care-l roagă să îl ajute în legalizarea cazului său, deturnat de abuzuri grosolane. D-l Păunescu îi relatează d-lui Seiche, după convorbirea pe care a avut-o cu prefectul Zanc: „D-le, am fost la Zanc și el susține că nu este în relații bune cu frate-său universitarul. Și că dacă Tălpeanu a dat acea grădină fratelui său, a făcut-o, probabil, ca să-l compromită. L-am rugat să-i dea telefon lui Tălpeanu, pentru a reveni asupra deciziei ilegale, dar m-a refuzat, spunînd că asta ar însemna să se facă complice la neregulile lui Tălpeanu, iar dacă acesta a făcut un abuz, să se descurce singur!“ (Faine argumente, nene Iancule! — n.n.).

În loc de happy-end

Cazul d-lui Emanoil Seiche este cît se poate de clar. Datorită mafiei locale, coruptă la cel mai înalt nivel, acest om este nedreptățit și purtat de colo-colo, împotriva legilor acestei țări. De la fraudă, fals în acte publice și abuz de putere, nenumărate sînt articolele de lege necesare în a interveni în această afacere murdară. În ea sînt implicați nu numai prefectul și primarul de Cluj ci o întreagă rețea mafiotă pusă, pe cîștig și lingușirea șefilor. În afară de actele, datele și persoanele la care se fac referiri în acest articol, deținem și alte, copioase, informații și mărturii care atestă abuzuri de putere ale celor numiți și ale altora, nenumiți încă. **Facem pe această cale apel la Guvernul României, de a face lumină în acest caz și de a dispune măsurile ce se impun!**

PAUL VINICIUS ■

P.S. Sugerăm Guvernului ca în ancheta acestui caz flagrant de abuz să nu recurgă la părerile d-lui ministru fără portofoliu, Ion Aurel Stoica, fost activist PCR, șef secție economică la Județeana Cluj, înainte de Revoluție și cunoscut al celor doi potentați clujeni. Nu de alta dar pentru a păstra nota de obiectivitate.

„La Timişoara n-a fost mîna agenţilor străini"

Interviu cu domnul Mirko Atanackovič, consul general al R.S.F. Iugoslavia în Timişoara

„Armata populară iugoslavă, după o intervenţie de rutină pe Dunăre, la Vukovar, a descoperit şi capturat un vas românesc, încărcat cu armament şi muniţie. După cum s-a dovedit în urma cercetărilor ce s-au impus de urgenţă, vasul ducea din România în Croaţia un transport uriaş de armament şi muniţie. S-a stabilit că vasul şi echipajul sînt româneşti, iar armamentul (ca marfă) croat. N-am reuşit să aflăm producătorul şi nici prin cine s-a făcut tranzacţia.

În timp ce scriem aceste rînduri, marfa este deja transbordată de pe vasul românesc pe vasele JNA (Armatei populare iugoslave), iar armamentul se află în mîinile Armatei. Marinarii români sînt arestaţi şi, după cum am aflat, refuză hrana ce li se oferă". (Politika, 6 mai 1991).

X

În aceeaşi seară de 6 mai, pe canalul I al televiziunii iugoslave se citează o declaraţie a adjunctului ministrului de externe al Croaţiei în care acesta face cunoscută existenţa unor probe care ar putea ateste că la Borovo Selo unităţile speciale ale ministerului de interne croat au fost atrase într-o ambuscadă organizată de teroriştii români din fosta securitate a lui Ceauşescu, în colaborare cu cîinicii sîrbi.

— Stimate domnule consul general, iată două texte care ar putea pune în altă ecuaţie raporturile politice din Balcani. Avînd în vedere vasta dv. experienţă ca fost ministru de externe şi — în ultimii trei ani — consul general al Iugoslaviei la Timişoara, aş vrea să vă întreb care este opinia dv. asupra acestor comunicate ? Fac precizarea că în teritoriul cuprins de judeţele Timiş, Caraş-Severin, Arad, Mehedinţi, consulatul — şi nu ambasada — este singura reprezentanţă diplomatică iugoslavă. Întîmplător, din acest teritoriu face parte şi clisura Dunării.

— În această chestiune nu pot face alte precizări (şi nici nu deţin alte informaţii) decît cele cuprinse în comunicatele guvernului iugoslav. Ambele afirmaţii publicate în mass-media iugoslavă au fost dezminţite oficial.

— Sîneer să fiu, a doua afirmaţie nu-mi aminteşte să fi fost dezminţită, cel puţin pe postul nostru de televiziune.

— În ce priveşte guvernul nostru, am dezminţirea chiar pe birou. Nu ştiu în ce modalitate a fost transmisă opiniei publice românesti.

— Deci, furtună într-un pahar cu apă ?

— Vedeţi dumneavoastră, în Iugoslavia — ca şi în România — presa e liberă. Asupra ei nici o forţă politică sau guvernamentală nu exercită de mulţi ani, nici un control. Acest fapt, însă, lasă cale liberă unor greşeli care — intenţionate sau nu — provoacă reacţii în lanţ. E mult mai uşor să dai o ştire falsă decît să convingi pe cineva că ştirea pe care ai dat-o e falsă. E interesant de precizat faptul că prima ştire a apărut în ziarul comunist „Politika", şi că n-a fost preluată de nici o altă publicaţie.

— Să înţeleg că pot fi „dezinformări"... intenţionate ?

— Dv. aveţi dreptul de a întreba, dar eu nu pot da răspunsuri care angajează guvernul iugoslav fără a avea informaţiile necesare şi misiunea diplomatică de a o face. Ceea ce vă pot spune, în încheierea acestui subiect, e că există şanse reale pentru reinstaurarea liniştii şi că atît guvernul cît şi preşedinţii celor şase republici care compun statul nostru federativ au găsit deja, în cursul convorbirilor, numeroase puncte comune. Sper că acordurile lor vor avea întîietate asupra tensiunilor.

— Să nu uităm, însă, că unul din cei şase preşedinţi e tocmai Franjo Tudjman al Croaţiei, principalul opozant al lui Slobodan Milosevici. În plus, Franjo Tudjman e, prin rotaţia membrilor Prezidiului RSFI, preşedinte al Iugoslaviei. Înainte de a încheia — cum propuneţi — acest subiect arzător, s-ar mai impune o întrebare : care credeţi că va fi evoluţia conflictului dintre partizanii statului federativ şi cei ai uniunii de state suverane, după schimbarea preşedintelui ?

— În această privinţă, Constituţia ţării noastre e clară. Nici un preşedinte nu are dreptul de a modifica structura statului, în cazul nostru, adică, de a impune separatismul. Conducerea Iugoslaviei este colectivă — prezidiul R.S.F.I. — ceea ce înlătură posibilitatea unei astfel de acţiuni.

— Domnule consul general, înţeleg că, rămînînd cu discuţia în spaţiul acestor probleme politice, am depăşi „lungimea de undă" acordată de guvern reprezentantului său diplomatic la Timişoara. De aceea, aş vrea să discutăm, pe scurt, alte două chestiuni. Prima priveşte rolul dv. în zilele revoluţiei (în special 16—22 decembrie 1989). Din cîte ştiu, în 20 decembrie dv. aţi luat poziţie oficială în favoarea Frontului Democratic Român, în timp ce guvernul dv. păstra prin inerţie, raporturi amicale cu Nicolae Ceauşescu (la ora aceea aflat încă în Iran) şi, evident, cu guvernul Dăscălescu. Cum vă explicaţi acest paradox ?

— Am fost, într-adevăr, martor ocular al izbucnirii revoluţiei în 16 decembrie şi al dramaticelor evenimente din zilele care au urmat. Pot spune chiar că am fost singurul reprezentant diplomatic străin care a văzut, efectiv, ce s-a întîmplat. În pofida unor speculaţii ulterioare — din România şi din străinătate — la Timişoara n-a fost nici mîna agenţilor străini, nici prologul unei lovituri de stat, a fost o mişcare populară, spontană şi de mari dimensiuni, mişcare care n-a putut fi înfrîntă în zile şi nopţi de teroare, obligînd — în 20 decembrie — autorităţile să se retragă pentru a lăsa locul noii puteri : Frontul Democratic Român. Atunci, în 20 decembrie, o delegaţie a FDR a venit la Consulatul general al Iugoslaviei cu o serie de propuneri. Unele nu le-am putut accepta...

— Care ?

— Să particip la dialogul FDR. — C. Dăscălescu, să vorbesc în numele guvernului iugoslav în Piaţa Operei... Altele le-am acceptat bucuros. Am anunţat imediat Belgradul că am luat legătura cu noua putere, am relatat programul ei politic, am sprijinit acele puncte în care puteam interveni (deschiderea frontierei româno-iugoslave, acordarea de vize şi paşapoarte). Lista cu numele celor din balconul Operei şi cu primul program al FDR am donat-o Muzeului Banatului. În 20 nu exista nici o dilemă. Eram de partea poporului român, indiferent de consecinţe. Deşi climatul periculos mă îndreptăţea să părăsesc Timişoara, am evacuat familiile şi personalul consulatului, rămînînd aici împreună cu un colaborator.

— Asupra dv. s-a tras ?

— S-a tras asupra unei camere din consulat, dar asta după 22.

— Să recunoaştem, totuşi, că pentru a atinge clădirea trebuie să vii chiar lîngă ea, fiindcă, printre atîtea străduţe mici şi liniştite orice ricoşeu e imposibil.

— În 22, înainte ca ziariştii iugoslavi şi occidentali să ajungă în Timişoara, am transmis postului de radio Belgrad, şi, în direct, întregii Europe, cursul evenimentelor din Timişoara şi sprijinul nostru pentru lupta poporului român.

— Luptă în care au căzut şi mulţi sîrbi (precum şi cetăţeni români de alte naţionalităţi) în Timişoara şi în întreg Banatul. Din acest moment putem trece la ultima chestiune pe care vreau s-o aduc în discuţie. Cum caracterizaţi evoluţia raporturilor — în primul rînd economice — dintre Iugoslavia şi România, după revoluţie ?

— Ca pe o adevărată explozie. Încă din ianuarie '90, domnul Florentin Cîrpanu, atunci director la Comtim, ne-a cerut sprijinul pentru contactarea unor firme iugoslave. Foarte importantă a fost expoziţia de la Timişoara, de produse industriale, agricole şi de larg consum ale Vojvodinei.

— S-a putut încheia vreun contract în urma acestei expoziţii ?

— Nu, atunci în România nu exista cadrul legal. Pot să vă spun, însă, că la ora actuală s-au semnat cel puţin zece protocoale în vederea realizării unor contracte industriale importante, în special cu firme ale judeţului Timiş, în perioada deţinerii funcţiei de prefect de către dl. Cîrpanu.

— Înţeleg că relaţiile economice de care vorbeam se află, totuşi, în stadiul semnăturilor.

— Da. Există foarte multe idei şi posibilităţi de colaborare. Marea piedică o constituie, însă, modalitatea de plată. Plata în lei nu poate să intereseze partea iugoslavă, iar exportul de produse agroalimentare nu este admis de partea română.

— Ceva, totuşi, „exportăm". Forţă de muncă.

— Problema muncitorilor români care caută de lucru în Iugoslavia, oferind cea mai ieftină forţă de muncă, nu face parte din politica oficială a ţărilor noastre. A rămîne, a pleca, a căuta de lucru — sînt drepturi fundamentale ale omului, nu pot fi interzise. Dar, repet, ele nu constituie o dimensiune a colaborării noastre economice, deci ies din sfera discuţiei.

— Dar reintră în sfera discuţiei pe uşa ecalaiă : cum consideră Consulatul general al Iugoslaviei că se desfăşoară viaţa sîrbilor din Banat, în ce măsură opiecază aceştia pentru dreptul fundamental la libera circulaţie ? Să reamintim plecarea în masă a saşilor sau tensiunile coexistenţei cu maghiarii, în Ardeal.

— Nu se pune problema unor tensiuni de natură naţionalistă şi nici a unor nemulţumiri de natură economică sau politică în ceea ce priveşte sîrbii din Banat. Consulatul nu înregistrează cereri de plecare definitivă din România şi asta pentru că nu sînt motive care să justifice un atare fenomen. În general, el ar putea fi provocat de oprimări politice sau naţionale (dar aşa ceva, aici, nu există) sau de restricţii economice. Sîrbii trăiesc aceleaşi greutăti şi aceleaşi speranţe ca şi românii. Şi aceeaşi siguranţă că le vor învinge.

— Vă mulţumesc pentru onestitatea răspunsurilor dumneavoastră.

RADU CIOBOTEA ■

Desen de MARIAN AVRAMESCU ■

Addenda la Podul de Flori

Înainte cu cinci kilometri de intrarea în Albiţa, totul devine o aventură. Maşinile îşi mai juiesc cîte o oglindă retrovizoare, cîte o portieră, oamenii trec fără îngrijorare la un centimetru de roţile contrariate ale autocarelor. E un du-te-vino fierbinte, plin de praf, neobosit. Pe marginile drumului îngust paturi întinse cu mîncare, băutură şi rude care se sărută între două trenuri ale istoriei. Mulţi şi-au adus copiii, mici, plîngăreţi, leşinaţi sub soarele sălbatic, pe care îi vor rădica în braţe şi îi vor îndopa basarabenii cu bomboanele imperiului, ori ceva mai aproape de adolescenţă, pasionaţi, neliniştiţi şi nerăbdători să-i vadă pe fraţii noştri de peste Prut.

În pofida poeticei lor aşteptări, mulţimea pestriţă se agită nu doar în căutarea rubedeniilor, ci mai ales după mirosul aţiţător de grătare, după bere, vin, siropuri răscoapte. E o veselie cîmpenească altoită cu îmbulzeala talciocurilor balcanice. Înşiraţi pe sîrma drumului, şi-au afişat mărfurile patrioţi de pe ambele maluri : cei de dincoace au scos la vînzare eternele produse de a şaptea mînă arabo-turco-siriană, cei de dincolo ţigările Fluieraş, muşamalele, cîrlige de rufe... Dacă întrebi cît costă vodca, ţi se răspunde însă într-o rusească impenetrabilă, fără şanse de tocmeală ; vecinii şi prietenii sovietici s-au scuturat de prejudecăţi şi-au venit la podul de flori ca într-un tîrg.

Dimineaţa oficiată cu preoţi şi politicieni ai judeţului a înregistrat totuşi un scurtcircuit de emoţie şi revoltă naţională. Deoarece românilor din România nu le-a venit a crede că înţeleptul nostru guvern a stabilit să nu aibă voie să treacă pragul la basarabeni şi s-au înghesuit un picuţ în cordonul de grăniceri, forţînd trecerea. Fără sorţi de izbîndă, căci s-a recurs la şantajul sentimental : „Dacă nu sînteţi cuminţi, ambasada sovietică de la Bucureşti îşi anunţă centrul şi-atunci să te ţii!" Aşa că românii s-au resemnat, cele cîteva buchete de flori aruncate pe pod s-au făcut în înghesuială una cu pămîntul şi totul a reintrat în normal. Adică fanfara adusă în intenţia de a da un aspect grandios întîlnirii, se străduie zadarnic să interpreteze doine şi jocuri populare ; o cîntăreaţă de muzică uşoară face eforturi speciale, tînguindu-se ca pe la porţile Orientului ; se petrece paşnic, în timp ce malul românesc al Prutului se umple de hîrtii pe care, nici să vrei n-ai avea unde să le arunci.

Amiaza încinge oamenii prăfuiţi din creştet pînă în tălpi, femeile îşi scot deci încălţările şi merg în picioarele goale, cînd şi cînd un bărbat ameţit se dezechilibrează surîzînd de stîngăcia lui. Vameşii spun că a fost aproape un milion de români, şi se plîng că instalaţiile sanitare din punctul de frontieră s-au înfundat demult; organizatorii nu s-or fi gîndit, pesemne, la un asemenea amănunt.

S-au gîndit, în schimb, grănicerii să verifice atent actele celor care trec spre Basarabia, din nou exilaţi. O fetiţă cu genunchi zdreliţi şi unşi cu albastru de metil plînge în hohote întrebînd neconsolată : „Unde pleacă, mamă ? De ce pleacă ?".

OLTEA MUTULESCU ■

UN NOU PUNCT DE TRECERE A FRONTIEREI ROMÂNO-MAGHIARE

Nu de multă vreme, o delegaţie oficială din judeţul vecin HAJDU-BIHAR s-a deplasat în municipiul Oradea, la sediul Prefecturii judeţului Bihor unde s-au discutat unele probleme privind întărirea relaţiilor culturale şi economice între cele două judeţe. La discuţii, alături de partenerii maghiari, au participat conducătorii Prefecturii Bihor şi ai Primăriei municipale Oradea, împreună cu alţi 13 parlamentari bihoreni.

După aceasta, delegaţia oficială a Prefecturii bihorene, însoţită şi de primarii oraşelor Salonta şi Oradea, precum şi de reprezentantul UDMR Bihor, s-a deplasat în judeţul Bekes. La Gyula (în româneşte Giula), oraş românesc din Ungaria, precum şi în localităţile Micherechi, Sarkad şi Bekescsaba au avut loc discuţii cu autorităţile ungare privind deschiderea unui nou punct de frontieră Salonta — Sarkad. Uniunea Românilor din Ungaria a fost reprezentată de prof. univ. Gheorghe Petruşeaan, preşedintele organizaţiei. O altă grupare a delegaţiei s-a deplasat la Kecskemet în vederea unei întîlniri cu conducătorii administrativi a 6 judeţe din cîmpia Ungariei (Alföld).

Un Protocol a fost semnat de către prefecţii ing. Vasile Blaga şi dr. Simon Imre din partea judeţelor Bihor şi Bekes.

Deschiderea noului punct de trecere al frontierei Salonta — Sarkad ar accelera circulaţia populaţiei în ambele sensuri, degrevînd alte două puncte de trecere ale frontierei : Borş şi Episcopia-Bihor.

Totodată, prin împunerea de către delegaţia română a dorinţei ca drumul să treacă prin comuna românească din Ungaria, Micherechi, se conturează, în acelaşi timp, întărirea legăturii pe plan cultural şi economic cu enclava românească oraşul Giula şi satele înconjurătoare.

PAŞCU BALACI ■

De la coadă adunate

N-ai cum s-o descurci!

— Tare greu mai merge azi coada!
— Ce vrei, dom'ne? Două mîini are şi vînzătoarea!...
— Da! Şi-o gură...
— Apoi, aşa sînteţi toţi, cu critica... Ce să facă biata femeie cu nebunia asta?

— Da' ce, dom'ne? E aşa de frumoasă, de te făcuşi Baltazaru' dumneaei?
— Ehei! Eşti în urmă cu evenimentele, dom'ne! Baltazar nu mai e Baltazar.

— Zău? L-au zburat şi pe ăsta? Da' de ce, dom'ne, că mîntea aşa de frumos?!

— Aşa-i! Şi la ziarişti le-a părut rău. Că, dacă jocu' era făcut şi era clar că nu trebuie să creadă o iotă din ce le zicea, măcar ştiau una: marţi e distracţie cu domnu' Baltazar.

— Da' ce-a făcut, dom'ne, de nu mai e? Ori şi-a dat seama şi domnu' Roman că vorbea de multe ori de parcă el era premieru'?

— Eu n-aş zice, dom'ne' că l-au zburat. L-au dat în spatele frontului. A luptat ce-a luptat, să mai vină şi alţii, mai proaspeţi. N-a zis domnu' Roman că acolo, la ei, e uzură mare? Ca şi la TV. Ce, e simplu să te tot lupţi cu adevăru' zi de zi? Domnu' Stark nu s-a epuizat cînd cu 13—15 iunie şi s-a dus să se refacă la Paris? Domnu' Victor Ionescu, luptător de la revoluţie, aud că pleacă în Canada. Păi, ce, n-are şi domnu' Baltazar dreptul, după atîta luptă, la o Londră? Că nu poţi să zici că n-a tras tare!...

— A tras, dom'ne, da' le lasă pe toate încurcate. Casa domnului Roman n-a scăpat-o, vilele de la Snagov nici atîta, povestea cu alegerile anticipate e bulibăşită, de groapa de la Berevoieşti... ce să mai vorbim! Asta, ca să le luăm pe astea recente. Că nici nu mai pun la socoteală teroriştii, minerii şi cîte au mai fost şi aşa au rămas.

— Dom'ne, n-ai ce-i face! Cu guvernu' ăsta, n-o scoţi în veci la capăt. Abia o scălda omu' cu una — c-o fi, c-o păţi, că n-a fost aşa — în sfîrşit, îi ameţea pe ziarişti, de se săturau ăia să strige de-a surda şi o mai lăsau baltă şi, hop, guvernu' făcea una şi mai lată! Atunci, ia-o de la capăt şi iar dă-i şi minte! O fi obosit creştinu'!

— Ai dreptate, dom'ne, cu ăştia n-ai cum s-o descurci!

LIANA TATOS ■

Cultură cinematografică la Petroşani

Pe 13 iunie a.c., la Casa de Cultură din Petroşani rulau următoarele filme video: „Predator 2" (superacţiune, groază), „Un voal negru pentru mireasă" (sadism cu John D. Le May) şi „Bombardierul cu karate" (Karate).

Aniversau minerii un an de la venirea lor în Bucureşti? Sau se pregătesc să-i liniştească pe medici? (P. Barbu).

Ce fraieri!

Nu putem să nu recunoaştem, colegii de la

„Fraierul român" declară număr de număr că se lasă fraieriţi pentru noi şi pentru dumneavoastră. Într-o recentă apariţie, se arată, însă, mai fraieri decît îi credeam. La „Duzina de fraieri" din respectiva săptămînă, Mircea Hamza ocupă locul numărul 5. „Motivaţia juriului: deoarece a aflat ultimul că prenumele regizorului Andrei Şerban nu este Raul. Nici Radu".

Dacă nu era fraier, juriul şi-ar fi dat seama că Mircea Hamza n-a auzit în viaţa lui de Andrei Şerban, aşa că nu-i ştia nici numele, nici prenumele, nici ocupaţia. Ar fi fost o motivaţie serioasă ca redactorul Televiziunii să ocupe locul întîi în „Duzina de fraieri". Aşa, rămîne pe altă dată!

Ai cui sînt banii?

Tancăn Lenuţa Antonia s-a dus şi ea ca toată lumea să-şi facă un cec pe data de 21 februarie, 1991, la Agenţia CEC Cehu Silvaniei, sucursala judeţului Sălaj. A completat datele din buletin pe cererea de de-

Fotografii de ELENA GHERA ■

punere, a dat buletinul şi suma iniţială: 8.000 (opt mii) lei. I-a fost eliberat CEC-ul nr. 58-204-13394. Bucuroasă că are un ban pus deoparte la care să apeleze la nevoie, s-a dus acasă.

Prin luna mai a avut nevoie de bani (banii ei!) şi s-a întors să-i scoată. Dar la ghişeu, surpriză!

În libretul său CEC e greşit anul naşterii. În loc de 10 septembrie *1966* e trecut 10 septembrie *1960*.

Se cere verificarea fişei libretului respectiv. Pe fişă — stupoare! — e tot greşit: 1960! Lucrătoarea agenţiei, cititoare fidelă a romanelor poliţiste, emite ipoteza: deci nu sînteţi dumneavoastră, doamnă, ci aveţi o soră mai mare născută exact cu 6 ani mai tîrziu care a fost botezată la fel şi căreia vreţi să-i scoateţi banii!

Femeia mai să leşine! E gravidă în luna a cincea. Degeaba susţine că n-are o astfel de soră, că ea e persoana, că banii sînt ai ei, că ea i-a pus pe CEC şi vrea acum să şi-i scoată.

Regulamentul CEC spune că banii nu mai sînt ai ei, conform documentelor.

Dar ai cui sînt?

EMILIAN CRISTESCU ■

CURIER JURIDIC

Soluţionarea conflictelor colective de muncă (II)

● **Ce obligaţii le revin organizatorilor grevei pe durata acesteia?** Să protejeze bunurile unităţii şi să asigure funcţionarea continuă a utilajelor şi a instalaţiilor a căror oprire ar putea constitui un pericol pentru viaţa sau sănătatea oamenilor ori ar putea cauza pagube ireparabile. De asemenea, se continuă negocierile cu conducerea unităţii, în vederea satisfacerii revendicărilor salariaţilor.

● **Ce alte interdicţii sînt impuse salariaţilor în grevă?** Pe durata grevei, conducerea unităţii nu poate fi împiedicată să-şi desfăşoare activitatea.

● **Participarea la grevă poate atrage măsuri sancţionatorii?** Dacă organizarea acesteia s-a făcut în condiţiile respectării dispoziţiilor Legii nr. 15/1991, nu.

● **De ce drepturi beneficiază salariaţii pe timpul grevei?** Îşi menţin toate drepturile ce decurg din raportul de muncă, cu excepţia dreptului la salariu şi la sporuri de salariu.

● **Cine şi cînd poate suspenda greva?** Curtea Supremă de Justiţie poate suspenda, pe un termen de cel mult 90 de zile, începerea sau continuarea grevei, dacă prin aceasta ar fi afectate interesele majore ale economiei naţionale sau interese de ordin umanitar.

● **Cînd încetează greva?** În momentul în care organizatorii grevei şi conducerea unităţii ajung la un acord.

● **Ce se întîmplă cînd greva a fost declanşată fără respectarea condiţiilor legale?** Într-o asemenea situaţie, judecătoria dispune încetarea grevei, ca fiind ilegală şi obligă vinovaţii, la plata despăgubirilor pentru pagubele pricinuite.

● **Dacă părţile implicate nu s-au înţeles, greva continuă la nesfîrşit?** Cînd greva s-a derulat pe 20 de zile, fără ca părţile implicate să fi ajuns la o înţelegere şi dacă continuarea grevei ar fi de natură să afecteze interesele economiei naţionale sau interese de ordin umanitar, Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale poate solicita soluţionarea conflictului colectiv de muncă, de către o comisie de arbitraj. La data comunicării acestei iniţiative, se suspendă continuarea grevei.

CORNELIU OLTEANU ■

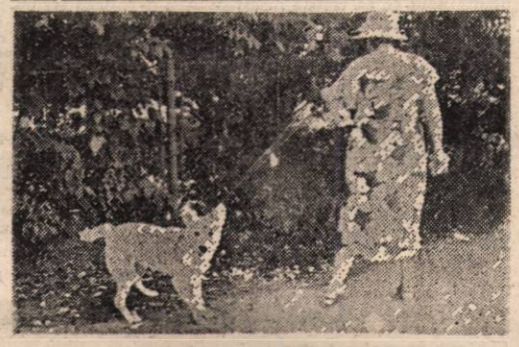

Efectul de ecou

Să trăiască bunica!

Că Ceauşescu nu făcea decît ce-i dicta nevasta, ştie o lume întreagă. Că domnului Roman, iubindu-şi nevasta se pune bine şi cu soacra, iarăşi nu mai este un secret. Dar că domnul Văcaru ascultă de bunica nevestii, asta e o noutate! La vîrsta pe care trebuie s-o aibă, nu ne mirăm de felul în care gîndeşte bunica doamnei Văcaru. Că respectivele consideraţiuni sînt preluate de nepot şi prezentate în discursuri parlamentare, asta, mărturisim, ne-a cam uimit niţel.

Dacă ne amintim că intervenţiile domnului Văcaru sînt cît se poate de dese şi în acelaşi ton, înţelegem că bunica este un consilier cît se poate de activ. Aşadar, să trăiască bunica!

Orbiţi, avem încredere oarbă

În privinţa „Legii siguranţei naţionale" ne-am liniştit. Trei parlamentari ne-au asigurat, mai deunăzi, că nu ne vor fi ascultate telefoanele, nu ni se vor percheziţiona casele, nu vom fi reţinuţi de SRI decît în caz de infracţiune flagrantă. Ce se înţelege prin infracţiune flagrantă şi cine stabileşte dacă infracţiunea este sau nu flagrantă, asta nu ni s-a mai spus. Am fost, însă, asiguraţi că SRI este riguros controlat „pe linie verticală". În controlul parlamentar, este adevărat, nici măcar domnul Ioan Moldovan de la FSN nu crede. Se pun mari speranţe în controlul judiciar. „Dacă în justiţie nu mai avem încredere, nu ştiu în ce mai putem avea încredere", afirmă domnul Mircea Ionescu Quintus, reprezentant al PNL.

Doar dacă nu ne vom gîndi la sentinţele date colaboratorilor lui Ceauşescu, ori la tinerii ce-au umplut puşcăriile după 15 iunie, absolut nevinovaţi, am putea fi atît de orbi, încît să avem în justiţie o încredere... oarbă.

Un pic de răbdare

Ce se întîmplă cu moţiunea Iordache? Nici chiar iniţiatorul ei nu speră în vreun rezultat. Sincer vorbind, poate scăpa SRI-ul o asemenea ocazie? Se spune că lista celor 130 de parlamentari semnatari a dispărut. Nu face nimic, se poate confecţiona alta. Pînă atunci se cîştigă timp, dosarele nu pot fi aranjate de pe o zi pe alta. Sigur, de pe lista „duşmanilor" nu va lipsi nici cel ce a venit cu ideea şi nici cei o mulţime de incomozi ce nu vor să joace în hora fesenistă. Numai, nu cereţi să se înfăptuiască totul în numai 6 zile, cum prevede regulamentul pentru moţiunile prezentate în Parlament. Un pic de răbdare şi, n-aveţi grijă, ni se vor prezenta nişte dosare, de mai mare dragul!

Grupaj de LIANA TATOS ■

POŞTA REDACŢIEI

IOANA RĂCUTEANU — Cîmpulung, str. I. C. Frimu, nr. 73, jud. Argeş: Reluăm răspunsul pe care vi l-am dat în nr. 16 al revistei noastre — C.E.C.-ul este obligat să pună la dispoziţie organelor de cercetare penală documentele în original. Pentru aceasta se impune, însă, o adresă din partea Procuraturii.

MIRCEA CONSTANTINESCU — Bucureşti, Şos. Berceni, nr. 35, bl. 104, sc. 3, et. 4, ap. 93, sector 4: Direcţia de muncă şi protecţie socială Bucureşti, ca urmare a sesizării noastre, ne comunică următoarele: „Petentul nu se încadrează în normele legale în vigoare pentru a beneficia de ajutor bănesc pe linie de asistenţă socială". Din partea aceleiaşi direcţii aflăm că sînteţi luat în evidenţă în vederea distribuirii unor ajutoare pentru copii.

TRAIAN CHIRTEŞ — com. Ibăneşti-Pădure, sat Tisieu, nr. 41, jud. Mureş: „Plîngerea dv. este incompletă. Vă rugăm să reveniţi cu o scrisoare în care să ne prezentaţi, pe larg, faptele cu nume şi date. Doar în momentul în care le vom deţine vă vom putea ajuta.

ELENA GRECESCU ■

A-nceput măturatul!

Fotografii de SILVIU STAN ■

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMĂ ŞI LITERATURĂ

Corespondenţă literară

Ioan Chiraş (Petroşani) : Unele manuscrise nedactilografiate le pot citi, pe altele nu. Reveniţi cu texte bătute la maşină.

Marin Maria : Un nou număr din **Flacăra-Bis** va apărea în curînd, după o întrerupere din motive curente de tipar şi hîrtie. Cît priveşte celelalte lucruri, situaţia e peste tot la fel, din păcate. Singura soluţie e ca însăşi colectivitatea să-şi rezolve problemele (în ordine legală !) şi să nu aştepte, ca înainte, să vină cineva din afară să i le rezolve. În aceasta constă, de fapt, autonomia locală într-un stat de drept.

Dora Constantinescu : Nu ştiu cum se va sfîrşi dialogul acesta dar indiferent ce urmează, simt că trebuie să scrieţi în continuare : trece prin scrisul dvs. cu sufletul la gură o pînză freatică adîncă, umilă, invincibila noastră viaţă. Aş vrea să fiţi conştientă de propria dvs. forţă şi să citiţi lucruri serioase, pe măsura a ceea ce se cuvine să faceţi mai departe.

Dan Miulescu : Îmi plac poemele dvs., atît de trăsnite, cele scurte cît şi **Sisibombăniţorii.** Iată o imagine care sper să convingă pe oricine de realaa dvs. înzestrare : îţi pot da din întunecările mele / un liliac mort şi cald". Ar trebui să vă ţineţi verbiajul în frîu, să vă concentraţi imaginaţia pe o singură zonă de realitate, pe bio-grafia proprie şi geo-grafia ei optimă. Atît cît e posibil la 18 ani. Aştept cu nerăbdare următoarele poeme.

Stela Ilea : Scrisoarea dvs. e emoţionantă. Trimiteţi pagini mai puţine şi mai muncite, ca text. Am reţinut cîţiva spini din trandafiriada dvs., Jurnalul din 25—29 mai îl voi citi abia mîine.

Ana Bledea : Trimiteţi şi dvs mai puţine texte, nu mă omoriţi ! Am citit **Kietschuri-le.** Sînt cam... domestice. Ar trebui ceva mai strigător la cer (cerul literaturii, desigur !). Îmi pun mai mari speranţe în celelalte proze trimise. Încă nu le-am citit. La mulţi ani !

Nosferatus : Reveniţi cu un nume şi o fotografie. Plus cîteva poeme de ultimă oră.

Iancu Tirţopan : Practicaţi o poezie a evadării din real, nu a unei asumări mai cumplite decît realul însuşi. Aştept de la dvs. o monografie poetică a localităţii Brîncoveni, Olt, cu nume exacte, oameni, întîmplări. Poezia mare dintotdeauna a dat precarităţii şi viului perisabil un orizont istoric.

A. C. Bărbuleseu : Acelaşi răspuns ca mai sus. **Histrionii** porneşte de la o idee bună dar nu vă ajută mijloacele. Totul pare o parodie după... Eminescu. La teme noi, unelte noi ! În ce constă originalitatea dvs. dacă scrieţi pe aceleaşi teme („un covor de diamante sus pe boltă se aprinde") şi cu aceleaşi mijloace ca şi acum o sută de ani ? Lăsaţi „grădinile Edenului" şi scrieţi urgent despre Valea Jiului şi ceea ce înseamnă ea în istoria noastră de după 14 iunie 1990. Aveţi şansa unică să trăiţi chiar în mijlocul unei răni deschise. Vindecaţi-o în cîntec !

Ioana Magdalena : Am citit toate poemele trimise. E multă poezie dar şi mult balast. Renunţaţi, vă rog, la tentaţia de a dilua continuu ceea ce rezistă, oricum, prin sugestie. Căutaţi-vă, de asemenea, o zonă de real numai a dvs. care să vă individualizeze şi tematic. Altfel, volumul nu rezistă la concurenţă, în absenţa unui timbru stilistic care să se distingă cu putere dintr-o mie. Vă spun aceste lucruri tocmai pentru că aveţi în mod cert pe ce miza !

ION ZUBAŞCU ■

Cuibul viu

Conform normelor, legilor, preceptelor
Din acest spaţiu bolnav
De atîta umanitate,
Trebuie să locuieşti un cub
În aşa fel încît
Carnea să-i umple fiecare colţ,
Fiecare ungher :
E ca şi cum ţi s-ar lucra
Fără să ţi se ia măsuri,
O piele care nu-i a ta,
O carapace
În care să nu-ţi fie urît
Şi să-ţi poţi rumega
Propria ta libertate.

IOANA MAGDALENA

Privind o piatră

nu pot să-mi închipui ce-ar urma să devină / o casă-ncolţită pe-o piatră / poate s-ar întrista / şi atunci şi-ar umezi ferestrele / poate s-ar ruşina / şi-atunci şi-ar înălţa hornul / acolo unde-ar trebui să se-nalţe ea / sau poate s-ar înviora / ca o gospodină voinică / aruncîndu-şi în faţă o fîntînă / sau poate un riu / sau poate şi-ar trage capu-napoi speriată / şi-ar căuta să se-nalţe / în jos.

DAN MIULESCU

Trandafirisme

- *„La vie en rose" nu se cultivă în grădinile feseniste.*
- *Tot mai jenaţi înfloresc trandafirii în acest mai aniversar.*
- *Pentru cine, domnii mei, aceste anunţuri publicitare ? Fie-vă milă de noi, bieţi muritori de rînd, lăsaţi Hawaii şi Tahiti localnicilor şi milionarilor iar nouă lăsaţi-ne măcar bunul simţ de a visa... rezonabil.*
- *O nouă insultă : „Băi, trandafirule !"*
- *În F.S.N. — doar feţe trandafirii.*
- *Trandafiriul din roşu se trage !*
- *Probabil că va fi posibilă convertibilitatea leului în dolar. Mai problematică rămîne însă convertibilitatea lichelelor în oameni.*
- *Dacă vă veţi ţine de cuvînt cu modernizarea condiţiilor de detenţie nu ne mai rămîne decît să dorim s-ajungem cît mai curînd după gratii.*
- *Trandafirii îşi scuturâ petalele dar nu şi spinii.*
- *Rondelul interzis : „E vremea rozelor ce mor / Mor în grădini şi mor şi-n mine"...*
- *Să le-arătăm noi bulgarilor ce esenţe de trandafiri avem : mortale !*
- *R.F.T. — Republica Fesenistă Trandafirie.*
- *Ne transformăm într-un popor de Crişti purtînd cununi de spini pe creştet ?*

STELA ILEA

Visul sub şoc electric

LIVIU CIULEI a condus acum un an concursul la Teatrul Bulandra. Actorii au fost aleşi pentru a face posibile distribuţiile la „Visul unei nopţi de vară" şi „Deşteptarea primăverii". Regizorul a revenit anul acesta în aprilie. Între timp montase în străinătate şapte spectacole. A început să lucreze şi în 49 de zile a scos premiera „Visul unei nopţi de vară". La jumătatea lunii iulie publicul va putea vedea şi „Deşteptarea primăverii". Repetiţiile s-au desfăşurat cu uşile închise. Începeau dimineaţa şi se terminau seara tîrziu. Într-o zi trebuia să vorbesc cu unul din actori. Mi-a spus la telefon : te uiţi la mine cînd ies de la repetiţii. Dacă am figura drogată de oboseală e inutil să-mi vorbeşti, oricum nu voi prinde pe nimic. Dacă privirea îmi va fi cît de cît limpede înseamnă că mai pot articula cuvinte. Am amînat discuţia după premieră.

„Liviu este un perfecţionist şi lucrul cu el e extaz şi agonie", ne-a spus Nina Cassian, traducătoarea piesei. Expresivitatea traducerii este unul dintre atuurile spectacolului de la Bulandra. **„Am încercat să rămîn credincioasă şi lui Shakespeare şi limbii române".** Şi a reuşit.

DE CE „VISUL UNEI NOPŢI DE VARĂ" ? ! se întreabă unii din plăcerea de a se mira iar alţii din bucuria de a fi ostili. Voi răspunde prin cuvintele regizorului : **„E ca şi cum ai întreba un dirijor de ce a venit la Bucureşti să dirijeze Simfonia a IX-a".**

Prima impresie cînd ieşi de la spectacol este că în ce se petrece acolo pe scenă nu există nici un fir de praf, stîngăcie, şopîrlă, bîlbă, stridenţă sau notă falsă. Şi mai ai un sentiment ciudat că deşi rizi copios la scenele cu meşteşugarii, spectacolul nu este chiar o comedie.

Gustul amar al victoriei este una din temele subterane ale spectacolului. Rezolvarea fericită a situaţiilor piesei e doar o amăgire. Astfel Oberon doreşte copilul indian şi pentru acesta o înfruntă pe Titania. Cînd sub influenţa vrăjii îi va lăsa băiatul, Oberon se simte în faţa unei victorii inutile şi tocmai de aceea dureroasă. Tînăra ateniană Hermia îl înfruntă pe tatăl ei, Egeu, pentru că vrea să devină soţia lui Lisandru. În final ea izbuteşte, dar la nuntă Lisandru îl îmbrăţişează pe Egeu şi uită aproape de tînăra fată. Iubirea lui era minată de interes şi mai puţin de simţire de aceea el se arăta atît de teatral în faţa iubitei păcălite. O victorie zadarnică este şi cea a lui Tezeu. El o va înfrînge pe Hipolita şi o va obliga să-i devină aliată şi soţie. Prologul piesei arată sosirea mîndrei amazoane în haine de războinic. E dezbrăcată de uniformă şi i se pune o mantie albă care se strînge în jurul ei ca o capcană. Hipolita suportă dar după celebrarea nunţii nu va urma fericire.

Aceeaşi regulă se va aplica şi grupului de meşteşugari. Ei vor să joace în faţa curţii regale şi după o serie de întîmplări vor izbuti. Apar pe scenă încrezători în succesul lor. Dar cînd revin în acordurile dansului bergamasc fericiţi şi plini de ei, vor privi în jur şi vor vedea că cei care trebuiau să-i răsplătească au plecat, lăsînd în urmă doar mantalele roşii. Pentru prima oară cei şase meşteşugari sînt trişti. Se spală definitiv prejudecata că „Visul" este o feerie cu zîne şi spiriduşi.

Nici Oberon nu rămîne în pătrăţica lui Mendeleev unde ştiam că îl găsim. El este cel mai puternic dar şi cel mai uman dintre personaje. Dincolo de forţă şi duritate în el există o imensă zonă de tandreţe. În felul acesta alunecăm spre o altă temă a spectacolului : povestea unei violenţe amînate. Înfruntarea dintre Oberon şi Titania este scena cheie a spectacolului. Cele două superputeri sînt faţă în faţă, se înfruntă, iar în jurul lor totul este nimicit. Cenuşa atomică se aşterne acolo unde ei se întîlnesc. În final între Oberon şi Titania nu se va încheia doar un armistiţiu ci chiar o legătură de iubire. În ultima scenă ei sînt ursitoarele bune ale muritorilor de rînd. Dar pentru cît timp ?! (Poate e o năzdrăvănie afirmaţia care urmează. Spectacolul are o cheie politică. Trebuie doar să punem nişte liniuţe între Oberon şi America, între Titania şi Uniunea Sovietică, între copilul indian şi ţările din Est şi lucrurile se leagă foarte tentant).

Scena este dintr-un plastic roşu care luceşte ca o oglindă. Culoarea aleasă nu este semnul iubirii ci al pericolului. Nu întîmplător primul obiect adus în scenă este o ţavă cu jăratec pe care vor arde hainele Hipolitei.

Chiar felul în care sînt vrăjiţi Titania, Lisandru şi Demetrius cu acea floare a iubirii nu este un simplu gest liric. Scenele sînt violente, corpurile sînt parcă străbătute de un şoc electric, se zbat iar muzica sună ca o alarmă.

ARMONIE, ECHILIBRU, MĂSURĂ — aceştea ar fi emblemele spectacolului de la Bulandra. O transparenţă de cristal care se naşte din felul în care a fost şlefuit fiecare rol. Chiar atunci cînd actorii au de spus doar cîteva vorbe ei convinge. Aşa sînt Dan Aştilean, Mihai Constantin sau Mihai Gruia Sandu în momente de mare virtuozitate comică. Cu un farmec strengăresc Anca Sigartău rezolvă rolul lui Puc. În rolul Titaniei e Mariana Buruiană. Am văzut-o în multe roluri importante dar am impresia că abia acum fluturele a ieşit din crisalidă, acum a ajuns la acea puritate a expresiei pe care i-o bănuiam. Despre Claudiu Stănescu, creatorul rolului lui Oberon, se vorbeşte încă puţin. În Institut, apoi cîţiva ani la teatrul din Galaţi iar în ultima vreme la Bulandra a fost mereu foarte bun, indiferent de rolul jucat. Intră în topul marilor actriţe Oana Pellea cu rolul Helenei. Un personaj exotic, un rol de forţă cu treceri surprinzătoare de la grav la comic, de la pasional la ironie.

Capul de afiş al spectacolului este Victor Rebengiuc în rolul lui Fundulea ţesătorul. Invenţie comică, energie inepuizabilă, farmec şi rigoare în fiecare moment, ar fi doar cîteva din lucrurile care s-ar putea spune despre această creaţie. Rebengiuc joacă de fapt rolul Actorului flămînd de roluri, seducător, şi din cînd în cînd cabotin. Uneori, din greşeală, el este iubit şi de cei puternici.

AURELIA BORIGA ■

Lanterna magică

...Bănuiesc că numai întîmplarea a programat pe marile noastre ecrane, aproape simultan, două filme americane, două reuşite comedii de situaţii, ambele avînd în rolul principal o fermecătoare interpretă, **Katleen Turner** pe numele său, descendentă în linie directă din „genul" Shirley Mc Laine, ba chiar aducînd şi ceva în plus : este vorba de **„PEGGY SUE SE MĂRITĂ"** (regia : Francisc Coppolla) şi **„INTERVIU PE SCAUNUL ELECTRIC"** (regia : Ted Kotcheff) — două filme nici prea noi, dar nici vechi foarte, realizate circa acum cinci ani.

Nu mă voi opri nici asupra desăvîrşitului profesionalism cu care au fost realizate peliculele în cauză; nu voi insista nici asupra farmecului, repet, al interpretei principale (care în cel de-al doilea film îl eclipsează, total, pînă şi pe un Cristopher Reve — celebrul „Superman" !); nu voi sublinia nici măcar calităţile tehnice ale filmelor în cauză, ştim de-acum prea bine la ce nivel au ajuns, din acest punct de vedere şi nu numai, nenorociţii ăia de peste ocean... !). Voi încerca doar, în cîteva rînduri, **să reţin** — printre hohotele de rîs — cîteva dintre **ideile** ce transpar, evident, din acţiunea acestora, cu precădere din cel de-al doilea ; şi iată, de pildă :

...în licee, elevii îşi pot permite să-şi contrazică dascălul de literatură, într-o discuţie liberă, demonstrîndu-i că un mare scriitor american, laureat al Premiului Nobel, nu este decît, în mare măsură, un infatuat — şi aproape că reuşeşte; justiţia americană, pe cît este ea de democrată, poate fi practicată uneori nu numai de gogomani notorii, dar chiar de posibili criminali în devenire; corupţia şi imoralitatea pot caracteriza un personaj precum directorul unei mari închisori; televiziunea americană — dincolo de aspectul ei „de scandal" — prin concurenţa firească a grupărilor independente din interiorul ei — poate, şi reuşeşte deplin, să ofere cetăţenilor un tablou atît de complex al evenimentului luat în obiectiv, încît pînă şi un copil reuşeşte să distingă cu uşurinţă de ce parte se află adevărul; profesiunea de ziarist nu poate fi decît SACRĂ (cel ce se lasă influenţat de diverse „fracţiuni" politice, sau sociale, cel ce se lasă mituit sau, şi mai grav, MINTE — fiind eliminat de la sine şi fără nici o posibilitate de recidivă) ş.a.m.d.

Una peste alta, toate cele de mai sus — şi încă multe altele (dintre care, şi nu în ultimul rînd, dreptul de a beneficia, de a avea chiar datoria să demaşti corupţia pînă la cel mai înalt nivel, **fără a suferi** admonestări verbale sau fizice !) — toate astea, repet, nu pot decît să te pună pe nişte gînduri... Aproape punct cu punct ele, toate, sînt atît de asemănătoare cu cele ce se petrec, astăzi, la noi în ţară, încît îţi şi întrebi : dacă în ceea ce priveşti „mass-media" română lucrurile au evoluat, de la Revoluţie încoace, atît de mult; dacă un reporter **s-a gîndit** doar să acuze de corupţie şi minciună, **fără să scrie sau să filmeze,** un cadru de conducere, **şi zboară nu numai cadrul în cauză dar şi întreaga instituţie pe care o reprezintă** (vezi, de pildă, diverse afaceri parlamentare, sau cazul Berevoieşti) — pentru ce ni se mai aduc astfel de filme, absolut depăşite ?!

HORIA PĂTRAŞCU ■

P.S. — ...Duminică, 16 iunie, seara, Televiziunea ne-a prezentat în premieră pe ţară filmul **„VACANŢĂ LA PARIS"** (cu Bob Hope, Anita Ekberg şi Fernandel). Acesta este un film **atît de subtil,** încît (doar) la o primă vedere ai senzaţia că a fost făcut pentru idioţi, specimene larvare sau imbecili notorii : **nu este adevărat,** imbecilii sînt în altă parte !... **MAI VREM ASTFEL DE FILME !**

SEMNAL

Tudor Opriş — *500 debuturi literare.* Istoria debutului şcolar al scriitorilor români (1820 — 1980). Editura Porto-Franco, 1991, 232 pagini, 32 lei.

În sfîrşit o carte de istorie literară extrem de utilă şi originală care demonstrează că mai există bune intenţii duse la capăt chiar cînd pretind investiţii costisitoare de energie. Dovada o face veşnic entuziastul profesor Tudor Opriş cu o lucrare în care sînt consemnate circumstanţele debutului şcolar în intervalul 1820 — 1980 în cazul a cinci sute de scriitori, de la nume celebre, la speranţe infirmate de evoluţia ulterioară primei ieşiri în lumea literară şi pînă la autori care n-au reuşit să fie decît personaje episodice, şterse, nume marginalizate sau ignorate.

Paul Goma — *Din Calidor*, O *copilărie basarabeană.* Editura Albatros, 1990, 240 pagini, 35 lei.

Consecvent contestatar al regimului dictatorial din România, Paul Goma a obţinut azil politic în Franţa, în 1977, unde a continuat să se manifeste ca scriitor şi ca adversar al comunismului.

La Paris şi-a scris şi „amintirile din copilărie" pe care le-a intitulat *„Din calidor"*. Iată cum caracterizează Georges Dupoy cartea recent redată literaturii române, pentru care a şi fost scrisă :

„Din calidorul casei din Manc calidor al memoriei, al nostalg al iubirii, Paul Goma ne oferă povestire inspirată, răscolită de moţie, de prospeţime, de fantezie şi tandreţe. Dincolo de amintirile copilăriei, el reînvie o ţară (un ţinut), cu obiceiurile şi oamenii ei

Eminescu şi minerii

A fost 15 iunie, ziua în care s-a săvîrşit în cuvinte, acum 102 ani, poetul Mihai Eminescu. În fiecare an mergeam la cimitirul Bellu să depun o garoafă peste muntele de flori de sub teii eminescieni. Anul acesta n-am mai fost în cimitirul Bellu, ci în Piaţa Universităţii. Am aprins o luminare în centrul unei capitale europene devenite un larg cimitir.

An de an, de acum înainte, în loc să sărbătorim ziua în care s-a înălţat la ceruri sufletul pămîntesc al geniului naţional vom deplînge barbaria celor care au avut infernala inspiraţie de-a alege această sacră zi a limbii române pentru întoarcerea spre un nou Ev Mediu.

Ziua care trebuia să înalţe chinuitul popor român în luminoasa universalitate a devenit, prin decizia puternicilor clipei, ziua noii sale răstigniri. E ca şi cum Isus cel coborît de pe cruce şi îngropat pe ascuns, în loc să se înalţe la dumnezeirea tatălui ceresc, după ce a înviat a treia zi din morţi, ar fi fost răstignit din nou între toţi tîlharii neamului.

Noi am aşteptat după evenimentele din Decembrie renaşterea morală a poporului român, învierea sa spirituală din morţi şi înălţarea de-a dreapta lui Eminescu, în sfînta sa zi de 15 iunie, iar nouă ni s-a dăruit, în schimb, de către nemilosul Dumnezeu al neamului nostru ura oarbă stoarsă de sub tălpile şi teascurile Munţilor Carpaţi, întunericul preistoric ţîşnind în Universitatea Română direct din carbonifer.

Îngerul limbii române şi bestialitatea telurică a puterii îngemănate de acum înainte într-un singur trup schingiuit, într-o singură, chinuită zi : 15 iunie ! — iluminare cerească şi smulgere de limbă, revelaţie sfîntă şi frîngerea de oase cu muchia securii pe asfalt. Şi totuşi, cum să cred că poporul român poate fi frate de sînge cu Apocalipsa ?

În 15 iunie 1991, la mormîntul lui Eminescu s-au prelins fiinţe tăcute şi iubitoare de spirit într-o desăvîrşită tăcere şi pioşenie, ca întotdeauna, în timp ce în Piaţa Universităţii, în miezul unei capitale europene, la sfîrşitul mileniului II, sfîşierea de frate şi-a lins trei zile rănile gemînd în faţa microfoanelor date la maximum.

Dă, Doamne, ca atunci cînd se vor aniversa 102 ani de la năvălirea securiştilor-mineri în Piaţa Universităţii, să nu se uite că tot în 15 iunie s-a săvîrşit în deplină lumină şi poetul român Mihai Eminescu !

Dar cît de rău ai mai putut să ne pedepseşti, Dumnezeule mare, trimiţîndu-ne „minerii" în aceste zile de iunie. Numai pentru că 15 iunie este ziua definitivă, în cosmos şi în istorie, a lui Mihai Eminescu, aducerea miezului nopţii în această sfîntă zi a neamului nostru nu trebuia să se întîmple ! **(I.Z.)**

Era să fie „Ziua Maramureşului"

Ziua Maramureşului, reluată după o întrerupere de un an la Muzeul Satului, s-a desfăşurat în întregime sub semnul improvizaţiei, a confuziei şi amatorismului. Ziua aceasta, la fel ca Ziua Gorjului sau a Banatului, are o tradiţie consolidată cu muncă şi migală în ultimii ani. Organizatorii din acest an au dat impresia însă, că manifestarea se află la prima sa ediţie, în punctul căutărilor şi începutului de drum, ignorînd că prezenţa unor artişti ca Victoria Darvai, Dumitru Fărcaş, Gh. Turda, Titiana Mihali, Anuţa Ţiţe, Ştefan Hruşcă, ansamblurile masive venite din Maramureş cît şi marile personalităţi culturale născute în nord au făcut din ziua aceasta o manifestare de prestigiu, într-o capitală care are, în primul rînd, nevoie de oxigenare continuă cu autenticitate şi valoare.

Organizatorii de anul acesta au făcut, în primul rînd, confuzia regretabilă între actualul judeţ Maramureş şi zona etnografică Maramureş. Or dacă la Muzeul Satului se confundă Oaşul cu Maramureşul şi Maramureşul cu Lăpuşul, de ce să ne mirăm că în lume se confundă Bucureştiul cu Budapesta ?

În ultimii ani au venit de pe văile nordului copiii din Botiza, ansamblul din Budeşti, grupurile Mara şi Iza, fraţii Florea, soţii Todorovici ş.a. — mostre curate de autenticitate etnografică, de forţă şi vitalitate folclorică dintr-o zonă arhetipală a spiritualităţii române, regeneratoare de paradigmă estetică şi morală. Prezenţa în anul acesta a lui Nicolae Sabău a fost încă o dată compromiţătoare prin improvizaţiile penibile de text personal pe care le adaptează unor melodii şi ritmuri ce nu i se potrivesc. Cîntăreţul acesta a făcut compromisuri inadmisibile pentru un artist popular autentic iar Maramureşul trebuie să rămînă al artiştilor cinstiţi care nu cerşesc aplauze, cu absolut orice preţ, ci le merită, pentru conservarea filonului folcloric autentic.

Prezenţa ansamblului din Republica Moldova a fost emoţionantă, ca oricare întîlnire frăţească, dar în acest context trebuia să vină, în primul rînd, un cîntăreţ sau un ansamblu românesc din Maramureşul de peste Tisa !

În ediţia din 1989 a Zilei Maramureşului li s-a interzis poeţilor şi scriitorilor maramureşeni să vorbească sau să rostească versuri. Anul acesta ar fi trebuit ca, în mod firesc, scriitorii să-şi ia revanşa. S-a optat, însă, din nou inexplicabil, să i se dea spaţiu unui lung şi retoric discurs al lui Vasile Vetişanu, din Sălaj, în timp ce scriitorii Maramureşului, Augustin Buzura, Nicolae Breban, Laurenţiu Ulici, Petre Got etc. au fost ignoraţi cu desăvîrşire (Laurenţiu Ulici a fost prezent, dar văzînd despre ce-i vorba, s-a retras imediat).

În sfîrşit, o ultimă şi inadmisibilă gafă pentru Muzeul Satului : sfinţirea unui kitsch desăvîrşit pe care programul l-a numit „troiţă", provenind de la un anume „meşter maramureşean" Perţa Cuza care, de fapt, nici maramureşean nu e, dar nici meşter. Dacă nici specialiştii Muzeului Satului nu ştiu ce e arta populară şi admit „implementarea" între valorile etalon adunate cu sacrificii de înaintaşi a unei asemenea mostre a ceea ce nu trebuie să ajungă niciodată arta populară, ce să mai aşteptăm de la nespecialişti ?

Nici nu mai adăugăm că biserica din Dragomireşti, în faţa căreia s-a desfăşurat aşa-zisa „Zi a Maramureşului", a fost slujită doar de preoţi catolici, din anul înălţării sale pînă cînd a fost adusă la Muzeu, în 1936 (dacă nu mă înşel) şi că prezenţa episcopului ortodox Vasile Tîrgovişteanu ar fi fost oportună numai în prezenţa unui preot greco-catolic. În plus, în pridvorul unei biserici sfinţite cu „sobor de preoţi" (cum ne-a arătat de cîteva ori televiziunea) nu se strigă improvizaţii gen Nicolae Sabău, cu ţăpinari, firize şi securi, nici nu se petrece şi joacă între morminte şi cruci.

Un moment emoţionant — prezenţa cîntăreţului Grigore Leşe care se ridică prin valoarea cîntecului său deasupra oricărei circumstanţe ! Dar tocmai de aceea, o asemenea prezenţă nu trebuie compromisă de context.

Şiiu cît de greu se organizează o astfel de manifestare din ediţiile sale precedente, dar pentru că Maramureşul este, ca spaţiu arhetipal, un nucleu în jurul căruia se coagulează însăşi ideea de valoare şi autenticitate folclorică şi etnografică, poate chiar ideea de Muzeu al Satului, cine îşi va asuma pe viitor responsabilitatea unei asemenea manifestări trebuie să o facă cu conştinţă şi competenţă pe măsură !

ION ZUBAŞCU

Peter Brook

PETER BROOK s-a aflat cinci zile în Bucureşti. Am putut vedea filmul după piesa „Mahabharata" şi spectacolul „Woza Albert !". Am asistat la două conferinţe organizate la Institutul francez şi pe scena Teatrului Naţional. Întîlnirea cu Brook nu este o experienţă obişnuită. Te obligă să-ţi pui atîtea întrebări despre teatru (şi nu numai) încît eşti fericit şi neliniştit că l-ai cunoscut. (A. B.).

peste care istoria şi politica au trasat hărţi. Mulţumită lui, Basarabia rămîne reală şi vie".

Ion Ungureanu — *Paradigme ale cunoaşterii societăţii.* Editura Humanitas, 1991, 260 pagini, 73 lei.

Cititorul interesat de sociologie are ocazia să găsească în această carte limpede şi riguroasă un sumar de cunoştinţe accesibile, necesare iniţierii în domeniu. Lucrarea, destinată atît specialiştilor cît şi publicului larg, stringe la un loc enunţuri sociologice fundamentale, analizează din optica autorului puncte de vedere acceptate astăzi ca descoperiri importante şi demonstrează care este aportul acestei ştiinţe generale a societăţii în planul cunoaşterii. Cartea conţine şi o prefaţă în care sînt prezentate scopurile şi structura volumului.

Petre Stoica — *Piaţa Tien An Men II. Antilirice.* Editura Albatros, 1991, 52 pagini, 35 lei.

Petre Stoica, un aristocrat al poeziei, care avea toate motivele să privească detaşat spectacolul vieţii politice, n-a putut rămîne indiferent la cursul luat de istoria românească după decembrie 1989. El s-a lansat cu fervoare în publicistică, apărînd curajos valorile democraţiei, iar de curînd a publicat o carte cu totul insolită, un volum de versuri, care evocă evenimentele dramatice din 13—15 iunie 1990. Unii cititori vor socoti cartea un exemplu de atitudine civică responsabilă, alţii o vor considera „destabilizatoare", dar şi unii, şi alţii vor fi nevoiţi să ia act, încă o dată, de forţa talentului liric al lui Petre Stoica.

DOMNIŢA ŞTEFĂNESCU

Cursa cu obstacole

Prietenul nostru din Pécs

Ne lipseşte o carte fundamentală : istoria relaţiilor cu popoarele învecinate, cu minorităţile ce trăiesc de secole împreună cu românii în patria comună. Avem unele lucrări elaborate şi publicate de cercetători şi de oameni interesaţi (mai mult sau mai puţin avizaţi) care tratează relaţiile româno-maghiare din diferite unghiuri, cu date interesante, cu statistici şi documente, dar împrejurările în care au fost realizate şi subiectivitatea autorilor, fie ei români sau maghiari, nu au asigurat compunerea unui tablou cuprinzător şi obiectiv. Subordonarea faţă de momentul politic, existenţa tensiunilor şi intereselor antagoniste, justificarea unor demersuri diplomatice sau politico-administrative au făcut imposibilă abordarea realistă a istoriei dezvoltării relaţiilor româno-maghiare, descurajînd şi perseverenţa cercetătorilor.

Schimbările social-politice din ultimii ani — destrămarea lagărului socialist — au creat premize pentru elaborarea unei noi viziuni asupra acestor fenomene, dar, practic, stagnarea continuă.

Observăm însă, cu satisfacţie, apariţia în presă a tot mai numeroase note, articole, interviuri în care naţionalismul şi şovinismul exacerbat sînt respinse, demascate, combătute. Este o tendinţă nouă, demnă de remarcat. Fără doar şi poate, aceste acţiuni se vor înmulţi şi luciditatea va restringe aria şovinismului alimentat şi promovat de extremiştii de stînga şi de dreapta, de ieri şi de azi.

Problemele relaţiilor româno-maghiare, rezolvarea aspectelor litigioase îi preocupă şi pe unguri. Ştirea înfiinţării, departe de graniţa României, în oraşul Pécs, a Asociaţiei de prietenie ungaro-române în iarna anului 1988, într-o perioadă în care relaţiile dintre cele două state erau iar într-un moment de criză, a ajuns atunci şi la noi. Temerarii intelectuali care şi-au propus ca nobil ţel să contribuie prin „diplomaţie populară" la îmbunătăţirea relaţiilor dintre cele două popoare au întîmpinat multe greutăţi, suspiciuni. Preşedintele asociaţiei, ziaristul dr. Iglói Zoltán, îmi povestea cu haz : „Eram urmăriţi şi de securitatea maghiară şi de cea română". Dar ideea a prins rădăcini. Pe adresa asociaţiei din str. Munkácsy Mihály nr. 8 (Casa Lenau), sosesc tot mai multe scrisori, declaraţii de adeziune, propuneri, mesaje de încurajare. În buletinele de presă sînt publicate documente, dări de seamă, mesaje, luări de poziţie. Manifestările organizate (Comemorarea lui Eminescu), numeroasele interviuri difuzate de presă şi televiziunea maghiară, Documentele asociaţiei (devenită persoană juridică) dintre care spicuim Declaraţia de Paşti (28 martie), Salut poporului român (23 august), Chemare pentru păstrarea limbii române (23 noiembrie), Declaraţie despre revoluţia română (23 decembrie), toate din anul 1989, dovedesc cu pregnanţă atitudinea fermă faţă de dictatura ceauşistă şi sentimentele de prietenie adresate poporului român.

Prietenii noştri din Pécs sînt încă la început de drum. Sînt optimişti, cred în justeţea ideilor de confraternitate. În îndepărtatul oraş panon Pécs, vechi de 2000 de ani, s-a născut o idee la care aderă tot mai mulţi maghiari din diferite oraşe ale Ungariei. Capitolul Pécs va ocupa desigur un loc de seamă în istoria relaţiilor româno-maghiare.

BALOGH JOZSEF

Horia Pătraşcu într-o nouă Reconstituire ?

Cine ameninţă cărţile, nu iartă nici librăriile

În majoritatea librăriilor din Braşov se pot citi nişte afişe cu totul ieşite din comun. Astfel, în vitrina librăriei „St. O. Iosif" a fost afişat, încă din luna martie, următorul anunţ insolit :

„Stimaţi cumpărători !

Vă informăm că unităţile în care funcţionăm vor fi scoase la licitaţie publică, unora urmînd a li se schimba profilul, în altele se vor desface aceleaşi mărfuri, dar la preţuri foarte mari practicate de particulari, în condiţiile în care salariile dvs. sînt foarte mici. Braşovul are o tradiţie de secole în domeniul culturii, fiind un centru istoric de răspîndire şi promovare a valorilor culturale, deţinînd o bogată zestre de monumente istorice : Biserica Neagră. Prima şcoală românească, Muzeul de istorie, Bastioanele etc.

În condiţiile în care Braşovul are o universitate cu multe profiluri, o mulţime de licee şi peste 30 de şcoli generale, doriţi ca spaţiile de librărie de unde cetăţenii oraşului îşi pot procura rechizite şi cărţi să fie înlocuite cu baruri, consignaţii, bazare etc. ? Puteţi fi siguri că avînd în vedere faptul că acestea aduc profituri pentru particulari, ei nu vor păstra profilul de librărie pe care îl are în acest moment unitatea noastră.

Din respect pentru dvs., începînd cu data de 25 martie, ora 9, toţi sindicaliştii din Centrul de librării Braşov vor fi în grevă de tip japonez, pe o perioadă nelimitată. Facem apel la toţi beneficiarii noştri să trateze cu simpatie acţiunea noastră.

Relaţii despre greva veţi primi numai de la liderul sindicatului liber „Librarul" etc.

Sîntem în luna iunie. Afişele sînt încă în vitrine. După cum se vede, fiecare luptă cum poate. Cine credeţi că va cîştiga ?

EMILIAN CRISTESCU

România la colţ

Se ştie că Occidentul în general şi Statele Unite în special nu iubesc actuala conducere fesenistă din România şi ar dori ca ea să se schimbe. Nu e un secret că cea mai mare parte a românilor vor exact acelaşi lucru. Da, însă de aici şi pînă la atitudinea mai mult decît ostilă faţă de România în totalitatea ei, deci faţă de poporul român, vădită mai ales prin blocarea investiţiilor străine în România şi prin bararea oricărui sprijin economic, fie el şi sub forma unor împrumuturi, e o cale lungă.

Atitudinea Occidentului, cu deosebire a americanilor, în această privinţă este cel puţin bizară. Toate fostele ţări socialiste, inclusiv Albania, sînt într-un fel sau altul sprijinite, România — nu. România este pusă la colţ şi admonestată şi arătată cu degetul şi ameninţată şi ponegrită de ziare şi agenţii de presă cît cuprinde. De ce se întîmplă aşa ?

O explicaţie ar fi teama Apusului că România lui Iliescu, Roman et comp. ar putea să cadă din nou în ghearele U.R.S.S., să se perestroikizeze, să-şi perpetueze starea de vasalitate — silită şi greu suportată, cu scrîşniri din dinţi şi revolte, pe vremea lui Gheorghiu-Dej şi a lui Ceauşescu, „liber consimţită" pe vremea lui Iliescu. Da, dar cum se explică atunci faptul că Occidentul este numai lapte şi miere faţă de U.R.S.S. ? E logic oare ca Occidentul să ia în braţe U.R.S.S. şi să repudieze România că de ce conducerea ei stă în umbra U.R.S.S. ? Pentru că, o ştie o lume, americanii, în frunte cu domnul Bush, par vrăjiţi de Gorbaciov, pe care-l iubesc şi-l aclamă şi-l protejează şi-l ajută şi-i ţin pumnii cu o consecvenţă şi o tărie demne de toată admiraţia, în timp ce la el acasă, în U.R.S.S., Mihail Sergheievici este contestat şi huiduit.

Nu se vede oare de la cinci poşte şi cu ochiul liber că încrîncenarea Statelor Unite în contra ţării noastre, pe linie economică şi nu numai, nu pe cei de la cîrmă îi loveşte, ci loveşte poporul român ? Şi nu se tem oare iniţiatorii boicotului că efectul ar putea să fie pe dos, că românii ar putea să se simtă foarte ofensaţi de tratamentul la care sînt supuşi, de lipsurile pe care le îndură datorită embargoului şi blocadei, şi să se solidarizeze cu Iliescu şi cu guvernul, pentru că, orişicum, sînt pămînteni de-ai noştri ?

Dacă însă pornirea morbidă a Washingtonului împotriva României este efectul denigrărilor în problema naţională venite către preşedintele Bush pe filiera Tamaş Lantoş sau O.I.M., românii vor cresta în grindă încă o suferinţă pe care, cu voia sau fără voia lor, cu participarea sau fără participarea lor, cu incitarea sau fără incitarea lor, ungurii din România le-o provoacă. Şi astfel, punerea la colţ a României pe motiv că guvernul ei nu prea ascultă de Budapesta nu ar fi deloc în folosul ungurilor din România, oricît ar miza pe un astfel de folos şovinismul maghiar antiromânesc, din ţara noastră, din Ungaria sau din diaspora.

Este în afara oricărei îndoieli că nu pedepsind România şi pe români şi marginalizîndu-i şi umilindu-i şi sporindu-le sărăcia va putea Occidentul, cu Statele Unite în frunte, să impulsioneze procesul democratic din România, ci invers, ajutînd ţara să iasă la liman, economiceşte dar şi pe alte planuri, făcîndu-i pe români să se smulgă din încrîncenare, să-şi recapete zîmbetul şi simţul umorului.

ION D. GOIA

S-A ÎNTORS MAŞINA LUMII

Dar dosarul basarabean ?

Agenţia France Presse ne informează despre preocupările preşedintelui american cu privire la soarta republicilor baltice. «Preşedintele George Bush, scrie A.F.P., a declarat că este îngrijorat de măsurile de intimidare sovietice împotriva republicilor baltice şi a anunţat că Statele Unite vor trimite din nou medicamente direct în Estonia, Letonia şi Lituania. „Un dialog între guvernele republicilor baltice şi U.R.S.S. a început. Sperăm că el se va solda cu rezultate şi adresăm un apel Uniunii Sovietice să continue aceste discuţii", a declarat Bush într-o proclamaţie anuală care face din 14 iunie „Ziua Libertăţii Republicilor Baltice". El a subliniat că Washingtonul nu a recunoscut niciodată includerea forţată a ţărilor baltice în U.R.S.S. Reluarea dialogului este „un pas pozitiv, dar există motive să fim îngrijoraţi de recentele acţiuni sovietice împotriva punctelor de frontieră în Lituania şi Letonia şi de ocuparea în continuare a sediului Radiodifuziunii din Vilnius", a adăugat Bush cu prilejul semnării acestei proclamaţii în prezenţa unor americani de origine baltică. „Aceste acte sînt incompatibile cu procesul de schimbări paşnice. O negociere de bună-credinţă nu se poate desfăşura într-o atmosferă de ameninţare şi intimidare", a adăugat el. George Bush a anunţat că Statele Unite vor trimite în curînd o a doua tranşă de medicamente celor trei republici, „în semn de sprijin faţă de aspiraţiile poporului baltic". La 27 februarie au fost livrate medicamente în valoare de patru milioane de dolari. Bush i-a asigurat pe membrii comunităţii americano-baltice că „dosarul baltic" constituie una din priorităţile guvernului său, care, cu acest prilej, afirmă în faţa conducătorilor sovietici sprijinul american faţă de „aspiraţiile legitime" ale republicilor baltice».

Cînd va poposi pe biroul domnului George Bush şi „dosarul basarabean" şi cînd ne va vorbi preşedintele american şi despre „aspiraţiile legitime" ale românilor de la răsărit de Prut ?

De la Brucan citire

Din cînd în cînd domnul Brucan Silviu iese în agora şi îşi strigă opinia într-o problemă sau alta, mai ales cu privire la ce s-a întîmplat în timpul revoluţiei din decembrie 1989. Cea mai recentă variantă brucaniană referitoare la acest eveniment a văzut lumina tiparului la începutul acestei luni în „International Herald Tribune". Publicăm mai jos un fragment din articolul respectiv. Părţile rezumate aparţin ziarului menţionat.

«Revoluţia a început ca o răscoală populară spontană, declanşată de reprimarea violentă a demonstraţiilor din oraşul de provincie Timişoara, la jumătatea lunii decembrie 1989. Tinerii au fost cei ce au lansat demonstraţiile ulterioare din Bucureşti, care au condus la lupte de stradă şi au provocat fuga din Bucureşti a lui Nicolae şi a Elenei Ceauşescu. Au existat însă nu una, ci două conspiraţii urmărind înlăturarea Ceauşeştilor. A fost conspiraţia lui Brucan, ce fusese luată sub control, dar nu distrusă, prin arestările din martie. (Alte două cereri de reformă fuseseră date publicităţii în Bucureşti în toamnă, semnate fiind de ceea ce se autointitula „Frontul de Salvare Naţională"). Şi a fost a doua conspiraţie — din armată — care se ramifica în profunzime, pînă la corpul ofiţeresc. Grupul lui Brucan îl alesese pe Ion Iliescu eventual succesor al lui Ceauşescu. Iliescu fusese o oficialitate a lui Ceauşescu, dar era cunoscut ca unul ce se opusese unora dintre cele mai extravagante decizii ale dictatorului şi era considerat capabil de a ralia aparatul partidului, odată înlăturaţi Ceauşeştii. Revolta populară nu a avut o orientare şi — după părerea lui Brucan, politician veteran cu experienţă — a fost iremediabil naivă. Nu a ştiut încotro se îndreaptă şi nu a avut o conducere. Ea a oferit însă prilejul cu atît grupul lui Brucan, cît şi conspiratorii din armată să intre în acţiune. Ei au exploatat confuzia pentru a porni împotriva apărătorilor, supravieţuitori ai vechiului regim. Totuşi, „realitatea ne-a luat-o înainte", afirmă domnul Brucan. Revoluţia nu a făcut decît să scoată la iveală ura faţă de comunism. Partidul comunist s-a prăbuşit complet, Ideea unei reforme comuniste nu a mai putut fi susţinută. Noul guvern trebuia să fie necomunist. Domnul Iliescu a devenit lider al noului guvern, dar conspiratorii nu aveau controlul asupra evenimentelor. Totul a fost o improvizaţie».

Toate bune şi frumoase, dar cum rămîne cu faptul incontestabil că unul din pilonii comunismului în România a fost domnul (pe atunci i se spunea tovarăşul) Silviu Brucan însuşi ? Ori cu faptul că „scrisoarea celor 6" (asta să fi fost „conspiraţia lui Brucan" ?) era o „revoltă în genunchi" (expresia face parte din „fondul de aur" al limbajului comunisto — bolşevico — stalinisto — cominternist), adică îl mustra pe Ceauşescu că nu se ţine bine de principiile marxism-leninismului ? Şi cum de nu aveau conspiratorii „control asupra evenimentelor", cînd ei au putut să-i pună pe Ceauşeşti (în paranteză fie spus, aşa cum am arătat în mai multe rînduri, pe foarte bună dreptate, nici o îndoială în această privinţă) la zidul cu igrasie al closetului de la cazarma din Tîrgovişte ?

Monarhiile în Balcani

Felul în care evoluează situaţia politică în fostele ţări socialiste din Balcani preocupă cercuri largi ale opiniei publice internaţionale... Iată ce scria recent revista germană „Der Spiegel" : «Dezamăgiţi de „democraţia" postcomunistă, tot mai mulţi cetăţeni din statele balcanice cer reintroducerea monarhiei. Se preconizase ca în Bulgaria să se organizeze un referendum pentru a se decide dacă ţarul Simeon al II-lea, în vîrstă de 53 de ani, din casa de Saxa-Coburg-Gotha, aflat în prezent în exil în Spania, va reveni la tronul ţării. Conform unui sondaj, peste jumătate din populaţia bulgară s-ar pronunţa în favoarea monarhiei. De curînd, autorităţile bulgare au hotărît să nu organizeze referendumul (mai este oare nevoie să arătăm de ce ? n.n.). Regele României, Mihai I, este de asemenea convins că poporul său doreşte ca el să revină în ţară. Această convingere s-a întărit şi mai mult după ce guvernul de la Bucureşti l-a expulzat din ţară, în decembrie anul trecut. Leka I al Albaniei, 52 de ani, încoronat în 1961, la Paris, de emigranţi, întreţine în Africa de Sud, unde trăieşte în exil, o trupă de mercenari cu ajutorul căreia ar dori să forţeze revenirea în ţară, dacă acest lucru va fi necesar. Alexandr al II-lea Karadjordjevici, în vîrstă de 46 de ani, aflat în exil în Anglia, este urmaşul dinastiei sîrbe şi deci fără şanse prea mari în alte republici ale Iugoslaviei. Mulţi speră ca monarhii, datorită relaţiilor internaţionale, vor putea aduce bunăstare în patrie. În privinţa foştii regi au preluat unele doleanţe populare. Astfel, regele Mihai intenţionează să ceară sovieticilor Basarabia, iar regele Leka doreşte să redobîndească de la iugoslavi provincia Kosovo».

În orice caz, respinsă cu vehemenţă, cu suficienţă şi cu brutalitate de către cei ce au preluat conducerea în fostele ţări comuniste, ideea monarhică dobîndeşte pe zi ce trece tot mai mulţi adepţi, care văd în foştii regi unica soluţie viabilă la actuala criză. (I.D.G.)

Cum a fost semnat armistiţiul cu U.R.S.S.

Unul din cei 9 membri ai delegaţiei române care a participat la Moscova la elaborarea şi semnarea convenţiei de armistiţiu cu U.R.S.S., colonelul ION FOCŞENEANU (1903—1986), a scris o carte care ar fi putut să se cheme „Povestea armistiţiului", dar pe care autorul a intitulat-o mai modest „Amintiri din război, 23 august—13 septembrie 1944". Publicăm, în numărul de faţă şi în alte numere ale Flacărei, fragmente din lucrarea menţionată, aflată în manuscris.

Delegaţia română a plecat spre Moscova în dimineaţa zilei de 29 august, pe calea aerului. Din delegaţie făceau parte : *Lucreţiu D. Pătrăşcanu*, ca preşedinte (era însoţit şi de soţia sa Elena) ; *Ghiţă Pop*, membru marcant al Partidului Naţional Ţărănesc şi rudă cu Iuliu Maniu ; generalul de brigadă adjutant *Dumitru Dămăceanu*, subsecretar de stat la Ministerul de Interne. Un reprezentant al Ministerului de Finanţe, specialist în probleme economico-financiare; 2 funcţionari ai Ministerului de Externe şi subsemnatul din partea Marelui stat major — completam delegaţia. În total deci 7 persoane.

Ulterior, au mai sosit la Moscova, venind de la Cairo, prinţul Barbu Ştirbey şi Constantin Vişoianu, delegaţia fiind alcătuită, în final, din 9 persoane.

Zilele treceau una după alta şi convorbirile nu începeau. Pe data de 7 septembrie, o licărire de lumină. La întoarcerea sa din oraş, Pătrăşcanu ne-a comunicat — prima oară cînd ne împărtăşea rezultatul peregrinărilor lui matinale prin Moscova — că a luat contact cu Zdenek Fierlinger, ambasadorul Cehoslovaciei în U.R.S.S. şi că acesta i-a promis să-i înlesnească o audienţă la generalissimul Stalin. Am mai amintit că între guvernul cehoslovac în exil la Moscova şi guvernul sovietic erau relaţii foarte bune, iar Fierlinger, şeful partidului socialist cehoslovac, se bucura de încrederea şi poate de prietenia lui Molotov.

Audienţa a fost stabilită pentru 8 septembrie ora 11. Au plecat cu o maşină : Pătrăşcanu, Ştirbey şi Pop. Către ora 13 s-au întors. Din răspunsurile lor trunchiate n-am putut afla, cel puţin unii dintre noi, dacă au fost în audienţă toţi trei, sau numai şeful delegaţiei, şi nici dacă au fost primiţi de Stalin sau numai de Molotov, dar Pătrăşcanu afişa o figură destinsă şi părea mult mai calm ca de obicei. „Seniorii" s-au retras în salon ca să analizeze probabil rezultatele audienţei şi să realizeze în fine o platformă comună a delegaţiei.

Pe 10 septembrie, s-a primit comunicarea oficială a guvernului sovietic, că în seara aceleiaşi zile la ora 22, delegaţia română este convocată la începerea convorbirilor pentru încheierea convenţiei de armistiţiu. Vestea a fost primită fără entuziasm, aproape cu indiferenţă, aşa cum se primeşte orice împlinire pe care ai aşteptat-o prea mult.

Plecasem din Bucureşti cu o grabă, atunci explicabilă, ca să aşteptăm la Moscova 12 zile, pentru a fi chemaţi în fine, la masa „tratativelor".

Mi-am pus întrebarea şi cred că fiecare dintre noi şi-a pus-o, de ce a fost aminată atît de mult această convocare ? Le-a trebuit reprezentanţilor celor trei mari aliaţi atîta timp ca să se pună de acord asupra proiectului de convenţie care urma să ne fie supus sau impus ? Să ne fi apărat vreunul dintre ei cu atîta ardoare, încît discuţiile lor controversate au necesitat 12 zile pentru găsirea unei formule acceptate de toţi trei ? Eu cred că mai curînd — ţinînd seamă de lunga noastră experienţă istorică cu colosul vecin de la răsărit şi de faptul că meridianul Ploieşti — Bucureşti şi linia Constanţa — Cernavodă fuseseră depăşite de trupele fronturilor 2 şi 3 Ucrainene încă de la sfîrşitul lunii august — că îndelungata aşteptare a fost determinată numai de hotărîrea guvernului sovietic, ca la masa tratativelor să fim puşi în faţa *faptului împlinit*. În sensul ca întreg teritoriul României cu obiecivele industriale, exploatările miniere, cazărmile, aeroportul de la Otopeni, mijloacele de transport şi comunicaţii, inclusiv flota maritimă şi fluvială, să se găsească la data începerii tratativelor sub control sovietic. În ceea ce priveşte trupele române, cele destinate operaţiilor să se afle sub comandament sovietic. Iar cele ce urmau să rămînă în ţară pentru instrucţie şi ordine interna, luate în evidenţă şi strict supravegheate pînă la ultimul om şi ultima armă.

Col. ION FOCŞENEANU

Campioana decisă la golaveraj ! Federația încă se scaldă în ape tulburi ■ Rugby. Pe stadionul Național a cîntat cocoșul galic. Nu trebuie să fim triști că ne bat francezii (Viorel Moraru). Prin această victorie am vrut să pregătim și terenul pentru partida din Cupa Mondială (S. Blanco). Este o mare plăcere să putem ajuta rugbiul românesc să-și cîștige poziția meritată în Europa și în lume (John Pemberton, director la Rank Xerox) ■ Tenis. Premii de 100 000 de dolari la Romanian Tennis Open, București, 16—22 septembrie, Arena Progresul. Sponsor principal: Sever Mureșan ■ Baschet. Miine, Harlemul va fi în Giulești ! Fotografia săptămînii : La fileu, din nou, Ilie Năstase și Stan Smith.

Titlul de campioană decis la golaveraj

● Totul e bine cînd se termină cu bine, ar putea spune entuziaștii susținători ai Universității Craiova, echipa lor de suflet terminînd pe primul loc al clasamentului, deși la egalitate de puncte cu Steaua (50), dar avînd un golaveraj superior față de aceasta. ● De fapt, conturile celei de-a 73-a ediții a campionatului național de fotbal s-au încheiat după primele 45 de minute ale ultimei etape : studenții craioveni conduceau la pauză cu 3—0 în fața Sportului Studențesc, ca și Gloria Bistrița pe Jiul Petroșani. ● Deși studenții bucureșteni vor reduce din handicap prin transformarea unui penalty, după 10 ani titlul de campioană poposește din nou în Bănie. ● În schimb, bistrițenii își vor mări avantajul la 5—0, pecetluind retrogradarea echipei minerilor din Valea Jiului. ● Întîmpinînd o replică deosebită din partea echipei Petrolul, balanța victoriei s-a înclinat în favoarea echipei Steaua abia în minutul 34 (2—1) ● Aflată în zona nisipurilor mișcătoare, F.C. Bacău a reușit să termine cu un scor alb în partida de la Constanța, cu F.C. Farul ● Tot o „remiză albă" s-a înregistrat și în „Giulești", în confruntarea dintre Rapid și Dinamo ● Victorii la limită (1—0) pe stadioanele din Cluj („U" — „Poli" Timișoara) și Brașov (F.C. din localitate — F.C. Argeș) ● Avînd de suportat efectul penalizării cu 4 puncte, F.C. Bihor a luptat să-și refacă o parte din barem (3—1 cu Inter Sibiu) ● În fine, un succes categoric : Progresul Brăila — Corvinul 3—0. ● Pînă la omologarea rezultatelor, clasamentul diviziei A are următoarea configurație : 1. Univ. Craiova (50 p), 2. Steaua (50 p), 3. Dinamo (43 p), 4. F. C. Inter (38 p), 5. Gloria Bistrița (37 p), 6. „Poli" Timișoara (35 p), 7. Petrolul (35 p), 8. F.C. Argeș (34 p), 9. F.C. Brașov (34 p), 10. F.C. Farul (34 p), 11. Rapid (32 p), 12. Sportul Stud. (32 p), 13. Progresul Brăila (31 p), 14. Corvinul (30 p), 15. F.C. Bacău (29 p), 16. Jiul (28 p), 17. F.C. Bihor (18 p) și 18. „U" Cluj (16 p). ● Astăzi, cădere de cortină în stagiunea fotbalistică internă : finala Cupei României (Universitatea Craiova — F.C. Bacău) ● În schimb, sezonul internațional continuă, la sfîrșitul săptămînii începînd o nouă ediție a Cupei de vară „Intertoto" la care participă și echipele bucureștene Rapid și Sportul Studențesc.

..a F.R.F.: fermitate și legalitate

Analiza privind corectitudinea nor rezultate înregistrate în fi-alul campionatului la eșaloa-ele A, B și C ale fotbalului ostru a constituit pentru Fe-eratia Română de Fotbal un pen pe care și l-a autoim-Misiune ingrată întrucît ele probe de care ar fi să dispună nu erau decît poartele de observare și foile arbitraj. De aceea, în scopul terminării disputării reale a ultimelor două etape, s-a hotărît supervizarea în special a partidelor cu implicații la cei doi poli ai clasamentului. Într-un fel a fost pusă în joc însăși situația conducerii federației care a simțit necesitatea de a se impune și de a împiedica reeditarea „momentului 1974". Astfel, atît în ultimele două ședințe ale Biroului federal, cît și în cadrul Comisiei Campionatului Național nu s-a pus problema de-a da cuiva cîștig de cauză, ci meciurile care au comportat unele dubii au fost discutate sub incidența art. 166 din R.O.A.F.

Constatînd existența unui climat general de încălcare a eticii sportive, caracterizat prin neangajarea jucătorilor și antrenorilor la nivelul sportului de performanță, trucarea de rezultate, ignorarea cu bună știință a normelor care guvernează activitatea fotbalistică, eludarea adevărului, Biroul F.R.F. a adoptat unele măsuri și sancțiuni, cum ar fi : omologarea jocurilor F.C. Inter Sibiu — Steaua București (1—2), F.C. Bihor — Jiul Petroșani (1—3) și Corvinul Hunedoara — Universitatea Craiova (0—2) cu rezultatul de pe teren ; penalizarea echipelor F.C. Bihor și Corvinul Hunedoara cu patru și, respectiv, două puncte în actualul campionat ; suspendarea jucătorului Hanganu Ovidiu pe 4 etape, avertisment jucătorului Gabor Romulus și suspendarea antrenorului Ion V. Ionescu pe timp de un an de la echipe de categorie A și B (toți de la Corvinul) ; penalizarea echipei Electroputere Craiova cu două puncte în actualul campionat și interdicția de a participa în Cupa Balcanică. De asemenea, au fost prevăzute măsuri și sancțiuni pentru observatorii și arbitrii care au funcționat la partidele incriminate. În ceea ce privește întîlnirea Inter Sibiu — Steaua s-a dispus continuarea investigațiilor pînă la elucidarea definitivă a cazului.

Totodată, Biroul F.R.F. va solicita organelor îndrituite de a efectua controale financiare în legătură cu eventualele manipulări de mijloace financiare ilicite, care ar fi determinat trucarea rezultatelor.

În cazul în care sînt confirmate asemenea fapte, F.R.F. va solicita aportul Procuraturii Generale a României și își rezervă dreptul de a lua hotărîri suplimentare în legătură cu conducătorii, jucătorii și antrenorii în cauză.

POMPILIU L. DUMITRESCU ■

Interviul săptămînii

Cu Sever Mureșan despre Romanian Tennis Open

Sever Mureșan, fost jucător de tenis, este unul dintre prea puținii, încă, români din afară, care consideră că acum este nevoie de ajutorul lor, pentru că aceasta este cea mai grea perioadă pentru România. De aceea este aici. Trăiește de aproape 12 ani în Franța, și-a păstrat și cetățenia română, este căsătorit și are doi copii. A avut amabilitatea ca, în ciuda programului său foarte încărcat, să ne acorde un interviu.

— Sever Mureșan, ce este S.M. International Sports Promotion ?

— Este un club de tenis, squash, biliard etc. pe care îl am în Franța, la Gevrey-Chambertin. El cuprinde și o școală de tenis unde se pot pregăti 70 de copii, în condiții foarte bune. Clubul are 4 terenuri în aer liber, cu gazon sintetic, și 3 terenuri acoperite. Pe aceste terenuri, am organizat, de două ori, un turneu ATP — din circuitul challenger. Datorită noilor condiții din România, am hotărît să transfer acest turneu la București.

— De aceea sînteți acum în România ?

— Da. Am stabilit cu Federația Română de Tenis și Clubul Progresul, ca acest turneu : Romanian Tennis Open, să se desfășoare între 14—22 septembrie, la Arena Progresul. Calificările vor avea loc pe 14—15 septembrie, la ele urmînd să participe 32 de jucători. Vor fi 3 tururi de calificări, în urma cărora, 4 jucători se vor califica pentru tabloul final.

— În afara celor 4 calificați, cine va mai participa la acest turneu ?

— Încă 28 de tenismani, dintre care cîțiva vor fi invitați — cum ar fi Gomez, Cesnokov — iar restul vor fi comunicați de ATP cu 20 de zile înainte de începerea turneului, pe baza punctajului obținut pînă atunci, în clasamentul mondial. Din Pescariu va primi o „wild card" pentru turneu, deci va putea participa indiferent de poziția lui în clasamentul mondial. În faza calificărilor, asemenea „wild cards" vor fi acordate numai românilor.

— Ce înseamnă acest turneu pentru participanți ?

— Cîștigătorul va primi un cec de 14 800 de dolari și 70 de puncte în clasamentul ATP. Chiar și cei care vor ieși din primul tur, vor cîștiga cîte 1 100 de dolari. Totalul premiilor va fi de 100 000 de dolari, sumă pe care o voi asigura eu în întregime.

— Se pare că în sport, și mai ales în tenis, sentimentul național s-a păstrat mai bine. Țiriac, Năstase, Mureșan, sînt deja prezențe active în România.

— Este adevărat. Aș dori ca acest turneu să fie o sărbătoare a tenisului și sportului românesc. De aceea, vom invita toți foștii jucători de tenis din țară și din străinătate, ca și pe mulți alți mari sportivi, pentru a fi prezenți, în acele zile, în tribunele Arenei Progresul.

Pentru Romanian Tennis Open lista sponsorilor se va închide pe 20 iulie. Firmele care doresc să participe la sponsorizarea acestui turneu pot să telefoneze, între orele 9—11 dimineața, la telefonul 79.41.94.

— Vă mulțumim și vă urăm mult succes !

ugby :

Revanșă franceză cu 33-21

Am crezut mai bine de o reză că îi putem bate pe franci. Echilibrul s-a rupt în mitul 16 al reprizei a doua, cînd minarea, de altfel, justificată, ui Cojocariu a fost imediat culată de adversari, care au rcat un eseu prin Blanco și luat un avans de șapte punc-Timp de 20 de minute nu am revenit, francezii reușind se desprindă clar. Finalul e ne-a aparținut ne-a mai șorat tristețea și este o proiune pentru partidele vire. Au fost cîteva minute caordinare, cînd am jucat il la mînă, fără complexe, și fără a mai avea ceva de dut. Cu mai multă luciditate această încrîncenare s-ar fi sformat, cu siguranță, în n al doilea eseu pentru ai ri.

fost un meci frumos, umdin păcate, de cîteva durineașteptate pentru mulți re noi, ca și de obstrucțiile a tuse, în mare parte, neționate de arbitrul englez.

zut o cu totul altă e-României, față de cea ceiul cu Italia, dar n-am t depăși condiția unor oacare sub o presiune terigrețesc, uneori, copilăresrancezii ne-au depășit la grămezii, ca și la jocul la treisferturi. Am avut pe cînd am jucat de la egal cu ei, dar nu sufie. În sfîrșit, am descoperit parte bun executant de lo- de pedeapsă, Nichitean, n șut foarte puternic și e precis.

ciul a marcat depășirea unui moment mai dificil din viața echipei naționale, s-a văzut că turneul din Noua Zeelandă a fost util, iar dacă vom folosi conjunctura favorabilă de acum — sponsorizarea pe timp de 3 ani a Federației Române de Rugby de către binecunoscuta firmă Rank Xerox, anunțată simbătă dimineața de directorul pentru Europa de Est al acesteia, domnul John Pemberton, ca și prezența alături de noi a unui antrenor din Noua Zeelandă la Cupa Mondială din Franța — sînt speranțe că vom putea obține rezultate bune la acest veritabil campionat mondial de rugby.

Și acum, cîteva opinii după meci.

S. Blanco : Trebuia să cîștigăm aici, pentru că pierdusem anul trecut, în Franța. Și am vrut să pregătim în acest fel și întîlnirea din cadrul Cupei Mondiale de la Bèziers. De aceea am cîștigat aici. Cred că cel mai important moment al meciului a fost eseul realizat prin împingerea și străpungerea grămezii române în terenul de țintă.

D. Camberabero : Am jucat un pic mai crispat în primele 20 de minute pînă cînd cei șase jucători noi s-au integrat în echipă. În clipa în care am avut un avantaj de mai mult de 6 puncte am simțit că vom cîștiga și am jucat mult mai mult la mînă. Consider că Franța este mai bună decît România la această oră. Cred că România se poate califica în turul doi al cupei mondiale. Mi-a plăcut foarte mult Nichitean.

V. Moraru : N-am cîștigat, pentru că francezii au fost mai buni și pentru că, în general, sînt mai buni decît noi. Este o diferență între rugbyul francez și cel românesc sub multe aspecte : număr de practicanți, condiții materiale etc. Bineînțeles că acest lucru nu ne împiedică să dorim să-i batem pe francezi, dar nici nu trebuie să fim triști că ne bat francezii. Poate a contat și efortul pe care l-am depus în Noua Zeelandă. De asemenea, ne-au deranjat obstrucțiile nepenalizate de arbitrul englez, la multe tușe ca și o serie de poziții de ofsaid, tot nesancționate, după cîteva grămezi deschise, între care două s-au întîmplat chiar înainte de gestul regretabil al lui Cojocariu. Cred că trebuia ca și jucătorul francez care l-a călcat pe figură pe Ion Gheorghe să fie eliminat. Cele cîteva „scîntei" au scăzut din valoarea spectacolului sportiv. Pentru că în noțiunea de rugby intră nemijlocit și cea de fair-play.

ATLETISM. Un nou record românesc la 100 m : 10,31 s ! Daniel Cojocaru a coborît cu o zecime de secundă recordul celei mai rapide probe, 100 m, la întrecerile grupei C a Cupei Europei la atletism, care s-au desfășurat, începînd de simbătă, la Atena. Felicitări ! Astăzi pleacă și fetele la Frankfurt pentru a participa la finala aceleiași competiții. Succes, și poate ieșim pe locul 4, așa cum își dorea doamna Iolanda Balaș ! O ultimă veste : George Boroi, accidentat în finala probei de 110 m garduri, la Internaționalele României, a ieșit din spital, dar este încă sub îngrijirea medicilor. Îi dorim însănătoșire grabnică.

BASCHET. Luni au început C.E. de baschet masculin. Televiziunea ne va oferi mai multe transmisii, inclusiv finale. Vom putea urmări în direct și finala Cupei Europei la atletism, de la Frankfurt. Încă o dată, mulțumiri televiziunii ! În rest, ne întîlnim miine la ora 18, pe stadionul Rapid, cu Harlem Globetrotters !

TENIS. Wimbledonul a început fără Monica Seles ! Favorita numărul unu a probei de simplu femei, Monica Seleș, nu va participa din cauza unei accidentări. Va obține Martina Navratilova al zecelea titlu, adică o performanță extraordinară ?

BREVIAR

AUTOMOBILISM. Mazda a cîștigat cursa de 21 de ore de la Le Mans, fiind urmată de o mașină Jaguar, după ce timp de 19 ore a condus un Mercedes.

LITERATURĂ ȘI SPORT. Scriitorul francez Antoine Blondin, un mare iubitor al sportului și laureat al premiului Femina, a încetat din viață. Iată ce spunea despre autorul celor mai frumoase pagini scrise în legătură cu Turul Franței, ciclistul André Darrigade : „Blondin a introdus literatura în pluton. Toți alergătorii citeau dimineața articolele sale din L'Equipe. Dacă Blondin te pomenea în una din cronicile sale, chiar dacă nu cîștigai nici o etapă, aveai contractul asigurat pe un an".

MIHAI SĂNDOIU ■

Am prins aripi peste Prut

După 65 de ani de la primul zbor între București și Chișinău, desfășurat la 24 iunie 1926, luna trecută s-a reluat cursa aeriană care va lega cele două capitale ale unicului spirit românesc, desființându-se și în aer ceea ce pe pământ mai e o anacronică formalitate: granița nedreaptă de pe Prut.

Podul de flori de anul trecut și de anul acesta a unit, într-o emoționantă îmbrățișare frățească, peste două milioane de oameni. Înainte de această inițiativă simbolică de exorcizare anuală a graniței până la a o face inutilă, se realizase podul de literă latină, podul de tricolor, podul ancestral de limbă română și latinitate comună.

Prin reluarea liniilor aeriene între București și Chișinău se dublează și în aer ceea ce începe să se împlinească pe pământ. Dacă acum 50 de ani nici pasărea moldavă nu îndrăznea să treacă peste graniță, cum a spus poetul Grigore Vieru întîmpinînd românii care au aterizat pe aeroportul din Chișinău, iată că acum ne îmbrățișăm peste ape, pe uscat și în aer, pe drum de piatră și de fier, pe drum ceresc și sufletesc.

Un numeros grup de parlamentari români, jurnaliști din presă, radio și TV au urcat luni, 24 iunie, în primul avion care a aterizat în Moldova, pornind dinspre România, după o lungă frîngere a aripilor noastre comune. Ei s-au întîlnit pe aeroportul Otopeni cu grupul moldovenilor care veniseră spre noi. La sfîrșitul zilei, zborurile se vor întreține din nou.

Pe aeroportul din Chișinău, — moldovenii în port național, pline și sare, poetul Grigore Vieru și cîntăreții Teodorovici, ministrul turismului, cuvîntări emoționate, aplauze. Sărbătoarea se va prelungi cu vizitarea orașului Chișinău, popasuri la statuile lui Eminescu și Ștefan, întîlniri cu arta basarabeană.

Realizată prin colaborare cu Compania LAR din București și firma Astur din Chișinău, cu sprijinul Ligii pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni, linia aeriană peste Prut — cu program Charter — ne apropie unii de alții doar la o oră de zbor.

Am prins din nou aripi unii spre alții și fie ca ele să nu se mai frîngă niciodată.

ION ZUBAȘCU ■

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactori șefi :
Constantin Dumitru
Ion D. Goia
Secretar general de redacție :
Eugen Mihăescu
■ PUBLICIȘTI COMENTATORI (1700) : Dumitru Constantinescu, Horia Pătrașcu
■ EVENIMENT (2542) : Mihail Gălățanu, Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (2600) : Roxana Paicu-Manolescu, Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ – ÎNVĂȚĂMÎNT (2559) : Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

■ FLACĂRA BIS
Redactor șef :
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție :
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga (17 16 39)

■ REBUS
Redactor șef :
Tudor Octavian (1457)
Secretar general de redacție :
Alexandru Păsărin (2036)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (2036)

■ FLACĂRA BASARABIEI
Redactor șef :
Ion Zubașcu
Secretar general de redacție :
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia) (2559)

■ EDITURA FLACĂRA
Domnița Ștefănescu (2559),

■ FOTOREPORTAJ (2528) : Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan
■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072) : Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.
■ SECRETARIAT – ADMINISTRAȚIE (2002, 2558) : Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.
■ PUBLIC RELATIONS (2634) : Ruxandra Onofrei

■ Adresa redacției și administrației : București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în parantezele de mai sus) ; secretariat director : 2002 ; redactori șefi : 2143 (C. Dumitru), 2124 (I. D. Goia), secretar general de redacție : 17.16.39.
Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12–201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.
■ Administrația : EDITURA „PRESA LIBERĂ" (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).
■ Tiparul : Imprimeria CORESI București.

16 pagini — 10 l.

Nou ! SEBASTIAN

Asigură servicii de taximetre și
PENTRU PRIMA DATĂ ÎN ROMÂNIA : închirieri de mașini în sistem RENT A CAR

Societatea SEBASTIAN vă pune la dispoziție autoturisme OLTCIT, cu plata în lei.

Telefoane :
BUCUREȘTI : 59.29.04
CONSTANȚA : 916/23.825
BRĂILA : 946/34.987
PLOIEȘTI : 971/26.684
SUCEAVA : 987/25.563
PITEȘTI : 976/46.477
RM. VÎLCEA : 947/12.444
PIATRA NEAMȚ : 936/24.924
IAȘI : 981/42.110 int. 109
BRAȘOV : 921/42.334
BUZĂU : 974/31.277

ASCO S.A. BACĂU

Strada Milcov nr. 2–4
Telefon 32 800
Capital 260 milioane lei

EXECUTĂ :

O gamă largă de confecții pentru toate anotimpurile :

● Paltoane ●
● Pardesie ●
● Fuste și rochii ●
● Pantaloni, bluzoane, sacouri ●

ASCO BACĂU – O FIRMĂ APRECIATĂ PESTE HOTARE

Produsele executate la Bacău sînt contractate de firmele :

Weil și Adidas – Franța
Steillman – Germania
Manchester și Queenswaer – Canada
Giorgio Sant Angelo – S.U.A.

ASCO – BACĂU vă asigură eleganță, gust și rafinament vestimentar.

ASCO – BACĂU vă așteaptă !

Nu uitați!

Carmen Silva vă așteaptă !

Stațiunea cea mai căutată în acest an este Eforie Sud. De ce? A ținut cont de faptul că buzunarele dumneavoastră nu fac față întregii liberalizări a prețurilor.

Societatea comercială „Carmen Silva" S.A. vă pune la dispoziție nu doar vile pentru milionari (există și din acestea, și încă foarte frumoase), ci și hoteluri sau vile pentru pungi mai modeste. O plajă nouă, refacerea în întregime a spațiilor de tratament și plajă din jurul ghiolului, restaurante de mare clasă (**Splendid** și **Cosmos**, în primul rînd), videodiscoteca „Cazino" (15 lei intrarea, program de excepție, prețuri omenești), excursii în Bulgaria și Turcia — iată doar cîteva motive care vă determină să porniți imediat spre Eforie-Sud. Relații suplimentare la tel. 917/41231.

Raze de soare

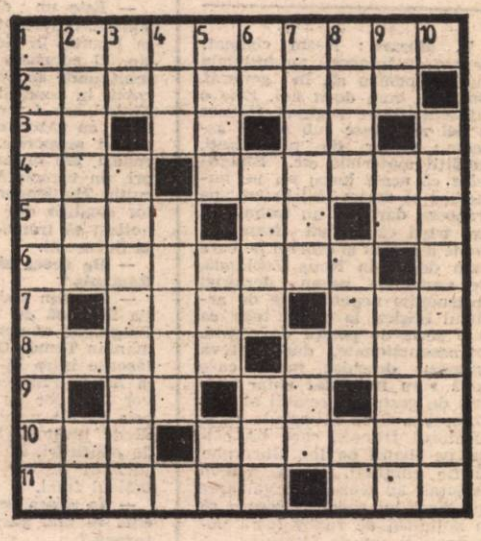

ORIZONTAL : 1) Căldură dogoritoare. 2) Rezultatul unei secete prelungite. 3) Culese ! — În orice sens ! — Puțină căldură ! 4) Prepoziție cu sens local — A se lăsa înserarea, după apusul soarelui. 5) Autorul poeziei „Zorile, serile, soarele, cerul" (Tiberiu) — Începe arșița ! — Înaintea amiezii ! 6) Emisii solare. 7) A zvînta la soare — Insulă în Pacific. 8) Proprietăți funciare — Date cu alifie după o expunere prelungită la soare. 9) În ripă ! — Arid pe margini ! — Bronzată pe spate ! 10) Din vară-n vară... — Bronzat la soare. 11) Marele compozitor român care ne-a ilustrat sonor un „Răsărit de soare" (George) — Veche măsură de capacitate.

VERTICAL : 1) Arșiță (2 cuv.) 2) Canicula — Timpul unei revoluții în jurul soarelui. 3) Cununi — Transpirare. 4) Idei nefinalizate ! — Întins la plajă... 5) Masă servită după apusul soarelui — În acest loc — Bold. 6) Ușițe ! — Opacă — În căruță ! 7) Șiranduri naturale — A se răcori cu apă... 8) Paltin de cîmp (reg) — Iunie (abr.) — Mihai Olaru. 9) Apus de soare ! — Galben la față ! — De la soare-răsare. 10) Cînd răsare soarele...

Dicționar : DIN, UEN, AȚAR.

MIHAI ZGUBEA ■

Vremurile sînt cum sînt DAR VREMEA?

Am trecut de jumătatea lui Cireșar, de ziua cea mai lungă din an; vara este așadar în toi. În toi sînt concediile la munte sau la mare iar vremea cu capriciile ei ne bucură sau ne întristează în fiecare clipă. Cît despre bucurii... bucuria zilelor însorite din vestul, sudul și centrul țării fără a fi „toride", greu de suportat în marile orașe. Tristețea zilelor instabile din Moldova, Dobrogea și estul Munteniei, dar mai ales... Litoralul, unde Soarele a fost mult timp ascuns după nori. Temperaturile la amiază au fost apropiate de normal în aproape toată țara. Doar răzleț în sud-vest au mai ajuns la 30° — 31°C.

Următorul interval 26 iunie — 2 iulie are următoarele caracteristici climatice :

● temperaturi maxime : 25° — 30° C la cîmpie, 24° — 28° C la deal și podiș, 23° — 24° în depresiuni și 24° — 25° pe Litoral.
● temperaturi minime : 13° — 16° C la cîmpie, 12° — 16° la deal și podiș, 9° — 11° în depresiuni și 16° — 17° pe Litoral.

Cum va evolua vremea ?

Miercuri și joi, un proces de încălzire se va simți în toată țara dar mai ales în Moldova și Dobrogea, unde în zilele precedente a fost ceva mai rece și a plouat destul de frecvent. La amiază temperaturile vor ajunge pînă la 32° — 34° C în Banat, Crișana, Oltenia și Muntenia și pînă la 28—32° în rest. Vor mai cădea averse de ploaie în zonele de deal și de munte, după-amiaza.

Vineri, cerul se va înnora temporar, mai ales în vest și centru și vor cădea averse însoțite de descărcări electrice.

Sfîrșitul de săptămînă, deci simbătă și duminică cerul va alterna între noros și degajat în regiunile nordice unde temporar va ploua.

Averse răzlețe sînt posibile și în rest.

Temperaturile maxime vor înregistra o ușoară scădere în vestul, centrul și nordul țării.

Începutul săptămînii viitoare va fi caracterizat de o instabilitate a vremii în nord-vestul și nordul țării în timp ce în sud va fi o vreme în general frumoasă. Pe Litoral vremea va fi în general frumoasă în primele zile, apoi, spre sfîrșitul săptămînii din nou vor fi condiții de ploaie.

OTILIA DIACONU ■

Am avut
cea mai
particulară
grevă generală !